

Nota van toelichting Invoeringsbesluit Omgevingswet

Inhoudsopgave

I Algemeen

Samenvatting	10
1 Inleiding en aanleiding	14
1.1 Inleiding	14
1.2 Aanleiding stelselherziening	14
1.3 Inhoud van het Invoeringsbesluit Omgevingswet.....	15
1.4 Verhouding tot andere regelgeving	20
1.4.1 Het Invoeringsbesluit binnen het brede wetgevingstraject.....	20
1.4.2 Verhouding tot nu geldende regelgeving	22
1.4.3 Herimplementatie Europees recht en internationale verdragen	22
1.5 Medebetrokkenheid	23
1.6 Leeswijzer	23
2 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving	24
2.1 Inleiding	24
2.2 Overzicht aanpassingen van het Besluit activiteiten leefomgeving	24
2.2.1 Uitwerking van artikelen in de wet die nog niet waren opgenomen.	24
2.2.2 Tot stand brengen van verbeteringen en corrigeren van enkele onvolkomenheden.....	25
2.2.3 Uitgangspunten bij het inbouwen van regels in het Besluit activiteiten leefomgeving	25
2.3 Kleine en middelgrote stookinstallaties.....	28
2.3.1 Wijzigingen	30
2.3.2 Effecten.....	30
2.4 Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht ..	30
2.4.1 Wijzigingen	30
2.4.2 Effecten.....	30
2.5 Lozingen vanuit glastuinbouwbedrijven	30
2.5.1 Wijzigingen	31
2.5.2 Effecten.....	31
2.6 Beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen	32
2.6.1 Wijzigingen	32

2.6.2	Effecten.....	32
2.7	Gelegenheid bieden tot zwemmen en baden	33
2.7.1	Wijzigingen.....	34
2.7.2	Effecten.....	34
2.8	Regels die verband houden met de richtlijn energie-efficiëntie	34
2.8.1	Wijzigingen.....	35
2.8.2	Effecten.....	35
2.9	Regels over omgaan met geuremissie bij innovatieve stalsystemen	35
2.9.1	Wijzigingen.....	36
2.9.2	Effecten.....	36
2.10	Regels die verband houden met aanpassing van het begrip beperkingengebiedactiviteit	36
2.10.1	Wijzigingen.....	37
2.10.2	Effecten.....	37
2.11	Vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling	37
2.11.1	Wijzigingen.....	39
2.11.2	Effecten.....	39
2.12	Beperkte verschuiving van vergunningplicht voor milieubelastende activiteiten naar decentrale regels	39
2.12.1	Wijzigingen.....	40
2.12.2	Effecten.....	40
2.13	Overige wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving.....	40
3	Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving	42
3.1	Inleiding	42
3.2	Uitwerking vergunningplichten voor het bouwen in het nieuwe stelsel..	42
3.2.1	De vergunningplicht met het oog op de regels voor technische bouwkwaliteit (Besluit bouwwerken leefomgeving).....	42
3.2.2	De vergunningplicht met het oog op de regels uit het omgevingsplan 43	
3.3	Overige belangrijke wijzigingen voor het Besluit bouwwerken leefomgeving	52
3.4	Wijzigingen	53
3.5	Effecten	53
4	Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit kwaliteit leefomgeving	54
4.1	Inleiding	54

4.2	Spoorwegemplacementsen	55
4.2.1	Wijzigingen	56
4.2.2	Effecten.....	56
4.3	Mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied	56
4.3.1	Wijzigingen	58
4.3.2	Effecten.....	59
4.4	Omgevingswaarden veiligheid van primaire waterkeringen	59
4.4.1	Inleiding	59
4.4.2	Vormgeving van de omgevingswaarde.....	61
4.4.3	Onderbouwing van de omgevingswaarden	63
4.4.4	Monitoring van de omgevingswaarde en de signaleringsparameter.	64
4.4.5	Programmaplicht bij dreigende overschrijding van de omgevingswaarde.....	65
4.4.6	Wijzigingen	66
4.4.7	Effecten.....	66
4.5	Omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk	67
4.5.1	Inleiding	67
4.5.2	Uitwerking	67
4.5.3	Wijzigingen	69
4.5.4	Effecten.....	69
4.6	Omgevingswaarden SO ₂ en NO _x voor grote natuurgebieden.....	69
4.7	Omgevingswaarden nec-plafonds	70
4.7.1	Inleiding	70
4.7.2	Emissieverbintenissen als omgevingswaarden	70
4.7.3	Invulling verplicht programma en actualisatieplicht	74
4.7.4	Monitoring, emissie-inventarisaties en rapportageverplichtingen als gevolg van de herziene richtlijn	75
4.7.5	Wijzigingen	75
4.7.6	Effecten.....	75
4.8	Instructieregels immissies	75
4.8.1	Wijzigingen	79
4.8.2	Effecten.....	79
4.9	Luchthavens	79
4.9.1	Wijzigingen	80

4.9.2	Effecten.....	80
4.10	Waddenzee en Waddengebied.....	80
4.10.1	Inleiding en achtergrond.....	80
4.10.2	Inhoud van de regeling.....	82
4.10.3	Wijzigingen.....	84
4.10.4	Effecten.....	84
4.11	Ladder voor duurzame verstedelijking.....	84
4.11.1	Inleiding en achtergrond.....	84
4.11.2	Werkning van de ladder in het nieuwe stelsel.....	85
4.11.3	Reikwijdte van het onderzoek.....	87
4.11.4	Wijzigingen.....	88
4.11.5	Effecten.....	88
4.12	Landelijke fiets- en wandelroutes (routenetwerken).....	88
4.12.1	Inleiding en achtergrond.....	88
4.12.2	Inhoud van de instructieregel voor routenetwerken.....	89
4.12.3	Wijzigingen.....	90
4.12.4	Effecten.....	90
4.13	Beoordeling en inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit.....	90
4.13.1	Beoordelingsregels.....	91
4.13.2	Inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit in omgevingsplan.....	93
4.13.3	Wijzigingen.....	99
4.13.4	Effecten.....	99
4.14	Beoordeling omgevingsvergunning bouwactiviteit.....	99
4.14.1	Wijzigingen.....	101
4.14.2	Effecten.....	101
4.15	Stortplaatsen voor baggerspecie op land.....	101
4.15.1	Wijzigingen.....	102
4.15.2	Effecten.....	102
4.16	Monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit.....	102
4.16.1	Inleiding en Achtergrond.....	102
4.16.2	Monitoringsprogramma.....	102
4.16.3	Wijzigingen.....	104
4.16.4	Effecten.....	104

4.17	Specifiek overgangsrecht Besluit kwaliteit leefomgeving	104
4.17.1	Overgangsfase omgevingsplan	104
4.17.2	Eerbiedigende werking instructieregels	107
4.18	Overige belangrijke wijzigingen voor het Besluit kwaliteit leefomgeving 109	
5	Aanvullingen en wijzigingen van het Omgevingsbesluit	110
5.1	Inleiding	110
5.2	Reikwijdte omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening	110
5.2.1	Inleiding	110
5.2.2	Aanleiding voor de afbakening	111
5.2.3	De afbakening van de reikwijdte van decentrale regels binnen het stelsel van de Omgevingswet	111
5.2.4	Hoofdpijnen van de regeling	114
5.2.5	Overgangsrecht	116
5.2.6	Wijzigingen	117
5.2.7	Effecten	117
5.3	Aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden	117
5.3.1	Wijzigingen	118
5.3.2	Effecten	119
5.4	Omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk	119
5.4.1	Inleiding	119
5.4.2	Aanwijzing bevoegd gezag	119
5.4.3	Advies en instemming	121
5.4.4	Medehandhaving door de Minister van Economische Zaken en Klimaat	121
5.4.5	Wijzigingen	122
5.4.6	Effecten	122
5.5	Financiële zekerheid	122
5.5.1	Inleiding	122
5.5.2	Activiteiten waarvoor financiële zekerheid verplicht is	123
5.5.3	Wijzigingen	124
5.5.4	Effecten	124
5.6	Verdeling van verantwoordelijkheden tussen vergunninghouders per activiteit of een deel van een activiteit	124

5.6.1	Wijzigingen	125
5.6.2	Effecten	125
5.7	Milieueffectrapportage	125
5.7.1	Inleiding	125
5.7.2	Aanpassingen als gevolg van de wijzigingsrichtlijn mer	126
5.7.3	Overige aanpassingen milieueffectrapportage	129
5.7.4	Wijzigingen	129
5.7.5	Effecten	130
5.8	OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten	130
5.8.1	Inleiding	130
5.8.2	Werkzaamheden commissie	130
5.8.3	Wijzigingen	131
5.8.4	Effecten	131
5.9	Vergunningverlening, toezicht en handhaving	131
5.9.1	Inleiding	131
5.9.2	Bestuursrechtelijke handhaving van gedoogplichten	132
5.9.3	Omzetting Besluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving	132
5.9.4	Omzetting Seveso-richtlijn	136
5.9.5	Wijzigingen	137
5.9.6	Effecten	137
5.10	Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	138
5.10.1	Inleiding	138
5.10.2	Ontsluiten van informatie	139
5.10.3	Loketfunctie	142
5.10.4	De bescherming van persoons- en vertrouwelijke gegevens in de landelijke voorziening	144
5.10.5	Beheer en instandhouding landelijke voorziening	152
5.10.6	Overgang van bestaande voorzieningen naar het DSO	153
5.10.7	Wijzigingen	155
5.10.8	Effecten	155
5.11	Overige belangrijke wijzigingen en aanvullingen van het Omgevingsbesluit	156
6	Hoofdpijnen van het overgangsrecht	158
6.1	Inleiding	158

6.2	Uitgangspunten overgangsrecht.....	158
6.3	Opbouw en indeling regels overgangsrecht.....	160
6.4	Verhouding regulier overgangsrecht tot de bruidsschat	161
6.5	Overgang van registers.....	162
7	De bruidsschat	165
7.1	Inleiding	165
7.2	Welke rijksregels vervallen?	166
7.3	Nieuw deel en tijdelijk deel.....	170
7.4	Gelijkwaardige regels	171
7.5	Verhouding bruidsschat en algemene maatregelen van bestuur.....	172
7.6	Relatie bruidsschat en ander overgangsrecht.....	174
7.7	Wijzigingen	175
7.8	Effecten	175
8	Effecten.....	176
8.1	Inleiding	176
8.2	Financiële effecten	176
8.2.1	Financiële effecten algemeen	176
8.2.2	Effecten voor burgers en bedrijven	176
8.2.3	Effecten voor medeoverheden	177
8.2.4	Decentrale ruimte.....	177
8.2.5	Advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)	177
8.2.6	Bedrijfseffectentoets	178
8.3	Effect op het milieu	178
8.4	Effect op de rechterlijke macht en de handhaafbaarheid.....	180
8.4.1	Effecten op de rechterlijke macht.....	180
8.4.2	Effecten op de handhaafbaarheid en de uitvoerbaarheid	181
8.5	Advies Integrale Adviescommissie Omgevingswet	181
9	Totstandkoming besluit en consultatie	184
9.1	Totstandkoming besluit.....	184
9.2	Centrale thema's in consultatiereacties	185
9.3	Reacties bij de wijzigingen en aanvullingen van de vier AMvB's	189
9.3.1	Reacties bij het Besluit activiteiten Leefomgeving	189
9.3.2	Reacties bij het Besluit bouwwerken leefomgeving	191
9.3.3	Reacties bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.....	194

9.3.4	Reacties bij het Omgevingsbesluit.....	199
9.4	Reacties bij het overgangsrecht	205
9.5	Reacties bij de bruidsschat	206
9.6	Wijzigingen naar aanleiding van de parlementaire behandeling	210
10	Invoering	214
11	Implementatietabellen.....	216

Samenvatting

Sinds enkele jaren wordt gewerkt aan de vernieuwing van het stelsel van het omgevingsrecht. Met de aanvaarding van de Omgevingswet (hierna: de wet) door de Tweede en Eerste Kamer is een belangrijke stap gezet op weg naar een nieuw stelsel van omgevingswetgeving. Ook de publicatie van de vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) van de wet (dat zijn het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit)¹ en de Omgevingsregeling², brengt de invoering van een nieuw stelsel van omgevingsrecht dichterbij.

Voor de invoering is ook een zogenoemd invoeringsspoor nodig, met name voor het regelen van een zorgvuldige en soepele overgang naar het nieuwe stelsel. Dat gebeurt via een Invoeringswet, een Invoeringsbesluit en een Invoeringsregeling. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is op 7 maart 2019 aangenomen door de Tweede Kamer en recent behandeld in de Eerste Kamer.³ Dit Invoeringsbesluit Omgevingswet (hierna: dit besluit) bevat drie hoofdgroepen van regels:

- een deel regelt het overgangsrecht;
- een deel wijzigt andere AMvB's of trekt deze in; en
- een deel wijzigt de vier AMvB's van de wet of vult deze aan.

De inhoud van dit besluit is ook verbeeld in onderstaande figuur 0.1.

Figuur 0.1: Infographic van het Invoeringsbesluit Omgevingswet

Overgangsrecht

Het meeste overgangsrecht is al geregeld bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In dit besluit is het overgangsrecht opgenomen dat aanvullend nodig is voor de vier AMvB's. De voorgestelde regels voor het overgangsrecht zijn opgesteld vanuit de zes uitgangspunten die ook bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn gehanteerd: politiek-bestuurlijk draagvlak, rechtszekerheid, uitvoerbaarheid, eenvoudig, 'uniform, tenzij' en snelle invoering. De belangrijkste onderdelen van het overgangsrecht die dit besluit regelt, betreffen enkele onderwerpen die

¹ Zie Stb. 2018, nrs. 290, 291, 292 en 293.

² Zie Stcrt. 2019, nr. 56288.

³ Kamerstukken 34986.

voornamelijk op het niveau van AMvB zijn geregeld, zoals meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften.

Bruidschat

Een bijzondere categorie overgangsrecht is de zogenoemde 'bruidsschat'.⁴ Dit is een set regels over onderwerpen die onder de wet overgaan van het Rijk naar decentrale overheden. De bruidsschat bevat regels waarbij het vooral afhangt van de lokale situatie welke regel passend is. Dit zijn bijvoorbeeld de algemene milieuregels over activiteiten zoals kleinschalige voedselbereiding, horeca, dierenpensies, dagrecreatie en supermarkten. Voor deze activiteiten worden dus alle milieuregels overgedragen aan decentrale overheden. Daarnaast bevat de bruidsschat regels over aspecten van activiteiten die beter lokaal kunnen worden geregeld, zoals immisies van geluid, geur en trillingen en zoals de aansluiting van gebouwen op nutsvoorzieningen, regels over open erven en terreinen bij bouwwerken, maar ook over lozingen op regionaal water. Deze laatste regels zijn dus aanvullend op rijksregels voor activiteiten. De inhoud van de bruidsschatregels wordt automatisch, van rechtswege, met dit besluit ingevoegd in het omgevingsplan of de waterschapsverordening. Hiermee wordt een rechtvacuüm voorkomen en een zorgvuldige overgang naar het nieuwe stelsel geborgd. Gemeenten en waterschappen kunnen vanaf dag één van de stelselherziening de regels van de bruidsschat, aanpassen, behouden, of laten vervallen. Om het beschermingsniveau blijvend te waarborgen geeft het Rijk waar nodig via instructieregels zoals standaardwaarden en grenswaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heldere kaders mee voor de bestuurlijke afwegingsruimte. Voor geur en geluid verplicht het Rijk bijvoorbeeld dat in het omgevingsplan regels moeten worden opgenomen over geluid en geur voor kwetsbare gebouwen. Het overdragen van bovengenoemde regels aan lokale overheden sluit goed aan bij de zorg voor de fysieke leefomgeving die voor deze onderwerpen in het huidige recht al bij hen belegd is en de bevoegdheden die zij al hebben ten aanzien van de vergunningverlening het toezicht en handhaving van deze regels. Voor de provincies is geen bruidsschat nodig, omdat zij zelf hun omgevingsverordeningen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet vaststellen.

Bij de totstandkoming van de vier AMvB's zijn keuzes gemaakt welke regels op landelijk niveau worden gesteld. Regels die landelijk altijd moeten gelden (zoals technische maatregelen gebaseerd op de stand ter techniek, en landelijke vergunningplichten) worden landelijk geregeld. De reikwijdte van de bruidsschat is dus gebaseerd op deze keuze: wat niet meer landelijk is geregeld is onderdeel van de bruidsschat.

Deze keuzes zijn in paragraaf 4.2.3 en 4.8.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving toegelicht⁵.

In onderstaande figuur 0.2 (zie volgende pagina) is de bruidsschat verbeeld:

---

⁴ De bruidsschat is kort toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zie paragraaf 5.2.3 en paragraaf 5.2.5.

⁵ Stb. 2018, 293, p. 564 en verder en p. 579 en verder.

Figuur 0.2: Infographic van de bruidsschat

Intrekken en wijzigingen van andere AMvB's

In totaal worden 35 AMvB's ingetrokken en 45 AMvB's gewijzigd.

De AMvB's die worden ingetrokken, zijn opgegaan in de Omgevingswet of in de vier AMvB's. Voorbeelden van AMvB's die in zijn geheel worden ingetrokken, zijn het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Bouwbesluit 2012 en het Besluit ruimtelijke ordening.

Deze AMvB's worden gewijzigd om ze te laten aansluiten op de Omgevingswet en de vier AMvB's. Het gaat dan bijvoorbeeld om wijziging van een andere AMvB om te voorkomen dat deze verwijst naar instrumenten die niet meer bestaan of om een gedeeltelijke intrekking van een AMvB. Voorbeelden van nu nog geldende AMvB's die worden gewijzigd, zijn het Waterbesluit, het Vuurwerkbesluit en het Besluit Erfgoedwet archeologie.

Aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's van de wet

De aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's van de wet vallen uiteen in drie delen.

Een eerste deel betreft de uitwerking van artikelen in de wet die het stellen van regels bij AMvB vereisen, maar die nog niet in de vier AMvB's zijn opgenomen. De redenen dat de uitwerking niet eerder is opgenomen zijn tweeledig. Allereerst komt dat omdat wijzigingen in het bestaand recht, bijvoorbeeld als gevolg van implementatie van EU-richtlijnen, nog niet waren afgerond of moesten wachten op lopende evaluaties op het moment dat de AMvB's in procedure werden gebracht. Voorbeelden van onderwerpen zijn de omgevingswaarden primaire waterkeringen en de regels over kleine en middelgrote stookinstallaties. De tweede reden is dat de uitwerking moet wachten op wijzigingen in de wet die zijn opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voorbeelden hiervan zijn de uitwerking van de vergunningplichten voor de bouwactiviteit en het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Het tweede deel van de aanvullingen komt voort uit de parlementaire behandeling van de vier AMvB's⁶ ⁷. Het gaat daarbij om de motie Ronnes⁸ over landelijke fiets- en wandelroutes en om de motie Veldman-Cegerek⁹ over eisen aan decentrale omgevingswaarden.

Het derde deel bestaat uit verbeteringen en correcties van enkele onvolkomenheden.

Totstandkomingsproces

Bij de totstandkoming van besluit is een veelheid aan organisaties en partijen betrokken. Voor een zo groot mogelijk draagvlak en een goede beleids- en wetgevingskwaliteit zijn kennis en ervaringen uit de praktijk op veel manieren betrokken bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Er heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met de medeoverheden, het bedrijfsleven en belangenorganisaties op het gebied van milieu, natuur, landschap, cultureel erfgoed en landbouw. In zogenoemde 'botsproeven' werden de belangrijkste onderdelen van dit besluit nadrukkelijk getest met praktijkcasussen. Voor het opstellen van de regels van de zogenoemde bruidsschat (zie hoofdstuk 7 van deze toelichting) is er een expertsessie geweest in het najaar van 2017 en hebben diverse botsproeven plaatsgevonden in het voorjaar van 2018.

In de periode 28 oktober tot en met 21 december 2018 heeft zowel de internetconsultatie als de formele consultatie op het ontwerp-Invoeringsbesluit plaatsgevonden. In totaal hebben 86 organisaties en individuen gebruik gemaakt van de consultatiemogelijkheid. Ook is het ontwerp-Invoeringsbesluit vanwege de code Interbestuurlijke Verhoudingen voorgelegd aan het IPO, de VNG en de UvW. Met hen en met de Natuur- en Milieuorganisaties, VNO-NCW en leden van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State hebben gesprekken plaatsgevonden over hun consultatiereacties. Gelijktijdig met de consultatie werd het ontwerp-Invoeringsbesluit onderworpen aan een toets op administratieve en bestuurlijke lasten, op de handhaafbaarheid en op de gevolgen voor de rechtspraak.

---

⁶ Het ontwerp van die voorgenomen besluiten is op 1 juli 2016 aan beide kamers der Staten-Generaal voorgelegd (Kamerstukken II 2015/16, 33118, nr. 31).

⁷ Dit besluit wordt mogelijk ook nog aangevuld als gevolg van de parlementaire behandeling van het Invoeringsbesluit zelf.

⁸ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 67.

⁹ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58.

1 Inleiding en aanleiding

1.1 Inleiding

Dit besluit vormt samen met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de voorziene Invoeringsregeling Omgevingsregeling het zogenaamde invoeringsspoor van de Omgevingswet (hierna: de wet). Het invoeringsspoor zorgt voor een zorgvuldige en soepele overgang van bestaande regelgeving van naar de regelgeving van het nieuwe stelsel. Om dit doel te bereiken omvat dit besluit drie hoofdgroepen van regels:

- een deel regelt het overgangsrecht, inclusief de 'bruidsschat', een set regels over onderwerpen die overgaat van het Rijk naar decentrale overheden;¹⁰
- een deel wijzigt andere AMvB's of trekt deze in; en
- een deel wijzigt de vier AMvB's¹¹ van de wet of vult deze aan.

Omdat de vier AMvB's van de wet op veel onderdelen vernieuwingen aanbrengen, is het noodzakelijk om ook daarop toegesneden overgangsrechtelijke voorzieningen te treffen. Dit geldt in het bijzonder voor het overgangsrecht voor de onderwerpen waarvoor de rijksregels vervallen en waarvoor de decentrale overheden zelf lokale regels gaan stellen; de bruidsschat.

In dit besluit worden de andere AMvB's die in zijn geheel of gedeeltelijk opgaan in het stelsel van de Omgevingswet gewijzigd of ingetrokken. Ook enkele AMvB's die niet opgaan in het stelsel van de Omgevingswet worden gewijzigd voor een goede aansluiting op de Omgevingswet. Deze AMvB's zijn in alfabetische volgorde opgenomen.

Bij de aanvullingen van de vier AMvB's van de wet gaat het onder andere om onderwerpen die nog niet waren opgenomen omdat de bestaande regelgeving bijvoorbeeld nog wijzigde, of om uitwerkingen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de verwerking van moties van de parlementaire behandeling van de vier ontwerp-AMvB's.¹²

1.2 Aanleiding stelselherziening

De herziening van het stelsel voor het omgevingsrecht is om twee redenen nodig. In de eerste plaats sluit de bestaande regelgeving niet goed meer aan op huidige en toekomstige ontwikkelingen. Zo richten de huidige regels zich onvoldoende op duurzame ontwikkeling. Ze houden onvoldoende rekening met regionale verschillen, de behoefte aan maatwerk in concrete projecten en het belang van vroegtijdige betrokkenheid van belanghebbenden bij de besluitvorming over projecten. In de tweede plaats is het huidige omgevingsrecht verbrokkeld en verdeeld over tientallen wetten en zo'n 60 voornamelijk sectorale AMvB's voor bodem, bouwen, geluid, infrastructuur, mijnbouw, milieu, monumentenzorg, natuur, ruimtelijke ordening en waterbeheer. Deze verbrokkeling leidt tot problemen in de afstemming en de coördinatie en verminderde kenbaarheid en bruikbaarheid voor alle gebruikers.

---

¹⁰ De bruidsschat bestaat uit te decentraliseren rijksregels die automatisch, van rechtswege, worden ingevoegd in de decentrale regelgeving, waarna de decentrale overheid vanaf dag één van de stelselherziening de regels van de bruidsschat, voor zover instructieregels daaraan niet in de weg staan, kunnen aanpassen of laten vervallen. Zie ook paragraaf 5.2.3 en paragraaf 5.2.5 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

¹¹ De vier AMvB's van de wet zijn het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit.

¹² Het gaat hier om de motie Ronnes (Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr.67) over landelijke fiets- en wandelroutes en om de motie Veldman-Cegerek (Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58) over eisen aan decentrale omgevingswaarden.

Maatschappelijke doelen en verbeterdoelen stelselherziening

De maatschappelijke doelen van de stelselherziening zijn opgenomen in artikel 1.3 van de wet. Het stelsel is gericht op: "het met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, en in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften."

Ze kunnen worden samengevat in het motto van de Omgevingswet: 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'.

De vorm en de inhoud van de stelselherziening van het omgevingsrecht zijn gebaseerd op vier verbeterdoelen. Deze verbeterdoelen zijn sturend geweest voor de gemaakte keuzen voor de verdere uitwerking van het nieuwe stelsel en daarmee ook voor dit besluit. De vier verbeterdoelen zijn:

1. het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
2. het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
3. het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
4. het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Figuur 1.1 Infographic: De vier verbeteringen

1.3 Inhoud van het Invoeringsbesluit Omgevingswet

Dit besluit bevat drie hoofdgroepen van regels: het overgangsrecht, intrekken en wijzigen van andere AMvB's en aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's van de wet.

Onderstaand volgt een korte toelichting op deze drie hoofdgroepen.

Overgangsrecht, inclusief de bruidsschat

Voor een soepel en zorgvuldige overgang naar het nieuwe stelsel is het noodzakelijk om op de vier AMvB's toegesneden overgangsrechtelijke voorzieningen te treffen. De voorgestelde regels voor het overgangsrecht zijn opgesteld vanuit de zes uitgangspunten die ook bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn gehanteerd: politiek-bestuurlijk draagvlak, rechtszekerheid,

uitvoerbaarheid, eenvoudig, 'uniform, tenzij' en snelle invoering. Het meeste overgangsrecht is al geregeld bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. De belangrijkste onderdelen van het overgangsrecht die dit besluit regelt, betreft enkele onderwerpen die voornamelijk op het niveau van AMvB zijn geregeld, zoals meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften.

Een bijzondere categorie overgangsrecht is de zogenoemde 'bruidsschat'.¹³ Dit is een set regels over onderwerpen die onder de wet overgaan van het Rijk naar decentrale overheden. Dit zijn bijvoorbeeld de algemene milieuregels over activiteiten zoals kleinschalige voedselbereiding, horeca, dierenpensies, dagrecreatie en supermarkten. Daarnaast bevat de bruidsschat regels over aspecten van activiteiten die beter lokaal kunnen worden geregeld, zoals immisies van geluid, geur en trillingen en zoals de aansluiting van gebouwen op nutsvoorzieningen en regels over open erven en terreinen bij bouwwerken maar ook over lozingen op regionaal water. Om het beschermingsniveau blijvend te waarborgen geeft het Rijk waar nodig via instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heldere kaders mee voor de bestuurlijke afwegingsruimte. Het overdragen van bovengenoemde regels aan lokale overheden sluit goed aan bij de zorg voor de fysieke leefomgeving die voor deze onderwerpen in het huidige recht al bij hen belegd is en de bevoegdheden die zij al hebben ten aanzien van de vergunningverlening het toezicht en handhaving van deze regels. De inhoud van de regels wordt automatisch, van rechtswege, met dit besluit ingevoegd in de decentrale regelgeving. Hiermee wordt een rechtvacuüm voorkomen. Dit besluit bevat een bruidsschat voor gemeenten en een voor waterschappen. Voor provincies is geen bruidsschat nodig, omdat de provincies (zoals afgesproken met het IPO) hun omgevingsverordeningen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet vaststellen. Decentrale overheden kunnen vanaf dag één van de stelselherziening de regels van de bruidsschat, voor zover instructieregels daaraan niet in de weg staan, aanpassen of laten vervallen.

Intrekken en wijzigen andere AMvB's

In totaal worden 45 AMvB's gewijzigd en 35 AMvB's ingetrokken.

Een aantal AMvB's wordt gewijzigd om ze te laten aansluiten op de Omgevingswet, de vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Het gaat dan bijvoorbeeld om wijziging van een AMvB onder de Wet milieubeheer om te voorkomen dat deze verwijst naar instrumenten die niet meer bestaan of om een gedeeltelijke intrekking van een AMvB. De AMvB's die worden gewijzigd in hoofdstuk 5 van dit besluit zijn in alfabetische volgorde opgenomen in tabel 1.1:

Tabel 1.1 AMvB's die worden gewijzigd in dit besluit

45 AMvB's die worden gewijzigd in hoofdstuk 5 van dit besluit
Aanwijzingsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken
Arbeidsomstandighedenbesluit;
Asbestverwijderingsbesluit 2005;
Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming; Besluit beheer autobanden;
Besluit beheer autowrakken;
Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte; Besluit bijzondere spoorwegen;
Besluit brandstoffen luchtverontreiniging;
Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur;
Besluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen;

¹³ De bruidsschat is al kort toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zie paragraaf 5.2.3 en paragraaf 5.2.5.

---

45 AMvB's die worden gewijzigd in hoofdstuk 5 van dit besluit

---

Besluit controle op rechtspersonen;

Besluit detectie radioactief besmet schroot;

Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet;

Besluit Erfgoedwet archeologie;

Besluit gebruik meststoffen;

Besluit geluidproductie sportmotoren;

Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013;

Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden;

Besluit hoofdspoorweginfrastructuur;

Besluit huurprijzen woonruimte;

Besluit identificatie en registratie van dieren;

Besluit informatie inzake rampen en crises;

Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen;

Besluit inzamelen afvalstoffen;

Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen;

Besluit kostenverevening reductie CO₂-emissies glastuinbouw;

Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen;

Besluit OM-afdoening;

Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer;

Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen;

Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW;

Besluit subsidiëring stichting advisering bestuursrechtspraak milieu en ruimtelijke ordening;

Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen;

Besluit veiligheidsregio's;

Besluit vergoedingen Kernenergiewet;

Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen;

Drinkwaterbesluit;

Mijnbouwbesluit;

Productenbesluit asbest;

Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart;

Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer;

Vuurwerkbesluit;

Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;

Waterbesluit.

De AMvB's die worden ingetrokken, zijn opgegaan in de Omgevingswet, in de vier AMvB's of in de Omgevingsregeling. De AMvB's die in zijn geheel worden ingetrokken in hoofdstuk 6 van dit besluit, zijn in alfabetische volgorde opgenomen in tabel 1.2:

Tabel 1.2: AMvB's die geheel worden ingetrokken met dit besluit

35 AMvB's die worden ingetrokken in hoofdstuk 6 van dit besluit

---

Activiteitenbesluit milieubeheer;
Besluit algemene regels ruimtelijke ordening;
Besluit algemene regels milieu mijnbouw;
Besluit beheer winningsafvalstoffen;
Besluit derogatie luchtkwaliteitseisen;
Besluit energieprestatie gebouwen;
Besluit emissiearme huisvesting;
Besluit externe veiligheid buisleidingen;
Besluit externe veiligheid inrichtingen;
Besluit externe veiligheid transportroutes;
Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen);
Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden;
Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv;
Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009;
Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken;
Besluit lozen buiten inrichtingen;
Besluit lozing afvalwater huishoudens;
Besluit maatregelen richtwaarden luchtkwaliteitseisen;
Besluit milieueffectrapportage;
Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval;
Besluit nadere omschrijving begrip autowrakken;
Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
Besluit ruimtelijke ordening;
Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet;
Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds;
Besluit omgevingsrecht;
Besluit ontgrondingen in rijkswateren;
Besluit risico's zware ongevallen 2015;
Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen;
Bouwbesluit 2012;
Infiltratiebesluit bodembescherming;
Registratiebesluit externe veiligheid;
Stortbesluit bodembescherming;
Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol;
Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatie regeling energie-infrastructuurprojecten.

Voor een verdere toelichting op de wijziging en intrekking van andere AMvB's wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de hoofdstukken 5 en 6 van dit besluit.

Aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's van de wet

De aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's van de wet vallen uiteen in drie delen. Een eerste deel betreft de uitwerking van artikelen in de wet die het stellen van regels bij AMvB vereisen, maar die nog niet in de vier AMvB's zijn opgenomen. De reden dat de uitwerking niet eerder was opgenomen komt deels omdat de beleidsvernieuwing niet was afgerond of moest wachten op lopende evaluaties op het moment dat de AMvB's in procedure werden gebracht en deels omdat de uitwerking moest wachten op wijzigingen in de wet die zijn opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zoals dat door de Tweede Kamer is aangenomen. In onderstaande tabellen 1.3 en 1.4 zijn de onderwerpen, opgenomen, gekoppeld aan de (belangrijkste) reden van opname in dit besluit:

Tabel 1.3 Onderwerpen die de vier AMvB's wijzigen of aanvullen door wijzigingen van bestaand recht

Aanvullingen en wijzigingen door wijzigingen van bestaand recht

---

kleine en middelgrote stookinstallaties;
gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht;
lozingen vanuit glastuinbouwbedrijven;
beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen;
activiteiten rond luchthavens;
gelegenheid bieden tot zwemmen en baden;
energielabel C-verplichting voor kantoorgebouwen;
verplichte buitenruimte bij woonfunctie voor zorg (zoals aanleunwoningen);
spoorwegemplacements;
mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied;
omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen;
omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire keringen in beheer van het Rijk;
omgevingswaarden SO ₂ en NO _x voor grote natuurgebieden;
omgevingswaarden nec-plafonds, implementatie herziene nec-richtlijn;
luchthavens;
Waddenzee en Waddengebied;
ladder voor duurzame verstedelijking;
financiële zekerheidstelling;
aanvulling als gevolg van herziening van de mer-richtlijn;
handhaving en uitvoering.

Tabel 1.4 Onderwerpen die de vier AMvB's van de wet aanvullen of wijzigen door uitwerking van de grondslagen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet

Aanvullingen en wijzigingen door wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet

---

uitwerking vergunningplicht voor de bouwactiviteit;
regels die verband houden met aanpassing van het begrip beperkingengebiedactiviteit;
regels die het gevolg zijn van de aanpassing van het oogmerk van de rijksregels voor wateractiviteiten in artikel 4.23 van de wet;
beoordeling en inpassing omgevingsplanactiviteit;

Aanvullingen en wijzigingen door wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet

---

stortplaatsen voor baggerspecie op land;

monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit;

enkele verduidelijkingen in de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving naar aanleiding van wijziging van artikel 4.2 van de wet;

regels die verband houden met opname van afdeling 19.0 (Bijzondere omstandigheden) in de wet;

aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden;

reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening;

aanwijzing aangescherpt adviesrecht gemeenteraad in bepaalde gevallen;

verdeling van verantwoordelijkheden in de omgevingsvergunning: implementatie van artikel 4, derde lid van de richtlijn industriële emissies;

aanwijzing verboden activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen;

uitwerking schadebepalingen;

OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten;

Digitaal Stelsel Omgevingswet;

overgangsrechtelijke voorzieningen in de uitvoeringsregelingen.

Ten tweede komt een deel van de aanvullingen voort uit de parlementaire behandeling van de vier AMvB's¹⁴ ¹⁵. Het gaat daarbij om twee moties¹⁶ met de volgende onderwerpen:

- landelijke fiets- en wandelroutes; en
- eisen aan decentrale omgevingswaarden.

Ten derde is er een aantal verbeteringen doorgevoerd. Dit besluit is ook bedoeld om die gewenste verbeteringen tot stand te brengen en enkele onvolkomenheden te corrigeren. Deels zijn deze wijzigingen inhoudelijk van aard, deels technisch. Het gaat hier bijvoorbeeld om:

- een beperkte verschuiving van de vergunningplicht voor de milieubelastende activiteit naar algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving;
- de verbeterde afstemming van de regels over energiebesparing door bedrijven tussen het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

1.4 Verhouding tot andere regelgeving

1.4.1 Het Invoeringsbesluit binnen het brede wetgevingstraject

De transitie naar een nieuw stelsel voor het omgevingsrecht gaat in stappen. De vernieuwing, die gericht is op het samenbrengen van de gebiedsgerichte regelgeving van de fysieke leefomgeving, loopt langs drie sporen: het hoofdspoor, het invoeringsspoor en het aanvullingsspoor.

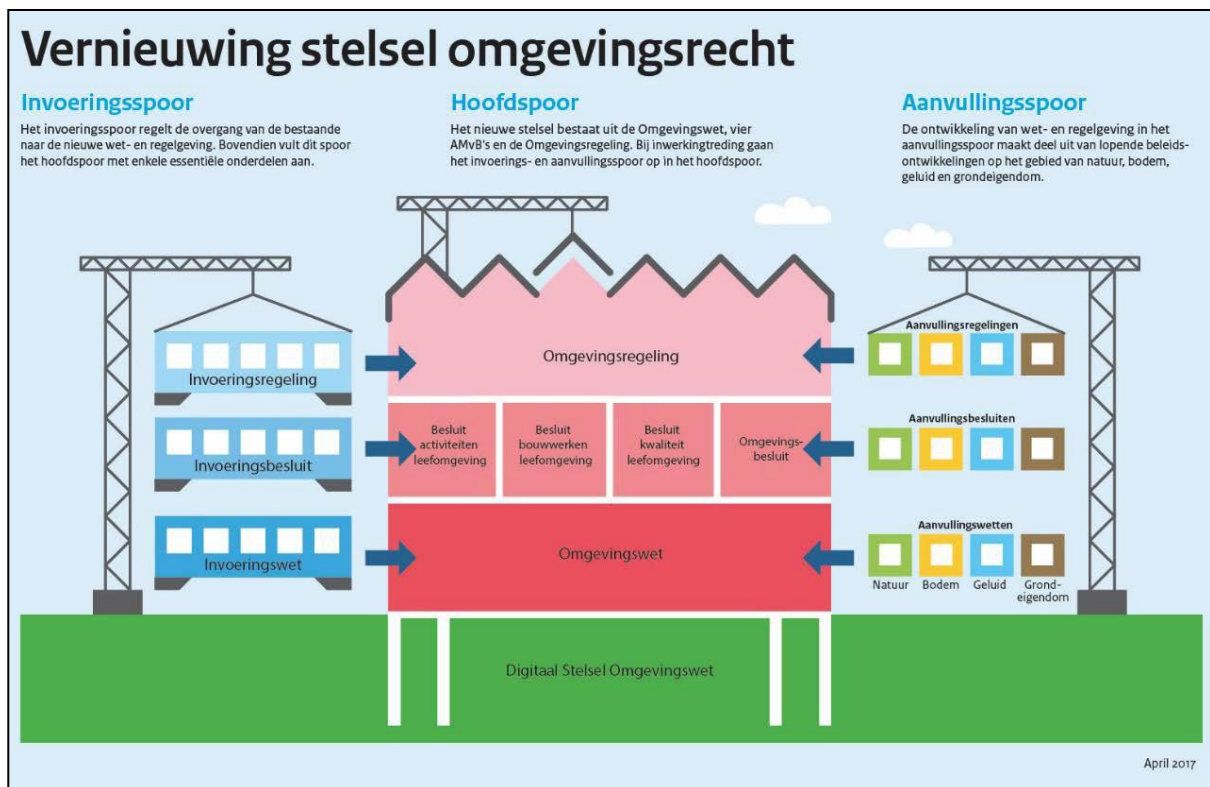
In onderstaande figuur 1.2 is schematisch de samenhang tussen de verschillende sporen weergegeven.

---

¹⁴ Het ontwerp van die voorgenomen besluiten is op 1 juli 2016 aan beide kamers der Staten-Generaal voorgelegd (Kamerstukken II 2015/16, 33118, nr. 31).

¹⁵ Dit besluit wordt mogelijk ook nog aangevuld als gevolg van de parlementaire behandeling van het Invoeringsbesluit zelf. De voorhang en behandeling vindt plaats na de consultatie.

¹⁶ Zie eerdere voetnoot, nr. 12.

Figuur 1.2 schematische weergave van de vernieuwing van het stelsel omgevingsrecht.

Het hoofdspoor is gepubliceerd in het Staatsblad, de wet in 2016 en de vier AMvB's van de wet eind augustus 2018.¹⁷ De Omgevingsregeling is in 2019 gepubliceerd in de Staatscourant.¹⁸ Hiermee staat de systematiek van de nieuwe Omgevingswet.

Het hoofdspoor moet uiteraard zorgvuldig ingevoerd worden. Dat gebeurt via een Invoeringswet, een besluit en een regeling. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is behandeld in de Eerste Kamer en Tweede Kamer¹⁹. Het Invoeringsbesluit regelt het overgangsrecht, trekt besluiten in en past een aantal zaken uit het hoofdspoor aan.

Het aanvullingsspoor tot slot, bestaat uit vier afzonderlijke onderwerpen, te weten natuur, geluid, bodem en grondeigendom. Deze onderwerpen hebben in verband met lopende beleidswijzigingen een andere planning dan het hoofdspoor, maar het aanvullingsspoor volgt de systematiek van het nieuwe stelsel. Het aanvullingsspoor zal eigen aanvullingsbesluiten en eigen overgangsrecht regelen.

Dit besluit is gebaseerd op de regelgeving uit het hoofdspoor:

- de versie van de wet die in het Staatsblad is gepubliceerd; en
- de versies van de vier AMvB's die in het Staatsblad zijn gepubliceerd

en daarnaast gebaseerd op regelgeving uit het invoeringsspoor:

- de wijzigingen zoals opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

¹⁷ Zie voor de Omgevingswet: Stb. 2016, 156 en voor de vier AMvB's: Besluit activiteiten leefomgeving: Stb. 2018, 293, Besluit bouwwerken leefomgeving: Stb. 2018, 291, Besluit kwaliteit leefomgeving: Stb. 2018, 292 en Omgevingsbesluit: Stb. 2018, 290.

¹⁸ Stcrt. 2019, 56288.

¹⁹ Kamerstukken I 2018/2019, 34986, A en Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr.2.

Dit besluit zal in ieder geval de nieuwe grondslagen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet uitwerken, zoals voor nadeelcompensatie, het Digitaal Stelsel Omgevingswet en het overgangsrecht, zie hiervoor ook paragraaf 1.3.

1.4.2 Verhouding tot nu geldende regelgeving

Met dit besluit wordt een groot aantal AMvB's en delen van AMvB's ingetrokken. Voor een deel keren de ingetrokken bepalingen weer terug in het stelsel van de wet. Bijlage 1 bij dit besluit bevat een aantal transponeringstabellen waar is aangegeven of en waar de nu geldende bepalingen terugkeren. Ook is daar aangegeven of en waar overgangsrecht is geregeld.

De regels van de bruidsschat worden ingevoegd in het omgevingsplan en de waterschapsverordening die bij inwerkingtreding van rechtswege ontstaan. Gemeenten en waterschappen kunnen deze regels van de bruidsschat vanaf dag één van de stelselherziening, aanpassen, behouden of laten vervallen. Om het beschermingsniveau blijvend te waarborgen geeft het Rijk waar nodig via instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heldere kaders mee voor de bestuurlijke afwegingsruimte.

Het overgangsrecht voor onder andere meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften regelt de rechtsgeldigheid van deze instrumenten door ze gelijk te stellen met de nieuwe instrumenten.

1.4.3 Herimplementatie Europees recht en internationale verdragen

De volgende EU-richtlijnen, EU-verordeningen en verdragen worden geheel of gedeeltelijk uitgewerkt in dit besluit:²⁰

- bio-verordening²¹;
- grondwaterrichtlijn;
- kaderrichtlijn afvalstoffen;
- kaderrichtlijn water;
- mer-richtlijn;
- nec-richtlijn;
- nitraatrichtlijn²²;
- richtlijn autowrakken;
- richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden²³;
- richtlijn energie-efficiëntie²⁴;
- richtlijn industriële emissies;
- richtlijn middelgrote stookinstallaties²⁵;
- richtlijn milieustrafrecht;
- richtlijn offshore veiligheid;
- richtlijn omgevingslawaai;

²⁰ In deze toelichting wordt waar mogelijk gebruikt gemaakt van de verkorte benamingen uit onderdeel B van de bijlage bij artikel 1.1 van de wet, inclusief de wijzigingen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

²¹ Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 2007/91 (PbEU 2007, L 189).

²² Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (PbEG L 375).

²³ Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (PbEU 2009, L 309).

²⁴ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PbEU 2012, L 315).

²⁵ Richtlijn 2015/2193/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313).

- richtlijn overstromingsrisico's;
- richtlijn prioritair stoffen;
- richtlijn storten afvalstoffen²⁶;
- richtlijn toegang tot milieu-informatie;
- richtlijn winningsafval;
- SEA-protocol;
- Seveso-richtlijn;
- smb-richtlijn.

1.5 Medebetrokkenheid

De inhoud van deze nota van toelichting is tot stand gekomen met de Minister van Defensie, de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 tot en met hoofdstuk 5 van deel I van deze toelichting beschrijft de aanvullingen en wijzigingen van de vier AMvB's en gaat daarbij in op de belangrijkste beleidsmatige uitgangspunten. Elke AMvB staat in een apart hoofdstuk, het gaat achtereenvolgens om het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit.

Hoofdstuk 6 beschrijft de hoofdlijnen van het overgangsrecht.

Hoofdstuk 7 beschrijft de inhoud en gemaakte keuzes van de bruidsschat.

Hoofdstuk 8 beschrijft de effecten van dit besluit.

Hoofdstuk 9 beschrijft de totstandkoming van dit besluit, waaronder de consultatie.

Hoofdstuk 10 gaat in op de invoering.

Hoofdstuk 11 bevat de implementatietabellen.

Deel II van deze toelichting bevat de artikelsgewijze toelichting.

---

²⁶ Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG 1999, L 182).

2 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving

2.1 Inleiding

Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt op diverse onderdelen aangepast. In dit hoofdstuk wordt allereerst in paragraaf 2.2 een overzicht gegeven van de veranderingen waarna in paragrafen 2.3 en verder de onderwerpen worden beschreven die nieuw zijn of een grote verandering inhouden ten opzichte van het Besluit activiteiten leefomgeving zoals dat in augustus 2018 is gepubliceerd in het Staatsblad. Een toelichting op de andere, veelal technische, wijzigingen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting. Ook de toelichting op het specifiek overgangsrecht voor het Besluit activiteiten leefomgeving is daar te vinden. In hoofdstuk 6 zijn de hoofdlijnen van het overgangsrecht op het 'omklapmoment' beschreven. Hoofdstuk 7 beschrijft de bruidsschat – een bijzondere vorm van overgangsrecht voor rijksregels over activiteiten die bij inwerkingtreding van het stelsel vervallen.

Met dit besluit worden ook enkele aanpassingen gedaan aan regels over onderwerpen die meer dan één besluit raken. Voor deze onderwerpen is ervoor gekozen om bij die AMvB waar het zwaartepunt van het onderwerp ligt een toelichting te geven in het algemene deel. Het betreft de volgende onderwerpen, waarvoor de toelichting is te vinden in:

- stookinstallaties: in paragraaf 2.3;
- de vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling: in paragraaf 2.11;
- spoorwegemplacements: in paragraaf 4.2;
- mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied: in paragraaf 4.3.

2.2 Overzicht aanpassingen van het Besluit activiteiten leefomgeving

In deze paragraaf wordt in aansluiting op paragraaf 1.3 voor de eerste – uitwerkingen van artikelen in de wet die nog niet waren opgenomen – en derde reden – verbeteringen – aangegeven welke aanvullingen en wijzigingen in het Besluit activiteiten leefomgeving worden doorgevoerd. De tweede in paragraaf 1.3 genoemde reden – aanvullingen die voortkomen uit parlementaire behandeling – is voor het Besluit activiteiten leefomgeving niet aan de orde.

Vervolgens wordt in algemene zin kort ingegaan op de wijzigingen en effecten die de aanpassingen van het Besluit activiteiten leefomgeving met zich meebrengen, met name als gevolg van de binnen het Besluit activiteiten leefomgeving gemaakte keuzes over inzet van instrumenten. De meer specifieke wijzigingen en effecten worden waar nodig bij de verschillende onderwerpen genoemd.

2.2.1 Uitwerking van artikelen in de wet die nog niet waren opgenomen.

In de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving is al aangegeven dat regels over activiteiten die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet via een afzonderlijk traject worden gewijzigd en in werking treden vervolgens via het Invoeringsbesluit Omgevingswet zullen worden ingevoegd in het Besluit activiteiten leefomgeving. De desbetreffende regels waren in procedure gelijktijdig met de voorbereiding van het Besluit activiteiten leefomgeving en zijn inhoudelijk al in consultatie geweest. Ze worden nu via dit besluit op de daartoe al gereserveerde plaats in het Besluit activiteiten leefomgeving ingevuld. Omdat daarbij de regels worden aangepast aan de systematiek van het Besluit activiteiten leefomgeving (zie paragraaf 2.2.3 van deze toelichting) heeft opnieuw consultatie plaatsgevonden. Het betreft de volgende onderwerpen:

- Spoorwegemplacements (paragraaf 3.8.9).
- Kleine en middelgrote stookinstallaties voor standaard brandstoffen (paragraaf 4.31).

- Middelgrote stookinstallaties voor niet-standaard brandstoffen (paragraaf 4.32).
- Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht (paragraaf 4.64).
- Drainwater bij substraatteelt in een kas (paragraaf 4.76).
- Drainagewater bij grondgebonden teelt in een kas (paragraaf 4.77).
- Overig afvalwater van kassen (paragraaf 4.78).
- Activiteiten rond spoorwegen (hoofdstuk 9).
- Activiteiten rond luchthavens (hoofdstuk 10).
- Gelegenheid bieden tot zwemmen en baden (hoofdstuk 15).

Een aantal lopende trajecten wordt in bestaande paragrafen opgenomen. Dit betreft met name:

- regels die verband houden met de richtlijn energie-efficiëntie;
- regels over omgaan met geuremissie bij innovatieve stalsystemen.

Ook een aantal wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving dat volgt uit het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vindt plaats in de al bestaande artikelen van dat besluit. Dit betreft met name wijzigingen:

- die verband houden met aanpassing van het begrip mijnbouwactiviteit in mijnbouwlocatieactiviteit;
- die verband houden met aanpassing van het begrip beperkingengebiedactiviteit;
- die het gevolg zijn van de aanpassing van het oogmerk van de rijksregels voor wateractiviteiten in artikel 4.23 van de wet;
- die verband houden met opname van afdeling 19.0 (Bijzondere omstandigheden) in de wet.

Met bovenstaande onderwerpen worden nog niet alle gereserveerde plaatsen in het Besluit activiteiten leefomgeving gevuld. De overige gereserveerde plaatsen worden later gevuld door de aanvullingssporen of met aanpassingen van de Omgevingswet die na inwerkingtreding zullen plaatsvinden en nu al voorzien zijn.

2.2.2 Tot stand brengen van verbeteringen en corrigeren van enkele onvolkomenheden

Tijdens de afronding van het Besluit activiteiten leefomgeving is, mede ingegeven door de consultatiereacties, een aantal mogelijke verbeteringen geïdentificeerd waarmee de regels nog meer met de verbeterdoelen van de stelselherziening in overeenstemming kunnen worden gebracht. Deze verbeteringen zijn niet meer in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen vanwege de benodigde tijd voor uitwerking en overleg met betrokken partijen en ook omdat het verbeteren betreft waarvoor het wenselijk werd geacht om voorafgaand aan de aanpassing van het besluit een breed consultatietraject door te laten lopen. Deze verbeteringen worden daarom met dit besluit doorgevoerd. Het betreft met name:

- beperkte verschuiving van de vergunningplicht van de milieubelastende activiteit naar decentrale regels, in samenhang met het vormgeven van de bruidsschat;
- aanpassing van de regels voor afvalstoffen.

2.2.3 Uitgangspunten bij het inbouwen van regels in het Besluit activiteiten leefomgeving

Bij de voorbereiding van het Besluit activiteiten leefomgeving is een aantal keuzes gemaakt over de inzet van instrumenten die de wet biedt bij het stellen van regels over activiteiten. Deze keuzes zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 3 van de nota van toelichting bij dat besluit. Het zijn keuzes die relevant zijn voor alle activiteiten die al onder dat besluit vallen, maar ook voor regels over activiteiten die met dit besluit en de aanvullingsbesluiten aan het Besluit activiteiten leefomgeving worden toegevoegd.

Zoals hiervoor in paragraaf 2.2.1 is aangegeven, hebben de regels voor verschillende activiteiten voorafgaand aan de inbouw via dit besluit in het Besluit activiteiten leefomgeving een eigen procedure doorlopen. Daarbij is bepaald welke inhoudelijke verplichtingen de regels voor degene die een activiteit wil verrichten met zich meebrengen, bijvoorbeeld welke technische maatregelen moeten worden toegepast om een adequate bescherming van het milieu te bereiken. Deze technisch-inhoudelijke regels zijn bij het opstellen van dit besluit als uitgangspunt genomen. Wat betreft een aantal keuzes over de inzet van instrumenten (zoals specifieke zorgplichten, informatieverplichtingen en maatwerk mogelijkheden) moest bij het doorlopen van de eigen procedure voorafgaand aan inbouw in het Besluit activiteiten leefomgeving worden aangesloten bij de systematiek en keuzes binnen de wetten, besluiten en regelingen waarin de regels werden opgenomen. Soms bracht dat met zich mee, dat op dat punt de uitwerking anders was dan de keuze die binnen het Besluit activiteiten leefomgeving is gemaakt. Waar dat aan de orde is worden de regels met dit besluit aangepast aan de keuzes die binnen het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gemaakt.

Met dit besluit worden onder andere regels over de zuiveringsvoorziening bij het lozen van drainagewater bij grondgebonden teelt in het Besluit activiteiten leefomgeving ingebouwd. Die regels zijn eerst via een afzonderlijk traject in het Activiteitenbesluit milieubeheer opgenomen²⁷. Met dit besluit worden de regels over de prestatie van een dergelijke voorziening (verwijdering van ten minste 95% van de werkzame stoffen) onveranderd overgenomen. In het Activiteitenbesluit was ook expliciet bepaald dat in bepaalde gevallen (als door kwel of inzijgend water het ondoelmatig is om ten minste 95% van de werkzame stoffen uit het afvalwater te verwijderen) bij maatwerkvoorschrift van die verplichting kan worden afgeweken. Dit besluit bevat een dergelijke expliciet uitgeschreven maatwerk mogelijkheid niet, omdat het Besluit activiteiten leefomgeving in artikel 2.13 in algemene zin de mogelijkheid biedt om bij alle regels maatwerkvoorschriften te stellen en het daarbij ook mogelijk maakt om van de regels van het besluit af te wijken, tenzij die mogelijkheden expliciet zijn uitgesloten.

In lijn met de bij het opstellen van het Besluit activiteiten leefomgeving gemaakte keuze om expliciete begrenzing van maatwerk mogelijkheden zeer spaarzaam toe te passen bevat dit besluit geen expliciete uitsluiting van maatwerk mogelijkheden bij die artikelen waarbij het Activiteitenbesluit milieubeheer geen maatwerk mogelijkheden bood.

Van de keuzes die in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gemaakt over de inzet van instrumenten spelen met name de volgende keuzes een rol bij de vormgeving van de regels in dit besluit:

- Voor alle activiteiten gelden specifieke zorgplichten. Deze gelden ook voor vergunningplichtige activiteiten.
- Eventuele verplichtingen om gegevens en bescheiden te verstrekken zijn zo specifiek mogelijk, algemeen geformuleerde informatievragen worden zo veel mogelijk vermeden.
- De mogelijkheid om maatwerkvoorschriften stellen wordt ruim geboden, ook bij activiteiten waar deze mogelijkheid in bestaande regelgeving beperkt of afwezig is. Dat geldt ook voor de mogelijkheid om maatwerkregels te stellen, die echter niet geldt voor activiteiten waarvoor regels worden gesteld in verband met aan het Rijk toebedeelde taken. Beperking van maatwerk mogelijkheden wordt zeer spaarzaam toegepast, met name als het Europees recht bij uitgewerkte regels, zoals emissiegrenswaarden, afwijken volledig uitsluit.
- Bij locatiespecifieke regels over immissie, gebruiksruimte en bij locatiespecifieke uitzonderingen op rijksregels wordt eerst bezien of het stellen van maatwerkregels in het omgevingsplan of de waterschapsverordening niet tot betere en eenvoudigere regels leidt. Deze keuzes zijn in paragraaf 4.2.3 ('Decentraal, tenzij' bij toepassingsbereik activiteiten) en 4.8.1 (Omgaan met milieugebruiksruimte binnen rijksregels) van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving toegelicht²⁸. Bij een verschuiving

---

²⁷ Stb. 2017, 305.

²⁸ Stb. 2018, 293, p. 564 en verder en p. 579 en verder.

van de plaats van de regels ten opzichte van de huidige regelgeving is voorzien in adequaat overgangsrecht. Hierbij speelt de zogenoemde 'bruidsschat' een belangrijke rol.

- Omwille van het zo veel mogelijk samenbrengen van voorschriften in één document wordt bij vergunningplichtige activiteiten waarvoor ook algemene rijksregels gelden eventueel individueel maatwerk niet als een afzonderlijk maatwerkvoorschrift gesteld, maar als vergunningvoorschrift in de vergunning opgenomen.
- Op het stellen van een maatwerkvoorschrift zijn beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning, die invulling geven aan de strekking van de algemene rijksregels volgens de wet, van overeenkomstige toepassing.
- Algemene regels zonder verdere procedurele verplichtingen zijn uitgangspunt, een meldingsplicht of vergunningplicht geldt alleen waar nodig.
- Een meldingsplicht, die een verbod inhoudt als de activiteit niet vooraf gemeld is, is voor vele categorieën van activiteiten een nieuw instrument, en vervangt soms de huidige informatieverplichtingen.
- Bij inzet van de vergunningplicht wordt steeds bezien, wat de reikwijdte daarvan is. Waar mogelijk wordt niet de gehele activiteit vergunningplichtig gemaakt, maar alleen dat deel daarvan, dat daadwerkelijk individuele benadering vergt.
- Vanwege specifieke taken van decentrale overheden is decentraal maatwerk op meldingsplichten en vergunningplichten binnen een daartoe uitgewerkte afbakening mogelijk.

Deze voor het gehele Besluit activiteiten leefomgeving gemaakte keuzes brengen ook bij in dit besluit opgenomen regels wijzigingen met zich mee ten opzichte van het huidige recht, en leiden ook voor die regels in algemene zin tot de volgende effecten:

- Door inzet van de specifieke zorgplicht daalt het aantal algemene rijksregels dat voor een initiatiefnemer geldt. Die algemene rijksregels zijn beperkt tot de belangrijkste zaken.
- Als initiatiefnemers om informatie wordt gevraagd, is dat zo beperkt, concreet en eenduidig mogelijk. Daardoor hoeft de initiatiefnemer niet te gissen naar wat de overheid met de informatievraag bedoelt.
- Als het Besluit activiteiten leefomgeving een maatregel voorschrijft, en de initiatiefnemer heeft aangetoond dat een alternatieve maatregel gelijkwaardig is, mag die gelijkwaardige maatregel na toestemming van het bevoegd gezag worden toegepast.
- Door de ruime maatwerkmogelijkheden houden de regels rekening met de grote variëteit in activiteiten die in de fysieke leefomgeving worden uitgevoerd, evenals de variëteit in de fysieke leefomgeving zelf. Dit is goed voor de initiatiefnemer, omdat een bevoegd gezag afwijken moet overwegen en zich niet kan verschuilen achter de rijksregels als deze in een individueel geval niet goed passen. Het is ook goed voor de fysieke leefomgeving, omdat waar nodig met inzet van maatwerk geborgd kan worden dat de regels ook in een gevoelige situatie voldoen aan het oogmerk en de strekking van de wet.
- De ruime maatwerkmogelijkheid voorkomt dat juridische discussie ontstaat over de vraag of de bevoegdheid om maatwerk toe te passen wel bestaat. De inhoudelijke vraag staat centraal: is in het specifieke geval maatwerk nodig voor de ontwikkeling of bescherming van de fysieke leefomgeving?
- Met maatwerkregels kan het lokale bestuur meer proactief sturen op de gevolgen van activiteiten op de fysieke leefomgeving. Dit biedt voor degene die de activiteit verricht vooraf helderheid over de grenzen aan zijn activiteiten en maakt betere sturing mogelijk op de verdeling van gebruikruimte.

Naast de hierboven beschreven activiteit-overstijgende veranderingen en effecten die voor het gehele Besluit activiteiten leefomgeving gelden, worden in de hiernavolgende paragrafen de belangrijkste wijzigingen en effecten die specifiek gelden voor de daarin behandelde onderwerpen kort aangegeven.

2.3 Kleine en middelgrote stookinstallaties

Er zijn in Nederland 7 miljoen kleine en middelgrote stookinstallaties. Veruit de meeste hiervan zijn verwarmingsketels en geisers bij particuliere huishoudens. Deze stookinstallaties bij huishoudens zijn uitgezonderd van het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving.

De regels over kleine (kleiner dan 1 MW) en middelgrote stookinstallaties (1 MW tot 50 MW) zijn niet eerder in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen, omdat gelijktijdig met de voorbereiding van dat besluit een wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer in voorbereiding was in verband met richtlijnimplementatie. Het betrof implementatie van Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties²⁹ (verder te noemen: MCPD) die regels stelt over stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 tot 50 MW. Inmiddels is de aanpassing van het Activiteitenbesluit milieubeheer³⁰ en de Activiteitenregeling milieubeheer³¹ afgerond en kunnen de regels via dit besluit in het Besluit activiteiten leefomgeving worden opgenomen. Het betreft hier een technische omzetting van de huidige regelgeving, die los staat van eventuele aanscherpingen van regelgeving in het kader van de klimaatopgave of het Schone Lucht Akkoord.

De regels over kleine en middelgrote stookinstallaties komen terug in drie besluiten: het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat laatste besluit bevat de verplichting uit de MCPD voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een register te houden van middelgrote stookinstallaties.

Stookinstallaties zijn geregeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Bouwbesluit 2012, waarbij gebouwgebonden stookinstallaties onder beide besluiten vallen. Met de invoering van het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving zal deze systematiek worden doorgezet, maar dan zodanig dat de meeste installaties alleen te maken hebben met het Besluit bouwwerken leefomgeving. De afbakening tussen het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving is als volgt.

De regels in het Besluit activiteiten leefomgeving zullen voornamelijk betrekking hebben op bedrijfsmatige toepassingen en betreffen keuringen, emissiegrenswaarden en emissiemetingen. Daarnaast zullen enkele modules van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing zijn op stookinstallaties met een vermogen van 100 kW of meer. Zo geldt de module bodembeschermende voorzieningen voor stookinstallaties die een vloeibare brandstof gebruiken. De luchtmodule geldt voor stookinstallaties waarin een niet-standaardbrandstof wordt verstoekt.

Het Besluit bouwwerken leefomgeving regelt voor gebouwgebonden installaties de energieprestaties, de keuringsplicht en de bouwkundige eisen aan de plaats waar de stookinstallatie staat opgesteld (de stookruimte).

In beginsel zijn beide besluiten tegelijkertijd van toepassing op gebouwgebonden stookinstallaties. De regelgeving is echter zodanig vormgegeven dat in de praktijk maar voor een beperkt aantal installaties beide besluiten relevant zijn. In de gebouwde omgeving is immers het grootste aantal stookinstallaties aanwezig. Deze zijn gestookt met aardgas en hebben een relatief klein vermogen. De eisen hiervoor staan in het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving bevat voor deze installaties geen eisen. In bepaalde gevallen is het Besluit activiteiten leefomgeving echter wel van toepassing op gebouwgebonden installaties.

In onderstaande tabel is aangegeven welk besluit in een bepaald geval van toepassing is. De gegevens in de tabel betreffen een ruwe schatting van de aantallen stookinstallaties. Op termijn

---

²⁹ PbEU 2015, L 313 (MCPD afkorting is afkomstig uit het Engels: medium combustion plants directive).

³⁰ Stb. 2017, 330.

³¹ Stcrt. 2017, 65868.

zullen de gegevens in het landelijk register een beter inzicht geven in de daadwerkelijke aantallen. De verplichting daarvoor is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en implementeert artikel 5, vijfde lid, van de MCPD.

Tabel 2.1: Aantal stookinstallaties geregeld in Besluit activiteiten leefomgeving of Besluit bouwwerken leefomgeving

	Totaal aantal stookinstallaties	Besluit activiteiten leefomgeving	Besluit bouwwerken leefomgeving	Voorschriften (Besluit activiteiten leefomgeving en/of Besluit bouwwerken leefomgeving)
< 100 kW huishoudens	6.900.000	--	6.900.000 (alleen bouwkundige eisen)	bouwkundig
< 100 kW bedrijven	[PM]	--	<1000 (keuringen)	bouwkundig, keuringen (alleen biomassa en huisbrandolie /diesel)
100 kW – 0,4 MW*	60.000	12.000	48.000 (keuringen)	bouwkundig, keuringen (ook gas)
0,4 – 1 MW	28.000	14.000	14.000 (keuringen)	bouwkundig**, keuringen en emissie-eisen
1-50 MW	12.000	10.500	1.500	bouwkundig**, keuringen en emissie-eisen

* soms 500 kW

** voor zover gebouwgebonden

Welke regels in het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing zijn is afhankelijk van de grootte van de stookinstallatie en van de vraag of daarin afvalstoffen of dierlijke meststoffen worden verbrand. Als geen afvalstoffen of dierlijke meststoffen worden verbrand is paragraaf 3.2.1 – Stookinstallatie - van toepassing, en afhankelijk van de grootte van de stookinstallatie en de soort brandstof gelden in hoofdstuk 4 de inhoudelijke regels van de paragrafen over:

- een grote stookinstallatie (paragraaf 4.3);
- een kleine en middelgrote stookinstallatie voor standaard brandstoffen (paragraaf 4.31); en
- een middelgrote stookinstallatie voor niet-standaard brandstoffen (paragraaf 4.32).

Als bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen worden verbrand, maar geen dierlijke meststoffen, dan is afhankelijk van de vraag of verbranden in een ippc-installatie plaatsvindt paragraaf 3.2.15 of paragraaf 3.3.13 van toepassing. De inhoudelijke regels over het verbranden staan in hoofdstuk 4, in de paragraaf over een afvalverbrandingsinstallatie en afvalmeeverbrandingsinstallatie (paragraaf 4.4). Als echter geen andere afvalstoffen worden verbrand dan rie-biomassa, dan zijn in hoofdstuk 4 dezelfde inhoudelijke regels van toepassing als bij een stookinstallatie waarin geen afvalstoffen worden verbrand.

Als dierlijke meststoffen worden verbrand, dan is, wanneer sprake is van grootschalige mestverwerking, paragraaf 3.3.14 van toepassing, en in andere gevallen paragraaf 3.6.8. De inhoudelijke regels over het verbranden staan in de paragraaf over een afvalverbrandingsinstallatie en afvalmeeverbrandingsinstallatie (paragraaf 4.4) of volgen rechtstreeks uit de Verordening Dierlijke Bijproducten.

Met de nieuwe paragrafen over kleine en middelgrote stookinstallaties wordt een aantal dwingende verwijzingen naar NEN-normen toegevoegd aan het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat daarbij om NEN-normen waarnaar al werd verwezen in dat besluit. Wat in paragraaf 3.7 in de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving is gesteld over verwijzingen naar NEN-normen geldt ook voor de nieuwe verwijzingen. De reden voor het opnemen van verwijzingen naar NEN-normen in dit besluit is de wenselijkheid dat er één bepaalde meetmethode wordt gebruikt die is vastgelegd in een norm. Metingen van luchtmissies moeten op dezelfde, uniforme wijze worden verricht om te verzekeren dat de resultaten hetzelfde zijn en eenduidige toetsing aan de emissiegrenswaarden mogelijk is.

2.3.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Het toepassingsbereik van de paragraaf en daarmee ook van een eventuele vergunningplicht is beperkt tot de stookinstallatie.

2.3.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende effecten zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Het beperken van het toepassingsbereik tot de stookinstallatie draagt er binnen het Besluit activiteiten leefomgeving aan bij dat de rijksregels worden beperkt tot activiteiten die daadwerkelijk een landelijke aanpak vragen.

2.4 Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht

De regels over het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden en bij teelt van gewassen in de openlucht zijn niet eerder in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen, omdat gelijktijdig met de voorbereiding van dat besluit een wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer die mede op deze activiteit betrekking had in procedure was. Wel is daarvoor al paragraaf 4.64 in het Besluit activiteiten leefomgeving gereserveerd. Inmiddels is het Besluit van 23 juni 2017 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer in verband met de vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw en open teelten³² in werking getreden en kunnen de regels met dit besluit in paragraaf 4.64 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden opgenomen. Daarbij zijn de regels over het moeten hebben van een drukregistratievoorziening anders vormgegeven. Omdat inmiddels in de praktijk is gebleken dat een drukregistratievoorziening niet bij alle driftreducerende technieken nodig is, is de generieke verplichting in het Activiteitenbesluit milieubeheer niet overgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving.

2.4.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Een drukregistratievoorziening is niet bij alle driftreducerende technieken verplicht.

2.4.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende effecten zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Het afzien van de verplichte drukregistratievoorziening bij sommige driftreducerende technieken beperkt lasten voor degene die de activiteit verricht.

2.5 Lozingen vanuit glastuinbouwbedrijven

De regels over afvalwaterlozingen in de glastuinbouw zijn niet eerder in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen, omdat gelijktijdig met de voorbereiding van dat besluit een wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer die mede op deze activiteit betrekking had in procedure was. Wel zijn daarvoor in het Besluit activiteiten leefomgeving drie paragrafen gereserveerd:

- paragraaf 4.76 Drainwater bij substraatteelt in kas;
- paragraaf 4.77 Drainagewater bij grondgebonden teelt in kas; en
- paragraaf 4.78 Overig afvalwater van kassen.

---

³² Stb. 2017, 305.

Inmiddels is het Besluit van 23 juni 2017 tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer in verband met de vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw en open teelten³³ in werking getreden en kunnen de regels met dit besluit in de desbetreffende paragrafen van het Besluit activiteiten leefomgeving worden opgenomen.

De systematiek van het Besluit activiteiten leefomgeving maakt het mogelijk om bij het reguleren van deze lozingen ook het omgevingsplan en de waterschapsverordening een rol te laten spelen. Dit kan met name bij onderwerpen waarbij in specifieke gevallen de gebiedssituatie een nadere concretisering of afwijking van de algemene rijksregels wenselijk maakt tot betere en eenvoudigere regels leiden, die ook door de plaats in decentrale regelgeving via koppeling aan specifieke locaties meer voorspelbaar kunnen worden gemaakt.

Zo is in het Activiteitenbesluit milieubeheer via een algemeen geformuleerd artikel bepaald dat de verplichting om voor drainagewater een recirculatiesysteem te hebben niet geldt indien hergebruik van drainagewater niet doelmatig is, bijvoorbeeld vanwege de kwaliteit van het drainagewater (zoals zoutgehalte), die sterk afhankelijk is van de lokale geohydrologische omstandigheden. Het uitgangspunt is daarbij, dat wanneer de teler naar oordeel van het bevoegd gezag onterecht van recirculatie heeft afgezien, dit in het kader van toezicht en handhaving aan de orde zal komen. Deze algemene uitzondering op de recirculatieplicht komt niet meer terug in het Besluit activiteiten leefomgeving, omdat met name via maatwerkregels een eenduidiger en op de locatie toegesneden regeling in het omgevingsplan mogelijk is, die eerder dan pas bij toezicht en handhaving alle partijen duidelijkheid kan bieden over het wel of niet moeten recirculeren. Om geen gat te laten ontstaan op het moment van inwerkingtreding wordt de algemeen geformuleerde uitzondering via de bruidsschat in alle omgevingsplannen ingebouwd. De gemeenten kunnen dat artikel vervolgens desgewenst toespitsen op het specifieke gebied.

Een vergelijkbare keuze is gemaakt voor bijvoorbeeld lozingen van huishoudelijk afvalwater vanuit het bedrijf in de bodem of op een oppervlaktewaterlichaam, het lozen van afstromend hemelwater anders dan van een kas en lozen van schoon grondwater (bijvoorbeeld drainage onder een substraatteelt om droge voeten in de kas te houden). Dat betreft lozingen die ook buiten de glastuinbouw zullen voorkomen en waarvoor dus het omgevingsplan en waterschapsverordening toch regels zullen bevatten. Het is dan niet nodig dat het Rijk daar ook nog algemene rijksregels over stelt.

Het afwijken van de voorkeursroute voor lozingen van drainwater en drainagewater is naar aanleiding van de consultatie in de algemene rijksregels opgenomen, als overgangsrecht tot 1-1-2027. In paragraaf 9.3.1 wordt hier nader op ingegaan.

2.5.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Regels over het afwijken van de recirculatieverplichting voor drainagewater en over de wenselijke lozingsroute voor een aantal afvalwaterstromen verschuiven vanwege het locatiespecifieke karakter van rijksregels naar decentrale regels. Bij deze verschuiving voorziet de 'bruidsschat' in adequaat overgangsrecht.
- Het afwijken van de voorkeursroute voor lozingen van drainwater en drainagewater is als overgangsrecht tot 1-1-2027 opgenomen.

2.5.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende effecten zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Met maatwerkregels over recirculatie van drainagewater en afwijken van de verplichtede

³³ Stb. 2017, 305.

lozingsroute kan het lokale bestuur meer proactief sturen op de gevolgen van activiteiten op de fysieke leefomgeving. Dit biedt voor degene die de activiteit verricht vooraf helderheid over de grenzen aan zijn activiteiten en maakt betere sturing mogelijk op de verdeling van gebruiksruimte.

2.6 Beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen

In verband met de samenloop van de totstandkoming van het Besluit activiteiten leefomgeving met de totstandkoming van regelgeving onder de Spoorwegwet en de Wet lokaal spoor, zijn de regels over beperkingengebiedactiviteiten rond spoorwegen niet eerder in dat besluit opgenomen. In een beperkingengebied gelden regels voor activiteiten rondom het spoor ter waarborging van de goede werking van dat spoor. Nu kan dit alsnog. Die regels landen in hoofdstuk 9 van het Besluit activiteiten leefomgeving en hebben betrekking op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot hoofdspoorwegen, lokale spoorwegen en bijzondere spoorwegen.

Bij de totstandkoming van de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen, die de algemene regels voor activiteiten rond hoofdspoorwegen bevat, is al rekening gehouden met de inbouw van die regels in het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht. De regels die nu in het Besluit activiteiten leefomgeving worden opgenomen, bevatten daarom slechts een beperkt aantal wijzigingen. Deels vloeien die voort uit keuzes in de Omgevingswet. Zo gaat de Spoorwegwet uit van een algemeen geldende vergunningplicht, waarvan bij ministeriële regeling vrijstellingen worden verleend. Op grond van de Omgevingswet worden in het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningplichtige gevallen aangewezen, en zijn vrijstellingen dus niet meer nodig. Voor beperkingengebiedactiviteiten voor bijzonder spoor (zoals bij het Utrechtse spoorwegmuseum) en lokaal spoor is naar aanleiding van het advies van de Integrale Onafhankelijke Adviescommissie bezien of het mogelijk is meer gebruik te maken van algemene regels in plaats van vergunningen. Naar aanleiding daarvan zijn de regels voor bijzonder spoor aangepast. De algemene regels en vergunningplichten van afdeling 9.2 zijn ook van toepassing voor bijzondere spoorwegen. Er is een aantal situaties waarvoor op grond van de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen relatief vaak maatwerk nodig is, omdat de algemene regels voor vrijgestelde activiteiten vrij strikt zijn. Deels worden, op basis van de ervaringen sinds inwerkingtreding van die regeling, die algemene regels versoepeld (bijvoorbeeld bij de toelaatbare diameters van leidingen langs het spoor). Waar dat niet mogelijk is, is gekozen voor de vergunningplicht. Voor gevallen die een voorafgaande beoordeling nodig maken, is in het nieuwe stelsel immers de omgevingsvergunning het juiste instrument en niet een maatwerkvoorschrift waarmee in de meeste situaties toch moet worden afgeweken van algemene regels.

Ten opzichte van de regeling worden meer gevallen onder algemene regels gebracht: zo gelden de algemene regels ook voor activiteiten in het beperkingengebied dat betrekking heeft op de Betuweroute en het hogesnelheidsnet, en wordt ook het kruisen van het spoor met kabels of leidingen onder algemene regels mogelijk gemaakt in plaats van alleen kabels en leidingen in langsligging.

2.6.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Bij beperkingengebiedactiviteiten rondom hoofdspoorwegen is de vergunningplicht beperkt tot activiteiten die daadwerkelijk een individuele benadering vragen. Bij beperkingengebiedactiviteiten rondom lokale spoorwegen is de vergunningplicht breed, maar kan aanwijzen van meer vergunningvrije gevallen plaatsvinden in het omgevingsplan of de omgevingsverordening.

2.6.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende effecten zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Bij beperkingengebiedactiviteiten rondom lokale spoorwegen kan door afwijken van de vergunningplicht en de inzet van maatwerkregels de inzet van de instrumenten worden afgestemd op de lokale situatie, wat in samenhang met de specifieke zorgplicht kansen biedt voor beperking van administratieve lasten.

2.7 Gelegenheid bieden tot zwemmen en baden

Met de komst van de Omgevingswet worden de regels over het beschermen van de veiligheid en gezondheid bij zwemmen en baden, die nu nog een zelfstandig wettelijk kader hebben – de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz) – in het nieuwe juridische stelsel geïntegreerd. Dit besluit bevat regels die voorheen waren opgenomen in voornoemde wet, het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Bhvbz) en de Regeling kennisgeving badinrichtingen. Deze regelingen worden met de inwerkingtreding van dit besluit ingetrokken.

Eerder heeft het voornemen bestaan te komen tot een afzonderlijk ontwerp-Aanvullingsbesluit zwemmen en baden in waterbassins. Na de internetconsultatie van dat ontwerp is ervoor gekozen de regels in dit besluit in te voegen. Dit beperkt het aantal besluiten dat op het moment van inwerkingtreding van de stelselherziening gelijktijdig in werking moet treden, wat een positief effect heeft op de complexiteit bij de invoering van het stelsel.

De regels voor gelegenheid bieden tot zwemmen en baden worden opgenomen in het daarvoor gereserveerde hoofdstuk 15 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Aan zwemmen en baden zijn vele voordelen verbonden. Zo is er een positief effect op gezondheid en welzijn, zorgt zwemmen of baden voor ontspanning en kan het belangrijk zijn voor (het onderhouden van) sociale contacten. Zwemmen en baden is, als onderdeel van recreatieve voorzieningen (zoals campings, pretparken, hotels en wellness-bedrijven) ook van belang voor de economie. Verder is zwemmen een sport, waarin Nederlanders in internationaal verband regelmatig hoog scoren.

Aan het zwemmen en baden zijn ook risico's verbonden. In ons waterrijke land is het van levensbelang om te kunnen zwemmen als men te water raakt. Ook in een waterbassin bestaat een risico op verdrinking. Daarnaast kan het water microbiologisch of chemisch verontreinigd zijn en gezondheidsschade veroorzaken. Bovendien kan in en om een waterbassin letsel worden opgelopen. Met het oog op deze risico's is zwemmen en baden al gedurende enkele tientallen jaren onderwerp van specifieke overheidszorg die ook in regelgeving tot uitdrukking is gekomen.

De regels uit het Bhvbz zijn deels al meegenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving, voor zover het aangewezen zwemlocaties betreft. Voor die zwemlocaties worden geen algemene rijksregels over activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving gesteld.

Van de mogelijkheid van artikel 4.3, derde lid van de Omgevingswet om algemene regels over activiteiten bij ministeriële regeling te stellen, als deze uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften inhouden, wordt voor het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in waterbassins alleen gebruik gemaakt voor zover het gaat om het opnemen van de te hanteren versies van normbladen.

De regels voor gelegenheid bieden tot zwemmen en baden in hoofdstuk 15 van het Besluit activiteiten leefomgeving zien in overeenstemming met het eerste lid van artikel 4.27 van de Omgevingswet, waarin het oogmerk van de algemene rijksregels is opgenomen, alleen op het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid van de gebruikers.

Bij het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden in waterbassins zijn ook andere rijksregels relevant. Deels zijn het regels die ook op grond van de Omgevingswet zijn gesteld. Zo zijn in het Besluit bouwwerken leefomgeving bouwtechnische eisen opgenomen, en is in het Besluit activiteiten leefomgeving een openbaar zwembad als milieubelastende activiteit aangewezen, waarvoor algemene rijksregels ter bescherming van het milieu gelden.

Maar ook andere rijksregelgeving is relevant bij het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden. Zo ziet de Arbeidsomstandighedenwet op de bescherming van het personeel. Vooral wat de chloorverbindingen in de lucht betreft is ook het zwembadpersoneel een kwetsbare groep, vanwege de lange blootstellingstijd. Maar ook aspecten als geluid kunnen gezondheidsrisico's voor het

personeel met zich meebrengen. Hoewel de regels over zwemmen en baden onder de Omgevingswet dus niet zien op de bescherming van de werknemers heeft een aantal regels van dit besluit, zoals de regels over de kwaliteit van de binnenlucht, wel ook een gunstig effect wat betreft bescherming van de werknemers.

Ten opzichte van de regels van het Bhvz wordt in hoofdstuk 15 van het Besluit activiteiten leefomgeving een gemoderniseerde normstelling opgenomen. Een deel van de normstelling in het Bhvz is sinds 1984 nagenoeg ongewijzigd. Zo is de inhoudelijke normstelling achter gebleven bij nieuwe inzichten en ook op ontwikkelingen in andere landen. Dit besluit beoogt op deze aspecten een moderniseringslag te maken. Waar in het Bhvz gedetailleerde regels werden gesteld aan de inrichting en exploitatie van badinrichtingen wordt daar onder de Omgevingswet afstand van gedaan. Net als bij andere activiteiten onder het Besluit activiteiten leefomgeving staat de specifieke zorgplicht centraal. Daarnaast zal degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden een risicoanalyse en een beheersplan moeten opstellen. Tot slot wordt in plaats van aan te sluiten bij gedetailleerde middelvoorschriften meer uitgegaan van doelvoorschriften. Met deze omslag wordt meer aangesloten bij de eigen verantwoordelijkheid van degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden. Hoewel diegene nog altijd verplicht wordt tot het beschermen van de gezondheid en veiligheid van de gebruikers, heeft deze meer ruimte om deze verplichting in te vullen.

2.7.1 Wijzigingen

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Het toepassingsbereik van de algemene rijksregels voor gelegenheid bieden tot zwemmen en baden is verduidelijkt, en er is een nieuwe indeling in activiteiten gemaakt. Daarbij wordt niet langer aangesloten bij het begrip 'badinrichting'.
- In plaats van gedetailleerde middelvoorschriften is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van doelvoorschriften.

2.7.2 Effecten

- De activiteit-overstijgende wijzigingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.3.
- Verschuiving van gedetailleerde middelvoorschriften naar doelvoorschriften geeft meer ruimte voor de initiatiefnemer om de gezondheid en veiligheid van de gebruikers te beschermen op een manier die past bij zijn situatie.
- Verduidelijking van het toepassingsbereik en een heldere indeling vergroot de inzichtelijkheid van de regels.

2.8 Regels die verband houden met de richtlijn energie-efficiëntie

In verband met een onderzoek naar de mogelijkheid van implementatie van delen van de richtlijn energie-efficiëntie³⁴ onder de Omgevingswet zijn de regels die verband houden met deze richtlijn niet eerder in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen.

De richtlijn energie-efficiëntie bevat twee instrumenten die raakvlak hebben met de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving: de energie-audit (artikel 8 van de richtlijn) en de kosten-batenanalyse (artikel 14 van de richtlijn). Met de energie-audit brengt diegene die een onderneming drijft in kaart hoe de energiehuishouding van de onderneming er uitziet en welke kosteneffectieve energiebesparende maatregelen genomen kunnen worden. Bij de kosten-batenanalyse moet het potentieel worden onderzocht van het toepassen van efficiënte stadsverwarming of een warmtekrachtkoppeling bij het aanleggen of renoveren van bepaalde

---

³⁴ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PbEU 2012 L 315).

stookinstallaties en warmte- en koudenetten. Beide instrumenten hebben in het bestaande recht een plek in de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie.

Voor dit besluit is onderzocht hoe de twee instrumenten kunnen worden omgezet in regelgeving onder de Omgevingswet.³⁵ Daarbij is over de energie-audit geconcludeerd dat het aangrijpingspunt van de richtlijn energie-efficiëntie voor dat instrument zich niet goed verhoudt tot het systeem van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor de energie-audit is het aangrijpingspunt de grote onderneming: ondernemingen met meer dan 250 werknemers of meer dan 50 miljoen omzet en 43 miljoen balanstotaal. De natuurlijke of rechtspersoon die een dergelijke onderneming drijft, zal echter niet altijd eveneens diegene zijn die de (milieubelastende) activiteit uitvoert die wordt gereguleerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit is met name denkbaar bij concern-ondernemingen; een concern met meerdere vestigingen valt als geheel onder de Richtlijn energie-efficiëntie, terwijl de (milieubelastende) activiteit veelal in de verschillende vestigingen wordt uitgevoerd en ook op dat niveau wordt gereguleerd. Het opnemen van de energie-audit in het Besluit activiteiten leefomgeving zou dus leiden tot een ingewikkelde regel, waarbij zou moeten worden afgeweken van kernkeuzes die zijn gemaakt in het Besluit activiteiten leefomgeving. Dat zou de inzichtelijkheid van de regels voor burgers en bedrijven niet ten goede komen. Voor de energie-audit zal daarom een plek gevonden worden in andere regelgeving op het gebied van energie. Hierbij zal onder meer gekeken worden naar de Wet implementatie EU-richtlijnen energie-efficiëntie en onderliggende regelgeving.

De kosten-batenanalyse energie-efficiëntie daarentegen wordt via dit besluit wel in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen. De kosten-batenanalyse wordt verricht door diegene die een stookinstallatie opricht of ingrijpend renoveert, en door diegene die een warmte- of koudenet opricht, en heeft daarom een duidelijke verbinding met de fysieke leefomgeving. Beide activiteiten worden bovendien al om milieuhygiënische redenen geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving, dus het opnemen van de kosten-batenanalyse bij deze bestaande regels biedt inzichtelijkheid voor diegene die de activiteit verricht.

Er is geen juridische of organisatorische samenhang tussen de energie-audit en de kosten-batenanalyse, dus voor de uitvoeringspraktijk, burger en bedrijven zijn er geen nadelen aan het opnemen van de twee instrumenten in verschillende onderdelen van de regelgeving.

2.8.1 Wijzigingen

- In hoofdstuk 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt een nieuwe module *Kosten-batenanalyse energie-efficiëntie* ingebouwd. Deze module wordt aangezet bij activiteiten waarbij de richtlijn energie-efficiëntie het uitvoeren van een dergelijke analyse vereist.

2.8.2 Effecten

- Door het inbouwen van regels over energie-efficiëntie in het Besluit activiteiten leefomgeving hoeft het desbetreffende onderdeel van de richtlijn energie-efficiëntie niet meer via een tijdelijke regeling worden geïmplementeerd, maar krijgt een plaats in het permanente omgevingsrecht.

2.9 Regels over omgaan met geuremissie bij innovatieve stalsystemen

Bij milieuregels voor veehouderijen speelt de emissie van een huisvestingssysteem (stal) een belangrijke rol, zowel wat betreft ammoniak, fijn stof als geur. Het in de praktijk bepalen van deze emissie bij elk bedrijf is niet mogelijk. Daarom gaan de regels uit van emissiefactoren, die door

---

³⁵ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 41, p. 7.

middel van een uitgebreid meetprogramma worden bepaald. Deze emissiefactoren worden vervolgens in de ministeriele regeling vastgelegd.

Onder de Omgevingswet is het ook mogelijk om een innovatief stalsysteem toe te passen. Dit is een huisvestingsysteem waarvan, vanwege het innovatieve karakter, de emissiefactor nog niet kon worden bepaald en dus nog geen emissiefactor in de regeling is opgenomen. Als het voornemen bestaat om een dergelijk innovatief stalsysteem toe te passen, moet de emissiefactor door het bevoegd gezag worden vastgesteld. Dit doet het bevoegd gezag op basis van de gegevens van de leverancier van het systeem. Vervolgens geldt een meetverplichting voor degene die de activiteit verricht. Met die metingen kunnen de emissiefactoren alsnog in de praktijk worden geverifieerd en bij goed resultaat alsnog in de regeling worden opgenomen. Deze meetverplichting was al in het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen voor ammoniak en fijn stof en wordt met dit besluit uitgebreid tot geur. De verbreding met geur is overeenkomstig de toezegging van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer³⁶. Bij geur is de situatie wel anders dan bij ammoniak en fijn stof. Zo gelden voor geur geen emissiegrenswaarden van het Besluit activiteiten leefomgeving, maar moet worden voldaan aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan en de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Niet in alle gevallen geldt een meetverplichting. De ministeriele regeling bevat ook een (relatief hoge) emissiefactor voor 'overige huisvesting'. Als degene die de activiteit verricht met deze emissiefactor voldoet aan de geurimmissiewaarden van het omgevingsplan kan het via een meetverplichting bepalen van een emissiefactor voor geur achterwege blijven.

2.9.1 Wijzigingen

- De regels over omgaan met geur bij innovatieve stalsystemen sluiten meer aan op de systematiek voor ammoniak en fijn stof.

2.9.2 Effecten

- De regels maken introductie van innovatieve stalsystemen voor geur eenvoudiger. Alleen als degene die de activiteit verricht ook bij gebruik van de emissiefactor voor 'overige huisvesting' niet voldoet aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan, geldt vanuit het Besluit activiteiten leefomgeving een meetverplichting om de geuremissiefactor van het innovatieve stalsysteem te bepalen.

2.10 Regels die verband houden met aanpassing van het begrip beperkingengebiedactiviteit

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het begrip beperkingengebiedactiviteit verbreed. De uitbreiding betreft activiteiten die in overeenstemming zijn met de functie van het werk of object, zoals parkeren op een verzorgingsplaats bij een autosnelweg. Alle activiteiten in een beperkingengebied zijn na die aanpassing beperkingengebiedactiviteiten, zodat ook aan eventuele nadelige gevolgen van die activiteiten voor het werk of object regels kunnen worden gesteld. Als gevolg daarvan wordt met dit besluit een aantal regels in het Besluit activiteiten leefomgeving, die nog uitgingen van een beperkter begrip beperkingengebiedactiviteit, gewijzigd. Het gaat vooral om aanpassing van de meld- en informatieplichten in een aantal paragrafen om te voorkomen dat ook alle activiteiten die in overeenstemming zijn met de functie moeten worden gemeld of dat daarover informatie moet worden verstrekt. Voor de activiteiten die in overeenstemming zijn met de functie geldt wel de specifieke zorgplicht.

---

³⁶ Kamerstukken II 2016/17, 28973, nr. 193.

2.10.1 Wijzigingen

- In samenhang met verbreding van het begrip beperkingengebiedactiviteit is de meldingsplicht beperkt tot in het Besluit activiteiten leefomgeving expliciet genoemde activiteiten.

2.10.2 Effecten

- Voor niet vergunningplichtige of meldingsplichtige activiteiten die vanwege de verbreding van het begrip beperkingengebiedactiviteit onder algemene rijksregels vallen geldt de specifieke zorgplicht van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2.11 Vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling

Bij de voorbereiding van dit besluit is ervoor gekozen om geen veranderingen aan te brengen in de wijze waarop in het Besluit activiteiten leefomgeving wordt omgegaan met activiteiten die uitsluitend vanwege de mer-beoordeling vergunningplichtig zijn. Ook de beoordelingsregels voor deze activiteiten in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn niet aangepast. Dit ondanks het feit dat bij de voorbereiding van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet nog met aanpassing van beide besluiten rekening is gehouden en met het oog daarop een grondslag voor bijzondere beoordelingsregels voor deze milieubelastende activiteiten is ingebouwd. Waarom van die grondslag uiteindelijk geen gebruik wordt gemaakt wordt hieronder nader toegelicht.

De vergunningplichten voor de milieubelastende activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving hebben verschillende achtergronden. Soms spelen nationale afwegingen een doorslaggevende rol bij het instellen van een vergunningplicht. In andere gevallen volgt de vergunningplicht vooral uit Europese regels. In veel vergunningplichtige situaties zijn slechts een of enkele milieuaspecten een reden voor het instellen van de vergunningplicht. Vaak gelden naast de vergunningplicht algemene regels die de meeste milieugevolgen van de activiteit afdoende afdekken, en spitst de vergunningprocedure zich toe op het aspect dat tot het instellen van de vergunningplicht heeft geleid.

Binnen het Besluit activiteiten leefomgeving is ervoor gekozen om alle vergunningplichten te beperken tot de activiteiten waarvoor de Europese regel of de nationale afweging tot de vergunningplicht noodzaakt. Zodra echter een vergunningplicht voor een activiteit is ingesteld, geldt die vergunningplicht voor alle oogmerken zoals die voor de milieubelastende activiteit in artikel 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn benoemd, en hebben ook de beoordelingsregels op al deze oogmerken betrekking. Eventueel maatwerk moet als vergunningvoorschrift in de vergunning worden opgenomen en voor de activiteiten waarop de vergunningplicht betrekking heeft geldt geen meldingsplicht. Zo wordt invulling gegeven aan beperking van de vergunningplichten maar ook aan de één-document gedachte: de vergunningplicht wordt niet onnodig ingesteld, maar als die er is, vormt de vergunning het document waarin alle toevoegingen die het bevoegd gezag bovenop algemene rijksregels nodig acht plaats krijgen. Als gevolg daarvan wordt bij de vergunningprocedure voor alle oogmerken van de vergunningplichtige milieubelastende activiteit bezien, of aan de beoogde strekking van de regels voor milieubelastende activiteiten wordt voldaan. Bij die beoordeling worden uiteraard de algemene regels die voor de vergunningplichtige activiteit gelden betrokken. Als in die algemene regels bijvoorbeeld de beste beschikbare technieken voor de activiteit zijn uitgewerkt, moeten ze worden toegepast, en hoeft in de vergunningprocedure het toepassen daarvan niet opnieuw te worden uitgewerkt. De aanvraagvereisten in de Omgevingsregeling zullen zo worden vormgegeven dat alleen informatie wordt gevraagd die voor de beoordeling nodig is. Voor onderwerpen die in het kader van de vergunning geen individuele afweging behoeven hoeft ook geen informatie te worden aangeleverd bovenop eventuele informatieverplichtingen die al uit de algemene rijksregels volgen. Op deze manier worden de regels over milieubelastende activiteiten eenvoudig en inzichtelijk gehouden en worden tegelijkertijd de administratieve lasten zo veel mogelijk beperkt.

Bij de voorbereiding van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving is overwogen of toch voor één categorie vergunningplichten van deze benadering zou moeten worden afgeweken. Het betrof vergunningplichten die uitsluitend vanwege de mer-beoordeling zijn ingesteld. Om deze afwijking mogelijk te maken is met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet artikel 16.49, vierde lid, van de wet ingebouwd. Dit artikel was bedoeld om de beoordelingsregels voor deze activiteiten uitsluitend te richten op de vraag of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Voor alle andere afwegingen zou daarnaast dan het spoor van algemene regels met bijbehorende meldingsplichten en maatwerkmogelijkheden gelden.

Bij de voorbereiding van dit besluit zijn vervolgens beide opties beschouwd die de wet na aanpassing via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zou bieden.

De eerste optie betreft het voortzetten van de bovenbeschreven systematiek die voor alle vergunningplichten geldt, dus ook vergunningplichten die niet uitsluitend, maar mede vanwege mer-beoordeling zijn ingesteld. De vergunning is in die optie een volwaardige vergunning die wat rijksregels voor milieubelastende activiteiten betreft recht geeft op het verrichten van de activiteit en in aanvulling op algemene regels eventueel individueel maatwerk in de vorm van vergunningvoorschriften bevat. Bij deze optie is het van belang om bovenop de mededeling die voor de mer-beoordeling nodig is, via aanvraagvereisten uitsluitend informatie te vragen die anders ook bij het uitsluitend gelden van algemene rijksregels zou moeten worden verstrekt. Veelal kunnen de aanvraagvereisten daarmee beperkt blijven tot de gegevens die verstrekt moeten worden als er een meldingsplicht zou zijn geweest. Ook is het van belang de vergunning zodanig vorm te geven dat geen wijziging van de vergunning nodig is, zolang de milieugevolgen overeenkomen met de inhoud van de gedane mededeling voor de mer-beoordeling. Op die manier kunnen onnodige administratieve lasten worden voorkomen.

De tweede optie betreft een vergunning die wordt verleend met uitsluitend op de mer-beoordeling afgestemde beoordelingsregels. Aan deze vergunning mogen geen voorschriften worden verbonden, tenzij die volgen uit de door de initiatiefnemer aangemelde informatie bij de mer-beoordeling. De voorschriften moeten immers volgen uit de beoordelingsregels van de vergunning. De vergunningbeoordeling bepaalt of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Als een dergelijk rapport vereist is, wordt de vergunning geweigerd. Als geen milieueffectrapport vereist is wordt de vergunning verleend, maar die vergunning geeft niet het recht een activiteit te starten, daartoe moet eerst ook een of meer afzonderlijke meldingen worden gedaan. Als voor de concrete activiteit nog voorschriften naast de algemene regels nodig zijn, moeten deze gesteld worden in de vorm van maatwerkvoorschriften die naast de vergunning gelden. Omdat in de vergunningprocedure uitsluitend wordt beoordeeld of een milieueffectrapport nodig is, wordt bijvoorbeeld niet getoetst of alle passende preventieve maatregelen en beste beschikbare technieken worden toegepast. Dat kan ertoe leiden dat een vergunning wordt verleend terwijl in strijd met de specifieke zorgplicht of geldende algemene rijksregels zou worden gehandeld.

In afweging van beide opties is besloten te kiezen voor de eerste optie en geen gebruik te maken van de grondslag die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in de wet wordt ingebouwd. Belangrijke overweging was daarbij dat daarmee geen bijzondere vorm van een vergunningplicht voor milieubelastende activiteiten hoeft te worden geïntroduceerd. Bij de tweede optie zou er immers sprake zijn van twee soorten vergunningplichten voor de milieubelastende activiteiten. Naast de reguliere vergunning voor milieubelastende activiteiten een tweede bijzondere soort vergunning met een meldingsplicht naast de vergunning en waar nodig met afzonderlijk maatwerk via maatwerkvoorschriften in plaats van vergunningvoorschriften. Dat zou de inzichtelijkheid van de regels voor de gebruiker niet ten goede komen. Deze inzichtelijkheid is ook van belang voor de vormgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Bij de keuze was ook van belang dat beide opties niet verschillen wat betreft de mogelijkheid om aan de activiteit voorschriften te stellen die in een specifieke situatie nodig zijn. Alleen de route waarlangs die voorschriften kunnen worden gesteld is anders: via maatwerk of via vergunningvoorschriften. Dat geldt ook voor de mogelijkheden van derden om te verzoeken om het stellen van voorschriften aan het verrichten van de activiteit. Zoals hierboven aangegeven hoeven de varianten ook geen

verschil in administratieve lasten te betekenen. De aanvraagvereisten kunnen immers aansluiten bij de gegevens die verstrekt zouden moeten worden wanneer er een meldingsplicht zou zijn geweest. Uiteraard voldoen beide opties aan de mer-richtlijn.

2.11.1 Wijzigingen

- Met dit besluit worden wat betreft het omgaan met mer-beoordeling geen wijzigingen aangebracht in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving.

2.11.2 Effecten

- Het niet introduceren van een bijzondere categorie vergunningplichten voor de milieubelastende activiteit draagt bij aan de inzichtelijkheid van het stelsel.

2.12 Beperkte verschuiving van vergunningplicht voor milieubelastende activiteiten naar decentrale regels

Bij de voorbereiding van dit besluit is gebleken dat een aantal vergunningplichten voor milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving, gelet op de in dat besluit beschreven keuze over centraal of decentraal reguleren van activiteiten, beter in de bruidsschat kan worden opgenomen. Daardoor komen ze in het omgevingsplan terecht, wat ruimte biedt voor de gemeente om deze vergunningplichten te laten vervallen als de regels van dat omgevingsplan al in adequate bescherming van de fysieke leefomgeving voorzien.

Bij de voorbereiding van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn keuzes gemaakt over het centraal of decentraal reguleren van activiteiten. Deze keuzes zijn in paragraaf 4.2 van de nota van toelichting van dat besluit toegelicht. Als gekozen is voor centrale regels blijven decentrale regels wel een rol spelen, met name voor onderwerpen die een locatie specifieke afweging vragen na toepassing van de preventieve maatregelen en beste beschikbare technieken voor milieubelastende activiteiten. Het gaat dan bijvoorbeeld om afwegingen of een activiteit na toepassing van de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving kan worden toegestaan op een bepaalde locatie, het aanhouden van afstanden tot beperkt kwetsbare, kwetsbare of zeer kwetsbare gebouwen of beperkt kwetsbare of kwetsbare locaties of de vraag welke regels er nodig zijn om de gebruiksruimte van de ondergrond optimaal te verdelen voor bodem-energiesystemen. Op deze visie op gebruiksruimte wordt ingegaan in paragraaf 4.8.1 (Omgaan met milieugebruiksruimte binnen rijksregels) van de nota van toelichting van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het omgevingsplan speelt hierbij een belangrijke rol, omdat daarbinnen bij uitstek een locatie specifieke afweging kan plaatsvinden. Algemene rijksregels voor milieubelastende activiteiten en een door het Rijk ingestelde vergunningplicht voor de milieubelastende activiteit lenen zich veel minder voor het reguleren van dergelijke locatie specifieke afwegingen die na de toepassing van de preventieve aanpak aan de orde zijn.

Gelet op deze beleidskeuze worden de volgende vergunningplichten uit het Besluit activiteiten leefomgeving geschrapt:

- het tanken van LPG bij transportondernemingen en tankstations;
- het aanleggen en gebruiken van een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer;
- het opslaan van propaan of propeen in meer dan twee opslagtanks;
- het ingeperkt gebruik waarop inperkingsniveau I, II of III van toepassing is als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013;
- het gericht werken met biologische agentia, met uitzondering van biologische agentia die ingedeeld zijn of worden in groep 1 of groep 2;
- het vergisten van dierlijke meststoffen en het bewerken van het daarbij gemaakte vergistinggas (geen overgangsrecht in de bruidsschat, specifiek overgangsrecht);

- het houden van pelsdieren (geen overgangsrecht in de bruidsschat, specifiek overgangsrecht).

Voor deze milieubelastende activiteiten is bovendien beoordeeld of niet om andere redenen een vergunningplicht moet worden aangewezen. Zoals vanwege de richtlijn industriële emissies, de mer-richtlijn of vanwege een voorafgaande BBT-beoordeling. Dat is niet het geval.

In het Besluit activiteiten leefomgeving is wel voor de activiteiten waarvoor de vergunningplicht niet meer geldt in een meldingsplicht voorzien zodat het bevoegd gezag vooraf op de hoogte is van de activiteit en daarbij ook kan beoordelen of een maatwerkvoorschrift nodig is. Via de bruidsschat wordt voorzien in adequaat overgangsrecht in de vorm van een vergunningplicht in het omgevingsplan. Na inwerkingtreding van het stelsel kan de gemeente vervolgens beoordelen of aanpassing van deze vergunningplicht wenselijk is. Zo kan bijvoorbeeld in plaats van een vergunningplicht worden gekozen voor het expliciet toestaan van activiteiten op locaties met daaraan verbonden regels zoals afstanden tot kwetsbare objecten en tijden voor bevoorraden van een LPG-vulpunt. In alle gevallen moet het omgevingsplan blijven voldoen aan de instructieregels die in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn opgenomen, zoals instructieregels over externe veiligheid.

2.12.1 Wijzigingen

- Een aantal vergunningplichten uit het Besluit activiteiten leefomgeving wordt geschrapt, waardoor het besluit voor de desbetreffende activiteiten uitsluitend algemene rijksregels, waaronder een specifieke zorgplicht, bevat.
- In samenhang met vervallen vergunningplicht wordt de meldingsplicht geïntroduceerd.
- De uit het Besluit activiteiten leefomgeving geschrapte vergunningplichten worden in de bruidsschat opgenomen.

2.12.2 Effecten

- Na inwerkingtreding van het stelsel kan de gemeente beoordelen of aanpassing van de vergunningplicht uit de bruidsschat wenselijk is.
- Door de combinatie van algemene rijksregels voor een preventieve aanpak en decentrale regels voor locatiespecifieke afwegingen kan op een effectieve wijze de fysieke leefomgeving worden benut en beschermd.

2.13 Overige wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving

Naast de punten die eerder in dit hoofdstuk zijn toegelicht wordt het Besluit activiteiten leefomgeving nog op een aantal andere onderdelen aangepast. Het gaat voornamelijk om het tot stand brengen van kleinere verbeteringen en het corrigeren van onvolkomenheden, die deels inhoudelijk en deels redactioneel van aard zijn. Een nadere toelichting hierop is waar nodig te vinden in de artikelsgewijze toelichting. Het betreft onder meer de volgende wijzigingen:

- In artikel 2.6 is geëxpliciteerd dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is voor een milieubelastende activiteit op een locatie waaromheen in de Omgevingsregeling vastgestelde civiele explosieaandachtsgebieden zijn gelegen.
- In artikel 2.13 is met een verwijzing naar het Omgevingsbesluit de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften gelijkgetrokken met de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in vergunningvoorschriften.
- Met aanpassing van artikel 2.15 wordt mogelijk gemaakt dat in de omgevingsverordening een aanvullend verbod kan worden opgenomen om zonder omgevingsvergunning een activiteit op een gesloten stortplaats te verrichten.
- In de artikelen in hoofdstuk 3 die bepalen welke algemene regels gelden, is de verwijzing naar de module zeer zorgwekkende stoffen en de module emissies in de lucht verduidelijkt, in samenhang met aanpassing van artikel 5.27.

- In de regels voor afvalstoffen zijn verschillende verbeteringen doorgevoerd. Zo zijn de regels over het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen buiten stortplaatsen die oorspronkelijk waren opgenomen in paragraaf 3.5.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving verplaatst naar paragraaf 3.2.14, en op onderdelen inhoudelijk gewijzigd. De titel van paragraaf 3.2.17 en artikel 3.41 zijn gewijzigd omdat de titel 'zelfstandige afvalwaterzuivering' en de inhoud van artikel 3.41 niet goed weergaven op welke zuiveringsvoorzieningen de paragraaf van toepassing is. Ook zijn bij verschillende activiteiten de richtingaanwijzers aangepast, waarbij onder andere bij een aantal activiteiten de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie is geschrapt.
- In de paragrafen van hoofdstuk 4 waarin een meldingsplicht is opgenomen, is verduidelijkt of de meldingsplicht geldt voor de milieubelastende activiteit of de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam. Indien sprake is van een meldingsplicht voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam is dit expliciet aangegeven. In alle andere gevallen betreft de meldingsplicht uitsluitend de milieubelastende activiteit.
- Met betrekking tot artikelen (zoals 4.425a) waarin het omgevingsveiligheidsbeleid verplicht de activiteit zo te positioneren dat de veiligheidsafstand binnen de begrenzing blijf van de locatie waar de activiteit wordt verricht, is overgangsrecht opgenomen, omdat de regels leiden tot een aanscherping van de verplichtingen die voorheen golden. Het overgangsrecht is opgenomen om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken.
- De artikelen over het controleren op en het verwijderen van water uit bovengrondse opslag tanks van staal (artikelen 4.921 en verder, 4.935 en verder en 4.952 en verder) vervallen, omdat ze gelet op andere voorschriften (waaronder plaatsing in een lekbak of uitvoering als dubbelwandig met lekdetectie in de wand) niet nodig zijn om het voldoen aan het oogmerk bescherming van de bodem te waarborgen.
- In het nieuwe artikel 6.48a zijn regels over het gebruik van trillingen bij een verkenningsonderzoek opgenomen. Deze regels waren eerder opgenomen in het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling en zijn ook nu nog gesteld om een storend geluidseffect op zeezoogdieren te voorkomen.
- In artikelen 17.17 en 17.18 is in aanvulling op de regels van het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart voor de beroepsvaart als tijdelijk vangnet een vergunningplicht opgenomen voor het in de binnenwateren lozen van stoffen of afvalwater, dat niet geregeld is onder voornoemd besluit.

3 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving

3.1 Inleiding

Het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt op diverse onderdelen aangepast. In de volgende paragrafen worden de belangrijkste onderwerpen benoemd die nieuw zijn of een grote verandering inhouden ten opzichte van het Besluit bouwwerken leefomgeving zoals dat in augustus 2018 is gepubliceerd in het Staatsblad.

Met dit besluit worden ook enkele aanpassingen gedaan aan regels over onderwerpen die meer dan één besluit of ook het omgevingsplan raken. Voor deze onderwerpen is ervoor gekozen om bij die AMvB waar het zwaartepunt van het onderwerp ligt een toelichting te geven in het algemene deel. Het gaat voor het Besluit bouwwerken leefomgeving om de volgende onderwerpen, waarvoor de toelichting is te vinden in:

- de regels over kleine en middelgrote stookinstallaties, zie paragraaf 2.3;
- de uitwerking van de vergunningplichten voor de technische bouwactiviteit en de omgevingsplanactiviteit betreffende bouwwerken, zie paragraaf 3.2.

In hoofdstuk 6 van deze toelichting zijn de hoofdlijnen van het overgangsrecht beschreven. In hoofdstuk 7 is de bruidsschat toegelicht.

De toelichting op alle wijzigingen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting. Ook het specifiek overgangsrecht voor het Besluit bouwwerken leefomgeving is daar te vinden.

3.2 Uitwerking vergunningplichten voor het bouwen in het nieuwe stelsel

Deze paragraaf geeft een beschrijving van de wijze waarop het bouwen in het nieuwe stelsel van de Omgevingswet wordt gereguleerd. In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt een andere opzet voorgesteld van de vergunningplicht voor bouwactiviteiten. Net als in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is in de Omgevingswet, zoals die in 2016 in het Staatsblad is gepubliceerd, nog voorzien in een vergunningplicht voor bouwactiviteiten met het oog op de gecombineerde toets aan enerzijds de regels voor technische bouwkwiteit en anderzijds de toets aan de 'ruimtelijke regels', zoals de regels van het bestemmingsplan en de gemeentelijke welstandsnota. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt voorgesteld deze gecombineerde toets te verlaten en een aparte vergunningplicht in het leven te roepen voor bouwactiviteiten met het oog op een preventieve toets aan de regels voor technische bouwkwiteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving en een afzonderlijke vergunningplicht voor bouwactiviteiten met het oog op een preventieve toets aan de 'ruimtelijke' regels uit het omgevingsplan. In deze paragraaf wordt de uitwerking van de nieuwe opzet van beide vergunningplichten nader toegelicht, waarbij ook wordt ingegaan op de wijze waarop de regeling voor vergunningvrij bouwen uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit omgevingsrecht in het nieuwe stelsel wordt voortgezet.

3.2.1 De vergunningplicht met het oog op de regels voor technische bouwkwiteit (Besluit bouwwerken leefomgeving)

De vergunningplicht die betrekking heeft op een toets aan de regels voor technische bouwkwiteit van het Besluit bouwwerken leefomgeving, blijft in de Omgevingswet bestaan in het voorgestelde artikel 5.1, tweede lid, onder a. Deze technische vergunningplicht geldt op grond van het genoemde artikellid uitsluitend voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval. De landelijk uniforme uitwerking daarvan geschiedt in het Besluit bouwwerken leefomgeving, waarin de vergunningplichtige gevallen worden aangewezen. De huidige regeling in

bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht wordt als vertrekpunt gehanteerd bij de afbakening van die technische vergunningplicht. Het afzonderlijk reguleren van een ruimtelijke vergunningplicht voor het bouwen resulteert in een aanzienlijke vermindering van beperkende randvoorwaarden en daarmee in een verruiming van de categorie gevallen waarin geen voorafgaande technische toets aan de regels voor technische bouwkwaliteit meer vereist is. Voor bijvoorbeeld bijbehorende bouwwerken tot een hoogte van 5 meter (ongeacht waar op een perceel) en dakkapellen (ook als deze zich bevinden op naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde dakvlakken en ook als deze niet zijn voorzien van een plat dak) geldt de technische vergunningplicht niet.

Net als nu bij de regels van het Bouwbesluit 2012 moet al het bouwen aan de regels voor technische bouwkwaliteit van het Besluit bouwwerken leefomgeving voldoen. Dat geldt dus ook voor het bouwen waarvoor geen technische vergunningplicht geldt. Bij vergunningplichtig bouwen wordt het bouwen door het bevoegd gezag in de vergunningprocedure preventief beoordeeld op mogelijke strijd met de van toepassing zijnde technische regels en wordt de vergunning bij dergelijke strijd geweigerd. Bij vergunningvrij bouwen kan het bevoegd gezag bij strijd met de technische regels repressief (tijdens en na de bouw) handhavend optreden.

De beoordelingsregels voor aanvragen om omgevingsvergunning voor technische bouwkwaliteit zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De omgevingsvergunning zal alleen worden verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de technische regels van het Besluit bouwwerken leefomgeving, de eventuele maatwerkregels die op grond van artikel 4.7 van dat besluit in het omgevingsplan zijn gesteld en de regels van afdeling 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving over veiligheid voor de omgeving bij het uitvoeren van bouwwerkzaamheden. In paragraaf 4.14 van deze toelichting wordt hier nader op ingegaan. De aanvraagvereisten voor de vergunningaanvraag worden via de Invoeringsregeling Omgevingswet opgenomen in de Omgevingsregeling.

3.2.2 De vergunningplicht met het oog op de regels uit het omgevingsplan

Inleiding

In het omgevingsplan kunnen activiteiten aan een vergunningplicht worden gebonden. Dit is bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet expliciet gemaakt in artikel 4.4 van de wet. De basis voor de 'knip', met een onderscheid in een technische en een ruimtelijke vergunning voor bouwactiviteiten, is eveneens in dat wetsvoorstel gelegd. Door de 'knip' kan een in het omgevingsplan op te nemen vergunningplicht ook betrekking hebben op het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken. Naast een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de wet (die alleen nog betrekking heeft op een toets aan de regels voor technische bouwkwaliteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving), kan voor het bouwen van een bouwwerk ook een vergunning nodig zijn voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de wet (welke nodig is met het oog een toets aan de daarover opgenomen regels in het omgevingsplan).

Gevolgen van de 'knip'voor het omgevingsplan

Door de 'knip' wordt de vergunningplicht voor bouwactiviteiten die betrekking heeft op een toets aan de regels uit het omgevingsplan niet langer op rijksniveau vormgegeven. Gemeenten krijgen het primaat bij de afbakening van die vergunningplicht. Zij zullen in het omgevingsplan per locatie de materiële regels stellen voor onder meer het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken. Het uitgangpunt is dat gemeenten daarbij in het omgevingsplan ook bepalen of die regels rechtstreeks werkend zijn of dat die regels in het kader van een ruimtelijke vergunningplicht preventief moeten worden getoetst. Zodra gekozen wordt om activiteiten in het omgevingsplan te reguleren met een vergunningplicht, is sprake van een omgevingsplanactiviteit. Gemeenten kunnen in het omgevingsplan tal van activiteiten vergunningplichtig maken als omgevingsplanactiviteit, waaronder zoals al beschreven ook het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken. Deze gemeentelijke ruimte bij de afbakening van de ruimtelijke

vergunningplicht voor het bouwen is nieuw ten opzichte van het stelsel onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

De beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit worden gesteld in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In dat besluit is bepaald dat de vergunning voor een omgevingsplanactiviteit in ieder geval wordt verleend als de aangevraagde activiteit voldoet aan de voor die vergunning in het omgevingsplan gestelde beoordelingsregels. Als de vergunning op grond van die binnenplanse regels niet kan worden verleend, zal de vergunning mogelijk buitenplans (in afwijking van het omgevingsplan) verleend kunnen worden. Voor het beoordelen van een aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit gelden dezelfde inhoudelijke kaders als voor het omgevingsplan. Daarom moet getoetst worden aan het oogmerk 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' uit artikel 4.2, eerste lid, van de wet. Daartoe behoort in elk geval een toets aan de instructieregels voor het omgevingsplan van de provincie en het Rijk (afdeling 5.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) die met dat oogmerk zijn gesteld. Voor een nadere uitleg van de werking van dit vergunningstelsel, met binnenplanse en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, wordt verwezen naar de memorie van toelichting van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet³⁷ en paragraaf 4.12.1 van deze toelichting waarin de beoordelingsregels voor een aanvraag om omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelicht.

Bruidsschat: binnenplanse vergunningplicht omgevingsplanactiviteitbouwwerken

De figuur van de bruidsschat, waarmee met het voorliggende Invoeringsbesluit regels worden opgenomen in elk omgevingsplan, is in het leven geroepen om te voorkomen dat gemeenten bij de inwerkingtreding van de stelselherziening ten gevolge van het laten vervallen van rijksregels per direct regels zouden moeten vaststellen in het omgevingsplan. Dat geldt ook voor het deel van de vergunningplicht voor bouwactiviteiten (uit artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) dat betrekking heeft op een toets aan de ruimtelijke regels (als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onderdeel c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), dat bij inwerkingtreding van het stelsel op rijksniveau vervalt. In de bruidsschat wordt voorzien in een hiermee vergelijkbaar ruimtelijk vergunningstelsel met bijbehorende beoordelingsregels en aanvraagvereisten. Het is aan gemeenten om deze regeling desgewenst aan te passen aan eigen beleidswensen en locatiespecifieke omstandigheden.

Door de bruidsschat bevat het omgevingsplan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet het verbod om zonder vergunning 'een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken'. De bruidsschat bevat verder de bij deze binnenplanse vergunningplicht behorende beoordelingsregels en aanvraagvereisten voor de ruimtelijke vergunning. In die beoordelingsregels wordt bepaald dat de vergunning alleen wordt verleend als voldaan wordt aan de in het omgevingsplan gestelde regels voor het 'bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken'.

Bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken

Zoals beschreven voorziet de vergunningplicht in de bruidsschat niet alleen in een bouwactiviteit (activiteit inhoudende het bouwen van een bouwwerk), maar ook in het in stand houden en gebruiken van dat te bouwen bouwwerk. Deze omschrijving wijkt af van de omschrijving in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Met deze nieuwe omschrijving van de vergunningplicht wordt ten opzichte van de huidige vergunningplicht voor 'het bouwen van een bouwwerk', voor zover deze betrekking heeft op de toets aan de ruimtelijke regels als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onderdeel c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, expliciet gemaakt dat deze niet alleen ziet op een toestemming om het bouwwerk te mogen bouwen maar eveneens ziet op het in stand mogen houden en gebruiken van het te bouwen bouwwerk in overeenstemming met de opgave in de vergunningaanvraag. Hiermee wordt

---

³⁷ Kamerstukken II 2017/18, 34896, nr. 3, p. 61 en verder.

aangesloten op de huidige rechtspraktijk en is geen materiële wijziging beoogd. In aansluiting hierop wordt in de beoordelingsregels in de bruidsschat ook gecodificeerd dat een toets van een bouwaanvraag aan het omgevingsplan niet alleen betrekking heeft op regels over het bouwen van bouwwerken, maar ook op regels over het in stand houden (of aanwezig mogen hebben) van bouwwerken. Verder wordt hiermee, in overeenstemming met de huidige rechtspraktijk, gecodificeerd dat wordt getoetst of het voorgenomen gebruik van het bouwwerk niet in strijd is met de hiervoor in het omgevingsplan gestelde regels. Als aannemelijk is dat een bouwactiviteit ten dienste staat van een met het bestemmingsplan strijdig gebruik, is dit immers in de huidige rechtspraktijk een reden om de vergunning voor een bouwactiviteit mede aan te merken als aanvraag voor een afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.10, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) en te weigeren als de vergunning niet met toepassing van artikel 2.12 van genoemde wet kan worden verleend. Als de opgave in de vergunningaanvraag over het voorgenomen gebruik geen aanleiding is geweest om de vergunning te weigeren, mag het bouwwerk in overeenstemming met die opgave worden gebruikt.

Van belang is op te merken dat de vergunningplicht ziet op de combinatie van het bouwen, in stand houden en gebruiken van het te bouwen bouwwerk. Er ontstaat met de nieuwe omschrijving dus geen zelfstandige vergunningplicht voor latere gebruiksveranderingen in het betrokken bouwwerk. Zolang voor een later tot stand te brengen ander gebruik op grond van het omgevingsplan geen afzonderlijke vergunningplicht in het leven is geroepen en het nieuwe gebruik in overeenstemming is met de regels voor het gebruik van bouwwerken uit het omgevingsplan, is er een binnenplanse noch buitenplanse vergunning voor die gebruikswijziging nodig.

Verder is van belang op te merken dat een verleende vergunning voor de desbetreffende omgevingsplanactiviteit voorziet in toestemming voor het bouwen, in stand houden en gebruiken van het te bouwen bouwwerk, op grond van het omgevingsplan zoals dat luidt ten tijde van de genomen beslissing.

Latere wijzigingen in een omgevingsplan, waarbij nieuwe rechtstreeks werkende regels worden toegevoegd, kunnen inbreuk maken op rechten die krachtens een eerder verleende vergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn ontstaan. Dit kan zowel vergunningen voor binnenplanse als buitenplanse omgevingsplanactiviteiten treffen. Onder de Wet ruimtelijke ordening moet bij bestemmingsplannen worden voorzien in een gestandaardiseerd eerbiedigend overgangsrecht. Dit standaard overgangsrecht wordt onder de Omgevingswet niet langer voorgeschreven. Bij het stellen van nieuwe regels in het omgevingsplan kan, net als bij de waterschapsverordening, de omgevingsverordening of de regels op rijksniveau, gekozen worden uit een breed geschakeerd palet aan overgangsrecht. Toch ligt het in de rede dat bij een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan in de meeste gevallen wordt voorzien in eerbiedigende overgangsbepalingen. Een meer directe en onvoorwaardelijke werking van een regel kan onder omstandigheden echter ook gerechtvaardigd en wenselijk zijn.³⁸ In zo'n situatie kan het voorkomen dat nieuwe regels in een omgevingsplan (zonder overgangsrecht) inbreuk maken op bestaande, bij vergunning verleende, rechten met bijvoorbeeld als gevolg dat een bepaald (vergund) gebruik op enig moment niet langer is toegestaan of daarvoor opnieuw een vergunning moet worden aangevraagd.

Gemeentelijke vrijheid tot aanpassing van de bruidsschat

Direct na inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de regels voor het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken alleen nog gesteld in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het tijdelijk deel bestaat naast de bruidsschat, op grond van het overgangsrecht in artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, uit onder meer de regels uit bestemmingsplannen, inpassingsplannen en beheersverordeningen. Een aanvraag om een vergunning op grond van het omgevingsplan zal in het begin dus worden beoordeeld op basis van de bestaande ruimtelijke regels. Als gemeenten het tijdelijke deel (al dan niet fasegewijs) gaan omzetten naar het nieuwe

---

³⁸ Verwezen wordt in dit verband op de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit, Stb. 2018, nr. 290, p. 99 en verder.

deel van het omgevingsplan, zullen de regels over het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken deel gaan uitmaken van het nieuwe deel van het omgevingsplan. Als de materiële regels voor het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken zich daarvoor lenen, kunnen gemeenten ervoor kiezen om meer bouwwerken vergunningvrij te maken. Wel moet daarbij de wettelijke opdracht in acht worden genomen dat het omgevingsplan zorgt voort een evenwichtige toedeling van functie aan locaties.

Binnen die kaders kan een gemeente er dus voor kiezen om bouwactiviteiten te reguleren door algemene regels (met rechtstreekse werking), al dan niet in combinatie met een meldingsplicht of informatieplicht. Ook kan er bijvoorbeeld voor worden gekozen om de vergunningplicht toe te spitsen op alleen het bouwen en in stand houden van bouwwerken. Het voorgenoemd gebruik van bouwwerken wordt in dat geval buiten het vergunningstelsel gelaten. In het omgevingsplan moet er dan voor gezorgd worden dat de regels over het gebruik van bouwwerken geen deel uitmaken van de beoordelingsregels. Het gevolg is dat deze regels over het gebruik rechtstreeks werkend worden en dus ook niet betrokken kunnen worden bij de vraag of een vergunning voor het bouwen en in stand houden van een bouwwerk kan worden verleend. Als een gebruik van een bouwwerk in strijd is met de voor dat gebruik geldende regels kan daartegen handhavend worden opgetreden.

Vergunningvrij bouwen en instructieregels

Bij het omzetten van de regels over vergunningvrij bouwen vanuit het tijdelijk deel van het omgevingsplan (de bruidsschat) naar het nieuwe deel van het omgevingsplan moet, net als bij het omzetten van andere delen van het tijdelijke deel, worden voldaan aan de instructieregels van de provincie en het Rijk.

Het gaat daarbij enerzijds om instructieregels die veelal voor het hele land gelden en vaak geen eerbiedigende werking kennen. Voorbeelden zijn de regels over externe veiligheid, geluid, trillingen en het belang van het behoud van cultureel erfgoed. Zo kan het voor een goede bescherming van de omgeving van (voorbeschermd) rijksmonumenten en monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, van belang zijn om in die omgeving een vergunningplicht voor bouwwerken te handhaven om een goede ruimtelijke inpassing ten opzichte van de genoemde monumenten te kunnen waarborgen. Ook kan het met dat oogmerk nodig zijn dat bouwmogelijkheden die zijn opgenomen in een van het tijdelijk deel uitmakend bestemmingsplan, bij de omzetting naar het nieuwe deel worden ingeperkt. In het belang van een goede ruimtelijke ordening werden vergunningvrije bouwmogelijkheden onder het oude recht wel beperkt door in het bestemmingsplan te voorkomen dat gronden werden aangemerkt als 'erf' in de zin van de regeling voor vergunningvrij bouwen, waardoor daar niet vergunningvrij kon worden gebouwd.³⁹ Die constructie werd bijvoorbeeld gehanteerd om vergunningvrij bouwen binnen geluidcontouren van inrichtingen te beperken. In dit soort gevallen zijn de bestemmingsplanregels materieel veelal al conform de daarvoor gegeven instructieregel. Omdat de betrokken bouwactiviteiten echter niet langer krachtens AMvB vergunningvrij zullen zijn, maar op grond van het omgevingsplan zijn toegelaten, is de omweg om met bestemmingen het 'erf-begrip' in te perken niet langer nodig in het nieuwe stelsel. De gemeente kan voor een dergelijke locatie in het nieuwe deel van het omgevingsplan de bouwmogelijkheden zelf beperken en aangeven welke vergunningvrije bouwmogelijkheden er nog wel zijn.

Naast deze instructieregels, die in het hele land gelden, zijn ook de instructieregels van belang die in specifieke delen van het land vaak vergaande beperkingen opleggen aan bouwactiviteiten. Voorbeelden zijn de instructieregels over reserveringsgebieden. Dergelijke instructieregels voorzien vrijwel altijd in eerbiedigende werking: de instructieregels zien niet op "activiteiten die voor inwerkingtreding van die regels al waren toegelaten op grond van een omgevingsplan of

---

³⁹ Deze mogelijkheid is vanaf het begin onderkend en in de jurisprudentie bevestigd. Zie bijvoorbeeld Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State 10 juli 2013, ECLI:NL:RVS:2013:228, TBR 2013/116 en 21 februari 2018 ECLI:NL:RVS:2018:571, TBR 2018/75, beide m. nt. Rademaker.

omgevingsvergunning voor een (buitenplanse) omgevingsplanactiviteit op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepaling". Voor de eerbiedigende werking wordt dus steeds teruggekeken naar het omgevingsplan op het moment dat de Omgevingswet in werking is getreden: het tijdelijk deel van het omgevingsplan. De eerbiedigende werking ziet daardoor zowel op activiteiten die op grond van het oude recht al planologisch toegelaten waren als op de vergunningvrije bouwwerken die op grond van de bruidsschat toegelaten zijn. De instructieregels met eerbiedigende werking verplichten de gemeente dus niet om bestaande mogelijkheden tot vergunningvrij bouwen te heroverwegen of te schrappen. Dat is niet anders dan onder het oude recht: de regels over vergunningvrij bouwen in artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht zetten elk verbod in het bestemmingsplan opzij, ook als dit verbod was opgenomen op grond van instructieregels in een provinciale ruimtelijke verordening of het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Voor locaties waar het Besluit kwaliteit leefomgeving beperkingen aan bouwactiviteiten oplegt met eerbiedigende werking van eerder toegelaten activiteiten, kunnen gemeenten de vergunningvrije bouw mogelijkheden uit de bruidsschat dus beleidsarm omzetten uit het tijdelijk deel naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Als een gemeente voor dergelijke locaties echter kiest voor een eigen invulling, zoals beschreven in de vorige sectie, dan zal zij zich steeds moeten vergewissen van het rechtsregime zoals dat gold bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Bij het reguleren van vergunningvrije bouw mogelijkheden in het nieuwe deel van het omgevingsplan kan de gemeente mogelijkheden schrappen of inperken ten opzichte van het tijdelijk deel van het omgevingsplan (bijvoorbeeld toegelaten afmetingen verkleinen of extra voorwaarden stellen), maar mogelijkheden verruimen kan niet als dat in strijd is met de instructieregel (bijvoorbeeld toegelaten afmetingen verruimen of minder voorwaarden voor vergunningvrij bouwen). De eerbiedigende werking, die van hoger recht is, betreft immers uitsluitend dat wat is toegestaan op als grond van het tijdelijk deel van het omgevingsplan op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

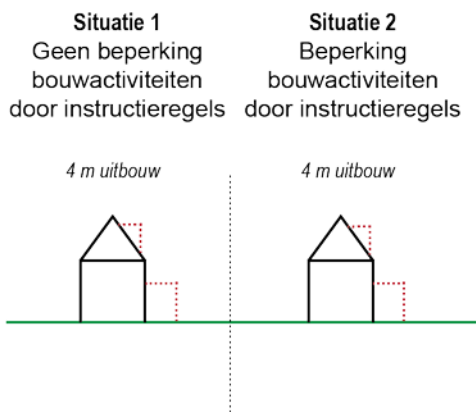
Voorbeeld

Artikel 5.134 van het Besluit kwaliteit leefomgeving verbiedt – kort gezegd – bouwactiviteiten in het reserveringsgebied voor autosnelwegen, autowegen en hoofdspoorwegen. De gemeente beperkt bij de eerste vaststelling van zijn omgevingsplan voor een reserveringsgebied van een weg op 1 januari 2027 de mogelijkheid voor vergunningvrije uitbouwen van 4 tot 2 meter. Als in 2031 het nieuwe college de mogelijkheden voor vergunningvrij bouwen wil vergroten, mag dat alleen in de gevallen die op grond van het tijdelijk deel van het omgevingsplan waren toegelaten. De gemeente zal moeten terugkijken naar het bestemmingsplan of de beheersverordening van voor de dag van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de bruidsschatregels over vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten. Op basis daarvan kan bijvoorbeeld bepaald worden op welke locaties de bestemming bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zodanig was dat er sprake was van een 'erf', want alleen op die locaties mag vergunningvrij bouwen alsnog worden toegestaan (daarbuiten is er immers geen eerbiedigende werking en verbiedt de instructieregel het toelaten van bouwactiviteiten).

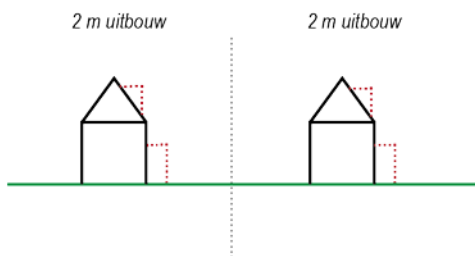
Dit voorbeeld is geïllustreerd in figuur 3.1.

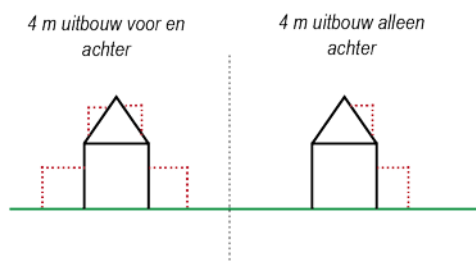
Bij inwerkingtreding

Gemeente kiest voor beperking vergunningvrij bouwen

Gemeente kiest voor uitbreiding vergunningvrij bouwen

Figuur 3.1. Eerbiedigende werking bij vergunningvrij bouwen. Het bovenste plaatje toont de situatie zoals die geldt onder de Wet ruimtelijke ordening en die met de bruidsschat gecontinueerd wordt. Het middelste plaatje toont een mogelijke aanscherping van de mogelijkheden vergunningvrij bouwen. Instructieregels hebben daarop geen invloed. Het onderste plaatje toont een mogelijke verruiming van de mogelijkheden voor vergunningvrij bouwen. Instructieregels zijn daarvoor beperkend.

Redelijk eisen van welstand

Als onderdeel van de beoordelingsregels in het omgevingsplan wordt via de bruidsschat, in overeenstemming met de regeling in artikel 2.10, eerste lid, onderdeel d, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, ook bepaald dat een vergunning alleen wordt verleend als het uiterlijk en de plaatsing van het bouwwerk (zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan) niet in strijd is met redelijke eisen van welstand. Beoordeling hiervan vindt plaats op grond van de beleidsregels die hiervoor krachtens artikel 4.19 van de Omgevingswet zijn gesteld. In artikel 4.114 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is met het oog hierop bepaald dat een onder de Woningwet vastgestelde welstandsnota geldt als beleidsregel als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet. Met het

bovenstaande voorziet de bruidsschat dus in de voortzetting van het zogenoemde preventieve welstandstoezicht.

In de bruidsschat voor het omgevingsplan wordt overigens ook voorzien in het repressieve welstandsvereiste. Daartoe wordt in de bruidsschat een regel opgenomen vergelijkbaar aan artikel 12, eerste lid, van de Woningwet (het uiterlijk van een bestaand bouwwerk mag niet in ernstige mate in strijd zijn met redelijke eisen van welstand). Deze regel kan in een concreet geval nader worden ingevuld door een maatwerkvoorschrift op te leggen. Op deze manier worden artikel 12, eerste lid, en artikel 13a, van de Woningwet in het nieuwe stelsel voortgezet.

Bruidsschat: vergunningvruhe binnenplanse omgevingsplanactiviteit bouwwerken

Als onderdeel van het vergunningstelsel voor bouwwerken voorziet de bruidsschat ook in een aanwijzing van een categorie van bouwwerken waarvoor de binnenplanse vergunningplicht, die met de bruidsschat aan het omgevingsplan wordt toegevoegd, niet van toepassing is. Het gaat hier dus om uitzonderingen op het met de bruidsschat opgenomen verbod om zonder vergunning 'een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken'. Met de aanwijzing van de gevallen waarvoor dit verbod niet geldt, gaat het om een voortzetting van artikel 3 van bijlage II bij het huidige Besluit omgevingsrecht. Voor deze bouwwerken geldt dus niet het binnenplans gestelde verbod om 'een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken'. De overige regels van het omgevingsplan blijven echter onverminderd op deze bouwwerken van toepassing. De enkele bepaling dat de met de bruidsschat opgenomen vergunningplicht niet geldt, heeft op zichzelf nog niet tot het gevolg dat de overige in het omgevingsplan gestelde regels over het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken buiten toepassing blijven. Dat betekent dat de materiële regels die hierover in het omgevingsplan zijn gesteld, onverminderd blijven gelden en dus rechtstreeks werkend zijn op deze categorie van bouwwerken. Als onderdeel van die regels, die in aanvang nog van het tijdelijke deel (en daarvan deel uitmakende bestemmingsplannen, inpassingsplannen en beheersverordeningen) zijn opgenomen, kunnen ook nog binnenplanse afwijkmogelijkheden zijn opgenomen. Het gaat hier om krachtens artikel 3.6, eerste lid, onderdeel c, van de Wet op de ruimtelijke ordening gestelde bepalingen. Dergelijke bepalingen werken als binnenplans verbod om zonder omgevingsvergunning een binnenplanse afwijking toe te staan. Als onderdeel van de rechtsreeks werkende materiële regels blijven dus ook de binnenplanse vergunningplichten voor afwijkingen onverminderd van kracht.

Net zoals in de regeling in artikel 3 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht, bepaalt de bruidsschat dat de als onderdeel van die bruidsschat toegevoegde vergunningplicht voor het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken niet van toepassing is, onder de daarbij genoemde randvoorwaarden over onder meer de plaatsing en maatvoering. De vrijstelling van deze vergunningplicht geldt onder meer voor bijbehorende bouwwerken, bouwwerken ten behoeve van recreatief nachtverblijf, dakkapellen in het voordakvlak, sport- of speeltoestellen, zwembaden en silo's voor agrarische bedrijfsvoering. De randvoorwaarden hebben ook betrekking hebben op (voor)beschermde monumenten en door het Rijk aangewezen beschermde stads- en dorpsgezichten. De in de bruidsschat aangewezen bouwwerken kunnen onder de daarbij gestelde randvoorwaarden dus zonder omgevingsvergunning worden gebouwd, in stand worden gelaten en gebruikt worden, mits echter voldaan wordt aan de overige voor die bouwwerken geldende (rechtstreeks werkende) materiële regels uit het omgevingsplan. Zoals hiervoor beschreven kunnen als onderdeel van die regels ook nog (andere) separate binnenplanse vergunningplichten voor afwijkingen van toepassing zijn. Voor zover het bouwen, in standhouden en gebruik van de betrokken bouwwerken in strijd is met de bedoelde materiële regels en een eventueel benodigde binnenplanse vergunning voor een afwijking niet kan worden verleend, is er sprake van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De vergunning kan in dat geval alleen worden verleend als de activiteit voldoet aan het vereiste van een evenwichtige toedeling van functies van locaties en niet in strijd is met instructieregels van het Rijk en de provincie.

Op de hiervoor beschreven wijze, is met de bruidsschat een voorzetting bewerkstelligd van de categorie van vergunningvrije bouwwerken uit artikel 3 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht. Daarnaast worden met de bruidsschat ook een tweetal bouwactiviteiten die onder de werking van artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht vergunningvrij zijn, toegevoegd aan het omgevingsplan. De vergunningvrije bouwwerken uit artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht kunnen onder huidig recht zonder vergunning en bovendien 'vrij' van het bestemmingsplan worden gebouwd. Het gaat hier onder andere om infrastructurele bouwwerken en bouwwerken van algemeen belang in publiek domein (lantaarnpalen, verkeersborden, chippootjes, glasbakken, parkbanken, etcetera) en particuliere bouwwerken (dakkapellen aan de achterkant, kozijnwijzigingen, en zonnepanelen). Het grootste deel van deze in artikel 2 van genoemde bijlage aangewezen bouwwerken wordt in het Besluit bouwwerken leefomgeving voor zowel de technische vergunningplicht (artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de wet) als de ruimtelijke vergunningplicht (artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de wet), als vergunningvrij aangewezen. Bij de bouwwerken uit artikel 2 die niet in het Besluit bouwwerken leefomgeving maar als onderdeel van de bruidsschat als vergunningvrij worden aangewezen gaat het om de in artikel 2, onderdeel 3, van de bijlage geregelde bijbehorende bouwwerken en de in artikel 2, onderdeel 12, onder b, geregelde erf- of perceelsafscheidings (hoger dan 1 m, niet hoger dan 2 m). Ook voor deze bouwwerken geldt dat de met de bruidsschat toegevoegde binnenplanse vergunningplicht om 'een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken', niet geldt. Aanvullend hierop bevat de bruidsschat echter ook de bepaling dat deze bouwwerken van rechtswege in overeenstemming zijn met het omgevingsplan (behalve de met de bruidsschat in hoofdstuk 1 en 2 opgenomen regels). Het gevolg hiervan is dat de bouwwerken, onder de gestelde randvoorwaarden, vergunningvrij gebouwd, in stand gehouden en gebruikt kunnen worden, ook als sprake zou zijn van strijd met materiële regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bestaande uit besluiten als bedoeld in artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zoals bestemmingsplannen, inpassingsplannen en beheersverordeningen. De bouwwerken zijn dus zowel (binnenplans) vergunningvrij als toegelaten op grond van het omgevingsplan en daarmee ook vanzelf buitenplans vergunningvrij. Een uitzondering hierop vormen de regels die in hoofdstukken 1 en 2 van de bruidsschat onderdeel uitmaken van het omgevingsplan. De daarin opgenomen voormalige rijksregels die veelal vanuit een milieumotief zijn gesteld, blijven wel onverminderd op deze categorie van vergunningvrije bouwwerken van toepassing.

Met het aan de bruidsschat toevoegen van de bijbehorende bouwwerken en erf- of perceelsafscheidings (hoger dan 1 m, niet hoger dan 2 m) uit artikel 2 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, maken deze bouwwerken geen deel meer uit van de landelijke uniforme categorie vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten zoals die naar het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt overgeheveld. Een belangrijk voordeel hiervan is dat gemeenten met het omgevingsplan kunnen voorkomen dat bijbehorende bouwwerken met een (beperkt) kwetsbaar of gevoelig gebruik (zoals uitbreidingen van woningen en mantelzorgvoorzieningen) worden gebouwd binnen contouren van externe veiligheid, geluid, geur en trillingen. De keuze om ook erf- en perceelsafscheidings met een hoogte tussen de 1 en 2 meter als onderdeel van de bruidsschat naar het omgevingsplan over te hevelen houdt verband met het volgende. Uit onderzoek naar de gevolgen van vergunningvrij bouwen in door UNESCO aangewezen werelderfgoederen⁴⁰ is gebleken dat bijbehorende bouwwerken en erfafscheidings (hoger dan 1 m) onder omstandigheden tot een gering negatief effect kunnen leiden. Door de overheveling naar de bruidsschat wordt het ook hiervoor mogelijk lokaal maatwerk te bieden, doordat gemeenten nu in het omgevingsplan eventuele nadelige gevolgen van dergelijke bouwwerken in werelderfgoederen kunnen voorkomen. Tijdens de consultatie van voorliggend besluit is over de vormgeving van een regeling voor vergunningvrij bouwen gesproken met de VNG, gemeenten en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit. Daarbij is het belang onderkend van een landelijk uniforme categorie van kleinschaliger bouwactiviteiten die overal onder zelfde randvoorwaarden zonder een vergunning

---

⁴⁰ Kamerstukken II 2018/19, 33118, nr. 114.

zijn toegestaan. Vanuit het uitgangspunt 'decentraal tenzij', is er tegelijkertijd door deze partijen op aangedrongen dat gemeenten voor bijbehorende bouwwerken meer ruimte krijgen voor lokaal maatwerk. Gemeenten zouden zelf op de locatie afgestemde regels voor deze bouwwerken moeten kunnen stellen en zelf bepalen of er een vergunningplicht geldt. De keuze om de bijbehorende bouwwerken (zoals gereguleerd in artikel 2, onderdeel 3, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht) in voorliggend besluit als onderdeel van de bruidsschat over te hevelen naar het omgevingsplan, heeft dus steun van genoemde partijen.

Zoals al eerder beschreven, zijn gemeenten binnen de kaders van de wet en van toepassing zijnde instructieregels vrij om de categorie van vergunningvrije bouwwerken, zoals die bij aanvang in de bruidsschat is aangewezen, verder uit te breiden of te beperken. Die vrijheid bestaat dus ook voor de met de bruidsschat naar het omgevingsplan overgehevelde bijbehorende bouwwerken en erf- en perceelafscheidings (tussen de 1 en 2 meter). Uiteindelijk ligt het voor de hand dat de in de bruidsschat gereguleerde categorie van vergunningvrije bouwwerken, in het nieuwe deel van het omgevingsplan een andere vormgeving krijgt. Het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken zal in het nieuwe deel veel meer locatiegewijs kunnen worden gereguleerd. Daarbij zullen de bouw mogelijkheden meer per locatie verschillend worden gereguleerd, waarbij het afhankelijk van de regels en type bouwwerken zal gaan om rechtstreeks werkende algemene regels (al dan niet in combinatie met een meldingsplicht of andere informatieplicht) of een vergunningplicht met beoordelingsregels. Dit zal naar verwachting het aantal gevallen waarin geen vergunningplicht meer zal gelden, aanmerkelijk kunnen vergroten. Op gevoeliger locaties kan deze keuze echter ook anders uitpakken en leiden tot juist minder vergunningvrije bouwwerken. Denk daarbij aan cultuurhistorisch waardevolle locaties of locaties die blootstaan aan veiligheidsrisico's of milieubelasting. In dit verband wordt wel benadrukt dat een lastenluwe uitwerking door gemeenten van de bruidsschat in het nieuwe deel van het omgevingsplan aansluit bij de uitgangspunten van de stelselherziening.

Besluit bouwwerken leefomgeving: vergunningvrije binnen- en buitenplanse omgevingsplanactiviteit bouwwerken

Naast de hierboven beschreven, in de bruidsschat opgenomen, categorie van vergunningvrije 'binnenplanse' omgevingsplanactiviteiten voor het verrichten van bouwactiviteiten en het in stand houden en gebruiken van die te bouwen bouwwerken, wordt de landelijk uniforme categorie van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten aangewezen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Hiermee wordt voorzien in de voortzetting van artikel 2, van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht. Met uitzondering van de eerder met de bruidsschat naar het omgevingsplan overgehevelde bijbehorende bouwwerken en erf- en perceelsafscheidings met een hoogte tussen 1 en 2 meter, keren de meeste in artikel 2 genoemde bouwwerken terug in deze landelijke uniforme lijst.

Waar de bruidsschat voorziet in een door het omgevingsplan gereguleerde categorie van vergunningvrije 'binnenplanse' omgevingsplanactiviteiten, voorziet het Besluit bouwwerken leefomgeving in de aanwijzing van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten. Het gaat in deze aanwijzing zowel om vergunningvrije binnenplanse als buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Dat betekent dat het bouwen, in stand houden en gebruiken van de aangewezen bouwwerken overeenkomstig de bij die aanwijzing gegeven randvoorwaarden, zonder vergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegestaan, ook al is er sprake van strijd met de regels die hierover in het omgevingsplan zijn gesteld. Het verbod als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onderdeel a, van de wet, is dus niet van toepassing op deze bouwwerken.

Ook voor de voortzetting van deze landelijk uniforme categorie van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten vormt een beleidsneutrale overgang naar het nieuwe stelsel het uitgangspunt. Bij de meeste bouwwerken komen de gestelde randvoorwaarden in artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht dan ook in hoofdlijnen ongewijzigd terug onder het nieuwe stelsel. Dat geldt ook voor de beperktere mogelijkheden om deze bouwwerken vergunningvrij te mogen bouwen in, aan, op of bij (voor)beschermd monumenten en archeologische monumenten

en door het Rijk aangewezen beschermde stads- en dorpsgezichten, met als gevolg dat voor het bouwen in die situaties meestal toch een vergunning is vereist.

3.3 Overige belangrijke wijzigingen voor het Besluit bouwwerken leefomgeving

Een belangrijke wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving die via dit besluit wordt doorgevoerd, vloeit voort uit de keuze om algemene rijksregels over een onderwerp zoveel mogelijk bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden in dat besluit nu ook de regels over CE-markering van bouwproducten, kwaliteitsverklaringen bouw, kooldioxidemeters en drijvende bouwwerken (zoals woonboten) opgenomen die nu in een ministeriële regeling zijn opgenomen. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

Andere wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving betreffen de regels over energiebesparing door bedrijven. De regels die daarover waren opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit activiteiten leefomgeving zoals die besluiten in augustus 2018 in het Staatsblad zijn gepubliceerd, worden via het Invoeringsbesluit Omgevingswet beter op elkaar afgestemd. Die afstemming heeft plaatsgevonden op basis van een indeling van de regels in gebouwgebonden energiebesparingsregels en energiebesparingsregels die samenhangen met het verrichten van milieubelastende activiteiten door bedrijven. Via dit besluit worden gebouwgebonden energiebesparingsmaatregelen gereguleerd in het Besluit bouwwerken leefomgeving en energiebesparingsmaatregelen bij het bedrijfsmatig verrichten van milieubelastende activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving.

In het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt uitvoering gegeven aan de toezegging van het kabinet om de verplichte aanwezigheid van buitenruimte (zoals een balkon) bij nieuwbouw van de woonfunctie voor zorg in de bouwregelgeving te herintroduceren.⁴¹

Aan het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt algemeen overgangsrecht opgenomen voor de bouwregelgeving, op een vergelijkbare wijze zoals dit momenteel nog in hoofdstuk 9 van het Bouwbesluit 2012 is opgenomen. Bij toekomstige wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving zal steeds worden gezien of het algemene overgangsrecht voorziet voor de betreffende wijziging, of specifiek overgangsrecht nodig is.

Andere wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving via het Invoeringsbesluit Omgevingswet vloeien voort uit wijzigingen van de huidige (bouw)regelgeving die nog niet verwerkt zijn in het Besluit bouwwerken leefomgeving zoals dat in augustus 2018 in het Staatsblad is gepubliceerd, zoals de aangekondigde wijzigingen van het Bouwbesluit 2012 in verband met de introductie van de energielabel C-verplichting voor kantoren⁴² en de aanpassing van de sloopmelding in het kader van het verplicht digitaal aanleveren van gegevens om aan te sluiten bij het Landelijk asbestvolgsysteem.⁴³ In het kader van het door het kabinet ingezette klimaatbeleid wordt op het moment van schrijven van deze toelichting overigens gezien of de energieregels van het Besluit bouwwerken leefomgeving de komende tijd verder moeten worden aangepast om de energietransitie nog beter te kunnen ondersteunen en faciliteren. Zie hiervoor ook paragraaf 9.2 van deze toelichting.

Het Besluit bouwwerken leefomgeving zal ook gewijzigd worden in verband met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen⁴⁴. De uitwerking van deze wet in het Besluit bouwwerken leefomgeving zal in een apart wijzigingsbesluit plaatsvinden.

---

⁴¹ Kamerstukken II 2017/18, 28325, nr. 174.

⁴² Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 83, p. 17.

⁴³ PM Staatsbladversie LAVS.

⁴⁴ Kamerstukken 34453.

3.4 Wijzigingen

- Meer algemene rijksregels over een onderwerp op één regelingniveau gezet.
- Betere afstemming van de energiebesparingsregels voor utiliteitsgebouwen.
- Uitwerking van de technische en de ruimtelijke vergunningplicht voor het bouwen.
- Verruiming van gemeentelijke mogelijkheden tot afbakening van het ruimtelijk vergunningvrij bouwen.
- Uitvoering van toezeggingen aan de Tweede Kamer over de introductie van de energielabel C-verplichting voor kantoren en de herintroductie van de verplichte aanwezigheid van buitenruimte (zoals een balkon) bij nieuwbouw van de woonfunctie voor zorg.
- Algemeen overgangsrecht voor wijzigingen in de bouwregelgeving.

3.5 Effecten

- Betere toegankelijkheid en inzichtelijkheid van algemene rijksregels.
- Meer samenhang in de energiebesparingsregels voor utiliteitsgebouwen.
- Beperking van administratieve lasten doordat minder vaak een technische bouwvergunning nodig is.
- Meer ruimte voor ruimtelijk vergunningvrij bouwen.
- Integratie van de energielabel C-verplichting voor kantoren.
- Herintroductie van de verplichte aanwezigheid van buitenruimte (zoals een balkon) bij nieuwbouw van de woonfunctie voor zorg.
- Duidelijkheid voor initiatiefnemers over overgangsrecht bij wijzigingen in de bouwregelgeving.

4 Aanvullingen en wijzigingen van het Besluit kwaliteit leefomgeving

4.1 Inleiding

Het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt op diverse onderdelen aangepast. In dit hoofdstuk worden de onderwerpen beschreven die nieuw zijn of een grote verandering inhouden ten opzichte van het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals dat in augustus 2018 is gepubliceerd in het Staatsblad. Een toelichting op de andere, veelal technische, wijzigingen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting. In hoofdstuk 6 zijn de hoofdlijnen van het overgangsrecht beschreven.

Met dit besluit worden ook enkele aanpassingen gedaan aan regels over onderwerpen die meer dan één besluit raken. Voor deze onderwerpen is ervoor gekozen om bij die AMvB waar het zwaartepunt van het onderwerp ligt een toelichting te geven in het algemene deel. Het gaat voor het Besluit kwaliteit leefomgeving om de volgende onderwerpen, waarvoor de toelichting is te vinden in:

- de vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling: in paragraaf 2.11;
- de uitwerking van de vergunningplichten voor het bouwen: in paragraaf 3.2;
- spoorwegemplacements: in paragraaf 4.2;
- mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied: in paragraaf 4.3;
- reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening: in paragraaf 5.2.

In dit hoofdstuk worden, naast de twee hierboven genoemde onderwerpen uit hoofdstuk 4, voor het Besluit kwaliteit leefomgeving de volgende onderwerpen toegelicht die worden gewijzigd of aangevuld:

- omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen;
- omgevingswaarden veiligheid andere keringen in beheer bij het Rijk;
- omgevingswaarden SO₂ en NO_x voor grote natuurgebieden;
- omgevingswaarden NEC-plafonds;
- instructieregels immissies;
- instructieregels luchthavens;
- Waddenzee en Waddengebied;
- ladder voor duurzame verstedelijking;
- landelijke fiets- en wandelroutes (routenetwerken);
- beoordeling en inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit;
- beoordeling omgevingsvergunning bouwactiviteit;
- stortplaatsen voor baggerspecie op land;
- monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit; en
- specifiek overgangsrecht.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving komen twee aanvullingen voort uit de parlementaire behandeling. Het gaat om de motie Ronnes⁴⁵ over landelijke fiets- en wandelroutes die nader wordt toegelicht in paragraaf 4.12 en om de motie Veldman-Çegerek⁴⁶ over eisen aan decentrale omgevingswaarden. Voor het laatste onderwerp wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 2.0.

---

⁴⁵ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 67.

⁴⁶ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58.

4.2 Spoorwegemplacementen

Inleiding

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat werkt aan een beleidsvernieuwing voor externe veiligheid bij emplacementen.⁴⁷ Deze beleidsvernieuwing zal uitgewerkt worden in nieuwe regels voor het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Omgevingsbesluit en vereist ook aanpassing van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en daarop gebaseerde regelgeving. Omdat eerder overwogen werd deze regels via het Invoeringsbesluit in het stelsel in te bouwen, zijn de artikelen over emplacementen niet ingevuld in de al gepubliceerde AMvB's. Omdat inmiddels duidelijk is geworden dat het aparte wijzigingsbesluit later in werking zal treden dan dit besluit, voorziet dit besluit alsnog in regels voor emplacementen. Deze liggen zo dicht mogelijk bij het huidige recht, zodat er niet twee keer kort achter elkaar beleids- of systeemwijzigingen optreden.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat werkt ook aan nieuwe regelgeving voor geluid van spoorwegen. Dit krijgt zijn beslag via het voorziene Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Omdat erop gestuurd wordt dat dit besluit tegelijk in werking treedt met de Omgevingswet is niet voorzien in een interim-regeling voor geluid van emplacementen.

Regels in dit besluit

In dit licht worden via dit besluit regels over emplacementen aan het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit toegevoegd. Met het wijzigingsbesluit behorend bij de beleidsvernieuwing kunnen de regels die met het Invoeringsbesluit Omgevingswet zijn toegevoegd weer worden aangepast.

In het Besluit activiteiten leefomgeving wordt een vergunningplicht voor emplacementen opgenomen die inhoudelijk niet verschilt van de vergunningplicht in het Besluit omgevingsrecht. Daarnaast gelden enkele algemene regels voor bijvoorbeeld het verwijderen van graffiti van treinen. Het college van burgemeester en wethouders is conform de hoofdregel van de Omgevingswet het bevoegd gezag voor enkelvoudige aanvragen om een omgevingsvergunning voor emplacementen. Bij een meervoudige aanvraag waarvan de aanvraag voor het emplacement onderdeel is, hangt het bevoegd gezag af van het samenstel van activiteiten dat wordt aangevraagd. Als het college van burgemeester en wethouders in dat geval geen bevoegd gezag is, heeft het wel een recht van advies en instemming voor zover het gaat om het emplacement.

Voor het reguleren van externe veiligheid zijn de emplacementen die gebruikt worden voor het rangeren van wagons met gevaarlijke stoffen toegevoegd aan de lijst activiteiten met externe veiligheidsrisico's in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daardoor worden de al vastgestelde regels van paragraaf 5.2 van dat besluit van toepassing op het toelaten van kwetsbare gebouwen en locaties nabij deze emplacementen. Het plaatsgebonden risico moet worden berekend. Dit sluit aan bij de werkwijze onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen en de Regeling externe veiligheid inrichtingen. De lijst emplacementen is geactualiseerd ten opzichte van die regeling omdat enkele emplacementen inmiddels niet meer gebruikt worden voor rangeren van wagons met gevaarlijke stoffen. In het Omgevingsbesluit is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen aan het bestuur van de veiligheidsregio een adviesrecht toegekend voor aanvragen om een omgevingsvergunning die betrekking hebben op deze emplacementen.

De regeling voor de beoordeling van de luchtkwaliteit bij de aanleg of wijziging van een spoorwegemplacement wordt met dit besluit overgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving uit de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen).

---

⁴⁷ Zie ook Kamerstukken II 2017/18, 30373, nr. 68.

4.2.1 Wijzigingen

- Voor de beoordeling van de externe veiligheid van emplacementen zal gebruik gemaakt worden van de werkwijze van het Besluit kwaliteit leefomgeving en niet meer die van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

4.2.2 Effecten

- Continuïteit in de regelgeving voor emplacementen totdat het in voorbereiding zijnde wijzigingsbesluit in werking treedt.

4.3 Mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied

Inleiding

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de term 'mijnbouwlocatieactiviteit' ingevoerd als opvolger van de 'mijnbouwactiviteit' van de Omgevingswet. De reden hiervoor is het misverstand dat het begrip 'mijnbouwactiviteit' blijkt op te roepen. Gedacht wordt dat hiermee ook milieubelastende activiteiten met een mijnbouwwerk worden bedoeld, zoals het aanleggen van een boorgat. Dat is niet het geval. Het begrip mijnbouwlocatieactiviteit brengt beter tot uitdrukking dat het hier alleen gaat om activiteiten met betrekking tot mijnbouw op een locatie in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk. Denk hierbij bijvoorbeeld aan verkenningsonderzoeken in een bepaald gebied op de Noordzee.

Een andere reden voor aanpassing van de begripsomschrijving betreft ontwikkelingen in de mijnbouwregelgeving sinds het aanbieden van het voorstel voor de Omgevingswet aan de Tweede Kamer. De nieuwe begripsbepaling voor de 'mijnbouwlocatieactiviteit' maakt het mogelijk om artikel 7a van de Mijnbouwwet⁴⁸ om te zetten naar het stelsel van de Omgevingswet, evenals regels uit het Mijnbouwbesluit over locaties waar er conflicten kunnen zijn met wind op zee. Voor een verdere uitleg van de omzetting van artikel 7a van de Mijnbouwwet en de wijziging van 'mijnbouwactiviteit' naar 'mijnbouwlocatieactiviteit' wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.⁴⁹

Regels in dit besluit

De mogelijkheid tot het instellen van een vergunningvereiste voor een mijnbouwlocatieactiviteit leidt ertoe dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat gericht kan besluiten over de locatie waar een bepaalde mijnbouwinstallatie komt in situaties waarin er een conflict kan zijn met andere functies van de rijkswateren. De mogelijkheid tot het stellen van algemene regels over mijnbouwlocatieactiviteiten leidt ertoe dat op voorhand regels kunnen worden gesteld die ervoor zorgen dat mijnbouw en andere functies met elkaar verenigbaar zijn.

Het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals gewijzigd door dit besluit, regelt dat een vergunning vereist is voor een mijnbouwlocatieactiviteit in de in tabel 4.1 aangeduide locaties en gevallen.

---

⁴⁸ Het gaat om artikel 7a van de Mijnbouwwet zoals dat luidt sinds 1 januari 2017, omdat dit artikel ziet op bevoegdheden die overgaan naar de Omgevingswet. De voorgenomen aanvulling van dit artikel in verband met de opsporingsvergunning via de Wet van 17 oktober 2018 tot wijziging van de Gaswet en van de Mijnbouwwet betreffende het minimaliseren van de gaswinning uit het Groningenveld (Stb. 2018, 371) betreft een bevoegdheid op grond van de Mijnbouwwet en blijft dus buiten het stelsel van de Omgevingswet.

⁴⁹ Zie ook Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 85-86, 170-172 en 342-344.

Tabel 4.1. Vergunningplichtige gevallen mijnbouwlocatieactiviteit

Gebied	Vergunning vereist voor gebruik van een locatie in het gebied voor
territoriale zee ten noorden van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone	mijnbouwinstallatie voor het opsporen en winnen van delfstoffen die boven het water uitsteekt *
oefen- en schietgebied van het Ministerie van Defensie (voor zover aangewezen in de Omgevingsregeling)	mijnbouwinstallatie die boven het water uitsteekt en verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen
drukbevaren deel van de zee (voor zover aangewezen in de Omgevingsregeling)	mijnbouwinstallatie die boven het water uitsteekt
ankergebied in de buurt van een aanloophaven (voor zover aangewezen in de Omgevingsregeling)	verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen
aanloopgebied (voor zover aangewezen in de Omgevingsregeling)	verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen
windkavelgebied of voorbereidingsbesluit op grond van de Wet windenergie op zee	mijnbouwinstallatie die boven het water uitsteekt

* met uitzondering van een mijnbouwinstallatie die op grond van het recht zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet rechtmatig aanwezig is

Het vergunningvereiste geldt op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving niet alleen als de mijnbouwinstallatie zelf komt te liggen binnen het gebied dat al een andere functie heeft, maar ook als het beperkingengebied van die mijnbouwinstallatie overlapt met dat gebied. Dat beperkingengebied heeft een straal van 500 m.⁵⁰ Zonder die regeling zou bijvoorbeeld het gebruik van een drukbevaren deel van de zee belemmerd kunnen worden door het beperkingengebied om de mijnbouwinstallatie. Een uitzondering hierop is het eerstgenoemde geval in tabel 4.1; het beperkingengebied om de mijnbouwinstallatie belemmert de te beschermen belangen niet.

De in tabel 4.1 genoemde gebieden worden aangewezen en begrensd in de Omgevingsregeling. Een uitzondering vormen de windkavelgebieden, die zijn of worden aangewezen in besluiten van de Minister van Economische Zaken en Klimaat op grond van artikel 3, eerste lid, respectievelijk artikel 9, eerste lid, van de Wet windenergie op zee.

Afdeling 8.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals gewijzigd door dit besluit, regelt dat de vergunning alleen wordt verleend als de activiteit kan worden verricht in overeenstemming met de belangen van de daar al aanwezige of voorziene functies.

Het Omgevingsbesluit⁵¹ regelt dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat, als verantwoordelijke voor mijnbouw, het bevoegd gezag is voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een mijnbouwlocatieactiviteit. Omdat de mijnbouwlocatieactiviteit een 'magneetactiviteit' is, is deze minister ook het bevoegd gezag als de aanvraag wordt gecombineerd met andere activiteiten. De enige uitzondering daarop is als de aanvraag gecombineerd zou worden met een andere 'magneetactiviteit' waarvoor een andere minister bevoegd is: in zo'n bijzonder geval is de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als coördinerend minister bevoegd gezag.

Het Besluit activiteiten leefomgeving regelt naast het vergunningvereiste nog dat mijnbouwlocatieactiviteiten die betrekking hebben op nieuwe mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen niet zijn toegestaan in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone wordt aangewezen bij besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (op grond van artikel 2.43, eerste lid, van de Omgevingswet zoals te wijzigen door het wetsvoorstel Aanvullingswet natuur Omgevingswet⁵²). Voor alle rijkswateren kent dat besluit daarnaast enkele algemene regels. Voor verkenningsonderzoeken geldt er een informatieverplichting en is het vereist dat er een persoon

⁵⁰ Zie voor dit beperkingengebied artikel 3.7 van het Omgevingsbesluit zoals ingevoegd met dit besluit.

⁵¹ Zie de bestaande artikelen 4.10 en 4.15 van het Omgevingsbesluit.

⁵² Kamerstukken 34985.

aan boord is van het verkenningsvaartuig die contact houdt met andere schepen, en dat het verkenningsvaartuig wordt begeleid door een ander vaartuig. Verder is er voor alle rijkswateren een meldingsplicht voor mijnbouwinstallaties die niet boven het water uitsteken.

De regels over het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone en de territoriale zee ten noorden daarvan dienen ter opvolging van artikel 7a van de Mijnbouwwet. Dit artikel voorziet erin dat geen omgevingsvergunning wordt verleend voor het oprichten van mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen op de Waddeneilanden, in de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone en in het werelderfgoed Waddenzee. In het gebied ten noorden van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone tot aan de grens van de territoriale zee (12-mijlszone) wordt een omgevingsvergunning alleen verleend als medegebruik van een bestaand mijnbouwplatform niet mogelijk is en zichthinder is geminimaliseerd. Zoals toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet⁵³ past deze beoordelingsregel niet in het nieuwe wettelijke stelsel. Het gebied waarop het huidige artikel 7a ziet is in het nieuwe stelsel verdeeld over drie zones, van zuid en noord:

- Voor de Waddenzee en de Waddeneilanden is in paragraaf 5.1.5.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving ('Waddenzee en Waddengebied') een instructieregel opgenomen die de gemeente verbiedt om een mijnbouwwerk voor het opsporen en winnen van delfstoffen in het omgevingsplan toe te laten (artikel 5.129e van dat besluit). Dit past bij het uitgangspunt dat regels die worden gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in beginsel worden gesteld als instructieregel over het omgevingsplan en dat rechtstreekse rijksregels over activiteiten met dit oogmerk alleen worden gesteld als een instructieregel niet doelmatig en doeltreffend is.⁵⁴ In paragraaf 4.10 van deze toelichting wordt nader ingegaan op de genoemde paragraaf.
- Voor het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone, dat niet geheel gemeentelijk is ingedeeld, geldt zoals vermeld een direct werkend verbod voor mijnbouwlocatieactiviteiten in de territoriale zee die betrekking hebben op nieuwe mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van delfstoffen (artikel 7.66a van het Besluit activiteiten leefomgeving).
- Voor de territoriale zee (12-mijlszone) ten noorden van dat Natura 2000-gebied geldt zoals vermeld een vergunningvereiste voor nieuwe mijnbouwinstallaties voor het opsporen en winnen van delfstoffen. De omgevingsvergunning kan op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving alleen verleend worden als medegebruik van een bestaande mijnbouwinstallatie niet mogelijk is en zichthinder is geminimaliseerd.

Op deze wijze is artikel 7a van de Mijnbouwwet zonder beleidsinhoudelijke wijziging omgezet met de daarvoor bedoelde instrumenten van het nieuwe stelsel. De regels over de oefen- en schietgebieden, drukbevaren delen van de zee, ankergebieden in de buurt van een aanloophaven, aanloopgebieden, windkavelgebieden en onder het wateroppervlak gelegen mijnbouwinstallaties dienen ter opvolging van paragraaf 2.3 en de artikelen 44, 45, 45a en 64 van het Mijnbouwbesluit.

4.3.1 Wijzigingen

- De regels voor de toelating van mijnbouwinstallaties op bepaalde locaties verschuiven van de Mijnbouwwet en het Mijnbouwbesluit naar het stelsel van de Omgevingswet. Daarbij worden ze onder één noemer gebracht – de mijnbouwlocatieactiviteit – waarbij de bestaande materiële verschillen in reikwijdte en beoordeling gerespecteerd worden. Met deze omzetting is er geen beleidsinhoudelijke wijziging ten opzichte van het huidige recht.
- De toelating van mijnbouwwerken op locaties in en om het Waddengebied wordt niet langer gereguleerd via de 'milieuvergunning', maar met de gebruikelijke instrumenten voor dergelijke keuzes, namelijk instructieregels voor de Waddenzee en de Waddeneilanden en specifieke

---

⁵³ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 85-86.

⁵⁴ Dit uitgangspunt is verankerd in artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet voor de provincies, maar geldt ook voor het Rijk.

vergunningstelsels voor het toelaten van activiteiten in de Noordzee ten noorden van de Waddeneilanden.

4.3.2 Effecten

- Continuïteit in de regelgeving voor toelating van mijnbouwinstallaties op bepaalde locaties.

4.4 Omgevingswaarden veiligheid van primaire waterkeringen

4.4.1 Inleiding

Bij de voorbereiding van de Omgevingswet was al voorzien dat de normen voor de primaire waterkeringen in het nieuwe stelsel zouden worden opgenomen. De wijziging van het nieuwe normenstelsel voor waterveiligheid onder de Waterwet was echter nog in voorbereiding. Opnemings van de normen in de consultatieversie van het Besluit kwaliteit leefomgeving zou een dubbele en daarmee verwarrende consultatie of parlementaire behandeling hebben betekend. Omwille van de helderheid is daarom gekozen om deze regelgeving haar eigen wijzigingsprocedure te laten doorlopen en de relevante bepalingen daarna bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toe te voegen.

Sinds de wijziging van de Waterwet voor primaire keringen per 1 januari 2017 (Stb. 2016, 431) is het waterveiligheidsbeleid gebaseerd op een overstromingskans. Een *overstromingskans* is gedefinieerd als de kans op een overstroming door het bezwijken van een primaire waterkering, rekening houdend met allerlei mogelijke waterstanden en sterkteaspecten van de kering, waardoor het door het dijktraject beschermde gebied zodanig overstroomt dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade. In een overstromingskans zijn dus verschillende mogelijke wijzen van falen verdisconteerd. Voor dijktrajecten die voor andere dijktrajecten liggen en dus die achterliggende trajecten beschermen tegen een (te) hoge hydraulische belasting, zijn *faalkansen* vastgesteld, waarin eveneens de gevolgen van het bezwijken van de kering en de mogelijke wijzen van falen zijn verdisconteerd. De benadering van de overstromingskansen en faalkansen is voortgezet in het stelsel van de Omgevingswet.

Deze benadering heeft de volgende doelen:

- Iedereen die in Nederland achter een primaire waterkering woont, uiterlijk in 2050 ten minste een beschermingsniveau van 10^{-5} per jaar bieden. Dit wordt het basisbeschermingsniveau genoemd. Hiermee wordt bedoeld dat de kans op overlijden als gevolg van een overstroming voor een individu niet groter is dan 1 op 100.000 per jaar.
- Meer bescherming bieden op plaatsen waar sprake kan zijn van:
  - grote groepen dodelijke slachtoffers;
  - grote economische schade; of
  - ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang.

Deze benadering houdt in dat de normering is gebaseerd op zowel de kans dat een overstroming zich daadwerkelijk voordoet als op de gevolgen van een eventuele overstroming. Deze benadering (die bij de wijziging van de Waterwet in 2017 ook wel werd aangeduid als de risicobenadering) houdt in dat de normering is gebaseerd op zowel de kans dat een overstroming zich voordoet als op de gevolgen van een eventuele overstroming. Dit maakt het mogelijk gericht te investeren in veiligheid. Naast het beperken van de kans op een overstroming is het beperken van de gevolgen een belangrijke pijler van het waterveiligheidsbeleid. De gevolgen van een overstroming kunnen bijvoorbeeld worden beperkt door bij de ruimtelijke inrichting van een gebied rekening te houden met overstroming of door verbetering van evacuatiemogelijkheden bij een onverhoopte calamiteit. Het beheersen van overstromingsrisico's door het combineren van maatregelen die gericht zijn op

preventie, ruimtelijke inrichting en rampenbeheersing, wordt ook wel aangeduid als meerlaagsveiligheid.

Een nadere toelichting op de overstromingskansbenadering is terug te vinden in de memorie van toelichting bij de Wet van 2 november 2016 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen)⁵⁵. Zo zijn in de paragrafen 4.3.4 tot en met 4.3.8 voor elk type kering de aard en de totstandkoming van de nieuwe norm toegelicht. Hoofdstuk 8 ziet op de overgang van de oude naar de nieuwe normen.

Van ondergrenzen en signaleringsgrenzen naar omgevingswaarden en signaleringsparameters

Onder de Waterwet kennen we twee normen voor de primaire keringen: ondergrenzen en signaleringswaarden. Bij de omzetting naar de Omgevingswet is het stelsel van ondergrenzen en signaleringswaarden ongewijzigd overgenomen, alleen de terminologie is veranderd: de ondergrens heet omgevingswaarde en de signaleringswaarde heet andere parameters voor signalering (signaleringsparameter). De functies van deze waarden in het bredere waterveiligheidsbeleid blijven onveranderd. Voor de omgevingswaarde zijn die functies:

- De omgevingswaarde geeft de maximale overstromingskans of faalkans weer, die hoort bij het beschermingsniveau dat voor het dijktraject toelaatbaar wordt geacht.
- De omgevingswaarde is uitgangspunt bij het bepalen van de omvang van een investering in de veiligheid van het dijktraject. Het dijktraject moet immers aan het einde van de verwachte levensduur nog voldoen aan de omgevingswaarde. Doordat de omgevingswaarde bepalend is voor de omvang van de investering, is deze ook relevant voor het bepalen van de hoogte van de subsidie voor een sober en doelmatig ontwerp.⁵⁶

Naast de omgevingswaarden zijn signaleringsparameters vastgesteld. De constatering bij monitoring dat de signaleringsparameter is overschreden, is een signaal dat aangeeft dat het nodig is om te beginnen met het nemen van maatregelen om te voorkomen dat op termijn de omgevingswaarde wordt overschreden. Daarmee heeft de signaleringsparameter de volgende functies:

- Waterstaatkundige projecten kunnen worden gesubsidieerd vanaf het moment waarop een dijktraject niet meer aan de signaleringsparameter voldoet.
- Overschrijding van de signaleringsparameter is meestal een vroegtijdig signaal dat een dijktraject op termijn versterkt moet worden. Er is dan voldoende tijd voor de uitvoering van versterkingsmaatregelen. Het streven is dat die maatregelen afgerond zijn voordat de omgevingswaarde wordt overschreden, dus voordat het dijktraject niet meer voldoet aan de maximaal toelaatbare overstromingskans of faalkans.
- Als een overschrijding van de signaleringsparameter wordt geconstateerd, wordt dit meegedeeld aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij de verslaglegging over de resultaten van de monitoring. Daarna kan de beheerder zijn versterkingsproject aanmelden bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) voor het verkrijgen van subsidie voor de te nemen maatregel. Daarmee start een onomkeerbaar proces van versterking. Vanaf dat moment wordt bekeken wanneer en op welke wijze de toekomstige waterveiligheidsopgave het beste kan worden aangepakt. De prioritering en programmering van de versterkingsmaatregelen vinden plaats in het HWBP.

Nadere informatie over de beide waarden en het nieuwe systeem van signaleren en tijdig versterken, is te vinden in hoofdstuk 5 van de memorie van toelichting bij de Wet van 2 november 2016 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen).

---

⁵⁵ Kamerstukken II 2015/16, 34436, nr. 3.

⁵⁶ Op grond van artikel 7.23, tweede lid, van de Waterwet wordt een subsidie verleend voor een sober en doelmatig ontwerp.

Omdat de omstandigheden achter dijktrajecten verschillend zijn, zijn de omgevingswaarden en signaleringsparameters voor elk dijktraject anders. Door het grote aantal dijktrajecten ontstaat zo een sterk gedifferentieerd beeld. Een kans die voor elk dijktraject anders is, suggereert namelijk een mate van nauwkeurigheid die er in werkelijkheid niet is. De differentiatie is vereenvoudigd door de omgevingswaarden en signaleringsparameters in klassen in te delen.

4.4.2 Vormgeving van de omgevingswaarde

Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen. Het Rijk stelt op grond van de wet omgevingswaarden vast voor de veiligheid van primaire keringen en andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk. Daarbij moet worden bepaald wat voor soort verplichting de omgevingswaarde met zich brengt, het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan en de locaties waar de omgevingswaarde van toepassing is (artikel 2.10, eerste lid, van de wet). Daarnaast moet onderbouwd worden welke taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of van een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken (artikel 2.10, tweede lid, van de wet).

Kwalificatie van de verplichting van de omgevingswaarde en de termijn

Bij het vaststellen van een omgevingswaarde moet op grond van de wet worden aangegeven welke verplichting deze met zich brengt. Dit betreft een keuze tussen de kwalificatie als resultaatsverplichting of als inspanningsverplichting. Hiermee is beoogd duidelijkheid te verschaffen over de aard van het verplichtend karakter van de omgevingswaarden. Omgevingswaarden die als resultaatsverplichting zijn vormgegeven, moeten binnen een bepaalde termijn worden bereikt. Aan omgevingswaarden die als inspanningsverplichting zijn vormgegeven, moet voor zover mogelijk voldaan worden en overschrijdingen moeten zoveel mogelijk voorkomen worden. Resultaatsverplichtingen hebben een verplichtend karakter.

Voor de omgevingswaarde voor primaire waterkeringen geldt een resultaatsverplichting. De termijn waarbinnen aan deze verplichting moet worden voldaan, is gesteld op uiterlijk 1 januari 2050.

Dit sluit het beste aan bij het doel van het waterveiligheidsbeleid: het bieden van een minimaal beschermingsniveau tegen overstromingen. Een resultaatsverplichting onderstreept het belang van de opgave om Nederland tegen overstromingen te beschermen.

Met het stellen van de termijn op 1 januari 2050 moet per die datum aan de omgevingswaarde worden voldaan. Deze termijn vindt zijn grondslag in het waterveiligheidsbeleid: het streven is dat in heel Nederland in 2050 een minimaal beschermingsniveau tegen overstromingen wordt geboden. De signaleringsparameters en omgevingswaarden zijn daarnaast gebaseerd op omstandigheden van bevolkingsaantallen en economische ontwikkelingen die zich anno 2050 naar verwachting zullen voordoen. Het stellen van de termijn betekent niet dat de beheerder nog niet meteen aan de slag moet. Om te zorgen dat alle keringen op orde zijn in 2050, is directe actie noodzakelijk en zullen maatregelen getroffen worden op volgorde van urgentie.

Gezien de grote kosten, de complexiteit en de lange uitvoeringstijd van eventuele versterkingsmaatregelen van primaire waterkeringen, kan een beheerder niet altijd gehouden worden aan de omgevingswaarde. In sommige gevallen is een (tijdelijke) overschrijding gerechtvaardigd. Dartoef is, evenals bij de omgevingswaarden voor waterkwaliteit, voorzien in uitzonderingen op de verplichting die de omgevingswaarde met zich brengt. Een uitzondering kan alleen in bepaalde gevallen worden gemaakt. Er moet sprake zijn van een situatie waarin de beheerder zelf niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor het niet voldoen aan de omgevingswaarde.

Een beheerder (het waterschap of het Rijk) kan zich beroepen op de volgende uitzonderingen:

- Een beheerder (waterschap) staat met zijn project op het HWBP; daarmee zet hij de eerste stap om een dijktraject opnieuw aan de omgevingswaarde te laten voldoen of te laten blijven voldoen, maar is hij afhankelijk van de prioritering binnen het HWBP voor het moment waarop hij een subsidie ontvangt om de maatregel uit te voeren. Deze uitzondering geldt alleen voor waterschappen, omdat zij (meer) afhankelijk zijn van de subsidiëring en prioritering uit het HWBP. Voor het Rijk is er geen subsidie voor te nemen maatregelen.
- Een te nemen maatregel is onevenredig kostbaar; onevenredig kostbaar wil zeggen dat de te nemen maatregel niet in verhouding staat tot de bescherming die geboden moet worden. Een voorbeeld is een traject met een grote, kostbare opgave die een bescherming biedt voor maar twee woningen. Een beheerder is daarin wel altijd verplicht om te kijken naar de mogelijkheid om bescherming te bieden door middel van beheermaatregelen of om naar een alternatieve oplossing te zoeken door op een andere manier de beoogde veiligheid te bieden (in de zogenaamde lagen 2 of 3 in de idee van meerlaagsveiligheid).
- Als gevolg van een lange doorlooptijd tussen het oordeel 'voldoet niet' en de uiteindelijke totstandkoming van de maatregel, op voorwaarde dat de beheerders aantonen er alles aan gedaan te hebben een dijktraject aan de omgevingswaarde te laten voldoen, maar door externe factoren, zoals langlopende rechterlijke procedures met de omgeving, het proces voor het nemen van maatregelen vertraging oploopt.
- Als gevolg van omstandigheden buiten de invloedssfeer van de beheerder waardoor hij onvoldoende tijd heeft gehad om hierop te reageren; daarmee valt te denken aan:
  - onvoldoende capaciteit van de markt om de te nemen maatregelen uit te kunnen voeren;
  - bewust of onbewust aangebrachte schade door mens of natuur waardoor een kering onverwachts niet meer aan de norm voldoet;
  - gevolgen van klimaatverandering of nieuwe inzichten over de sterkte van en belasting op de kering waardoor de kering onverwachts niet meer aan de norm voldoet; deze veranderingen worden opgenomen in de gestelde regels in de Omgevingsregeling op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet, waardoor de resultaten van een beoordeling door een enkele verandering in het instrumentarium anders kunnen zijn.

Als een beheerder zich beroept op een uitzondering, licht hij die toe in zijn waterbeheerprogramma (voor het Rijk het nationaal waterprogramma). Dit programma wordt ten minste eens in de zes jaar vastgesteld. Mocht het moment waarop een beroep op een uitzondering wordt gedaan niet passen binnen de 6-jaarlijkse cyclus, kan een beheerder in sommige gevallen, als sprake is van een ondergeschikte wijziging van dat programma, op basis van artikel 16.27, tweede lid, van de wet een tussentijdse wijziging doorvoeren in zijn beheerprogramma. De beheerder is dan niet verplicht de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht te doorlopen.

Door een beroep op de uitzonderingen geldt in beginsel alleen een uitstel van de resultaatsverplichting. De beheerder is verplicht zich tot het uiterste in te spannen om alsnog zo snel mogelijk aan de omgevingswaarde te voldoen. Het ligt voor de hand dat de beheerder in het waterbeheerprogramma opneemt op welke termijn hij verwacht dit te kunnen bewerkstelligen. Daarnaast kan voor de uitzondering 'onevenredig kostbaar' worden gekeken naar alternatieven. Er kan worden overwogen om de norm aan te passen als wordt geconstateerd dat de kosten voor de te nemen maatregel niet in verhouding staan tot de bescherming die de maatregel moet bieden.

Waar gelden de omgevingswaarden: indeling dijktrajecten

Net als in de Waterwet, zijn in dit normenstelsel primaire waterkeringen opgedeeld in dijktrajecten. De locaties van begin- en eindpunten van deze dijktrajecten zijn (als rijkdriehoekscoördinaten) in de Omgevingsregeling vastgelegd. In paragraaf 4.2 van de memorie van toelichting bij de Wet van 2 november 2016 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen) is onderbouwd waarom de overstap is gemaakt van dijkringen naar dijktrajecten, hoe in de toekomst met wijzigingen van de trajecten zal worden omgegaan en wat er wel of onder een dijktraject valt en hoe deze zich verhouden tot de omliggende hoge gronden. In paragraaf 4.4 is voorts ingegaan op de relatie met buitenlandse keringen. Met de indeling in

dijktrajecten is de normering specifiek gekoppeld aan potentiële gevolgen van een overstroming die gelden voor die specifieke locatie en kan meer bescherming worden voorgeschreven op plaatsen waar dat nodig is. Er kan daarnaast ook een onderscheid worden gemaakt in drie verschillende soorten dijktrajecten, en de kansen die daarvoor als omgevingswaarden en signaleringsparameters zijn vastgesteld.

Voor dijktrajecten die het achterland rechtstreeks beschermen tegen overstroming, is een overstromingskans per jaar vastgesteld. Voor dijktrajecten die moeten voorkomen dat de hydraulische belasting op de achterliggende keringen substantieel wordt verhoogd, geldt een faalkans per jaar. Voorbeelden van dit type dijktraject zijn de Afsluitdijk en de Maeslantkering. Deze dijktrajecten bieden beveiliging tegen overstroming door een rivier- of zeearm altijd of alleen onder bijzondere omstandigheden af te sluiten. Op deze manier beperken zij de hydraulische belasting op achterliggende dijktrajecten. Voor een compartimenterend dijktraject, dat normaliter geen water hoeft te keren, geldt een overstromingskans per keer dat de hydraulische belasting optreedt door overstroming van een voorliggend gebied. Het enige (compartimenterende) dijktraject waarvoor geen signaleringsparameter is vastgesteld, is de Diefdijk (dijktraject 16-5).

Aanvullend zijn omgevingswaarden opgenomen voor dijktrajecten die een toename van hydraulische belasting kunnen ondervinden als het watersysteem waarlangs zij zijn gelegen, wordt gebruikt als afvoer- of bergingsgebied. Vooralsnog kan zich dat alleen voordoen langs het Volkerak-Zoommeer. De waarden zijn uitgedrukt in een overstromingskans per keer dat een zodanige toename optreedt.

Tot slot zijn er omgevingswaarden voor stormvloedkeringen (de Maeslantkering, de Hartelkering, de stormvloedkering in de Hollandsche IJssel en de Ramspolkering), uitgedrukt in een kans op niet-sluiten per keer dat de situatie zodanig is dat de kering – die onder normale omstandigheden geopend is – gesloten moet worden, omdat de situatie anders waterstandsverhoging in het achterliggende gebied en een verhoging van de hydraulische belasting op de achterliggende keringen tot gevolg heeft. Voor de Oosterscheldekering geldt dat het niet mogelijk is om de kans op niet-sluiten uit te drukken in een enkel getal, omdat het een kering met meerdere schuiven betreft. Daarbij komt dat de gevolgen van het falen niet alleen worden bepaald door de hoeveelheid schuiven die niet sluiten, maar ook door de positie van deze schuiven ten opzichte van elkaar en de positie van deze schuiven binnen de kering. Het bepalen van de kans op niet-sluiten is daardoor een technisch zeer complex vraagstuk. Het is onmogelijk daaruit één getal voor de sluitvraag af te leiden. Daarom zal de kans op niet-sluiten worden verwerkt in de hydraulische belasting die op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet voor de achterliggende primaire keringen wordt bepaald.

De twee laatstgenoemde (aanvullende) omgevingswaarden zijn zo gekwalificeerd, omdat ze net als de andere omgevingswaarden dienen ter bescherming tegen overstromingen. Dat dit alleen geldt voor de specifiek omschreven omstandigheden, doet daaraan niet af. Bovendien zal bij het ontwerp en de beoordeling van de dijktrajecten met beide omgevingswaarden op dezelfde manier rekening moeten worden gehouden; de omgevingswaarde die als strengste uitvalt is feitelijk de omgevingswaarde die bepaalt of een dijktraject daaraan voldoet. Hetzelfde geldt onder de Waterwet.

4.4.3 Onderbouwning van de omgevingswaarden

Op grond van artikel 2.10, tweede lid, van de wet, moet bij de vaststelling van een omgevingswaarde onderbouwd worden welke instrumenten in ieder geval ingezet worden om te voldoen aan de omgevingswaarde. In de wet is een aantal taken en bevoegdheden vastgelegd voor beheerders van waterstaatswerken zoals in artikel 2.19, tweede lid, van de wet: b. het voorkomen of tegengaan van landwaartse verplaatsing van de kustlijn; c. het houden van toezicht op het beheer van primaire waterkeringen door een waterschap of een ander openbaar lichaam; d. het tot stand brengen en beschikbaar stellen van technische leidraden voor het ontwerp en het beheer van primaire waterkeringen.

Op grond van artikel 2.20, tweede lid, van de wet, wijst het Rijk beperkingengebieden aan voor waterstaatswerken in beheer bij het Rijk en installaties in waterstaatswerken. Op grond van artikel 10.17, eerste en tweede lid, van de wet, zijn rechthebbenden van gronden verplicht om te gedogen dat de gronden onderzocht worden en dat daarmee verband houdende werkzaamheden worden verricht. Hetzelfde geldt op grond van artikel 10.2 van de wet voor onderhoudswerkzaamheden aan waterstaatswerken en op grond van artikel 10.17 van de wet voor aanleg of wijziging hiervan. Verder is in artikel 2.39 van de wet vastgelegd dat de beheerder van waterstaatswerken een legger vaststelt, waarin is omschreven waaraan die waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen.

Hoogwaterbeschermingsprogramma

De bekostiging van maatregelen aan de primaire keringen blijft in de Waterwet opgenomen, uitgewerkt in de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014. Wanneer de beheerder maatregelen aan een primaire kering moet treffen omdat deze niet meer aan de signaleringsparameter of omgevingswaarde voldoet ten gevolge van het feit dat door het Rijk wijzigingen zijn aangebracht in die norm of in de regels voor het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte, kan hij aanspraak maken op subsidiëring. Als voorwaarde geldt telkens dat de maatregelen moeten zijn opgenomen in het jaarlijks door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat vast te stellen subsidieprogramma voor dergelijke hoogwaterbeschermingsmaatregelen.

4.4.4 Monitoring van de omgevingswaarde en de signaleringsparameter

De monitoring wordt uitgevoerd door de beheerder van de primaire waterkering. Voor dijktrajecten worden naast de omgevingswaarden ook andere parameters voor de veiligheid van primaire waterkeringen gemonitord: een andere parameter voor signalering (signaleringsparameter).

De omgevingswaarden voor de veiligheid van de primaire waterkeringen worden uitgedrukt in overstromingskansen en faalkansen. Hiertoe wordt de toestand van de waterkering bekeken, aan de hand van metingen en berekeningen om te bepalen of aan de signaleringsparameter en omgevingswaarde wordt voldaan. Die verplichting is geregeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor waterveiligheid gebeurt dat onder de Waterwet in twaalfjarige cycli, in die systematiek beoordelingsrondes genaamd. De beoordelingsrondes worden onder de Omgevingswet voortgezet, maar worden dan monitoring(srondes) genoemd. Inhoudelijk verandert er niets. Monitoring vindt plaats volgens een systeem van voortdurend beoordelen en voortdurend versterken. Daarbij is vastgelegd dat de beheerder ten minste elke twaalf jaar onderzoekt in hoeverre de waterstaatkundige toestand van de primaire waterkering in overeenstemming is met de omgevingswaarden en signaleringsparameters in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In dit besluit is een overgangsrechtelijke bepaling opgenomen om te regelen dat de beheerders de lopende monitoringsronde, die loopt van 2017 tot en met 2022, kunnen afronden op grond van het oude recht.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet toe op de correcte uitvoering van de monitoring van (omgevingswaarden voor) de waterkeringen door de beheerders en de naleving van de voorschriften die daarvoor zijn vastgesteld. Waterschappen, Rijkswaterstaat en de ILT zullen de resultaten van de monitoring rapporteren aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De minister informeert de Tweede Kamer en de colleges van gedeputeerde staten over de resultaten van de monitoring.

Op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet worden in de Omgevingsregeling voor de toepassing van het eerste lid, onder d (en e), voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over de vaststelling van de hydraulische belasting en de sterkte van een kering. Het gaat dan bijvoorbeeld om waterstanden en stroomsnelheden waarvan wordt uitgegaan bij de bepaling van het waterkerend vermogen van een dijktraject voor de monitoring. Deze en andere maatgevende factoren zijn nodig bij het ontwerpen en monitoren van dijktrajecten. Daarmee vervullen de factoren zowel ten aanzien van beheer en onderhoud als ten aanzien van het toezicht

een rol. Daarnaast bevat de regeling regels over de uitvoering van de monitoring, die gebaseerd zijn op artikel 20.3, eerste lid, van de wet.

Als de beheerder op basis van de resultaten van de monitoring heeft vastgesteld dat het beschermingsniveau van het dijktraject lager is dan de signaleringsparameter, moet dit bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat worden aangegeven conform artikel 10.8e, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Als de overschrijding is aangemeld, worden de benodigde versterkingsopgaven geprogrammeerd, waarbij telkens de hoogste prioriteit wordt toegekend aan keringen met het grootste veiligheidsrisico. Het doel is dat in 2050 overal het gewenste beschermingsniveau is bereikt. Gelet op onder meer klimaatverandering en bodemdaling zal echter ook na 2050 een continue waterveiligheidsopgave blijven bestaan.

Signaleringsparameter en omgevingswaarde gelijk

Voor ongeveer 10% van de dijktrajecten valt de omgevingswaarde in dezelfde klasse als de signaleringsparameter. Dit komt doordat de berekende waarden worden toegedeeld aan de normklassen. De berekende signaleringsparameter valt in zo'n geval hoog in een klasse en de omgevingswaarde laag in diezelfde klasse. Als in deze gevallen het dijktraject niet voldoet aan de signaleringsparameter, voldoet het ook niet aan de omgevingswaarde. Om ook bij deze trajecten tijdig te kunnen starten met versterkingsmaatregelen en daarvoor een subsidie te kunnen krijgen, blijft in de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014 geregeld dat de beheerder al voordat de signaleringsparameter/omgevingswaarde wordt overschreden, subsidie kan aanvragen voor versterkingsmaatregelen op basis van een subsidiewaarde. Die subsidiewaarde valt in de naasthogere klasse en is opgenomen in de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014.

4.4.5 Programmaplicht bij dreigende overschrijding van de omgevingswaarde

Het is aan de beheerder om te beoordelen wanneer sprake is van een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde. Dat gebeurt aan de hand van de op grond van artikel 2.15, tweede lid, en artikel 20.3, eerste lid, van de wet in de Omgevingsregeling vast te stellen regels over de hydraulische belasting en de sterkte van een waterkering en regels voor de uitvoering van de monitoring. De signaleringsparameter is hierbij een hulpmiddel, maar het oordeel ligt bij de beheerder. Met overschrijding van de signaleringsparameter kan er actie ondernomen worden in het kader van het HWBP, maar is er (nog) geen (acute) dreiging van overschrijding van de omgevingswaarde. De actie voorkomt (theoretisch en systematisch vanuit het nieuwe waterveiligheidsbeleid) een dreigende overschrijding van de omgevingswaarde. Dit leidt ertoe dat in beginsel vrijwel nooit sprake is van een dreigende overschrijding: als de signaleringsparameter is overschreden, maar de omgevingswaarde nog niet, is het HWBP er juist op gericht om te voorkomen dat de omgevingswaarde wordt overschreden.

Als wel sprake is van een (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde, moet de beheerder op grond van artikel 3.10, tweede lid, onder a, van de wet een programma opstellen. Dat programma bevat maatregelen die erop zijn gericht opnieuw te voldoen of te blijven voldoen aan de omgevingswaarde. De wet stelt geen nadere eisen aan de vorm of inhoud van zo'n programma. Wanneer de constatering van een (dreigende) overschrijding in de tijd samenvalt met een geplande herziening van het nationaal waterprogramma (in geval van het Rijk) of het waterbeheerprogramma (in geval van een waterschap), dan ligt het voor de hand deze maatregelen mee te nemen in de lopende wijziging. Wanneer dat niet het geval is, is een tussentijdse wijziging van dit programma een mogelijkheid.

In beginsel worden programma's onder de Omgevingswet voorbereid via de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is artikel 16.27 van de wet, over de toepasselijkheid van deze procedure op onder meer programma's, aangepast. Hierdoor is het mogelijk om afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing te laten bij de voorbereiding van een programma, wanneer het wijzigingen van ondergeschikte aard betreft. Voor de voorwaarden

waaronder dit mogelijk is, wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting van artikel 16.27, tweede lid, van de wet. Een programma om te voldoen aan de omgevingswaarde kan ook zelfstandig worden vormgegeven, los van de systematiek van de verplichte waterprogramma's.

Het HWBP van het Rijk en de waterschappen is een programma waarin verkenning, planvorming en realisatie van versterkingsmaatregelen plaatsvindt om het ultieme doel (de primaire keringen in 2050 achter de primaire waterkeringen op orde te hebben, zodat het afgesproken basisbeschermingsniveau wordt geboden) te bereiken. Om dit zo slim, snel en goedkoop mogelijk te doen, worden innovaties gestimuleerd, onder andere door het uitvoeren van projectoverstijgende verkenningen. Het ligt daarom niet in de rede om het HWBP te zien als een programma in de zin van artikel 3.10 van de wet. Dit programma wordt ook niet voorbereid via een procedure als omschreven in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

4.4.6 Wijzigingen

Het omzetten van de waterveiligheidsnormen van de primaire waterkeringen onder de Waterwet naar de systematiek van de Omgevingswet brengt een aantal wijzigingen met zich mee:

- De terminologie van de normen is veranderd: de signaleringswaarde heet andere parameter voor signalering en de ondergrens heet omgevingswaarde.
- De beheerder heeft een plicht om een programma op te stellen bij een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde. Deze plicht was er nog niet expliciet (er is wel een zorgplicht), maar beheerders nemen al wel maatregelen op in hun eigen waterbeheerprogramma. De nieuwe werkwijze sluit hierbij aan.
- De verplichting om te voldoen aan de omgevingswaarde is gekwalificeerd als een resultaatsverplichting. Onder de Waterwet was de verplichting niet gekwalificeerd. Met het vaststellen van de verplichting wordt duidelijk waaraan een beheerder gehouden wordt. Aan de resultaatsverplichting zijn uitzonderingen gekoppeld voor situaties waarin de beheerder zelf niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor het niet voldoen aan de omgevingswaarde. Deze explicitering heeft geen effect op wat van de beheerder wordt verwacht.
- De gekoppelde termijn om aan de resultaatsverplichting te voldoen is 2050. In de Waterwet werd voor het voldoen aan de normen geen termijn genoemd. De termijn van 2050 werd wel al genoemd in eerdere parlementaire stukken, met als doel te verduidelijken dat dan aan de nieuwe normen moet worden voldaan. Dit doel blijft ongewijzigd en wordt enkel expliciet gemaakt. Dit heeft geen effect op de uitvoering van het waterveiligheidsbeleid.
- De verplichting om waterschappen te horen bij de voorbereiding van de regeling voor het beoordelen van de veiligheid van een dijktraject en de regeling voor het bepalen van de hydraulische belasting en sterkte, artikelen 2.3, tweede lid, en 2.12, vierde lid, van de Waterwet, keert niet terug in de Omgevingswet. Onder de Omgevingswet zijn bepalingen die het interbestuurlijk verkeer rondom besluiten regelen zoveel mogelijk vervangen door artikel 2.2 van de wet. Dit artikel regelt dat bestuursorganen rekening houden met elkaars taken en bevoegdheden en zo nodig met elkaar afstemmen. Daarnaast is in aanwijzing 2.10 van de Aanwijzingen voor de regelgeving een uitvoeringstoets voorgeschreven voor nieuwe regelgeving. Deze toets omvat onder meer de vraag of de inhoud van de opgedragen taak helder is, of de organisatie die de taak uit gaat voeren voldoende toegerust is en wat de verwachte kosten zijn.
- Artikel 2.2 van de wet, de uitvoeringstoets en de huidige praktijk bieden voldoende waarborgen dat bij de wijziging van regelgeving, zoals het wijzigen van normen en regelingen voor de beoordeling van de resultaten van de monitoring en de hydraulische belasting en sterkte, afstemming met waterschappen plaatsvindt.

4.4.7 Effecten

De effecten die deze wijzigingen met zich mee brengen zijn beperkt:

- De omzetting naar de Omgevingswet vindt waar mogelijk plaats zonder beleidsinhoudelijke wijziging. De aanpassing van de terminologie heeft ook geen effect op het systeem van aanmelden bij het HWBP en versterken.
- Op een aantal punten leidt de inbouw tot meer expliciete keuzes, met name over de termijn waarop aan een omgevingswaarde moet worden voldaan en de aard van de verplichting die het stellen van een omgevingswaarde met zich meebrengt. Dit zorgt voor meer helderheid over de beleidsintenties op het gebied van waterveiligheid.
- Bij een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde moet een programma worden opgesteld (aanmelding bij HWBP).

4.5 Omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk

4.5.1 Inleiding

Achter het stelsel van primaire waterkeringen, dat ons land beschermt tegen overstromingen vanuit de zee, de grote rivieren en de grote meren (buitenwater), bevinden zich duizenden kilometers andere dan primaire waterkeringen die laaggelegen gebieden tegen overstroming door binnenwater beschermen. In deze gebieden bevinden zich woonwijken, bedrijventerreinen en luchthavens. Het belang van de keringen is de afgelopen decennia door economische groei en bevolkingsgroei alleen maar toegenomen. Een aantal keringen is via de bevoegdheid van artikel 2.20, eerste lid, van de wet, in beheer bij het Rijk gebracht. Die keringen zijn aangewezen in bijlage II, onder 2, onder B, bij het Omgevingsbesluit. Dit betreft voornamelijk kaden langs rijkskanalen.

De normen voor de andere dan primaire waterkeringen zijn nu vastgelegd in het Waterbesluit. Artikel 2.15, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet verplicht het Rijk bij AMvB omgevingswaarden vast te stellen voor deze door het Rijk beheerde keringen. Via dit Invoeringsbesluit worden deze aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd. Bij het vaststellen van een omgevingswaarde moet worden bepaald wat voor soort verplichting de omgevingswaarde met zich meebrengt, het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan en de locaties waar de omgevingswaarde van toepassing is (artikel 2.10, eerste lid, van de wet). Daarnaast moet onderbouwd worden welke taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of van een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarden te verwezenlijken (artikel 2.10, tweede lid, van de wet).

4.5.2 Uitwerking

Vormgeving van de omgevingswaarden

Met de omgevingswaarden voor niet-primaire waterkeringen wordt het maatschappelijk nog aanvaardbaar te achten risico voor de bescherming tegen overstromingen vanuit binnenwateren vastgelegd. De omgevingswaarden bieden burgers en bedrijven duidelijkheid over de bescherming waarop zij mogen rekenen. Voor de beheerder (het Rijk/Rijkswaterstaat) maken de omgevingswaarden duidelijk waaraan hij met zijn beheer en onderhoud moet voldoen. Alle in bijlage II, onder 2, onder B, bij het Omgevingsbesluit opgenomen waterkeringen zijn onderverdeeld in kleinere delen, in het onderhavige besluit gedefinieerd als 'dijktrajecten'. De locaties van begin- en eindpunten van deze dijktrajecten en gedeelten zijn (als rijksdriehoekskoördinaten) in de Omgevingsregeling vastgelegd. Een waterkerend kunstwerk dat onderdeel vormt van een waterkering maakt deel uit van het dijktraject waarin het is gelegen. De omgevingswaarden zijn uitgedrukt in jaarlijkse overschrijdingskansen van de hoogwaterstanden waartegen het dijktraject bestand moet zijn. Een omgevingswaarde uitgedrukt in een overschrijdingskans van bijvoorbeeld 1:100 betekent dat een dijktraject een waterstand moet kunnen keren die gemiddeld éénmaal per honderd jaar wordt bereikt of overschreden.

Op de kaarten die als bijlagen bij het Besluit kwaliteit leefomgeving worden opgenomen zijn naast de dijktrajecten met bijbehorende omgevingswaarden de ingegraven delen aangewezen. De ingegraven delen zijn niet als geheel onderworpen aan een omgevingswaarde, omdat het maaiveld naast het kanaal hoger ligt dan het kanaalpeil. Dat het achterliggende gebied overstroomt is praktisch onmogelijk. In de ingegraven delen kunnen wel waterkerende kunstwerken voorkomen die een verbinding vormen met landinwaarts lager gelegen gebied. Om dat gebied bescherming te bieden, wordt voor de waterkerende kunstwerken een omgevingswaarde vastgesteld en worden de ingegraven delen weergegeven op de kaarten die als bijlage bij het Besluit kwaliteit leefomgeving worden opgenomen. Andere redenen waarom de ingegraven delen zijn opgenomen, zijn dat de strook naast het kanaal voor het beheer door Rijkswaterstaat van belang is, en dat de waterkeringen, dus de combinatie van ingegraven en niet-ingegraven delen, een aaneengesloten geheel vormen.

Bij het ontwikkelen van omgevingswaarden voor de keringen in beheer bij het Rijk is aansluiting gezocht bij de wijze waarop regionale keringen door de provincies zijn genormeerd. Daarbij is gebruikgemaakt van de door het IPO opgestelde richtlijnen voor boezemkaden en andere dan primaire keringen in beheer bij de waterschappen. Daarmee is een uniforme aanpak van de andere dan primaire waterkeringen in ons land gewaarborgd. In de richtlijnen van het IPO is de hoogte van de norm afhankelijk van de economische schade die bij een doorbraak valt te verwachten. Hoe groter de verwachte gevolgen van een doorbraak, hoe strenger de norm. De normering van het IPO onderscheidt vijf normklassen, van overschrijdingskansen van 1:10 tot 1:1000 per jaar. Drie daarvan worden gebruikt in deze wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De omgevingswaarden zijn bepaald door de waterkeringen langs de kanalen op te delen in dijktrajecten volgens te onderscheiden overstromingspatronen. Vervolgens is per dijktraject de economische schade van een overstroming berekend en is de daarbij behorende normklasse bepaald. In het algemeen is een omgevingswaarde van 1:100 per jaar gehanteerd. Voor delen van waterkeringen die een groter belang beschermen, zoals delen van de oostelijke dijk langs het Amsterdam-Rijnkanaal, is een strengere omgevingswaarde gehanteerd, 1:300 of 1:1000 per jaar. Voor de waterkeringen rond 's-Hertogenbosch is in overeenstemming met de in de regio gemaakte bestuurlijke afspraken uitgegaan van een omgevingswaarde van 1:150 per jaar. Deze omgevingswaarde is ook gehanteerd voor de kaden langs de A2 bij 's-Hertogenbosch. Voor de waterkerende kunstwerken in ingegraven dijktrajecten wordt een omgevingswaarde van 1:100 per jaar gehanteerd.

Aard van de verplichting en termijn waarop aan de omgevingswaarde moet worden voldaan

Ook de omgevingswaarden voor de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk zijn geformuleerd als resultaatverplichtingen. Deze keringen worden geacht de beoogde veiligheid te bieden aan het achterland. De termijn waarbinnen aan deze verplichting moet zijn voldaan is vastgelegd op 1 januari 2032. Dit is twaalf jaar na de eerste toetsronde.⁵⁷

Evenals bij de primaire keringen kan er sprake zijn van een situatie waarin de beheerder, in dit geval het Rijk, niet zelf verantwoordelijk gehouden kan worden voor het niet voldoen aan de omgevingswaarde. Met het oog daarop zijn voor de andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk dezelfde uitzonderingen opgenomen als voor de door het Rijk beheerde primaire waterkeringen.

Inzet van instrumenten

Op grond van de wet moet bij de vaststelling van een omgevingswaarde onderbouwd worden welke instrumenten in ieder geval ingezet worden om te voldoen aan de omgevingswaarde. In de wet is voor de andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk bepaald dat het waterkerend vermogen van een dijktraject wordt bepaald aan de hand van in de Omgevingsregeling gestelde regels.

---

⁵⁷ Deze termijn was ten tijde van de afronding van de consultatieversie nog onderwerp van politieke besluitvorming.

Verder is in artikel 2.39 van de wet vastgelegd dat de beheerder van waterstaatswerken een legger vaststelt, waarin is omschreven waaraan die waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen.

Monitoring van de omgevingswaarde

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is verantwoordelijk voor de monitoring van deze omgevingswaarden. Om te beoordelen of de waterkeringen aan de omgevingswaarden voldoen, zullen deze keringen door Rijkswaterstaat worden gemonitord. De monitoring vindt plaats door bepaling van het waterkerend vermogen van een dijktraject.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet toe op de correcte naleving van de voorschriften, bij de monitoring van de niet-primaire waterkeringen in rijksbeheer aan de omgevingswaarden door Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat en de ILT zullen de resultaten van de monitoring rapporteren aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De eerste monitoring door Rijkswaterstaat vindt plaats op basis van de situatie in 2020. Uitgaande van een voorgenomen twaalfjaarlijkse toetscyclus, zoals die ook voor de primaire waterkeringen geldt, zal de daaropvolgende toetsronde in 2032 afgerond zijn.

Programmaplicht bij een dreigende overschrijding

Wanneer aannemelijk is dat niet wordt voldaan aan een omgevingswaarde voor de niet-primaire waterkeringen in beheer van het Rijk stelt het Minister van Infrastructuur en Waterstaat op grond van 3.10, tweede lid, van de wet een programma vast. Dit programma bevat maatregelen om zo spoedig mogelijk te voldoen aan de omgevingswaarden.

4.5.3 Wijzigingen

- De normen voor de andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk zijn vormgegeven als omgevingswaarden. Deze zijn bepaald op basis van de door de provincies voor de normering van de door waterschappen beheerde regionale keringen ontwikkelde methodiek.
- De termijn om aan de resultaatsverplichting te voldoen is vastgelegd op 2032. In het Waterbesluit is geen termijn opgenomen. Door het opnemen van een eindtermijn met een uitzonderingsbepaling komt de systematiek overeen met die voor de door het Rijk beheerde primaire waterkeringen.

4.5.4 Effecten

- Door de vormgeving als omgevingswaarde ontstaat meer helderheid over de aard van verplichting en de termijn waarop aan deze omgevingswaarden moet worden voldaan. Dit komt de inzichtelijkheid van de regels ten goede.

4.6 Omgevingswaarden SO₂ en NO_x voor grote natuurgebieden

Voor grote natuurgebieden gelden aparte omgevingswaarden voor zwaveldioxide en stikstofdioxide (artikel 2.3, eerste lid, onder c en d en artikel 2.4 tweede lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Het gaat daarbij alleen om natuurgebieden die voldoen aan de criteria genoemd in bijlage III bij de richtlijn luchtkwaliteit. Deze criteria zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen in artikel 2.3, derde lid. Gezien de schaal van deze gebieden is de programmaplicht bij een dreigende overschrijding bij gedeputeerde staten gelegd. Ten tijde van de parlementaire behandeling van het Besluit kwaliteit leefomgeving was nog niet helder om welke natuurgebieden het ging. In paragraaf 7.1 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving is daarom aangekondigd dat hierover via dit besluit helderheid zou worden geboden. Uit een uitgevoerde inventarisatie is gebleken dat geen enkel natuurgebied in Nederland voldoet aan deze

criteria.⁵⁸ Dat betekent dat deze omgevingswaarden geen directe betekenis hebben voor gedeputeerde staten. Pas op het moment dat een natuurgebied wel voldoet aan de gestelde criteria zijn de vastgestelde omgevingswaarden voor grote natuurgebieden van toepassing. Overigens gelden voor deze omgevingswaarden op grond van artikel 10.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving wel monitorverplichtingen. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is hiermee belast.

4.7 Omgevingswaarden nec-plafonds

4.7.1 Inleiding

De National Emission Ceilings directive (hierna: nec-richtlijn) heeft tot doel luchtkwaliteitsniveaus te bereiken die geen aanzienlijke negatieve effecten op en risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu met zich meebrengen. In 2016 is de nec-richtlijn herzien⁵⁹ en zijn per lidstaat reductieverbintenissen vastgesteld voor antropogene atmosferische emissies van zwaveldioxide, (SO₂), stikstofdioxide (NO₂), vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan (NMVOS) en ammoniak (NH₃) en fijnstof (PM_{2,5}). Deze reductieverbintenissen, ook wel nec-plafonds genoemd, worden uitgedrukt in percentages en gelden vanaf 2020 en 2030.

De nec-richtlijn kent een programmaplicht en een monitoringsplicht. Lidstaten stellen ter beperking van de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen een programma vast dat moet worden uitgevoerd, en daarbij regelmatig geactualiseerd moet worden. In het programma wordt door een lidstaat aangegeven op welke wijze de geldende reductieverbintenissen worden behaald in 2020 en 2030 ten opzichte van het referentiejaar 2005. Het behalen van de deze reductieplafonds moet bovendien gemonitord worden. Jaarlijks rapporteert elke lidstaat de monitoringsresultaten in het Informative Inventory Report aan de Europese Commissie. Tot slot brengt de herziening van de nec-richtlijn wijzigingen mee in het toepassingsbereik van de richtlijn en rond verplichtingen op het terrein van monitoring, emissie-inventarissen en rapportageverplichtingen.

Via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het verplichte nec-programma aangewezen als verplicht programma onder de Omgevingswet. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat al de regels voor de monitoring van de nec-emissies. Via dit Invoeringsbesluit worden drie elementen uit de nec-richtlijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving geïmplementeerd. Om te beginnen worden de emissieverbintenissen vormgegeven als rijksomgevingswaarden. Verder worden de instructieregels voor het verplichte nec-programma uitgewerkt. Tot slot worden de wijzigingen ten opzichte van de oude nec-richtlijn in de monitoring, emissie-inventarissen en rapportageverplichtingen als gevolg van de herziene richtlijn verwerkt. De implementatie van de genoemde drie elementen worden in de navolgende paragrafen verder toegelicht.

4.7.2 Emissieverbintenissen als omgevingswaarden

Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen (artikel 2.9, eerste lid, van de wet). Op grond van artikel 2.14 van de wet kan het Rijk omgevingswaarden vaststellen. Daarbij moet worden bepaald wat voor soort verplichting de omgevingswaarde met zich meebrengt, het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan en de locaties waar de omgevingswaarden van toepassing is (2.10, eerste lid, van de wet). Daarnaast moet onderbouwd worden welke taken

---

⁵⁸ RoyalHaskoningDHV "Afbakening natuurgebieden BKL, gebieden groter dan 1000 km²", kenmerk: T&BPF2506-153N001F02, 27 juni 2018.

⁵⁹ Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van de Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L344).

en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet of van een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarden te verwezenlijken (2.10, tweede lid, van de wet).

De nec-plafonds zijn Europese verplichtingen en zijn kwantitatieve milieudoelstellingen die een monitoringsplicht kennen en een verplicht programma. Tot aan de inwerkingtreding van het stelsel Omgevingswet zijn de nec-plafonds geborgd in het Nationaal Milieubeleidsplan (4). In het kader van de harmonisatie van de normstelling onder de Omgevingswet zijn de normen voor waterkwaliteit, zwemwaterkwaliteit en waterveiligheid en de toegestane concentraties van stoffen in de lucht, alle geformuleerd als rijksomgevingswaarden. Omwille van de zichtbaarheid en consistentie in het stelsel Omgevingswet heeft de regering er daarom voor gekozen ook de nec-plafonds op grond van artikel 2.14 van de wet als omgevingswaarden vorm te geven. Met de vormgeving als omgevingswaarden wordt de transparantie en de zichtbaarheid gediend. Het is niet beoogd om de nec-plafonds een andere doorwerking te geven, dan nu het geval is.

Waar gelden de omgevingswaarden?

Omdat het hier om een nationaal plafond gaat betreft de locatie geheel Nederland. De nec-richtlijn is op grond van artikel 2, eerste lid, ook van toepassing op de exclusieve economische zone. Het toepassingsbereik voor de emissieplafonds is al via de wijziging van het Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds verruimd tot de exclusieve economische zone. Die verruiming geldt ook voor de via dit besluit vast te stellen omgevingswaarden. De omgevingswaarde geldt daarmee voor alle antropogene emissies in Nederland, voor alle bronnen op het grondgebied en in die exclusieve economische zone.

Relatie tussen omgevingswaarden luchtkwaliteit en nec-plafonds

Het is van belang de eisen vanuit de nec-richtlijn niet te verwarren met die van de richtlijn luchtkwaliteit. De aard van de reductieverplichting voor de nec-plafonds verschilt wezenlijk van de omgevingswaarden voor de kwaliteit van de buitenlucht. De nec-plafonds zijn nationale doelstellingen voor totalen aan toegestane emissies. De emissies van heel Nederland worden daarvoor opgeteld. De omgevingswaarden voor de kwaliteit van de buitenlucht zijn maximaal toegestane concentraties, die gelden op elke locatie in Nederland afzonderlijk. Ze hebben deels wel betrekking op dezelfde stoffen, namelijk zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x) en fijnstof (PM_{2,5}).

De doelstellingen hebben gezamenlijk een versterkend effect op het verlagen van de achtergrondconcentratie van stoffen in Nederland.

Vormgeving omgevingswaarden

De nec-richtlijn stelt per lidstaat bindende nationale emissiereductieverbintenissen vast voor antropogene atmosferische emissies van lidstaten van zwaveldioxide, (SO₂), stikstofdioxide (NO₂), vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan (NMVOS), ammoniak (NH₃) en fijnstof (PM_{2,5}). Met uitzondering van fijnstof gelden voor deze stoffen onder Richtlijn 2001/81/EG ook al plafonds. Gezien de effecten op de menselijke gezondheid is er voor gekozen fijnstof op te nemen in de herziene nec-richtlijn. De reductieverplichtingen in de nec-richtlijn voor 2020 zijn uit het Göteborg protocol⁶⁰ overgenomen. Het Göteborg protocol is een verdrag van de Verenigde Naties dat grenzen stelt aan de emissies van luchtverontreinigende stoffen voor 2010 en 2020. De reductieverplichtingen in de nec-richtlijn zijn niet langer, zoals onder de oude richtlijn, uitgedrukt in absolute plafonds (in kilotonnen), maar als reductiepercentages ten opzichte van de emissies in 2005. De plafonds gelden tot en met 2029. Vanaf 2030 en verder gelden nieuwe reductiepercentages. Om aantoonbare vorderingen op weg naar de verbintenissen voor 2030 te waarborgen, wordt in 2025 getoetst in hoeverre de emissies zijn beperkt in overeenstemming met

---

⁶⁰ Op 30 november 1999 te Göteborg tot stand gekomen protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake vermindering van verzuring, eutrofiëring

en ozon op leefniveau (Trb. 2001, 164).

het vastgestelde reductietraject. Deze emissiereductieverbintenissen zijn in artikel 2.9a van het Besluit kwaliteit leefomgeving omgezet als omgevingswaarden.

Aard van de verplichting

Zoals toegelicht in paragraaf 4.9.2 bepaalt de Omgevingswet dat er bij de vaststelling van omgevingswaarden helderheid geboden moet worden over de aard van de verplichting. De omgevingswaarde kan namelijk worden vormgegeven als een resultaatsverplichting of een inspanningsverplichting. Met het oog op het kabinetsstandpunt over lastenluwe implementatie is de richtlijn hierbij leidend. De reductieverplichtingen van de nec-richtlijn moeten worden gezien als resultaatsverplichtingen, omdat ze niet zijn geformuleerd als 'streefwaarden', maar als emissiereductieverbintenissen. Deze zijn gedefinieerd als 'de verplichting van de lidstaten om emissies van een bepaalde stof te verminderen' (art. 3, tiende lid). De reductieverbintenis wordt expliciet als een minimaal niveau beschouwd. Het geeft de emissiereductie weer die ten minste moet worden bereikt (artikel 3, tiende lid; vergelijk: 'beperken op zijn minst', artikel 4, eerste lid).

De nec-richtlijn schrijft voor dat lidstaten indicatieve emissieniveaus voor 2025 vaststellen die technisch haalbaar zouden zijn en geen onevenredig hoge kosten met zich meebrengen (artikel 4, tweede lid, van de nec-richtlijn). De standaardwijze waarop deze niveaus worden bepaald, is aan de hand van een lineair reductietraject tussen reductieverbintenissen in 2020 en die van 2030. Gezien overweging 13 in de considerans van de nec-richtlijn zijn deze indicatieve emissieniveaus vooral bedoeld om aantoonbare vorderingen in emissiereducties aan te tonen. Volgens de nec-richtlijn mag (onderbouwd) worden afgeweken van de vastgestelde indicatieve emissieniveaus. Deze indicatieve emissieniveaus voor 2025 zijn niet als streefwaarde opgenomen in dit besluit met als belangrijkste overweging om flexibiliteit te houden in de wijze waarop Nederland de plafonds tussen 2020 en 2030 wil bereiken. De indicatieve emissieniveaus zijn in dit besluit daarentegen opgenomen als signaleringswaarden (hierna: signaleringsparameters). Deze signaleringsparameters kennen geen programmaplicht en hebben een signaalfunctie. De signaleringsparameters zijn vastgesteld voor de stoffen waarvoor emissiereductiedoelstellingen in de nec-richtlijn zijn vastgesteld, te weten NO_x, SO₂, NMVOS, PM_{2.5} en NH₃.

Flexibiliteitsmechanismen

De nec-richtlijn voorziet onder strikte voorwaarden in een aantal flexibiliteitsmechanismen waarbij tijdelijk kan worden afgeweken van de nec-plafonds. In paragraaf 2.2.1.1 (omgevingswaarden nec-richtlijn) van het besluit kwaliteit leefomgeving zijn deze uitzonderingen opgenomen. Artikel 5 (eerste lid tot en met vierde lid) van de nec-richtlijn benoemt vier uitzonderingssituaties waarvoor flexibiliteit kan worden aangevraagd bij de Europese Commissie. In de eerste situatie kan het zijn dat op basis van vernieuwde (wetenschappelijke) inzichten aanvullende broncategorieën meegenomen moeten te worden in de nationale emissie-inventaris. Een lidstaat kan redelijkerwijs niet anticiperen op een extra emissiebron waarmee in de toekomst rekening gehouden moet te worden. Hierdoor kan een overschrijding van de reductieverbintenis ontstaan. Een lidstaat mag om die reden zijn emissie-inventaris aanpassen (inclusief het basisjaar 2005). Door uitzonderlijke klimatologische omstandigheden kan in de tweede situatie een overschrijding van de reductieverbintenis plaatsvinden. Voorbeelden hiervan zijn bij een koude winter of droge zomer. Een lidstaat mag voor het voorafgaande, lopende of komende jaar met een gemiddelde rekenen. De derde situatie heeft betrekking op het niet voldoen aan de emissiereductieverbintenissen na het treffen van kosteneffectieve maatregelen. Een lidstaat moet binnen een termijn van vijf jaar aan die betreffende verbintenis voldoen, mits de niet-naleving wordt gecompenseerd met een gelijkwaardige emissiereductie van een andere verontreinigende stof zoals bedoeld in bijlage II bij de nec-richtlijn. In de vierde situatie mag een lidstaat voor een periode van drie jaar tijdelijk niet voldoen aan de reductieverbintenissen bij een plotseling capaciteitsverlies van het stroom- en/of warmtevoorzieningssysteem. Het nec-programma hoeft in deze gevallen niet te worden aangepast. Wel moet een toelichting over de aanvraag van flexibiliteit te worden gegeven in Informatieve

Inventory Report met de maatregelen die worden getroffen om te voldoen aan de reductieverbintenis van de nec-richtlijn.

Het nec-programma moet binnen 18 maanden na publicatie van het Informative Inventory Report gewijzigd worden bij gerapporteerde overschrijding (en) van de reductieverbintenis (sen) waarvoor bovengenoemde situaties niet van toepassing zijn. In het gewijzigde nec-programma moet duidelijk worden welke maatregelen een lidstaat binnen welke termijn treft om aan de reductieverbintenis te voldoen.

Inzet van de instrumenten

Op grond van artikel 2.10, derde lid, van de wet, moet bij de vaststelling van een omgevingswaarde onderbouwd worden welke instrumenten in ieder geval ingezet worden om te voldoen aan de omgevingswaarde. Er zijn binnen het stelsel Omgevingswet voldoende waarborgen ingebouwd om te voldoen aan de vastgestelde omgevingswaarden voor de reductieverplichtingen van de nec-richtlijn. De eerste waarborg betreft de plicht in de wet tot monitoring van omgevingswaarden en tot het opstellen van een programma bij een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde. Op deze manier kan tijdige bijsturing plaatsvinden. Als tweede waarborg wordt de bescherming van de fysieke leefomgeving veelal op voorhand brongericht geregeld door middel van algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving voor milieubelastende activiteiten, zoals voor kleine- en middelgrote stookinstallaties en procesemissies. Met die regels en eisen in vergunningen worden beste beschikbare technieken en preventieve maatregelen voorgeschreven om de uitstoot van emissies van luchtverontreinigende stoffen te voorkomen of beperken. Een derde waarborg wordt geboden door de mogelijkheden van decentrale bestuursorganen om via maatwerkvoorschriften of maatwerkregels desgewenst te sturen op reductie van emissies van bedrijven op hun grondgebied. Ook buiten het stelsel zijn afdoende waarborgen aanwezig om te voldoen aan de gestelde verplichtingen in de nec-richtlijn. Het Europese bronbeleid levert een substantiële bijdrage aan de beperking van emissie door auto's. Het toepassen van duurzame innovatieve technieken wordt ook bevordert via fiscale regelingen zoals de Milieu investeringsaftrek (MiA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil). Daarnaast stimuleert de overheid energiebesparing en duurzame energie via subsidieregelingen en belastingvoordelen. Op Europees niveau wordt onder andere ingezet op schonere brandstoffen en schonere voertuigen en worden in BBT-conclusies emissie-eisen vastgesteld voor de industrie en grote agrarische bedrijven.

Met de kennis van nu is het niet voorstelbaar dat Nederland met de genomen en voorgenomen maatregelen in 2030 niet zou voldoen aan de reductieverbintenissen. Prognoses in de monitoringsrapportage (Informative Inventory Report 2018, tabel 11.2 van RIVM⁶¹) bevestigen dit beeld. Deze prognoses zijn gebaseerd op het doorrekenen van vastgesteld en voorgenomen beleid van het kabinet. Deze prognoses zijn een actualisatie van Luchtverontreinigende stoffen in de Nationale Energieverkenning 2015 van het Planbureau voor de Leefomgeving⁶². Bij het vaststellen van plannen of het verlenen van vergunningen werd bij de oude nec-richtlijn niet aan deze beleidsmatig vastgestelde doelen getoetst. Dit is onder de Omgevingswet niet anders. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn geen instructieregels opgenomen om de omgevingswaarden voor de nec-plafonds door te laten werken naar bijvoorbeeld omgevingsplannen of omgevingsvergunningen. Met het oog op het beperken van onderzoekslasten wordt onder de Omgevingswet terughoudend omgegaan met de toetsing van plannen en projecten aan omgevingswaarden. In het geval van de nec-plafonds is doorwerking niet nodig.

Op grond van de Omgevingswet moet bij de vaststelling van een omgevingswaarden worden bepaald welk bestuursorgaan in het geval een (dreigende) overschrijding een programma in de zin van 3.10 moet opstellen, om te voldoen aan de omgevingswaarde. Het uitgangspunt is daarbij

---

⁶¹ https://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2018/mei/Informative_Inventory_Report_2018_Emissions_of_transboundary_air_pollutants_in_the_Netherlands_1990_2016

⁶² <http://www.pbl.nl/publicaties/nationale-energieverkenning-2015>.

'decentraal, tenzij'. Voor de nec-plafonds ligt het niet voor de hand om de programmaplicht bij decentrale bestuursorganen te leggen. Het betreffen immers *nationale* plafonds. Via dit besluit is daarom bepaald dat het Rijk verantwoordelijk is voor het opstellen van een programma bij een (dreigende) overschrijding.

Geen decentrale omgevingswaarden

Artikel 2.11, tweede lid, en artikel 2.12, tweede lid, van de wet, bepalen dat gemeenten, respectievelijk provincies geen decentrale omgevingswaarden kunnen vaststellen wanneer het Rijk een omgevingswaarde heeft vastgesteld, tenzij bij AMvB anders bepaald. Voor de nec-plafonds als omgevingswaarden is deze mogelijkheid niet opengesteld. Dat betekent dat het decentrale bestuursorganen niet is toegestaan om voor de nec-plafonds aanvullende of afwijkende omgevingswaarden te stellen. Voor de omgevingswaarden voor de concentraties naar de lucht, zwemwater en waterkwaliteit is in het Besluit kwaliteit leefomgeving wel toegestaan deze met decentrale omgevingswaarden aan te vullen en aan te scherpen. Zoals in het begin van deze paragraaf is geschetst, bestaat er een verschil tussen concentraties en emissies. Voor de omgevingswaarden voor de primaire waterkeringen is dit niet toegestaan, omdat provincies en gemeenten geen zeggenschap hebben over de sterkte van de primaire waterkeringen. Ook voor de nec-plafonds ligt het niet voor de hand om decentrale bestuursorganen de mogelijkheid te bieden om het nationale plafond aan te scherpen. De nec-plafonds zijn immers nationale plafonds, en hebben betrekking op de totale uitstoot van emissies van Nederland. Een gemeente of provincie kan daarom vanuit de decentrale verantwoordelijkheden geen scherpere omgevingswaarde stellen voor een nationaal emissieplafond, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is. Ook de mogelijkheid tot het vaststellen van een aanvullende decentrale omgevingswaarde is bekeken. Van een aanvullende omgevingswaarde zou sprake zijn wanneer een gemeente zelf een plafond zou vaststellen voor de nec-stoffen voor de gemeentelijke bronnen binnen haar grondgebied. Dit is in beginsel voorstelbaar. IPO en VNG hebben aangegeven hier geen behoefte aan te hebben. De toegevoegde waarde hiervan is ook beperkt. Via maatwerkvoorschriften of maatwerkregels hebben provincies en gemeenten ook mogelijkheden om desgewenst te sturen op reductie van emissies van bedrijven op hun grondgebied. Daarbij komt dat het instellen van lokale plafonds verdelingsvragen kan oproepen, omdat die plafonds opgeteld moeten passen binnen het nationale plafond. Zonder nadere regels zou dit kunnen leiden tot interbestuurlijke fricties. IPO en VNG hebben dan ook aangegeven akkoord te zijn met het voorstel om voor de nec-plafonds geen decentrale omgevingswaarden mogelijk te maken.

4.7.3 Invulling verplicht programma en actualisatieplicht

Een belangrijk verschil tussen de oude richtlijn en de herziene richtlijn is de verplichting om nationale programma's op te stellen, vast te stellen en uit te voeren. In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt dit programma opgenomen als een verplicht programma in de zin van artikel 3.9, eerste lid, onder a, van de wet. Het eerste programma dat voor 1 april 2019 moest worden vastgesteld is nog onder de Wet milieubeheer opgesteld en zal via het overgangsrecht een programma onder de Omgevingswet worden.

Op grond van artikel 3.5 van de wet bevat een programma een uitwerking van het te voeren beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud daarvan en maatregelen om aan een of meer omgevingswaarden te voldoen of een of meer andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken. Op grond van artikel 2.25, eerste lid, onder 1, van de wet, kan het Rijk regels stellen over de inhoud van een programma. Op grond hiervan is bepaald dat het nationaal nec-programma gegevens en maatregelen bevat, als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid van, en bijlage III bij de nec-richtlijn.

Lidstaten zijn verplicht maatregelen te treffen om hun antropogene emissies te beheersen en in 2025 te beperken tot niveaus die aan de hand van een lineair reductietraject zijn bepaald, tenzij dit buitensporige kosten met zich meebrengt. In dat geval mag onderbouwd worden afgeweken van

een lineair pad. Als de emissiereducties in 2025 niet volgens het geplande reductietraject verlopen, moeten maatregelen genomen te worden.

Via dit besluit wordt in artikel 8.8a van het Omgevingsbesluit geregeld dat dit programma elke vier jaar wordt geactualiseerd. Deze verplichting volgt uit de nec-richtlijn.

4.7.4 Monitoring, emissie-inventarisaties en rapportageverplichtingen als gevolg van de herziene richtlijn

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn in hoofdstuk 10 al regels voor monitoring van de emissies van de nec-stoffen opgenomen. De monitoring vindt plaats door het opstellen van nationale emissie-inventarisaties en nationale emissieprognoses. Op grond van de herziene richtlijn moeten naast nationale emissie-inventarisaties, ook de effecten van luchtverontreiniging op ecosystemen worden gemonitord. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de gegevens die zijn verzameld onder ander monitoringsprogramma's, zoals die van de kaderrichtlijn water. Voor een kosteneffectieve aanpak vindt de monitoring van ecosystemen zoveel mogelijk plaats op basisinformatie uit bestaande monitoringssystemen.

In bijlage I bij de nec-richtlijn zijn in de tabellen A, C en D de stoffen weergegeven die een lidstaat verplicht moet monitoren. Het gaat om de emissies van de stoffen: SO₂, NO_x, NMVOS, en NH₃, PM_{2,5}, CO, PM₁₀ enkele zware metalen (Cd, Hg, Pb) en enkele POP's (persistente organische verontreinigende stoffen). Tabel B geeft een overzicht van stoffen weer die facultatief mogen worden gemonitord. In bijlage I en bijlage IV bij de nec-richtlijn is opgenomen hoe vaak gemonitord moet worden en op welke manier.

4.7.5 Wijzigingen

- Ten opzichte van de wijziging van het Besluit uitvoering EU-richtlijn nationale emissieplafonds is de voornaamste wijziging dat de nec-plafonds als omgevingswaarden zijn vormgegeven en zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voorheen waren deze doelstellingen van de oude nec-richtlijn opgenomen in het Nationaal milieubeleidsplan 4.

4.7.6 Effecten

- Het opnemen van deze doelen als omgevingswaarden draagt bij aan de inzichtelijkheid van en uniformiteit binnen het stelsel van de Omgevingswet.

4.8 Instructieregels immissies

Bij de totstandkoming van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving is de keuze gemaakt om regels over de immissies van activiteiten op gevoelige gebouwen niet langer als algemene rijksregel te formuleren, maar als instructieregel over het omgevingsplan.⁶³ In paragraaf 5.1.4 van het gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving zijn daartoe instructieregels opgenomen over de immissie van geluid, trillingen en geur. Naar aanleiding van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en consultatiereacties over het Invoeringsbesluit bleek het nodig in deze paragraaf enkele wijzigingen in door te voeren.

Verduidelijking toepassingsbereik naar aanleiding van de Invoeringswet

Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wijzigt artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet dat de opdracht bevat aan de gemeente om in het omgevingsplan de regels te stellen die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De wijziging riep in de

---

⁶³ Zie voor meer achtergronden de nota's van toelichtingen, Stb. 2018, 292, p. 315-327 en Stb. 2018, 293, p. 559-562.

consultatiefase vragen op over de al vastgestelde instructieregels. Dit vormt de aanleiding voor een verduidelijking van de artikelen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Uit de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving bleek al dat instructieregels niet zien op activiteiten waarover met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties geen regels gesteld kunnen worden.⁶⁴ De regels zien bijvoorbeeld niet op bouw- en onderhoudswerkzaamheden, inzameling van afvalstoffen of voertuigen met omroepinstallaties. Na de wijziging van artikel 4.2 van de Omgevingswet zou dit verkeerd gelezen kunnen worden. Verduidelijkt is nu dat de instructieregels alleen zien op het 'op een locatie' toelaten van activiteiten.

Aanscherping toepassingsbereik activiteiten

Op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving moeten gemeenten in hun omgevingsplan voorzien in een aanvaardbaar niveau van geur, geluid en trillingen van alle activiteiten die zij in het omgevingsplan op een locatie toelaten, behalve wonen. Daarbij kunnen gemeenten gebruik maken van de standaardwaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving, maar zij kunnen ook andere waarden of regels stellen, zoals al beschreven in de nota van toelichting bij dat besluit.⁶⁵ Voor typen activiteiten waarvoor gemeenten, gelet op de aard van de activiteit, met grote regelmaat zullen afwijken van de standaardwaarden is het stellen daarvan bij nader inzien niet doelmatig en doeltreffend. De gemeente zou immers moeten motiveren waarom zij afwijkt, wat bestuurslasten veroorzaakt. Dit speelt in het bijzonder bij activiteiten in de openbare buitenruimte en evenementen. Voor deze activiteiten is nu bepaald dat de standaardwaarden en grenswaarden voor geluid en trillingen niet gelden. Gemeenten moeten in hun omgevingsplan wel blijven voorzien in een aanvaardbaar niveau van geluid en trillingen, ook van deze activiteiten. Voor geur van deze activiteiten verandert er niets, omdat daarvoor geen standaardwaarden of grenswaarden worden gegeven. Verder wordt geregeld dat de standaardwaarden en daaraan verbonden grenswaarden van het Besluit kwaliteit leefomgeving alleen gelden voor geluid dat representatief is voor een activiteit. Ook de in de Omgevingsregeling voorgeschreven meetvoorschriften zien in eerste instantie op dergelijk geluid. Als richtlijn wordt gehanteerd dat geluid door gebeurtenissen die niet vaker dan twaalf maal per jaar voorkomen niet representatief is. De standaardwaarden en grenswaarden zien daar niet op. Voor dergelijke uitzonderlijke situaties kan een gemeente ook waarden opnemen, maar zij kan ook op een andere wijze regelen dat dit geluid aanvaardbaar is. Dit sluit beter aan bij de regeling onder de Activiteitenbesluit milieubeheer en de Handreiking industrielaawaai en vergunningverlening.

Slagschaduw windturbines

Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat een omzetting van de direct werkende regels over immissies van geur, geluid en trillingen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer naar instructieregels over het omgevingsplan. Nagelaten is echter om ook de regel over lichthinder door slagschaduw van windturbines uit de Activiteitenregeling milieubeheer om te zetten naar instructieregels over het omgevingsplan. Met dit besluit gebeurt dat alsnog.

Volgens de instructieregels in dit besluit voorziet het omgevingsplan erin dat de slagschaduw in een slagschaduwgevoelig gebouw aanvaardbaar is. Dit besluit voorziet in een standaardwaarde waar gemeenten in hun omgevingsplan bij kunnen aansluiten. Deze standaardwaarde bestaat in feite uit twee getallen, namelijk een gemiddeld aantal dagen in een jaar (17) waarop er niet meer dan 20 minuten slagschaduw mag optreden in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw. De waarde is ontleend aan de voormalige Activiteitenregeling en wordt maatschappelijk als een aanvaardbaar beschermingsniveau gezien. Wanneer het omgevingsplan een beschermingsniveau biedt dat voldoet aan deze standaardwaarde, dan wordt de hinder door slagschaduw in een slagschaduwgevoelig gebouw in beginsel aanvaardbaar geacht. Het staat gemeenten echter,

---

⁶⁴ Stb. 2018, 292, p. 352.

binnen de grenzen van dit besluit, vrij om in het omgevingsplan een andere waarde vast te stellen als de lokale situatie daar aanleiding toe geeft en als dat voor de realisatie van de maatschappelijke doelen van de wet nodig is. In lijn met het verbeterdoel om meer bestuurlijke afwegingsruimte te bieden, zijn er geen harde grenzen aan de afwijkingmogelijkheden. De Activiteitenregeling milieubeheer kende al mogelijkheden tot het stellen van een aanvullend maatwerkvoorschrift. De keuze voor afwijkende regels vereist vanzelfsprekend een deugdelijke belangenafweging. In deze belangenafweging zal in ieder geval aandacht moeten zijn voor het belang van huidige en toekomstige bewoners bij een gezonde fysieke leefomgeving en het belang van de windturbine-exploitant bij het rendabel kunnen exploiteren van windturbines, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de nationale en regionale doelstellingen voor het realiseren van wind op land uit het Nationaal Energieakkoord en het Klimaatakkoord.

De wettelijke norm van rijkswege dat de windturbine automatisch afschakelt als de slagschaduw van een windturbine op een slagschaduwgevoelig gebouw de standaardwaarde bereikt, is komen te vervallen. Het is de bevoegdheid van de gemeente om in het omgevingsplan maatregelen op te nemen waarmee hinder door slagschaduw op een aanvaardbaar niveau wordt gehouden of eventueel geheel kan worden voorkomen. Het omgevingsplan biedt daarbij meer mogelijkheden dan een maatwerkvoorschrift: zo kunnen ook regels gesteld worden aan de ontvangende kant, bijvoorbeeld over nieuwe slagschaduwgevoelige gebouwen. Een maatregel in het omgevingsplan kan zijn dat wordt geëist dat een windturbine – mits gelegen in het plangebied – op bepaalde momenten stilgezet wordt, maar in het omgevingsplan kan ook worden geborgd dat bepaalde voorzieningen worden getroffen die ervoor zorgen dat de slagschaduw de verblijfsruimten in de woning niet bereikt. Zo kan gedacht worden aan een schaduw afschermend obstakel in de vorm van bijvoorbeeld een muur, begroeiende haag of bomenrij. Ook kan het omgevingsplan eisen stellen aan de oriëntatie van de woning (het vloerplan) zodat verblijfsruimten aan de zijde van de woning worden gesitueerd waar geen of minder slagschaduw is. Daarbij moet uiteraard wel rekening worden gehouden met andere vormen van hinder, zoals geluid. Ook de hoogte van het gebouw dat gevoelig is voor slagschaduw heeft hier invloed op. Gebouwen met een beperkte hoogte, zoals een bungalow, of verdiept aangelegde woningen, hebben minder last van hinder van slagschaduw. Door de gemeenten meer afwegingsruimte te geven om slagschaduwhinder te voorkomen, wordt gebruikmaking van innovatieve oplossingen gestimuleerd.

De instructieregels zijn op dezelfde wijze vormgegeven als de instructieregels over geur, geluid en trillingen die al zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De regels werken tweezijdig en moeten zowel bij het toelaten van een windturbine in het omgevingsplan als bij het toelaten van een slagschaduwgevoelig gebouw in acht worden genomen. De aanwijzing van 'slagschaduwgevoelige gebouwen' is gelijk aan die van geluidgevoelige gebouwen: woningen, onderwijsgebouwen en – als daar geslapen wordt – zorggebouwen en kinderdagverblijven. Ook onder de Activiteitenregeling milieubeheer werd die groep gebouwen beschermd door rijksregels over slagschaduw door windturbines. Vervolgens is de centrale eis dat het omgevingsplan erin voorziet dat de slagschaduw van windturbines in verblijfsruimten van slagschaduwgevoelige gebouwen aanvaardbaar is. Een vergelijkbare eis kent het Besluit kwaliteit leefomgeving al voor geur, geluid en trillingen. De aanvaardbaarheidseis is afgeleid uit de onder de Wet ruimtelijke ordening ontwikkelde jurisprudentie dat een bestemmingsplan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat moet bieden. Net als bij geluid, trillingen en geur van enkele activiteiten biedt het Rijk vervolgens een standaardwaarde waarmee gemeenten zonder veel motivering deze aanvaardbaarheidseis kunnen invullen.

Opgemerkt wordt dat de huidige bepaling uit de Activiteitenregeling milieubeheer is overgenomen in de bruidsschat, zodat gemeenten bij inwerkingtreding van de Omgevingswet al voldoen aan de instructieregel. In de bruidsschat is dus geregeld dat de exploitant de windturbine voorziet van een automatische stilstandvoorziening waarmee de windturbine tot stilstand wordt gebracht als de slagschaduw door de windturbine op een slagschaduwgevoelig gebouw de standaardwaarde bereikt.

Twee beleidskeuzes uit het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn doorgetrokken naar de nieuwe regeling. Ten eerste geldt de standaardwaarde niet voor slagschaduwgevoelige gebouwen die voor korter dan tien jaar worden toegelaten (bijvoorbeeld tijdelijke huisvesting in een leegstand kantoor). Ten tweede is de regeling voor plattelandswoningen verbreed met bedrijfswoningen op een bedrijventerrein.⁶⁶ Deze regeling faciliteert de keuzemogelijkheid van gemeenten om een woning niet te beschermen tegen een windturbine waarmee eerder een functionele binding heeft bestaan omdat beide onderdeel waren van één bedrijf. In beide gevallen geldt wel de regel dat het omgevingsplan erin voorziet dat de slagschaduw in het gebouw aanvaardbaar is.

Correctie eerbiedigende werking geur veehouderijen

De instructieregels over geur van veehouderijen beogen een beleidsneutrale omzetting te zijn van de beoordelingsregels in de Wet geurhinder en veehouderij en de algemene regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer.⁶⁷ Na de parlementaire behandeling van het Besluit kwaliteit leefomgeving kwam aan het licht dat de regels voor eerbiedigende werking van bestaande veehouderijen echter niet beleidsneutraal waren. Met dit besluit wordt deze fout gecorrigeerd.

De regeling in de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer voorziet erin dat bedrijven die niet voldoen aan de geldende immissiewaarden of afstanden tot geurvoelige objecten hun activiteiten ongewijzigd kunnen voortzetten. Bij wijziging van het bedrijf moet het verschil tussen de feitelijke en vereiste immissie met 50% worden gereduceerd. Deze regelingen zijn wel overgenomen in het gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving, maar alleen als een overgangsrechtelijke regeling voor situaties waar op de dag van inwerkingtreding van de Omgevingswet niet voldaan wordt aan de vereiste immissiewaarden of afstanden. Er ontbrak dus een regeling voor eerbiedigende werking in het geval dat een gemeente na inwerkingtreding van de Omgevingswet geurimmissiewaarden aanscherpt en als gevolg daarvan door een bedrijf niet voldaan wordt aan de vereiste immissiewaarden.

Deze correctie sluit aan op de keuze om het huidige recht op dit punt beleidsneutraal om te zetten en staat los van nieuwe beleidsmatige ontwikkelingen rond geur van veehouderijen. Daarop is de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat ingegaan op 6 september 2019 in haar beleidsreactie op het advies van de Commissie Geurhinder Veehouderij die onder leiding stond van de heer Biesheuvel.⁶⁸

Daarnaast is een wijziging doorgevoerd naar aanleiding van artikel 4.6, eerste lid, onder e, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, dat bepaalt dat de geurverordening op grond van de Wet geurhinder en veehouderij onderdeel uitmaakt van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Deze wijziging maakt een beknoptere juridische uitwerking in het Besluit kwaliteit leefomgeving mogelijk.

Aanpassing aan aanstaand verbod pelsdierhouderij

De Wet verbod pelsdierhouderij verbiedt met ingang van 1 januari 2024 het houden van pelsdieren, waaronder nertsen. Omdat die diersoort niet meer gehouden mag worden kunnen de specifieke instructieregels over geur van nertsen met ingang van die datum komen te vervallen. Tot die datum blijven ze wel relevant als een gemeente het omgevingsplan wil vaststellen in een gebied waar nog een nertsenhouderij is. Het gaat dan om een tijdelijke regeling in het omgevingsplan voor hooguit drie jaar. In dit licht worden de instructieregels voor geur van nertsen verplaatst van hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving naar het nieuwe hoofdstuk 10A van dat besluit, dat de regels voor de overgangsfase bevat.

---

⁶⁶ Zie hierover verder de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292, p. 234-236.

⁶⁷ Stb. 2018, 292, p. 372-373 en 532.

⁶⁸ Kamerstukken II 2018/19, 29383, nrs. 319 en 333.

4.8.1 Wijzigingen

- Het toepassingsbereik van de regels over immissies in het Besluit kwaliteit leefomgeving is op enkele punten verfijnd naar aanleiding van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en consultatiereacties over dit besluit.
- De ontbrekende omzetting van de regels over slagschaduw van windturbines is alsnog ingevoegd.
- Fouten in de beoogde beleidsneutrale omzetting van de regels over geur zijn gecorrigeerd. Ook zijn deze regels aangepast aan het aanstaande verbod op pelsdierhouderij.

4.8.2 Effecten

- Kleine verbeteringen van de voorziene uitvoeringspraktijk na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

4.9 Luchthavens

Communicatie-, navigatie- en randapparatuur voor de burgerluchtvaart

Bescherming van communicatie-, navigatie- en randapparatuur op en rondom Schiphol en andere luchthavens van nationale of regionale betekenis is geregeld in luchtvaartwetgeving en afzonderlijke luchthavenbesluiten. Bescherming van apparatuur buiten deze luchthavens was nog niet juridisch geborgd. Met dit besluit wordt een aantal instructieregels over het behoeden van de staat en werking van communicatie-, navigatie- en randapparatuur buiten luchthavens aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd. Deze instructieregels geven invulling aan de in artikel 2.19, derde lid, onder a, onder 4° van de wet bedoelde rijkstaak. Oogmerk is een veilige afwikkeling van het nationale vliegverkeer.⁶⁹ De met deze instructieregels gewaarborgde bescherming van deze communicatie-, navigatie- en randapparatuur buiten luchthavens houdt onder meer in dat op in bijlage XIVA, onder A, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving genoemde locaties hoogtebeperkingen gelden voor bouwwerken. Deze instructieregels zijn vergelijkbaar met de in artikel 5.155 van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen regels ter bescherming van de werking van militaire radarstations.

Technische inpassing regels over luchthavens

De Omgevingswet gaat ervan uit dat de instructieregels over ruimtelijke beperkingen binnen beperkingengebieden rond luchthavens in het nieuwe stelsel zullen worden opgenomen. De instructieregels over ruimtelijke beperkingen zullen een plaats krijgen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en worden ingevoegd via een apart wijzigingsbesluit. Door de relatie van die regels met ontwikkelingen omtrent de wijziging van het (Luchthavenverkeersbesluit Schiphol en) Luchthavenindelingsbesluit Schiphol in verband met de invoering van het nieuwe normen- en handavingsstelsel voor Schiphol, en de wijziging en vaststelling van verschillende luchthavenbesluiten voor burgerluchthavens van nationale betekenis en militaire luchthavens, bestaat er een kans dat dit wijzigingsbesluit niet gereed zal zijn op de geplande datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2021). Om te voorkomen dat op die datum de bestaande algemene maatregelen van bestuur op grond van de Wet luchtvaart niet aansluiten op het nieuwe stelsel, zal de invoeringsregelgeving voor de Omgevingswet mogelijk nog worden uitgebreid met een of meer bepalingen in verband met de technische aansluiting van die besluiten bij het stelsel. Deze bepalingen zullen niet verder strekken dan strikt nodig is voor de aansluiting. Het kan dan gaan om verwijzingen naar regelgeving en instrumenten die binnen het stelsel worden vervangen.

---

⁶⁹ Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 13.

4.9.1 Wijzigingen

- Ten opzichte van het huidige recht wordt voorzien in nieuwe regels voor de bescherming van communicatie-, navigatie- en randapparatuur buiten luchthavens. De regeling is vergelijkbaar met de in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen regels ter bescherming van de werking van militaire radarstations.

4.9.2 Effecten

- Betere bescherming van communicatie-, navigatie- en randapparatuur buiten luchthavens via het omgevingsplan.

4.10 Waddenzee en Waddengebied

4.10.1 Inleiding en achtergrond

Inleiding

Ten tijde van de totstandkoming van het Besluit kwaliteit leefomgeving vond een evaluatie en een beleidsverkenning plaats van de planologische kernbeslissing PKB Waddenzee en de regels over de Waddenzee en het Waddengebied in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Daarom is ervoor gekozen deze af te wachten voordat de desbetreffende paragraaf in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening is omgezet naar het nieuwe stelsel. Omdat de Gebiedsagenda Wadden 2050 nog niet gereed is, is ervoor gekozen het beleid voor de Waddenzee en het Waddengebied (regel)neutraal om te zetten naar het Besluit kwaliteit leefomgeving.⁷⁰ Zie verder onder 'Beleidsontwikkeling'.

Achtergrond

Sinds medio zeventiger jaren van de vorige eeuw is rijksbeleid van toepassing op de Waddenzee en het Waddengebied, zoals opgenomen in de opeenvolgende planologische kernbeslissingen voor de Waddenzee. De actuele versie daarvan is de PKB Derde Nota Waddenzee, die met inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening gelijkgesteld is met een structuurvisie (hierna: PKB Waddenzee⁷¹). Het beleid geeft invulling aan de hoofddoelstelling voor de Waddenzee, te weten de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. De PKB Waddenzee onderscheidt twee gebieden: het Waddengebied en daarbinnen de Waddenzee.

In 2009 heeft de UNESCO de Nederlandse en Duitse Waddenzee en in 2014 de Deense Waddenzee aangewezen als natuurlijk werelderfgoed. Het gebied is met zijn oppervlak van ruim 12.000 km² het grootste aaneengesloten wetland op aarde. Het gebied is een uniek natuurlijk watersysteem waar een goede balans tussen ecologie en economie van belang is.⁷² In het Waddengebied wordt onder meer gewerkt aan het in stand houden van de natuurlijk dynamiek van het watersysteem,

---

⁷⁰ De ontwikkeling van deze agenda die gezamenlijk met de regio wordt opgesteld is in het najaar van 2017 gestart en zal naar verwachting circa een jaar in beslag nemen. Bij het opstellen van de gebiedsagenda worden de bevindingen betrokken van onder meer de Evaluatie van de PKB Waddenzee, de Beleidsverkenning en de tussentijdse evaluatie van de Samenwerkingsagenda Verbetering Beheer Waddenzee. Ook worden de ambities uit de Natuurambitie Grote Wateren meegenomen bij het opstellen van de gebiedsagenda.

⁷¹ Deze heeft onder de toenmalige Wet ruimtelijke ordening de status van structuurvisie gekregen. Reden waarom deze PKB ook structuurvisie Wadden of Structuurvisie derde nota Waddenzee wordt genoemd.

⁷² Zoals door de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu mede namens de toenmalige Minister van Economische Zaken op 6 juli 2017 bij brief aan de Tweede Kamer is bericht, vindt er al vele eeuwen in het Waddengebied een interessante interactie plaats tussen mens en natuur. Die interactie heeft het landschap gevormd en is bepalend voor de natuur en de gemeenschappen in het gebied. Elke generatie geeft hieraan opnieuw vorm. Het is aan de overheid om in overleg met burgers en bedrijfsleven daarvoor beleid vast te stellen en kaders te scheppen. Met een goede balans tussen ecologie en economie blijft het gebied aantrekkelijk voor bewoners, bedrijven en bezoekers (Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 152).

het verbeteren van de waterkwaliteit, de verduurzaming van de bereikbaarheid, het herstel van de natuur en duurzame economische activiteiten. Het gebied is ook van groot belang voor miljoenen trekvogels en het is een belangrijk zout- en brakwatergebied voor migrerende vissoorten. Op de zandplaten, in de geulen, op de bodem, op de duinen en op de kwelders komt een grote verscheidenheid aan planten en diersoorten voor. Dit zorgt voor een unieke flora en fauna in het gebied. Verduurzaming van het systeem staat voorop. Initiatieven spelen in op de natuurlijke dynamiek van het gebied.⁷³ Verder is er het belang van het behoud en de versterking van het cultureel erfgoed van het Waddengebied. Het cultureel erfgoed kan in het gebied ook een drager zijn om de belangen op het gebied van natuur, economie, veiligheid en duurzaamheid te verbinden.⁷⁴ Bodemdaling en zeespiegelstijging als gevolg van klimaatverandering veroorzaken een nieuwe dynamiek.

De bescherming van de Waddenzee en van het Waddengebied vindt onder het huidige recht op verschillende wijzen plaats, onder meer met de Wet natuurbescherming en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (titel 2.5)⁷⁵, waaraan de PKB Waddenzee ten grondslag ligt. Doorwerking vindt ook plaats via bepalingen in de Mijnbouwwet (waaronder gas/- en zoutwinning). Verder heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het instrument van aanwijzing van een rijksmonument op grond van de Erfgoedwet. Zo zijn scheepswrakken in de Waddenzee aangewezen als rijksmonument.

Beleidsontwikkeling

De evaluatie van de PKB Waddenzee, de Beleidsverkenning toekomstige rol en ambitie van Rijk en regio voor het Waddengebied en de tussentijdse evaluatie van de Samenwerkingsagenda Verbetering Beheer Waddenzee zijn afgerond en naar de Tweede Kamer gestuurd op 6 juli 2017.⁷⁶ Hierbij is de looptijd van de PKB Waddenzee verlengd tot inwerkingtreding van de Omgevingswet. Uit de beleidsverkenning blijkt dat veel zaken goed gaan en voldoende geborgd zijn in (inter)nationale, regionale en lokale regelgeving, convenanten, beleidsstukken en samenwerkingsprogramma's. Daarnaast blijkt dat de formulering van de huidige hoofddoelstellingen van de PKB Waddenzee geen aanpassing behoeft.⁷⁷ Ook het Regiecollege Waddengebied heeft geadviseerd om het bestaand beleid dat goed functioneert zo veel mogelijk te continueren in het instrumentarium van de Omgevingswet.⁷⁸ Dat is de reden waarom de PKB Waddenzee als nu geldend rijksbeleid het uitgangspunt vormt voor paragraaf 5.1.5.3 in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

---

⁷³ Zo ontstaan in het Waddengebied ook innovaties die gericht zijn op herstel van de zee of verduurzaming van economische activiteiten. Voorbeelden daarvan zijn broedvogeleilanden voor sterns, «building with nature» (slib als bouwsteen voor natuurontwikkeling, landbouw, dijken, grondophoging), drijvende Mosselzaadinvanginstallaties, verduurzaming van de mosselvisserij, stillere en schonere schepen, duurzame havens en aandacht voor de energietransitie en vergroening van industrie en woonomgeving (Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 152, p. 2).

⁷⁴ Zoals de Staatssecretaris van Economische Zaken in de brief van 6 juli 2017 aan de Tweede Kamer berichtte is het Programma naar een Rijke Waddenzee tot stand gekomen en zijn bijvoorbeeld in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed pilots gestart om historische scheepswrakken in het Waddengebied op een ecologische wijze te beschermen (Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 153). Het Programma is bij brief van 13 december 2018 aan de Tweede Kamer aangeboden (Bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 29684, nr. 163).

⁷⁵ Stb. 2011, 391.

⁷⁶ Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 152.

⁷⁷ Anderzijds geeft de Beleidsverkenning ook de noodzaak aan om de inzet op de realisatie van de herstel- en ontwikkelingsdoelstellingen voor natuurkwaliteit verder te vergroten. Dit is in lijn met de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer (Kamerstukken II 2013/14, 29684, nr. 108) en van de Evaluatie van de Structuurvisie (Kamerstukken II 2015/16, 29684, nr. 124). De herstel- en ontwikkelingsdoelstelling vereist een nadere uitwerking om te kunnen bepalen welke interventies ook voor de komende decennia noodzakelijk zijn om deze waarde te behouden en te ontwikkelen (Kamerstukken II 2016/17, 29684, nr. 152, p. 3).

⁷⁸ Voor een aantal bestaande beleidsthema's is het nodig om nader overleg te voeren met de regio en in het Regiecollege Waddengebied over de precieze vormgeving voordat verwerking in het instrumentarium van de Omgevingswet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het een nieuw thema betreft.

De blik van de genoemde beleidsverkenning was vooral gericht op de planperiode 2020–2030. In voorbereiding is de Gebiedsagenda Wadden 2050 waarin toekomstig beleid voor de Wadden zal worden geformuleerd. Deze Gebiedsagenda vormt input voor de in procedure zijnde Nationale Omgevingsvisie (NOVI).⁷⁹ Hierbij wordt ook generiek bekeken hoe om te gaan met bestaand rijksbeleid.⁸⁰

4.10.2 Inhoud van de regeling

De regeling in het Besluit kwaliteit leefomgeving

Dit besluit voegt aan paragraaf 5.1.5.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving een paragraaf over de Waddenzee en het Waddengebied toe, ter omzetting van titel 2.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. De begrenzing van deze gebieden in het besluit volgt exact de begrenzing zoals die is beschreven in de PKB Waddenzee. Dit is ook de reden waarom in paragraaf 5.1.5.3 steeds gesproken wordt over PKB-Waddenzee en Waddengebied. Beide gebieden zijn als locatie weergegeven op kaarten en worden met dit besluit toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. De geometrische begrenzing zal in de Omgevingsregeling worden vastgelegd. Omwille van de leesbaarheid van het algemeen deel van deze toelichting wordt de PKB-Waddenzee hieronder als Waddenzee aangeduid zonder toevoeging van PKB.

De bepalingen continueren de bescherming van de landschappelijke kernkwaliteiten en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee. Ook bepalen deze welke activiteiten een omgevingsplan wel of niet kan toelaten. Wel zijn regels voor de Waddenzee respectievelijk het Waddengebied ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening in een logischere volgorde gezet en heeft harmonisatie van begrippen plaatsgevonden. Nuanceverschillen als gevolg van de stelselherziening worden in de artikelsgewijze toelichting benoemd en uitgelegd.

In de artikelen is een onderscheid gemaakt tussen activiteiten in de Waddenzee en activiteiten in het Waddengebied. Voor een omgevingsplan dat van toepassing is op het Waddengebied geldt in algemene zin dat dat geen activiteiten toe mag laten die afzonderlijk of in combinatie met een of meer andere activiteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee of het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied. Mocht er een noodzaak zijn om een dergelijke activiteit toch toe te laten, dan kan dat alleen onder de voorwaarden dat:

- a. er voor de activiteit geen reële alternatieven voorhanden zijn;
- b. zwaarwegende redenen van groot openbaar belang het toelaten van de activiteit rechtvaardigen, waaronder belangen van sociale of economische aard, belangen die verband houden met de bescherming van de gezondheid, de openbare veiligheid of bereikbaarheid of als sprake is van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; en
- c. de nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt.

Bovenstaande betreft het zogenoemde afwegingskader uit de PKB Waddenzee. In het nieuwe stelsel van de Omgevingswet worden voor de vaststelling van het omgevingsplan geen motiverings- of proceseisen meer opgenomen.⁸¹ De instructieregels sturen derhalve op de inhoudelijke eisen waaraan het omgevingsplan moet voldoen. Bij de voorbereiding van een omgevingsplan dat betrekking heeft op de Waddenzee moet een toereikende beoordeling gemaakt worden van de gevolgen van het omgevingsplan voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied. De conclusies hierover kunnen uiteraard ook uit een milieueffectrapportage of een passende

---

⁷⁹ Zie ook Kamerstukken II 2016/17, 34682, nr. 2, antwoorden nrs. 20-22 en Kamerstukken II 2018/19, 34682, nr. 7, p. 2.

⁸⁰ Het verlies aan juridische status van bijvoorbeeld (onderdelen van) de PKB Waddenzee wil niet zeggen dat het beleid in dergelijke documenten zijn betekenis verliest.

⁸¹ Zie hiervoor paragraaf 2.3.6 van de nota van de toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292.

beoordeling in het kader van natuurbescherming volgen. Hetzelfde geldt voor omgevingsplannen buiten de Waddenzee, maar binnen het Waddengebied, die van invloed zijn op de landschappelijke kwaliteiten of cultureel erfgoed (externe werking).

Sommige activiteiten zijn in zijn geheel niet toegelaten. Dit geldt bijvoorbeeld voor activiteiten als het bouwen van een windturbine en voor mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen in de Waddenzee en op de Waddeneilanden. Het verbod op het toelaten van mijnbouwwerken in een omgevingsplan kent enkele uitzonderingen, zoals het met een verplaatsbaar mijnbouwwerk aanleggen, aanpassen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat, voor zover deze activiteiten worden uitgevoerd op een locatie waar al rechtmatig een mijnbouwwerk aanwezig is.⁸² Andere activiteiten zoals de aanleg of zeewaartse uitbreiding van een haven of jachthaven zijn verboden met uitzondering van een aantal – deels al in voorbereiding of in realisatie zijnde – projecten.⁸³ Zo is de aanleg van een burgerluchthaven in het Waddengebied niet toegestaan, maar is uitbreiding van de luchthavens in de gemeenten Texel en Ameland alleen toegelaten als dat noodzakelijk is voor de vliegveiligheid.⁸⁴ Verder bevat de paragraaf bepalingen over nieuwe bouwactiviteiten in het Waddengebied, met uitzondering van de Waddenzee.

Eerbiedigende werking

Artikel 5.128 van het Besluit kwaliteit leefomgeving regelt eerbiedigende werking voor de bepalingen over de Waddenzee en het Waddengebied. De bepalingen van paragraaf 5.1.5.3 zijn daarom niet van toepassing voor zover activiteiten op grond van een omgevingsplan of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, al rechtmatig op een locatie wordt verricht of toegestaan is op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepalingen. Een uitgebreide toelichting hierover is te vinden in paragraaf 8.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Ontheffingsmogelijkheid

Artikel 2.32 van de wet bevat de mogelijkheid om een ontheffing te verlenen als de uitoefening van de taak of bevoegdheid waarvoor ontheffing wordt gevraagd onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de regel waarvan ontheffing is gevraagd. In het Besluit kwaliteit leefomgeving is ervoor gekozen om de ontheffingsmogelijkheid voor de bepalingen die afkomstig zijn uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening open te zetten (zie ook paragraaf 8.3 van de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Dit geldt in beginsel ook voor de bepalingen over de Waddenzee en het Waddengebied. Voor bepaalde activiteiten in de Waddenzee is de ontheffing niet opengesteld, omdat deze activiteiten zozeer indruisen tegen de beschermde kwaliteiten van de Waddenzee, dat een ontheffing onder geen enkele voorwaarde mogelijk is. Voor het bouwen van windturbines, het parkeren van een booreiland of een andere offshore-installatie en het plaatsen van nieuwe mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen kan daarom geen ontheffing worden verleend. Dit laatste is ook het gevolg van het deels via deze paragraaf omzetten van artikel 7a Mijnbouwwet, dat ook geen ruimte geeft voor een afweging door de betrokken ministers.⁸⁵

Van de andere bepalingen in de Waddenparagraaf kan voor een omgevingsplan wel een ontheffing worden aangevraagd. Voor activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met een of meer andere activiteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee of het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied kan een ontheffing worden gevraagd. Uiteraard zal een dergelijke ontheffing in het licht van de achterliggende doelstellingen voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee of het

⁸² Zie hiervoor de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.129e.

⁸³ Zie hiervoor artikel 5.129d en de artikelsgewijze toelichting daarbij.

⁸⁴ Artikel 5.129f.

⁸⁵ Zie hierover de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 85-86 en paragraaf 4.3 van deze toelichting.

kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied alleen in uitzonderlijke gevallen worden verleend. Zo'n nieuwe activiteit zal overigens in het algemeen ook een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit vereisen.

4.10.3 Wijzigingen

Ten opzichte van de regeling in het huidige geldende recht bevat dit besluit de volgende wijzigingen:

- De versnipperde regelgeving is geordend. De mijnbouwactiviteit is overzichtelijker geregeld en de afstemming met de vergunningplicht (in het Besluit activiteiten leefomgeving) is verduidelijkt.
- Het afwegingskader uit de PKB Waddenzee is in het nieuwe stelsel een materiële eis, waardoor duidelijker wordt gestuurd op de inhoudelijke eisen waaraan het omgevingsplan moet voldoen.
- De ontheffingsmogelijkheid is opengezet voor die regels van deze paragraaf waarvoor een ontheffing ook daadwerkelijk tot de mogelijkheden behoort.

4.10.4 Effecten

- Eenvoudiger inzicht in de regeling voor de Wadden met een helder onderscheid tussen de verschillende (deel)gebieden (Waddengebied en Waddenzee) en door harmonisatie van begrippen.
- Er zijn inhoudelijk geen effecten.

4.11 Ladder voor duurzame verstedelijking

4.11.1 Inleiding en achtergrond

Inleiding

Met dit besluit wordt de ladder voor duurzame verstedelijking aan paragraaf 5.1.5.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd. De omzetting van het nu geldende recht naar het Besluit kwaliteit leefomgeving geschiedt zonder beleidsinhoudelijke wijziging. Wel is het instrument omgezet naar het nieuwe stelsel en is een deel van de jurisprudentie gecodificeerd.

In de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving is toegelicht dat landschappelijke en stedenbouwkundige waarden belangrijke elementen vormen van de omgevingskwaliteit.⁸⁶ Uitgangspunt van de wet is een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Die benadering zorgt ervoor dat alle relevante belangen (ruimte, water, infrastructuur, milieu, natuur en wonen) van begin af aan worden meegenomen in het beleids- en besluitvormingsproces. Dat draagt bij aan een gezonde en veilige fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Het beschermen van die waarden is in artikel 2.1, derde lid, van de wet opgenomen als één van de oogmerken die van belang kan zijn bij de uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van de wet. Door het stimuleren van een zorgvuldige en transparante afweging van belangen bij het mogelijk maken van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, draagt de ladder bij aan het doel van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving en het bereiken en behouden van een goede omgevingskwaliteit.

Achtergrond en aanleiding

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)⁸⁷ is een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten als nationaal belang opgenomen

---

⁸⁶ Zie paragraaf 8.1.7.1 en 3.2.3 nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb. 2018, 292).

⁸⁷ Kamerstukken II 2011/12, 32660, nr. B/51.

(nationaal belang 13). Het doel is een zorgvuldig of duurzaam gebruik van ruimte, met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Volgens de SVIR is – in de terminologie van het nu geldende stelsel – vraaggericht programmeren en het realiseren van verstedelijking door provincies, gemeenten en marktpartijen nodig om groei te faciliteren, te anticiperen op stagnatie (van groei) en krimpregio's leefbaar te houden. Dit betekent ook dat overprogrammering en de negatieve ruimtelijke gevolgen van leegstand moeten worden voorkomen.

Om dit te bereiken is per 1 oktober 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2014 werd daarin een nieuw vierde lid opgenomen om duidelijk te maken dat een onderzoek naar de actuele regionale behoefte alleen tot doel mag hebben om na te gaan of de vestiging van een dienst in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.⁸⁸ Naar aanleiding van knelpunten bij de toepassing van de ladder is het artikel in het Besluit ruimtelijke ordening over de ladder voor duurzame verstedelijking en bijbehorende (digitale) handreiking per 1 juli 2017 herzien en aangevuld met 'good practices'.⁸⁹ Daarbij is de toepassing van de ladder vereenvoudigd en kwam de nadruk meer op de kwaliteit en integraliteit van de afweging te liggen. Ook werd de mogelijkheid geboden in een nieuw derde lid, om de toepassing van de ladder door te schuiven naar het uitwerkings- of wijzigingsplan. Deze vereenvoudiging van de ladder liep al zoveel mogelijk vooruit op de integratie van dit instrument in het Besluit kwaliteit leefomgeving en is daarom afgestemd op het systeem van de Omgevingswet. Met dit besluit wordt deze vereenvoudigde ladder ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

4.11.2 Werking van de ladder in het nieuwe stelsel

Decentraal afwegingsproces

Gelet op het uitgangspunt 'decentraal, tenzij' van het stelsel van de Omgevingswet, ligt de zorg voor de lokale fysieke leefomgeving primair bij gemeenten. Het primaire instrument voor gemeenten om de benutting en bescherming van de fysieke leefomgeving met elkaar in balans te brengen, is het omgevingsplan. Het omgevingsplan is het resultaat van een integrale belangenafweging waarbij de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staat. Het staat gemeenten vrij om in het omgevingsplan op eigen wijze invulling te geven aan ruimtelijke kwaliteit, als onderdeel van omgevingskwaliteit. De zorgvuldigheid van het afwegingsproces is daarbij sterk bepalend voor de kwaliteit van de uitkomst. Het Rijk stelt met het oog op het belang van zorgvuldig ruimtegebruik daarom enkele randvoorwaarden aan deze afweging. De reden hiervoor is, dat juist als het gaat om een nieuwe stedelijke ontwikkeling die ingrijpende gevolgen zal hebben voor (de wijde omgeving van) het plangebied:

- het noodzakelijk is dat gemeentelijke bestuursorganen nadrukkelijk stil staan bij de vraag of er met het oog op het stimuleren van zorgvuldig ruimtegebruik en het tegengaan van ongewenste leegstand wel behoefte is aan die nieuwe stedelijke ontwikkeling;
- bij een stedelijke ontwikkeling buiten stedelijk gebied wordt beoordeeld of niet binnen het stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien; en
- dat de afweging die zij daarover maken zorgvuldig en transparant is.

De verantwoordelijkheid voor de inhoudelijke afweging wordt aan de gemeenten gelaten.

Van motiveringsvereiste naar instructieregel

Met de omzetting van de ladder in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heeft de ladder voor duurzame verstedelijking ten opzichte van artikel 3.1.6, tweede lid, van het Besluit ruimtelijke

---

⁸⁸ Besluit van 16 mei 2014 tot wijziging van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening (buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen alsmede het aanbrengen van enkele verbeteringen) (Stb. 2014, 174).

⁸⁹ Stb. 2017, 182.

ordering een nieuwe formulering gekregen. De instructieregel is niet langer een motiveringsvereiste voor de toelichting op het bestemmingsplan, maar een instructieregel die inhoudelijke eisen stelt aan de inhoud van het omgevingsplan. De instructieregel werkt door met de formulering 'rekening houden met'. Zoals in paragraaf 2.3.2.3 van de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving is aangegeven, wil dit zeggen dat de regel inhoudelijk de belangenafweging bij het omgevingsplan stuurt. De formulering betekent dat het bestuursorgaan bij de toepassing van de instructieregel beoordelingsvrijheid heeft. Andere belangen dan het belang dat gediend wordt met de instructieregel kunnen de doorslag geven. Het bestuursorgaan moet daar dan wel goede redenen voor hebben en dit moet deugdelijk gemotiveerd worden (artikel 3:46 Awb). Daarbij is van belang dat het gaat om een afweging van de ontwikkelingsbehoefte met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte en de ontwikkeling van de omgeving waarin het gebied ligt⁹⁰. Deze motivering moet worden vermeld bij de bekendmaking van het besluit (artikel 3:47, eerste lid, Awb).

Toepassingsbereik

In het artikel is verder de voornaamste jurisprudentie gecodificeerd over het toepassingsbereik van de ladder en is de begripsbepaling van het Besluit ruimtelijke ordening in het artikel zelf opgenomen. Hiermee is duidelijk dat het artikel ziet op een stedelijke ontwikkeling die bestaat uit de ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, een woningbouwlocatie, van kantoren, een detailhandelvoorziening of een andere stedelijke voorziening. De ontwikkeling moet voldoende substantieel zijn om te kwalificeren als stedelijke ontwikkeling waarop de ladder van toepassing kan zijn. Hoewel niet letterlijk in de artikeltekst opgenomen, wordt of een stedelijke ontwikkeling nieuw is, bepaald in vergelijking met de regels in het omgevingsplan die daarvoor golden. Dit is inclusief de (in het verleden) verleende omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit waarbij wordt afgeweken van het omgevingsplan. Het gaat daarbij om een stedelijke ontwikkeling die een nieuw of groter planologisch beslag legt op de ruimte, of, als alleen sprake is van een wijziging van een gebruiksfunctie, op een andere manier wezenlijke ruimtelijke effecten heeft. Van belang is dus in hoeverre het plan, in vergelijking met het voorgaande plan, voorziet in een functiewijziging en welk planologisch beslag op de ruimte het plan mogelijk maakt in vergelijking met het voorgaande plan. De ladder is derhalve van toepassing als het besluit meer bebouwing mogelijk maakt dan er op grond van het voorheen geldende planologische regime aanwezig was, of kon worden gerealiseerd. Wanneer het om een functiewijziging gaat, moet worden beoordeeld of er sprake is van een naar aard en omvang zodanige functiewijziging, dat desalniettemin gesproken kan worden van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het ruimtebeslag moet hierbij betrokken worden. Uiteraard kan zich ook een combinatie voordoen van een stedelijke ontwikkeling met nieuw of groter planologisch ruimtebeslag en een functiewijziging. Er moet elke keer bekeken worden of de totale ontwikkeling kwalificeert als stedelijke ontwikkeling als bedoeld in dit artikel.

Van bestemmingsplan naar omgevingsplan

Zoals in paragraaf 3.2.2 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit is aangegeven, zal bij een wijziging van het omgevingsplan in het vaststellingsbesluit worden gemotiveerd om welke redenen het omgevingsplan wordt aangepast. In de motivering van het vaststellingsbesluit wordt uiteengezet op welke manier het omgevingsplan vormgeeft aan het vereiste van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Voor zover van belang, maakt de wijze waarop rekening is gehouden met het eigen beleid en het beleid en de instructieregels van Rijk en provincie onderdeel uit van deze motivering. Ook wordt daarin aandacht geschonken aan de wijze waarop met ingekomen zienswijzen is omgegaan. Als onderdeel van de motivering kan ook worden verwezen naar onderzoeksgegevens en rapportages, die als bijlage aan dit deel van het vaststellingsbesluit

⁹⁰ Zie ook r.o. 2.5 van de uitspraak van de ABRvS van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724.

kunnen worden verbonden. In dit deel van het vaststellingsbesluit zullen dus ook de uitkomsten van de afweging in het kader van de ladder voor duurzame verstedelijking komen te staan.

4.11.3 Reikwijdte van het onderzoek

Reikwijdte onderzoek en regionale afstemming

Met de gewijzigde formulering van de ladder in dit besluit is geen andere werking van de ladder beoogd. Nog steeds zal op grond van artikel 3:2 Awb zo nodig onderzoek nodig zijn om de behoefte vast te stellen.

In het geval in het omgevingsplan een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt, wordt rekening gehouden met de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling. De behoefte wordt onderbouwd en afgewogen op het niveau van het verzorgingsgebied van de ontwikkeling. Dit betekent dat de aard en omvang van de stedelijke ontwikkeling bepalend zijn voor de reikwijdte van de beschrijving van en het overleg over de behoefte, waarvan de resultaten ook zijn opgenomen in de beschrijving. Dit gebied kan verschillen naar gelang de aard en de omvang van de voorziene stedelijke ontwikkeling. Met andere woorden: de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de context zijn bepalend voor de uitgebreidheid van de onderbouwing. Bij elk plan hoort derhalve een bij dat plan passende onderbouwing. Provinciale of regionale visies en afspraken kunnen als basis dienen voor de onderbouwing, als dergelijke documenten concreet en voldoende onderbouwd zijn. Bij de behoefte gaat het verder niet alleen om de kwantitatieve behoefte, maar ook om de kwalitatieve behoefte, zijnde de behoefte aan het specifieke karakter van de voorziene stedelijke ontwikkeling.

Bij ontwikkelingen met een ruimtelijk effect op het grondgebied van andere gemeenten of provincies is bovengemeentelijke of zelfs bovenprovinciale afstemming noodzakelijk.⁹¹ Bij bepaalde ontwikkelingen is bovengemeentelijke afstemming niet aan de orde. Dat kan het geval zijn wanneer een stedelijke ontwikkeling uitsluitend lokale ruimtelijke gevolgen heeft. Het is primair aan het gemeentebestuur om op basis van het ruimtelijke verzorgingsgebied van de betreffende ontwikkeling te bepalen tot welk gebied de onderbouwing van de behoefte zich uitstrekt en met wie hierover wordt overlegd.

Stedelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied

Als het omgevingsplan een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, wordt aanvullend op de beschrijving van de behoefte en het resultaat van het benodigde overleg, gemotiveerd waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan worden voorzien. Daarbij kunnen de beschikbaarheid en geschiktheid van de ontwikkelingsmogelijkheden een rol spelen. Wat onder stedelijk gebied wordt verstaan, is opgenomen in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. In het toepassingsbereik van het artikel over de ladder is – conform het huidig geldende recht – tot uitdrukking gebracht dat voor bestaand stedelijk gebied en stedelijk groen aan de rand van de bebouwing van stedelijk gebied dezelfde regels gelden.

Fasering van onderzoek

In paragraaf 3.2.4.4 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit wordt beschreven dat het bevoegd gezag kan besluiten het voor een (wijziging van een) omgevingsplan benodigde onderzoek te verleggen naar het moment van realisatie van een ontwikkeling. Dat kan in het geval van de ladder ook het moment van gebruiksfunctiewijziging zijn. Ook bij het doorleggen van onderzoekslasten mag echter niet op voorhand aannemelijk zijn dat toegelaten functies op een locatie nooit kunnen worden gerealiseerd. Dit zou in strijd zijn met het vereiste dat het omgevingsplan voorziet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het uitgangspunt

---

⁹¹ Zie bijvoorbeeld ABRvS 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1208. In deze uitspraak ging het om een vestiging van een grootschalig datacenter dat een niet regionaal gebonden verzorgingsgebied kende.

van faseren betekent voor de ladder dat er mogelijkheden zijn om op basis van een globalere beschrijving en – indien noodzakelijk – onderzoek vast te stellen dat van een evenwichtige functietoedeling sprake is en dat gedetailleerder onderzoek naar de behoefte aan een stedelijke ontwikkeling naar het realisatiemoment of moment van de wijziging van de gebruiksfunctie kan worden verlegd. Uiteraard zal dit afhangen van de omstandigheden van het geval.

Om aan de instructieregel over de ladder te voldoen zal het in de regel in de rede liggen om een ontwikkeling toe te laten als het omgevingsplan een nader afwegingsmoment creëert. Op dat moment kan een beoordeling van de activiteit in het licht van de behoefte aan die stedelijke ontwikkeling plaatsvinden, en bij een stedelijke ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied, worden afgewogen of dat wenselijk is.

De gemeenteraad kan er dus voor kiezen om de toepassing van de ladder door te schuiven naar het moment waarop het initiatief zich voordoet, maar hoeft dit niet te doen. Het doorschuiven heeft tot gevolg dat deze locatie niet meetelt als bestaand aanbod van die stedelijke ontwikkeling voor de toepassing van de ladder voor andere locaties in de omgeving. Zolang de toepassing van de ladder is doorgeschoven, is de locatie dus geen onderdeel van het aanbod van die stedelijke ontwikkeling. Bij toepassing van de ladder is het daarom van belang vast te stellen hoe andere nog niet feitelijk gerealiseerde nieuwe stedelijke ontwikkelingen zijn geregeld. Alleen als een gemeente voor een nieuwe stedelijke ontwikkeling in het omgevingsplan of voor een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit daadwerkelijk toepassing heeft gegeven aan de ladder, maakt de nieuwe stedelijke ontwikkeling ook onderdeel uit van het aanbod van die stedelijke voorziening.

Met het wijzigingsbesluit van 1 juli 2017 waarmee de ladder al werd vereenvoudigd, werd in een nieuw derde lid de mogelijkheid geboden, om de toepassing van de ladder door te schuiven naar het uitwerkings- of wijzigingsplan. Een dergelijke expliciete bepaling is niet langer nodig. Enerzijds omdat uitwerkingsplichten en wijzigingsbevoegdheden zoals op grond van het nu geldende recht mogelijk zijn in een bestemmingsplan straks niet langer als apart instrument bestaan en anderzijds omdat het nieuwe stelsel fasering van onderzoek in algemene zin faciliteert.

4.11.4 Wijzigingen

De wijzigingen ten opzichte van de regeling in het nu geldende recht betreffen geen beleidswijziging. De wijzigingen zijn samengevat:

- De ladder voor duurzame verstedelijking wordt passend gemaakt voor het nieuwe stelsel. Hierdoor is niet langer sprake van een proceseis maar van een materiële beslisregel.
- Om de ladder voor de praktijk verder te vereenvoudigen wordt vaste jurisprudentie gecodificeerd.
- De mogelijkheden tot fasering van de ladder zijn uitgebreid.

4.11.5 Effecten

- De ladder is nog eenvoudiger in zijn werking.
- Door deze verdere vereenvoudiging en de bredere mogelijkheden om onderzoek te faseren, worden onderzoekslasten verminderd.
- Er zijn inhoudelijk geen effecten.

4.12 Landelijke fiets- en wandelroutes (routenetwerken)

4.12.1 Inleiding en achtergrond

Dit besluit vult de instructieregels over het omgevingsplan in het Besluit kwaliteit leefomgeving aan met een regel over bepaalde recreatieve fiets- en wandelroutes. De instructieregel dient ter

uitvoering van de motie Ronnes c.s.⁹² De motie is zo uitgewerkt dat voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die bepaalde landelijke fiets- en wandelroutes kunnen doorsnijden, het belang van de instandhouding van deze fiets- en wandelroutes bij het omgevingsplan wordt betrokken.

Het kabinet heeft in de zogenoemde overwegenbrief van maart 2017 aangegeven dat hoewel het kabinet het belang van recreatieve fiets- en wandelroutes onderschrijft, het belang niet absoluut is en dat dit altijd afgewogen moet kunnen worden tegen andere maatschappelijke belangen zoals (overweg)veiligheid.⁹³ Een strikte uitleg van de motie zou ertoe leiden dat recreatieve routenetwerken onaantastbaar worden en een afweging tussen verschillende belangen onmogelijk maken. Het kabinet heeft daarom onderzocht hoe de motie het beste kan worden uitgevoerd. Stichting Wandelnet en het Fietsplatform (hierna gezamenlijk: routestichtingen), de VNG en het IPO zijn hierbij betrokken. Omdat dit enige tijd in beslag nam, is ervoor gekozen de instructieregel via dit besluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toe te voegen.

Hoewel eerder in het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur is afgesproken dat het Rijk geen taak heeft bij de landelijke fiets- en wandelroutes en deze routenetwerken in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte niet aangemerkt zijn als nationaal belang, is ter uitvoering van genoemde motie paragraaf 5.1.7.6 Landelijke fiets- en wandelroutes in het Besluit kwaliteit leefomgeving ingevoegd. De doelstelling van de regel is dat de instandhouding van (bepaalde) bestaande landelijke fiets- en wandelroutes een plek heeft in de besluitvorming van het omgevingsplan.

Voor de routenetwerken wordt ter uitvoering van de eerdere motie van Albert de Vries c.s.⁹⁴ in het kader van de nieuwe nationale omgevingsvisie bezien welke nadere afspraken nodig zijn om de recreatieve fiets-, wandel- en vaarnetwerken⁹⁵ in stand te houden en hoe deze afspraken doorwerken.

4.12.2 Inhoud van de instructieregel voor routenetwerken

Het belang van de instandhouding van de landelijke fiets- en wandelroutes moet worden afgewogen tegen andere belangen zoals woningbouw, natuur, andere infrastructuur, of voorgenomen nieuwe bedrijvigheid. Mocht door nieuwe ontwikkelingen doorkruising niet te voorkomen zijn, dan kan een bestuursorgaan bezien hoe bijvoorbeeld een omlegging opnieuw kan worden ingepast. De formulering 'betrekken bij' sluit hierbij aan. De instructieregel betreft de in bijlage XVIIA bij het Besluit kwaliteit leefomgeving bij naam genoemde Lange-Afstand-Wandelpaden (LAW's), Streekpaden en Landelijke Fietsroutes (LF-routes). Tezamen worden deze netwerken geduid als landelijke fiets- en wandelroutes. Delen daarvan zijn onderdeel van een internationaal netwerk.

Een LAW is een wandelpad over lange afstand dat in principe van A naar B loopt en een Streekpad is een lange-afstand-wandelpad dat in principe rondloopt, van A naar A. Dit landelijk routenetwerk onderscheidt zich van andere routenetwerken door de afstand (namelijk lange-afstand) en de markering (namelijk wit-rood voor LAW's en geel-rood voor Streekpaden). Deze 'merken' zijn ook wettelijk gedeponereerd en Stichting Wandelnet is merkhouders.

Voor het fietsen geldt dat het landelijk netwerk bestaat uit LF-routes. Dit zijn lange-afstand-fietsroutes die, gekoppeld aan landelijke of internationale thema's, stad en streek met elkaar

---

⁹² Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 67.

⁹³ Kamerstukken II 2016/17, 29893, nr. 211.

⁹⁴ Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 127.

⁹⁵ Zoals in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving opgemerkt zijn over het Basis Recreatietoerwaart Netwerk op 16 november 2016 bestuurlijke afspraken gemaakt tussen het Rijk en de provincies (zie par. 18.3.5 in de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

verbinden.⁹⁶ Als merkhouders van de LF-routes coördineert Stichting Landelijk Fietsplatform dit proces.

De routestichtingen beheren hun landelijke routedata in een database (landelijke routedatabank).

Voor de invulling van de instructieregel kan bij eventuele doorkruising van de landelijke fiets- en wandelroutes in bijlage XVIA bij het Besluit kwaliteit leefomgeving gebruik worden gemaakt van de richtlijn 'Barrièrewerking van lijninfrastructuur' (nr. 299) van het CROW. In de praktijk bekijken Prorail en Rijkswaterstaat hoe deze richtlijnen al voor rijksprojecten kunnen worden toegepast bij de reconstructie van infrastructuur.

De methodiek van CROW voorziet erin dat bij de aanleg en aanpassing van infrastructuur zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met kruisende landelijke fiets- en wandelroutes. Rijkswaterstaat geeft hier door middel van een regulier overleg met de routestichtingen uitvoering aan. In projectbesluiten wordt bij doorsnijding van deze fiets- en wandelroutes expliciet aandacht besteed aan de gemaakte afweging van belangen. Waar nodig worden op passende afstanden alternatieve kruisingen aangelegd, om de continuering van de routes te waarborgen. Bij de keuze voor een nieuwe landelijke fiets- of wandelroute kan in overleg met de routestichtingen gekozen worden voor een beperkte omleiding van de bestaande route.

Hoewel de richtlijnen geschreven zijn voor lijninfrastructuur, is deze methodiek ook toepasbaar bij ruimtelijke ontwikkelingen die niet uitsluitend lijngericht, maar ook gebiedsgericht kunnen zijn. De kwaliteit van de verbinding kan uiteraard ook een rol spelen in de belangenafweging.

Op grond van artikel 5.166 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een ontheffing van de instructieregel mogelijk. Het openstellen van de mogelijkheid van artikel 2.32 van de wet voor deze instructieregel past in de lijn dat de bevoegdheid tot het verlenen van een ontheffing ziet op specifieke rijksbelangen.⁹⁷

4.12.3 Wijzigingen

- De instructieregel is nieuw.

4.12.4 Effecten

- Hoewel het geldende recht een dergelijke instructieregel niet kent, betrekken veel gemeenten het belang van de routenetwerken al bij hun besluitvorming.
- De verwachting is dat de regel geen extra onderzoekslasten met zich brengt, omdat duidelijk is waar de routenetwerken liggen.

4.13 Beoordeling en inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit

In verband met de wijziging van 'afwijkactiviteit' naar 'omgevingsplanactiviteit' die is opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is paragraaf 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving gereserveerd gehouden. De beoordelingsregels over de omgevingsplanactiviteit worden met dit besluit ingevoegd in die paragraaf.

Bij het voorbereiden van dit besluit is geconstateerd dat ook op twee verwante punten een aanvulling nodig is van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor een goede werking van het stelsel.

---

⁹⁶ Er wordt gewerkt aan doorontwikkeling van een beperkt aantal LF-routes tot zogenoemde nationale iconroutes.

⁹⁷ Zie verder paragraaf 8.3 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292, p. 398.

4.13.1 Beoordelingsregels

De omgevingsplanactiviteit is volgens de definitie in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet: "*activiteit, inhoudende:*

- a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,*
- b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of*
- c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan".*

Deze definitie sluit nauw aan op de wijze waarop de beoordeling plaatsvindt. Als er sprake is van een binnenplans vergunningstelsel, wordt eerst gezien of de vergunning verleend kan worden op grond van de binnenplanse beoordelingsregels. Dat is onderdeel a van de definitie. Het bevoegd gezag beoordeelt de vergunning in dat geval alléén aan de hand van de binnenplanse beoordelingsregels. Die binnenplanse beoordelingsregel moet, net als alle andere regels in het omgevingsplan, voldoen aan artikel 4.2, eerste lid, en artikel 4.19a, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet en aan de instructieregels van het Rijk en de provincie voor het vaststellen van een omgevingsplan. Daaraan hoeft dus niet opnieuw getoetst te worden als positief beschikt wordt op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit; volstaan wordt met het toepassen van de binnenplanse beoordelingsregels. Een dergelijke regel zal in het algemeen zo verwoord zijn dat het belang van de aanvrager wordt afgewogen tegen het belang dat het vergunningstelsel beschermt; andere belangen zijn daarbij niet aan de orde.

Als de vergunning niet verleend kan worden op grond van de binnenplanse beoordelingsregels, wordt de aanvraag verder afgehandeld als een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dan is er sprake van een activiteit als bedoeld in onderdeel b van de definitie. Onderdeel c van de definitie betreft de situatie dat er geen binnenplans vergunningstelsel is. Als een aanvraag wordt gedaan om een activiteit te verrichten die in strijd is met een algemene regel over activiteiten in het omgevingsplan, is er direct sprake van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Met een algemene regel wordt zowel bedoeld op een regel die geldt voor het hele grondgebied, zoals een regel over een milieubelastende activiteit die het Rijk niet langer regelt, als aan een regel voor een specifieke locatie, bijvoorbeeld een maximaal bouwvolume of een maximale hoogte van een gebouw.

Afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit besluit, bevat een uitputtende juridische regeling voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (onderdelen b en c). Binnenplanse beoordelingsregels hebben daarbij geen betekenis meer. Wel kan het gemeentebestuur beleidsregels voor het beoordelen van aanvragen om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten vaststellen. Ook zal het college van burgemeester en wethouders bij de beoordeling vanzelfsprekend rekening houden met vastgesteld beleid in de gemeentelijke omgevingsvisie en eventuele programma's. Verder houdt het college, zoals bepaald in artikel 2.2 van de Omgevingswet, rekening met de taken en bevoegdheden van andere overheden. In dit licht zal het ook het beleid van andere overheden over die taken en bevoegdheden betrekken in zijn overwegingen.

Voor het beoordelen van een aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit gelden dezelfde inhoudelijke kaders als voor het omgevingsplan. Daarom moet een aanvraag getoetst worden aan het oogmerk 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' uit artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet. Die afweging is niet anders dan bij het vaststellen van een omgevingsplan. Dat betekent dat de gemeente een nieuwe afweging maakt van de belangen die op een bepaalde locatie aan de orde zijn. Centraal staat de afweging tussen het belang dat de initiatiefnemer heeft bij het verrichten van zijn activiteiten en het belang achter de regel waarvan afwijking wordt gevraagd. Maar ook andere belangen wegen mee, inclusief belangen die nog niet aan de orde waren op het moment dat de gemeente het geldende omgevingsplan vaststelde, bijvoorbeeld de energietransitie.

Behalve deze wettelijke bepaling moet het bevoegd gezag bij het beoordelen van een aanvraag ook de nadere regelgeving over het omgevingsplan in acht nemen. Het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet er daarom in dat de instructieregels van het Rijk en de provincie voor het vaststellen van een omgevingsplan van overeenkomstige toepassing zijn als beoordelingsregel. Materieel zal het bevoegd gezag bij het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit vooral hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving hanteren in combinatie met instructieregels in de omgevingsverordening. Dat geldt ook voor de in dat hoofdstuk opgenomen mogelijkheid tot het aanvragen van een ontheffing van de instructieregels. De verschillende belangen die in hoofdstuk 5 aan de orde zijn, zoals de bescherming van het milieu en het behoud van het cultureel erfgoed, komen langs deze weg weer aan de orde bij de beoordeling van de aanvraag.

Bij het overeenkomstig toepassen van de instructieregels over het omgevingsplan worden de regels uiteraard gelezen in de context van vergunningverlening. Instructieregels die bepalen dat een belang of criterium in acht genomen wordt, daarmee rekening gehouden wordt of betrokken wordt laten zich zonder nadere interpretatie toepassen. Een instructieregel die bepaalt dat het omgevingsplan een activiteit niet toelaat wordt gelezen als een plicht tot het weigeren van een aanvraag om omgevingsvergunning voor die activiteit. Een instructieregel die vereist dat het omgevingsplan bepaalde regels bevat over een activiteit wordt – als de aanvraag ziet op die activiteit – gelezen als een plicht tot het verbinden van voorschriften over die activiteit aan de omgevingsvergunning. Sommige instructieregels, met name op het gebied van externe veiligheid en milieu, leggen een verband tussen de toe te laten activiteit en de al eerder toegelaten activiteiten. Als de activiteit alleen toegelaten kan worden door beperkingen op te leggen aan eerder toegelaten activiteiten, is een omgevingsvergunning niet het geschikte instrument omdat een vergunning niet kan leiden tot beperkingen voor derden. In de artikelsgewijze toelichting op artikel 8.0b wordt hier nader op ingegaan. Als een initiatiefnemer een dergelijke activiteit wil verrichten doet een gemeente er goed aan om in vooroverleg aan te sturen op een verzoek tot het wijzigen van het omgevingsplan in plaats van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

De beoordelingsregels in dit besluit spiegelen niet alleen de regel in de wet en de instructieregels over het omgevingsplan, maar ook diverse bijzondere regels. Dit besluit voorziet daarom ook in beoordelingsregels voor de volgende bijzondere gevallen:

- Omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang. Als de provincie of het Rijk kan onderbouwen dat een activiteit aan te merken is als 'omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang' respectievelijk 'omgevingsplanactiviteit van nationaal belang' worden niet alle instructieregels van overeenkomstige toepassing verklaard, maar het pakket regels dat ook van toepassing is op een projectbesluit van de provincie respectievelijk het Rijk. Het Rijk kan in dit geval voorbijgaan aan de provinciale instructieregels. Ook voorkomt de regeling in dit besluit dat een minister die in een concreet geval niet kan voldoen aan een rijksinstructieregel ontheffing moet aanvragen bij zichzelf of een andere minister, of dat gedeputeerde staten in een dergelijk geval ontheffing moeten aanvragen bij zichzelf. Zie ook de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving over de toepasselijkheid van de instructieregels uit hoofdstuk 5 van dat besluit op het projectbesluit.⁹⁸
- Voorbeschermingsregels. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet bevat een wijziging van de werking van de regeling in afdeling 4.2 van de Omgevingswet voor voorbereidingsbesluiten. Voorbeschermingsregels worden daarmee onderdeel van het omgevingsplan. Hoewel daardoor in beginsel ook een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan worden aangevraagd die afwijkt van voorbeschermingsregels, kan deze niet worden verleend. Van voorbeschermingsregels mag, net als onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht⁹⁹, alleen binnenplannen afgeweken

---

⁹⁸ Stb. 2018, 292, p. 479.

⁹⁹ Artikel 2.12, eerste lid, onder d, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

worden. Een uitzondering vormen de omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang. Daarmee kan de provincie afwijken van gemeentelijke voorbeschermingsregels, en het Rijk van provinciale en gemeentelijke voorbeschermingsregels. Dit voorkomt dat het gemeente- of provinciebestuur activiteiten van provinciaal of nationaal belang kan blokkeren met een voorbeschermingsregel.

- Projectbesluiten. In artikel 4.19a, eerste lid, van de Omgevingwet, zoals in te voegen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, is bepaald dat in een omgevingsplan geen regels gesteld worden die het uitvoeren van een project belemmeren als het Rijk of een provincie daarvoor een projectbesluit heeft vastgesteld. Vanzelfsprekend mag ook een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit de uitvoering van zo'n projectbesluit niet belemmeren.
- Afwijken van maatwerkregels. Als wordt gevraagd om afwijking van een maatwerkregel, moet bij de toets aan het oogmerk 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' rekening worden gehouden met de regels die gelden voor het stellen van die maatwerkregel. Het gaat dan om regels over het al dan niet mogelijk zijn van maatwerkregels (op grond van artikel 4.6 van de Omgevingswet) en om instructieregels over die maatwerkregels (op grond van artikel 2.22 of 2.24 van de Omgevingswet). Het Rijk heeft dergelijke regels opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Naar verwachting zullen ook in de Omgevingsregeling en in omgevingsverordeningen regels opgenomen worden die bepalen of en met welk oogmerk maatwerk mogelijk is. Omdat deze regels niet in het hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving staan maar in andere wettelijke regelingen, volstaat de algemene vanovereenkomstigetoepassingverklaring van instructieregels niet en moet dit apart geregeld worden.

4.13.2 Inpassing omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit in omgevingsplan

Op grond van artikel 4.17 van de Omgevingswet, zoals te wijzigen met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, moet een omgevingsplan binnen vijf jaar in overeenstemming worden gebracht met een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit die een andere functie toelaat dan het omgevingsplan of het in stand houden van een bouwwerk toelaat in afwijking van het omgevingsplan. Bij het naleven van die wettelijke verplichting gelden de instructieregels over het omgevingsplan onverkort. Bij de voorbereiding van dit besluit is geconstateerd dat er in enkele gevallen situaties kunnen ontstaan dat een gemeente op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving of de omgevingsverordening verplicht is om een instructieregel na te leven die het bevoegd gezag voor de omgevingsplanactiviteit niet hoefde na te leven als beoordelingsregel. In de overgangsfase kan zich dit vaker voordoen, omdat tracébesluiten die nog op grond van de Tracéwet worden vastgesteld gelden als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit¹⁰⁰, projectbesluiten die tijdens de overgangsfase worden vastgesteld kunnen gelden als zo'n omgevingsvergunning¹⁰¹ en projectuitvoeringsbesluiten op grond van de Crisis- en herstelwet, voor zover die voorzien in een omgevingsplanactiviteit, gelden als zo'n omgevingsvergunning.¹⁰²

In deze gevallen wijken de instructieregels voor het besluit dat is aangemerkt als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in meer of mindere mate af van de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Onder het huidige recht zou de gemeente een dergelijke niet-inpasbare vergunning kunnen laten voortbestaan, maar artikel 4.17 staat daaraan in de weg. Om een conflict tussen deze wettelijke regel, de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving of de omgevingsverordening en eventuele instructies te voorkomen en bestaande rechten zoveel mogelijk te respecteren, is het Besluit kwaliteit leefomgeving op twee

---

¹⁰⁰ Zie artikel 4.47 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

¹⁰¹ Zie artikel 22.16 van de Omgevingswet, zoals in te voegen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

¹⁰² Zie artikel 4.31 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

punten aangevuld. Deze aanvullingen moeten overigens worden gelezen in de context dat instructieregels in het algemeen eerbiedigende werking hebben. Daarop zal eerst worden ingegaan.

Eerbiedigende werking bij instructieregels

Bij het maken van regelgeving is het van belang bestaande situaties te onderscheiden van nieuwe situaties. Een nieuwe regel kan in het algemeen volledig en direct gelden voor nieuwe situaties, terwijl voor bestaande situaties de rechtszekerheid en de kosten van aanpassing afgewogen moeten worden tegen het belang achter de regel. Bij het stellen van instructieregels over het omgevingsplan door het Rijk of een provincie is bieden van eerbiedigende werking gebruikelijk, zodat eerder toegelaten activiteiten kunnen worden voortgezet. Daarbij maakt het niet uit of de activiteit toegelaten is bij omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Verwacht mag worden dat die praktijk onder het nieuwe recht in de meeste gevallen zal worden gecontinueerd.

Als provincies of het Rijk afwijken van het gebruik om eerbiedigende werking te bieden, zullen zij dat expliciet moeten motiveren. Zonder expliciete motivering is het voor gemeenten moeilijk op basis van de instructieregel te komen tot dragende burgerbindende besluiten. Afstemming met de betrokken gemeenten als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet is in dit verband van bijzonder belang. Bij het stellen van dergelijke regels is het behulpzaam om onderscheid te maken tussen verschillende situaties, in volgorde van het gewicht van het belang van degene die de activiteit verricht:

- de activiteit is al geruime tijd toegestaan, maar wordt tot dusver niet verricht;
- de activiteit is recent toegestaan, maar wordt nog niet verricht;
- de activiteit wordt al verricht en het belang achter de instructieregel noopt tot aanscherping van de regels over of voorschriften voor de activiteit;
- de activiteit wordt al verricht en het belang achter de instructieregel noopt tot het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de activiteit.

De laatste situatie is bijzonder gevoelig. Een wijziging van een omgevingsplan die leidt tot het beëindigen van een activiteit kan immers verstrekkende effecten hebben voor burgers en bedrijven. Hoewel zo'n besluit niet leidt tot het ontnemen van onroerende zaken, heeft het wel effecten op het ongestoorde gebruik van eigendom in de betekenis van artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.

De regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving, inclusief de aanvullingen bij dit besluit, voorzien in lijn met het bovenstaande in het algemeen in eerbiedigende werking. De regels in de paragrafen 5.1.3 (water), 5.1.5 (landschap en cultureel erfgoed), 5.1.6 (infrastructuur), 5.1.7 (ruimtelijke reserveringen) en 5.1.8 (toegankelijkheid) van het Besluit kwaliteit leefomgeving eerbiedigen alle rechtmatig toegelaten activiteiten. Vaak gebeurt dit door een expliciete bepaling dat de regels niet zien op eerder toegelaten activiteiten, soms door te bepalen dat de regels alleen zien op nieuwe gevallen, soms door gebruik te maken van open normen zodat de gemeente zelf kan bepalen hoe zij omgaat met bestaande gevallen. Paragraaf 5.1.4 (milieu) vereist in bepaalde gevallen het aanscherpen van regels over toegelaten activiteiten, maar biedt voldoende afwegingsruimte aan gemeenten om bestaande activiteiten te continueren. Paragraaf 5.1.2 (veiligheid) bevat wel enkele regels die het beëindigen van bepaalde combinaties van activiteiten en kwetsbare gebouwen of locaties vereisen, waarbij overigens steeds naast de veiligheid ook het belang van de rechtszekerheid is gewogen. Bij die regels is zoals boven beschreven ook onderscheid gemaakt tussen activiteiten die al wel en nog niet verricht worden.

Dat eerbiedigende werking in enkele gevallen ontbreekt hangt samen met het bijeenbrengen van milieu en ruimtelijke ordening in het nieuwe stelsel: in de milieuregelgeving is het immers al van oudsher gebruikelijk dat de overheid beperkingen kan opleggen aan bestaande activiteiten. Mede

om deze reden kent het omgevingsplan, anders dan het bestemmingsplan, geen standaard eerbiedigend overgangsrecht.¹⁰³

In bepaalde gevallen zullen instructieregels of instructies over het omgevingsplan dus vereisen dat de regels over eerder toegelaten activiteiten aangescherpt worden of – als *ultimum remedium* – een eerder toegelaten activiteit beëindigd wordt. Voorbeelden hiervan zijn:

- aanscherping van normen in EU-richtlijnen of andere internationale verplichtingen die direct of indirect doorwerken via instructieregels over het omgevingsplan;
- aanscherping van normering als gevolg van nieuwe wetenschappelijke inzichten;
- wijziging van berekeningsmethoden of onderliggende gegevens, waardoor blijkt dat de immissie op een gevoelig gebouw of het veiligheidsrisico ter plaats van een kwetsbaar gebouw of kwetsbare locatie niet meer aanvaardbaar is;
- een zeer kwetsbaar gebouw of kwetsbare locatie die niet gerealiseerd is en waarvan de toelating op grond van de bij dit besluit ingevoegde instructieregels moet worden beëindigd (zie ook paragraaf 4.17.2 van deze toelichting);¹⁰⁴
- een negatieve ontwikkeling van de luchtkwaliteit in de omgeving, waardoor een eerder toegelaten activiteit niet langer voldoet aan de instructieregels over luchtkwaliteit;¹⁰⁵
- de verplichting om binnen de 10⁻⁵-plaatsgebondenrisicocontour rond een luchthaven de toelating van woningen en andere kwetsbare gebouwen te beëindigen, met persoonsgebonden overgangsrecht voor bewoners;¹⁰⁶
- wegnemen van onbenutte plancapaciteit via instructieregels van een provincie.¹⁰⁷

De provincie of het Rijk kan aanvullend op instructieregels gebruik maken van voorbeschermingsregels als bedoeld in 4.16 van de Omgevingswet. Daarmee kunnen nieuwe activiteiten die wel toegelaten zijn, maar nog niet plaatsvinden, ‘bevroren’ worden. Zo kunnen provincies en het Rijk voorkomen dat er tussen het moment dat zij het voornemen bekend maken om een nieuwe instructieregel uit te vaardigen en het moment dat de gemeente de eenmaal vastgestelde regel uitvoert nog begonnen wordt met nieuwe activiteiten waar de instructieregel op ziet. Dit is van belang als de instructieregel geen volledige eerbiedigende werking biedt of als de gemeente opgedragen wordt te voorzien in regels over activiteiten die nog niet verricht worden. Dit voorkomt ook nieuwe saneringsgevallen. Een voorbeschermingsregel heeft geen gevolgen voor activiteiten die al wel verricht worden.

Reikwijdte eerbiedigende werking omgevingsplan

Zoals beschreven in de vorige sectie eerbiedigen veel instructieregels in dit besluit eerder toegelaten activiteiten. Dit is veelal zo geformuleerd dat de bepaling “niet van toepassing [is] voor zover activiteiten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepaling”. Dat tijdstip is voor de regels die zijn opgenomen in het huidige Besluit kwaliteit leefomgeving, of daaraan met dit besluit worden toegevoegd, het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor de eerbiedigende werking wordt dus steeds teruggekeken naar het omgevingsplan op het moment dat de Omgevingswet in werking is getreden (het tijdelijk deel van het omgevingsplan) en de op dat moment verleende omgevingsvergunningen voor planologisch afwijkend gebruik als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

De eerbiedigende werking strekt zich dus uit tot zowel de activiteiten die zijn toegestaan op grond van verleende (buitenplanse) vergunningen als activiteiten die zijn toegestaan op grond van de regels van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Van dat tijdelijk deel maken zowel alle

¹⁰³ Zie hierover Stb. 2018, 290, p. 99-101.

¹⁰⁴ Artikel 5.3a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

¹⁰⁵ Paragraaf 5.1.4.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

¹⁰⁶ Artikel 10 van het Besluit burgerluchthavens.

¹⁰⁷ Zie hierover ook Kamerstukken I 2015/16, 33962, E, p. 52-53 en H, p. 9-10.

geldende bestemmingsplannen (en andere planologische regelingen) als de bruidsschat deel uit. Bij dat laatste gaat het in het bijzonder om vergunningvrije bouwmogelijkheden die zijn opgenomen in de bruidsschat. Hierop is in paragraaf 3.2.2 van deze toelichting al meer in detail ingegaan. Naast activiteiten die zonder nader besluit zijn toegelaten op grond van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, strekt de eerbiedigende werking zich ook uit over alle in het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen vergunningplichtige activiteiten en binnenplanse afwijkmogelijkheden. Bij dat laatste gaat het om activiteiten die mogelijk worden gemaakt door met een omgevingsvergunning binnenplannen van de regels af te wijken. Een op grond van het omgevingsplan vergunningplichtige activiteit is dus 'toegestaan' als deze op grond van de beoordelingsregels in het omgevingsplan vergunbaar is.

Ter illustratie: op grond van de bruidsschat is voor het bouwen, instandhouden en gebruiken van een bouwwerk een vergunning vereist. Die vergunning moet verleend worden als voldaan wordt aan de regels uit het tijdelijke deel voor het bouwen, instandhouden en gebruiken van dat bouwwerk. Bij de verlening van die vergunning kan ook toepassing worden gegeven aan binnenplanse afwijkmogelijkheden (bijvoorbeeld voor geringe afwijkingen van de toelaatbare bouwhoogte). Nog niet gerealiseerde bouwmogelijkheden die een bestemmingsplan (al dan niet met vergunning of afwijking) biedt, worden dus geëerbiedigd ook in het geval deze strijdig zouden zijn met instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Verder vallen ook activiteiten die (kunnen) plaatsvinden op grond van in bestemmingsplannen opgenomen overgangsrecht onder de eerbiedigende werking. In het bijzonder wordt bedoeld op het vaste overgangsrecht zoals dat op grond van paragraaf 3.2 van het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen is in bestemmingsplannen, inpassingsplannen en beheersverordeningen. Onder het nieuwe stelsel is het aan de gemeente zelf om het overgangsrecht van haar omgevingsplan vorm te geven, maar omdat het standaard overgangsrecht deel uit maakt van het tijdelijk deel van het omgevingsplan blijft dit van belang voor het beoordelen van de reikwijdte van de eerbiedigende werking bij de toepassing van de instructieregels.

Voor nieuw in een omgevingsplan te stellen regels of nieuwe omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten zijn de instructieregels onverkort van toepassing.

Uitbreiding eerbiedigende werking rijksbesluiten en ontheffingen

Soms maakt de instructieregelgever bewust de keuze om een instructieregel niet te laten gelden voor specifieke gevallen. Dit doet zich voor bij de in de inleiding genoemde overgangsrechtelijke situaties, maar zal ook na de overgangsfase voorkomen in het geval van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van nationaal of provinciaal belang of in een situatie waarin een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet is verkregen van een instructieregel. Het is niet wenselijk dat de gemeente bij het in overeenstemming brengen van het omgevingsplan met de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit verplicht zou zijn om de rechtmatig toegelaten activiteit te beëindigen. Het is ook niet nodig dat de gemeente er op andere wijze in voorziet dat alsnog voldaan wordt aan de instructieregel. Daarom breidt dit besluit bij een aantal artikelen in het Besluit kwaliteit leefomgeving de reikwijdte van de eerbiedigende werking uit. Het gaat concreet om de instructieregels over het beschermen van waterbelangen (paragraaf 5.1.3 met uitzondering van artikel 5.37, zie wijziging artikel 5.36), het behoud van een vrije horizon (paragraaf 5.1.5.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zie wijziging artikel 5.128), Waddenzee en Waddengebied (de ingevoegde paragraaf 5.1.5.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zie wijziging artikel 5.128), het behoud van ruimte voor toekomstige functies (paragraaf 5.1.6, zie wijziging artikel 5.132) en het behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten (paragraaf 5.1.7, zie wijziging artikel 5.149). In elk van deze artikelen was al bepaald dat de instructieregels niet zien op activiteiten die voor inwerkingtreding van die regels al waren toegelaten op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een (buitenplanse) omgevingsplanactiviteit. Met de toevoeging is nu ook bepaald dat instructieregels niet zien op activiteiten die na inwerkingtreding van die regels worden toegelaten met een rijksprojectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse

omgevingsplanactiviteit die wordt verleend door een bestuursorgaan van het Rijk. Het Rijk is niet gebonden aan deze instructieregels bij projectbesluiten, bij onder oud recht vastgestelde besluiten die gelden als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (zoals een tracébesluit) en bij omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang.

Bij de andere instructieregels is de aanvulling niet nodig om verschillende redenen:

- Bepaalde instructieregels zien expliciet alleen op nieuwe gevallen, zoals de instructieregel in paragraaf 5.1.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving over toegankelijkheid van de openbare buitenruimte en twee instructieregels die met dit besluit worden toegevoegd, te weten de instructieregel voor de ladder voor duurzame verstedelijking in paragraaf 5.1.5.4 en die voor de routenetwerken in paragraaf 5.1.7.6.
- Andere instructieregels laten voldoende afwegingsruimte aan het bevoegd gezag om bestaande situaties voort te laten bestaan, zoals de instructieregel over de weging van het waterbelang in artikel 5.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de instructieregel over cultureel erfgoed in paragraaf 5.1.5.5 van dat besluit. Ook de instructieregels voor geur, geluid en trillingen in paragraaf 5.1.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn zo geformuleerd dat er voldoende afwegingsruimte is, of eerbiedigende werking.
- Eerbiedigende werking is niet aan de orde bij instructieregels die bewust niet alleen zien op nieuwe gevallen, maar ook op bestaande gevallen. Op dit type regels is in de inleidende sectie al ingegaan.

Verder regelt dit besluit dat ontheffingen in beginsel blijven gelden, waarbij wel wordt aangetekend dat een ontheffing zoals bepaald in artikel 2.32, zesde lid, van de Omgevingswet voor een bepaalde termijn kan worden verleend.

Regeling voor niet inpasbare vergunningen

Zoals eerder beschreven voorzien de meeste rijksinstructieregels voor het omgevingsplan in eerbiedigende werking voor bestaande gevallen. Soms wordt echter bewust gekozen voor instructieregels die het beëindigen van bepaalde (combinaties van) activiteiten bewerkstelligen. De gemeente zal – binnen een bij de instructieregel gestelde termijn – dergelijke activiteiten moeten schrappen uit het geldende omgevingsplan. Het is niet te onderbouwen dat degene wiens activiteit is toegelaten met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit vervolgens anders behandeld wordt dan degene wiens activiteit is toegelaten op grond van het omgevingsplan. Voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten moeten dus dezelfde inhoudelijke kaders gelden als voor het omgevingsplan. Bij het inpassen van een dergelijke vergunning in het omgevingsplan zal het bevoegd gezag – meestal het college van burgemeester en wethouders – moeten bezien op welke wijze alsnog kan worden voldaan aan de instructieregel. Als dat niet mogelijk blijkt, is het intrekken van de omgevingsvergunning het *ultimum remedium*. Dit systeem is in dit besluit uitgewerkt door een algemene intrekingsverplichting voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten die niet (meer) aan de instructieregels over het omgevingsplan voldoen. Die verplichting geldt op de datum waarop het omgevingsplan in overeenstemming moet worden gebracht met de omgevingsvergunning, tenzij de instructieregel een andere termijn geeft. Om te beklemtonen dat er sprake is van een *ultimum remedium* gelden enkele beperkingen. Zo moet het bevoegd gezag bezien of het redelijkerwijs mogelijk is de activiteit alsnog in te passen door te volstaan met minder ingrijpende wijzigingen in het omgevingsplan, bijvoorbeeld het beperken van de externe veiligheidsrisico's of het nemen van geluidwerende maatregelen. Ook is intrekking niet aan de orde als het bevoegd gezag een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet kan verkrijgen. Als de ontheffing is opengesteld kunnen gedeputeerde staten of de verantwoordelijke minister ontheffing verlenen van de instructieregel als – zoals volgt uit dat artikel – het belang van inpassing van de activiteit in het omgevingsplan onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend met de instructieregel waaraan niet aan voldaan kan worden. Tot slot is intrekking van een vergunning,

zoals gebruikelijk bij vergunningen, niet mogelijk als volstaan kan worden met het wijzigen van vergunningvoorschriften. Bij de voorbereiding van een dergelijk besluit moet het bevoegd gezag zelf de nodige kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen verzamelen. Vooroverleg met de vergunninghouder is daar een onderdeel van (tenzij het gaat om een onbenutte vergunning, die overigens ook op grond van artikel 5.40, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet kan worden ingetrokken).

Als de gemeente constateert dat een omgevingsvergunning die door een ander bestuursorgaan is verleend niet ingepast kan worden in het omgevingsplan, zal zij langs bestuurlijke weg het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning moeten wijzen op de verplichting om de vergunning – zo nodig – in te trekken of te wijzigen. In de artikelsgewijze toelichting op de artikelen 8.97b en 8.97c wordt hier nader op ingegaan.

De regels zijn vormgegeven als breed werkende systeembepalingen, net als de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit. Er is niet voor gekozen om gedetailleerd uit te werken in welke gevallen de instructieregels inderdaad vereisen dat de regels over een eerder toegelaten activiteiten aangescherpt worden of een eerder toegelaten activiteit beëindigd wordt. Een dergelijke detailuitwerking zou bewerkelijk en foutgevoelig zijn, terwijl deze niets zou bijdragen aan de rechtszekerheid omdat de bevoegde instanties in andere gevallen toch niet toe komen aan de regel. Daarnaast kan de regering niet voorzien in welke gevallen provincies, gebruik makend van hun bevoegdheid tot het stellen van instructieregels in artikel 2.22 van de Omgevingswet, regels zullen gaan stellen die het aanscherpen van regels of beëindigen van toegelaten activiteiten vergen. Een bijkomend voordeel van de regeling is dat deze een duidelijk kader biedt voor het geval dat bij het beoordelen van een aanvraag om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit een fout is gemaakt bij het toepassen van een instructieregel, die pas ontdekt wordt op het moment dat de gemeente het omgevingsplan in overeenstemming wil brengen met de omgevingsvergunning.

Het aanscherpen van vergunningvoorschriften voor een activiteit, en zeker het niet langer toelaten daarvan, kan leiden tot schade bij degene die de activiteit verricht. Als die schade uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en hem in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft,¹⁰⁸ kan hij conform de daarvoor geldende regels een beroep doen op de regeling voor nadeelcompensatie in hoofdstuk 15 van de Omgevingswet, zoals in te voegen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor het toekennen van nadeelcompensatie zijn twee criteria in de Awb bepalend. Ten eerste het criterium van het "normale maatschappelijke risico" dat ertoe leidt dat kosten of schade die tot het normale maatschappelijke of normale bedrijfsrisico behoren in beginsel niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten tweede het criterium dat de wijziging of intrekking van de vergunning de vergunninghouder "in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft", dat ertoe leidt tot kosten of schade alleen wordt vergoed als de wijziging of intrekking van een vergunning onevenredig zwaar drukt op een burger of bedrijf ten opzichte van anderen (de referentiegroep).¹⁰⁹ Toepassing van deze criteria op het aanscherpen van vergunningvoorschriften of het intrekken van vergunningen zal niet alle gevallen tot de conclusie leiden dat de gemeente de schade moet vergoeden. Dit omdat – kort weergegeven – alleen abnormale en bovenmatige schade voor vergoeding in aanmerking komt. Bij het wijzigen of intrekken van een vergunning gaat het overigens om directe schade; het vaste forfait van het voorgestelde artikel 15.7 van de Omgevingswet geldt alleen voor indirecte schade die bestaat uit waardedaling van een onroerende zaak.

Nadat de gemeente de schade heeft uitgekeerd aan de vergunninghouder kan zij de uitbetaalde nadeelcompensatie in bepaalde gevallen verhalen op de provincie of op de verantwoordelijke minister. De Omgevingswet kent hiervoor de regeling voor extra kosten in artikel 13.3, dat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet gewijzigd wordt.¹¹⁰ Die regeling kent enkele

---

¹⁰⁸ Zie artikel 4.126, eerste lid, Awb.

¹⁰⁹ Zie verder Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 234-235.

¹¹⁰ Zie ook de toelichting hierop: Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 212-214.

toepassingsvoorwaarden. Ten eerste is er een redelijkheidseis. Voor het onderhavige geval betekent dit dat de gemeente niet meer kosten kan verhalen dan de kosten die rechtstreeks voortvloeien uit de instructieregel. Dat past bij het eerder geschetste beeld dat intrekken een *ultimum remedium* is en andere (goedkopere) maatregelen om alsnog aan de instructieregel te voldoen de voorkeur hebben. Ten tweede moet het gaan om een instructieregel of instructie over een in die regel aangegeven locatie. Daarmee wordt zowel bedoeld op een geometrisch begrensde locatie als om een generieke aanwijzing die in de praktijk slechts ziet op één of enkele aanwijsbare gevallen. De algemene kosten van het maken van omgevingsplannen en het daartoe naleven van instructieregels van algemene aard worden via het Gemeentefonds vergoed en dus niet per geval. Tot slot geldt artikel 13.3 niet als (na interbestuurlijk overleg of bij wettelijke regeling) een andere financiële regeling wordt getroffen voor de uitvoering van de kosten van de instructieregel.

4.13.3 Wijzigingen

De wijzigingen ten opzichte van de regeling in het huidige geldende recht betreffen vooral een uniformering en aanpassing aan het stelsel van de Omgevingswet. De wijzigingen zijn samengevat:

- De inhoudelijke beoordelingsregels voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit zonder nationaal of provinciaal belang zijn gelijk getrokken met de instructieregels over het omgevingsplan.
- De inhoudelijke beoordelingsregels voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal en provinciaal belang zijn gelijk getrokken met de instructieregels over het projectbesluit. Onder huidig recht is dit niet eenduidig geregeld.
- Bij omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang kan zo nodig worden afgeweken van voorbeschermingsregels. Dit om te voorkomen dat voorbeschermingsregels dergelijke activiteiten kunnen blokkeren.
- Voor gemeenten is het duidelijker in welke gevallen zij eerder toegelaten activiteiten kunnen laten voortbestaan als bij de oorspronkelijke toelating andere instructieregels golden.
- Dit besluit voorziet in een regeling die het in beginsel mogelijk maakt om bij instructieregels de regels over bestaande functies of activiteiten aan te scherpen, ook als die bij een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten.

4.13.4 Effecten

- Beoordelingsregels voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn eenvoudig toegankelijk. Nu nog zijn zij verspreid over tal van verschillende AMvB's en wetten.
- Gemeenten worden minder geconfronteerd met tegenstrijdige kaders.
- Beleid dat leidt tot het aanscherpen van regels over activiteiten kan effectief en eenduidig worden doorgevoerd.

4.14 Beoordeling omgevingsvergunning bouwactiviteit

Inleiding

In verband met de splitsing van de bouwactiviteit in een technische en een ruimtelijke activiteit in artikel 5.1 van de wet, die is opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, is paragraaf 8.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving eerder gereserveerd gehouden. Met dit besluit wordt afdeling 8.3 met de beoordelingsregels voor de bouwactiviteit toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Zie voor de systeembeschrijving van vergunningplichten voor het bouwen ook paragraaf 3.2 van deze toelichting.

Beoordelingsregels bouwactiviteit

De beoordelingsregels voor de aanvraag omgevingsvergunning bouwactiviteit zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, zijn gebaseerd op artikel 5.18 in samenhang met artikel 5.20 van

de wet. Op grond van artikel 5.20 worden de beoordelingsregels gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid. De algemene rijksregels over bouwwerken in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn op grond van artikelen 4.3 en 4.21 van de wet op deze zelfde oogmerken gesteld. Net zoals onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en eerder de Woningwet, wordt de vergunning voor de bouwactiviteit alleen verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de in beoordelingskader genoemde regels.

Of een bouwactiviteit vergunningplichtig is volgt uit artikel 2.15d van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Omdat de bouwactiviteit zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a van de wet alleen gaat over de vraag of en hoe een gebouw technisch is toegestaan, is het aantal onderdelen waaraan getoetst moet worden op grond van artikel 8.3b Besluit kwaliteit leefomgeving, ten opzichte van artikel 2.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht afgenomen. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning bouwactiviteit wordt alleen getoetst aan de voor de activiteit van belang zijnde regels uit het Besluit bouwwerken leefomgeving en eventuele vanuit dit besluit mogelijk gemaakte lokale maatwerkregels in het omgevingsplan. Concreet houdt dit in dat nieuw te bouwen bouwwerken moeten voldoen aan de regels van hoofdstuk 4 (nieuwbouw) en afdeling 7.1 (bouw- en sloopwerkzaamheden aan bouwwerken) van het Besluit bouwwerken leefomgeving, en eventuele in het omgevingsplan opgenomen maatwerkregels die gebaseerd zijn op hoofdstuk 4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. In dat geval komt de maatwerkregel in het omgevingsplan in de plaats van hetgeen daarover is opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. De aanvraag omgevingsvergunning bouwactiviteit wordt verder niet aan het omgevingsplan getoetst. Wel is het mogelijk dat voor de activiteit ook een omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit nodig is. In dat geval wordt in dat kader, op basis van dat specifieke beoordelingskader, naar de verdere inhoud van het omgevingsplan gekeken.

Een vergunningplichtige bouwactiviteit die alleen betrekking heeft op het verbouwen of verplaatsen van een bestaand bouwwerk wordt alleen getoetst aan de regels in hoofdstuk 5 (verbouw en verplaatsing van een bouwwerken en wijziging van een gebruiksfunctie) en afdeling 7.1 (bouw- en sloopwerkzaamheden aan bouwwerken) van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Net zoals onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht kent het Besluit kwaliteit leefomgeving een imperatief limitatief stelsel van weigeringsgronden voor de bouwactiviteit. Wanneer in de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit aannemelijk is gemaakt dat aan de regels van hoofdstuk 4, of hoofdstuk 5, en afdeling 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving is voldaan, moet de vergunning verleend worden. Het is mogelijk dat voor het daadwerkelijk verrichten van de activiteit meerdere toestemmingen nodig zijn, zoals een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Het (nog) niet hebben van deze andere toestemmingen is echter geen weigeringsgrond voor het verlenen van de vergunning voor de bouwactiviteit.

Vergunningvoorschriften

Omdat de technische bouwregelgeving zoveel mogelijk landelijk uniform is, kunnen aan de omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit slechts een beperkt aantal voorschriften verbonden worden. Ten opzichte van de systematiek onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is dit inhoudelijk niet gewijzigd. Wel worden in een aantal artikelen in afdeling 8.3 de mogelijkheden meer expliciet benoemd. Zo wordt de bestaande mogelijkheid uit de Regeling omgevingsrecht om bepaalde gegevens voor de aanvraag van de vergunning later aan te leveren gecontinueerd. Het bevoegd gezag krijgt op grond van artikel 8.3c Besluit kwaliteit leefomgeving expliciet de mogelijkheid dit door middel van een voorschrift bij de vergunning te regelen.

Daarnaast wordt in afdeling 8.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving geregeld dat via een voorschrift bij de vergunning geen verdergaand maatwerk kan worden gesteld dan op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving mogelijk is. Overige voorschriften verbonden aan de vergunning kunnen alleen van administratieve aard zijn.

4.14.1 Wijzigingen

- De beoordelingsregels zien, in lijn met de wijziging in de Omgevingswet, alleen nog op de vraag of en hoe een gebouw technisch is toegestaan. De regeling van niet-technische aspecten verloopt via het omgevingsplan.

4.14.2 Effecten

- De beoordeling van een bouwactiviteit gebeurt straks langs twee sporen. Voor het deel dat uitputtend in rijksregelgeving geregeld blijft, is er continuïteit in de wijze van beoordeling van de aanvraag.

4.15 Stortplaatsen voor baggerspecie op land

Het storten van afvalstoffen op een stortplaats is in paragraaf 3.3.12 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen als een vergunningplichtige activiteit. Regels over bodembescherming op deze stortplaatsen beogen een algemeen beschermingsniveau voor de bodem en harmonisatie van het voorzieningenniveau op stortplaatsen. Het storten van afvalstoffen valt onder de richtlijn storten (Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van de Europese Unie van 26 april 1999, betreffende het storten van afvalstoffen; PbEG L 182).

Met dit besluit wordt de gereserveerde paragraaf 8.5.2.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving ingevuld. Deze paragraaf gaat over het storten van baggerspecie op land, niet zijnde gevaarlijke baggerspecie. De richtlijn storten is ook van toepassing op het storten van gevaarlijke baggerspecie. In Nederland is ervoor gekozen om gevaarlijke baggerspecie af te voeren naar een specifiek voor gevaarlijk afval bestemde stortplaats en niet te storten op stortplaatsen voor baggerspecie op land. Opgemerkt wordt dat de regels voor het toepassen van grond en bagger in oppervlaktewater uit het Besluit bodemkwaliteit via het voorgenomen Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zullen overgaan naar het Besluit activiteiten leefomgeving.

De regels voor het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor het storten van baggerspecie op het land zijn gericht op de bescherming van de bodem. De regels in paragraaf 8.5.2.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving die via dit besluit worden ingevuld zijn, net als de regels voor het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor stortplaatsen, gericht op het isoleren, beheersen en controleren van de gestorte afvalstoffen (zie ook paragraaf 11.6.3.2 van de nota van toelichting van het Besluit kwaliteit leefomgeving¹¹¹). Gezien het waterige karakter van de te storten baggerspecie, zijn er daarnaast ook regels gericht op het beperken van het transport van verontreinigde stoffen naar het grondwater en oppervlaktewater. De voorschriften die via dit besluit worden opgenomen in paragraaf 8.5.2.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, geven aan dat er voorzorgsmaatregelen getroffen moeten worden, dat er controles uitgevoerd moeten worden en wat er moet gebeuren als een interventiepunt in het grondwater, zoals bedoeld in artikel 8.62l van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat via dit besluit wordt toegevoegd, is bereikt.

De regels in deze paragraaf dienen ter implementatie van de richtlijn storten. Voorheen waren deze regels opgenomen in de 'Richtlijnen voor baggerspeciastortplaatsen' die zijn oorsprong ontleend aan het Beleidsstandpunt verwijdering baggerspecie¹¹², die nadien zijn geëvalueerd en aangepast. Vervolgens zijn deze regels opgenomen in de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land¹¹³.

---

¹¹¹ Stb. 2018, 262, p. 451-454.

¹¹² Kamerstukken II 1993/94, 23450, nr. 1.

¹¹³ Stcrt. 2001, 133.

Opgemerkt wordt dat via dit besluit (zie paragraaf 5.4 van deze toelichting) stortplaatsen voor baggerspecie op land aangewezen worden als geval waarvoor het stellen van financiële zekerheid een verplichting is.

Tot slot zal bij Invoeringsregeling geregeld worden dat de artikelen uit de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land met betrekking tot de nazorgfase (artikelen 31 en 32) achterblijven in deze Regeling. Dit omdat deze artikelen betrekking hebben op gesloten stortplaatsen.

4.15.1 Wijzigingen

- In lijn met de gemaakte keuzes onder de Omgevingswet, zijn dit type regels opgetild van het niveau van een ministeriele regeling, naar het niveau van een AMvB. Een inhoudelijke wijziging ten opzichte van het voorheen geldende recht is niet beoogd; de werking en het beschermingsniveau is gelijk aan de regels zoals opgenomen in de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.
- Het merendeel van de regels uit die Regeling zijn verheven naar dit besluit, waarbij de regels over de indieningsvereisten en regels over de uitvoering van monitoring in de Invoeringsregeling opgenomen gaan worden.

4.15.2 Effecten

- Deze regels staan nu met alle andere regels over het verbinden van voorschriften aan omgevingsvergunningen bij elkaar en kennen een zoveel mogelijk uniforme opbouw. Dit draagt bij aan de inzichtelijkheid van de regels.

4.16 Monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit

4.16.1 Inleiding en Achtergrond

Dit besluit vult de in het Besluit kwaliteit leefomgeving gereserveerde paragraaf 10.2.2.1 in. Paragraaf 10.2.2.1 gaat over de monitoring van de waterkwaliteit en de gegevensverzameling voor deze monitoring in het kader van de kaderrichtlijn water. Omdat de grondslag voor het verplichte monitoringsprogramma kaderrichtlijn water onvoldoende was, is met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorzien in een wijziging van artikel 20.2 van de wet. Het gevolg van deze wijziging is dat de regels over de monitoring van de waterkwaliteit via dit besluit worden ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

4.16.2 Monitoringsprogramma

Artikel 8 van de kaderrichtlijn water verplicht de lidstaten tot het vaststellen van een monitoringsprogramma voor elk stroomgebiedsdistrict. Het monitoringsprogramma bevat de methode van monitoring voor de waterkwaliteit. Dat houdt in zowel het monitoren zelf (het meten en berekenen) als de beoordeling van de meet- en rekenresultaten. Ook de wijze van gegevensverstrekking van de monitoringsresultaten aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat maakt onderdeel uit van het monitoringsprogramma.

Met behulp van monitoring wordt bepaald of aan de omgevingswaarden voor waterkwaliteit voldaan wordt en of de andere doelstellingen van de kaderrichtlijn water, zoals geen achteruitgang van de toestand, bereikt worden. Met het uitvoeren van de maatregelen in de waterprogramma's uit hoofdstuk 4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving moet aan de omgevingswaarden voor waterkwaliteit worden voldaan. Als uit de monitoring blijkt dat met de waterprogramma's niet aan de omgevingswaarden voor waterkwaliteit kan worden voldaan en er geen of onvoldoende gebruik gemaakt kan worden van de uitzonderingsmogelijkheden die zijn opgenomen in paragraaf 2.2.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, moeten de van toepassing zijnde waterprogramma's gewijzigd worden op grond van afdeling 3.2 van de wet.

Monitoring van omgevingswaarden is verplicht op grond van artikel 20.1, eerste lid, van de Omgevingswet. De monitoring van andere doelstellingen vindt haar grondslag in artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet. Op grond van dit artikel worden in het Besluit kwaliteit leefomgeving andere parameters dan omgevingswaarden aangewezen die door monitoring worden bewaakt. Deze grondslagen om de Omgevingswet zijn bepalend voor de wijze waarop monitoring van de waterkwaliteit in het Besluit kwaliteit leefomgeving is geregeld. De inhoudelijke eisen aan het monitoringsprogramma wat betreft de monitoring uit het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 worden via het Invoeringsbesluit Omgevingswet ingevoegd volgens de systematiek van de Omgevingswet.

Verder vult dit besluit paragraaf 10.2.2.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in voor verslaglegging van de monitoring van de andere parameters voor waterkwaliteit, die zijn opgenomen in paragraaf 10.2.2.1. De wet zelf verplicht al tot het maken van een verslag van de gegevens die zijn verkregen door monitoring voor de omgevingswaarden. Regels over het beschikbaar stellen van verslagen over de monitoring aan het publiek zijn opgenomen in artikel 10.36 van het Omgevingsbesluit.

Onder het nu geldende recht is het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water vastgelegd in het op grond van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 vastgestelde Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water. Artikel 8.2.0a van het Invoeringsbesluit bevat overgangsrecht, inhoudende dat dit monitoringsprogramma geldt als een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.14b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De protocollen en andere documenten die op grond van het voormalige Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water deel uitmaken van het monitoringsprogramma, blijven hierdoor behouden, ook onder de wet, zolang het monitoringsprogramma niet wordt aangepast. Dit betekent dat onder andere het Draaiboek monitoring grondwater KRW, de Handreiking MEP/GEP en het Protocol voor monitoring en toetsing drinkwaterbronnen KRW, bedoeld in artikel 1 van het voormalige Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water, bruikbaar blijven.

Verder zijn aan paragraaf 10.2.2.1 drie bepalingen toegevoegd die zien op de gegevensverzameling. Het gaat om gegevens die nodig zijn voor het opstellen van stroomgebiedsbeheerplannen, de analyses en beoordeling als bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn water en de voortgang van de maatregelen als bedoeld in artikel 11 van de kaderrichtlijn water. Voorheen volgde dit impliciet uit artikel 3.4, tweede lid, van het Waterbesluit. Door de nieuwe systematiek van de Omgevingswet was het nodig om deze bepalingen expliciet op te nemen.

Overigens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal aanpassingen te doen op het gebied van waterkwaliteit. In artikel 4.13 is, mede naar aanleiding van een reactie van de Unie van Waterschappen geëxpliciteerd dat voor krw-oppervlaktewaterlichamen waarvoor in een waterprogramma een goed ecologisch potentieel is vastgesteld, met dit programma aan deze doelstelling moet worden voldaan. Verder is de leesbaarheid van artikel 8.84 verbeterd en is daarin een nuancering aangebracht in de gevolgen die het gebruikmaken van uitzonderingsgronden heeft bij het beoordelen van aanvragen om een omgevingsvergunning. Deze verbeteringen zijn ook doorgevoerd in de corresponderende artikelen 6.2 en 7.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarnaast zijn in artikel 2.11 de concentraties opgenomen voor het kwaliteitselement specifiek verontreinigende stoffen (bijlage IIIa bij dit besluit). Een dergelijke tabel is nu opgenomen in bijlage bij de Regeling monitoring kaderrichtlijn water. Gelet op de delegatiesystematiek van de Omgevingswet, is deze bijlage opgetild, naar het niveau van algemene maatregel van bestuur. Eerder was voorzien om deze bijlage onderdeel te laten uitmaken van de monitoringsbepalingen in paragraaf 10.2.2.1. Gezien het normerende karakter is ervoor gekozen deze bijlage door middel van artikel 2.11 op te nemen. Dit geldt ook voor het Stowarapport voor natuurlijke watertypen; gezien de normerende werking daarvan is besloten dit op het niveau van algemene maatregel van bestuur te regelen.

4.16.3 Wijzigingen

- Dit besluit bevat geen inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de nu geldende situatie. Het monitoringsprogramma blijft, maar wordt opnieuw vastgesteld op grond van artikel 10.14b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

4.16.4 Effecten

- In het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 staan de inhoudelijke eisen voor monitoring verspreid over het besluit. Door deze eisen met dit besluit samen te brengen, verbetert de inzichtelijkheid.

4.17 Specifiek overgangsrecht Besluit kwaliteit leefomgeving

Het overgangsrecht dat nodig is voor inwerkingtreding van het Besluit kwaliteit leefomgeving is grotendeels al geregeld in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet of wordt geregeld via de bruidsschat (zie daarover hoofdstuk 7 van deze nota van toelichting). Op enkele punten is echter aanvullend overgangsrecht nodig. Daartoe wordt aan het Besluit kwaliteit leefomgeving een hoofdstuk 10A toegevoegd.

4.17.1 Overgangsfase omgevingsplan

Afdeling 22.1 van de Omgevingswet, zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorziet in een overgangsfase¹¹⁴ waarin gemeenten het omgevingsplan stapsgewijs opbouwen. Omdat het omgevingsplan tijdens de overgangsfase nog niet geheel voldoet aan de eisen van het nieuwe stelsel zijn enkele overgangsrechtelijke regels nodig:

- Gedurende de overgangsfase wordt bij het beoordelen van vergunningaanvragen voor ontgrondingsactiviteiten de inrichting van de locatie niet getoetst aan het omgevingsplan als dat nog niet voorziet in een regeling daarvoor.
- Gedurende de overgangsfase is de actualisering van het omgevingsplan in verband met buitenplanse omgevingsplanactiviteiten opgeschort (zie artikel 22.5, tweede lid, van de Omgevingswet zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet). In verband hiermee worden de bepalingen over het intrekken of wijzigen van niet inpasbare omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, waarop in paragraaf 4.13.2 is ingegaan, ook deels opgeschort.

Voor een inhoudelijke toelichting op beide regels wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op hoofdstuk 10A van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals dat met dit besluit wordt ingevoegd.

Overwogen is ook te voorzien in een (verduidelijkende) bepaling voor de werking van instructieregels over het omgevingsplan tijdens de overgangsfase. Dat bleek echter niet nodig. Een instructieregel ziet zoals bepaald in de artikelen 2.22 en 2.24 van de Omgevingswet op een bevoegdheid, namelijk de vaststelling van een omgevingsplan. De instructieregel in het Besluit kwaliteit leefomgeving of de omgevingsverordening wordt dus pas nageleefd op het eerste moment dat een gemeenteraad het omgevingsplan voor een bepaalde locatie vaststelt. Wel kan een instructieregel bepalen dat deze (uiterlijk) op een bepaalde datum wordt uitgevoerd, maar afdeling 5.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, inclusief de aanvullingen die voortvloeien uit dit besluit, bevat geen instructieregels die ertoe noodzaken dat een omgevingsplan vóór de einddatum van de overgangsfase wordt gewijzigd. Deze einddatum zal worden vastgesteld bij koninklijk besluit op grond van artikel 22.5, eerste lid, van de Omgevingswet, zoals in te voegen bij het wetsvoorstel

---

¹¹⁴ Voor een nadere toelichting op de overgangsfase voor het omgevingsplan Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 97-109.

Invoeringswet Omgevingswet. In die overgangsfase zullen de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving steeds toegepast worden op dat deel van het grondgebied waarvoor het omgevingsplan wordt gewijzigd. Voor nieuwe instructieregels van het Rijk, waaronder regels ter uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen, instructieregels uit de aanvullingsbesluiten en provinciale instructieregels kan dit anders komen te liggen. Die regels kunnen vereisen dat (een bepaald deel van) het omgevingsplan binnen een bepaalde termijn met de instructieregel in overeenstemming wordt gebracht.

Overigens ziet de wettelijk geregelde overgangsfase alleen op de regels in het omgevingsplan die zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling en daarmee niet voor de regels in afdeling 5.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Die regels krijgen in beginsel onmiddellijke werking. Voor artikel 5.164 (lokale spoorwegen binnen vervoerregio's) zou dat bezwaarlijk zijn. Daarom is voor dit artikel gekozen voor uitgestelde werking. Gemeenten in vervoerregio's krijgen twee jaar de tijd om de beperkingengebieden van de lokale spoorwegen, die worden aangewezen door het bestuur van die vervoerregio's, te begrenzen in het omgevingsplan. Dit is nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting op hoofdstuk 10A. Voor de andere artikelen in afdeling 5.2 bleek overgangsrecht niet nodig. Artikel 5.163 (voorkomen belemmeringen gebruik en beheer hoofdspoorweginfrastructuur en rijkswegen) krijgt onmiddellijke werking: dit vraagt niet van gemeenten om het omgevingsplan direct te wijzigen, maar is sturend op mogelijke toekomstige wijzigingen. Ook artikel 5.165 (lozen industrieel afvalwater in openbaar vuilwaterriool) krijgt onmiddellijke werking, omdat via de bruidsschat al is voorzien in een invulling van dat artikel, zodat gemeenten er al aan voldoen op de dag dat de Omgevingswet in werking treedt.

Tijdens de overgangsfase zijn ook enkele overgangsrechtelijke regels met een inhoudelijke achtergrond van belang. Op de aanpassing aan de Wet verbod pelsdierhouderij is in paragraaf 4.8 al ingegaan. Ook bleek dat een bestaand overgangsrechtelijk artikel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer over windturbines niet was omgezet. Ook voor een toelichting op deze regel wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op hoofdstuk 10A van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals dat met dit besluit wordt ingevoegd.

4.17.1.1 Overgangsfase omgevingsplan en de nieuwe categorie zeer kwetsbare gebouwen

Ten opzichte van de voorheen geldende regelgeving is de categorie zeer kwetsbare gebouwen nieuw. Een voorbeeld van een zeer kwetsbaar gebouw is een kinderdagverblijf. Het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet erin dat zeer kwetsbare gebouwen in een aandachtsgebied van een risicovolle activiteit voldoen aan aanvullende bouwtechnische eisen. Die verplichting geldt voor nieuwe gebouwen met inbegrip van geheel vervangende nieuwbouw. Deze aanvullende bouwtechnische eisen zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving en zijn van toepassing op basis van in het omgevingsplan aan te wijzen voorschriftengebieden.

Tijdens de overgangsfase zullen nog niet overal waar zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten in een aandachtsgebied ook voorschriftengebieden zijn aangewezen. In het navolgende wordt de werking van de aandachtsgebieden en de voorschriftengebieden verduidelijkt, in relatie tot de overgangsfase. Daarnaast wordt ingegaan op de situatie waarin een aandachtsgebied ontstaat vanwege een risicovolle activiteit die wordt toegelaten op basis van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Aandachtsgebieden en voorschriftengebieden

Een aandachtsgebied van een risicovolle activiteit wordt niet in het omgevingsplan aangewezen, maar geldt van rechtswege. Een bestaande risicovolle activiteit als bedoeld in artikel 5.13 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, die is toegelaten in het tijdelijk deel van het omgevingsplan en in werking is op basis van een omgevingsvergunning of melding voor een milieubelastende activiteit, heeft een aandachtsgebied. Als een nieuwe risicovolle activiteit wordt toegelaten, geldt het aandachtsgebied vanaf het moment dat (i) de omgevingsvergunning voor de milieubelastende

activiteit in werking is getreden of (ii) zodra de voor het starten van de activiteit verplichte melding is gedaan.

Een aandachtsgebied kan ook gaan gelden door dit toe te laten in het omgevingsplan. Dat kan nuttig zijn als een globale functietoedeling voor bedrijvigheid in het omgevingsplan is opgenomen, die risicovolle activiteiten toestaat zonder specifiek de aard en omvang van die activiteiten te regelen. In dat geval wordt met het toelaten van het aandachtsgebied het maximum aandachtsgebied vastgesteld, waarbinnen toekomstige risicovolle activiteiten dienen te blijven. In dat geval geldt het aandachtsgebied vanaf de inwerkingtreding van het omgevingsplan.

Zolang het aandachtsgebied (of een deel daarvan) nog niet in het omgevingsplan is aangewezen als brandvoorschriftengebied of explosievoorschriftengebied en een zeer kwetsbaar gebouw in dat gebied is toegelaten, hoeft een in het tijdelijk deel van het omgevingsplan toegelaten en nieuw op te richten zeer kwetsbaar gebouw niet te voldoen aan aanvullende bouwtechnische eisen die zijn opgenomen in artikel 4.90 tot en met 4.96 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, of aan gelijkwaardige maatregelen. Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit zal in die situatie ook niet kunnen worden geweigerd, als de aanvraag voor het overige voldoet aan het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Uit het oogpunt van omgevingsveiligheid heeft het de voorkeur dat gemeenten de uitvoering van het nieuwe omgevingsveiligheidsbeleid voortvarend ter hand nemen. Voor wat betreft de verbeterde bescherming van minder zelfredzame personen betekent dit dat het wenselijk is dat gemeenten prioriteit geven aan het aanwijzen van brand- en/of explosievoorschriftengebieden als zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten in een brand- of explosieaandachtsgebied. Zo kan worden verzekerd dat nieuw te bouwen zeer kwetsbare gebouwen daadwerkelijk meer bescherming bieden. In het kader van de invoeringsbegeleiding zal hier aandacht aan worden besteed.

Wanneer het tijdelijk deel van het omgevingsplan niet voorziet in een zeer kwetsbaar gebouw als een kinderdagverblijf, kan die activiteit alleen worden toegelaten door wijziging van het omgevingsplan of met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. De instructieregels die betrekking hebben op het waarborgen van de veiligheid zijn dan onverminderd van toepassing. Dat betekent dat een zeer kwetsbaar gebouw bij voorkeur niet wordt gevestigd in een aandachtsgebied en als daar wel voor wordt gekozen – naast de afweging van andere beschermende maatregelen op grond van artikel 5.15 – die locatie als brand- en/of explosievoorschriftengebied moet worden aangewezen bij wijziging van het omgevingsplan. Het is dus ook tijdens de overgangsfase niet mogelijk om met een wijziging van het omgevingsplan een zeer kwetsbaar gebouw toe te laten in een aandachtsgebied van een risicovolle activiteit, zonder dat de locatie waar dat gebouw wordt toegelaten bij die wijziging als een voorschriftengebied wordt aangewezen.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat het omgevingsplan na de overgangsfase moet voldoen aan alle instructieregels, waarbij voor externe veiligheid uitsluitend in de situaties die zijn geregeld in de artikelen 5.3a en 5.15a van het Besluit kwaliteit leefomgeving sprake is van eerbiedigende werking. Dit brengt mee dat na de overgangsfase locaties waar zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten – ook als deze al zijn gebouwd – tevens moeten zijn aangewezen als voorschriftengebied. Bij nieuwbouw op die locaties zijn dan ook de aanvullende bouwtechnische eisen van het Besluit bouwwerken leefomgeving van toepassing.

Aandachtsgebieden en de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Van belang is dat een voorschriftengebied alleen door middel van een wijziging van het omgevingsplan kan worden vastgesteld. Dat beperkt de mogelijkheid om een nieuwe risicovolle activiteit toe te laten door verlening van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Als met die omgevingsvergunning een risicovolle activiteit wordt toegelaten die zal leiden tot een aandachtsgebied waarbinnen zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten, zal de omgevingsvergunning moeten worden geweigerd wanneer ten behoeve van die

gebouwen geen voorschriftengebied is aangewezen. Dit vloeit voort uit de met dit besluit toegevoegde beoordelingsregel 8.0b. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij dit artikel.

In de spiegelbeeldige situatie – een zeer kwetsbaar gebouw wordt met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit op een locatie toegelaten – geldt dat de instructieregels voor het omgevingsplan van overeenkomstige toepassing zijn op grond van artikel 8.0b van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In het aandachtsgebied kan dan alleen een zeer kwetsbaar gebouw worden toegelaten als die locatie ook als voorschriftengebied is aangewezen in het omgevingsplan.

4.17.12 Overgangsfase omgevingsplan en risicogebied externe veiligheid

Het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet in de mogelijkheid een risicogebied externe veiligheid aan te wijzen in het omgevingsplan. Deze risicogebieden zijn bedoeld om extra ruimte te geven aan bepaalde bedrijven met externe veiligheidsrisico's. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is met de mogelijkheid een veiligheidscontour vast te stellen een vergelijkbare mogelijkheid opgenomen. In artikel 8.2.4a van het Invoeringsbesluit is een overgangsbepaling opgenomen op grond waarvan een veiligheidscontour als bedoeld in artikel 14 van het Bevi, die is vastgelegd in een onherroepelijk besluit, gedurende de overgangsfase geldt als deel van het omgevingsplan

4.17.13 Wijzigingen

- Deze overgangsrechtelijke regels hebben een ondersteunende functie en leiden niet tot zelfstandige wijzigingen.

4.17.14 Effecten

- De regels maken een goede uitvoering van het Besluit kwaliteit leefomgeving mogelijk in de fase dat het omgevingsplan in opbouw is.

4.17.2 Eerbiedigende werking instructieregels

Zoals toegelicht in paragraaf 8.1 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving is aan een deel van de instructieregels van hoofdstuk 5 eerbiedigende werking toegekend. De eerbiedigende werking houdt in dat de desbetreffende instructieregels, ongeacht de redactie van die instructieregels, niet dwingen tot het in het omgevingsplan wijzigen van activiteiten die op het tijdstip van inwerkingtreding van de instructieregel al zijn toegelaten in het omgevingsplan of al zijn toegelaten op basis van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Daarmee wordt de kans op nadeelcompensatie en bestuurlijke lasten als gevolg van gedwongen wijzigingen van het omgevingsplan beperkt. Deze eerbiedigende werking brengt met zich mee dat instructieregels tijdens de overgangsfase voor het omgevingsplan alleen moeten worden opgevolgd voor zover het omgevingsplan op dat onderdeel wordt gewijzigd. Bezien is of de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving onwenselijke gevolgen kunnen hebben voor eerder toegelaten activiteiten. In de meeste gevallen was dat niet aan de orde, omdat de instructieregels al voorzien in eerbiedigende werking. In enkele gevallen bleek aanpassing nodig. Voor geur bleek zoals beschreven in paragraaf 4.8 de regeling van de eerbiedigende werking niet juist te zijn vormgegeven. In paragraaf 4.13.2 van deze nota van toelichting is al ingegaan op de benodigde uitbreiding van de eerbiedigende werking voor rijksbesluiten en ontheffingen. Voor externe veiligheid bleek een nadere regeling van eerbiedigende werking van instructieregels nodig.

Eerbiedigende werking instructieregels waarborgen van de veiligheid

Met dit besluit wordt voor een deel van de instructieregels die betrekking hebben op het waarborgen van de veiligheid (paragraaf 5.1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) voorzien in eerbiedigende werking. De noodzaak van eerbiedigende werking houdt onder meer verband met de

introductie van aandachtsgebieden voor externe veiligheidsrisico's (groepsrisico). In situaties waarin zich geen materiële wijziging ten opzichte van het voorheen geldende recht voordoet is eerbiedigende werking niet aan de orde. Dat is met name het geval bij het plaatsgebonden risico, waarvoor op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) al grens- en richtwaarden gelden. Na de overgangsfase moet het omgevingsplan volledig voldoen aan alle instructieregels, waarbij uitsluitend in de situaties die zijn beschreven in de artikelen 5.3a en 5.15a van het Besluit kwaliteit leefomgeving sprake is van eerbiedigende werking.

Aandachtsgebieden voor het groepsrisico

Het groepsrisico is in het Besluit kwaliteit leefomgeving nieuw vormgegeven door te werken met aandachtsgebieden. Aan paragraaf 5.1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een nieuw artikel 5.15a toegevoegd, dat erin voorziet dat een onder het voormalige recht gemaakte afweging over het groepsrisico niet opnieuw hoeft te worden gemaakt.

Locaties voor evenementen in de open lucht voor ten minste 5.000 personen

Locaties voor evenementen in de open lucht voor ten minste 5.000 personen zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving aangewezen als 'kwetsbaar'. Dat betekent onder meer dat voor het plaatsgebonden risico een grenswaarde van 10^{-6} per jaar in acht moet worden genomen. Onder het Bevi kunnen deze evenementenlocaties worden aangemerkt als 'beperkt kwetsbaar'. Artikel 5.3a, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet in eerbiedigende werking. Op grond van dat artikel wordt een locatie voor evenementen in de open lucht voor ten minste 5.000 personen, voor zover die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie is toegestaan, op het tijdstip van inwerkingtreding van paragraaf 5.1.2.2 aangemerkt als een beperkt kwetsbare locatie. Op deze wijze wordt tegemoetgekomen aan het uitgangspunt dat het overgangsrecht zo zal worden vormgegeven dat nieuwe saneringssituaties zoveel mogelijk worden vermeden.¹¹⁵ Voor de goede orde zij erop gewezen dat de genoemde standaardwaarde voor deze evenementenlocaties alleen geldt ten opzichte van risicovolle activiteiten die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie worden verricht of zijn toegestaan op het tijdstip waarop paragraaf 5.1.2.2 in werking treedt.

'Kleinere gezondheidszorgfuncties'

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn gebouwen met een gezondheidszorgfunctie zonder bedgebied aangewezen als kwetsbare gebouwen. Hieronder vallen ook relatief kleine gezondheidszorgfuncties als een tandartspraktijk en praktijken voor fysiotherapie. Onder de werking van het Bevi kunnen deze kleinere gezondheidszorgfuncties onder omstandigheden worden aangemerkt als beperkt kwetsbare objecten. Artikel 5.3a, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet in eerbiedigende werking op dit punt. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij dit artikel.

4.17.21 Wijzigingen

- Het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet erin dat voor het groepsrisico wordt gewerkt met aandachtsgebieden. Daarnaast zijn enkele locaties en gebouwen aangemerkt als 'kwetsbaar' in plaats van 'beperkt kwetsbaar'.

4.17.22 Effecten

- De eerbiedigende werking voor enkele instructieregels op het gebied van externe veiligheid voorkomt bestuurlijke lasten en saneringssituaties.

¹¹⁵ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 143.

4.18 Overige belangrijke wijzigingen voor het Besluit kwaliteit leefomgeving

Naast de punten die eerder in dit hoofdstuk zijn toegelicht wordt het Besluit kwaliteit leefomgeving nog op een aantal andere onderdelen aangepast. Een nadere toelichting hierop is te vinden in de artikelsgewijze toelichting.

Naar aanleiding van de motie Veldman-Çegerek¹¹⁶ over eisen aan decentrale omgevingswaarden is geregeld dat omgevingswaarden die door een gemeente of provincie worden vastgesteld berusten op onderzoek door een onafhankelijke deskundige. Dit geldt niet voor verplichte omgevingswaarden die bijvoorbeeld provincies moeten vaststellen en voor het aanscherpen van rijksomgevingswaarden.

Artikel 1.1.2 uit het Besluit ruimtelijke ordening wordt omgezet naar het nieuwe stelsel. Het wordt als instructieregel voor omgevingsplannen toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op deze manier is geborgd dat regels in omgevingsplannen niet in strijd mogen zijn met artikel 14, aanhef en onder 5, van Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt (PbEU L 376).

In enkele artikelen van het Besluit kwaliteit leefomgeving is het begrip "drijvende woonfunctie" vervangen door: woonschip. Bedoeld was de oude situatie voort te zetten, waarin woonschepen net als woonwagens een andere positie hebben dan andere woningen. Een drijvende woonfunctie kan echter ook een woning op het water zijn, die geen woonschip is. Deze woningen op het water worden gelijk behandeld als andere woningen. De uitzonderingspositie betreft alleen in het omgevingsplan aangewezen locaties voor een ligplaats voor een woonschip.

Verder worden de Koloniën van Weldadigheid toegevoegd aan artikel 7.3 (aanwijzing en begrenzing van werelderfgoed en erfgoed op de Voorlopige Lijst werelderfgoed). Deze toevoeging vloeit voort uit de lopende nominatie van de Koloniën bij het Werelderfgoedcomité van UNESCO.

In het advies op het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het gelijkkluidende advies op het Besluit kwaliteit leefomgeving¹¹⁷ heeft de Afdeling Advisering van de Raad van State aandacht geschonken aan artikel 5.53, derde en vierde lid, van de wet. Op grond van dit artikel in de wet kunnen een minister en gedeputeerde staten decentrale regels buiten toepassing laten, als deze regels de uitvoering van een projectbesluit onevenredig belemmeren. De Afdeling constateerde dat deze leden een mogelijkheid zouden kunnen bieden om besluiten te nemen die strijdig zijn met Europeesrechtelijke of internationale verplichtingen. Om die reden is in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet een grondslag opgenomen om instructieregels te stellen over deze bevoegdheid. Deze is uitgewerkt in dit besluit.

---

¹¹⁶ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58.

¹¹⁷ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 4, p. 23-24.

5 Aanvullingen en wijzigingen van het Omgevingsbesluit

5.1 Inleiding

Het Omgevingsbesluit wordt op diverse onderdelen aangepast. In dit hoofdstuk worden de onderwerpen beschreven die nieuw zijn of een grote verandering inhouden ten opzichte van het Omgevingsbesluit zoals in augustus 2018 gepubliceerd in het Staatsblad. Een toelichting op de andere, veelal technische, wijzigingen is te vinden in de artikelsgewijze toelichting. In hoofdstuk 6 zijn de hoofdlijnen van het overgangsrecht beschreven.

Met dit besluit worden ook enkele aanpassingen gedaan aan regels over onderwerpen die meer dan één besluit raken. Voor deze onderwerpen is ervoor gekozen om bij die AMvB waar het zwaartepunt van het onderwerp ligt een toelichting te geven in het algemene deel. Het gaat voor het Omgevingsbesluit om de volgende onderwerpen, waarvoor de toelichting is te vinden in:

- de vergunningplicht vanwege de mer-beoordeling: in paragraaf 2.11;
- de uitwerking van de vergunningplichten voor het bouwen: in paragraaf 3.2;
- spoorwegemplacements: in paragraaf 4.2;
- mijnbouwlocatieactiviteit en mijnbouwwerken in en om Waddengebied: in paragraaf 4.3;
- reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening: in paragraaf 5.2.

In dit hoofdstuk worden, naast het hierboven genoemde onderwerp uit hoofdstuk 5, voor het Omgevingsbesluit de volgende onderwerpen toegelicht die worden gewijzigd of aangevuld:

- aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden;
- omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk;
- financiële zekerheidstelling;
- verdeling van verantwoordelijkheden tussen vergunninghouders per activiteit of een deel van een activiteit;
- milieueffectrapportage;
- OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten;
- vergunningverlening, toezicht en handhaving; en
- digitaal stelsel Omgevingswet.

Het Omgevingsbesluit heeft geen aanvullingen die voortkomen uit de parlementaire behandeling van de vier AMvB's. Wel is bij de behandeling van dit besluit in de Eerste Kamer de motie Nooren c.s. aangenomen die heeft geleid tot een aanvulling van het Omgevingsbesluit. ¹¹⁸Zie hiervoor paragraaf 9.6 van deze toelichting.

5.2 Reikwijdte omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening

5.2.1 Inleiding

Het stelsel van de wet brengt mee dat decentrale regels over (aspecten van) de fysieke leefomgeving in principe in het omgevingsplan, de waterschapsverordening, of de omgevingsverordening opgenomen moeten worden. Daarnaast is er een beperkt aantal regels in de wet en daarop gebaseerde regelgeving die juist met zich brengen dat decentrale regels, ook als ze betrekking hebben op de fysieke leefomgeving, daar niet in mogen. Het gaat hier onder meer om artikel 2.7 van de Omgevingswet, zoals gewijzigd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

---

¹¹⁸ Kamerstukken I 2019/20, 34986, nr. AA.

Met dit besluit wordt aan het Omgevingsbesluit een nieuw hoofdstuk (hoofdstuk 2) toegevoegd waarin, ter uitwerking van die bepaling, nadere regels worden opgenomen over de reikwijdte van het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening. Deze regels bakenen de reikwijdte van deze regelingen af ten opzichte van andere decentrale verordeningen. Hiermee wordt meer duidelijkheid geboden over de reikwijdte van deze instrumenten. Daarmee wordt het risico op het van rechtswege vervallen van bepalingen die op een verkeerde plek zijn opgenomen aanzienlijk beperkt.

5.2.2 Aanleiding voor de afbakening

Veel van de huidige decentrale verordeningen bevatten regels over de fysieke leefomgeving en reguleren activiteiten die gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen hebben. Denk bijvoorbeeld aan regels over het parkeren van grote voertuigen of geluid bij collectieve of incidentele festiviteiten in de Algemeen plaatselijke verordening. Tegelijkertijd geldt op grond van de artikelen 2.4 tot en met 2.6 van de Omgevingswet voor de gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap en provinciale staten de verplichting om regels over de fysieke leefomgeving in één omgevingsplan, waterschapsverordening, respectievelijk omgevingsverordening op grond van de Omgevingswet op te nemen. Dit wordt de één-document-gedachte genoemd.

De brede reikwijdte van de wet en de verschillende bepalingen in de wet die effect hebben op de reikwijdte van omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en provinciale verordeningen, in combinatie met de verplichting om regels over de fysieke leefomgeving in een omgevingsplan of waterschaps- of omgevingsverordening op te nemen, heeft de vraag opgeroepen welke regels van decentrale verordeningen in ieder geval verplicht daarnaar overgaan.

De vraag welke regels in ieder geval moeten worden opgenomen doet zich onder meer voor in gevallen waarbij regels worden gesteld over activiteiten die direct of indirect effecten kunnen hebben op de fysieke leefomgeving, waarbij de regulering daarvan meerdere motieven heeft. Te denken valt aan regels over evenementen, markten, parkeren en horeca. Zonder nadere afbakening is onvoldoende duidelijk waar regels over dergelijke activiteiten moeten worden gesteld.

Dit is van belang omdat het risico bestaat dat regels in een decentrale verordening door de rechter onverbindend worden geacht of regels van een omgevingsplan worden vernietigd omdat ze ten onrechte niet, respectievelijk ten onrechte wel in de waterschapsverordening, de omgevingsverordening of het omgevingsplan, zijn opgenomen. De wijziging van artikel 2.7 van de Omgevingswet, in combinatie met de artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit, beoogt het risico op het op 'de verkeerde plek regelen' aanzienlijk te verminderen en duidelijkheid te bieden welke regels (als ze worden gesteld) in ieder geval wel in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten worden opgenomen, en welke regels daarin in ieder geval niet mogen worden opgenomen.

De regeling verplicht overigens niet tot het op decentraal niveau stellen van regels over de onderwerpen die bij dit besluit zijn aangewezen. Er wordt niet in deze bestuurlijke afwegingsruimte getreden. Het Omgevingsbesluit legt alleen vast dat als het bevoegd gezag regels wil stellen over de gevallen die bij dit besluit zijn aangewezen, dit in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moet of juist niet mag plaatsvinden.

5.2.3 De afbakening van de reikwijdte van decentrale regels binnen het stelsel van de Omgevingswet

De artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit zijn niet de enige waaruit volgt over welke onderwerpen regels in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moeten of niet mogen worden opgenomen. Om de plaats van deze artikelen

binnen het stelsel te verduidelijken wordt hieronder eerst ingegaan op de andere bepalingen die een rol spelen bij het bepalen van de reikwijdte van deze instrumenten.

De reikwijdte van de Omgevingswet

Bij het bepalen welke regels – als ze worden gesteld – in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten, niet mogen, of (afhankelijk van de aard en motief van de regel) kunnen worden opgenomen is de reikwijdte van Omgevingswet uiteraard het vertrekpunt. Die reikwijdte is breed: op grond van artikel 1.2, eerste lid, gaat de wet over:

- het brede begrip 'fysieke leefomgeving' (waaronder in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water en watersystemen, bodem, lucht, landschap, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed); en
- activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.

De artikelen 1.2 (reikwijdte wet), 1.3 (maatschappelijke doelen wet), 2.1 (taken en bevoegdheden), artikelen 2.4, 2.5 en 2.6 (één omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening) afdeling 2.4.1 (toedeling van specifieke taken) van de wet bepalen samen over welke onderwerpen regels gesteld kunnen worden in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening. De wet en de daarop gebaseerde regelingen gaan dus over de fysieke leefomgeving en activiteiten die daar gevolgen voor kunnen hebben, en niet over zaken die daar geen betrekking op hebben. Denk bijvoorbeeld aan de toekenning van uitkeringen, aan arbeidsomstandigheden of aan dierenwelzijn. Daarover kunnen geen regels worden opgenomen in het omgevingsplan en de verordeningen.

Voor de afbakening van de reikwijdte van de wet is verder artikel 1.4 van de wet van belang. Uit die bepaling volgt dat geen regels worden opgenomen over onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan, voor zover die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld. Voorbeelden daarvan zijn de Wet openbare manifestaties, de Wegenverkeerswet 1994, de Wet luchtvaart en de Wegenwet: die worden niet opgenomen in de Omgevingswet. Over onderwerpen die in die wetten uitputtend worden geregeld, zoals de samenkomsten tot het belijden van godsdienst, vergaderingen en betogingen op openbare plaatsen en het weg- en luchtverkeer, mogen dus geen regels worden opgenomen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Dat volgt niet uit de artikelen van 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit, maar uit artikel 1.4 van de wet. Andersom is ook mogelijk, dat in een andere wet expliciet is bepaald dat een onderwerp niet uitputtend is geregeld. Dan kunnen wel regels in bijvoorbeeld het omgevingsplan worden opgenomen. Dat is bijvoorbeeld het geval in hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer, zoals te wijzigen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Die wet biedt de gemeenten de mogelijkheid om de vereiste regels over inzameling van afvalstoffen naar keuze in een afvalstoffenverordening of het omgevingsplan op te nemen.

Bepalingen in de Omgevingswet over op te nemen regels

Diverse bepalingen in de wet en daarop gebaseerde regels vereisen dat regels over (aspecten van) de fysieke leefomgeving in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening moeten worden opgenomen.

Regels over specifieke taken

Dat geldt voor paragraaf 2.4.1 van de wet, waarin specifieke taken voor de fysieke leefomgeving worden toegedeeld aan gemeenten, waterschappen en provincies. Als ter uitvoering van die taak regels worden gesteld – bijvoorbeeld regels die strekken tot het behoeden van de staat en werking van openbare wegen – volgt uit de artikelen 2.4, 2.5 en 2.6 van de wet dat die regels moeten worden opgenomen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Zo heeft het waterschap taken voor het beheer van watersystemen en de verwerking van stedelijk afvalwater (artikel 2.17, eerste lid, onder a, van de wet). Als het

waterschap daarover regels stelt, moeten die in de waterschapsverordening. De gemeente heeft ook taken die hieraan raken, namelijk voor verwerking van overtollig hemelwater (artikel 2.16, eerste lid, onder a, van de wet). Als de gemeente hierover regels stelt, moeten die in het omgevingsplan.

Regels op grond van instructieregels of instructies

De Omgevingswet bevat grondslagen voor het stellen van instructieregels en het geven van instructies over de inhoud van omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen. Uit instructieregels en instructies volgt dat bepaalde regels in die Omgevingswetinstrumenten moeten worden opgenomen. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn instructieregels van het Rijk opgenomen voor omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen. Uit die instructieregels vloeit bijvoorbeeld voort dat regels over de maximale geluidbelasting op een geluidgevoelig gebouw moeten worden opgenomen in het omgevingsplan, als dat een bepaald geluid producerende activiteit toelaat in de nabijheid van dat gebouw. Instructieregels kunnen dus, los van de artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit, duidelijk maken dat bepaalde regels in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moeten worden opgenomen.

Maatwerkregels

Als een gemeente, waterschap of provincie maatwerkregels wil stellen die afwijken van, of een invulling vormen van, bijvoorbeeld de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving of het Besluit bouwwerken leefomgeving, is dat alleen mogelijk in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening. Dit volgt uit artikel 4.6 van de Omgevingswet in samenhang met de regels over maatwerk in die algemene maatregelen van bestuur¹¹⁹. Die regels bepalen waar en onder welke voorwaarden maatwerkregels gesteld kunnen worden. Daardoor kunnen lokale regels op milieugebied die (ook) zien op de milieubelastende activiteiten die het Besluit activiteiten leefomgeving regelt alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening opgenomen worden.

Omgevingswaarden

Ook decentrale omgevingswaarden kunnen alleen in de instrumenten van de Omgevingswet (omgevingsplan, omgevingsverordening) worden opgenomen en niet elders. Dit volgt uit de artikelen 2.11 en 2.12 van de wet.

En andere regels

Daarnaast moeten op grond van de Omgevingswet zelf onder bepaalde omstandigheden regels in een omgevingsplan worden opgenomen. Daarbij kan worden gedacht aan regels over kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling als daarover niet anterieur is gecontracteerd (zie artikel 12.2 van de wet).

Concluderend kan gesteld worden dat de artikelen 2.1 tot en met 2.3 van het Omgevingsbesluit alleen de reikwijdte van het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening afbakenen in de gevallen waarin het Rijk (en ook de provincie) niet elders bepaalt op welke plaats een bepaald onderwerp wordt geregeld. Dat is vooral aan de orde bij onderwerpen die gemeenten, waterschappen en provincies uit eigen beweging regelen.

Regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet moet het omgevingsplan in ieder geval de regels bevatten die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Welke regels dat zijn wisselt per locatie en is niet in het algemeen te omschrijven. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan regels over het toelaten van activiteiten die elkaar goed kunnen verdragen (bijvoorbeeld wonen en het in gebruik hebben van gebouw als kantoorruimte op een

---

¹¹⁹ Zie bijvoorbeeld de artikelen 2.12, 9.9, 10.6, 13.6 en 17.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 2.3 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

bepaalde locatie). Vaak passen daar bijbehorende regels bij om het evenwicht in de fysieke leefomgeving te optimaliseren, zoals regels over afstanden en geluid. Zoals uiteen is gezet in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet¹²⁰ moet artikel 4.2 niet aangemerkt worden als een afzonderlijke grondslag om regels in een omgevingsplan te stellen, maar als een taak waar de gemeente met het omgevingsplan, met de daarin gestelde regels, voor moet zorgen. Het geheel van de regels in het omgevingsplan moet samen voor het gehele grondgebied van een gemeente resulteren in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Artikel 4.2 bevat niet de verplichting om alle regels over de fysieke leefomgeving die bijdragen aan het bereiken van dat evenwicht in het omgevingsplan op te nemen. Het houdt dus geen afbakening in van onderwerpen die al dan niet in het omgevingsplan moeten worden geregeld. Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is uiteengezet¹²¹, zullen naast het omgevingsplan ook regels van het Rijk, provincies en waterschappen bijdragen aan een evenwichtige regulering van activiteiten, waar bij het vaststellen van het omgevingsplan rekening mee moet worden gehouden. Het is niet nodig – en in sommige gevallen ook niet mogelijk – om regels te stellen in het omgevingsplan die elders al zijn gesteld en in dat kader bijdragen aan het tot stand te brengen evenwicht. De afbakening van onderwerpen die in ieder geval in het omgevingsplan moeten worden gereguleerd en van onderwerpen die daarin juist niet mogen worden gereguleerd, vindt dus niet plaats in artikel 4.2 van de Omgevingswet.

5.2.4 Hoofdpijnen van de regeling

Artikel 2.7 van de Omgevingswet wordt via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet aangevuld met een nieuw lid dat bepaalt dat bij AMvB gevallen kunnen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving *alleen* in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. Artikel 2.7 kent al een basis om gevallen aan te wijzen waarin de regels *niet* in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. Door het stelsel van de wet in samenhang met deze aanwijzing van gevallen ontstaat een driedeling van regels:

- regels die – als ze worden gesteld – in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moeten;
- regels die daar in ieder geval niet in mogen; en
- regels waarvoor afhankelijk van aard en motief nader bepaald moet worden waar deze passen.

Ter uitwerking van (het gewijzigde) artikel 2.7 van de wet worden de artikelen 2.1 tot en met 2.3 opgenomen in het Omgevingsbesluit. In de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van dit besluit wordt daarom bepaald dat 'regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen' in ieder geval in het omgevingsplan of de verordeningen moeten worden opgenomen. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt welke regels van decentrale verordeningen verplicht naar die instrumenten overgaan en welke nieuwe regels – als ze worden gesteld – daarin verplicht moeten worden opgenomen.

Voor het systeem en de werking van de Omgevingswet is het van belang dat voor omgevingsplannen, omgevingsverordeningen en waterschapsverordeningen dezelfde criteria over de reikwijdte gelden. Dat zorgt ervoor dat er voor het deel 'wat moet er in ieder geval in' en 'wat mag er in ieder geval niet in' opgenomen worden, geen wisselende praktijk kan ontstaan waardoor omgevingsplannen, omgevingsverordeningen en waterschapsverordeningen niet goed op elkaar aansluiten. Deze uniformering bevordert de inzichtelijkheid van het systeem en de vindbaarheid van de regels voor burgers, bedrijven en medeoverheden. Daarmee wordt het gebruiksgemak vergroot. Dit overigens in het besef dat er bij waterschappen en provincies in het algemeen weinig regelgeving bestaat die niet in de waterschapsverordening of de omgevingsverordening opgenomen zal worden. Bij de totstandkoming van deze regeling zijn ook andere opties

---

¹²⁰ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 53 en verder.

¹²¹ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 55.

onderzocht, zoals het opnemen van een limitatieve lijst met onderwerpen die in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten worden geregeld, en het stellen van een open norm met een 'in ieder geval'-lijst. Daarvoor is na overleg in een aantal workshops en expertmeetings uiteindelijk niet gekozen, omdat het werken met lijsten minder toekomstbestendig is en over de uitleg van de inhoud van een lijst onduidelijkheid zou kunnen ontstaan. Daarnaast past het voorschrijven van een lijst niet bij de gedachte dat decentrale overheden zelf eigen afwegingen over het eigen omgevingsplan kunnen maken. Er is, in lijn met de strekking van het advies van de Werkgroep Arbow om regels over plaats- en zaaksgebonden activiteiten in de fysieke leefomgeving verplicht in het omgevingsplan op te nemen, gekozen voor het criterium 'het wijzigen van de fysieke leefomgeving' om aan te duiden welke regels in het omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening opgenomen moeten worden. Het criterium sluit aan bij de reikwijdte van de Omgevingswet en (op hoofdlijn) bij het advies om de activiteiten van het huidige artikel 2.2 Wabo verplicht op te nemen.

De keuze voor de categorieën van regels die worden aangewezen in het Omgevingsbesluit, kan als volgt worden toegelicht.

Regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen moeten in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening worden opgenomen

De wet gaat over het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Regels over activiteiten die direct ingrijpen in de fysieke leefomgeving moeten daarom in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening worden opgenomen. Het gaat om regels over activiteiten die leiden tot als het ware tastbare veranderingen in de fysieke leefomgeving. Voorbeelden daarvan zijn het kappen van bomen, het maken van een in- en uitrit op openbare wegen, het verleggen van kabels en leidingen of het ontsieren van een monument. Het veroorzaken van emissies, hinder en risico's valt niet onder het wijzigen van de fysieke leefomgeving in deze zin, omdat bijvoorbeeld emissies naar de lucht of geluid geen tastbare wijzigingen zijn. Datzelfde geldt voor verandering in het gebruik, bijvoorbeeld gebruiksverandering van een gebouw zonder dat daarvoor bouwactiviteiten nodig zijn. In de artikelsgewijze toelichting bij het eerste lid van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van dit besluit wordt verder ingegaan op het criterium 'wijzigen van de fysieke leefomgeving'.

Voor regels over activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving maar die niet wijzigen, moet nader worden bepaald of deze in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening horen. Veelal zullen instructies of instructieregels of andere bepalingen in het Omgevingswetstelsel verplichten dergelijke regels daarin op te nemen¹²². Verder is daarbij het uitgangspunt van belang dat de regels die over de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten worden opgenomen vanwege de één-documentgedachte die besloten ligt in de artikelen 2.4, 2.5 en 2.6 van de Omgevingswet. Waar de verplichting van het opnemen in omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening echter niet direct volgt uit het stelsel, moet per regel naar de aard en het motief gekeken worden om te bepalen waar de regel het best gesteld kan worden. Als het motief 'fysieke leefomgeving' is, is dat in principe in de instrumenten van de wet. Weegt een ander motief dan de fysieke leefomgeving zwaarder, dan is een lokale verordening veelal passender. De decentrale wetgever zal hierover per regel een afweging moeten maken. Doordat de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 alleen verplichten tot opname in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening van regels over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen, kan deze afweging over de regeling waarin dit soort regels worden opgenomen, niet tot gevolg hebben dat de regels in de 'verkeerde' regeling staan, en dus niet leiden tot onverbindendheid van decentrale verordeningen of vernietiging van het omgevingsplan. Het gaat immers om regels die wel gevolgen kunnen hebben voor de fysieke

---

¹²² Zie hierover par. 5.2.4.

leefomgeving maar deze niet wijzigen, zodat de verplichting van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 er niet voor geldt.

Aangewezen regels mogen in ieder geval niet in het omgevingsplan, de omgevingsverordening en waterschapsverordening worden opgenomen

In het tweede lid van artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 worden gevallen aangewezen waarin regels, die (deels) wel betrekking kunnen hebben op de fysieke leefomgeving, niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. Het gaat onder meer om regels over lokale belastingen en heffingen. Die mogen niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening worden opgenomen, tenzij de wet daarin uitdrukkelijk voorziet (zoals de regeling voor kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling in hoofdstuk 13 van de wet).

De bevoegdheden die decentrale overheden hebben om belastingen te heffen en andere heffingen op te leggen zijn primair gericht op een gezonde financiële huishouding van deze overheden. Weliswaar kan de aanleiding voor de heffing of de belasting geheel of gedeeltelijk zijn gelegen in gevolgen die activiteiten in algemene zin hebben voor de fysieke leefomgeving, maar de grondslag en hoogte van de belasting of heffing hoeft niet beperkt te zijn tot het verrichten van een bepaalde activiteit. Regulering in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening kan tot ongewenste uitvoeringsvragen leiden, bij voorbeeld de vraag bij welke rechter een heffing kan worden aangevochten.

Wat betreft het omgevingsplan gaat het ook om regels die hoofdzakelijk worden gesteld met het oog op de handhaving van de openbare orde en (openbare) veiligheid. De regels over de openbare orde zijn primair gericht op de regulering van persoonlijke ordeverstorende gedragingen. Het is ongewenst als deze regels worden beheerst door het stelsel van de Omgevingswet. Dat kan een doorkruising opleveren van de bevoegdheden van onder meer de burgemeester en bijvoorbeeld de vraag oproepen bij welke rechter tegen (strafrechtelijke) handhaving kan worden opgekomen.

In het artikelsgewijze deel van deze toelichting wordt de afbakening van de reikwijdte van het omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening nader toegelicht.

5.2.5 Overgangsrecht

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is voor het overhevelen van regels over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen uit lokale verordeningen en regelingen van waterschappen naar het omgevingsplan en de waterschapsverordening overgangsrecht opgenomen. Kort weergegeven komt het overgangsrecht voor omgevingsplannen erop neer dat een regel in een bestaande gemeentelijke verordening niet van rechtswege vervalt op grond van 122 van de Gemeentewet, als deze gedurende de overgangsfase niet in het omgevingsplan is opgenomen. Dit is geregeld in artikel 22.4 van de wet, dat voorkomt dat anterieure verordeningen na inwerkingtreding van de Omgevingswet direct van rechtswege vervallen. Hierdoor hebben gemeenten tot het verstrijken van deze overgangsfase, nader te bepalen bij Koninklijk Besluit, de gelegenheid om adequaat en in een verantwoord tempo het omgevingsplan in overeenstemming met de wet te brengen. Na de overgangsfase vervallen de regels over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen die in andere verordeningen dan het omgevingsplan zijn opgenomen van rechtswege op grond van artikel 122 van de Gemeentewet.

Een vergelijkbare overgangsrechtelijke regeling is voor waterschapsverordeningen opgenomen in artikel 22.15 van de wet. Daarin is geregeld dat artikel 59 van de Waterschapswet gedurende de overgangsfase voor de waterschapsverordeningen niet van toepassing is. Voor omgevingsverordeningen is niet een dergelijke overgangsrechtelijke regeling opgenomen omdat er vanuit wordt gegaan dat de provincies deze gelijktijdig met de Omgevingswet in werking zullen laten treden (zie hierover verder paragraaf 5.2.4 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet).

De provincies hebben al een handreiking voor de omgevingsverordening ontwikkeld. Ook waterschappen werken aan een handreiking voor de waterschapsverordening. Voor omgevingsplannen bestaat het voornemen om met de VNG een handreiking te maken die inzicht verschaft over de integratie van delen van decentrale verordeningen in het omgevingsplan. Daarbij zal onder meer gebruik worden gemaakt van de kennis en ervaring van gemeenten die nu al bezig zijn met het integreren van gemeentelijke verordeningen op het fysieke domein zoals de gemeenten Zaanstad en Deventer.

5.2.6 Wijzigingen

- Delen van decentrale verordeningen gaan over naar het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening doordat de wettelijke kaders op het terrein van de fysieke leefomgeving worden geïntegreerd.
- Er worden onderwerpen aangewezen die in ieder geval moeten of juist in ieder geval niet mogen worden opgenomen in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening.

5.2.7 Effecten

- Door het aanwijzen van onderwerpen die in ieder geval moeten of juist niet mogen worden opgenomen in het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de waterschapsverordening, wordt de praktijk meer duidelijkheid verschaft over de reikwijdte van deze verordeningen en tegelijkertijd het risico op onverbindendheid van decentrale verordeningen in het algemeen aanzienlijk verminderd.
- Door de bundeling zal het aantal decentrale verordeningen kleiner worden waardoor de regeldruk uiteindelijk wordt verminderd en het inzicht en de toegankelijkheid van decentrale regels wordt vergroot. Een mogelijk eindbeeld is dat naast het omgevingsplan en de Algemene plaatselijke verordening met regels over openbare ordeaspecten op het fysieke domeinen nog twee verordeningen overblijven. Daarbij kan worden gedacht aan een verordening over geldzaken (bijvoorbeeld met bepalingen over leges) en een overige verordening met bepalingen over procedures en dergelijke (bijvoorbeeld met bepalingen over referenda en adviescommissies).¹²³

5.3 Aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden

Inleiding

In hoofdstuk 3, Afdeling 3.1, van het Omgevingsbesluit zijn de locaties aangewezen waarover het Rijk het beheer voert. De locaties die zijn aangewezen zijn de rijkswateren, opgenomen in bijlage II bij het Omgevingsbesluit.

Hoofdstuk 3 wordt via dit besluit op grond van artikel 2.21a, tweede lid, van de wet (via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet), aangevuld met Afdeling 3.2 Aanwijzing en begrenzing van beperkingengebieden. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan de verplichting vaste afstanden op te nemen voor de omvang van beperkingengebieden waardoor werken in de fase van aanleg beter worden beschermd tegen de gevolgen van activiteiten door derden. Ter toelichting het volgende.

Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden voor activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor het werk of object. Deze regels beschermen het werk of object tegen nadelige

---

¹²³ In een procedureverordening zouden ook aanvraagvereisten voor de vergunning voor de omgevingsplanactiviteit kunnen worden opgenomen (behalve aanvraagvereisten voor participatie, want die materie wordt uitputtend geregeld in de Omgevingsregeling), maar er kan uiteraard ook voor worden gekozen die in het omgevingsplan op te nemen.

gevolgen van activiteiten in het beperkingengebied. Het werk of object maakt onderdeel uit van het beperkingengebied. Voorbeelden van werken of objecten zijn wegen, spoorwegen en installaties.

Artikel 2.21a, van de wet (via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet), heeft betrekking op de omvang van deze beperkingengebieden en bepaalt dat de beperkingengebieden rond nader aangeduide werken en objecten in de Omgevingsregeling worden aangewezen en geometrisch begrensd. Ook bepaalt dit artikel dat er, zolang deze aanwijzing en begrenzing niet hebben plaatsgevonden, vaste afstanden gelden voor deze beperkingengebieden die bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald. Deze vaste afstanden worden via dit besluit opgenomen in Afdeling 3.2 van het Omgevingsbesluit. Zo wordt bepaald dat de omvang van het beperkingengebied van een weg op maaiveld 10 meter bedraagt gemeten vanaf de kant van de verharding. Deze afstand geldt zolang het beperkingengebied nog niet is aangewezen en geometrisch begrensd in de Omgevingsregeling. Zodra die aanwijzing en begrenzing heeft plaatsgevonden volgt de omvang van het beperkingengebied uit de Omgevingsregeling. De afstand uit het Omgevingsbesluit geldt dan niet meer.

Deze bepalingen over de omvang van beperkingengebieden worden in de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, opgenomen om de bescherming van werken tegen de gevolgen van activiteiten van derden in de fase tussen het aanleggen van het werk en het aanwijzen en geometrisch begrenzen van het beperkingengebied in de Omgevingsregeling te waarborgen.

Beperkingengebieden

De beperkingengebieden waar het om gaat zijn de beperkingengebieden voor wegen en waterstaatwerken in beheer bij het Rijk, hoofdspoorweginfrastructuur, installaties in een waterstaatswerk anders dan mijnbouwinstallaties, en mijnbouwinstallaties.

De beperkingengebieden worden nu verschillend aangeduid (onder andere als beschermingszones) en de omvang wordt woordelijk of met behulp van een afstand bepaald en soms via een begrenzing op kaart. Via dit besluit worden in het Omgevingsbesluit artikelen opgenomen waarin per beperkingengebied vaste afstanden worden vastgelegd. Deze vaste afstanden gelden zolang beperkingengebieden nog niet in de Omgevingsregeling zijn aangewezen en geometrisch zijn begrensd. Zodra een beperkingengebied is aangewezen en geometrisch is begrensd, gelden de vaste afstanden uit het Omgevingsbesluit daarvoor niet meer en wordt de omvang van het beperkingengebied bepaald door de Omgevingsregeling. De mogelijkheid bestaat om het beperkingengebied bij de aanwijzing en geometrische begrenzing te beperken of uit te breiden ten opzichte van die vaste afstand. Hierop bestaat één uitzondering: het beperkingengebied rondom een mijnbouwinstallatie wordt bepaald op grond van de afstand zoals vastgelegd in het Omgevingsbesluit. Deze afstand bedraagt 500 meter en volgt rechtstreeks uit de richtlijn offshore veiligheid. Beperking of uitbreiding daarvan in de Omgevingsregeling is niet mogelijk.

Deze vaste afstanden zijn ook van belang voor eventueel beroep. Voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de wijziging van de bijlage bij de Algemene wet bestuursrecht, zoals opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.¹²⁴

5.3.1 Wijzigingen

- Voor de beperkingengebieden voor wegen en waterstaatwerken in beheer bij het Rijk, hoofdspoorweginfrastructuur, installaties in een waterstaatswerk anders dan mijnbouwinstallaties, en mijnbouwinstallaties gelden vaste afstanden zolang nog geen aanwijzing en geometrische begrenzing in de Omgevingsregeling heeft plaatsgevonden. Hierop bestaat een uitzondering: voor de beperkingengebieden rondom mijnbouwinstallaties is de afstand vastgelegd in het Omgevingsbesluit.

---

¹²⁴ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 350-351.

- Deze vaste afstanden komen nagenoeg overeen met de huidige afstanden voor installaties in een waterstaatswerk, anders dan een mijnbouwinstallatie, mijnbouwinstallaties en hoofdspoorwegen. Voor wegen en waterstaatswerken ligt dit anders omdat de omvang daarvan niet in afstand wordt aangegeven maar wordt omschreven.

5.3.2 Effecten

- Door de vaste afstanden voor deze beperkingengebieden in een hoofdstuk op te nemen wordt de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak vergroot.
- Het op deze wijze regelen van de omvang van beperkingengebieden waarborgt – waar nodig – de bescherming van werken tegen de gevolgen van activiteiten van derden in de fase tussen het aanleggen van het werk en het aanwijzen en geometrisch begrenzen van het beperkingengebied in de Omgevingsregeling. In die fase is namelijk al sprake van een beperkingengebied waarin regels gelden ter bescherming van het werk of het object zonder dat het beperkingengebied op kaart is aangegeven.

5.4 Omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk

5.4.1 Inleiding

Met dit besluit wordt een aantal wijzigingen aangebracht in het Omgevingsbesluit die betrekking hebben op de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk.

Allereerst is, mede naar aanleiding van de consultatiereactie van het IPO, de regeling voor de aanwijzing van de Minister van Economische Zaken en Klimaat als bevoegd gezag voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk vereenvoudigd.

Als doorwerking van deze wijziging is de 'eens bevoegd gezag' regeling voor gedeputeerde staten bij complexe bedrijven vereenvoudigd. De wijzigingen van het bevoegd gezag leiden ook tot wijzigingen in het recht van advies en het recht van instemming van genoemde bestuursorganen.

Ten tweede is het adviesrecht van gedeputeerde staten bij mijnbouwwerelateerde activiteiten zoals dat geldt op grond van artikel 6.1, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht met dit besluit omgezet naar het stelsel van de Omgevingswet. Die omzetting is al aangekondigd in de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld.¹²⁵

Tot slot is de regeling voor medehandhaving door de Minister van Economische Zaken en Klimaat van de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk gewijzigd.

Bovenstaande wijzigingen hebben een sterke onderlinge verbondenheid. Om die reden wordt hieronder beschreven hoe het bevoegd gezag, advies en instemming en de handhaving bij de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk zijn geregeld. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

5.4.2 Aanwijzing bevoegd gezag

De wijzigingen hebben betrekking op de meervoudige aanvraag, waarin naast een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte of voor het opslaan van stoffen, ook een omgevingsvergunning voor een andere activiteit wordt

¹²⁵ Stb. 2018, 290, p. 76.

aangevraagd.¹²⁶ In het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld was de aanwijzing van de gevallen waarin deze activiteiten als magneetactiviteit zijn aan te merken niet eenduidig, maar afhankelijk van de samenstelling van een meervoudige aanvraag. Daarmee bood die aanwijzing niet de rechtszekerheid die de aanwijzing als magneetactiviteit juist moet bieden. Magneetactiviteiten worden als uitzonderingsmogelijkheid aangewezen. Tot aanwijzing als magneetactiviteit wordt overgegaan als daartoe aanleiding is wegens doelmatigheid gelet op bovenlokale gevolgen of wegens een provinciaal of nationaal belang dat een afweging op regionaal of nationaal niveau vereist. Een aanwijzing als magneetactiviteit die afhankelijk is van de samenstelling van een meervoudige aanvraag in een concreet geval past niet binnen deze uitgangspunten.

Daarom is voor de milieubelastende activiteiten met betrekking tot het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte of voor het opslaan van stoffen, opnieuw de aanwijzing als magneetactiviteit bezien. Het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van stoffen zijn nu in alle gevallen aangewezen als magneetactiviteit. Tot deze keuze is gekomen vanwege de nationale belangen die in toenemende mate daarbij aan de orde zijn. De ondergrondse opslag van stoffen in een mijnbouwwerk vindt plaats onder de 100 meter, in de praktijk op diepten onder de 500 meter, en gebeurt in het bijzonder voor het veiligstellen van de nationale energievoorziening. Verder hebben de complexiteit van een dergelijke opslag, de bijzondere expertise van het Staatstoezicht op de Mijnen en de samenhang met het beheer van de ondergrond onder de 100 meter krachtens de Mijnbouwwet onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken en Klimaat bijgedragen aan deze keuze.

Het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen en winnen van aardwarmte zijn niet aangewezen als magneetactiviteit. Deze activiteiten zijn ook vaak ondersteunend aan een andere activiteit. Bij een meervoudige aanvraag waarvan deze activiteiten onderdeel zijn, zal de Minister van Economische Zaken en Klimaat meestal geen bevoegd gezag zijn voor deze aanvraag, maar heeft die minister een recht van advies met instemming, zie hiervoor de volgende paragraaf.

Eens bevoegd gezag' regeling

Het uitgangspunt van deze regeling is dat gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn voor alle aanvragen om een omgevingsvergunning, zowel enkelvoudige als meervoudige aanvragen, voor zogenoemde complexe bedrijven.

Van deze regeling is een aantal activiteiten uitgezonderd. Naast wateractiviteiten zijn dat de magneetactiviteiten die maken dat een minister bevoegd gezag is om te beslissen op een meervoudige aanvraag waarvan deze activiteit onderdeel is, voor zover een combinatie van die magneetactiviteit met een complex bedrijf een enigszins voorstelbare mogelijkheid is. Zonder die uitzondering zouden gedeputeerde staten ook bij de enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor deze magneetactiviteiten bevoegd gezag worden. Door deze magneetactiviteiten op rijksniveau als uitzondering op te nemen, blijft de betrokken minister zelf bevoegd gezag voor zowel de enkelvoudige aanvraag als een meervoudige aanvraag van een complex bedrijf waarvan een dergelijke activiteit onderdeel is.

Nu de milieubelastende activiteiten met betrekking tot het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van stoffen als magneetactiviteit van de Minister van Economische Zaken en Klimaat zijn aangewezen, zijn deze activiteiten ook aangewezen als uitzondering voor de 'eens bevoegd gezag' regeling. Het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen en het winnen van aardwarmte zijn geen magneetactiviteit en vallen wel binnen de 'eens bevoegd gezag' regeling. Bij een complex bedrijf kunnen gedeputeerde staten voor een

---

¹²⁶ Deze paragraaf gaat niet over de milieubelastende activiteit met betrekking tot het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen en winnen van delfstoffen, daarvoor verandert er niets.

enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen en het winnen van aardwarmte het bevoegd gezag zijn.

5.4.3 Advies en instemming

Advies en instemming Minister van Economische Zaken en Klimaat

De Minister van Economische Zaken en Klimaat is doorgaans bevoegd gezag voor een enkelvoudige of meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk.

Voor de gevallen van de enkelvoudige aanvraag en de meervoudige aanvraag waarbij de minister zelf geen bevoegd gezag is, worden de te beschermen belangen geborgd via het recht van advies en instemming. Dit geldt voor de enkelvoudige en de meervoudige aanvraag alleen in gevallen waarbij het gaat om het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen en winnen van aardwarmte, omdat het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen en winnen van delfstoffen en voor het opslaan van stoffen nu in alle gevallen als magneetactiviteit zijn aangewezen.

Advies gedeputeerde staten

Aan gedeputeerde staten wordt voor alle aanvragen om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk een adviesrecht toegekend. Dit is deels een uitvloeisel van de omzetting van artikel 6.1, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht. Daar is het adviesrecht alleen geregeld voor de gevallen waarbij de Minister van Economische Zaken en Klimaat bevoegd gezag is. Dit kan onder de Omgevingswet tot vreemde situaties leiden, nu daarbij de vrijheid van de aanvrager is verruimd om voor de activiteiten waarvoor hij een omgevingsvergunning nodig heeft voor elke activiteit afzonderlijk of voor verschillende activiteiten tegelijk de vergunning aan te vragen. Hierdoor zou de keuze van de aanvrager voor een enkelvoudige of meervoudige aanvraag indirect bepalen of gedeputeerde staten – voor eenzelfde activiteit - wel of niet een adviesrecht zouden hebben. Dat is onwenselijk. Daarom is nu in het Omgevingsbesluit de koppeling van de aanwijzing van gedeputeerde staten als adviseur met het zijn van bevoegd gezag van de Minister van Economische Zaken en Klimaat losgelaten.

In het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld, is ook nog een specifiek instemmingsrecht voor gedeputeerde staten opgenomen. Het gaat dan om de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit met betrekking tot het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn of van gevaarlijke stoffen. Met dit besluit wordt dit specifieke instemmingsrecht uit het Omgevingsbesluit geschrapt omdat bij nadere analyse is gebleken dat dit overbodig is.¹²⁷

5.4.4 Medehandhaving door de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Voor de medehandhaving door de Minister van Economische Zaken en Klimaat zijn twee wijzigingen aangebracht.

De eerste wijziging gaat om de situatie waarin de Minister van Economische Zaken en Klimaat beschikt over een mede-handhavingsbevoegdheid voor een aangewezen magneetactiviteit die onderdeel is geweest van een meervoudige aanvraag waarvoor deze minister geen bevoegd gezag is geweest, maar instemmingsorgaan. Gebleken is dat die aanwijzing ten onrechte maar op één van de magneetactiviteiten van de Minister van Economische Zaken en Klimaat betrekking had en

---

¹²⁷ Zie voor een uitgebreide toelichting de artikelsgewijze toelichting bij de wijziging van artikel 4.25, derde lid, van het Omgevingsbesluit.

niet op alle magneetactiviteiten. Bij dit besluit wordt deze omissie hersteld waardoor de mede-handhavingsbevoegdheid wordt verbreed tot alle magneetactiviteiten van deze minister.

De tweede wijziging gaat om de mede-handhavingsbevoegdheid in relatie tot de 'eens bevoegd gezag' regeling. Gebleken is dat er abusievelijk geen rekening mee is gehouden dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat ook onder voormalig recht is aangewezen als medehandhaver.¹²⁸ Dit wordt met dit besluit hersteld, zodat als de Minister van Economische Zaken en Klimaat instemmingsorgaan is geweest voor een aanvraag om een omgevingsvergunning van een complex bedrijf voor het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte, deze minister ook de mede-handhavingsbevoegdheid houdt.

5.4.5 Wijzigingen

- De aanwijzing van de gevallen waarin sprake is van een magneetactiviteit is verbeterd. Naast het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen en winnen van delfstoffen is ook het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van stoffen in alle gevallen aangewezen als een magneetactiviteit van de Minister van Economische Zaken en Klimaat.
- Het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen en winnen van aardwarmte is nooit een magneetactiviteit.
- Aan gedeputeerde staten wordt voor alle aanvragen om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk een adviesrecht toegekend, ook als de Minister van Economische Zaken en Klimaat niet het bevoegd gezag is voor de aanvraag.
- Het specifieke instemmingsrecht voor gedeputeerde staten bij het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het ondergronds opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn of van gevaarlijke stoffen wordt geschrapt.
- Enige omissies in de regeling voor de mede-handhavingsbevoegdheid van de Minister van Economische Zaken en Klimaat worden hersteld.

5.4.6 Effecten

- Er wordt eenduidig geregeld wie bevoegd gezag is, en daarmee ook wie advies en instemming krijgt.
- Het advies van gedeputeerde staten bij een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk geldt in alle gevallen, en is niet meer afhankelijk van wie het bevoegd gezag is.
- De mede-handhavingsbevoegdheid van de Minister van Economische Zaken en Klimaat wordt op dezelfde manier voortgezet.

5.5 Financiële zekerheid

5.5.1 Inleiding

In hoofdstuk 7 van het Omgevingsbesluit is uitvoering gegeven aan artikel 13.5 van de wet. Dit artikel heeft betrekking op het kunnen stellen van financiële zekerheid bij activiteiten die significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen hebben. Via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is artikel 13.5 van de wet aangepast. Naar aanleiding van deze aanpassingen wordt hoofdstuk 7 van het Omgevingsbesluit via dit besluit eveneens aangepast en uitgebreid.

---

¹²⁸ Op grond van artikel 6.9, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht is deze minister als vvgb-orgaan aangewezen als medehandhaver.

5.5.2 Activiteiten waarvoor financiële zekerheid verplicht is

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is artikel 13.5 van de wet aangepast, waardoor de bevoegdheid om financiële zekerheid te kunnen stellen is uitgebreid met een grondslag voor een verplichting. De uitbreiding van de grondslag was noodzakelijk om EU-richtlijnen¹²⁹ juist te implementeren en om regels¹³⁰ over het verplicht stellen van financiële zekerheid die golden voor inwerkingtreding van de wet, te kunnen omzetten. In paragraaf 4.6.2 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit is de uitbreiding van de grondslag aangekondigd.

Via dit besluit worden de gevallen aangewezen waarvoor het stellen van financiële zekerheid een verplichting is, waarmee bestaande wettelijke verplichtingen worden voortgezet. De verplichte gevallen worden via een apart artikel in het Omgevingsbesluit aangewezen. Het gaat daarbij om:

- het storten van afvalstoffen op een stortplaats, voor het nakomen van bepaalde voorschriften;
- het storten van baggerspecie op een stortplaats, voor het nakomen van bepaalde voorschriften;
- het storten of verzamelen van winningsafvalstoffen in een winningsafvalvoorziening, voor het nakomen van bepaalde voorschriften; en
- het opslaan, herverpakken of bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik.

Majeure risicobedrijven

In paragraaf 4.5.2.2 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit is toegelicht waarom bij de zogenoemde majeure risicobedrijven voor het kunnen stellen van financiële zekerheid voor een bevoegdheid is gekozen.

Naar aanleiding van de moties Ziengs en Von Martels/Van Eijs, wordt door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat bezien of het instrumentarium aanscherping behoeft.¹³¹ Begin 2019 heeft zij daarover een brief aan de Kamer gestuurd.¹³² Daarin heeft zij aangegeven dat zij een verplichting tot het stellen van financiële zekerheid voor majeure risicobedrijven overweegt en tevens met een voorstel komt om financiële zekerheidsstelling voor bedrijven in de afvalsector te regelen. Als de regering besluit om de bevoegdheid te wijzigen in een verplichting, dan zal zij dat via een aparte wijziging van het Omgevingsbesluit doorvoeren. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Openbaar lichaam

Als hoofdregel geldt dat geen financiële zekerheid kan worden gevraagd wanneer de activiteit wordt uitgevoerd door een openbaar lichaam. In de artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is deze keuze toegelicht. Een openbaar lichaam zal immers altijd zijn betalingsverplichting nakomen en niet failliet gaan. Bovendien komen de kosten die een openbaar lichaam maakt altijd (indirect) ten laste van de samenleving.

Bij AMvB kunnen gevallen worden aangewezen waarbij financiële zekerheid ook geldt voor openbare lichamen. De gevallen die in dit besluit worden aangewezen zijn nodig voor een juiste implementatie van Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van de Europese Unie van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG L 182) en richtlijn winningsafval. In die EU-richtlijnen wordt voor het verplicht stellen van financiële zekerheid geen onderscheid gemaakt tussen openbare lichamen en andere initiatiefnemers.

---

¹²⁹ Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG 1999, L 182) en richtlijn winningsafval.

¹³⁰ Onder meer artikel 3.2.3 van het Vuurwerkbesluit.

¹³¹ Kamerstukken II 2017/18, 28089, nr. 78 (Von Martels / Van Eijs) en nr. 86 (Ziengs).

¹³² Brief van 18 januari 2019, Kamerstukken II 2018/19, 28089, nr. 107.

5.5.3 Wijzigingen

- In de regeling is inzichtelijk gemaakt bij welke activiteiten openbare lichamen wel financiële zekerheid moeten stellen.
- Er zijn criteria opgenomen waarmee het bevoegd gezag bij het opleggen van financiële zekerheid rekening moet houden.

5.5.4 Effecten

- Ten opzichte van het Omgevingsbesluit en de daarin aangekondigde wijzigingen, zijn er geen veranderingen in de effecten van deze regelgeving.

5.6 Verdeling van verantwoordelijkheden tussen vergunninghouders per activiteit of een deel van een activiteit

Inleiding

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt voorgesteld om artikel 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies, te implementeren in een nieuw artikel van de Omgevingswet, artikel 5.37a. Dat artikel geeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om in de omgevingsvergunning een nadere verantwoordelijkheidsverdeling tussen vergunninghouders per activiteit of een deel van een activiteit aan te brengen. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt aangegeven dat de verdeling van verantwoordelijkheden in de omgevingsvergunning alleen mogelijk is op verzoek of met instemming van aanvragers en niet ambtshalve door een bevoegd gezag kan worden toegepast¹³³. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet regelt dat de verdelingsmogelijkheid van artikel 5.37a geldt voor alle omgevingsvergunningen, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel aangewezen geval. In de memorie van toelichting wordt opgemerkt dat deze gevallen voor zover nodig via het voorgenomen Invoeringsbesluit Omgevingswet in het Omgevingsbesluit zullen worden aangewezen. Daarbij is aangegeven dat vooralsnog alleen de als milieubelastende activiteit aangewezen activiteit het exploiteren van een Seveso-inrichting als mogelijke uitzondering in beeld is.

Geen regels in dit besluit

Tijdens de voorbereiding van dit besluit is bezien of het exploiteren van een Seveso-inrichting in het Omgevingsbesluit zou moeten worden aangewezen als geval waarvoor de verdelingsmogelijkheid van artikel 5.37a niet is toegelaten. Besloten is om dat niet te doen. Belangrijke overweging daarbij is dat de verdeling van verantwoordelijkheden op grond van artikel 5.37a uitsluitend betrekking heeft op vergunningvoorschriften en daarmee niet gaat over de algemene regels die ter uitvoering van de Seveso-richtlijn zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is voor de duidelijkheid opgemerkt dat artikel 5.37a alleen van toepassing is op (de voorschriften in) de vergunning, en niet op de algemene regels die van toepassing zijn op een activiteit. Het is dan ook niet toegestaan om een verdeling van verantwoordelijkheden door te voeren voor bijvoorbeeld de naleving van de regels die in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gesteld over het preventiebeleid, veiligheidsbeheerssysteem, veiligheidsrapport en intern noodplan.

In aanvulling op de algemene regels van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen in een omgevingsvergunning voor een Seveso-inrichting voorschriften worden opgenomen ter uitwerking van specifieke aspecten van de Seveso-richtlijn. Gedacht kan worden aan het in vergunningvoorschriften regelen van concrete maatregelen om zware ongevallen te voorkomen of de gevolgen ervan te beperken, zoals onderhoud- en keuringsverplichtingen. Net als voor de

---

¹³³ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 75.

algemene regels van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt voor dergelijke vergunningvoorschriften het uitgangspunt dat risico's van zware ongevallen in onderlinge samenhang moeten worden beschouwd (integrale veiligheidsbenadering). Een verdeling van verantwoordelijkheden over verschillende vergunninghouders kan daarmee op gespannen voet komen te staan. Maatregelen die op grond van de Seveso-richtlijn moeten worden getroffen om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken betreffen de gehele Seveso-inrichting met alle installaties en onderdelen die zich daarin bevinden. Als verantwoordelijkheden worden verdeeld zou de onderlinge samenhang van die maatregelen in gevaar kunnen komen. Verdeling van verantwoordelijkheden zou dan ook kunnen leiden tot een niet goed naleefbare en handhaafbare vergunning. Het bevoegd gezag zal bij het toepassen van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 5.37a, steeds moeten nagaan of verdeling van verantwoordelijkheden wenselijk is gelet op de naleefbaarheid en handhaafbaarheid en de inhoud en strekking van de voorschriften waar het om gaat.

De taken in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van de Seveso-richtlijn worden namens het bevoegd gezag uitgevoerd door een beperkt aantal omgevingsdiensten. Bij deze omgevingsdiensten is sprake van een hoge mate van professionaliteit en deskundigheid die zijn afgestemd op het risico en de complexiteit van Seveso-inrichtingen. Er wordt dan ook van uit gegaan dat op een verantwoorde wijze wordt omgegaan met de door de wet gegeven bevoegdheden en dat bij een Seveso-inrichting geen verdeling van verantwoordelijkheden wordt toegestaan als het gaat om voorschriften die een nadere invulling geven aan de Seveso-richtlijn. Voor vergunningvoorschriften die geen relatie hebben met de Seveso-richtlijn, zoals voorschriften over emissiegrenswaarden, bescherming van de bodem en het grondwater of het voorkomen van het ontstaan van afvalstoffen, is er geen beletsel om een verdeling van verantwoordelijkheden toe te passen, ook niet als het gaat om een Seveso-inrichting. Dat laatste geldt niet voor algemene regels over emissiegrenswaarden, bescherming van de bodem en het grondwater of het voorkomen van het ontstaan van afvalstoffen die zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Zoals hiervoor al aangegeven is een verdeling van verantwoordelijkheden niet toegestaan voor de naleving van de algemene regels in het Besluit activiteiten leefomgeving.

5.6.1 Wijzigingen

- De facultatieve grondslag van artikel 5.37a van de wet, zoals voorgesteld met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt niet ingevuld, daardoor zijn er geen wijzigingen.

5.6.2 Effecten

- Geen wijziging, dus geen effecten.

5.7 Milieueffectrapportage

5.7.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt onderscheid gemaakt tussen milieueffectrapportage (mer) als instrument en het milieueffectrapport (MER).

In het Omgevingsbesluit is een groot deel van de regels voor de project-mer nog niet ingevuld, omdat de inhoud daarvan voor een groot deel afhankelijk was van de implementatie van de Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124). Omdat de implementatie eerder gereed moest zijn dan de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet, was het nodig hiervoor een afzonderlijk wetsvoorstel te maken. De wet van 25 januari 2017 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees

parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn) is per 16 mei 2017 in werking getreden.¹³⁴ De wijziging van het Besluit milieueffectrapportage is per 7 juli 2017 in werking getreden.¹³⁵ Via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt al een deel van de implementatie overgenomen, dit besluit vult de overige bepalingen aan.

5.7.2 Aanpassingen als gevolg van de wijzigingsrichtlijn mer

Zoals in de memorie van toelichting bij de implementatie in de Wet milieubeheer¹³⁶ is aangegeven, is bij de implementatie daar waar mogelijk vooruitgelopen op de Omgevingswet. Dat betekent dat voor de nieuwe artikelen in dit besluit veelal is aangesloten bij deze teksten. In de tabel 5.1 hieronder is opgenomen waar de verschillende onderwerpen zijn geïmplementeerd.

Tabel 5.1: omzetting herziening mer-richtlijn naar de Omgevingswet en Omgevingsbesluit

Onderwerpen	Omgevingswet	Omgevingsbesluit
Aanpassing in het niet van toepassing zijn en ontheffing van de mer-plicht	Artikel 16.35 en artikel 16.44	Artikel 11.9
Wijzigingen van de mer-beoordeling	Artikel 16.43 en artikel 16.45	Artikel 11.10 en artikel 11.11
Passende scheiding van functies bevoegd gezag en initiatiefnemer	Grondslag in artikel 16.88	Artikel 11.12
Advies reikwijdte en detailniveau alleen op verzoek van initiatiefnemer	Artikel 16.46	Artikel 11.13
Kwaliteitsborging van het MER	Artikel 16.47 en artikel 16.49	Artikel 11.14
Elektronische beschikbaarheid van informatie	Grondslag in artikel 16.88	Artikel 11.15
Verplichting tot coördinatie met de passende beoordeling	Grondslag in artikel 16.88	Artikel 11.15
Inhoud van het MER	Artikel 16.52	Artikelen 11.16, 11.17 en 11.18
Het besluit over het project	Artikel 16.53	Artikel 11.19
Monitoring op projectniveau	Artikel 16.53a	Artikel 11.20
Sancties bij het niet nakomen van nationale bepalingen	Artikel 16.49	-
Aanleveren van informatie aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat	Artikel 20.6	Artikel 11.21

Voor het merendeel van de onderwerpen bevatten de nieuwe artikelen die via dit besluit in het Omgevingsbesluit worden opgenomen dezelfde inhoud als de vergelijkbare artikelen uit de Wet milieubeheer. Het gaat dan om de regels voor de mer-beoordeling, de passende scheiding van functies als bevoegd gezag ook de initiatiefnemer is, de elektronische beschikbaarheid van informatie, de verplichting tot coördinatie van besluiten waarvoor zowel een mer-plicht geldt als een passende beoordeling, de inhoud van het besluit over het project, en het aanleveren van informatie aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Voor vijf onderwerpen zijn de regels onder het nieuwe omgevingsrecht deels anders geregeld dan nu in de Wet milieubeheer. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- regels ontheffing;
- motivering mer-beoordeling;
- advies reikwijdte en detailniveau;
- inhoud project-MER; en

¹³⁴ Stb. 2017, 30 en Stb. 2017, 169.

¹³⁵ Stb. 2017, 175 en Stb. 2017, 297. De datum van 7 juli 2017 geldt voor de relevante bepalingen voor de implementatie van de wijzigingsrichtlijn mer. Daarnaast is, ter implementatie van het verdrag van Espoo, de mer-plicht van windmolens in werking getreden per 1 september 2017.

¹³⁶ Kamerstukken II 2015/16, 34 287, nr. 3, p. 9.

- monitoring.

Onderstaand wordt voor deze onderwerpen nader toegelicht wat de veranderingen zijn. Voor de toelichting op alle nieuwe artikelen voor de project-mer wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

Regels ontheffing

De mer-richtlijn staat onder bepaalde voorwaarden toe dat ontheffing wordt verleend. Deze ontheffing is opgenomen in artikel 16.44, eerste en tweede lid, van de wet.¹³⁷

De ontheffing in het eerste lid geldt voor activiteiten of deelactiviteiten die uitsluitend bestemd zijn voor defensiedoeleinden, of voor een activiteit die uitsluitend noodzakelijk is vanwege een noodtoestand als bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden. De ontheffing kan worden verleend als de toepassing van de mer-regelgeving nadelige gevolgen heeft voor de defensiedoeleinden of het bestrijden van de noodtoestand. Gezien de aard van deze ontheffing zijn hier, zoals ook al in de Wet milieubeheer het geval was, geen nadere regels aan gesteld.

De ontheffing in het tweede lid kan worden aangevraagd als de aanvrager meent dat de toepassing van de mer-regelgeving nadelige gevolgen heeft voor het doel van het project. Er moet dan wel worden voldaan aan de doelstellingen van de mer-richtlijn en het project mag geen aanzienlijke grensoverschrijdende effecten hebben. De regels die hiervoor waren opgenomen in de Wet milieubeheer zijn met dit besluit grotendeels overgenomen. Het gaat dan om de gegevens en bescheiden die bij een verzoek om ontheffing van de mer-plicht of mer-beoordelingsplicht verstrekt moeten worden en om de kennisgeving van de ontheffing en van de gegevens die zijn verzameld bij een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten.

Ten opzichte van de Wet milieubeheer is niet meer geregeld dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een afschrift van de ontheffing met de daarbij behorende informatie aan de Europese Commissie moet zenden. Het toezenden van gegevens aan de Europese Commissie door het Rijk komt niet voor implementatie in aanmerking, omdat dit een feitelijke handeling is.

Ook de mededeling van die verzending naar de initiatiefnemer is komen te vervallen. Dit is geen eis uit de mer-richtlijn en deze informatie is voor de initiatiefnemer niet relevant.

Motivering mer-beoordeling

Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Omgevingswet al is aangegeven is er onder de wet nog maar één procedure voor de mer-beoordeling.¹³⁸ Deze komt overeen met de procedure zoals die in de Wet milieubeheer geldt voor de 'vormvrije mer-beoordeling'.¹³⁹ De twee extra eisen die aan de formele mer-beoordeling werden gesteld komen te vervallen.

Dit betreft ten eerste de verplichting om, als het bevoegd gezag ook de initiatiefnemer is, voor de mer-beoordeling af te stemmen met andere bestuursorganen. Daarnaast vervalt de verplichte kennisgeving van de mer-beoordeling wanneer er geen MER vereist is in de Staatscourant. Hierdoor vervallen in totaal zo'n 200 publicaties per jaar, waarvan ca. 55% bij gemeenten.¹⁴⁰ De status van de mer-beoordeling blijft een voorbereidingsbeslissing en is dus niet vatbaar voor bezwaar of beroep. De publicatie in de Staatscourant is daarom ook niet het goede moment om de omgeving te informeren, omdat op dat moment de beslissing nog niet appellabel is voor anderen dan de initiatiefnemer.

¹³⁷ Via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 2.

¹³⁸ Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 221 en p. 222.

¹³⁹ De naam 'vormvrije mer-beoordeling' dateert van de introductie in 2011. Sinds de herziene mer-richtlijn in 2017 is geïmplementeerd in het Besluit mer gelden diverse vorm-vereisten.

¹⁴⁰ Aantallen gebaseerd op beschikbare cijfers uit 2016 en 2017.

De uitkomst en de motivering van de mer-beoordeling wordt opgenomen in het besluit en, voor zover hier sprake van is, in het ontwerp van het besluit.

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet¹⁴¹ wordt de kennisgeving voorgeschreven van het besluit dat met de reguliere voorbereidingsprocedure wordt voorbereid. Op die manier kunnen derden op de hoogte raken van de uitkomst en de motivering van de mer-beoordeling. Bij een besluit dat wordt voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure wordt hiervan kennisgegeven bij het ontwerpbesluit.

Advies reikwijdte en detailniveau

Het advies reikwijdte en detailniveau is op grond van de wet niet verplicht (zie artikel 16.46), maar vindt alleen plaats op verzoek van de initiatiefnemer. Artikel 5, tweede lid, van de mer-richtlijn geeft aan dat het advies reikwijdte en detailniveau rekening moet houden met de door de initiatiefnemer verstrekte informatie. Daarbij worden enkele onderdelen apart benoemd, te weten de specifieke kenmerken van het project (inclusief de locatie en de technische capaciteit ervan) en de te verwachten milieueffecten ervan. Deze onderdelen waren niet expliciet opgenomen in de Wet milieubeheer maar zijn nu wel met dit besluit toegevoegd.

In navolging van de Wet milieubeheer is de termijn van zes weken voor het uitbrengen van het advies reikwijdte en detailniveau door het bevoegd gezag gehandhaafd. Dit is geen expliciete eis van de mer-richtlijn, maar past wel bij een van de verbeterdoelen van de Omgevingswet, namelijk het versnellen van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving. Daarnaast biedt dit meer duidelijkheid aan de initiatiefnemer.

De termijn voor het uitbrengen van het advies start op het moment van het verzoek van de initiatiefnemer. In de Wet milieubeheer is het moment gekoppeld aan de mededeling, maar nu deze mededeling straks niet meer verplicht is, is dit aangepast.

Inhoud project-MER

Voor de bepalingen voor de inhoud van het project-MER is aangesloten bij de inhoud van bijlage IV bij de mer-richtlijn.

Oorspronkelijk was beoogd om aan te sluiten bij de opzet van artikel 5 van de mer-richtlijn, met een verwijzing naar de inhoud van bijlage IV bij de mer-richtlijn. Deze bijlage leek te uitgebreid om in zijn geheel op wetsniveau over te nemen.

Nu de inhoud van het project-MER op AMvB-niveau wordt uitgewerkt, is dat argument minder van belang. Ook zijn tijdens eerdere consultaties opmerkingen gemaakt over de gelaagdheid van de regelgeving: naast een artikel in de wet en het Omgevingsbesluit, zou dan ook de mer-richtlijn geraadpleegd moeten worden om een totaalbeeld van de inhoud van een project-MER te krijgen. In dit besluit is daarom de inhoud van het project-MER afgestemd op de bijlage IV. Om redenen van leesbaarheid is de tekst over drie artikelen verspreid, waarbij echter artikel 11.16 van het Omgevingsbesluit de essentie bevat en twee opvolgende artikelen een nadere invulling geven. De inhoud van artikel 11.16 is ook in grote mate gelijk aan de opbouw van het artikel van de plan-MER, waardoor de consistentie onderling is vergroot.

Inhoudelijk is er geen verandering ten opzichte van de verplichtingen uit de Wet milieubeheer. Daar is een verwijzing naar bijlage IV bij de mer-richtlijn opgenomen.¹⁴² In dit besluit zijn de inhoudseisen van die bijlage overgenomen en is een verwijzing dus niet meer nodig. Het artikel moet niet gelezen worden als een verplichte volgorde voor een inhoudsopgave van een MER, alleen van belang is dat alle elementen zijn terug te vinden in een MER.

---

¹⁴¹ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr.2, zie artikel 16.64, derde lid.

¹⁴² Zie Wet milieubeheer, artikel 7.23, eerste lid, onder f.

Ook geldt nog steeds dat de verschillende onderwerpen die worden genoemd, zoals klimaatverandering, geluid, biodiversiteit en risico's, alleen in een MER aan bod hoeven te komen als ze van belang zijn voor het project.

Monitoring project-mer

De mer-richtlijn bepaalt dat het bevoegd gezag zo nodig monitoringsmaatregelen voorschrijft aan de initiatiefnemer en daarbij ook de procedures voor de monitoring vaststelt. De initiatiefnemer moet de monitoring van de milieueffecten als gevolg van een project waarvoor een MER moet worden gemaakt, uitvoeren. Het gaat hierbij om monitoring van effecten van het project, inclusief eventueel bij het project getroffen maatregelen of kenmerken om de effecten te beperken. Met 'monitoringsmaatregelen' worden dus maatregelen bedoeld om deze effecten in de gaten te houden, bijvoorbeeld het plaatsen van snuffelpalen, geluidmeters of peilbuizen. De initiatiefnemer moet de resultaten van de monitoring verstrekken aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag stelt de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar en moet aan de hand van de resultaten van de monitoring beoordelen of het nodig is om maatregelen te nemen.

Monitoring bij project-mer was een nieuw element in de mer-richtlijn, maar was ook voor de inwerkintreding van de herziene mer-richtlijn in 2017 al opgenomen in de Wet milieubeheer met een eigen, afwijkende, regeling. Bij de implementatie in de Wet milieubeheer zijn enkele aanvullende bepalingen ten opzichte van de mer-richtlijn blijven staan. Concreet gaat het dan om het opstellen van een verslag van de monitoring en de verplichting om dat verslag toe te zenden aan bestuursorganen en adviseurs en van het verslag kennis te geven. Deze aanvullende eisen over het verslag uit de Wet milieubeheer zijn niet overgenomen in dit besluit.

5.7.3 Overige aanpassingen milieueffectrapportage

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is ook een grondslag voor monitoring voor de plan-mer in de wet opgenomen. Dit onderwerp is op vergelijkbare wijze als de monitoring bij project-mer uitgewerkt.

Het bevoegd gezag monitort zelf de aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma, stelt de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar en moet aan de hand van de resultaten van de monitoring beoordelen of het nodig is om maatregelen te nemen om eventuele onvoorziene nadelige milieueffecten zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Dit komt inhoudelijk overeen met de Wet milieubeheer. Wel zijn enkele bepalingen over een verslag zoals die in de Wet milieubeheer stonden komen te vervallen omdat dat geen verplichtingen zijn uit de mer-richtlijn en de smb-richtlijn. Concreet gaat het om het opstellen van een verslag van de monitoring en de verplichting om dat verslag toe te zenden aan bestuursorganen en adviseurs en van het verslag kennis te geven.

De omgevingsvergunning beperkte milieutoets, die in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in bepaalde gevallen voor de mer-beoordeling wordt gebruikt, komt niet terug onder de Omgevingswet maar wordt vervangen door een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. De toelichting daarover is te vinden in paragraaf 2.11 van deze toelichting.

Daarnaast zijn enkele technische en verduidelijkende wijzigingen doorgevoerd.

5.7.4 Wijzigingen

Ten opzichte van de regeling in de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage bevat dit besluit de volgende wijzigingen:

- De toezendregels voor de ontheffing aan de Europese Commissie en de initiatiefnemer komen niet terug.
- De aanvullende regels voor de formele mer-beoordeling vervallen: geen publicatie meer nodig in de Staatscourant en geen overleg meer als het bevoegd gezag ook de initiatiefnemer is.

- Het advies reikwijdte en detailniveau moet rekening houden met de informatie die de initiatiefnemer heeft verstrekt.
- De inhoud van het project-MER is volledig uitgeschreven, geen verwijzing meer naar de mer-richtlijn.
- Voor monitoring is de verplichting om een verslag te maken van de monitoringsresultaten vervallen. Ook de toezendverplichtingen en de bekendmakingsplicht van het verslag zijn vervallen.

5.7.5 Effecten

- Vermindering van de bestuurlijke lasten door wegvallen publicatie Staatscourant.
- Eenvoudiger inzicht in de verplichte inhoud van een project-MER.
- Vermindering bestuurlijke lasten door wegvallen opstellen verslag van de monitoringgegevens, zowel bij plan-mer als bij project-mer.

5.8 OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten

5.8.1 Inleiding

Op grond van artikel 17.6 van de Omgevingswet (via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) wordt via dit besluit geregeld dat de OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten advies kan uitbrengen aan het bevoegd gezag over (een aanvraag om) schadevergoeding voor schade die voortvloeit uit een beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument.

5.8.2 Werkzaamheden commissie

In artikel 12.6 van het Omgevingsbesluit wordt de commissie aangewezen en de taakomschrijving geregeld. Deze regeling vormt een continuering van de bestaande praktijk van de 'OCenW-schadebeoordelingscommissie monumenten'. De schadebeoordelingscommissie kan daarnaast ook in het kader van kostenverhaal gevraagd worden te adviseren over de hoogte van (de te verhalen kosten van) de schadevergoeding voor de rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot archeologische monumenten.

De beslissing over de vergoeding van schade in het domein van de archeologische monumentenzorg en onder meer de relatie van het égalitébeginsel tot het beginsel dat 'de verstoorder betaalt' vergt specifieke expertise. Deze is aanwezig bij de OCW-schadebeoordelingscommissie. Omdat het aantal verzoeken om schadevergoeding beperkt is – gemiddeld één verzoek per twee jaar – en het onderhouden en uitbouwen van deze expertise en het ontstaan van een consistente wijze van het vergoeden van schade afhankelijk zijn van concrete gevallen, is het wenselijk dat alle verzoeken om schadevergoeding aan deze adviescommissie worden voorgelegd, wie het bevoegd gezag ook is.

In het stelsel van de Erfgoedwet en Monumentenwet 1988 beslist de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in alle gevallen op een aanvraag om een monumentenvergunning met betrekking tot een archeologisch rijksmonument. Bij een verzoek om schadevergoeding als gevolg van een beslissing op een vergunningaanvraag schakelt de minister op grond van artikel 22 en verder van de Monumentenwet 1988 de OCenW-schadebeoordelingscommissie monumenten in voor een onafhankelijk en deskundig advies over de redelijkheid van het verzoek.

In het stelsel van de Omgevingswet is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap niet langer in alle gevallen het bevoegd gezag om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument. Voor enkelvoudige omgevingsvergunningaanvragen om een rijksmonumentenactiviteit

met betrekking tot een archeologisch monument is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bevoegd. Voor meervoudige omgevingsvergunningaanvragen waaronder een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument is daarentegen het college van burgemeester en wethouders in principe bevoegd. Het college is daarmee in dergelijke gevallen in beginsel ook bevoegd op een verzoek om schadevergoeding voor deze meervoudige aanvragen te beslissen. De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bepaalt bij dergelijke meervoudige aanvragen echter via een advies met instemmingsrecht de inhoud van de beslissing op de vergunningaanvraag voor zover die ziet op het archeologische rijksmonument. De minister blijft daarom ook het bestuursorgaan dat de redelijkheid van de daaruit voortvloeiende kosten voor de burger moet bewaken. De kosten van een schadevergoeding komen in beginsel voor rekening van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, ook als hij niet het bevoegd gezag is.

Hetzelfde geldt voor de kosten van de inschakeling van de OCW-schadebeoordelingscommissie door het bevoegd gezag als dat niet de minister is. Het staat het bevoegd gezag dan vrij om, om welke reden dan ook, geen gebruik te maken van deze gelegenheid om de OCW-schadebeoordelingscommissie in te schakelen. Maar als het de kosten van de schadevergoeding vervolgens wel via kostenverhaal¹⁴³ naar de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wil doorleggen, zal deze om voornoemde redenen de commissie alsnog inschakelen voor een advies over de (redelijkheid van de) hoogte van de kosten van de schadevergoeding voor de rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument.

5.8.3 Wijzigingen

- Met de voorgestelde regeling kan de schadebeoordelingscommissie, in tegenstelling tot nu, ook adviseren aan een ander bevoegd gezag dan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals het college van burgemeester en wethouders.
- Het takenpakket van de schadebeoordelingscommissie is uitgebreid. De commissie kan ook in het kader van kostenverhaal gevraagd worden te adviseren over de hoogte van (de te verhalen kosten van) de schadevergoeding voor de rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot archeologische monumenten.

5.8.4 Effecten

- Doordat de schadebeoordelingscommissie zowel de minister als andere bevoegde gezagsinstanties kan adviseren over de hoogte van de schadevergoeding wordt expertise op één plek gebundeld en kan een consistente lijn ontwikkeld worden. Dit komt de transparantie en voorspelbaarheid van de schadeprocedure ten goede.

5.9 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

5.9.1 Inleiding

Dit besluit werkt twee onderdelen uit, die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden toegevoegd aan hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. Het gaat om artikel 18.2, vierde lid, dat bepaalt dat voor een gedoogplicht uit hoofdstuk 10 van de Omgevingswet de bestuursrechtelijke handhavingstaak uitsluitend bij een bestuursorgaan berust voor zover dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald, en om afdeling 18.3. Afdeling 18.3 bevat bepalingen ter omzetting van paragraaf 5.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, zoals deze is komen te luiden na inwerkingtreding van de Wijzigingswet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving. Bij de uitwerking van laatstgenoemd onderdeel mag artikel 18.19, tweede lid, van de wet "De regels worden in ieder geval gesteld ter uitvoering van de richtlijn industriële emissies en de Seveso-richtlijn." niet uit het oog worden verloren. Onderdeel van de uitwerking

---

¹⁴³ Artikel 13.3 van de Omgevingswet.

van afdeling 18.3 zijn in ieder geval regels ter implementatie artikel 23 van de richtlijn industriële emissies en artikel 20 van de Seveso-richtlijn.

5.9.2 Bestuursrechtelijke handhaving van gedoogplichten

Bestuurlijke handhaving van gedoogplichten is niet voor het hele werkveld van de Omgevingswet even effectief. Daarom is in dit besluit per afzonderlijke gedoogplicht een keuze gemaakt of bestuurlijke handhaving nodig is op basis van een afweging van de voor- en nadelen van dit instrument in verhouding tot de specifieke kenmerken van het betrokken domein. Vanzelfsprekend is dit gebeurd in overleg met het bestuursorgaan dat een gedoogplicht oplegt of dat bij de uitvoering van werkzaamheden een gedoogplicht nodig heeft. Verwezen wordt verder naar de artikelsgewijze toelichting bij het desbetreffende artikel waarin de gemaakte keuze wordt onderbouwd (artikel 13.2 van het Omgevingsbesluit).

Bij gedoogplichten gericht op het opheffen van de belemmering om grond te mogen betreden is het wel effectief om zo nodig de 'sterke arm' in te kunnen roepen. Daarom is ervoor gekozen om overtreding van alle gedoogplichten strafbaar te stellen.

5.9.3 Omzetting Besluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving

Inleiding en achtergrond

Dit besluit bevat bepalingen ter omzetting van hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht, zoals dat is komen te luiden na inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving.¹⁴⁴ Het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving voorzag in instrumenten voor het oplossen van belangrijke problemen bij de vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van het omgevingsrecht.

Het belangrijkste probleem bij de vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van het omgevingsrecht was fragmentatie in combinatie met vrijblijvendheid in samenwerking tussen bestuursorganen. Dit vormde een barrière voor het organiseren van voldoende menskracht en deskundigheid evenals voor het aanpakken van (boven)regionale handhavingsproblemen op een (boven)regionale schaal. Om deze problemen op te kunnen lossen is er in 2009 via een bottom-up proces een "package deal" gesloten tussen het Rijk, het IPO, de VNG en de UvW over de modernisering van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving¹⁴⁵. Deze "package deal" heeft geresulteerd in de Wijzigingswet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving¹⁴⁶, het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving en de aangepaste ministeriële regeling omgevingsrecht¹⁴⁷.

Met het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving werden onder andere geïntroduceerd:

- De verplichting voor gemeenten en provincies om een bepaald takenpakket (het zogenoemde basistakenpakket) uit te laten voeren door de omgevingsdienst.
- Procrescriteria voor het verbeteren van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving¹⁴⁸.

---

¹⁴⁴ Staatsblad 193 2017.

¹⁴⁵ Deze afspraken zijn toegelicht en uitgewerkt in de nadere kabinetsreactie van 19 juni 2009 en in de nadien gemaakte bestuurlijke afspraken (Kamerstukken II 2008/09, 29383, nr. 130.).

¹⁴⁶ Staatsblad 521 2015.

¹⁴⁷ Staatscourant 33543 2017.

¹⁴⁸ Zie in dit verband ook aanbeveling nr. 2001/331/eg van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 4 april 2001 betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten (PbEG L118).

- Bepalingen voor het waarborgen van een efficiënte wijze van informatiedeling (Inspectieview Milieu).

Deze elementen hebben eraan bijgedragen dat een uniform en beter functionerend VTH-stelsel is ontstaan.¹⁴⁹ De werking van dit stelsel is begin 2017 geëvalueerd. Daarbij is geconcludeerd dat het VTH-stelsel de komende jaren gebaat was bij rust. In lijn hiermee is hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht, zoals dat is komen te luiden na inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving zo beleidsneutraal mogelijk overgenomen onder het stelsel van de Omgevingswet.

De borging van het basistakenpakket onder de Omgevingswet

Uitgangspunt is om hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht, zoals dat is komen te luiden na de inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving, zo beleidsneutraal mogelijk over te nemen onder de Omgevingswet. Bij artikel 7.1, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, waarin het zogenoemde basistakenpakket wordt aangewezen, bleken enkele wijzigingen echter onvermijdelijk. Zonder enkele wijzigingen te accepteren, zou niet alleen afbreuk worden gedaan aan de uitgangspunten en systematiek van de Omgevingswet, maar ook aan de uitgangspunten van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze wijzigingen zijn hieronder toegelicht. Kort gezegd zijn de uitgangspunten van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving:

- Het verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- Het vormen van een robuust landsdekkend netwerk van omgevingsdiensten.
- Het vereenvoudigen van de bevoegdheidsverdeling tussen de overheden door verdere decentralisatie.
- Het zorgen voor een meer effectieve en efficiënte afstemming tussen overheid, het OM en de politie.

De hierboven bedoelde wijzigingen zijn:

1) De milieubelastende activiteit is aangrijpingspunt aanwijzing basistaken

De komst van de Omgevingswet heeft geleid tot een nieuw aangrijpingspunt voor het basistakenpakket. Niet langer is het begrip 'inrichting' het aangrijpingspunt, maar het begrip 'milieubelastende activiteit'. Een milieubelastende activiteit bestaat in de meeste gevallen uit een kernactiviteit (zoals het maken van producten van metaal) en andere milieubelastende activiteiten op dezelfde locatie die de kernactiviteit functioneel ondersteunen (zoals bij een bedrijf behorende parkeerplaatsen). Als gevolg daarvan komt het begrip in de meeste gevallen overeen met het begrip inrichting. Alleen wanneer een activiteit wordt uitgevoerd die geen onderdeel is van de kernactiviteit en deze ook niet functioneel ondersteunt, valt deze buiten bereik (zie onderstaand een voorbeeld). Aan de hand van de uitgangspunten van de Wijzigingswet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving is geoordeeld dat het buiten bereik vallen van een dergelijke activiteit niet problematisch is. De omgevingsdiensten zijn primair opgericht voor de uitvoering van *complexe* taken die specifieke deskundigheid of specifieke toezichtexpertise vergen.

Voorbeeld: voor de komst van de Omgevingswet behoorde het toezicht op een oude, niet meer functionele kas die een glastuinbedrijf inzette als opslagruimte voor goederen van derden, tot het basistakenpakket (vanwege organisatorische binding). Onder de Omgevingswet behoort het toezicht op de oude, niet meer functionele kas die een glastuinbedrijf inzet als opslagruimte voor goederen van derden, niet tot het basistakenpakket.

---

¹⁴⁹ Evaluatie Wijzigingswet VTH. Op weg naar een volwassen stelsel, bijlage bij Kamerstukken I 2016/17, 33872, E.

Voor de komst van de Omgevingswet was het zo dat enkel de aanwezigheid van bepaalde installaties of opslagen (zoals een natte koeltoren of een bodemenergiesysteem) ertoe leidde dat een heel bedrijf of huishouden onder de rijksregels kwam te vallen. Onder de Omgevingswet worden voor deze milieubelastende activiteiten alleen rijksregels gesteld waar dat milieurelevant is. Gelet daarop is de weerslag van deze verandering op het basistakenpakket (zie onderstaand een voorbeeld) geen onwenselijke. Net als hierboven geldt dat omgevingsdiensten primair zijn opgericht voor de uitvoering van complexe taken die specifieke deskundigheid of specifieke toezichtexpertise vergen.

Voorbeeld: voor de komst van de Omgevingswet behoorde het toezicht op een kantoor met een natte koeltoren tot het basistakenpakket (de aanwezigheid van een natte koeltoren maakte dat er sprake was van een inrichting). Op het moment dat er onder de Omgevingswet sprake is van een kantoor met een natte koeltoren, behoort alleen het toezicht op de natte koeltoren tot het basistakenpakket.

2) Reclame-, inrit- en kapvergunning geen onderdeel van het basistakenpakket

Voor de komst van de Omgevingswet waren de reclame-, inrit-, en kapvergunning elk afzonderlijk onderdeel van de omgevingsvergunning (artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) en daarmee, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag waren, onderdeel van het basistakenpakket. Onder de Omgevingswet keren de reclame-, inrit- en kapvergunning niet als zodanig terug. De reclame-, inrit- en kapvergunning gaan op in de vergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Het identificatieprobleem dat daardoor ontstaat (het aanwijzen van de omgevingsplanactiviteitvergunning in zijn geheel is niet wenselijk), heeft geleid tot het besluit om de reclame-, inrit- en kapvergunning geen onderdeel meer te laten zijn van het basistakenpakket. Bij dit besluit heeft wederom meegespeeld dat omgevingsdiensten primair zijn opgericht voor de uitvoering van complexe taken die specifieke deskundigheid of specifieke toezichtexpertise vergen.

Voorbeeld: voor de komst van de Omgevingswet behoorde een kapvergunning voor het oprichten van een provinciale inrichting tot het basistakenpakket. Onder de Omgevingswet behoort een dergelijke kapvergunning niet meer tot het basistakenpakket.

3) Bodemgerelateerde activiteiten

Onder de Omgevingswet zullen de regels over de bodemgerelateerde activiteiten niet langer apart worden geregeld. Deze activiteiten zullen worden geregeld als milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet hierop is het wenselijk – evenals voor de andere milieubelastende activiteiten - de taak vergunningverlening ten aanzien van bodemgerelateerde activiteiten ook onderdeel te laten zijn van het basistakenpakket. Voor de komst van Omgevingswet maakte vergunningverlening en het afgeven van beschikkingen voor de bodemgerelateerde activiteiten geen onderdeel uit van het basistakenpakket. Het uitzonderen van de vergunningverlening (en afgeven van beschikkingen) leidt tot een onduidelijke afbakening en ongewenste versnippering van kennis en kunde. Gelet hierop en vanwege het geringe effect die het niet uitzonderen van de vergunningverleningstaak heeft, is de keuze gemaakt het basistakenpakket op dit gebied beperkt uit te breiden. Ten aanzien van de activiteiten uit de voormalige categorie 10 (het saneren van de bodem en bedrijfsterreinen en het lozen van grondwater vanuit een proefbronnering in het kader van een saneringsonderzoek of vanuit een bodemsanering) geldt dat een uitbreiding zich eveneens voordoet bij de taak meldingen, maatwerkvoorschriften en gelijkwaardige maatregelen. Ook deze beperking uitbreiding sluit aan bij de bovengenoemde uitgangspunten van het VHT-stelsel.

Voorbeeld: voor de komst van de Omgevingswet behoorde de het afgeven beschikkingen op grond van de Wet bodembescherming niet tot het basistakenpakket. Het ging hierbij onder andere om beschikkingen op een geval van ernstige bodemverontreiniging, beschikkingen op saneringsplan en beschikkingen op saneringsverslag. Onder de Omgevingswet komen deze beschikkingen hoogstwaarschijnlijk te vervallen.

Saneringen worden in principe gereguleerd met algemene regels. Indien de in de algemene regels genoemde saneringsaanpakken niet volstaan, kan via een maatwerkvoorschrift een alternatieve saneringsaanpak worden voorgesteld. Dergelijke maatwerkvoorschriften maken onderdeel uit van het basistakenpakket.

4) Milieurelevante drempels

Onder de Omgevingswet wordt in principe niet meer gewerkt met het criterium dat als drempel fungeert in de vorm van "bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was". Ook onder de Omgevingswet is zoveel mogelijk per activiteit een milieurelevante drempel opgenomen vaak in de vorm van de omvang van de activiteit of zijn activiteiten bij huishoudens vaak uitgezonderd van het toepassingsbereik. De drempels onder de Omgevingswet leiden niet tot een vergroting van het basistakenpakket.

Voorbeeld:

Artikel 3.128 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1. Als milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 2.1 worden aangewezen:

- a. het exploiteren van een ippc-installatie voor het slachten, bewerken of verwerken van dierlijke of plantaardige grondstoffen voor het maken van levensmiddelen of voeder of het bewerken en verwerken van alleen melk, bedoeld in categorie 6.4 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies;
- b. het slachten van meer dan 10.000 kg levend gewicht aan dieren per week;
- c. het maken en bewerken van dierlijke of plantaardige oliën of vetten;
- d. het maken en bewerken van voedingsmiddelen voor landbouwhuisdieren; en
- e. het met een stookinstallatie met een individuele nominale belasting op bovenwaarde van meer dan 130 kW of een aansluitwaarde van meer dan 130 kW maken van:
  - 1°. zetmeel of suiker;
  - 2°. vismeel of visolie; of
  - 3°. levensmiddelen of voeder.

2. De aanwijzing omvat ook andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder a tot en met e, functioneel ondersteunen.

3. Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder b tot en met e, als deze alleen worden verricht:

- a. bij een huishouden of bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis;
- b. voor educatieve doelen; of
- c. voor eigen landbouwhuisdieren bij een veehouderij.

5) Geur, geluid, trillingen en licht

Het Besluit activiteiten leefomgeving bevat geen uitwerkte immissieregels meer voor onder andere geur, geluid, trillingen en licht. Desondanks blijven de aspecten geur, geluid, trillingen en licht van belang voor de beoordeling van activiteiten waaraan door het Rijk regels worden gesteld, onder andere het verlenen van vergunningen, het beoordelen van meldingen, het stellen van maatwerkvoorschriften en het houden van toezicht. Het voorkomen of beperken van geur-, geluid-, trilling- of lichthinder is namelijk een van de oogmerken van de rijksregels (artikel 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Onder de Omgevingswet worden in het omgevingsplan de algemene regels van het Rijk of de provincie uitgewerkt tot lokale regels, onder andere de immissieregels voor geur, geluid, trillingen en licht. Dit betekent dat de regels voor de activiteiten die onder het basistakenpakket vallen niet meer alleen in de rijksregels, maar ook in het omgevingsplan staan. Onder het basistakenpakket vallen daarom ook de uitvoering en het toezicht en de handhaving van de regels in het omgevingsplan, uiteraard alleen voor zover het gaat over een activiteit die is aangewezen als onderdeel van het basistakenpakket (de categorieën 1 t/m 6 van bijlage VI bij het Omgevingsbesluit). De bij omgevingsdiensten opgebouwde kennis en kunde ten aanzien van geur, geluid, trillingen en licht dient behouden te blijven.

Voor een verder uitleg wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit.

Wanneer er geen sprake is van een de in bijlage VI genoemde activiteit dan is het toezicht op de naleving van regels in het omgevingsplan een eigenstandige verantwoordelijkheid van de gemeente en maakt het geen deel uit van het basistakenpakket. Deze taak kan natuurlijk door een gemeente als plustaak wel belegd worden bij de omgevingsdienst, net als advies over deze regels.

Voorbeeld: Onder de Omgevingswet wordt geluid niet langer op rijksniveau gereguleerd. Zie bijvoorbeeld paragraaf 4.44 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin rijksregels worden gesteld voor een wasstraat. In deze paragraaf wordt geen geluidsnorm gesteld. Desondanks is het voor een omgevingsdienst mogelijk om handhavend op te treden ten aanzien van het aspect geluid over de band van de specifieke zorgplicht. Daarbij kan een in het omgevingsplan opgenomen geluidsnorm behulpzaam zijn.

De procescriteria onder de Omgevingswet

De procescriteria zijn eisen die worden gesteld aan de beleidscyclus bij de VTH-taken. Door de criteria te volgen, wordt de cyclus, die begint bij het opstellen van het beleid en via de uitvoering uiteindelijk leidt tot het bijstellen van het beleid, gesloten. De criteria geven de elementen aan die minimaal aanwezig moeten zijn. Daarnaast moeten de criteria worden gebruikt bij het inrichten van de organisatie.

De volgende procescriteria worden onderscheiden: de uitvoerings- en handhavingsstrategie, het uitvoeringbeleid en handhavingsbeleid, het uitvoeringsprogramma, de uitvoeringsagenda, de uitvoeringsorganisatie, de borging van middelen en de evaluatierapportage.

Gegevensuitwisseling onder de Omgevingswet

Net als de twee voorgaande onderwerpen (basistakenpakket en de procescriteria) vindt ook gegevensuitwisseling zijn oorsprong in het Besluit omgevingsrecht, zoals dat is komen te luiden na de inwerkingtreding van het Wijzigingsbesluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving, en maakt het deel uit van het VTH-stelsel. Wanneer organisaties op grond van dit besluit verplicht worden tot het delen van informatie kan gebruik gemaakt worden van Inspectieweb Milieu.

Inspectieweb Milieu is een beveiligde website die vooral toezichthouders, maar ook vergunningverleners in staat stelt via een gestandaardiseerd format informatie over (toezicht)objecten te raadplegen die afkomstig is van de database van andere inspectie- en omgevingsdiensten. Het systeem voorziet in de mogelijkheid van enkelvoudige bevraging, maar ook in de mogelijkheid van bulkbevraging. In het eerste geval worden de inspectiegegevens van één enkel bedrijf door een inspecteur opgevraagd en bekeken. Dat kan zijn vanwege een vergunningaanvraag, een melding of het voorbereiden van een concrete toezichtactie. In het tweede geval wordt informatie door een informatieanalist opgevraagd, bijvoorbeeld over een groep bedrijven binnen een bepaalde branche of binnen een bepaalde regio, voor de analyse en selectie voor de prioritering van inspecties.

Inspectieweb Milieu wordt uitsluitend gebruikt voor het voor elkaar toegankelijk maken van gegevens uit bestaande databases; gegevens kunnen worden opgevraagd en ingezien. Het systeem is een ICT-tool en voorziet niet in de mogelijkheid om gegevens op te slaan of te bewaren (geen archief-functie).

Met dit besluit worden de regels over gegevensuitwisseling overgenomen in het stelsel van de Omgevingswet.

5.9.4 Omzetting Seveso-richtlijn

De Seveso-richtlijn wordt deels geïmplementeerd met het onderhavige besluit. Het gaat daarbij om de onderdelen van de Seveso-richtlijn over toezicht en handhaving. Implementatie van die onderdelen vindt plaats met dit besluit omdat een groot deel van de grondslagen daarvoor met het

wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt toegevoegd aan hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. De Seveso-richtlijn is nu geïmplementeerd in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 en, voor zover het betreft artikel 13 van de richtlijn, in het Besluit externe veiligheid inrichtingen'. In Nederland is de Seveso-richtlijn van toepassing op ongeveer 400 inrichtingen.

De Seveso-richtlijn beoogt het milieu en de gezondheid en veiligheid van werknemers en de bevolking te beschermen tegen rampen en zware ongevallen. Omdat zware ongevallen niet altijd zijn te voorkomen, bevat de Seveso-richtlijn ook bepalingen om de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken als zich een zwaar ongeval voordoet. De Seveso-richtlijn beoogt daarnaast dat lering wordt getrokken uit zware ongevallen en regelt de internationale uitwisseling van informatie over zware ongevallen die aanleiding kunnen geven tot verbeteringen van de uitvoering en eventueel tot aanpassing van de richtlijn. Vanwege de integrale benadering van de Seveso-richtlijn is dit besluit niet alleen gebaseerd op de wet, maar ook op de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet veiligheidsregio's.

De bepalingen in de Seveso-richtlijn die zijn gericht tot degene die een Seveso-inrichting exploiteert zijn al terug te vinden in het Besluit activiteiten leefomgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving is al de aanwijzing van domino-inrichtingen opgenomen, in de vorm van een instructieregel aan het bevoegd gezag om een voorschrift te verbinden aan de omgevingsvergunning. De andere artikelen die zich richten tot de overheid worden met het onderhavige besluit ingevoegd in het Omgevingsbesluit. De artikelen hebben onder andere betrekking op de wijze van toezicht en het informeren van het publiek over die inrichtingen. In het Besluit risico's zware ongevallen 2015 waren ook een aantal strafrechtelijke bepalingen gebaseerd op de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet Veiligheidsregio's opgenomen. Deze bepalingen zijn ook weer opgenomen in het onderhavige besluit en worden daarmee ingevoegd in het Omgevingsbesluit.

5.9.5 Wijzigingen

De wijzigingen (geen beleidswijzigingen) zijn samengevat:

- Het aanwijzen van de basistaken geschiedt op een andere wijze (beter passend bij het stelsel).
- Niet alle zelfstandige activiteiten (die nu nog onderdeel uitmaken van een inrichting) vallen meer onder het basistakenpakket.
- Voor het basistakenpakket geldt dat geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen bedrijfsmatige aanpak en de aanpak of het opdrachtgeverschap door particulieren.
- In het nieuwe stelsel wordt de onderlinge integrale samenhang tussen activiteiten bereikt door de functioneel ondersteunende activiteiten ook weer onderdeel te laten uitmaken van het basistakenpakket.

5.9.6 Effecten

- Het voorgestelde basistakenpakket is eenvoudiger en inzichtelijker dan het huidige basistakenpakket. Door de verwijzing naar Hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn toebedeelde taken makkelijker te vinden.
- In het basistakenpakket is geen onderscheid meer gemaakt tussen bedrijfsmatige activiteiten en activiteiten door particulieren. Dit bevordert een meer samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.
- Alle procescriteria voor Uitvoering en Handhaving krijgen een plek met dit Invoeringsbesluit in het Omgevingsbesluit. In de situatie voor de Omgevingswet stonden deze criteria in meerdere besluiten (onder andere het Besluit omgevingsrecht en het Besluit risico's zware ongevallen 2015) en ook nog in regelingen (onder andere de Regeling omgevingsrecht en de Regeling risico's zware ongevallen). Nu is alles samengevoegd waardoor het eenvoudiger en inzichtelijker is geworden.

5.10 Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

5.10.1 Inleiding

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is een geheel aan digitale voorzieningen dat bijdraagt aan een effectieve werking van de Omgevingswet. Het stelsel als geheel bestaat uit een landelijke voorziening en verbindingen met en tussen lokale voorzieningen, zoals eigen behandelssystemen voor het behandelen van vergunningen en meldingen van de aangesloten overheden. De wettelijk geregelde landelijke voorziening heeft twee functies:

- a. het elektronisch ontsluiten van informatie over de fysieke leefomgeving; en
- b. het elektronisch kunnen indienen van een bericht. Daaronder wordt verstaan het indienen van een aanvraag om een besluit, het doen van een melding, het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding en het verzenden van een ander bericht op grond van de Omgevingswet.

De Omgevingswet voorziet in afdeling 20.5 in de juridische borging van het digitaal stelsel voor informatievoorziening over de fysieke leefomgeving. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt afdeling 20.5 van de Omgevingswet verder uitgewerkt. In dit besluit worden de volgende grondslagen uit dit wetsvoorstel ingevuld:

- Op grond van artikel 20.26 van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de informatie aangewezen die beschikbaar wordt gesteld voor ontsluiting via de landelijke voorziening. Ook wordt bepaald door welk bestuursorgaan of rechtspersoon die informatie beschikbaar wordt gesteld.
- Op grond van artikel 16.1 van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt aangewezen wanneer initiatiefnemers voor het indienen van een bericht gebruik kunnen of moeten maken van de loketfunctie van de landelijke voorziening.
- Bij het gebruik van de landelijke voorziening worden gegevens verwerkt, waaronder persoonsgegevens. Daarom worden regels gesteld aan het beheer van deze gegevens op grond van de artikelen 20.24 en 20.25 van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.
- Daarnaast worden regels gesteld over het formulier waarmee berichten worden ingediend via de landelijke voorziening, op grond van artikel 20.28, tweede lid, van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onder de hiernavolgende kopjes en in de artikelsgewijze toelichting, wordt uitgebreider ingegaan op de uitwerking van deze grondslagen.

De grondslagen worden in dit besluit uitgewerkt voor het goed functioneren van de landelijke voorziening vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet op het basisniveau, dat interbestuurlijk met de betrokken overheden is vastgesteld. Dit basisniveau zal gelijkwaardig zijn aan het huidige niveau van dienstverlening van Ruimtelijkeplannen.nl (toont digitale ruimtelijke plannen, zoals het bestemmingsplan), de Activiteitenbesluit Internet Module (voor het doen van meldingen op het gebied van milieu) en het Omgevingsloket Online (voor het aanvragen van een omgevingsvergunning). Dit basisniveau zal op termijn stapsgewijs verder worden uitgebreid met onderdelen die de baten van het DSO voor burgers, bedrijven en overheden en het gebruikersgemak verder vergroten, zoals is beschreven in de brief van de Minister van Infrastructuur en Milieu van oktober 2017¹⁵⁰ en in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet¹⁵¹. Bij de verdere doorontwikkeling en uitbouw van het DSO zal steeds worden gezien of aanpassing of aanvulling van de regels uit dit besluit nodig is.

---

¹⁵⁰ Kamerstukken II 2017/18, 33118, nr. 98.

¹⁵¹ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 44-46.

In de voorgenomen Invoeringsregeling Omgevingswet zal een aantal andere grondslagen uit het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet verder worden uitgewerkt. Zo zal de Invoeringsregeling bepalingen bevatten voor het gebruik van onder andere de standaard voor het aanleveren van vragenbomen voor het uitvoeren van een vergunningcheck en de standaard voor aanvragen en meldingen. Ook zullen regels worden opgenomen voor het gebruik van een standaard voor officiële overheidspublicaties.

5.10.2 Ontsluiten van informatie

Een van de doelen van het digitaal stelsel is het beschikbaar stellen van informatie over de fysieke leefomgeving. In artikel 20.26 van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is een grondslag opgenomen om informatie aan te wijzen die beschikbaar wordt gesteld voor ontsluiting via de landelijke voorziening. De landelijke voorziening van het DSO zal op termijn verschillende soorten informatie ontsluiten, zoals informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet en andere informatie over de fysieke leefomgeving.

In dit besluit worden voor het eerdergenoemde basisniveau alleen regels opgenomen voor de ontsluiting van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet. Dit wordt hierna verder toegelicht.

Andere informatie over de fysieke leefomgeving wordt in dit besluit vooralsnog niet aangewezen als beschikbaar te stellen informatie in de landelijke voorziening. Deze andere informatie betreft bijvoorbeeld informatie over de luchtkwaliteit, waterkwaliteit, natuurwaardenkaarten of informatie uit openbare registers met bijvoorbeeld beheertaken en onderhoudsplichten bij waterschapswerken. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet kan dergelijke informatie over de fysieke leefomgeving die elders al in bruikbare vorm digitaal beschikbaar is, via de landelijke voorziening vindbaar worden gemaakt, bijvoorbeeld door een technische koppeling (link) met de vindplaats. Op basis van besluitvorming door Rijk, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en Unie van Waterschappen (UvW) zal gefaseerd andere informatie over de fysieke leefomgeving via de landelijke voorziening worden ontsloten. Als in dat kader of als gevolg van andere ontwikkelingen wordt besloten dat het beleidsmatig wenselijk is om (andere) informatie over de fysieke leefomgeving aan te wijzen die ook via de landelijke voorziening beschikbaar moet worden gesteld, bijvoorbeeld omdat die informatie in gestandaardiseerde vorm beschikbaar moet worden gesteld, kan een nadere wijziging van het Omgevingsbesluit nodig zijn.

Het DSO is een belangrijk hulpmiddel voor de uitvoering van de Omgevingswet. Ook de ontsluiting van informatie via de landelijke voorziening is als hulpmiddel bedoeld en treedt niet in de plaats van geldende regels of van besluiten van het bevoegd gezag. Overheden die informatie aan de landelijke voorziening leveren, zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van die informatie, maar gebruikers blijven zelf verantwoordelijk voor de juistheid van informatie die zij invullen. Zo zal bijvoorbeeld de uitkomst van een vragenboom ter oriëntatie op vergunningplichten de geldende regelgeving als zodanig niet vervangen. De uitkomst van een vergunningcheck is geen besluit en heeft ook niet dezelfde juridische status. Gebruikers kunnen er daarom ook niet in gelijke mate rechten aan ontlend. Bij het presenteren van informatie via de landelijke voorziening zal de gebruiker uiteraard goed worden geïnformeerd over de rechten die aan de informatie kunnen worden ontleend.

Informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet

Voor een aantal ruimtelijke besluiten met geometrische informatie kent de Wet ruimtelijke ordening een specifiek publicatieregime. Dit zal bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen, omdat in beginsel alle besluiten en andere rechtsfiguren met geometrische informatie, via de daartoe aangepaste generieke infrastructuur voor officiële overheidspublicaties bekend kunnen worden gemaakt. De generieke bepalingen voor officiële overheidspublicaties zijn

opgenomen in het wetsvoorstel elektronische publicaties¹⁵², dat onder meer de Bekendmakingswet wijzigt. Ten tijde van het opstellen van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit was de gedachte dat voor besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet nog een apart publicatieregime moest worden voorgeschreven. Dit werd geregeld in artikel 14.4 van het al vastgestelde Omgevingsbesluit¹⁵³. Die bepaling vervalt en artikel 14.4 Omgevingsbesluit krijgt een andere inhoud via dit besluit (zie artikelsgewijze toelichting).

De landelijke voorziening van het DSO biedt de mogelijkheid om de informatie uit een aantal specifieke besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet in combinatie met elkaar en op een gebruiksvriendelijke manier te raadplegen. De landelijke voorziening is bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in staat om informatie over de regels die voor een bepaalde locatie gelden, informatie over de visie ten aanzien van een bepaalde locatie en mogelijk ook of een locatie onderdeel is van een gebied waarvoor een projectbesluit is vastgesteld. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet moet de landelijke voorziening informatie kunnen tonen uit:

- de Omgevingsregeling;
- het omgevingsplan;
- het voorbereidingsbesluit;
- de reactieve interventie;
- het projectbesluit;
- de waterschapsverordening;
- de omgevingsverordening;
- de omgevingsvisie;
- de instructie.

Het streven is om bij inwerkingtreding van de Omgevingswet ook de kennisgevingen van de vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die op grond van de Omgevingswet worden verleend, via de landelijke voorziening van het DSO te ontsluiten.

Informatie uit andere besluiten en rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet dan hierboven genoemd kan bij inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet via de landelijke voorziening van het DSO worden ontsloten. Deze besluiten en andere rechtsfiguren zullen op grond van de Bekendmakingswet en de Algemene wet bestuursrecht wel als officiële overheidspublicaties via Overheid.nl toegankelijk zijn. Een ieder kan zich gratis abonneren op de e-mailservice "berichten over uw buurt", waarmee men op de hoogte wordt gesteld van kennisgevingen van aanvragen, ontwerpbesluiten en besluiten. De abonnee kan zelf de soorten aanvragen en besluiten en het gebied waarop ze betrekking hebben selecteren. De informatievoorziening via de landelijke voorziening van het DSO zal op termijn worden uitgebreid doordat meer besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet zullen worden ontsloten via de landelijke voorziening van het DSO.

Om ervoor te zorgen dat initiatiefnemers en andere betrokkenen rekening kunnen houden met beleidsvoornemens van overheden, worden ook ontwerpen van omgevingsplannen, projectbesluiten, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen, omgevingsvisies en de Omgevingsregeling via de generieke publicatievoorziening voor officiële publicaties elektronisch beschikbaar gesteld en wordt de informatie hieruit via de landelijke voorziening van het DSO ontsloten. Hiertoe worden via dit ontwerp Invoeringsbesluit enkele artikelen toegevoegd aan hoofdstuk 5 (projectbesluit) en 10 (overige instrumenten) van het Omgevingsbesluit, waarmee wordt bepaald dat het ontwerp op dezelfde wijze als het uiteindelijke document elektronisch beschikbaar wordt gesteld. Ook de huidige voorziening Ruimtelijkeplannen.nl toont ontwerpen van plannen. De landelijke voorziening van het DSO toont informatie uit ontwerpen zodat een initiatiefnemer zich kan oriënteren op wat (in de toekomst) mag op een bepaalde locatie. De

---

¹⁵² Kamerstukken II 2018/19, 35218, nr. 2.

¹⁵³ Stb. 2018, 290.

landelijke voorziening biedt, net als de voorziening Ruimtelijkeplannen.nl, geen mogelijkheid om een zienswijze op de getoonde ontwerpen in te dienen. Dat kan alleen via de daarvoor door het bevoegde bestuursorgaan beschikbaar gestelde kanalen. In de Omgevingsregeling zullen vormeisen aan het ontwerp worden gesteld, zoals het moeten voldoen aan dezelfde standaard als het uiteindelijke besluit of rechtsfiguur.

Bij omgevingsplannen, verordeningen en de Omgevingsregeling zal meestal sprake zijn van wijzigingsbesluiten. Dat betekent dat delen van deze besluiten worden aangepast of dat er nieuwe onderdelen aan worden toegevoegd. De elektronische vormgeving van de besluiten volgens nieuwe standaarden maakt het mogelijk dat de wijzigingen inzichtelijk in combinatie met het geldende besluit worden gepresenteerd, door middel van doorhalingen of gemarkeerde toevoegingen. Wijzigingen in geometrie van werkingsgebieden worden eveneens inzichtelijk gemaakt in de kaartpresentatie.

Ontwerpen van besluiten worden eveneens op deze wijze getoond in de landelijke voorziening. Eventuele achterliggende stukken bij het ontwerp die het besluit motiveren of onderbouwen, zoals een onderzoeksrapport waarop het ontwerp berust, worden als zodanig niet in de landelijke voorziening getoond. Achterliggende stukken die bij een officiële publicatie zijn gevoegd, zijn in de generieke voorziening voor officiële publicaties beschikbaar.

Voor gebruikers van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren die via de landelijke voorziening van het DSO zijn ontsloten, is het van belang om te weten wat de status is van het besluit of de andere rechtsfiguur. Zo willen gebruikers van de landelijke voorziening zien of een omgevingsplan onherroepelijk is, of dat het plan wel is vastgesteld, maar nog niet onherroepelijk is, bijvoorbeeld omdat er over (een deel van) het omgevingsplan nog een gerechtelijke procedure loopt. Om die reden is, evenals in het huidige Besluit ruimtelijke ordening, in bijlage VIII bij het Omgevingsbesluit opgenomen welke statusinformatie het bevoegd gezag beschikbaar moet stellen, zodat de landelijke voorziening deze kan tonen. De levering van statusgegevens door het bevoegd gezag verloopt via de generieke voorziening voor officiële publicaties.

De taak om informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet beschikbaar te stellen voor ontsluiting via de landelijke voorziening van het DSO, wordt in dit besluit opgedragen aan de Dienst voor het kadaster en de openbare registers (verder te noemen het Kadaster), in aansluiting op al bestaande wettelijke taken van die organisatie op het gebied van geografische gegevensvoorziening.

Een specifieke vorm van verstrekking van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet is de vorm van zogenoemde "toepasbare regels", met name voor gebruik in de hierna te bespreken loketfunctie. Toepasbare regels zijn juridische regels die zijn omgezet in vragenbomen, waarmee op eenvoudige wijze bijvoorbeeld kan worden nagegaan of voor een voorgenomen activiteit een vergunningaanvraag of melding nodig is. Voor het beschikbaar stellen van toepasbare regels worden in dit besluit geen regels opgenomen, omdat die beschikbaarstelling door dit besluit niet verplicht wordt gesteld. De afweging of en welke toepasbare regels aan de gebruikers van de landelijke voorziening beschikbaar worden gesteld, is aan het bestuursorgaan dat de regels heeft vastgesteld. Wel zullen in de Omgevingsregeling regels worden gegeven over onder andere het gebruik van een standaard voor het aanleveren van toepasbare regels aan de landelijke voorziening.

Via de toepasbare regels in de landelijke voorziening kunnen initiatiefnemers ook zien welke maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan een specifieke regel. Zo kan een initiatiefnemer in de landelijke voorziening opzoeken welke maatregelen op grond van de regelgeving onder de Omgevingswet moeten worden genomen voor de opslag van een specifieke vloeistof. De Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) biedt op dit moment ook een dergelijke voorziening.

5.10.3 Loketfunctie

Via de loketfunctie van de landelijke voorziening, het omgevingsloket, kunnen diverse soorten berichten, zoals genoemd in paragraaf 5.9.1 worden ingediend. Zo biedt de loketfunctie een initiatiefnemer de mogelijkheid om in één keer voor zijn hele project de omgevingsvergunning aan te vragen. Door het bieden van één loket zullen naar verwachting de administratieve lasten voor de initiatiefnemer verminderen.

De landelijke voorziening biedt niet alleen de mogelijkheid om berichten in te dienen op grond van regels die zijn opgenomen in de Omgevingswet of de uitvoeringsregelgeving, maar ook op grond van regels van andere overheden in een omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening. Om die reden wordt via dit besluit in artikel 14.2 van het Omgevingsbesluit een bepaling opgenomen die het bevoegd gezag verplicht om in een dergelijke situatie de informatie die nodig is voor het samenstellen van het elektronisch formulier aan te leveren bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In de Omgevingsregeling kan op grond van artikel 20.28 van de wet een standaard worden voorgeschreven voor de wijze waarop de vragen en helpteksten voor het elektronisch formulier moeten worden aangeleverd.

Berichten kunnen worden ingediend via de landelijke voorziening, al dan niet met gebruikmaking van systemen en applicaties van derden die naar die landelijke voorziening toegeleiden. In enkele bijzondere gevallen blijft het mogelijk om informatie ook via andere kanalen dan de landelijke voorziening door te geven aan het bevoegd gezag. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn als sprake is van staatsgeheime informatie of bijzondere persoonsgegevens, die niet via de landelijke voorziening mogen worden verzonden, maar op papier naar het bevoegd gezag kunnen worden gestuurd.

In het Omgevingsbesluit blijft de bepaling uit het Besluit omgevingsrecht gehandhaafd dat ook op papier een vergunningaanvraag of een melding kan worden ingediend of gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag kunnen worden verstrekt. Dat geldt ook voor de verplichting voor bedrijven om een aanvraag digitaal in te dienen, die al was opgenomen in het Besluit omgevingsrecht en het Waterbesluit. Deze bepaling is nog niet in werking getreden. Ook bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het gebruik van de elektronische weg voor bedrijven nog niet meteen verplicht worden gesteld. Het gebruik zal eerst verder worden gestimuleerd.

Interactieve formulieren

Het digitale loket van de landelijke voorziening zal gebruik maken van interactieve elektronische formulieren. In dit formulier zullen zoveel mogelijk gegevens, die al bekend zijn bij de overheid, zoals die uit de basisregistraties, vooraf worden ingevuld. De vooraf ingevulde gegevens uit bijvoorbeeld de Basisregistratie Personen of het Handelsregister kunnen door de initiatiefnemer niet worden aangepast binnen het DSO. Als een initiatiefnemer wil aangeven dat er iets gewijzigd zou moeten worden, kan dit als vrije tekst bij het veld toelichting worden opgenomen. Dit vrije veld kan echter niet gebruikt worden als officieel verzoek tot het aanpassen van de gegevens in de genoemde basisregistraties.

Met interactieve formulieren wordt alleen die informatie gevraagd, die nodig is voor het behandelen van het bericht. Bij inwerkingtreding zullen voor alle berichten die op grond van de Omgevingswet via de landelijke voorziening kunnen worden ingediend interactieve formulieren beschikbaar zijn. Daar waar nodig zal worden gevraagd om bijlagen bij te voegen, zoals bouwtekeningen bij de aanvraag voor het oprichten van een bouwwerk. Op die manier kan het bevoegd gezag zorgen dat de initiatiefnemer alle informatie die nodig is voor het beoordelen van het bericht aanlevert via de landelijke voorziening. De vragen die via het interactieve formulier worden gesteld en de velden die moeten worden ingevuld zijn gebaseerd op de voor de betreffende activiteit(en) relevante indieningsvereisten in specifieke rechtsfiguren, zoals het omgevingsplan, de omgevingsverordening, de waterschapsverordening of de omgevingsregeling en de andere AMVB's onder de Omgevingswet. Onder het begrip indieningsvereisten worden in dit verband verstaan de

aanvraagvereisten voor een omgevingsvergunning, de indieningsvereisten voor een melding of de vereisten ten aanzien van het voldoen aan andere informatieverplichtingen dan een melding of een vergunningaanvraag.

Om voor alle berichten interactieve formulieren te kunnen samenstellen zullen in de nog op te stellen Invoeringsregeling Omgevingswet eisen worden gesteld aan de wijze waarop de vragen voor het interactieve formulier moeten worden aangeleverd.

Het blijft mogelijk om op papier een bericht en eventuele bijlagen in te dienen bij het bevoegd gezag. Deze mogelijkheid is onder andere nodig om berichten of bijlagen met persoonsgegevens van justitiële aard (zoals informatie in het kader van de Wet Bibob) en/of informatie die is geclassificeerd boven het niveau departementaal vertrouwelijk te kunnen indienen bij het bevoegd gezag.

Voor het op papier indienen van een aanvraag, het doen van een melding of het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding zullen geen specifieke formulieren via de landelijke voorziening beschikbaar worden gesteld. De interactieve formulieren, die in de landelijke voorziening worden gebruikt, worden samengesteld uit een groot aantal mogelijke vragen. De vragen die een initiatiefnemer voorgelegd krijgt, zijn afhankelijk van de antwoorden op eerdere vragen. Welke vragen worden gesteld hangt bovendien volledig af van de vraag welke activiteiten een initiatiefnemer van plan is te gaan verrichten. In theorie kunnen alle op grond van de Omgevingswet geregelde activiteiten in alle mogelijke combinaties met elkaar worden aangevraagd c.q. gemeld via de landelijke voorziening. Door deze veelheid aan mogelijke combinaties is het niet mogelijk om een gebruiksvriendelijk generiek papieren formulier te ontwikkelen. Het staat overheden vrij om voor bepaalde veel voorkomende aanvragen of meldingen een papieren formulier te ontwikkelen en bijvoorbeeld via de balie of online beschikbaar te stellen.

Voor mensen die hulp nodig hebben bij het invullen van het elektronische formulier in de landelijke voorziening, bestaan meerdere opties. Ze kunnen iemand machtigen de aanvraag namens hen in te dienen, bijvoorbeeld de architect die de bouwtekening en het programma van eisen voor de verbouwing heeft opgesteld. Ook kan een initiatiefnemer contact zoeken met de gemeente. Denkbaar is dat de gemeente dan samen met de initiatiefnemer het elektronische formulier zo volledig mogelijk invult. De initiatiefnemer kan het formulier daarna elektronisch indienen en nog ontbrekende bijlagen op papier sturen of het ingevulde interactieve formulier (laten) uitdraaien en deze uitdraai inclusief de benodigde bijlagen op papier indienen. Daarnaast kan een initiatiefnemer die op papier zijn bericht wil indienen zelf nagaan welke indieningsvereisten voor het bericht gelden en deze informatie zelf op papier in een brief zetten en versturen aan het bevoegde gezag.

De verwachting is dat minder mensen dan nu hulp nodig hebben bij het gebruik van het digitaal loket, omdat het digitaal loket gebruikersvriendelijker is dan de huidige toepassingen zoals het Omgevingsloket Online en de Activiteitenbesluit Internet Module. Ook is bij de ontwikkeling van het digitaal loket rekening gehouden met de toegankelijkheidseisen voor websites van de overheid, zodat het loket ook gebruikt kan worden door mensen met een visuele beperking. De toepasbare regels die gebruikt worden om te checken of een vergunning nodig is of een melding moet worden gedaan, worden zoveel mogelijk geformuleerd op taalniveau B1. Dat taalniveau kan door circa 95 procent van de Nederlandse bevolking gelezen en begrepen worden. Ook kan een initiatiefnemer een activiteit opzoeken met behulp van trefwoorden uit het normaal spraakgebruik in plaats van de juridische formulering, dus in het DSO kan gezocht worden naar regels over het 'kappen van een boom' in plaats van het 'vellen van een houtopstand'.

Samenwerken

In het Omgevingsloket Online (Olo) kunnen bevoegde gezagsinstanties samenwerken aan de behandeling van een vergunningaanvraag of melding. Ook binnen de landelijke voorziening van het DSO zal een dergelijke voorziening worden gerealiseerd. Naar aanleiding van het advies van het bureau ICT-toetsing (BIT), is in het Bestuurlijk Overleg van 8 maart 2018, door de Minister van

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met de VNG, de UvW en het IPO afgesproken om bij inwerkingtreding van de Omgevingswet in of via het DSO basisfunctionaliteiten aan te bieden die de samenwerking tussen bestuursorganen ondersteunen. Om die reden wordt aan de in de wet genoemde functies van de landelijke voorziening voor het ontsluiten van informatie en het indienen van berichten een samenwerkfunctionaliteit toegevoegd. Via deze functionaliteit kunnen bestuursorganen en adviseurs informatie uitwisselen bij het behandelen van een aanvraag of ander bericht. Binnen de samenwerkingsfunctionaliteit kunnen documenten worden gedeeld met een bestuursorgaan of adviseur, die een advies kan geven en/of nieuwe bestanden die van belang zijn voor de beoordeling van de aanvraag of melding kan delen met het bevoegd gezag. Het gaat nadrukkelijk om een optionele functionaliteit, het is niet verplicht om gebruik te maken van de samenwerkfunctionaliteit. Het bevoegd gezag kan ook kiezen voor samenwerking buiten de landelijke voorziening om. Om een samenwerking te kunnen starten binnen de landelijke voorziening is een overheidsidentificatienummer (OIN) nodig. Dat betekent dat in beginsel alleen een bestuursorgaan de samenwerking met een ander bestuursorgaan of adviseur kan starten. Om deel te kunnen nemen aan een samenwerking is een OIN óf KvK nummer nodig. Dit geeft de mogelijkheid om ook adviseurs zonder OIN in te schakelen bij de beoordeling van een aanvraag.

Om te zorgen dat er zo min mogelijk persoonsgegevens worden verwerkt in de samenwerkfunctionaliteit, wordt er in de landelijke voorziening een tweede document gegenereerd dat in de samenwerkfunctionaliteit kan worden opgenomen, een geanonimiseerde versie. Bevoegd gezag kan een samenwerking initiëren door één of meerdere documenten die behoren tot of van belang zijn bij een aanvraag in de samenwerkfunctionaliteit te plaatsen. Per document moet worden aangegeven wat het niveau van vertrouwelijkheid is en daarmee met wie het document gedeeld mag worden. Wanneer een document als vertrouwelijk is aangemerkt worden de rechten verder beperkt. Het bevoegd gezag blijft zo zelf verantwoordelijk voor de te delen gegevens.

De vraag of, wanneer en op welke wijze deze basissamenwerkfunctionaliteit verder wordt uitgebreid, bijvoorbeeld voor het samenwerken aan planvorming, is nog onderwerp van interbestuurlijke besluitvorming. Dit maakt geen onderdeel uit van het basisniveau DSO, waarvoor dit invoeringsbesluit de regels geeft.

Doorzenden berichten naar juiste bevoegd gezag

De landelijke voorziening wordt zodanig ingericht dat een bericht in beginsel automatisch wordt doorgeleid naar het juiste bevoegd gezag. De initiatiefnemer heeft bij het indienen de mogelijkheid om het bevoegd gezag dat de landelijke voorziening voor hem selecteert te wijzigen. Toch kan het voorkomen dat een bericht via de landelijke voorziening aan een bestuursorgaan wordt gestuurd dat geen bevoegd gezag is. Op grond van artikel 2:3, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht zendt het bestuursorgaan het betreffende bericht, onverwijld door naar het bevoegde bestuursorgaan, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de afzender. De landelijke voorziening van het DSO kan een aanvraag doorgeleiden naar het goede bevoegd gezag. Eventuele aanvullingen die een initiatiefnemer doet op het al ingediende bericht, worden door de landelijke voorziening automatisch doorgeleid naar het bevoegd gezag.

5.10.4 De bescherming van persoons- en vertrouwelijke gegevens in de landelijke voorziening

In de landelijke voorziening wordt zorgvuldig omgegaan met persoonsgegevens en andere vertrouwelijke gegevens waaronder bedrijfsgevoelige informatie. Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is beschreven, gelden voor de verwerking van persoonsgegevens in het DSO inclusief de landelijke voorziening de eisen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Op grond van de AVG mogen persoonsgegevens worden verwerkt als dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of als dit noodzakelijk is voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verantwoordelijke is opgedragen. In onderstaande paragraaf wordt gemotiveerd waarom hier in de

landelijke voorziening sprake van is. In dit Invoeringsbesluit zijn in het kader van de bescherming van persoonsgegevens onder andere artikelen opgenomen over de verwerking van persoonsgegevens, inclusief het doel van deze gegevensverwerking en de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke.

Op grond van de AVG moet bij het ontwikkelen van nieuwe gegevensverzamelingen «privacy by design» worden toegepast. De verwerkingsverantwoordelijke moet in en bij het ontwerp technische en organisatorische maatregelen nemen, zodat de gegevensbeschermingsbeginselen doeltreffend worden uitgevoerd. Ook moet die verantwoordelijke in en bij het ontwerp waarborgen in de verwerking inbouwen voor de naleving van de voorschriften van deze verordening en de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

Een voorbeeld van deze beginselen is het beginsel van minimale gegevensverwerking. In beginsel worden alleen die persoonsgegevens verwerkt die noodzakelijk zijn voor een specifiek doel van de verwerking. Die verplichting geldt voor de hoeveelheid verzamelde persoonsgegevens, de mate waarin zij worden verwerkt, de termijn waarvoor zij worden opgeslagen en de toegankelijkheid daarvan. In de landelijke voorziening wordt invulling gegeven aan minimale gegevensverwerking door alleen die gegevens te vragen die nodig zijn voor de afhandeling van het bericht.

Door organisatorische maatregelen wordt zo veel mogelijk voorkomen dat bijzondere persoonsgegevens of andere vertrouwelijke gegevens via de landelijke voorziening worden verwerkt. Dit gebeurt door in het digitaal loket een waarschuwing op te nemen bij het uploaden van documenten, zodat de initiatiefnemer op dat moment gewaarschuwd wordt geen bijlagen met staatsgeheimen of bijzondere persoonsgegevens te uploaden. Ook zal in de instructie voor de regelopstellers worden aangegeven dat er geen vragen moeten worden gesteld in het digitale formulier, waarbij om dit soort gegevens wordt gevraagd.

In dit besluit wordt aangegeven welke persoonsgegevens voor welke doeleinden worden verwerkt. Om een grote concentratie van persoonsgegevens zoveel mogelijk te vermijden, worden maximale bewaartermijnen bepaald. Verder bevat dit besluit voorwaarden voor incident impact beperking of incidentoplossing.

Tenslotte wordt bij de ontwikkeling van de landelijke voorziening zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de "pas toe of leg uit"-lijst met standaarden van het Forum Standaardisatie en daarmee van actuele standaarden, wat de kans op incidenten beperkt. De meest actuele beveiligingsstandaarden van het Forum Standaardisatie worden toegepast. Ook worden de gebruikersgegevens gepseudonimiseerd, worden autorisatiemechanismen toegepast en vindt versleuteling van communicatie plaats.

Welke persoons- en vertrouwelijke gegevens worden verwerkt door de landelijke voorziening?

Elk bericht dat via de landelijke voorziening aan het bevoegd gezag wordt verzonden bevat persoonsgegevens. In ieder geval de contactgegevens van de initiatiefnemer en in sommige gevallen ook die van zijn gemachtigde of andere betrokkenen. Het bevoegd gezag heeft deze informatie nodig voor een goede communicatie met de initiatiefnemer en eventueel zijn gemachtigde. Bij het inloggen in de landelijke voorziening door een natuurlijk persoon, wordt het burgerservicenummer (BSN) van de initiatiefnemer en eventueel zijn gemachtigde verwerkt, zodat het bevoegd gezag de identiteit van de indiener kan controleren. Bij het inloggen door een niet-natuurlijk persoon, wordt een identificatienummer van de organisatie, zoals het Kamer van Koophandel-nummer of het Rechtspersonen Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer verwerkt, zodat het bevoegd gezag het bestaan van de niet-natuurlijk persoon kan controleren. Omdat de aanvragen, meldingen, gegevens en bescheiden betrekking hebben op een activiteit in de fysieke leefomgeving en niet op een persoon, bevatten deze berichten vaak weinig andere persoonsgegevens.

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft in het advies bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van 2 mei 2017 aangegeven dat ten aanzien van de verwerking van het BSN in de

landelijke voorziening, niet evident is in het kader van welke publiekrechtelijke taak deze verwerking plaatsvindt. Op verzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens wordt dit in deze nota van toelichting verduidelijkt. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt het BSN in de landelijke voorziening in het kader van de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening. Deze publiekrechtelijke taak is vastgelegd in artikel 20.21, tweede lid, van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Onderdeel van de werking van de landelijke voorziening is dat de berichten van initiatiefnemers via de landelijke voorziening worden verstrekt aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag verwerkt in het kader van de uitvoering van de eigen publiekrechtelijke taken het BSN, omdat het is gehouden de aanvraag in behandeling te nemen en op die aanvraag een beslissing te nemen. Voor de verwerking van het BSN moet worden voorzien in een expliciete wettelijke grondslag. In zo'n grondslag is al voorzien door artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer. Overheidsorganen kunnen bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun taak gebruik maken van het BSN. In dit besluit is opgenomen dat het BSN daartoe behoort in het geval dat wordt ingelogd in de landelijke voorziening met het oog op het doen van aanvragen en meldingen.

Naast de persoonsgegevens die nodig zijn voor de identificatie van de initiatiefnemer kunnen in enkele gevallen diploma's of erkenningen van de vakbekwaamheid van degenen die de activiteit uitvoeren gevraagd worden, zodat het bevoegd gezag weet dat de uitvoering van activiteiten in deskundige handen is. Verder kunnen gegevens worden gevraagd over hoe de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten is belegd bij de initiatiefnemer. Zo moet bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor het gebruik van genetisch gemodificeerde organismen de initiatiefnemer de namen invullen van degenen die verantwoordelijk zijn voor de activiteiten met de genetisch gemodificeerde organismen en voor de controle van de veiligheid daarvan. Ook kunnen financiële gegevens worden gevraagd. Zo kan bijvoorbeeld bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit worden gevraagd om een financiële zekerheidstelling. De bijlagen bij het bericht kunnen de namen bevatten van degenen die onderzoeken, tekeningen of berekeningen hebben opgesteld of gecontroleerd.

De verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening is beperkt tot alleen die gegevens die essentieel zijn om de landelijke voorziening in stand en betrouwbaar te kunnen houden, te beveiligen en te laten functioneren als digitaal loket voor berichten op grond van de Omgevingswet. Bij gebruikmaking van de landelijke voorziening voor het uitwisselen van gegevens bij het behandelen van een aanvraag of melding kan gebruik gemaakt worden van de publicatieversie van de aanvraag, die geanonimiseerd is.

Naast persoonsgegevens kan bij het indienen van een bericht ook informatie worden verwerkt waarop intellectueel eigendom rust, zoals gegevens en bescheiden, onderzoeken, tekeningen en rapporten. De ingezonden onderzoeken, tekeningen en rapporten zijn noodzakelijk om de gevolgen van activiteiten te kunnen beoordelen.

Ook kan het bij bepaalde aanvragen of meldingen nodig zijn bepaalde bedrijfs- en fabricagegegevens mee te sturen die nodig zijn voor het beoordelen van het bericht. Dan gaat het bijvoorbeeld om informatie over grondstoffen en tekeningen van installaties. Deze informatie kan bedrijfsgevoelig zijn. Daarnaast kunnen via de landelijke voorziening gegevens worden ingediend die nodig zijn voor het beoordelen van de gevolgen van activiteiten voor flora en fauna. Dergelijke informatie kan echter ook misbruikt worden voor terrorisme, sabotage of andere illegale activiteiten en vereist daarom een goede gegevensbeveiliging.

Aanwijzing verwerkingsverantwoordelijke

Voor de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening moet op grond van artikel 20.25 van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4 van de AVG worden aangewezen. Op deze verantwoordelijke rusten de verplichtingen op grond van de AVG, waaronder de technische

beveiliging van het systeem en het naleven van de rechten van betrokkenen, zoals het recht op inzage en het recht op rectificatie en aanvulling van persoonsgegevens.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke voor alle processen in de landelijke voorziening, dat wil zeggen vanaf het moment van het aanmaken van een aanvraag of melding die wordt ingediend of gedaan via de landelijke voorziening tot het moment dat het bevoegd gezag een ingediende aanvraag of melding ophaalt uit de landelijke voorziening. De grens van de verantwoordelijkheid wordt op deze manier gelegd bij een systeemgrens tussen de landelijke voorziening en de eigen behandelingsystemen van bevoegde overheden.

Het bevoegd gezag is verwerkingsverantwoordelijke bij de behandeling van het bericht in het eigen behandelingsysteem. De verantwoordelijkheid gaat over op het ogenblik dat het bevoegd gezag het bericht inclusief eventuele bijlagen uit de landelijke voorziening overzet naar het eigen behandelingsysteem. Immers, vanaf dat ogenblik bepaalt het bevoegd gezag de middelen voor de verwerking van de persoonsgegevens.

Het uitgangspunt dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkingsverantwoordelijke is voor de persoonsgegevens in de landelijke voorziening geldt niet voor de samenwerkingsfunctionaliteit. Bij de uitwisseling van persoonsgegevens bij het behandelen van aanvragen of meldingen is er een gedeelde verwerkingsverantwoordelijkheid tussen het bevoegd gezag die documenten in de samenwerkingsfunctionaliteit deelt (de initiator) en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in aansluiting op artikel 26 van de AVG. De initiator bepaalt immers welke gegevens worden gedeeld en met wie, maar de minister bepaalt als beheerder van de landelijke voorziening de aansluitvoorwaarden, maximale bewaartermijnen en zorgt zo nodig voor fouterstel, waarbij persoonsgegevens verwerkt worden. De gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid zal nader worden uitgewerkt.

Op grond van de AVG moet de verwerking van persoonsgegevens transparant zijn. Aan deze verplichting wordt onder meer voldaan door een privacyverklaring op de website van de landelijke voorziening te plaatsen, waarin onder andere staat wie de verantwoordelijke is voor de verwerking van persoonsgegevens en met welk doel de persoonsgegevens worden verwerkt. Op die manier weten betrokkenen tot wie zij zich moeten richten voor de bescherming van hun rechten en vragen over of verzoeken om onder andere inzage in of rectificatie van persoonsgegevens.

Doelen van de verwerking van persoonsgegevens

De minister verwerkt persoonsgegevens voor een adequate werking en beveiliging van de voorziening en voor het verlenen van toegang tot de voorziening. Ook verwerkt de minister persoonsgegevens om berichten door te geleiden van de initiatiefnemer naar het bevoegd gezag. De verwerking van persoonsgegevens voor al deze doelen is gegrond op artikel 6, eerste lid, onder e, van de AVG, in samenhang met de grondslagen in afdeling 20.5 van de Omgevingswet en de artikelen 14.8 tot en met 14.11 van het Omgevingsbesluit. Deze nationale regels vormen de lidstaatrechtelijke grondslag die artikel 6, derde lid, van de AVG vereist.

Het bevoegd gezag verwerkt persoonsgegevens voor het afhandelen van berichten die zijn doorgeleid via de landelijke voorziening. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het afhandelen van een vergunningaanvraag of het beoordelen van gegevens en bescheiden die op grond van een informatieverplichting uit de Omgevingswet door een initiatiefnemer bij het bevoegd gezag moeten worden aangeleverd. Welke gegevens noodzakelijk zijn voor deze verwerkingen volgt uit de indieningsvereisten, die zijn opgenomen in de Omgevingsregeling en besluiten onder de Omgevingswet, zoals de waterschapsverordening, de provinciale verordening en/of het omgevingsplan. Dit is ook het geval bij het uitwisselen van gegevens in het kader van het behandelen van een aanvraag of melding via de landelijke voorziening.

De samenwerkingsfunctionaliteit maakt het mogelijk om gegevens te delen met overheidsorganisaties en adviseurs, waarbij het doel van de samenwerking is om te komen tot een

snellere doorlooptijd en samenhangende besluitvorming. Dit is in lijn met artikel 20.20, derde lid, van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, waarin is bepaald dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet o.a. het doel heeft het bevorderen van een doelmatige en doeltreffende uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van deze wet.

Verantwoordelijkheid initiatiefnemer en bevoegd gezag

Dat er niet meer persoonsgegevens in de landelijke voorziening worden verwerkt dan noodzakelijk is voor een goede werking van het systeem is ook een eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer en het bevoegd gezag.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties draagt zorg voor de inrichting, werking, instandhouding en beveiliging van de landelijke voorziening op basis van interbestuurlijke financiering en kaderstelling. De landelijke voorziening geleidt berichten van de initiatiefnemer en zijn eventuele gemachtigde door naar het bevoegd gezag. In deze berichten zijn persoonsgegevens opgenomen. De landelijke voorziening staat ter beschikking aan de initiatiefnemer voor het indienen van berichten en aan het bevoegd gezag voor het ophalen van die aanvragen en meldingen. Het bevoegd gezag bepaalt welke gegevens via de landelijke voorziening moeten worden ingediend.

Initiatiefnemers of hun eventuele gemachtigden zijn op grond van de AVG verplicht om niet onnodig persoonsgegevens van derden te verstrekken bij het opstellen van een bericht. Zo moet een initiatiefnemer bij een beschrijving van de participatie door de omwonenden bijvoorbeeld namen of aanduidingen van personen die hebben deelgenomen aan die participatie weglaten. Ook moet de initiatiefnemer conceptaanvragen met persoonsgegevens uit de landelijke voorziening verwijderen voor projecten waarvan hij afziet of die voor langere tijd worden uitgesteld. Gegevens die zijn opgeslagen in niet ingediende formulieren worden een jaar na de laatste mutatie verwijderd uit de landelijke voorziening.

De initiatiefnemer of zijn eventuele gemachtigde is daarnaast verantwoordelijk voor het in zijn bericht zorgvuldig markeren welke gegevens op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur door het bevoegd gezag vertrouwelijk behandeld moeten worden, bijvoorbeeld bedrijfsgevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens.

De landelijke voorziening biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om iemand te machtigen om namens hem een aanvraag in te dienen of een melding te doen. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een opdrachtgever zijn aannemer of architect machtigt om namens hem een omgevingsvergunning aan te vragen. Een aannemer kan bijvoorbeeld ook de andere deelnemers aan de aannemerscombinatie autoriseren een aanvraag in te zien. De initiatiefnemer moet nagaan of hij de juiste personen heeft gemachtigd of geautoriseerd om zijn conceptaanvraag in te zien.

Andere overheden kunnen in een omgevingsplan, waterschapsverordening of omgevingsverordening indieningsvereisten opnemen. Daarbij moet rekening gehouden worden met de in de AVG neergelegde beginselen van evenredigheid en noodzaak. Het bevoegd gezag mag dus niet om meer gegevens vragen dan strikt noodzakelijk is voor de behandeling van het bericht.

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van (vragen voor) het digitaal formulier en voor duidelijke helpteksten bij dit formulier. Via het opstellen van het formulier en de helpteksten moet een bevoegd gezag zo veel mogelijk voorkomen dat initiatiefnemers bijlagen toevoegen die bijzondere categorieën van persoonsgegevens (zoals medische informatie) bevatten. Bij de aanvraag van een mantelzorgwoning moet de initiatiefnemer bijvoorbeeld niet in de veronderstelling worden gelaten dat hij medische gegevens moet insturen, die de gemeente helemaal niet in haar afweging betreft. Wanneer een bericht via de landelijke voorziening kan worden ingediend zal het vrijwel nooit nodig zijn om bijzondere persoonsgegevens toe te voegen. Mocht het voor de beoordeling van een bericht toch noodzakelijk zijn om bijzondere persoonsgegevens te overleggen, dan zal hiervoor door het bevoegd gezag een andere voorziening

moeten worden aangeboden, omdat het beveiligingsniveau van de landelijke voorziening hiervoor niet geschikt is.

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het onmiddellijk overzetten van een bericht in haar eigen behandelstelsel, zodra het een signaal van de landelijke voorziening heeft ontvangen dat er een bericht is ingediend.

Het bestuursorgaan waaraan het bericht is gericht, moet na het ophalen van het bericht en de eventuele bijlagen controleren of het bericht bij het juiste bevoegd gezag is ingediend. Mocht dat niet het geval zijn, dan zorgt het bestuursorgaan ervoor dat het bericht via de landelijke voorziening wordt doorgeleid naar het goede bevoegd gezag voor het bericht, zodat invulling gegeven wordt aan de doorzendplicht op grond van artikel 2.3 van de Algemene wet bestuursrecht¹⁵⁴.

In dit ontwerp invoeringsbesluit zijn maximale bewaartermijnen opgenomen voor berichten in de landelijke voorziening, zodat persoonsgegevens niet onnodig lang in de landelijke voorziening worden bewaard. Dit wordt verder toegelicht onder het kopje "bewaartermijn" in deze paragraaf en in de artikelsgewijze toelichting.

Het bevoegd gezag bepaalt zelf wie toegang krijgt tot de persoonsgegevens binnen de grenzen van de AVG voor het afdoen van een aanvraag of melding in het eigen behandelstelsel. Het verstrekken van persoonsgegevens mag alleen als dat verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld en moet gebaseerd zijn op een van de gronden uit artikel 6 van de AVG.

Niveau van beveiliging

De minister moet zorgen dat de geboden gegevensbescherming past bij de gegevens die de landelijke voorziening passeren. In de paragraaf "Welke gegevens worden bij het indienen van een bericht verwerkt door de landelijke voorziening?", is aangegeven welke gegevens dit zijn. Het blijkt dat vrijwel nooit bijzondere gegevens worden verwerkt. Daarom is gekozen voor het niveau van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) op Basisbeveiligingsniveau 2 (BBN2). Het is niet wenselijk om bijzondere categorieën van persoonsgegevens, persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, of staatsgeheime informatie via de landelijke voorziening te verwerken. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat informatie nodig is voor de beoordeling van een aanvraag of melding, die niet past bij dit beveiligingsniveau. Bijvoorbeeld als een bevoegd gezag voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor bijvoorbeeld de bouw van een speelautomatenhal of horecabedrijf vraagt een Bibob-vragenformulier in te vullen. Of als voor het beoordelen van een specifieke vergunningaanvraag bijzondere categorieën van gegevens (bijvoorbeeld medische gegevens) nodig zijn. Het bevoegd gezag zal voor het indienen van dergelijke informatie een andere oplossing moeten vinden. De kosten om alle communicatie via het DSO-loket te laten voldoen aan een hoger beveiligingsniveau dan BIO BBN2 wegen niet op tegen het kleine aantal aanvragen waarvoor dit nodig is. Daarnaast heeft een hoger beveiligingsniveau consequenties voor de gebruiksvriendelijkheid van de landelijke voorziening en kan niet worden ingelogd met een component van de generieke digitale infrastructuur, zoals DigiD of eHerkenning, zonder meertrapsauthenticatie. Ook wordt bij de beveiliging van de landelijke voorziening rekening gehouden met andere kaders ten aanzien van beveiliging, zoals bijvoorbeeld voor cybersecurity.

Privacy Impact Assessment

Voor de totstandkoming van de regels over persoonsgegevens en de functionele ontwikkeling van het DSO wordt regelmatig een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (Privacy impact assessment, PIA) uitgevoerd, in overeenstemming met de AVG. Met een PIA wordt de noodzaak

---

¹⁵⁴ Artikel 2:3, eerste lid, Algemene wet bestuursrecht. Als het om een aanvraag om een omgevingsvergunning gaat, zendt het bestuursorgaan tevens aan de aanvrager onverwijld een bewijs van ontvangst (artikel 16.54, derde lid, van de wet).

van de voorgenomen verwerking van persoonsgegevens onderzocht en worden op gestructureerde wijze de gevolgen en risico's van het DSO in kaart gebracht.

In overeenstemming met de AVG is bij het ontwerp van het DSO en de totstandkoming van dit besluit rekening gehouden met de beginselen van evenredigheid en noodzaak. Daarop is ook getoetst in een Privacy Impact Assessment. Deze PIA die in 2018 is verricht heeft geleid tot een aantal aanpassingen in het besluit. Zo is ervoor gekozen om de verantwoordelijkheid voor de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening te beleggen bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Verder zijn regels opgenomen over het verwerken van persoonsgegevens voor logging en auditing. Onder logging wordt verstaan: het vastleggen van technische gebeurtenissen. Dit vindt plaats om fouten te kunnen opsporen en herstellen in het gebruik van de landelijke voorziening. Auditing is het vastleggen van functionele gebeurtenissen en mutaties van gegevens, tot personen herleidbaar (wie heeft wat gedaan), bijvoorbeeld voor onderzoek naar fraude. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) verplicht tot het bewaren van gegevens voor logging en auditing. Om die reden zijn in dit besluit de doeleinden van logging en auditing en de te hanteren bewaartermijnen opgenomen.

Naar aanleiding van de PIA 2018 is ook de noodzaak van het gebruik van het BSN nogmaals tegen het licht gehouden. Besloten is de landelijke voorziening zo in te richten dat inloggen via DigiD pas een vereiste is bij het opstellen of indienen van een aanvraag of melding. Onrechtmatige verwerking van het BSN wordt hiermee voorkomen.

Het DSO is een open stelsel. Dat betekent dat het DSO de mogelijkheid biedt voor marktpartijen om toepassingen te ontwikkelen waarmee het mogelijk is om berichten in te dienen. Bij het indienen van een bericht is identificatie van de indiener noodzakelijk. Door op het moment van indienen de initiatiefnemer zich te laten identificeren door het DSO, wordt voorkomen dat de ontwikkelaar het BSN van de initiatiefnemer moet verwerken. In plaats daarvan zal een geanonimiseerde token worden teruggeleverd aan de toepassing of applicatie. Voorgesteld wordt de aanbevelingen uit de PIA's (inmiddels is er ook een PIA 2019 uitgevoerd) te betrekken bij de verdere uitwerking van het open stelsel. In dit besluit zal daarom niet geregeld worden dat het BSN bij inwerkingtreding door marktpartijen mag worden gebruikt. Als bij de uitwerking van het open stelsel aanpassing van de regelgeving nodig blijkt, zal worden bezien hoe dit juridisch geregeld kan worden.

De aanbevelingen die naar voren kwamen in de PIA 2019 hebben tevens geleid tot aanpassingen in de Globale Architectuurschets die als basis dient voor de samenwerkfunctionaliteit, zodat de bouw in overeenstemming kon worden gebracht met de AVG. De samenwerkfunctionaliteit werd pas een onderdeel van de PIA in 2019, omdat inmiddels meer zicht was verkregen op de functionaliteiten die gebouwd konden worden, en de bouw kon worden bijgestuurd aan de hand van de resultaten uit deze PIA. Ook dit heeft tot een aantal aanpassingen geleid die gelijk konden worden toegepast (ook wel *privacy by design* genoemd), zoals de mogelijkheid voor bevoegd gezagen om aan ketenpartners het toevoegen van verschillende niveaus van vertrouwelijkheid op documentenniveau toe te wijzen. Dit betekent dat een ketenpartner in de samenwerkfunctionaliteit alleen toegang heeft tot de documenten waarvoor hij is geautoriseerd. Deze verschillende niveaus van vertrouwelijkheid blijven uiteraard wel binnen het basisbeveiligingsniveau 2 (BBN2) uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Tot slot is zoals opgemerkt een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de initiator van de samenwerking voor de samenwerkfunctionaliteit geïntroduceerd.

Tevens hebben we aanvullend advies van de Autoriteit Persoonsgegevens over de samenwerkfunctionaliteit in het Invoeringsbesluit ontvangen. Op basis van dit advies is de mogelijkheid bewaartermijnen te verlengen nader ingekaderd en is de verhouding tussen niveaus van vertrouwelijkheid en Basisbeveiligingsniveau 2 kort toegelicht in deze nota van toelichting.

Ook in de toekomst zullen periodiek PIA's worden uitgevoerd, omdat het DSO nog volop in ontwikkeling is en risico's kunnen veranderen als gevolg van het verder bouwen aan en wijzigingen in onderdelen van de gegevensverwerking, nieuwe ICT-ontwikkelingen of veranderingen in de organisatie of samenleving.

Bewaartermijnen

Om te voldoen aan de beginselen van minimale gegevensverwerking en opslag worden via dit besluit in de artikelen 14.9 tot en met 14.11 van het Omgevingsbesluit maximale bewaartermijnen voor de verschillende gegevens vastgelegd. Deze maximale bewaartermijnen worden in de artikelsgewijze toelichting onderbouwd en gekoppeld aan het doel van de verwerking.

Een bevoegd gezag kan een bericht uit de landelijke voorziening verwijderen, als het bericht is afgehandeld. Het verwijderen van het bericht kan pas plaatsvinden als het bericht is afgehandeld, omdat een initiatiefnemer kan besluiten om een bericht in te trekken of een bericht op verzoek van het bevoegd gezag aan te vullen. Om dit te kunnen doen, moet de initiatiefnemer toegang houden tot het door hem ingediende bericht.

Als een bevoegd gezag de gegevens niet wist in de landelijke voorziening, zal de operationeel beheerder van het digitale loket maximaal een jaar na indiening van het bericht de gegevens uit de landelijke voorziening wissen, tenzij het bevoegd gezag aangeeft dat het nodig is de gegevens langer te bewaren in verband met de afhandeling van het bericht.

Voor het verwijderen van een bericht is de termijn van maximaal een jaar gekozen, omdat op vergunningaanvragen de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing kan zijn. Deze procedure duurt zes maanden, met de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om deze termijn met zes weken te verlengen. De termijn kan tijdens de behandeling worden opgeschort, bijvoorbeeld als de initiatiefnemer nadere stukken moet overleggen. De totale doorlooptijd van de procedure kan daardoor meer dan zes maanden en zes weken bedragen.

Het voornemen bestaat om via de Invoeringsregeling aan de Omgevingsregeling een artikel toe te voegen die uitgestelde gegevensverstrekking mogelijk maakt in een specifiek aantal gevallen. In dergelijke situaties is het noodzakelijk dat een initiatiefnemer langer toegang heeft tot het door hem ingestuurde bericht, zodat hij zijn gegevens kan aanvullen. Om die reden wordt aan het bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om de bewaartermijn van maximaal een jaar te verlengen met een jaar als dat nodig is voor de afhandeling van het bericht.

In de samenwerkfunctionaliteit is het uitgangspunt dat documenten zich slechts voor de duur van de samenwerking in de landelijke voorziening bevinden. Wanneer de initiator van de samenwerking voldoende informatie heeft om de aanvraag of melding te beoordelen zal hij de samenwerking afronden. Wanneer de documenten vervolgens worden overgehaald naar het eigen systeem dienen de documenten uit de samenwerkfunctionaliteit te worden verwijderd. Na een periode van inactiviteit zal de beheerder van de landelijke voorziening de gegevens verwijderen. Door het verschil in complexiteit en beoordelingstermijn van aanvragen waar samenwerkingen voor nodig zijn, is de termijn op maximaal een jaar gesteld, gelijk aan de rest van de landelijke voorziening. Wanneer dit voor de behandeling van een aanvraag noodzakelijk is, kan de termijn op verzoek van de initiator van de samenwerking telkens met een jaar worden verlengd. Voor elke verlenging is beoordeling van noodzakelijkheid dus vereist.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal service-afspraken maken met de operationeel beheerder van het digitale loket. Daarin zullen nadere afspraken worden opgenomen over het verwijderen van gegevens uit de landelijke voorziening, waarbij deze maximumtermijnen voor het bewaren van specifieke categorieën van berichten kunnen worden aangescherpt. Hiermee is gewaarborgd dat gegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is.

Relatie met de Wet digitale overheid

Het wetsvoorstel digitale overheid, dat in juni 2018 bij de Tweede Kamer is ingediend¹⁵⁵, heeft betrekking op de digitale dienstverlening door de overheid aan burgers en bedrijven. Het voornemen is om (semi)publieke dienstverleners te verplichten aangewezen identificatiemiddelen

---

¹⁵⁵ Kamerstukken II 2017/18, 34972, nrs. 1-3.

voor burgers en ondernemers te accepteren en om hun elektronische diensten te classificeren op een passend betrouwbaarheidsniveau, opdat de juiste (veilige) inlogmiddelen kunnen worden gebruikt. Het voorstel beoogt daarnaast om een of meer private middelen voor elektronische identificatie van burgers toe te laten, als alternatief naast DigiD. Ook wordt voorzien in de mogelijkheid om (open) standaarden aan te wijzen, die overheden moeten hanteren in het elektronisch verkeer met andere overheden, met burgers en met bedrijven. De landelijke voorziening van het DSO zal gebruik maken van de generieke identificatiemiddelen die worden geregeld in deze wet. Op basis van de huidige regelgeving zal bij inwerkingtreding van de landelijke voorziening voor het indienen van berichten gebruik gemaakt worden van DigiD en eHerkenning. Bij de ontwikkeling van (de standaarden voor) het DSO wordt al gebruik gemaakt van open standaarden.

5.10.5 Beheer en instandhouding landelijke voorziening

De landelijke voorziening verstrekt informatie over de fysieke leefomgeving en biedt initiatiefnemers de mogelijkheid om een vergunning aan te vragen, een melding te doen, te voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding of het verzenden van een ander bericht op grond van de Omgevingswet. Voor het goed functioneren van de landelijke voorziening is het nodig deze goed te beheren. Om die reden hebben het Rijk, IPO, VNG en UvW in december 2018 een beheerovereenkomst¹⁵⁶ gesloten. Hiermee zijn afspraken gemaakt over het inrichten van het beheer en het waarborgen van de stabiliteit van de landelijke voorziening na afloop van de ontwikkelfase van het basisniveau in 2019.

De landelijke voorziening is ontwikkeld door Rijkswaterstaat, Geonovum, RIVM, het Kennis- en Exploitatiecentrum voor Officiële Overheidspublicaties en Kadaster. Beoogd is dat deze partijen de door hen gebouwde functionaliteiten zullen beheren. Dat wil zeggen dat deze organisaties zorgen voor de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de door hen gebouwde onderdelen van de landelijke voorziening, waaronder ook het continu verder ontwikkelen van de landelijke voorziening. Om te zorgen dat de verschillende functionaliteiten van de landelijke voorziening ook als geheel goed blijven functioneren is een overkoepelende tactisch beheerder aangewezen, te weten de Dienst voor het kadaster en de openbare registers.¹⁵⁷ De tactisch beheerorganisatie zorgt voor het coördineren en managen van het operationeel beheer van de verschillende onderdelen van de landelijke voorziening, het borgen van de werking van de landelijke voorziening binnen het digitale stelsel van de Omgevingswet en in de keten van informatiestromen. Ook moet de tactisch beheerder zorgen dat de landelijke voorziening goed kan inspelen op veranderingen en innovaties.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is stelselverantwoordelijke voor het stelsel van de Omgevingswet en beheerder van de landelijke voorziening van het DSO. Hieruit volgt dat de minister verantwoordelijk is voor het strategisch beheer van de landelijke voorziening en daarmee voor de opdrachtverlening voor tactisch en operationeel beheer van de landelijke voorziening van het DSO. In dit besluit wordt de taak voor het operationeel beheer van enkele onderdelen van de landelijke voorziening belegd bij het Kadaster. Deze taaktoedeling is aan de orde, omdat deze operationele beheertaak buiten de rechtspersoon Staat wordt belegd. Dit wordt verder toegelicht in de artikelsgewijze toelichting. Verder is in dit besluit een aantal taken opgenomen ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke voorziening. Deze taken worden uitgevoerd in het kader van de instandhouding en het beheer van de landelijke voorziening.

De operationeel beheerder van het digitaal loket houdt, namens de minister, een auditlog bij. In de auditlog wordt onder andere vastgelegd wanneer een vragenboom voor een vergunningcheck of het interactieve formulier geüpload wordt naar de landelijke voorziening of deze wordt aangepast.

---

¹⁵⁶ Bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 33118, nr. 116.

¹⁵⁷ Besluit van 19 maart 2019, Staatscourant 2019 nr. 15335.

Daarbij worden ook eventuele bijlagen, zoals koppelingen naar andere bestanden of helpteksten, vastgelegd. Onderdeel van de auditlog is een berichtarchief.

Bij geschillen over de elektronische verzending van berichten en bestanden kunnen soms bewijsproblemen ontstaan. Voor de initiatiefnemer en het bevoegd gezag is het van belang te kunnen aantonen dat een bericht is ontvangen of verzonden. Een manier om te bewijzen dat er sprake is geweest van het ontvangen of verzenden van berichten van externe partijen is door middel van een auditlog. De gebeurtenissen in de landelijke voorziening worden vastgelegd in een auditlog ten behoeve van audit, fouterstel, incident oplossing, onweerlegbaarheid (bij juridische vragen en conflicten), verantwoording en rapportage. Een voorbeeld van deze vastlegging is dat indien een bevoegd gezag een bericht inclusief vijf bijlagen ophaalt uit de landelijke voorziening, de datum waarop dit gebeurt, de identificatie van het bevoegd gezag, het ID van het bericht en dergelijke gegevens worden vastgelegd in een auditlog. In een auditlog worden echter alleen gebeurtenissen vastgelegd, niet de inhoud van bestanden die worden ontvangen of opgehaald. Deze gegevens worden maximaal vijf jaar bewaard.

Naast deze auditlog zal ook de inhoud van het dataverkeer worden vastgelegd. Dit gebeurt in de vorm van een berichtarchief in de landelijke voorziening. Dit stelt de minister in staat om de inhoud van berichten en de bijgevoegde bestanden te kunnen herstellen in het geval van calamiteiten en incidenten. Ook kan de inhoud van het door de landelijke voorziening verstuurd bericht aan het bevoegd gezag in een juridische procedure worden aangetoond. Het berichtarchief is daarmee geen archief in de zin van de Archiefwet, maar een eigenstandige voorziening. Berichten in het berichtarchief worden vijf jaar bewaard. Dat geldt ook voor de eventuele persoonsgegevens of andere vertrouwelijke informatie die in berichten is opgenomen.

Het bewaren van de inhoud van berichten in een berichtarchief is verenigbaar met het doel waarvoor de gegevens aanvankelijk zijn verzameld. De berichtenarchivering wordt namelijk alleen gebruikt om problemen op te lossen die zich bij het doorgeleiden van berichten kunnen voordoen en stelt initiatiefnemers en bevoegd gezagsinstanties in staat tot betrouwbaar elektronisch verkeer. Het raadplegen van de auditbestanden, inclusief het berichtarchief, is voorbehouden aan geautoriseerde medewerkers van de operationele beheerder van de landelijke voorziening.

5.10.6 Overgang van bestaande voorzieningen naar het DSO

Bij de ontmanteling van de ICT-voorzieningen van het Omgevingsloket Online (Olo), de website Ruimtelijkeplannen.nl, de Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en de eventuele andere ICT-voorzieningen die opgaan in de landelijke voorziening van het DSO worden de aanwezige persoonsgegevens in bijvoorbeeld autorisatietabellen zorgvuldig gewist. Daarnaast gelden voor de bestaande voorzieningen de volgende specifieke afspraken.

Omgevingsloket Online

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is overgangsrecht opgenomen over aanvragen in de landelijke voorziening Omgevingsloket Online, bedoeld in artikel 7.6 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In artikel 4.23 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat Omgevingsloket Online tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in stand blijft, om de via dit loket ingediende aanvragen te kunnen afhandelen. Ook is in artikel 4.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet bepaald dat op aanvragen voor vergunningen die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog het oude recht van toepassing is. De aanvrager en zijn gemachtigden zullen dus de aanvragen die onder het overgangsrecht vallen via Omgevingsloket Online kunnen inzien en zo nodig aanvullen. Dat is bijvoorbeeld het geval als een bevoegd gezag heeft geoordeeld dat aanvullend onderzoek nodig is of documenten ontbreken.

Via invoeringsbegeleiding zal worden gezorgd dat de overgang voor zowel gebruikers als het bevoegd gezag soepel verloopt. Zo zal in ieder geval vanaf zes maanden voor inwerkingtreding van de Omgevingswet een waarschuwing in het Omgevingsloket Online worden opgenomen over de

aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet. Aanvragen die kort voor de inwerkingtreding worden ingediend, maar waar een aanzienlijke doorlooptijd te verwachten is, worden zo goed als mogelijk van tevoren geïdentificeerd. Met dergelijke specifieke indieners kunnen afspraken worden gemaakt om te voorkomen dat kort voor de inwerkingtreding van de wet nog langlopende aanvragen worden ingediend waardoor onderdelen van Omgevingsloket Online nog onnodig lang in bedrijf moeten blijven.

Zoals in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is aangegeven, zal bij koninklijk besluit nader worden bepaald tot wanneer het Omgevingsloket Online in stand blijft om de onder het oude recht ingediende aanvragen af te handelen. Naar verwachting zal dit maximaal zes maanden na inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn.

Ruimtelijkeplannen.nl

De raadpleegfunctionaliteit van de huidige voorziening Ruimtelijkeplannen.nl zal overgenomen worden door de landelijke voorziening van het DSO. Voor het bekendmaken en beschikbaar stellen van besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet wordt na inwerkingtreding van de Omgevingswet gebruik gemaakt van de landelijke voorziening voor officiële publicaties.

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht voor Ruimtelijkeplannen.nl geregeld. De ontsluiting van bestemmingplannen die onderdeel zijn van het omgevingsplan van rechtswege en andere ruimtelijke plannen die nu zijn opgenomen in Ruimtelijkeplannen.nl zal gebeuren via een overbruggingsfunctie. Via deze overbruggingsfunctie wordt de informatie uit deze plannen, zoals opgenomen op Ruimtelijkeplannen.nl, getoond in de landelijke voorziening. Beoogd is met de overbruggingsfunctie na inwerkingtreding een geïntegreerd beeld te geven van omgevingsplannen van rechtswege en nieuwe omgevingsplannen. Uitgangspunt is hierbij dat Ruimtelijkeplannen.nl tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet (gepland op 1 januari 2021) de wettelijke voorziening op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) blijft. Daarna neemt de landelijke voorziening van het DSO de huidige raadpleegfunctionaliteit van Ruimtelijkeplannen.nl over. Deze transitie zal stapsgewijs plaatsvinden. Tot inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen bronhouders nieuwe ruimtelijke plannen op grond van de Wro aanleveren en de planvoorraad op orde brengen. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wro ingetrokken. Het is vanaf dat moment alleen nog mogelijk plannen aan te leveren aan Ruimtelijkeplannen.nl als deze de uitkomst zijn van een lopende procedure op grond van de Wro. Het laatste mutatiemoment voor plannen die vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet in procedure zijn gegaan is vijf jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Vanaf dat moment is het voor bronhouders niet langer mogelijk wijzigingen in ruimtelijke plannen aan te brengen. Beoogd is op dat moment de transitie van Ruimtelijkeplannen.nl af te ronden. Op een bij Koninklijk Besluit te bepalen datum, vermoedelijk 1 januari 2029, moeten alle bestemmingsplannen zijn vervangen door omgevingsplannen waarmee de transitie van ruimtelijkeplannen.nl is afgerond.

Omdat de transitie van Ruimtelijkeplannen.nl zich over een lange periode zal uitstrekken is structureel beheer randvoorwaardelijk. Dit wordt duurzaam vormgegeven onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en wordt belegd bij het Kadaster.

Door deze stapsgewijze overgang blijven de consequenties voor de informatiepositie van burgers en bedrijven beperkt. Via de landelijke voorziening van het DSO zal het gedurende de overgangsfase mogelijk zijn om inzicht te krijgen in de samenhang van regels in het nieuw vastgestelde omgevingsplan én het omgevingsplan dat van rechtswege tot stand komt.¹⁵⁸

---

¹⁵⁸ Zie voor een verdere toelichting over het van rechtswege totstandkomen van het omgevingsplan paragraaf 7.3 van deze toelichting.

Activiteitenbesluit Internet Module

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) uitgeschakeld. In deze module kan de gebruiker een vergunningcheck doen om te zien of een Omgevingsvergunning milieu moet worden aangevraagd of via een meldingencheck nagaan of hij een melding moet doen op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Met de Activiteitenbesluit Internet Module kan die melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer vervolgens ook worden gedaan. Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn beide functionaliteiten opgenomen in de loketfunctie van de landelijke voorziening. Met de Activiteitenbesluit Internet Module kunnen dan geen meldingen meer worden gedaan.

Overbruggingsfunctie

Het Kadaster krijgt volgens dit besluit de taak om de in Ruimtelijkeplannen.nl opgenomen plannen beschikbaar te stellen voor ontsluiting via de landelijke voorziening, in zodanige vorm dat de inhoud ervan begrijpelijk en in combinatie met de nieuwe besluiten raadpleegbaar is; de zogenoemde 'overbruggingsfunctie'. Zeker zolang gemeenten voor hun grondgebied nog geen omgevingsplan op grond van de Omgevingswet hebben vastgesteld en het planologische regime dus in belangrijke mate wordt bepaald door bestaande bestemmingsplannen op grond van de Wet ruimtelijke ordening, is het van belang dat met deze combinatie van 'oud' en 'nieuw' inzicht kan worden geboden in de op een bepaalde locatie geldende regels.

5.10.7 Wijzigingen

- Er komt één landelijke voorziening die voorziet in het elektronisch ontsluiten van de informatie en het elektronisch kunnen indienen van een aanvraag, het doen van een melding, het verstrekken van gegevens en bescheiden.
- Na inwerkingtreding van de Omgevingswet kan informatie worden getoond uit omgevingsplannen, projectbesluiten, omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen, de Omgevingsregeling, omgevingsvisies, voorbereidingsbesluiten, reactieve interventies, en instructies via de landelijke voorziening.
- Elk bevoegd gezag kan in de landelijke voorziening toepasbare regels ter beschikking stellen op basis van de direct werkende regels uit de eigen besluiten en rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet.
- De huidige afzonderlijke regelingen van Ruimtelijkeplannen.nl en Omgevingsloket Online worden vervangen door één integrale regeling van het DSO.
- Het digitaal loket is gebruikersvriendelijker dan de huidige toepassingen zoals het Omgevingsloket Online en de Activiteitenbesluit Internet Module. Zo kan gezocht worden op trefwoorden uit het normaal spraakgebruik bij het zoeken naar de regels over een specifieke activiteit. Ook is bij de ontwikkeling van het digitaal loket rekening gehouden met de toegankelijkheidseisen voor websites van de overheid, zodat het loket ook gebruikt kan worden door mensen met een visuele beperking.
- Via dit besluit worden eisen gesteld aan de gegevensverwerking in de landelijke voorziening van het DSO.
- Ook wordt geregeld dat in de landelijke voorziening kan worden samengewerkt bij het behandelen van aanvragen en meldingen.

5.10.8 Effecten

- De landelijke voorziening maakt de regels die op een bepaalde plek gelden inzichtelijker. Ook wordt inzichtelijker welke vergunningplichten gelden en/of welke meldingen moeten worden gedaan als een initiatiefnemer een bepaalde activiteit wil ontplooiën. De informatie in de landelijke voorziening zal stapsgewijs worden ontwikkeld, te beginnen met een basisniveau bij inwerkingtreding. Bestuursorganen zullen na inwerkingtreding steeds meer besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet ontsluiten via de landelijke voorziening.

- Door het gebruik van de standaard voor toepasbare regels wordt het mogelijk om vragenbomen en interactieve formulieren op te stellen, die rekening houden met de relevante regels van verschillende overheden. Dit vergroot het gebruiksgemak voor de initiatiefnemer voor het indienen van een aanvraag of het nagaan welke regels er gelden.
- Door het bieden van één loket zullen naar verwachting de administratieve lasten voor de initiatiefnemer verminderen.
- Doordat het loket gebruikersvriendelijker is en meer informatie beschikbaar is in begrijpelijke taal, is de verwachting dat minder mensen dan nu hulp nodig hebben bij het gebruik van het digitaal loket.
- Door gebruik van interactieve formulieren hoeft de initiatiefnemer alleen die informatie te verstrekken die niet al bekend is bij de overheid, zoals gegevens uit de basisregistraties. Dit voorkomt onnodige lasten.
- Met de samenwerkfunctionaliteit kunnen snellere doorlooptijden en beter samenhangende besluitvorming worden gerealiseerd in een goed beveiligde omgeving.

5.11 Overige belangrijke wijzigingen en aanvullingen van het Omgevingsbesluit

Naast de hiervoor genoemde onderwerpen bevat dit besluit nog enkele kleinere belangrijke wijzigingen en aanvullingen voor het Omgevingsbesluit meestal als gevolg van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Een aantal van deze wijzigingen wordt hier kort genoemd. Alle wijzigingen worden meer uitgebreid toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.

De (in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit opgenomen) aanwijzing van verboden activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen is de uitwerking van artikel 1.7a van de wet dat met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt toegevoegd. Dat artikel fungeert als vangnet voor activiteiten die aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving hebben of dreigen te hebben, maar waarop geen specifieke regels of voorschriften, zoals specifieke zorgplichten, vergunningvoorschriften of maatwerkvoorschriften, van toepassing zijn. Artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit bevat de uitwerking van de gevallen waarop het van toepassing is en de begrenzing van de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

De belangrijke wijzigingen in hoofdstuk 4 van het Omgevingsbesluit (Bevoegd gezag omgevingsvergunning en betrokkenheid van andere bestuursorganen) vloeien in algemene zin voort uit de wijziging van bestaande of de toevoeging van nieuwe delegatiegrondslagen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dit leidt onder andere tot de toevoeging van de aanwijzing van twee bestuursorganen als bevoegd gezag, te weten het dagelijks bestuur van de vervoerregio (artikel 4.7) en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (artikel 4.13) voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg respectievelijk een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument.

Een andere belangrijke wijziging in hoofdstuk 4 is de regeling van de betrokkenheid van de gemeenteraad bij beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Deze regeling vindt haar grondslag in artikel 16.15a, aanhef onder b, van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zoals dit luidt als gevolg van het amendement Ronnes¹⁵⁹ Ook wordt op basis van de gewijzigde delegatiegrondslagen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de betrokkenheid van de gemeentelijke adviescommissie, bedoeld in artikel 17.9 van de wet, met dit besluit in het Omgevingsbesluit geregeld en worden de gronden voor het verlenen of onthouden van instemming nader ingevuld.

Met dit besluit worden in hoofdstuk 9 van het Omgevingsbesluit gevallen aangewezen waarbij geen aanspraak op vergoeding van indirecte schade, in de vorm van waardevermindering van

---

¹⁵⁹ Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 53.

onroerende zaken, bestaat vanwege het normaal maatschappelijk risico. Voor deze invulling wordt een-op-een aangesloten bij de opsomming van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Met het aanwijzen van deze gevallen wordt vooraf duidelijkheid geboden aan betrokkenen, waardoor wordt voorkomen dat burgers en bestuursorganen onnodig kosten maken.

Met dit besluit wordt in het Omgevingsbesluit alvast rekening gehouden met het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel Elektronische publicaties¹⁶⁰, bij de bepalingen die betrekking hebben op de publicatie van ontwerpen van instrumenten onder de Omgevingswet in verband met het ontsluiten daarvan in de landelijke voorziening DSO. In dat wetsvoorstel worden overheden verplicht voor wettelijk voorgeschreven publicaties gebruik te maken van de aangewezen elektronische publicatiebladen door middel van de generieke voorziening voor officiële publicaties. Een integrale publicatie wordt in het wetsvoorstel aangeduid met de term 'mededeling' en een zakelijke weergave van de inhoud in combinatie met een terinzagelegging met de term 'kennisgeving'. De relevante formuleringen in hoofdstuk 5 en 10 zijn afgestemd op de tekst van artikel 3:11 van de Awb zoals die komt te luiden als gevolg van genoemd wetsvoorstel. Deze aanvulling geldt voor het projectbesluit, de omgevingsregeling, het omgevingsplan, de omgevingsverordening, de waterschapsverordening en de omgevingsvisie.

Met dit besluit zijn de in paragraaf 10.8.3 van het Omgevingsbesluit gereserveerde artikelen over verstrekken en beschikbaar stellen van gegevens over waterkwaliteit ingevuld. Hiermee wordt zorggedragen dat het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water via de elektronische weg openbaar gemaakt wordt. Daarnaast wordt geregeld op welke tijdstippen de gegevens zoals bedoeld in paragraaf 10.2.2.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verstrekt worden. Het betreft de benodigde gegevens voor het opstellen van de stroomgebiedsbeheerplannen, de resultaten van de analyses en beoordeling bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn water en de gegevens over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen bedoeld in artikel 11 van de kaderrichtlijn water.

Andere wijzigingen in hoofdstuk 10 van het Omgevingsbesluit via dit besluit vloeien voort uit opname van een grondslag in de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet om procedurele vereisten te stellen aan kaarten (artikel 16.88, eerste lid, onder i). Op die manier kan worden voldaan aan de procedurele vereisten die over die kaarten in de richtlijn omgevingslawaai en de richtlijn overstromingsrisico's zijn gesteld.

---

¹⁶⁰ Zie <https://www.internetconsultatie.nl/wetelektronischepublicatiealgemenebekendmakingenenmededelingen>

6 Hoofdlijnen van het overgangsrecht

6.1 Inleiding

Het Invoerings*besluit* Omgevingswet (dit besluit) voorziet in overgangsrecht in verband met de in dit besluit te wijzigen en in te trekken besluiten en in overgangsrecht voor de Omgevingswet, voor zover een bepaling die is opgenomen in de wet, genoemd in artikel 3.1 of 4.1, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, wordt vervangen door een bepaling in een AMvB en deze niet al in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is opgenomen. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorziet onder meer in het overgangsrecht voor de Omgevingswet.

Daarnaast voorziet dit besluit in een beperkt aantal aanvullingen van het overgangsrecht dat is opgenomen in de op de Omgevingswet gebaseerde AMvB's. Deze aanvullingen staan niet in hoofdstuk 8 van dit besluit, maar in de hoofdstukken 1 tot en met 4. Het verschil tussen het overgangsrecht in de hoofdstukken 1 tot en met 4 van dit besluit en het overgangsrecht in hoofdstuk 8 is dat het overgangsrecht dat is opgenomen in de hoofdstukken 1 tot en met 4 een meer permanent karakter heeft, terwijl het overgangsrecht dat in hoofdstuk 8 is opgenomen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet direct is uitgewerkt of is uitgewerkt na afloop van een procedure die is gestart voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Een voorbeeld van overgangsrecht met een meer permanent karakter is opgenomen in artikel 4.431cc van het Besluit activiteiten leefomgeving dat via hoofdstuk 1 van dit besluit wordt ingevoegd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Hierin is geregeld dat bepaalde stookinstallaties, afhankelijk van het vermogen, pas op 1 januari 2025 of 1 januari 2030 hoeven te voldoen aan bepaalde emissiegrenswaarden.

In dit hoofdstuk wordt alleen het overgangsrecht beschreven, zoals dit in hoofdstuk 8 van het Invoeringsbesluit is opgenomen.

Verder voorziet dit besluit in recht voor de overgangsfase, de zogeheten bruidsschat: een set regels over onderwerpen die onder de Omgevingswet overgaan van het Rijk naar decentrale overheden. De regels van de bruidsschat worden ingevoegd in de regelgeving van gemeenten en waterschappen. Met de bruidsschat wordt een rechtvacuüm voorkomen en krijgen gemeenten en waterschappen de tijd zelf een afweging te maken over deze onderwerpen (zie meer hierover in hoofdstuk 7 van deze toelichting). Aan het slot van dit hoofdstuk wordt nog de verhouding beschreven tussen het reguliere overgangsrecht en die bruidsschat.

Het Invoeringsbesluit Omgevingswet regelt niet het overgangsrecht voor de aanvullingen van de Omgevingswet door de vier aanvullingswetten en -besluiten; die wetten en besluiten zullen elk voorzien in eigen overgangsrechtelijke bepalingen.

6.2 Uitgangspunten overgangsrecht

Het overgangsrecht regelt de overgang van de 'oude' wet- en regelgeving naar het nieuwe stelsel onder de Omgevingswet. Het maakt voor burgers, bedrijven en bestuursorganen duidelijk wat de status is van onder het – dan – oude recht genomen besluiten als de wet en de vier AMvB's in werking treden. Zonder overgangsrecht zouden vragen kunnen rijzen over de rechtsgeldigheid van besluiten, zoals omgevingsvergunningen of gedane meldingen. Ook regelt het overgangsrecht hoe procedures die onder het oude recht zijn gestart moeten worden afgehandeld, nadat de wet en de vier AMvB's in werking zijn getreden. Dit overgangsrecht krijgt voor het grootste deel zijn beslag in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en voor een kleiner deel in dit besluit.

Het overgangsrecht kent twee soorten regels. Ten eerste omvat het regels die alleen werken op het 'omklapmoment', het moment dat de oude wetten en besluiten vervallen en de wet en de vier AMvB's in werking treden. Een voorbeeld is de regel dat meldingen die onder het oude recht zijn gedaan, gelden als meldingen voor een activiteit op grond van de Omgevingswet. Dit type regels is

op het moment van inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's onmiddellijk uitgewerkt. Ten tweede omvat het regels voor de overgangsfase die intreedt nadat de wet en de vier AMvB's in werking zijn getreden. Deze blijven nog geruime tijd van belang. Een voorbeeld is de regel dat lopende procedures nog volgens het oude recht worden afgewikkeld.

Bij het ontwerpen van het overgangsrecht voor dit besluit heeft de regering dezelfde zes uitgangspunten gehanteerd als bij het overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet:

1°. Politiek-bestuurlijk draagvlak

Een belangrijk uitgangspunt is politiek-bestuurlijk draagvlak. De voorstellen voor het overgangsrecht zijn daarom in samenwerking met andere overheden voorbereid en uitgewerkt. Voorafgaand aan de consultatiefase zijn de concept-bepalingen al in informele overleggen besproken met vertegenwoordigers van de gemeenten, waterschappen en provincies. Tijdens de consultatiefase worden onder meer het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in de gelegenheid gesteld hun reactie te geven op de voorstellen. Daarnaast wordt door de internetconsultatie iedereen in de gelegenheid gesteld te reageren.

2°. Rechtszekerheid

Het overgangsrecht moet de rechtszekerheid borgen en voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat over de vraag welke van de bestaande regels straks – na inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's – nog gelden. Enerzijds mag er geen rechtvacuüm ontstaan tussen de huidige en de nieuwe regelgeving en anderzijds mogen er geen dubbelingen in rechtsregimes voorkomen. Dit uitgangspunt voorkomt dat bestaande rechten van burgers en bedrijven worden aangetast. Zo worden – om hun geldigheid te laten behouden – meldingen of kennisgevingen waarop een verbodsbepaling van toepassing is, van rechtswege aangemerkt als een melding van die activiteit onder de Omgevingswet. Daarnaast voorziet dit besluit in recht voor de overgangsfase, de zogeheten bruidsschat: een set regels over onderwerpen die onder de Omgevingswet overgaan van het Rijk naar decentrale overheden. Met de bruidsschat wordt een rechtvacuüm voorkomen, wat de rechtszekerheid ten goede komt (zie meer hierover in hoofdstuk 7 van deze toelichting).

3°. Uitvoerbaarheid

Het overgangsrecht moet uitvoerbaar zijn voor bestuursorganen, burgers en bedrijven en ook voor de rechterlijke macht. Het mag niet tot onevenredig hoge bestuurslasten of veel juridische procedures leiden. Ook mag het geen onevenredige hoeveelheid administratieve lasten voor burgers en bedrijven opleveren.

4°. Eenvoudig

Het overgangsrecht mag niet onnodig complex of onduidelijk zijn. Het moet zo min mogelijk rechtsvragen oproepen voor burgers, bedrijven, bestuursorganen en de rechterlijke macht.

5°. Uniform, tenzij

Het overgangsrecht is uniform ingericht, tenzij er goede redenen waren om te kiezen voor differentiatie per bestuursorgaan of per rechtsfiguur. Aspecten als complexiteit of omvang van een instrument kunnen aanleiding zijn voor differentiatie.

6°. Snelle invoering

Het overgangsrecht moet een snelle invoering van de wet bevorderen. Hiermee wordt bedoeld dat de nieuwe instrumenten zo snel als de uitvoeringspraktijk dat toestaat, daadwerkelijk gebruikt worden.

Deze zes uitgangspunten zijn niet altijd met elkaar te verenigen. Bij de keuze voor een bepaalde vorm van overgangsrecht worden de uitgangspunten daarom tegen elkaar afgewogen. Een voorbeeld van deze afweging is de hiervoor genoemde bruidsschat. Omdat gemeenten en waterschappen een set regels over onderwerpen die worden gedecentraliseerd bij de inwerkingtreding van de wet nog niet hebben kunnen opnemen in hun omgevingsplan of hun waterschapsverordening, wordt die set regels door het Rijk ingevoegd in het omgevingsplan of de waterschapsverordening. Gemeenten en waterschappen krijgen vervolgens na inwerkingtreding

van de wet de tijd om deze regels aan te passen of te schrappen. Het belang van rechtszekerheid (uitgangspunt 2) prevaleert hier boven het belang van een snelle invoering (uitgangspunt 6).

6.3 Opbouw en indeling regels overgangsrecht

In hoofdstuk 8 van dit besluit is het overgangsrecht opgenomen dat – in aanvulling op het overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet – nodig is voor de inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's. Van belang is dat, net als bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, de initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten. De formele wettelijke grondslag voor bijvoorbeeld meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften wijzigt weliswaar, maar de voorwaarden waaronder de activiteit mag worden verricht blijven gelijk. Ook blijft, net als in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald, het oude recht van toepassing op lopende procedures. Dit houdt bijvoorbeeld in dat als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften is ingediend, het oude recht van toepassing blijft tot het besluit onherroepelijk wordt. Met het «oude recht» worden zowel de inhoudelijke als de procedurebepalingen bedoeld die op een dergelijk besluit van toepassing zijn. De «spelregels» worden dus niet tussentijds gewijzigd, ongeacht de fase waarin de besluitvorming zich op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet bevindt. Op die manier wordt een wisseling van regime voorkomen bij de overgang naar de Omgevingswet. Dit betekent niet dat het een verplichting is om de procedure af te maken onder het oude recht. Als een aanvraag is ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het nieuwe recht blijkt gunstiger te zijn dan het oude recht dan kan het bestuursorgaan de aanvrager hierop wijzen en adviseren om de aanvraag in te trekken en een nieuwe aanvraag in te dienen.

In afdeling 8.1 is het overgangsrecht opgenomen voor enkele onderwerpen die in het huidige recht voornamelijk op het niveau van een AMvB zijn geregeld, zoals meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften. Voor bundeling van het overgangsrecht over deze onderwerpen is gekozen, omdat de overgangsbepalingen zien op rechtsfiguren die in meerdere AMvB's voorkomen. Bundeling maakt afzonderlijk overgangsrecht per in te trekken besluit voor deze rechtsfiguren overbodig, bewerkstelligt eenheid in het overgangsrecht voor die rechtsfiguren en maakt het overgangsrecht beter toegankelijk.

Afdeling 8.2 bevat in aanvulling op afdeling 8.1 overgangsbepalingen voor de overgang van de in te trekken of te wijzigen besluiten naar de vier AMvB's van de wet, voor zover daar in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet al niet in wordt voorzien.

Afdeling 8.3 bevat overgangsrecht voor wettelijke bepalingen, waarvoor op grond van artikel 5.1, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet overgangsbepalingen opgenomen mogen worden op het niveau van een AMvB.

Voor een groot aantal in te trekken AMvB's is op de website Omgevingswetportaal een transponeringstabel opgenomen. In de transponeringstabel is steeds op artikelniveau aangegeven of de bepalingen uit zo'n besluit terugkeren, en, als overgangsrecht nodig werd geacht, of dat in de Omgevingswet, in een of meer van de vier AMvB's of in de Omgevingsregeling is opgenomen.

Het overgangsrecht in de afdelingen 8.1 tot en met 8.3 van dit besluit ziet vooral op het 'omklapmoment' van de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel; zie paragraaf 6.1 van deze toelichting. Overgangsrecht dat betrekking heeft op specifieke regels en een meer permanent karakter heeft, is opgenomen in de vier AMvB's, te weten het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit.

6.4 Verhouding regulier overgangsrecht tot de bruidsschat

In deze paragraaf wordt ingegaan op de verhouding tussen enerzijds het reguliere overgangsrecht, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en hoofdstuk 8 van dit besluit, en anderzijds de rijksregels die worden opgenomen in de bruidsschat. Het reguliere overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit regelt de rechtsgeldigheid van besluiten die onder het oude recht zijn genomen en bijvoorbeeld meldingen die onder het oude recht zijn gedaan. Ook regelt het dat procedures die onder het oude recht zijn gestart, nog worden afgehandeld onder het oude recht nadat de Omgevingswet in werking is getreden. De bruidsschat is een verzameling van regels die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet landelijk werden geregeld en na de inwerkingtreding gedecentraliseerd zijn. Omdat het Rijk niet van gemeenten en waterschappen verwacht om direct bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan of waterschapsverordening vast te stellen, is ervoor gekozen om deze regels in te voegen in de decentrale regelgeving. Voor een nadere toelichting op de bruidsschat wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van deze toelichting.

De verhouding tussen het reguliere overgangsrecht in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit enerzijds en de bruidsschat anderzijds wordt geschetst aan de hand van drie concrete voorbeelden; het eerste voorbeeld gaat over een aanvraag om een omgevingsvergunning, het tweede voorbeeld gaat over een bestuurlijke sanctie en het laatste voorbeeld gaat over maatwerkvoorschriften. Dit laatste voorbeeld lijkt op het eerste voorbeeld, maar is opgenomen omdat dit een voorbeeld is van een overgangsbepaling uit dit besluit, terwijl het eerste voorbeeld een voorbeeld is van een overgangsbepaling uit de het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Deze voorbeelden zijn niet gekozen omdat ze in juridisch opzicht relevante verschillen vertonen, maar om de systematiek van het overgangsrecht te verduidelijken. De systematiek die in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is gekozen wordt voortgezet in dit besluit.

Voorbeeld 1: overgangsrecht aanvraag omgevingsvergunning

Als in de week voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, voor een activiteit die is opgenomen in de Waterwet of het Besluit omgevingsrecht, dan regelt afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet hiervoor het overgangsrecht. Dit overgangsrecht bestaat eruit dat de besluitvorming die vóór de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de afhandeling van de aanvraag in gang is gezet en waarvan de besluitvorming – inclusief een eventuele bezwaar- en beroepsprocedure tegen dat besluit – op die datum nog niet is afgerond, wordt afgewikkeld volgens het oude recht.

Dit overgangsrecht van afdeling 4.1 is ook van toepassing als de activiteit niet meer door het Rijk is aangewezen als vergunningplichtig, maar als de vergunningplicht bijvoorbeeld wordt overgelaten aan de gemeente en daarom is opgenomen in de bruidsschat. Als de vergunningplicht bij inwerkingtreding via de bruidsschat is opgenomen in de waterschapsverordening of het omgevingsplan, geldt ook dan dat de aanvraag wordt afgewikkeld volgens het oude recht. De plaats waar de vergunningplicht terecht komt, kortweg in het Besluit activiteiten leefomgeving of via de bruidsschat in de waterschapsverordening of het omgevingsplan, heeft dus geen invloed op het toepasselijke overgangsrecht voor de aanvraag om een omgevingsvergunning.

Voorbeeld 2: overgangsrecht bestuurlijke sanctie

Als in de week voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's een overtreding wordt begaan van een regel, die is opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, waarvoor een bestuurlijke sanctie kan worden opgelegd dan regelen de artikelen 4.22 en 4.23 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet hiervoor het overgangsrecht. Dit overgangsrecht bestaat eruit dat als voor de inwerkingtreding van afdeling 18.1 van de wet een overtreding heeft plaatsgevonden, een overtreding is aangevangen of het gevaar voor een overtreding klaarblijkelijk dreigde en daarvoor een bestuurlijke sanctie is opgelegd, het oude recht op die bestuurlijke sanctie van toepassing blijft tot het tijdstip waarop de beschikking onherroepelijk is geworden, volledig is uitgevoerd of ten uitvoer is gelegd. Op grond van artikel 4.22, onder b, onderdeel 9°, van dat wetsvoorstel, geldt dit ook voor de handhaving van het bepaalde bij of krachtens de Wet milieubeheer,

waartoe ook het Activiteitenbesluit milieubeheer behoort. Met andere woorden de afwikkeling van de oplegging van een bestuurlijke sanctie op grond van een overtreding van een regel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt afgehandeld onder het oude recht.

Dit overgangsrecht van de artikelen 4.22 en 4.23 is van toepassing ongeacht de vraag waar de regel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer die overtreden wordt, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet terecht komt: hetzij in het Besluit activiteiten leefomgeving, hetzij via dit besluit in het omgevingsplan of de waterschapsverordening. De plaats waar de overtreden regel terecht komt, heeft dus geen invloed op het toepasselijke overgangsrecht voor de bestuurlijke sanctie.

Voorbeeld 3: overgangsrecht maatwerkvoorschrift

Als in de week voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet en de vier AMvB's een ontwerp van een besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift ter inzage is gelegd voor een activiteit die is opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, dan regelt artikel 8.1.5, eerste lid, onder a, en derde lid, van dit ontwerpbesluit hiervoor het overgangsrecht. Dit overgangsrecht bestaat eruit dat de besluitvorming die vóór de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de afhandeling van dat ontwerp in gang is gezet en waarvan de besluitvorming op die datum nog niet is afgerond, wordt afgewikkeld volgens het oude recht.

Dit overgangsrecht van artikel 8.1.5 is van toepassing ongeacht de vraag waar de regel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer waarop het maatwerkvoorschrift wordt gebaseerd, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, terecht komt: hetzij in het Besluit activiteiten leefomgeving, hetzij via dit besluit in het omgevingsplan. De plaats waar die regel terecht komt, heeft dus geen invloed op het toepasselijke overgangsrecht voor het besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift.

Uit de beschrijving van bovenstaande situaties blijkt dat er in dit besluit geen aanvullend of andersoortig overgangsrecht nodig is om de verhouding tussen het reguliere overgangsrecht en de bruidsschat te reguleren. Dit neemt niet weg dat als na de inwerkingtreding van de wet, tijdens de overgangsfase, door een gemeente of een waterschap besloten wordt om de vergunningplicht of een bepaalde regel uit een omgevingsplan of waterschapsverordening te schrappen of te wijzigen, op dat moment opnieuw in overgangsrecht zal moeten worden voorzien door de gemeente of het waterschap zelf.

6.5 Overgang van registers

In een aantal wetten en AMvB's zijn registers of registratiesystemen opgenomen die bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden opgenomen in de Omgevingswet respectievelijk het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de memorie van toelichting bij de Omgevingswet¹⁶¹ is een register omschreven als een openbare bron met feitelijke informatie over de fysieke leefomgeving. Het gaat hier dus om een vorm van feitelijk handelen namelijk het verzamelen van gegevens. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen de registers die zijn opgenomen in onderstaande was-woordt-tabel een andere grondslag. Hiervoor is geen overgangsrecht nodig, omdat het hier dus gaat om een vorm van feitelijk handelen. De registers blijven gewoon bestaan. Het enige dat wijzigt is de grondslag.

In de navolgende tabel 6.1 met toelichting is aangegeven waar de registers in de huidige wetgeving zijn opgenomen en waar ze worden opgenomen in het nieuwe stelsel. In deze tabel zijn de registers opgenomen die in het hoofdspoor voorkomen. Eventuele registers die in de aanvullingssporen voorkomen zullen in de aanvullingsbesluiten worden toegelicht.

Tabel 6.1 Was-woordt-tabel registers

artikel in huidige wetgeving	artikel in Omgevingswet (Ow) of Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
20 Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor inwerkingtreding van de Erfgoedwet	20.10, eerste lid, Ow 10.36 Bkl

¹⁶¹ Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 389.

artikel in huidige wetgeving	artikel in Omgevingswet (Ow) of Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
12.10, eerste lid, Wet milieubeheer	20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1 ^o Ow 10.18, eerste lid, Bkl
12.12, eerste lid, Wet milieubeheer	20.11, onder b, Ow 10.8, eerste lid, Bkl
12.25, eerste lid, Wet milieubeheer	20.11, onder a, Ow 10.33, eerste lid, Bkl
2, eerste lid, Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv	20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1 ^o , Ow 10.37, tweede lid, Bkl
2, tweede lid, Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds	20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1 ^o , Ow 10.11b, eerste lid, Bkl
3.7m, twaalfde lid, Activiteitenregeling	20.10, eerste lid, aanhef en onder a, Ow 10.14 Bkl
3.118, achtste lid, Activiteitenregeling	20.10, eerste lid, aanhef en onder a, Ow 10.23b, eerste lid, Bkl

Register omgevingsvergunningen rijksmonumentenactiviteit

Op grond van artikel 20 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, in samenhang met artikel 9.1, eerste lid, onder a, van de Erfgoedwet, houden gemeenten en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een vergunningenregister bij voor (voorbeschermd) rijksmonumenten. Het beheren van deze registers door gemeenten en door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is opgenomen in artikel 10.36 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en wordt op grond van dit artikel in dit besluit voorsnog op dezelfde wijze gecontinueerd. Vergunningen die op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet onherroepelijk zijn en die betrekking hebben op activiteiten die ook verboden zijn op grond van artikel 5.1 van die wet, gelden op grond van artikel 4.13, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet als omgevingsvergunningen. Vergunningen voor een activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht, verleend op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Erfgoedwet, de Monumentenwet 1988 of de Monumentenwet (van 1961) gelden daarmee als omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet. De registratieverplichting, bedoeld in de artikelen 10.35 en 10.36 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, houdt dus ook in dat het vergunningenregister blijft voorzien in de registratie van deze oude vergunningen. Dit voorkomt het ontstaan van witte vlekken in het 'curriculum vitae' van de rijksmonumenten tussen het moment van aanwijzing als rijksmonument en de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Register beschermde gebieden kaderrichtlijn water

In artikel 12.10, eerste lid, van de Wet milieubeheer is bepaald dat de Minister van Infrastructuur en Milieu, de Minister van Economische Zaken, provinciebesturen, gemeentebesturen en waterschappen samen de verantwoordelijkheid dragen voor het bijhouden van dit register. In dit register zijn de gebieden opgenomen voor het Nederlandse deel van de internationale stroomgebiedsdistricten Eems, Rijn, Maas en Schelde. Dit register bevat kaarten en de geometrische begrenzing van de ligging van elk van de beschermde gebieden. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.18, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving waarbij de verantwoordelijkheid voor het beheer hiervan alleen nog wordt gelegd bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Register externe veiligheidsrisico's

In artikel 12.12, eerste lid, van de Wet milieubeheer is bepaald dat er een openbaar register moet zijn dat gegevens bevat over de externe veiligheid. Het doel van dit register is burgers en

bedrijven informatie te bieden, zodat zij zich een beeld kunnen vormen van de risico's van activiteiten met externe veiligheidsrisico's in hun omgeving. Naast het bieden van informatie aan derden is het register van belang voor een deugdelijke besluitvorming over vooral omgevingsvergunningen en omgevingsplannen. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.8, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en zal digitaal raadpleegbaar worden gemaakt.

PRTR (Pollutants Release and Transfer Register)

Artikel 12.25, eerste lid, van de Wet milieubeheer biedt de grondslag voor de instelling van het Nederlandse PRTR. Het doel van het PRTR is inzicht te geven in de emissies van grote individuele bedrijven en verder is het een belangrijke bron voor de monitoring voor de nec-richtlijn. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.33, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarbij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat als beheerder wordt aangewezen.

Nationaal inventarisatiesysteem voor het bepalen van de emissies van broeikasgassen

Artikel 2, eerste lid, van het Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv biedt de grondslag voor de instelling van het nationaal inventarisatiesysteem voor het bepalen van de emissies van broeikasgassen. Dit systeem wordt gecontinueerd in artikel 10.37, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Nationale emissie-inventaris en emissieprognose

In artikel 2, tweede lid, van het Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds is bepaald dat het opstellen en actualiseren van de inventarissen en prognoses en de monitoring gebeurt op grond van bijlage IV respectievelijk bijlage V bij de nec-richtlijn. Het opstellen van deze nationale emissie-inventarissen en emissieprognoses wordt gecontinueerd in artikel 10.11b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Register richtlijn middelgrote stookinstallaties

Op grond van artikel 3.10k van het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt er een keuringsplicht voor stookinstallaties. De keuringen zien op veilig functioneren, optimale verbranding en energiezuinigheid. Artikel 3.7m, twaalfde lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer biedt de grondslag voor het bewaren van de gegevens van deze keuringen in het register richtlijn middelgrote stookinstallaties. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.14, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Register brongegevens schietgeluid

Artikel 3.118, achtste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer biedt de grondslag voor het instellen van een register van brongegevens van schietgeluid. Dit register wordt gecontinueerd in artikel 10.23b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

7 De bruidsschat

7.1 Inleiding

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (algemeen deel, paragraaf 5.2.5) zijn de verschillende mogelijkheden geschetst voor overgangsrecht voor rijksregels die met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen. Er is gekozen voor de optie waarbij die regels van rechtswege worden ingevoegd in de decentrale regelgeving van gemeenten en waterschappen. Deze verzameling van regels wordt de bruidsschat genoemd. Deze vorm van overgangsrecht is vooral noodzakelijk om te voorkomen dat er een juridisch gat ontstaat voor onderwerpen of specifieke regels die tot het moment van inwerkingtreding landelijk geregeld werden, maar na inwerkingtreding gedecentraliseerd zijn of aan (maatwerk)regels van gemeenten en waterschappen worden overgelaten, terwijl het Rijk niet van gemeenten en waterschappen verwacht om een omgevingsplan of waterschapsverordening (waar deze onderwerpen voortaan in geregeld worden) direct bij inwerkingtreding van de Omgevingswet vast te stellen.

Decentrale overheden kunnen de regels, die via de bruidsschat in hun omgevingsplan of waterschapsverordening zijn ingevoegd, op ieder gewenst moment vanaf inwerkingtreding aanpassen, rekening houdend met de instructieregels van het Rijk of de provincie en, voor zover het gaat om maatwerkregels, het oogmerk en de strekking van de rijksregels en de daarin geboden ruimte om van die rijksregels af te wijken. Gemeente en waterschap hebben immers naast de mogelijkheid om in het omgevingsplan en de waterschapsverordening regels voor het hele grondgebied te stellen, ook de mogelijkheid om regels direct op specifieke locaties toe te spitsen. Daardoor wordt die regel niet alleen korter, maar ook duidelijker. Ook kan de gemeente of het waterschap, voor zover instructieregels daaraan niet in de weg staan, bepalen wanneer bepaalde regels geschrapt kunnen worden, omdat de specifieke zorgplicht in de bruidsschat volstaat. De voortzetting van de rijksregels in de vorm van een bruidsschat biedt zo de meeste ruimte voor decentrale overheden om de regels om te zetten op een wijze die past bij de concrete lokale situatie. En doordat de regels steeds in de decentrale regelgeving te vinden zijn, biedt dit ook de grootste duidelijkheid voor burgers en bedrijven.

Voorbeeld 1: de huidige geluidregels in het Activiteitenbesluit milieubeheer kunnen alleen in algemene bewoordingen rekening houden met de verschillende lokale situaties die zich kunnen voordoen. De gemeente kent deze lokale situatie en kan daardoor een regel ter beperking van geluidhinder direct aan een locatie koppelen en toespitsen op de onderdelen van de fysieke leefomgeving die bescherming behoeven en andere activiteiten die ook geluid produceren.

Voorbeeld 2: in het buitengebied is een afgelegen kleinschalige manege en er zijn geen geurgevoelige objecten in de omgeving. De gemeente kan besluiten om de bruidsschatregels over geur op deze locatie te schrappen en te volstaan met de specifieke zorgplicht.

Voorbeeld 3: voor het omgaan met huishoudelijk afvalwater kan de gemeente de bruidsschatregel over het lozen van dat afvalwater in overleg met het waterschap gebiedsgericht of zelfs per locatie concreet uitwerken.

Dit besluit bevat een bruidsschat voor gemeenten en een voor waterschappen. Voor provincies is geen bruidsschat nodig, omdat de provincies (zoals afgesproken met het IPO) hun omgevingsverordeningen voor inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen vaststellen. Zij kunnen daarbij dus gelijk voorzien in de gewenste opvolging van de rijksregels die vervallen over onderwerpen die onder de taken van de provincie vallen of die de provincie zich aantrekt. Dit is overigens een beperkte set regels; het gaat bijvoorbeeld om de specifieke regels die in de Activiteitenregeling milieubeheer zijn opgenomen over opslagtanks in grondwaterbeschermingsgebieden en om de aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen voor activiteiten met betrekking tot eventuele in de omgevingsverordening beschermde provinciale monumenten, die in de Regeling omgevingsrecht staan. Ook regels ter opvolging van de Wet ammoniak en veehouderij (met daarin de bevoegdheid tot aanwijzing van voor verzuring gevoelige

gebieden en beoordelingsregels voor vergunningen voor veehouderijen) kunnen, waar nodig, in de omgevingsverordening worden opgenomen.

7.2 Welke rijksregels vervallen?

Het grootste deel van de bruidsschat voor gemeenten bestaat allereerst uit algemene rijksregels over activiteiten die – waar het gaat om het regelen van integrale milieueffecten van die activiteiten – niet terugkeren in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving, mede omdat vooral de locatie bepalend is welke regels voor deze activiteiten moeten gelden. Dit zijn bijvoorbeeld de algemene milieuregels over activiteiten zoals kleinschalige voedselbereiding, horeca, dierenpensies, dagrecreatie en supermarkten. Soms gelden overigens ook voor deze activiteiten rijksregels voor een specifieke installatie, zoals een stookinstallatie of opslag van stoffen. Daarnaast bevat de bruidsschat regels over aspecten van activiteiten die beter lokaal kunnen worden geregeld, zoals de aansluiting van gebouwen op nutsvoorzieningen en regels over open erven en terreinen bij bouwwerken. Bij de algemene regels over milieuaspecten kan gedacht worden aan regels over immissie van geluid en geur van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer, maar ook aan regels over regenwater van daken en verhardingen, over grondwater bij ontwatering en over huishoudelijk afvalwater die in het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Besluit lozing afvalwater huishoudens staan. Deze aspecten vallen wel onder de specifieke zorgplicht van het Besluit activiteiten leefomgeving, maar uitwerking van de regels vindt zo nodig decentraal plaats.

De bruidsschat voor waterschappen bestaat voor het grootste gedeelte uit algemene rijksregels over lozingen op een oppervlaktewaterlichaam, die niet terugkeren in het Besluit activiteiten leefomgeving. Naast de al genoemde lozingen van huishoudelijk afvalwater, afstromend regenwater en grondwater betreft dit bijvoorbeeld ook de regels over lozingen vanuit gemeentelijke rioolstelsels en lozingen die optreden bij het reinigen of conserveren van bouwwerken in de nabijheid van een oppervlaktewaterlichaam.

Er zijn echter ook andere regels dan algemene rijksregels over activiteiten waarvoor de bruidsschat het overgangsrecht vormt. Zo zijn onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen op rijksniveau geregeld, ook als de vergunningplicht op decentraal niveau is ingesteld. Deze aanvraagvereisten keren niet allemaal terug in de Omgevingsregeling. De aanvraagvereisten die gaan vervallen zijn daarom opgenomen in de bruidsschat. Ook keert een aantal vergunningplichten voor Wet milieubeheer-inrichtingen, die zijn opgenomen in artikel 2.2a (de omgevingsvergunning beperkte milieutoets) of bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht, niet terug in het Besluit activiteiten leefomgeving. Voorbeeld is de vergunningplicht voor bepaalde gesloten bodemenergiesystemen, in aanvulling op de algemene regels over dergelijke systemen die in het Besluit activiteiten leefomgeving staan. Deze vergunningplichten zijn geschrapt omdat deze vooral benut worden voor ruimtelijke inpassingsvragen, wat bij uitstek een onderwerp is voor het omgevingsplan. Zo lang de gemeente deze afweging nog niet heeft gemaakt, voorziet de bruidsschat in het voortbestaan van deze vergunningplichten. Voor deze vergunningplichten worden in de bruidsschat ook de aanvraagvereisten bij de aanvraag van de vergunning en de beoordelingsregels voor de vergunning geregeld.

Verder wordt het deel van de in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht opgenomen vergunningplicht voor de bouwactiviteit, waar het de toets aan het bestemmingsplan (en andere ruimtelijke regels) betreft, op rijksniveau geschrapt. Op de 'knip' van de omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten is uitgebreid ingegaan in paragraaf 3.2.2 van deze toelichting. De landelijke vergunningplicht voor de ruimtelijke kant van het bouwen wordt vervangen door een in de bruidsschat voor het omgevingsplan opgenomen vergunningplicht. Naast de in het omgevingsplan opgenomen regels voor bouwwerken, regelt de bruidsschat daarbij ook dat in het kader van het verlenen van een vergunning getoetst kan worden aan redelijke eisen van welstand. Gemeenten

kunnen vervolgens zelf bepalen of zij de met de bruidsschat opgenomen vergunningplicht in het omgevingsplan verder terugbrengen.

Voor de waterschappen bevat de bruidsschat, naast algemene regels en vergunningplichten voor lozingsactiviteiten, ook de meldingsplicht voor vergunningvrije grondwateronttrekkingen (nu nog geregeld in het Waterbesluit en de Waterregeling), de beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen voor wateractiviteiten die niet door het Rijk zijn ingesteld (afkomstig uit de Waterwet) en de aanvraagvereisten voor dergelijke vergunningen (nu opgenomen in de Waterregeling).

Zoals uit deze voorbeelden blijkt, bevat de bruidsschat niet alleen regels van algemene maatregelen van bestuur die komen te vervallen. Ook regels die nu nog in wetten of ministeriële regelingen zijn opgenomen, maken onderdeel uit van de bruidsschat in dit besluit. Hierdoor konden alle regels in samenhang worden beschouwd en in één integrale bruidsschat worden vormgegeven. Voor de onderwerpen die via de aanvullingssporen aan de Omgevingswet en uitvoeringsregelgeving worden toegevoegd, wordt de bruidsschat in de betreffende aanvullingsbesluiten geregeld, als aanvulling op de bruidsschatregels in dit besluit. Zo zal het voorgenomen Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet bruidsschatregels bevatten voor het omgevingsplan over onder meer bouwen op verontreinigde grond, nazorg na het saneren van de bodem en kleinschalig graven in verontreinigde grond. In het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet worden bruidsschatregels voor het omgevingsplan opgenomen over het aanleggen of wijzigen van wegen of spoorwegen zonder geluidproductieplafond.

Onderstaande tabellen met de inhoudsopgave van de bruidsschat voor de gemeenten en de waterschappen geven een goed overzicht van de complete inhoud van de bruidsschat, die in dit besluit wordt opgenomen (dus exclusief de aanvullingsbesluiten).

Tabel 7.1 Inhoudsopgave van de bruidsschat voor gemeenten

Inhoudsopgave bruidsschat omgevingsplan
HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN: begripsbepalingen
HOOFDSTUK 22 ACTIVITEITEN
<i>AFDELING 22.1 Algemeen: voorrangsbepaling en overgangsrecht gemeentelijke monumenten en rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten</i>
<i>AFDELING 22.2 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken, open erven en terreinen</i>
§ 22.2.1 Algemeen: maatwerkvoorschriften
§ 22.2.2 Algemene regels over het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden: onder andere specifieke zorgplicht
§ 22.2.3 Algemene regels over het bouwen en in stand houden van bouwwerken: onder andere aansluiting op nutsvoorzieningen
§ 22.2.4 Algemene regels over het gebruik van bouwwerken: onder andere specifieke zorgplicht
§ 22.2.5 Algemene regels over het in stand houden en gebruiken van open erven en terreinen: onder andere specifieke zorgplicht
§ 22.2.6 Cultureel erfgoed: uitzondering verrichten archeologisch onderzoek
§ 22.2.7 Vergunningplichten met betrekking tot het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken
§ 22.2.7.1 Algemene bepalingen
§ 22.2.7.2 Binnenplanse vergunningplicht voor omgevingsplanactiviteit bouwwerken
§ 22.2.7.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken van rechtswege in overeenstemming met dit omgevingsplan
<i>AFDELING 22.3 Milieubelastende activiteiten</i>
§ 22.3.1 Algemene bepalingen: onder andere specifieke zorgplicht, maatwerkvoorschriften, algemene gegevens en ongewone voorvallen
§ 22.3.2 Energiebesparing
§ 22.3.3 Zwerfafval

Inhoudsopgave bruidsschat omgevingsplan

§ 22.3.4 Geluid

§ 22.3.4.1 Algemene bepalingen

§ 22.3.4.2 Geluid door activiteiten, anders dan door windturbines en windparken en civiele buitenschietsbanen, militaire buitenschietsbanen en militaire springterreinen

§ 22.3.4.3 Geluid door windturbines en windparken

§ 22.3.4.4 Geluid door civiele buitenschietsbanen, militaire buitenschietsbanen en militaire springterreinen

§ 22.3.5 Trillingen

§ 22.3.6 Geur

§ 22.3.6.1 Algemene bepalingen

§ 22.3.6.2 Geur houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf

§ 22.3.6.3 Geur door het houden van fokteven van nertsen

§ 22.3.6.4 Geur door andere agrarische activiteiten

§ 22.3.6.5 Geur door het exploiteren van zuiveringstechnische werken

§ 22.3.7 Bodembeheer [gereserveerd]

§ 22.3.8 Afvalwaterbeheer

§ 22.3.8.1 Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering

§ 22.3.8.2 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening

§ 22.3.8.3 Lozen van huishoudelijk afvalwater

§ 22.3.8.4 Lozen van koelwater

§ 22.3.8.5 Lozen bij reinigen van bouwwerken

§ 22.3.8.6 Lozen bij opslaan en overslaan van goederen

§ 22.3.8.7 Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen

§ 22.3.8.8 Lozen bij calamiteitenoefeningen

§ 22.3.9 Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen

§ 22.3.10 Lozen bij maken van betonmortel

§ 22.3.11 Uitwassen van beton

§ 22.3.12 Recreatieve visvijvers

§ 22.3.13 Ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal

§ 22.3.14 Wassen van motorvoertuigen

§ 22.3.15 Niet-industriële voedselbereiding

§ 22.3.16 Voedingsmiddelenindustrie

§ 22.3.17 Slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of, uitsnijden van vlees, vis of organen

§ 22.3.18 Opwekken van elektriciteit met een windturbine

§ 22.3.19 In werking hebben van een acculader

§ 22.3.20 Bieden van parkeergelegenheid in een parkeergarage

§ 22.3.21 Traditioneel schieten

§ 22.3.22 Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht

§ 22.3.23 Opslaan van vaste mest

§ 22.3.24 Opslaan van kuilvoer en vaste bijvoedermiddelen

§ 22.3.25 Het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels

§ 22.3.26 Vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten

AFDELING 22.4 Aanleggen of wijzigen van wegen of spoorwegen zonder geluidproductieplafond [gereserveerd]

AFDELING 22.5 Overige activiteiten

Inhoudsopgave bruidsschat omgevingsplan

§ 22.5.1 Aanvraagvereisten: diverse activiteiten die onder artikel 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht vallen

§ 22.5.2 Voorschriften

Bijlage I Begripsbepalingen

Tabel 7.2 Inhoudsopgave van de bruidsschat voor de waterschappen

INHOUDSOPGAVE BRUIDSSCHAT WATERSCHAPSVERORDENING
HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN
<i>AFDELING 1.1 Begripsbepalingen</i>
<i>AFDELING 1.2 Algemene bepalingen omgevingsvergunningen voor wateractiviteiten: beoordelingsregel</i>
HOOFDSTUK 2 LOZINGSACTIVITEITEN OP EEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAM OF EEN ZUIVERINGTECHNISCH WERK
<i>AFDELING 2.1 Algemeen: onder andere specifieke zorgplicht, maatwerkvoorschriften, algemene gegevens, ongewone voorvallen</i>
<i>AFDELING 2.2 Lozen van grondwater bij sanering of ontwatering</i>
<i>AFDELING 2.3 Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening</i>
<i>AFDELING 2.4 Lozen van huishoudelijk afvalwater</i>
<i>AFDELING 2.5 Lozen van koelwater</i>
<i>AFDELING 2.6 Lozen bij reinigen, conserveren, bouwen, renoveren of slopen van bouwwerken</i>
<i>AFDELING 2.7 Lozen bij opslaan en overslaan van inerte goederen</i>
<i>AFDELING 2.8 Lozen bij opslaan en overslaan van andere dan inerte goederen</i>
<i>AFDELING 2.9 Lozen uit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater</i>
<i>AFDELING 2.10 Lozen bij ontgravingen, baggerwerkzaamheden en werkzaamheden door de waterbeheerder op een oppervlaktewaterlichaam</i>
<i>AFDELING 2.11 Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen</i>
<i>AFDELING 2.12 Lozen bij calamiteitenoefeningen</i>
<i>AFDELING 2.13 Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen</i>
<i>AFDELING 2.14 Lozen bij maken van betonmortel en uitwassen van beton</i>
<i>AFDELING 2.15 Lozen bij niet-industriële voedselbereiding</i>
<i>AFDELING 2.16 Lozen van spuiwater uit recreatieve visvijvers</i>
<i>AFDELING 2.17 Lozen vanaf vaartuigen of andere drijvende werktuigen bij spoelen of scheiden van zand of grind</i>
<i>AFDELING 2.18 Asverstrooiing</i>
<i>AFDELING 2.19 Andere lozingen: vergunningplicht voor overige lozingen</i>
HOOFDSTUK 3 WATERONTTREKKINGSACTIVITEITEN
<i>AFDELING 3.1 Onttrekken van grondwater en infiltreren van water: aanvraagvereisten, informatieplicht en meetverplichting</i>
<i>AFDELING 3.2 Onttrekken van oppervlaktewater: aanvraagvereisten</i>
HOOFDSTUK 4 BEPERKINGENGEBIEDACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT EEN WATERSTAATSWERK
<i>AFDELING 4.1 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteiten</i>
Bijlage I begripsbepalingen

7.3 Nieuw deel en tijdelijk deel

Paragraaf 4.2.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en hoofdstuk 22 van de Omgevingswet regelen dat elke gemeente bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikt over een omgevingsplan. Dit omgevingsplan komt van rechtswege tot stand. Het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat, bestaat direct bij aanvang uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het tijdelijk deel is beschreven in artikel 22.1 van de Omgevingswet en wordt gevormd door de bestaande planologische regels, zoals bestemmingsplannen, bepaalde regels uit de erfgoedverordening en de verordening over hemelwater en grondwater als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer.

Het tijdelijke deel van het omgevingsplan is, zoals de naam al aangeeft, tijdelijk van aard. In artikel 22.5 van de wet is bepaald dat dit tijdelijke deel tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip niet hoeft te voldoen aan het vereiste van artikel 4.2 van de wet (een evenwichtige toedeling van functies aan locaties). Uit artikel 22.5 van de wet vloeit de eis voort dat gemeenten vóór het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip de regels uit het tijdelijke deel overhevelen naar het nieuwe deel. Met onder meer de VNG is afgesproken dat de overgangsfase zal lopen tot 1 januari 2029. Het voornemen is om deze datum bij het genoemde koninklijk besluit vast te stellen.

De regels van de bruidsschat voor het omgevingsplan zouden zowel in het nieuwe deel als in het tijdelijke deel kunnen worden geplaatst. Op verzoek van de VNG worden alle regels van de gemeentelijke bruidsschat in het tijdelijke deel van het omgevingsplan geplaatst. Dit wordt door de VNG overzichtelijker geacht dan een situatie waarin alleen het deel van de regels in het tijdelijke deel worden geplaatst die nog niet voor het gehele grondgebied van de gemeente per definitie voldoen aan de bij of krachtens de Omgevingswet gestelde vereisten, zoals de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De regels in het tijdelijk deel moeten in de overgangperiode bij appellabel besluit tot wijziging van het omgevingsplan, al dan niet in een gewijzigde vorm, in het nieuwe deel worden geplaatst. Een andere keuze is om die regels, voor zover instructieregels daaraan niet in de weg staan, bij een besluit tot wijziging van het omgevingsplan te laten vervallen. De noodzaak om alle regels van het tijdelijk deel van de bruidsschat expliciet bij appellabel besluit te moeten heroverwegen, was voor de VNG ook een aanleiding om geen regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan te plaatsen. Op deze wijze ontstaat een extra waarborg dat de regels van de bruidsschat geen geïsoleerd onderdeel blijven binnen de overige regels van het omgevingsplan. De noodzaak van een expliciete heroverweging, die er bij de bruidsschatregels in het nieuwe deel niet is, vormt een prikkel om de bruidsschatregels zo nodig te laten vervallen of aan te passen aan de locatiespecifieke omstandigheden en in te passen in de overige daar geldende regels.

Ook de waterschapsverordening die bij inwerkingtreding van rechtswege ontstaat kan een tijdelijk deel en een nieuw deel bevatten (artikel 22.14 Omgevingswet). In overleg met de UvW is ervoor gekozen de regels van de bruidsschat voor de waterschappen allemaal in het nieuwe deel te plaatsen. Deze regels voldoen veelal aan de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Anders dan bij het omgevingsplan is het aantal instructieregels over de waterschapsverordening vrij beperkt. Het gaat om het in acht nemen van de artikelen 10 en 11, derde lid, onder g, van de kaderrichtlijn water bij het stellen van regels over lozingen en over het overnemen van een beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor wateractiviteiten. Die beoordelingsregel is overgenomen in de bruidsschat. De regels over lozingsactiviteiten van de bruidsschat zullen in veel gevallen ook aan de genoemde artikelen van de kaderrichtlijn water voldoen. Ze geven immers het niveau van beste beschikbare technieken weer. Alleen als op specifieke locaties aanvullende emissiebeheersingsmaatregelen nodig zijn omdat de waterkwaliteitsdoelstellingen voor bepaalde stoffen op die locaties niet worden gehaald, is aanpassing van de bruidsschatregels wellicht nodig (hoewel in die gevallen ook maatwerkvoorschriften kunnen worden ingezet). De Unie van Waterschappen ziet daarom geen reden om de bruidsschatregels in het tijdelijke deel te plaatsen.

7.4 Gelijkwaardige regels

De rijksregels komen niet allemaal in identieke bewoordingen terug in de bruidsschat voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Dat kan alleen al niet vanwege de begrippen uit het oude recht die in die regels voorkomen. Ook de vorm van de regels kan veranderen; zo kunnen dwingende beoordelingsregels ook als algemene regel worden geformuleerd. Daarom bepalen de artikelen 22.2 en 22.14 van de Omgevingswet dat de bruidsschat bestaat uit rijksregels of daaraan gelijkwaardige regels.

In overleg met de VNG en UvW is op de volgende wijze invulling gegeven aan het opstellen van gelijkwaardige regels. In de regels van de bruidsschat wordt aangesloten bij de terminologie en instrumentkeuze van het nieuwe stelsel. Dat betekent dat bijvoorbeeld het begrip milieubelastende activiteit wordt gehanteerd, en niet het begrip inrichting. De meldplichten van de oude regels komen in de bruidsschat terug als informatieplichten. Een melding in de zin van de Omgevingswet heeft immers een verbod om te starten in zich, dat in de meldplichten van de oude milieuregels ontbrak. Het hanteren van meldingen in de bruidsschat zou een verzwarende betekenen ten opzichte van de oude regels, en dat past niet bij de opdracht in de wet om gelijkwaardige regels te stellen.

In aansluiting op de regels van het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving zijn de regels van de bruidsschat steeds voorzien van een oogmerk. Het noemen van het oogmerk van de regel helpt bij de beoordeling van een verzoek om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen en bij het beoordelen van een aanvraag voor een omgevingsplanactiviteit of – als de bruidsschat die mogelijkheid biedt – een maatwerkvoorschrift waarmee wordt afgeweken van de regel. De oogmerken worden per regel of per paragraaf of afdeling aangegeven. In het oude recht waren oogmerken niet altijd duidelijk benoemd.

Voor de specifieke zorgplichten en maatwerk in de bruidsschat is aangesloten bij de keuzes van de stelselherziening. De specifieke zorgplichten die in de bruidsschat zijn opgenomen, blijven gelden naast de algemene regels van de bruidsschat en ook naast de vergunningplichten die in de bruidsschat zijn opgenomen. Deze bredere werking van de specifieke zorgplichten vormt echter geen verzwarende van de regels voor initiatiefnemers; in algemene zin is het naleven van de specifiekere algemene regels of vergunningvoorschriften voldoende om ook aan de specifieke zorgplicht te voldoen. Door de brede werking van de specifieke zorgplicht is het wel mogelijk om regels die voor zich spreken, zoals good housekeeping maatregelen, in de bruidsschat achterwege te laten. Het nemen van die maatregelen is met de specifieke zorgplichten voldoende afgedekt.

De bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften over milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten is in de bruidsschat – net als in het Besluit activiteiten leefomgeving – ruim opengesteld. De gedetailleerde afbakening van maatwerk mogelijkheden in bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit milieubeheer is dus niet in de regels van de bruidsschat overgenomen. Ook dit betekent echter niet dat de regels van de bruidsschat niet gelijkwaardig zijn aan die oude regels. Het bevoegd gezag beslist immers zelf of het wel of niet gebruik maakt van de maatwerkbevoegdheid en het zal dat alleen doen als er een goede reden voor is. De ruime maatwerkbevoegdheid maakt het juist mogelijk om in individuele gevallen, waarin de bruidsschatregels onbedoeld knellen, snel in een oplossing te voorzien.

De mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften is ook breed opengesteld voor het onderwerp bouwen in de bruidsschat. Omdat bij alle regels die aldus zijn overgeheveld naar de gemeente het argument van het waarborgen van landelijke uniformiteit niet speelt, is het onnodig om de maatwerk mogelijkheid te clausuleren of in te perken. Dit in tegenstelling tot de regels in het Besluit bouwwerken leefomgeving, waar maatwerk slechts bij een beperkt aantal onderwerpen wordt opengesteld in verband met het uitgangspunt van landelijke uniformiteit van de technische bouwregelgeving.

Overigens bevatte een aantal regels uit het Bouwbesluit 2012 ook al beperkte mogelijkheden voor het bevoegd gezag om op onderdelen af te wijken. Dat werd dan in het artikel zichtbaar gemaakt door aan te geven dat het bevoegd gezag hier een ander oordeel kon vellen. Sommige van deze

eisen, zoals de aanwezigheid van een brandweeringang, worden nu in de bruidsschat opgenomen. Omdat de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften in de afdeling bouwen van de bruidsschat breed openstaat, kan het bevoegd gezag deze eerdere concreet genoemde afwijkmogelijkheden nu invullen met een maatwerkvoorschrift.

7.5 Verhouding bruidsschat en algemene maatregelen van bestuur

De regels die het Rijk over activiteiten heeft gesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn in principe uitputtend voor de onderwerpen die onder het toepassingsbereik en onder de oogmerken van dat besluit vallen. Hierdoor bestaat er voor zo'n onderwerp geen ruimte voor een andere overheid om daarnaast ook algemene regels te stellen met hetzelfde oogmerk. Maatwerk is alleen mogelijk als dit bij de algemene regels is opengesteld. Wanneer het Rijk (of de provincie) een onderwerp niet geregeld heeft, bestaat op grond van het uitgangspunt 'decentraal, tenzij' van de Omgevingswet automatisch ruimte voor de gemeente en het waterschap om hier algemene regels over te stellen.

In het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn op grond van de artikelen 4.3 en 4.21 van de Omgevingswet regels gesteld die betrekken hebben op het bouwen, in stand houden, gebruiken en slopen van bouwwerken. Uit het toepassingsbereik behorende bij deze regels in het Besluit bouwwerken leefomgeving blijkt met welk oogmerk het Rijk deze regels stelt. Zo zijn de onderwerpen constructieve veiligheid, energiezuinigheid en bruikbaarheid van gebouwen uitputtend geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Er zijn echter ook onderwerpen die niet meer door het Rijk worden geregeld. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het onderwerp open erven en terreinen, hier zegt het Besluit bouwwerken leefomgeving in tegenstelling tot eerder het Bouwbesluit 2012 niets over. Hierdoor is het een onderwerp waar de gemeente regels over kan opnemen in het omgevingsplan. Hetzelfde geldt voor deelaspecten van het gebruik van bouwwerken. Het Besluit bouwwerken leefomgeving regelt alleen de deelaspecten brandveilig gebruik, en enkele aspecten van gezondheid en energiezuinigheid in relatie tot het gebruik. Dit is expliciet gemaakt in het toepassingsbereik van het betreffende hoofdstuk van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Andere deelaspecten van gebruik kunnen in het omgevingsplan geregeld worden, zoals een regel over overbewoning.

Regels uit het Bouwbesluit 2012 die niet meer onder het toepassingsbereik van het Besluit bouwwerken leefomgeving passen, zijn opgenomen in de bruidsschat. Deze regels kunnen een startpunt vormen voor de gemeente om onderwerpen zoals open erven en terreinen, kleinschalige hinder en overlast en deelaspecten van gebruik van bouwwerken lokaal specifiek te gaan invullen in het omgevingsplan. Zowel het omgevingsplan als het Besluit bouwwerken leefomgeving bevatten dus regels over bouwwerken, maar er is verschil in de geregelde onderwerpen, aspecten en oogmerken.

De algemene rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn eveneens uitputtend bedoeld, voor de aspecten die in dat besluit zijn geregeld. Dat besluit biedt echter wel ruime mogelijkheden voor maatwerkregels, waarmee gemeenten en waterschappen lokaal aanvullende of afwijkende regels over milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten kunnen stellen (vanzelfsprekend binnen de grenzen die artikel 4.6 in samenhang met artikel 4.22 en 4.23 van de Omgevingswet stelt). Verschillende regels van de bruidsschat voor het omgevingsplan over milieubelastende activiteiten en voor de waterschapsverordening over lozingsactiviteiten gelden zowel voor activiteiten die in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn geregeld als voor activiteiten die buiten het toepassingsbereik van dat besluit vallen. Dit geldt bijvoorbeeld voor regels over kleinschalige voedselbereiding of voor het lozen van huishoudelijk afvalwater. Het geldt ook voor de regels over milieuaspecten die aan de decentrale overheden worden overgelaten, zoals geur en geluid. Dergelijke onderwerpen en milieuaspecten vallen wel onder het toepassingsbereik van het Besluit activiteiten leefomgeving, zodat de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten van dat besluit hierop van toepassing is. Voor zover een milieubelastende activiteit onder het Besluit

activiteiten leefomgeving valt, zijn de bruidsschatregels over deze onderwerpen en milieuaspecten maatwerkregels als bedoeld in artikel 2.12 van het Besluit activiteiten leefomgeving ter invulling van de in dat besluit opgenomen specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten.

Waar nodig is in een afbakening tussen de bruidsschatregels en de AMvB's voorzien. Zo gelden bepaalde regels van de bruidsschat over milieubelastende activiteiten of lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam alleen voor activiteiten die niet onder hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving vallen. Een voorbeeld daarvan is het lozen van koelwater.

Koelwaterlozingen die plaatsvinden bij activiteiten die onder dat hoofdstuk vallen zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving zelf geregeld; de regels over het lozen van koelwater in de bruidsschat gelden daarom alleen voor activiteiten die niet onder hoofdstuk 3 van dat besluit vallen. Een ander voorbeeld is de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten. Daarbij moet wel worden aangetekend dat die specifieke zorgplicht in de bruidsschat een iets bredere reikwijdte heeft. Het oogmerk "verkeer van en naar een activiteit" geldt daarom bijvoorbeeld wel voor de in hoofdstuk 2 van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen milieubelastende activiteiten, omdat dat oogmerk buiten het toepassingsbereik van dat besluit valt. Andere regels van de bruidsschat gelden juist alleen voor specifieke milieubelastende activiteiten die in het Besluit activiteiten leefomgeving geregeld zijn (zoals de regels over geur bij zuiveringstechnische werken als bedoeld in paragraaf 3.5.7 van dat besluit) of alleen voor milieubelastende activiteiten die niet vergunningplichtig zijn. Als een afbakening nodig is, is deze opgenomen in het toepassingsbereik van een paragraaf van de bruidsschat. Als er geen afbakening is opgenomen, gelden de bruidsschatregels in alle gevallen (of de activiteit nu wel of niet in het Besluit activiteiten leefomgeving is geregeld). In tabel 7.3 is de samenhang tussen de bruidsschat en het Besluit activiteiten leefomgeving geïllustreerd met voorbeelden. Een uitgebreide tabel van de verhouding tussen de bruidsschat en het Besluit activiteiten leefomgeving staat op www.omgevingswetportaal.nl.

Tabel 7.3 Verhouding bruidsschat en Besluit activiteiten leefomgeving

Bruidsschatregel geldt voor...	Voorbeelden
Zowel activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 Besluit activiteiten leefomgeving als decentrale activiteiten	Lozen van huishoudelijk afvalwater Zwerfafval Bereiden van voedingsmiddelen
Alleen voor decentrale activiteiten	Wassen van motorvoertuigen Lozen van koelwater
Alleen voor specifieke activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 Besluit activiteiten leefomgeving	Geur bij zuiveringstechnische werken Geur bij voedingsmiddelenindustrie

Er is geen afbakening nodig tussen de bruidsschatregels en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Er zijn wel raakvlakken tussen de bruidsschat en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn immers instructieregels opgenomen voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Veelal vormen regels in de bruidsschat een goede invulling van deze instructieregels, en kunnen ze dus zonder meer blijven voortbestaan als decentrale regel. Dat geldt echter in mindere mate voor de onderwerpen geur, geluid en trillingen. Hoewel de instructieregels een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet geurhinder en veehouderij, zijn in die instructieregels diverse harmoniseringen doorgevoerd. Ook zijn er wijzigingen die voortvloeien uit de keuze om de algemene regels en beoordelingsregels om te zetten naar instructieregels voor het omgevingsplan. In de toelichting op de artikelen van de bruidsschat wordt nader ingegaan op de verschillen. Gelet op deze instructieregels zullen gemeenten voor het einde van de overgangsfase zelf keuzes moeten maken over de invulling van deze instructieregels in hun omgevingsplan. Daarbij kunnen uiteraard delen uit de bruidsschat die passen in het lokale beleid en voldoen aan de instructieregels worden overgenomen.

De bruidsschat bevat een verbod om een ruimtelijke bouwactiviteit te verrichten. Hiermee wordt het verbod uit artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht overgenomen in het omgevingsplan, voor zover dit een ruimtelijke bouwactiviteit betreft. De landelijke uitwerking van de vergunningplicht voor zover het de technische bouwactiviteit betreft in het Besluit bouwwerken leefomgeving is in afdeling 3.2 van deze nota van toelichting beschreven.

Een belangrijk uitgangspunt is dat bij de uitwerking van de bruidsschat in aanvang sprake moet zijn van een 'gelijkwaardig beschermingsniveau'. Concreet betekent dit voor de vergunningplicht voor de ruimtelijke bouwactiviteit dat in beginsel vergunningvrij blijft wat nu op grond van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht ook vergunningvrij is. Het Rijk zorgt voor een goede overgang naar het nieuwe stelsel en zorgt, binnen het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau, dat er ruimte is voor beleidsvernieuwing op onderdelen waar dat wenselijk is. Bij de VNG bestaat draagvlak voor voortzetting van een regeling voor vergunningvrij bouwen waarmee de huidige regeling uit artikel 2 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht vrijwel ongewijzigd kan worden overgeheveld naar deels het Besluit bouwwerken leefomgeving, en deels de bruidsschat.

De beleidsvernieuwing betreft met name de introductie van bestuurlijke afwegingsruimte voor gemeenten bij de afbakening van het ruimtelijk vergunningvrij bouwen. Gemeenten krijgen de ruimte om in het omgevingsplan bovenop de landelijke categorie ruimtelijk vergunningvrije activiteiten nog meer ruimtelijk vergunningvrij te maken. Welke bouwwerken dat betreft, wordt door de gemeente zelf bepaald. Een voorbeeld daarvan zou kunnen zijn de plaatsing van een dakkapel aan de voorkant van een gebouw. Zo'n dakkapel aan de voorkant staat niet op de landelijke lijst van ruimtelijk vergunningvrije bouwwerken, maar de gemeente kan er in het omgevingsplan (desgewenst gebiedsgedifferentieerd) voor kiezen om de vergunningplicht te laten vervallen, eventueel in combinatie met de introductie van een meldingsplicht of informatieplicht.

Hiervoor is het noodzakelijk dat de vergunningplicht uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in eerste instantie op een gelijkwaardige manier via de bruidsschat in het omgevingsplan wordt geplaatst. De uitzonderingen op de huidige vergunningplicht in artikel 3 van bijlage 2 bij het Besluit omgevingsrecht lenen zich vanwege de brede reikwijdte van het omgevingsplan niet voor voortzetting in de landelijke regelgeving en zijn daarom in de bruidsschat opgenomen om een gelijkwaardige startpositie te garanderen. De uitzonderingen op deze vergunningvrije categorie, zoals de uitzonderingen voor monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten, zullen worden voortgezet (waar nodig met beleidsvernieuwing). Naar aanleiding van de consultatiereacties van onder andere VNG en IPO zijn ook bijbehorende bouwwerken, erf- en terreinafscheidingen hoger dan een meter en het gebruik van mantelzorgwoningen op rijksniveau losgelaten. Deze activiteiten zijn daarom toegevoegd aan de bruidsschat.

7.6 Relatie bruidsschat en ander overgangsrecht

De bruidsschat is een onderdeel van een groter geheel van overgangsrecht, dat in samenhang leidt tot een soepele overgang naar het nieuwe stelsel. In paragraaf 6.4 van deze toelichting zijn al voorbeelden gegeven van de verhouding tussen regulier voorgesteld overgangsrecht en de bruidsschat. In aanvulling daarop kunnen de volgende relaties tussen de bruidsschat en ander bestaand overgangsrecht worden genoemd:

- Bestaande vergunningen worden op grond van artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet gelijkgesteld met een omgevingsvergunning als bedoeld in paragraaf 5.1.1 van de Omgevingswet. Het komt voor dat de voorschriften van dergelijke vergunningen betrekking hebben op een onderwerp of milieuaspect dat in de bruidsschat is geregeld. In de bruidsschat is een generieke afstemmingsbepaling opgenomen die bepaalt dat die vergunningvoorschriften boven de bruidsschatregels gaan.
- De huidige rijksregels maken het soms mogelijk om bij verordening af te wijken van die rijksregels. Dergelijke verordeningen blijven van kracht op grond van artikel 22.4 van het

wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Ook in bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte (op grond van de Crisis- en herstelwet) kunnen regels staan die afwijken van de rijksregels. In de bruidsschat is een generieke afstemmingsbepaling opgenomen die bepaalt dat de regels in die verordeningen en bestemmingsplannen voorrang hebben boven de regels van de bruidsschat. Uiteindelijk worden deze verordeningen wel in het omgevingsplan opgenomen.

- In de huidige rijksregels staat ook bestaand overgangsrecht, afkomstig van eerdere wijzigingen van rijksregelgeving, bijvoorbeeld over het kunnen blijven toepassen van oudere technieken of voorzieningen. Als dergelijk overgangsrecht voortduurt na inwerkingtreding van het nieuwe stelsel, is dat overgangsrecht in de bruidsschat overgenomen.

7.7 Wijzigingen

De regels die met de bruidsschat in het omgevingsplan en de waterschapsverordening worden ingevoegd, zijn niet identiek aan de voormalige rijksregels, maar wel gelijkwaardig. Het spreekt dus voor zich dat de bruidsschat geen wezenlijke wijzigingen bevat ten opzichte van het huidige recht. De wijzigingen zijn beperkt tot een goede inpassing van de regels in het nieuwe stelsel:

- De specifieke zorgplichten in de bruidsschat blijven gelden naast de meer uitgewerkte algemene regels en naast de vergunningplichten. Dit zorgt voor een eenduidige werking van de specifieke zorgplichten.
- Algemene regels zijn steeds voorzien van een oogmerk, zodat duidelijk is welk doel met de regel is beoogd.
- De bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften is ruim opengezet. Dit sluit aan bij de stelselkeuzes over maatwerk en zorgt voor flexibiliteit.
- Begrippen en instrumenten in de bruidsschat sluiten aan bij de begrippen en instrumenten in de Omgevingswet en AMvB's. Dit bevordert de eenduidigheid en het gebruiksgemak van het nieuwe stelsel.

7.8 Effecten

- De bruidsschat zorgt ervoor dat er geen rechtsvacuüm ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarmee is de rechtszekerheid gediend. Uit de consultatiereacties blijkt dat hiervoor een groot draagvlak bestaat.
- De aanpassing van regels in de bruidsschat aan de terminologie van de Omgevingswet en de inpassing in de stelselkeuzes over de specifieke zorgplicht en maatwerk zorgt voor eenduidigheid in het nieuwe stelsel, wat bevorderlijk is voor een soepele invoering.
- Door de bruidsschat voor gemeenten (op verzoek van de VNG) in het tijdelijke deel van het omgevingsplan te plaatsen, moeten gemeenten die regels expliciet heroverwegen. Dit stimuleert gemeenten om de bruidsschatregels zo nodig te laten vervallen of aan te passen aan de locatiespecifieke omstandigheden en in te passen in de overige regels voor die locatie.

8 Effecten

8.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de effecten die dit besluit naar verwachting heeft op de Nederlandse samenleving. Aan bod komen achtereenvolgens de financiële effecten op burgers en bedrijven en op overheden, het effect op het milieu en het effect op de rechtspraak en de handhaafbaarheid.

Om voorafgaand aan de inwerkingtreding van de stelselherziening een inschatting te kunnen maken van de effecten van dit besluit voor de samenleving is een aantal onderzoeken gedaan en zijn toetsen uitgevoerd. Het gaat om de volgende toetsen en adviezen:

1. Raad voor de Rechtspraak;
2. Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;
3. Adviescollege toetsing regeldruk;
4. Integrale Adviescommissie Omgevingswet;
5. Autoriteit Persoonsgegevens;
6. Inspectie Leefomgeving en Transport;
7. Kadaster;
8. ProRail.

De effecten die in dit hoofdstuk worden geschetst zijn ook betrokken bij de verwerking van de consultatie door de regering.

8.2 Financiële effecten

8.2.1 Financiële effecten algemeen

Het onderzoeksbureau SIRA Consulting heeft onderzoek gedaan naar de financiële effecten van het Invoeringsbesluit voor burgers, bedrijven en overheden en heeft ook de bedrijfseffectentoets uitgevoerd.¹⁶² Het gaat bij de financiële effecten om de administratieve lasten, zoals de kosten van het invullen van formulieren, de 'inhoudelijke nalevingskosten', zoals de kosten van het zuiveren van afvalwater (wijzigingen in nalevingskosten zijn niet aan de orde ten gevolge van het Invoeringsbesluit) en om de financiële kosten, zoals leges. De eerste en de tweede kostensoort vormen samen de regeldruk. Daarnaast heeft SIRA gekeken naar de bestuurlijke lasten, dit zijn de kosten die overheden maken voor de uitvoering van de regelgeving.

Het Invoeringsbesluit bevat een aantal onderwerpen waarbij financiële effecten aan de orde zijn. Het gaat hierbij met name om de uitbreiding van de lijst eenvoudige bouwwerken waarvoor geen technische bouwtoets nodig is. Daarnaast spelen in geringere mate financiële effecten een rol bij de mogelijkheid voor bevoegd gezag om met het oog op nadeelcompensatie een informatieplicht in te stellen, de mogelijkheid tot het vervangen van de vergunningplicht voor een aantal milieubelastende activiteiten door een meldplicht, de mogelijkheid binnen één vergunning verantwoordelijkheden voor vergunninghouders duidelijk toe te delen en tenslotte het wijzigen van regels voor het bouwen bij hoofdspoorwegen.

8.2.2 Effecten voor burgers en bedrijven

Door de hierboven genoemde onderwerpen kan de regeldruk voor burgers met 10 à 14 mln euro per jaar verminderen en voor bedrijven met 5,4 à 11,6 euro per jaar. Daarnaast daalt het bedrag dat jaarlijks aan leges betaald moet worden met 6,8 à 11,9 mln euro voor burgers en voor

---

¹⁶² SIRA (2019), "Financiële effecten Invoeringsbesluit".

bedrijven met 3,1 à 5,4 mln euro per jaar. Deze bedragen zijn conform het handboek regeldruk gebaseerd op aantallen vergunningen uit een basisjaar ten opzichte waarvan de effecten berekend worden. Indien gerekend zou worden met actuele aantallen vergunningen zouden de effecten substantieel hoger kunnen uitvallen. Qua regeldruk kan het dan gaan om jaarlijkse effecten van 22,2 à 31,2 mln euro voor burgers en 10,9 à 19,3 mln euro voor bedrijven en qua minder verschuldigde leges om 15,1 à 26,5 mln euro voor burgers en 6,8 à 11,9 mln euro voor bedrijven.

8.2.3 Effecten voor medeoverheden

Voor medeoverheden kunnen de bestuurslasten dalen met 9,4 à 19,2 mln euro per jaar. Daar staat echter tegenover dat er legesinkomsten zullen wegvallen. Dat gaat om een bedrag van 9,9 à 17,3 mln euro per jaar.

Wanneer gerekend zou worden met actuele aantallen vergunningen dan gaat het om een jaarlijks bedrag van 21,5 à 40,3 mln euro aan dalende bestuurslasten en om 22,0 à 38,4 mln euro per jaar aan minder leges inkomsten.

8.2.4 Decentrale ruimte

De stelselherziening kent het uitgangspunt 'decentraal tenzij'. Dit uitgangspunt leidt tot een toename van de decentrale beleidsruimte. Dit leidt er ook toe dat de financiële effecten van het nieuwe stelsel voor een deel afhangen van keuzes die het lokaal bevoegd gezag zal maken. In een apart onderzoek naar de mogelijke financiële effecten van de toegenomen decentrale ruimte van het nieuwe stelsel zal dit in kaart gebracht worden. In dit onderzoek zal onder meer onderzocht worden welke financiële consequenties het verwerken van de bruidsschat en de inbouw van plaatselijke verordeningen in het omgevingsplan kan hebben.

SIRA heeft in het onderzoek naar het Invoeringsbesluit al wel gekeken naar de mogelijke financiële effecten van de optie voor gemeenten om een informatieplicht in te stellen met het oog op het kunnen aanvragen van nadeelcompensatie en de mogelijkheid tot het vervangen van de vergunningplicht voor een aantal milieubelastende activiteiten door een meldplicht. De mogelijke financiële gevolgen hiervan zijn meegenomen bij de hierboven genoemde bedragen.

8.2.5 Advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)

In haar advies over het Invoeringsbesluit constateert het Adviescollege toetsing regeldruk dat de voorgestelde wijzigingen leiden tot regeldrukvermindering. Het college wijst daarbij op het belang van het volledig in kaart brengen van deze regeldrukgevolgen. Inmiddels zijn in het genoemde SIRA rapport alle regeldrukeffecten naar behoren in kaart gebracht. De effecten van de decentrale ruimte waar het college ook op wijst, worden zoals hierboven al is opgemerkt later in kaart gebracht.

Het college wijst er verder op dat het van belang is in de toelichting bij het Invoeringsbesluit expliciet duidelijk te maken of er sprake is van veranderingen in verplichtingen die leiden tot lasten voor burgers of bedrijven. Hierboven is in paragraaf 8.2.1 aangegeven waar dit aan de orde is. Overige veranderingen met regeldrukeffecten waar de ATR naar vraagt zijn er niet. Dit omdat in het Invoeringsbesluit sprake is van een gelijkwaardige omzetting van regelgeving zonder dat wijzigingen in de wettelijke verplichtingen aan de orde zijn of omdat de regeldruk effecten verwaarloosbaar zijn. Van dit laatste is het schrappen van de quick scan energie efficiëntie bij stookinstallaties een voorbeeld.

Het voorgaande geldt voor de rijksregels in het Invoeringsbesluit. Zoals hierboven in paragraaf 8.2.4 is aangegeven, geldt dat de mogelijke regeldrukeffecten van de toename van de decentrale ruimte later onderzocht zullen worden. De wijze waarop het bevoegd gezag de bruidsschatregels kan verwerken in het omgevingsplan of de waterschapsverordening is hiervoor bepalend. Voor de bruidsschatregels zoals het Invoeringsbesluit ze heeft geformuleerd geldt dat gelijkwaardigheid

uitgangspunt is geweest. Van verzwaring of verlichting van regeldruk zal daarom bij de bruidsschat in principe geen sprake zijn. Zie hierover ook hoofdstuk 7.

8.2.6 Bedrijfseffectentoets

Eerder is door SIRA al gekeken naar de (positieve) bedrijfseffecten van het nieuwe stelsel, zoals in de studie naar de vier AMvB's onder de Omgevingswet. Specifiek ten aanzien van het Invoeringsbesluit geldt dat dit besluit met name relevant is voor bouwbedrijven vanwege de uitbreiding van de lijst van eenvoudige bouwwerken. Hierdoor neemt het aantal noodzakelijk vergunningen sterk af. Dit scheelt in de administratieve lasten en de verschuldigde leges.

8.3 Effect op het milieu

Beginselen van het EU-milieubeleid

Als gevolg van het amendement-Albert de Vries/Dik-Faber¹⁶³ is in de wet artikel 23.6 ingevoegd, dat bepaalt dat in de nota van toelichting bij een AMvB gemotiveerd wordt op welke wijze rekening is gehouden met de vier beginselen van het milieubeleid van de Europese Unie: het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron moeten worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

Deze beginselen hebben in de eerste plaats een rol gespeeld bij de totstandkoming van de EU-richtlijnen die zijn geïmplementeerd in dit besluit. De motiveringsplicht van artikel 23.6 reikt niet zo ver dat de motivering van die richtlijnen hier herhaald hoeft te worden. De rol van de beginselen bij de implementatie van de richtlijnen is vervolgens beperkt geweest, gezien de keuze voor een lastenluwe implementatie, waarbij niets anders of méér wordt vastgelegd dan dat wat de EU-richtlijn voorschrijft.

In de tweede plaats spelen de beginselen een rol in het nationale beleid. Dat blijkt ook uit artikel 3.3 van de wet, dat voorschrijft dat in een omgevingsvisie rekening wordt gehouden met de vier genoemde beginselen. Het beleid dat in de omgevingsvisies zal worden opgenomen, is bepalend voor keuzes die worden gemaakt in de regelgeving. Dit besluit is echter niet gebaseerd op het beleid in één actuele omgevingsvisie, maar bevat een bundeling en vernieuwing van regelgeving die de afgelopen decennia ontwikkeld is vanuit verschillende beleidsachtergronden, en waarin de beginselen op verschillende wijzen doorwerken. Deze motivering gaat inhoudelijk in op de toepasselijkheid van de beginselen, los van de historische beleidsachtergrond van een regel.

Artikel 3.3 van de wet schrijft voor dat bestuursorganen de vier beginselen betrekken bij totstandkoming van beleid en artikel 23.6 van de wet schrijft voor dat het Rijk toelicht hoe deze beginselen betrokken zijn bij de regelgeving. In beide gevallen hebben de beginselen het karakter van een richtsnoer en heeft de uitleg ervan door het betrokken bestuursorgaan een dynamisch karakter. De milieubeginselen vormen dus geen rechtsregel waar het bestuursorgaan aan gebonden is, maar dragen samen met de algemene rechtsbeginselen zoals redelijkheid en billijkheid, het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel bij aan de kwaliteit van beleid en regelgeving. Op deze wijze dragen de beginselen bij aan het vinden van een goede balans tussen bescherming en benutting van de fysieke leefomgeving.

In artikel 23.6 van de wet is gekozen voor een letterlijke overname van de beginselen van het milieubeleid van de Europese Unie. De Unie gaat uit van een breed milieubegrip, dat in ieder geval water, bodem, lucht, natuur en landschap omvat. De Omgevingswet gaat behalve over het milieu ook over de gebouwde omgeving: bouwwerken en infrastructuur zijn onderdelen van de fysieke leefomgeving. Het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen zijn algemeen verwoord en ze zijn daardoor in principe van toepassing op de gehele regelgeving. De andere twee beginselen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron moeten worden

---

¹⁶³ Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 158.

bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt, zijn gezien de verwoording alleen van toepassing op het milieuterrein.

Effecten van de milieubeginselen voor dit besluit

Bij het vormgeven van overgangsrecht vervullen de beginselen een beperkte rol. De beginselen hebben wel betekenis voor de aanvullingen van de vier bestaande AMvB's, zeker wanneer dat beleidsrijke onderwerpen betreft. In algemene zin is de betekenis van de beginselen bij de aanvullingen echter niet anders dan in de al gepubliceerde AMvB's. Kortheidshalve wordt verwezen naar de nota's van toelichting.¹⁶⁴ Aanvullend kan nog het volgende gezegd worden.

Het voorzorgsbeginsel houdt in dat de overheid maatregelen kan nemen als er gegronde redenen zijn om te vrezen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben, maar de beschikbare wetenschappelijke gegevens nog geen uitvoerige risico-evaluatie mogelijk maken. Dit heeft bij dit besluit geen aanvullende rol gehad.

Het beginsel van preventief handelen houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Dit vanuit de premisse dat voorkomen beter is dan ongedaan maken ('genezen'). Dit beginsel ziet niet alleen op het milieudomein. Zo ligt het beginsel van preventief handelen besloten in de specifieke zorgplicht die op grond van de aanvullingen van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt voor degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden. Daarnaast moet diegene ook een risicoanalyse en beheerplan opstellen gelet op het beschermen van de gezondheid en veiligheid van gebruikers. Ook de 'ladder voor duurzame verstedelijking' in het Besluit kwaliteit leefomgeving is een voorbeeld van de toepassing van dit beginsel, omdat deze onnodig beslag op de groene ruimte voorkomt.

Het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron moeten worden bestreden gaat uit van de premisse dat het aanpakken van een probleem bij de bron effectiever is dan het bestrijden van negatieve gevolgen. Dit heeft bij dit besluit geen aanvullende rol gehad.

Het beginsel dat de vervuiler betaalt houdt in dat degene die activiteiten verricht financieel verantwoordelijk is voor het voorkomen, beperken en zo nodig ongedaan maken van nadelige gevolgen van die activiteiten voor het milieu. Dit beginsel speelt een belangrijke rol bij de regels over het verplicht stellen van financiële zekerheid voor bepaalde kosten in het Omgevingsbesluit. Bij de aanvullingen van het Besluit kwaliteit leefomgeving speelt het een rol bij de regels over voorschriften over stortplaatsen. Op deze manier is geregeld dat de financiële verantwoordelijkheid bij de vervuiler komt te liggen.

Milieueffecten

Voor de Omgevingswet is door het Planbureau voor de Leefomgeving een onderzoek gedaan naar de milieueffecten. Het RIVM heeft een milieueffectentoets op de AMvB's uitgevoerd. Voor het beschermingsniveau constateert het RIVM dat met de AMvB's een niveau gelijkwaardig aan het huidige mogelijk is op lokaal niveau, maar dat dit wel mede afhankelijk is van de invulling van lokale afwegingen. Verwacht wordt dat geen beleidsverlies zal optreden. Bestuurlijke afwegingsruimte kan juist benut worden om rekening te houden met de lokale omstandigheden zoals de bescherming van de fysieke leefomgeving voor die gebieden waar dat nodig is. De huidige regelgeving biedt op een aantal onderdelen al flexibiliteit om in te spelen op regionale en lokale verschillen, maar dit wordt in de AMvB's beter en consequenter ontsloten. Dit is nader toegelicht in hoofdstuk 9 (gelijkwaardig beschermingsniveau). Voor het Invoeringsbesluit heeft geen onderzoek naar de effecten op het milieu plaatsgevonden. De reden is dat het Invoeringsbesluit geen extra of andere milieueffecten met zich meebrengt dan die het Planbureau voor de Leefomgeving eerder in haar onderzoek naar de effecten van de Omgevingswet heeft aangegeven. Het Invoeringsbesluit bevat namelijk allereerst overgangsrecht en wijzigingen van andere AMvB's. Dit zijn wijzigingen die

---

¹⁶⁴ Stb. 2018, 290, p. 218; Stb. 2018, 291, p. 208-209, Stb. 2018, 292, p. 509-510 en Stb. 2018, 293, p. 690-691.

verband houden met een soepele overgang van het oude naar het nieuwe stelsel. Het overgangsrecht zorgt daarbij juist voor een continuering van het beschermingsniveau. Daarnaast wijzigt het Invoeringsbesluit de vier AMvB's van de wet of vult deze aan. Dit betreft allereerst inbouw van wijzigingen van bestaande regelgeving. Deze inbouw brengt ten opzichte van de wijzigingen van het bestaand recht geen relevante milieueffecten met zich mee. De andere wijzigingen van de AMvB's bouwen voort op de gemaakte stelselkeuzes en hebben eveneens geen extra of andere milieueffecten dan die het Planbureau voor de Leefomgeving en het RIVM eerder in onderzoek naar de effecten van de Omgevingswet onderkenden.

8.4 Effect op de rechterlijke macht en de handhaafbaarheid

In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op de effecten voor de rechtspraak en de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de rechtspraak. Vervolgens worden de conclusies van de Inspectie Leefomgeving en Transport over effecten op de handhaafbaarheid en de uitvoerbaarheid behandeld. Bij de effecten op de rechtspraak en de gevolgen voor de organisatie wordt het advies betrokken dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling bestuursrechtspraak) en de Raad voor de rechtspraak hebben uitgebracht over dit besluit.

In het vervolg van deze paragraaf zal worden ingegaan op de effecten van de wijzigingen die de uitvoeringsregelgeving met zich meebrengt voor de rechtspraak.

8.4.1 Effecten op de rechterlijke macht

De Raad voor de Rechtspraak geeft aan dat met het Invoeringsbesluit de door haar ingeschatte werklast van het wettelijk stelsel van regelingen rond de Omgevingswet niet wijzigt. Deze werklast is bij het advies over het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet omschreven.

Het is van groot belang dat de rechtspraak goed voorbereid en toegerust is om rechtszaken onder de nieuwe Omgevingswet af te wikkelen. Daarbij onderschrijft de regering het onderscheid dat de Raad maakt tussen invoeringskosten en structurele kosten. Deze invoeringskosten bestaan uit extra kosten die het gevolg zijn van de opleiding van rechters en juridisch ondersteunende medewerkers, kosten die voortvloeien uit het parallel afhandelen van zaken onder het oude recht en nieuwe recht en kosten als gevolg van een (deels) tijdelijke stijging van het aantal meervoudig te behandelen zaken in verband met jurisprudentievorming en grotere complexiteit van die zaken. De regering erkent dat de introductie van de nieuwe wetgeving voor de rechtspraak enige tijd tot een verzwaring van de werklast kan leiden. De regering onderzoekt daarom samen met de Raad wat een reële inschatting van deze kosten is en de mogelijkheid om in vergoeding van deze transitiekosten te voorzien.

De regering heeft eerder aangegeven geen structurele werklastverzwaring als gevolg van de invoering van de Omgevingswet te verwachten. Volgens de Raad nemen de complexiteit en behandeltijd van zaken toe omdat de Omgevingswet diverse vergunningplichtige activiteiten bijeenbrengt in de omgevingsvergunning. Dit is een van de gronden waarop de Raad verwacht dat de gemiddelde zwaarte van een omgevingsrechtelijke zaak en de behandeltijd toenemen. Hierover hebben verschillende gesprekken met de Raad plaatsgevonden, maar het verschil in de inschattingen van de structurele effecten is vooralsnog blijven bestaan. Dit verschil van inzicht over de structurele effecten, neemt het belang dat de regering hecht aan een goed toegeruste rechtspraak niet weg. De regering zal gaan monitoren wat de structurele effecten van de invoering van de Omgevingswet op de rechtspraak zijn. De monitoring zal vanzelfsprekend in overleg met de Raad worden uitgevoerd. Op dit moment zijn daarover al gesprekken gaande. Op die manier kunnen de eventuele extra structurele kosten goed in beeld komen en de basis vormen voor de wijze waarop door de regering zo nodig in dekking kan worden voorzien. De Minister voor

Rechtsbescherming betreft dit samen met de invoeringskosten bij de driejaarlijkse onderhandelingen over de prijzen, voor het eerst voor de periode 2020-2022.¹⁶⁵

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft zich in haar reactie onder meer gericht op de overgangsfase waarin het tijdelijk deel van het omgevingsplan, zoals dat van rechtswege tot stand komt, door gemeenten wordt omgebouwd tot het nieuwe deel van het omgevingsplan. De Afdeling wijst op lopende bestemmingsplanprocedures en vindt het te optimistisch om ervan uit te gaan dat deze in 2024 allemaal zouden zijn afgerond. Uiteraard is het van groot belang dat de rechtspraak goed is toegerust is om lopende bestemmingsplanprocedures onder de nieuwe Omgevingswet goed af te kunnen ronden. Om die reden wordt in reactie hierop toegezegd dat rekening zal worden gehouden met het feit dat ook na 2024 nog procedures lopen. Bezien wordt of er in zal worden voorzien dat wijzigingen ook na 2024 aangebracht kunnen worden in www.ruimtelijkeplannen.nl. Ten aanzien van de overgangsfase, waarin ook nog voor langere tijd oud recht van kracht is, merkt de Afdeling op dat van een aanzienlijke belasting van de rechter sprake kan zijn. Ook ten aanzien van de uitwerking van de knip, waarbij regelingen per gemeente verschillend kunnen worden uitgewerkt, wijst de Afdeling op enkele consequenties die zeker in de eerste jaren na inwerkingtreding van het nieuwe stelsel tot een taakverzwaring kunnen leiden voor de rechter. Zoals hierboven is opgemerkt, wordt erkend dat nieuwe wetgeving in aanvang voor de rechtspraak enige tijd tot een verzwaring van de werklast kan leiden. Met de Afdeling zijn inmiddels gesprekken gestart over deze onderwerpen. Daarbij wordt ook het rechtsgevolg van de vernietiging van (delen) van een besluit tot vaststelling van een omgevingsplan betrokken en bestaat het voornemen om hier aan de hand van concrete casuïstiek botsproeven een juridische expertsessie over te organiseren.

8.4.2 Effecten op de handhaafbaarheid en de uitvoerbaarheid

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft het Invoeringsbesluit bezien op effecten voor de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid. De Inspectie constateert dat het Invoeringsbesluit als zodanig geen gevolgen heeft voor de capaciteit van de bedrijfsvoering en de organisatie. Naast deze algemene conclusie heeft de ILT op onderdelen met betrekking tot handhaafbaarheid enkele specifieke opmerkingen gemaakt. Deze opmerkingen van de ILT zijn verwerkt. Deze opmerkingen betreffen onder andere een ongewenste uitbreiding van de bestuursrechtelijke handhavingstaak van de ILT. Het Invoeringsbesluit is aangepast conform het advies van de Inspectie waarmee de bestuursrechtelijke handhavingstaak in lijn is gebracht met de huidige situatie. Voor wat betreft de handhaafbaarheid constateert de ILT dat op enkele onderdelen de teksten, definiëring en verwijzing naar protocollen en richtlijnen verbeterd kan worden. De ILT vindt verheldering wenselijk. De verwerking heeft geleid tot aanpassing van de tekst van het Invoeringsbesluit en van de bijbehorende toelichting.

8.5 Advies Integrale Adviescommissie Omgevingswet

In maart 2019 heeft de Integrale Adviescommissie Omgevingswet advies uitgebracht over het ontwerp Invoeringsbesluit Omgevingswet. Het advies is opgesteld op basis van het ontwerp Invoeringsbesluit dat in consultatie is gebracht. In een brief aan de Eerste Kamer (in afschrift aan de Tweede Kamer) die gelijktijdig met de voorhang is verzonden, is uiteengezet hoe met het advies van de commissie is omgegaan. Hieronder is de reactie op het advies samengevat.

De adviescommissie ondersteunt de regels voor het overgangsrecht in het Invoeringsbesluit, maar vraagt aandacht voor de uitvoeringspraktijk. Naar aanleiding van dit advies en vanwege het belang van een heldere uitleg voor de uitvoeringspraktijk zal op diverse manieren worden voorzien in extra informatie over het overgangsrecht. De toelichting van het besluit is op diverse plekken nader aangevuld en op de website www.omgevingswetportaal.nl is informatie over het

---

¹⁶⁵ Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 7.

overgangsrecht toegevoegd. Lokale overheden worden via het Rijk, de VNG, het IPO en de UvW en via het interbestuurlijke programma 'Aan de Slag met de Omgevingswet' in staat gesteld te leren van elkaar. Bijvoorbeeld via sessies waar kennis en goede voorbeelden uit de praktijk gedeeld worden.

De commissie vraagt om transparant te zijn richting burgers en bedrijven wanneer (onderdelen van) het omgevingsplan en de waterschapsverordening worden aangepast tijdens de overgangsfase waarin het omgevingsplan en de waterschapsverordening van rechtswege worden omgezet. Dit advies wordt gevolgd door hier bij de implementatie aandacht aan te besteden. Bij de voorbereiding van het besluit moeten gemeenten en waterschappen concreet aangeven wat er precies wordt gewijzigd (bijvoorbeeld of regels vervallen of wijzigen) en wat deze wijziging betekent voor burgers en bedrijven (bijvoorbeeld of er andere geluidsnormen gelden).

Naar aanleiding van het advies van de commissie om te verkennen of voor beperkingengebiedactiviteiten voor bijzonder spoor (zoals bij het Utrechtse spoorwegmuseum) en lokaal spoor het mogelijk is meer gebruik te maken van algemene regels in plaats van vergunningen zijn de regels voor bijzonder spoor aangepast. De algemene regels en vergunningplichten van afdeling 9.2 zijn naar aanleiding van het advies van de commissie ook van toepassing voor bijzondere spoorwegen. Lokaal spoor (zoals tramspoor) vraagt, gezien de ligging in stedelijk gebied met diverse activiteiten en situaties, om een specifieke afweging waarbij een vergunningplicht het meest doelmatige instrument is.

De commissie adviseert om bij het aanwijzen van vergunningvrije bouwwerken onderscheid te maken in bouwactiviteiten die blijvend vergunningvrij moeten blijven en bouwactiviteiten waarbij de gemeente dit bepaalt. Dit advies van de commissie wordt overgenomen. Dit is nader toegelicht in paragraaf 3.2.2 van het algemeen deel van de toelichting.

De commissie steunt de verduidelijkende regeling in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor het inpassen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in het omgevingsplan. Naar aanleiding van het advies is de toelichting in paragraaf 4.13.2 aangevuld.

De commissie stelt diverse vragen over het ontsluiten van informatie via het Digitaal Stelsel Omgevingswet. In paragraaf 5.9 van de toelichting wordt vermeld welke besluiten en andere rechtsfiguren bij inwerkingtreding vindbaar zijn in het DSO en ook waar de overige besluiten en rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet vindbaar zijn. Informatie hierover zal ook plaatsvinden via de website Aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Ook na afloop van het programma 'Aan de Slag' zal deze informatie beschikbaar blijven, bijvoorbeeld via het informatiepunt dat momenteel wordt ingericht.

Naar aanleiding van het advies van commissie is nogmaals goed gekeken naar de werking van artikel 2.7 van de wet. Ook na heroverweging vindt de regering het van belang om extra duidelijkheid te geven over welke regels er – als ze worden gesteld – in ieder geval via de Omgevingswetinstrumenten moet worden geregeld. Het advies van de commissie om artikel 2.7 van de wet niet in werking te laten treden of niet uit te werken wordt niet gevolgd, vanwege de onderlinge samenhang van decentrale regels. Daarnaast vergroot een heldere afbakening de herkenbaarheid en inzichtelijkheid voor burgers, bedrijven en andere overheden. Wel leidt het advies van de commissie ertoe dat paragraaf 5.2 van deze toelichting is aangevuld.

De commissie adviseert om nogmaals kritisch te kijken naar het 'vangnet' voor activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Door de regeling op te nemen in het Wetboek van Strafrecht, zoals de commissie adviseert, zouden deze regels daarmee dus een veel bredere strekking dan een vangnetregeling krijgen. Om die reden wordt gekozen om het 'vangnet' in het stelsel van de Omgevingswet een plek te geven. Omdat het vangnet volgens de regering duidelijk is afgebakend en in voorkomende gevallen zijn nut heeft zal de reikwijdte niet worden ingeperkt tot de bescherming van de bodem. Wel is naar aanleiding van het advies van de commissie dit nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij deze bepaling.

De commissie beveelt aan de regels over validatie van omgevingswaarden niet op te nemen. Deze regeling is opgenomen ter uitvoering van de motie Veldman-Çegerek die in 2016 door de Tweede Kamer is aangenomen. Gelet op de brede steun voor deze kiest de regering ervoor om deze motie – lastenluw – uit te werken in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Mede naar aanleiding van het advies is verduidelijkt dat validering is beperkt tot nieuwe omgevingswaarden die gemeenten en provincies uit eigen beweging vaststellen. In de toelichting is benadrukt dat niet elke gemeente of provincie die een omgevingswaarde wil vaststellen een externe validatie hoeft te laten doen, maar dat onderzoek naar geschikte omgevingswaarden hergebruikt kan worden.

9 Totstandkoming besluit en consultatie

9.1 Totstandkoming besluit

Bij de totstandkoming van besluit is een veelheid aan organisaties en partijen betrokken. In dit hoofdstuk wordt de belangrijkste inbreng beschreven.

In de fase voorafgaand aan de internetconsultatie en formele advisering heeft informele consultatie plaatsgevonden.

In artikel 23.5 van de wet is de betrokkenheid van het parlement voor dit besluit via de voorhangprocedure geregeld. De uitkomsten van de voorhangprocedure zullen later aan dit hoofdstuk worden toegevoegd.

Informele consultatie

Bij de totstandkoming van dit besluit is een zorgvuldig en uitgebreid proces doorlopen. Voor een zo groot mogelijk draagvlak en een goede beleids- en wetgevingskwaliteit zijn kennis en ervaringen uit de praktijk op veel manieren betrokken bij de ontwikkeling van de consultatieversie van het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Bij de start van de schrijffase zijn er diverse startbijeenkomsten gehouden. Daarna heeft er maandelijks informeel overleg plaatsgevonden met de koepels VNG, IPO en UvW.

Er heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met de medeoverheden, het bedrijfsleven en belangenorganisaties op het gebied van milieu, natuur, landschap, cultureel erfgoed en landbouw. In zogenoemde 'botsproeven' werden de belangrijkste onderdelen van dit besluit nadrukkelijk getest met praktijkcasussen. Hierbij was een brede vertegenwoordiging vanuit die praktijk betrokken.

Voor het opstellen van de regels van de zogenoemde bruidsschat (zie hoofdstuk 7 van deze toelichting) is er een expertsessie geweest in het najaar van 2017 en hebben diverse botsproeven plaatsgevonden in het voorjaar van 2018. Door het bijzondere karakter van de bruidsschat is ook na de consultatiefase overleg geweest met vertegenwoordigers van gemeenten en de VNG. Dit heeft geleid tot wijzigingen in de tekst, de toelichting en de nummering.

Dit gehele proces heeft veel verbetervoorstellen voor zowel de besluittekst als de toelichting opgeleverd. Dit besluit is tussentijds regelmatig aangescherpt met resultaten van deze overleggen, botsproeven en commentaar rondes.

Internetconsultatie en formele advisering

In de periode 28 oktober tot en met 21 december 2018 heeft zowel de internetconsultatie als de formele advisering op het ontwerp-Invoeringsbesluit plaatsgevonden. In totaal hebben 86 organisaties en individuen gebruik gemaakt van de consultatiemogelijkheid, waaronder gemeenten, provincies, bedrijven, omgevingsdiensten en zelfstandige adviseurs. Ook is het ontwerp-Invoeringsbesluit op grond van de Code Interbestuurlijke Verhoudingen voorgelegd aan het IPO, de VNG en de UvW. Met hen en met de Natuur- en Milieuorganisaties, VNO-NCW en leden van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State hebben gesprekken plaatsgevonden over hun consultatiereacties.

De consultatieversie van dit besluit is overwegend positief ontvangen. De reacties zijn serieus en kritisch-opbouwend van toon. Daarnaast hebben diverse partijen waaronder de koepels hun waardering uitgesproken over de samenwerking en geven zij aan vertrouwen te hebben in de toekomstige samenwerking.

Bij het in consultatie brengen van de aanvullingen en wijzigingen op het Besluit activiteiten leefomgeving het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit is aangegeven dat alleen gereageerd mocht worden op de nieuwe, door het

Invoeringsbesluit in te voegen, onderdelen. Toch had een deel van de consultatiereacties betrekking op de al vastgestelde AMvB's. Daar waar deze reacties wijzen op juridisch-technische omissies in één van de AMvB's is dankbaar gebruik gemaakt van deze inbreng om deze omissies te herstellen. Het kan daarbij gaan om een verschrijving, een onjuiste vernumming of een artikel dat per abuis niet was omgezet. Daar waar deze inbreng beleidsmatig is en betrekking heeft op de vastgestelde AMvB's geeft deze inbreng geen aanleiding tot heroverweging van deze AMvB's die parlementair zijn behandeld.

De wijze waarop de consultatiereacties zijn verwerkt in dit besluit en de toelichting wordt in de paragrafen 9.2 tot en met 9.6 toegelicht. Uiteraard zijn naast de hier vermelde consultatiereacties ook kleinere en meer technische opmerkingen verwerkt. Ook hebben veel consultatiereacties aanleiding gegeven tot aanvullingen of verhelderingen van de toelichting.

Gelijktijdig met de consultatie werd het ontwerp-Invoeringsbesluit onderworpen aan een toets op administratieve en bestuurlijke lasten door het Adviescollege toetsing regeldruk, op effecten voor de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en op gevolgen voor de rechtspraak door de Raad voor de rechtspraak en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De resultaten van de toetsen en de verwerking ervan in dit besluit zijn beschreven in het vorige hoofdstuk.

Parlementaire betrokkenheid

Dit besluit wordt voor een periode van vier weken voorgehangen bij de Eerste en Tweede Kamer. De versie die wordt voorgehangen bestaat uit een versie met wijzigingsopdrachten voor de vier AMvB's. Daarnaast is een geconsolideerde versie de AMvB's ter beschikking gesteld op www.omgevingswetportaal.nl.

Op deze manier wordt helder hoe de voorgestelde wijzigingen in de teksten van de AMvB's doorwerken en ontstaat een geïntegreerd beeld. Dit is naar aanleiding van een toezegging in reactie op de motie van de leden Ronnes en Van Tongeren.¹⁶⁶

9.2 Centrale thema's in consultatiereacties

Hoewel de meeste punten uit de toetsing en de consultatie gingen over specifieke en veelal technische aspecten, zijn er ook verschillende centrale thema's uit de consultatiereacties te destilleren. Dit zijn: (gebrek aan) overzicht van het nieuwe stelsel, implementatie van de EU-richtlijnen, energietransitie en wijzigingsspoor Klimaatakkoord, financiële zekerheid en gelijkwaardig beschermingsniveau.

Deze centrale thema's worden hieronder toegelicht.

Overzicht nieuwe stelsel

Door onder meer de VNG wordt aandacht gevraagd dat de gevolgen van de verschillende wetgevingssporen inzichtelijk blijven. De regering is het met deze inbrengers eens dat het belangrijk is dat ook tijdens de totstandkoming van het nieuwe stelsel de samenhang en de gevolgen van de diverse wetgevingssporen steeds inzichtelijk moet zijn. Om die reden wordt steeds per onderdeel van de stelselherziening inzichtelijk gemaakt op welke wijze dit doorwerkt in het stelsel van de Omgevingswet. Zo is tegelijk met de internetconsultatie van dit besluit en bij de voorhang een geconsolideerde tekst bijgevoegd. Op die manier wordt helder hoe de in dit besluit voorgestelde wijzigingen doorwerken. Het beschikbaar stellen van een consolidatieversie is ook gedaan bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, bij het voorstel voor de Aanvullingswetten natuur en bodem en zal ook worden gedaan bij de andere aanvullingswetten en

---

¹⁶⁶ Kamerstukken II 2017/18, 33118, nr. 105. Zie ook de toezegging zoals opgenomen in Kamerstukken I 2017/18, 33118, AG, p. 6.

aanvullingsbesluiten. Voor de Omgevingswet is een consolidatieversie beschikbaar waarin niet alleen de wijzigingen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn opgenomen maar ook de wijzigingen van de bij het parlement ingediende Aanvullingswetten. Deze versie geeft daarmee een goed overzicht hoe de Omgevingswet eruit komt te zien. De versie wordt actueel gehouden en is op de website www.omgevingswetportaal.nl raadpleegbaar. Een dergelijke brede consolidatieversie zal ook beschikbaar gesteld worden voor de basis-AMvB's. Daarnaast is voor dit besluit ook voorzien in zogeheten 'was-wordt' tabellen die inzicht bieden in de regelgeving die wordt ingetrokken en wordt ook in FAQ's en handleidingen op de website www.omgevingswetportaal.nl inzicht gegeven in de gevolgen van wijzigingen. In samenspraak met onder meer de interbestuurlijke koepels wordt steeds gezien wat er nodig is om de samenhang tussen de verschillende sporen te verduidelijken.

Hierdoor wordt voor de praktijk inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen een onderdeel van de stelselherziening is voor de samenhang binnen het nieuwe stelsel.

Implementatie EU-richtlijnen

In de consultatie zijn zo'n veertig reacties ingebracht over de implementatie van richtlijnen en verdragen die het stelsel van de Omgevingswet (her)implementeert. Het grootste deel van deze reacties gaat over de implementatie van de mer-richtlijn, de Seveso-richtlijn en de kaderrichtlijn water. De meest gehoorde reactie is dat sprake is van onder-implementatie of gebrekkige implementatie.

Gelet op het belang van implementatie van de EU-richtlijnen is gezien of deze reacties aanleiding geven tot aanpassing. Geconcludeerd is dat er geen sprake is van onder-implementatie of gebrekkige implementatie. Bij implementatie van de verschillende richtlijnen en verdragen is zo veel mogelijk bij de tekst daarvan aangesloten. De artikelsgewijze toelichting bij de implementatieartikelen geeft vaak een toelichting op de bedoeling van het artikel(lid). Daar waar mogelijk wordt verder met de informatievoorziening van het implementatieprogramma Aan de slag met de Omgevingswet zoveel mogelijk onduidelijkheid over bepaalde implementatievraagstukken weggenomen. Daarnaast blijft de uitleg die in de jurisprudentie aan bepaalde (begrips)bepalingen uit de richtlijnen wordt gegeven natuurlijk onverkort gelden.

Energietransitie en wijzigingsspoor Klimaatakkoord

Met het invoeringsspoor en de al lopende aanvullingssporen wordt een nieuw stelsel voor het omgevingsrecht neergezet. Toch zal er behoefte blijven aan beleidsontwikkeling op diverse onderdelen van de fysieke leefomgeving. Het stelsel is hier met een breed inzetbare 'gereedschapskist' met instrumenten geschikt voor, waardoor niet het stelsel zelf steeds ingrijpend aangepast hoeft te worden maar gewenste ontwikkelingen hierin ingebouwd kunnen worden. Dit kan bijvoorbeeld plaatsvinden door enkele nieuwe algemene rijksregels over een onderwerp op te nemen, of door de bestaande maatwerk mogelijkheden voor decentrale overheden uit te breiden.

Meer specifiek zijn er al diverse beleidsonderwerpen aan te wijzen die op dit moment in ontwikkeling zijn, maar die niet in het Invoeringsspoor terug te zien zijn. Doel van het invoeringsspoor is om de Omgevingswet klaar te maken voor inwerkingtreding. Daarbij past niet dat er nieuwe onderwerpen worden opgenomen die nog niet separaat behandeld zijn in een eigen regelgevingstraject. Het feit dat bepaalde onderwerpen niet in het invoeringsspoor, en meer specifiek dit besluit, zijn opgenomen betekent niet dat zij op het moment van inwerkingtreding van de wet niet in het stelsel zullen zijn opgenomen. Deze onderwerpen kunnen via een wijzigingsspoor worden ingebouwd. De inwerkingtreding van het hele stelsel is niet afhankelijk van de timing van zo'n wijzigingsspoor, maar uiteraard is het wel goed mogelijk dat de diverse sporen op hetzelfde moment in werking treden. Dit zal per wijzigingsspoor gezien worden op noodzaak en haalbaarheid.

Het belangrijkste voorbeeld hiervan is het wijzigingsspoor waarmee de uitwerking van onderdelen van het Klimaatakkoord een plek zal krijgen in diverse onderdelen van het stelsel. Zoals al bij de

parlementaire behandeling van de vier AMvB's in 2017 is aangegeven, kan de energietransitie op veel onderdelen goed geïnstrumenteerd worden met de Omgevingswet.¹⁶⁷

De Omgevingswet bevat meerdere grondslagen voor het stellen van energiegerelateerde regels in de uitvoeringsregelgeving. In het verlengde van huidige regels zijn op grond daarvan in het hoofdspoor en het invoeringsspoor al regels over die onderwerpen opgenomen in de AMvB's. Zo bevatten het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving bijvoorbeeld regels over het treffen van energiebesparende maatregelen door bedrijven respectievelijk over de duurzaamheid van nieuwe bouwwerken, waaronder de energiezuinigheid. Gemeenten hebben daarbij op onderdelen de mogelijkheid om de algemene landelijke regels door maatwerkregels lokaal aan te scherpen. Daarnaast kunnen gemeenten in hun omgevingsvisies en omgevingsplannen bijvoorbeeld de ruimtelijke kant van de energietransitie invullen door de kaders te schetsen en regels op te nemen over de ruimtelijke inpassing van maatregelen in een bepaald gebied, zoals de inpassing van windturbines en zonneweiden. Daarnaast kunnen zij ook regels stellen over de manier waarop een gebied klimaatadaptief moet worden ingericht, bijvoorbeeld door voor voldoende groen-blauw verbindingen in het openbaar gebied te zorgen en te verplichten dat perceeleigenaren regenwater afvoeren op eigen terrein.

In het ontwerp-Klimaatakkoord is een grote hoeveelheid maatregelen voorgesteld, deels op het terrein van de fysieke leefomgeving en de Omgevingswet, deels daarbuiten op bijvoorbeeld het terrein van de Warmtewet, de Gaswet en de Elektriciteitswet. Voordat de vertaling naar wet- en regelgeving, waaronder de AMvB's onder de Omgevingswet, gemaakt kan worden, moet politieke besluitvorming over die voorstellen hebben plaatsgevonden. Het kabinet zal uw Kamer binnenkort informeren over het Klimaatakkoord. Vanwege dit tijdsplan en het feit dat het hier om beleidsvernieuwing gaat waarover de politieke discussie nog gevoerd wordt, is dit besluit niet de aangewezen plaats voor de inpassing van deze maatregelen. Het kabinet streeft ernaar wijzigingen van de AMvB's die uit het Klimaatakkoord voortvloeien, zo mogelijk al op 1 januari 2021 in werking te laten treden.

Naast de uitwerking van het Klimaatakkoord wordt er ook nog aan diverse andere wijzigingen van huidige en toekomstige regelgeving gewerkt.

Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt het Bouwbesluit 2012 in 2020 nog op enkele onderdelen gewijzigd, onder meer ter implementatie van de herziening van de Europese richtlijn energieprestatie gebouwen. Via deze wijziging worden de huidige regels over de energieprestatiecoëfficiënt vervangen door regels over bijna energie neutrale gebouwen (BENG).¹⁶⁸ Omdat dit een beleidsrijke wijziging is die nog onder het huidige recht in werking moet treden en momenteel nog niet is afgerond, wordt dit onderdeel niet nu meegenomen in dit besluit. Dit onderdeel zal met een wijziging in het Besluit bouwwerken leefomgeving worden opgenomen om ervoor te zorgen dat er geen gat ontstaat tussen de regels geldend voor het moment inwerkingtreding van de Omgevingswet, en daarna.

Via dit besluit worden de energiebesparende maatregelen voor milieubelastende activiteiten die momenteel zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, op een inhoudelijk gelijke wijze voortgezet. Omdat het zowel maatregelen aan processen als maatregelen aan gebouwen kan betreffen, worden hiervoor aanpassingen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving gedaan. De verdere uitwerking zal op het niveau van de Omgevingsregeling worden opgenomen. Ook op dit onderwerp staat het beleidsdenken echter niet stil en vindt een harmonisatieslag plaats tussen de diverse regels die gesteld worden aan energiebesparing onder huidig recht. Wanneer deze harmonisatieslag en beleidsvernieuwing is afgerond en aanpassing van regelgeving hiervoor nodig is, zal dit via een wijzigingsspoor in de diverse onderdelen van het stelsel van de Omgevingswet worden ingebouwd.

---

¹⁶⁷ Kamerstukken I 2016/17, 33118, N, p. 35.

¹⁶⁸ Kamerstukken II 2018/19, 30196, nr. 614.

Financiële zekerheid

Diverse partijen hebben hun waardering uitgesproken voor het voorstel in artikel 8.5 van het Omgevingsbesluit om een bevoegdheid op te nemen tot het stellen van financiële zekerheid voor majeure risicobedrijven (bedrijven die Seveso-inrichtingen of ippc-installaties exploiteren). Tegelijkertijd hebben enkele van die partijen aangegeven dat financiële zekerheid voor majeure risicobedrijven een verplichting zou moeten worden. In vervolg op de moties Van Martels / Van Eijs¹⁶⁹ en Ziengs¹⁷⁰ heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat een brief aan de Tweede Kamer gestuurd.¹⁷¹ Daarin heeft zij aangegeven dat zij een verplichting tot het stellen van financiële zekerheid voor majeure risicobedrijven overweegt en tevens met een voorstel komt om financiële zekerheidsstelling voor bedrijven in de afvalsector te regelen. Als de regering besluit om de bevoegdheid tot het stellen van financiële zekerheid te wijzigen in bijvoorbeeld een verplichting voor majeure risicobedrijven, dan zal zij dat via een aparte wijziging van het Omgevingsbesluit doorvoeren. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Voor andere soorten activiteiten hebben de Omgevingsdienst Midden-Holland, Vewin, het IPO en de VNG gevraagd of financiële zekerheid (al dan niet verplicht) gesteld kan worden. In de ene reactie gaat het bijvoorbeeld om archeologisch onderzoek in het kader van de Erfgoedwet en in een andere om mijnbouwactiviteiten. Het zou nieuw beleid zijn om voor deze andere activiteiten verplichte financiële zekerheidsstelling te regelen, zodat daar nu niet toe is overgegaan.

Het IPO en de VNG hebben gevraagd naar meer houvast in de regelgeving voor het bepalen van de vorm van financiële zekerheid bij majeure risicobedrijven. Naar aanleiding van het Rli-advies 'Milieuschade verhalen' is in de regelgeving de vorm van de financiële zekerheidsstelling niet voorgeschreven, maar wordt deze overgelaten aan het bevoegd gezag en bedrijf.¹⁷² Het bedrijf mag een voorkeur voor een vorm aangeven die tot voldoende zekerheid strekt. Het bevoegd gezag beoordeelt dit. Het kabinet blijft het proces faciliteren om met betrokken partijen een handreiking financiële zekerheidsstelling te ontwikkelen voor de praktijk van vergunningverlening.

Het IPO en de VNG hebben verder een vraag gesteld naar de mogelijkheden in het Besluit activiteiten leefomgeving tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften. In het Besluit activiteiten leefomgeving en het Omgevingsbesluit wordt aangewezen voor welke milieubelastende activiteiten het bevoegd gezag financiële zekerheidsstelling kan of moet verlangen. Ter verduidelijking is daarom aan artikel 2.13, vijfde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving een verwijzing naar afdeling 8.3 Omgevingsbesluit toegevoegd. In deze afdeling van het Omgevingsbesluit wordt bepaald bij welke milieubelastende activiteiten financiële zekerheid wordt of kan worden gesteld in vergunningvoorschriften. Met de verwijzing wordt de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften gelijkgetrokken met de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in vergunningvoorschriften.

Gelijkwaardig beschermingsniveau

Een belangrijk uitgangspunt van het nieuwe stelsel is het behoud van een gelijkwaardig beschermingsniveau. Zo wijst Natuur en Milieu erop dat de Omgevingswet en de AMvB's een goed doordacht stelsel van regels bevatten die tot het realiseren van de maatschappelijke doelen van de wet kunnen leiden, maar wordt aandacht gevraagd voor de waarborgen van de bescherming van de fysieke leefomgeving.

Dit besluit sluit aan bij het algemene uitgangspunt van het stelsel dat het beschermingsniveau van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit gelijkwaardig blijft aan het huidige niveau. Het uitgangspunt gelijkwaardige beschermingsniveau betekent niet dat elke regel een-op-een op

¹⁶⁹ Kamerstukken II 2017/18, 28089, nr. 78.

¹⁷⁰ Kamerstukken II 2017/18, 28089, nr. 86.

¹⁷¹ Brief van 18 januari 2019, Kamerstukken II 2018/19, 28089, nr. 107.

¹⁷² Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, Milieuschade verhalen, Advies over financiële zekerheidsstelling Brzo- en ippc4-bedrijven, 3 juni 2014.

dezelfde wijze terugkomt, maar dat over het geheel gezien hetzelfde beschermingsniveau wordt geboden door het geheel van keuzes op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Dit besluit bestaat voor een belangrijk deel uit overgangsrecht dat voor een zorgvuldige overgang zorgt van de huidige regels naar het nieuwe stelsel met een gelijkwaardige bescherming bij inwerkingtreding. De bruidsschat voor gemeenten en waterschappen biedt bij de invoering houvast en zorgt het voor continuïteit in de overgangsfase. Zo bevat het omgevingsplan, via de bruidsschat bij inwerkingtreding het verbod om zonder vergunning 'een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken'. Het is daarna aan gemeenten om zelf keuzes te maken ten aanzien van deze regels rekening houdend met de lokale situatie. Daarbij geeft het Rijk waar nodig bijvoorbeeld via instructieregels zoals standaardwaarden en grenswaarden in het Besluit kwaliteit leefomgeving, heldere kaders mee voor de bestuurlijke afwegingsruimte.

9.3 Reacties bij de wijzigingen en aanvullingen van de vier AMvB's

In de onderstaande paragrafen wordt per AMvB en per onderwerp ingegaan op de wijze waarop met de consultatiereacties is omgegaan.

9.3.1 Reacties bij het Besluit activiteiten Leefomgeving

Energiebesparing: reikwijdte module en maatwerk

Onder meer door het IPO maar ook door diverse omgevingsdiensten zijn opmerkingen gemaakt over de reikwijdte van de module voor energiebesparing en over de beperkte maatwerkmogelijkheden voor deze regels. Deze regels sluiten volgens deze inbrengers niet aan bij de uitgangspunten in het Besluit activiteiten leefomgeving waarin maatwerk ruim mogelijk is. De constatering van deze inbrengers is juist, maar dit verschil heeft als achtergrond dat naar aanleiding van het Klimaatakkoord ook de aanpassing van de energiebesparingsregels gezien zal worden. In overleg met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is de module Energiebesparing nog beter afgestemd op de energiebesparingsregels in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarbij is ook de afbakening van mogelijkheid voor maatwerk zo veel mogelijk conform het Activiteitenbesluit milieubeheer geformuleerd. Deze afbakening is strikter vormgegeven dan in de rest van het Besluit activiteiten leefomgeving. Zoals aangegeven is de reden hiervoor dat, zoals in paragraaf 9.2 onder *Energietransitie en wijzigingsspoor Klimaatakkoord* is aangegeven, naar aanleiding van het Klimaatakkoord ook de aanpassing van de energiebesparingsregels gezien zal worden. Het kabinet streeft er daarbij naar deze aanpassingen al op 1 januari 2021 in werking te laten treden. Mochten de aanpassingen echter iets later in werking treden, dan is het niet zinvol dat de gemeenten nog maatwerk op de oude regels gaan toepassen, terwijl inwerkingtreding van de aangepaste energiebesparingsregels snel zal volgen. Dat zou na inwerkingtreding van de aangepaste energiebesparingsregels kunnen leiden tot conflicterende regels.

Afwijken lozingsroute glastuinbouw

De bescherming van het milieu vereist dat lozingen van onder andere drainwater en drainagewater vanuit glastuinbouwbedrijven niet direct op een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden maar op een vuilwaterriool. Alleen als daar in specifieke situaties aanleiding toe is kunnen dergelijke lozingen blijvend (deels) op een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden. Evenals bij alle andere lozingen waar vergelijkbare problematiek speelt is in de consultatieversie van dit besluit de uitzondering op de voorkeursroute voor lozingen daarom via de bruidsschat vormgegeven. In de consultatie is door Glastuinbouw Nederland, de Unie van Waterschappen en gemeenten verzocht om de afwijkende lozingsroute toch in het Besluit activiteiten leefomgeving vorm te geven. Aan dat pleidooi is gehoor gegeven. Anders dan in andere situaties die onder de bruidsschat worden gebracht is de verwachting dat de directe lozingen van genoemde stromen op een

oppervlaktewaterlichaam in de periode tot 1-1-2027 substantieel gaan dalen vanwege het ingezette emissiebeleid, waardoor de uitzondering voor veel situaties naar verwachting niet nodig zal zijn. Opname van de regels via de bruidsschat in alle waterschapsverordeningen zou betekenen dat die regels voor de meeste situaties weer zouden moeten worden geschrapt of aangepast. Om de werklust bij de waterschappen te beperken is besloten de uitzondering op de lozingsroute als overgangsrecht in het Besluit activiteiten leefomgeving vorm te geven. In het beperkte aantal situaties waarin blijvend op oppervlaktewater zal worden geloosd, bijvoorbeeld vanwege afwezigheid van riolering op redelijke afstand, zullen de waterschappen regels voor deze uitzonderingen voor 1-1-2027 in de waterschapsverordening als maatwerkregel moeten inbouwen. Een andere mogelijkheid is dat de ondernemer een maatwerkvoorschrift voor de afwijkende lozingsroute aanvraagt. In het Platform Duurzame Glastuinbouw, waarin overheden, glastuinbouwsector en milieuorganisaties samenwerken op het gebied van glastuinbouw en duurzaamheid, zullen afspraken worden gemaakt over in welke situaties lozingen op oppervlaktewater ook na 1-1-2027 kunnen plaatsvinden, en hoe dit toegespitst op die situaties kan worden vastgelegd in maatwerkregels of maatwerkvoorschriften.

Spoorwegemplacements

Door onder meer Prorail zijn diverse vragen gesteld over de afbakening van de vergunningplicht voor spoorwegemplacements. In paragraaf 4.2 van deze toelichting is aangegeven dat bij opname van regels over spoorwegemplacements in het Besluit activiteiten leefomgeving via dit besluit wordt beoogd de regels zo dicht mogelijk bij de huidige regels aan te laten sluiten, in afwachting van de beleidsvernieuwing van regels over spoorwegemplacements.

Naar aanleiding van de reacties in de consultatie is gebleken dat de in paragraaf 3.8.9 opgenomen vergunningplicht voor spoorwegemplacements niet voldeed aan dit uitgangspunt, omdat deze vergunningplicht anders dan onder het Besluit omgevingsrecht alleen op de kernactiviteit betrekking had, en niet het gehele spoorwegemplacement betrof. De vergunningplicht is daarom tot het gehele spoorwegemplacement verbreed. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de inbreng van onder meer Prorail om de vergunningplicht zo dicht mogelijk bij de regeling in het Besluit omgevingsrecht aan te laten sluiten. In het kader van de beleidsvernieuwing zal worden bezien of een door het Rijk ingestelde vergunningplicht in aanvulling op algemene rijksregels nodig is, en zo ja, hoe breed die moet zijn.

Verduidelijking regels mijnbouwwerken

Artikel 3.321, tweede lid, aanhef, en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt dat het aanleggen van een mijnbouwwerk anders dan een boorgat niet vergunningplichtig is. Uit verschillende consultatiereacties, waaronder die van Natuur en Milieu en het IPO, blijkt dat deze bepaling tot een misverstand leidt. Het is niet de bedoeling dat het toepassingsbereik van de vergunningplicht voor mijnbouwwerken zoals geldend onder het Besluit omgevingsrecht en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw verandert. Deze bepaling is naar aanleiding van de consultatie dan ook alsnog geschrapt zodat duidelijker is dat in dezelfde gevallen een vergunningplicht onverkort geldt.

Zwemmen en baden in badwaterbassins

In paragraaf 2.7 van deze toelichting is aangegeven dat de internetconsultatie van regels voor zwemmen en baden via een afzonderlijk spoor heeft plaatsgevonden. Hierna wordt ingegaan op de ontvangen consultatiereacties en de wijze waarop die zijn verwerkt in dit besluit en de toelichting daarop.

De internetconsultatie op het ontwerp- Aanvullingsbesluit zwemmen of baden in waterbassins Omgevingswet heeft plaatsgevonden in de periode 27 mei tot en met 28 juni 2018. Ook is de ontwerp-AMvB op dat moment vanwege de code Interbestuurlijke Verhoudingen voorgelegd aan het IPO en de VNG. Daarnaast is het ontwerp ook toegezonden aan het Adviescollege toetsing

regeldruk (ATR). In totaal hebben 17 organisaties en (groepen van) individuen een reactie uitgebracht, waaronder ATR, IPO, Recron en Sportfondsen Nederland. Een deel van de ontvangen commentaren en een verslag over de resultaten van de internetconsultatie is te vinden op https://www.internetconsultatie.nl/aanvullingsbesluit_waterbassins_omgevingswet.

De ontvangen reacties hebben ertoe geleid dat op diverse punten wijzigingen zijn aangebracht in de artikelen, en de toelichting verder is verduidelijkt.

Zo is naar aanleiding van de reactie van de ATR en het IPO een aantal verplichtingen aangepast, waar dat mogelijk was gelet op het belang van bescherming van gezondheid en veiligheid van gebruikers van de waterbassins. Zo zijn de verplichting om het water standaard te onderzoeken op *Staphylococcus aureus* geschrapt, en is de wekelijkse meting van de microbiologische parameters in een zwembad teruggebracht naar een tweewekelijkse meting. Ook zijn naar aanleiding van het ontvangen commentaar voor bassins met desinfectie de afwijkende kwaliteitseisen bij gebruik van een badafdekking of zoutelektrolyse geschrapt, en is de maximumwaarde voor nitriet en chloride verhoogd. Het commentaar vormde ook de aanleiding om de eerder opgenomen specificaties over de bemonsteringsplaatsen (zoals inlaat en uitlaat) te schrappen. Ook zijn – met inachtneming van het belang van bescherming van gezondheid en veiligheid van de zwemmers – de mogelijkheden om het badwaterbassin geopend te houden bij overschrijding van de kwaliteitseisen verruimd. Voor zwembadbezoekers is een klassenindeling van de parameters doorgevoerd, zoals die ook al voor bassins met desinfectie gold, zodat het bassin niet meer bij elke geconstateerde overschrijding direct gesloten hoeft te worden. Ook is naar aanleiding van het commentaar bij zwembadbezoekers met technische verwarming de wekelijkse meting van legionella gewijzigd in een halfjaarlijkse meting. Daarbij is verduidelijkt dat legionella alleen gemeten hoeft te worden indien verneveling van het water plaatsvindt. Ook is voor een aantal parameters een overgangperiode ingevoerd voor het voldoen aan de kwaliteitseisen en de gehanteerde meetmethoden.

In de consultatie is ook aandacht gevraagd voor legionella-risico's in baden die nog niet vallen onder het Bhvz, maar die wellicht toch door middel van algemene rijksregels zouden kunnen worden gereguleerd. Het betreft bijvoorbeeld bubbelbaden bij individuele hotelkamers, vergelijkbaar met situaties in een huishouden. Het op dit moment onder het Besluit activiteiten leefomgeving brengen van dergelijke baden zou een omvangrijke wijziging noodzakelijk maken, waarbij ook regels specifiek op deze categorie zouden moeten worden toegesneden. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat zal mede naar aanleiding van de ontvangen reacties bezien of dergelijke baden een landelijke regeling behoeven en zo ja, welke regels kunnen worden gesteld en langs welk traject.

9.3.2 Reacties bij het Besluit bouwwerken leefomgeving

Vergunningvrij bouwen

De regeling rond vergunningvrij bouwen is deels opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving, en deels in de bruidsschat waarmee deze regels in het omgevingsplan komen te staan. Voor de systeembeschrijving van het geheel aan regels wordt terugverwezen naar afdeling 3.2 van deze toelichting.

Er zijn verschillende opmerkingen gemaakt over de splitsing van de activiteit bouwen in een ruimtelijke en een technische activiteit. Deze keuze is al op het niveau van de wet gemaakt, in dit besluit gaat het om de verdere uitwerking daarvan, maar niet de hoofdkeuze zelf.

De VNG, IPO, diverse gemeenten en de Omgevingsdienst NZKG hebben opmerkingen gemaakt over de vergunningvrije gevallen voor de ruimtelijke activiteit (omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit). Deze partijen waren onder meer van mening dat de regels waarmee bijbehorende bouwwerken en mantelzorgwoningen vergunningvrij werden gemaakt, niet helder waren omdat zij alleen op kenmerken vergunningvrij werden gemaakt en het omgevingsplan voor overige aspecten wel bleef gelden. Daarnaast werd de opmerking gemaakt dat beter lokaal bezien en geregeld kan worden of en waar bijbehorende bouwwerken mogen komen.

Mede naar aanleiding van deze inbreng is besloten de regeling voor het ruimtelijke vergunningvrij bouwen van bijbehorende bouwwerken, erf- en terreinafscheidingen hoger dan 1 meter bouwen geheel aan gemeente over te laten. Zij krijgen de vrijheid hier zelf een regeling voor te stellen in het omgevingsplan. Niet alleen de mogelijkheid om inhoudelijke regels te stellen aan deze bouwwerken, maar ook de vraag of een vergunning, melding, informatieplicht of algemene regels nodig zijn, wordt decentraal gelaten. Belangrijke reden voor deze wijziging is dat de regeling voor bijbehorende bouwwerken zo vorm gegeven kan worden dat kwetsbare of gevoelige gebouwen binnen contouren van externe veiligheid, geluid, geur en trillingen voorkomen kunnen worden. Ook kan rekening in het omgevingsplan gehouden worden met andere lokale belangen en wensen. Uit het onderzoek naar de gevolgen van vergunningvrij bouwen in werelderfgoederen-gebieden blijkt dat bijbehorende bouwwerken en erfafscheidingen daar onder omstandigheden tot een gering negatief effect kunnen leiden. Dit treft vooral werelderfgoederen die niet volledig zijn aangewezen als beschermd monument of beschermd stads- of dorpsgezicht. Ook hiervoor is het een oplossing de activiteiten niet langer meer landelijk te regelen maar in het omgevingsplan en daarmee om lokaal maatwerk mogelijk te maken. Met de bruidsschat wordt voorzien in een neutrale overgang van de regels naar het nieuwe stelsel.

De minimale ruimtelijk vergunningvrije gevallen voor overige bouwactiviteiten (o.a. aanpassingen aan bestaande bouwwerken en infrastructurele voorzieningen in de openbare ruimte) en de technische vergunningplicht blijven landelijk uniform in het Besluit bouwwerken leefomgeving geregeld. Hierbij is naar aanleiding van opmerkingen van de VNG en diverse gemeenten geregeld dat in het omgevingsplan opgenomen regels over het uiterlijk van bestaande en vergunningvrije bouwwerken onverminderd van toepassing blijven.

De Federatie grote monumentengemeenten en diverse gemeenten hebben opmerkingen gemaakt bij de mogelijkheid voor gemeenten om de landelijk bepaalde ruimtelijk vergunningvrije gevallen in het omgevingsplan desgewenst verder uit te breiden, met name waar het beschermde monumenten en beschermde stads- of dorpsgezichten betreft. De zorg werd geuit dat gemeenten bij het uitbreiden van de vergunningvrije mogelijkheden de bescherming van cultureel erfgoed onvoldoende zullen meenemen. In de toelichting is verduidelijkt dat gemeenten bij het aanpassen van de regels uit de bruidsschat of het lokaal uitbreiden van de omgevingsplanvergunningvrije gevallen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving, gehouden zijn aan de doelen van de wet en de instructieregels of instructies die gelden voor onder meer de bescherming van cultureel erfgoed (artikel 5.130 van het Besluit kwaliteit leefomgeving respectievelijk artikel 2.34, vierde lid van de Omgevingswet). Deze randvoorwaarden en vertrouwen van het Rijk in de decentrale overheden bieden voldoende bescherming en maken nadere inkadering van de gemeentelijke afwegingsruimte overbodig.

De Unie van Waterschappen, diverse gemeenten en omgevingsdiensten merken op dat in het Besluit bouwwerken leefomgeving de technische vergunningplicht zo is opgeschreven dat feitelijk de vergunningvrije gevallen worden omschreven, in plaats van andersom. Het voornemen is om dit aan te passen aan de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.¹⁷³ De uitwerking van deze wet in het Besluit bouwwerken leefomgeving zal in een apart wijzigingsbesluit plaatsvinden.

Energiebesparing gebouwen

De regels over energiebesparende maatregelen in gebouwen zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Via het Invoeringsbesluit worden deze regels beter afgestemd op de systematiek van het Besluit bouwwerken leefomgeving en de vergelijkbare regels in het Besluit activiteiten leefomgeving. Naar aanleiding van opmerkingen van de G40 en IPO worden enkele onvolkomenheden in deze artikelen hersteld en worden de uitzonderingen, grenswaarden en maatwerkmogelijkheden zoals die voorheen in het Activiteitenbesluit milieubeheer waren opgenomen waar mogelijk teruggebracht.

---

¹⁷³ Kamerstukken 34453.

Monumenten

Naar aanleiding van opmerkingen van de VNG en individuele gemeenten is er in het Besluit bouwwerken leefomgeving een overgangsrechtelijke bepaling opgenomen om te regelen dat gedurende de overgangsfase van het omgevingsplan monumenten die op grond van gemeentelijke verordeningen naar huidig recht zijn aangewezen of worden voorbeschermd en nog niet worden beschermd via het omgevingsplan, op eenzelfde manier beschermd zijn als al wel in het omgevingsplan beschermde monumenten. Het bleek niet noodzakelijk om voor provinciale monumenten een vergelijkbare regeling te treffen, omdat voor de omgevingsverordening op een andere wijze in overgangsrecht wordt voorzien dan voor het omgevingsplan.

De lopende beleidswijzigingen

IPO, VNG, Unie van Waterschappen, Mineral Wool, Netbeheer Nederland en de NVDE hebben opmerkingen gemaakt over diverse onderwerpen die nog niet zijn opgenomen in dit besluit, of naar hun mening nog zouden moeten worden aangepast in het kader van lopende beleidswijzigingen. Paragraaf 9.2 is aangevuld om duidelijkheid te verschaffen over de vraag waarom met name de uitwerking van het Klimaatakkoord nog niet is opgenomen in dit besluit, en wanneer dit wel verwacht kan worden. Voor overige onderwerpen geldt ook dat via het Invoeringsbesluit geen beleidsinhoudelijke wijzigingen worden doorgevoerd, hiervoor is een aparte wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving nodig (in gevallen volgend op een wijziging van het Bouwbesluit 2012).

NEN-normen

Het Adviescollege toetsing regeldruk vraagt aandacht voor aansturingsartikelen waarin een algemeen doel geformuleerd is en waarbij in separate artikelen aangegeven is hoe in ieder geval aan de doelformulering kan worden voldaan. Daarbij wordt vaak verwezen naar NEN-normen. Het Adviescollege toetsing regeldruk vraagt zich daarbij af of het mogelijk is om zonder de normdocumenten in te zien redelijkerwijs na te gaan of aan te tonen dat bij een nieuwe toepassing sprake is van gelijkwaardigheid. Of dit het geval is zou volgens het College nagegaan moeten worden. Indien dit niet het geval is, zou de doelbepaling in het aansturingsartikel verduidelijkt moeten worden of zou het normdocument kostenloos ter beschikking moeten worden gesteld.

De manier van verwijzen naar NEN-normen in de Algemene Maatregelen van Bestuur onder de Omgevingswet is in lijn met het kabinetsstandpunt hierover. Indien er dwingend naar een norm wordt verwezen, moet deze kosteloos beschikbaar zijn voor de gebruiker en dus door het Rijk te worden afgekocht. Wanneer de verwijzing niet dwingend is hoeft dit niet gedaan te worden. In het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt op meerdere plaatsen gebruik gemaakt van niet dwingende verwijzingen: de functionele eis waar aan voldaan moet worden is algemeen omschreven in een aansturingsartikel, en alleen in de prestatie-eis (een manier om aan de functionele eis te voldoen) zit een verwijzing naar een NEN-norm. Omdat het niet verplicht is aan de prestatie-eis te voldoen, maar ook een gelijkwaardige oplossing gekozen mag worden, is de verwijzing naar de NEN-norm niet dwingend.

De afgelopen jaren is al gekeken of de aansturingsartikelen in de bouwregelgeving voldoende zelfstandig leesbaar zijn en houvast bieden aan de initiatiefnemer die gebruik wil maken van een gelijkwaardige oplossing. Waar dat niet het geval was, zijn de artikelen destijds aangepast. Bij het opstellen van het Besluit bouwwerken leefomgeving is, naar aanleiding van een gering aantal opmerkingen hierover, de toelichting er nog een gering aantal opmerkingen hierover gemaakt door partijen, op die punten is de toelichting van het Besluit bouwwerken leefomgeving destijds aangepast. In de consultatie van het Invoeringsbesluit zijn er verder door andere partijen hierover geen opmerkingen gemaakt. Wanneer er in de toekomst nieuwe normen worden aangewezen in de bouwregelgeving zal conform het advies van het adviescollege toetsing regeldruk bezien worden of het aansturingsartikel voldoende duidelijkheid biedt voor de toepassing van gelijkwaardigheid.

9.3.3 Reacties bij het Besluit kwaliteit leefomgeving

Motie onderbouwing omgevingswaarden

Met artikel 2.0 van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt uitvoering gegeven aan de motie Veldman-Cegerek¹⁷⁴ over de onderbouwing van decentrale omgevingswaarden met inhoudelijk gevalideerd onderzoek. Zowel het IPO, de VNG als de Integrale Adviescommissie Omgevingswet hebben aangegeven deze bepaling overbodig te vinden gezien het uitgangspunt van vertrouwen. Het IPO en de VNG vonden deze daarnaast onvoldoende helder. Naar aanleiding van deze opmerkingen is de bepaling aangepast. Onder meer is verhelderd dat deze bepaling geen betrekking heeft op verplichte omgevingswaarden en decentrale afwijkingen van rijksomgevingswaarden. Ook is in de toelichting verhelderd en zijn daarin suggesties gedaan voor een lastenluwe invulling van deze instructieregel.

Waterveiligheid

De Unie van Waterschappen heeft in de consultatie gewezen op de hoorplichten die de waterschappen nu hebben op grond van de Waterwet. Bij wijzigingen van normen en meet- en rekenmethoden voor waterveiligheid moet de minister nu de waterschappen 'horen'. Deze specifieke verplichting keert niet terug in het stelsel. In de Omgevingswet is een algemene bepaling opgenomen die voorschrijft dat bestuursorganen rekening met elkaar houden en zo nodig afstemmen. Daarnaast heeft de Unie van Waterschappen rond waterveiligheid gewezen op een aantal issues rond specifieke waterkeringen. Deze zullen worden meegenomen bij de evaluatie van de lopende beoordelingsronde voor keringen en het landelijk veiligheidsbeeld die in 2023 voorzien is. Op een aantal punten is de nota van toelichting aangepast, op basis van suggesties van de Unie van Waterschappen.

Motie recreatieve routenetwerken

Ter uitvoering van de motie-Ronnes¹⁷⁵ is een instructieregel opgenomen die gemeenten vraagt om bij nieuwe ontwikkelingen het belang van doorgaande recreatieve wandel- en fietspaden te betrekken. VNG wees erop dat deze regel niet voortkomt uit een in een structuurschema geborgd nationaal belang en vroeg deze bepaling te schrappen. Deze opmerkingen hebben niet geleid tot aanpassingen van deze bepaling. De instructieregel is opgenomen ter uitvoering van de genoemde motie. Het is juist dat het beschermen van doorgaande fiets- en wandelpaden op dit moment niet als nationaal belang is vastgelegd in een structuurvisie.

Spoorwegemplacements

NS, ProRail, Natuur en Milieu, VNG en diverse afzonderlijke gemeenten en omgevingsdiensten hebben diverse vragen gesteld over de bepalingen rondom spoorwegemplacements. Deze betreffen enerzijds de verhouding met het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid en anderzijds de verhouding met de beleidsvernieuwing spoorwegemplacements, die via een afzonderlijke wijzigings-AMvB loopt. Een in de consultatieversie opgenomen bepaling over het geluid van spoorwegen is geschrapt, omdat die vooruitliep op een mogelijke invulling van het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid. Voor de regels op het terrein van externe veiligheid geldt dat deze regels een voortzetting zijn van het huidige recht en alleen zijn opgenomen als een tijdelijk regime. Er is een beleidsvernieuwing in voorbereiding en een daarbij behorend wijzigingsspoor. Deze bepalingen zijn niet aangepast. Wel is de verouderde lijst met emplacementen geactualiseerd.

Waddenzee

Het Samenwerkingsverband Waddeneilanden, Nogepa en VNG, Rho adviseurs hebben opmerkingen gemaakt over de bepalingen ter bescherming van de Waddenzee. Deze hadden onder meer

¹⁷⁴ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58.

¹⁷⁵ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 67.

betrekking op de ruimte voor activiteiten met name mijnbouw, het (verbod op het) parkeren van boorplatforms, eerbiedigende werking en de uitbreiding van veer- en jachthavens. Ook zijn er opmerkingen gemaakt over de begrenzing van de PKB-Waddenzee en het Waddengebied. Het Samenwerkingsverband Waddeneilanden is het eens met bestendiging van het verbod om het parkeren van boorplatforms.

Naar aanleiding van deze opmerkingen is de eerbiedigende werking in artikel 5.128 van het Besluit kwaliteit leefomgeving uitgebreid naar de Waddenparagraaf (deze ontbrak ten onrechte in de consultatieversie), is de uitzondering op het verbod op nieuwe mijnbouwwerken in artikel 5.129e, tweede lid, toegespitst op rechtmatige aanwezig mijnbouwwerken in plaats van mijnbouwinstallaties. Een van de opmerkingen van Nogepa had betrekking op verplaatsbare mijnbouwwerken. Naar aanleiding daarvan is een vierde lid aan artikel 5.129^e toegevoegd. Conform het huidige recht is hiermee een uitzondering opgenomen voor verplaatsbare mijnbouwwerken voor zover het gaat om het aanleggen, aanpassen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat op locaties waar zich al rechtmatig een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen bevindt.

De precieze begrenzing van de PKB-Waddenzee en het Waddengebied zal plaatsvinden met de Invoeringsregeling die de Omgevingsregeling op dit punt zal aanvullen.

Ladder voor duurzame verstedelijking

Natuur en Milieu, Netbeheer Nederland, VNG, G40, IPO en Rho adviseurs hebben opmerkingen gemaakt over de ladder voor duurzame verstedelijking. Deze hadden onder meer betrekking op het begrip stedelijk groen aan de rand van de bebouwing. Door te steeds te spreken van "rand van de bebouwing van stedelijk gebied", wordt de begripsverwarring weggenomen.

G40 gaf aan de bepaling als een verzwaring te zien ten opzichte van het Besluit ruimtelijke ordening, omdat de motiveringseis uit het Besluit Ruimtelijke ordening is omgezet naar een materiele instructieregel die vraagt met een bepaald belang rekening te houden. In tegenstelling tot wat de G40 stelt brengt deze omzetting geen verzwaring met zich mee. Beide formuleringen verplichten tot een deugdelijke motivering van een besluit (artikel 3:46 Awb).

Daar staat tegenover dat Stichting Natuur en Milieu zorgen had over de effecten van mogelijkheid om de laddertoets door te schuiven naar het moment van realisatie. Dit zou ten koste gaan van zorgvuldig ruimtegebruik en het maken van een integrale afweging in het omgevingsplan. In reactie op de Stichting Natuur en Milieu is het van belang te benadrukken dat fasering van onderzoek generiek mogelijk is gemaakt in het nieuwe stelsel en dus ook geldt voor de ladder voor duurzame verstedelijking. De samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving is daarbij niet in het geding. Ook bij het doorleggen van onderzoekslasten mag het niet op voorhand aannemelijk zijn dat toegelaten functies op een locatie nooit kunnen worden gerealiseerd. De ladder draagt zo in alle gevallen bij aan een zorgvuldige en integrale belangenafweging waarbij de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staat.

Zoals ook in de literatuur¹⁷⁶ werd opgemerkt klopte artikel 125g, tweede lid, onderdeel b, taalkundig niet en bevatte het ten onrechte geen materiële norm. Dat is nu aangepast.

Hoogspanningsverbindingen

TenneT heeft erop gewezen dat de lijst met hoogspanningsverbindingen in bijlage XV, onderdeel C, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving op onderdelen onjuistheden bevat. Hoewel de bijlage niet ter consultatie voorlag, is van de gelegenheid gebruik gemaakt de bijlage – in overleg met TenneT – te corrigeren.

---

¹⁷⁶ T.E.P.A. Lam en A.G.A. Nijmeijer, Omgevingswet en zorgvuldig ruimtegebruik. Doorgaan op de vertrouwde ladder of toch niet helemaal?, *TBR* 2018/187.

Verder is door TenneT gewezen op het ontbreken van een definitie van 'hoogspanningsnet' in verband met § 5.1.7.3. Ter verduidelijking van de reikwijdte van de instructieregels die de waarborging van de hoogspanningsverbinding is in artikel 5.159, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving verhelderd dat het hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV betreft.

Slagschaduw van windturbines

De Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie heeft aandacht gevraagd voor het opnemen van een norm die gemeenten een indicatie geeft voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid voor de slagschaduw van windturbines in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De norm voor slagschaduw uit de Activiteitenregeling milieubeheer is hiertoe alsnog omgezet in instructieregels. Deze norm en de regels over de stilstandvoorziening zijn tevens opgenomen in de bruidsschat. Met het opnemen van de norm als instructieregel blijft voor gemeenten een richtwaarde bestaan. Net als onder de Activiteitenregeling hebben gemeenten ruimte lokaal voor een andere oplossing te kiezen.

Koloniën van Weldadigheid

Enkele betrokken gemeenten, de Stichting Maatschappij van Weldadigheid en de Vereniging Agrarische Belangen Oorden en Parten hebben suggesties gedaan om de nota van toelichting bij de instructieregels voor de Koloniën van Weldadigheid aan te vullen. Deze suggesties zijn met name benut bij het opstellen van de toelichting op de kernkwaliteiten van de Koloniën.

Geluid van activiteiten

De VNG heeft aangegeven zorgen te hebben over de reikwijdte van de al vastgestelde afdeling over het geluid van activiteiten, mede in het licht van de aanpassing van de artikelen 2.7 en 4.2 van de Omgevingswet via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. VNG vreest extra bestuurslasten die samenhangen met het regelen van het geluid van evenementen of van activiteiten die in hoofdzaak in de openbare buitenruimte worden verricht, zoals een skateboardbaan in een woonwijk of een muziekkapel in een park, of ambulante handel.

De opmerkingen hebben geleid tot drie aanpassingen. In de eerste plaats is verhelderd dat de geluidparagraaf van toepassing is op het *op een locatie* toelaten van activiteiten. In de tweede plaats is de reikwijdte van de standaardwaarden voor het geluid en trillingen van dit soort activiteiten beperkt. Daardoor hoeft de gemeente niet te motiveren waarom de standaardwaarden niet toegepast hoeven te worden in gevallen waar ze niet of minder geschikt zijn. Al eerder was toegelicht dat de standaardwaarden voor dit soort activiteiten veelal niet voldoen. Dat laat onverlet dat de gemeente wel in het omgevingsplan moet voorzien in een functietoedeling en regels die leiden tot een aanvaardbaar niveau van geluid, ook van deze activiteiten. Zoals ze ook op grond van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat moet doen onder het voormalige recht. In de derde plaats is verduidelijkt dat de standaardwaarden en grenswaarden alleen zien op reguliere bedrijfssituaties.

Daarnaast heeft het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) naar aanleiding van de bruidsschat opmerkingen gemaakt over de verhouding tussen de regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 10 van de Wet openbare manifestaties, dat de verhouding bepaalt tussen de regulering van geluid en de beleving van godsdienst. Het CIO vroeg om behoud van vrijstelling voor het geluid van het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging of het bijwonen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden en het houden van deze bijeenkomsten of plechtigheden.

De vrijstelling blijft bij inwerkingtreding van de Omgevingswet behouden. Deze vrijstelling wordt via de bruidsschat aan het omgevingsplan toegevoegd. Het is vervolgens aan de gemeente om de tekst van die vrijstelling te behouden of, als dat in de lokale situatie nodig is, nadere regels te stellen. Daarbij kan de gemeente echter geen geheel verbod van klokgelui en oproepen tot het

manifestaties). Wel kunnen gemeenten waar nodig regels stellen over de duur en het geluidsniveau van dit geluid, hetgeen ook onder huidig recht mogelijk is. Omdat de verhouding met de Wet openbare manifestaties niet eerder aan de orde is geweest, is van de gelegenheid gebruik gemaakt om deze te verhelderen in de toelichting.

Omgevingsveiligheid: algemeen

Diverse partijen, waaronder de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI), de VNG, de Brandweer Nederland en de veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond hebben opmerkingen over de bepalingen rondom omgevingsveiligheid. Deze betreffen deels het overgangsrecht, onder meer met betrekking tot een veiligheidsrisicocontour die is vastgesteld op grond van artikel 14 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Daarnaast is men geen voorstander van het schrappen van de expliciete toets van de vergunningaanvraag voor de milieubelastende activiteit aan waarden en belangen, die zijn opgenomen in artikel 8.12, derde lid, van het basis-Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarbij gaat het onder meer om het belang van voorkomen van rampen en crises en rekening houden met het groepsrisico. Ook is een opmerking gemaakt over de reikwijdte van het begrip zeer kwetsbaar gebouw. Deze reikwijdte lag niet ter consultatie, maar is wel betrokken bij de verwerking van de consultatiereacties.

Naar aanleiding van deze reacties is besloten om een expliciete toets aan het groepsrisico en het belang van voorkomen van rampen en crises te handhaven in de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Die toets is nu opgenomen in artikel 8.10a van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Tijdens de consultatie werd in dit verband de vraag gesteld of de te maken afweging voor giftige stoffen is beperkt tot het op 1.500 meter 'afgekapte' gifwolkaandachtsgebied zoals bedoeld in artikel 5.12, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat is niet het geval. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 8.10a.

Omgevingsveiligheid: eerbiedigende werking kwetsbare gebouwen met gezondheidszorgfuncties

Onder de werking van het Bevi kunnen gebouwen met daarin relatief kleine gezondheidszorgfuncties zonder bedgebied, zoals een tandartspraktijk of een praktijk voor fysiotherapie onder omstandigheden worden aangemerkt als beperkt kwetsbaar. In bijlage VI bij het Besluit kwaliteit leefomgeving – die niet ter consultatie voorlag – zijn gebouwen met deze gezondheidszorgfuncties aangewezen als kwetsbaar. Om tegemoet te komen aan de praktijk waarin gemeenten voor de inwerkingtreding van het Besluit kwaliteit leefomgeving relatief kleine gezondheidsfuncties hebben aangewezen als beperkt kwetsbaar wordt voorzien in een eerbiedigende werking, waardoor de desbetreffende gebouwen als beperkt kwetsbaar blijven gelden. Daartoe is een nieuw vierde lid toegevoegd aan artikel 5.3a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Omgevingsveiligheid: Het overgangsrecht risicogebied externe veiligheid

Diverse partijen, waaronder het IPO, hebben verzocht om te voorzien in overgangsrecht voor veiligheidscontouren die op grond van artikel 14 van het Bevi zijn vastgesteld. Met dit besluit wordt aan dit verzoek tegemoetgekomen. Met dit besluit wordt in paragraaf 8.2.4a van het Besluit kwaliteit leefomgeving een bepaling opgenomen die erin voorziet dat een onder het Bevi vastgestelde veiligheidscontour – gedurende de overgangsfase tot 1 januari 2029 – geldt als deel van het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Omgevingsveiligheid: afwegingkader binnen het aandachtsgebied

De VNCI heeft opgemerkt dat het afwegingskader in aandachtsgebieden voor externe veiligheid onvoldoende helder is. Het Invoeringsbesluit brengt geen wijziging in de systematiek van de aandachtsgebieden, die een belangrijk onderdeel is van de beleidsvernieuwing Omgevingsveiligheid.

Met de VNCI is afgesproken om met VNG en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een stappenplan op te stellen om gemeenten te ondersteunen proportionele afwegingen te maken over de te nemen maatregelen binnen een aandachtsgebied. Op deze manier kan de kans op letsel een rol spelen in het externe veiligheidsbeleid.

Beoordelingsregel buitenplanse omgevingsplanactiviteit

De VNG en de gemeente Amsterdam hebben gedurende de consultatie de vraag gesteld of een voorschriftengebied in het aandachtsgebied van een risicovolle activiteit ook zou kunnen worden aangewezen met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dat is niet het geval. Een voorschriftengebied kan uitsluitend worden aangewezen door middel van een wijziging van het omgevingsplan. Een voorschriftengebied is bepalend voor het aangrijpen van enkele algemene regels van het Besluit bouwwerken leefomgeving en werkt daarmee jegens een ieder. Het zou in strijd zijn met de rechtszekerheid wanneer een omgevingsvergunning anderen dan de vergunninghouder zou binden.

In het verlengde hiervan is de vraag opgekomen of een nieuwe risicovolle activiteit zou kunnen worden toegelaten door middel van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit als er in het omgevingsplan nog geen voorschriftengebied is aangewezen. Bij het toelaten van een dergelijke activiteit moet een voorschriftengebied worden aangewezen en dat kan alleen door het wijzigen van het omgevingsplan. Met een vergunning kan wel de activiteit worden toegelaten, maar niet de omgeving worden beschermd. Dat zou in strijd zijn met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, omdat op die manier de kans bestaat dat zeer kwetsbare gebouwen, zoals kinderdagverblijven onvoldoende beschermd worden. Wat in het Besluit kwaliteit leefomgeving al impliciet was geregeld, is nu expliciet gemaakt door het toevoegen van een beoordelingsregel voor de aanvraag van een omgevingsplanactiviteit, die regelt dat de aanvraag moet worden geweigerd, wanneer niet kan worden voldaan aan een instructieregel. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 8.0b en in paragraaf 4.17 van deze toelichting wordt de werking van deze beoordelingsregel in verband met benodigde brand- en/of explosievoorschriftengebieden nader toegelicht. Gekozen is voor een generiek werkende bepaling, zodat dit vraagstuk ook voor toekomstige instructieregels is verhelderd.

Beoordelingsregels wateractiviteit en monitoring waterkwaliteit

Op het terrein van waterkwaliteit bevat dit besluit de bepalingen over de monitoring. Hierop zijn van de zijde van de Unie van Waterschappen en het IPO reacties gekomen. Deze betreffen het detailniveau waarop de monitoring is geregeld (IPO) en vragen over de monitorfrequentie, methode en de reikwijdte van de monitorplicht (Unie van Waterschappen). Deze vragen hebben aanleiding gegeven om in de toelichting scherper aan te geven wat op wetsniveau, AMvB-niveau en regelingniveau is geregeld.

Daarnaast zijn enkele reacties komen op de beoordelingsregels voor de wateractiviteit (artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Deze bepalingen lagen niet voor ter consultatie. Omdat deze bepalingen na consultatie en voorhang, naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van state, nog zijn aangepast, zijn de opmerkingen van IPO, Unie en Vewin meegenomen in de analyse en hebben geleid tot verder aanpassingen. Hierbij is de leesbaarheid van het artikel en de corresponderende artikelen voor waterschaps- en omgevingsverordeningen (artikel 6.2 en 7.12) verbeterd. Verder is in artikel 4.13 expliciet gemaakt dat indien voor een oppervlaktewaterlichaam een goed ecologisch potentieel is vastgesteld, dit doel met de uitvoering van het waterprogramma wordt bereikt.

Beoordelingsregels milieubelastende activiteit (koepelconcept)

Het havenbedrijf Rotterdam, de gemeente Rotterdam en de provincie Zuid-Holland hebben gezamenlijk aangedrongen op het creëren van extra flexibiliteit in de beoordelingsregels voor de milieubelastende activiteit. Ook het havenbedrijf Moerdijk heeft een soortgelijke wens geuit. Dit

verzoek komt voort uit de wens om vooraf in een omgevingsplan de milieuraandvoorwaarden vast te leggen waar nieuw te vestigen bedrijven moeten voldoen. Bij de vergunningverlening zouden deze milieuaspecten dan niet opnieuw getoetst hoeven te worden.

Deze gedachte past goed bij de doelen van de stelselherziening, maar het betreft een verzoek om aanpassing van het al vastgestelde (basis) Besluit kwaliteit leefomgeving. Het inbouwen van deze mogelijkheid vergt een degelijke analyse van de met name de richtlijn industriële emissies. Daarom wordt op dit punt vastgehouden aan de hoofdlijn dat er via het Invoeringsbesluit geen nieuwe beleidsmatige aanpassingen meer plaatsvinden aan het gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving. Bezien zal worden hoe deze wens verder opgepakt kan worden en via welk wetgevingstraject een eventuele aanpassing van het Besluit kwaliteit leefomgeving op dit punt kan verlopen. Dit geschiedt in goed overleg met alle partijen, waaronder de betrokken overheden.

Regeling omgaan met niet-inpasbare vergunningen voor omgevingsplanactiviteiten

Gemeenten moeten vergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten na maximaal vijf jaar inpassen in het omgevingsplan. Wanneer het Rijk of de provincie in de tussentijd een bestaande instructieregel aanpassen of een nieuwe instructieregel stelt, is het denkbaar dat de vergunning niet ingepast kan worden in het omgevingsplan. Voor deze situatie is daarom een bepaling opgenomen die gemeenten helpt bij het oplossen van dit vraagstuk. Onder meer VNG, IPO, G40, VNO, Metaalunie, Rho adviseurs en de Integrale Adviescommissie Omgevingswet hebben opmerkingen gemaakt over deze bepaling. Deze hadden onder meer betrekking op de reikwijdte van de bepaling en mogelijkheden voor nadeelcompensatie.

Naar aanleiding van deze opmerkingen is het artikel zo aangepast dat daaruit direct blijkt dat het intrekken van de vergunning de *ultimum remedium* is en dat het alleen betekenis heeft in gevallen waarbij de instructieregelgever ervoor heeft gekozen om bestaand rechtmatig gebruik niet te eerbiedigen. In de toelichting is dieper ingegaan op het omgaan met bestaande gevallen bij het stellen van een instructieregel, met inbegrip van het onderscheid tussen wel-benutte en nog niet-benutte vergunningen en op de mogelijkheden voor nadeelcompensatie en de regeling voor hogere kosten.

9.3.4 Reacties bij het Omgevingsbesluit

Uitwerking van artikel 2.7 Omgevingswet

Nadere afbakening reikwijdte omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening

Het IPO en de Integrale Adviescommissie Omgevingswet plaatsen vraagtekens bij de toegevoegde waarde van de uitwerking van artikel 2.7, eerste lid, van de Omgevingswet in artikel 2.1, 2.2 en 2.3 van het Omgevingsbesluit aangevuld via dit besluit. Zij vinden deze bepalingen niet echt nodig in het stelsel. In deze bepalingen is geregeld welke regels in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten worden opgenomen, indien die regels worden gesteld.

Met deze artikelen wordt de reikwijdte van de instrumenten onder de Omgevingswet nader verduidelijkt. Met name gemeenten hebben aangegeven daaraan behoefte te hebben. Er is voor gekozen deze duidelijkheid te geven voor alle decentrale overheden vanwege de samenhang van decentrale regels en vanwege de kenbaarheid en inzichtelijkheid voor burgers, bedrijven en andere overheden. Naar aanleiding van het advies van de Adviescommissie en de consultatiereacties van het IPO, de VNG en de G40 is in de toelichting de onderlinge verhouding van diverse bepalingen over de reikwijdte van omgevingsplannen, waterschapsverordeningen en omgevingsverordeningen nader verduidelijkt. De tekst van de artikelen is aangepast waardoor het aanvullende, verduidelijkende karakter ten opzichte van andere bepalingen beter zichtbaar is.

Verduidelijking criterium 'wijzigen van de fysieke leefomgeving'

In artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van het Omgevingsbesluit na het Invoeringsbesluit is geregeld welke regels in ieder geval in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening moeten worden opgenomen, als de regels worden ingesteld. Het criterium 'of regels gaan over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen' is daarvoor bepalend. De VNG, G40 en de Integrale Adviescommissie Omgevingswet hebben verzocht om betere duiding van dit criterium.

Naar aanleiding hiervan is in de artikelsgewijze toelichting uitgebreider toegelicht wat daaronder wordt verstaan en zijn meer voorbeelden toegevoegd.

Bepalingen over evenementen en overgangsrecht

Naar aanleiding van de reacties van de VNG en G40 is de tekst over het overgangsrecht en de overgangsfase verduidelijkt. Tot slot heeft de brandweer vragen gesteld over de regels rondom evenementen. In de nota van toelichting is hier nader op ingegaan.

Adviesrecht gemeenteraad bij omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Diverse partijen (Natuur en Milieu, G40 en de VNG) hebben ingebracht dat de adviesrol van de gemeenteraad in gevallen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit niet altijd toereikend is. Zij hebben gepleit voor de mogelijkheid voor de gemeenteraad om zelf gevallen te kunnen aanwijzen waar naast advies ook instemming van de gemeenteraad vereist is.

Bij de behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in de Tweede Kamer is het adviesrecht ook onderwerp van debat geweest. Daar is het amendement van het lid Ronnes¹⁷⁷ aangenomen, dat de grondslag biedt voor een aanvullend en aangescherpt adviesrecht van de gemeenteraad.

Het aanvullende adviesrecht van de gemeenteraad betreft naast de gevallen waarin het college bevoegd gezag is om op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit te beslissen, de gevallen waarin het college moet beslissen over een verzoek om instemming over een voorgenomen beslissing op een dergelijke aanvraag. Instemming door het college van burgemeester en wethouders over voorgenomen beslissingen kan zich voordoen als niet het college, maar een ander bestuursorgaan bevoegd gezag is om op de aanvraag te beslissen.

De aanscherping van het adviesrecht heeft aldus vorm gekregen dat op grond van een aan de wet toegevoegde bepaling is geregeld dat het advies van de gemeenteraad door het college van burgemeester en wethouders in acht moet worden genomen bij het toepassen van de bij of krachtens de wet gestelde regels over het beslissen op de aanvraag of het verlenen of onthouden van instemming.

Met dit besluit worden in het Omgevingsbesluit de adviesrechten van de gemeenteraad aangepast aan de nieuwe grondslag in de wet.

Milieueffectrapportage

Diverse partijen (onder ander de Commissie voor de mer, DCMR, IPO, Natuur en Milieu, VNG en VNO/NCW) hebben gereageerd op de aangepaste regelgeving voor milieueffectrapportage. De regels over de milieueffectrapportage zijn met dit besluit slechts beperkt aangevuld, het betreft voornamelijk overnemen van de recente wijzigingen van de Wet milieubeheer.¹⁷⁸

---

¹⁷⁷ Kamerstukken II 2018-19, 34986, nr. 53.

¹⁷⁸ De wet van 25 januari 2017 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn), Stb. 2017, 30 en Stb. 2017, 169.

Overzicht

Verschillende inbrengers (waaronder VNG en de Commissie voor de mer) vragen om meer toelichting over bepaalde aspecten voor een goede uitvoering in de praktijk. Bijvoorbeeld over de toepassing van milieueffectrapportage bij de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet en de wisselwerking tussen milieueffectrapportage met participatie. Hiervan is geconstateerd dat de nota van toelichting niet het meest geschikte instrument is. Dit besluit gaat immers alleen om een beperkt aantal aanpassingen en aanpassing van reeds bestaande toelichtingen is niet mogelijk. Op de website <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/> zal nadere informatie over het onderwerp milieueffectrapportage worden opgenomen, waarmee naar verwachting wordt voorzien in de gevraagde toelichting.

Mer-beoordeling

Het uitgangspunt van de Omgevingswet is dat er géén afzonderlijk mer-beoordelingsbesluit meer hoeft te worden genomen, maar dat dit besluit in het (ontwerp-)besluit kan worden opgenomen. De VNG en de DCMR vragen waar dit uitgangspunt is terug te vinden in de regelgeving.

Naar aanleiding van deze terechte vraag is artikel 11.11 van het Omgevingsbesluit aangevuld met een bepaling die regelt dat het resultaat van de mer-beoordeling en de motivering in het (ontwerp)besluit moeten worden opgenomen. Met deze bepaling is ook de consistentie met de regeling van de plan-mer bewerkstelligd.

Watervergunningen

Water is een onderdeel van het begrip milieu in milieueffectrapportage. Om die reden zijn bepaalde watervergunningen ook onder de mer-(beoordelings)plicht gebracht, met een bepaling die deze vergunningen voor milieueffectrapportage gelijkstelt aan de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Netbeheer Nederland vraagt hoe is geregeld dat deze gelijkstelling ook doorwerkt in de aangewezen besluiten in bijlage V.

Naar aanleiding van deze reactie is aan artikel 11.6, derde lid, een onderdeel toegevoegd dat expliciet deze gelijkstelling toevoegt aan de aangewezen besluiten in de kop van kolom 4 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit.

Divers

VNO/NCW betuigt steun voor het handhaven van de zes weken termijn voor het bevoegd gezag om een advies reikwijdte en detailniveau op te stellen omdat dat meer zekerheid biedt aan bedrijven.

Tot slot zijn hebben andere van IPO, VNO-NCW en DCMR enkele losse reacties en suggesties ingebracht die hebben geleid tot aanvullingen van paragraaf 5.6 van deze toelichting en in een enkel geval tot een verbetering van de artikelen.

VTH

Basistakenpakket

Door voornamelijk het IPO en de VNG zijn opmerkingen gemaakt over het basistakenpakket. Zo vonden zowel het IPO en de VNG onvoldoende duidelijk welke keuzes zijn gemaakt voor de aanwijzing van het basistakenpakket.

Voor het basistakenpakket geldt dat uitgangspunt is dat deze taken zoveel mogelijk ongewijzigd worden opgenomen in het stelsel van de Omgevingswet. Vanwege het nieuwe stelsel is een een-op-een wijziging echter niet mogelijk. Naar aanleiding van de consultatie zijn de gemaakte keuzes nader verduidelijkt met als uitgangspunt een robuust VTH-stelsel. Ook is verduidelijkt dat geluid, geur en trillingen onderdeel zijn van de milieubelastende activiteiten die worden geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Ook is verduidelijkt dat de reikwijdte van de categorie 'omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang' alleen betrekking heeft op de milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten.

DSO

Uitbouw DSO

Door diverse partijen worden opmerkingen gemaakt naar aanleiding van het feit dat de landelijke voorziening van het DSO stapsgewijs wordt doorontwikkeld. Zo vraagt de Integrale Adviescommissie Omgevingswet om duidelijkheid te verschaffen over waar informatie te vinden is. Hierover is informatie toegevoegd aan de nota van toelichting. Ook vragen deze Adviescommissie en het Adviescollege toetsing regeldruk te verduidelijken wanneer en op welke wijze besluitvorming plaatsvindt over de uitbouw van de landelijke voorziening. Over de wijze van waarop besluitvorming over de uitbouw van het DSO zal plaatsvinden zijn afspraken gemaakt in de beheerovereenkomst voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening dat op 18 december 2018 is gesloten.¹⁷⁹ De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal de Kamer en gebruikers blijven informeren over de doorontwikkeling en uitbouw van het DSO. Meer specifiek zal dit gebeuren zodra interbestuurlijk is besloten over de verdere aanpak van de uitbouw van het DSO en de informatie die daarmee ontsloten gaat worden. Ook zal deze informatie worden ontsloten via de website Aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Daarnaast vraagt het adviescollege toetsing regeldruk om bij de uitbouw van het DSO te starten met die koppelingen tussen systemen die frequent en voor een groot aantal verplichtingen door (mede)overheden, burgers en bedrijven worden benut. Dit voorstel wordt betrokken bij de voorbereiding van de uitbouw van het DSO. Voor wat betreft de uitbouw van het DSO vraagt het adviescollege toetsing regeldruk naar een regeldruk analyse en naar het betrekken daarvan in de besluitvorming over het DSO. Het voornemen is om in 2020 onderzoek te doen naar de kosten en baten van het DSO, inclusief de regeldruk effecten. De resultaten van dit onderzoek kunnen worden betrokken bij de interbestuurlijke besluitvorming (Rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen) over de uitbouw van het DSO na inwerkingtreding van het stelsel in 2021.

Ontsluiten van informatie over de fysieke leefomgeving

Door de VEWIN wordt gevraagd om elektronische beschikbaarstelling van kaarten waarin grondwaterbeschermingsgebieden en waterwinlocaties voor oppervlaktewater zijn opgenomen, en ook van kaarten met aangewezen aanvullende structurele (grondwater) voorraden en nationale grondwaterreserves. De Unie van Waterschappen vindt het wenselijk dat de onderhoudsplichten en verplichtingen, die zijn opgenomen in de onderhoudslegger, via de landelijke voorziening worden ontsloten. Deze wensen moeten worden ingebracht in de interbestuurlijke besluitvorming over de uitbouw van de landelijke voorziening. De ontsluiting van informatie over de fysieke leefomgeving is onderdeel van de uitbouw. De grondwaterbeschermingsgebieden zullen overigens worden opgenomen in de omgevingsverordeningen, en daarmee ook beschikbaar zijn in de landelijke voorziening van het DSO.

Ontsluiting van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet

De VNG en de G40 vragen ervoor te zorgen dat gemeenten via de landelijke voorziening de verleende omgevingsvergunningen kunnen tonen. Naar aanleiding van het advies van het bureau ICT-toetsing is interbestuurlijk afgesproken welke documenten de landelijke voorziening bij inwerkingtreding van de Omgevingswet moet kunnen tonen. De omgevingsvergunning maakt geen onderdeel uit van dit basisniveau. Deze wens zal door de betrokken partijen moeten worden ingebracht in de besprekingen over de uitbouw van het DSO, die in het voorjaar van 2019 worden gevoerd. Het Interprovinciaal Overleg vraagt in welke vorm ontwerpbesluiten beschikbaar komen in de landelijke voorziening. De nota van toelichting is op dit punt aangevuld.

Relatie generieke publicatievoorziening en de landelijke voorziening van het DSO

De G40 vraagt om op korte termijn inzicht te verschaffen in de grondslagen van het DSO, zodat gemeenten in 2019 al kunnen starten met de voorbereiding voor het werken met het DSO. Daarbij

---

¹⁷⁹ Bijlage bij Kamerstukken II 2018/19, 33118, nr. 116.

vraagt de G40 ook naar de standaarden en verplichtingen voor de publicatie van besluiten en andere rechtsfiguren, die zullen worden opgenomen in de Bekendmakingswet. Bij de ontwikkeling van de genoemde standaarden worden VNG, IPO en UvW nadrukkelijk betrokken. Eind december 2018 is een versie van deze standaarden opgeleverd. De ministeriële regeling waarin de verplichting wordt opgenomen om de standaard te gebruiken, zal in 2020 worden vastgesteld, maar dit betreft alleen het juridisch vastleggen van het gebruik van deze standaard. Ook vraagt de G40 om het mogelijk te maken om ook de achterliggende stukken bij ontwerpbesluiten elektronisch beschikbaar te stellen. Deze wens wordt gedeeld door Natuur en Milieu. Ook dit zal via de Bekendmakingswet worden geregeld. Wel is in deze nota van toelichting aangegeven hoe dit zal worden geregeld.

De VNG vraagt om de verhouding tussen de landelijke voorziening van het DSO en de generieke publicatievoorziening goed uit te werken. Ook het interprovinciaal overleg heeft zorgen hierover. In het kader van het invoeringsspoor van de Omgevingswet en in het kader van de wijziging van de Bekendmakingswet wordt dit verder uitgewerkt. Bij de bouw van de landelijke voorziening wordt ook goed afgestemd met de bouwers van de generieke publicatievoorziening. Er vindt regelmatig afstemming plaats tussen deze drie trajecten.

Aanwijzen van besluiten en andere rechtsfiguren voor beschikbaarstelling via DSO

Onder andere de G40 stelt voor om in artikel 14.4 een delegatiebevoegdheid op te nemen om bij ministeriële regeling nieuwe besluiten toe te kunnen voegen aan de besluiten die het Kadaster in de landelijke voorziening moet ontsluiten. Dit voorstel is niet overgenomen, omdat artikel 20.26 van de Omgevingswet geen mogelijkheid tot delegatie kent.

Verwerking van persoonsgegevens

- Verwerking van persoonsgegevens over anderen dan indieners
De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) vraagt om de verwerking van persoonsgegevens van anderen dan de indiener in het Omgevingsbesluit zo mogelijk nader te preciseren. Dit heeft geleid tot aanpassing van artikel 14.10 eerste lid, onder b.
- Burgerservicenummer (BSN). De AP merkt op dat advies uit de Privacy Impact Assessment (PIA) over het gebruik van het burgerservicenummer niet correct verwerkt is in artikel 14.9. In de consultatieversie van dit artikel wordt gesproken over het verwerken van het BSN van gebruikers en indieners, terwijl in de toelichting wordt aangegeven dat alleen van indieners van een bericht een BSN wordt verwerkt. Dit artikel is aangepast conform de aanbeveling uit de PIA.
- Bewaartermijnen
De AP merkt op dat de genoemde bewaartermijnen in de consultatieversie van dit besluit volgens de tekst maximale termijnen zijn. Volgens de AP suggereert deze term dat per bewaard gegeven afwegingsruimte bestaat om in voorkomende gevallen gegevens ook minder lang te bewaren. De AP verzoekt om duidelijk te maken of de genoemde termijnen vaste termijnen zijn of maximumtermijnen en daarbij ook aan te geven hoe de afweging gemaakt wordt om in voorkomende gevallen gegevens minder lang te bewaren. De nota van toelichting is op dit punt aangepast.
De Unie van Waterschappen geeft aan problemen te voorzien met de bewaartermijn van maximaal drie maanden. De bewaartermijn wordt verlengd tot maximaal een jaar, met dien verstande dat met de beheerder van het digitaal loket nadere afspraken zullen worden gemaakt over deze termijn. De artikelen en de nota van toelichting zijn op dit punt aangepast.
- Wet digitale overheid
De AP adviseert om in de nota van toelichting in te gaan op de relatie tussen de landelijke voorziening en de Wet digitale overheid ten aanzien van de identificatie van gebruikers en indieners van de landelijke voorziening. Informatie hierover is toegevoegd aan de nota van toelichting en de artikelsgewijze toelichting.

Formulieren

Door onder andere de Unie van Waterschappen en het Interprovinciaal Overleg zijn opmerkingen gemaakt over artikel 14.3 uit de consultatieversie van het Omgevingsbesluit. Volgens dit artikel zou voor het indienen van een papieren bericht altijd gebruik moeten worden gemaakt van een uitdraai van het elektronisch formulier. Dat leek deze partijen niet werkbaar. In overleg met vertegenwoordigers van de koepels is geconcludeerd dat de in de consultatieversie opgenomen formulering geen recht doet aan de complexe werkelijkheid van het formulier dat door de landelijke voorziening wordt gegenereerd op basis van de activiteiten die een initiatiefnemer op een specifieke locatie wil gaan uitvoeren. Dit artikel is daarom geschrapt. In de nota van toelichting is in paragraaf 5.9.3 een passage opgenomen over de manier waarop een bericht kan worden ingediend in situaties dat indiening via de landelijke voorziening ongewenst is. Ook is aangegeven hoe initiatiefnemers die minder digitaal vaardig zijn een bericht kunnen indienen.

Uitwerking grondslag artikel 20.23 jo 20.26 Omgevingswet

Zowel de Autoriteit Persoonsgegevens als de Unie van Waterschappen vroegen aandacht voor de uitwerking van de grondslag in artikel 20.23 jo. 20.26, tweede lid, van de wet, zoals ingevoegd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, door te regelen welke bestuursorganen bepalen voor welke onderdelen van de in dit besluit aangewezen in de landelijke voorziening te ontsluiten informatie geldt dat deze niet aan een ieder beschikbaar wordt gesteld op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. In reactie hierop kan worden opgemerkt dat artikel 14.4 van dit ontwerpbesluit bepaalt welke informatie door het Kadaster via de landelijke voorziening moet worden ontsloten. Dit betreft informatie uit omgevingsvisies, omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen, projectbesluiten, de omgevingsregeling en de ontwerpen daarvan. Omdat voor de ontsluiting van deze informatie gebruik wordt gemaakt van al eerder openbaar gemaakte informatie via generieke officiële overheidspublicaties, hoeft deze grondslag in dit Invoeringsbesluit niet verder te worden uitgewerkt.

Projectbesluit in landelijke voorziening

Voor het projectbesluit geldt een overgangperiode, omdat er de eerste jaren na de inwerkingtreding van de Omgevingswet projectbesluiten worden genomen voor gebieden waarvoor nog geen omgevingsplan bestaat dat geheel aan de verplichtingen van de Omgevingswet voldoet. Tijdens de overgangperiode geldt dat het projectbesluit het omgevingsplan niet hoeft te wijzigen. ProRail en RWS hebben opmerkingen gemaakt over de wijze waarop het projectbesluit in de overgangperiode in de landelijke voorziening wordt getoond. Bij de ontwikkeling van de publicatiestandaard voor het projectbesluit wordt rekening gehouden met deze situatie. Er vindt nog overleg plaats met diverse partijen over de precieze invulling van deze standaarden. Daarin wordt ook aandacht besteed aan de vragen van ProRail en RWS.

Technische storingen

De Unie van Waterschappen (UvW) geeft aan dat regels over technische storingen ontbreken bij gegevensbeheer. In het kader van de Invoeringsregeling zal worden bezien of en zo ja, welke juridische regels hiervoor nodig zijn.

Ook vraagt de UvW duidelijkheid over wanneer een aanvraag is ingediend en de beslistermijn zal aanvangen, mede in relatie tot technische storingen bij het ontvangen van een bericht door het bevoegd gezag. De artikelsgewijze toelichting bij artikel 14.1 is op dit punt aangevuld. Daarin wordt aangegeven dat het tijdstip van indiening in de landelijke voorziening geldt als het tijdstip van ontvangst door het juiste bevoegd gezag. Op dat tijdstip gaat een eventuele beslistermijn lopen.

MKB-toets DSO

Door VNO-NCW is gevraagd om een MKB-toets te doen om te zorgen dat het DSO begrijpelijk en bruikbaar is voor MKB-ondernemers. Ook in de Tweede Kamer is bij de behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet een motie ingediend om een MKB-toets te doen voor de invoering van het DSO. Het MKB was op dat moment al betrokken bij de ontwikkeling van het DSO.

De betrokkenheid van het MKB is in de loop van 2019 verder geïntensiveerd en ook bij de (door)ontwikkeling van het DSO de komende jaren zal het bedrijfsleven continue worden betrokken.

Overige opmerkingen

In het kader van de consultatie van het Invoeringsbesluit zijn door diverse partijen detailopmerkingen gemaakt over de artikelen en de nota van toelichting, bijvoorbeeld over de archivering van toepasbare regels of het aanpassen van vooraf ingevulde gegevens. Een deel van deze opmerkingen hebben geleid tot aanpassing van de betreffende teksten. Daarnaast hebben partijen inhoudelijke vragen gesteld of vragen gesteld over proces of planning die zich niet lenen voor beantwoording via de nota van toelichting. De antwoorden zijn in een gesprek met de indiener beantwoord of worden via de website Aandeslagmetdeomgevingswet.nl beantwoord.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft aangegeven een botsproefachtige sessie te willen houden over de werking van het DSO, waarin onder meer de verwerking in het DSO van vernietiging van besluiten of het zelf in de zaak voorzien door de rechter aan de orde zal komen. Dit voorjaar worden voorbereidingen voor deze sessie getroffen. Daarom heeft de Afdeling bestuursrechtspraak nu geen inhoudelijke reactie gegeven op de regeling van het DSO in het Invoeringsbesluit.

9.4 Reacties bij het overgangsrecht

Overzicht stelsel overgangsrecht

Uit de consultatie blijkt brede steun voor het overgangsrecht zoals dat is opgenomen in dit besluit. Wel wordt gewezen op het belang om dit overgangsrecht helder uit te leggen voor de gebruikers. Zo geeft de Raad voor de rechtspraak aan dat het ontwerpbesluit voorziet in een grote materiële continuïteit ten opzichte van de huidige situatie, ondersteund door het overgangsrecht zoals dat is neergelegd. Ook VNO NCW en de Integrale Adviescommissie Omgevingswet geven steun aan de regels voor het overgangsrecht, maar wijzen beide op het belang om voor de praktijk een heldere uitleg te geven over het overgangsrecht. Daarnaast wordt onder meer door VNO-NCW maar ook door de Metaalunie erop wordt gewezen dat bedrijven bij inwerkingtreding niet plots met strengere regels geconfronteerd mogen worden.

Uitgangspunt van het overgangsrecht is, net als bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, de initiatiefnemer onder dezelfde condities zijn activiteit moet kunnen blijven voortzetten en dat de omgeving gelijkwaardig wordt beschermd. Weliswaar wijzigt de formele wettelijke grondslag voor bijvoorbeeld meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften, maar de voorwaarden waaronder de activiteit mag worden verricht blijven gelijk. Zo is in de bruidsschat bijvoorbeeld geregeld dat vergunningvoorschriften van bedrijven bij inwerkingtreding voorgegaan op regels over hetzelfde onderwerp in de bruidsschat. Dit continueert de bescherming voor de omgeving bij inwerkintreding en zorgt ervoor dat een initiatiefnemer niet plots met andere regels van doen krijgt.

Het belang van een heldere uitleg van het overgangsrecht voor degenen die met deze regels aan de slag zullen gaan wordt volledig onderschreven. Mede naar aanleiding van het advies van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet en de consultatie is in de toelichting van dit besluit en de op de website voorzien in extra informatie over het overgangsrecht. Zo is de toelichting van het besluit nader aangevuld en is informatie op de website www.omgevingswetportaal.nl aangevuld. In lijn met het advies van de commissie worden lokale overheden via het Rijk, de VNG, het IPO en de UvW en via het interbestuurlijke programma 'Aan de Slag met de Omgevingswet' in staat gesteld te leren van elkaar. Op diverse plekken in het land worden sessies georganiseerd, waar kennis en goede voorbeelden uit de praktijk gedeeld worden. De VNG, Aan de Slag met de Omgevingswet en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzorgen aanvullend halfjaarlijks sessies waarbij professionals uit de uitvoeringspraktijk worden bijgepraat over de laatste stand van

zaken van de omgevingswetgeving. Het overgangsrecht is daarbij eerder aan bod gekomen en zal ook opnieuw aan bod komen.

Meldingen

IPO, VNG, de Omgevingsdienst Flevoland en de Metaalunie hebben gereageerd op het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 8.1. Die reacties gingen onder meer over de bepalingen in artikel 8.1.1 waarin overgangsrecht is opgenomen voor de situatie dat er naar aanleiding van een melding een besluit zou worden genomen, bijvoorbeeld een besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift. Ook werd de vraag gesteld hoe artikel 8.1.2, eerste lid, gelezen moet worden. De inbrengers vonden het niet duidelijk of het gaat om de gegevensverstrekking die bij een melding moet worden gedaan of om een periodieke informatieverplichting, bijvoorbeeld gegevens die jaarlijks moeten worden verstrekt.

Naar aanleiding van deze inbreng is de regeling zodanig aangepast dat duidelijk is dat indien een melding is gedaan, met de activiteit mag worden gestart en dat niet eerst de procedure tot het stellen van een maatwerkvoorschrift afgewacht hoeft te worden. Om dit te verduidelijken zijn artikel 8.1.1, derde en vijfde lid geschrapt. Artikel 8.1.2 is gewijzigd zodat het duidelijk is dat deze bepaling alleen gaat over een periodieke informatieverplichting.

Overgangsrecht Crisis- en herstelwet

De VNG heeft een aantal opmerkingen gemaakt over het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 8.2.12 en de toelichting bij dat artikel. De VNG wil graag dat voor bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte een langere termijn geldt om te komen tot een omgevingsplan. Verder wordt er een overgangsbepaling gemist voor het experiment met kostenverhaal, bedoeld in artikel 7v van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. De VNG is van mening dat het voor het experiment kostenverhaal, wegens de financiële gevolgen, onredelijk wordt geacht om per 1 januari 2029 te voldoen aan de Omgevingswet zoals deze zal luiden na de inwerkingtreding van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet.

De wens van de VNG om voor bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte een langere termijn te laten gelden wordt niet gevolgd. Om te voorkomen dat het oude en nieuwe regime te lang naast elkaar blijven bestaan is met de VNG de afspraak gemaakt dat gemeenten de tijd hebben tot 2029 om het tijdelijke deel van het omgevingsplan om te bouwen tot een omgevingsplan.¹⁸⁰ Bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte vallen ook onder het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Het is voor de uitvoeringspraktijk van belang dat uiterlijk 2029 het tijdelijke deel is omgebouwd tot een omgevingsplan. Daarnaast is het ook vanuit het oogpunt van uniformiteit in het overgangsrecht belangrijk dat ook voor dergelijke bestemmingsplannen geen uitzondering wordt gemaakt.

Voor het experiment kostenverhaal is in artikel 8.2.16 een onderdeel toegevoegd waarmee geregeld is dat het experiment kostenverhaal na 1 januari 2029 mag worden voortgezet. Ten slotte is naar aanleiding van de consultatiereactie van de VNG over ontwikkelingsgebieden en artikel 7c van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet de toelichting bij artikel 8.2.16 verduidelijkt.

9.5 Reacties bij de bruidsschat

Uit de consultatie blijkt een brede steun voor de bruidsschat. Zowel de Unie als de VNG hebben waardering gegeven voor het feit dat via de bruidsschat wordt voorkomen dat voormalige rijksregels vervallen voordat decentrale overheden nieuwe regels hebben gesteld. Ook de Afdeling advisering van de Raad van State wijst in haar advies op het belang van de bruidsschat voor een gelijkwaardig beschermingsniveau bij inwerkingtreding. Wel zijn door de VNG en door diverse gemeenten diverse vragen gesteld over de bruidsschat en suggesties gedaan waarvan dankbaar

¹⁸⁰ Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 3, p. 100.

gebruik is gemaakt ter verbetering van de bruidsschat. Op hoofdlijnen wordt op deze opmerkingen hieronder ingegaan.

Reikwijdte bruidsschat

De VNG stelt dat in het algemeen de overwegingen niet duidelijk zijn waarom er voor sommige onderwerpen is gekozen om deze op te nemen in de bruidsschat en niet in de landelijke wet- of regelgeving.

Bij de totstandkoming van de vier AMvB's zijn ook keuzes gemaakt ten aanzien van het toepassingsbereik van algemene rijksregels. Deze keuzes zijn in paragraaf 4.2.3 ('Decentraal tenzij' bij toepassingsbereik activiteiten) en paragraaf 4.8.1 (Omgaan met milieugebruiksruimte binnen rijksregels) van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving toegelicht¹⁸¹. De reikwijdte van de bruidsschat is dus gebaseerd op deze hoofdkeuze: een onderwerp dat niet langer geregeld wordt in de rijksregels, wordt geregeld in de bruidsschat zodat bij inwerkingtreding geen lacune ontstaat. Naar aanleiding van de consultatie is bezien of, gelet op deze in de AMvB's gemaakte hoofdkeuze, er aanleiding is om bepaalde regels toch nog in de rijksregels op te nemen en niet in de bruidsschat. Naar aanleiding van de inbreng van de Unie van Waterschappen is de keuze gemaakt om de uitzonderingsregels over lozingen van afvalwater van glastuinbouwbedrijven niet in de bruidsschat maar alsnog in de rijksregels (het Besluit activiteiten leefomgeving) op te nemen. Opname van de regels via de bruidsschat in alle waterschapsverordeningen zou betekenen dat die regels voor de meeste situaties weer zouden moeten worden geschrapt of aangepast. Verder is naar aanleiding van de inbreng van de VNG geconcludeerd dat zowel in de bruidsschat als in de omgevingsregeling algemene indieningsvereisten voor vergunningaanvragen zijn opgenomen. Dit heeft ertoe geleid dat de algemene indieningsvereisten in de bruidsschat zijn geschrapt. Voor het overige heeft de consultatie-inbreng niet geleid tot aanpassingen aan de reikwijdte van de bruidsschat.

De bruidsschat in relatie tot het Besluit kwaliteit leefomgeving

Door de VNG zijn vragen gesteld over de bruidsschat, in relatie tot de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Bij inwerkingtreding voldoen namelijk niet alle bruidsschatregels aan alle instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De VNG vraagt om in ieder geval te om de relatie tussen de bruidsschat en de instructieregels te verhelderen.

De regels in de bruidsschat vormen veelal een goede invulling van de instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat geldt echter in mindere mate voor de onderwerpen geur, geluid en trillingen. Hoewel de instructieregels een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet geurhinder en veehouderij, zijn in de instructieregels namelijk diverse harmoniseringen doorgevoerd. Gelet op deze instructieregels zullen gemeenten voor het einde van de overgangsfase van het omgevingsplan zelf keuzes moeten maken over de invulling van deze instructieregels in hun omgevingsplan. Als deze invulling door het Rijk in de bruidsschat zouden worden gemaakt zou dat, bij inwerkingtreding, op sommige locaties kunnen leiden tot soepelere of strengere regels. Dat is niet in lijn met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet waarin is bepaald dat de bruidsschat moet voorzien in regels die gelijkwaardig zijn aan de rijksregels die worden overgedragen. Indien de invulling door het Rijk zou worden gedaan zou het Rijk treden in de afwegingsruimte die juist door lokale overheden moeten worden gemaakt. Bovenstaande voorkomt bovendien dat bedrijven twee keer wijzigingen in de regelgeving ondervinden: eerst bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en vervolgens bij de locatiespecifieke uitwerking door de gemeente. Mede naar aanleiding van de inbreng van de VNG is de relatie tussen de bruidsschatregels en de instructieregel van het Besluit kwaliteit leefomgeving op diverse plekken verduidelijkt. Deze verduidelijking is te vinden in paragraaf 7.5 van het

---

¹⁸¹ Stb. 2018, 293, p. 564 en verder en p. 579 en verder.

algemeen deel van de toelichting, in de artikelsgewijze toelichting en in een tabel op de website www.omgevingswetportaal.nl. Deze tabel zal nog worden aangevuld met extra informatie.

De bruidsschat in relatie tot voorschriften van bestaande omgevingsvergunningen

De Omgevingsdienst Flevoland vroeg waarom in de algemene bepalingen niet wordt geregeld dat, bij inwerkingtreding, bestaande vergunningvoorschriften boven de bruidsschatregels gaan. Een dergelijke regeling zorgt ervoor dat bij inwerkingtreding een vergunde activiteit onder dezelfde condities kan worden voortgezet. In de consultatieversie was al voorzien in een regeling die erin voorziet dat bestaande voorschriften voorgaan boven de bruidsschat. Dit was echter specifiek per paragraaf geregeld. Gelet op het belang van de inzichtelijkheid van een dergelijke overgangsbepaling is mede naar aanleiding van deze consultatie ervoor gekozen hierover een algemene bepaling is op te nemen in artikel 2.1 van de bruidsschat. Daardoor is de inzichtelijkheid van de bepaling vergroot.

De bruidsschat in relatie tot bestemmingsplannen verbrede reikwijdte

De VNG en de G40 wijzen erop dat bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte op onderdelen kunnen afwijken van bepalingen bij of krachtens de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer. Zowel deze bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte als de bruidsschatregels worden bij inwerkingtreding onderdeel van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Daarmee kan een situatie ontstaan dat het omgevingsplan bij inwerkingtreding tegenstrijdige regels kan bevatten. Om te waarborgen dat bij inwerkingtreding de regels van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte wordt gecontinueerd is in artikel 2.1 voorzien in een bepaling dat in een dergelijke situatie de regels in het bestemmingsplan verbrede reikwijdte voorgaan op de bruidsschatregel.

Bruidsschatregels met betrekking tot bouwwerken, open erven en terreinen

Naar aanleiding van consultatie die is ingebracht door de VNG en diverse gemeenten is de manier waarop het repressief welstandstoezicht, afkomstig uit de Woningwet, in de bruidsschatregels was opgenomen aangepast. In plaats van een mogelijkheid voor het bevoegd gezag om een maatwerkvoorschrift over het uiterlijk van bouwwerken te stellen, is ervoor gekozen een inhoudelijke regel over repressief welstand op te nemen op grond waarvan het bevoegd gezag kan handhaven. Op deze manier is de materiele inhoud beter kenbaar. In de regel zal bij overtreding van de regel het bevoegd gezag een maatwerkvoorschrift op leggen om duidelijk te maken op welke onderdelen het bouwwerk in ernstige mate in strijd is met eisen van welstand. In de bruidsschat wordt echter niet vastgelegd dat dit altijd met een maatwerkvoorschrift gedaan moet worden, dat past namelijk niet in de systematiek van het nieuwe stelsel.

Op de aansluitplicht op het distributienet voor warmte is onder het huidig recht overgangsrecht uit het Bouwbesluit 2012 van toepassing. Naar aanleiding van een opmerking van de Omgevingsdienst NZKG is dit overgangsrecht betrokken bij het artikel over de aansluitplicht op het distributienet voor warmte zoals dat in de bruidsschat is opgenomen.

De regeling over het ruimtelijk vergunningvrij bouwen is mede naar aanleiding van opmerkingen van VNG, IPO, diverse gemeenten en de Omgevingsdienst NZKG aangepast. De regeling voor bijbehorende bouwwerken, erf- en terreinafscheidingen hoger dan een meter en het gebruik van mantelzorgwoningen wordt niet landelijk uniform in het Besluit bouwwerken leefomgeving geregeld, maar in de bruidsschat opgenomen. De bruidsschat voorziet in een gelijkwaardige overgang naar het nieuwe stelsel, vervolgens kunnen gemeenten op deze onderwerpen bepalen welke inhoudelijke én welke procedurele regels voor deze activiteiten gaan gelden. Zie ook paragraaf 9.4.2 van deze toelichting over het Besluit bouwwerken leefomgeving, en afdeling 3.2 over het geheel aan regels over vergunningvrij bouwen.

Naar aanleiding van vragen van diverse gemeenten is het beoordelingskader voor de ruimtelijke

vergunningplicht zodanig specifiek gemaakt dat alleen regels over bouwwerken die ook onder de

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht onderdeel van het beoordelingskader voor de bouwactiviteit zijn, hier deel van uit maken.

Milieubelastende activiteiten: algemeen toepassingsbereik

Door onder meer VNG, en ProRail zijn opmerkingen gemaakt over het toepassingsbereik van de bruidsschat voor milieubelastende activiteiten. Zo zijn er knelpunten geconstateerd voor spoorwegemplacementen, verkeer in tunnels en voor evenementen waarvoor geluidregels zijn gesteld in of bij de Algemene plaatselijke verordening.

Dit heeft geleid tot aanpassing en verduidelijking van het algemeen toepassingsbereik op onder meer deze punten. Daarnaast worden onderhoudswerkzaamheden op terreinen uitgezonderd van het toepassingsbereik van de afdeling milieubelastende activiteiten. Hiermee is tegemoetgekomen aan de consultatie-inbreng.

Bruidsschatregels over energiebesparing

Diverse partijen hebben gevraagd of het nog mogelijk is om voor milieubelastende activiteiten die niet langer door het Rijk worden geregeld, zoals supermarkten, een energiebesparingsonderzoek te eisen, zoals in artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit milieubeheer staat.

Het is voor deze milieubelastende activiteiten inderdaad ook onder de Omgevingswet mogelijk om een dergelijk onderzoek te vragen indien dat volgens de gemeente noodzakelijk. In dat geval kan de gemeente via een maatwerkvoorschrift een energiebesparingsonderzoek worden geëist. Deze mogelijkheid is naar aanleiding van de consultatie in de toelichting verduidelijkt.

Bruidsschatregels over geluidhinder

Er zijn door de VNG en diverse gemeenten verschillende vragen gesteld over een 'geluidgevoelig gebouw' in relatie tot de bruidsschat. Zo was onder meer het toepassingsbereik van de paragraaf niet duidelijk. Er zijn daarnaast vragen gesteld over het buitenbeschouwing laten van onversterkt stemgeluid bij het bepalen van het geluid door een activiteit. Deze bepaling wijkt af van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De inbrengers vrezen dat deze uitzondering leidt tot knelpunten bij de handhaving.

Naar aanleiding van de consultatie zijn de artikelen over het toepassingsbereik van de paragraaf geluidhinder en het artikel over waar waarden gelden sterk vereenvoudigd en de toelichting is verduidelijkt. Het begrip Wgh-gevel is geschrapt met het oog op de introductie van de niet-geluidgevoelige gevel in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid. Daarmee is aan de wens om de regeling te verduidelijken tegemoetgekomen.

Naar aanleiding van de consultatie wordt aangesloten bij de regeling over het uitzonderingen voor stemgeluid in het Activiteitenbesluit milieubeheer, die bekend is bij de uitvoeringspraktijk.

Bruidsschatregels over geurhinder: geurgevoelig object en geurgevoelig gebouw

Naar aanleiding van de inbreng van de gemeente Almere, die erop wijst dat de paragraaf over geurhinder onduidelijk is, zijn de bepalingen en het toepassingsbereik van paragraaf 2.3.6 over geurhinder, vereenvoudigd en verduidelijkt. Onder meer is het toepassingsbereik aangepast. Ook het begrip 'geurgevoelig object' is uitgebreid met nog te bouwen geurgevoelige gebouwen. Hiermee is tegemoetgekomen aan de gewenste verduidelijking.

Naar aanleiding van de consultatie is ook geconstateerd dat de bepalingen over 'geur bij een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's die gehouden worden voor het berijden', niet gelijkwaardig zijn overgenomen ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet geurhinder en veehouderij. Naar aanleiding van de consultatie zijn de artikelen zo aangepast dat de waarden en afstanden alleen gelden bij beginnen, uitbreiden of wijzigen van de activiteit. Verder zijn deze regels afgestemd op de instructieregels in het Besluit

kwaliteit leefomgeving, zoals die worden gewijzigd in deel 4 van dit besluit. Dit houdt onder meer

in dat de regels voor geurhinder door het houden van fokteven voor nertsen in dierenverblijven, is verplaatst naar een aparte subparagraaf.

Bruidsschat: vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels

Diverse gemeenten hebben erop gewezen dat dezelfde algemene aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen zowel zijn opgenomen in de bruidsschat als in de landelijke geregelde algemene aanvraagvereisten van de ontwerp- Omgevingsregeling.

Die aanvraagvereisten zijn van toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet. In de bruidsschat gaat het ook om omgevingsvergunningen als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet. Om die reden zijn de algemene aanvraagvereisten als bedoeld in paragraaf 7.1.1 van de Omgevingsregeling van toepassing. Het betreffende artikel is mede naar aanleiding van de consultatie uit de bruidsschat geschrapt om daarmee een dubbele regeling te voorkomen.

Door de gemeente Almere is aangegeven dat het overzichtelijker is om vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels per activiteit bij elkaar te zetten. Voor een aantal milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving is de vergunningplicht opgenomen in de bruidsschat. Een voorbeeld daarvan is de vergunningplicht in de bruidsschat voor zendmasten.

Meerdere inbrengers hebben opgemerkt dat er een dubbeling is met vergunningplichten in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Naar aanleiding van deze inbreng zijn de paragrafen over vergunningplichten voor milieubelastende activiteiten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels samengevoegd waardoor deze regels inzichtelijker zijn. Naar aanleiding van deze inbreng is ook goed gekeken of ten onrechte een vergunningplicht is opgenomen in de bruidsschat. Deze inbreng heeft geleid tot het schrappen van de vergunningplicht in de bruidsschat voor het houden van landbouwhuisdieren en voor zendmasten.

Verder zijn per vergunningplicht, op de activiteit afgestemde aanvraagvereisten opgenomen. Hierdoor is aan het licht gekomen dat aanvraagvereisten en beoordelingsregels voor vergistingsinstallaties in de bruidsschat zien op aan te houden afstanden, terwijl voor deze activiteit vaste afstanden gelden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving. Zodoende zijn deze vergunningplichten in de bruidsschat geschrapt. Wel gelden er bij vergistingsinstallaties voor verschillende situatie nog vergunningplichten op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving.

9.6 Wijzigingen naar aanleiding van de parlementaire behandeling

Een deel van de aanvullingen in dit besluit komt voort uit de parlementaire behandeling. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen de parlementaire behandeling van andere wet- en

regelgeving, voorafgaand aan de voorhang van dit besluit en de parlementaire behandeling van dit besluit zelf.

Parlementaire behandeling van andere wet- en regelgeving met gevolgen voor dit besluit

Een deel van de aanvullingen komt voort uit de parlementaire behandeling van de vier AMvB's¹⁸². Het gaat daarbij om twee moties: de motie Ronnes¹⁸³ over landelijke fiets- en wandelroutes en om de motie Veldman-Çegerek¹⁸⁴ over de onderbouwing van decentrale omgevingswaarden.

De motie Ronnes vraagt om in de AMvB's op grond van de Omgevingswet te borgen dat bestaande recreatieve wandel- en fietsroutes ten minste in stand blijven. De motie is zo uitgewerkt dat voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die bepaalde landelijke fiets- en wandelroutes kunnen doorsnijden, het belang van de instandhouding van deze fiets- en wandelroutes bij het omgevingsplan wordt betrokken. Daartoe is via dit Invoeringsbesluit in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving een instructieregel ingevoegd die ervoor zorgt dat het belang van bestaande landelijke fiets- en wandelroutes een plek heeft in de besluitvorming over het omgevingsplan. Ook wordt in deze nota van toelichting verwezen naar een handreiking, waarin wordt aangegeven, hoe bij een doorkruising van een route door bijvoorbeeld een nieuwe weg, gehandeld kan worden. Hoewel het kabinet het belang van recreatieve wandel- en fietsroutes onderschrijft, is zoals ook eerder aangegeven, dat belang niet absoluut en moet dit altijd afgewogen kunnen worden tegenover andere maatschappelijk belangen, zoals bijvoorbeeld (overweg)veiligheid¹⁸⁵. Zie voor een uitgebreide toelichting paragraaf 4.12 van deze toelichting.

De motie Veldman-Çegerek vraagt om in de Invoeringswet op te nemen dat decentrale overheden gebruik moeten maken van inhoudelijk gevalideerde en onafhankelijke onderzoeken en dit na vaststellen van de Invoeringswet uit te werken bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Ter uitvoering van deze motie is via dit Invoeringsbesluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving artikel 2.0 toegevoegd, dat vereist dat decentrale omgevingswaarden berusten op onderzoek verricht door een onafhankelijke deskundige. Dit in aanvulling op de generieke eisen die de Algemene wet bestuursrecht stelt aan de onderbouwing van besluiten en op artikel 2.10, derde lid, van de Omgevingswet, voor de onderbouwing van omgevingswaarden in het bijzonder.

Daarnaast is tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet het amendement Ronnes¹⁸⁶ aangenomen. Dit amendement betreft een aangescherpt adviesrecht voor de gemeenteraad als het gaat om de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit en over een verzoek om een beslissing over instemming over een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit.

Overeenkomstig het amendement wordt via dit Invoeringsbesluit in het Omgevingsbesluit de gemeenteraad aangewezen als adviseur in door de gemeenteraad aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Daarbij wordt bepaald dat de gemeenteraad aan het college van burgemeester en wethouders adviseert. Het college kan bevoegd gezag zijn om te beslissen op de aanvraag om de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsactiviteit. Als een ander bestuursorgaan bevoegd gezag is om te beslissen op de aanvraag, kan het college bevoegd gezag zijn om te beslissen op een verzoek om instemming met de voorgenomen beslissing op de aanvraag.

---

¹⁸² Het ontwerp van die voorgenomen besluiten is op 1 juli 2016 aan beide kamers der Staten-Generaal voorgelegd (Kamerstukken II 2015/16, 33118, nr. 31).

¹⁸³ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 67.

¹⁸⁴ Kamerstukken II 2016/17, 33118, nr. 58.

¹⁸⁵ Kamerstukken II 2016/17, 29893, nr. 211.

¹⁸⁶ Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 53.

Parlementaire behandeling van dit besluit in de Tweede Kamer

In het VSO ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet op 18 december 2019 heeft het Tweede Kamerlid Ronnes aandacht gevraagd voor het belang van vrij windvang voor het functioneren van historische molens. De door hem ingediende motie is aangenomen in de context van de reactie voor de Minister van Milieu en Wonen¹⁸⁷ tijdens dit VSO. De minister heeft aangegeven bereid te zijn om dit belang in de toelichting nader toe te lichten. Met extra toelichting wordt duidelijk dat artikel 5.130 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat regels bevat inzake behoud van cultureel erfgoed, zich mede uitstrekt over de bescherming van de omgeving van historische wind- en watermolens.

Ook de regering is van mening dat historische molens een belangrijke rol spelen in het cultuurlandschap, doch slechts kunnen blijven functioneren als ze de daarvoor noodzakelijke windvang of, in het geval van een watermolen, watertoevoer hebben.¹⁸⁸ Artikel 5.130, tweede lid, onder d, van het Besluit kwaliteit leefomgeving implementeert, net als onderdeel a, artikel 4 van het verdrag van Granada. Onderdeel 1°, van het tweede lid, onder d, vraagt gemeenten om in het omgevingsplan regels te stellen om aantasting van de omgeving van (voor)beschermd monumenten te voorkomen, voor zover die monumenten door die aantasting worden ontsierd of beschadigd. Deze bescherming ziet ook toe op het voorkomen van het tenietgaan van de monumentale waarden van een historische windmolen door het toestaan van dusdanige bebouwing of beplanting in de omgeving ervan dat deze molen onvoldoende wind vangt. Hetzelfde geldt voor de voor een historische watermolen noodzakelijke watergang. Gemeenten zullen dus in het omgevingsplan of bij de verlening van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit rekening moeten houden met een aanvaardbare hoogte van obstakels door bebouwing rond een historische windmolen, zodanig dat de molen de noodzakelijke windvang houdt. Ook (te hoge of dichte) beplanting kan windvang beperken.¹⁸⁹ Verder geldt ook voor historische watermolens die een (voor)beschermd monument zijn dat gemeenten in het omgevingsplan regels moeten stellen om aantasting van de omgeving ervan te voorkomen. Dit uit zich dan onder meer in het borgen van de voor de functie van de molen noodzakelijke water toe- en afvoer.

Parlementaire behandeling van dit besluit in de Eerste Kamer

Bij de behandeling op 27 en 28 januari 2020 van het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet en het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in de Eerste Kamer hebben diverse partijen aandacht gevraagd voor participatie bij beleid van gemeenten, provincies en waterschappen.

Om participatie goed vorm te kunnen geven vinden zij het van belang dat gemeenten, provincies en waterschappen al voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet vastleggen hoe het lokale participatiebeleid eruitziet.

Het wetsvoorstel Versterking participatie op decentraal niveau regelt dat gemeenten, provincies en waterschappen daar invulling aan geven door in hun participatieverordening aan te geven op welke wijze inwoners en maatschappelijke partijen in de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid worden betrokken. Dit voorstel is in voorbereiding.¹⁹⁰ Die wet gaat naar verwachting later in werking dan de Omgevingswet.

Door het lid Nooren c.s. is een motie ingediend om, voorafgaand aan de inwerkingtreding van dat wetsvoorstel, op grond van de Omgevingswet te verplichten dat gemeenten, provincies en

---

¹⁸⁷ Kamerstukken II 2019/20, 33118, nr. 127.

¹⁸⁸ In de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, nr. 292 is eveneens aandacht besteed aan de bescherming van de omgeving van molens, zie p. 385-386 (in verband met Kinderdijk-Elshout), p. 771-772 (in meer algemene zin ter uitvoering van het verdrag van Granada).

¹⁸⁹ Ter inspiratie kan worden verwezen naar de website van de Vereniging De Hollandsche Molen <http://www.molenbiotoop.nl>.

¹⁹⁰ In de periode 9 december 2019 tot en met 14 februari 2020 vond de internetconsultatie plaats, zie <https://www.internetconsultatie.nl/participatieverordening>.

waterschappen van tevoren nadenken over de wijze waarop zij participatie willen uitvoeren en dat beleid vastleggen en publiceren.¹⁹¹ Deze motie is aangenomen.

De regering ondersteunt de visie dat van decentrale overheden gevraagd mag worden om op voorhand na te denken over hoe ze participatie gaan inrichten. Ter uitvoering van de motie is, binnen de ruimte van de grondslag die de Omgevingswet daartoe biedt, in dit besluit voorgesorteerd op het wetsvoorstel Versterking participatie op decentraal niveau.

Daarbij is aansluiting gezocht bij de bestaande motiveringsplicht over participatie voor de instrumenten omgevingsvisie, omgevingsplan en programma. Deze verplichting houdt in dat wordt aangegeven "hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn" en wordt met dit besluit uitgebreid. Met de uitbreiding wordt geregeld dat door decentrale overheden ook moet worden aangegeven in hoeverre aan het lokale participatiebeleid is voldaan. Deze verplichting is daarnaast geregeld voor de waterschapsverordening en de omgevingsverordening. Daar gold nog geen motiveringsplicht over participatie, maar met dit besluit wordt eenzelfde motiveringsplicht met uitbreiding ingevoegd.

Met deze uitbreiding op de motiveringsplicht wordt geregeld dat decentrale overheden moeten nadenken over lokaal participatiebeleid, dit moeten vaststellen en publiceren en worden zij verplicht te motiveren hoe daarmee rekening is gehouden. Het is aan de overheden om te bepalen hoe deze beleidsregels eruit moeten komen te zien. Met de regeling in dit besluit ontstaat zo een gefaseerde aanpak: nu een regeling in het stelsel van de Omgevingswet en straks, na inwerkingtreding van de Wet versterking participatie op decentraal niveau, een regeling breed in de organieke wetten.

---

¹⁹¹ Kamerstukken I 2019/20, 34986, nr. AA.

10 Invoering

Voor de stelselherziening van het omgevingsrecht zijn implementatieprogramma's opgezet. Voor het interbestuurlijke deel van de implementatie wordt dit opgepakt in het programma Aan de slag met de Omgevingswet, waarin de bestuurlijke koepels VNG, IPO en UvW en het Rijk samenwerken.¹⁹²

Ook voeren alle koepels (VNG, IPO, UvW en het Rijk) zelf een implementatieprogramma ter ondersteuning van de veranderopgave van hun achterbannen.

De digitale ondersteuning van de Omgevingswet wordt vormgegeven in het programma Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Het doel van deze programma's is om de uitvoeringspraktijk in staat te stellen om de wet op goede wijze toe te passen. Ook het overgangsrecht is daarbij van belang. Daarnaast maakt ook de implementatie van het DSO-LV (DSO Landelijke voorziening) en de aansluiting op deze landelijke voorziening onderdeel uit van deze programma's. De programma's zetten niet alleen in op overdracht van kennis over de nieuwe regelgeving, maar ook op het vermogen om deze te kunnen toepassen in de geest van de stelselherziening. Het gaat daarbij dus nadrukkelijk ook om kunde, houding en gedrag. Daarnaast wordt ingezet op het ondersteunen van een soepele overgang van de huidige digitale systemen naar het nieuwe digitale stelsel.

Digitaal Stelsel Omgevingswet

Digitalisering is een belangrijk hulpmiddel voor een goede en eenvoudige uitvoering van de wet. Er moet een geordend en verbonden geheel van gegevensverzamelingen, afspraken en ICT-voorzieningen komen. Als onderdeel van de implementatie wordt door het programma Digitaal Stelsel Omgevingswet een landelijke voorziening gerealiseerd. Andere delen van het open stelsel worden gerealiseerd door koepels en door andere ICT-leveranciers. De ingang is een centrale gebruikersvoorziening die toegang geeft tot de beschikbare informatie, onder meer via een verbeelding op de kaart en gerichte vragen. Gezamenlijk met alle programma's wordt de invoering hiervan voorbereid.

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit is een aantal wijzigingen opgenomen die het DSO-LV een volledige juridische basis geven.

Voor meer informatie wordt verwezen naar paragraaf 5.9 van deze toelichting waarin uitgebreid wordt ingegaan op de inhoud en functies van het DSO-LV.

Ondersteuning van overheden en professionals

Bij de invoering van de Omgevingswet zijn overheden, burgers en bedrijven intensief betrokken. Om de doelen van de wet te realiseren is een verandering nodig in beleidsvorming, werkprocessen, informatiesystemen, (bestuurs)cultuur bij overheden en de wijze van samenwerking tussen overheden, kortom een grote transitieopgave. Bovendien zullen initiatiefnemers en belanghebbenden hun werkwijze moeten aanpassen om conform de bedoelingen van de wet te werken. Dit vraagt om aandacht van het bevoegd gezag, zij zullen hen gaan informeren over de nieuwe werkwijze.

Het programma Aan de slag met de Omgevingswet en de programma's van de koepels dragen zorg voor de overdracht van kennis over de wet en onderliggende regelgeving en het DSO-LV en beogen een impuls te geven aan het anders werken dat hoort bij de Omgevingswet. Zij stimuleren bevoegd gezag om tijdig met de ontwikkeling van de kerninstrumenten van de wet aan de slag te gaan en met het voorbereiden van de aansluiting op het DSO LV. Dat gebeurt via bijeenkomsten, pilots en praktijkproeven, kennisproducten, en inzet van deskundigen. Onderdeel van de

---

¹⁹² Het implementatieprogramma is te vinden op <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/>. Meer informatie over de invoering van het stelsel is ook te vinden in het hoofdstuk 'Invoering' van de nota van toelichting van de vier AMvB's van de wet.

invoeringsondersteuning is ook het Informatiepunt waar via de website kennis wordt gedeeld en overheden en professionals vragen kunnen stellen.

Goede voorbeelden worden gedeeld via de websites van de programma's. Er wordt ook gebruik gemaakt van netwerken, die essentieel zijn voor de overdracht van informatie, kennis en ervaring tussen betrokkenen en daarmee voor de brede verandering van werkwijze.

11 Implementatietabellen

Een groot deel van het Nederlandse omgevingsrecht bestaat uit de implementatie van Europese en internationale regelgeving. Ook met dit besluit zijn 15 richtlijnen, verordeningen en verdragen en protocollen (opnieuw) gedeeltelijk geïmplementeerd of omgezet.

Voor het merendeel van deze Europese en internationale regelgeving geldt dat in de implementatietabellen bij de vier AMvB's van de wet al is aangegeven welke bepalingen in de nieuwe regelgeving dienen ter implementatie van de verschillende bepalingen uit het Europees en internationaal recht. In die tabellen is niet alleen ingegaan op de implementatie in de AMvB's zelf, maar is ook inzichtelijk gemaakt wanneer onderdelen van de Europese en internationale regelgeving worden geïmplementeerd door de Omgevingswet, het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, dit besluit of de Omgevingsregeling. Ook is in de tabellen aangegeven wanneer implementatie verloopt via de aanvullingssporen grondeigendom, natuur, geluid of bodem. Het is van belang om te benadrukken dat voor een volledige herimplementatie al deze sporen nodig zijn.

Voor twee richtlijnen is de implementatietabel nog niet eerder opgenomen, te weten de Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313) en de richtlijn milieustrafrecht, voor een aantal andere richtlijnen is door de wijzigingen een nieuwe tabel nodig geacht. Bij het laatste gaat het om de volgende richtlijnen:

- grondwaterrichtlijn;
- kaderrichtlijn water;
- nec-richtlijn;
- richtlijn prioritaire stoffen;
- richtlijn storten afvalstoffen;
- richtlijn winningsafval.

In de tabellen worden de volgende afkortingen gebruikt:

- Awb: Algemene wet bestuursrecht;
- Bal: Besluit activiteiten leefomgeving;
- Bbl: Besluit bouwwerken leefomgeving;
- Bkl: Besluit kwaliteit leefomgeving;
- BRZO: Besluit risico's zware ongevallen 2015;
- Ffw: Flora- en faunawet;
- Ib: Invoeringsbesluit Omgevingswet;
- Ir: Invoeringsregeling Omgevingswet;
- Iw: Invoeringswet Omgevingswet;
- Ob: Omgevingsbesluit;
- Or: Omgevingsregeling;
- Ow: Omgevingswet.
- Wed: Wet op de economische delicten;
- Wm: Wet milieubeheer;
- Wnb: Wet natuurbescherming;
- Wob: Wet openbaarheid van bestuur.

Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (PbEU 2006, L 372)

Bepaling EU-regeling (grondwaterrichtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2	Behoeft geen implementatie		Begripsomschrijvingen
Artikel 3, eerste lid	Artikel 2.14, eerste lid, onder a, Bkl, en artikelen 10.14b, tweede lid, onder a, en 10.14g, tweede lid, Ib		
Artikel 3, tweede lid	Artikelen 2.9, derde lid, en 2.14, vierde lid, Bkl		
Artikel 3, derde lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 3, vierde lid	Behoeft geen implementatie		
Artikel 3, vijfde en zesde lid	Artikel 2.15, eerste lid, onder b, Ow en artikel 4.6, onder a, Bkl		
Artikel 3, zevende lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese commissie
Artikel 4, eerste en tweede lid	Artikel 2.14, eerste lid, Bkl en artikelen 10.14b, tweede lid, onder a, en 10.14g, tweede lid, Ib		
Artikel 4, derde lid	Artikel 10.14c, eerste en tweede lid, onder a, Ib		
Artikel 4, vierde lid	Artikel 4.6, onder a, Bkl		
Artikel 4, vijfde lid	Artikelen 2.14, eerste lid, onder b, 4.3, onder b, 4.4, derde lid, onder b, en 4.10, derde lid, onder b, Bkl		
Artikel 5, eerste lid	Artikel 4.17, eerste lid, Bkl, en artikelen 10.14a, onder d, 10.14b, tweede lid, onder b, 10.14c, derde lid, onder c, en 10.14g, tweede lid, Ib		
Artikel 5, tweede lid	Artikelen 4.17, eerste en tweede lid, en 4.18 Bkl		
Artikel 5, derde lid	Artikelen 4.17, derde lid,		

Bepaling EU-regeling (grondwatterrichtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	en 4.18 Bkl		
Artikel 5, vierde lid	Artikel 4.6, onder a, Bkl		
Artikel 5, vijfde lid	Artikel 4.6, onder a, Bkl en artikelen 10.14a, onder f, 10.14b, tweede lid, onder b, derde lid, onder b, en 10.14g, tweede lid, Ib		
Artikel 6, eerste lid	Artikelen 4.3, onder b, 4.4, derde lid, onder b, 4.10, derde lid, onder b, en 4.12, eerste lid, Bkl		
Artikel 6, tweede lid	Artikel 4.12, eerste lid, onder b, Bkl		
Artikel 6, derde lid	Artikel 4.12, eerste lid, onder c, Bkl, en artikelen 10.14c, tweede lid, onder a, en 10.14g, tweede lid, Ib		
Artikel 6, vierde lid	Artikelen 4.6, onder c, en 4.12, tweede lid, Bkl		
Artikel 7	Behoeft geen implementatie		Verlopen overgangsregeling
Artikelen 8 en 9	Behoeven geen implementatie		Procedurebepaling
Artikelen 10 en 11	Behoeven geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 12	Behoeft geen implementatie		Omzettingbepaling
Artikel 13	Behoeft geen implementatie		Inwerkingtredingsbepaling
Artikel 14	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I	Bijlage IV, onder a, Bkl		
Bijlage II, deel A en deel B	Bijlage IV, onder b, Bkl		
Bijlage II, deel C	Artikel 4.6, onder a, Bkl		
Bijlage III	Artikel 2.14, eerste lid, onder b, Bkl		
Bijlage IV	Artikel 4.18, eerste lid, Bkl		

Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG 2000, L 327)

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, onder 1, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 34, 35, 36, 38, 39 en 41	Behoeft geen implementatie		Begripsomschrijvingen
Artikel 2, onder 2	Bijlage (grondwater) Ow		
Artikel 2, onder 8	Bijlage I (kunstmatig krw-oppervlaktewaterlichaam) Bkl		
Artikel 2, onder 9	Bijlage I (sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam) Bkl		
Artikel 2, onder 10	Bijlage I (krw-oppervlaktewaterlichaam) Bkl		
Artikel 2, onder 12	Bijlage (grondwaterlichaam) Ow		
Artikel 2, onder 15	Bijlage (stroomgebiedsdistrict) Ow		
Artikel 2, onder 22	Bijlage I (goede ecologische toestand) Bkl		
Artikel 2, onder 23	Bijlage I (goed ecologisch potentieel) Bkl		
Artikel 2, onder 24	Artikel 2.10, Bkl		
Artikel 2, onder 28	Bijlage I (goede kwantitatieve toestand) Bkl		
Artikel 2, onder 31	Bijlage I (krw-verontreinigende stof) Bkl		
Artikel 2, onder 33	Bijlage I (krw-verontreiniging) Bkl		
Artikel 2, onder 37	Bijlage I (voor menselijke consumptie bestemd water) Bkl		
Artikel 2, onder 40	Bijlage I (emissiegrenswaarde) Bkl		
Artikel 3, eerste lid	Artikel 2.6 Ir		
Artikel 3, tweede lid	Artikelen 3.7, 3.8, tweede lid, en 3.9, tweede lid, onder b en c, Ow		
Artikel 3, derde en vierde lid	Artikel 10.16 Ob		
Artikel 3, vijfde lid	Behoeft geen		Nederland grenst alleen aan

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	implementatie		lidstaten.
Artikel 3, zesde lid		Mogelijkheid om nationale of internationale organisatie als bevoegde autoriteit aan te wijzen	Zowel nationaal als internationaal zijn er verschillende samenwerkingsverbanden opgericht. Er is daarom geen behoefte om daar een autoriteit aan toe te voegen.
Artikel 3, zevende lid	Behoeft geen implementatie		Verplichting ligt in het verleden, moest aan voldaan zijn per 22 december 2003. Zie voor de aanwijzing van de bevoegde autoriteit de implementatie van artikel 3, zesde lid, van de kaderrichtlijn water
Artikel 3, achtste lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijk handelen
Artikel 3, negende lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 4, eerste lid, onder a, onder i	Artikelen 4.15 en 4.16 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder a, onder ii	Artikelen 2.10, 2.11 en 4.13, eerste lid, onder a, en tweede lid, en paragraaf 2.2.2.4 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder a, onder iii	Artikelen 2.12 en 4.13, eerste lid, onder b, en paragraaf 2.2.2.4 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder a, onder iv	Artikelen 6.2, 7.12, 8.83, eerste lid, onder c, 8.84, en 8.85 Bkl en H2, H3, H4, H5, H6 en H7 Bal		
Artikel 4, eerste lid, onder b, onder i	Artikelen 4.15 en 4.16 Bkl en zie verder de implementatietabel grondwaterrichtlijn (artikel 6, eerste lid, grondwaterrichtlijn)		Daarnaast dragen het oogmerk en de strekking van het stelsel bij aan het voorkomen of beperken van inbreng van verontreinigende stoffen in het grondwater en het voorkomen van achteruitgang van de toestand van alle grondwaterlichamen
Artikel 4, eerste lid, onder b, onder ii	Artikelen 2.13, 2.14, 4.14 en paragraaf 2.2.2.4 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder b, onder iii	Artikelen 4.17 en 4.18 Bkl		
Artikel 4, eerste lid, onder c	Artikelen 2.15 en 4.20 Bkl		
Artikel 4, tweede lid	Artikel 2.16 Bkl		
Artikel 4, derde lid	Artikelen 2.12, 4.4, tweede lid, onder a, en 4.10, tweede lid, onder a, Bkl en		

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	artikelen 4.4a en 4.10a, Ib		
Artikel 4, vierde lid	Artikel 2.18 Bkl		
Artikel 4, vijfde lid	Artikel 2.17, eerste, tweede en vijfde lid, Bkl		
Artikel 4, zesde lid	Artikel 4.16, eerste en tweede lid, Bkl		
Artikel 4, zevende lid	Artikelen 2.17, vierde lid, onder b, en vijfde lid, en 4.16, eerste en derde lid, Bkl		
Artikel 4, achtste lid	Artikelen 2.12, 2.17, tweede lid, onder b en c, 2.18, eerste lid, onder b, en 4.16, tweede lid, onder b, en derde lid, onder b, Bkl		
Artikel 4, negende lid	Artikel 4.19 Bkl		
Artikel 5	Artikelen 10.15b en 10.33a Ib		
Artikel 6	Artikelen 10.15 en 10.18 Bkl en artikel 10.34 Ob		
Artikel 7, eerste lid	Artikelen 4.4, tweede lid, onder c, en 4.10, tweede lid, onder b, Bkl, en artikelen 10.14a, onder c, en 10.14b, tweede lid, onder b, Ib		
Artikel 7, tweede lid	Artikel 2.15, eerste en tweede lid, en artikel 4.20 Bkl		
Artikel 7, derde lid	Artikel 4.21, eerste en tweede lid, Bkl		
Artikel 8	§ 10.2.2.1 Ib		
Artikel 9	Artikel 4.6 Bkl		
Artikel 10	Artikel 6.1 Bkl		
Artikel 11	Artikelen 4.3, onder a en b, 4.4, derde lid, onder a en b, 4.10, derde lid, onder a en b, 4.12, eerste lid, onder a, en 6.1 Bkl en artikel 10.16, tweede en derde lid, Ob		
Artikel 12, eerste lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 12, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese commissie
Artikel 13, eerste lid	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow, en artikel 4.6 Bkl		

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 13, tweede lid	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow en artikel 10.11, eerste lid, Ob		
Artikel 13, derde lid	Behoeft geen implementatie		Nederland grenst alleen aan lidstaten
Artikel 13, vierde lid	Artikel 4.6 Bkl		
Artikel 13, vijfde lid	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow		
Artikel 13, zesde en zevende lid	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow en artikel 10.11, tweede lid, Ob		
Artikel 14, eerste en tweede lid	Artikelen 16.23, eerste lid, en 16.27 Ow in samenhang met afdeling 3.4 Awb, en artikel 16.28 Ow		
Artikel 14, derde lid	Artikel 16.24 Ow		
Artikel 15	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 16	Behoeft geen implementatie		Gericht tot het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie
Artikel 17	Behoeft geen implementatie		Gericht tot het Europees Parlement, Raad en de Europese Commissie
Artikelen 18 en 19	Behoeven geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikelen 20 en 21	Behoeven geen implementatie		Procedurebepalingen
Artikel 22	Behoeft geen implementatie		Intrekkingen zijn al uitgevoerd. Overgangsrecht is verlopen.
Artikel 23	Behoeft geen implementatie	Geen specifieke sancties opgenomen, maar waar nodig via al bestaande sancties in bestuursrecht en strafrecht	Bepaling over sancties
Artikel 24	Behoeft geen implementatie		Omzettingbepaling
Artikel 25	Behoeft geen implementatie		Inwerkingstredingsbepaling
Artikel 26	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Bijlage II	Bijlage I (type natuurlijk krw-oppervlaktewaterlichaam)		

Bepaling EU-regeling (kaderrichtlijn water)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	Bkl		
Bijlage III	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Bijlage IV	Artikelen 10.15 en 10.18 Bkl		
Bijlage V	Artikelen 2.13, eerste lid, en 2.14, eerste lid, onder a, Bkl, en artikelen 2.11, eerste lid, onder b, 4.4a, onder b, 4.10a, onder b, en 10.14c, tweede lid, onder b, en bijlage IIIa Ib		
Bijlage VI	Artikelen 4.3, onder a, 4.4, derde lid, onder a, 4.10, derde lid, onder a, en 6.1 Bkl		
Bijlage VII	Artikel 3.9, tweede lid, onder a, Ow en artikel 4.6, onder a, Bkl		
Bijlage VIII	Bijlage I (krw- verontreinigde stof) en bijlage XIX Bkl		
Bijlage IX	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Bijlage X	Bijlage III Bkl		
Bijlage XI	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting

Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313)

Bepaling EU-regeling (mcpd)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, eerste lid	Artikelen 2.1, 3.4, 3.5, 3.6, 4.431a, eerste lid en 4.431ba, eerste lid, Bal		
Artikel 2, tweede lid	Artikel 4.431a, derde lid, en artikel 4.431ba, tweede lid, Bal		
Artikel 2, derde en vierde lid	Artikel 4.431a, tweede lid en artikel 4.431ba, eerste lid, Bal		
Artikel 3	Bijlage 1 bij artikel 1, Bal		Begripsbepalingen
Artikel 4	Artikel 4.431a, derde lid, en artikel 4.431ba, tweede lid, Bal		
Artikel 5, eerste, tweede lid en derde lid	Artikelen 2.17, 2.18, 2.19, 3.5, 4.431b en 4.431c, Bal		
Artikel 5, vierde lid	Bkl		
Artikel 5, vijfde lid	Artikel 4.431al Bal en artikel 10.14 Bkl		
Artikel 5, zesde lid	Behoeft geen implementatie		Betreft de mogelijkheid tot vaststellen algemene regels
Artikel 5, zevende lid	Behoeft geen implementatie		IPPC installaties worden geacht al te voldoen aan artikel 5
Artikel 5, achtste lid	Behoeft geen implementatie		Samenloop met andere vergunningen/ meldingen
Artikel 6, eerste en tweede lid	Paragrafen 4.31 en 4.32, Bal		
Artikel 6, derde lid	Artikel 2.17, 4.431b, tweede lid onder d, 4.431h, eerste lid, onder b, 4.431j, 4.431ai, derde lid, 4.431aj, tweede lid onder k, 4.431an, f 4.431bf, 4.431bl en 4.431cj, Bal	500-uurs regeling bestaande middelgrote stookinstallaties	NL kent al vrijstelling igv 500 uur/jr. Verruiming via voortschrijdend gemiddelde over 5 jaar is beleidsmatig ongewenst
Artikel 6, vierde lid	Behoeft geen implementatie	Bijzondere regeling SIS/MIS	In NL niet relevant
Artikel 6, vijfde lid	Wordt niet geïmplementeerd	Mogelijkheid vrijstelling stadsverwarming	Beleidsmatig niet gewenst
Artikel 6, zesde lid	Wordt niet	Mogelijkheid	Beleidsmatig niet gewenst

Bepaling EU-regeling (mcpd)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	geïmplementeerd	vrijstelling gascompressorstations	
Artikel 6, zevende lid	Paragrafen 4.31 en 4.32, Bal		
Artikel 6, achtste lid	Artikel 4.431b, tweede lid onder d, 4.431h, eerste lid, onder b, 4.431j, 4.431ai, derde lid, 4.431aj, tweede lid onder k, 4.431an, 4.431bf, 4.431bl en 4.431cj, Bal	500-uurs regeling nieuwe middelgrote stookinstallaties	NL kent al vrijstelling igv 500 uur/jr. Verruiming via voortschrijdend gemiddelde over 3 jaar is beleidsmatig ongewenst
Artikel 6, negende lid	Wordt niet geïmplementeerd	Mogelijkheid vaststellen strengere eisen in zones slechte luchtkwaliteit	In NL gelden voor de meeste parameters al strengere normen
Artikel 6, tiende lid	Behoeft geen implementatie	Cie organiseert informatie-uitwisseling	
Artikel 6, elfde lid	Wordt niet geïmplementeerd	Tijdelijke versoepeling SO2-eisen indien schaarste laagzwavelige brandstof	Geen gebruik van gemaakt
Artikel 6, twaalfde lid	Wordt niet geïmplementeerd	Tijdelijke versoepeling igv problemen gasvoorziening	Geen gebruik van gemaakt
Artikel 6, dertiende lid	Artikelen 4.431ae en 4.431bz, Bal		
Artikel 7, eerste lid	Artikel 4.431s t/m 4.431ad, 4.431bn t/m 4.431by, Bal		
Artikel 7, tweede lid	Artikel 4.431y, eerste lid, en 4.431bt, eerste lid, Bal		
Artikel 7, derde lid	Artikel 4.431am en 4.431cd Bal		
Artikel 7, vierde lid	Artikel 4.431t, tweede lid en artikel 4.431bo, tweede lid Bal		
Artikel 7, vijfde lid	Artikel 4.431am en 4.431cd Bal		
Artikel 7, zesde lid	Behoeft geen implementatie, is al geregeld in artikel 5.17 Awb, artikel 19 Wed en artikel 3, eerste lid, Wob		
Artikel 7, zevende lid	Artikel 4.431ah en 4.431cc Bal		
Artikel 7, achtste lid	Behoeft geen implementatie, is al geregeld in artikel 5.20 Awb en artikelen 18, 20,		

Bepaling EU-regeling (mcpd)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	21 en 24a Wed		
Artikel 7, negende lid	Artikel 4.431g en 4.431be Bal		
Artikel 8, eerste lid	Paragraaf 18.1.1 Ow		
Artikel 8, tweede lid	Paragraaf 18.3.3 Ow		
Artikel 8, derde lid	Artikel 4.431af en artikel 4.431ca en artikel 2.22, Bal		Ongewoon voorval
Artikel 9	Artikel 2.19 en 4.431b, derde lid, artikel 4.431bf, Bal		
Artikel 10	Afdeling 2.2 Bal		
Artikel 11 tot en met 15	Behoeven naar de aard van de bepaling geen implementatie		
Artikel 16	Behoeft geen implementatie.	Geen specifieke sancties opgenomen, maar waar nodig via al bestaande sancties in bestuursrecht en strafrecht	Sancties
Artikel 17, eerste en tweede lid	Behoeft geen implementatie, is al geregeld in artikel II Wijziging Activiteitenbesluit 19 augustus 2017 en artikel II Wijziging Activiteitenregeling 20 november 2017		
Artikel 18	Behoeft geen implementatie		Inwerkingtredingsbepaling
Artikel 19	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I	Artikel 4.431b, 4.431c en artikel 4.431bb		
Bijlage II	Paragraaf 4.31 en 4.32 Bal		
Bijlage III	Paragraaf 4.31 en 4.32 Bal		

Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van de Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (PbEU L 344)

Bepaling EU-regeling (nec-richtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1 en 2	Behoeven geen implementatie		Doel richtlijn en toepassingsbereik
Artikel 3, eerste tot en met vierde lid	Behoeven geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 3, vijfde lid	Artikel 2.8a, tweede lid, Bkl		
Artikel 3, zesde, zevende en achtste lid	Bijlage I Bkl (stikstofoxiden, vluchtige organische stof, PM _{2,5})		
Artikel 3, negende lid	Behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 3, tiende lid	behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 3, elfde en twaalfde lid	Artikel 10.11b, vierde lid, Bkl		
Artikel 3, dertiende lid	Behoeft geen implementatie		Er is geen zone met verontreinigingsbeheersing vastgesteld, valt samen met de EEZ
Artikel 3, veertiende lid	Behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 4, eerste lid	Artikel 2.8a Bkl		
Artikel 4, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 4, derde lid	Artikel 10.11b, derde lid, Bkl		
Artikel 5, eerste lid	Behoeft geen implementatie	Aangepaste emissie-inventarissen mogelijk	Gericht tot de lidstaat
Artikel 5, tweede lid	Artikel 2.8b, tweede lid, onder a, Bkl	Op afwijkende wijze te voldoen aan reductieverbintenissen	
Artikel 5, derde lid	Artikel 2.8b, tweede lid, onder b, Bkl	Op afwijkende wijze te voldoen aan reductieverbintenissen	

Bepaling EU-regeling (nec-richtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 5, vierde lid	Artikel 2.8b, tweede lid, onder c, Bkl	Op afwijkende wijze te voldoen aan reductieverbintenissen	
Artikel 5, vijfde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de lidstaat
Artikel 5, zesde tot en met achtste lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 6, eerste en tweede lid	Artikel 3.9, eerste lid, onder a, Ow en artikel 4.2a Bkl		
Artikel 6, derde lid	Artikel 10.10a Ob		
Artikel 6, vierde lid	Artikel 10.10a Ob		
Artikel 6, vijfde lid	Artikel 16.27, eerste lid, Ow		
Artikel 6, zesde lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 6, zevende tot en met tiende lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 7	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 8, eerste en tweede lid	Artikel 10.11b, eerste lid, Bkl		
Artikel 8, derde lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 8, vierde lid	Behoeft geen implementatie	Aangepaste emissie-inventarissen mogelijk	Gericht tot de lidstaat
Artikel 8, vijfde lid	Artikel 10.11b, tweede lid, Bkl		
Artikel 8, zesde en zevende lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 9, eerste lid	Paragraaf 10.2.1 Bkl	Facultatieve indicatoren voor monitoring	
Artikel 9, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 9, derde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 10, eerste en tweede lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de lidstaat en feitelijke verplichting
Artikel 10, derde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie

Bepaling EU-regeling (nec-richtlijn)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 10, vierde lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikelen 11 tot en met 13	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 14, eerste lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 14, tweede en derde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 15	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 16	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 17	Behoeft geen implementatie		Procedurale bepaling
Artikel 18	Behoeft geen implementatie	Geen specifieke sancties opgenomen, maar waar nodig via al bestaande sancties in bestuursrecht en strafrecht	Bepaling over sancties
Artikel 19	Behoeft geen implementatie		Wijziging andere richtlijn
Artikel 20	Behoeft geen implementatie		Omzettingbepaling
Artikel 21	Behoeft geen implementatie		Intrekking en overgang
Artikel 22	Behoeft geen implementatie		Inwerkingtredingsbepaling
Artikel 23	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I	Behoeft geen implementatie		Zie implementatie van artikel 8 van deze richtlijn
Bijlage II	Artikel 2.8a Bkl		
Bijlage III	Artikel 4.2a Bkl		
Bijlage IV	Artikel 10.11b, eerste lid, Bkl		
Bijlage V	Behoeft geen verdere implementatie	Facultatieve indicatoren voor monitoring	Zie implementatie van artikel 9, eerste lid, van deze richtlijn
Bijlage VI	Behoeft geen implementatie		Concordantietabel

Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (PbEU 2008, L 328)

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Betreft omschrijving onderwerp richtlijn.
Artikel 2	Behoeft geen implementatie		Betreft definities. Vergt geen afzonderlijke implementatie.
Artikel 3, aanhef en onder a	Artikelen 161quater, 161quinquies, 173a, 173b, 307 en 308 Wetboek van Strafrecht Artikelen 15 en 29, eerste lid, Kernenergiewet juncto artikel 1a Wed; artikel 80 Kernenergiewet Artikelen 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, en 4.3, eerste lid, aanhef en onder c, Ow juncto artikel 1a Wed Artikelen 19, 20 en 22 Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden juncto artikel 1a Wed Artikelen 7, 19, 20, eerste lid, 22, derde lid, en 26, zesde lid, Meststoffenwet juncto artikel 1a Wed Artikel 4.3 Omgevingswet en Bal juncto artikel 1a Wed Artikel 1.7a Omgevingswet en artikel 1.3 Omgevingsbesluit juncto artikel 1a Wed	Betreft lozing enzovoort van materie of ioniserende straling in lucht, grond of water waardoor dood van of ernstig lichamelijk letsel aan personen, dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt.	

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
.....	Artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed		
Artikel 3, aanhef en onder b	Artikelen 8.49, 10.1, 10.2, 10.30, 10.37, 10.45, 10.54 en 10.55 Wm, artikelen 4, 5, 10, 11, 21, 24, 27, 29, 31, 33, 47 en 48, tweede lid, Wet vervoer gevaarlijke stoffen en artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, Ow juncto artikel 1a Wed		Betreft inzamelen etc. van afvalstoffen waardoor dood van of ernstig lichamelijk letsel aan personen, dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt.
Artikel 3, aanhef en onder c	Artikel 10.60 Wm juncto artikel 1a Wed		Betreft overbrengen van afvalstoffen in niet verwaarloosbare hoeveelheden binnen het toepassingsgebied van artikel 2, punt 35, van Verordening (EG) nr. 103/2006.
Artikel 3, aanhef en onder d	Artikelen 4.3, eerste lid, aanhef en onder b, en 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, Omgevingswet, artikel 9.2.2.1 Wm en BRZO juncto artikel 1a Wed		Betreft exploiteren van bedrijf waar gevaarlijke activiteit wordt verricht of waar gevaarlijke stoffen of preparaten worden opgeslagen of gebruikt waardoor dood van of ernstig lichamelijk letsel aan personen, dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt
Artikel 3, aanhef en onder e	Artikelen 15 en 29, eerste lid, Kernenergiewet juncto artikel 1a Wed; artikel 80 Kernenergiewet		Betreft produceren etc. van kernmateriaal of andere gevaarlijke radioactieve stoffen waardoor dood van of ernstig lichamelijk letsel aan personen, dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt.

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 3, aanhef en onder f	<p>Was in 2010: Artikelen 8, 9, 13 en 14 Ffw juncto artikel 1a Wed</p> <p>Is inmiddels vervangen door:¹⁹³ Artikel 3.5, vijfde lid, Wnb juncto artikel 1a Wed (<i>artikel 8</i>) Artikelen 3.1, eerste lid, 3.5, eerste lid, en 3.10, eerste lid, Wnb juncto artikel 1a Wed (<i>artikel 9</i>) Artikelen 3.2, eerste en zesde lid, 3.6 en 3.34 t/m 3.36 Wnb juncto artikel 1a Wed (<i>artikel 13, eerste lid</i>) Artikelen 3.3, derde lid, 3.8, derde lid, en 3.34 t/m 3.36 Wnb juncto artikel 1a Wed (<i>artikel 13, vierde lid</i>) Artikelen 3.32, eerste, tweede en vijfde lid, en 3.37 Wnb juncto artikel 1a Wed (<i>artikel 14</i>)</p>		<p>Betreft doden etc. van specimens van beschermde in het wild levende dier- en plantensoorten of delen of afgeleide producten tenzij sprake is van verwaarloosbare hoeveelheid van deze specimens of te verwaarlozen invloed op instandhouding van soort.</p>
	<p>Wordt via Aanvullingswet natuur Omgevingswet¹⁹⁴ of Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet vervangen door: Artikel 5.1, tweede lid, onder g, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed (<i>artikel 3.5, vijfde lid,</i> <i>Wnb</i>).....</p>		

¹⁹³ Zie de transponeringstabel in de memorie van toelichting bij de Wet natuurbescherming, Kamerstukken II 2011/12, 33348, nr. 3, p. 306.

¹⁹⁴ Kamerstukken II 2017/18, 34985, nr. 2.

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie- regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	<p>Artikel 5.1, tweede lid, onder g, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed <i>(artikelen 3.1, eerste lid, 3.5, eerste lid, en 3.10, eerste lid, Wnb)</i></p> <p>Artikelen 4.3 en 5.1, tweede lid, onder g, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed <i>(artikelen 3.2, eerste en zesde lid, 3.6 en 3.34 t/m 3.36 Wnb)</i></p> <p>Artikel 5.1, tweede lid, onder g, Ow, Bal en Ob <i>(Artikelen 3.3, derde lid, 3.8, derde lid, en 3.34 t/m 3.36 Wnb)</i></p> <p>Artikelen 4.3 en 5.1 Ow en Bal en Bkl in verbinding met artikel 1a Wed <i>(Artikelen 3.32, eerste, tweede en vijfde lid, en 3.37 Wnb)</i></p>		

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 3, aanhef en onder g	<p>Was in 2010: Artikel 13 Ffw juncto artikel 1a Wed</p> <p>Is inmiddels vervangen door:¹⁹⁵ Artikelen 3.2, eerste en zesde lid, 3.6 en 3.34 t/m 3.36 Wnb juncto artikel 1a Wed (<i>artikel 13, eerste lid</i>) Artikelen 3.3, derde lid, 3.8, derde lid, en 3.34 t/m 3.36 Wnb juncto artikel 1a Wed (<i>artikel 13, vierde lid</i>)</p> <p>Wordt via Aanvullingswet natuur Omgevingswet¹⁹⁶ en Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet vervangen door: Artikelen 4.3 en 5.1, tweede lid, onder g, Ow en Bal juncto artikel 1a Wed (<i>Artikelen 3.2, eerste en zesde lid, 3.6 en 3.34 t/m 3.36 Wnb</i>) Artikel 5.1, tweede lid, onder g, Ow, Bal en Ob (<i>Artikelen 3.3, derde lid, 3.8, derde lid, en 3.34 t/m 3.36 Wnb</i>)</p>		Betreft verhandelen van specimens van beschermde in het wild levende dier- en plantensoorten of delen of afgeleide producten tenzij sprake is van verwaarloosbare hoeveelheid van deze specimens of te verwaarlozen invloed op instandhouding van soort.
Artikel 3, aanhef en onder h	<p>Was in 2010: Artikelen 19c en 19d Natuurbeschermingswet 1998 juncto artikel 1a Wed</p>		Betreft aanzienlijke schade aan beschermde habitat.

¹⁹⁵ Zie de transponeringstabel in de memorie van toelichting bij de Wet natuurbescherming, Kamerstukken 2011/12, 33348, nr. 3, p. 306.

¹⁹⁶ Kamerstukken II 2017/18, 34985, nr. 2.

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	<p>Is inmiddels vervangen door:¹⁹⁷ Artikel 2.4, eerste t/m vierde lid, Wnb (<i>artikel 19c</i>) Artikelen 2.7, tweede, derde en vijfde lid, 2.9, eerste en tweede lid, en 1.3, vijfde lid, Wnb, juncto artikel 1a Wed (<i>artikel 19d</i>)</p> <p>Wordt via Aanvullingswet natuur Omgevingswet¹⁹⁸ en Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet vervangen door: Bal juncto artikel 1a Wed (<i>Artikel 2.4, eerste t/m vierde lid, Wnb</i>) Artikel 5.1, eerste lid, onder f, Ow, Ob, artikelen 5.18 en 5.29 Ow, Bkl, Bal en Ob juncto artikel 1a Wed (<i>Artikelen 2.7, tweede, derde en vijfde lid, 2.9, eerste en tweede lid, en 1.3, vijfde lid, Wnb</i>)</p>		
Artikel 3, aanhef en onder i	Artikel 9.2.2.1 Wm juncto artikel 3 Besluit ozonlaagafbrekende stoffen milieubeheer juncto artikel 1a Wed		Betreft produceren etc. van ozonafbrekende stoffen
4.3rtikel 4	Artikelen 47 en 48 Wetboek van Strafrecht en artikel 3 Wed		Betreft uitlokking en medeplichtigheid.
Artikel 5	Artikelen 161quater, <u>161quinquies</u> , 173a en		Betreft straffen.

¹⁹⁷ Zie transponeringstabel in memorie van toelichting bij de Wet natuurbescherming, Kamerstukken II 2011/12, 33348, nr. 3, p. 302-303.

¹⁹⁸ Kamerstukken II 2017/18, 34985, nr. 2.

Bepaling EU-regeling (richtlijn milieustrafrecht)	Bepaling in implementatie- regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	173b Wetboek van Strafrecht en artikelen 2 juncto 5, 6 en 7 Wed		
Artikel 6	Artikel 51 Wetboek van Strafrecht		Betreft aansprakelijkheid van rechtspersonen.
Artikel 7	Artikel 51 Wetboek van Strafrecht juncto voornoemde strafbepalingen in het Wetboek van Strafrecht en de artikelen 2 juncto artikelen 5, 6 en 7 Wed		Betreft sancties tegen rechtspersonen.
Artikel 8	Behoeft geen implementatie		Betreft omzetting.

Richtlijn 2008/105/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake milieukwaliteitsnormen op het gebied van het waterbeleid tot wijziging en vervolgens intrekking van de Richtlijnen 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG en 86/280/EEG van de Raad, en tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG (PbEU 2008, L 348)

Bepaling EU-regeling (richtlijn prioritaire stoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, aanhef	Voor de implementatie van artikel 2 van de kaderrichtlijn water, zie implementatietabel van die richtlijn.		
Artikel 2, onder 1 en 2	Bijlage III Bkl		
Artikel 3, eerste lid, en lid 1bis, onder i en onder ii	Artikelen 2.10, eerste, tweede en derde lid, en 4.13 en bijlage III Bkl		
Artikel 3, lid 1bis, laatste alinea, in samenhang met artikel 4, vierde tot en met negende lid, van de kaderrichtlijn water	Artikelen 2.16, 2.18 en 4.16 Bkl		
Artikel 3, tweede lid	Artikelen 2.10, eerste, tweede en derde lid, 4.13 en bijlage III Bkl		
Artikel 3, derde lid, lid 3bis, lid 3ter, en vierde lid	Bijlage III Bkl en artikelen 10.14a, onder b, en 10.14b, tweede lid, Ib	De lidstaten kunnen ervoor kiezen om ten aanzien van een of meer categorieën oppervlaktewateren een milieukwaliteitsnorm toe te passen voor een andere matrix dan die vermeld in het tweede lid of wanneer relevant, voor een andere biotaxon dan die vermeld in deel A van bijlage I.	Gebruik van gemaakt, zie met name bijlage III en de voetnoten daarbij.
Artikel 3, vijfde lid	Artikel 4.6, onder b, Bkl		
Artikel 3, lid 5bis	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 3, zesde lid	Artikelen 10.14a, onder b, en 10.14b, tweede lid, Ib		
Artikel 3, zevende tot en met achtste (ter) lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 4	Bijlage XVIII, onder B (Handboek Immissietoets) Bkl	De lidstaten kunnen aan lozingspunten grenzende mengzones aanwijzen.	Via het Handboek Immissietoets kan van deze mogelijkheid gebruik worden gemaakt

Bepaling EU-regeling (richtlijn prioritaire stoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 5	Artikel 4.6, onder b, Bkl		
Artikel 6, eerste lid	Artikel 2.17, eerste en derde lid, Bkl		
Artikel 6, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikelen 7 en 8	Behoeven geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 8bis	Artikel 4.6 Bkl	De lidstaten kunnen in de stroomgebiedsbeheerplannen aanvullende kaarten opnemen waarin de informatie over de chemische toestand van bepaalde stoffen afzonderlijk van informatie van andere stoffen wordt weergegeven	Via artikel 4.6 kan van deze mogelijkheid gebruik worden gemaakt.
Artikel 8ter	Artikelen 10.14a, onder b, en 10.14b, tweede lid, onder b, Ib		
Artikel 8quater	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikelen 9 en 9bis	Behoeven geen implementatie		Procedurele bepalingen
Artikel 10	Zie implementatietabel van de kaderrichtlijn water		
Artikelen 11 en 12	Behoeven geen implementatie		Wijzigingen en intrekking zijn al uitgevoerd
Artikel 13	Behoeft geen implementatie		Omzettingsbepaling
Artikel 14	Behoeft geen implementatie		Inwerkingstredingbepaling
Artikel 15	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I, deel a en b (milieukwaliteitsnormen)	Bijlage III Bkl		

Richtlijn storten afvalstoffen

Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG 1991, L 182)

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, aanhef en onder a	Artikel 1.1, eerste lid, Wm en bijlage, onder A (afvalstoffen) Ow		
Artikel 2, aanhef en onder b	Artikel 1.1, eerste lid, Wm		
Artikel 2, aanhef en onder c	Artikel 1.1, eerste lid, Wm en bijlage I, onder A (gevaarlijke afvalstof) Bkl		
Artikel 2, aanhef en onder d	Artikel 1.1, eerste lid, Wm		
Artikel 2, aanhef en onder e	Artikel 11a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 2, aanhef en onder f	Artikel 11a (ondergrondse stortplaats) Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 2, aanhef en onder g	Artikel 8.47, eerste lid, onder a, en bijlage, onder A (stortplaats) Ow		
Artikel 2, aanhef en onder h	Artikel 11a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 2, aanhef en onder i	Bijlage I, onder A (percolaat) Bkl		
Artikel 2, aanhef en onder j	Artikel 8.53 Bkl en Or		
Artikel 2, aanhef en onder k	Behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 2, aanhef en onder l	Behoeft geen implementatie		Begripsbepaling
Artikel 2, aanhef en onder m	Artikel 11a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 2, aanhef en onder n tot en met p	Behoeven geen implementatie		Begripsbepalingen
Artikel 2, aanhef en onder q	Artikel 1, eerste lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 2, aanhef en onder r	Behoeft geen implementatie		Geen gebruik van gemaakt
Artikel 3, eerste lid	Behoeft geen implementatie		Ruim toepassingsbereik; geïmplementeerd via implementatie van de betreffende artikelen
Artikel 3, tweede lid, eerste, tweede en derde streepje	Artikel 1.4 Ow		
Artikel 3, tweede lid, vierde streepje	Artikel 10.2 Wm		
Artikel 3, derde lid	Behoeft geen implementatie	Uitzonderingsmogelijkheid voor ongevaarlijke afvalstoffen, die afkomstig zijn van de prospectie en de winning, de behandeling en de opslag van mineralen of van de exploitatie van steengroeven en zodanig gestort worden dat milieuverontreiniging en schade aan de menselijke gezondheid worden voorkomen.	Niet van toepassing, Nederland heeft geen winningsafvalvoorzieningen
Artikel 3, vierde lid	Behoeft geen implementatie	Uitzonderingsmogelijkheden voor bepaalde stortplaatsen op eilanden of in afgelegen woongebieden.	Geen gebruik van gemaakt
Artikel 3, vijfde lid	Artikel 8.50 Bkl	Vrijstellingsmogelijkheid voor ondergrondse opslagen.	Wel gebruik van gemaakt; zie betreffende artikelen
Artikel 4	Artikel 11c, eerste lid, onder a, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, eerste lid	Artikel 1, eerste lid, onder 18, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, tweede lid	Artikel 1, eerste lid, onder 18, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder a	Artikel 1, eerste lid, onder 1, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder b	Artikel 1, eerste lid, onder 3, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder c	Artikel 1, eerste lid, onder 2 en 4, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder d	Artikel 1, eerste lid, onder 14, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, derde lid, aanhef en onder e	Artikel 11f Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 5, vierde lid	Artikel 8 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 6	Artikel 11f Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en artikel 8.25a en 8.62a Bkl		
Artikel 7, aanhef en onder a tot en met f	Or		
Artikel 7, aanhef en onder g	Artikelen 8.47, derde lid, en 8.49, derde lid, Wm en Or		
Artikel 7, aanhef en onder h	Artikel 16.49 Ow		
Artikel 7, aanhef en onder i	Or		
Artikel 7, slot	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 8, aanhef en onder a, onder i	Zie in deze implementatietabel bij artikel 3, derde en vierde lid, van de richtlijn storten afvalstoffen		
Artikel 8, aanhef en onder a, onder ii	Artikel 8.46 en 8.62b Bkl		
Artikel 8, aanhef en onder a, onder iii	Artikel 8.9, eerste lid, onder g, Bkl		
Artikel 8, aanhef en onder a, onder iv	Artikel 13.5 Ow en artikel 8.6 Ob		
Artikel 8, aanhef en onder b	Artikelen 10.3 en 10.14 Wm		
Artikel 8, aanhef en onder c	Artikel 8.59 en 8.62j Bkl		
Artikel 9, aanhef en onder a	Artikel 11c, eerste lid, onder a, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en Or		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 9, aanhef en onder b	Artikel 11c, eerste lid, onder b, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en artikel 8.25a en 8.62f, tweede lid, Bkl		
Artikel 9, aanhef en onder c	Paragraaf 8.2 Wm, artikel 11c Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en artikelen 8.57, 8.58 en 8.59 Bkl		
Artikel 9, aanhef en onder d	Artikel 11c, derde lid Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en artikel 8.57 en 8.62n, tweede lid, Bkl		
Artikel 10	Artikel 8.43 Wm en artikel 8.39 Bkl		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder a	Artikel 11f, eerste lid, onder b, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder b, eerste en tweede streepje	Artikel 11g Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder b, derde streepje	Artikelen 10.41 en 10.43 Wm		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder c	Artikel 11i Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 11, eerste lid, aanhef en onder d	Artikel 11f, vierde lid, onder b, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Artikel 11, tweede lid	Zie in deze implementatietabel bij artikel 3, vierde en vijfde lid, van de richtlijn storten afvalstoffen		
Artikel 12, aanhef en onder a	Artikelen 8.59, 8.59a, 8.60, 8.62g, 8.62h en 8.62i Bkl en Or		
Artikel 12, aanhef en onder b	Artikelen 8.58, 8.59, 8.59a, 8.62k, 8.62l, 8.62m en 8.62n Bkl		
Artikel 12, aanhef en onder c	Artikelen 8.57, 8.58, 8.59 en 8.62o Bkl en Or		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 13, aanhef en onder a en b	Artikel 8.47 Wm		
Artikel 13, aanhef en onder c	Artikel 8.49 Wm en artikel 32	Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land	
Artikel 13, aanhef en onder d	Artikelen 8.49 en 8.50 Wm, artikel 32	Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land en hoofdstuk 6 Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming	
Artikel 14	Artikel VI Besluit van 5 juli 2001 tot wijziging van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer en enige andere besluiten ter uitvoering van richtlijn 1999/31/EG van de Raad van de Europese Unie van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEG L 182) (Stb. 2001, 336)		
Artikel 15	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 16	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 17	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 18	Behoeven geen implementatie		Omzettingbepaling
Artikel 19	Behoeven geen implementatie		Inwerkingstredingsbepaling
Artikel 20	Behoeven geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I, onder 1	Behoeft geen implementatie		Betreft aspecten die zijn beoordeeld bij de locatiekeuze
Bijlage I, onder 2	Artikelen 8.47, 8.48, 8.49, 8.50, 8.56, 8.62c, 8.62d en 8.62e Bkl en Or		
Bijlage I, onder 3	Artikelen 8.25a, 8.47, 8.48, 8.49, 8.62c, 8.62d en 8.62e Bkl en Or		
Bijlage I, onder 4	Artikel 8.53 Bkl en Or		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Bijlage I, onder 5	Artikel 11c, eerste lid, onder d Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Bijlage I, onder 6	Artikel 8.48, 8.62f en 8.62n, tweede lid, Bkl en Or		
Bijlage I, onder 7	Artikel 11c, tweede lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Bijlage I, onder 8	Artikel 11f, zevende lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en hoofdstuk 3a Regeling acceptatie afvalstoffen op stortplaatsen		
Bijlage II, onder 1	Behoeft geen implementatie		
Bijlage II, onder 2, 3 en 4	Artikelen 11d en 11f Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Bijlage II, onder 5	Behoeft geen implementatie		Implementatieplicht volgt uit vaststellingsbesluit EU-norm
Bijlage II, onder 6	Artikel 11f, zevende lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		
Bijlage III, onder 1	Behoeft geen implementatie		Doelstelling
Bijlage III, onder 2	Behoeft geen implementatie		In Nederland wordt geen gebruik gemaakt van 'waterbalansen' als bedoeld in bijlage III van de richtlijn storten afvalstoffen
Bijlage III, onder 3	Artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land, hoofdstuk 6 Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming, artikelen 8.53, 8.56, 8.57, 8.59 en 8.62h Bkl en Or		
Bijlage III, onder 4, onder A	Artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land, hoofdstuk 6 Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming, artikelen 8.47, 8.55, 8.57, 8.58, 8.59 en 8.62i Bkl en Or		

Bepaling EU-regeling (richtlijn storten afvalstoffen)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Bijlage III, onder 4, onder B	Artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land, artikelen 8.57, 8.58 en 8.62 Bkl en Or		
Bijlage III, onder 4, onder C	Artikelen 8.57, 8.57a, 8.57b, 8.58, 8.59a, 8.62l en 8.62m Bkl en Or		
Bijlage III, onder 5	Artikelen 8.57 en 8.62n Bkl en Or		
Bijlage III, onder 6	Artikel 11f, zevende lid, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen		

Richtlijn winningsafval

Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende het beheer van afval van de winningsindustrieën en houdende wijziging van Richtlijn nr. 2004/35/EG (PbEU 2006, L 102)

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 1	Behoeft geen implementatie		Doel richtlijn
Artikel 2, eerste en tweede lid	Artikel 8.63, eerste lid, en bijlage I, onder A (winningsafvalstof, winningsafvalvoorziening en winningsafvalvoorziening categorie A) Bkl		
Artikel 2, derde lid, eerste zin	Artikel 8.63, tweede lid, Bkl		
Artikel 2, derde lid, tweede zin	Artikel 8.63, tweede lid, Bkl	De bevoegde autoriteit kan de voorschriften, voor het storten van niet-gevaarlijk afval uit de prospectie van mineralen, uitgezonderd aardolie en andere evaporieten dan gips en anhydriet, en ook voor het storten van niet-verontreinigde grond en afval uit de winning, de behandeling en de opslag van turf, versoepelen of daarvan ontheffing verlenen, mits aan artikel 4 is voldaan.	Omgezet zonder beleidsinhoudelijke wijziging.
Artikel 2, derde lid, derde zin	Artikel 8.63, tweede lid, Bkl	De lidstaten kunnen de voorschriften van artikel 11, lid 3, artikel 12, leden 5 en 6, artikel 13, lid 6, en de artikelen 14 en 16 versoepelen of daarvan ontheffing verlenen voor niet-gevaarlijk niet-inert afval, tenzij dit wordt gestort in een afvalvoorziening van categorie A.	Omgezet zonder beleidsinhoudelijke wijziging.
Artikel 2, vierde lid	Artikel 1.1, eerste lid, Wm, bijlage, onder A (stortplaats) Ow		
Artikel 3, aanhef en onder 1	Artikel 1.1 (afvalstoffen) Wm		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 3, aanhef en onder-2	Artikel 1.1 (gevaarlijke afvalstof) Wm en bijlage, onder A (gevaarlijke afvalstof) Ow		
Artikel 3, aanhef en onder 3	Bijlage I, onder A (inerte winningsafvalstoffen) Bkl		
Artikel 3, aanhef en onder 4	Behoeft geen implementatie		Begripsomschrijving; voor handelingen met verontreinigde grond gelden specifieke eisen
Artikel 3, aanhef en onder 5 tot en met 14	Behoeven geen implementatie		Begripsomschrijvingen
Artikel 3, aanhef en onder 15	Artikel 8.63 en bijlage I, onder A (winningsafvalvoorziening) Bkl		De begripsomschrijving in artikel 3, vijftiende lid, van de richtlijn winningsafval bevat naast een inhoudelijke omschrijving ook termijnen. Die termijnafbakening is niet overgenomen. Op grond van de nationale regelgeving is dus ook bij tijdelijke opslag sprake van een afvalvoorziening en wordt geen onderscheid gemaakt tussen een «afvalvoorziening» en een «voorziening voor (een nader gespecificeerde categorie) afval». Zie voor een toelichting hierop: Stb. 2008, 182, p. 32 en 33.
Artikel 3, aanhef en onder 16	Bijlage, onder A (ongewoon voorval) Ow		
Artikel 3, aanhef en onder 17	Behoeven geen implementatie		Begripsomschrijvingen
Artikel 3, aanhef en onder 18	Bijlage, onder A (beste beschikbare technieken) Ow		
Artikel 3, aanhef en onder 19 tot en met 29	Behoeft geen implementatie		Begripsomschrijvingen

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 4, eerste lid, eerste zin	Artikelen 1.6 tot en met 1.8 Ow en artikel 2.10 Bal		
Artikel 4, eerste lid, tweede zin	Artikelen 10.1 en 10.2 Wm en artikel 2.10 Bal		
Artikel 4, tweede lid	Paragraaf 8.2 en titel 17.1A Wm		
Artikel 4, derde lid	Titel 17.1A Wm en artikel 8.9, eerste lid, onder d, Bkl		
Artikel 5, eerste lid	Artikel 8.64 Bkl en Or		
Artikel 5, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Doelstelling afvalbeheersplan
Artikel 5, derde lid	Or		
Artikel 5, vierde lid	Artikel 8.64 Bkl		
Artikel 5, vijfde lid	Or		
Artikel 5, zesde lid	Afd. 4.1 en 10.6 Ob		
Artikel 6, eerste lid, eerste deel zin	Artikel 8.70 Bkl		
Artikel 6, eerste lid, tweede deel zin	Behoeft geen implementatie		Zie voor een toelichting: Stb. 2008, 182, p. 17 en 18
Artikel 6, tweede lid	Titel 8.3 Wm (nazorg), artikel 8.70 Bkl en Or (voor zover het gaat om de vastlegging van het preventiebeleid)		
Artikel 6, derde lid	Artikel 8.70 Bkl en Or		
Artikel 6, vierde lid, aanhef en onder a, b, c en d	Artikelen 6.1.3 en 6.3.1 Besluit veiligheidsregio's		
Artikel 6, vierde lid, slot	Artikel 17.5a Wm		
Artikel 6, vijfde lid	Afdeling 3.4 Awb en artikelen 6.1.4 en 6.3.3 Besluit veiligheidsregio's		
Artikel 6, zesde lid	Artikel 6a Besluit informatie inzake rampen en crises		
Artikel 7, eerste lid	Artikel 5.1 Ow en artikel 3.85 Bal		
Artikel 7, tweede lid	Or		
Artikel 7, derde lid	Artikel 8.9, tweede lid en paragraaf 8.5.2.7 Bkl		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 7, vierde lid	Paragraaf 5.1.1 Ow en afdeling 8.10 Bkl		
Artikel 7, vijfde lid	Artikel 33 Wet op het Centraal bureau voor de statistiek en artikel 2 Besluit gegevensverwerking CBS		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder a	Artikelen 3:11, 3:12 en 3:42 Awb en artikel 10.24, eerste lid, onder e, Ob		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder b	Artikel 10.22, derde lid Ob		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c	Artikel 3:12 Awb		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder d	Artikelen 3:11 en 3:12 Awb		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder e	Paragraaf 5.1.5 Ow, afdeling 3.4 Awb, artikel 10.24, eerste lid, onder e, Ob en afdeling 8.10 Bkl		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder f	Artikel 3:12 Awb		
Artikel 8, eerste lid, aanhef en onder g	Afdeling 3.4 Awb, Wob en artikel en 10.24 Ob		
Artikel 8, tweede lid, aanhef en onder a	Artikelen 3:11 en 3:12 Awb		
Artikel 8, tweede lid, aanhef en onder b	Artikel 3:14 Awb		
Artikel 8, derde lid	Paragraaf 5.1.5 Ow, artikel 10.24, eerste lid, onder e, Ob en afdeling 8.10 Bkl		
Artikel 8, vierde lid	Artikel 3:15 Awb		
Artikel 8, vijfde lid	Afdelingen 3.2 en 3.7 Awb		
Artikel 8, zesde lid, onder a	Artikel 3:44 Awb		
Artikel 8, zesde lid, onder b	Artikelen 3:46 en 3:47 Awb		
Artikel 8, zevende lid,	Awb, Wob en artikelen 10.24 en 10.25 Ob		
Artikel 9	Artikel 1.1 Wm en bijlage I, onder A		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
	(winningsafvalvoorziening categorie A) Bkl		
Artikel 10, eerste lid	Artikel 8.51 Bkl		
Artikel 10, tweede lid	Bijlage I, onder A (winningsafvalvoorziening en winningsafvalvoorziening categorie A) en artikel 8.51 Bkl		
Artikel 11, eerste lid	Artikel 8.65 Bkl		
Artikel 11 tweede lid, aanhef en onder a	Artikel 8.67, eerste lid, aanhef en onder b en c, Bkl en Or		
Artikel 11, tweede lid, aanhef en onder b	Artikelen 8.66, eerste lid, aanhef en onder a		
Artikel 11, tweede lid, aanhef en onder c	Artikel 8.67, eerste lid, aanhef en onder d en e, Bkl		
Artikel 11, tweede lid, aanhef en onder d en e	Or		
Artikel 11, tweede lid, slot	Artikel 8.67, tweede lid, Bkl		
Artikel 11, derde lid, eerste, tweede en derde zin	Artikelen 17.5a, 17.5b en 17.5c Wm		
Artikel 11, derde lid, vierde zin	Artikel 8.68, eerste lid, aanhef en onder a en onder b, Bkl		
Artikel 11, derde lid, vijfde zin	Artikel 8.68, tweede en derde lid, Bkl		
Artikel 12, eerste lid, in samenhang met het tweede en derde lid	Artikelen 8.47, derde lid, en 8.48, tweede lid, Wm		
Artikel 12, eerste lid, in samenhang met het vierde lid	Artikelen 8.48, tweede lid, 8.49 en 8.50 Wm		
Artikel 12, eerste lid, in samenhang met het vijfde lid	Artikelen 8.48, tweede lid, en 8.49 Wm		
Artikel 12, eerste lid, in samenhang met het zesde lid	Artikel 17.5d Wm		
Artikel 13, eerste lid, aanhef en onder a	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1° en 2°, Bkl		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie-regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 13, eerste lid, aanhef en onder b	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3°, Bkl		
Artikel 13, eerste lid, aanhef en onder c	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, Bkl		
Artikel 13, tweede lid	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder b, Bkl		
Artikel 13, derde lid,	Artikel 8.69, tweede lid, Bkl	Onder omstandigheden kan bevoegd gezag besluiten de voorschriften, bedoeld in artikel 13, eerste lid, aanhef en onder b en c, af te zwakken of te laten vervallen	Deze bevoegdheid is geïmplementeerd, zodat het bevoegd gezag deze beleidsvrijheid in het concrete geval kan toepassen
Artikel 13, vierde lid	Artikel 8.69, derde lid, Bkl		
Artikel 13, vijfde lid	Artikel 8.69, eerste lid, aanhef en onder c, en derde lid, Bkl		
Artikel 13, zesde lid	Behoeft geen implementatie		Cyanide wordt gebruikt bij de winning van edelmetalen, met name goud. Omdat dergelijke edelmetalen in de Nederlandse bodem niet voorkomen, zal de opslag van bij winningsactiviteiten vrijgekomen cyanidehoudend afval niet kunnen voorkomen.
Artikel 14	Artikel 13.5 Ow en artikel 8.6 Ob		
Artikel 15	Artikel 17.6, derde lid, Wm		
Artikel 16, eerste lid	Artikel 10.22, eerste lid, Ob		
Artikel 16, tweede lid	Artikel 10.22, derde lid, Ob		
Artikel 16, derde lid	Artikel 17.5a Wm en artikel 14 Besluit informatie inzake rampen en crises		
Artikel 17, eerste lid	Artikelen 8.66, eerste lid, 8.67, eerste lid en 8.68, eerste lid, Bkl		

Bepaling EU-regeling (richtlijn winningsafval)	Bepaling in implementatie- regeling of in bestaande regelgeving	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van beleidsruimte en andere toelichting
Artikel 17, tweede lid	Artikel 8.67, tweede lid, Bkl		
Artikel 18	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 19	Artikel 1a van de Wed		
Artikel 20	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikel 21, eerste en derde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Europese Commissie
Artikel 21, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Feitelijke verplichting
Artikelen 22 en 23	Behoeft geen implementatie		Procedurele bepalingen
Artikel 24	Behoeft geen implementatie		Bepaling is uitgewerkt (overgangsbepaling)
Artikel 25	Behoeft geen implementatie		Uitvoeringsbepaling
Artikel 26	Behoeft geen implementatie		Inwerkingtredingbepaling
Artikel 27	Behoeft geen implementatie		Adressaatbepaling
Bijlage I, onderdeel 1	Artikel 8.70 Bkl en Or		
Bijlage I, onderdeel 2	Artikel 6a Besluit informatie inzake rampen en crises		
Bijlage II	Or		
Bijlage III	Artikel 1.1 Wm en bijlage I, onder A (winningsafvalvoorziening categorie A) Bkl		

II ARTIKELSGEWIJS

HOOFDSTUK 1 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING

Als in deze toelichting wordt verwezen naar de Omgevingswet (de wet) respectievelijk de vier algemene maatregelen van bestuur, wordt verwezen naar de Staatsbladversies inclusief de aanvullingen daarop van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet respectievelijk dit ontwerpbesluit.

Artikel 1.1 (Besluit activiteiten leefomgeving)

In het opschrift van de artikelen is tussen vierkante haken [...] aangegeven wat de grondslag in de wet is als dat een ander artikel is dan artikel 4.3. Artikel 4.3 is alleen genoemd als grondslag voor wijzigingen van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) als deze nader is ingekleurd of gespecificeerd.

Onderdeel A (artikel 1.1 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 1.1 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 1.2 Bal)

De formulering van dit artikel is geharmoniseerd met artikel 1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) om te verduidelijken dat deze bepaling bedoeld is als een uitbreiding van het werkingsgebied.

Onderdeel C (artikel 2.1 Bal)

De wijziging in dit artikel houdt verband met het splitsen van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of op een zuiveringstechnisch werk in twee begrippen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.¹

Onderdeel D (artikel 2.2 Bal)

De artikelen 4.22, eerste lid, en 4.23, eerste lid, van de wet omschrijven de oogmerken van de algemene rijksregels voor milieubelastende activiteiten en wateractiviteiten. Deze oogmerken omvatten onder andere het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen. In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is in artikel 4.22, eerste lid, onder c, 'het verbeteren' toegevoegd. In lijn daarmee is dit ook in artikel 2.2, eerste lid, onder c, onder 2°, Bal toegevoegd. Daarmee wordt dit onderdeel ook meer in overeenstemming gebracht met de artikelen 6.2, 7.2, 16.2 en 17.2 Bal, waarin 'het verbeteren' van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen al onderdeel uitmaakte van de omschrijving van het oogmerk voor wateractiviteiten.

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden verder de oogmerken van rijksregels over wateractiviteiten in artikel 4.23 van de wet aangepast. De zinsnede over op grond van de wet aan watersystemen toegekende functies wordt geschrapt, onder meer omdat dit onbedoeld tot een beperking leidt van de mogelijkheden om bij het stellen van maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften rekening te houden met feitelijk aanwezige functies die niet op grond van de wet aan een watersysteem zijn toegekend. Deze wijziging is overgenomen in artikel 2.2, eerste lid, onder c, onder 9°, en in het tweede lid, onder c, Bal.

---

¹ Zie de memorie van toelichting, *Kamerstukken II 2017/18*, 34986, nr. 3, p. 341.

Daarnaast worden in het tweede lid van het artikel de onderdelen a en b omgedraaid. Deze volgorde sluit beter aan bij de volgorde waarin de oogmerken in artikel 4.23 van de wet zijn opgenomen. Deze volgorde is bovendien in vergelijkbare artikelen 6.2, 7.2 en 15.2 Bal al aangehouden. Ook wordt het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringstechnisch werk gesplitst in twee begrippen, in aansluiting op het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel E (artikel 2.4 Bal)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 2.1 Bal bij dit besluit (onderdeel C).

Onderdeel F (artikel 2.6 Bal)

In dit artikel wordt een activiteit toegevoegd waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt aangewezen als bevoegd gezag. Het gaat om de milieubelastende activiteit die geheel of in hoofdzaak wordt verricht op een locatie als bedoeld in artikel 5.28, onder b, Bkl (tweede lid, onder c). Dit zijn de locaties die zijn genoemd in bijlage IX, onder D, bij dat besluit waaromheen bij de Omgevingsregeling begrensde civiele explosieaandachtsgebieden zijn gelegen. Twee van de drie genoemde locaties zijn locaties van TNO. De derde locatie is het complex Ulicoten waar grootschalige opslag van in beslag genomen vuurwerk plaatsvindt. Onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat daarvoor bevoegd gezag op grond van de bijzondere regeling in artikel 2.4, vierde lid, van die wet. Onder de Omgevingswet wordt die bijzondere bevoegdheidsgrondslag gecontinueerd in de artikelen 5.11, derde lid, en 5.12, vierde lid. In artikel 4.11, eerste lid, onder b, van het Omgevingsbesluit (Ob) zoals gewijzigd met het Invoeringsbesluit Omgevingswet, wordt voor de genoemde locaties niet langer gebruik gemaakt van die grondslag, maar worden de locaties opgenomen in de reguliere regeling voor bevoegd gezag. In artikel 2.6 wordt die regeling van het Ob gevolgd. Verder wordt ter verbetering van de leesbaarheid de volgorde van de opsomming gewijzigd en wordt een deel van de opsomming opgenomen in een nieuw tweede lid.

Onderdeel G (artikel 2.7 Bal)

De wijziging van artikel 2.7 is redactioneel en bedoeld om artikel 2.7 te laten aansluiten op artikel 3.320 (aanwijzing milieubelastende activiteiten).

Onderdeel H (artikel 2.11 Bal)

De wijziging in de aanhef van het eerste en derde lid houdt verband met het splitsen van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringstechnisch werk in twee begrippen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Met de tekstuele wijziging in het eerste lid, onder, wordt meer aangesloten bij de formulering van artikel 1.7, onder b, van de wet. In het tweede lid, onder j, komt de termijn van acht weken voor het afvoeren van afvalstoffen na beëindiging van de activiteit in hoofdstuk 3 te vervallen. De verplichting om afvalstoffen na beëindiging van de activiteit af te voeren blijft bestaan. Uit de zorgplicht volgt bovendien al dat dit afvoeren binnen een redelijke termijn moet gebeuren. Wat een redelijke termijn is, is afhankelijk van het soort afvalstoffen. Onder een redelijke termijn wordt in beginsel 8 weken verstaan, maar het zal van de omstandigheden van het geval afhangen of dit langer of korter is. Uiteraard zal een redelijke termijn bij gevaarlijk afval korter zijn dan bij bijvoorbeeld snoeihout.

Onderdeel I (artikel 2.12 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 2.1 Bal bij dit besluit (onderdeel C).

Onderdeel J (artikel 2.13 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vervalt artikel 5.35 van de wet en wordt aan de grondslag om maatwerkvoorschriften te kunnen stellen en de grondslag om bij maatwerkvoorschriften te kunnen afwijken van de algemene regels in artikel 4.5 van de wet telkens toegevoegd dat het daarbij ook kan gaan om vergunningvoorschriften. Hiermee wordt het systeem van aanvullen en afwijken van algemene regels verduidelijkt. In verband hiermee wordt in de aanhef van het eerste lid van artikel 2.13 Bkl de verwijzing naar artikel 5.35 van de wet vervangen door een verwijzing naar artikel 4.5.

De wijzigingen in het eerste lid, onder a, en het zesde lid houden verband met het splitsen van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringstechnisch werk in twee begrippen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Het vijfde en zesde lid worden aangevuld door de artikelen 8.98 tot en met 8.100 Bkl van overeenkomstige toepassing te verklaren op het stellen van maatwerkvoorschriften. In dit lid waren al alle relevante dwingende bepalingen over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning van de afdelingen 8.5 en 8.9 Bkl van overeenkomstige toepassing verklaard. Ook afdeling 8.10 van dat besluit, over actualisering, wijziging en intrekking van omgevingsvergunningen, bevat echter dwingende bepalingen voor omgevingsvergunningen. Deze bepalingen moeten ook voor maatwerkvoorschriften gelden.

Op grond van artikel 8.98 Bkl moet het bevoegd gezag binnen vier jaar na de bekendmaking van nieuwe of herziene BBT-conclusies over de hoofdactiviteit van een ippc-installatie bezien of de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften voldoen aan die nieuwe BBT-conclusies, aan overige BBT-conclusies en aan informatiedocumenten als bedoeld in bijlage XVIII, onder A, van dat besluit, die sinds de verlening van de omgevingsvergunning of de laatste toetsing zijn vastgesteld of herzien. Als daarbij blijkt dat actualisering nodig is, moet dat binnen vier jaar na die bekendmaking gebeuren. Deze bepalingen zijn strikt genomen alleen van toepassing op de hoofdactiviteit van een ippc-installatie, nu alleen die hoofdactiviteit het onderwerp van BBT-conclusies is. Aangezien ippc-installaties vergunningplichtig zijn voor de milieubelastende activiteit en (voor zover het gaat om lozingen die in BBT-conclusies zijn beschreven) ook voor het lozen van afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam, zullen er alleen in uitzonderlijke situaties maatwerkvoorschriften van toepassing zijn op dergelijke installaties die aanpassing behoeven in de gevallen beschreven in artikel 8.98 Bkl. In theorie kan er in twee situaties sprake zijn van dergelijke maatwerkvoorschriften:

1) Als de ippc-installatie onderdeel is van een grotere milieubelastende activiteit of lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam, en die grotere activiteit niet als geheel vergunningplichtig is, kunnen soms maatwerkvoorschriften gelden die een bepaald milieuaspect voor de gehele activiteit, inclusief de ippc-installatie, regelen. Het zou bijvoorbeeld kunnen gaan om de totale hoeveelheid afvalwater die vanuit de activiteit geloosd mag worden, in verband met de omvang van het rioolstelsel waarop geloosd wordt. Een dergelijke regel kan niet als vergunningvoorschrift worden gesteld, omdat de reikwijdte van de vergunning kleiner is, maar kan dus wel als maatwerkvoorschrift gelden. Het is niet uit te sluiten dat een dergelijk maatwerkvoorschrift ook betrekking heeft op aspecten die geregeld zijn in BBT-conclusies of in informatiedocumenten als bedoeld in bijlage XVIII, onder A, Bkl.

2) Wat betreft lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam is de vergunningplicht meestal beperkt tot lozen van afvalwater. Naast afvalwater kunnen ook andere stoffen in het oppervlaktewater geraken, waaronder bijvoorbeeld het verwaaien van vaste stof vanuit de opslag, morsverliezen bij overslag van producten en emissies bij onderhoud aan kades, aanlegsteigers met laad- en los leidingen. Wanneer die stoffen direct op een oppervlaktewaterlichaam gebracht worden, is ook sprake van een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam. Het is niet uit te sluiten dat een deel van deze niet vergunningplichtige lozingsactiviteiten vanuit onderdelen van ippc-installaties plaatsvindt, en dat BBT-conclusies of informatiedocumenten als bedoeld in bijlage XVIII, onder A, Bkl mede daarop betrekking hebben. Mocht met betrekking tot dergelijke lozingen maatwerk wenselijk zijn, dan zal dat worden vormgegeven als maatwerkvoorschrift, en niet als vergunningvoorschrift.

In beide bovenbeschreven situaties is het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 8.98 Bkl relevant.

Artikel 8.99, eerste lid, Bkl verplicht het bevoegd gezag om de voorschriften bij een omgevingsvergunning te wijzigen als blijkt dat de verontreiniging die de activiteit veroorzaakt door de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu verder kan, of door de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu verder moet worden ingeperkt. Hierbij is van belang dat de verplichting om vergunningvoorschriften regelmatig te bezien (opgenomen in artikel 5.38 van de wet) niet van overeenkomstige toepassing is op maatwerkvoorschriften. Een dergelijke algemene verplichting voor alle maatwerkvoorschriften zou onnodige lasten voor de bevoegde instanties met zich meebrengen. Maatwerkvoorschriften hebben veelal betrekking op specifieke onderwerpen en aspecten, en die hebben niet altijd relatie met de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu of de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu. Het bevoegd gezag kan uitgaande van de gestelde maatwerkvoorschriften en de achtergronden daarvan zelf bepalen welke van de maatwerkvoorschriften regelmatig aandacht verdienen. De nieuwe verwijzing naar artikel 8.99, eerste lid, Bkl houdt dan ook geen zelfstandige plicht in tot het regelmatig bezien van maatwerkvoorschriften, maar bepaalt slechts dat als blijkt dat vanwege de genoemde ontwikkelingen de verontreiniging die de activiteit veroorzaakt verder kan, dan wel moet, worden ingeperkt, dat maatwerkvoorschrift ook daadwerkelijk gewijzigd wordt.

Artikel 8.100 Bkl verplicht om een omgevingsvergunning in te trekken als door toepassing van artikel 8.99, tweede lid, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Dit artikel is naar zijn aard alleen van toepassing op maatwerkvoorschriften waarmee de algemene rijksregels worden versoepeld. Het intrekken van een maatwerkvoorschrift dat de algemene rijksregels aanscherpt, leidt er immers toe dat nog verder wordt afgeweken van het niveau van beste beschikbare technieken.

Naar aanleiding van de consultatiereacties worden verwijzingen naar afdeling 8.3 Ob toegevoegd. In deze afdeling van het Omgevingsbesluit wordt bepaald bij welke activiteiten financiële zekerheid wordt of kan worden gesteld in vergunningvoorschriften. Met de verwijzingen wordt de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften gelijkgetrokken met de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in vergunningvoorschriften.

Onderdeel K (artikel 2.14 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.6 van de wet]

Dit is een wetstechnische aanpassing in lijn met de formulering van artikelen 2.1 e.v. van de wet.

Onderdeel L (artikel 2.15 Bal) [artikel 5.2 van de wet]

Onder de Wet milieubeheer waren inrichtingen die gevestigd zijn op een gesloten stortplaats in alle gevallen vergunningplichtig. Deze vergunningplicht is niet overgenomen in het Bal. Het wordt aan de provincies – die de zorg voor deze gesloten stortplaatsen hebben – overgelaten om met regels in de omgevingsverordening in een passend beschermingsniveau te voorzien. Zij moeten dan wel de mogelijkheid hebben om, ten opzichte van de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen van milieubelastende activiteiten in het Bal, een aanvullend verbod in te stellen om zonder omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit activiteiten op dergelijke stortplaatsen te verrichten. Artikel 2.15, tweede lid, Bal stond daar onbedoeld aan in de weg. Dat wordt met deze wijziging gerepareerd.

Zie voor nadere uitleg over de wijziging in het eerste lid de toelichting bij de wijziging van artikel 2.1 Bal bij dit besluit (onderdeel C).

Onderdeel M (artikel 2.20 Bal)

Dit is een tekstuele aanpassing die aansluit aan bij de formulering van artikel 16.56, eerste lid, van de wet de artikelen 6.11, eerste lid, en 7.11, eerste lid, Bal en de wijziging van artikel 17.11, eerste lid, Bal.

Onderdeel N (artikel 2.22 Bal)

Dit is een tekstuele aanpassing in lijn met de formuleringen in afdeling 19.1 van de wet.

Onderdeel O (artikel 3.1 Bal)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 2.1 Bal bij dit besluit (onderdeel C).

Onderdeel P (artikel 3.2 Bal)

Dit is een redactionele aanpassing in lijn met formuleringen elders in het Bal.

Onderdeel Q (§ 3.2.1 (nieuw) Bal)

In paragraaf 3.2.1 zijn regels opgenomen over het exploiteren van een (grote) stookinstallatie. De paragraaf wordt aangevuld met regels over het exploiteren van kleine en middelgrote stookinstallaties.

Het Rijk stelt regels voor de luchtemissies van stookinstallaties onder andere ter uitvoering van Europese regelgeving die beoogt om een gelijk speelveld en gelijk beschermingsniveau in Europa te waarborgen. De stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 tot 50 MW vallen onder de richtlijn middelgrote stookinstallaties² (of mcpd) en zijn momenteel geïmplementeerd in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer. De regels over kleine en middelgrote stookinstallaties komen terug in drie besluiten: het Bal, het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en het Bkl. In paragraaf 2.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit wordt de afbakening aangegeven.

Artikel 3.4 (nieuw) Bal

Eerste lid

Dit artikel geeft aan dat het exploiteren van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen (belasting op onderwaarde) van meer dan 100 kW een milieubelastende activiteit is waarvoor de hoofdstukken 2 tot en met 5 gelden. Via de combinatie van dit artikel met artikel 3.1 is het lozen vanuit deze activiteit een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringstechnisch werk waarvoor deze hoofdstukken gelden.

Kleine en middelgrote stookinstallaties zijn voornamelijk dienend aan een proces of aan een gebouw. Meestal gaat het om het opwekken van warmte (gebouw- of procesverwarming) en/of kracht (bijvoorbeeld de aandrijving van pompen of compressoren of elektriciteitsproductie). Er zijn echter ook kleine of middelgrote stookinstallaties die een zelfstandige functie hebben. Het gaat dan om energiecentrales voor de productie van elektriciteit of zogenoemde utilities in de industrie voor grootschalige opwekking van stoom, elektriciteit of warmte. Stookinstallaties bij een huishouden vallen buiten het toepassingsbereik.

Er is gekozen voor de term 'exploiteren' van een stookinstallatie. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat het exploiteren van een stookinstallaties inhoudt dat deze daadwerkelijk wordt gebruikt. De regels zijn overigens ook van toepassing in periodes dat de stookinstallatie niet aan staat. Er gelden dan bijvoorbeeld bepaalde (administratieve) verplichtingen.

---

² Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313).

100 kW-grens

Een nominaal thermisch ingangsvermogen van 100 kW komt in de praktijk nagenoeg overeen met de grens van 130 kW gedefinieerd op bovenwaarde, zoals die in het Besluit omgevingsrecht (Bijlage I, onderdeel C, categorie 1.1 juncto artikel 2.1) wordt gehanteerd. De 100 kW-grens sluit aan bij de grens die in het Bbl wordt gehanteerd bij de keuringsplicht voor gasgestookte toestellen, die op zijn beurt is gebaseerd op de grens van de keuringsplicht voor die toestellen in het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Voor niet-gasgestookte stookinstallaties geldt in het Activiteitenbesluit milieubeheer een keuringsplicht vanaf 20 kW. Deze grens is overgenomen in het Bbl, maar niet in het Bal, omdat deze grens in de praktijk vrijwel alleen betrekking heeft op het gebouwgebonden stoken van biomassa in gebouwen. Niet-gasgestookte stationaire stookinstallaties kleiner dan 100 kW voor indirect gestookte processen komen in de praktijk niet of nauwelijks voor, zodat in het Bal een grens van 100 kW als aanwijzing voor een milieubelastende activiteit kan worden gehanteerd.

Hoewel er in deze paragraaf geen bovengrens is aangebracht met betrekking tot het vermogen van de stookinstallaties, zal deze in de praktijk meestal bij 50 MW liggen. Daarboven is sprake van een IPPC-installatie en is in beginsel paragraaf 3.3.2 (grootschalige energieopwekking) van toepassing en gelden de algemene regels van paragraaf 4.3 over de grote stookinstallatie. Stookinstallaties op offshore platforms in de exclusieve economische zone zijn in paragraaf 4.3 uitgezonderd, daarom kan deze paragraaf ook van toepassing zijn op stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 50 MW.

Tweede lid

Niet alle kleine of middelgrote stookinstallaties vallen onder de paragraaf. Stookinstallaties waarin afvalstoffen worden verbrand vallen onder de regels voor de nuttige toepassing of verwijdering van afvalstoffen.

Door het vervangen van het begrip inrichting uit de Wet milieubeheer door het begrip milieubelastende activiteit vallen in beginsel niet-bedrijfsmatige activiteiten ook onder de reikwijdte van de Omgevingswet en haar AMvB's. Door alleen regels te stellen over stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 100 kW zal een doorsnee particulier huishouden echter doorgaans niet onder de reikwijdte van de paragraaf vallen.

Tot slot is het exploiteren van – kort gezegd – een mobiele stookinstallatie uitgezonderd van het werkingsgebied van de aanwijzing. Dit wordt namelijk geregeld door Europees bronbeleid: Verordening (EU) 2016/1628 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2016 inzake voorschriften met betrekking tot emissiegrenswaarden voor verontreinigende gassen en deeltjes en typegoedkeuring voor in niet voor de weg bestemde mobiele machines gemonteerde interne verbrandingsmotoren, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1024/2012 en (EU) nr. 167/2013, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn 97/68/EG (PbEU 2016, L 252).

Ecodesign

Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten stelt een kader vast voor de minimale eisen voor ecologisch ontwerp waaraan energieverbruikende producten moeten voldoen. Alleen producten die aan deze eisen voldoen mogen in de EU worden verkocht of gebruikt. Er zijn diverse verordeningen vastgesteld ter uitvoering van deze richtlijn. Voor het Bal is vooral de 'ecodesign'-verordening relevant. Dit is een uitvoeringsverordening die regels bevat over het ecologisch ontwerp voor

ruimteverwarmingstoestellen en combinatieverwarmingstoestellen (cv-ketels).³ Daarnaast is een uitvoeringsverordening opgesteld over het gebruik van vaste brandstoffen bij verwarmingsketels.⁴ Ketels gestookt op gas of olie met een nominaal thermisch ingangsvermogen tot en met 400 kW, en ketels gestookt op biomassa met een nominaal thermisch ingangsvermogen tot en met 500 kW vallen wel onder deze paragraaf, maar regels over de emissies zijn opgenomen in de ecodesign-verordeningen. Daarvoor zijn in het Bal dan ook geen emissiegrenswaarden opgenomen. Het Ecodesignlabel voor cv-ketels is sinds 26 september 2015 van toepassing, dat voor biomassaketels is vanaf 1 januari 2020 van toepassing.

Artikel 3.5 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 3.5 worden als vergunningplichtige gevallen aangewezen stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 100 kW waarin een andere stof wordt verstoekt dan aardgas, propaangas, butaangas, vergistingsgas, biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214, lichte olie, halfzware olie, gasolie en rie-biomassa en pellets gemaakt uit rie-biomassa, voor zover wordt gestookt in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW. Deze brandstoffen worden standaard brandstoffen genoemd.

De niet-standaard brandstoffen verschillen van de standaard brandstoffen in hun emissies, omdat er veelal andere componenten in aanwezig kunnen zijn waarvan de emissies het beste in een vergunning geregeld kunnen worden of omdat de opslag bijzondere aandacht nodig heeft. Het gaat in die gevallen immers om maatwerk.

Naast rie-biomassa zijn ook 'pellets gemaakt uit rie-biomassa' genoemd om te verduidelijken dat ook deze pellets onder de standaardbrandstoffen worden begrepen. Qua samenstelling zijn zij gelijkwaardig aan bijvoorbeeld hout en qua verbranding geven zij zelfs betere resultaten dan veel andere soorten biomassa. Bij een strikte uitleg van de definitie van biomassa zou hierover twijfel kunnen ontstaan, omdat in die definitie de herkomst van de betreffende materiaal relevant is. Aangezien de pellets strikt genomen uit een industrieel proces afkomstig zijn, is met de toevoeging 'gemaakt uit rie-biomassa' duidelijkheid geschapen. In onderdeel i wordt een grens van 15 MW gesteld omdat hierboven de installaties zodanig groot worden dat een vergunning is vereist. Dit gaat niet zozeer om de verbranding, maar om andere milieuaspecten zoals de opslag van biomassa en de externe veiligheid.

Naast de vergunning kunnen algemene regels op de stookinstallatie van toepassing zijn. De verwijzing naar de algemene regels is opgenomen in artikel 3.6.

Artikel 3.6 Bal (nieuw)

Met deze wijziging worden verwijzingen aan artikel 3.6 toegevoegd naar de paragrafen 4.4 (afvalverbranding), 4.31 (kleine en middelgrote stookinstallaties, gestookt op standaardbrandstoffen en 4.32 (middelgrote stookinstallaties, gestookt op niet-standaardbrandstoffen). In deze toegevoegde paragrafen worden algemene regels gesteld voor kleine en middelgrote stookinstallaties over emissies naar de lucht, keuringseisen voor het waarborgen van een schone verbranding, veilig functioneren en zuinig gebruik van energie.

In artikel 3.6 is ook een verwijzing toegevoegd naar de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie. Deze kosten-batenanalyse moet worden verricht voorafgaand aan de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.4, op de wijze die in paragraaf 5.2.3 is bepaald. De kosten-batenanalyse komt

---

³ Verordening (EU) nr. 813/2013 van de Commissie van 2 augustus 2013 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat eisen inzake ecologisch ontwerp voor ruimteverwarmingstoestellen en combinatieverwarmingstoestellen betreft (PbEU 2013, L 239).

⁴ Verordening (EU) 2015/1189 van de Commissie van 28 april 2015 tot uitvoering van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de eisen inzake ecologisch ontwerp voor verwarmingsketels voor vaste brandstoffen betreft (PbEU 2015, L 193).

voort uit de richtlijn energie-efficiëntie (artikel 14). Niet iedere stookinstallatie valt onder het toepassingsbereik van de kosten-batenanalyse: alleen bij het oprichten of ingrijpend renoveren van installaties met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20 MW moet een analyse gemaakt worden. Het toepassingsbereik en overige regels over de kosten-batenanalyse worden nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij paragraaf 5.2.3.

De modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht worden aangezet voor de stookinstallaties die op grond van artikel 3.5 vergunningplichtig zijn.

Onderdeel R (artikel 3.8 Bal)

Dit is een tekstuele wijziging volgens de lijn van verwijzing naar andere paragrafen in het Bal.

Onderdelen S en T (artikelen 3.12 en 3.13 Bal)

In paragraaf 2.10 van het algemeen deel van de nota van toelichting is uitgelegd dat ervoor is gekozen om geen gebruik te maken van de grondslag die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in de wet wordt opgenomen om beoordelingsregels te stellen die alleen zijn gericht op de vraag of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Dat betekent dat voor het beoordelen van vergunningaanvragen het volledige toetsingskader van toepassing is. Om misverstanden te voorkomen is besloten, mede naar aanleiding van een reactie die tijdens de consultatie naar voren is gebracht, in de kopjes van de artikelen met de aanwijzing vergunningplicht de zinsnede 'alleen vanwege mer-beoordeling' te laten vervallen. Ook is een aantal artikelen waarmee vergunningplichten worden aangewezen samengevoegd.

Onderdeel U (artikel 3.14 Bal)

Dit is een tekstuele wijziging volgens de lijn van verwijzing naar andere paragrafen in het Bal.

Onderdelen V en W (artikelen 3.15 en 3.17 Bal)

Om de aanwijzing van de milieubelastende activiteit in artikel 3.15 in lijn te brengen met andere artikelen waarin milieubelastende activiteiten worden aangewezen, wordt 'het aanwezig hebben van een koelinstallatie' gewijzigd in 'het exploiteren van een koelinstallatie'. In lijn met vergelijkbare artikelen in andere paragrafen wordt in de uitzondering in artikel 3.17, eerste lid, verwezen naar artikel 3.16, eerste lid, waarin de vergunningplichtige gevallen worden aangewezen.

Onderdeel X (artikel 3.19 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 3.19, eerste lid, komt de vergunningplicht voor gesloten bodemenergiesystemen met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer te vervallen. Deze vergunningplicht heeft tot doel om de samenhang tussen naburige bodemenergiesystemen in de gaten te houden en negatieve interferentie tussen bodemenergiesystemen te voorkomen. Deze doelen vormen in feite een gebruiksruimtevragestuk, dat in het ruimtelijke kader van decentrale overheden een plaats moet krijgen. Om die reden is ervoor gekozen om de vergunningplicht in het Bal te laten vervallen, en het vraagstuk te doen landen in de regels over het omgevingsplan.

De algemene regels in hoofdstuk 4 Bal over het voorkomen van interferentie blijven van toepassing, ook op gesloten bodemenergiesystemen. Mocht er onverhoopt interferentie optreden tussen systemen, of het bodemenergiesysteem om andere redenen niet de doelmatige hoeveelheden warmte en koude leveren, dan bieden die regels het bevoegd gezag de mogelijkheid om alsnog op te treden.

Onderdeel Y (artikel 3.22 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In het eerste lid (nieuw) vervalt onderdeel g. In dit onderdeel is als vergunningplichtig aangewezen het opslaan van propaan of propeen in meer dan twee opslagtanks. Over de redenen voor het vervallen van deze vergunningplicht wordt verwezen naar paragraaf 2.11 van het algemene deel van de nota van toelichting.

Met het nieuwe tweede lid wordt geregeld dat het verbod van het eerste lid niet geldt voor het opslaan van LPG dat plaatsvindt voor het tanken van voertuigen of werktuigen of voor het opslaan van vloeibaar gemaakt vergistingsgas. De vergunningplicht voor het tanken van voertuigen met LPG vervalt met het onderhavige besluit (in de artikelen 3.286 en 3.297 Bal) en het zou niet logisch zijn als de vergunningplicht zou kunnen 'herleven' op grond van artikel 3.22 Bal. LPG bestaat namelijk uit een mengsel van propaan en butaan. Het opslaan van vloeibaar gemaakt vergistingsgas is uitgezonderd van de vergunningplicht omdat de algemene regels in paragraaf 4.88 voldoende beschermingsniveau bieden en een aanvullende vergunningplicht geen meerwaarde heeft.

Onderdeel Z (artikel 3.23 Bal)

In het tweede lid is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de module voor zeer zorgwekkende stoffen van toepassing zijn.

Onderdelen AA en AB (artikelen 3.24 en 3.25 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In de artikelen 3.24 en 3.25 ontbraken ten onrechte de vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 4.2 en 4.3. Daardoor was het onduidelijk welke regels daarvoor golden. Met het toevoegen van deze ADR-klassen wordt deze omissie hersteld. Omdat er op dit moment geen PGS-richtlijn beschikbaar is met voorschriften is het opslaan van deze stoffen vergunningplichtig.

Onderdeel AC (artikel 3.26 Bal)

De wijzigingen in dit artikel zijn ter verbetering van de uniformiteit in de formuleringen van de richtingaanwijzers. Hiermee zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Onderdeel AD (artikel 3.27 Bal)

In de aanhef van het eerste lid vervalt 'in verpakking'. Deze wijziging hangt samen met de wijziging in het tweede lid, onder a, waarmee de milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in de paragrafen 3.2.7 (opslagtank voor gassen), 3.2.8 (opslagtank voor vloeistoffen en tankcontainer of verpakking die wordt gebruikt als opslagtank voor vloeistoffen) en 3.2.12 (opslaan van vaste minerale anorganische meststoffen) worden uitgezonderd van de aanwijzing in deze paragraaf. Daarmee is er ook sprake van een duidelijke afbakening met de genoemde paragrafen. Door het vervallen van 'in verpakking' wordt bovendien bereikt dat in de praktijk voor de toepassing van Rijksregels geen discussie hoeft te worden gevoerd over de vraag of iets wel of geen verpakking is. Of de regels van toepassing zijn is alleen afhankelijk van de aard en de hoeveelheid van de stoffen die worden opgeslagen en niet van de wijze waarop dat plaatsvindt. Uiteraard dient wel aan de algemene regels van paragraaf 4.98 te worden voldaan als de gevaarlijke stoffen worden opgeslagen in verpakking.

Onderdeel AE (artikel 3.28 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In de aanhef van het eerste lid wordt 'opslagvoorziening' gewijzigd in 'opslagplaats'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. De enige reden voor deze wijziging is gelegen in de mogelijke begripsverwarring door de betekenis die het begrip 'opslagvoorziening' heeft in het algemene spraakgebruik en de specifieke betekenis die daaraan wordt gegeven in bijvoorbeeld de PGS 15. Met het begrip 'opslagplaats' wordt beter tot uitdrukking gebracht wat daarmee wordt bedoeld, namelijk iedere plek of plaats waar gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, zoals een bouwwerk of een onderdeel daarvan, een brandwerende constructie die geen onderdeel is van een bouwwerk,

een brandveiligheidskast, een paardenbox of een andere ruimtelijk afgescheiden plaats. Door het begrip 'opslagvoorziening' niet te gebruiken wordt bereikt dat in de praktijk geen discussie hoeft te worden gevoerd over de vraag of het opslaan van gevaarlijke stoffen wel of niet vergunningplichtig is als er sprake is van een opslagplaats die niet voldoet aan de eisen van PGS 15. Of de vergunningplicht geldt is alleen afhankelijk van de aard en de hoeveelheid van de stoffen die worden opgeslagen en niet van de wijze waarop of de plaats waar dat plaatsvindt. Uiteraard moet wel aan de algemene regels van paragraaf 4.98 worden voldaan. Dat betekent bijvoorbeeld dat de gevaarlijke stoffen moeten worden opgeslagen in een opslagvoorziening die voldoet aan PGS 15. In verband met de consistentie wordt in onderdeel g 'in gasflessen' toegevoegd. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd, de wijziging dient alleen ter verduidelijking. Met de wijziging in onderdeel h wordt verduidelijkt dat het gaat om de gevaarlijke stoffen die zijn genoemd in de onderdelen a, b en c.

Onderdeel AF (artikel 3.33 Bal)

Aan het tweede lid wordt een nieuw onderdeel d toegevoegd waarin een uitzondering wordt opgenomen voor het opslaan van airbags of gordelspanners. Gebleken is dat enkele modellen airbags en gordelspanners onder ADR-klasse 1.4 kunnen vallen. Voor het opslaan van stoffen die onder ADR-klasse 1.4 vallen, gelden regels op grond van de Arbeidsomstandighedenwet. Omdat aanvullende regels in het Bal niet nodig zijn wordt deze uitzondering op de aanwijzing van de milieubelastende activiteit toegevoegd.

Onderdeel AG (artikel 3.34 Bal)

Rookzwak kruit kan ook van ADR-klasse 1.1 of 1.4 zijn. Om te voorkomen dat voor het opslaan van rookzwak kruit van ADR-klasse 1.1 en 1.4 geen ondergrens geldt voor de vergunningplicht op grond van onderdeel f, zijn de onderdelen a en b aangevuld.

Onderdeel AH (artikel 3.38 Bal)

De wijzigingen in dit artikel zijn ter verbetering van de uniformiteit in de formuleringen van de richtingaanwijzers. Hiermee zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Onderdeel AI (artikel 3.39 Bal)

In artikel 3.39, eerste lid, onder d, was bepaald dat het op de locatie van productie mengen van afvalstoffen die behoren tot verschillende categorieën van afvalstoffen, onder de aanwijzing als milieubelastende activiteit valt, als het gescheiden houden en gescheiden afgeven ervan gelet op het Landelijk afvalbeheerplan niet kan worden verlangd. Het Landelijk afvalbeheerplan gaat echter alleen voor bedrijfsafvalstoffen in op de vraag of het gescheiden houden en gescheiden afgeven nodig is. Het mengen van gevaarlijke afvalstoffen met afvalstoffen van een andere categorie valt altijd onder de aanwijzing als milieubelastende activiteit. Om die reden is onderdeel d toegespitst op gevaarlijke afvalstoffen en is een nieuw onderdeel e toegevoegd over bedrijfsafvalstoffen.

In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met de wijziging in het eerste lid, onder h (nieuw), is het woord 'afval' veranderd in 'afvalstof'.

Aan het eerste lid is een nieuw onderdeel g toegevoegd, waarmee het mengen van afvalstoffen binnen een van de categorieën 10, 11, 110 of 111 van bijlage II ook onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit worden gebracht. Op grond van onderdeel f viel het mengen van afvalstoffen met afvalstoffen die vallen onder een andere categorie van afvalstoffen al onder de aanwijzing. Voor deze categorieën is ook mengen binnen de categorie niet toegestaan voordat bij vergunningverlening is getoetst of dit in overeenstemming is met het mengbeleid uit het Landelijk afvalbeheerplan. Het gaat bij deze categorieën om gevaarlijke en niet gevaarlijke

procesafhankelijke industriële afvalstoffen van productieprocessen die niet vallen onder een andere categorie en gevaarlijke en niet gevaarlijke overige afvalstoffen die op een stortplaats gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Landelijk afvalbeheerplan. Zie hiervoor ook paragraaf B.7.5.3 van het Landelijk afvalbeheerplan. In artikel 3.40, 3.195 en 3.196 is daarom geregeld dat voor het mengen van afvalstoffen binnen deze categorieën een vergunning is vereist.

Onderdeel AJ (artikel 3.40 Bal)

In het derde lid was bepaald dat de vergunningplicht niet geldt voor het scheiden van afvalstoffen, als het opslaan van de afvalstoffen niet als vergunningplichtig is aangewezen in dit hoofdstuk. Dit hoofdstuk is echter te ruim, omdat voor het scheiden van afvalstoffen alleen een vergunningplicht moet gelden, als de opslag ervan met het oog op een doelmatig beheer van afvalstoffen vergunningplichtig is. Als het opslaan van afvalstoffen om een andere reden vergunningplichtig is, bijvoorbeeld vanwege externe veiligheid, is er geen reden om het scheiden van de afvalstoffen als vergunningplichtig aan te wijzen. Daarom is de verwijzing naar dit hoofdstuk vervangen door een verwijzing naar dit artikel.

Onderdeel AK (artikel 3.40a (nieuw) Bal)

Aan de paragraaf wordt een nieuw artikel toegevoegd dat verwijst naar de algemene regels waar bij het verrichten van de activiteit in elk geval aan moet worden voldaan. Voor het opslaan, mengen, scheiden en verdichten van afvalstoffen voorafgaand aan inzameling of afgifte, wordt de nieuwe paragraaf 4.48b Bal, over het opslaan van afvalstoffen, aangezet. De paragraaf wordt alleen aangezet voor een activiteit die niet vergunningplichtig is. Voor activiteiten waarvoor de vergunningplicht geldt, is in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen een instructieregel voor het bevoegd gezag opgenomen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 4.48b.

Onderdeel AL (§ 3.2.14 (nieuw) Bal)

De regels over het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen buiten stortplaatsen waren opgenomen in paragraaf 3.5.9 Bal. Met dit besluit worden deze regels verplaatst naar paragraaf 3.2.14. De inhoudelijke wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Artikel 3.40c (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Als gevolg van een wijziging van de Vrijstellingsregeling plantenresten vervalt onderdeel d van het tweede lid van artikel 3.40c Bal. In artikel 3.40c is bepaald wanneer voor het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen een vergunning vereist is. In het tweede lid van dat artikel worden uitzonderingen gemaakt op die vergunningplicht. Daarmee is aangesloten bij de Vrijstellingsregeling plantenresten: als op grond van die regeling een vrijstelling geldt, is de activiteit in het Bal uitgezonderd van de vergunningplicht. Nu de Vrijstellingsregeling plantenresten is gewijzigd, wordt het Bal daarop aangepast.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen van lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam in het derde lid niet alleen het lozen van stoffen of afvalwater afkomstig van het brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen op of in de landbodem betreft. De vergunningplicht ziet ook op gevallen waarin de milieubelastende activiteit zelf bestaat uit het op of in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen. Vanwege de aansluiting met artikel 3.1 is in dit lid ook de term 'afkomstig van een milieubelastende activiteit' gebruikt, maar dat moet dus niet zo worden uitgelegd dat hiervoor is vereist dat de milieubelastende activiteit buiten het oppervlaktewaterlichaam plaatsvindt. Hetzelfde geldt overigens voor de vergunningplicht opgenomen in artikel 3.85, tweede lid. Ook daar ziet de vergunningplicht voor de lozingsactiviteit

op gevallen waarin de milieubelastende activiteit zelf bestaat uit het in een oppervlaktewaterlichaam exploiteren van een installatie voor het storten van afvalstoffen, zoals een in oppervlaktewater gelegen baggerspeciedepot.

Onderdeel AM (§ 3.2.15 (nieuw) Bal)

De regels over het verbranden van afvalstoffen anders dan in een ippc-installatie waren opgenomen in paragraaf 3.5.8 Bal. Met dit besluit worden deze regels verplaatst naar paragraaf 3.2.15. De inhoudelijke wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Artikelen 3.40d (nieuw) en 3.181 (oud) Bal

Bij het verplaatsen van paragraaf 3.5.8 naar paragraaf 3.2.15, zijn de artikelen 3.178 (oud) (nieuw: 3.40d), tweede lid en 3.181 (oud) vervallen. Afdeling 3.2 gaat over activiteiten die bedrijfstakken overstijgen. Dit zijn milieubelastende activiteiten die meestal geen zelfstandige bedrijven zijn, maar die worden verricht als onderdeel van bedrijven en soms ook binnen huishoudens. Van de activiteiten die bedrijfstakken overstijgen maken functioneel ondersteunende activiteiten geen deel uit (oud artikel 3.178, tweede lid). Ook worden geen gegevens en bescheiden gevraagd (oud artikel 3.181).

Daarnaast is verduidelijkt dat het bij de activiteit 'verbranden van afvalstoffen anders dan in een ippc-installatie' gaat om het verbranden in een andere milieubelastende installatie dan een ippc-installatie of buiten een installatie. Het laatste is verbranden in de buitenlucht, hetgeen vooral voorkomt bij agrarische bedrijven.

Aan het tweede lid is toegevoegd dat het verbranden van dierlijke meststoffen niet onder deze activiteit valt. Het verbranden meststoffen valt altijd onder paragraaf 3.6.8 (Bedrijf voor mestbehandeling) of paragraaf 3.3.14 (Grootschalige mestverwerking).

Artikel 3.40e (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Bij het verbranden van verpakkingshout wordt altijd aan de voorwaarde voldaan dat recycleren de voorkeur heeft op verbranden, en deze activiteit is dus altijd vergunningplichtig.

Artikel 3.40f (nieuw) Bal

Wanneer een brandstof die in een stookinstallatie wordt ingezet geheel of gedeeltelijk een afvalstof is geldt niet de paragraaf over stookinstallaties maar paragraaf 3.2.15. Wanneer de installatie over de drempels van categorie 5.2 van bijlage I van de richtlijn industriële emissies heen gaat geldt paragraaf 3.3.13. Voor het verbranden van afvalstoffen gelden de regels van paragraaf 4.4. Het in een stookinstallatie verbranden van afvalstoffen die alleen bestaan uit rie-biomassa komt ook veel voor. In dat geval gelden de regels in hoofdstuk 4 voor stookinstallaties, in het bijzonder de regels in de paragraaf 4.3, 4.31 of 4.32. De verbrandingscapaciteit bepaalt welke van de drie van toepassing is: tot 15 MW geldt paragraaf 4.31, tussen 15 en 50 MW geldt paragraaf 4.32 en boven 50 MW geldt paragraaf 4.3. De precieze grenzen en regels over optellen staan in het toepassingsbereik van de genoemde paragrafen in hoofdstuk 4.

De regels voor stookinstallaties, in het bijzonder paragraaf 4.3, 4.31 of 4.32 gelden ook als de rie-biomassa samen met een andere brandstof wordt verstoekt, mits die andere brandstof geen afvalstof is. Zodra een andere afvalstof wordt meegestookt, geldt paragraaf 4.4.

Verder is in het tweede lid verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel AN (§ 3.2.16 (oud) Bal)

Paragraaf 3.2.16 was gereserveerd voor regels over het langdurig opslaan van afvalstoffen. Beoogd was een vergunningplicht op te nemen voor het opslaan van afvalstoffen langer dan drie jaar,

voorafgaand aan nuttige toepassing en langer dan een jaar, voorafgaand aan verwijdering van de afvalstoffen. In plaats daarvan is in artikel 4.595f van het Bal een verbodsbepaling opgenomen voor het langer dan deze perioden opslaan van afvalstoffen. Van de reservering van paragraaf 3.2.16 van het Bal is dan ook geen gebruik gemaakt.

Onderdelen AO en AP (§ 3.2.17 en artikel 3.41 Bal)

De titel van paragraaf 3.2.17 en artikel 3.41 worden gewijzigd omdat de titel 'zelfstandige afvalwaterzuivering' en de inhoud van artikel 3.41 niet goed weergeven op welke zuiveringsvoorzieningen de paragraaf van toepassing is. Het begrip 'zelfstandige' is niet op zijn plaats, omdat ook zuiveringsvoorzieningen die deel uitmaken van een andere activiteit onder de werking van de paragraaf vallen. Het kan bijvoorbeeld gaan om een glastuinbouwbedrijf waar naast het eigen afvalwater ook afvalwater van anderen wordt gezuiverd. Er wordt dan ingezameld of afgegeven afvalwater gezuiverd, het nieuwe onderdeel b geeft die situatie weer. Ook een zuiveringsinstallatie die niet bij een andere activiteit hoort valt onder onderdeel b, het zal daarbij immers altijd om ingezameld of afgegeven afvalwater gaan.

Voorafgaand aan de wijziging worden gemeenten soms water in het kader van uitvoering van gemeentelijke watertaken voor regenwater en grondwater voordat het ingezamelde water in het milieu wordt gebracht. Het betreft eenvoudige zuiveringshandelingen zoals bezinking, waarvoor geen rijksregels gesteld hoeven te worden. Om die reden zijn zuiveringsvoorzieningen voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken uit de wet uitgezonderd in onderdeel b.

Onderdeel AQ (artikel 3.43 Bal)

Met deze wetstechnische wijziging van dit artikel wordt de formulering in lijn gebracht met die van vergelijkbare bepalingen in het Bal.

Onderdeel AR (artikel 3.46 Bal)

Met deze wetstechnische wijziging van dit artikel wordt de formulering in lijn gebracht met die van vergelijkbare bepalingen in het Bal.

Onderdeel AS (§ 3.3.0 Bal)

Met deze wijziging wordt artikel 3.49 Bal in een eigen, algemene paragraaf geplaatst. Dit verbetert de structuur van afdeling 3.3 Bal, ook met het oog op de weergave hiervan in de verdere digitalisering van de AMvB's.

Onderdeel AT (artikel 3.50 Bal)

Dit artikel dat wordt gewijzigd, is behalve op artikel 4.3 van de Omgevingswet, ook gebaseerd op de artikelen 6, eerste lid, 7, eerste lid, 16 en 20 van de Arbeidsomstandighedenwet, 31, vierde lid, 48, zesde lid, en 49, eerste lid, van de Wet veiligheidsrisico's en 19.3, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

Omdat de drempelhoeveelheid wordt toegevoegd aan de begripsomschrijving van 'Seveso-inrichting', vervalt de zinsnede over die hoeveelheid in dit artikel. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van de begripsomschrijving van 'Seveso-inrichting'.

Met de toevoeging van 'buiten een Seveso-inrichting' in het tweede lid, onder b, wordt geregeld dat de uitzondering op de aanwijzing van de milieubelastende activiteit voor het vervoer voor korte tijd opslaan van gevaarlijke stoffen niet van toepassing is als het opslaan plaatsvindt binnen een Seveso-inrichting. Om te bepalen of er sprake is van 'voor het vervoer opslaan van gevaarlijke stoffen voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende

ontvanger', moet bij het opslaan worden voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de vervoersregelgeving. Het gaat dan om de tijdelijkheid van de aanwezigheid van de stoffen en goederen, de bekendheid van de ontvanger en het gegeven dat de stoffen en goederen niet uit de originele verpakking worden gehaald. Wanneer aan deze vervoersvoorwaarden is voldaan worden de gevaren die het vervoer (mogelijk) met zich meebrengt voldoende beheerst en is het niet nodig daarop aanvullend de regels van paragraaf 4.2 Bal toe te passen.

Bedrijven waar gevaarlijke stoffen voor korte tijd worden opgeslagen als onderdeel van het transport vallen niet onder de werking van de regels voor Seveso-inrichtingen. Hierbij kan worden gedacht aan stuwadoorsinrichtingen en spoorwegemplacementen. Als daarentegen in die bedrijven ook gevaarlijke stoffen worden opgeslagen uit een oogpunt van voorraadbeheer ter bewaring in opdracht van derden, met het oog op aflevering aan nog onbekende afnemers, of met het oog op aflevering aan bekende afnemers op termijn waarbij het vervoersproces duidelijk wordt onderbroken, kunnen ze worden aangemerkt als Seveso-inrichting. Dit geldt ook als bij het vervoer de verpakking van de betrokken gevaarlijke stoffen waarop de gevaarsaanduiding en etikettering is aangebracht, wordt aangetast. Activiteiten zoals reguliere opslag van stoffen en het opnieuw verpakken van stoffen vallen niet onder de vervoersregelgeving.

Onderdeel AU (artikel 3.52 Bal)

Dit is een tekstuele wijziging volgens de lijn van verwijzing naar andere paragrafen in het Bal.

Onderdelen AV en AW (artikelen 3.56 en 3.59 Bal)

In deze richtingaanwijzers wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing, als mest wordt verbrand zijn de paragrafen 3.3.14 en 3.6.8 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

Verder is in artikel 3.56 een verwijzing naar de module voor emissies in de lucht toegevoegd. Deze verwijzing ontbrak ten onrechte. Tot slot is de in artikel 3.59 opgenomen verwijzing naar de module voor emissies in de lucht in lijn gebracht met artikel 5.27, aanhef en onder b. Dat artikel bepaalt dat de emissiegrenswaarden van hoofdstuk 4 voortgaan op de emissiegrenswaarden uit de module voor emissies in de lucht.

Onderdeel AX (artikel 3.62 Bal)

Met deze wetstechnische wijziging van dit artikel wordt de formulering in lijn gebracht met die van vergelijkbare bepalingen in het Bal.

Onderdeel AY (artikel 3.63 Bal)

In het tweede lid van dit artikel is een tekstuele wijziging aangebracht waarbij het woord 'andere' is toegevoegd, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte formulering. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel AZ (artikel 3.65 Bal)

In deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

Daarnaast worden twee zinsdelen aan onderdeel b toegevoegd. Met de toevoeging van 'bedoeld in categorie 1.4, onder a, van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies' wordt benadrukt dat de in

paragraaf 5.3.1 opgenomen regels alleen van toepassing zijn als bij het exploiteren van een ippc-installatie voor het vergassen of vloeibaar maken van steenkool de gestelde capaciteitsdrempel wordt overschreden. De zinsnede 'het exploiteren van een ippc-installatie voor' wordt toegevoegd, zodat beter wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte formulering.

Onderdeel BA (artikel 3.68 Bal)

In het eerste lid van deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

Daarnaast wordt in het tweede lid, onder b, '2.6' vervangen door '2.5', omdat in artikel 3.66, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder categorie 2.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. De activiteit die als laatste genoemd wordt in artikel 3.66 betreft een activiteit die valt binnen categorie 2.5 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, namelijk het exploiteren van een ippc-installatie voor het winnen van ruwe non-ferrometalen, het smelten, legeren en gieten van non-ferrometalen.

Tot slot is de in het tweede lid, onder d, opgenomen verwijzing naar de module voor emissies in de lucht in lijn gebracht met artikel 5.27, aanhef en onder b. Dat artikel bepaalt dat de emissiegrenswaarden van hoofdstuk 4 voorgaan op de emissiegrenswaarden uit de module voor emissies in de lucht.

Onderdeel BB (artikel 3.71 Bal)

In deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

Daarnaast wordt in onderdeel b, '3.5' vervangen door '3.4', omdat in artikel 3.69, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder categorie 3.5 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. In artikel 3.69 worden wel activiteiten aangewezen die vallen binnen de categorieën 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 en 6.8 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.

Onderdeel BC (artikel 3.74 Bal)

In het eerste lid van deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

In het tweede lid, onder b, vervalt het tekstgedeelte na de verwijzing naar paragraaf 5.3.1. Het is niet nodig om in de richtingaanwijzer te benadrukken dat de regels over het PRTR-verslag alleen gelden voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor een activiteit als bedoeld in categorie 4.1 tot en met 4.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, omdat alle activiteiten die in artikel 3.72, eerste lid, als milieubelastend zijn aangewezen al onder de PRTR-verordening vallen.

Tot slot is de in het tweede lid, onder d, opgenomen verwijzing naar de module voor emissies in de lucht in lijn gebracht met artikel 5.27, aanhef en onder b. Dat artikel bepaalt dat de emissiegrenswaarden van hoofdstuk 4 voorgaan op de emissiegrenswaarden uit de module voor emissies in de lucht.

Onderdeel BD (artikel 3.75 Bal)

In het eerste lid, onder a, vervalt het woord 'papierstof', omdat in categorie 6.1 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies helemaal niet over papierstof wordt gesproken. Het gaat in de genoemde categorie wel om het maken van papierpulp uit hout of uit andere vezelstoffen, papier, karton of platen en panelen van hout. Bij platen en panelen van hout gaat het meer specifiek om oriented strand board (afgekort: OSB), spaanplaat of vezelplaat. Daarnaast wordt een kleine tekstuele wijziging aangebracht.

Onderdeel BE (artikel 3.77 Bal)

In het eerste lid van deze richtingaanwijzer wordt de verwijzing naar paragraaf 4.4 over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie geschrapt. Deze verwijzing is niet nodig. Op het verbranden van afval zijn de paragrafen 3.2.15 en 3.3.13 van toepassing. In deze paragrafen in hoofdstuk 3 is de verwijzing naar paragraaf 4.4 al opgenomen.

In het tweede lid, onder b, vervalt het tekstgedeelte na de verwijzing naar paragraaf 5.3.1. Het is niet nodig om in de richtingaanwijzer te benadrukken dat de regels over het PRTR-verslag alleen gelden voor zover het gaat om het exploiteren van een ippc-installatie voor een activiteit als bedoeld in categorie 6.1 of 6.2 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, omdat alle activiteiten die in artikel 3.75, eerste lid, als milieubelastend zijn aangewezen al onder de PRTR-verordening vallen.

Tot slot is de in het tweede lid, onder d, opgenomen verwijzing naar de module voor emissies in de lucht in lijn gebracht met artikel 5.27, aanhef en onder b. Dat artikel bepaalt dat de emissiegrenswaarden van hoofdstuk 4 voortgaan op de emissiegrenswaarden uit de module voor emissies in de lucht.

Onderdeel BF (artikel 3.80 Bal)

In dit artikel wordt bepaald dat voldaan moet worden aan de regels over het shredderen van autowrakken, bedoeld in paragraaf 4.48a Bal. Deze paragraaf wordt met dit besluit toegevoegd aan het Bal.

Onderdeel BG (artikel 3.83 Bal)

Aan dit artikel wordt een nieuw onderdeel b toegevoegd waarin wordt bepaald dat bij het exploiteren van een ippc-installatie voor de destructie of het verwerken van kadavers of dierlijk afval voldaan moet worden aan de regels over het PRTR-verslag, bedoeld in paragraaf 5.3.1. Het verrichten van deze activiteit valt onder de reikwijdte van paragraaf 5.3.1, doordat deze niet alleen genoemd wordt in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, maar ook in bijlage I bij de PRTR-verordening.

Onderdeel BH (artikel 3.86 Bal)

In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met deze wijziging is het woord 'afval' veranderd in 'afvalstof'.

Onderdeel BI (artikel 3.89 Bal)

Wanneer een brandstof die in een stookinstallatie wordt ingezet geheel of gedeeltelijk een afvalstof is geldt niet de paragraaf over stookinstallaties. Wanneer de installatie over de drempels van categorie 5.2 van bijlage I van de Richtlijn industriële emissies heen gaat geldt paragraaf 3.3.13, zo niet dan geldt paragraaf 3.2.15. Voor afvalverbranding gelden in principe de regels van paragraaf 4.4. Het in een stookinstallatie verbranden van afvalstoffen die alleen bestaan uit rie-

biomassa komt ook veel voor. In dat geval gelden de regels in H4 voor stookinstallaties, namelijk paragraaf 4.3, 4.31 of 4.32. De verbrandingscapaciteit bepaalt welke van de drie van toepassing is: tot 15 MW geldt 4.31, tussen 15 en 50 MW geldt paragraaf 4.32 en boven 50 MW geldt paragraaf 4.3. De precieze grenzen en regels over optellen staan in het toepassingsbereik van de betreffende paragrafen in hoofdstuk 4.

De regels voor stookinstallaties, in het bijzonder paragraaf 4.3, 4.31 of 4.32 gelden ook als de riebiodemassa samen met een andere brandstof wordt verstoekt, mits die andere brandstof geen afvalstof is. Zodra een andere afvalstof wordt meegestookt, geldt paragraaf 4.4.

In artikel 3.89 wordt een verwijzing toegevoegd naar de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie. Deze kosten-batenanalyse moet worden verricht voorafgaand aan de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.87, op de wijze die in paragraaf 5.2.3 is bepaald. De kosten-batenanalyse komt voort uit de richtlijn energie-efficiëntie (artikel 14).

Niet iedere afval(mee)verbrandingsinstallatie valt onder het toepassingsbereik van de kosten-batenanalyse: alleen bij het oprichten of ingrijpend renoveren van installaties met een totaal thermisch inputvermogen van meer dan 20MW moet een analyse gemaakt worden. Het toepassingsbereik en overige regels over de kosten-batenanalyse worden nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij paragraaf 5.2.3.

Tot slot is de in het tweede lid, onder e, opgenomen verwijzing naar de module voor emissies in de lucht in lijn gebracht met artikel 5.27, aanhef en onder b. Dat artikel bepaalt dat de emissiegrenswaarden van hoofdstuk 4 voorgaan op de emissiegrenswaarden uit de module voor emissies in de lucht.

Onderdeel BJ (artikel 3.92 Bal)

In deze richtingaanwijzer worden de verwijzingen naar het exploiteren van een grote of middelgrote stookinstallatie geschrapt. Daarnaast wordt een verwijzing toegevoegd naar de algemene regels over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie. Alle regels over het verbranden van mest staan in deze paragraaf en paragraaf 3.6.8 over mestbehandeling bij elkaar. In paragraaf 3.2.1 over stookinstallaties is het verbranden van dierlijke meststoffen uitgezonderd. Enkele paragrafen uit de richtingaanwijzer zijn geschrapt, omdat ze niet geschikt zijn voor mestverwerking bij deze schaalgrootte. Tot slot is de in het tweede lid, onder b, opgenomen verwijzing naar de module voor emissies in de lucht in lijn gebracht met artikel 5.27, aanhef en onder b. Dat artikel bepaalt dat de emissiegrenswaarden van hoofdstuk 4 voorgaan op de emissiegrenswaarden uit de module voor emissies in de lucht.

Onderdelen BK en BL (§ 3.4.2 en artikel 3.97 Bal)

Aan artikel 3.97 wordt een milieubelastende activiteit toegevoegd, namelijk het behandelen van aardgas. Het behandelen van aardgas wordt toegevoegd omdat bij een beperkt aantal installaties waar aardgasdruk wordt geregeld of de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas wordt gemeten ook aardgas wordt behandeld. De wijziging in formulering is nodig om duidelijk te maken dat het behandelen van aardgas onder de aanwijzing als milieubelastende activiteit valt.

Verder wordt de formulering gewijzigd. De voorwaarden opgenomen in het eerste lid waaraan voldaan moest worden om onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit te vallen, worden opgenomen als uitzonderingen in het derde lid. Daar is geen inhoudelijke wijziging mee beoogd. Wel wordt een verbetering doorgevoerd in de begrenzings van de uitzonderingen. Verder zijn in de uitzonderingen de begrenzings gekoppeld aan de ontwerpcapaciteit en werkdruk van de installatie waarin het behandelen van aardgas, het regelen van aardgasdruk of het meten van de hoeveelheid of kwaliteit van aardgas plaatsvindt. Daarmee wordt duidelijker gemaakt wat is beoogd.

Onderdeel BM (artikel 3.98 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In dit artikel wordt 'gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation' gewijzigd in 'installatie'. Daarmee is de formulering neutraler en sluit het beter aan bij het nieuwe derde lid van artikel 3.97.

Onderdeel BN (artikel 3.99 Bal)

Met de wijziging in het eerste lid is alleen een vereenvoudiging beoogd. Door de wijziging in het tweede lid sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel BO (artikel 3.101 Bal)

In het eerste lid, onder b en c, worden 'brandbare stoffen' en 'giftige stoffen' gewijzigd in de overeenkomstige gevarenklassen van de CLP. Daarmee wordt duidelijker gemaakt wanneer buisleidingen, waarin stoffen worden vervoerd, onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit vallen. De begrippen 'brandbare stoffen' en 'giftige stoffen' geven wel een duiding wat eronder valt, maar geen duidelijke afbakening. Daarmee kunnen er vragen ontstaan welke buisleidingen precies onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit en het toepassingsbereik van de algemene regels vallen. Dat is ongewenst omdat over die aanwijzing en het toepassingsbereik van milieubelastende activiteiten geen discussie mag ontstaan. Voor andere milieubelastende activiteiten die gaan over handelingen met gevaarlijke stoffen wordt steeds heel specifiek aangegeven om welke stoffen het gaat, meestal met vermelding van een gevarenklasse van de CLP of een ADR-klasse. In de regels over het exploiteren van buisleidingen wordt daarbij aangesloten.

Met de wijzigingen wordt aangesloten bij het Besluit externe veiligheid buisleidingen. In 2014 zijn in de Regeling externe veiligheid buisleidingen begripsomschrijvingen toegevoegd van 'brandbare stoffen' en 'vergiftige stoffen' (Staatscourant 2014, nr. 16955). Brandbare stoffen worden omschreven als stoffen die zijn geclassificeerd als ontvlambaar, licht ontvlambaar of zeer licht ontvlambaar, niet zijnde aardgas of aardolieproducten. Vergiftige stoffen worden omschreven als stoffen die zijn geclassificeerd als acuut toxisch.

In de toelichting bij deze nieuwe begrippen is verduidelijkt dat het daarbij gaat om geclassificeerd volgens de CLP-verordening. Daarbij geeft de toelichting aan dat het gaat om stoffen die zijn geclassificeerd als ontvlambaar, licht ontvlambaar, zeer licht ontvlambaar en acuut toxisch volgens de CLP-verordening.

Om dichter bij de bedoelingen te komen van het Besluit externe veiligheid buisleidingen en om volstrekte duidelijkheid te geven over het toepassingsbereik van de algemene regels in het Bal, worden de begrippen 'brandbare stoffen' en 'giftige stoffen' omgezet in de begrippen van de CLP-verordening met een aanduiding van de daarbij behorende classificaties.

In de nieuwe onderdelen e en f, wordt het exploiteren van een buisleiding voor warmte en koude, als onderdeel van een warmte- of koudenet, aangewezen als milieubelastende activiteit. Deze wijziging hangt samen met de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie die wordt toegevoegd in de richtingaanwijzer bij deze activiteit. De definities van warmtenet en koudenet worden gegeven in Bijlage I Bal (zoals wordt gewijzigd door dit besluit). Bij deze nieuwe milieubelastende activiteit hoeft niet te worden voldaan aan de regels over een buisleiding met gevaarlijke stoffen, bedoeld in paragraaf 4.108. Wel moet worden voldaan aan de regels over de kosten-batenanalyse, zoals in artikel 3.102, tweede lid, is bepaald.

Onderdeel BP (artikel 3.102 Bal)

Aan dit artikel wordt een nieuw tweede lid toegevoegd met een verwijzing naar algemene regels over de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie in paragraaf 5.2.3. Deze kosten-batenanalyse moet worden verricht voorafgaand aan de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.101, eerste lid,

onder e en f, op de wijze die in paragraaf 5.2.3 Bal is bepaald. De kosten-batenanalyse komt voort uit de Richtlijn energie-efficiëntie (artikel 14), en wordt nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij paragraaf 5.2.3. De wijziging in het eerste lid hangt samen met het nieuwe tweede lid. Met deze wijziging wordt duidelijk gemaakt dat de algemene regels in paragraaf 4.108 alleen van toepassing zijn op het exploiteren van buisleidingen voor de stoffen, bedoeld in artikel 3.101, eerste lid, onder a tot en met d, en niet van toepassing zijn op buisleidingen voor warmte en koude, als onderdeel van een warmtenet of een koudenet.

Onderdeel BQ (artikel 3.103 Bal)

Artikel 3.103, derde lid, onder d, wordt aangepast door het wijzigen van de term 'schepen' in de term 'vaartuigen of drijvende werktuigen met een verbrandingsmotor' om aan te sluiten bij paragraaf 3.4.11.

Onderdeel BR (artikel 3.105 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Aan artikel 3.105 wordt een onderdeel toegevoegd. Via de Regeling externe veiligheid inrichtingen zijn gevallen als vergunningplichtig aangewezen op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Deze vergunningplicht is ook in het Bal opgenomen. Het gaat om behandelbaden in de metaalektro-industrie die meer dan 1.000 liter giftige stoffen bevatten. Deze vergunningplicht wordt ook aangewezen in bijlage VII Bkl om ervoor te zorgen dat bij de beoordeling de risicocontour berekend wordt, en in bijlage III van het Omgevingsbesluit om ervoor te zorgen dat op de vergunning het adviesrecht van de veiligheidsregio's van toepassing is.

Onderdelen BS en BU (artikelen 3.106 en 3.108 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel BT (artikel 3.107 Bal)

In artikel 3.107 was abusievelijk een bijzondere voorwaarde opgenomen als geldend voor alle categorieën van dit artikel, namelijk dat de niet in een gesloten gebouw ondergebrachte productieoppervlakte daarvoor ten minste 2.000 m² is. De extra voorwaarde 'niet in een gesloten gebouw ondergebrachte' is echter alleen van toepassing op het samenvoegen van plaatmaterialen, profielmaterialen, stafmaterialen of buismaterialen door smeden, klinken, lassen of monteren. Aan het artikel is daarom een tweede lid toegevoegd voor deze laatste categorie.

Onderdeel BV (artikel 3.109 Bal)

In het derde lid, onder b, wordt '2.1 tot en met' geschrapt, omdat in artikel 3.103, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder categorie 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 of 2.5 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. In artikel 3.103, eerste lid, wordt wel gesproken over het exploiteren van een ippc-installatie voor het behandelen van het oppervlak van metalen of kunststoffen door een elektrolytisch of chemisch procedé, bedoeld in categorie 2.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.

De wijziging in het derde lid, onder c, maakt dat het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aansluit bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Met de wijziging van het derde lid, onder d en e, is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel BW (artikel 3.111 Bal)

In dit artikel was abusievelijk een oude drempelwaarde blijven staan. Deze drempelwaarde voor stookinstallaties moet gelijk zijn aan de drempelwaarde in paragraaf 3.2.1, met voor elektrische apparaten dezelfde vermogensgrens.

Onderdelen BX en BY (artikelen 3.114 en 3.115 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel BZ (artikel 3.116 Bal)

In het derde lid, onder b, worden '3.1 tot en met' en 'of 6.8' geschrapt, omdat in artikel 3.111, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder categorie 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 of 6.8 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. In artikel 3.111, eerste lid, wordt wel gesproken over het exploiteren van een ippc-installatie voor het maken van keramische producten door verhitting, bedoeld in categorie 3.5 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.

De wijziging in het derde lid, onder c, maakt dat het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aansluit bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Met de wijziging van het derde lid, onder d en e, is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel CA (artikel 3.120 Bal)

Door de wijzigingen in het derde lid, onder a, sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Met de wijziging van het derde lid, onder b en c, is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel CB (artikel 3.122 Bal)

Artikel 3.122, derde lid, onder d, wordt aangepast door het wijzigen van de term 'schepen' in de term 'vaartuigen of drijvende werktuigen met een verbrandingsmotor' om aan te sluiten bij paragraaf 3.4.11.

Onderdeel CC (artikel 3.125 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel CD (artikel 3.126 Bal)

In het tweede lid, onder b, wordt de verwijzing naar de categorieën 6.1, 6.2 en 6.7 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies geschrapt, omdat in artikel 3.122, eerste lid, geen milieubelastende activiteit wordt aangewezen die valt onder deze categorieën. In artikel 3.122, eerste lid, wordt wel gesproken over het exploiteren van een ippc-installatie voor het looien van huiden, bedoeld in categorie 6.3 en het exploiteren van een ippc-installatie voor het conserveren van hout en houtproducten met chemische stoffen, bedoeld in categorie 6.10.

Bovendien wordt in de PRTR-verordening naast het exploiteren van deze installaties, ook het exploiteren van een installatie voor het maken van multiplex of andere primaire houtproducten aangemerkt als een activiteit waarvoor bij overschrijding van de capaciteitsdrempel de regels voor

het PRTR-verslag gelden. Omdat in paragraaf 3.4.7 het maken van producten van hout als milieubelastende activiteit wordt aangewezen wordt het tweede lid, onder b, op dit punt aangevuld.

De wijziging in het tweede lid, onder c, maakt dat het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aansluit bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Met de wijziging van het tweede lid, onder d en e, is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel CE (artikel 3.128 Bal)

In dit artikel was in het eerste lid, onder e, abusievelijk een oude drempelwaarde blijven staan. Deze drempelwaarde voor stookinstallaties moet gelijk zijn aan de drempelwaarde in paragraaf 3.2.1, met voor elektrische apparaten dezelfde vermogensgrens.

In het eerste lid, onder a, wordt een door het toevoegen van de woorden 'van dieren' een tekstuele verduidelijking aangebracht. Verder was in het derde lid abusievelijk het eerste lid, onder b uitgezonderd. Hiermee zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Onderdeel CF (artikel 3.129 Bal)

In het eerste lid wordt door het toevoegen van de woorden 'van dieren' een tekstuele verduidelijking aangebracht. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel CG (artikel 3.130 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel CH (artikel 3.132 Bal)

Door de wijzigingen in het derde lid, onder c, sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Met de wijziging van het derde lid, onder d en e, is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel CI (artikel 3.134 Bal)

Artikel 3.134, derde lid, onder d, wordt aangepast door het wijzigen van de term 'schepen' in de term 'drijvende vaartuigen of werktuigen met een verbrandingsmotor' om aan te sluiten bij paragraaf 3.4.11.

Onderdeel CJ (artikel 3.137 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdelen CK en CL (artikelen 3.138 en 3.142 Bal)

Door de wijzigingen in deze artikelen sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Verder is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel CM (artikel 3.144 Bal)

In dit artikel wordt in het eerste lid steeds de term 'schepen' vervangen door 'vaartuigen of drijvende werktuigen'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de aangewezen activiteit vallen. Aan onderdeel b wordt de activiteit "in een drijvend dok" toegevoegd. Onder een drijvend dok wordt in dit artikel verstaan een drijvende installatie waarmee vaartuigen of drijvende werktuigen boven water worden gehaald.

Onderdeel CN (artikel 3.145 Bal)

Voor een toelichting op de wijziging van het kopje wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Verder wordt in het eerste lid de term 'schepen' vervangen door 'vaartuigen of drijvende werktuigen', waarmee wordt verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de aangewezen activiteit vallen. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel CO (artikel 3.146 Bal)

Aan het eerste lid zijn twee onderdelen toegevoegd die per abuis eerder niet opgenomen zijn. Door de wijziging in het tweede lid, onder c, sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Met de wijziging van het tweede lid, onder d en e, is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel CP (artikel 3.150 Bal)

Door de wijziging in het derde lid sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel CQ (artikel 3.153 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdelen CR, CS en CT (artikelen 3.154, 3.157 en 3.161 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen. Verder werd in artikel 3.161, derde lid, per abuis verwezen naar de module voor zeer zorgwekkende stoffen. Deze verwijzing is geschrapt.

Onderdeel CU (artikel 3.164 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel CV (artikel 3.165 Bal)

In dit artikel wordt bepaald dat voldaan moet worden aan de regels over het shredderen van autowrakken, bedoeld in paragraaf 4.48a Bal. Deze paragraaf wordt met dit besluit toegevoegd aan het Bal. Verder werd in artikel 3.165, derde lid, per abuis verwezen naar de module voor zeer zorgwekkende stoffen. Deze verwijzing is geschrapt.

Onderdeel CW (artikel 3.168 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing. Verder werd in artikel 3.168, tweede lid, per abuis verwezen naar de module voor zeer zorgwekkende stoffen. Deze verwijzing is geschrapt.

Onderdeel CX (artikel 3.170 Bal)

In artikel 3.170 Bal is het bieden van gelegenheid aan particuliere huishoudens om grove huishoudelijke afvalstoffen af te geven op een daarvoor ingerichte locatie aangewezen als milieubelastende activiteit. Dit sluit aan bij de tekst van artikel 10.22 van de Wet milieubeheer, waar de gemeente de plicht krijgt ervoor te zorgen dat er een dergelijke locatie is. Zonder de wijziging zou het door een milieustraat innemen van andere afvalstoffen van huishoudens of het afgeven van bepaalde afvalstoffen buiten de aanwijzing vallen. Om ervoor te zorgen dat ook deze activiteiten onder de aanwijzing vallen wordt de aanwijzing verbreed tot het bieden van gelegenheid voor het afleveren van alle afvalstoffen, met als voorwaarde dat in ieder geval particuliere huishoudens grove afvalstoffen mogen afgeven.

Onderdeel CY en CZ (artikelen 3.174 en 3.175 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel DA (artikel 3.176 Bal)

Dit is een tekstuele aanpassing van de verwijzing in de richtingaanwijzer.

Onderdelen DB en DC (§ 3.5.8, 3.5.9 en 3.5.10 (oud) Bal)

De inhoud van paragraaf 3.5.8 is verplaatst naar afdeling 3.2.15. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 3.2.15 Bal.

De inhoud van paragraaf 3.5.9 is verplaatst naar afdeling 3.2. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 3.2.14 Bal.

De voor het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet gereserveerde paragraaf 3.5.10 (oud) over groundbank en grondreinigingsbedrijf wordt hierdoor vernummerd tot 3.5.8.

Onderdeel DD (artikel 3.185 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met de wijziging is het woord 'afval' veranderd in 'afvalstof'.

In het derde lid van dit artikel worden enkele onderdelen aangepast om beter aan te sluiten bij andere paragrafen uit hoofdstuk 3.

Onderdeel DE (artikel 3.195 Bal)

Met de wijziging van het derde lid, onder a, wordt aangesloten bij de formulering uit de kaderrichtlijn afvalstoffen en de andere artikelen uit het Bal. De betekenis van het onderdeel verandert niet.

Het derde lid, onder d, is zo aangepast dat het verbod om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten, ook geldt voor het mengen van bedrijfsafvalstoffen die behoren tot dezelfde categorie van afvalstoffen, als het gaat om de categorieën 10 en 111, bedoeld in bijlage II. Voor deze categorieën is ook mengen binnen de categorie niet toegestaan voordat bij vergunningverlening is getoetst of dit in overeenstemming is met het mengbeleid uit het Landelijk afvalbeheerplan. Het gaat bij deze categorieën om niet gevaarlijke procesafhankelijke industriële

afvalstoffen van productieprocessen die niet vallen onder een andere categorie en niet gevaarlijke overige afvalstoffen die op een stortplaats gestort mogen worden volgens het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen of een minimumstandaard uit het Landelijk afvalbeheerplan. Zie hiervoor ook paragraaf B.7.5.3 van het Landelijk afvalbeheerplan. In artikel 3.40, 3.195 en 3.196 is daarom geregeld dat voor het mengen van afvalstoffen binnen deze categorieën een vergunning is vereist.

Onderdeel DF (artikel 3.196 Bal)

In het derde lid is een zelfde wijziging aangebracht als in artikel 3.195, derde lid, onder d, maar dan voor gevaarlijke afvalstoffen. Verwezen wordt naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.195 Bal.

Onderdeel DG (artikel 3.197 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Het tweede lid van artikel 3.197 wordt geschrapt. Uit bijlage I bij de kaderrichtlijn afvalstoffen in combinatie met artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, volgt dat alle milieubelastende activiteiten met de te verwijderen afvalstoffen ook verwijderingshandelingen zijn. Daarmee vallen ze onder het eerste lid en is het tweede lid niet nodig.

Onderdeel DH (artikel 3.198 Bal)

In het eerste lid worden twee nieuwe onderdelen toegevoegd. Bij het verwerken van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen moet worden voldaan aan de regels over het shredderen van autowrakken, bedoeld in paragraaf 4.48a Bal. Deze paragraaf wordt met dit besluit toegevoegd aan het Bal. Daarnaast wordt verwezen naar de nieuwe paragraaf 4.48b Bal, over het opslaan van afvalstoffen, als de activiteit niet in hoofdstuk 3 als vergunningplichtig is aangewezen. Voor activiteiten waarvoor deze vergunningplicht geldt, is in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen een instructieregel voor het bevoegd gezag opgenomen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 4.48b. In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met de wijziging in het eerste lid, onder a, is het woord 'afval' veranderd in 'afvalstof'. Door de wijziging in het tweede lid, onder b, sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Verder is door de wijziging van het tweede lid, onder c en d, verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel DI (artikel 3.201 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het houden van pelsdieren wordt geschrapt. In de Wet verbod pelsdierhouderij is een verbod opgenomen voor het houden, doden of doen doden van een pelsdier.

Tot 1 januari 2024 geldt een overgangsregeling: tot die datum geldt een vergunningplicht voor het houden van pelsdieren (zie artikel 3.204a Bal), daarna zijn geen uitzonderingen meer mogelijk.

Onderdeel DJ (artikel 3.202 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal.

Onderdeel DK (artikel 3.203 Bal)

De titel van paragraaf 4.90 Bal is gewijzigd en om die reden is het eerste lid, onderdeel i, ook aangepast.

In het tweede lid, onder b, wordt de verwijzing naar categorie 7, onder a, van bijlage I bij de PRTR-verordening vervangen door een verwijzing naar categorie 6.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies. Deze wijziging wordt aangebracht omdat de verwijzingen in dit hoofdstuk van het Bal in beginsel beperkt blijven tot de categorieën genoemd in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies en omdat zodoende beter wordt aangesloten bij artikel 3.200, eerste lid, aanhef en onder a, Bal. Het vervangen van de verwijzing vormt geen probleem omdat het zowel in categorie 6.6, als in categorie 7, onder a, gaat om de exploitatie van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens.

De wijziging in het tweede lid, onder c, maakt dat het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aansluit bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel DL (artikel 3.204a (nieuw) Bal)

Dit artikel moet in samenhang gelezen worden met de wijziging van artikel 3.201 Bal. In de Wet verbod pelsdierhouderij is een verbod opgenomen voor het houden, doden of doen doden van een pelsdier. Tot 1 januari 2024 kan van dit verbod worden afgeweken. Tot 1 januari 2024 geldt op grond van artikel 3.204a Bal een vergunningplicht voor het houden van pelsdieren. Daarna vervalt die plicht; deze is door het verbod dan overbodig geworden.

Onderdeel DM (artikel 3.206 Bal)

De titels van de paragrafen 4.76, 4.77 en 4.90 Bal zijn gewijzigd en om die reden is het eerste lid, onderdelen m, n en s ook aangepast.

Onderdeel DN (artikel 3.209 Bal)

De titel van paragraaf 4.90 Bal is gewijzigd en om die reden is het eerste lid, onderdeel s, ook aangepast.

Onderdeel DO (artikel 3.210 Bal)

Met het oorspronkelijke eerste lid, onder a, Bal was bedoeld te bereiken dat van landbouwgronden de locatie niet doorgegeven hoeft te worden. Dat zou een nieuwe administratieve verplichting betekenen die gelet op de uitvoeringspraktijk niet noodzakelijk is. In samenhang met artikel 2.18 Bal zou echter nog steeds de verplichting bestaan om het adres waarop de activiteit wordt verricht aan het bevoegd gezag door te geven. Door aanpassing van het eerste lid, onder a, en het toevoegen van het derde lid is verduidelijkt dat geen informatie behoeft te worden verstrekt over activiteiten op landbouwgronden.

Onderdeel DP (artikel 3.212 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Dit artikel komt te vervallen, omdat het, door de opname van de vergunningplicht voor het composteren van dierlijke meststoffen in artikel 3.226 Bal, overbodig wordt. Reden voor de vergunningplicht is dat uit onderzoek blijkt dat bij het composteren veel milieuschadelijke bestanddelen waaronder ammoniak uit de mest vrijkomen.

In de paragraaf over het telen van gewassen in een gebouw anders dan een kas was een vergunningplicht voor 'het pasteuriseren van compost voor de champignonteelt' opgenomen. Dat is een handeling voorafgaand aan de champignonteelt (na de teelt heet het champost). Die 'compost' is een mengsel van dierlijke meststoffen met een aantal andere bestanddelen. Deze worden eerst gezamenlijk gecomposteerd en dan gepasteuriseerd voor het enten van de champignons. De reden

voor de vergunningplicht is dat bij het pasteuriseren van dit materiaal veel bestanddelen die bij het composteren langzaam vrijgekomen zijn, in één piekemissie vrijkomen. De emissiepiek bij het pasteuriseren ontstaat omdat er dierlijke meststoffen worden gecomposteerd. De vergunningplicht voor het composteren van dierlijke meststoffen geldt dus ook voor de bereiding van de 'compost voor de champignonteelt'.

Onderdeel DQ (artikel 3.213 Bal)

De titel van paragraaf 4.90 Bal is gewijzigd en om die reden is het eerste lid, onderdeel k, ook aangepast.

Onderdeel DR (artikel 3.216 Bal)

De titels van de paragrafen 4.62 en 4.90 Bal zijn gewijzigd en om die reden is het eerste lid, onderdelen a en r, ook aangepast.

Onderdeel DS (artikel 3.218 Bal)

Uit een oogpunt van consistentie in het Bal is 'apparatuur' in het eerste lid geschrapt. Dat verandert overigens niets aan de reikwijdte: onder werktuigen wordt ook apparatuur zoals spuitapparatuur van gewasbeschermingsmiddelen verstaan.

Onderdeel DT (artikel 3.219 Bal)

De titels van de paragrafen 4.22 en 4.90 Bal zijn gewijzigd en om die reden is het eerste lid, onderdelen h en n, ook aangepast.

Onderdeel DU (artikel 3.223 Bal)

In dit artikel wordt de in categorie 7, onder b, van bijlage I bij de PRTR-verordening gehanteerde capaciteitsdrempel uitgeschreven, zodat de verwijzing naar de bijlage bij de PRTR-verordening kan worden geschrapt. Binnen dit hoofdstuk van het Bal blijven verwijzingen namelijk waar mogelijk beperkt tot de categorieën genoemd in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies.

Onderdeel DV (artikel 3.224 Bal)

De wijziging van het eerste lid van dit artikel is van tekstuele aard. Hierdoor wordt een-op-een aangesloten op de artikelen over het verstrekken van gegevens en bescheiden.

Onderdeel DW (artikel 3.226 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 3.226, eerste lid, aanhef en onder a, Bal wordt een verwijzing toegevoegd naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat de emissiefactoren in de ministeriële regeling staan. Het al dan niet vastgesteld zijn van zo'n emissiefactor is relevant voor de vergunningplicht van de activiteit. De verwijzing naar de ministeriële regeling is als een vorm van service bedoeld. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de wet.

Daarnaast is de vergunningplicht voor het vergisten van dierlijke meststoffen beperkt tot alleen het vergisten van dierlijke meststoffen in combinatie met afvalstoffen, de zogenaamde co-vergisting van mest. De vergunningplicht voor het vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen vervalt hiermee.

Verder wordt het verbranden van dierlijke meststoffen als vergunningplichtig geval aangewezen. Voor het verbranden van meststoffen geldt altijd vergunningplicht, hetzij via paragraaf 3.3.14 Bal, hetzij via dit artikel. Die toestemming kan overigens op grond van de beoordelingsregels voor

doelmatig beheer van afvalstoffen alleen gegeven worden als de meststoffen als brandstof worden ingezet, en niet als de meststoffen alleen worden vernietigd.

Ten slotte wordt het composteren van dierlijke meststoffen toegevoegd als vergunningplichtig geval. Bij de omzetting van de huidige regels was aangenomen dat deze verwerkingstechniek alleen grootschalig wordt toegepast. Het blijkt echter op kleinere schaal te gebeuren. Bij het composteren komen relatief veel emissies van ammoniak en andere componenten vrij. Om die reden wordt de vergunningplicht hier ingevoegd. Onder het composteren van dierlijke meststoffen valt het pasteuriseren van compost voor de champignonteelt. Dat is een handeling voorafgaand aan de champignonteelt (na de teelt heet het champost). Die 'compost' is een mengsel van dierlijke meststoffen met een aantal andere bestanddelen. Deze worden eerst gezamenlijk gecomposteerd en dan gepasteuriseerd voor het enten van de champignons. De reden voor de vergunningplicht is dat bij het pasteuriseren van dit materiaal veel bestanddelen die bij het composteren langzaam vrijgekomen zijn, in één piekemissie vrijkomen. De emissiepiek bij het pasteuriseren ontstaat omdat er dierlijke meststoffen worden gecomposteerd. De vergunningplicht voor het composteren van dierlijke meststoffen geldt dus ook voor de bereiding van de 'compost voor de champignonteelt'.

Onderdeel DX (artikel 3.227 Bal)

In deze richtingaanwijzer worden de verwijzingen naar het exploiteren van een grote of middelgrote stookinstallatie geschrapt. Daarnaast wordt een verwijzing toegevoegd naar de algemene regels over het exploiteren van een afvalverbrandingsinstallatie of afvalmeeverbrandingsinstallatie. Deze wijzigingen zorgen ervoor dat alle regels over het verbranden van mest in deze paragraaf bij elkaar staan. In paragraaf 3.2.1 Bal over stookinstallaties is het verbranden van dierlijke meststoffen uitgezonderd. Op het verbranden van mest zijn dan ook alleen deze paragraaf en paragraaf 3.3.14 Bal over grootschalige mestverwerking van toepassing.

In het tweede lid is een verwijzing naar de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht toegevoegd. De verwijzing naar de module voor energiebesparing is geschrapt, omdat deze per abuis is opgenomen.

Onderdeel DY (artikel 3.228 Bal)

De wijziging van het eerste lid van dit artikel is van tekstuele aard. Hierdoor wordt een-op-een aangesloten op de artikelen over het verstrekken van gegevens en bescheiden.

Onderdeel DZ (artikel 3.229 Bal)

In het eerste lid, onder b, wordt 'gemotoriseerde' ingevoegd voor 'voertuigen of werktuigen'. Het onderhouden, repareren en schoonmaken van niet gemotoriseerde voertuigen of werktuigen is niet of nauwelijks milieubelastend en wordt dan ook niet meer aangewezen als milieubelastende activiteit.

Onderdeel EA (artikel 3.230 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel EB (artikel 3.237 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel EC (artikel 3.242 Bal)

De wijziging van het eerste lid, onder b, is een tekstuele verbetering.

Onderdeel ED (artikel 3.243 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het gericht werken met biologische agentia komt te vervallen. In plaats van deze vergunningplicht wordt de meldplicht, die is opgenomen in paragraaf 4.55 over laboratoria, aangevuld. Deze melding moet ook informatie bevatten over de groep waarin het biologisch agens is of wordt ingedeeld als gevolg van de indeling van dier- en plantpathogenen.

Onderdeel EE (artikel 3.244 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel EF (artikel 3.246 Bal)

In het derde lid van het artikel wordt een kleine tekstuele wijziging aangebracht. Zonder deze wijziging zouden de in het artikellid genoemde uitzonderingen in geen geval onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit vallen. Dit is niet de bedoeling. Alleen als het ingeperkt gebruik bestaat uit de uitgezonderde activiteiten moeten deze buiten de aanwijzing van de activiteit vallen.

Onderdeel EG (artikel 3.247 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen wordt met deze wijziging aangepast. Voor het ingeperkt gebruik waarop inperkingsniveau IV van toepassing is, blijft de vergunningplicht in stand, maar de vergunningplicht voor ingeperkt gebruik waarop alleen inperkingsniveaus I, II, en III van toepassing zijn komt te vervallen. Zodra een vergunningplicht geldt voor ingeperkt gebruik waarop inperkingsniveau niveau IV van toepassing is, valt al het ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen onder de vergunningplicht.

Onderdeel EH (artikel 3.248 Bal)

De vergunningplicht voor ingeperkt gebruik waarop alleen inperkingsniveau I, II en III van toepassing is komt te vervallen. Ter vervanging daarvan worden voor dit ingeperkt gebruik algemene regels opgenomen in paragraaf 4.53. Naar deze paragraaf wordt vanuit de richtingaanwijzer verwezen.

Onderdeel EI (artikel 3.250 Bal)

In het eerste lid, onder b, wordt 'gemotoriseerde' ingevoegd voor 'voertuigen of werktuigen'. Het onderhouden, repareren en schoonmaken van niet gemotoriseerde voertuigen of werktuigen is niet of nauwelijks milieubelastend en wordt dan ook niet meer aangewezen als milieubelastende activiteit.

Onderdeel EJ (artikel 3.251 Bal)

De titels van de paragrafen 4.22 en 4.90 Bal zijn gewijzigd en om die reden is het eerste lid, onderdelen a en f, ook aangepast.

Onderdeel EK (artikel 3.253 Bal)

In het eerste lid wordt 'gemotoriseerde' ingevoegd voor 'werktuigen'. Het onderhouden en repareren van niet gemotoriseerde werktuigen is niet of nauwelijks milieubelastend en wordt dan ook niet meer aangewezen als milieubelastende activiteit.

Onderdeel EL en EM (artikelen 3.254 en 3.257 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel EN (artikel 3.261 Bal)

Met deze wijziging is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de module voor zeer zorgwekkende stoffen van toepassing zijn.

Onderdeel EO (§ 3.7.11 (oud) Bal)

In paragraaf 3.7.11 Bal was het exploiteren van een tandartspraktijk aangewezen als milieubelastende activiteit. Op de activiteit zijn de regels over tandheelkundige bewerkingen met amalgaam van paragraaf 4.53 van toepassing. Voorgesteld wordt om de paragraaf over tandartspraktijken te laten vervallen. Vanaf 1 januari 2021 moeten op grond van artikel 10, vierde lid, onder b, van de kwikverordening¹ alle in gebruik zijnde amalgaamafscheiders het gespecificeerde retentieniveau bieden. Handelen in strijd met deze bepaling is verboden op grond van artikel 2.8 van het (voorgenomen) Uitvoeringsbesluit kwikverordening. Op grond van artikel 4.628 Bal moeten amalgaamafscheiders voldoen aan NEN-EN-ISO 11143. Essentie van deze norm is dat amalgaamafscheiders ten minste 95% van de amalgaamdeeltjes in het afvalwater van tandartspraktijken moeten tegenhouden, voordat het afvalwater in het vuilwaterriool komt. Nu artikel 10, vierde lid, onder b, van de kwikverordening hetzelfde regelt, is niet langer nodig om regels in het Bal op te nemen. De paragraaf over tandartspraktijken komt daarom te vervallen.

Onderdeel EP (artikel 3.265 Bal)

In het eerste lid, onder b, wordt 'gemotoriseerde' ingevoegd voor 'voertuigen of werktuigen'. Het onderhouden, repareren en schoonmaken van niet gemotoriseerde voertuigen of werktuigen is niet of nauwelijks milieubelastend en wordt dan ook niet meer aangewezen als milieubelastende activiteit.

Opgemerkt wordt dat in de aanhef van het eerste lid wordt gesproken van hulpverlening aan gestrande automobilisten, maar dat dit niet wegneemt dat tot de werkzaamheden van een autobergingsbedrijf of een bedrijf voor pechhulp ook het verlenen van hulp aan motorrijders en bestuurders van andere voertuigen behoort.

Onderdeel EQ (artikel 3.266 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdelen ER en ES (artikelen 3.268 en 3.269 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De aanwijzing van de vergunningplicht voor het parkeren van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen vervalt in deze paragraaf. Deze aanwijzing is namelijk overbodig omdat de activiteit al als vergunningplichtig is aangewezen in paragraaf 3.8.6. Vanwege het vervallen van de vergunningplicht vervalt ook het derde lid van artikel 3.268. Dat derde lid zag namelijk op het parkeren van voertuigen, opleggers of aanhangers. Ook vervalt daardoor de vergunningplicht die was aangewezen in het tweede lid.

Door de wijzigingen in het artikel blijft er alleen nog een vergunningplicht over voor milieubelastende activiteiten met gevaarlijke stoffen die worden verricht op dezelfde locatie als een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.16, 3.22, 3.25, 3.28, 3.31, 3.34 of 3.37. Deze

vergunningplicht stond al in iets andere bewoordingen in het derde lid. Aan de opsomming met artikelen is toegevoegd artikel 3.16. In dat artikel wordt als vergunningplichtig aangewezen het exploiteren van een koelinstallatie met koolwaterstoffen of ammoniak. Ook bij die activiteit is er dus sprake van gevaarlijke stoffen.

Onderdeel ET (artikel 3.270 Bal)

Door de wijzigingen in het tweede lid, onder a, sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Verder is door de wijziging van het tweede lid, onder b, verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de module voor zeer zorgwekkende stoffen van toepassing zijn.

Onderdeel EU (artikel 3.272 Bal)

In het artikel worden aan het eerste lid twee onderdelen toegevoegd en komt het derde lid te vervallen. De uitzondering opgenomen in het derde lid blijkt te smal, omdat ship-to-ship bunkeren ook kan plaatsvinden als schepen stilliggen. Met deze wijziging wordt geregeld dat het tanken van vaartuigen alleen onder de aanwijzing valt als het gaat om het tanken van vaartuigen bij een bunkerstation of vanaf de wal met een vaste installatie voor het tanken. Een bunkerstation is in bijlage I Bal gedefinieerd als een drijvend bouwsel met permanente ligplaats voor het opslaan en tanken van brandstof voor de voortstuwing van schepen.

In de aanhef van het eerste lid wordt bovendien toegevoegd dat het ook gaat om het tanken van drijvende werktuigen, zoals drijvende baggermolens. In verband met de uniformiteit wordt 'gemotoriseerde' ingevoegd voor 'vaartuigen of drijvende werktuigen'. Inhoudelijk vloeien daar geen wijzigingen uit voort.

Onderdeel EV (artikel 3.273 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Aan het artikel wordt toegevoegd dat het ook gaat om het tanken van drijvende werktuigen, zoals drijvende baggermolens.

Onderdeel EW (artikel 3.274 Bal)

Vanwege het uitbreiden van het toepassingsbereik van de paragrafen 4.35 en 4.36 tot het tanken van voertuigen, vaartuigen en werktuigen, worden deze paragrafen toegevoegd aan deze richtingaanwijzer.

Door de wijziging in het tweede lid sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel EX (artikel 3.276 Bal)

In het eerste lid, onder a en b, wordt 'motorvoertuigen' vervangen door 'gemotoriseerde voertuigen'. Hiermee is beoogd meer uniformiteit in de regels te krijgen. Het begrip 'motorvoertuig' is in bijlage I Bal gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Bal nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Activiteiten zoals onderhoud of tanken zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Bal te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen. Het alleen onderhouden van fietsen, handkarren of roeiboten kan buiten de aanwijzing blijven.

In het derde lid worden de activiteiten in de paragrafen 3.6.6 en 3.8.7 uitgezonderd van de aanwijzing van de milieubelastende activiteit, om overlap tussen paragraaf 3.8.4 en deze paragrafen te voorkomen. Verder worden de activiteiten aan elektrische tweewielige voertuigen uitgezonderd. Deze voertuigen vallen door de wijziging van 'motorvoertuigen' in gemotoriseerde voertuigen' onder de aanwijzing van de milieubelastende activiteit. Omdat de activiteiten aan deze voertuigen niet of nauwelijks milieubelastend zijn worden ze van de aanwijzing uitgezonderd.

Onderdeel EY (artikel 3.277 Bal)

Artikel 3.277 vervalt omdat de activiteiten die in dit artikel als vergunningplichtig zijn aangewezen niet onder de in artikel 3.276 aangewezen milieubelastende activiteiten vallen. Mocht een garagebedrijf, autoschadeherstelbedrijf of een bedrijf voor carrosseriebouw ook auto's of motoren van auto's maken of auto's assembleren, dan valt het bedrijf vanwege deze activiteiten ook onder paragraaf 3.4.4 (metaalproductenindustrie). In die paragraaf zijn in artikel 3.106, eerste lid, onder d, deze activiteiten als vergunningplichtig aangewezen.

Onderdeel EZ (artikel 3.278 Bal)

Het vervallen van artikel 3.277 heeft gevolgen voor de aanwijzing van de regels in artikel 3.278, tweede lid. Omdat paragraaf 3.8.4 geen vergunningplicht meer bevat en de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht alleen waren aangewezen vanwege die vergunningplicht, kunnen in het tweede lid van artikel 3.278 de onderdelen b en c vervallen. In onderdeel a vervalt de bijzin omdat geen rekening meer gehouden hoeft te worden met de aanwijzing van de vergunningplicht.

Onderdelen FA en FB (artikelen 3.281 en 3.282 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal bij dit besluit.

Onderdeel FC (artikel 3.283 Bal)

Door de wijzigingen in het tweede lid, onder a, sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Verder is door de wijziging van het tweede lid, onder b, verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de module voor zeer zorgwekkende stoffen van toepassing zijn.

Onderdeel FD (artikel 3.285 Bal)

In het eerste lid, onder b, wordt 'motorvoertuigen' vervangen door 'gemotoriseerde voertuigen of werktuigen'. Hiermee is beoogd meer uniformiteit in de regels te krijgen. Het begrip 'motorvoertuig' is in bijlage I Bal gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Bal nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Activiteiten zoals onderhoud of tanken zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Bal te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen. Het alleen onderhouden van fietsen, handkarren of roeiboten kan buiten de aanwijzing blijven.

Daarnaast gebruikt de aanwijzing het begrip 'werktuig'. Dit is een breed begrip waar gereedschap en apparatuur in brede zin onder valt. Vaak is het onderscheid tussen een vervoermiddel en een werktuig moeilijk te maken, een tractor is bijvoorbeeld allebei. Ook hier is een inperking tot *gemotoriseerde werktuigen*.

De term "gemotoriseerd" geldt zowel voor verbrandingsmotoren als voor elektromotoren. Om verwarring zoveel mogelijk te voorkomen gebruikt de aanwijzing de combinatie 'gemotoriseerde voertuigen of werktuigen' (of 'gemotoriseerde vaartuigen of drijvende werktuigen'). Hierdoor maakt het niet uit of een bepaald 'tuig' voor vervoer of voor werkzaamheden gebruikt wordt.

In het eerste lid wordt in het nieuwe onderdeel c toegevoegd het opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen. Deze activiteit was al opgenomen in de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen in artikel 3.286 en wordt ook toegevoegd aan artikel 3.285 om ervoor te zorgen dat de aanwijzing van de vergunningplichtige gevallen niet ruimer is dan de aanwijzing van de milieubelastende activiteiten. Het invoegen van 'opstellen' in het tweede lid hangt samen met het nieuwe onderdeel c in het eerste lid.

Onderdeel FE (artikel 3.286 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In het eerste lid, onder b en c, wordt de term 'parkeren' vervangen door de term 'opstellen', om beter aan te sluiten bij paragraaf 4.106 over het opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen.

Onderdeel e van het eerste lid komt te vervallen. In dit onderdeel is als vergunningplichtig aangewezen het tanken van voertuigen met LPG. Over de redenen voor het vervallen van deze vergunningplicht wordt verwezen naar paragraaf 2.11 van het algemeen deel van de nota van toelichting. In plaats van de vergunningplicht wordt in een meldingsartikel voorzien, dit komt te staan in paragraaf 4.35 over het tanken en opslaan van LPG. Door de melding is het bevoegd gezag voorafgaand aan het verrichten van de activiteit daarvan op de hoogte en kan het daarbij ook beoordelen of een maatwerkvoorschrift nodig is. Via de bruidsschat zal worden voorzien in adequaat overgangsrecht in de vorm van een vergunningplicht in het omgevingsplan. Na inwerkingtreding van het stelsel kan de gemeente vervolgens beoordelen of aanpassing van deze vergunningplicht wenselijk is. Zo kan bijvoorbeeld in plaats van een vergunningplicht worden gekozen voor het expliciet toestaan van activiteiten op locaties met daaraan verbonden regels zoals afstanden tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties en tijden voor bevoorraden van een LPG-vulpunt. In alle gevallen moet het omgevingsplan blijven voldoen aan de instructieregels die in het Bkl zijn opgenomen, zoals instructieregels over externe veiligheid. In verband met het vervallen van onderdeel e worden de daaropvolgende onderdelen vernummerd.

In de vernummerde onderdelen e en f van het eerste lid wordt toegevoegd dat het gaat om het tanken van voertuigen of werktuigen. Het onderscheid tussen een voertuig of werktuig is niet altijd even duidelijk. Een brandweerauto is bijvoorbeeld zowel een voertuig of een werktuig. Met het toevoegen van 'werktuigen' is verduidelijkt dat ook voor het tanken van werktuigen een vergunningplicht geldt.

In onderdeel g (nieuw) van het eerste lid, wordt in plaats van 'ADR-klasse 4' de volledig correcte aanduiding 'ADR-klasse 4.1, 4.2 en 4.3' gebruikt. Inhoudelijk is daarmee geen wijziging beoogd.

Het tweede en derde lid (oud) worden samengevoegd tot een tweede lid (nieuw) waarin de formulering is vereenvoudigd. Aan de opsomming met artikelen is toegevoegd artikel 3.16. In dat

artikel wordt als vergunningplichtig aangewezen het exploiteren van een koelinstallatie met koolwaterstoffen of ammoniak. Ook bij die activiteit is er dus sprake van gevaarlijke stoffen.

Onderdeel FF (artikel 3.287 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdelen FG en FH (§ 3.8.7 en artikel 3.289 Bal)

In de titel van de paragraaf en in artikel 3.289 wordt de term 'bus' vervangen door 'autobus'. Dit is een tekstuele verduidelijking, waarmee overigens ook wordt aangesloten op de wegenverkeersregelgeving.

In het eerste lid, onder b, vervalt 'het bieden van gelegenheid' omdat niet alleen het bieden van gelegenheid om te tanken onder de milieubelastende activiteit moet vallen maar ook het tanken door het personeel van de onderhoudswerkplaats zelf.

Onderdeel FI (artikel 3.290)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel FJ (artikel 3.292 Bal)

In het eerste lid, onder b, vervalt 'het bieden van gelegenheid' omdat niet alleen het bieden van gelegenheid om te tanken onder de milieubelastende activiteit moet vallen maar ook het tanken door het personeel van de onderhoudswerkplaats zelf.

Onderdeel FK (artikel 3.293 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal.

Onderdeel FL (artikel 3.294 Bal)

In dit artikel werd per abuis verwezen naar de module voor energiebesparing. Deze verwijzing is geschrapt. Verder is de verwijzing naar de module voor emissies in de lucht aangepast, waardoor verduidelijkt is op welke activiteiten de regels uit deze module van toepassing zijn.

Onderdeel FM (§ 3.8.9 (nieuw) Bal)

Artikel 3.295a (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het exploiteren van een spoorwegemplacement een milieubelastende activiteit is waarvoor de hoofdstukken 2 tot en met 5 gelden.

Het Rijk stelt regels voor deze activiteit om een gelijk speelveld en gelijk beschermingsniveau te waarborgen. De regels bestaan vooral uit een nationale uitwerking van passende preventieve maatregelen en beste beschikbare technieken. De nadelige gevolgen voor het milieu die deze activiteiten kunnen veroorzaken zijn vooral verontreiniging van de bodem, geluid, en externe veiligheid door de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.

Aanvankelijk zou in deze paragraaf het resultaat van de beleidsvernieuwing op het gebied van externe veiligheid bij spoorwegemplacementen worden opgenomen. Om niet afhankelijk te zijn van de planning van dit besluit wordt voorgesteld de beleidsvernieuwing vorm te geven in een apart

wijzigingsbesluit en zijn in afwachting daarvan de ongewijzigde regels via dit besluit meegenomen. Voorgesteld wordt om een apart wijzigingsbesluit op te stellen waarin beleidsvernieuwing of systeemwijzigingen worden opgenomen op het gebied van onder andere externe veiligheid. De regels die via dit besluit in het Bal worden opgenomen continueren het huidige recht op een zo neutraal mogelijke wijze. Meer toelichting over het opnemen van regels over spoorwegemplacements is opgenomen in paragraaf 4.2 van het algemeen deel van de toelichting.

Door de toevoeging van functioneel ondersteunende activiteiten in het tweede lid omvat de aanwijzing meer dan het spoorwegemplacement zelf. Functioneel ondersteunende activiteiten zijn activiteiten die ten dienste staan van de kernactiviteit. Functioneel ondersteunen is breed bedoeld, en omvat naast technische ondersteuning van de kernactiviteit ook facilitaire voorzieningen en facilitaire diensten zoals onderhoud, administratie of beveiliging en faciliteiten voor personeel.

Artikel 3.295b (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De vergunningplicht, momenteel geregeld in categorie 14 van bijlage I, onderdeel B, bij het Besluit omgevingsrecht wordt, op enkele tekstuele wijzigingen na, ongewijzigd overgenomen. De vergunningplicht heeft zowel betrekking op het exploiteren van een spoorwegemplacement als op de andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die dat exploiteren van een spoorwegemplacement functioneel ondersteunen. Als gevolg daarvan komt deze vergunningplicht in de meeste gevallen overeen met de vroegere inrichting.

Artikel 3.295c (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke paragrafen in hoofdstuk 4 relevant zijn bij het exploiteren van een spoorwegemplacement. Mocht de exploitant een activiteit verrichten die niet wordt genoemd in de richtingaanwijzer, dan geldt hiervoor de specifieke zorgplicht van artikel 2.11. Ook het omgekeerde kan het geval zijn. Het is niet vanzelfsprekend dat de activiteit waar in dit artikel naar wordt verwezen altijd wordt verricht.

Onderdeel FN (artikel 3.296 Bal)

In dit artikel wordt 'voertuigen' vervangen door 'gemotoriseerde voertuigen of werktuigen'. Het onderscheid tussen een voertuig of werktuig is niet altijd even duidelijk. Een brandweerauto is bijvoorbeeld zowel een voertuig als een werktuig. Met het toevoegen van 'werktuigen' is verduidelijkt dat ook het bieden van gelegenheid voor het tanken van werktuigen een milieubelastende activiteit is. Het invoegen van 'gemotoriseerde' voor 'voertuigen' houdt verband met de uniformiteit van de regels in het Bal.

Onderdeel FO (artikel 3.297 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In onderdeel a van het artikel wordt de vergunningplicht voor het tanken van voertuigen met LPG geschrapt. In plaats van de vergunningplicht wordt in een meldingsartikel voorzien, dit komt te staan in paragraaf 4.35 over het tanken en opslaan van LPG. Door de melding is het bevoegd gezag voorafgaand aan het verrichten van de activiteit daarvan op de hoogte en kan het daarbij tevens beoordelen of een maatwerkvoorschrift nodig is. Via de bruidsschat (een set regels over gedecentraliseerde onderwerpen die via dit besluit zullen worden toegevoegd aan het omgevingsplan of de waterschapsverordening) zal worden voorzien in adequaat overgangsrecht in de vorm van een vergunningplicht in het omgevingsplan. Na inwerkingtreding van het stelsel kan de gemeente vervolgens beoordelen of aanpassing van deze vergunningplicht wenselijk is. Zo kan bijvoorbeeld in plaats van een vergunningplicht worden gekozen voor het expliciet toestaan van activiteiten op locaties met daaraan verbonden regels zoals afstanden tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties en tijden voor bevoorraden van een LPG-vulpunt. In alle gevallen moet het omgevingsplan blijven voldoen aan de instructieregels die in het Bkl zijn opgenomen, zoals instructieregels over externe veiligheid. Een

nadere toelichting over het schrappen van vergunningplichten is opgenomen in paragraaf 2.11 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Onderdeel FP (artikel 3.298 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel FQ (artikel 3.302 Bal)

Door de wijzigingen is verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de modules voor zeer zorgwekkende stoffen en emissies in de lucht van toepassing zijn.

Onderdeel FR (artikel 3.304 Bal)

In het eerste lid wordt 'voertuigen met een verbrandingsmotor' gewijzigd in 'gemotoriseerde voertuigen'. Deze wijziging houdt verband met de uniformiteit van de regels in het Bal. De vergunningplicht blijft vanwege de geluidemissie wel alleen bestaan voor het sporten of recreëren met voertuigen met een verbrandingsmotor in de buitenlucht.

Onderdeel FS (artikel 3.305 Bal)

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 3.12 en 3.13 Bal.

Onderdeel FT (artikel 3.306 Bal)

Vanwege het uitbreiden van het toepassingsbereik van paragraaf 4.35 tot het tanken van alle voertuigen en werktuigen met LPG, wordt deze paragraaf toegevoegd aan de richtingaanwijzer van artikel 3.306. Dat zal met name relevant zijn voor kartbanen waar karts rijden op LPG.

Onderdeel FU (artikel 3.309 Bal)

Door de wijzigingen in dit artikel sluit het van toepassing zijn van de module voor energiebesparing beter aan bij het recht zoals dat gold voor de inwerkingtreding van dit besluit. Zie hierover ook paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel FV (artikel 3.320 Bal)

In artikel 3.320, eerste lid, wordt de aanwijzing van de milieubelastende activiteiten beperkt tot 'het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk'. De toevoeging dat het daarbij moet gaan om werken voor het opsporen of winnen van delfstoffen, het opsporen of winnen van aardwarmte of het opslaan van stoffen (onderdelen a tot en met c) komt te vervallen. Deze wijziging heeft tot doel om beter aan te sluiten bij de definitie van een mijnbouwwerk, zoals opgenomen in de Mijnbouwwet en uitgewerkt in het Mijnbouwbesluit. De mijnbouwregelgeving maakt het namelijk mogelijk om werken die niet worden gebruikt voor het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte of het opslaan van stoffen, toch aan te wijzen als mijnbouwwerken. Het gaat dan om werken die een samenhang hebben met mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte of het opslaan van stoffen, en als mijnbouwwerk worden aangemerkt in het Mijnbouwbesluit (artikel 2). Voorbeeld hiervan zijn werken voor het bewerken van aardgas, waarbij het aardgas op een kwaliteit wordt gebracht die nodig is om het aardgas te kunnen invoeren in het landelijk gastransportnet. Naar aanleiding van de wijziging van het eerste lid is ook de redactie van het tweede lid gewijzigd, zodat beide leden op elkaar aansluiten.

Onderdeel FW (artikel 3.321 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Onder de vergunningplicht in het eerste lid valt zowel het aanleggen als het exploiteren van een mijnbouwwerk. Onder 'het exploiteren van een mijnbouwwerk' valt uiteraard ook het aanpassen (uitbreiden of wijzigen) van een mijnbouwwerk. Dit is een voortzetting van de vergunningplicht zoals deze luidt in het Besluit omgevingsrecht en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw. Bij het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk dat buiten het toepassingsbereik van een eerder verleende vergunning valt, gaat het verbod om zonder omgevingsvergunning de activiteit te verrichten opnieuw gelden. Dit is het geval als een boorgat wordt aangepast door een aftakking of vertakking (side track), of bij het aanleggen van een nieuw boorgat in de omgeving van een bestaand boorgat.

In het tweede lid wordt toegevoegd dat het stimuleren van een voorkomen via een boorgat is uitgezonderd van de vergunningplicht in het eerste lid. Het stimuleren van een voorkomen, ook wel reservoir genoemd, heeft tot doel de productie van onder meer delfstoffen te verhogen door de doorstroombaarheid van het reservoir te verbeteren, zodat de delfstof vanuit het reservoir naar de put kan stromen. Voornoemde wijziging van het tweede lid komt voort uit een wijziging van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw,⁵ waarmee een meldingsplicht is ingevoerd en algemene regels zijn gaan gelden voor het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een mobiele installatie (in het Bal: een verplaatsbaar mijnbouwwerk), omdat het stimuleren van een voorkomen geen deel uitmaakte van de omgevingsvergunning en algemene regels ontbraken. De invoering van deze meldingsplicht werkt door in de aanwijzing van de mobiele installaties waarvoor op grond van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw geen vergunningplicht, maar wel een meldingsplicht geldt (artikel 4 van dat besluit) en is dus ook opgenomen in het Bal. De meldingsplicht is in paragraaf 4.109 omgezet in een verplichting tot het verstrekken van gegevens en bescheiden. Op deze wijziging wordt in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.1117 ingegaan.

Tegelijkertijd vervalt in het tweede lid de uitzondering voor het plaatsen van een mijnbouwinstallatie. Deze uitzondering op de vergunningplicht had tot doel om een dubbele vergunningplicht te voorkomen; het plaatsen van een mijnbouwinstallatie was ook vergunningplichtig op grond van hoofdstuk 6 Bal. Deze bepaling in hoofdstuk 6 wordt aangepast vanwege de overgang van de mijnbouwactiviteit naar de mijnbouwlocatieactiviteit.⁶ Hierdoor is er geen sprake meer van overlap tussen hoofdstuk 3 en hoofdstuk 6 Bal en kan de uitzondering in het tweede lid van artikel 3.321 vervallen.

Onderdeel FX (artikel 3.322 Bal)

De wijziging in artikel 3.322, eerste lid, komt voort uit het Besluit aanleg vergunning boorgat (Stb. 2017, 114), dat het Besluit algemene regels milieu mijnbouw heeft gewijzigd. In dat besluit is toegevoegd dat een mobiele installatie (in het Bal: een verplaatsbaar mijnbouwwerk) voor het stimuleren van een voorkomen via een boorgat ook valt onder de mobiele installaties waarop het Besluit algemene regels milieu mijnbouw van toepassing is. De regels van paragraaf 4.109, die omzetting vormen van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw, worden daarom ook van toepassing verklaard op het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk.

Verder is door de wijziging van het tweede lid verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de module voor zeer zorgwekkende stoffen van toepassing zijn. Tot slot is een derde lid toegevoegd, waardoor de regels uit de module voor emissies in de lucht van toepassing zijn verklaard. Voorheen volgde het van toepassing zijn van deze regels uit artikel 5.25, derde lid. Deze wijze van

⁵ Besluit van 6 maart 2017, houdende wijziging van het Besluit omgevingsrecht, het Besluit milieueffectrapportage en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw (vergunning aanleg boorgat), Stb. 2017, 114.

⁶ Zie hierover de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, *Kamerstukken II* 2017/18, 34986, nr. 3, p. 342-344.

van toepassing verklaren stond echter haaks op de gebruikelijke wijze van van toepassing verklaren. Dit is hersteld door een derde lid toe te voegen aan artikel 3.322.

Onderdeel FY (artikel 3.325 Bal)

In het eerste lid, onder g, wordt 'vliegtuigen' toegevoegd. Dat hangt samen met de wijziging van het toepassingsbereik van paragraaf 4.22. In onderdeel k wordt een omissie hersteld door de juiste titel van paragraaf 4.41 aan te halen. En tot slot wordt onderdeel m geschrapt, omdat paragraaf 4.53 over de tandartspraktijk komt te vervallen. Een nadere toelichting hierop is gegeven bij de toelichting op paragraaf 3.7.11. Verder is door de wijziging van het tweede lid verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de module voor zeer zorgwekkende stoffen van toepassing zijn.

Onderdeel FZ (artikel 3.328 Bal)

In het eerste lid van dit artikel wordt een verwijzing geschrapt, omdat paragraaf 4.53 over de tandartspraktijk komt te vervallen. Een nadere toelichting hierop is gegeven bij de toelichting op paragraaf 3.7.11. Verder is door de wijziging van het tweede lid verduidelijkt op welke activiteiten de regels uit de module voor zeer zorgwekkende stoffen van toepassing zijn.

Onderdeel GA (artikel 3.330 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel GB (artikel 3.335 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 3.335 is de aanwijzing van gevallen opgenomen waarbij voor het gebruik van ontplofbare stoffen of voorwerpen op militaire objecten en terreinen een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is vereist. In het eerste, onder b, wordt 'luchtvaartuigen' vervangen door 'vliegtuigen'. Daarmee wordt aangesloten bij de terminologie van de luchtvaartwetgeving. In die wetgeving is 'luchtvaartuig' een breder begrip, en is een vliegtuig een luchtvaartuig zwaarder dan lucht en voorzien van een voorstuwingsinrichting.

Vanaf sommige militaire objecten of terreinen wordt ook in oppervlaktewaterlichamen geschoten. Het betreft een beperkt aantal locaties langs de Noordzee, de Waddenzee en het IJsselmeer. Door het gebruik van ontplofbare stoffen of voorwerpen komen munitieresten in het oppervlaktewaterlichaam terecht, die onder andere zware metalen bevatten. Het uitloggedrag van deze munitieresten en de variatie in samenstelling van munitie maken een individuele beoordeling vooraf gewenst. Daarom wordt aan artikel 3.335 een tweede lid toegevoegd waarin wordt bepaald dat voor het brengen van ontplofbare stoffen of voorwerpen, afkomstig van een activiteit als bedoeld in artikel 3.334, in een oppervlaktewaterlichaam een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit is vereist. Deze omgevingsvergunning geldt niet – zoals de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit – vanaf een bepaald aantal schoten per jaar, maar in alle gevallen waarbij munitieresten in een oppervlaktewaterlichaam terecht komen.

Onderdelen GE tot en met GQ (artikelen 4.2 tot en met 4.6, 4.10, 4.14 tot en met 4.18, 4.23 en 4.26 tot en met 4.28 Bal)

De artikelen die worden gewijzigd zijn behalve op artikel 4.3 van de Omgevingswet, ook gebaseerd op de artikelen 6, eerste lid, 7, eerste lid, 16 en 20 van de Arbeidsomstandighedenwet, 31, vierde lid, 48, zesde lid, en 49, eerste lid, van de Wet veiligheidsrisico's en 19.3, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

Onderdeel GF (artikel 4.3 Bal)

In paragraaf 4.2 wordt in verschillende artikelen verwezen naar een bijlage bij de Seveso-richtlijn. Voor een goed begrip van die bijlagen is het nodig om de definities van artikel 3 van de Seveso-richtlijn van toepassing te verklaren. Met het nieuwe tweede lid wordt dit bereikt.

Onderdeel GG (artikel 4.4 Bal)

Artikel 4.4 legt de relatie tussen paragraaf 4.2 van het Bal en de Arbeidsomstandighedenwet. Om dat beter tot uitdrukking te brengen worden het opschrift van het artikel en de aanhef van het eerste lid gewijzigd.

Eerste lid, aanhef en onder a en b

Met de wijziging van de aanhef van het eerste lid wordt verduidelijkt dat de uitbreiding van het normadressaat in artikel 4.4 alleen gaat over de regels die uitvoering geven aan de Arbeidsomstandighedenwet. De regels dus die zijn gesteld met het oog op de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de in de Seveso-inrichting werkzame werknemers. Deze formulering sluit aan bij artikel 6, eerste lid, aanhef, van de Arbeidsomstandighedenwet. Dat artikel is een van de grondslagen van paragraaf 4.2.

Door de wijziging van de aanhef is het niet meer nodig om in onderdeel a op te nemen dat het gaat om de regels over de bescherming van de veiligheid en gezondheid van de werknemers. De werkgever, bedoeld onder a, is verantwoordelijk voor de naleving van alle regels over de veiligheid en gezondheid van zijn werknemers en de gevolgen van de door zijn werknemers verrichte arbeid voor derden.

Door de wijziging van de aanhef is het ook niet meer nodig om in onderdeel b op te nemen dat het gaat om de regels over de veiligheid en gezondheid van de werkgever die zelf arbeid verricht in de Seveso-inrichting of de zelfstandige. Een werkgever die zelf arbeid verricht en een zelfstandige zijn alleen verantwoordelijk voor de naleving van de regels die zien op hun veiligheid en gezondheid en de gevolgen van de door hen verrichte arbeid voor derden.

Onder 'zelfstandige' wordt verstaan degene die zonder werkgever of werknemer te zijn in de zin van artikel 1, eerste of tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet arbeid verricht (zie artikel 1, derde lid, onder k, van die wet). Op grond van artikel 16, zevende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet kan bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald dat de verplichting tot naleving van daarbij aangewezen voorschriften zich mede richt tot een zelfstandige. Met artikel 4.4, eerste lid, onder b, wordt aan die bepaling uitvoering gegeven.

Eerste lid, onder c

Er wordt een nieuw onderdeel c toegevoegd vanwege de definitie van 'exploitant' in artikel 3, onder 9, van de Seveso-richtlijn. Volgens die definitie is een exploitant ook degene die de controle heeft over de Seveso-inrichting.

Degene 'die de controle heeft over de Seveso-inrichting' valt op grond van de Seveso-richtlijn dus ook onder het normadressaat. Binnen het kader van de Omgevingswet is degene die de Seveso-inrichting exploiteert ook altijd degene die de controle heeft over de Seveso-inrichting. Degene die de Seveso-inrichting exploiteert zal namelijk ook de zeggenschap hebben over de activiteiten die binnen die inrichting worden verricht. Uit de artikelen 2.10 en 4.2 van het Bal vloeit voort dat degene die de Seveso-inrichting exploiteert moet voldoen aan de regels in paragraaf 4.2. Artikel 2.10 van het Bal dat het normadressaat regelt voor de regels die zijn gebaseerd op de Omgevingswet, is niet van toepassing op de regels die uitvoering geven aan de Arbeidsomstandighedenwet. Om die reden is het niet alleen nodig om in artikel 4.4 van het Bal te regelen dat de regels van overeenkomstige toepassing zijn op de werkgever en de zelfstandige, maar ook op degene die de controle heeft over de Seveso-inrichting. Het uitbreiden van het normadressaat tot degene die de controle heeft over de Seveso-inrichting is gebaseerd op artikel 16, achtste lid, van de Arbeidsomstandighedenwet. Die bepaling biedt een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur te bepalen dat 'de verplichting tot naleving van daarbij aangegeven voorschriften in de gevallen bij die maatregel omschreven rust op een ander dan de

werkgever. Aangewezen kunnen worden de eigenaar of beheerder dan wel degene die anderszins bevoegd is te beslissen over het ontwerp, de vervaardiging dan wel het onderhoud van arbeidsplaatsen en arbeidsmiddelen, zoals zonodig nader bij die maatregel is bepaald.’ Degene die de controle heeft over de Seveso-inrichting kan worden beschouwd als ‘degene die anderszins bevoegd is te beslissen over het ontwerp, de vervaardiging dan wel het onderhoud van arbeidsplaatsen en arbeidsmiddelen’. Degene die de controle heeft over de Seveso-inrichting is verantwoordelijk voor de naleving van alle regels over de veiligheid en gezondheid van zijn werknemers en de gevolgen van de door zijn werknemers verrichte arbeid voor derden. De definitie van ‘exploitant’ in de Seveso-richtlijn is ook nog uitgebreid tot degene ‘aan wie de economische zeggenschap of beslissingsmacht over het technisch functioneren van de inrichting of installatie is overgedragen’. Diegenen worden volgens de Seveso-richtlijn alleen als exploitant aangemerkt als daarin door de nationale wetgeving is voorzien. Zowel het Besluit risico’s zware ongevallen 2015 als het Bal voorzien niet in deze uitbreiding van het normadresstaat. In navolging van artikelen in andere paragrafen in het Bal wordt ‘degene die de Seveso-inrichting exploiteert’ vervangen door ‘degene die de activiteit verricht’.

Tweede lid

De wijziging van het tweede lid is nodig vanwege de wijzigingen in het eerste lid en vanwege het nieuwe onderdeel c in het eerste lid. Op grond van het tweede lid, waarvan de formulering is vereenvoudigd, zijn de werkgever, de zelfstandige en degene die de controle heeft over de Seveso-inrichting verplicht om samen te werken met degene die de Seveso-inrichting exploiteert.

Onderdeel GH (artikel 4.5 Bal)

In navolging van artikelen in andere paragrafen in het Bal wordt in onderdeel a ‘degene die de Seveso-inrichting exploiteert’ vervangen door ‘degene die de activiteit verricht’.

In het eerste lid, onder f, wordt een foute verwijzing hersteld. Artikel 4.16 bestaat namelijk uit twee leden. In het derde en vierde lid wordt de verwijzing naar het eerste lid, onder e, gewijzigd in een verwijzing naar het eerste lid, onder c. In laatstgenoemd onderdeel is namelijk de lijst geregeld waarnaar wordt verwezen in het derde en vierde lid.

Onderdeel GI (artikel 4.6 Bal)

In het eerste lid, onder b, vervalt ‘als bedoeld onder a’ omdat het begrip ‘gevaarlijke stof’ al wordt omschreven in artikel 4.2, tweede lid.

In navolging van artikelen in andere paragrafen in het Bal wordt in de onderdelen e en f ‘degene die de Seveso-inrichting exploiteert’ vervangen door ‘degene die de activiteit verricht’.

Onderdeel GJ (artikel 4.10 Bal)

De wijziging in het opschrift en het tweede lid, onder c, zijn wetstechnische aanpassingen. In navolging van artikelen in andere paragrafen in het Bal wordt in het tweede lid, onder a, ‘degene die de Seveso-inrichting exploiteert’ vervangen door ‘degene die de activiteit verricht’.

Onderdeel GK (artikel 4.14 Bal)

In het nieuwe derde lid worden de gegevens en bescheiden over externe oorzaken toegevoegd die in een Seveso-inrichting een zwaar ongeval kunnen veroorzaken en waren opgenomen in artikel 4.16. Deze gegevens en bescheiden zijn verplaatst omdat deze niet alleen relevant zijn in verband met de risico’s voor de omgeving maar ook voor de veiligheid en gezondheid van werknemers.

Onderdeel GL (artikel 4.15 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel GM (artikel 4.16 Bal)

In het eerste lid, onder a en b, is de formulering aangepast zodat deze overeenkomt met andere formuleringen in het Bal zoals die luiden na inwerkingtreding van dit besluit.

De gegevens en bescheiden in het eerste lid, onder c en d, zijn verplaatst naar artikel 4.14. Het gaat om gegevens en bescheiden over externe oorzaken die in een Seveso-inrichting een zwaar ongeval kunnen veroorzaken. Deze gegevens en bescheiden zijn verplaatst omdat deze niet alleen relevant zijn in verband met de risico's voor de omgeving maar ook voor de veiligheid en gezondheid van werknemers.

Aan het tweede lid van dit artikel wordt 'het plaatsgebonden risico' toegevoegd. Per abuis ontbrak dat.

Onderdeel GN (artikel 4.17 Bal)

In onderdeel d wordt 'inrichting' vervangen door 'een locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht'. Deze technische wijziging hangt samen met de wijzigingen die worden doorgevoerd in de Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's.

Onderdeel GO (artikel 4.18 Bal)

In de arbeidsomstandighedenwetgeving gaat het niet alleen om de veiligheid maar ook om de gezondheid van werknemers. Om dat tot uitdrukking te laten komen in dit artikel wordt 'veiligheid van de werknemers' vervangen door 'veiligheid en gezondheid van de werknemers'. Daarmee is dit artikel ook meer in overeenstemming met artikel 4.4 Bal waarin al werd gesproken van veiligheid en gezondheid van werknemers.

Onderdeel GP (artikel 4.23 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel GQ (artikelen 4.26 tot en met 4.28 Bal)

In de onderdelen a wordt toegevoegd dat de artikelen ook niet van toepassing zijn als artikel 4.10, 4.14 of 4.22 van toepassing wordt omdat de hoeveelheid aanwezige gevaarlijke stoffen wijzigt. De onderdelen a zien op de zogenoemde 'nieuwe inrichtingen'. De Seveso-richtlijn verstaat daaronder niet alleen inrichtingen die in werking worden gesteld op of na 1 juni 2015, maar ook inrichtingen die door een wijziging van de installaties of activiteiten die leiden tot een wijziging van de lijst van gevaarlijke stoffen, onder het toepassingsbereik van de richtlijn komen te vallen of van een lagedrempelinrichting een hogedrempelinrichting worden of omgekeerd. In de zinsneden die worden toegevoegd aan de onderdelen a, worden die wijzigingen aangeduid als wijzigingen in de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die aanwezig zijn. Als artikel 4.14 van toepassing wordt omdat de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die aanwezig is groter wordt, dan moet het veiligheidsrapport al voor die wijziging van de hoeveelheid zijn vastgesteld. Artikel 4.14 gaat er namelijk van uit dat een veiligheidsrapport *is* opgesteld.

Bij de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen gaat het om de werkelijke of verwachte aanwezigheid van gevaarlijke stoffen of van gevaarlijke stoffen waarvan redelijkerwijs kan worden voorzien dat ze kunnen ontstaan bij verlies van controle over de processen, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, of deel 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage. Dat volgt uit de nieuwe begripsomschrijving van Seveso-inrichting en uit de begripsomschrijving van 'aanwezigheid van gevaarlijke stoffen' in de Seveso-richtlijn.

Onderdeel GR (artikel 4.29 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'in gebruik genomen' is vervangen door 'in bedrijf genomen', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte terminologie. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel GS (artikel 4.30 Bal)

Onderdeel b vervalt omdat in paragraaf 4.3 geen artikelen staan die een bepaalde bodembeschermende voorziening verplicht stellen.

Onderdelen GT en GU (tabel 4.36 en artikel 4.40)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel GV (artikelen 4.48 en 4.50 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel GW en HI (artikelen 4.62 en 4.95 Bal)

In beide artikelen wordt in het eerste lid '40%' gewijzigd in '40,00%' om duidelijk te maken dat deze minimum rendementseis niet kan worden afgerond.

Verder wordt een tekstuele verduidelijking aangebracht waarbij de definitie van 'landelijk hoogspanningsnet' is verplaatst van het derde naar het tweede lid. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel GX (artikel 4.63 Bal)

In het toepassingsbereik van paragraaf 4.4 wordt het verbranden van onverwerkte mest van gevogelte in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten hoogste 5 MW uitgezonderd. Het gaat hier om het verstoken van eigen pluimveemest op de eigen boerderij. De uitzondering volgt uit Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten (PbEG 2009, L 300).

Onderdeel GY (artikel 4.64 Bal)

Onderdeel b vervalt omdat in paragraaf 4.4 geen artikelen staan die een bepaalde bodembeschermende voorziening verplicht stellen.

Onderdeel GZ (artikel 4.69 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO 10523' en niet 'NEN-ISO 10523'.

Onderdeel HA (artikel 4.73 Bal)

In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met de wijziging in het eerste lid is het woord 'afval' vervangen door 'afvalstof'.

Onderdeel HB (artikel 4.75 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'kilogram' is vervangen door 'kg', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdelen HC, HD en HG (artikelen 4.76, 4.78 en 4.88 Bal)

Deze artikelen worden tekstueel verbeterd, waarmee geen inhoudelijke wijzigingen zijn beoogd.

Onderdeel HE (artikel 4.81 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'zes' is vervangen door '6' en 'afval' is vervangen door 'afvalstof'. Hierdoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze en terminologie en is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel HF (artikelen 4.84 en 4.86 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel HH (tabel 4.89 Bal)

In tabel 4.89 wordt een fout in de afkorting voor heptachloordibenzodioxine hersteld.

Onderdeel HI (artikel 4.95 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel HJ (artikel 4.98 Bal)

In het Bal werden de begrippen afval en afvalstoffen beide gebruikt, terwijl ze dezelfde betekenis hebben. Met de wijzigingen is het woord 'afval' vervangen door 'afvalstof'.

Onderdelen HK, HM en HN (artikelen 4.101, 4.115, 4.117 en 4.118 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

De verwijzingen in de artikelen 4.117 en 4.118 naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel HL (artikel 4.110 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO 10523' en niet 'NEN-ISO 10523'.

Onderdeel HO (tabel 4.127 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdelen HP tot en met HS (artikelen 4.129, 4.131, 4.132 en 4.133 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

De verwijzing in artikel 4.131 naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdelen HT tot en met HV (artikelen 4.135, 4.140 en 4.142 Bal)

Volgens artikel 4.140, eerste lid, wordt afvalwater afkomstig van het reinigen van installaties en voorzieningen voor het maken van betonmortel en het inwendig reinigen van voertuigen waarin betonmortel is vervoerd, geloosd op een oppervlaktewaterlichaam. In het tweede lid van dat artikel is een alternatieve lozingsroute opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd in een vuilwaterriool als de afstand tot het dichtstbijzijnde oppervlaktewaterlichaam meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroute wordt geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroute aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.

In verband met het schrappen van het tweede lid van artikel 4.140 wordt artikel 4.135 (melding: lozing) aangepast. Het maken van betonmortel (betoncentrale) is als milieubelastende activiteit vergunningplichtig (artikel 3.115, onder c). Gelet op het uitgangspunt dat, als voor een activiteit een vergunning is vereist, voor die activiteit geen meldingsplicht geldt, is het vereiste van een melding toegespitst op eventuele lozingen op een oppervlaktewaterlichaam.

Mocht in een specifiek geval de lozing op een oppervlaktewaterlichaam vergunningplichtig zijn, bijvoorbeeld omdat die plaatsvindt vanuit een bedrijf dat valt onder afdeling 3.3, dan is gelet op de hiervoor aangegeven lijn over vergunningplicht en meldingsplicht geen melding vereist. Dit is bepaald in het nieuwe vierde lid.

Ook wordt artikel 4.142 (water: emissiegrenswaarden lozen in vuilwaterriool) geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht en de emissiegrenswaarden.

In lijn met artikel 4.74k van het Activiteitenbesluit milieubeheer, wordt in de bruidsschat voor het omgevingsplan opgenomen dat het lozen van dit afvalwater in een voorziening voor het beheer van afvalwater (een schoonwaterriool of vuilwaterriool) is toegestaan. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat deze lozingen direct na inwerkingtreding van de wet mogelijk blijven. Bij de aanpassing van het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen de gemeente en het waterschap vervolgens gebiedsspecifiek de juiste regels stellen en daarbij de bruidsschatregel schrappen of aanpassen.

In artikel 4.135 wordt verder een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'm³/u' is vervangen door 'kubieke meter per uur', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel HW (artikel 4.148 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel HX (artikel 4.150 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdelen HY, IA en IB (artikelen 4.153, 4.158 en 4.160 Bal)

Volgens artikel 4.158, eerste lid, wordt afvalwater afkomstig van het uitwassen van beton geloosd op een oppervlaktewaterlichaam. In het tweede lid van dat artikel is een alternatieve lozingsroute opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd in een vuilwaterriool als de afstand tot het dichtstbijzijnde oppervlaktewaterlichaam meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroute wordt geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool

en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroute aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.

In verband met het schrappen van het tweede lid van artikel 4.158 wordt artikel 4.153 (melding: lozing) aangepast. Het maken van betonmortel (betoncentrale) is als milieubelastende activiteit vergunningplichtig (artikel 3.115, onder c). Gelet op het uitgangspunt dat, als voor een activiteit een vergunning is vereist, voor die activiteit geen meldingsplicht geldt, is het vereiste van een melding toegespitst op eventuele lozingen op een oppervlaktewaterlichaam.

Mocht in een specifiek geval de lozing op een oppervlaktewaterlichaam vergunningplichtig zijn, bijvoorbeeld omdat die plaatsvindt vanuit een bedrijf dat valt onder afdeling 3.3, dan is gelet op de hiervoor aangegeven lijn over vergunningplicht en meldingsplicht geen melding vereist. Dit is bepaald in het nieuwe vierde lid.

Ook wordt artikel 4.160 (water: emissiegrenswaarden lozen in vuilwaterriool) geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht en de emissiegrenswaarden.

In lijn met artikel 4.74n van het Activiteitenbesluit milieubeheer, wordt in de bruidsschat voor het omgevingsplan opgenomen dat het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool is toegestaan. Hiermee wordt er voor gezorgd dat deze lozing direct na inwerkingtreding van de wet mogelijk blijft. Bij de aanpassing van het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen de gemeente en het waterschap vervolgens gebiedsspecifiek de juiste regels stellen en daarbij de bruidsschatregel schrappen of aanpassen.

In artikel 4.153 wordt verder een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'm³/u' is vervangen door 'kubieke meter per uur', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel HZ (artikel 4.156 Bal)

Aan artikel 4.156 wordt een tweede lid toegevoegd over het opslaan van betonproducten in bekisting. Dit is nodig in verband met de aanpassing aan het toepassingsbereik van paragraaf 4.104.

Onderdelen IA tot en met IC, IE tot en met IH, IK tot en met IO, IS, IT, IX en IY (artikelen 4.158, 4.160, 4.163, 4.169, 4.175, 4.177, 4.179, 4.187, 4.193, 4.199, 4.201, 4.203, 4.212, 4.216, 4.229, 4.231 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdelen ID en IP (artikelen 4.164 en 4.204 Bal)

Met de toevoeging van "milieubelastende" in het eerste lid is verduidelijkt dat de melding alleen de milieubelastende activiteiten betreft. Als de melding ook voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam is vereist, wordt dit in de artikelen van hoofdstuk 4 Bal expliciet aangegeven. Zo kan geen misverstand ontstaan over de vraag welke activiteit gemeld moet worden, en aan welk bevoegd gezag.

Onderdeel IG (artikel 4.177 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel IH (artikel 4.179 Bal)

In dit artikel is het toepassingsbereik verduidelijkt, door uit te schrijven dat deze paragraaf van toepassing is op het aanbrengen van anorganische deklagen, metaallagen of conversielagen op metalen.

Onderdeel II (artikel 4.180 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel IJ (artikel 4.182 Bal)

De zinsnede 'voorkomen dat zeer zorgvuldige stoffen in het milieu terecht komen' wordt vervangen door 'bescherming van het milieu'. Hiermee is een tekstuele verduidelijking aangebracht.

Onderdeel IL (artikel 4.193 Bal)

Het woord 'optimaal' komt te vervallen omdat dit vanzelfsprekend is, en dus onder de specifieke zorgplicht valt.

Onderdeel IM, IQ, IX, TS en XJ (artikelen 4.199, 4.209, 4.229, 5.31 en bijlage III Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'dioxines' is vervangen door 'dioxinen', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel IN (artikel 4.201 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel IP (artikel 4.204 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel IR (artikel 4.210 Bal)

Er wordt een technische verbetering aangebracht, waarbij het woord 'en' wordt vervangen door 'of'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel IT (artikel 4.216 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdelen IV en IW (artikelen 4.221 en 4.222 Bal)

De kopjes van deze artikelen worden tekstueel verduidelijkt. Hiermee zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Onderdeel IU (artikel 4.219 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel IY (artikel 4.231 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel IZ (artikel 4.234 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel JA (artikelen 4.241 en 4.242 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'vijf' is vervangen door '5', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdelen JB, JC, JF, JG, JI, JJ, JM en JN (artikelen 4.243, 4.245, 4.258, 4.260, 4.271, 4.273, 4.284 en 4.286 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

De verwijzing in de artikelen 4.245, 4.260, 4.273 en 4.286 naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel JD (artikel 4.247 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel JE (artikel 4.255 Bal)

Dit artikel komt te vervallen omdat deze stofklassen in paragraaf 4.15 niet worden genoemd. Dit artikel is daarom overbodig.

Onderdeel JH (artikel 4.263 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel JK (artikel 4.276 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel JL (artikel 4.281 Bal)

Er wordt een technische verbetering aangebracht waarbij het woord 'en' wordt vervangen door 'of'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel JO (artikel 4.289 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel JP (artikel 4.291 Bal)

Aan artikel 4.291 wordt een tweede lid toegevoegd. De afvalstoffen die bij de verspanende metaalbewerking ontstaan moeten worden gescheiden. Om te voorkomen dat bij dit proces

bodemverontreinigende stoffen in de bodem terecht komen vindt het scheiden, wanneer dit gebeurt door middel van uitlekken, plaats boven een lekbak.

Onderdeel JQ (artikel 4.294 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdelen JR en JS (artikelen 4.299 en 4.300 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel JT (artikel 4.302 Bal)

Er wordt een tekstuele verduidelijking aangebracht waarbij het woord 'de' wordt vervangen door 'een' en waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel JU (artikel 4.303a Bal)

De combinatie van verspanende bewerking met olie, vet of koelemulsie geeft een speciale afvalstroom, ook wel draaisel genoemd, die bestaat uit metaalkrullen met aanhangende vloeistof. Dit is gevaarlijk afval. Door de vloeistof af te scheiden kan de vloeistoffractie worden hergebruikt of apart worden afgevoerd, en kan de metaalfractie ook apart worden afgevoerd.

Onderdeel JV (artikel 4.305 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdelen JW, KA, KC en KF (artikelen 4.316, 4.332, 4.336 en 4.349 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Voor de wijziging van artikel 4.336, vierde lid, onder h, wordt opgemerkt dat de titel van paragraaf 4.90 Bal is gewijzigd en om die reden is dat onderdeel ook aangepast.

Onderdeel JX (artikel 4.318 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel JZ (artikel 4.325 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdelen JY en KD (artikelen 4.321 en 4.337 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdelen KB en KG (artikelen 4.334 en 4.351 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel KE (artikel 4.342 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel KH (artikel 4.352 Bal)

Er wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'dertig' is vervangen door '30' en 'vijftien' is vervangen door '15', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Omdat in het tweede lid ook wordt gesproken over 'reinigingsmiddelen' wordt in het eerste lid het woord 'reinigen' toegevoegd.

Onderdeel KI (artikel 4.353 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdelen KJ en KK (§ 4.22 en artikel 4.355 Bal)

Aan het artikel worden 'vliegtuigen' toegevoegd. Ook het onderhouden of repareren van vliegtuigen valt hiermee binnen het toepassingsbereik van paragraaf 4.22. Er is gekozen voor de term 'vliegtuig' in plaats van 'luchtvaartuig' om aan te sluiten bij de terminologie van de luchtvaartwetgeving. In die wetgeving is 'luchtvaartuig' een breder begrip, en is een vliegtuig een luchtvaartuig zwaarder dan lucht en voorzien van een voorstuwingsinrichting. In de bewoordingen van artikel 4.355 gaat het om een gemotoriseerd vliegtuig.

Activiteiten zoals onderhoud of tanken zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Bal te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen. Het alleen onderhouden van fietsen, handkarren of roeiboten kan buiten de aanwijzing blijven.

De titel van paragraaf 4.90 Bal is gewijzigd en om die reden is het tweede lid, onderdeel j, ook aangepast.

Onderdeel KL (artikel 4.356 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel KM (artikel 4.359 Bal)

In het artikel wordt aangesloten bij het toepassingsbereik van de paragraaf. Het begrip 'motorvoertuig' is in bijlage I Bal gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Bal nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Onderdeel KN (artikel 4.362 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdelen KO en KP (artikelen 4.365 en 4.366 Bal)

In de artikelen 4.365 en 4.366 wordt bepaald dat deze artikelen in sommige gevallen niet van toepassing zijn. Het komt in de praktijk voor dat een locatie voor het onderhouden of repareren van motorvoertuigen ook een locatie is van een bergingsbedrijf of een locatie waar opslag plaatsvindt in het kader van onderzoek door politie of justitie. Ook komt het voor dat een onderhouds- en reparatiebedrijf tegelijk een autodemontagebedrijf of tweewielerdemontagebedrijf is. Om te voorkomen dat het maximale aantal wrakken dat bij een onderhouds- en reparatiebedrijf mag worden opgeslagen ook geldt voor een demontagebedrijf, bergingsbedrijf of opslag voor onderzoek door politie of justitie op dezelfde locatie, wordt aan artikel 4.365 een tweede lid toegevoegd waarin bepaald wordt dat het eerste lid bij dergelijke combinaties van activiteiten niet van toepassing is.

Aan artikel 4.366 wordt een onderdeel toegevoegd waarin bepaald wordt dat het verbod om wrakken te verwijderen of nuttig toe te passen niet van toepassing is als op de locatie waar het onderhouds- en reparatiebedrijf gevestigd is ook sprake is van een demontagebedrijf als bedoeld in paragraaf 3.5.1. Een dergelijk demontagebedrijf mag wel andere handelingen van nuttige toepassing of verwijdering verrichten dan de handelingen die genoemd zijn in het tweede lid.

Onderdelen KQ, KS en KT (artikelen 4.370, 4.373, 4.374 en 4.375 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.370 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Volgens artikel 4.373, eerste lid, wordt afvalwater afkomstig van het uitwendig reinigen van pleziervaartuigen geloosd in een vuilwaterriool. In het tweede lid van dat artikel is een alternatieve lozingsroute opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroute wordt geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroute aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker. In verband met het schrappen van het tweede lid van artikel 4.373 wordt artikel 4.370 (melding) aangepast en worden de artikelen 4.374 (water: emissiegrenswaarden lozen op een oppervlaktewaterlichaam) en 4.375 (water: meetmethoden) geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht, de emissiegrenswaarden en de bijbehorende meetmethoden.

Onderdelen KR tot en met KT, KV, KZ, LA, LC en LG (artikelen 4.372, 4.373, 4.374, 4.375, 4.383, 4.393, 4.397 en 4.412 Bal)

Dit zijn wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel KU (artikel 4.378 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel KW (artikel 4.385 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel KX (artikel 4.388 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdelen KY en KZ (artikel 4.392 en tabel 4.392 Bal)

In artikel 4.392 en tabel 4.392 was ten onrechte een emissie-eis voor totaal stof opgenomen voor het verhitten en vormgeven van thermoplastisch kunststof. Dit is niet in overeenstemming met het huidige recht, en dit wordt met deze wijziging hersteld. Voor de emissies in de lucht van stoffen waarvoor een minimalisatieverplichting geldt die vrijkomen bij het verhitten en vormgeven van thermoplastisch kunststof blijft, conform het huidige recht, de emissiegrenswaarde bestaan.

Onderdeel LB (artikel 4.395 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel LD (artikel 4.398 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel LE (artikel 4.401)

Er wordt een technische verbetering aangebracht in het tweede lid, waarbij het woord 'of' wordt vervangen door 'en'. Om aan het eerste lid te voldoen kan namelijk ook sprake zijn van een combinatie van maatregelen, voor zover van toepassing op de concrete situatie.

Onderdeel LF (artikel 4.403 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel LH (artikel 4.414 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdelen LI en LJ (artikelen 4.416 en 4.417 Bal)

Voorgesteld wordt om de verplichting tot het doen van een geuronderzoek voorafgaand aan de activiteit te laten vervallen. Vanzelfsprekend vervalt daarmee ook de verplichting die in artikel 4.417 is opgenomen tot het verstrekken van het rapport van het geuronderzoek aan het bevoegd gezag.

De regels over het beperken van geurhinder, en dus ook de mogelijkheid tot het laten verrichten van een geuronderzoek, worden opgenomen in het omgevingsplan. Anders dan in het Bal kan in het omgevingsplan een locatie specifieke afweging worden gemaakt. Zo kan worden afgewogen of een activiteit kan worden toegestaan op een bepaalde locatie. Het geuronderzoek leent zich daarom bij uitstek voor opname in het omgevingsplan. In het tijdelijke deel van het omgevingsplan

(de bruidsschat) is een verplichting opgenomen om voor het begin, uitbreiden of wijzigen van een activiteit een geuronderzoek te verrichten volgens NTA 9065.

Overigens bevat de melding die wordt gedaan ten minste vier weken voorafgaand aan het verrichten van de activiteit informatie over onder meer de ligging van de geuremissiepunten. Op basis van de gegevens die het bevoegd gezag bij de melding krijgt kan het bevoegd gezag beoordelen of het nodig is om (bij wijziging van de activiteit) een geuronderzoek volgens NTA 9065 te laten verrichten. Deze gegevens blijven dan ook onderdeel van de melding.

Het Bal stelt, anders dan het Activiteitenbesluit, in artikel 4.406 een voorkeursroute in voor het lozen van afvalwater, waarbij gezien de aard en samenstelling van deze lozing gekozen is voor lozen op het vuilwaterriool. Op grond van artikel 4.406, tweede lid, kan de waterbeheerder lozen op het oppervlaktewater bij maatwerkvoorschrift toestaan. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig verrichtten niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Onderdeel LK (§ 4.29 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdelen LL tot en met LQ (artikelen 4.418, 4.419, 4.421, 4.423 en 4.425 en tabel 4.421 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.419 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

De wijzigingen in deze artikelen hangen samen met de wijzigingen in paragraaf 3.4.2. Voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de toelichting op de wijzigingen in die paragraaf. In artikel 4.421, derde lid, wordt verder verduidelijkt dat de afstand geldt vanaf de installatie. De wijzigingen in tabel 4.421 hangen samen met de wijzigingen in artikel 4.421.

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vervalt het begrip 'afwijkactiviteit'. In plaats daarvan wordt gesproken van 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit'. Volgens de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet, zoals gewijzigd met de Invoeringswet Omgevingswet, wordt daaronder verstaan een 'activiteit, inhoudende:

- a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
- b. die in strijd is met het omgevingsplan.

In artikel 4.421, tweede lid (nieuw), wordt in navolging daarvan 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit'. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

In de artikelen 4.423 tot en met 4.425 worden ten slotte de verwijzingen naar NEN 1059 geactualiseerd omdat er een nieuwe versie is uitgekomen van deze norm. Inhoudelijk heeft dit geen gevolgen. De nieuwe versie van de NEN 1059 wordt met de Invoeringsregeling Omgevingswet aangewezen in bijlage II bij de Omgevingsregeling.

Onderdeel LR (artikel 4.425a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van

de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig verrichtten niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.7 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.11 Bkl moet in een omgevingsplan rekening worden gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Aan die grenswaarde en standaardwaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Bkl in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 1, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.421, eerste en tweede lid, Bal. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.425a naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.421, eerste lid, geldt namelijk het derde lid van dat artikel.

Onderdeel LS (artikel 4.427 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

In het tweede lid, onder d, is de formulering aangepast zodat deze overeenkomt met andere formuleringen in het Bal.

Onderdeel LT (§ 4.31 (nieuw) Bal)

Artikel 4.431a (nieuw) Bal

Eerste lid

Deze paragraaf is van toepassing op het stoken met aardgas, propaangas, butaangas, vergistingsgas, biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214, lichte olie, halfzware olie, gasolie of riebiodiomas en pellets gemaakt uit riebiodiomas, als wordt gestookt in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW. Deze brandstoffen noemen we ook wel standaard brandstoffen. Stookinstallaties die worden gestookt met niet-standaard brandstoffen zijn geregeld in paragraaf 4.32.

Voor het van toepassing zijn van deze paragraaf moet allereerst gekeken worden in paragraaf 3.2.1, welke milieubelastende activiteiten zijn aangewezen en welke daar al zijn uitgezonderd. De milieubelastende activiteiten zijn aangewezen in artikel 3.4 waarbij in artikel 3.6 naar deze paragraaf is verwezen. In artikel 3.4 is het exploiteren van een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 100 kW aangewezen en zijn daarop enkele uitzonderingen opgenomen. Dit betekent dat alle stookinstallaties met een vermogen kleiner dan 100 kW zijn uitgezonderd. Vanzelfsprekend is deze paragraaf over kleine en middelgrote stookinstallaties niet van toepassing als niet aan de voorwaarden uit paragraaf 3.2.1 wordt voldaan of als een of meer van de uitzonderingen van toepassing is.

Zoals opgemerkt bij de toelichting op artikel 3.6 zijn de algemene regels in deze paragraaf ook van toepassing op stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of hoger op offshore platforms in de exclusieve economische zone, voor zover wordt gestookt met standaard brandstoffen.

Er is gekozen voor de term 'exploiteren' van een stookinstallatie. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat het exploiteren van een stookinstallatie inhoudt dat deze daadwerkelijk wordt gebruikt. De regels zijn overigens ook van toepassing in periodes dat de stookinstallatie niet aan staat. Er gelden dan bijvoorbeeld bepaalde administratieve verplichtingen.

In de toelichting op artikel 3.5 is ingegaan op 'pellets gemaakt uit riep-biomassa' naast 'riep-biomassa'. Bij een strikte uitleg van de definitie van riep-biomassa zouden deze pellets niet onder riep-biomassa vallen, omdat de herkomst van het materiaal van belang is. Daarom zijn de pellets apart genoemd.

Tweede lid

De in dit lid opgenomen stookinstallaties vallen buiten de reikwijdte van deze paragraaf. Het gaat hierbij om grote stookinstallaties, afvalverbrandingsinstallatie en afvalmeeverbrandingsinstallatie, asfaltcentrales en om installaties die zijn uitgezonderd van Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313) (verder te noemen: de richtlijn middelgrote stookinstallaties).

Derde lid

Dit artikellid implementeert de zogenaamde optelregel in artikel 4 van de richtlijn middelgrote stookinstallaties. Het regelt wanneer twee of meer stookinstallaties als één stookinstallatie worden aangemerkt. In dat geval moeten de nominale thermische ingangsvermogens van het samenstel van stookinstallaties worden opgeteld. Dit heeft tot gevolg dat twee stookinstallaties met elk een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW als één stookinstallatie moeten worden aangemerkt. De nominale thermische ingangsvermogens worden opgeteld als de afgassen van die stookinstallaties via één schoorsteen worden afgevoerd, of als het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift heeft vastgesteld dat de afgassen van die stookinstallatie op technisch en economisch aanvaardbare wijze via een gemeenschappelijke schoorsteen kunnen worden afgevoerd en het bevoegd gezag in dat voorschrift heeft vastgesteld welke stookinstallaties deel uitmaken van het samenstel van stookinstallaties.

Artikel 4.431b (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Met dit artikel wordt voldaan aan de verplichting opgenomen in artikel 5, lid 3 van de richtlijn middelgrote stookinstallaties om het bevoegd gezag in kennis te stellen van een (voorgenomen) exploitatie van een stookinstallatie.

Ingevolge artikel 6, derde lid, en bijlage I van de richtlijn middelgrote stookinstallaties moet een verklaring worden verstrekt aan het bevoegd gezag, dat de stookinstallatie niet meer dan 500 uren in bedrijf zal zijn als de exploitant vrijgesteld wil worden van het voldoen aan de emissiegrenswaarde. De richtlijn spreekt van een ondertekende verklaring. Deze verplichting uit de richtlijn is opgenomen in het tweede lid, onder d, van dit artikel. Uit artikel 2.17 Bal volgt overigens al dat alle gegevens en bescheiden die verstrekt moeten worden aan het bevoegd gezag ondertekend moeten zijn.

Met het vijfde lid van artikel 4.431b is qua werkingsgebied van de meldingsplicht grosso modo hetzelfde bereikt als met de indeling in type A en type B inrichtingen onder het Activiteitenbesluit voor zover het stookinstallaties betreft.

Artikel 4.431c (nieuw) Bal

Samen met artikel 4.431b wordt invulling gegeven aan de verplichting uit artikel 5, de leden 1, 2 en 3 van de richtlijn middelgrote stookinstallaties om geregistreerd te worden en daarbij de gegevens uit bijlage I van deze richtlijn te verstrekken.

Artikel 4.431d (nieuw) Bal

Een deel van de stookinstallaties wordt gestookt op een vloeibare brandstof. Vanwege de kans op bodemverontreiniging vanuit de brandstofleiding, de installatie zelf, een eventuele dagtank of een voorraadreservoir, zijn de modules eindonderzoek bodem en bodembeschermende voorzieningen aangezet.

Tijdens het verrichten van een activiteit moet bodemverontreiniging zoveel mogelijk worden voorkomen. Bodemverontreiniging wordt voorkomen door de activiteit te verrichten boven een bodembeschermende voorziening en in aanvulling daarop maatregelen te nemen. Regels voor het bijhouden van keuringen, controles en onderhoud aan deze bodembeschermende voorzieningen en het bewaren van gegevens staan in de module bodembeschermende voorziening.

Na het verrichten van de activiteit wordt een bodemonderzoek verricht om te kijken of er sprake is van bodemverontreiniging. Als dat het geval is, zal de bodemkwaliteit moeten worden hersteld.

Artikel 4.431e (nieuw) Bal

In deze paragraaf is voor de mogelijkheid maatwerk te stellen onderscheid gemaakt tussen stookinstallaties die al voor inwerkingtreding van dit besluit in bedrijf zijn genomen, en stookinstallaties die vanaf het moment van inwerkingtreding van het besluit in bedrijf worden genomen.

Voor stookinstallaties waarop voor inwerkingtreding van dit besluit een emissiegrenswaarde van toepassing is, verandert op het moment van inwerkingtreding niets. De exploitant van de stookinstallatie moet voldoen aan de emissiegrenswaarde die is gesteld in het Activiteitenbesluit milieubeheer, de emissiegrenswaarde die al in de vergunning is opgenomen of aan de emissiegrenswaarde die bij maatwerk is toegestaan op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De vergunningvoorschriften en maatwerkvoorschriften blijven gelden op grond van het algemene overgangsrecht. Waar het Activiteitenbesluit de mogelijkheid niet bood om maatwerk te stellen wordt, voor de stookinstallaties waarop al een emissiegrenswaarde van toepassing was, deze mogelijkheid niet opengezet. Waar het Activiteitenbesluit de mogelijkheid wel bood om maatwerk te stellen, maar het voor 1 januari 2021 niet nodig is geweest daarvan gebruik te maken, geldt hetzelfde.

Voor stookinstallaties die in bedrijf worden genomen na inwerkingtreding van dit besluit, of waarvoor pas na het moment van inwerkingtreding een emissiegrenswaarde gaat gelden (bijvoorbeeld vanaf 1 januari 2025) geldt de hoofdregel: maatwerk is generiek mogelijk. Uiteraard gelden daarbij de grenzen die op het stellen van maatwerk voor milieubelastende activiteiten van toepassing zijn. Deels vloeien die grenzen bij maatwerk voor milieubelastende activiteiten voort uit artikel 4.22 van de wet, deels zijn in hoofdstuk 2 Bal extra eisen gesteld. Zo mag maatwerk niet afwijken van het oogmerk of de strekking van de algemene regels die in artikel 4.22 is bepaald, en moet maatwerk er dus altijd toe strekken dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Ook mag geen maatwerk worden gesteld over meldingen of gegevens die bij de melding worden verstrekt, of maatwerk worden gesteld dat strijdig is met internationaalrechtelijke of Europeesrechtelijke verplichtingen. In paragrafen 2.3.4 en 3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal is hier nader op ingegaan.

Artikel 4.431f (nieuw) Bal

Om verontreiniging met vloeibare brandstof te voorkomen zal een stookinstallatie gevuld en gelegeerd moeten worden boven een aaneengesloten bodemvoorziening. Een aaneengesloten bodemvoorziening zal doorgaans bestaan uit een betonvloer of asfaltvloer. Dit artikel is een omzetting van het oude artikel 3.7l van de Activiteitenregeling milieubeheer.

Artikel 4.431g (nieuw) Bal

De bepaling dat de periode voor het opstarten of stilleggen van een stookinstallatie zo kort mogelijk moet worden gehouden implementeert artikel 7, negende lid, van de richtlijn middelgrote stookinstallaties.

Artikelen 4.431h (nieuw) tot en met 4.431o (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn qua inhoud ongewijzigd overgenomen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer en qua structuur aangepast aan het systeem Bal. Voor stookinstallaties die in bedrijf zijn genomen voor 20 december 2018 geldt een overgangsrechtelijke situatie, zij mogen aan soepeler emissiegrenswaarden voldoen. De emissiegrenswaarden voor deze stookinstallaties zijn opgenomen aan het einde van de paragraaf.

Voor ketels die worden gestookt op gas of olie gelden tot en met 400 kW geen emissiegrenswaarden. Deze installaties vallen namelijk onder de productkeuring van de Ecodesign-verordening (verordening (EU) 2015/1189), waarin de emissies zijn geregeld. Voor ketels boven de 400 kW gelden de emissiegrenswaarden wel. Deze emissiegrenswaarden zijn opgenomen in artikel 4.431l.

Voor ketels die worden gestookt op biomassa gelden de emissie-eisen voor bestaande ketels tot en met 500 kW die niet onder Ecodesign-verordening zijn aangeschaft. Deze eisen staan in artikel 4.431ao. Voor nieuwe biomassaketels tot en met 500 kW gelden er geen eisen meer voor biomassaketels, als deze voldoen aan de Ecodesign-verordening.

Artikel 4.431p (nieuw) Bal

Artikel 3.10f, eerste tot en met vijfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn ongewijzigd overgenomen. Voor gasmotoren geldt een eis voor emissies van onverbrande koolwaterstoffen. Het gaat om emissies van voornamelijk methaan. Methaan is een krachtig broeikasgas. De meeste gasmotoren voldoen af-fabriek aan de gestelde methaaneis. Een groot deel van de gasmotoren die niet voldeden zijn inmiddels aangepast aan de emissie-eis. Om deze aanpassing te faciliteren bevat het zesde lid van artikel 3.10f van het Activiteitenbesluit milieubeheer een maatwerkbeepaling om tijdelijk een hogere emissiegrenswaarde voor onverbrande koolwaterstoffen vast te stellen voor gasmotoren die waren geplaatst of in gebruik genomen voor 1 april 2010. In het maatwerkvoorschrift diende een einddatum te worden opgenomen. De reden hiervan was dat op momenten van groot onderhoud of revisie de motor zodanig kon worden aangepast dat wel voldaan kon worden aan genoemde emissiegrenswaarde. De verwachting is dat er nagenoeg geen gasmotoren meer in werking zijn die van dit maatwerk gebruik maken. Voor zover dit wel het geval is, blijft het maatwerk van toepassing totdat de eindtermijn zoals genoemd in dat maatwerkvoorschrift is verstreken. Het is beleidsmatig ongewenst de maatwerkmogelijkheid te verlengen. Daarom is het zesde lid van artikel 3.10f Activiteitenbesluit milieubeheer niet overgenomen in het Bal.

Voor een gasmotor die in bedrijf is genomen voor 20 december 2018 geldt een overgangsrechtelijke situatie, er mag aan soepeler emissiegrenswaarden worden voldaan. De emissiegrenswaarden voor deze gasmotor zijn opgenomen aan het einde van de paragraaf.

Artikelen 4.431q (nieuw) en 4.431r (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn qua inhoud ongewijzigd overgenomen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer en qua structuur aangepast aan het systeem Bal.

Voor een andere stookinstallatie die in bedrijf is genomen voor 20 december 2018 geldt een overgangsrechtelijke situatie, er mag aan soepeler emissiegrenswaarden worden voldaan. De emissiegrenswaarden voor deze stookinstallatie zijn opgenomen aan het einde van de paragraaf.

Artikelen 4.431s (nieuw) tot en met 4.431ae (nieuw) Bal

De regelgeving met betrekking tot luchtmetingen wordt met de omzetting van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer in het Bal niet wezenlijk gewijzigd. Omdat de materie complex is en de toelichting op deze regelgeving op verschillende plaatsen te vinden is, wordt hieronder nog eens kort ingegaan op de materie.

Om te controleren of een stookinstallatie aan de emissiegrenswaarden voldoet moeten periodieke of continue emissiemetingen worden verricht. In het tweede lid van artikel 4.431t wordt het principe vastgelegd dat er bij de toepassing van een nageschakelde techniek in beginsel continu dient te worden gemeten. Dit is echter niet altijd noodzakelijk. Het derde lid regelt daarom dat mag worden volstaan met periodieke metingen als wordt aangetoond dat de rookgasreiniging of andere emissiereducerende technieken continu in bedrijf zijn en daarmee de emissiegrenswaarden niet overschreden worden. Dit aantonen kan met behulp van zogenoemde emissierelevante parameters (ERP's), zoals de drukval over een stoffilter. Bij het gebruik van reagens of hulpstoffen in een nageschakelde techniek is de registratie van uitsluitend het verbruik niet voldoende om aan te tonen dat aan de emissiegrenswaarde wordt voldaan. Het feitelijke verbruik moet worden afgezet tegen het benodigde verbruik om aan de emissiegrenswaarde te voldoen. Het benodigde verbruik is onder andere afhankelijk van de belasting van de installatie. Voorbeelden zijn het ureum- of ammoniakverbruik bij een selectieve katalytische reductie (SCR) van NO_x en de hoeveelheid stoom bij stoominjectie in gasturbines.

Periodieke, continue en parallelmetingen (metingen om continue metingen te kalibreren en te verifiëren) moeten worden verricht volgens genormaliseerde meetmethoden. In artikel 4.431s zijn de relevante meetnormen voorgeschreven. Door toepassing van deze meetnormen en de verplichting tot accreditatie/certificatie van meetinstanties (artikel 4.431u) worden representatieve, betrouwbare en vergelijkbare meetresultaten verkregen.

Continue bedrijfsmetingen

Voor continue meetsystemen zijn in principe alle meetprincipes toegestaan onder voorwaarde dat de kwaliteit volgens NEN-EN 14181 is geborgd. Volgens NEN-EN 14181 wordt een continu bedrijfsmeetsysteem vijfjaarlijks door middel van parallelmetingen gekalibreerd. Jaarlijks wordt vervolgens met parallelmetingen gecontroleerd of de opgestelde kalibratielijns nog geldig is. Bij een parallelmeting wordt gelijktijdig met een meting van het continue bedrijfsmeetsysteem een meting verricht door een laboratorium. In NTA 7379 is nader uitgewerkt wat NEN-EN 14181 betekent voor respectievelijk continu voorspellende meetsystemen (Predictive emission monitoring systems (PEMS)). De NEN-EN 13284-2 geeft de uitwerking voor continue stofemissiemetingen.

Bij continue metingen worden eisen gesteld aan de beschikbaarheid van het bedrijfsmeetsysteem. Wanneer er meer dan drie uurgemiddelden op een dag missen door storing of onderhoud van het meetsysteem is een daggemiddelde ongeldig. Er mogen maximaal 10 ongeldige daggemiddelden in een kalenderjaar voorkomen (artikel 4.431ad).

Voor continue metingen geldt dat meetuitkomsten tijdens starten en stoppen van de stookinstallatie niet worden meegenomen. Dat geldt ook voor de meetuitkomsten verkregen tijdens storingen (artikel 4.431ac, tweede lid).

Periodieke en parallelmetingen

Periodieke en parallelmetingen moeten worden verricht volgens de standaard referentiemethode. De betreffende normen zijn opgenomen in artikel 4.431s. Voor wat betreft de planning van periodieke en parallelmetingen, de monsternamen, de meetlocatie en de rapportage worden eisen gesteld in NEN-EN 15259. Het bevoegd gezag wordt tenminste twee weken voordat periodieke of parallelmetingen plaatsvinden op de hoogte gebracht van de uitvoering van de metingen, zodat het bevoegd gezag in de gelegenheid is om de uitvoering van de metingen bij te wonen.

Bij periodieke metingen is de meetfrequentie afhankelijk van de leeftijd, het nominaal thermisch ingangsvermogen en het type van de stookinstallatie. De meetfrequentie van een periodieke meting loopt uiteen van eenmalig tot eens per jaar en is opgenomen in artikel 4.431w. Voor een stookinstallatie die in bedrijf is genomen voor 20 december 2018 geldt een overgangsrechtelijke situatie, er hoeft minder frequent te worden gemeten. De meetfrequentie voor deze stookinstallaties is opgenomen aan het einde van de paragraaf.

Een periodieke meting bestaat uit drie deelmetingen van 15 tot 30 minuten (artikel 4.431u, eerste lid). De meetduur mag verlengd worden in het geval dat de meetwaarde kleiner dan de detectiegrens wordt. Dat kan in de praktijk van de stookinstallaties soms bij stofemissies het geval zijn. Periodieke metingen worden verricht bij een representatieve bedrijfsvoering. In artikel 4.431y zijn de randvoorwaarden voor een representatieve bedrijfsvoering gegeven.

Toetsing aan emissiegrenswaarden

Voor toetsing aan de emissiegrenswaarden mag de aangetoonde meetonzekerheid worden afgetrokken. Dat geldt voor zowel continue als periodieke metingen. In tabel 4.431u en tabel 4.431ab worden voor respectievelijk periodieke en continue metingen grenzen gesteld aan de meetonzekerheid. Deze meetonzekerheidseisen zijn niet de waarden waarvoor meetresultaten gecorrigeerd mogen worden. Het is de eis waaraan de aangetoonde meetonzekerheid moet voldoen. Voor periodieke metingen heeft deze meetonzekerheidseis betrekking op de deelmeting en voor continue metingen op de individuele waarneming, te weten het halfuurgemiddelde. Na aftrek van de feitelijke meetonzekerheid is zowel voor de periodieke als de continue meting sprake van een gevalideerd meetresultaat of daggemiddelde.

Bij continue en periodieke metingen wordt geacht te zijn voldaan aan de emissiegrenswaarde als alle gevalideerde daggemiddelden in een jaar respectievelijk alle gevalideerde resultaten van de deelmetingen lager zijn dan de emissiegrenswaarde. De meetonzekerheid wordt bij toezicht en handhaving dus uitgelegd ten faveure van het bedrijf. Mocht het gevalideerde meetresultaat of daggemiddelde echter hoger zijn dan de emissiegrenswaarde, dan heeft het bevoegd gezag de zekerheid dat er sprake is van een overschrijding van de emissiegrenswaarde.

Artikelen 4.431af (nieuw) en 4.431ah (nieuw) Bal

Deze artikelen houden qua inhoud ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer een wijziging. De wijziging geeft het bevoegd gezag meer vrijheid om bij toezicht en handhaving termijnen te stellen en passende maatregelen te nemen.

Artikelen 4.431ai (nieuw) tot en met 4.431am (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer inhoudelijk niet gewijzigd, maar qua structuur aangepast aan het systeem van het Bal.

Artikelen 4.431an (nieuw) tot en met 4.431at (nieuw) Bal

Deze artikelen bevatten overgangsrecht voor stookinstallaties. Stookinstallaties die in bedrijf zijn genomen voor 20 december 2018 mogen in bepaalde gevallen aan soepeler emissiegrenswaarden voldoen of hoeven minder frequent te worden gemeten. Dit overgangsrecht is in deze artikelen opgenomen.

Onderdeel LU (§ 4.32 (nieuw) Bal)

Artikel 4.431ba (nieuw) Bal

Deze paragraaf is van toepassing op het stoken met niet-standaard brandstoffen met een nominaal thermisch ingangsvermogen van ten minste 1 MW. Niet-standaard brandstoffen zijn brandstoffen anders dan aardgas, propaangas, butaangas, vergistingsgas, biodiesel die voldoet aan NEN-EN 14214, lichte olie, halfzware olie, gasolie en rie-biomassa en pellets gemaakt uit rie-biomassa als wordt gestookt in een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW.

Er is geen bovengrens opgenomen. Mocht een stookinstallatie buiten de reikwijdte van paragraaf 4.3 (over grote stookinstallaties) vallen, bijvoorbeeld als het gaat om grote gasturbines op offshore platforms in de exclusieve economische zone, dan valt deze onder het bereik van deze paragraaf.

Deze paragraaf implementeert, samen met paragraaf 4.31 over het stoken met standaard brandstoffen, Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313) (verder te noemen: de richtlijn middelgrote stookinstallaties).

De paragraaf reguleert in totaal naar schatting 2000 stookinstallaties, waarvoor op basis van artikel 3.5 een vergunningplicht geldt. De meeste van deze installaties zijn aanwezig bij raffinaderijen, de chemische industrie en de basismetaalindustrie, waar al een vergunningplicht geldt.

Er is gekozen voor de term 'exploiteren' van een stookinstallatie. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat het exploiteren van een stookinstallaties inhoudt dat deze daadwerkelijk wordt gebruikt. De regels zijn overigens ook van toepassing in periodes dat de stookinstallatie niet aan staat. Er gelden dan bijvoorbeeld bepaalde administratieve verplichtingen.

Artikel 4.431bb (nieuw) Bal

Een deel van de stookinstallaties wordt gestookt op een vloeibare brandstof. Vanwege de kans op bodemverontreiniging vanuit de brandstofleiding, de installatie zelf, een eventuele dagtank of een voorraadreservoir, worden de modules eindonderzoek bodem en bodembeschermende voorzieningen aangezet.

Tijdens het verrichten van een activiteit moet bodemverontreiniging zoveel mogelijk worden voorkomen. Bodemverontreiniging wordt voorkomen door de activiteit te verrichten boven een bodembeschermende voorziening en in aanvulling daarop maatregelen te nemen. Regels voor het bijhouden van keuringen, controles en onderhoud aan deze bodembeschermende voorzieningen en het bewaren van gegevens staan in de module bodembeschermende voorziening.

Na het verrichten van de activiteit wordt een bodemonderzoek verricht om te kijken of er sprake is van bodemverontreiniging. Als dat het geval is, zal de bodemkwaliteit moeten worden hersteld.

Artikel 4.431bc (nieuw) Bal

In deze paragraaf is voor de mogelijkheid maatwerk te stellen onderscheid gemaakt tussen stookinstallaties die al voor inwerkingtreding van dit besluit in bedrijf zijn genomen, en stookinstallaties die vanaf het moment van inwerkingtreding van het besluit in bedrijf worden genomen.

Voor stookinstallaties waarop voor inwerkingtreding van dit besluit een emissiegrenswaarde van toepassing is, verandert op het moment van inwerkingtreding niets. De exploitant van de stookinstallatie moet voldoen aan de emissiegrenswaarde die is gesteld in het Activiteitenbesluit milieubeheer, de emissiegrenswaarde die al in de vergunning is opgenomen of aan de emissiegrenswaarde die bij maatwerk is toegestaan op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De vergunningvoorschriften en maatwerkvoorschriften blijven gelden op grond van het algemene overgangsrecht. Waar het Activiteitenbesluit de mogelijkheid niet bood om maatwerk te stellen wordt, voor de stookinstallaties waarop al een emissiegrenswaarde van toepassing was, deze mogelijkheid niet opengezet. Waar het Activiteitenbesluit de mogelijkheid wel bood om maatwerk te stellen, maar het voor 1 januari 2021 niet nodig is geweest daarvan gebruik te maken, geldt hetzelfde.

Voor stookinstallaties die in bedrijf worden genomen na inwerkingtreding van dit besluit, of waarvoor pas na het moment van inwerkingtreding een emissiegrenswaarde gaat gelden (bijvoorbeeld vanaf 1 januari 2025) geldt de hoofdregel: maatwerk is generiek mogelijk. Uiteraard gelden daarbij de grenzen die op het stellen van maatwerk voor milieubelastende activiteiten van toepassing zijn. Deels vloeien die grenzen bij maatwerk voor milieubelastende activiteiten voort uit artikel 4.22 van de wet, deels zijn in hoofdstuk 2 Bal extra eisen gesteld. Zo mag maatwerk niet afwijken van het oogmerk of de strekking van de algemene regels die in artikel 4.22 is bepaald, en moet maatwerk er dus altijd toe strekken dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Ook mag geen maatwerk worden gesteld over meldingen of gegevens die bij de melding worden verstrekt, of maatwerk worden gesteld dat strijdig is met internationaalrechtelijke of Europeesrechtelijke verplichtingen. In paragrafen 2.3.4 en 3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal is hier nader op ingegaan.

Artikel 4.431bd (nieuw) Bal

Om verontreiniging met vloeibare brandstof te voorkomen zal een middelgrote stookinstallatie gestookt op niet-standaard brandstoffen gevuld en geleegd moeten worden boven een aaneengesloten bodemvoorziening. Een aaneengesloten bodemvoorziening zal doorgaans bestaan uit een betonvloer of asfaltvloer. Dit artikel is een omzetting van het oude artikel 3.71 van de Activiteitenregeling milieubeheer.

Artikelen 4.431be en 4.431bg (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn qua inhoud ongewijzigd overgenomen uit § 5.1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en § 3.2.1 van de Activiteitenregeling milieubeheer en qua structuur aangepast aan het systeem Bal.

Artikel 4.431bf (nieuw) Bal

Dit artikel implementeert artikel 5, derde lid, artikel 9 en bijlage I, onderdeel 7 van de richtlijn middelgrote stookinstallaties. Als een stookinstallatie tot en met 500 uren per jaar in bedrijf is, hoeft niet aan de emissiegrenswaarden worden voldaan. Als in tegenstelling tot een eerder verstrekte verklaring de stookinstallatie meer dan 500 uren per jaar in bedrijf zal zijn, moet wel aan de emissiegrenswaarden worden voldaan. Het bevoegd gezag zal hierover onverwijld moeten worden geïnformeerd.

Artikelen 4.431bh tot en met 4.431bm (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn inhoudelijk gelijk aan de artikelen 5.44b, 5.44c, 5.44d en 5.44a van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikelen 4.431bn tot en met 4.431by (nieuw) Bal

Hetgeen bij de artikelen 4.431s tot en met 4.431ae is toegelicht voor stookinstallaties gestookt op standaard brandstoffen geldt ook voor de artikelen 4.431bn tot en met 4.431by. Een uitzondering hierop zijn de periodieke metingen aan stookinstallaties gestookt op niet-standaard brandstoffen. Deze mogen niet worden verricht door een gecertificeerde keuringsinstantie. Deze metingen mogen alleen door geaccrediteerde laboratoria worden verricht vanwege de gebruikte meetapparatuur onder certificering die niet geschikt is voor het meten in rookgassen van niet-standaard brandstoffen.

Artikelen 4.431bz tot en met 4.431cb (nieuw) Bal

Deze artikelen zijn qua inhoud ongewijzigd overgenomen uit § 5.1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en § 3.2.1 van de Activiteitenregeling milieubeheer en qua structuur aangepast aan het systeem Bal.

Artikelen 4.431cc (nieuw) Bal

Door tijdig geïnformeerd te worden krijgt het bevoegd gezag krijgt meer ruimte om bij toezicht en handhaving termijnen te stellen en passende maatregelen te nemen.

Artikelen 4.431cd (nieuw) Bal

Dit artikel is ten opzichte van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer inhoudelijk niet gewijzigd, maar qua structuur aangepast aan het systeem van Bal.

Artikel 4.431ce (nieuw) Bal

Om de implementatie van de richtlijn middelgrote stookinstallaties zo lastenluw mogelijk te laten plaatsvinden is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de richtlijn middelgrote stookinstallaties biedt om overgangsrecht op te nemen. Afhankelijk van het vermogen hoeven bepaalde stookinstallaties pas vanaf 1 januari 2025 of 1 januari 2030 te voldoen aan bepaalde emissiegrenswaarden.

Artikelen 4.431cf tot en met 4.431ck (nieuw) Bal

Deze artikelen bevatten overgangsrecht voor stookinstallaties. Stookinstallaties die in bedrijf zijn genomen voor 20 december 2018 mogen in bepaalde gevallen aan soepeler emissiegrenswaarden voldoen of hoeven minder frequent te worden gemeten. Dit overgangsrecht is in deze artikelen opgenomen.

Onderdeel LV (artikel 4.432 Bal)

Deze wijziging houdt verband met de wijziging van artikel 3.15. Verwezen wordt naar de toelichting bij dat artikel.

Onderdeel LW (artikel 4.433 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel LX (tabel 4.438b)

Net als in andere delen van het Bal wordt 'bussen' vervangen door 'autobussen'. Dit is een tekstuele verduidelijking, waarmee overigens ook wordt aangesloten op de wegenverkeersregelgeving.

Onderdeel LY (artikel 4.439 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdelen LZ tot en met MC (artikelen 4.445, 4.446, 4.461, 4.465 en 4.471 Bal)

Dit zijn wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel MD (artikel 4.472 Bal)

In het toepassingsbereik van deze paragraaf wordt 'motorvoertuigen' gewijzigd in 'voertuigen of werktuigen'. Dat betekent dat het tanken van alle voertuigen en werktuigen met LPG onder het toepassingsbereik komt te vallen. Het tanken van vaartuigen met LPG blijft vergunningplichtig en wordt niet onder het toepassingsbereik van de algemene regels gebracht.

Het begrip 'motorvoertuig' is in bijlage I Bal gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Bal nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Daarnaast wordt het begrip 'werktuig' gebruikt. Dit is een breed begrip waar gereedschap en apparatuur in brede zin onder valt. Vaak is het onderscheid tussen een vervoermiddel en een werktuig moeilijk te maken, een tractor is bijvoorbeeld allebei.

Onderdeel ME (artikelen 4.472a tot en met 4.472d (nieuw) Bal)

Artikel 4.472a (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Vanwege het vervallen van de vergunningplicht voor het tanken van voertuigen met LPG in de paragrafen 3.8.6 en 3.8.10, wordt artikel 4.472a opgenomen. Dit artikel regelt dat de activiteit niet mag worden verricht zonder melding vooraf aan het bevoegd gezag. Zie over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (Staatsblad 2018, 293).

Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. De melding moet de coördinaten bevatten van het vulpunt, de bovengrondse vloeistofvoerende leiding en de aansluitpunten van die leiding en pomp, de bovengrondse opslagtank en de tankzuil. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat een juridische basis krijgt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het onderhavige besluit, gaat gebruik maken van twee coördinatenstelsels, te weten het Rijksdriehoekstelsel en het European Terrestrial Reference System 1989. In de Omgevingsregeling zal worden bepaald welk stelsel moet worden gebruikt. Voor de coördinaten, bedoeld in dit artikel, wordt het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting gebruikt. Dit stelsel is vastgesteld in 2000 (RD2000 systeem) en is een passief referentiesysteem dat onderdeel uitmaakt van de geodetische infrastructuur en dat wordt bijgehouden door het Kadaster. Op basis van de gemelde coördinaten kan het bevoegd gezag vaststellen wat de afstand is van het vulpunt, de bovengrondse vloeistofvoerende leiding en de aansluitpunten van die leiding en pomp, de bovengrondse opslagtank en de tankzuil tot de begrenzing van de locatie. Daarmee kan het bevoegd gezag ook bepalen of voldaan wordt aan de

afstanden die zijn voorgeschreven in artikel 4.472c. De coördinaten zijn ook van belang met het oog op artikel 4.472c, tweede lid. Als het bevoegd gezag op grond van artikel 4.472d is geïnformeerd dat artikel 4.472c, tweede lid, gaat gelden, kan met behulp van de coördinaten bepaald worden of voldaan wordt aan de afstanden tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties, die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten.

In het derde lid is geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als de activiteit op een andere manier wordt verricht dan in overeenstemming met de gegevens die bij de melding zijn gevoegd. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen.

Uit het vierde lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan door de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie.

Artikel 4.472b (nieuw) Bal

Dit artikel wordt toegevoegd vanwege het vervallen van de vergunningplicht voor het tanken van voertuigen met LPG. Door het vervallen van de vergunningplicht is er geen reden meer om deze uitzondering op artikel 4.7 van de wet niet op te nemen. Daarmee vindt gelijkstelling plaats met alle niet vergunningplichtige activiteiten waarvoor voldaan moet worden aan een PGS.

Op grond van artikel 4.7 van de wet kan op aanvraag toestemming worden verleend om, in plaats van een maatregel die is voorgeschreven in het Bal, een gelijkwaardige maatregel te treffen. Met de gelijkwaardige maatregel moet volgens dat artikel ten minste hetzelfde resultaat worden bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd. In dit artikel is geregeld dat voor de maatregelen die zijn voorgeschreven in PGS 16 voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag niet is vereist. Dat betekent dat ook een gelijkwaardige maatregel mag worden toegepast als het bevoegd gezag daar geen uitdrukkelijke toestemming voor heeft verleend. Wel is vereist dat er een voorafgaande melding wordt gedaan. Deze melding moet een beschrijving bevatten van de maatregel die wordt getroffen en gegevens waaruit blijkt dat met die maatregel ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel wordt beoogd. Als het bevoegd gezag van oordeel is dat de maatregel niet gelijkwaardig is zal met een handhavingmiddel kunnen worden afgedwongen dat de in de PGS voorgeschreven maatregel wordt nageleefd.

Artikel 4.472c (nieuw) Bal

Dit artikel wordt toegevoegd vanwege het vervallen van de vergunningplicht voor het tanken van voertuigen met LPG. Door het vervallen van de vergunningplicht worden de afstanden niet meer door het bevoegd gezag betrokken bij de vergunningverlening. Deze afstanden worden dan ook verplaatst van het Bkl (bijlage VII) naar het Bal. Door opname in het Bal gelden de afstanden als verplichting voor degene die de milieubelastende activiteit verricht.

Eerste lid

De hoofdregel is dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waarop de activiteit wordt verricht. Over de begrenzing van een aantal milieubelastende activiteiten die in hoofdstuk 3 zijn aangewezen, zijn gegevens verstrekt aan het bevoegd gezag. Voor een tankstation moeten op grond van artikel 3.299 bijvoorbeeld gegevens over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht worden verstrekt. Aan de hand van die gegevens kan het bevoegd gezag beoordelen of voldaan wordt aan de hoofdregel over de afstand. De afstanden die gelden zijn vermeld in tabel 4.472c.

Tweede lid

Van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, kan worden afgeweken als wordt voldaan aan een van de voorwaarden die in het tweede lid zijn opgenomen.

Voor een nadere toelichting op de afstanden en de uitzonderingen wordt verwezen naar paragraaf 4.8.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal (Staatsblad 2018, 293).

Als niet aan de afstand tot de begrenzing kan worden voldaan dan moet in ieder geval de afstand tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in acht worden genomen. Het gaat dan alleen om de gebouwen en locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten.

Derde lid

De afstand, bedoeld in het tweede lid, geldt niet voor beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die een functionele binding hebben met de activiteit. Daarvan is in ieder geval sprake als het gebouw of de locatie is gelegen binnen de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (artikel 5.4 Bkl). De afstand geldt ook niet voor beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die zijn gelegen binnen een risicogebied externe veiligheid als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, Bkl.

Vierde lid

Voor het bepalen van de afstand, bedoeld in het tweede lid, gelden de referentiepunten die zijn aangegeven in artikel 5.9 Bkl. Als het gaat om een kwetsbaar gebouw dan geldt de afstand bijvoorbeeld tot de begrenzing van de locatie waarop dat gebouw is toegelaten volgens het omgevingsplan. Voor een verdere toelichting op de referentiepunten wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.9 in de nota van toelichting bij het Bkl (Staatsblad 2018, nr. 292).

Artikel 4.472d (nieuw) Bal

Als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om af te wijken van de vereiste afstand, wordt het bevoegd gezag daarover geïnformeerd. Achterliggende gedachte is dat het bevoegd gezag de afstand die ligt buiten de begrenzing van de locatie in acht neemt in het omgevingsplan. Dat betekent dat geen beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties worden toegelaten binnen die afstanden. In het Bkl zijn de instructies opgenomen voor het bevoegd gezag voor het opstellen van omgevingsplannen.

Onderdeel MF (artikel 4.474 Bal)

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijzigingen in het toepassingsbereik die zijn doorgevoerd in artikel 4.472 Bal.

Onderdelen MG en MH (artikelen 4.475 (nieuw) en 4.476 Bal)

Artikel 4.475 (oud) vervalt. De verplichtingen van het eerste en tweede lid zijn namelijk opgenomen in de PGS 16. In artikel 4.473 is al geregeld dat aan die PGS moet worden voldaan bij het verrichten van de activiteit. De verplichting van het derde lid, dat in een tijdelijk opgestelde opslagtank geen LPG wordt opgeslagen, is overbodig gezien de verplichting dat een opslagtank met LPG in de bodem of in een term moet zijn geïnstalleerd. Door het vervallen van artikel 4.475 vervalt ook het overgangsrecht in artikel 4.476.

In artikel 4.475 (nieuw) is overgangsrecht opgenomen voor de afstanden die in acht moeten worden genomen. Volgens het voorheen geldende recht moest het bevoegd gezag bij de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning de veiligheidsafstanden tot kwetsbare objecten in acht nemen. Met de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare objecten moest het bevoegd gezag rekening houden. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van het voorheen geldende recht. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.7 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.11 Bkl moet in een omgevingsplan rekening worden gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Aan die grenswaarde en standaardwaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Bkl in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 1a, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.472c, eerste lid, Bal. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.475 naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.472c, eerste lid, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel

Onderdeel MI (artikel 4.477 Bal)

In het toepassingsbereik van deze paragraaf wordt 'motorvoertuigen' vervangen door 'voertuigen, vaartuigen of werktuigen'. Het tanken van vaartuigen viel al onder het toepassingsbereik van PGS 33-2. Verder is het niet logisch om het tanken van werktuigen buiten het toepassingsbereik van deze paragraaf te houden. Het begrip 'motorvoertuig' is in bijlage I Bal gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Bal nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Daarnaast wordt het begrip 'werktuig' gebruikt. Dit is een breed begrip waar gereedschap en apparatuur in brede zin onder valt. Vaak is het onderscheid tussen een vervoermiddel en een werktuig moeilijk te maken, een tractor is bijvoorbeeld allebei. Daarbij kan het ook gaan om drijvende werktuigen, zoals drijvende baggermolens.

Onderdeel MJ (artikel 4.478 Bal)

Het was de bedoeling om de PGS 33-1 en 33-2 samen te voegen. In het Bal werd daar al op vooruit gelopen. Inmiddels is gebleken dat de beide PGS richtlijnen niet worden samengevoegd. Om die reden wordt de verwijzing naar PGS 33 gewijzigd in een verwijzing naar PGS 33-1 voor voertuigen en werktuigen en naar PGS 33-1 en PGS 33-2 voor vaartuigen en drijvende werktuigen.

PGS 33-2 is een aanvulling op PGS 33-1. Voor het tanken van vaartuigen en drijvende werktuigen is dus ook PGS 33-1 van toepassing.

Onderdeel MK (artikel 4.479 Bal)

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijziging in het toepassingsbereik die is doorgevoerd in artikel 4.477 Bal.

Onderdeel ML (artikel 4.481 Bal)

In het toepassingsbereik van deze paragraaf wordt 'motorvoertuigen' vervangen door 'voertuigen, vaartuigen of werktuigen'. Het tanken van vaartuigen en werktuigen viel al onder het toepassingsbereik van PGS 25. Het begrip 'motorvoertuig' is in bijlage I Bal gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Bal nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Daarnaast wordt het begrip 'werktuig' gebruikt. Dit is een breed begrip waar gereedschap en apparatuur in brede zin onder valt. Vaak is het onderscheid tussen een vervoermiddel en een werktuig moeilijk te maken, een tractor is bijvoorbeeld allebei.

Onderdeel MM (artikel 4.482 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel MN (artikel 4.484 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijziging van het tweede lid, aanhef, wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.421, tweede lid (nieuw), Bal bij dit besluit.
Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijziging van het tweede lid, onder b, wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.18 Bal bij dit besluit.

Onderdeel MO (artikel 4.487 Bal)

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijzigingen in het toepassingsbereik die zijn doorgevoerd in artikel 4.481 Bal.

Onderdeel MP (artikel 4.487a (nieuw) Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.475a (nieuw) Bal.

Onderdeel MQ (artikel 4.488 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.472 Bal.

Onderdeel MR (artikel 4.490 Bal)

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijziging in het toepassingsbereik die is doorgevoerd in artikel 4.488 Bal.

Onderdeel MS (artikelen 4.491 Bal)

In het eerste lid wordt 'gemotoriseerde transportmiddelen' gewijzigd in 'voertuigen, vliegtuigen of werktuigen'. Vaartuigen vallen niet langer onder het eerste lid, daarom wordt ook de uitzondering in het derde lid anders geformuleerd. Er is gekozen voor de term 'vliegtuig' in plaats van 'luchtvaartuig' om aan te sluiten bij de terminologie van de luchtvaartwetgeving. In die wetgeving is 'luchtvaartuig' een breder begrip, en is een vliegtuig een luchtvaartuig zwaarder dan lucht en voorzien van een voorstuwingsinrichting.

Onder de 'vloeibare brandstoffen' vallen niet LPG en LNG. Een brandstof is alleen vloeibaar als dat het geval is onder atmosferische omstandigheden. Bij LPG, LNG en andere gassen gaat het om stoffen die onder druk of bij een bepaalde temperatuur tot vloeistof zijn verdicht of vloeibaar worden gemaakt. Onder atmosferische omstandigheden zijn het dus gassen en vallen daarmee niet onder de term 'vloeibare brandstof'.

Onderdeel MT (artikel 4.492 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel MU (artikel 4.494 Bal)

In het tweede lid wordt 'toegepast' vervangen door 'getroffen'. Daarmee wordt de formulering in overeenstemming gebracht met de andere artikelen over het treffen van gelijkwaardige maatregelen in dit hoofdstuk.

Onderdeel MV (artikel 4.496 Bal)

Met deze wijziging wordt een verschrijving hersteld.

Onderdeel MW (artikel 4.499 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel MX (artikel 4.502 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.491 Bal bij dit besluit.

Onderdeel MY (artikel 4.503 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel MZ (artikel 4.504 Bal)

Vanwege het vervallen van artikel 4.509, tweede tot en met vierde lid, vervalt de uitzondering in onderdeel b.

Onderdeel NA (artikel 4.508 Bal)

Met deze wijziging wordt een verschrijving hersteld.

Onderdeel NB (artikel 4.509 Bal)

In dit artikel wordt 'persoon of onderneming' gewijzigd in 'onderneming' omdat voor het verrichten van de werkzaamheden die worden geregeld in deze artikelen, de erkenning bodemkwaliteit alleen wordt verstrekt aan ondernemingen en niet aan (natuurlijke) personen. Dat volgt uit de regels van het Besluit bodemkwaliteit.

Het tweede tot en met het vierde lid kunnen vervallen omdat deze verplichtingen al gelden op grond van artikel 5.19. En dat artikel is van toepassing omdat in artikel 4.504 is bepaald dat voldaan wordt aan de regels over bodembeschermende voorzieningen, bedoeld in paragraaf 5.4.2. De uitzondering in onderdeel b van dat artikel vervalt.

Onderdeel NC (artikel 4.515 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel ND (artikel 4.516 Bal)

Steeds als in het Bal emissiegrenswaarden voor te lozen afvalwater zijn gesteld, is een artikel opgenomen over de meetmethoden waarmee kan worden bepaald of aan die emissiegrenswaarden wordt voldaan. In artikel 4.515 Bal zijn echter geen emissiegrenswaarden gesteld. Artikel 4.516 Bal kan daarom vervallen.

Onderdeel NE (artikel 4.519 Bal)

Voor de testprocedure van fase II-benzinedamptertugwinningssystemen moet niet alleen naar NEN-EN-16321-1 worden verwezen maar ook naar NEN-EN-16321-2.

Onderdeel NG (artikel 4.523 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel NH (artikel 4.524 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij het eerste onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.421, tweede lid (nieuw), Bal bij dit besluit.

Voor een inhoudelijke toelichting bij het tweede onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.18 Bal bij dit besluit.

Onderdeel NI (artikel 4.528 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.475a (nieuw) Bal.

Onderdelen NJ en NK (opschrift § 4.42 en artikel 4.529 Bal)

Om verwarring te voorkomen of in een bepaald geval sprake is van een vaartuig, wordt in het opschrift van paragraaf 4.42 en artikel 4.529, eerste lid, toegevoegd dat het ook gaat om het tanken van drijvende werktuigen. Een voorbeeld van een drijvend werktuig is een drijvende baggermolen.

Onderdeel NL (artikel 4.530 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel NM (artikel 4.532 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij het eerste onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.421, tweede lid (nieuw), Bal.

Voor een inhoudelijke toelichting bij het tweede onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.18 Bal bij dit besluit.

Onderdeel NN (artikel 4.538 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.475a (nieuw) Bal.

Onderdeel NO (opschrift § 4.43 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van paragraaf 4.42 Bal bij dit besluit.

Onderdeel NP (artikel 4.539 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.529 Bal bij dit besluit.

Onderdeel NQ (artikel 4.540 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel NR (artikel 4.542 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij het eerste onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.421, tweede lid (nieuw), Bal.

Voor een inhoudelijke toelichting bij het tweede onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.18 Bal bij dit besluit.

Onderdeel NS (artikel 4.547 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel NT (artikel 4.550 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel NU (artikel 4.553 Bal)

In het eerste lid (nieuw) vervalt 'bunkerstations en op land geplaatste vaste' omdat artikel 4.542, eerste en tweede lid, alleen 'tankzuilen' noemt.

Voor een inhoudelijke toelichting op het tweede lid (nieuw) wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.475a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel NV (artikel 4.554 Bal)

In het artikel wordt 'motorvoertuigen of spoorvoertuigen' vervangen door 'gemotoriseerde voertuigen'.

Het begrip 'motorvoertuig' is in bijlage I bij het Bal gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Bal nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals wassen is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Activiteiten zoals wassen zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Bal te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen. Het alleen wassen van fietsen, handkarren of roeiboten kan buiten de aanwijzing blijven.

Onder het begrip 'voertuig' valt ook het 'spoorvoertuig'.

In paragraaf 4.44 zijn specifieke eisen gesteld aan het wassen van gemotoriseerde voertuigen, waar bij het reinigen van gemotoriseerde voertuigen voor agrarische activiteiten niet aan hoeft te worden voldaan. Om te voorkomen dat men bij het reinigen van werktuigen, voertuigen of apparatuur voor agrarische activiteiten ook onder deze paragraaf valt en men alsnog aan de strengere eisen moet voldoen wordt een tweede lid toegevoegd waarin dit wordt uitgezonderd van het toepassingsbereik.

Onderdeel NW (artikel 4.555 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel NX (artikel 4.558 Bal)

In het artikel wordt 'motorvoertuigen en spoorvoertuigen' vervangen door 'gemotoriseerde voertuigen'. Onder een voertuig valt ook een spoorvoertuig. De wijziging in dit artikel hangt samen met de wijziging van artikel 4.554 Bal.

Onderdeel NY (artikel 4.559 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel NZ (artikelen 4.563 en 4.569 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel OA (artikel 4.572 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel OB (artikel 4.574 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel OC (artikel 4.576 Bal)

Dit artikel veroorzaakte onbedoeld een verzwaring van de verplichtingen voor autodemontage en tweewielerdemontage. Uit het artikel vloeide namelijk de verplichting voort om gedemonteerde wrakken te plaatsen boven een aaneengesloten bodemvoorziening. Een wrak dat is gedemonteerd

levert geen bodembedreiging meer op omdat de vloeistoffen zijn verwijderd. Het is dan ook niet nodig om daarvoor een bodembeschermende voorziening te verlangen. Door het invoegen van 'voor demontage' in het eerste lid, onder a, en het vervallen van 'of na demontage' in het tweede lid wordt bereikt dat het opslaan boven een aaneengesloten bodemvoorziening alleen verplicht is voor wrakken die nog niet zijn gedemonteerd. Verder wordt in het artikel 'in combinatie met een lekbak' vervangen door 'en een lekbak'. Daarmee wordt beter tot uitdrukking gebracht dat het opslaan zowel boven een aaneengesloten bodemvoorziening als boven een lekbak moet plaatsvinden.

Onderdeel OD (artikel 4.578 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel OE (artikel 4.582 Bal)

In het tweede lid, onder a, wordt een technische wijziging aangebracht, waarbij het woord 'en' wordt vervangen door 'of'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel OF (artikel 4.583 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel OG (artikel 4.585 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel OH (artikel 4.594 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel OI (§ 4.48a en 4.48b (nieuw) Bal)

§ 4.48a (nieuw) Bal

Met deze paragraaf wordt artikel 5 van het Besluit beheer autowrakken omgezet, de enige algemene regel uit dat besluit gericht tot degene die autowrakken verwerkt of vernietigt in een shredderinstallatie. Het Besluit beheer autowrakken blijft naast het Bal bestaan en bevat na inwerkingtreding van dit besluit voornamelijk bepalingen gericht tot producenten en importeurs van autowrakken.

In artikel 4.595b Bal wordt de verplichting uit artikel 5 van het Besluit beheer autowrakken overgenomen dat autowrakken in een shredderinstallatie worden gescheiden in direct te recyclen metaalschroot en shredderafvalstoffen en dat deze shredderafvalstoffen worden afgevoerd ten behoeve van nuttige toepassing. Deze verplichting is noodzakelijk om de doelstellingen uit artikel 7 van de richtlijn autowrakken van 95% aan voorbereiding voor hergebruik en nuttige toepassing en 85% aan voorbereiding voor hergebruik en recycling te kunnen realiseren.

§ 4.48b (nieuw) Bal

Aan hoofdstuk 4 Bal wordt een paragraaf toegevoegd over het opslaan van afvalstoffen. In deze paragraaf wordt bepaald dat afvalstoffen voorafgaand aan nuttige toepassing niet langer dan drie jaar mogen worden opgeslagen en voorafgaand aan verwijdering niet langer dan een jaar. Hiermee

wordt de bestaande regeling uit het Activiteitenbesluit milieubeheer voortgezet. De maximering van de opslagduur komt voort uit de richtlijn storten⁷, op grond waarvan sprake is van een stortplaats als afvalstoffen voorafgaand aan nuttige toepassing langer dan drie jaar worden opgeslagen en voorafgaand aan verwijdering langer dan een jaar.

Naar paragraaf 4.48b wordt in een richtingaanwijzer alleen verwezen bij activiteiten die niet als vergunningplichtig zijn aangewezen in hoofdstuk 3 Bal. Voor vergunningplichtige activiteiten bevat het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen de instructieregel voor het bevoegd gezag om in de omgevingsvergunning een verbod op te nemen voor het langer dan een jaar opslaan van afvalstoffen voorafgaand aan verwijdering en langer dan drie jaar, voorafgaand aan nuttige toepassing.

De paragraaf is niet van toepassing op het opslaan van verwijderd asbestof goederen, omdat in de paragrafen over die onderwerpen al maximale opslagtermijnen worden opgenomen.

Onderdeel OJ (artikel 4.597 Bal)

Een zuiveringstechnisch werk is als milieubelastende activiteit vergunningplichtig (artikel 3.174). Gelet op het uitgangspunt dat, als voor een activiteit een vergunning is vereist, voor die activiteit geen meldingsplicht geldt, is het vereiste van een melding toegespitst op eventuele lozingen op een oppervlaktewaterlichaam.

Het bij melding moeten aangeven waar de geuremissiepunten liggen (tweede lid, onder f) is geschrapt. Dit is een vraag die relevant is voor de milieubelastende activiteit, en in de vergunningprocedure voor die activiteit dus aan de orde komt.

Onderdeel OK (artikel 4.602 Bal)

Met de wijziging in het eerste lid wordt een fout gecorrigeerd.

De wijziging van het tweede lid is bedoeld om de leesbaarheid te verbeteren.

Onderdeel OL (artikel 4.603 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel ON (artikel 4.613 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel OO (artikelen 4.616 en 4.617 Bal)

Voorgesteld wordt om de verplichting tot het doen van een geuronderzoek voorafgaand aan de activiteit te laten vervallen. Vanzelfsprekend vervalt daarmee ook de verplichting die in artikel 4.617 is opgenomen tot het verstrekken van het rapport van het geuronderzoek aan het bevoegd gezag.

De regels over het beperken van geurhinder, en dus ook de mogelijkheid tot het laten verrichten van een geuronderzoek, worden opgenomen in het omgevingsplan. Anders dan in het Bal kan in het Omgevingsplan een locatie specifieke afweging worden gemaakt. Zo kan worden afgewogen of een activiteit kan worden toegestaan op een bepaalde locatie. Het geuronderzoek leent zich daarom bij uitstek voor opname in het omgevingsplan.

---

⁷ Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PbEU 1999, L 182).

Overigens bevat de melding die wordt gedaan ten minste vier weken voorafgaand aan het verrichten van de activiteit informatie over onder meer de ligging van de geuremissiepunten. Op basis van de informatie die het bevoegd gezag bij de melding krijgt kan het bevoegd gezag beoordelen of het nodig is om (bij wijziging van de activiteit) een geuronderzoek volgens NTA 9065 te laten verrichten. Deze gegevens blijven dan ook onderdeel van de melding.

Onderdeel OP (artikel 4.619 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel OQ (artikel 4.620 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.572 Bal bij dit besluit.

Onderdeel OR (artikel 4.622 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel OS (artikel 4.628a (nieuw) Bal)

Aan de paragraaf wordt een artikel toegevoegd die een termijn stelt aan de opslag van verwijderd asbest of verwijderde asbesthoudende producten. Met de termijn van een jaar wordt aangesloten bij de richtlijn storten, waarin het opslaan van afvalstoffen langer dan een jaar, voorafgaand aan verwijdering, wordt aangemerkt als storten.

Onderdeel OT (§ 4.53 (oud en nieuw) Bal)

Paragraaf 4.53 Bal bevat regels over tandheelkundige bewerkingen waarbij amalgaam kan vrijkomen. Deze regels komen te vervallen. Een nadere toelichting hierop is gegeven bij paragraaf 3.7.11.

Deze ruimte wordt opgevuld door een nieuwe paragraaf met algemene regels over het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen. De regels zijn een omzetting van de 'Handreiking Besluit en Regeling genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 voor het Wabo-bevoegd gezag' (hierna: de ggo-handreiking). Niet alles van de ggo-handreiking is overgenomen. Voor de eisen die hieruit volgen voor de bijzondere ruimtes staan regels in de Regeling genetisch gemodificeerde organismen 2013. Regels over de opslag van gevaarlijke stoffen zijn eerder al in de regelgeving onder de Omgevingswet opgenomen.

Artikel 4.629 (nieuw) Bal

De paragraaf wordt van toepassing op het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen. Onder ingeperkt gebruik wordt verstaan elke activiteit waarbij genetisch gemodificeerde organismen worden vervaardigd, in Nederland ingevoerd, toegepast, vervoerd, vernietigd of vermeerderd, dan wel waarbij het betreft het voorhanden hebben, aan een ander ter beschikking stellen of zich ontdoen van genetisch gemodificeerde organismen, als bij die activiteit inperkingsmaatregelen worden gebruikt. Voor het ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen waarop inperkingsniveau IV van toepassing is, geldt daarnaast een vergunningplicht.

Artikel 4.630 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

In deze paragraaf wordt een meldplicht opgenomen. Een meldplicht houdt in dat de activiteit niet mag worden gestart voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 Bal gevoegd en ook de gegevens en bescheiden als bedoeld in het tweede lid van artikel 4.630. In het artikel is zoveel als mogelijk aangesloten bij de terminologie van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013. Weliswaar komt een 'type werkruimte' niet als zodanig in de tekst van dat besluit voor, maar vormt het type werkruimte samen met het inperkingsniveau (I, II, III, IV) een categorie van fysieke inperking. Een type werkruimte is bijvoorbeeld een microbiologisch laboratorium (ML) of een dierverblijf (D). Verder bevat de melding een plattegrond van de hele locatie waar het ingeperkt gebruik en de ondersteunende activiteiten plaatsvinden. Op deze plattegrond is het ggo-gebied aangegeven, binnen de begrenzing van de locatie. In bijlage I is opgenomen dat hiermee het ggo-gebied als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 is bedoeld. Als het aantal werkruimten of het ggo-gebied wijzigt, moet opnieuw een melding worden gedaan. Dit volgt uit het derde lid.

Uit het vierde lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan door de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie. Dit kan het geval zijn als tegelijkertijd sprake is van ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen waarop inperkingsniveau IV van toepassing is en genetisch gemodificeerde organismen van een lager inperkingsniveau. De vergunningplicht omvat het totale ingeperkt gebruik, ook voor het gebruik van de genetisch gemodificeerde organismen op een lager inperkingsniveau is dan geen melding vereist.

Artikel 4.631 (nieuw) Bal

Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit moeten de naam en bereikbaarheidsgegevens (telefoonnummer of e-mailadres) worden verstrekt aan het bevoegd gezag van degene die verantwoordelijk is voor de handelingen met de genetisch gemodificeerde organismen en voor het toezicht op en de controle daarvan. Diegene wordt ook wel de biologische veiligheidsfunctionaris genoemd. De biologische veiligheidsfunctionaris is degene die overzicht heeft van wat er gebeurt. Het is belangrijk dat deze functionaris bij het voorkomen van een ongewoon voorval door het bevoegd gezag kan worden bereikt.

De in het eerste lid, onder b, genoemde vereiste komt uit de Richtlijn 2009/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 mei 2009 inzake het ingeperkte gebruik van genetisch gemodificeerde micro-organismen. Volstaan kan worden met de informatie óf biologische veiligheidscomités of subcomités aanwezig zijn.

Artikel 4.632 (nieuw) Bal

Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit zal informatie moeten worden verstrekt aan het bevoegd gezag over eventueel andere activiteiten die worden verricht op de locatie van de milieubelastende activiteit. Aangesloten wordt bij de aan het bevoegd gezag verstrekte begrenzing van de milieubelastende activiteit die zowel ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen omvat als andere activiteiten die dit ingeperkt gebruik functioneel ondersteunen. Met deze informatie kan het bevoegd gezag beoordelen of aanvullende regels nodig zijn.

Bij de in het derde lid genoemde uitzondering kan gedacht worden aan een opslag van explosieven voor civiel gebruik, deze is vergunningplichtig op grond van artikel 3.34. Een ander voorbeeld is de opslag van propaan, deze is meldingplichtig op grond van artikel 4.897.

Artikel 4.633 (nieuw) Bal

Met het oog op het verspreiden van genetisch gemodificeerde organismen bevinden alle categorieën van fysieke inperking zich in het ggo-gebied. Een ggo-gebied is in bijlage I gedefinieerd als een ggo-gebied als bedoeld in artikel 1.5, eerste lid, van het Besluit genetisch

gemodificeerde organismen 2013. In de definitie in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 is opgenomen dat van een ggo-gebied sprake is als zich daarin categorieën van fysische inperking bevinden. Bovendien volgt uit de definitieomschrijving dat er sprake is van een ggo-gebied als deze beperkt toegankelijk is. Uit de definitieomschrijving volgt kortom wat kwalificeert als een ggo-gebied. Dit artikel gaat een stapje verder. Hieruit volgt dat het ook niet is toegestaan dat die categorieën van fysische inperking zich buiten dat gebied bevinden. Bovendien is het niet toegestaan aan andere dan bevoegde personen toegang tot het ggo-gebied te verlenen.

Onderdeel OU (artikel 4.635 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel OV (artikel 4.637 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel OW (artikel 4.639 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.583 Bal bij dit besluit.

Onderdeel OX (artikel 4.641 Bal)

De formulering van het tweede lid wordt in overeenstemming gebracht met de formuleringen in de artikelen 4.131, vijfde lid, 4.133, vierde lid, 4.431u, vijfde lid, onder b, en 4.431ai, zevende lid, van het Bal. Deze artikelen regelen hetzelfde, namelijk dat de certificatie instantie die ondernemingen certificeert moet zijn geaccrediteerd volgens ISO/IEC 17021-1.

Onderdeel OY (artikel 4.643 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.583 Bal bij dit besluit.

Onderdeel OZ (artikel 4.645 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel PA (artikel 4.647 Bal)

In het toepassingsbereik wordt verduidelijkt dat een praktijkruimte voor zowel middelbaar als hoger onderwijs onder het bereik van de paragraaf valt. In de artikelsgewijze toelichting bij de oorspronkelijke versie van het Bal wordt abusievelijk vermeld dat middelbaar onderwijs is uitgesloten. Verder komt de beperking tot chemisch, natuurkundig of medisch onderwijs waarop de Wet op het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek van toepassing te vervallen. Allereerst omdat ook ander onderwijs onder de paragraaf moet vallen, bijvoorbeeld biologisch onderwijs. Daarnaast wordt met de wijziging de koppeling aan deze wet losgelaten, zodat eventuele wijzigingen aan de reikwijdte (in 2017 is er nog een wijziging geweest) geen invloed hebben op wanneer de regels van de paragraaf van toepassing zijn.

Onderdeel PB (artikel 4.648 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het gericht werken met biologische agentia is komen te vervallen. In plaats van deze vergunningplicht is de meldplicht, die is opgenomen in paragraaf 4.55 over laboratoria, aangevuld. De melding moet nu ook informatie bevatten waaruit duidelijk wordt of een laboratorium werkt met een biologisch agens dat op grond van artikel 2.22, tweede lid, van de Wet dieren als ziekteverwekker is aangewezen.

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel PC (artikel 4.652 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.572 Bal bij dit besluit.

Onderdeel PD (artikel 4.657 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.583 Bal bij dit besluit.

Onderdeel PE (artikel 4.659 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel PF (artikelen 4.661a en 4.661b (nieuw) Bal)

Er worden nieuwe artikelen toegevoegd waarin staat dat gegevens over een contactpersoon moeten worden aangeleverd. Deze contactpersoon kan worden benaderd in het geval van een incident met biologische agentia ingedeeld in risicogroep 2, 3 of 4 van de richtlijn biologische agentia of de op grond van artikel 2.22, tweede lid, van de Wet dieren aangewezen ziekteverwekkers.

Onderdeel PG (artikel 4.663 bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel PH en PI (artikelen 4.664 en 4.666a (nieuw) Bal)

In lijn met de andere overgangsbepalingen uit hoofdstuk 4, wordt de overgangsregeling voor het bronvermogen van traumahelikopters verplaatst van artikel 4.664, tweede lid, naar artikel 4.666a aan het einde van de paragraaf.

Onderdelen PJ en PK (artikelen 4.668 en 4.677 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel PL, PN en PO (artikelen 4.678, 4.680, 4.681 en 4.682 Bal)

Volgens artikel 4.678, eerste lid, wordt ingenomen afvalwater bij een jachthaven (zoals bilgewater en huishoudelijk afvalwater) geloosd in een vuilwaterriool. In het tweede lid van dat artikel is een alternatieve lozingsroute opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool meer dan 40 m is.

Deze alternatieve lozingsroute wordt geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroute aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker. In verband met het schrappen van het tweede lid van artikel 4.678 worden de artikelen 4.677 (melding) en 4.682 (water: meetmethoden) aangepast en de artikelen 4.680 (water: emissiegrenswaarden lozen bilgewater op een oppervlaktewaterlichaam) en 4.681 (water: emissiegrenswaarden lozen huishoudelijk afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam) geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht, de emissiegrenswaarden en de bijbehorende meetmethoden.

Onderdeel PM (artikel 4.679 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel PP (artikel 4.684 Bal)

Dit is een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel PQ (artikel 4.688 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel PR (tabel 4.690 Bal)

Per abuis zijn in tabel 4.690, waarin eisen zijn opgenomen voor de constructie van een gebouw waarin zich een schietbaan bevindt, verkeerde waarden opgenomen voor de dikte van de achterwand en het rooster van de ventilatieopening. De juiste waarden zijn ten minste 200 mm beton voor de achterwand en ten minste 10 mm voor het rooster van de ventilatieopening.

Onderdeel PS (tabel 4.691 Bal)

In tabel 4.691 wordt een aantal fouten hersteld.

Onderdeel PT (artikel 4.695 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.583 Bal bij dit besluit.

Onderdeel PU (artikel 4.697 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdelen PV en PW (artikelen 4.700, 4.706 en 4.711 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel PX (artikel 4.717)

In artikel 4.717 vervalt het tweede lid omdat het voorkomen dat middelen of stoffen terugstromen naar het oppervlaktewaterlichaam valt onder de zorgplicht. Om die reden is deze bepaling ook niet opgenomen in paragraaf 4.63. Per abuis is verzuimd om deze bepaling te laten vervallen in paragraaf 4.62.

Onderdeel PY (artikel 4.719 Bal)

De verplichting om de activiteit te melden is geschrapt. Voor de milieubelastende activiteiten zou de melding een uitbreiding zijn ten opzichte van het huidige recht, zonder dat die uitbreiding voor het bevoegd gezag bruikbare informatie zou opleveren. Het zou immers voldoende zijn om voor alle landbouwgronden te melden dat daar af en toe aanmaken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen plaatsvindt.

Gelet op artikel 4.722 mag geen afvalwater geloosd worden, melding daarvan is ook niet aan de orde.

Onderdeel PZ (§ 4.64 (nieuw) Bal)

Artikel 4.723a (nieuw) Bal

Er wordt een nieuwe paragraaf aan het Bal toegevoegd over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen bij de teelt van gewassen in de openlucht en op braakliggende landbouwgronden. In het tweede lid is bepaald dat uiterwaarden en buitendijkse gebieden ook als oppervlaktewaterlichaam kunnen worden aangemerkt. Daarnaast zijn in het derde lid begripsomschrijvingen opgenomen van windhaag, emissiescherm en teeltvrije zone.

Derde lid, onder b

Een emissiescherm is een voorziening voor het beperken van de drift van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen naar een oppervlaktewaterlichaam en voldoet aan de eisen die zijn gesteld in de tabel. Er is geen minimale afstand vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam opgenomen. Het scherm moet zodanig geplaatst worden dat geen afdruipende spuitvloeistoffen in een oppervlaktewaterlichaam kunnen komen.

Derde lid, onder c

De insteek van een oppervlaktewaterlichaam is de grens tussen het talud en het perceel, met andere woorden de insteek van het talud. Voor een groot aantal wateren is de insteek van het talud vastgelegd in de legger van het waterschap. Bij het vaststellen van de insteek kunnen zich de volgende situaties voordoen:

- De situatie waarin sprake is van een vaste hellingshoek van het talud en het maaiveld. De insteek is in deze situatie eenduidig te bepalen en zichtbaar als de scherpe knik tussen het talud en het vlakke perceel.
- De situatie waarin geen sprake is van een vaste hellingshoek en een vlak maaiveld (bolle percelen). Bij taluds met een veranderende hellingshoek of bij percelen die minder vlak zijn is de insteek moeilijk exact te bepalen als een vast punt. Dergelijke situaties komen in de praktijk veel voor. Daarbij zal de raaklijn afhankelijk van het (meet)punt dat men op het talud gebruikt verschuiven en op meerdere plaatsen de raaklijn van het maaiveld snijden. Er is dan sprake van een bepaalde zone waarbinnen de insteek zich bevindt. In dergelijke gevallen zal de waterkwaliteitsbeheerder de theoretische insteek binnen deze zone nader moeten bepalen.
- De situatie waarin sprake is van een getrappt talud. Bij dergelijke oevers waarvan onder andere bij zogenaamde plas-dras oevers en plasbermen sprake is wordt voor het vaststellen van de insteek uitgegaan van de hellingshoek van de onderkant van de hoogste tree van het talud.

Artikel 4.723b (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

De verplichting om de activiteit te melden is toegespitst op de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam. Voor de milieubelastende activiteiten zou de melding een uitbreiding zijn ten opzichte van het huidige recht, zonder dat die uitbreiding voor het bevoegd gezag bruikbare informatie zou opleveren. Voor de lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam is de meldingsplicht een voortzetting van artikel 1.10a van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 Bal gevoegd.

Uit het tweede lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan via de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie.

Artikel 4.723c (nieuw) Bal

Eerste lid

In dit artikel wordt een minimaal te bereiken driftreductie voorgeschreven van 75%. De bepaling heeft betrekking op de hele locatie waar de activiteit wordt verricht. De driftreductie is gerelateerd aan een aantal referentietechnieken die in tabel 4.723c zijn genoemd. Een referentietechniek verschilt per toepassingsmethode. Achtergrond hiervan is dat het nagenoeg onmogelijk is voor het bevoegd gezag om bij het feitelijk gebruik waar te nemen of aan de norm wordt voldaan. Dit wordt veroorzaakt doordat de reductie moet worden bereikt ten opzichte van een referentietechniek; die reductie is weer afhankelijk van veel verschillende factoren. In tabel 723c zijn in totaal vier referenties opgenomen. Per referentietechniek zijn enkele eigenschappen en randvoorwaarden benoemd waaraan voldaan moet worden wanneer de driftreductie van een spuittechniek wordt onderzocht. Het gaat bijvoorbeeld om het type dop, de luchtdruk en de rijsnelheid. Om onzekerheid bij degene die de activiteit verricht en bij de toezichthouder te voorkomen wordt in het tweede lid voorgeschreven op welke wijze wordt aangetoond dat aan de norm is voldaan. Een zorgvuldig gebruik van de driftreducerende technieken, met inachtneming van de condities waaronder deze getest zijn, behoort tot de zorgplicht. Wanneer de driftreducerende technieken op een andere manier worden gebruikt, bijvoorbeeld bij een hogere spuitdruk dan voorgeschreven is, kan immers worden verwacht dat een (te) hoge drift optreedt en niet aan de driftreductie-eis wordt voldaan.

Voorheen stond een verbod in het Activiteitenbesluit milieubeheer voor het gebruik van een spuitgeweer met een werveldop of dat gebruik maakt van een werkdruk van 5 bar of meer. Door de eis dat een minimale driftreductie van 75% moet worden gerealiseerd, is het spuitgeweer impliciet verboden. Een spuitgeweer kan namelijk niet aan een driftreductie van 75% voldoen. In het Activiteitenbesluit milieubeheer was bepaald dat de spuitdruk werd geregistreerd door een drukregistratievoorziening. Dit leidde tot een discussie of een drukregistratievoorziening voor alle spuitapparatuur noodzakelijk was of in bepaalde gevallen onredelijk kon zijn. De uitkomsten van het overleg over de drukregistratievoorziening maken onderdeel uit van het 'Hoofdlijnenakkoord gewasbescherming Open Teelten'.

In de consultatieversie van het ontwerp Invoeringsbesluit Omgevingswet was de eis uit het Activiteitenbesluit milieubeheer nog opgenomen. In de consultatiereacties komt dit punt uit het 'Hoofdlijnenakkoord gewasbescherming Open Teelten' dan ook terug. In dat hoofdlijnenakkoord is bepaald dat een drukregistratievoorziening niet langer generiek verplicht moet zijn. In de Lijst met indeling van spuittechnieken in DriftReducerende Techniek-Klassen (DRT-klassen), de zogenaamde DRT-Lijst, die is te vinden op www.helpdeskwater.nl, zal worden opgenomen bij welke doppen en technieken de drukregistratievoorziening vereist is. Deze lijst is openbaar. Mocht op de spuitmachine van degene die de activiteit verricht in strijd met de lijst geen drukregistratievoorziening aanwezig zijn, dan kan het bevoegd gezag dit afdwingen via de

specifieke zorgplicht. De generieke eis voor de drukregistratievoorziening is daarom geschrapt uit het besluit.

Tweede lid

Op het testen van de driftreductie van de techniek is het Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken van 1 juli 2017 van toepassing. In principe dient de gebruiker van de techniek dit te testen. In de praktijk wordt dit meestal in opdracht van de leverancier van een spuittechniek gedaan. Zie www.helpdeskwater.nl. Op basis van dit meetprotocol kan het driftreducerend effect van (combinaties van) technieken worden bepaald. Technieken worden op grond van hun driftreducerende kwaliteiten ingedeeld in zogenaamde Drift Reducerende Techniek-klassen (DRT-klassen), die zijn gebaseerd op internationale standaarden (ISO 22 369).

Derde lid

In het derde lid is de handgedragen spuit uitgezonderd van het doelvoorschrift van ten minste 75% driftreductie. Onder handgedragen spuit wordt verstaan dat de spuit met spuitdop met de hand wordt gericht op het te bespuiten gewas en dat de spuit in zijn geheel met de hand wordt gedragen. Een voorbeeld van de handgedragen spuit is de rugspuit. Een motorvatspuit met spuitlans of handgedragen spuitboom valt hier niet onder. De handgedragen spuit wordt veelal gebruikt voor pleksgewijze onkruidbestrijding in de teeltvrije zone, bij kleine teelten en haardbestrijding van ziekten en plagen op het perceel. De beperkte inhoud van de spuittank voorkomt dat grote oppervlakten worden behandeld. De handgedragen spuit dient zodanig gebruikt te worden dat drift naar oppervlaktewater (nagenoeg) wordt voorkomen. Bij pleksgewijze onkruidbestrijding in de teeltvrije zone dient gespoten te worden met afgeschemerde spuitdop (artikel 4.723f Bal). Wanneer met de afschermkap vlak boven de grond wordt gespoten is het op basis van ervaringsregels aannemelijk dat met deze techniek nagenoeg geen drift plaatsvindt.

Artikel 4.723d (nieuw) Bal

Eerste en tweede lid

Op grond van het eerste lid dient bij gebruik van gewasbeschermingsmiddelen langs het oppervlaktewater een teeltvrije zone te worden aangehouden. Teeltvrije zones (bufferstroken) zijn multifunctioneel; zij verminderen de drift en afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater, reduceren de afspoeling van zware metalen en hebben vanaf een bepaalde breedte positieve effecten voor de biodiversiteit en het landschapsbeheer. Een teeltvrije zone heeft tevens een functie als vangnet, omdat apparatuur waarmee gewasbeschermingsmiddelen worden toegediend niet altijd en overal de gemeten driftreductie realiseert, bijvoorbeeld door normale slijtage of de invloed van externe factoren. Een teeltvrije zone is dan ook een wezenlijk andere soort maatregel dan toepassing van een driftreducerende techniek (apparatuur voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen) die alleen de drift naar oppervlaktewater vermindert.

Bij bespuitingen langs oppervlaktewaterlichamen kunnen met de gangbare spuitapparatuur en landbouwpraktijk emissies niet worden voorkomen. Onder gangbare omstandigheden treedt bij een veldspuit pas op een afstand van 10 à 20 meter van een oppervlaktewaterlichaam geen druppeldrift meer op. De hoogte van de spuitboom en de wind zijn sterk bepalend voor de druppeldrift. In combinatie met de voorschriften voor spuitapparatuur wordt met het aanhouden van een teeltvrije zone het meespuiten van sloten voorkomen en de druppeldrift en in mindere mate afspoeling beperkt. Als deze teeltvrije zone niet wordt aangehouden, mogen geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt waarbij drift of meespuiten kan optreden. Vanzelfsprekend hoeft de teeltvrije zone niet te worden aangehouden als een teler geen gewasbeschermingsmiddelen toepast. Op de teeltvrije zone mag, behalve bij grasland, niet hetzelfde gewas als op de rest van het perceel staan. De teeltvrije zone is niet letterlijk een

teeltvrije zone. In de praktijk betekent het bijvoorbeeld een aardappelteeltvrije zone langs een aardappelperceel. Andere gewassen of teelten zijn wel op de teeltvrije zone toegestaan als degene die de activiteit verricht kan aantonen dat deze niet bespoten worden. In de boomkwekerij en bollenteelt bestaat al ervaring met het langs de slootkant telen van gewassen of variëteiten die niet bespoten worden. Ook een windsingel (vanggewas), die gangbaar is in de fruitteelt, mag op de teeltvrije zone staan als deze niet bespoten wordt.

De breedte van de teeltvrije zone wordt mede bepaald door de mate waarin gewassen al of niet intensief bespoten worden. In dit kader kunnen met name de neerwaarts bespoten gewassen onderscheiden worden in intensief bespoten gewassen en niet-intensief bespoten gewassen. Voor intensief bespoten gewassen geldt een bredere teeltvrije zone van ten minste 150 centimeter, omdat deze zo vaak bespoten worden, dat met het oog op de beperking van drift niet altijd het beste spuitmoment kan worden gekozen (het zogenaamde kalenderspuiten). Neerwaarts en intensief bespoten gewassen zijn onder andere aardappelen en uien (akkerbouw), aardbeien, asperges, prei, schorseneren, sla (vollegrondsgroenteteelt), alle bloembollen en -knollen (bollenteelt) en een aantal boomkwekerijgewassen. De teeltvrije zone kan versmald worden naar ten minste 100 centimeter, als een techniek gebruikt wordt die een driftreductie bereikt van ten minste 90%.

Voor neerwaarts en niet-intensief bespoten gewassen, zoals bieten, maïs, graan, vlas en diverse groenten, mag een smalle teeltvrije zone van ten minste 50 centimeter, worden aangehouden. Veelal gaat het om enkele bespuitingen per teeltseizoen die vooral op het jonge gewas worden verricht.

Ten aanzien van de driftreducerende technieken was in het verleden een begrenzing opgenomen van veertien meter vanaf het oppervlaktewater. Algemeen werd aangenomen dat buiten deze afstand geen sprake was van een (dreigende) lozing waarvoor de waterbeheerder bevoegd was tot handhaving. Inhoudelijk wordt aan dit uitgangspunt geen afbreuk gedaan. Binnen de zone van veertien meter kan nog steeds worden aangenomen dat er sprake is van een (dreigende) lozing waardoor de waterbeheerder in ieder geval bevoegd is de driftreductie te controleren. Buiten deze zone zal het van de omstandigheden van het geval afhankelijk zijn of het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ter plaatse een (dreigende) lozing is. In dat geval zal de waterbeheerder ook buiten de veertien meter zone bevoegd zijn.

Derde lid

Er hoeft onder bepaalde omstandigheden geen teeltvrije zone te worden aangehouden. Zie tabel 4.723da. Hiervan is bij andere teelten dan de teelt van appels, peren en overige pit- of steenvruchten sprake in geval van biologische productiemethoden of als gebruik wordt gemaakt van een emissiescherm.

Omdat bij biologische teelt nagenoeg geen synthetische gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en ook geen kunstmest wordt gebruikt, is de belasting van oppervlaktewaterlichamen aanzienlijk lager dan bij de gangbare teelt.

Op grond van dit lid hoeft langs greppels en droge sloten geen teeltvrije zone te worden aangehouden. De kosten van een teeltvrije zone wegen hier niet op tegen de bescherming van een oppervlaktewaterlichaam gezien de beperkte ontwikkelingsmogelijkheden voor een aquatisch ecosysteem. Door de term 'gegraven waterlopen' worden natuurlijke waterlopen, zoals beken die zomers regelmatig droog kunnen staan, niet als greppel of droge sloot beschouwd.

Ook in geval van boomgaarden voor hoogstamfruitbomen hoeft geen teeltvrije zone te worden aangehouden. Bij deze boomgaarden is veelal sprake van een historische of landschappelijke waarde. Om te voldoen aan de eisen voor emissiereductie zouden deze bomen geroooid moeten worden aangezien alternatieve emissiebeperkende maatregelen nauwelijks uitvoerbaar zijn. In hoogstamfruitboomgaarden wordt bovendien vrijwel niet gespoten. Bepaald is daarom in tabel

4.723da dat voor deze bijzondere vorm van fruitteelt een zone van 900 centimeter wordt aangehouden waarin geen gewasbeschermingsmiddelen mogen worden gebruikt in plaats van een teeltvrije zone.

Artikel 4.723e (nieuw) Bal

Omdat wind een sterk bepalende factor is voor de verwaaiing naar oppervlaktewaterlichamen, wordt in dit artikel bepaald dat niet gespoten mag worden bij een windsnelheid van ten minste vijf meter per seconde. Dit is ongeveer windkracht drie Beaufort. Het verbod betreft de hele locatie. Deze bepaling geldt niet voor bespuitingen met een overkapte beddenspuit en voor bespuitingen die vanwege een teeltbedreigende situatie redelijkerwijs niet langer uitgesteld kunnen worden. Een teeltbedreigende situatie kan zich voordoen als sprake is van ziekten en plagen die dringend met een bespuiting bestreden moeten worden. Wanneer een teeltbedreigende situatie alleen door een bespuiting kan worden afgewend en deze bij harde wind redelijkerwijze niet langer uitgesteld kan worden, is deze bespuiting toegestaan. Het is aan de teler én aan de handhaver om te beoordelen of naar redelijkheid wordt gehandeld. Hiertoe is mede op basis van ervaringen in regionale projecten door de Unie van Waterschappen en LTO-Nederland een protocol met een aantal criteria opgesteld. Verder omvat dit protocol:

- een meetmethode voor de windsnelheid;
- een lijst van ziekten of plagen waar uitstel van de bespuiting niet mogelijk is;
- het gebruik van een waarschuwings- en adviessysteem voor het betreffende gewas, waarmee het optimale spuitmoment wordt gekozen;
- een advies van een ter zake deskundige (instantie), dat aantoonbaar wordt opgevolgd;
- het niet of niet tijdig voorhanden zijn of niet tegen redelijke kosten beschikbaar zijn van een alternatieve spuittechniek, bijvoorbeeld een overkapte beddenspuit.

Artikel 4.723f (nieuw) Bal

Op grond van dit artikel mogen binnen de teeltvrije zone geen gewasbeschermingsmiddelen worden gespoten met apparatuur voor het druppelsgewijs gebruiken hiervan. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met technieken waarbij geen drift of meespuiten optreedt, bijvoorbeeld het pleksgewijs onkruid bestrijden door het gebruik van een strijkstok met een contactmiddel of het gebruik van granulaat, is wel toegestaan. Met die toedieningstechnieken vindt namelijk geen lozing ten gevolge van drift plaats. Het gebruik van een mankar, die in de bollenteelt gangbaar is, of een vergelijkbare techniek, is eveneens toegestaan. Deze techniek voor het pleksgewijs verspreiden van gewasbeschermingsmiddelen heeft een zodanige overkapping en dermate grove en gelijkmatige druppels dat geen of nagenoeg geen drift plaatsvindt. Ook pleksgewijze onkruidbestrijding met een afgeschermd handspuit is toegestaan. Met deze techniek wordt met behulp van één spuitdop en een afschermkap vlak boven de grond het onkruid bespoten. De ervaring leert dat met deze techniek bijna geen drift plaatsvindt. Door het niet betelen van een zone langs de slootkant kan de onkruiddruk toenemen. Naast maatregelen in de bedrijfsvoering, zoals het inzaaien van gras of een vanggewas, kunnen met de hierboven bedoelde technieken herbiciden op een teeltvrije zone worden gebruikt.

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op overhangend loof van niet meer dan een halve gewasrij dat over de teeltvrije zone hangt, mag wel bespoten worden. Wanneer het gewas over de hele teeltvrije zone hangt of ligt, mag dit niet bespoten worden. In de praktijk zal de breedte van het gewas of het loof variëren. Een vuistregel is dat aardappelen en fruitbomen ongeveer 75 centimeter horizontaal kunnen uitgroeien, graan en jonge maïs minder dan 10 centimeter en overige gewassen ongeveer 50 centimeter. Deze uitzondering geldt zowel voor het opwaarts spuiten als voor het neerwaarts spuiten.

Het overhangend loof of gewas mag niet in de richting van een oppervlaktewaterlichaam bespoten worden. Met een gangbare veldspuit met kantdoppen wordt neerwaarts gespoten en dus niet richting het oppervlaktewaterlichaam gespoten. Bij het opwaarts bespuiten van bijvoorbeeld fruit of

laanbomen moet het overhangende loof van de buitenste bomenrij in de richting van het perceel worden bespoten.

Artikel 4.723g (nieuw) Bal

Bespuiten van een talud wordt verboden. Het pleksgewijs toepassen op een talud van daartoe toegelaten gewasbeschermingsmiddelen, zoals het aanstippen met een strijkstok, is echter wel toegestaan, mits geen verwaaiing kan optreden. Een talud is onderdeel van een oppervlaktewaterlichaam

Artikel 4.723h (nieuw) Bal

Bij het bestrijden van bijvoorbeeld onkruid op braakliggend landbouwgronden worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt binnen een zone van 50 centimeter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam. Omdat hier geen sprake is van de teelt van een gewas betreft het hier feitelijk een spuitvrije zone en geen teeltvrije zone.

Artikel 4.723j (nieuw) Bal

Binnen de teeltvrije zone mogen geen meststoffen worden gebruikt (mestvrije zone). Het niet bemesten van de teeltvrije zone geeft in het algemeen een beperkte emissiereductie, die zonder aanvullende kosten voor de teler is in te passen in de bedrijfsvoering. Omdat voor grasland geen teeltvrije zone maar een spuitvrije zone waarop gras mag worden geteeld verplicht wordt, zijn de afzonderlijke kosten ten gevolge van een verminderde grasopbrengst van alleen de mestvrije zone hoger dan voor andere gewassen. Het betreft overigens alleen het 'uitrijden' van meststoffen; uitwerpselen van koeien in de mestvrije zone kunnen vanzelfsprekend niet voorkomen worden.

Langs greppels en droge sloten behoeft geen mestvrije zone te worden aangehouden. Meststoffen die door het ontbreken van een mestvrije zone onverhoopt toch in greppels en droge sloten terecht komen zullen doorgaans, al of niet gedeeltelijk, worden opgenomen door de aanwezige vegetatie. De kans dat de meststoffen alsnog in een oppervlaktewaterlichaam terecht komen, is daardoor beperkt. In de fruitteelt is sprake van grasbanen naast de buitenste rij fruitbomen. Deze dienen als transportbanen om het geoogste product af te voeren. In het algemeen zullen de grasbanen, als zij zijn gelegen langs oppervlaktewaterlichamen, samenvallen met de teeltvrije zone van een perceel. Vanwege de functie van deze grasbanen is enige bemesting noodzakelijk om de grasbanen in goede conditie te houden. Hetzelfde geldt voor de brede teeltvrije zones in de boomteelt. Gezien de specifieke problematiek van deze teelten is bepaald dat voor deze teelten de mestvrije zone gelijk is aan de voor grasland geldende mestvrije zone (50 centimeter). Er mag dan in de teeltvrije zone geen sprake zijn van een ander gewas dan gras. Het handmatig of pleksgewijs bemesten van een windhaag is alleen binnen de eerste 50 centimeter vanaf de slootkant verboden. Op de brede teeltvrije zone van met name kleine percelen met laanbomen worden veelal gewassen geteeld die niet bespoten worden en daardoor als windhaag kunnen fungeren. Handmatig bemesten is voldoende om deze windhagen te telen. Windhagen zijn bomen, struiken of andere gewassen die die verwaaiing van gewasbeschermingsmiddelen en bladmeststoffen naar een oppervlaktewaterlichaam beperken.

Als de teeltvrije zone gelegen is naast een oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in bijlage 1 bij het van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet is het gebruik van meststoffen in die zone niet toegestaan (zie artikel 4.719b Bal).

Het gebruik van bladmeststoffen binnen een teeltvrije zone is ook toegestaan als een emissiescherm wordt gebruikt (tweede lid). Een emissiescherm is een voorziening voor het beperken van de drift van meststoffen naar een oppervlaktewaterlichaam en dient te voldoen aan de eisen die zijn gesteld in tabel 4.723a Bal. Er is geen minimale afstand vanaf de insteek van een

oppervlaktewaterlichaam opgenomen. Het scherm zodanig geplaatst te worden dat geen afdruipende spuitvloeistoffen in een oppervlaktewaterlichaam kunnen komen.

Volgens het derde lid, onder a, wordt bij het gebruik van bladmeststoffen alleen bij het bespuiten van de buitenste gewasrij niet richting een oppervlaktewaterlichaam gespoten. Dit geldt dus niet voor het hele perceel. Onder 'eerste werkgang' in het derde lid, onder b, wordt de strook bedoeld die bespoten wordt en direct naast de teeltvrije zone is gelegen.

Artikel 4.723k (nieuw) Bal

Bij het bestrijden van bijvoorbeeld onkruid op een braakliggend perceel dient een spuitvrije zone van 50 centimeter te worden aangehouden. Omdat hier geen sprake is van de teelt van een gewas betreft het hier een spuitvrije zone en geen teeltvrije zone.

Onderdeel QA (artikel 4.725 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel QC (artikel 4.730 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel QD (artikel 4.731 Bal)

Artikel 4.731 maakt meerdere lozingsroutes mogelijk, waaronder ook lozen op een oppervlaktewaterlichaam. Indien degene die de activiteit verricht kiest voor het lozen op een oppervlaktewaterlichaam is het wenselijk dat een melding van die lozingsactiviteit aan de waterbeheerder plaatsvindt. Met de toevoeging van het tweede lid (nieuw) is dit verduidelijkt.

Onderdeel QF (artikel 4.734 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'gefilterd' is gewijzigd in 'gefiltreerd'.

Onderdeel QG (artikel 4.737 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

De locatie van de lozingspunten wordt elders in het Bal alleen gemeld als de voorgeschreven lozingsroute lozen op een oppervlaktewaterlichaam is. Dat is hier niet het geval. Lozen op een oppervlaktewaterlichaam kan alleen als dit met een maatwerkvoorschrift is toegestaan; bij de aanvraag om maatwerk zal degene die de activiteit verricht informatie over het lozingspunt moeten aanleveren. In het Bal is de lijn dat in de melding geen informatie wordt opgevraagd over zaken die alleen met een maatwerkvoorschrift zijn toegestaan. Om die reden is de plicht om bij lozen op een oppervlaktewaterlichaam de locaties van de lozingspunten te melden geschrapt.

Onderdeel QJ (artikel 4.743 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

De locatie van de lozingspunten wordt elders in het Bal alleen gemeld als de voorgeschreven lozingsroute lozen op een oppervlaktewaterlichaam is. Dat is hier niet het geval. Lozen op een oppervlaktewaterlichaam kan alleen als dit met een maatwerkvoorschrift is toegestaan; bij de aanvraag om maatwerk zal degene die de activiteit verricht informatie over het lozingspunt moeten aanleveren. In het Bal is de lijn dat in de melding geen informatie wordt opgevraagd over zaken die alleen met een maatwerkvoorschrift zijn toegestaan. Om die reden is de plicht om bij lozen op een oppervlaktewaterlichaam de locaties van de lozingspunten te melden geschrapt.

Onderdeel QL (artikel 4.752 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel QM (artikel 4.753 Bal)

Dit artikel vervalt omdat in paragraaf 4.69, buiten artikel 4.754, geen artikelen staan die een bepaalde bodembeschermende voorziening verplicht stellen. Voor de werking van artikel 4.754 heeft de module van paragraaf 5.4.2 geen toegevoegde waarde omdat de Handreiking aanleg, beheer en monitoring bezinkbassins voor de bloembollensector toereikende voorschriften bevat.

Onderdelen QN tot en met QP (artikelen 4.760, 4.761 en 4.763 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.760 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Volgens artikel 4.761, eerste lid, Bal wordt afvalwater afkomstig van het spoelen van biologisch geteelde gewassen gelijkmatig verspreid over landbouwgronden. In het eerste lid wordt een tekstuele wijziging aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

In artikel 4.761, tweede en derde lid zijn alternatieve lozingsroutes opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd in een vuilwaterriool als verspreiden over landbouwgronden redelijkerwijs niet mogelijk is, of worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool meer dan 40 m is. Deze alternatieve lozingsroutes worden geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam of in een vuilwaterriool mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroutes aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.

In verband met het schrappen van artikel 4.761, tweede en derde lid, Bal wordt artikel 4.760 (melding) Bal aangepast en artikel 4.763 (water: emissiegrenswaarden lozen op een oppervlaktewaterlichaam) Bal geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht en emissiegrenswaarden.

In lijn met artikel 3.102 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, wordt in de bruidsschat voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening opgenomen dat het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool of op een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan. Hiermee wordt er voor gezorgd dat deze lozingen direct na inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk blijven. Bij de aanpassing van het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen de gemeente en het waterschap vervolgens gebiedsspecifiek de juiste regels stellen en daarbij de bruidsschatregel schrappen of aanpassen.

Onderdeel QQ (artikel 4.764 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'gefilterd' is gewijzigd in 'gefiltreerd'.

Onderdeel QR (artikel 4.767 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.767 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

De locatie van de lozingspunten wordt elders in het Bal alleen gemeld als de voorgeschreven lozingsroute lozen op een oppervlaktewaterlichaam is. Dat is hier niet het geval. Lozen op een oppervlaktewaterlichaam kan alleen als dit met een maatwerkvoorschrift is toegestaan; bij de aanvraag om maatwerk zal degene die de activiteit verricht informatie over het lozingspunt moeten aanleveren. In het Bal is de lijn dat in de melding geen informatie wordt opgevraagd over zaken die alleen met een maatwerkvoorschrift zijn toegestaan. Om die reden is de plicht om bij lozen op een oppervlaktewaterlichaam de locaties van de lozingspunten te melden geschrapt.

Onderdelen QS tot en met QU (artikelen 4.772 tot en met 4.777 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.772 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Volgens artikel 4.773, eerste lid, Bal wordt afvalwater afkomstig van het met water sorteren van biologisch geteeld fruit gelijkmatig verspreid over landbouwgronden. In het eerste lid wordt een tekstuele wijziging aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

In artikel 4.773, tweede en derde lid, waren alternatieve lozingsroutes opgenomen: het afvalwater kan ook worden geloosd in een vuilwaterriool als verspreiden over landbouwgronden redelijkerwijs niet mogelijk is, of worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam als de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool meer dan 40 meter is. Deze alternatieve lozingsroutes worden geschrapt. De gemeente en het waterschap kunnen beter zelf, in onderling overleg, gebiedsgericht bepalen in welke gevallen het lozen van dit afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam of in een vuilwaterriool mogelijk is, door daarover maatwerkregels te stellen in het omgevingsplan en de waterschapsverordening. Zij kunnen hierbij onder meer de ligging van het vuilwaterriool, de beschikbare capaciteit van dat riool en de kwetsbaarheid van het oppervlaktewaterlichaam betrekken. Door de regeling van de alternatieve lozingsroutes aan de decentrale overheden over te laten, worden de regels voor initiatiefnemers duidelijker.

In verband met het schrappen van artikel 4.773, tweede en derde lid, Bal wordt artikel 4.772 (melding) Bal aangepast en worden de artikelen 4.774 (water: emissiegrenswaarden lozen op een oppervlaktewaterlichaam), 4.775 (water: emissiegrenswaarde lozingen in vuilwaterriool), 4.776 (water: meetmethoden) en 4.777 (water: riooltekening) Bal geschrapt. Bij het stellen van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen gemeente en waterschap zelf voorzien in een aanvullende meldplicht, emissiegrenswaarden, de bijbehorende meetmethoden en de aanwezigheid van een riooltekening.

In lijn met artikel 3.105 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, wordt in de bruidsschat voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening opgenomen dat het lozen van dit afvalwater in een vuilwaterriool of op een oppervlaktewaterlichaam is toegestaan. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat deze lozingen direct na inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk blijven. Bij de aanpassing van het omgevingsplan en de waterschapsverordening kunnen de gemeente en het waterschap

vervolgens gebiedsspecifiek de juiste regels stellen en daarbij de bruidsschatregel schrappen of aanpassen.

Onderdeel QV (artikelen 4.779 en 4.785 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdelen QW en QX (artikelen 4.786 en 4.787 Bal)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel QY (artikel 4.789 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel QZ (artikel 4.791 (oud) Bal)

Dit artikel bevatte overgangsrecht dat tot en met 31 december 2020 geldig was, dus tot voor het in werking treden Bal. Om die reden kan het vervallen.

Onderdeel RA (§ 4.76 Bal)

Artikel 4.791 (nieuw) Bal

Deze paragraaf gaat over het lozen van drainwater of spoelwater van filters afkomstig van substraatteelt in een kas.

Drainwater is het voedingswater dat bij de teelt op substraat (teelt los van de grond, bijvoorbeeld op tafels of steenwol) niet wordt opgenomen door het gewas. Drainwater bevat relatief hoge gehalten aan meststoffen en als gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast, ook hoge gehalten aan gewasbeschermingsmiddelen. Al in het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw (Besluit van 22 september 1994, houdende regels voor lozingen vanuit glastuinbouwbedrijven, Stb. 1994, 699) is geconstateerd, dat met het oog op het kunnen bereiken van de gewenste milieukwaliteit het vergaand terugdringen van drainwaterlozingen (in dat besluit spuiwaterlozingen genoemd) nodig zal zijn, waarbij direct lozen in een oppervlaktewaterlichaam op termijn geheel zal moeten worden beëindigd of in elk geval worden geminimaliseerd. Omdat drainwater in beginsel geschikt is voor hergebruik als voedingswater, is in het hiervoor genoemde lozingenbesluit een saneringstraject ingezet in de vorm van een verplichting van het gebruik van goed gietwater, het toepassen van recirculatie en het aansluiten op een vuilwaterriool. Met 'goed gietwater' wordt water met een laag natriumgehalte bedoeld, zoals opgevangen hemelwater. Het lage natriumgehalte maakt het mogelijk om de recirculatie zo lang mogelijk voort te zetten. Maar ook bij toepassing van goed gietwater ging het lozingenbesluit ervan uit dat met name door het oplopende zoutgehalte in het drainwater recirculatie niet ongelimiteerd mogelijk zou zijn, waardoor lozing niet altijd geheel kon worden voorkomen. Het lozingenbesluit stond daarom restlozingen toe. Bij de inbouw van de regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer is in aanvulling op de middelvoorschriften over gietwater en recirculatie een stapsgewijs dalende emissienorm voor stikstof met de sector overeengekomen en in het vooruitzicht gesteld, met als uitgangspunt dat de lozing van stikstof tot nagenoeg nul in 2027 zal worden teruggebracht. De eerste stappen van die dalende emissienormen zijn daarbij ook in het besluit vastgelegd. In 2017 is het Activiteitenbesluit milieubeheer aangevuld met een zuiveringsplicht voor situaties dat drainwater met gewasbeschermingsmiddelen wordt geloosd.

Op de verschillende onderdelen van de saneringsaanpak wordt nader ingegaan in de toelichting op de hiernavolgende artikelen.

De paragraaf gaat ook over het lozen van spoelwater van filters dat gewasbeschermingsmiddelen bevat van een waterdoseringsinstallatie. Als er geen sprake is van het lozen van drainwater of spoelwater is deze paragraaf niet van toepassing. Zo is het denkbaar dat bij een bedrijf volledige recirculatie wel mogelijk is en drainwater dus niet geloosd hoeft te worden. Ook is het mogelijk dat een bedrijf waar drainwater slechts zeer incidenteel vrijkomt, besluit eventueel vrijkomend drainwater via een tankauto af te voeren naar een verwerker, in plaats van aansluiting op de riolering en zuivering op de eigen locatie. Er is dan geen sprake van lozen, maar van afvoer van afvalstoffen.

Artikel 4.791a (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Artikel 4.791a Bal regelt dat het drainwater afkomstig van substraatteelt in een kas of spoelwater van filters dat gewasbeschermingsmiddelen bevat van een waterdoseringsinstallatie, niet mag worden geloosd voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Het betreft in beginsel een eenmalige melding; niet bedoeld is dat elke keer voordat drainwater uit het recirculatiesysteem wordt geloosd of spoelwater wordt geloosd gemeld hoeft te worden. Door de melding geeft de tuinder aan dat in zijn bedrijf lozingen van drainwater en spoelwater vrijkomen. De omvang en frequentie van lozingen van drainwater volgt uit de rapportage die verplicht is op grond van artikel 4.791fa Bal. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 Bal gevoegd.

Uit het tweede lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan via de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie. Omdat paragraaf 3.6.2 (glastuinbouwbedrijf) Bal zelf geen vergunningplicht bevat zou hiervan alleen sprake kunnen zijn als het telen van gewassen in een kas onderdeel zou zijn van een grotere vergunningplichtige activiteit, zoals van een complex bedrijf. Dit zal zich in de praktijk echter nauwelijks voordoen.

Artikel 4.791b (nieuw) Bal

Eerste lid

Het eerste lid geeft aan dat het drainwater afkomstig van substraatteelt in een kas of spoelwater van filters dat gewasbeschermingsmiddelen bevat van een waterdoseringsinstallatie wordt geloosd in een vuilwaterriool. Er is geen plicht om dit afvalwater te lozen, maar als geloosd wordt moet dat via de voorgeschreven route. Het gaat hier immers alleen om het 'te lozen' afvalwater; afvalwater kan ook worden afgevoerd naar een verwerker of opnieuw worden gebruikt.

Tweede lid

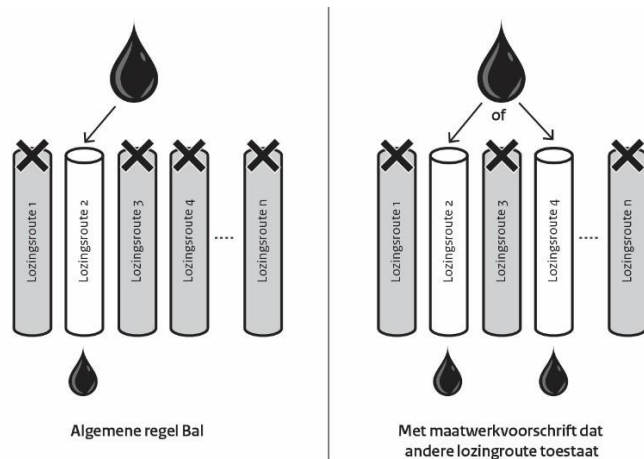
Van de voorkeursroute in het eerste lid kan bij maatwerk worden afgeweken. In tegenstelling tot het Activiteitenbesluit milieubeheer is er in het Bal niet voor gekozen een voor onbepaalde tijd geldend voorschrift op te nemen dat in algemene zin de mogelijkheid biedt bij afwezigheid of onvoldoende capaciteit van het vuilwaterriool op een oppervlaktewaterlichaam te lozen. Een dergelijke algemene en in de tijd onbegrensde uitzondering op de voorkeursroute moet worden gezien in de context van het begin van het saneringstraject. Omdat de omvang (volume) van de lozingen in die periode nog hoog was en de glastuinbouwgebieden grotendeels niet of niet voldoende waren gerioleerd, stond het besluit ook lozingen op het oppervlaktewater toe, als volledige lozing op het vuilwaterriool niet mogelijk was. Uitgangspunt daarbij was wel, dat naarmate het bedrijf groter is en meer loost verplichting tot aansluiting op het vuilwaterriool ook bij een langere afstand van dat riool redelijk is (bijvoorbeeld 200 meter bij een bedrijf van 2 hectare), en dat daar waar de capaciteit van het vuilwaterriool onvoldoende is, een zekere mate

van buffering van het afvalwater van de bedrijven kan worden verlangd, om die beperkte capaciteit optimaal te benutten. Vanaf de inwerkingtreding van het Bal is de lozingssituatie vanwege andere onderdelen van de saneringsaanpak echter wezenlijk anders. Zo leiden de stapsgewijs dalende emissienormen in 2021 tot veel kleinere omvang van de lozingen, leidt naar verwachting de zuiveringsverplichting mede gelet op de capaciteit van de installaties tot enige buffering van het afvalwater en daarmee spreiding van de lozingen en zijn grote stappen gezet in het rioleren van de glastuinbouwgebieden, zodat aansluiting op het riool voor veel meer bedrijven aan de orde is. Een algemeen geformuleerd en in tijd onbegrensd uitzonderingsartikel past gelet daarop niet bij de uitgangspunten van het Bal, zoals ook in paragraaf 4.8.1 van de nota van toelichting van dat besluit is aangegeven. De aanwezigheid en de capaciteit van de riolering is regionaal bepaald en niet zozeer afhankelijk van de bedrijfssituatie. De consultatieversie ging er daarom van uit dat ofen onder welke voorwaarden op een oppervlaktewaterlichaam geloosd kan worden, het best geregeld kan worden met een maatwerkregel in de waterschapverordening, waarin de regel ook kan worden afgestemd op de reden waarom een uitzondering nodig is. Zo is het goed denkbaar dat daar waar de riolering onvoldoende capaciteit heeft lozing pas na een bepaalde mate van bufferen wordt toegestaan, terwijl bij afwezigheid van de riolering en lozing op het oppervlaktewater soms juist spreiding van de lozing wenselijk kan zijn om piekbelasting van het oppervlaktewater te voorkomen. In gebieden waar gekozen is voor collectieve zuivering of riolering met voldoende capaciteit aanwezig is, ligt het bieden van een uitzondering niet voor de hand. Om geen gat in de regels te laten ontstaan op het moment van inwerkingtreding is in de consultatieversie via de bruidsschat voorzien in overgangsrecht. De gedachte was daarbij dat de waterschappen deze algemeen geformuleerde bruidsschatregels:

- a. ofwel gaandeweg de voortgang van de saneringsaanpak schrappen, omdat lozen op het oppervlaktewater conform de uitgangspunten van het beleid beëindigd kan worden,
- b. ofwel, daar waar blijvend lozen wenselijk is en ook in overeenstemming is te brengen met de doelen van de Kaderrichtlijn water, waterkwaliteitsdoeltellingen, op de problematiek van het specifieke gebied toespitsen en concretiseren.

Naar aanleiding van de consultatie is besloten de regels voor het lozen dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het Bal plaatsvond niet in de bruidsschat, maar als overgangsrecht in het Bal op te nemen. Dit is in paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet verder toegelicht.

Als de specifieke omstandigheden van het geval daar aanleiding toe geven, kan bij maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden bepaald dat degene die de activiteit verricht via een andere lozingsroute mag lozen. Het bevoegd gezag dat het maatwerk stelt, kan een ander bevoegd gezag zijn dan het bevoegd gezag voor de controle op de naleving op het eerste lid. Lozen in het vuilwaterriool is een milieubelastende activiteit waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, maar de waterbeheerder kan bijvoorbeeld bepalen dat lozen in het oppervlaktewater is toegestaan, waardoor het lozen een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam wordt. De waterbeheerder kan het gebod om te lozen in het vuilwaterriool niet opheffen. In het tweede lid is daarom geregeld dat wanneer een alternatieve route via een maatwerkvoorschrift of maatwerkregel is toegestaan, het niet meer verplicht is gebruik te maken van de voorkeursroute, maar er wel nog gebruik van mag worden gemaakt. Dit lid is van overeenkomstige toepassing op vergunningvoorschriften.

Artikel 4.791c (nieuw) Bal

Eerste en tweede lid

In het eerste en tweede lid van dit artikel is de verplichting tot het gebruik van natriumarm gietwater en recirculeren van drainwater opgenomen. Daarmee geldt voor lozen vanuit substraatteelt in relatie tot meststoffen een combinatie van middelvoorschriften (hemelwaterbassin en recirculatie) en een doelvoorschrift voor stikstof. Uitgangspunt van het Bal is dat er voor een bepaald aspect, in dit geval het lozen van stikstof, slechts één regulerende norm geldt, bij voorkeur een doelvoorschrift waarmee degene die de activiteit verricht zelf kan bepalen hoe hij zijn bedrijfsvoering inricht. Bij het lozen van drainwater zijn middelvoorschriften, waaronder de recirculatieplicht, naast het doelvoorschrift in artikel 4.791e Bal opgenomen. De hemelwateropvangvoorziening, bedoeld in het eerste lid, onder a, die wordt gebruikt hoeft niet op het bedrijf te staan van degene die de activiteit verricht. Er kan bijvoorbeeld ook gebruikt worden gemaakt van opslag bij de buurman.

Derde lid

Dit lid bevat een tweetal uitzonderingen van de verplichtingen genoemd in het eerste en tweede lid. Deze uitzonderingen hebben te maken met de doelmatigheid van de in die leden opgenomen verplichtingen. Een hemelwateropvangvoorziening, het rekening houden met het natriumgehalte van het afvalwater en de recirculatie zijn niet verplicht, als ook zonder deze voorzieningen de vrucht aanwezige stikstof per hectare teeltoppervlak per jaar in het te lozen drainwater niet meer bedraagt dan 25 kilogram. Bij kleine bedrijven (bedrijven met een glasoppervlak kleiner dan 2.500 vierkante meter) zal de situatie, dat de verplichting van een hemelwateropvangvoorziening, het rekening houden met het natriumgehalte van het afvalwater en recirculatie niet doelmatig is, naar verwachting vaak aan de orde zijn. Om te voorkomen dat in al die gevallen maatwerkvoorschriften moeten worden gesteld, is een uitzondering van deze verplichtingen voor kleine bedrijven opgenomen.

Artikel 4.791d (nieuw) Bal

Bij het telen van gewassen op substraat in een kas is het lozen van afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat niet toegestaan, tenzij dat afvalwater wordt gezuiverd. Het gaat zowel om glastuinbouwbedrijven als om bedrijven met 'ondersteunend glas'. Laatstgenoemde bedrijven zijn meestal akkerbouw- of tuinbouwbedrijven waarbij de teelt in de kassen ten dienste staat aan de teelt van gewassen in de open lucht. De teelt in een kas ondersteunt de bedrijfsvoering van deze bedrijven, doordat de kas wordt gebruikt voor bijvoorbeeld de opkweek van planten.

Zuivering van het te lozen afvalwater kan voor bedrijven met (een relatief klein oppervlakte) ondersteunend glas relatief hoge kosten met zich meebrengen. De lozing op een vuilwaterriool vanuit die kassen kan echter vaak worden vermeden. Bij teelt in potten op de grond kan bijvoorbeeld na afstemming van de watergift op de gewasbehoefte eventueel overtollig water op een vloer of zeil worden opgevangen en volledig worden benut door hergebruik binnen het bedrijf. In die situaties zal een opvangvoorziening voor dat water nodig zijn.

Zuivering kan op dit moment plaatsvinden door ozonisatie van het afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, of door toepassing van waterstofperoxide in combinatie met een behandeling met ultraviolet licht. Het zuiveringsrendement kan worden verhoogd door gebruik van een koolfilter. In theorie kan daardoor vrijwel een nullozing van gewasbeschermingsmiddelen worden gerealiseerd. Het voorschrift gaat echter uit van een zuiveringsrendement van ten minste 95%. Het zuiveringsrendement van de zuiveringsvoorziening wordt bepaald volgens het Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw van 1 juli 2017.

De zuiveringstechnieken met waterstofperoxide, ozon en actieve koolstof zijn werkzaam voor het verwijderen van werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen die bestaan uit organische verbindingen. Dit zijn de werkzame stoffen, zoals bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, waarbij de term 'organisch' aansluit bij dat begrip in de organische chemie. De zuiveringsplicht is niet bedoeld voor anorganische stoffen zoals metalen en evenmin voor micro-organismen die als werkzame stoffen worden ingezet; de zuiveringsvoorzieningen zijn daarvoor technisch niet geschikt. Overigens leidt het gebruik van anorganische stoffen voor zover bekend niet of beperkt tot normoverschrijdingen, zodat een algemene zuiveringsverplichting voor deze stoffen niet aan de orde is.

De benodigde capaciteit van een zuiveringsvoorziening hangt af van de aangeboden hoeveelheid te zuiveren afvalwater. De hoeveelheid afvalwater verschilt op dit moment sterk tussen bedrijven, ook als zij op vergelijkbare locaties zijn gevestigd en vergelijkbare gewassen telen. Hoe groter de hoeveelheid, hoe groter de benodigde capaciteit en hoe hoger de vaste en variabele zuiveringskosten. Zowel de vaste als de variabele kosten kunnen daarom aanzienlijk worden verlaagd, als bedrijven de hoeveelheid te zuiveren en te lozen afvalwater minimaliseren.

De zuiveringsverplichting is bedoeld voor het afvalwater van het bedrijf, voor zover het gewasbeschermingsmiddelen bevat. Het gaat dan om het drainwater (substraatteelt). Als filters van de waterdoseringsinstallatie met dit afvalwater worden gespoeld, moet ook het spoelwater van deze filters voorafgaande aan lozing worden gezuiverd.

Als voor het spoelen uitsluitend schoon (hemel)water wordt gebruikt en het spoelwater van de filters geen gewasbeschermingsmiddelen bevat, is zuivering of hergebruik niet voorgeschreven. Op dit moment wordt aangenomen dat dit afvalwater geen of een verwaarloosbare hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen bevat. Mocht deze aanname onjuist zijn en wel degelijk gewasbeschermingsmiddelen worden geloosd, dan is zuivering of hergebruik wél vereist.

De verplichting tot zuiveren van het afvalwater geldt sinds 1 januari 2018. Als voor zuivering een mobiele installatie wordt gebruikt die afwisselend op meerdere locaties wordt ingezet, maakt die tijdens het zuiveringsproces onderdeel uit van de activiteit. Hoewel een mobiele installatie gewoonlijk door meerdere bedrijven wordt geëxploiteerd, is het geen collectieve zuiveringsvoorziening.

De lozing vanuit een externe zuiveringsvoorziening valt niet onder deze paragraaf. Afhankelijk van waar wordt gezuiverd en op welke wijze kan de lozing wel vallen onder andere paragrafen van het Bal.

Artikel 4.791e (nieuw) Bal

Dit artikel bevat de uitwerking van de emissienorm en gaat uit van emissienormen per gewasgroep. De methodiek gaat uit van een aantal emissiegroepen om te voorkomen dat er een uitgebreide set met emissienormen ontstaat. De verschillende gewassen zijn ingedeeld in een beperkt aantal emissiegroepen met elk een eigen set emissienormen. Gewassen met een vergelijkbare emissie behoren tot dezelfde emissiegroep. Elke teelt is geplaatst in een van de klassen op basis van de emissie die is bepaald naar aanleiding van de tot 2010 gedane emissiemetingen.

De emissienorm geldt voor de lozing van drainwater in een vuilwaterriool, maar ook bij het lozen op een oppervlaktewaterlichaam of via een andere route, wanneer dat gelet op artikel 4.791b, tweede lid, Bal is toegestaan.

De emissienorm is uitgedrukt in kilogram per hectare teeltoppervlak per jaar. De per jaar geloosde hoeveelheid stikstof, die wordt berekend door de jaarlijks geloosde drainwaterhoeveelheid te vermenigvuldigen met het stikstofgehalte in het drainwater, mag deze norm niet te boven gaan. Drainwater kan vanuit de substraatmat of vanuit de opvangput worden bemonsterd. Deze keuze sluit aan bij de bedrijfsvoering van de teler, die gehalten in drainwater ook om bedrijfsmatige redenen bepaalt. De aanpak gaat uit van een relatief constant stikstofgehalte in het drainwater, ervan uitgaande dat voor de teelt een bepaald stikstofgehalte in het voedingswater nodig is. Het is niet in het belang van de teler om te veel of te weinig te geven. Het gehalte in het voedingswater en dus ook in het drainwater is daarom relatief constant.

De emissienormen zijn gebaseerd op de bestaande emissies. De bestaande emissies zijn vastgesteld op basis van de beschikbare praktijkcijfers. Voor de substraatteelten is gekozen voor sturing op het element stikstof en niet op het element fosfor. De reden hiervoor is dat bij de substraatteelten de meststoffen stikstof en fosfor in vaste verhoudingen worden toegediend aan het gewas. Als op de vermindering van de stikstofemissie wordt gestuurd, gaat de fosforemissie door de vaste mengverhouding in gelijke mate omlaag.

Het doelvoorschrift in artikel 4.791e Bal verschilt qua karakter echter van veel andere doelvoorschriften in het Bal. Het bevat een norm voor de jaaremmissie, waarop handhaving niet op elk moment mogelijk is en controle in belangrijke mate steunt op door de ondernemer zelf aangeleverde gegevens over zowel concentraties in als volume van het drainwater. Daarom zijn bij het lozen van drainwater in artikel 4.791c Bal middelvoorschriften, waaronder de recirculatieplicht, naast het doelvoorschrift opgenomen.

Dit artikel is een voorzetting van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Na de inwerkingtreding geldt de eerder overeengekomen emissienorm voor 2021 die een onderdeel is van de stapsgewijs dalende normen voor de stikstofemissies vanuit de substraatteelt. In 2024 zal de volgende stap in de verlaging van de emissienormen worden doorgevoerd. Deze emissienormen zijn echter nog niet in het besluit opgenomen. Opname zal later plaatsvinden. Dit biedt ook de mogelijkheid om na een aantal jaren ervaringen met de verplichting van de zuiveringsvoorziening en de inzet van maatwerk op dat punt de verschillende saneringsporen in het Bal zo nodig meer op elkaar af te stemmen. Om de grenswaarde voor emissie van stikstof te kunnen toetsen blijft de monitoring en registratie voor stikstof hetzelfde als in het verleden.

Artikel 4.791f (nieuw) Bal

Dit artikel bevat de meetverplichting die samenhangt met het lozen van drainwater voor de substraatteelt. De verplichtingen voor het meten geldt ook voor kleine kassen. In lijn met het Activiteitenbesluit milieubeheer zoals dat tot het in werking treden van deze bepaling gold, bevat het derde lid een bewaartermijn voor de resultaten van de metingen.

Artikel 4.791fa (nieuw) Bal

Dit artikel bevat de rapportageverplichting die samenhangt met het lozen van drainwater voor de substraatteelt. De rapportageplicht geldt voor de emissies van stikstof. Degene die de activiteit verricht rapporteert aan het bevoegd gezag. De rapportage van de emissiegegevens loopt via de Uitvoeringsorganisatie glastuinbouw en milieu (UO). De UO heeft een Programma van eisen Emissierapportage opgesteld. Hiermee wordt voor het bevoegd gezag een jaarlijks overzicht gegenereerd van de bedrijven die emissiegegevens hebben aangeleverd. En per bedrijf wordt een overzicht gegeven van de hoeveelheid geloosd spuiwater, de hoeveelheid stikstof in het geloosde water en de hoeveelheid stikstof die jaarlijks per hectare is geloosd. Uit deze gegevens blijkt, of een bedrijf loost, en zo ja, of een bedrijf aan de emissienormen voldoet. Ook kan uitgaande van deze gegevens een overzicht voor de sector worden gegeven.

De verplichtingen voor het rapporteren geldt ook voor kleine kassen. De teler wordt in staat geacht zelf de juistheid en volledigheid van de rapportage te kunnen waarborgen. Uiteraard staat het de teler vrij daarbij een deskundige in te schakelen, maar dit is niet verplicht.

Artikel 4.791g (nieuw) Bal

Artikel 4.791g Bal regelt dat degene die de activiteit verricht een riooltekening beschikbaar moet hebben. Hoe die tekening vormgegeven is, wordt vrijgelaten. De essentie van deze tekening is dat het voor het bevoegd gezag duidelijk wordt hoe het rioolstelsel in elkaar zit en hoe de afvalwaterstromen lopen. Hiermee wordt de mogelijkheid van doelmatige controle van lozingen geborgd. De punten, genoemd onder a, zijn de punten waar het afvalwater voldoet aan lozingseisen. De lozingsroutes, genoemd onder c, zijn de voorgeschreven lozingsroutes, bedoeld in artikel 4.792b Bal, of in eventueel maatwerk.

Artikel 4.791ga (nieuw) Bal

Het Bal stelt, anders dan het Activiteitenbesluit, in artikel 4.791b een voorkeursroute in voor het lozen van drainwater en spoelwater, waarbij gezien de aard en samenstelling van deze lozing gekozen is voor lozen op het vuilwaterriool. Op grond van artikel 4.791b, tweede lid, kan de waterbeheerder lozen op het oppervlaktewater bij maatwerkvoorschrift toestaan. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig verrichtten niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Met dit artikel wordt voor dat lozen het afwijken van de voorgeschreven lozingsroute algemeen geregeld. Het overgangsrecht geldt tot 1 januari 2027, tenzij al op een eerder moment volledig lozen op het vuilwaterriool mogelijk wordt. In de in het tweede lid, onder a en b, omschreven gevallen moet lozen op een oppervlaktewaterlichaam eerder worden gestaakt. Het overgangsrecht in het eerste lid eindigt dus zodra aan het tweede lid, onder a of b, wordt voldaan en in ieder geval per 1 januari 2027.

Het overgangsrecht geldt niet voor lozen dat na inwerkingtreding van het Bal aanvangt. Als bij dergelijk lozen afwijken van de lozingsroute nodig en aanvaardbaar zou zijn moet daarin door middel van een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden voorzien.

Dat geldt ook voor eventueel voortzetten van bestaand lozen vanaf 1 januari 2027.

Onderdeel RB (§ 4.77 (nieuw) Bal)

Artikel 4.791h (nieuw) Bal

Deze paragraaf gaat over het lozen van drainagewater afkomstig van het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond en spoelwater met

gewasbechermingsmiddelen van filters van een waterdoseringsinstallatie bij het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond.

Drainagewater is het water dat door een stelsel van buizen (drainagesysteem) onder het teeltoppervlak wordt afgevoerd. Het water bestaat uit voedingswater dat bij de teelt in de grond niet is opgenomen door het gewas en, afhankelijk van de ligging, uit bedrijfsvreemd water, afkomstig van kwel of het doorsijpelen van water door de bodem naar het grondwater (inzijging). De paragraaf gaat ook over het lozen van spoelwater van filters dat gewasbeschermingsmiddelen bevat van een waterdoseringsinstallatie. Als geen sprake is van het lozen van drainagewater of spoelwater, is deze paragraaf niet van toepassing.

Artikel 4.791i (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Artikel 4.791i regelt dat het drainagewater afkomstig van het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond of spoelwater met gewasbechermingsmiddelen van filters van een waterdoseringsinstallatie bij het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond, niet mag worden geloosd voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Het betreft in beginsel een eenmalige melding; niet bedoeld is dat elke keer voordat drainagewater of spoelwater wordt geloosd gemeld hoeft te worden. Door de melding geeft de tuinder aan dat er lozingen van drainagewater en spoelwater vrijkomen. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 het Besluit activiteiten leefomgeving gevoegd.

Uit het tweede lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan via de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie. Omdat paragraaf 3.6.2 (glastuinbouwbedrijf) van het Besluit activiteiten leefomgeving, waar vanuit wordt verwezen naar deze paragraaf, zelf geen vergunningplicht bevat zou hiervan alleen sprake kunnen zijn als het telen van gewassen in een kas onderdeel zou zijn van een grotere vergunningplichtige activiteit. Dit zal zich in de praktijk echter nauwelijks voordoen.

Artikel 4.791j (nieuw) Bal

Eerste lid

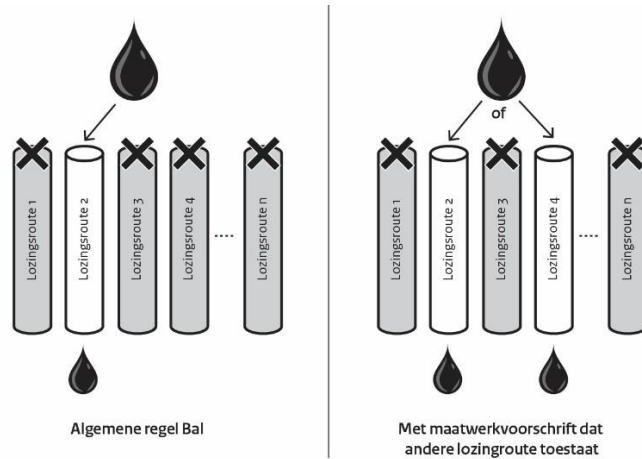
Het eerste lid geeft aan dat het afvalwater afkomstig van het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond wordt geloosd in een vuilwaterriool. Er is geen plicht om dit afvalwater te lozen, maar als geloosd wordt moet dat via de voorgeschreven route. Het gaat hier immers alleen om het 'te lozen' afvalwater; afvalwater kan ook worden afgevoerd naar een verwerker of opnieuw worden gebruikt.

Tweede lid

Van de voorkeursroute in het eerste lid kan bij maatwerk worden afgeweken. In tegenstelling tot het Activiteitenbesluit milieubeheer is er in het Besluit activiteiten leefomgeving niet voor gekozen een voor onbepaalde tijd geldend voorschrift op te nemen dat in algemene zin de mogelijkheid biedt bij afwezigheid of onvoldoende capaciteit van het vuilwaterriool op een oppervlaktewaterlichaam te lozen. Een dergelijke algemene en in de tijd onbegrensde uitzondering op de voorkeursroute moet worden gezien in de context van het begin van het saneringstraject. Omdat de omvang (volume) van de lozingen in die periode nog hoog was, de glastuinbouwgebieden grotendeels niet of niet voldoende waren gerioleerd en er geen verplichting was om het drainagewater te verzamelen en te zuiveren stond het besluit ook lozingen op het oppervlaktewater toe, als volledige lozing op het vuilwaterriool niet mogelijk was. Uitgangspunt

daarbij was wel, dat naarmate het bedrijf groter is en meer loost verplichting tot aansluiting op het vuilwaterriool ook bij een langere afstand van dat riool redelijk is (bijvoorbeeld 200 meter bij een bedrijf van 2 hectare), en dat daar waar de capaciteit van het vuilwaterriool onvoldoende is, een zekere mate van buffering van het afvalwater van de bedrijven kan worden verlangd, om die beperkte capaciteit optimaal te benutten. Na de inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving is de lozings situatie vanwege andere onderdelen van de saneringsaanpak echter wezenlijk anders zijn. Zo zijn grote stappen gezet in het rioleren van de glastuinbouwgebieden, zodat aansluiting op het riool voor veel meer bedrijven aan de orde is, en is voor drainagewater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat een verplichting om te zuiveren opgenomen, wat er impliciet toe leidt dat drainagewater moet worden verzameld. Een algemeen geformuleerd en in tijd onbegrensd uitzonderingsartikel past gelet daarop niet bij de uitgangspunten van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals ook in paragraaf 4.8.1 van de nota van toelichting van dat besluit is aangegeven. De aanwezigheid en de capaciteit van de riolering is regionaal bepaald en niet zozeer afhankelijk van de bedrijfssituatie. De consultatieversie ging er daarom van uit dat de vraag of en onder welke voorwaarden op een oppervlaktewaterlichaam geloosd kan worden, het best geregeld kan worden met een maatwerkregel in de waterschapverordening, waarin de regel ook kan worden afgestemd op de reden waarom uitzondering nodig is. Zo is het goed denkbaar dat daar waar de riolering onvoldoende capaciteit heeft lozing pas na een bepaalde mate van bufferen wordt toegestaan, terwijl bij afwezigheid van de riolering en lozing op het oppervlaktewater soms juist spreiding van de lozing wenselijk kan zijn om piekbelasting van het oppervlaktewater te voorkomen. In gebieden waar gekozen is voor collectieve zuivering of riolering met voldoende capaciteit aanwezig is ligt het bieden van een uitzondering in het geheel niet voor de hand. Om geen gat in de regels te laten ontstaan op het moment van inwerkingtreding is in de consultatieversie via de bruidsschat voorzien in overgangsrecht. De gedachte was daarbij, dat de waterschappen deze algemeen geformuleerde bruidsschatregels ofwel gaandeweg de voortgang van de saneringsaanpak schrappen, omdat lozen op oppervlaktewater conform de uitgangspunten van het beleid beëindigd kan worden, ofwel, daar waar blijvend lozen wenselijk is en ook in overeenstemming is te brengen met de doelen van de Kaderrichtlijn water waterkwaliteitsdoeltellingen, op de problematiek van het specifieke gebied toespitsen en concretiseren. Naar aanleiding van de consultatie is besloten de regels niet in de bruidsschat, maar als overgangsrecht in het Besluit activiteiten leefomgeving op te nemen. Dit is in paragraaf 9.3.1 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet verder toegelicht.

Als de specifieke omstandigheden van het geval daar aanleiding toe geven, kan bij maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden bepaald dat degene die de activiteit verricht via een andere lozingsroute mag lozen. Het bevoegd gezag dat het maatwerk stelt, kan een ander bevoegd gezag zijn dan het bevoegd gezag voor de controle op de naleving op het eerste lid. Lozen in het vuilwaterriool is een milieubelastende activiteit waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, maar de waterbeheerder kan bijvoorbeeld bepalen dat lozen in het oppervlaktewater is toegestaan, waardoor het lozen een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam wordt. De waterbeheerder kan het gebod om te lozen in het vuilwaterriool niet opheffen. In het tweede lid is daarom geregeld dat wanneer een alternatieve route via een maatwerkvoorschrift of maatwerkregel is toegestaan, het niet meer verplicht is gebruik te maken van de voorkeursroute, maar er wel nog gebruik van mag worden gemaakt. Dit lid is van overeenkomstige toepassing op vergunningvoorschriften.

Artikel 4.791k (nieuw) Bal

Bij het telen van gewassen in een kas is het lozen van afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat niet is toegestaan tenzij dat afvalwater wordt gezuiverd. Het gaat zowel om glastuinbouwbedrijven als om bedrijven met 'ondersteunend glas'. Laatstgenoemde bedrijven zijn meestal akkerbouw- of tuinbouwbedrijven waarbij de teelt in de kassen ten dienste staat aan de teelt van gewassen in de open lucht. De teelt in een kas ondersteunt de bedrijfsvoering van deze bedrijven, doordat de kas wordt gebruikt voor bijvoorbeeld de opkweek of overwintering van planten.

Zuivering van het te lozen afvalwater kan voor bedrijven met (een relatief klein oppervlakte) ondersteunend glas relatief hogere kosten met zich meebrengen. De lozing op een oppervlaktewaterlichaam of het vuilwaterriool vanuit die kassen kan echter vaak worden vermeden door de watergift af te stemmen op de gewasbehoefte. Om die behoefte aan te tonen, kan veelal gebruik worden gemaakt van vochtsensoren in de bodem. Ook in een teelt los van de grond (teelt op substraat) kan lozing vaak worden vermeden. Bij teelt in potten op de grond kan bijvoorbeeld na afstemming van de watergift op de gewasbehoefte eventueel overtollig water op een vloer of zeil worden opgevangen en volledig nuttig worden hergebruikt binnen het bedrijf. In die situaties zal een opvangvoorziening voor dat water nodig zijn.

Zuivering kan plaatsvinden door ozonisatie van het afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat, of door toepassing van waterstofperoxide in combinatie met een behandeling met ultraviolet licht. Het zuiveringsrendement kan worden verhoogd door gebruik van een koolfilter. In theorie kan daardoor vrijwel een nullozing van gewasbeschermingsmiddelen worden gerealiseerd. Het voorschrift gaat echter uit van een zuiveringsrendement van ten minste 95%. Het zuiveringsrendement van de zuiveringsvoorziening wordt bepaald volgens het Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw van 1 juli 2017.

De bovengenoemde voorbeelden van zuiveringstechnieken met waterstofperoxide, ozon en actieve koolstof verwijderen werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen die bestaan uit organische verbindingen. Dit zijn de werkzame stoffen, zoals bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, waarbij de term 'organisch' aansluit bij dat begrip in de organische chemie. De zuiveringsplicht is niet bedoeld voor anorganische stoffen zoals metalen en evenmin voor micro-organismen die als werkzame stoffen worden ingezet; de zuiveringsvoorzieningen zijn daarvoor technisch niet geschikt. Overigens leidt het gebruik van anorganische stoffen voor zover bekend niet of beperkt tot normoverschrijdingen, zodat een zuiveringsverplichting voor deze stoffen niet aan de orde is.

De benodigde capaciteit van een zuiveringsvoorziening hangt af van de aangeboden hoeveelheid te zuiveren afvalwater. De hoeveelheid afvalwater verschilt op dit moment sterk tussen bedrijven, ook als zij op vergelijkbare locaties zijn gevestigd en vergelijkbare gewassen telen. Hoe groter de hoeveelheid, hoe groter de benodigde capaciteit en hoe hoger de vaste en variabele zuiveringskosten. Zowel de vaste als de variabele kosten kunnen daarom aanzienlijk worden verlaagd, als bedrijven de hoeveelheid te zuiveren en te lozen afvalwater minimaliseren.

De zuiveringsverplichting is bedoeld voor het afvalwater van het bedrijf, voor zover het gewasbeschermingsmiddelen bevat. Het gaat dan om het drainagewater. Als filters van de waterdoseringsinstallatie met dit afvalwater worden gespoeld, moet ook het spoelwater van filters voorafgaande aan lozing worden gezuiverd.

Als voor het spoelen uitsluitend schoon (hemel)water wordt gebruikt en het spoelwater van filters geen gewasbeschermingsmiddelen bevat, is zuivering of hergebruik niet voorgeschreven. Op dit moment wordt aangenomen dat dit afvalwater geen of een verwaarloosbare hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen bevat. Mocht deze aanname onjuist zijn en wel degelijk gewasbeschermingsmiddelen worden geloosd, dan is zuivering of hergebruik wél vereist.

De verplichting tot zuiveren van het afvalwater geldt sinds 1 januari 2018. Als voor zuivering een mobiele installatie wordt gebruikt die afwisselend op meerdere locaties wordt ingezet, maakt die tijdens het zuiveringsproces onderdeel uit van de activiteit. Hoewel een mobiele installatie gewoonlijk door meerdere bedrijven wordt geëxploiteerd, is het geen collectieve zuiveringsvoorziening. Een (collectieve) zuivering moet plaatsvinden vóórdat het afvalwater wordt geloosd op een vuilwaterriool, tenzij de gewasbeschermingsmiddelen uit het stedelijk afvalwater worden gezuiverd door het waterschap.

Het is mogelijk dat in situaties met veel kwel en inzijging zuivering van het drainagewater niet doelmatig is. Bedrijven kunnen dan een maatwerkvoorschrift aanvragen om van het voorschrift af te wijken. Er is een protocol ontwikkeld voor het beoordelen van dergelijke situaties.

De lozing vanuit een externe zuiveringsvoorziening valt niet onder deze paragraaf. Afhankelijk van waar wordt gezuiverd en op welke wijze kan de lozing wel vallen onder andere paragrafen van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Het Activiteitenbesluit milieubeheer kende ook een middelvoorschrift in de vorm van een hemelwateropvangvoorziening en recirculatievoorziening en een gebruiksnorm voor totaal stikstof en totaal fosfaat. Daarnaast bevat het Activiteitenbesluit milieubeheer het voorschrift dat de hoeveelheden toe te dienen meststoffen zijn afgestemd op de behoefte van het gewas. Dit is in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving onderdeel van de zorgplicht en niet meer in afzonderlijke regels ondergebracht.

Artikel 4.791I (nieuw) Bal

Eerste lid

In het eerste lid van dit artikel wordt de verplichting tot het gebruiken van een hemelwateropvangvoorziening of het gebruik van natriumarm gietwater opgenomen. De hemelwateropvangvoorziening, bedoeld in het eerste lid, onder a, die wordt gebruikt hoeft niet op het bedrijf te staan van degene die de activiteit verricht. Er kan bijvoorbeeld ook gebruikt worden gemaakt van opslag bij de buurman.

Tweede lid

In het tweede lid van dit artikel wordt een recirculatieplicht opgenomen.

Recirculatie van drainagewater is een maatregel die met het oog op de beperking van de emissie van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen is opgenomen.

Derde en vierde lid

Het derde en vierde lid bevatten in navolging van het Activiteitenbesluit milieubeheer de verplichting om de toegediende hoeveelheid totaal stikstof en totaal fosfor af te stemmen op de behoefte van het gewas, waarbij in ieder geval de in het besluit opgenomen gebruiksnormen niet worden overschreden. Deze verplichtingen brengen in samenhang met de artikelen over meten en berekenen en registreren relatief hoge administratieve lasten met zich mee.

Vijfde lid

De bodem wordt gestoomd om deze te ontsmetten van ziekten. Vervolgens wordt de bodem doorgespoeld. Daarvoor mag dan ten hoogste 3000 m³ water per hectare gestoomde bodem worden gebruikt.

Zesde lid

Dit lid bevat een uitzondering van de verplichtingen genoemd in het eerste en tweede lid. Een hemelwateropvangvoorziening, het rekening houden met het natriumgehalte van het afvalwater en de recirculatie zijn niet verplicht bij kleine bedrijven (bedrijven met een glasoppervlak kleiner dan 2.500 vierkante meter). Bij deze bedrijven zal de situatie, dat de verplichting van een hemelwateropvangvoorziening, het rekening houden met het natriumgehalte van het afvalwater en recirculatie niet doelmatig is, naar verwachting vaak aan de orde zijn. Daarom is een uitzondering van deze verplichtingen voor kleine bedrijven opgenomen.

Artikelen 4.791m, 4.791n en 4.791o (nieuw) Bal

Deze artikelen bevatten de meet-, registratie- en rapportageverplichtingen die samenhangen met het lozen van drainwater voor de grondgebonden teelt. De rapportageplicht geldt voor de emissies van stikstof. Degene die de activiteit verricht rapporteert aan het bevoegd gezag. De rapportage van de emissiegegevens loopt via de Uitvoeringsorganisatie glastuinbouw en milieu (UO). De UO heeft een Programma van eisen Emissierapportage opgesteld. Hiermee wordt voor het bevoegd gezag een jaarlijks overzicht gegenereerd van de bedrijven die emissiegegevens hebben aangeleverd. Per bedrijf wordt een overzicht gegeven van de hoeveelheid geloosd spuiwater, de hoeveelheid stikstof in het geloosde water en de hoeveelheid stikstof die jaarlijks per hectare is geloosd. Uit deze gegevens blijkt, of een bedrijf loost, en zo ja, of een bedrijf aan de emissienormen voldoet. Ook kan uitgaande van deze gegevens een overzicht voor de sector worden gegeven. De meet- en registratiegegevens moeten vijf jaar worden bewaard.

De verplichtingen voor het meten en rapporteren geldt ook voor kleine kassen. De teler wordt in staat geacht zelf de juistheid en volledigheid van de rapportage te kunnen waarborgen. Uiteraard staat het de teler vrij daarbij een deskundige in te schakelen, maar dit is niet verplicht. Apparatuur die nodig is om te voldoen aan de meet- en registratieverplichting moet als onderdeel van de zorgplicht in goede staat van onderhoud verkeren.

Artikel 4.791p (nieuw) Bal

Artikel 4.791p van het Besluit activiteiten leefomgeving regelt dat degene die de activiteit verricht een riooltekening beschikbaar moet hebben. Hoe die tekening vormgegeven is, wordt vrijgelaten. De essentie van deze tekening is dat het voor het bevoegd gezag duidelijk wordt hoe het rioolstelsel in elkaar zit en hoe de afvalwaterstromen lopen. Hiermee wordt de mogelijkheid van doelmatige controle van lozingen geborgd. De punten, genoemd onder a, zijn de punten waar het afvalwater voldoet aan lozingseisen. De lozingsroutes, genoemd onder c, zijn de voorgeschreven

lozingsroutes, bedoeld in artikel 4.791j van het Besluit activiteiten leefomgeving, of in eventueel maatwerk.

Artikel 4.791pa (nieuw) Bal

Het Bal stelt, anders dan het Activiteitenbesluit, in artikel 4.791j een voorkeursroute in voor het lozen van drainagewater en spoelwater, waarbij gezien de aard en samenstelling van deze lozing gekozen is voor lozen op het vuilwaterriool. Op grond van artikel 4.791j, tweede lid, kan de waterbeheerder lozen op het oppervlaktewater bij maatwerkvoorschrift toestaan. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig verrichtten niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan. Met dit artikel wordt voor dat lozen het afwijken van de voorgeschreven lozingsroute algemeen geregeld. Het overgangsrecht geldt tot 1 januari 2027, tenzij al op een eerder moment volledig lozen op het vuilwaterriool mogelijk wordt. In de in het tweede lid, onder a en b, omschreven gevallen moet lozen op een oppervlaktewaterlichaam eerder worden gestaakt. Het overgangsrecht in het eerste lid eindigt dus zodra aan het tweede lid, onder a of b, wordt voldaan en in ieder geval per 1 januari 2027. Het overgangsrecht geldt niet voor lozen dat na inwerkingtreding van het Bal aanvangt. Als bij dergelijk lozen afwijken van de lozingsroute nodig en aanvaardbaar zou zijn moet daarin door middel van een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden voorzien. Dat geldt ook voor eventueel voortzetten van bestaand lozen vanaf 1 januari 2027.

Onderdeel RC (§ 4.78 (nieuw) Bal)

Artikel 4.791q (nieuw) Bal

In de paragrafen 4.76 en 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt het lozen van drainagewater, drainagewater en het spoelwater van filters dat gewasbeschermingsmiddelen bevat van een waterdoseringsinstallatie geregeld, maar de glastuinbouw kent nog meer afvalwaterstromen, waarvan sommige gewasbeschermingsmiddelen bevatten en andere bij normale bedrijfsvoering niet. Deze paragraaf heeft betrekking op condenswater afkomstig van condensvorming aan de binnenzijde van de kas dat, als gewasbeschermingsmiddelen in de kas worden toegepast, hoge gehalten aan die gewasbeschermingsmiddelen kan bevatten. Dit condenswater kan langs twee routes tot een lozing leiden. Aan de binnenkant van de kas wordt het condenswater vaak via condensgootjes verzameld, waardoor de vraag aan de orde is hoe met dit verzamelde condenswater om te gaan. Om onnodig lozen van gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen kan dit als gietwater worden ingezet.

Afhankelijk van de constructie van de kas kan condenswater ook in het hemelwaterafvoersysteem terecht komen. In dat geval wordt het condenswater gemengd met hemelwater van de buitenkant van de kas, en kan langs die weg tot verontreiniging van het oppervlaktewater leiden als het hemelwater daarop wordt geloosd. Dit condenswater dat door condensvorming ontstaat aan de binnenzijde van de kas en via het hemelwaterafvoersysteem wordt afgevoerd valt ook onder de omschrijving 'afvalwater uit een hemelwatersysteem van een kas' en daarmee onder het toepassingsbereik.

Deze paragraaf is daarom van toepassing op beide routes: het lozen uit een hemelwaterafvoersysteem van een kas en het lozen van condenswater afkomstig van de binnenzijde van de kas.

Artikel 4.791r (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Artikel 4.791r Bal gaat in op het lozen van hemelwater uit hemelwaterafvoersysteem en op het lozen van condenswater. Het bevat geen lozingsroute, maar veelal zal er geloosd worden op een

oppervlaktewaterlichaam. Alleen in die gevallen is een melding van die lozingsactiviteit naar de waterbeheerder vereist. Bij andere lozingsroutes behoeft geen melding plaats te vinden. Artikel 4.791r Bal regelt dat het afvalwater uit een hemelwatersysteem van een kas en het condenswater afkomstig van de binnenzijde van de kas, niet mag worden geloosd op een oppervlaktewaterlichaam voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 2.17 het Besluit activiteiten leefomgeving gevoegd.

Uit het tweede lid volgt dat niet hoeft te worden gemeld als de activiteit vergunningplichtig is. Het bevoegd gezag beschikt dan via de aanvraag van de omgevingsvergunning al over de relevante informatie.

Artikel 4.791s (nieuw) Bal

De verplichting van het eerste lid heeft betrekking op situaties waarin condenswater in het hemelwaterafvoersysteem kan geraken (zie eerste lid in samenhang met tweede lid, onder b). Dit condenswater komt in het hemelwaterafvoersysteem en zal vooral het eerste regenwater dat afspoelt wanneer het gaat regenen verontreinigen. Als een hemelwaterbassin aanwezig en niet volledig gevuld is, komt dit eerste hemelwater in het hemelwaterbassin en wordt daaruit ingezet bij recirculatie. Zolang er geen overstort is wordt lozing van gewasbeschermingsmiddelen uit het hemelwaterbassin in beginsel voorkomen. Wanneer vooral bij langduriger neerslag het hemelwaterbassin echter volledig gevuld is en nog steeds hemelwater wordt aangevoerd, zouden bij overstort vanuit het hemelwaterbassin de gewasbeschermingsmiddelen deels alsnog in het oppervlaktewater kunnen geraken. Dat wordt voorkomen door een overstortvoorziening voorafgaand aan het hemelwaterbassin te verplichten. Het water dat daar vrijkomt zal over het algemeen lagere gehalten aan gewasbeschermingsmiddelen bevatten dan in het hemelwaterbassin omdat van een overstort over het algemeen pas sprake is als het langduriger regent en het condenswater uit het hemelwaterafvoersysteem al naar het hemelwaterbassin is afgevoerd. De maatregel is al vanaf de inwerkingtreding van het Lozingenbesluit Wvo glastuinbouw onderdeel van de saneringsaanpak.

Artikel 4.791t (nieuw) Bal

Door gewasbeschermingsmiddelen verontreinigd condenswater van de binnenkant van de kas mag niet worden geloosd. Dit geldt alleen niet als biologische productiemethoden worden toegepast.

Artikel 4.791u (nieuw) Bal

Artikel 4.791u van het Besluit activiteiten leefomgeving regelt dat degene die de activiteit verricht een riooltekening beschikbaar moet hebben. Hoe die tekening vormgegeven is, wordt vrijgelaten. De essentie van deze tekening is dat het voor het bevoegd gezag duidelijk wordt hoe het rioolstelsel in elkaar zit en hoe de afvalwaterstromen lopen. Hiermee wordt de mogelijkheid van doelmatige controle van lozingen geborgd.

Onderdeel RD (artikel 4.793 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.793 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

De locatie van de lozingspunten wordt elders in het Besluit activiteiten leefomgeving alleen gemeld als de voorgeschreven lozingsroute lozen op een oppervlaktewaterlichaam is. Dat is hier niet het geval. Lozen op een oppervlaktewaterlichaam kan alleen als dit met een maatwerkvoorschrift is

toegestaan; bij de aanvraag om maatwerk zal degene die de activiteit verricht informatie over het lozingspunt moeten aanleveren. In het Besluit activiteiten leefomgeving is de lijn dat in de melding geen informatie wordt opgevraagd over zaken die alleen met een maatwerkvoorschrift zijn toegestaan. Om die reden is de plicht om bij lozen op een oppervlaktewaterlichaam de locaties van de lozingspunten te melden geschrapd.

Onderdeel RE tot en met RH (artikelen 4.795, 4.798, 4.801 en 4.804 Bal)

In deze artikelen worden tekstuele wijzigingen aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel RI (artikel 4.806 Bal)

In het tweede lid wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'waar' is gewijzigd in 'waarop'.

Onderdeel RJ (artikel 4.807 Bal)

In dit artikel worden enkele tekstuele wijzigingen aangebracht. Nu de bio-verordening is opgenomen in bijlage I, onderdeel B, bij het Besluit activiteiten leefomgeving kan in het eerste lid worden volstaan met de aanduiding bio-verordening.

Onderdeel RK (artikel 4.808 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.808 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

In artikel 4.808, tweede lid, onder b, sub 3, van het Besluit activiteiten leefomgeving is 'ventilatiesysteem' is vervangen door 'ventilatie'. De reden is dat de melding ook een beschrijving van de wijze van natuurlijke ventilatie dient te bevatten. Dat is dus breder dan alleen de beschrijving van een technisch bouwsysteem.

Het tweede lid, onder c, bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle 'servicebepalingen' in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de wet.

Ook het tweede lid, onder d, is gewijzigd. De locatie van de lozingspunten wordt elders in het Besluit activiteiten leefomgeving alleen gemeld als de voorgeschreven lozingsroute lozen op een oppervlaktewaterlichaam is. Dat is hier niet het geval. Lozen op een oppervlaktewaterlichaam kan alleen als dit met een maatwerkvoorschrift is toegestaan; bij de aanvraag om maatwerk zal degene die de activiteit verricht informatie over het lozingspunt moeten aanleveren. In het Besluit activiteiten leefomgeving is de lijn dat in de melding geen informatie wordt opgevraagd over zaken die alleen met een maatwerkvoorschrift zijn toegestaan. Om die reden is de plicht om bij lozen op een oppervlaktewaterlichaam de locaties van de lozingspunten te melden geschrapd.

Onderdeel RL (artikel 4.817 Bal)

Dit artikel bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle 'servicebepalingen' in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de wet.

Onderdeel RM (artikel 4.820 Bal)

Aan dit artikel wordt een nieuw vierde lid toegevoegd. Concreet houdt dit lid in dat niet aan de emissiegrenswaarde, bedoeld in het eerste lid, behoeft te worden voldaan als een uitloop aanwezig is die gezien wordt als bruikbare oppervlakte voor de dieren volgens het Besluit houders van dieren. Een vergelijkbare bepaling staat momenteel in bijlage 1 bij de Regeling ammoniak en veehouderij.

Onderdeel RN (artikel 4.821 Bal)

Het eerste lid bevat een verwijzing naar de Omgevingsregeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle 'servicebepalingen' in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de wet.

Onderdeel RO (artikel 4.823 Bal)

Dit artikel bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle 'servicebepalingen' in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de wet.

Onderdeel RP (artikel 4.824 Bal)

In artikel 4.824 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt geregeld dat de emissies van een innovatieve stal moeten worden gemeten, zodat kan worden vastgesteld welke emissiereductie wordt bereikt met het huisvestingssysteem of de aanvullende techniek. Deze emissiefactor of dit reductiepercentage komt overeen met de gemeten emissiereductie. In de situatie dat een veehouder een innovatief huisvestingssysteem of aanvullende techniek wil gebruiken dat al op meerdere locaties is of wordt bemeaten, kan het bevoegd gezag besluiten af te zien van de meetverplichting. In een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift wordt dan bepaald dat in afwijking van artikel 4.824 van het Besluit activiteiten leefomgeving niet gemeten hoeft te worden. Doordat is voorgeschreven dat de metingen moeten worden verricht volgens de bij Omgevingsregeling gestelde regels kunnen de meetgegevens ook worden gebruikt om uiteindelijk een emissiefactor voor het huisvestingssysteem of een reductiepercentage voor de aanvullende techniek op te nemen in de Omgevingsregeling.

Een innovatieve stal kan bestaan uit een nieuw huisvestingssysteem of een nieuwe aanvullende techniek. Een nieuw huisvestingssysteem past onder geen enkele bestaande beschrijving van een huisvestingssysteem in de Omgevingsregeling en valt daarmee onder de restcategorie 'overig huisvestingssystemen' in die regeling. Voor overige huisvestingssystemen geldt op grond van de Omgevingsregeling een hoge emissiefactor. Onder de categorie overige huisvestingssystemen vallen naast de nieuwe huisvestingssystemen ook oude niet-emissiearme huisvestingssystemen waarvoor geen systeembeschrijvingen in de Omgevingsregeling zijn opgenomen.

Het bevoegd gezag kan bij een nieuw huisvestingssysteem bij maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift afwijken van de emissiefactor voor de categorie overige huisvesting. Er wordt een emissiefactor toegekend die gebaseerd is op de inschatting van de emissiereductie van het nieuwe huisvestingssysteem. Uit artikel 4.824, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving volgt dat er een meetverplichting geldt om te controleren of deze inschatting juist is.

Een nieuwe aanvullende techniek, die niet in de ministeriële regeling is opgenomen kent een reductiepercentage van nul. Zo'n nieuwe aanvullende techniek heeft pas effect op de te berekenen emissie per dierplaats als het bevoegd gezag er bij maatwerk een reductiepercentage aan heeft

toegekend op basis van de inschatting van de emissiereductie. Uit artikel 4.824, tweede lid, volgt dat er ook dan een meetverplichting geldt om te controleren of deze inschatting juist is

De mogelijkheid om bij maatwerk af te wijken van een emissiefactor of een reductiepercentage in de Omgevingsregeling kan in principe ook worden gebruikt bij huisvestingssystemen die niet innovatief zijn, waarbij een kleine aanpassing van de techniek of van het gebruik ervan is doorgevoerd. Het huisvestingssysteem of de aanvullende techniek voldoet dan niet meer aan de systeembeschrijving en het bevoegd gezag kan hier bij maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift van afwijken. Het vaststellen van een afwijkende emissiefactor of reductiepercentage ligt dan overigens niet voor de hand. Een aanvraag om erkenning van een gelijkwaardige techniek is dan de geëigende weg.

Toch kunnen zich situaties voordoen waarin het bevoegd gezag ervoor kiest om bij maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift van de emissiefactor of van het reductiepercentage van een in de Omgevingsregeling omschreven huisvestingssysteem af te wijken. Er geldt in deze situaties geen meetverplichting. In het algemeen zal bij kleine aanpassingen de emissiefactor of het reductiepercentage kunnen worden afgeleid zonder dat er metingen worden verricht. Natuurlijk kan het bevoegd gezag er ook in deze situaties voor kiezen bij maatwerk wel een meetverplichting op te leggen. Het bevoegd gezag moet er namelijk op kunnen toezien dat er wordt voldaan aan de emissiegrenswaarden in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Dit artikel is beperkt tot ammoniak en fijnstof en geldt nu ook voor geur. Voor geur gelden geen emissiegrenswaarden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor geur worden de in de Omgevingsregeling opgenomen emissiefactoren voor overig huisvestingssystemen toegepast en voor aanvullende technieken wordt een reductiepercentage van nul gehanteerd. Er wordt voldaan aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan en de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Als de veehouder gebruik wil maken van een lagere emissiefactor of van een geurreductiepercentage om aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan te voldoen, dan is een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift op grond van de Omgevingsregeling nodig.

Er kunnen situaties zijn waarbij het niet redelijk is om de emissies van geur te meten. Er kan bijvoorbeeld een innovatieve stal worden gerealiseerd waarbij het primaire doel is om ammoniak te reduceren, maar ook geur zal worden gereduceerd. De ligging ten opzichte van geurgevoelige objecten is zodanig, dat met gebruik van de emissiefactor voor geur voor overige huisvesting aan de geurimmissiewaarden in het omgevingsplan wordt voldaan. Wat de exacte reductie van geur is, is dan voor de veehouderij niet direct van belang. Het is dan onredelijk om de veehouder te verplichten dat de emissies van geur worden gemeten. Er is daarom gekozen om de meetverplichting te koppelen aan de specifieke emissies waarbij gebruik wordt gemaakt van de reductiemogelijkheden via maatwerk.

Tenslotte bevat dit artikel een verwijzing naar de Omgevingsregeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de Omgevingsregeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle 'servicebepalingen' in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de wet.

Onderdeel RQ (artikel 4.826 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel RR (artikel 4.827 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel RS (artikel 4.828 Bal)

In dit artikel worden enkele tekstuele wijzigingen aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel RT (artikel 4.829 Bal)

In dit artikel worden enkele tekstuele wijzigingen aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Het vierde lid bevat een verwijzing naar de ministeriële regeling, zodat helder is dat er ook relevante regels in de ministeriële regeling staan. De verwijzing is als een vorm van service bedoeld. De formulering wordt gewijzigd zodat alle 'servicebepalingen' in het Besluit activiteiten leefomgeving op dezelfde wijze zijn geformuleerd. Het artikel bevat geen juridische grondslag voor de regels in de ministeriële regeling. Die grondslag zit in de wet.

Onderdeel RU (artikel 4.833 Bal)

Er bleek een onjuistheid te staan in het Besluit emissiearme huisvesting en deze was ook doorgevoerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden is artikel 4.833 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangepast: voor het vaststellen van de totale emissies van ammoniak tellen ook de huisvestingssystemen van andere diercategorieën mee.

Onderdeel RV (artikel 4.836 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel RW (artikel 4.842 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.842 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Artikel 4.846 maakt meerdere lozingsroutes mogelijk, waaronder ook lozen op een oppervlaktewaterlichaam. Indien degene die de activiteit verricht kiest voor het lozen op een oppervlaktewaterlichaam is het wenselijk dat een melding van die lozingsactiviteit aan de waterbeheerder plaatsvindt, waarbij ook de lozingspunten worden gemeld. Met de toevoeging van het nieuwe tweede lid en aanpassing van het nieuwe derde lid is dit verduidelijkt.

Onderdeel RY (artikel 4.849 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.849 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Artikel 4.853 maakt meerdere lozingsroutes mogelijk, waaronder ook lozen op een oppervlaktewaterlichaam. Indien degene die de activiteit verricht kiest voor het lozen op een oppervlaktewaterlichaam is het wenselijk dat een melding van die lozingsactiviteit aan de waterbeheerder plaatsvindt, waarbij ook de lozingspunten worden gemeld. Met de toevoeging van het nieuwe tweede lid en aanpassing van het nieuwe derde lid is dit verduidelijkt.

Onderdeel RZ (artikel 4.852 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel SA (artikel 4.856 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel SB (artikel 4.857 Bal)

Dit artikel vervalt omdat in paragraaf 4.86, buiten artikel 4.858, geen artikelen staan die een bepaalde bodembeschermende voorziening verplicht stellen. Voor de werking van artikel 4.858 heeft de module van paragraaf 5.4.2 geen toegevoegde waarde omdat dat artikel en de normen waarnaar wordt verwezen toereikende regels bevatten.

Onderdeel SC (artikel 4.858 Bal)

In het vijfde lid is een onjuiste verwijzing opgenomen. Bedoeld is BRL 1149 in plaats van BRL-K1149. Dit wordt aangepast.

Onderdeel SD (artikel 4.860 Bal)

Door het schrappen van deze paragraaf uit de richtingaanwijzer van paragraaf 3.3.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt er alleen vanuit paragraaf 3.6.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving naar deze paragraaf verwezen. Deze paragraaf gaat over het behandelen van dierlijke meststoffen en het vergisten van plantaardig materiaal. Om die reden is het opnemen van een drempel in deze paragraaf niet meer nodig.

Onderdeel SE (artikel 4.861 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.861 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

In het tweede lid, onder b, wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'meter' is gewijzigd in 'meters'. Het tweede lid, onder c, vervalt. Afvalwater met dierlijke meststoffen valt onder de milieubelastende activiteit het op of in de bodem brengen van meststoffen en wordt via het Aanvullingsbesluit bodem geregeld. Zie ook de toelichting bij het vervallen van artikel 4.862 (oud).

Onderdeel SF (artikel 4.862 (oud) Bal)

Artikel 4.862 vervalt. Het afvalwater afkomstig van het behandelen van dierlijke meststoffen is net als bijvoorbeeld het spuiwater van luchtwassers in dierenverblijven een meststof. Dit valt onder de milieubelastende activiteit het op of in de bodem brengen van meststoffen en wordt via het Aanvullingsbesluit bodem geregeld.

Onderdeel SG (artikel 4.864 Bal)

Door het schrappen van deze paragraaf uit de richtingaanwijzer van paragraaf 3.3.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt er alleen vanuit paragraaf 3.6.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving naar deze paragraaf verwezen. Deze paragraaf gaat over het behandelen van dierlijke meststoffen en het vergisten van plantaardig materiaal. Een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten valt net zoals onder het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer ook onder deze activiteit (tweede lid, onder d).

Onderdeel SH (artikel 4.864a (nieuw) Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

De vergunningplicht voor het vergisten van uitsluitend dierlijke mest komt te vervallen. Daar komt deze melding voor in de plaats. De melding treedt terug als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen, bijvoorbeeld als er sprake is van het vergisten van meststoffen in combinatie met afvalstoffen.

Onder a en b wordt gevraagd naar de maximale verwerkings- en opslagcapaciteit. Belangrijk is dat bij het verwerken van meer dan 25.000 m³ dierlijke meststoffen per jaar op een andere locatie dan de locatie van productie deze paragraaf niet van toepassing is. Er is dan sprake van grootschalige mestverwerking; deze activiteit valt onder de reikwijdte van paragraaf 3.3.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Er is geen begrenzing voor het verwerken van mest op de locatie van productie (zeg maar: van eigen mest). Als dit gezamenlijk meer dan 25.000 m³ dierlijke meststoffen per jaar wordt, is extra aandacht nodig of wellicht maatwerk gesteld moet worden. Zo is de veiligheidsafstand in artikel 4.866 van het Besluit activiteiten leefomgeving voldoende voor de opslag van vergistingsgas van maximaal 2.000 m³.

Onder d wordt gevraagd naar de methode van bewerking en de bestemming van het vergistingsgas. Bedoeld is niet een complete procesbeschrijving maar een aanduiding, bijvoorbeeld voor de mogelijke bewerkingen: ontzwaveling door beluchting in de vergistingstank, ontzwaveling door toevoeging van waterijzer aan de vergistingstank, ontzwaveling door actief-koolfiltratie, verwijderen van CO₂ door absorptie, geschikt maken voor gebruik als aardgas door odorisatie of vloeibaar maken door compressie en koeling. Mogelijke bestemmingen zijn verbranding in een stookinstallatie, afvoeren van vloeibaar gemaakt biogas per tankwagen, afvoer via een leiding voor gebruik elders en toevoegen aan het transportnet voor aardgas.

Ook voor de methode van stabilisatie van het digestaat is geen procesbeschrijving vereist, maar vooral een aanduiding, bijvoorbeeld: verblijftijd in de vergistingstank, verblijftijd in de na-opslag, beluchting of thermische behandeling.

Onderdeel SI (artikel 4.866 Bal)

In het eerste lid vervalt 'of een opslagtank'. Gebleken is dat vergistingsgas niet in opslagtanks wordt opgeslagen maar alleen in gaszakken. Verder wordt voor 'een gaszak' ingevoegd 'het middelpunt van'. Per abuis ontbrak die toevoeging

In dit artikel wordt ook enkele tekstuele wijzigingen aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel SJ (artikel 4.868 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel SK (artikel 4.870 Bal)

In verband met de uniformiteit wordt 'vloeibaar vergistingsgas' in het tweede lid, net als in andere artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving, gewijzigd in 'vloeibaar gemaakt vergistingsgas'. Daarnaast is gebleken dat de PGS 33-1 en PGS 33-2 niet worden samengevoegd tot één PGS. Dat was eerst wel de bedoeling en in het Besluit activiteiten leefomgeving werd daar al op geanticipeerd. Omdat het afzonderlijke PGS-richtlijnen blijven wordt PGS 33 gewijzigd in PGS 33-1 die van toepassing is op LNG afleverinstallaties voor voertuigen. PGS 33-2 is van toepassing op LNG afleverinstallaties voor vaartuigen en dat is bij deze activiteit niet aan de orde.

Onderdeel SL (artikel 4.874 Bal)

In het tweede lid wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'waar' is gewijzigd in 'waarop'.

Onderdeel SM (artikel 4.876 Bal))

In het tweede lid wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'een goede werking' is gewijzigd in 'de werking'.

Onderdeel SN (artikel 4.878a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijf van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.7 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.11 Bkl moet in een omgevingsplan rekening worden gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Aan die grenswaarde en standaardwaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Bkl in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 6, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.866, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.878a van het Besluit activiteiten leefomgeving naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.866, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt namelijk het derde lid van dat artikel.

Onderdeel SO (artikel 4.880 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.880 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

De locatie van de lozingspunten wordt elders in het Besluit activiteiten leefomgeving alleen gemeld als de voorgeschreven lozingsroute lozen op een oppervlaktewaterlichaam is. Dat is hier niet het geval. Lozen op een oppervlaktewaterlichaam kan alleen als dit met een maatwerkvoorschrift is toegestaan; bij de aanvraag om maatwerk zal degene die de activiteit verricht informatie over het lozingspunt moeten aanleveren. In het Besluit activiteiten leefomgeving is de lijn dat in de melding geen informatie wordt opgevraagd over zaken die alleen met een maatwerkvoorschrift zijn toegestaan. Om die reden is de plicht om bij lozen op een oppervlaktewaterlichaam de locaties van de lozingspunten te melden geschrapt.

Onderdeel SP (artikel 4.886 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'schoonwaterriool' is gewijzigd in 'een schoonwaterriool'.

Onderdeel SQ (artikel 4.887 Bal)

Uit een oogpunt van consistentie in het Besluit activiteiten leefomgeving is 'apparatuur' in het eerste lid geschrapt. Dat verandert overigens niets aan de reikwijdte: onder werktuigen wordt ook apparatuur zoals spuitapparatuur van gewasbeschermingsmiddelen verstaan.

Onderdeel SR (artikel 4.888 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.888 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

De locatie van de lozingspunten wordt elders in het Besluit activiteiten leefomgeving alleen gemeld als de voorgeschreven lozingsroute lozen op een oppervlaktewaterlichaam is. Dat is hier niet het geval. Lozen op een oppervlaktewaterlichaam kan alleen als dit met een maatwerkvoorschrift is toegestaan; bij de aanvraag om maatwerk zal degene die de activiteit verricht informatie over het lozingspunt moeten aanleveren. In het Besluit activiteiten leefomgeving is de lijn dat in de melding geen informatie wordt opgevraagd over zaken die alleen met een maatwerkvoorschrift zijn toegestaan. Om die reden is de plicht om bij lozen op een oppervlaktewaterlichaam de locaties van de lozingspunten te melden geschrapt.

Onderdeel SS (artikel 4.890 Bal)

Uit een oogpunt van consistentie in het Besluit activiteiten leefomgeving is 'apparatuur' in het eerste lid geschrapt. Dat verandert overigens niets aan de reikwijdte: onder werktuigen wordt ook apparatuur zoals spuitapparatuur van gewasbeschermingsmiddelen verstaan.

In dit artikel worden ook enkele tekstuele wijzigingen aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel ST (artikel 4.892 Bal)

Uit een oogpunt van consistentie in het Besluit activiteiten leefomgeving is 'apparatuur' in het eerste lid geschrapt. Dat verandert overigens niets aan de reikwijdte: onder werktuigen wordt ook apparatuur zoals spuitapparatuur van gewasbeschermingsmiddelen verstaan.

In dit artikel worden ook enkele tekstuele wijzigingen aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel SU (artikel 4.893 Bal)

Uit een oogpunt van consistentie in het Besluit activiteiten leefomgeving is 'apparatuur' in het eerste lid geschrapt. Dat verandert overigens niets aan de reikwijdte: onder werktuigen wordt ook apparatuur zoals spuitapparatuur van gewasbeschermingsmiddelen verstaan.

In dit artikel worden ook enkele tekstuele wijzigingen aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel SV (artikel 4.894 Bal)

Uit een oogpunt van consistentie in het Besluit activiteiten leefomgeving is 'apparatuur' in het eerste lid geschrapt. Dat verandert overigens niets aan de reikwijdte: onder werktuigen wordt ook apparatuur zoals spuitapparatuur van gewasbeschermingsmiddelen verstaan. Voorts zijn de

landbouwgronden voor het lozen van afvalwater vervangen door 'onverharde bodem'. In dit artikel worden ook enkele tekstuele wijzigingen aangebracht waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Besluit activiteiten leefomgeving gebruikte schrijfwijze.

In het artikel is het gelijkmatig verspreiden over landbouwgronden vervangen door het lozen op onverharde bodem, omdat dit afvalwater niet heel verontreinigd is. Uitrijden is dus niet nodig; het afvalwater mag ook op één punt in de bodem gebracht worden.

Onderdeel SW (artikel 4.897 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

In het tweede lid, onder b, vervalt 'gifwolkaandachtsgebied'. In bijlage VII, onder 7, Bkl worden namelijk voor het opslaan van propaan of propeen in opslagtanks geen afstanden gegeven voor een gifwolkaandachtsgebied.

Onderdelen SX en SY (artikel 4.899 en tabel 4.899 Bal)

Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde afstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met propaan op een locatie waar zich een veehouderij bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop landbouwhuisdieren worden gehouden zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.204 Bal. Uit artikel 3.200 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het houden van landbouwhuisdieren) ook het opslaan van propaan in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Als het gaat om een opslagtank bij een activiteit als een veehouderij werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. In het Bal zijn voor die locaties geen regels gesteld waaruit de begrenzing valt af te leiden. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11, de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van propaan in een opslagtank op een locatie waar landbouwhuisdieren worden gehouden (veehouderij).

Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.896, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.

De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd. Door het opnemen van het eerste lid, aanhef en onder b' in de aanhef van het vierde lid, wordt tot uitdrukking gebracht dat de afstanden bijvoorbeeld niet gelden voor een propaantank die hoort bij een woning. Een woning is namelijk een kwetsbaar gebouw en deze heeft een functionele binding met een activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 (het opslaan van propaan in een opslagtank).

Onderdeel SZ (artikel 4.901 Bal)

Het tweede lid vervalt omdat de onderlinge afstanden tussen opslagtanks al zijn geregeld in PGS 19. In de Activiteitenregeling milieubeheer was deze eis al vervallen per 1 januari 2017.

Onderdeel TA (artikel 4.901a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.7 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.11 Bkl moet in een omgevingsplan rekening worden gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Aan die grenswaarde en standaardwaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Bkl in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 7, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.899, eerste en derde lid, van het Bal. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.901a naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.899, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel.

Onderdeel TB (artikel 4.903 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel TC (artikel 4.905 Bal)

Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste

milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met zuurstof op een locatie waar zich een metaalproductiebedrijf bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop dat bedrijf zich bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.110 Bal. Uit artikel 3.103 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing van het metaalproductiebedrijf ook het opslaan van zuurstof in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Bij een metaalproductiebedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van zuurstof in een opslagtank op een locatie waar zich een metaalproductiebedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.902, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.

De redactie van het derde lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd.

In de aanhef van het eerste lid, vervalt 'en de opstelplaats van de tankwagens voor het vullen en legen van de opslagtank'. In het Activiteitenbesluit milieubeheer was deze eis niet gesteld en deze zou dan ook een verzwaaring opleveren die niet valt te rechtvaardigen op grond van externe veiligheidsrisico's.

Onderdeel TD (artikel 4.909a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de

situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.7 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.11 Bkl moet in een omgevingsplan rekening worden gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Aan die grenswaarde en standaardwaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Bkl in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 8, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.905, eerste en tweede lid, van het Bal. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.909a naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.905, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het derde lid van dat artikel.

Onderdeel TE (artikel 4.911 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel TF (artikel 4.914 Bal)

Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met polyesterhars op een locatie waar zich een bedrijf uit de kunststofindustrie bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop een dergelijk bedrijf zich bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.139 Bal. Uit artikel 3.134 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing van het kunststofbedrijf ook het opslaan van polyesterhars in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf uit de kunststofindustrie werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van polyesterhars in een opslagtank op een locatie waar zich een kunststofbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.910, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.

De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd.

Onderdeel TG (artikel 4.917 Bal)

Met het nieuwe tweede en derde lid wordt in dit artikel een splitsing aangebracht tussen:

- opslagtanks die geheel boven de grond liggen (eerste lid);
- opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem of een terp liggen (tweede lid); en
- ondergrondse leidingen (derde lid).

Voor opslagtanks die volledig boven de grond liggen geldt niet de erkenningsverplichting van het Besluit bodemkwaliteit voor degene die de opslagtank installeert, onderhoudt of repareert. Op grond van het eerste lid geldt wel een certificatieverplichting. Deze verplichting is gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid. De erkenningsverplichting geldt voor opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem liggen en voor ondergrondse leidingen. Deze verplichting is gesteld met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem.

Het tweede lid (oud) vervalt omdat het logisch is dat het installatiecertificaat wordt bewaard. Het certificaat is namelijk de enige manier om aan te tonen dat aan de verplichtingen van het eerste tot en met het derde lid wordt voldaan. Een bewaarplicht is dan ook overbodig.

Onderdeel TH (artikel 4.918 Bal)

Het nieuwe vijfde lid wordt toegevoegd vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel. Omdat paragraaf 4.93 geen verplichting bevat om een logboek bij te houden vervalt in het vierde lid 'in het logboek'. Uiteraard is het wel toegestaan om de gegevens in een logboek te bewaren.

Onderdeel TJ (artikel 4.919a (nieuw) Bal)

De regel dat een vloeistofdichte bodemvoorziening of lekbak niet is aangesloten op het vuilwaterriool is niet gesteld met het oog op het voorkomen van verontreiniging van de bodem. Deze regel stond dan ook ten onrechte in de artikelen 4.919, 4.931, 4.947, 4.972, 4.990, 4.1014, 4.1020 en 5.18. Met het opnemen van deze regels in de nieuwe artikelen 4.919a, 4.931a, 4.947a, 4.972a, 4.990a, 4.1014a, 4.1020a en 5.18a wordt deze omissie hersteld. In deze nieuwe artikelen is bepaald dat de regels zijn gesteld met het oog op de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater.

Onderdeel TK (artikel 4.920 Bal)

Het nieuwe tweede lid wordt toegevoegd vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel.

Onderdeel TL (artikelen 4.921 tot en met 4.924 (oud) Bal)

De artikelen over het controleren op en het verwijderen van water uit bovengrondse opslagtanks van staal vervallen. Bij een bovengrondse opslagtank is controle op water vooral gericht op het voorkomen van corrosie. Als bij het opslaan wordt voldaan aan alle verplichtingen, waaronder geplaatst in of bodem een lekbak of dubbelwandig met lekdetectie in de wand, leidt het falen van de opslagtank door corrosie niet tot een bodemverontreiniging. Controle op water verlengt wel de levensduur van de opslagtank, maar dat wordt niet geregeld voor bovengrondse opslagtanks. Daarnaast komt het verwijderen van water de kwaliteit van de brandstof ten goede, maar ook dat valt buiten de belangen die het Bal beoogt te beschermen.

Artikel 4.924 vervalt omdat het keuren van opslagtanks al is geregeld in PGS 30 en PGS 31 die in artikel 4.916 van toepassing zijn verklaard.

Onderdeel TM (artikel 4.925 Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet het nieuwe tweede lid van artikel 4.925 in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.7 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.11 Bkl moet in een omgevingsplan rekening worden gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Aan die grenswaarde en standaardwaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Bkl in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 9, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.914, eerste lid, van het Bal. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.925, tweede lid, naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.914, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel.

Onderdeel TN (artikel 4.927 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel TO (artikel 4.929 Bal)

Met de wijzigingen in het eerste lid en het nieuwe tweede en derde lid wordt in dit artikel een splitsing aangebracht tussen:

- opslagtanks die geheel boven de grond liggen (eerste lid);
- opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem of een terp liggen (tweede lid); en
- ondergrondse leidingen (derde lid).

Voor opslagtanks die volledig boven de grond liggen geldt niet de erkenningsverplichting van het Besluit bodemkwaliteit voor degene die de opslagtank installeert, onderhoudt of repareert. Op grond van het eerste lid geldt wel een certificatieverplichting. De erkenningsverplichting geldt voor opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem liggen en voor ondergrondse leidingen.

Het tweede lid (oud) vervalt omdat het logisch is dat het installatiecertificaat wordt bewaard. Het certificaat is namelijk de enige manier om aan te tonen dat aan de verplichtingen van het eerste tot en met het derde lid wordt voldaan. Een bewaarplicht is dan ook overbodig.

Onderdeel TP (artikel 4.930 Bal)

Het nieuwe vijfde lid wordt toegevoegd vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel. Omdat paragraaf 4.94 geen verplichting bevat om een logboek bij te houden vervalt in het vierde lid 'in het logboek'. Uiteraard is het wel toegestaan om de gegevens in een logboek te bewaren.

Onderdeel TQ en TR (artikelen 4.931 en 4.931a Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel TS (artikel 4.934 Bal)

Het nieuwe tweede lid wordt toegevoegd vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel.

Onderdeel TT (artikelen 4.935 tot en met 4.937 Bal)

De artikelen over het controleren op en het verwijderen van water uit bovengrondse opslagtanks van staal vervallen. Bij een bovengrondse opslagtank is controle op water vooral gericht op het voorkomen van corrosie. Als bij het opslaan wordt voldaan aan alle verplichtingen, waaronder geplaatst in of bodem een lekbak of dubbelwandig met lekdetectie in de wand, leidt het falen van de opslagtank door corrosie niet tot een bodemverontreiniging. Controle op water verlengt wel de levensduur van de opslagtank, maar dat wordt niet geregeld voor bovengrondse opslagtanks. Daarnaast komt het verwijderen van water de kwaliteit van de brandstof ten goede, maar ook dat valt buiten de belangen die het Bal beoogt te beschermen.

Onderdeel TU (artikel 4.938 Bal)

Net als in artikel 4.929 wordt ook in dit artikel een splitsing aangebracht tussen:

- opslagtanks die geheel boven de grond liggen (eerste lid);
- opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem of een terp liggen (tweede lid); en
- ondergrondse leidingen (derde lid).

Voor opslagtanks die volledig boven de grond liggen geldt niet de erkenningsverplichting van het Besluit bodemkwaliteit voor degene die de opslagtank keurt. Op grond van het eerste lid geldt wel een certificatieverplichting. De erkenningsverplichting geldt voor opslagtanks die gedeeltelijk in de bodem liggen en voor ondergrondse leidingen.

Het verschil tussen artikel 4.929 en artikel 4.938 is dat het bij het eerstgenoemde artikel gaat over het installeren, onderhouden en repareren en bij het laatstgenoemde artikel om de periodieke keuring.

Aan het vierde lid (nieuw) wordt een zin toegevoegd om duidelijk te maken welke termijnen er gelden voor de keuringen van ondergrondse leidingen die zijn aangesloten op een bovengrondse opslagtank.

Onderdeel TV (artikel 4.939 Bal)

In de titel van het artikel wordt 'keuring' vervangen door 'controle'. Een vergelijkbare wijziging wordt doorgevoerd in de aanhef. Met deze wijziging wordt duidelijk gemaakt dat het hierbij niet gaat om keuringen door onafhankelijke inspectie-instanties maar om controles die door degene die de activiteit verricht zelf kunnen worden verricht.

Onderdeel TW (artikel 4.941 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel TX (artikelen 4.941a en 4.941b (nieuw) Bal)

Steeds als in het Bal emissiegrenswaarden voor te lozen afvalwater zijn gesteld, is een artikel opgenomen over de meetmethoden waarmee kan worden bepaald of aan die emissiegrenswaarden wordt voldaan. Per abuis ontbrak een dergelijk artikel voor de emissiegrenswaarde die is gesteld in artikel 4.941. Met het toevoegen van dit nieuwe artikel wordt deze omissie hersteld.

Artikel 4.941b (nieuw) Bal

In artikel 4.15a van de Activiteitenregeling milieubeheer was overgangsrecht opgenomen voor opslagtanks met vloeistoffen van ADR-klasse 8, verpakkingsgroep II of III, zonder bijkomend gevaar. Per abuis ontbrak dit overgangsrecht in paragraaf 4.94. Met het toevoegen van het nieuwe artikel 4.941b wordt deze omissie hersteld.

Onderdeel TY (artikel 4.943 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel UA (artikel 4.947a (nieuw) Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel UB (artikelen 4.952 tot en met 4.954 (oud) Bal)

De artikelen over het controleren op en het verwijderen van water uit tankcontainers of verpakkingen van staal vervallen. Bij een tankcontainer en verpakking is controle op water vooral gericht op het voorkomen van corrosie. Als bij het opslaan wordt voldaan aan alle verplichtingen, waaronder geplaatst in of bodem een lekbak of dubbelwandig met lekdetectie in de wand, leidt het falen van de tankcontainer of verpakking door corrosie niet tot een bodemverontreiniging. Controle op water verlengt wel de levensduur van de tankcontainer of verpakking, maar dat wordt niet geregeld. Daarnaast komt het verwijderen van water de kwaliteit van de brandstof ten goede, maar ook dat valt buiten de belangen die het Bal beoogt te beschermen.

Onderdeel UC (artikel 4.955 Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij de wijziging van artikel 4.939 Bal bij dit besluit.

Onderdeel UD (artikel 4.957 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel UE (artikel 4.957a (nieuw) Bal)

Steeds als in het Bal emissiegrenswaarden voor te lozen afvalwater zijn gesteld, is een artikel opgenomen over de meetmethoden waarmee kan worden bepaald of aan die emissiegrenswaarden wordt voldaan. Per abuis ontbrak een dergelijk artikel voor de emissiegrenswaarde die is gesteld in artikel 4.957. Met het toevoegen van dit nieuwe artikel wordt deze omissie hersteld.

Onderdeel UF (artikel 4.959 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.959 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

In dit artikel wordt in het tweede lid, onder a, na 'vaartuigen' ingevoegd 'of drijvende werktuigen'. Deze aanpassing verduidelijkt dat ook de coördinaten van het vulpunt van een opslagtank waarin vloeibare brandstoffen worden opgeslagen voor het tanken van drijvende werktuigen moeten worden gemeld.

Onderdeel UG (artikel 4.962 Bal)

In het eerste lid, aanhef, wordt na 'vaartuigen' ingevoegd 'of drijvende werktuigen'. Deze aanpassing verduidelijkt dat de afstand ook geldt vanaf het vulpunt van een opslagtank waarin vloeibare brandstoffen worden opgeslagen voor het tanken van drijvende werktuigen. Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met benzine op een locatie waar tankplaats voor schepen bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop schepen worden getankt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.275 Bal. Uit artikel 3.272 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (bieden van gelegenheid voor het tanken van vaartuigen) ook het opslaan van benzine in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Bij een tankplaats voor schepen werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van benzine in een opslagtank op een locatie waar gelegenheid wordt geboden voor het tanken van vaartuigen. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.958, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.

De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd.

Onderdeel UH (artikel 4.963 Bal)

Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste

milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagtank met organische oplosmiddelen op een locatie waar zich een bedrijf bevindt waar chemische producten worden gemaakt. Over de begrenzing van de locatie waarop een dergelijk bedrijf zich bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.121 Bal. Uit artikel 3.118 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing van het bedrijf waar chemische producten worden gemaakt ook het opslaan van organische oplosmiddelen in een opslagtank op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf waar chemische producten worden gemaakt werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van organische oplosmiddelen in een opslagtank op een locatie waar zich een bedrijf bevindt waar chemische producten worden gemaakt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.958, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid. De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid gewijzigd.

Onderdeel UI (artikel 4.964 Bal)

Per abuis was in dit artikel geen verwijzing opgenomen naar artikel 4.963, tweede lid. Deze onvolkomenheid wordt met deze wijziging hersteld.

Onderdeel UJ (artikel 4.965 Bal)

In dit artikel wordt na 'vaartuigen' ingevoegd 'of drijvende werktuigen'. Deze aanpassing verduidelijkt dat overnachting door derden en recreatief verblijf ook niet zijn toegestaan binnen 20 m vanaf het vulpunt van een ondergrondse opslagtank waarin vloeibare brandstoffen worden opgeslagen voor het tanken van drijvende werktuigen.

Onderdeel UK (artikel 4.967 Bal)

Het tweede lid vervalt omdat het logisch is dat het installatiecertificaat wordt bewaard. Het certificaat is namelijk de enige manier om aan te tonen dat aan de verplichting van het eerste lid wordt voldaan. Een bewaarplicht is dan ook overbodig.

Onderdeel UL (artikel 4.968 Bal)

Het nieuwe derde lid wordt toegevoegd vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel.

Onderdeel UM (artikel 4.969 Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel UN (artikel 4.970 Bal)

Voor een toelichting op de wijziging in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

De aan het tweede lid toegevoegde zin is nodig vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel.

Peilbuizen moeten worden bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen die in een ondergrondse opslagtank worden opgeslagen. Naast vloeibare brandstoffen kan het gaan om andere vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 3. Niet voor al deze stoffen bestaat een gestandaardiseerde analysemethode, vastgelegd in een NEN, NEN-EN of ISO, waarnaar kan worden verwezen in artikel 4.970. Op grond van het nieuwe vierde lid moet voor stoffen waarvoor geen gestandaardiseerde analysemethode is vastgesteld, gebruik worden gemaakt van een methode die geschikt is om de aanwezigheid daarvan vast te stellen. Het laboratorium dat de analyse heeft verricht geeft in het analyserapport een verantwoording over de gebruikte methode. Dat is een verplichting die voortvloeit uit AS SIKB 3000 waarvoor het laboratorium moet beschikken over een erkenning bodemkwaliteit. Op grond van het Besluit bodemkwaliteit is het laboratorium verplicht om bij het verrichten van analyses te voldoen aan AS SIKB 3000.

Onderdelen UO en UR (artikelen 4.972, 4.972a (nieuw), 4.972b (nieuw), 4.973 en 4.974 Bal)

Per abuis was in het artikel over het aansluitpunt vulleiding of leegzuigleiding de verplichting opgenomen over de keuring van de kathodische bescherming. Deze keuring ontbrak zelfs. Met de wijziging van artikel 4.972 (nieuw) en het nieuwe artikel 4.972a wordt deze onvolkomenheid hersteld.

Zie voor de toelichting op artikel 4.972a (nieuw) Bal de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd. Artikel 4.972b (nieuw) Bal is de voortzetting van het oude artikel 4.972 Bal. Aan dat artikel wordt een nieuw tweede lid toegevoegd vanwege het vervallen van artikel 5.21. Ook aan de artikelen 4.973 en 4.974 worden nieuwe leden toegevoegd. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van artikel 5.21.

Onderdelen UT en UU (artikelen 4.977 tot en met 4.980 Bal)

De artikelen 4.977 tot en met 4.980 vervallen omdat het keuren van opslagtanks en het verwijderen van opslagtanks na afkeuring al is geregeld in PGS 28 en PGS 31 die in artikel 4.966 van toepassing zijn verklaard.

Onderdeel UV (artikelen 4.980a en 4.980b (nieuw) Bal)

Artikel 4.980a (nieuw) Bal

Eerste lid

Op grond van deze artikelen moet degene die vloeibare brandstoffen of afgewerkte olie opslaat in een ondergrondse opslagtank financiële zekerheid stellen ter dekking van aansprakelijkheid voor schade aan de bodem als gevolg van dat opslaan. Daaronder valt ook schade die wordt ontdekt bij

beëindiging van het opslaan. Deze verplichting is een voortzetting van de verplichting van artikel 2.24 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In het algemeen wordt de bezitter van een opslagtank in gevallen waarin schade is veroorzaakt, aansprakelijk geacht voor de kosten die samenhangen met deze schade. In het Burgerlijk Wetboek (BW) is een risicoaansprakelijkheid gelegd op de bezitter van een gebrekkige roerende zaak of van een opstal (artikel 6:173 en artikel 6:174 BW). Onder een opstal wordt onder meer een werk verstaan dat rechtstreeks, of via een gebouw of ander werk, duurzaam met de grond is verenigd, zoals een ondergrondse tank. Voorts geldt een risicoaansprakelijkheid voor de bezitter (of de professionele bewaarder) van gevaarlijke stoffen.

Tweede lid

In het tweede lid worden de bedragen opgenomen waarvoor financiële zekerheid moet worden gesteld. Deze bedragen komen overeen met de bedragen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Omwille van de eenvoud wordt het bedrag voor meer dan zes ondergrondse opslagtanks afgerond waarbij het gaat om het totaal aan opslagtanks dat wordt bestreken in de artikelen 4.980a en 4.1001a Bal.

Derde lid

De termijn waarvoor financiële zekerheid moet worden gesteld begint op het moment dat wordt begonnen met het opslaan in een opslagtank. De termijn eindigt in principe vier weken nadat op grond van artikel 5.5 van het Bal een rapport van het bodemonderzoek is verstrekt aan het bevoegd gezag. In artikel 5.5 is geregeld dat ten hoogste zes maanden na het beëindigen van de activiteit (in dit geval het opslaan in een ondergrondse opslagtank) een rapport van het bodemonderzoek om de kwaliteit van de bodem vast te stellen, dat op grond van artikel 5.3 moet worden verricht, aan het bevoegd gezag moet worden verstrekt.

Als uit het bodemonderzoek is gebleken dat de bodem is verontreinigd dan moet de financiële zekerheid in stand worden gehouden tot vier weken nadat het bevoegd gezag is geïnformeerd over de beëindiging van de herstelwerkzaamheden. In artikel 5.6 is geregeld dat de bodem moet worden hersteld als uit het bodemonderzoek blijkt dat deze is verontreinigd. Op grond van artikel 5.7, tweede lid, moet het bevoegd gezag binnen vijf dagen na beëindiging van de herstelwerkzaamheden worden geïnformeerd over de einddatum.

Vierde lid

Het vierde lid regelt dat als degene die de activiteit verricht een openbaar lichaam is, geen financiële zekerheid hoeft te worden gesteld. Zoals in de memorie van toelichting bij artikel 13.5 van de Omgevingswet zoals die wordt gewijzigd door de Invoeringswet Omgevingswet al is betoogd, is het doel van financiële zekerheid te borgen dat financiële risico's worden afgedekt, zodat kosten niet op de overheid worden afgewenteld en daarmee ten laste van de samenleving komen. Een openbaar lichaam zal altijd zijn betalingsverplichting nakomen en kan niet failliet gaan. Bovendien komen de kosten die een openbaar lichaam maakt altijd (indirect) ten laste van de samenleving. Het stellen van financiële zekerheid is daarmee niet nodig.

Artikel 4.980b (nieuw) Bal

Op grond van deze artikelen moeten aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden worden verstrekt waaruit blijkt dat financiële zekerheid is gesteld. Deze verplichting is opgenomen met het oog op een goede controle op de naleving van de verplichting tot het stellen van financiële zekerheid. Uit de verstrekte gegevens en bescheiden zal moeten blijken dat aan de verplichting tot het stellen van financiële zekerheid en de daarmee verband houdende voorschriften is voldaan. Gedacht kan worden aan de overeenkomst die aan de zekerheid ten grondslag ligt, zoals een verzekeringsovereenkomst, een toelatingsovereenkomst of een certificaat van deelneming aan een

collectief financieel zekerheidsfonds. Het bevoegd gezag zal niet alleen beoordelen of de geleverde stukken voldoende bewijskracht hebben, maar ook of de gestelde zekerheid voldoende garanties biedt. De financiële zekerheid moet met name ook voorzien in situaties dat faillissement dreigt of is uitgesproken en in het geval dat degene die de activiteit verricht niet meer te traceren is.

Er is geen vorm voorgeschreven waarin financiële zekerheid moet worden gesteld. Een schadeverzekering is een geschikte vorm. Inmiddels zijn de nodige verzekeringspolissen ontworpen op basis waarvan verzekeraars de mogelijkheid van schadeverzekering bieden. In 1997 is de stichting CoFiZe opgericht door de brandstofbranche om invulling te geven aan de wettelijke verplichting om financiële zekerheid te stellen. CoFiZe staat voor Collectief Financieel Zekerheidsfonds. Aansluiting bij dat fonds is ook een geschikte vorm om financiële zekerheid te stellen. Het verdient aanbeveling om over de vorm van financiële zekerheidsstelling overleg te voeren met het bevoegd gezag.

Onderdeel UW (artikel 4.982 Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet het nieuwe tweede lid van artikel 4.982 in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.7 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.11 Bkl moet in een omgevingsplan rekening worden gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Aan die grenswaarde en standaardwaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII Bkl in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 10, voor de afstanden voor het plaatsgebonden risico verwezen naar de artikelen 4.962, eerste lid, en 4.963, eerste lid, Bal. Daarbij wordt aangegeven dat die afstanden van toepassing zijn *voor zover het tweede lid van die artikelen gelden*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.982, tweede lid, naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van de artikelen 4.962, eerste lid, aanhef en onder a, 4.963, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van die artikelen.

Onderdeel UX (artikel 4.984 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel UY (artikel 4.986 Bal)

Het tweede lid vervalt omdat het logisch is dat het installatiecertificaat wordt bewaard. Het certificaat is namelijk de enige manier om aan te tonen dat aan de verplichting van het eerste lid

wordt voldaan. Een bewaarplicht is dan ook overbodig. De wijzigingen in het tweede en derde lid (nieuw) zijn nodig vanwege het vervallen van het tweede lid (oud).

Onderdeel UZ (artikel 4.987 Bal)

Het nieuwe derde lid wordt toegevoegd vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel.

Onderdeel VA (artikel 4.988 Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel VB (artikel 4.989 Bal)

Voor een toelichting op de wijziging van het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

De aan het tweede lid toegevoegde zin is nodig vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel.

In het vierde lid wordt NEN-EN-ISO 15682 toegevoegd als de analysemethode voor het onderzoek naar de aanwezigheid op chloride. Per abuis ontbrak deze norm waardoor het niet duidelijk was welke norm van toepassing was op de analysemethode.

Peilbuizen moeten worden bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen die in een ondergrondse opslagtank worden opgeslagen. Naast gasolie, diesel of huisbrandolie met een vlampunt van 55 °C of hoger of olie die geen vloeibare gevaarlijke stof van ADR-klasse 3 is, kan het gaan om vloeistoffen van de ADR-klassen 5.1, 8, verpakkingsgroep II of III of 9 of om oliën of vetten. Niet voor al deze stoffen bestaat een gestandaardiseerde analysemethode, vastgelegd in een NEN, NEN-EN of ISO, waarnaar kan worden verwezen in artikel 4.989. Op grond van het nieuwe vijfde lid moet voor stoffen waarvoor geen gestandaardiseerde analysemethode is vastgesteld, gebruik worden gemaakt van een methode die geschikt is om de aanwezigheid daarvan vast te stellen. Het laboratorium dat de analyse heeft verricht geeft in het analyserapport een verantwoording over de gebruikte methode. Dat is een verplichting die voortvloeit uit AS SIKB 3000 waarvoor het laboratorium moet beschikken over een erkenning bodemkwaliteit. Op grond van het Besluit bodemkwaliteit is het laboratorium verplicht om bij het verrichten van analyses te voldoen aan AS SIKB 3000.

Onderdeel VC en VD (artikelen 4.990 en 4.990a Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel VE tot en met VG (artikelen 4.991 tot en met 4.993 Bal)

De wijziging van het opschrift van artikel 4.991 hangt samen met het opschrift van artikel 4.972b (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Aan de artikelen 4.991, 4.992 en 4.993 worden nieuwe leden toegevoegd vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel.

Onderdeel VH (artikel 4.996 Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing ter harmonisatie van het gebruik van het begrip 'opslagtank van staal' in de betreffende paragraaf van het Bal.

Onderdeel VI (artikel 4.998 Bal)

In de titel van het artikel wordt 'keuring' vervangen door 'controle'. Een vergelijkbare wijziging wordt doorgevoerd in de aanhef. Met deze wijziging wordt duidelijk gemaakt dat het hierbij niet gaat om keuringen door onafhankelijke inspectie-instanties maar om controles die door degene die de activiteit verricht zelf kunnen worden verricht. Het nieuwe vierde lid wordt toegevoegd vanwege het vervallen van artikel 5.21. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het vervallen van dat artikel.

Onderdeel VJ (artikelen 4.1001a (nieuw) en 4.1001b Bal)

Zie voor de toelichting op deze artikelen de toelichting bij de artikelen 4.980a (nieuw) en 4.980b (nieuw) Bal die bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel VK (artikel 4.1003 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel VL (artikel 4.1003a (nieuw) Bal)

Steeds als in het Bal emissiegrenswaarden voor te lozen afvalwater zijn gesteld, is een artikel opgenomen over de meetmethoden waarmee kan worden bepaald of aan die emissiegrenswaarden wordt voldaan. Per abuis ontbrak een dergelijk artikel voor de emissiegrenswaarde die is gesteld in artikel 4.1003. Met het toevoegen van dit nieuwe artikel wordt deze omissie hersteld.

Onderdeel VM (artikel 4.1005 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.1005 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Aan het tweede lid wordt een aantal gegevens toegevoegd die een melding moet bevatten. Het gaat om de hoeveelheid stoffen die per ADR-klasse ten hoogste wordt opgeslagen, een opgave of stoffen van verpakkingsgroep I worden opgeslagen, de hoeveelheid stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit die ten hoogste wordt opgeslagen en de aanduiding of de stoffen van ADR-klasse 4.1, 4.2 of 4.3 die worden opgeslagen brandbaar zijn. Deze gegevens heeft het bevoegd gezag nodig om de gevaren van de opslagplaats te kunnen beoordelen en om te bezien of aan de veiligheidsafstanden wordt voldaan die zijn opgenomen in artikel 4.1008. De brandbaarheid van de stoffen van ADR-klasse 4.1, 4.2 en 4.3 heeft het bevoegd gezag nodig in verband met artikel 4.1010 waarin onder andere is bepaald dat de afstand, bedoeld in artikel 4.1008, alleen van toepassing is als in de opslagplaats stoffen worden opgeslagen van ADR-klasse 4.1, 4.2 of 4.3 die brandbaar zijn.

Voor een toelichting op het vervangen van 'opslagvoorziening' door 'opslagplaats' wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Onderdeel VN (artikel 4.1008 Bal)

Voor een toelichting op het vervangen van 'opslagvoorziening' door 'opslagplaats' wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het

bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagplaats op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop zich een opslag- en transportbedrijf bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het opslaan van gevaarlijke stoffen op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van gevaarlijke stoffen op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1004, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste en tweede lid.

De redactie van het derde lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht.

Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het vierde en vijfde lid gewijzigd.

Voor een toelichting op het vervangen van 'opslagvoorziening' door 'opslagplaats' wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Onderdelen VO en VP (artikelen 4.1010 en 4.1011 Bal)

In deze artikelen wordt 'opslagvoorziening' vervangen door 'opslagplaats'. Voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Om de leesbaarheid van artikel 4.1008, eerste en tweede lid, te vergroten zijn de uitzonderingen die daarin stonden toegevoegd aan het nieuwe eerste en tweede lid van dit artikel. De kleinere afstanden die op grond van het eerste en tweede lid gelden als er een brandwerende voorziening aanwezig is, gelden niet alleen voor de afstanden tot de begrenzing van de locatie waarop een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 wordt verricht (artikel 4.1008, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder a), maar ook voor de afstanden tot kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties (artikel 4.1008, eerste lid, onder b, tweede lid, onder b, en derde lid). In artikel 4.1008, eerste lid, onder b, tweede lid, onder b, en derde lid, wordt namelijk verwezen naar 'de afstand, bedoeld onder a' respectievelijk 'de afstand, bedoeld in het eerste lid, onder a'. En de 'afstand, bedoeld in het eerste lid, onder a' wordt door artikel 1011, eerste of tweede lid, verkleind tot 8 en 7,5 m.

In het derde lid wordt een onvolkomenheid hersteld door 'bezwijkt bij brand niet' te wijzigen in 'heeft een brandwerendheid van'. Bezwijken is namelijk niet het enige criterium voor het in stand houden van een bepaalde mate van brandwerendheid.

Onderdeel VQ (artikel 4.1012 Bal)

In het tweede lid worden vier opslagactiviteiten toegevoegd waarop PGS 15 niet van toepassing is. Het gaat daarbij om activiteiten die buiten het toepassingsgebied van PGS 15 vallen. Deze waren per abuis niet uitgezonderd in artikel 4.1012, tweede lid.

In het tweede lid, onder f, worden uitgezonderd de viskeuze vloeistoffen die volgens paragraaf 2.2.3.1.5.1 van de ADR niet zijn onderworpen aan de voorschriften van de ADR. In een veiligheidsinformatieblad wordt doorgaans in de paragraaf 'informatie t.b.v. het vervoer' aangegeven of de stof aan de viscositeitsregel voldoet. Stoffen die aan die regel voldoen worden in PGS 15 niet als ADR geclassificeerde stoffen beschouwd. De viscositeitsregel in de ADR, onder 2.2.3.1.5.1, is als volgt: niet giftige, niet bijtende en niet milieugevaarlijke oplossingen en homogene mengsels met een vlampunt van 23 °C en hoger (viskeuze stoffen, zoals verven en lakken, uitgezonderd stoffen die meer dan 20 % nitrocellulose bevatten) verpakt in houders met een inhoud van ten hoogste 450 l, zijn niet onderworpen aan de voorschriften van de ADR, indien bij de beproeving van afscheiding van oplosmiddel de hoogte van de afgescheiden laag oplosmiddel kleiner is dan 3 % van de totale hoogte, en indien deze stoffen in de uitloopbeker met een uitloopopening van 6 mm middellijn bij 23 °C een uitlooptijd hebben van ten minste:

- 60 s; of
- 40 s en niet meer dan 60 % stoffen van ADR-klasse 3 bevatten.

Onderdeel VR (artikel 4.1013 Bal)

Omdat aan bijlage I de begripsomschrijvingen zijn toegevoegd van de in het tweede en derde lid genoemde functies, vervallen de verwijzingen in die leden en in tabel 4.1013 naar het Bbl.

Onderdeel VS (tabel 4.1013 Bal)

De zinsnede 'als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving' kan vervallen omdat voor de genoemde functies begripsomschrijvingen zijn opgenomen in bijlage I.

Verder vervalt 'van ADR-klasse 3' in de rij die begint met 'I'. Die toevoeging blijkt bij nader inzien niet juist te zijn. Het gaat hier om de totale hoeveelheid gevaarlijke stoffen en niet alleen om de hoeveelheid gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 3. Tot slot wordt "met" vervangen door "inclusief". Daarmee wordt duidelijker tot uitdrukking gebracht wat is beoogd.

Onderdeel VT en VU (artikelen 4.1014, 4.1014a (nieuw) en 4.1014b (nieuw) Bal)

Artikel 4.1014, tweede lid, vervalt omdat het opslaan van gevaarlijke afvalstoffen niet onder het toepassingsbereik vallen van paragraaf 4.98.

Voor een toelichting op artikel 4.1014a (nieuw) wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Artikel 4.1014b (nieuw) Bal

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de

situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.7 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.11 Bkl moet in een omgevingsplan rekening worden gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Aan die grenswaarde en standaardwaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Bkl in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 11, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.1008, eerste en tweede lid, Bal. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.1014a naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.1008, eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het derde lid van dat artikel

Onderdeel VV (artikel 4.1016 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel VW (artikel 4.1019 Bal)

Voor een toelichting op het vervangen van 'opslagvoorziening' door 'opslagplaats' wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Onderdeel VX en VY (artikelen 4.1020 en 4.1020a (nieuw) Bal)

Aan artikel 4.1020 wordt een nieuw derde lid toegevoegd waarin is geregeld dat vloeibare stoffen van ADR-klasse 5.2, type C tot en met F, worden opgeslagen boven een aaneengesloten bodemvoorziening. Daarmee wordt het oude recht gecontinueerd (artikel 4.27, tweede lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer).

Voor een toelichting op artikel 4.1020a (nieuw) wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel VZ (artikel 4.1022 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.1022 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Voor het toepassen van PGS 7 is het vaak nodig om te weten hoeveel meststoffen van een meststoffengroep worden opgeslagen. In artikel 4.1022 was wel geregeld dat de totale hoeveelheid die ten hoogste wordt opgeslagen moest worden gemeld, maar niet de hoeveelheid per meststoffengroep. Met de toevoeging 'per meststoffengroep als bedoeld in PGS 7' wordt die omissie hersteld. Gelet op artikel 3.36 van het Bal gaat het om de meststoffengroepen 1.2, 1.3, 2, 3 en 4.

Onderdeel WA (artikel 4.1026 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel WB (artikel 4.1028 Bal)

De voorschriften voor het vullen van gasflessen worden opgenomen in PGS 16. In artikel 4.1028 wordt om die reden 'PGS 23' vervangen door 'PGS 16'.

Onderdeel WC (artikel 4.1030 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel WD (artikel 4.1031 Bal)

Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan het opslaan van vuurwerk op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van die locatie zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het opslaan van vuurwerk op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarvoor het Bal geen regels stelt waaruit de begrenzing valt af te leiden. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als er sprake is van een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11. Bij een politiebureau is er geen sprake van een activiteit die in één van die afdelingen is aangewezen. Om die reden geldt de afstand van 8 m altijd tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties.

Onderdeel WE (artikel 4.1032 (oud) Bal)

Dit artikel vervalt omdat door de wijziging in artikel 4.1031 waardoor de afstand van 8 m altijd geldt tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten.

Onderdeel WF (artikel 4.1033 Bal)

De verwijzing naar PGS 15 is gewijzigd in een verwijzing naar PGS 32 omdat de PGS 15 niet van toepassing is op het opslaan van explosieven. De PGS 32 is daarop wel van toepassing en bevat specifieke voorschriften voor brandveiligheidsopslagkasten.

Onderdeel WG (artikel 4.1034 Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel WH (artikel 4.1035 Bal)

Met de wijziging van het vierde lid wordt een onvolkomenheid hersteld. Per abuis was voor het bepalen van het gewicht geen onderscheid gemaakt tussen vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik opgeslagen in een bewaarplaats en een bufferbewaarplaats.

Onderdeel WI (artikel 4.1036 Bal)

Met de wijzigingen in deze artikelen worden onvolkomenheden hersteld. Per abuis was voor het bepalen van de toegestane hoeveelheid vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik in artikel 4.1036 voorgeschreven dat ook moest worden uitgegaan van de transportverpakking, bedoeld in de ADR. Dat moet echter zijn zonder de transportverpakking. In artikel 4.1036 was per abuis het omgekeerde bepaald.

Daarnaast wordt in de artikelen 4.1036, eerste lid, onder c, 4.1044 en 4.1050, vierde en vijfde lid, 'bezwijkt niet binnen' gewijzigd in 'heeft een brandwerendheid van'. Bezwijken is namelijk niet het enige criterium voor het in stand houden van een bepaalde mate van brandwerendheid.

Onderdelen WJ en WK (artikelen 4.1037 en 4.1038 Bal)

Het gaat hier om wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel WL (artikel 4.1039 Bal)

Het begrip 'werktuig' heeft in het Bal een brede betekenis. Hieronder vallen ook gereedschap, instrumenten en apparatuur. Om die reden vervallen 'gereedschappen en instrumenten'.

Onderdeel WM (artikel 4.1042 Bal)

Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een het opslaan van vuurwerk op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van die locatie zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het opslaan van vuurwerk op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van vuurwerk op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1029, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer

kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.

De redactie van het tweede lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vijfde lid gewijzigd.

Onderdelen WN en WP (artikelen 4.1044 en 4.1046 Bal)

Zie voor de toelichting op deze wijzigingen de toelichting bij de wijziging van artikel 4.1036 Bal bij dit besluit.

Onderdeel WR (artikel 4.1047a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.21 van dat besluit moet voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in een omgevingsplan de afstand, bedoeld in artikel 4.1042, eerste lid, van het Bal, in acht worden genomen. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.1047a naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.1042, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel.

Onderdeel WS (artikel 4.1049 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Voor een toelichting op het vervangen van 'opslagvoorziening' door 'opslagplaats' wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel WT (artikel 4.1050 Bal)

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij de wijziging van artikel 4.1036 Bal bij dit besluit.

Onderdeel WU (artikel 4.1051 Bal)

Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opslagplaats op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop zich een opslag- en transportbedrijf bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het opslaan van ontplofbare stoffen op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opslaan van ontplofbare stoffen op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1048, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste en tweede lid.

De redactie van het derde lid wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het vierde en vijfde lid gewijzigd.

Voor een toelichting op het vervangen van 'opslagvoorziening' door 'opslagplaats' wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 3.28.

Onderdeel WV (artikel 4.1052a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de

situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.27 van dat besluit moet voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in een omgevingsplan de afstand, bedoeld in artikel 4.1051, eerste en tweede lid, van het Bal, in acht worden genomen. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het derde lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.1052a naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.1051, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het derde lid van dat artikel

Onderdeel WW (artikel 4.1053 Bal)

Het toepassingsbereik wordt gekoppeld aan limitatieve lijsten met goederen in de bijlage. Bovendien wordt een extra categorie toegevoegd, het opslaan van goederen ingedeeld als vermestende goederen.

Door deze wijzigingen is het toepassingsbereik van de paragraaf verhelderd. Er kan geen discussie bestaan of al dan niet sprake is van een lekkend goed, deze goederen zijn opgesomd in de bijlage. Bijkomend voordeel van het duidelijker toespitsen van het toepassingsbereik in het eerste lid is dat de lijst met uitzonderingen in het tweede lid kan komen te vervallen.

Door de koppeling aan de lijsten met goederen in de bijlage blijft paragraaf 4.104 buiten toepassing als het niet gaat om stufgevoelige goederen of goederen ingedeeld in bijlage VII. Uiteraard blijft de specifieke zorgplicht in deze gevallen wel gelden.

Onderdeel WX (artikel 4.1054 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.1054 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal. Zie voor de toelichting op deze wijzigingen de toelichting bij de wijziging van de artikelen 4.370, 4.373, 4.374 en 4.375 Bal bij dit besluit.

Onderdeel WY (artikel 4.1055 Bal)

Het is niet nodig om een onderzoek naar de bodemkwaliteit te verrichten na het opslaan van alle in het toepassingsbereik genoemde goederen. Er wordt daarom nader gespecificeerd dat het eindonderzoek bodem niet hoeft plaats te vinden na het opslaan van vermestende goederen.

Onderdelen WZ tot en met XE (artikelen 4.1057 tot en met 4.1061 Bal)

Zie voor de toelichting op de wijzigingen de toelichting bij de wijziging van de artikelen 4.370, 4.373, 4.374 en 4.375 Bal bij dit besluit.

Voorgesteld wordt de inhoud van artikel 4.1058 te verplaatsen naar artikel 4.1057, zodat de volgorde van de soort goederen (bijvoorbeeld lekkend of uitlogend) in de hele paragraaf gelijk is. Aan artikel 4.1057 worden vermestende goederen toegevoegd. Zowel het afvalwater afkomstig van goederen ingedeeld in bijlage VII als lekkende stoffen als goederen ingedeeld in bijlage VII als vermestende stoffen moet worden geloosd in een vuilwaterriool.

Artikel 4.1058 betreft niet alle goederen waaruit stoffen kunnen uitlogen, maar uitlogende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel B.

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' in artikel 4.1059 wordt dat hersteld.

Onderdelen XF en XG (artikelen 4.1063 en 4.1064 Bal)

Deze artikelen worden aangepast naar aanleiding van de voorgestelde wijziging van het toepassingsbereik van de paragraaf.

Onderdeel XH (artikel 4.1064a (nieuw) Bal)

Er wordt een nieuw artikel toegevoegd waarin wordt opgenomen dat het opslaan van vermistende goederen, ingedeeld in bijlage VII, deel C, boven een aaneengesloten bodemvoorziening moet gebeuren.

Onderdelen XI tot en met XM en XO (artikelen 4.1067, 4.1068, 4.1069, 4.1070, 4.1071 en 4.1073 Bal)

Het gaat hier om wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel XN (artikel 4.1072 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel XP (artikel 4.1073a (nieuw) Bal)

Aan de paragraaf is een artikel toegevoegd waarin een termijn wordt gesteld aan de opslag van goederen die afvalstoffen zijn. Het artikel geldt voor alle categorieën van goederen die onder de paragraaf vallen, dus zowel voor goederen ingedeeld in een stuifklasse, lekkende goederen, uitlogende goederen of vermistende goederen. In het tweede lid zijn goederen opgenomen waarvoor een termijn geldt van één jaar. Het gaat hierbij om goederen die volgens het Landelijk afvalbeheerplan moeten worden gestort of verbrand (als vorm van verwijdering). Ook voor vermistende goederen geldt een maximale opslagtermijn van een jaar, omdat het hier vaak gaat om afvalstoffen die kunnen bederven. Deze regel is niet voldoende om geurhinder in alle gevallen te voorkomen. Daarvoor kan het nodig zijn om de goederen sneller af te voeren of in gesloten containers op te slaan. Dit valt in principe onder de zorgplicht, en kan wanneer nodig in maatwerkvoorschriften worden uitgewerkt.

Onderdeel XR (artikel 4.1075 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel XS (artikel 4.1076 Bal)

Onderdeel b vervalt omdat in paragraaf 4.105 geen artikelen staan die een bepaalde bodembeschermende voorziening verplicht stellen.

Onderdeel XT (artikel 4.1100 bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel XU (artikel 4.1101 Bal)

Bij de afstanden in het Bal is als uitgangspunt genomen dat deze gelden tot de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht (zie voor een toelichting daarop paragraaf 4.8.2 van het algemene deel van de nota van toelichting bij het Bal, Staatsblad 2018, nr. 293). Voor de meeste

milieubelastende activiteiten werkt dat uitgangspunt goed. Over de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, moeten gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag en bij een melding (voor het begin van de activiteit) moeten de coördinaten worden verstrekt van de risicobron. Uit deze gegevens kan het bevoegd gezag afleiden of aan de gestelde veiligheidsafstanden wordt voldaan.

Deze systematiek werkt niet altijd goed bij milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in afdeling 3.2 (de bedrijfstakoverstijgende activiteiten). Als zo'n milieubelastende activiteit wordt verricht op een locatie waar een andere milieubelastende activiteit wordt verricht dan zal de begrenzing van de locatie vaak wel bekend zijn. Denk bijvoorbeeld aan een parkeerplaats op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Over de begrenzing van de locatie waarop zich een opslag- en transportbedrijf bevindt zijn aan het bevoegd gezag gegevens en bescheiden verstrekt op grond van artikel 3.288 Bal. Uit artikel 3.285 Bal vloeit voort dat onder de aanwijzing (het opslag- en transportbedrijf) ook het parkeren van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen op dezelfde locatie valt.

Bij een bedrijf als een opslag- en transportbedrijf werkt het dus goed. Anders is het als het gaat om locaties waarop zelfstandige activiteiten als bedoeld in afdeling 3.2 worden verricht die geen onderdeel uitmaken van een andere milieubelastende activiteit. Het laten gelden van een afstand tot de begrenzing van zo'n locatie levert daardoor geen duidelijke regel op. Om die reden is besloten om de afstanden tot de begrenzing van de locatie alleen te laten gelden als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 de activiteit omvat. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij het opstellen van voertuigen, opleggers of aanhangers met gevaarlijke stoffen op een locatie waar zich een opslag- en transportbedrijf bevindt. Als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 niet de activiteit, bedoeld in artikel 4.1099, omvat dan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het nieuwe onderdeel b dat wordt toegevoegd aan het eerste lid.

De redactie van het tweede lid (nieuw), derde lid (oud) wordt gewijzigd maar de betekenis van dat lid blijft hetzelfde. Als aan een van de genoemde voorwaarden wordt voldaan kan worden afgeweken van de hoofdregel dat de afstand binnen de begrenzing van de locatie blijft waarop de activiteit wordt verricht. De uitzondering die was opgenomen in het tweede lid is toegevoegd aan het eerste lid, onder a.

Vanwege de wijzigingen in het eerste lid wordt de redactie van het derde en vierde lid (nieuw), vierde en vijfde lid (oud) gewijzigd.

Onderdeel XV (artikel 4.1103a (nieuw) Bal)

Volgens het voorheen geldende recht golden de veiligheidsafstanden tot beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Met het omgevingsveiligheidsbeleid is op grond van de Omgevingswet geregeld dat degene die een activiteit verricht, die activiteit zo moet positioneren dat de afstand binnen de begrenzing blijft van de locatie waar de activiteit wordt verricht (zie paragraaf 4.8.2 van de nota van toelichting bij het Bal, Stb. 2018, 293). De nieuwe regels leveren een aanscherping op van de verplichtingen die voorheen golden. Om bedrijven die de activiteiten op het moment van inwerkingtreding van de wet al rechtmatig uitvoerden niet in de uitvoering daarvan te beperken, voorziet dit artikel in overgangsrecht. Als aan de genoemde voorwaarde wordt voldaan gelden de afstanden niet tot de begrenzing van de locatie maar tot de buiten die begrenzing toegelaten beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties. Als de aard en omvang van de activiteit wijzigt na inwerkingtreding van de wet vervalt het overgangsrecht. Van een wijziging is sprake als de aard en omvang wijzigt ten opzichte van de situatie ten tijde van de laatste (wijzigings)melding die voor inwerkingtreding van de wet is gedaan.

Deze uitzondering werkt ook door naar het Bkl. Op grond van artikel 5.7 van dat besluit moet in een omgevingsplan een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht worden genomen van ten hoogste 1 op de 1.000.000 per jaar voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Op grond van artikel 5.11 Bkl moet in een omgevingsplan rekening worden gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Aan die grenswaarde en standaardwaarde wordt in ieder geval voldaan als de afstanden in bijlage VII bij het Bkl in acht worden genomen. In die bijlage wordt in onderdeel A, onder 12, voor de afstand voor het plaatsgebonden risico verwezen naar artikel 4.1101, eerste lid, Bal. Daarbij wordt aangegeven dat die afstand van toepassing is *voor zover het tweede lid van dat artikel geldt*. Uit de cursief weergegeven zinsnede volgt de doorwerking van het overgangsrecht van artikel 4.1103a naar het Bkl. Door het buiten toepassing verklaren van artikel 4.1101, eerste lid, aanhef en onder a, geldt namelijk het tweede lid van dat artikel.

Onderdelen XW en XX (§ 4.107 en artikel 4.1104 Bal)

In de titel van paragraaf 4.107 en artikel 4.1104 wordt de term 'schepen' vervangen door 'vaartuigen of drijvende werktuigen'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van de titel en het toepassingsbereik verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder het toepassingsbereik van deze paragraaf vallen.

Onderdeel XY (artikel 4.1105 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdelen XZ en YA (artikelen 4.1106 en 4.1107 Bal)

De wijzigingen in deze artikelen houden verband met de wijziging in artikel 4.1104.

Onderdeel YB (artikel 4.1109 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel YC (artikel 4.1110 Bal)

In het eerste lid wordt geregeld om welk onderdeel van de specifieke zorgplicht het gaat, namelijk het treffen van alle passende maatregelen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de wet.

Onderdeel YD tot en met YF (artikelen 4.1112, 4.1113 en 4.1115 Bal)

Het gaat hier om wetstechnische aanpassingen.

Onderdeel YG (artikel 4.1116 Bal)

De wijziging in artikel 4.1116 komt voort uit een wijziging van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw,⁸ waarmee een meldingsplicht is ingevoerd en algemene regels zijn gaan gelden voor het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een mobiele installatie (in het Besluit activiteiten leefomgeving: een verplaatsbaar mijnbouwwerk). De regels van deze paragraaf, die een omzetting vormen van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw, worden daarom ook van toepassing verklaard op het stimuleren van een voorkomen via een boorgat met een verplaatsbaar

---

⁸ Besluit van 6 maart 2017, houdende wijziging van het Besluit omgevingsrecht, het Besluit milieueffectrapportage en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw (vergunning aanleg boorgat), Stb. 2017, 114.

mijnbouwwerk. Het stimuleren van een voorkomen, ook wel reservoir genoemd, heeft tot doel de productie van onder meer delfstoffen te verhogen door de doorstroombaarheid van het reservoir te verbeteren, zodat de delfstof vanuit het reservoir naar de put kan stromen.

Onderdeel YH (artikel 4.1117 Bal)

In artikel 4.1117 wordt de melding voor activiteiten met een verplaatsbaar mijnbouwwerk aangepast. Een spoedreparatie zal niet meer gelden als uitzondering voor die melding, omdat de term 'spoedreparatie' onduidelijk bleek en onzekerheid zou kunnen geven over de werking van de melding. Om te voorkomen dat handelen bij een spoedreparatie zonder meer leidt tot overtreding van de meldingsplicht, is deze meldingsplicht vervangen door een informatieplicht. Bij de informatieplicht kan, in tegenstelling tot bij de melding, met een maatwerkvoorschrift worden bepaald dat de termijn korter is dan de genoemde vier weken. Dit zou uitkomst kunnen bieden in gevallen van spoed. Deze werkwijze sluit aan bij de werkwijze die nu in de praktijk wordt toegepast.

Aan het artikel wordt toegevoegd dat de resultaten van een akoestisch onderzoek moeten worden verstrekt als op of binnen een afstand van 300 meter van het boorgat een geluidgevoelig gebouw ligt. Ook moet worden aangegeven welke aantallen transportbewegingen zullen plaatsvinden in de dag-, avond- en nachtperiode. Deze verplichtingen worden overgenomen uit het Besluit algemene regels milieu mijnbouw en gelden, net als in de oude situatie, voor vergunningplichtige en niet-vergunningplichtige verplaatsbare mijnbouwwerken. De resultaten van het akoestische onderzoek en de aantallen transportbewegingen moeten ten minste vier weken voor het begin van de activiteit worden overgelegd. Ook hiermee wordt aangesloten bij de praktijk en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw.

Onderdeel YI (artikel 4.1118 Bal)

Artikel 4.1118 vervalt vanwege de wijziging in artikel 4.1117. Er wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de wijziging van artikel 4.1117.

Onderdeel YJ (artikel 4.1121a (nieuw) en 4.1121b (nieuw) Bal)

Verplaatsbare mijnbouwwerken worden gebruikt bij het aanleggen, aanpassen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat. Deze mijnbouwwerken zijn gedurende een korte periode (2 tot 3 maanden) aaneengesloten aanwezig op een locatie. Gedurende die periode ontstaat geluidhinder, reden dat in de artikelen 18 tot en met 21 van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw regels zijn opgenomen voor het beheersen van dat geluid. Deze zijn per abuis niet overgenomen in de AMvB's onder de Omgevingswet. Met deze aanvulling worden deze regels alsnog omgezet.

De geluidregels uit de artikelen 4.1121a en 4.1121b gelden zowel voor vergunningplichtige als voor niet-vergunningplichtige verplaatsbare mijnbouwwerken.

De instructieregels over geluid uit paragraaf 5.1.4.2 Bkl zijn van toepassing op mijnbouwwerken als bedoeld in artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving, anders dan verplaatsbare mijnbouwwerken. Die instructieregels gelden namelijk niet voor tijdelijke activiteiten, zoals bouw- en sloopectiviteiten en verplaatsbare mijnbouwwerken.

De geluidwaarden voor verplaatsbare mijnbouwwerken zijn in hoofdzaak emissie-eisen, die tot uitdrukking brengen wat met toepassing van de beste beschikbare technieken in beginsel haalbaar is. Ze zijn gebaseerd op de vergunningpraktijk zoals die bestond voor de inwerkingtreding van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw. De emissiewaarden gelden op een afstand van 300 meter vanaf het hart van het verplaatsbare mijnbouwwerk. Deze waarden zeggen iets over het geluid dat een verplaatsbaar mijnbouwwerk mag produceren, onafhankelijk van de immissie op

geluidgevoelige gebouwen. In de praktijk wordt voor een mijnbouwwerk een locatie gezocht op afstand van woningen of andere geluidgevoelige gebouwen, om zo overlast te voorkomen. Soms is het echter niet mogelijk om een geologisch geschikte locatie te vinden waar geen geluidgevoelige gebouwen op of binnen een afstand van 300 meter van het mijnbouwwerk liggen. Ook is het mogelijk dat nieuwe geluidgevoelige gebouwen worden toegelaten in de omgeving van een bestaand mijnbouwwerk, waar later weer werkzaamheden met een verplaatsbaar mijnbouwwerk nodig zijn. Als waarborg gelden voor dat soort gevallen geluidwaarden voor het geluid door verplaatsbare mijnbouwwerken in geluidgevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen. Zo nodig zullen afscherpende maatregelen, zoals het plaatsen van geluidschermen, getroffen worden. De waarden gelden alleen in geluidgevoelige ruimten van een gebouw en niet langer in het hele gebouw, zoals ook al gebruikelijk was voor geluid van andere activiteiten.

In dit artikel wordt, anders dan in artikel 5.61 Bkl, niet geregeld dat de waarden uit de tabel niet van toepassing zijn op een geluidgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een (verplaatsbaar) mijnbouwwerk. Dit komt namelijk in de praktijk niet voor. Als een dergelijke situatie toch ontstaat, kan met een maatwerkvoorschrift bepaald worden dat de waarden niet van toepassing zijn op het geluidgevoelige gebouw dat een functionele binding heeft met het verplaatsbare mijnbouwwerk.

In onderdeel a van het vierde lid wordt geregeld dat de geluidwaarden niet gelden voor een geluidgevoelig gebouw dat nog niet gerealiseerd is. Anders dan in het Bkl, waar de instructieregels zien op de toedeling van functies aan locaties, is het in het Besluit activiteiten leefomgeving niet nodig om bij de regulering van geluid rekening te houden met geluidgevoelige gebouwen die in het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit zijn toegelaten, maar nog niet gerealiseerd zijn.

Onderdeel YK (artikel 4.1122 Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel YL (artikel 4.1123 Bal)

De wijziging van dit artikel is redactioneel van aard en bedoeld om het gebruik van begrippen te uniformeren.

Onderdeel YM (artikel 4.1124 Bal)

Aanvulling 1 (A1) maakt onderdeel uit van de norm NEN-EN 858-1 en dient dan ook niet als aparte norm te worden genoemd. Met het vervallen van 'of NEN-EN 858-1/A1' wordt dat hersteld.

Onderdeel YN (artikel 4.1128 Bal)

Artikel 4.1129 maakt meerdere lozingsroutes mogelijk, waaronder ook lozen op een oppervlaktewaterlichaam. Indien degene die de activiteit verricht kiest voor het lozen op een oppervlaktewaterlichaam is het wenselijk dat een melding van die lozingsactiviteit aan de waterbeheerder plaatsvindt. Bij andere lozingsroutes behoeft geen melding plaats te vinden. Dit is verduidelijkt door aanpassing van het eerste en tweede lid.

Onderdeel YO (artikel 4.1133 Bal)

De wijziging van dit artikel is redactioneel van aard en bedoeld om het gebruik van symbolen en meeteenheden te uniformeren.

Onderdeel YP (artikel 4.1136 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

In artikel 4.1136 vervalt de zinsnede waarin is bepaald dat de melding niet van toepassing is als de activiteit vergunningplichtig is op grond van de omgevingsverordening. De zinsnede gaf onduidelijkheid over de toepassing van de melding bij andere activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving en ten aanzien van overlap met een vergunningplicht op grond van het omgevingsplan, waarbij bewust niet is voorzien in het automatisch terugtreden van de melding bij een overlappende vergunningplicht.

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel YQ (artikel 4.1137 Bal)

In artikel 4.1137 worden wijzigingen aangebracht in onderdeel c en onderdeel f. De wijziging in onderdeel c heeft tot gevolg dat bij het aanleggen van een nieuw bodemenergiesysteem informatie overlegd moet worden waaruit blijkt dat er geen negatieve interferentie zal optreden met nabijgelegen bodemenergiesystemen die eerder zijn vergund of gemeld. Er wordt niet meer expliciet bepaald dat er rekening gehouden moet worden met interferentie systemen die zijn aangelegd, maar waarvoor geen vergunning is verleend of een melding is gedaan. Deze systemen zijn onbekend bij het bevoegd gezag, waardoor het lastig kan zijn voor de initiatiefnemer om rekening te houden met de ligging en werking ervan. Als een nabijgelegen niet-vergund en niet-gemeld bodemenergiesysteem desalniettemin bekend is bij diegene die een nieuw systeem aanlegt, dan kan uit de specifieke zorgplicht volgen dat er alsnog rekening gehouden moet worden met mogelijke interferentie.

In onderdeel f wordt toegevoegd dat de naam en adres van degene die het bodemenergiesysteem ontwerpt, en van degene die de boringen verricht, ook vallen onder de informatieplicht. Het ontwerpen, installeren en verrichten van boringen kan namelijk door verschillende (rechts-)personen worden gedaan.

Onderdelen YR en YS (artikelen 4.1138 en 4.1138a (nieuw) Bal)

De reden dat artikel 4.1138 is gewijzigd en artikel 4.1138a is toegevoegd, is dat informatieplichten in het Bal altijd in separate artikelen worden opgenomen. Vandaar dat de informatieplicht is verplaatst naar artikel 4.1138a.

Onderdeel YT (artikel 4.1139 Bal)

In het gewijzigde artikel 4.1139 is niet langer expliciet bepaald dat er rekening gehouden moet worden met interferentie systemen die zijn aangelegd, maar waarvoor geen vergunning is verleend of een melding is gedaan. Deze systemen zijn onbekend bij het bevoegd gezag, waardoor het lastig kan zijn voor de initiatiefnemer om rekening te houden met de ligging en werking ervan. Als een niet-vergund en niet-gemeld bodemenergiesysteem desalniettemin bekend is bij diegene die een nieuw systeem aanlegt, dan kan uit de specifieke zorgplicht volgen dat er alsnog rekening gehouden moet worden met mogelijke interferentie.

Onderdeel YU (artikel 4.1142 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel YV (artikelen 4.1143 en 4.1144 Bal)

De wijziging van de artikelen 4.1143 en 4.1144 Bal zijn redactioneel van aard en bedoeld om het gebruik van symbolen en meeteenheden te uniformeren.

Onderdeel YW (artikel 4.1147 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel YX (artikel 4.1147a (nieuw) Bal)

In artikel 4.1147a wordt het overgangsrecht opgenomen voor gesloten bodemenergiesystemen die zijn aangelegd vóór 1 juli 2013. Dit overgangsrecht komt voort uit bestaand recht (het Activiteitenbesluit milieubeheer).

Onderdeel YY (artikel 4.1149 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdelen YZ en ZA (artikelen 4.1150 en 4.1150a (nieuw) Bal)

De reden dat artikel 4.1150 is gewijzigd en artikel 4.1150a is toegevoegd, is dat informatieplichten in het Bal altijd in separate artikelen worden opgenomen. Vandaar dat de informatieplicht is verplaatst naar artikel 4.1150a.

Onderdeel ZB (artikel 4.1151 Bal)

In het gewijzigde artikel 4.1151 is niet langer expliciet bepaald dat er rekening gehouden moet worden met interferentie systemen die zijn aangelegd, maar waarvoor geen vergunning is verleend of een melding is gedaan. Deze systemen zijn onbekend bij het bevoegd gezag, waardoor het lastig kan zijn voor de initiatiefnemer om rekening te houden met de ligging en werking ervan. Als een niet-vergund en niet-gemeld bodemenergiesysteem desalniettemin bekend is bij diegene die een nieuw systeem aanlegt, dan kan uit de specifieke zorgplicht volgen dat er alsnog rekening gehouden moet worden met mogelijke interferentie.

Onderdeel ZC (artikel 4.1153 Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting bij deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel ZD (artikelen 4.1154 en 4.1155 Bal)

De wijzigingen van de artikelen 4.1154 en 4.1155 Bal zijn redactioneel van aard en bedoeld om het gebruik van symbolen en meeteenheden te uniformeren.

Onderdeel ZE (artikel 4.1157 Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing.

Onderdeel ZF (artikel 4.1157a (nieuw) Bal)

In artikel 4.1157a wordt het overgangsrecht opgenomen voor open bodemenergiesystemen die zijn vergund en waarbij de aanvraag voor die vergunning is ingediend vóór 1 juli 2013. Dit overgangsrecht komt voort uit bestaand recht (het Waterbesluit).

Onderdeel ZG (artikel 4.1159 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel ZH (artikel 4.1163 Bal)

Omdat aan bijlage I een begripsomschrijving wordt toegevoegd van MP 40-21 vervalt die omschrijving in het eerste lid.

Onderdeel ZI tot en met ZK (artikelen 4.1164, 4.1165 en 4.1168 Bal)

Het begrip 'motorvoertuig' is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving gedefinieerd aan de hand van de vervoersregelgeving en heeft consequenties voor de kentekenplicht en de vraag welke transportmiddelen op de openbare weg zijn toegelaten. Deze definitie heeft het Besluit activiteiten leefomgeving nodig bij het stellen van regels over autodemontage, waar het (doorhalen van het) kenteken een belangrijke rol speelt. Voor activiteiten zoals onderhoud, wassen of tanken is de vervoersregelgeving niet relevant en is bewust gekozen voor andere termen.

Activiteiten zoals onderhoud, wassen of tanken zijn alleen voldoende relevant om als milieubelastende activiteit onder het Besluit activiteiten leefomgeving te vallen als het gaat om *gemotoriseerde* vervoermiddelen.

Het begrip 'werktuig' heeft een brede betekenis in het Besluit activiteiten leefomgeving. Ook gereedschap en apparatuur vallen daaronder. Om die reden vervallen 'mobiele apparatuur' en 'apparaten'.

Onderdeel ZL (artikel 4.1171 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid van artikel 4.1171 Bal wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel c vervalt omdat een munitie-QRA alleen opgesteld hoeft te worden als stoffen of voorwerpen van ADR-klasse 1.1 of 1.2 worden opgeslagen of bewerkt of als er sprake is van meer dan 50 kg NEM in stoffen of voorwerpen van ADR-klasse 1.3. In die situaties is er sprake van een vergunningplichtige activiteit op grond van artikel 3.332 van het Bal en moet een munitie-QRA worden verstrekt bij een aanvraag om een omgevingsvergunning. Bovendien is een melding dan niet verplicht op grond van artikel 4.1171, vierde lid, van het Bal.

Onderdelen ZM tot en met ZO, ZQ en ZR (artikelen 4.1172, 4.1173, 4.1174 en 4.1177 tot en met 4.1180 Bal)

Omdat aan bijlage I de begripsomschrijvingen worden toegevoegd van MP 40-21 en MP 40-30 vervallen die omschrijvingen in deze artikelen.

In artikel 4.1174, onder b en c, worden de verwijzingen naar PGS 15 gewijzigd in verwijzingen naar PGS 32 omdat de PGS 15 niet van toepassing is op het opslaan van explosieven. De PGS 32 is daarop wel van toepassing en bevat specifieke voorschriften voor brandveiligheidsopslagkasten.

Onderdeel ZP (artikel 4.1176 Bal)

Voor de toelichting over het toevoegen van "milieubelastende" in het eerste lid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.164 Bal.

Onderdeel ZU (afdeling 5.1 Bal)

Het gaat hier om een taalkundige verbetering van het opschrift.

Onderdeel ZV (artikelen 5.3 en 5.6 Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

Onderdeel ZW (§ 5.2.3 (nieuw) Bal)

De nieuwe paragraaf 5.2.3 geeft uitvoering aan de verplichting van de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie uit de richtlijn energie-efficiëntie. Dit onderdeel van de richtlijn is eerder geïmplementeerd via de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie. Veel elementen van de kosten-batenanalyse worden ingekleurd door de richtlijn energie-efficiëntie. De kosten-batenanalyse en de verhouding tot de richtlijn wordt hieronder nader toegelicht. Voor verdere toelichting op het omzetten van de richtlijn energie-efficiëntie in het algemeen wordt verwezen naar de paragraaf 2.7 van het algemeen deel over het Besluit activiteiten leefomgeving van deze nota van toelichting.

Artikel 5.7a (nieuw) Bal

In artikel 5.7a wordt bepaald in welke gevallen er voorafgaand aan het oprichten of ingrijpend renoveren van een stookinstallatie een kosten-batenanalyse energie-efficiëntie moet worden uitgevoerd. Van ingrijpende renovatie is volgens de richtlijn energie-efficiëntie sprake als de kosten voor die renovatie hoger liggen dan 50% van een nieuwe, vergelijkbare installatie of andere eenheid.

In de analyse moet onder andere gekeken worden naar het functioneren van de stookinstallatie als hoogrenderende warmtekrachtkoppeling. Het begrip 'hoogrenderende warmtekrachtkoppeling' wordt ingekleurd door de richtlijn energie-efficiëntie, bijlage II. Als de stookinstallatie restwarmte produceert op een bruikbare temperatuur, moet bovendien gekeken worden of die restwarmte kan worden ingezet op andere plekken waar een economisch aantoonbare vraag naar warmte is. Ook het begrip 'economisch aantoonbare vraag' is vastgelegd in de richtlijn energie-efficiëntie: een vraag die de behoefte aan verwarming of verkoeling niet overstijgt en waaraan anders onder de marktvoorwaarden zou worden voldaan door andere processen van energieopwekking dan warmtekrachtkoppeling.

Artikel 5.7b (nieuw) Bal

Bij het oprichten of ingrijpend renoveren van een warmtenet of koudenet of van een stookinstallatie in een dergelijke net, zal op grond van artikel 5.7b een kosten-batenanalyse worden uitgevoerd. De definities van 'warmtenet' en 'koudenet' worden opgenomen in Bijlage I van het Besluit activiteiten leefomgeving. Met het formuleren van de definities is aansluiting gezocht bij begrippen uit de Warmtewet en de Wet implementatie EU-richtlijnen energie-efficiëntie, zodat de begrippen uit de richtlijn op dezelfde wijze worden uitgelegd in het Besluit activiteiten leefomgeving als in andere nationale implementatieregeling.

Artikel 5.7c (nieuw) Bal

Bij het opstellen van een kosten-batenanalyse zullen de beginselen uit de richtlijn energie-efficiëntie in acht moeten worden genomen. Daarnaast zal de Omgevingsregeling regels bevatten over de wijze waarop kosten-efficiëntie berekend kan worden. De regels in de ministeriële regeling komen voort uit de Activiteitenregeling milieubeheer, die reeds gebruikt worden voor het uitvoeren van de kosten-batenanalyse.

Artikel 5.7d (nieuw) Bal

In artikel 5.7d worden de uitzonderingen opgenomen op de plicht om een kosten-batenanalyse uit te voeren. Deze uitzonderingen volgen uit de richtlijn energie-efficiëntie en het huidige nationale recht waarin de richtlijn is geïmplementeerd. Op twee punten wijkt het Besluit activiteiten

leefomgeving af van het huidige recht: de uitzondering voor Kernenergiewet-inrichtingen en de voorlopige analyse die onder huidig (nationaal) recht gedaan kan worden in plaats van de kosten-batenanalyse. De eerste uitzondering is niet opgenomen, omdat de Kernenergiewet die specifieke inrichtingen uitputtend al regelt, waardoor het Besluit activiteiten leefomgeving op dit onderdeel niet van toepassing is. Nu het besluit niet van toepassing zal zijn, is het regelen van een uitzondering ook niet nodig.

Ten tweede komt de voorlopige analyse als instrument niet terug in het Besluit activiteiten leefomgeving. De voorlopige analyse heeft in het huidig recht tot doel om te dienen als een 'quick scan' die vooraf gaat aan de kosten-batenanalyse: als uit de voorlopige analyse volgt dat de kosten-batenanalyse vermoedelijk niet positief zal uitvallen, hoeft het bedrijf de kosten-batenanalyse niet meer uit te voeren. Het doel hiervan is het tegengaan van administratieve lasten.⁹

De voorlopige analyse blijkt als instrument in de praktijk niet te leiden tot de beoogde doelen. Ten eerste is de voorlopige analyse op inhoudelijke punten ingehaald door maatschappelijke en technologische ontwikkelingen, waardoor de voorlopige analyse de functie van een 'quick scan' niet meer goed kan vervullen. De uitkomsten van de voorlopige analyse doen geen recht aan hetgeen in de praktijk mogelijk is om restwarmte op een energie-efficiënte manier in te zetten. Daarnaast lijkt de voorlopige analyse niet de lastenreductie te kunnen brengen die was beoogd. De voorlopige analyse zorgt in de praktijk voor onduidelijkheid, en die onduidelijkheid kan ertoe leiden dat procedures juist meer tijd kosten dan gewenst. Daarnaast kan de voorlopige analyse onbedoeld leiden tot meer administratieve lasten, omdat de voorlopige analyse en de kosten-batenanalyse los van elkaar zijn vormgegeven in de wetgeving. Als de voorlopige analyse naar oordeel van het bevoegd gezag niet voldoende aannemelijk maakt dat de kosten-batenanalyse positief zal uitvallen, dan zal het bedrijf alsnog een kosten-batenanalyse moet opstellen. In die gevallen zal het bedrijf dus uiteindelijk twee analyses moeten opstellen, die beiden door het bevoegd gezag beoordeeld moeten worden, met extra lasten voor het bedrijf als gevolg.

Op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving dient direct te worden over gegaan op het maken van de kosten-batenanalyse; de voorlopige analyse komt dus als 'tussenstap' niet meer terug. Om de administratieve lasten te beperken, zal er door middel van de ministeriële regeling en een handleiding duidelijkheid gegeven worden over de inhoud van de kosten-batenanalyse. Aan de hand van die extra informatie en regels kan de kosten-batenanalyse zo efficiënt mogelijk worden uitgevoerd. De lastenreductie die werd beoogd met de introductie van de voorlopige analyse kan zo alsnog worden bereikt.

Artikel 5.7e (nieuw) Bal

Ten minste 4 weken voor het begin van de milieubelastende activiteit waarvoor de kosten-batenanalyse wordt uitgevoerd, zal deze moeten worden toegestuurd aan het bevoegd gezag. Deze termijn komt overeen met de termijn in het huidige recht.

Artikel 5.7f (nieuw) Bal

Artikel 5.7f beperkt de mogelijkheid om maatwerk te stellen ten aanzien van de kosten-batenanalyse. De beperkingen voort uit het Europese recht: de richtlijn staat geen andere versoepeling van de regels toe naast de uitzonderingen die al zijn opgenomen in artikel 5.7d. Het is voor het bevoegd gezag wel mogelijk om – binnen de kaders van het Besluit activiteiten leefomgeving – strengere regels te stellen, bijvoorbeeld ter uitvoering van artikel 14, zevende lid, van de richtlijn energie-efficiëntie.

Onderdeel ZX (artikel 5.15 Bal)

---

⁹ Stcrt. 15 juli 2015, nr. 20036, p. 6 (Toelichting bij de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie).

Artikel 5.15 wordt aangepast om beter aan te sluiten bij het complementaire artikel in het Bbl (artikel 3.84). Tegelijkertijd wordt artikel 3.84 Bbl aangepast om beter aan te sluiten op artikel 5.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 3.84 Bbl zijn na wijziging elkaar uitsluitende bepalingen; de gebouw gebonden energiebesparende maatregelen worden geheel geregeld via het Bbl, de overige energiebesparende maatregelen binnen het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor toepassing van artikel 5.15 Besluit activiteiten leefomgeving dient wel aangesloten te worden bij de reikwijdte van de milieubelastende activiteiten waarvoor de module voor energiebesparing is aangezet.

Onderdeel ZY (artikel 5.16 Bal)

Artikel 5.16 wordt aangepast om beter aan te sluiten bij de voorheen uit artikel 2.15 Activiteitenbesluit milieubeheer volgende energiebesparingsplicht en de maatwerk mogelijkheden die dat artikel bood. In het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit wordt nader uiteengezet waarom hiertoe is besloten en hoe dit zich verhoudt tot het wijzigingsspoor voor het Klimaatakkoord.

Onderdeel ZZ (artikel 5.17 Bal)

Het doel van het gewijzigde artikel 5.17 is te voorkomen dat de module voor energiebesparing onbedoeld van toepassing wordt op milieubelastende activiteiten die onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht vergunningplichtig waren. Voor dergelijke activiteiten gold voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit evenmin een energiebesparingsplicht. Dit omdat artikel 2.15 Activiteitenbesluit milieubeheer niet van toepassing was op zogenoemde inrichtingen type C. Ook onder het Besluit activiteiten leefomgeving is de module voor energiebesparing niet van toepassing op deze activiteiten, ook niet wanneer deze onder het Besluit activiteiten leefomgeving gedeeltelijk vergunningvrij zijn. Dit omdat ervoor gekozen is bij het van toepassing verklaren van de module zo veel mogelijk aan te sluiten bij de regels die golden voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit. Mocht blijken dat de module in bepaalde gevallen toch van toepassing is op vergunningplichtige activiteiten, dan schuift artikel 5.17 de module weer terzijde.

Onderdeel AAA (artikel 5.17a Bal (nieuw))

Met het nieuwe artikel 5.17a wordt verduidelijkt dat de module Bodembeschermende voorzieningen (paragraaf 5.4.2) alleen van toepassing is als in een paragraaf in hoofdstuk 4 een bodembeschermende voorziening is voorgeschreven voor een bepaalde activiteit. De artikelen in paragraaf 5.4.2 bevatten zelf dan ook geen verplichting om een bodembeschermende voorziening toe te passen. Deze paragraaf geeft alleen extra eisen aan bodembeschermende voorzieningen die in hoofdstuk 4 zijn voorgeschreven. Als in hoofdstuk 4 bijvoorbeeld is geregeld dat een bepaalde activiteit boven of in een lekbak moet worden verricht, geeft artikel 5.18 aanvullende eisen waaraan de lekbak moet voldoen.

Onderdeel AAC (artikel 5.18a Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.919a (nieuw) Bal dat bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel AAD (artikel 5.19 Bal)

Voor een toelichting op de wijziging in het tweede lid wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.509 Bal bij dit besluit.

De wijzigingen in het derde en vierde lid zijn redactioneel van aard.

In het vijfde lid wordt 'erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 7700' vervangen door 'certificaat voor BRL SIKB 7700 verstrekt door een certificatie instantie met een accreditatie volgens NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor die BRL'. De reden hiervoor is dat het repareren (herstellen) van een vloeistofdichte bodemvoorziening geen werkzaamheid is waarvoor een erkenning bodemkwaliteit kan worden verkregen op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Uit het vijfde lid volgt dat na reparatie van een vloeistofdichte bodemvoorziening of vuilwaterriool, het deel dat is gerepareerd opnieuw beoordeeld en goedgekeurd moet worden door een inspectie instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 6700. Die beoordeling en goedkeuring van het gerepareerde deel kan achterwege blijven als de reparatie is verricht door een voor BRL SIKB 7700 gecertificeerde onderneming.

Onderdeel AAE (artikel 5.20 Bal)

Onderdeel b vervalt omdat artikel 2.22 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval) al voorziet in een adequate regeling voor incidenten met bodembedreigende stoffen. Op grond van artikel 2.22, onder d, moet aan het bevoegd gezag al informatie worden verstrekt over de maatregelen die zijn getroffen of worden overwogen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen. Het opnemen van gegevens daarover in het logboek heeft geen toegevoegde waarde. De wijzigingen in de aanhef van artikel 5.20 zijn redactioneel van aard.

Onderdeel AAF (artikel 5.21 Bal)

Dit artikel vervalt omdat artikel 5.20 al voorziet in een bewaarverplichting voor een groot deel van de genoemde gegevens. Het eerste lid is bovendien bij nader inzien te ruim gesteld en veelal overbodig omdat het vanzelfsprekend is dat bepaalde gegevens worden bewaard om aan te tonen dat aan de verplichtingen wordt voldaan (resultaten van keuringen, certificaten etc.). Een bewaarverplichting is dan ook overbodig. Aan de paragrafen met regels over het opslaan van vloeistoffen in opslagtanks zijn de relevante onderdelen van het eerste lid toegevoegd. Het gaat erom dat resultaten van enkele specifieke jaarlijkse controles en keuringen ten minste drie jaar worden bewaard. Daabij gaat het niet om gegevens die op grond van artikel 5.20 moeten worden opgenomen in een logboek. Het derde lid vervalt omdat een eindonderzoek bodem niets te maken heeft met het onderwerp van deze paragraaf (bodembeschermende voorzieningen).

Onderdeel AAG (artikel 5.22 Bal)

Omdat de datum van inwerkingtreding van de wet is verschoven wordt de overgangstermijn in dit artikel ook verschoven.

Onderdeel AAH (artikel 5.25 Bal)

In het eerste lid van artikel 5.25 is naast het oogmerk 'beschermen van de gezondheid' het oogmerk 'beschermen van het milieu' toegevoegd. Het uitsluitend vermelden van de gezondheid als oogmerk zou tot het misverstand kunnen leiden, dat op locaties waar zich normaal gesproken geen mensen bevinden, de concentratie van zeer zorgwekkende stoffen de grenswaarde wél mag overschrijden. Dat is niet beoogd. Ook het belang van de bescherming van het milieu speelt een rol, en brengt met zich mee dat ook op locaties waar zich normaal gesproken geen mensen bevinden de grenswaarde niet mag worden overschreden.

Verder is een derde lid toegevoegd aan artikel 5.25. Hieruit volgt dat de immissiegrenswaarden van tabel 5.25 niet van toepassing zijn op het exploiteren van een mijnbouwinstallatie. De reden hiervoor is dat bij emissies boven een oppervlaktewater individueel naar de immissie moet worden gekeken. Het koppelen van de algemene immissienormen van artikel 5.25 aan het begrip leefmilieu boven het oppervlaktewater is minder opportuun, gelet op de wijze waarop effecten bij depositie op oppervlaktewater optreden.

Onderdeel AAI (tabel 5.25 Bal)

Aan tabel 5.25 zijn enkele zeer zorgwekkende stoffen en immissiegrenswaarden toegevoegd conform de regelgeving die gold voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit.

Onderdeel AAK (artikel 5.27 Bal)

Ter verduidelijking is de term 'BBT-conclusies' vervangen door een omschrijving die is gebaseerd op de in het Bkl opgenomen definitie van vornoemde term. Daarnaast is geëxpliciteerd dat als op grond van hoofdstuk 4 van het Bal emissiegrenswaarden gelden, dat deze dan voortgaan op de uit paragraaf 5.4.4 (Emissies in de lucht) volgende emissiegrenswaarden.

Onderdeel AAL (artikel 5.30 Bal)

Aan artikel 5.30 is een derde lid toegevoegd. Hieruit volgt dat de emissiegrenswaarden van tabel 5.30 niet van toepassing zijn op het exploiteren van een mijnbouwinstallatie. De reden hiervoor is dat emissies boven een oppervlaktewater individueel moeten worden beoordeeld.

Onderdeel AAM (tabel 5.30 Bal)

Per abuis staat bij de emissiegrenswaarde voor de stofklasse S/So vermeld dat het gaat om de emissiegrenswaarde in mg/Nm. Dit wordt gewijzigd in mg/Nm³.

Onderdeel AAN (artikel 5.31 Bal)

De wijzigingen van artikel 5.31 zijn redactioneel van aard.

Onderdeel AAO (artikel 5.33 Bal)

De verwijzing naar een norm klopte niet. De juiste aanduiding is 'NEN-EN-ISO/IEC 17025' en niet 'NEN-EN-ISO 17025'.

Onderdeel AAP (artikel 5.38a Bal)

Op grond van artikel 5.38a gelden tot één jaar na inwerkingtreding van dit besluit de in artikel 5.30 opgenomen emissiegrenswaarden en ondergrenzen niet. In die periode gelden de emissiegrenswaarden en ondergrenzen die in bijlage VIII zijn opgenomen.

Onderdeel AAQ (artikel 6.1 Bal)

In het eerste lid van artikel 6.1 wordt een onderdeel toegevoegd, waarmee het hoofdstuk mede van toepassing wordt op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk. Deze toevoeging hangt samen met de regels over beperkingengebieden rondom mijnbouwinstallaties in de nieuwe paragraaf 6.2.7a. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij die paragraaf.

Onderdeel AAR (artikel 6.2 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de oogmerken van rijksregels over wateractiviteiten in artikel 4.23 van de wet aangepast. De zinsnede over op grond van de wet aan watersystemen toegekende functies wordt geschrapt, onder meer omdat dit onbedoeld tot een beperking leidt van de mogelijkheden om bij het stellen van maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften rekening te houden met feitelijk aanwezige functies, die niet op grond van de wet aan een watersysteem zijn toegekend. Deze wijziging wordt overgenomen in artikel 6.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

In het nieuwe vierde lid van artikel 6.2 zijn de oogmerken vastgelegd voor de regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in een waterstaatswerk. Deze toevoeging hangt samen met de regels over beperkingengebieden rondom mijnbouwinstallaties in de nieuwe paragraaf 6.2.7a. De oogmerken voor de regels volgen uit de artikelen 4.26 en 5.28 van de wet.

Onderdeel AAS (artikel 6.4 Bal)

In de nieuwe paragraaf 6.2.7a worden regels opgenomen over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie. Het bevoegd gezag voor deze activiteiten is, na wijziging van artikel 6.4, de Minister van Economische Zaken en Klimaat.

Onderdeel AAT (artikel 6.6 Bal)

In artikel 6.6, vijfde lid, wordt de specifieke zorgplicht voor mijnbouwlocatieactiviteiten aangepast. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de oogmerken en de strekking van de rijksregels over mijnbouwlocatieactiviteiten in artikel 4.24 van de wet gewijzigd. De specifieke zorgplicht is verbonden met de oogmerken en de strekking die op het niveau van de wet zijn opgenomen, daarom wordt het Besluit activiteiten leefomgeving aangepast op de wijziging in de wet.

Onderdeel AAU (artikel 6.7 Bal) [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met 4.5 van de wet]

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet komt artikel 5.35 van de wet te vervallen en wordt aan de grondslag om maatwerkvoorschriften te kunnen stellen en de grondslag om bij maatwerkvoorschriften te kunnen afwijken van de algemene regels in artikel 4.5 van de wet telkens toegevoegd dat het daarbij ook kan gaan om vergunningvoorschriften. Hiermee wordt het systeem van aanvullen en afwijken van algemene regels verduidelijkt. In verband hiermee wordt in artikel 6.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving de verwijzing naar artikel 5.35 van de wet vervangen door een verwijzing naar artikel 4.5.

Het vijfde lid, onder b, wordt aangevuld door ook de artikelen 8.98 tot en met 8.100 Bkl van overeenkomstige toepassing te verklaren op het stellen van maatwerkvoorschriften over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam. In dit lid waren al alle relevante dwingende bepalingen over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning van de afdelingen 8.5 en 8.9 Bkl van overeenkomstige toepassing verklaard. Ook afdeling 8.10 van dat besluit, over actualisering, wijziging en intrekking van omgevingsvergunningen, bevat echter dwingende bepalingen voor omgevingsvergunningen. Deze bepalingen moeten ook voor maatwerkvoorschriften gelden. Artikel 8.100 Bkl verplicht om een omgevingsvergunning in te trekken als door toepassing van artikel 8.99, tweede lid, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Dit artikel is naar zijn aard alleen van toepassing op maatwerkvoorschriften waarmee de algemene rijksregels worden versoepeld. Het intrekken van een maatwerkvoorschrift dat de algemeen rijksregels aanscherpt, leidt er immers toe dat nog verder wordt afgeweken van het niveau van beste beschikbare technieken.

Naar aanleiding van de consultatiereacties worden verwijzingen naar afdeling 8.3 Omgevingsbesluit toegevoegd. In deze afdeling van het Omgevingsbesluit wordt bepaald bij welke activiteiten financiële zekerheid wordt of kan worden gesteld in vergunningvoorschriften. Met de verwijzingen wordt de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften gelijkgetrokken met de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in vergunningvoorschriften.

Onderdeel AAV (artikel 6.13 Bal)

De wijziging van artikel 6.13, onder c, is redactioneel van aard.

Onderdeel AAW (artikel 6.16 Bal)

In artikel 6.16, derde lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt een verwijzing aangepast vanwege de overgang van 'mijnbouwactiviteit' naar 'mijnbouwlocatieactiviteit'. De mijnbouwlocatieactiviteit is nader toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet¹⁰ en het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Bij de mijnbouwlocatieactiviteit is niet langer de mijnbouwinstallatie het aangrijpingspunt voor algemene regels, maar de locatie die gebruikt wordt voor die mijnbouwinstallatie. Om die reden is de verwijzing in artikel 6.16, derde lid, onder c, niet langer geschikt. Na aanpassing van dit onderdeel wordt volstaan met de aanduiding 'mijnbouwinstallatie', zoals gedefinieerd in de wet.

Onderdeel AAX (artikel 6.17 Bal)

De wijziging in het eerste lid, onder g, is redactioneel van aard. Hiermee wordt aangesloten bij de gebruikelijke volgorde van werkwoorden in dit hoofdstuk.

Onderdeel AAY (artikel 6.23 Bal)

De wijzigingen van artikel 6.23, tweede en derde lid, zijn redactioneel van aard.

Onderdeel AAZ (artikel 6.24 Bal)

De wijziging van artikel 6.24, aanhef, is redactioneel van aard.

Onderdeel ABA (artikel 6.26 Bal)

De actualisering van de NEN-norm voor het meten van stof is een voortzetting van een wijziging van de Activiteitenregeling milieubeheer (consultatieversie 21 november 2018).

Onderdeel ABB (artikel 6.27 Bal)

In het tweede lid wordt de zinsnede "ontgraven of verplaatsen van grond of baggerspecie" vervangen door ontgronden. In de Omgevingswet heeft het begrip ontgrondingsactiviteit dezelfde betekenis als het begrip ontgronden in de Ontgrondingenwet. In beide wetten is afgezien van een definitie van die begrippen. Met dat in gedachten is de formulering in het tweede lid ongewenst, omdat die toch een soort omschrijving van de ontgrondingsactiviteit omvat. Daarom wordt de genoemde zinsnede vervangen door ontgronden.

Onderdeel ABC (artikelen 6.31 en 6.32 Bal)

In artikel 6.31, vierde lid, en 6.32, tweede lid, is abusievelijk de afbakening tussen de meldplicht respectievelijk informatieplicht en de vergunningplicht op grond van artikel 6.30 niet geregeld. Dat wordt met deze wijziging hersteld.

Onderdeel ABD (artikel 6.33 Bal)

In dit artikel wordt de term 'schepen' vervangen door 'vaartuigen of drijvende werktuigen'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de verplichting vallen.

Onderdeel ABE (artikel 6.34 Bal)

---

¹⁰ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 342-344.

De wijziging van artikel 6.34, eerste lid, is redactioneel van aard.

Onderdeel ABF (artikel 6.38 Bal)

De redactie van artikel 6.38 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt aangepast aan het nieuwe artikel 19.0 van de wet, dat wordt geïntroduceerd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Het nieuwe artikel 19.0 biedt de grondslag om in algemene regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1 van de wet onderwerpen aan te wijzen waarvoor het daarbij aangewezen bevoegd gezag bij besluit kan bepalen dat een in die algemene regels genoemde bijzondere omstandigheid zich voordoet. In dat besluit wordt bepaald welke regels gelden in verband met die bijzondere omstandigheid. De regels in het besluit kunnen afwijken van de algemene regels.

In geval van artikel 6.38 wordt die bijzondere omstandigheid gevormd door waterschaarste of dreigende waterschaarste. Bij (dreigende) waterschaarste kan het onttrekken van water uit de rijkswateren de gewenste verdeling van het nog beschikbare water (in lijn met de rangorde van behoeften in artikel 3.14 Bkl) belemmeren. Het bevoegd gezag moet daarom kunnen bepalen dat het onttrekken van water uit de rijkswateren tijdelijk moet worden beperkt of tijdelijk geheel moet worden gestaakt. Dit geldt zowel voor wateronttrekkingsactiviteiten die vergunningplichtig zijn als de activiteiten die zonder vergunning mogen worden verricht.

Het derde lid van dit artikel verduidelijkt dat het besluit kan inhouden dat de activiteit moet worden beperkt of moet worden stopgezet. Het bevoegd gezag bepaalt (in lijn met artikel 19.0 van de wet) op welke locaties en voor welke periode deze beperking of stopzetting geldt.

Onderdeel ABG (artikel 6.39 Bal)

De aanwijzing van de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk wordt uitgebreid met het lozen van afvalwater afkomstig van voedselbereiding met grootkeukenapparatuur. In de praktijk worden de zuiveringsvoorzieningen voor het behandelen van huishoudelijk afvalwater op locatie ook gebruikt voor de behandeling van afvalwaterstromen uit bijvoorbeeld de keukens van restaurants of hotels. Het Activiteitenbesluit milieubeheer stond het lozen van deze afvalwaterstromen via de zuiveringsvoorziening voor het huishoudelijke afvalwater ook toe. Deze lijn wordt voortgezet.

De uitbreiding van de aanwijzing van de lozingsactiviteit geldt niet voor het maken en bewerken van levensmiddelen of voeder waarop paragraaf 4.28 van toepassing is. Die paragraaf is van toepassing bij de voedingsmiddelenindustrie en bevat al bepalingen over het lozen van afvalwater dat daarbij vrijkomt.

Onderdeel ABH (artikel 6.43 Bal)

In het vierde lid wordt toegevoegd dat, als afvalwater afkomstig van voedselbereiding in samenhang met het huishoudelijke afvalwater wordt geloosd, de zuiveringsvoorziening op die extra afvalwaterstroom berekend moet zijn. Hiermee wordt de regeling in het Activiteitenbesluit milieubeheer voortgezet.

Overigens moet het afvalwater afkomstig van voedselbereiding veelal ook worden behandeld met een vetafscheider. Dat vloeit voort uit het toepassen van de beste beschikbare technieken. Die vetafscheider is echter onafhankelijk van de lozingsroute en geldt dus ook voor lozingen op bijvoorbeeld het vuilwaterriool. Het toepassen van de vetafscheider wordt daarom door de gemeente geregeld in het omgevingsplan. De gemeente maakt daarbij de afweging in welke gevallen de vetafscheider achterwege kan blijven (bijvoorbeeld omdat deze bij een kleine omvang van de lozing niet doelmatig is).

Onderdeel ABI (paragraaf 6.2.5 Bal)

Het gaat hier om een wijziging van het opschrift die voortkomt uit de overgang van mijnbouwactiviteit naar mijnbouwlocatieactiviteit.

Onderdeel ABJ (artikel 6.45 Bal)

De wijziging van artikel 6.45 komt voort uit de overgang van mijnbouwactiviteit naar mijnbouwlocatieactiviteit. De mijnbouwlocatieactiviteit wordt verder toegelicht in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet¹¹ en het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel ABK (artikel 6.46 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In artikel 6.46 wordt een vergunningplicht opgenomen voor het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie, die geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt, in een oefen- en schietgebied. Daarnaast wordt een vergunningplicht opgenomen voor het gebruiken van een locatie voor een verkenningsonderzoek mijnbouw in een oefen- en schietgebied. Vergelijkbare vergunningplichten zijn al opgenomen in hoofdstuk 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zulke activiteiten in de Noordzee. Per abuis zijn deze vergunningplichten niet opgenomen ten aanzien van oefen- en schietgebieden in andere oppervlaktewaterlichamen, zoals de Waddenzee. Met deze wijziging wordt daar alsnog in voorzien.

Onderdeel ABL (artikel 6.47 Bal)

De wijziging van artikel 6.47 is redactioneel van aard.

Onderdeel ABM (artikel 6.47a (nieuw) Bal)

Het nieuwe artikel 6.47a vervangt het oude artikel 6.46. Die verplaatsing hangt samen met de inhoudelijke wijziging, te weten een overgang van een melding bij het verkenningsonderzoek naar een informatieplicht. Een plicht tot het overleggen van gegevens en bescheiden sluit beter aan bij artikel 10 van het Mijnbouwbesluit, de voorloper van artikel 6.47a.

Inhoudelijk zijn er ook wijzigingen aangebracht. Deze komen voort uit de wijziging van het Mijnbouwbesluit in het Besluit wijzigingen in verband met het toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). De informatieplicht in het Mijnbouwbesluit is met dat besluit uitgebreid met de gegevens en bescheiden die te vinden zullen zijn in artikel 6.47a, tweede lid, onderdelen e en f. De gegevens en bescheiden moeten bovendien worden overlegd aan de inspecteur-generaal der mijnen, in plaats van aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat.

Onderdeel ABN (artikelen 6.48a (nieuw) en 6.48b (nieuw) Bal)

Het nieuwe artikel 6.48a bevat regels over het gebruik van trillingen bij een verkenningsonderzoek. Deze regels waren eerder opgenomen in het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling en zijn ook nu nog gesteld om een storend geluidseffect op zeezoogdieren te voorkomen.

Het nieuwe artikel 6.48b is de opvolger van artikel 10, vierde lid, van het Mijnbouwbesluit, en regelt dat toezichthouders moeten worden vervoerd naar de plek waar een verkenningsonderzoek wordt uitgevoerd of is gepland, door diegene die het verkenningsonderzoek uitvoert. Het vierde lid van artikel 10 Mijnbouwbesluit is toegevoegd met het Besluit wijzigingen in verband met toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). De grondslag voor de vervallen bepaling in het Mijnbouwbesluit en het nieuwe artikel 6.48b Bal is artikel 130 van de Mijnbouwwet.

Onderdeel ABO (artikel 6.52 Bal)

---

¹¹ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 342-344.

De verwijzing naar de PRTR-verordening is vervangen door een zelfstandig leesbaar criterium. Dit heeft geen inhoudelijke gevolgen.

Onderdeel ABP (§ 6.2.7.1 (nieuw) Bal)

Paragraaf 6.2.7 wordt aangevuld met een aantal algemene regels over lozingsactiviteiten op rijkswater. Ook met het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zullen in deze paragraaf enkele aanvullende algemene regels over dergelijke lozingsactiviteiten worden opgenomen. De paragraaf dreigt daardoor onoverzichtelijk te worden. Daarom wordt een onderverdeling in paragrafen aangebracht.

Onderdeel ABQ (artikel 6.55 Bal)

In dit artikel wordt de term 'schepen' vervangen door 'vaartuigen of drijvende werktuigen'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de aanwijzing van de vergunningplicht in het eerste lid vallen en onder de uitzondering in het tweede lid. Verder wordt de uitzondering op de vergunningplicht voor lozingen bij calamiteitenoefeningen van het vierde lid verplaatst naar het eerste lid en wordt een aanvullende uitzondering opgenomen voor lozingen van afvalwater afkomstig van graven en saneringen. Inhoudelijke regels over die laatste lozingen zullen via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet worden opgenomen in de gereserveerde paragraaf 6.2.7.5. Met de term "afvalwater afkomstig van graven en saneringen" wordt aangesloten bij de titels van de paragrafen 4.119 tot en met 4.121. In het verleden werd voor het afvalwater afkomstig van graven in de bodem ook wel de term afvalwater afkomstig van ontwatering gebruikt. Die term sluit minder goed aan bij de genoemde paragraaftitels en wordt daarom niet meer gebruikt voor de aanduiding van afvalwater afkomstig van graven in de bodem. Met de term ontwateren in het eerste lid, onder c, onder 4°, wordt bedoeld op (al dan niet bemalen) drainage zonder dat sprake is van graven in de bodem. Tevens is een foutieve verwijzing hersteld (artikel 3.145 in plaats van artikel 3.144).

Onderdeel ABR (§ 6.2.7.2 (nieuw) Bal)

Voor een toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 6.2.7.1 (nieuw).

Onderdeel ABS (§ 6.2.7.3 (nieuw), § 6.2.7.4 (nieuw), § 6.2.7.5 (nieuw) en § 6.2.7a (nieuw) Bal)

§ 6.2.7.3 (nieuw) en artikelen 6.56a (nieuw) tot en met 6.56d (nieuw) Bal

In verband met het schrappen van de alternatieve lozingsroute voor afvalwater afkomstig van het opslaan van uitlozende goederen (zie de wijziging van de artikelen 4.1054, 4.1058, 4.1060 en 4.1061), wordt deze alternatieve lozingsroute voor lozen op de rijkswateren in deze nieuwe artikelen opgenomen. Het betreft de melding van de lozing in de rijkswateren, de mogelijkheid om dit afvalwater in de rijkswateren te lozen (in afwijking van artikel 4.1058), de toepasselijke emissiegrenswaarden en de bijbehorende meetmethoden. De artikelen zijn inhoudelijk niet gewijzigd.

§ 6.2.7.4 (nieuw) en artikelen 6.56e (nieuw) tot en met 6.56h (nieuw) Bal

Paragraaf 6.2.7.4 bevat algemene regels voor het lozen van afvalwater afkomstig van telen van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas. Artikel 4.795 verplicht om dit afvalwater gelijkmatig te verspreiden over landbouwgronden of te lozen in een vuilwaterriool. Er zijn echter gebieden waar beide lozingsroutes niet mogelijk zijn. Daarom staat artikel 6.56f het lozen van dat afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk toe, in afwijking van artikel 4.795, eerste lid, als er geen vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk beschikbaar is binnen 40 m vanaf

de kadastrale grens. In het Activiteitenbesluit milieubeheer was het lozen in oppervlaktewater onder die omstandigheden ook toegestaan.

De emissiegrenswaarden voor het te lozen afvalwater zijn opgenomen in artikel 6.56g en de bijbehorende meetmethoden in artikel 6.56h. De lozing moet worden gemeld op grond van artikel 6.56e.

§ 6.2.7.5 (nieuw) Bal

Deze paragraaf zal worden ingevuld via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet.

§ 6.2.7a (nieuw) en artikelen 6.56i (nieuw) en 6.56j (nieuw) Bal

De nieuwe paragraaf 6.2.7a stelt regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie in rijkswater. Dergelijke regels zijn al opgenomen in hoofdstuk 7 Bal, voor mijnbouwinstallaties in de Noordzee. Per abuis zijn er geen regels gesteld voor mijnbouwinstallaties in andere oppervlaktewaterlichamen in beheer van het Rijk, zoals de Waddenzee. Dat wordt met deze nieuwe paragraaf gecorrigeerd.

De vergunningplicht voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een mijnbouwinstallatie is de omzetting van artikel 43 van de Mijnbouwwet en implementeert mede artikel 6, zevende lid, van de richtlijn offshore veiligheid.

Onderdeel ABT (artikel 6.57 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de definitie van beperkingengebiedactiviteit in de wet gewijzigd: een beperkingengebiedactiviteit is een activiteit in een beperkingengebied. In de paragrafen 6.2.1 tot en met 6.2.7 zijn verschillende beperkingengebiedactiviteiten benoemd. Artikel 6.57, eerste lid, somt de andere beperkingengebiedactiviteiten op in een beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk. De onderverdeling in dit lid hangt samen met de meld- en informatieplichten in paragraaf 6.2.8. De activiteiten genoemd onder a en b moeten op grond van het gewijzigde artikel 6.60 worden gemeld. Op grond van het gewijzigde artikel 6.61 moeten over dezelfde activiteiten gegevens en bescheiden worden verstrekt. Hiermee wordt bereikt dat de verbreding van het begrip beperkingengebiedactiviteit niet leidt tot een ongewenste toename van het aantal activiteiten waarvoor de meld- en informatieplichten gelden.

De meld- en informatieplichten gaan alleen over activiteiten in relatie tot werkzaamheden, materieel, materialen of vaste substanties. Het is voor het bevoegd gezag van belang dat deze activiteiten worden gemeld en dat daarover gegevens worden verstrekt, omdat deze activiteiten in een beperkingengebied ten koste kunnen gaan van de afvoercapaciteit of het bergend vermogen van het waterstaatswerk.

Bij de andere activiteiten, bedoeld in artikel 6.57, eerste lid, onder c, kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het zich louter ophouden in een beperkingengebied. Van deze activiteit is niet goed denkbaar dat deze ten koste gaat van het functioneren van het waterstaatswerk. Melden en het verstrekken van gegevens en bescheiden is voor dergelijke activiteiten niet nodig. Dit betekent echter niet dat voor deze activiteit geen regels gelden. De specifieke zorgplicht is van toepassing op deze andere activiteiten. Ook kan het bevoegd gezag daarvoor maatwerkvoorschriften stellen.

Uiteraard gaat het hier alleen om die activiteiten waarop de Omgevingswet van toepassing is. Dit volgt uit artikel 1.4 van de wet. Dat artikel bepaalt – kort gezegd – dat de wet niet van toepassing is op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld. Zo worden de ordening van het scheepvaartverkeer en daarbij betrokken belangen uitputtend geregeld in de

scheepvaartverkeerswetgeving. De activiteiten die in die wetgeving uitputtend worden geregeld vallen dus niet onder de wet.

Onderdeel ABU (artikel 6.58 Bal)

De wijziging van artikel 6.58 komt voort uit de wijziging van artikel 6.57. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij die wijziging.

Onderdeel ABV (artikel 6.59 Bal)

De wijziging van artikel 6.59 komt voort uit de wijziging van artikel 6.57. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij die wijziging.

Onderdelen ABW en ABX (artikelen 6.60 en 6.61 Bal)

De wijziging van de artikelen 6.60 en 6.61 komt voort uit de wijziging van artikel 6.57. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij die wijziging.

Onderdeel ABY (artikel 7.1 Bal)

In het tweede lid, onder b, wordt de term 'schepen' vervangen door 'vaartuigen of drijvende werktuigen'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de uitzondering vallen.

Onderdeel ABZ (artikel 7.2 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de oogmerken van rijksregels over wateractiviteiten in artikel 4.23 van de wet aangepast. Artikel 7.2 wordt daarmee in overeenstemming gebracht. De zinsnede in het eerste lid, onder c, over op grond van de wet aan watersystemen toegekende functies wordt geschrapt, onder meer omdat dit onbedoeld tot een beperking leidt van de mogelijkheden om bij het stellen van maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften rekening te houden met feitelijk aanwezige functies, die niet op grond van de wet aan een watersysteem zijn toegekend. In het nieuwe tweede lid is toegevoegd dat de regels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied zijn gesteld met het oog op de doelen van de wet, in plaats van alleen de doelstellingen van het waterbeheer. Een voorbeeld van dit verruimde oogmerk is de regel over waarneming van belang voor de archeologische monumentenzorg.

Onderdeel ACA (artikel 7.4 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel ACB (artikel 7.6 Bal)

In artikel 7.6, zesde en zevende lid (nieuw), wordt de specifieke zorgplicht voor mijnbouwlocatieactiviteiten aangepast. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn de oogmerken en de strekking van de rijksregels over mijnbouwlocatieactiviteiten in artikel 4.24 van de wet gewijzigd. De specifieke zorgplicht is verbonden met de oogmerken en de strekking die op het niveau van de wet zijn opgenomen, daarom is het Bal aangepast op de wijziging in de wet.

Onderdeel ACC (artikel 7.7 Bal) [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met 4.5 van de wet]

In het eerste lid van dit artikel wordt onder meer de verwijzing naar artikel 5.35 van de wet vervangen door een verwijzing naar artikel 4.5 van de wet. Zie voor nadere uitleg over deze wijziging de toelichting bij de wijziging van artikel 2.13 Bal (eerste alinea).

Het vijfde lid, onder c, wordt aangevuld door ook de artikelen 8.98 tot en met 8.100 Bkl van overeenkomstige toepassing te verklaren op het stellen van maatwerkvoorschriften over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam. In dit lid waren al alle relevante dwingende bepalingen over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning van de afdelingen 8.5 en 8.9 Bkl van overeenkomstige toepassing verklaard. Ook afdeling 8.10 van dat besluit, over actualisering, wijziging en intrekking van omgevingsvergunningen, bevat echter dwingende bepalingen voor omgevingsvergunningen. Deze bepalingen moeten ook voor maatwerkvoorschriften gelden. Artikel 8.100 Bkl verplicht om een omgevingsvergunning in te trekken als door toepassing van artikel 8.99, tweede lid, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Dit artikel is naar zijn aard alleen van toepassing op maatwerkvoorschriften waarmee de algemene rijksregels worden versoepeld. Het intrekken van een maatwerkvoorschrift dat de algemeen rijksregels aanscherpt, leidt er immers toe dat nog verder wordt afgeweken van het niveau van beste beschikbare technieken.

Voor stortingsactiviteiten op zee wordt ook artikel 8.99, eerste lid, Bkl van overeenkomstige toepassing verklaard in het vijfde lid, onder d.

Naar aanleiding van de consultatiereacties worden verwijzingen naar afdeling 8.3 Omgevingsbesluit toegevoegd. In deze afdeling van het Omgevingsbesluit wordt bepaald bij welke activiteiten financiële zekerheid wordt of kan worden gesteld in vergunningvoorschriften. Met de verwijzingen wordt de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften gelijkgetrokken met de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in vergunningvoorschriften.

Onderdelen ACD tot en met ACG (artikelen 7.13, 7.16, 7.22 en 7.23 Bal)

Dit zijn wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel ACH (artikel 7.25 Bal)

De actualisering van de NEN-norm voor het meten van stof is een voortzetting van een wijziging van de Activiteitenregeling milieubeheer (consultatieversie 21 november 2018).

Onderdeel ACI (artikel 7.26 Bal)

In het tweede lid wordt de zinsnede 'ontgraven of verplaatsen van grond of baggerspecie' vervangen door 'ontgronden'. In de Omgevingswet heeft het begrip ontgrondingsactiviteit dezelfde betekenis als het begrip ontgronden in de Ontgrondingenwet. In beide wetten is afgezien van een definitie van die begrippen. Met dat in gedachten is de formulering in het tweede lid ongewenst, omdat die toch een soort omschrijving van de ontgrondingsactiviteit omvat. Daarom wordt de genoemde zinsnede vervangen door ontgronden.

Onderdeel ACJ (artikelen 7.31 en 7.36 Bal)

In dit artikel wordt de term 'schepen' vervangen door 'vaartuigen of drijvende werktuigen'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de verplichting vallen.

Onderdelen ACK tot en met ACM (artikelen 7.38, 7.41 en 7.44 Bal)

Het gaat hier om wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel ACN (artikel 7.47 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In het derde lid, onder b, wordt de term 'schip' vervangen door 'vaartuig of drijvend werktuig'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de uitzondering vallen.

Onderdeel ACO (artikel 7.48 Bal)

De aanwijzing van de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk wordt uitgebreid met het lozen van afvalwater afkomstig van voedselbereiding met grootkeukenapparatuur. In de praktijk worden de zuiveringsvoorzieningen voor het behandelen van huishoudelijk afvalwater op locatie ook gebruikt voor de behandeling van afvalwaterstromen uit bijvoorbeeld de keukens van restaurants of hotels. Het Activiteitenbesluit milieubeheer stond het lozen van deze afvalwaterstromen via de zuiveringsvoorziening voor het huishoudelijke afvalwater ook toe. Deze lijn wordt voortgezet.

De uitbreiding van de aanwijzing van de lozingsactiviteit geldt niet voor het maken en bewerken van levensmiddelen of voeder waarop paragraaf 4.28 van toepassing is. Die paragraaf is van toepassing bij de voedingsmiddelenindustrie en bevat al bepalingen over het lozen van afvalwater dat daarbij vrijkomt.

Onderdeel ACP (artikel 7.52 Bal)

In het vierde lid wordt toegevoegd dat, als afvalwater afkomstig van voedselbereiding in samenhang met het huishoudelijke afvalwater wordt geloosd, de zuiveringsvoorziening op die extra afvalwaterstroom berekend moet zijn. Hiermee wordt de regeling in het Activiteitenbesluit milieubeheer voortgezet.

Overigens moet het afvalwater afkomstig van voedselbereiding veelal ook worden behandeld met een vetafscheider. Dat vloeit voort uit het toepassen van de beste beschikbare technieken. Die vetafscheider is echter onafhankelijk van de lozingsroute en geldt dus ook voor lozingen op bijvoorbeeld het vuilwaterriool. Het toepassen van de vetafscheider wordt daarom door de gemeente geregeld in het omgevingsplan. De gemeente maakt daarbij de afweging in welke gevallen de vetafscheider achterwege kan blijven bijvoorbeeld omdat deze bij een kleine omvang van de lozing niet doelmatig is.

Onderdeel ACQ (artikel 7.55 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel ACR (artikel 7.57 Bal)

De verwijzing naar de PRTR-verordening is vervangen door een zelfstandig leesbaar criterium. Dit heeft geen inhoudelijke gevolgen.

Onderdeel ACS (§ 7.2.7.1 Bal)

Paragraaf 7.2.7 wordt aangevuld met een aantal algemene regels over lozingsactiviteiten op rijkswater. Ook met het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zullen in deze paragraaf enkele aanvullende algemene regels over dergelijke lozingsactiviteiten worden opgenomen. De paragraaf dreigt daardoor onoverzichtelijk te worden. Daarom wordt een onderverdeling in paragrafen aangebracht. Paragraaf 7.2.7.5 (lozen bij graven en saneringen) zal worden ingevuld via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet.

Onderdeel ACT (artikel 7.60 Bal) [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In dit artikel wordt de term 'schepen' vervangen door 'vaartuigen of drijvende werktuigen'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de vergunningplicht in het eerste lid en de uitzondering in het tweede

lid vallen. Verder wordt de uitzondering op de vergunningplicht voor lozingen bij calamiteitenoefeningen van het vierde lid verplaatst naar het eerste lid en wordt een aanvullende uitzondering opgenomen voor lozingen van afvalwater afkomstig van graven en saneringen. Inhoudelijke regels over die laatste lozingen zullen via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet worden opgenomen in de gereserveerde paragraaf 7.2.7.5. Met de term "afvalwater afkomstig van graven en saneringen" wordt aangesloten bij de titels van de paragrafen 4.119 tot en met 4.121. In het verleden werd voor het afvalwater afkomstig van graven in de bodem ook wel de term afvalwater afkomstig van ontwatering gebruikt. Die term sluit minder goed aan bij de genoemde paragraaftitels en wordt daarom niet meer gebruikt voor de aanduiding van afvalwater afkomstig van graven in de bodem. Met de term ontwateren in het eerste lid, onder c, onder 4°, wordt bedoeld op (al dan niet bemalen) drainage zonder dat sprake is van graven in de bodem. Tevens is een foutieve verwijzing hersteld (artikel 3.145 in plaats van artikel 3.144).

Onderdeel ACU (§ 7.2.7.2 (nieuw) Bal)

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 7.2.7.1 Bal die bij dit besluit wordt ingevoegd.

Onderdeel ACV (§ 7.2.7.3 (nieuw), § 7.2.7.4 (nieuw) en § 7.2.7.5 (nieuw) Bal)

§ 7.2.7.3 (nieuw) en artikelen 7.61a tot en met 7.61d (nieuw) Bal

In verband met het schrappen van de alternatieve lozingsroute voor afvalwater afkomstig van het opslaan van uitlogende goederen (zie de wijziging van de artikelen 4.1054, 4.1058, 4.1060 en 4.1061), wordt deze alternatieve lozingsroute voor lozen in de Noordzee in deze nieuwe artikelen opgenomen. Het betreft de melding van de lozing in de Noordzee, de mogelijkheid om dit afvalwater in de Noordzee te lozen (in afwijking van artikel 4.1058), de toepasselijke emissiegrenswaarden en de bijbehorende meetmethoden. De artikelen zijn inhoudelijk niet gewijzigd.

§ 7.2.7.4 (nieuw) en artikelen 7.61e tot en met 7.61h (nieuw) Bal

Paragraaf 7.2.7.4 bevat algemene regels voor het lozen van afvalwater afkomstig van telen van gewassen in een gebouw, anders dan in een kas. Artikel 4.795 verplicht om dit afvalwater gelijkmatig te verspreiden over landbouwgronden of te lozen in een vuilwaterriool. Er zijn echter gebieden waar beide lozingsroutes niet mogelijk zijn. Daarom staat artikel 7.56f het lozen van dat afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk toe, in afwijking van artikel 4.795, eerste lid, als er geen vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk beschikbaar is binnen 40 m vanaf de kadastrale grens. In het Activiteitenbesluit milieubeheer was het lozen in oppervlaktewater onder die omstandigheden ook toegestaan.

De emissiegrenswaarden voor het te lozen afvalwater zijn opgenomen in artikel 7.56g en de bijbehorende meetmethoden in artikel 7.56h. De lozing moet worden gemeld op grond van artikel 7.56e.

§ 7.2.7.5 (nieuw) Bal

Deze paragraaf over lozingen bij graven en saneringen is gereserveerd voor aanpassing bij het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet.

Onderdeel ACW (artikel 7.63 Bal)

In dit artikel wordt de term 'schip' vervangen door 'vaartuig of drijvend werktuig'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het aanpassen van het artikel verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de uitzondering vallen.

Onderdelen ACX en ACY (§ 7.2.9 en artikel 7.66 Bal)

De wijzigingen in artikel 7.66 volgen uit de bepalingen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, waarin het begrip 'mijnbouwactiviteit' wordt vervangen door 'mijnbouwlocatieactiviteit'. Deze wijziging verduidelijkt dat de activiteit inhoudt het gebruiken van een locatie voor een aan mijnbouw gerelateerde activiteit, en niet het verrichten van de mijnbouwactiviteit zelf. In de aanwijzing van activiteiten in artikel 7.66 is naar aanleiding hiervan toegevoegd dat het gaat om het gebruiken van locaties voor de activiteiten. De introductie van de mijnbouwlocatieactiviteit is uitgebreid toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij de wijziging van het begrip 'mijnbouwactiviteit' in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel ACZ (artikel 7.66a (nieuw) Bal)

Het nieuwe artikel 7.66a geeft uitvoering aan artikel 7a, eerste lid, van de Mijnbouwwet, dat sinds januari 2017 van kracht is (Stb. 2016, 558). Het eerste lid van artikel 7a strekt ertoe nieuwe mijnbouwinstallaties in bepaalde gebieden te voorkomen. Het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone is één van die gebieden.

De formulering van artikel 7.66a maakt duidelijk dat het uitvoeren van de mijnbouwlocatieactiviteit alleen verboden is als er sprake is van het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie – exclusief beperkingengebied – in het betreffende Natura 2000-gebied, voor het opsporen of winnen van delfstoffen. Het verbod ziet dus niet op de situatie waarbij de mijnbouwinstallatie buiten het Natura 2000-gebied wordt geplaatst en alleen het bij die installatie horende beperkingengebied binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied valt. Ook geldt het verbod niet als het gaat om mijnbouwinstallaties voor het opsporen of winnen van aardwarmte en het opslaan van stoffen. Voor een toelichting van de verdere uitwerking van artikel 7a Mijnbouwwet wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Onderdeel ADA (artikel 7.67 Bal) [artikel 5.1 van de wet]

In artikel 7.67 wordt een nieuw onderdeel a ingevoegd, waarmee geregeld wordt dat een mijnbouwlocatieactiviteit vergunningplichtig is als het gaat om het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie voor het opsporen of winnen van delfstoffen – exclusief het beperkingengebied van die installatie – in de territoriale zee ten noorden van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Het gaat daarbij alleen om mijnbouwinstallaties die boven het water uitsteken. Het verbod ziet bovendien dus niet op de situatie waarbij alleen het bij de mijnbouwinstallatie horende beperkingengebied binnen het genoemde gebied valt. Deze vergunningplicht is de omzetting van artikel 7a, tweede lid, van de Mijnbouwwet (Stb. 2016, 558).

In onderdeel b wordt de vergunningplicht voor het gebruiken van locaties voor mijnbouwinstallaties in bepaalde gebieden aangepast. Aan deze vergunningplicht wordt toegevoegd dat het gebruiken van een locatie in een windkavelgebied ook vergunningplichtig is. Dit is de omzetting van artikel 45a Mijnbouwbesluit, zoals dat is toegevoegd door het Besluit wijzigingen in verband met toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). Het artikellid is bovendien aangepast op de gevolgen van de introductie van de 'mijnbouwlocatieactiviteit'.

Onderdeel ADB (artikel 7.68 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

De wijziging van artikel 7.68 is redactioneel van aard.

Onderdeel ADC (artikel 7.69 Bal) [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

In artikel 7.69 wordt de melding vervangen door een informatieplicht. Dit sluit beter aan bij het Mijnbouwbesluit, en maakt het mogelijk om de inspecteur-generaal der mijnen aan te wijzen als het bestuursorgaan dat de gegevens en bescheiden ontvangt.

De wijzigingen in dit artikel komen verder voort uit de wijziging van het Mijnbouwbesluit in het Besluit wijzigingen in verband met het toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). De informatieplicht in het Mijnbouwbesluit is met dat besluit uitgebreid met de gegevens en bescheiden die nu te vinden zijn in artikel 6.46a, tweede lid, onderdelen d en e.

Onderdeel ADD (artikelen 7.71 tot en met 7.73 Bal)

Artikel 7.71 (nieuw) Bal

Het nieuwe artikel 7.71 bevat regels over het gebruik van trillingen bij een verkenningsonderzoek. Deze regels waren eerder opgenomen in het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling en zijn ook nu nog gesteld om een storend geluidseffect op zeezoogdieren te voorkomen.

Artikel 7.72 (nieuw) Bal

Het nieuwe artikel 7.72 is de opvolger van artikel 10, vierde lid, van het Mijnbouwbesluit, en regelt dat toezichthouders moeten worden vervoerd naar de plek waar een verkenningsonderzoek wordt uitgevoerd of is gepland door diegene die het verkenningsonderzoek uitvoert. Het vierde lid van artikel 10 Mijnbouwbesluit toegevoegd met het Besluit wijzigingen in verband met toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof (Stb. 2017, 89). De grondslag voor de vervallen bepaling in het Mijnbouwbesluit en het nieuwe artikel 7.71 Bal is artikel 130 van de Mijnbouwwet.

Artikel 7.73 (nieuw) Bal

In artikel 7.73 is het overgangsrecht vastgelegd voor artikel 7.66a en de vergunningplicht in artikel 7.67, eerste lid, onder a. Dit overgangsrecht volgt uit de formulering van artikel 7a van de Mijnbouwwet, waarop beide artikelen in het Bal zijn gebaseerd. In artikel 7a van de Mijnbouwwet is bedoeld om alleen het oprichten van nieuwe mijnbouwinstallaties te laten vallen onder het verbod of de vergunning. Voor activiteiten met een verplaatsbaar mijnbouwwerk op een locatie waar al een mijnbouwinstallatie aanwezig is, is daarom voorzien in eerbiedigende werking in het nieuwe artikel 7.73.

Onderdeel ADE (artikel 8.2 Bal)

De wijzigingen in dit artikel zijn redactioneel van aard. Ze zorgen ervoor dat dit artikel in lijn is met vergelijkbare artikelen in andere hoofdstukken. Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd.

Onderdeel ADF (artikel 8.7 Bal) [artikelen 2.24 en 4.3 in samenhang met 4.5 van de wet]

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 2.13 Bal (de eerste alinea).

Onderdeel ADG (artikel 8.12 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdelen ADH tot en met ADK (artikelen 8.15 tot en met 8.18 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de definitie van beperkingengebiedactiviteit in de wet gewijzigd: een beperkingengebiedactiviteit is een activiteit in een beperkingengebied. Artikel 8.15, eerste lid, somt de beperkingengebiedactiviteiten op (anders dan kabels en leidingen) in een beperkingengebied met betrekking tot een weg in beheer bij het Rijk. De onderverdeling in dit lid hangt samen met de vergunningplichten, meldplichten en informatieplichten in deze paragraaf. De activiteiten genoemd onder a tot en met e moeten op

grond van het gewijzigde artikel 8.16 worden gemeld, voor zover ze niet vergunningplichtig zijn op grond van artikel 8.15. Op grond van het gewijzigde artikel 8.17 moeten over dezelfde activiteiten gegevens en bescheiden worden verstrekt. Hiermee wordt bereikt dat de verbreding van het begrip beperkingengebiedactiviteit niet leidt tot een ongewenste toename van het aantal activiteiten waarvoor de meld- en informatieplichten gelden.

Ter illustratie van de werking van de gewijzigde artikelen kan het bouwen van een reclamezuil op een verzorgingsplaats als voorbeeld worden genomen. Het bouwen van die zuil valt onder de aanwijzing van artikel 8.15, eerste lid, onder a (het bouwen van bouwwerken). Er is op grond van artikel 8.16, eerste lid en tweede lid onder b, echter geen omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een rijksweg vereist, want die vergunningplicht geldt voor andere bouwwerken (gebouwen en bouwwerken voor energielevering aan voertuigen). De meld- en informatieplichten van artikel 8.17 en 8.18 gelden wel, omdat de activiteit onder de aanwijzing van artikel 8.15, eerste lid, onder a valt en niet vergunningplichtig is op grond van artikel 8.16.

Voor andere activiteiten als bedoeld in artikel 8.15, eerste lid, onder f, geldt geen vergunningplicht en geen meld- of informatieplicht. Op deze andere activiteiten is wel de specifieke zorgplicht van toepassing. Ook kan het bevoegd gezag daarover maatwerkvoorschriften stellen.

Uiteraard gaat het hier alleen om die activiteiten waarop de Omgevingswet van toepassing is. Dit volgt uit artikel 1.4 van de wet. Dit artikel bepaalt – kort gezegd – dat de wet niet van toepassing is op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld. Zo wordt het rijden met een auto over de weg en de daarbij geldende verkeersregels uitputtend geregeld in de wegenverkeerswetgeving. De activiteiten die in die wetgeving uitputtend worden geregeld vallen dus niet onder de wet.

Voor het geometrisch begrenzen van beperkingengebieden met betrekking tot rijkswegen zijn zodanige uitgangspunten gehanteerd dat de regels over beperkingengebiedactiviteiten gelden binnen het gebied waar die activiteiten de stabiliteit en veiligheid van het weglichaam kunnen aantasten. In een aantal gevallen leidt toepassing van deze uitgangspunten ertoe dat bestaande, buiten de verharding van de weg gelegen gebouwen binnen het beperkingengebied komen te liggen. Dit kan gaan om op grond van de voormalige Wet beheer rijkswaterstaatswerken vergunde gebouwen of gebouwen die er al stonden voordat de weg werd aangelegd of verbreed. Ook kan het gaan om gebouwen die door toepassing van de uitgangspunten voor geometrisch begrenzing van het beperkingengebied binnen dat gebied zijn komen te liggen. Voor deze gebouwen en de daarbij behorende erven en terreinen geldt dat het in stand houden daarvan en het bestendig en regulier gebruik daarvan geen vergunningplichtige of meldingplichtige activiteiten op grond van hoofdstuk 8 zouden moeten zijn. De buiten de verharding van de weg gelegen gebouwen, het gebruik daarvan en het gebruik van de daarbij behorende erven of terreinen tast de stabiliteit en veiligheid van het weglichaam niet aan. De wijziging van de artikelen 8.16 tot en met 8.18 heeft tot doel om deze activiteiten uit te zonderen van de vergunningplicht, meldingsplicht en informatieplicht. De uitzondering op deze verplichtingen geldt voor zover de (bouw)werken of objecten niet hoger zijn dan 5 meter en er minder dan 30 m³ grond wordt geroerd.

Onder bestendig en regulier gebruik wordt verstaan het verrichten van activiteiten door de eigenaar of gebruiker van het gebouw, die samenhangen met de woon- of bedrijfsfunctie daarvan. Hierbij speelt de aard van de activiteiten een rol, evenals het tijdstip, de frequentie en de schaal waarop de activiteiten worden verricht. Gedacht moet worden aan regelmatig terugkerend of regulier gebruik of onderhoud. De activiteiten moeten zijn gericht op het continueren van de bestaande situatie.

Voorbeelden van bestendig en regulier gebruik van woongebouwen en daarbij behorende erven en terreinen zijn het bouwen en verbouwen van een hoofdgebouw en bijhorende bouwwerken als bedoeld in artikel 2.15d Bbl en het onderhoud en de vervanging van die bouwwerken. Onder bestendig en regulier gebruik van woonerven wordt ook begrepen het aanbrengen van

beplantingen, het plaatsen van tuinmeubilair, het opslaan van goederen en het parkeren van voertuigen.

Voorbeelden van het bestendig en regulier gebruik van bedrijfsgebouwen en de daarbij behorende erven en terreinen zijn eveneens het bouwen en verbouwen van bijbehorende bouwwerken als bedoeld in artikel 2.15d Bbl en het onderhoud en de vervanging van die werken. Onder bestendig en regulier gebruik van bedrijfsterreinen kan ook worden begrepen het opslaan van goederen en het parkeren van voertuigen.

Onderdelen ADL en ADM (artikelen 8.20 en 8.21 Bal)

Voor het bouwen, aanleggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen wordt in de artikelen 8.20 en 8.21 Bal een uitzondering gemaakt op de meldingsplicht en informatieplicht voor kabels en leidingen bij buiten de verharding van de weg gelegen woongebouwen en de daar bijhorende erven, als de kabel of leiding de erfgrans niet kruist. De uitzondering op de meldplicht geldt niet voor bedrijfsgebouwen en bijhorende erven en terreinen vanwege de aard en omvang van bedrijfsmatige kabels en leidingen.

Onderdeel ADN (artikel 8.26 Bal)

In dit artikel was de versie aangeduid van het document dat moet worden toegepast bij het boren of persen. Volgens de systematiek van het stelsel van de wet worden de versies van normen en andere documenten waarnaar wordt verwezen in de regels die zijn gesteld op grond van artikel 4.3 van de wet, aangeduid bij ministeriële regeling op grond van artikel 4.3, vierde lid, van de wet. Naast het vervallen van de versie-aanduiding is de titel van het document aangepast.

Onderdeel ADO (hoofdstuk 9 (nieuw) Bal)

Afdeling 9.1 (nieuw) Bal

Artikel 9.1 (nieuw) Bal

Dit hoofdstuk gaat over activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot hoofdspoorwegen, lokale spoorwegen en bijzondere spoorwegen. Daarbij kan gedacht worden aan het bouwen van bouwwerken, het aanleggen van kabels of leidingen of het uitvoeren van graafwerkzaamheden in het beperkingengebied. De grondslag voor deze regels staat in de artikelen 4.3, tweede lid, en 5.1, tweede lid, van de wet. Dat het Rijk algemene regels stelt en vergunningplichten formuleert voor de hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen ligt voor de hand, aangezien het Rijk een specifieke taak heeft voor het behoeden van de staat en werking van die infrastructuur. Voor lokale spoorwegen is eveneens gekozen voor het stellen van algemene rijksregels (in de vorm van een specifieke zorgplicht) en vergunningplichten. De reden hiervoor is met name voortzetting van de reeds gemaakte keuzes in de Wet lokaal spoor. De regels voor lokale spoorwegen zijn, in lijn met het subsidiariteitsbeginsel, niet uitputtend; het Rijk voorziet in een basisregeling met een specifieke zorgplicht en een vergunningplicht voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen, maar provincies (en in een vervoersregio: de betrokken gemeenten) kunnen maatwerkregels stellen en de grenzen van de vergunningplicht aanpassen.

Een beperkingengebied is gedefinieerd in de wet: een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object. De regels over beperkingengebiedactiviteiten zijn dus beperkt tot regels aan activiteiten voor zover die de spoorweg zelf kunnen beïnvloeden. De regels gaan niet over de belemmeringen voor het gebruik van de spoorweg die kunnen ontstaan doordat bijvoorbeeld bewoners van gebouwen in het beperkingengebied klagen over geluidsoverlast of trillingen ten gevolge van het vervoer over het spoor. Regels over de beperking van geluidsoverlast door spoorwegen worden via het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet opgenomen in het Bkl. Dit biedt een waarborg voor de beperking van geluidsoverlast bij

geluidgevoelige gebouwen. In essentie is het voorkomen of beperken van de overlast door geluid en trillingen van spoorverkeer een ruimtelijk vraagstuk, waarbij de jurisprudentie over een "aanvaardbaar woon- en leefklimaat" van belang is. Het omgevingsplan van de gemeente, dat is gericht op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, moet er in dit licht voor zorgen dat de overlast door geluid en trillingen niet onaanvaardbaar is. Dat kan onder meer door geen nieuwe geluid- of trillinggevoelige gebouwen toe te staan in zones rond het spoor die een verhoogd risico hebben op overlast. Als toch nieuwe gebouwen worden toegestaan, is het denkbaar dat regels over bijvoorbeeld geluidisolatie of de fundering worden gesteld (voor zover het Bbl maatwerkregels mogelijk maken). Vanwege de provinciale taak voor lokale spoorwegen (buiten de vervoersregio's) zou de provincie via instructieregels op het omgevingsplan kunnen borgen dat nieuwe gevoelige gebouwen in de omgeving van lokale spoorwegen niet zonder meer kunnen worden gebouwd.

Op grond van het tweede lid is een aantal bijzondere spoorwegen uitgezonderd van het toepassingsbereik van dit hoofdstuk. Dat zijn als eerste mini- en modelspoorwegen met een nominale spoorwijdte van minder dan 500 millimeter. De nominale spoorwijdte is de afstand tussen het hart van de ene spoorstaaf tot het hart van de andere spoorstaaf. Er zijn geen redenen om regels te stellen over activiteiten rond deze spoorwegen. Hetzelfde geldt voor spoorwegen die als attractie- of speeltoestel zijn aan te merken. Hierop is de warenwetgeving van toepassing. In onderdeel c is een uitzondering opgenomen voor bijzondere spoorwegen binnen de poort van het terrein van een bedrijf. Het kan gaan om spoorwegen die niet zijn aangesloten op een hoofdspoorweg of lokale spoorweg en geheel binnen een terrein van een bedrijf liggen. Een dergelijke spoorweg kruist geen voor het openbaar verkeer openstaande wegen. Een bedrijf omvat overigens een veelheid aan entiteiten, het al dan niet nastreven van winst is voor de toepassing van dit onderdeel niet van belang. Een voorbeeld van deze categorie is de spoorweg op het terrein van het Openluchtmuseum Arnhem.

Het kan ook gaan om bijzondere spoorwegen die wel een aansluiting op voor openbaar vervoer gebruikte spoorwegen hebben en daarom veelal zullen kruisen met voor het openbaar verkeer openstaande wegen. Voor zover die spoorwegen liggen binnen een niet voor het publiek vrij toegankelijk terrein van een bedrijf, zijn ze ook uitgezonderd van de regels in dit hoofdstuk. Voorbeelden van deze categorie spoorwegen zijn de spoorweg op het chemiebedrijventerrein Chemelot in Zuid-Limburg en de spoorweg op het terrein van Tata Steel in IJmuiden. Het gedeelte van een dergelijke bijzondere spoorweg dat buiten het terrein ligt valt wel onder alle regels van dit hoofdstuk.

In onderdeel d is tot slot geregeld dat dit hoofdstuk ook niet van toepassing is op bijzondere spoorwegen die niet (meer) gebruikt worden en daarom ontoegankelijk voor spoorverkeer zijn gemaakt.

De geometrische begrenzing van de beperkingengebieden met betrekking tot hoofdspoorwegen wordt opgenomen in de ministeriële regeling op grond van artikel 2.21 van de wet. De geometrische begrenzing van de beperkingengebieden met betrekking tot lokale spoorwegen wordt opgenomen in de omgevingsverordening of, als er een vervoersregio is ingesteld op grond van de Wet personenvervoer 2000, vastgesteld op grond van artikel 12 van die wet (na wijziging door de Invoeringswet Omgevingswet) en vervolgens overgenomen in het omgevingsplan. De geometrische begrenzing van beperkingengebieden met betrekking tot bijzondere spoorwegen wordt op termijn eveneens in de Omgevingsregeling opgenomen. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is echter nog geen geometrische begrenzing beschikbaar, zodat die beperkingengebieden in eerste instantie alleen in woorden zullen worden aangeduid.

Artikel 9.2 (nieuw) Bal

De regels in dit hoofdstuk zijn gesteld vanwege het belang van het behoeden van de staat en werking van een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die spoorweg, inclusief het belang van verruiming of wijziging van die spoorweg. Dit oogmerk is ontleend aan artikel 4.25 van de wet, dat betrekking heeft op rijkswegen. Tot het oogmerk van de regels behoort ook het belang van verruiming of wijziging van

de spoorweg. Activiteiten in het beperkingengebied mogen er niet toe leiden dat de mogelijkheden om een spoorweg te wijzigen of te verruimen te zeer worden beperkt. Ter uitwerking van dit oogmerk is onder meer de verlegplicht van artikel 9.17 opgenomen.

Artikel 9.3 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.11 van de wet]

In de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer zijn aangewezen is het dagelijks bestuur van de vervoersregio bevoegd gezag voor de melding, maatwerkvoorschriften en de toestemming voor gelijkwaardige maatregelen bij beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen. Dit is een uitzondering op de regel dat gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn voor die activiteiten. De bevoegdheid voor bestuursrechtelijke handhaving van overtredingen van de algemene regels ligt op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de wet ook bij het dagelijks bestuur.

Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning wordt in het Omgevingsbesluit aangewezen. Daarin wordt ook bepaald, wie bevoegd gezag is als de aanvraag op meer activiteiten betrekking heeft, of als de beperkingengebiedactiviteit binnen een complex bedrijf plaatsvindt.

Artikel 9.4 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.11 van de wet]

Buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer zijn aangewezen, zijn gedeputeerde staten bevoegd gezag voor de melding, maatwerkvoorschriften en de toestemming voor gelijkwaardige maatregelen bij beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot lokale spoorwegen. De bevoegdheid voor bestuursrechtelijke handhaving van overtredingen van de algemene regels ligt op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de wet ook bij gedeputeerde staten.

Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning wordt in het Omgevingsbesluit aangewezen. Daarin wordt ook bepaald, wie bevoegd gezag is als de aanvraag op meer activiteiten betrekking heeft, of als de beperkingengebiedactiviteit binnen een complex bedrijf plaatsvindt.

Artikel 9.5 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.12 van de wet]

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is het bevoegde gezag voor de melding, maatwerkvoorschriften en de toestemming voor gelijkwaardige maatregelen bij beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen. De bevoegdheid voor het verlenen van een (enkelvoudige) omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot die spoorwegen is geregeld in het Omgevingsbesluit, maar berust ook bij die minister. De reden hiervoor is de beheertaak van die minister voor de hoofdspoorwegen en bijzondere spoorwegen, zoals opgenomen in artikel 2.19 van de wet.

Het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning wordt in het Omgevingsbesluit aangewezen. Daarin wordt ook bepaald, wie bevoegd gezag is als de aanvraag op meer activiteiten betrekking heeft, of als de beperkingengebiedactiviteit binnen een complex bedrijf plaatsvindt.

Artikel 9.6 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.13 van de wet]

In paragraaf 4.6.2 van het algemeen deel van de toelichting bij het Bal is ingegaan op de 'eens bevoegd gezag, altijd bevoegd gezag' regeling voor complexe bedrijven. Mocht een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een spoorweg binnen de locatie van een complex bedrijf plaatsvinden, dan zijn gedeputeerde staten vanaf het moment dat voor die milieubelastende activiteit als bedoeld in afdeling 3.3 (complexe bedrijven) door gedeputeerde staten een omgevingsvergunning is verleend, ook bevoegd gezag voor de algemene rijksregels over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot die spoorweg. Op deze locatie komt daardoor

voor alle door het Rijk gereguleerde activiteiten alles bij de provincie terecht: vergunningverlening, het stellen van maatwerkvoorschriften et cetera, het houden van toezicht en bestuursrechtelijke handhaving.

Met de locatie die in het artikel wordt genoemd, wordt de begrenzing van de milieubelastende activiteit bedoeld, zoals die uit de vergunning voor de milieubelastende activiteit volgt.

Artikel 9.7 (nieuw) Bal

In artikel 9.7 wordt bepaald tot wie de regels van dit hoofdstuk zijn gericht. Binnen het stelsel van de wet wordt degene die de activiteit verricht primair verantwoordelijk geacht voor de naleving van de regels die gelden voor het verrichten van activiteiten. Voor vergunningplichtige activiteiten is dat expliciet verwoord in artikel 5.37, eerste lid, van de wet. Het gaat daarbij om degene die verantwoordelijk is voor het verrichten van de activiteiten, zoals de eigenaar of de opdrachtgever. Deze moet de vergunningvoorschriften zelf naleven en zorgen dat deze door zijn werknemers of contractanten worden nageleefd. Dit artikel bevat een soortgelijke bepaling voor de activiteiten die worden geregeld met algemene regels: degene die de activiteiten verricht, moet voldoen aan de regels van het Bal, en ervoor zorgen dat de mensen of bedrijven die voor haar of hem werkzaamheden verrichten zich aan de regels over de activiteit houden.

Artikel 9.8 (nieuw) Bal

De specifieke zorgplicht geldt zowel voor activiteiten die onder de algemene regels van afdeling 9.2 en 9.3 vallen, als voor activiteiten die vergunningplichtig zijn.

Paragraaf 4.3.2 van de wet bevat geen oogmerk en strekking voor de algemene rijksregels voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot spoorwegen. Het oogmerk en de strekking van de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten zijn daarom ontleend aan het oogmerk van de beoordelingsregels voor die activiteiten (opgenomen in artikel 5.28 wet) en de strekking van de algemene rijksregels voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot wegen in beheer bij het Rijk (artikel 4.25 wet). De strekking van deze specifieke zorgplicht is in het tweede lid aangevuld met de plicht om maatregelen te treffen om ongewone voorvallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken. Ongewone voorvallen bij activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot een spoorweg kunnen gevaarlijk zijn voor de staat en werking van die spoorweg, zodat van een ieder de nodige maatregelen mogen worden verwacht om ongewone voorvallen te voorkomen en de gevolgen ervan te beperken. In de artikelen 9.14 en 9.15 is een informatieplicht opgenomen voor het geval zich toch een ongewoon voorval voordoet. Deze informatieplicht geldt voor de veroorzaker van het ongewone voorval, in aansluiting op hoofdstuk 19 van de wet.

Verder wordt de strekking van de specifieke zorgplicht voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot spoorwegen aangevuld met enkele algemene maatregelen die in alle gevallen van de initiatiefnemer verwacht mogen worden. De spoorweg moet altijd bereikbaar blijven voor de spoorwegbeheerder en voor hulpdiensten. Ook mogen vluchtroutes niet belemmerd worden. Daarnaast moeten objecten niet op het spoor terecht kunnen komen en mogen zichtlijnen niet belemmerd worden. Dat geldt zowel voor het zicht van de bestuurder op de spoorweg en de directe omgeving daarvan, als voor het zicht van bijvoorbeeld verkeersdeelnemers op de spoorweg bij een spoorwegovergang. Materieel en materiaal, dat bijvoorbeeld bij bouwwerkzaamheden wordt gebruikt, moet na beëindiging van de activiteit zo spoedig mogelijk worden verwijderd.

Artikel 9.9 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.6 van de wet]

Op grond van artikel 9.9 is het mogelijk om maatwerkregels te stellen over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg. De maatwerkregels worden opgenomen in het omgevingsplan als ze betrekking hebben op een gebied waar een vervoersregio actief is, en in de omgevingsverordening in andere gevallen. Vervoersregio's zijn openbare

lichamen die bij gemeenschappelijke regeling van een aantal gemeenten zijn ingesteld. Vervoersregio's hebben zelf geen regelgevende bevoegdheid, vandaar dat maatwerkregels over deze beperkingengebiedactiviteiten in de omgevingsplannen van de betrokken gemeenten worden opgenomen.

Maatwerkregels zijn algemeen verbindende voorschriften die worden gesteld om te zorgen dat de activiteiten die op een locatie worden of zullen worden verricht passen binnen de oogmerken en de strekking van de algemene regels van deze afdeling. Maatwerkregels zijn dus niet gericht tot een belanghebbende, maar gelden op een bepaalde locatie ongeacht wie daar een activiteit verricht of gaat verrichten. Maatwerkregels zijn daarom geschikt om te sturen op toekomstige ontwikkelingen.

Er zijn grenzen aan de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkregels. Bij het stellen van maatwerkregels moeten de belangen uit artikel 9.2 in acht worden genomen: de belangen met het oog waarop de algemene regels in afdeling 9.3 zijn gesteld. Artikel 4.6 van de wet bepaalt dat met maatwerkregels alleen kan worden afgeweken van algemene regels als dat bij AMvB is bepaald. Daarom is in het tweede lid opgenomen dat maatwerkregels kunnen afwijken van de artikelen 9.14 en 9.15 en afdeling 9.3, tenzij anders is bepaald. Zo'n uitzondering is bijvoorbeeld te vinden in artikel 9.16. Afwijken van de specifieke zorgplicht is vanzelfsprekend niet mogelijk; door de koppeling van de specifieke zorgplicht aan de oogmerken van artikel 9.2 – die de begrenzing vormen van de belangen waarvoor algemene regels zijn gesteld – moeten maatwerkregels altijd binnen de reikwijdte en strekking van de specifieke zorgplicht blijven.

Artikel 9.10 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen over de specifieke zorgplicht en over de onderwerpen in afdeling 9.2 en 9.3. Een maatwerkvoorschrift kan niet worden gesteld als het mogelijk is om over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een spoorweg te verbinden. Voorschriften ter invulling van de specifieke zorgplicht bij vergunningplichtige beperkingengebiedactiviteiten landen dus altijd in de vergunning, en niet in een zelfstandig maatwerkvoorschrift.

Op het stellen van een maatwerkvoorschrift is de beoordelingsregel voor vergunningplichtige beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een spoorweg van artikel 8.2 Bkl van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9.11 (nieuw) Bal

In artikel 9.11 wordt geregeld dat bij iedere melding die wordt gedaan een aantal algemene gegevens wordt verstrekt. Dit sluit aan bij de algemene gegevens die op grond van artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht bij een aanvraag voor een beschikking worden gevraagd. In plaats van de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, gaat het bij het melden van een activiteit om een aanduiding van welke activiteit er zal worden verricht. Onder a wordt dus gevraagd om de activiteit, bedoeld in afdeling 9.2, die moet worden gemeld, bijvoorbeeld het aanleggen van een kabel in het beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg, bedoeld in paragraaf 9.2.1.

Daarnaast is ter identificatie van belang de naam en het adres van degene die de activiteit verricht. Als het adres waarop de activiteit wordt verricht een ander adres is dan het adres van degene die de activiteit verricht, wordt ook dat adres doorgegeven.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat de plicht om een melding te doen niet voortvloeit uit artikel 9.11, die verplichting is namelijk bij elke activiteit waar dat nodig is opgenomen in afdeling 9.2.

Als in afdeling 9.2 een activiteit niet mag worden verricht voordat een melding is gedaan, worden daarbij specifieke gegevens gevraagd. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de

algemene gegevens uit dit artikel: een melding is pas compleet als alle gegevens die worden gevraagd zijn verstrekt.

Bepalingen over het elektronisch verkeer en de mogelijkheden om per post een melding te doen zijn opgenomen in het Omgevingsbesluit, zie daarvoor afdeling 12.1 van dat besluit en de toelichting daarop. Zie voor bepalingen over de bekendmaking van meldingen door het bevoegd gezag afdeling 8.5 van dat besluit.

Artikel 9.12 (nieuw) Bal

Als op grond van afdeling 9.2 gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag worden verstrekt, worden die gegevens, net als de melding, begeleid door een aantal algemene gegevens. Dit sluit aan bij de algemene gegevens die op grond van artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht bij een aanvraag voor een beschikking worden gevraagd. In plaats van de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, gaat het bij het verstrekken van gegevens en bescheiden over een activiteit om een aanduiding van welke activiteit er zal worden verricht. Onder a is daarom opgenomen dat moet worden aangegeven welke activiteit bedoeld in afdeling 9.2 waarover gegevens worden verstrekt, het betreft.

Daarnaast is ter identificatie van belang de naam en het adres van degene die de activiteit verricht. Als het adres waarop de activiteit waarover gegevens worden verstrekt, een ander adres is dan het adres van degene die de activiteit verricht, bijvoorbeeld omdat er meerdere bedrijfslocaties zijn, wordt ook dat adres verstrekt.

Ook hier geldt dat de plicht om gegevens te verstrekken niet voortvloeit uit artikel 9.12, die verplichting is namelijk bij elke activiteit waar dat nodig is, opgenomen in afdeling 9.2. Als in die afdeling het verstrekken van gegevens en bescheiden is voorgeschreven, bijvoorbeeld vóórdat wordt begonnen met die activiteit, wordt daarbij om specifieke gegevens gevraagd. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel.

Bepalingen over het elektronisch verkeer en de mogelijkheden om per post een melding te doen zijn opgenomen in het Omgevingsbesluit, zie daarvoor afdeling 12.1 van dat besluit en de toelichting daarop.

Artikel 9.13 (nieuw) Bal

Artikel 9.13 regelt, in tegenstelling tot de twee artikelen die hiervoor zijn toegelicht, een verplichting om gegevens te verstrekken in twee situaties.

In het eerste lid van artikel 9.13 wordt geregeld dat een naamswijziging of adreswijziging wordt doorgegeven aan het bevoegd gezag vóórdat de wijziging een feit is. Dat is vooral voor de initiatiefnemer zelf van belang: diegene wil immers dan correspondentie van het bevoegd gezag op het juiste adres aankomt.

In het tweede lid wordt geregeld dat bij overdracht van de activiteit naar iemand anders, de daardoor gewijzigde gegevens aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Bijvoorbeeld omdat een bedrijf onder dezelfde bedrijfsnaam en op hetzelfde adres wordt voortgezet, maar wisselt van eigenaar. Dit sluit aan op artikel 5.37 van de wet, waar hetzelfde over vergunninghouders is geregeld.

Artikelen 9.14 (nieuw) tot en met 9.16 (nieuw) Bal

Deze artikelen gaan over de informatieplicht bij ongewone voorvallen. Korthedshalve wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelen 2.12 tot en met 2.19 Bal, die hetzelfde regelen voor de milieubelastende activiteit en de daarmee samenhangende lozingsactiviteiten.

De regels voor ongewone voorvallen in deze artikelen gelden voor alle beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot spoorwegen. In principe kunnen bij al deze activiteiten immers ongewone voorvallen optreden. Met deze generieke regeling is duidelijk dat van ieder die deze activiteit verricht in alle gevallen gevergd wordt dat hij het bevoegd gezag informeert en gegevens en bescheiden over het ongewone voorval verstrekt.

Artikel 9.17 (nieuw) Bal

Als het vanwege een project van de spoorwegbeheerder, zoals het aanleggen van een extra spoor, noodzakelijk is dat een (bouw)werk of ander object, waarvoor een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot die spoorweg is vereist, wordt verlegd, wordt dat formeel geregeld door intrekking van de verleende vergunning. Vanzelfsprekend gaat hieraan steeds overleg met de eigenaar van het (bouw)werk of andere object vooraf, en wordt als dat in redelijkheid nodig is in nadeelcompensatie voorzien.

Voor (bouw)werken en andere objecten die zonder omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een spoorweg kunnen worden aangelegd, is intrekking van de omgevingsvergunning vanzelfsprekend niet aan de orde. Om die reden is in dit artikel voorzien in een verlegplicht. De regeling lijkt in grote lijnen op de praktijk voor vergunningplichtige (bouw)werken en andere objecten. Het bevoegd gezag doet een redelijke poging om met de rechthebbende op het (bouw)werk of andere object overeenstemming te bereiken over de termijn waarop het (bouw)werk of object verlegd moet worden. Als er geen overeenstemming kan worden bereikt, stelt het bevoegd gezag die termijn bij maatwerkvoorschrift vast. Dit vervangt materieel de intrekking van de vergunning.

De verlegplicht geldt alleen als het naar het oordeel van de spoorwegbeheerder nodig is om het (bouw)werk of andere object te verwijderen, omdat deze een belemmering vormt voor de voorbereiding of uitvoering van de verruiming of wijziging van een spoorweg. Een eigenaar van een (bouw)werk of ander object die zelf proactief dat (bouw)werk of andere object verijdert omdat hij vermoedt dat deze een spoorproject kan belemmeren, kan geen aanspraak maken op nadeelcompensatie. Nadeelcompensatie kan alleen aan de orde zijn nadat de spoorwegbeheerder heeft vastgelegd dat de verlegging noodzakelijk is.

De verlegplicht is (net als het intrekken van een vergunning) van toepassing als de eigendom van de grond, waarop het (bouw)werk of object staat, niet geraakt wordt. Het gaat dus in het algemeen om (bouw)werken of objecten op particulier terrein die verplaatst moeten worden omdat zij zichtlijnen belemmeren of andere risico's opleveren voor het gebruik van de spoorweg na het project. De eigendom van de gronden blijft bij de particuliere eigenaar, alleen de gebruiksmogelijkheden van die gronden worden beperkt vanwege de gewijzigde ligging van de spoorweg. Als het voor de wijziging of uitbreiding van een spoorweg nodig is dat de spoorwegbeheerder wel de gronden in eigendom krijgt, wordt – tenzij de gronden minnelijk kunnen worden verkregen – toepassing gegeven aan de onteigeningsprocedure.

Afdeling 9.2 (nieuw) Bal

§ 9.2.1 (nieuw) Bal

Artikel 9.19 (nieuw) Bal

Het bouwen, aanleggen, plaatsen of in stand houden van kabels en leidingen in de bodem of het slopen of verwijderen ervan, met inbegrip van het bouwen, aanleggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van bouwwerken en andere werken die daarmee samenhangen, in het beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg, zijn

beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot die spoorweg. Dergelijke bouwwerken of andere werken zijn bijvoorbeeld schakelkasten.

Activiteiten door of namens de spoorwegbeheerder in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg of de regeling van het treinverkeer over die spoorweg zijn uitgezonderd van de beperkingengebiedactiviteit. Hierbij kan gedacht worden aan het aanleggen van de stroomkabels die nodig zijn voor seinen. De uitzondering geldt alleen voor de spoorwegbeheerder die werkzaamheden verricht aan zijn "eigen" spoor. De beheerder van de hoofdspoorweg die werkzaamheden verricht in het beperkingengebied met betrekking tot een bijzondere spoorweg valt dus wel onder de regels van deze paragraaf.

Artikel 9.20 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Dit artikel wijst voor kabels en leidingen de vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg aan. Als eerste zijn elektriciteitskabels voor het hoog- en middenspanningsnet (kabels met een spanningsniveau van meer dan 1 kV) die evenwijdig aan het spoor liggen aangewezen. Deze elektriciteitskabels kunnen gevaar opleveren vanwege de zwerfstroom die optreedt bij elektrisch treinverkeer. De overige aangewezen gevallen zijn spookruisingen. Er is een vergunning vereist als de beschermbuis voor kabels en leidingen (die is voorgeschreven in artikel 9.26) een grotere diameter dan 600 mm heeft, minder dan 6 m onder maaiveld ligt of niet met een horizontaal gestuurde boring wordt aangelegd. In deze gevallen is er een verhoogd risico voor de stabiliteit van het spoorlichaam en is een voorafgaande toetsing van de activiteit nodig.

De algemene regels van artikel 9.23 en verder gelden ook voor kabels en leidingen die vergunningplichtig zijn op grond van dit artikel. Eventueel maatwerk op die artikelen landt, conform artikel 9.10, derde lid, in die vergunning.

Artikel 9.21 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg niet mogen worden verricht voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal. De melding mag niet eerder dan een jaar voor het begin ervan worden gedaan. De reden hiervan is dat de ruimte om activiteiten te verrichten in een beperkingengebied met betrekking tot de spoorweg relatief schaars is. Door het doen van de melding wordt een claim gelegd op de beschikbare ruimte. Als de gemelde activiteit vervolgens niet wordt verricht, wordt die ruimte ten onrechte gereserveerd voor een activiteit die wellicht helemaal niet meer plaats zal vinden. Door een grens aan de meldingstermijn te stellen, kunnen activiteiten die niet zijn verricht na een jaar niet meer op grond van een al ingediende melding worden verricht. Er zal – als het nog steeds de bedoeling is om de activiteit verrichten – opnieuw een melding moeten worden gedaan.

Bij de melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 9.12 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. De coördinaten worden gebruikt om de exacte locatie van werken te registreren. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat een juridische basis krijgt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit, gaat gebruik maken van twee coördinatenstelsels, te weten het Rijksdriehoekstelsel en het European Terrestrial Reference System 1989. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald welk stelsel moet worden gebruikt. Voor de coördinaten, bedoeld in dit artikel, wordt het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting gebruikt. Dit stelsel is vastgesteld in 2000 (RD2000 systeem) en is een passief referentiesysteem dat onderdeel uitmaakt van de geodetische infrastructuur en dat wordt bijgehouden door het Kadaster. Er wordt naar gestreefd dat de basisbeheerkaart van de beheerder van de hoofdspoorwegen eveneens in het Digitaal Stelsel Omgevingswet beschikbaar is. Mocht dat niet lukken, dan kan deze kaart bij die spoorwegbeheerder worden opgevraagd.

In het derde lid wordt geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als bij het verrichten van de activiteit wordt afgeweken van eerder verstrekte gegevens en bescheiden. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen.

Het vierde lid bevat de uitzonderingen op de meldplicht. Er is geen melding vereist als voor de activiteit een omgevingsvergunning voor een beperkingengebied met betrekking tot de spoorweg is vereist. Er is ook geen melding vereist voor kleinere kabels en leidingen die alleen in de beschermingszone komen te liggen.

Artikel 9.22 (nieuw) Bal

Bij beperkingengebiedactiviteiten is het exacte moment van uitvoeren van de activiteit van groot belang, omdat de spoorwegbeheerder toezicht moet kunnen houden op een goede uitvoering en omdat er soms maatregelen nodig zijn (zoals een spoorafsluiting) in verband met de veiligheid van het treinverkeer. Om die reden moet de startdatum, het tijdstip en de duur van de activiteit aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Deze gegevens en bescheiden kunnen samen met de melding worden ingediend. Maar door ze afzonderlijk als informatieplicht te formuleren, ontstaat ook de mogelijkheid om ruim van tevoren een melding te doen en pas later (maar wel ten minste vier en ten hoogste acht weken voor aanvang) de datum, het tijdstip en de duur van de activiteit door te geven.

Artikel 9.23 (nieuw) Bal

Binnen twee maanden na afloop van de activiteit moeten revisietekeningen aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Deze revisietekeningen worden verwerkt in de beheersystemen van de spoorwegbeheerder, en zijn noodzakelijk voor zowel de beheeractiviteiten van de spoorwegbeheerder zelf (bij onderhoud aan de spoorweg of reconstructie) als voor de beoordeling van toekomstige meldingen of vergunningaanvragen voor beperkingengebiedactiviteiten.

Artikel 9.24 (nieuw) Bal

Kabels en leidingen in langsligging worden meestal aangelegd door een sleuf te graven. Deze sleuf moet zo klein mogelijk zijn en zo snel mogelijk weer worden gedicht. Bij het dichten van de sleuf is het, voor de stabiliteit van de grond en de afwateringsmogelijkheden, van belang dat de bodemopbouw gelijk blijft aan die van voor de ontgraving. De initiatiefnemer is verplicht om de gedichte sleuf een jaar lang te onderhouden. Als er in die periode bijvoorbeeld zakkingen optreden, moeten deze worden hersteld.

Artikel 9.25 (nieuw) Bal

Dit artikel bevat de eisen die gesteld worden aan kabels en leidingen in langsligging. De eisen hebben onder meer betrekking op de diepteligging en de afstand tot andere kabels en leidingen die parallel aan de aan te brengen kabel of leiding liggen of die worden gekruist.

Artikel 9.26 (nieuw) Bal

Als een kabel of leiding het hoofdspoor moet kruisen, moet die kabel of leiding in een beschermbuis worden aangebracht. De beschermbuis wordt met een horizontaal gestuurde boring aangelegd. Als de boring mislukt, mag de beschermbuis niet worden teruggetrokken, maar moet deze worden opgevuld en aan beide zijden worden afgedicht. Het terugtrekken van beschermbuizen heeft onaanvaardbare gevolgen voor de stabiliteit van het baanlichaam.

Artikel 9.27 (nieuw) Bal

Bij de horizontaal gestuurde boring waarmee een beschermbuis wordt aangebracht onder het baanlichaam, moet worden voldaan aan de Technische Voorschriften bij vergunningen voor kabels en leidingen langs, onder en boven de spoorweg. Deze technische voorschriften zijn vastgesteld door de directie van Railinfrabeheer en worden voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit vrij beschikbaar gesteld.

Artikel 9.28 (nieuw) Bal

Om nadelige gevolgen voor de stabiliteit van het baanlichaam te voorkomen, moet bij een nieuwe boring voldoende afstand worden aangehouden tot bestaande kabels en leidingen. Hetzelfde geldt voor de afstand tot de fundering van viaducten.

Artikel 9.29 (nieuw) Bal

Het in- en uittredepunt van beschermbuizen moet op voldoende afstand van het baanlichaam liggen. In de praktijk komt het er op neer dat het in- en uittredepunt buiten het beperkingengebied moet liggen.

§ 9.2.2 (nieuw) Bal

Artikel 9.30 (nieuw) Bal

In dit artikel worden activiteiten met bouwwerken, werken die geen bouwwerken zijn en andere objecten aangewezen als beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Het begrip bouwwerk is gedefinieerd in de wet. Daarnaast zijn er andere fysieke creaties die wel door de mens tot stand worden gebracht, maar om verschillende redenen niet als bouwwerk classificeren. Voor deze creaties is de term 'werken die geen bouwwerken zijn' gehanteerd. Gedacht kan worden aan constructies die niet bedoeld zijn om langere tijd ter plaatse te functioneren, zoals tijdelijke bouwsteigers. Daarnaast vallen hier fysieke creaties onder waar geen sprake is van een constructie, zoals een ophoging van grond of een gegraven gat. Onder 'andere objecten' worden objecten verstaan die geen bouwwerk zijn en ook geen werk, dat geen bouwwerk is. Gedacht kan worden aan levende zaken, zoals bomen of hoog opgaande beplanting of gewassen, of vaste substanties die geen werk zijn, zoals een rotsblok. Bij deze andere objecten ontbreekt het element van menselijke creatie.

Voor bouwwerken worden de termen bouwen, in stand houden en slopen gebruikt. Bouwen omvat volgens de definitie in de wet het plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten. Voor werken die geen bouwwerken zijn, kunnen soms ook de termen bouwen en slopen worden gebruikt. Zo is een steiger niet altijd een bouwwerk, maar kan een steiger (ook als werk, dat geen bouwwerk is) wel worden gebouwd en gesloopt. De termen bouwen en slopen sluiten voor werken die geen bouwwerk zijn niet altijd aan bij het spraakgebruik, bijvoorbeeld als het een grondophoging betreft. In die gevallen worden, in plaats van bouwen en slopen de termen plaatsen, aanleggen en verwijderen gebruikt. Uit het gebruik van het woord bouwen in de regels over steigers moet dus niet worden afgeleid dat het alleen om steigers gaat die bouwwerken zijn. Bij andere objecten zijn de termen bouwen en slopen ook niet passend. Andere objecten kunnen worden geplaatst, in stand gehouden en verwijderd.

Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten met bouwwerken en werken die geen bouwwerk zijn die horen bij kabels en leidingen als bedoeld in paragraaf 9.2.1, zoals schakelkasten. Die bouwwerken en andere werken vallen onder de regels van die paragraaf. De aanwijzing omvat ook niet de activiteiten die door of namens de spoorwegbeheerder worden verricht in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Activiteiten van de spoorwegbeheerder zijn immers gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de spoorweg, en zullen daardoor dus in het algemeen geen of beperkte nadelige gevolgen

hebben. Bij activiteiten van de spoorwegbeheerder kan onder andere worden gedacht aan het vervangen van bovenleidingen. De uitzondering geldt alleen voor de spoorwegbeheerder die werkzaamheden verricht aan zijn "eigen" spoor. De beheerder van de hoofdspoorweg die werkzaamheden verricht in het beperkingengebied met betrekking tot een bijzondere spoorweg valt dus wel onder de regels van deze paragraaf.

Artikel 9.31 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Dit artikel wijst de vergunningplichtige gevallen aan van activiteiten met bouwwerken, werken die geen bouwwerk zijn en andere objecten in het beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Als eerste is het bouwen of in stand houden van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen, in stand houden of veranderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen of in stand houden van andere objecten in de kernzone als vergunningplichtig aangewezen. Het slopen van bouwwerken en het verwijderen van andere werken of objecten valt hier dus niet onder; slopen en verwijderen is immers altijd gunstig voor de veilige en doelmatige werking van de spoorweg. Binnen de overwegzone zijn bouwwerken en andere werken of objecten vergunningplichtig als ze hoger zijn dan 1 meter boven maaiveld. Bij een kleinere hoogte is er geen sprake meer van belemmering van de zichtlijnen, en is een voorafgaande instemming door het bevoegd gezag niet nodig. In de beschermingszone zijn alle bouwwerken, andere werken en objecten vergunningplichtig die worden gefundeerd op palen (dus niet op staal). Het inbrengen van funderingspalen kan tot vervorming van het baanlichaam leiden, wat een risico vormt voor het veilige gebruik van de spoorweg. Hetzelfde geldt voor bouwwerken, andere werken of objecten die een grote maaiveldbelasting opleveren.

De kernzone is bij hoofdspoorwegen een zone van in principe 7 m aan weerszijden van de hoofdspoorweg, gemeten uit de as. Bij bijzondere spoorwegen is de kernzone kleiner. De beschermingszone is het deel van het beperkingengebied met betrekking tot een spoorweg dat geen kernzone is. De overwegzone is een ruit rond een overweg, waarbinnen de zichtlijnen gevrijwaard moeten zijn van obstakels. De werkelijke ligging van de verschillende zones wordt voor hoofdspoorwegen digitaal weergegeven in de bijlagen bij de Omgevingsregeling.

Artikel 9.32 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg niet mogen worden verricht voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal. De melding mag niet eerder dan een jaar voor het begin ervan worden gedaan. De reden hiervan is dat de ruimte om activiteiten te verrichten in een beperkingengebied met betrekking tot de hoofdspoorweg relatief schaars is. Door het doen van de melding wordt een claim gelegd op de beschikbare ruimte. Als de gemelde activiteit vervolgens niet wordt verricht, wordt die ruimte ten onrechte gereserveerd voor een activiteit die wellicht helemaal niet meer plaats zal vinden. Door een grens aan de meldingstermijn te stellen, kunnen activiteiten die niet zijn verricht na een jaar niet meer op grond van een al ingediende melding worden verricht. Er zal – als het nog steeds de bedoeling is om de activiteit verrichten – opnieuw een melding moeten worden gedaan.

Bij de melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 9.12 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. De coördinaten worden gebruikt om de exacte locatie van werken te registreren. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat een juridische basis krijgt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit, gaat gebruik maken van twee coördinatenstelsels, te weten het Rijksdriehoekstelsel en het European Terrestrial Reference System 1989. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald welk stelsel moet worden gebruikt. Voor de coördinaten, bedoeld in dit artikel, wordt het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting gebruikt. Dit stelsel is vastgesteld in 2000 (RD2000 systeem) en is een passief referentiesysteem dat onderdeel uitmaakt van de geodetische infrastructuur en dat wordt bijgehouden door het Kadaster. Er wordt

naar gestreefd dat de basisbeheerkaart van de beheerder van de hoofdspoorwegen eveneens in het Digitaal Stelsel Omgevingswet beschikbaar is. Mocht dat niet lukken, dan kan deze kaart bij die spoorwegbeheerder worden opgevraagd.

In het derde lid is geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als bij het verrichten van de activiteit wordt afgeweken van eerder verstrekte gegevens en bescheiden. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen.

Het vierde lid bevat een uitzondering op de meldplicht. Er is geen melding vereist als voor de activiteit een omgevingsvergunning voor een beperkingengebied met betrekking tot een spoorweg is vereist.

Artikel 9.33 (nieuw) Bal

Bij beperkingengebiedactiviteiten is het exacte moment van uitvoeren van de activiteit van groot belang, omdat de spoorwegbeheerder toezicht moet kunnen houden op een goede uitvoering en omdat er soms maatregelen nodig zijn (zoals een spoorafsluiting) in verband met de veiligheid van het treinverkeer. Om die reden moet de startdatum, het tijdstip en de duur van de activiteit aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Deze gegevens en bescheiden kunnen samen met de melding worden ingediend. Maar door ze afzonderlijk als informatieplicht te formuleren, ontstaat ook de mogelijkheid om ruim van tevoren een melding te doen en pas later (maar wel ten minste vier en ten hoogste acht weken voor aanvang) de datum, het tijdstip en de duur van de activiteit door te geven.

Artikel 9.34 (nieuw) Bal

Binnen twee maanden na afloop van de activiteit moeten revisietekeningen aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Deze revisietekeningen worden verwerkt in de beheersystemen van de spoorwegbeheerder, en zijn noodzakelijk voor zowel de beheeractiviteiten van de spoorwegbeheerder zelf (bij onderhoud aan de spoorweg of reconstructie) als voor de beoordeling van toekomstige meldingen of vergunningaanvragen voor beperkingengebiedactiviteiten.

Artikel 9.35 (nieuw) Bal

Bij het bouwen van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen of veranderen van andere werken of het plaatsen van objecten kan het nodig zijn om te graven of tijdelijk grondwater te onttrekken (een bronbemaling). Dit artikel bevat de regels die daarvoor gelden. Grondwater mag gedurende maximaal een half jaar worden onttrokken. De verlaging van de grondwaterstand in de omgeving van de onttrekking moet beperkt blijven tot 1 meter onder de gemiddelde laagste freatische grondwaterstand. Met deze regels wordt geborgd dat er geen vervormingen kunnen optreden aan het baanlichaam. Een verdere verlaging van de grondwaterstand in de bouwput is overigens wel mogelijk door retourbemaling toe te passen. Daarmee worden de effecten op de grondwaterstand in de omgeving van de bouwput immers beperkt. Voor grondwateronttrekkingen die langer duren dan een half jaar en voor graafwerkzaamheden dieper dan 1,20 m moet een maatwerkvoorschrift worden aangevraagd.

Artikel 9.36 (nieuw) Bal

Bij de activiteiten kan het nodig zijn om hijskranen te gebruiken. In dit artikel zijn de eisen geformuleerd waarmee de hijswerkzaamheden zo kunnen worden verricht, dat er geen onacceptabele risico's zijn voor het veilige en doelmatige gebruik van de spoorweg. Die eisen hebben betrekking op de maximale kabelbelasting en de aan te houden afstand tot aan de bovenleiding. De afstand tot de bovenleiding mag kleiner zijn als er een procescontractaannemer

aanwezig is die de hijswerkzaamheden begeleidt. Ook mogen er geen lasten worden gehesen boven een spoorlijn die in gebruik is.

§ 9.2.3 (nieuw) Bal

Artikel 9.37 (nieuw) Bal

In dit artikel wordt een aantal activiteiten op perrons of stations aangewezen als beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Dit betreft het uitvoeren van werkzaamheden en het bouwen, in stand houden of slopen van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen, in stand houden of verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen, in stand houden of verwijderen van andere objecten. Voor een uitleg over de begrippen bouwwerk, werk dat geen bouwwerk is en ander object wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 9.30.

Onder de aanwijzing vallen niet de werkzaamheden en activiteiten met bouwwerken, werken die geen bouwwerk zijn en objecten die door of namens de spoorwegbeheerder worden verricht in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Activiteiten van de spoorwegbeheerder zijn immers gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de spoorweg, en zullen daardoor dus in het algemeen geen of beperkte nadelige gevolgen hebben. Bij activiteiten van de spoorwegbeheerder op perrons of stations kan onder andere worden gedacht aan het vervangen van bovenleidingen. De uitzondering geldt alleen voor de spoorwegbeheerder die werkzaamheden verricht aan zijn "eigen" spoor. De beheerder van de hoofdspoorweg die werkzaamheden verricht in het beperkingengebied met betrekking tot een bijzondere spoorweg valt dus wel onder de regels van deze paragraaf.

Artikel 9.38 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Als vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg worden aangewezen activiteiten waarbij de opzet van het perron of station wezenlijk verandert. Hieronder valt bijvoorbeeld de herinrichting van een perron of station. Het plaatsen van ov-chippalen, banken of prullenbakken is geen activiteit die de opzet van een perron of station wezenlijk verandert. Ook het vervangen van bestaande bouwwerken, andere werken of objecten door soortgelijke bouwwerken, andere werken of objecten valt niet onder de vergunningplicht. Ten overvloede wordt vermeld dat het criterium "waardoor de opzet van het station niet wezenlijk verandert" geldt voor alle activiteiten genoemd in de onderdelen a en b.

Artikel 9.39 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg niet mogen worden verricht voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal. De melding mag niet eerder dan een jaar voor het begin ervan worden gedaan. De reden hiervan is dat de ruimte om activiteiten te verrichten in een beperkingengebied met betrekking tot de hoofdspoorweg relatief schaars is. Door het doen van de melding wordt een claim gelegd op de beschikbare ruimte. Als de gemelde activiteit vervolgens niet wordt verricht, wordt die ruimte ten onrechte gereserveerd voor een activiteit die wellicht helemaal niet meer plaats zal vinden. Door een grens aan de meldingstermijn te stellen, kunnen activiteiten die niet zijn verricht na een jaar niet meer op grond van een al ingediende melding worden verricht. Er zal – als het nog steeds de bedoeling is om de activiteit verrichten – opnieuw een melding moeten worden gedaan.

Bij de melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 9.12 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. In het derde lid is geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als

bij het verrichten van de activiteit wordt afgeweken van eerder verstrekte gegevens en bescheiden. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen. Het vierde lid bevat een uitzondering op de meldplicht. Er is geen melding vereist als voor de activiteit een omgevingsvergunning voor een beperkingengebied met betrekking tot een spoorweg is vereist.

Artikel 9.40 (nieuw) Bal

Bij beperkingengebiedactiviteiten is het exacte moment van uitvoeren van de activiteit van groot belang, omdat de spoorwegbeheerder toezicht moet kunnen houden op een goede uitvoering en omdat er soms maatregelen nodig zijn (zoals een spoorafsluiting) in verband met de veiligheid van het treinverkeer. Om die reden moet de startdatum, het tijdstip en de duur van de activiteit aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Deze gegevens en bescheiden kunnen samen met de melding worden ingediend. Maar door ze afzonderlijk als informatieplicht te formuleren, ontstaat ook de mogelijkheid om ruim van tevoren een melding te doen en pas later (maar wel ten minste vier en ten hoogste acht weken voor aanvang) de datum, het tijdstip en de duur van de activiteit door te geven.

Artikel 9.41 (nieuw) Bal

Grondwateronttrekkingen en graafwerkzaamheden op perrons kunnen de stabiliteit van die perrons aantasten en daardoor gevaar opleveren voor het veilig en doelmatig gebruik van de spoorweg. Grondwateronttrekkingen zijn daarom in principe niet toegestaan en graafwerkzaamheden alleen tot een diepte van 1.20 m; met een maatwerkvoorschrift kan hier zo nodig van worden afgeweken.

Artikel 9.42 (nieuw) Bal

Bij werkzaamheden moet voldoende afstand worden aangehouden tot de spanningvoerende delen van de bovenleiding, om het risico op verstoring van het verkeer over de spoorweg te beperken.

§ 9.2.4 (nieuw) Bal

Artikel 9.43 (nieuw) Bal

Dit artikel wijst de andere beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg aan, naast de activiteiten die zijn geregeld in de paragrafen 9.2.1 tot en met 9.2.3. Het gaat om het verrichten van werkzaamheden, het storten van stoffen en het opslaan van licht ontvlambare stoffen. Andere werkzaamheden dan deze zijn niet geregeld in afdeling 9.2, maar vallen wel onder het toepassingsbereik van afdeling 9.1, zodat daarop wel de specifieke zorgplicht van toepassing is.

Onder de aanwijzing vallen niet de werkzaamheden en andere activiteiten die door of namens de spoorwegbeheerder worden verricht in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van de hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Activiteiten van de spoorwegbeheerder zijn immers gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de spoorweg, en zullen daardoor dus in het algemeen geen of beperkte nadelige gevolgen hebben. Bij activiteiten van de spoorwegbeheerder kan onder andere worden gedacht aan het maaien van de berm van het baanlichaam. De uitzondering geldt alleen voor de spoorwegbeheerder die werkzaamheden verricht aan zijn "eigen" spoor. De beheerder van de hoofdspoorweg die werkzaamheden verricht in het beperkingengebied met betrekking tot een bijzondere spoorweg valt dus wel onder de regels van deze paragraaf.

Artikel 9.44 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Dit artikel wijst de vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg aan. Het gaat om het uitvoeren van werkzaamheden, het storten van stoffen en het hebben van licht ontvlambare stoffen in het beperkingengebied. Deze activiteiten kunnen de veilige en doelmatige werking van de spoorweg belemmeren. Er is geen vergunning vereist voor bepaalde werkzaamheden die geen gevaar opleveren voor het veilig en doelmatig gebruik van de hoofdspoorweg. Deze activiteiten zijn uitgezonderd in het tweede lid. Dit betreft bepaalde hijswerkzaamheden en graafwerkzaamheden bij spoortunnels, en andere werkzaamheden boven spoortunnels of onder spoorbruggen die de constructieve veiligheid daarvan niet aantasten.

Artikel 9.45 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.4, eerste lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg, die zijn uitgezonderd van de vergunningplicht in het tweede lid van artikel 9.44, niet mogen worden verricht voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Zie voor de uitleg over het instrument melding paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Bal. De melding mag niet eerder dan een jaar voor het begin ervan worden gedaan. De reden hiervan is dat de ruimte om activiteiten te verrichten in een beperkingengebied met betrekking tot de hoofdspoorweg relatief schaars is. Door het doen van de melding wordt een claim gelegd op de beschikbare ruimte. Als de gemelde activiteit vervolgens niet wordt verricht, wordt die ruimte ten onrechte gereserveerd voor een activiteit die wellicht helemaal niet meer plaats zal vinden. Door een grens aan de meldingstermijn te stellen, kunnen activiteiten die niet zijn verricht na een jaar niet meer op grond van een al ingediende melding worden verricht. Er zal – als het nog steeds de bedoeling is om de activiteit verrichten – opnieuw een melding moeten worden gedaan.

Bij de melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 9.12 en de aanvullende gegevens in het tweede lid gevoegd. De coördinaten worden gebruikt om de exacte locatie van werken te registreren. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet, dat een juridische basis krijgt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en dit besluit, gaat gebruik maken van twee coördinatenstelsels, te weten het Rijksdriehoekstelsel en het European Terrestrial Reference System 1989. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald welk stelsel moet worden gebruikt. Voor de coördinaten, bedoeld in dit artikel, wordt het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting gebruikt. Dit stelsel is vastgesteld in 2000 (RD2000 systeem) en is een passief referentiesysteem dat onderdeel uitmaakt van de geodetische infrastructuur en dat wordt bijgehouden door het Kadaster. Er wordt naar gestreefd dat de basisbeheerkaart van de beheerder van de hoofdspoorwegen eveneens in het Digitaal Stelsel Omgevingswet beschikbaar is. Mocht dat niet lukken, dan kan deze kaart bij die spoorwegbeheerder worden opgevraagd.

In het derde lid wordt geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als bij het verrichten van de activiteit wordt afgeweken van eerder verstrekte gegevens en bescheiden. Met deze verplichting wordt bereikt, dat gegevens die het bevoegd gezag heeft actueel blijven, het bevoegd gezag voorafgaand aan de wijziging op de hoogte is en zo nodig actie kan ondernemen.

Artikel 9.46 (nieuw) Bal

Bij beperkingengebiedactiviteiten is het exacte moment van uitvoeren van de activiteit van groot belang, omdat de spoorwegbeheerder toezicht moet kunnen houden op een goede uitvoering en omdat er soms maatregelen nodig zijn (zoals een spoorafsluiting) in verband met de veiligheid van het treinverkeer. Om die reden moet de startdatum, het tijdstip en de duur van de activiteit aan het bevoegd gezag worden doorgegeven. Deze gegevens en bescheiden kunnen samen met de melding worden ingediend. Maar door ze afzonderlijk als informatieplicht te formuleren, ontstaat ook de mogelijkheid om ruim van tevoren een melding te doen en pas later (maar wel ten minste vier en ten hoogste acht weken voor aanvang) de datum, het tijdstip en de duur van de activiteit door te geven.

Afdeling 9.3 (nieuw) Bal

Artikel 9.47 (nieuw) Bal

In dit artikel worden de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg aangewezen. De aanwijzing is ruim; alle activiteiten binnen het beperkingengebied zijn beperkingengebiedactiviteiten. Dit heeft tot gevolg dat op al deze activiteiten de specifieke zorgplicht van artikel 9.8 van toepassing is.

Onder de aanwijzing vallen niet de werkzaamheden en andere activiteiten die door of namens de spoorwegbeheerder worden verricht in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van de lokale spoorweg. Activiteiten van de spoorwegbeheerder zijn immers gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de lokale spoorweg, en zullen daardoor dus in het algemeen geen of beperkte nadelige gevolgen hebben. Bij activiteiten van de spoorwegbeheerder kan onder andere worden gedacht aan het vervangen van de bovenleiding.

Artikel 9.48 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

In dit artikel worden de vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg aangewezen. Er is een vergunning vereist voor het verrichten van werkzaamheden en voor het bouwen of in stand houden van bouwwerken, het aanleggen, plaatsen, in stand houden of veranderen van werken die geen bouwwerken zijn en het plaatsen of in stand houden van andere objecten.

Anders dan onder het oude recht, is ook een vergunning vereist voor activiteiten die worden verricht door de beheerder van een hoofdspoorweg of bijzondere spoorweg. Op bepaalde locaties liggen aangrenzend aan een lokale spoorweg hoofdspoorwegen of bijzondere spoorwegen. Hoewel de beheerders van het hoofdspoor en bijzondere sporen specifieke kennis hebben over het werken bij spoorwegen, zijn zij niet per se op de hoogte van alle aspecten die van belang zijn voor het werken bij lokale sporen. Zo zijn zij, net als andere initiatiefnemers, niet precies op de hoogte van de dienstregeling. Daarom is een omgevingsvergunning toch op zijn plaats. Voor bepaalde activiteiten van die beheerders kunnen de betrokken provincies of gemeenten de vergunningplicht buiten toepassing verklaren, in de omgevingsverordening resp. het omgevingsplan (zie art. 9.48a).

Artikel 9.48a (nieuw) Bal [artikel 5.2 van de wet]

Op grond van dit artikel is het mogelijk om af te wijken van de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen van beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg. De afwijking van de aanwijzing van de vergunningplicht worden opgenomen in het omgevingsplan als ze betrekking hebben op een gebied waar een vervoersregio actief is, en in de omgevingsverordening in andere gevallen. Vervoersregio's zijn openbare lichamen die bij gemeenschappelijke regeling van een aantal gemeenten zijn ingesteld. Vervoersregio's hebben zelf geen regelgevende bevoegdheid, vandaar dat afwijking van de aanwijzing voor deze beperkingengebiedactiviteiten in de omgevingsplannen van de betrokken gemeenten wordt opgenomen.

De afwijking van de aanwijzing van vergunningplichtige gevallen kan zowel een aanvullende vergunningplicht betreffen als het inperken van de aanwijzing in artikel 9.48. De gemeenten of de provincie kunnen afwijken als dat nodig is voor het doelmatig beheer van de lokale spoorweg.

Onderdeel ADP (hoofdstuk 10 (nieuw) Bal)

Afdeling 10.1 (nieuw) Bal

Artikel 10.1 (nieuw) Bal

Artikel 10.1 bepaalt het toepassingsbereik van hoofdstuk 10. In dit hoofdstuk zijn regels opgenomen over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot luchthavens. Voor de definitie van beperkingengebiedactiviteiten wordt verwezen naar Bijlage I van de wet en de toelichting hierop.

Artikel 10.2 (nieuw) Bal

De regels in dit hoofdstuk zijn gesteld met oog op het behoeden van de staat en werking van luchthavens voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die luchthavens, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die luchthavens behoort. Dit oogmerk komt overeen met het oogmerk uit artikel 5.28 van de wet.

Artikel 10.3 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.11 van de wet]

In artikel 10.3 zijn gedeputeerde staten aangewezen als het bevoegd gezag voor het stellen van maatwerkvoorschriften ten aanzien van beperkingengebiedactiviteiten bij burgerluchthavens van regionale betekenis. Dit komt overeen met de bevoegdheidsverdeling voor het verlenen van vergunningen, zoals opgenomen in artikel 5.10, eerste lid, onder d, van de wet.

Artikel 10.4 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.12 van de wet]

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is het bevoegd gezag voor het stellen van maatwerkvoorschriften over beperkingengebiedactiviteiten bij burgerluchthavens van nationale betekenis. Deze bevoegdheidsverdeling volgt de bevoegdheidsverdeling ten aanzien van de vergunningen (artikel 5.11, eerste lid, onder f, van de wet en artikel 4.11 Omgevingsbesluit).

Artikel 10.5 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.12 van de wet]

De Minister van Defensie is het bevoegd gezag voor het stellen van maatwerkvoorschriften over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot militaire luchthavens. Deze bevoegdheidsverdeling volgt de bevoegdheidsverdeling ten aanzien van de vergunningen (artikel 5.11, eerste lid, onder f, van de wet en artikel 4.9 Omgevingsbesluit).

Artikel 10.6 (nieuw) Bal

In artikel 10.6 is bepaald tot wie de regels van dit hoofdstuk zijn gericht. Binnen het stelsel van de wet wordt degene die de activiteit verricht primair verantwoordelijk geacht voor de naleving van de regels die gelden voor het verrichten van activiteiten. Het gaat daarbij om degene die verantwoordelijk is voor het verrichten van de activiteiten, zoals de eigenaar of de opdrachtgever. Deze moet voldoen aan de regels van het Bal.

Artikel 10.7 (nieuw) Bal

De specifieke zorgplicht bij beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een luchthaven houdt in dat degene die de beperkingengebiedactiviteit verricht maatregelen neemt of nalaat als dat nodig is om de goede staat en werking van de luchthaven te waarborgen. Het bevoegd gezag kan deze zorgplicht desgewenst invullen door middel van een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift. De specifieke zorgplicht is gekoppeld aan artikel 10.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin de oogmerken zijn opgenomen waarop de regels in dat hoofdstuk zien. De specifieke zorgplicht heeft geen betrekking op belangen die geen onderdeel uitmaken van die oogmerken en is daardoor specifiekere dan de algemene wettelijke zorgplicht. Voor een uitgebreide toelichting op de specifieke zorgplicht wordt verwezen naar paragraaf 3.1 van het algemeen deel van de toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Stb. 2018, 293).

Artikel 10.8 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.6 van de wet]

Maatwerkregels kunnen worden gesteld voor nadere invulling van de specifieke zorgplicht voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot burgerluchthavens van regionale betekenis. Maatwerkregels zijn voor deze activiteiten alleen mogelijk in de omgevingsverordening, omdat er voor de gemeente geen rol is weggelegd ten aanzien van beperkingengebiedactiviteiten bij luchthavens. Op maatwerkregels is uitgebreid ingegaan in het algemeen deel van de toelichting bij het Bal. Voor een meer algemene duiding van dat instrument wordt daarnaar verwezen.

Artikel 10.9 (nieuw) Bal [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Op grond van artikel 10.9 kunnen maatwerkvoorschriften worden gesteld om de specifieke zorgplicht bij beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot luchthavens in te vullen. Afwijken van de specifieke zorgplicht door middel van maatwerk kan niet. Op maatwerkvoorschriften is uitgebreid ingegaan in het algemeen deel van de toelichting bij het Bal en de toelichting op artikel 2.13. Voor een meer algemene duiding van dat instrument wordt daarnaar verwezen.

Afdeling 10.2 (nieuw) Bal

Artikel 10.10 (nieuw) Bal en 10.11 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

De artikelen in hoofdstuk 10 zijn de omzetting van artikel 8.12 Wet luchtvaart. Dit artikel in de luchtvaartregelgeving bevat een vergunningplicht voor het plaatsen van objecten rondom een luchthaven die hoger zijn dan de maximale hoogte zoals vastgelegd in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol en de luchthavenbesluiten. Daarbij is bepaald dat de vergunningplicht niet geldt als er een bouwvergunning of afwijkvergunning verplicht is op grond van de Wabo. Deze vergunningplicht wordt opgenomen in het nieuwe artikel 10.11.

De uitzonderingen in artikel 10.110, tweede lid, maken expliciet dat er twee gevallen zijn waarin al een toets op de maximale hoogte heeft plaatsgevonden of zal plaatsvinden, waardoor het niet meer nodig is om na te gaan of er een vergunningplicht is op grond van het eerste lid. Het gaat dan om bouwactiviteiten die voldoen aan de hoogte die is vastgelegd in het omgevingsplan, en om omgevingsplanactiviteiten waarvoor een omgevingsvergunning is vereist. In die gevallen zal de maximale toegestane hoogte in het omgevingsplan voldoen aan de regels die daarover zijn gesteld in het Luchthavenindelingsbesluit en luchthavenbesluiten, en is een vergunningplicht op grond van artikel 10.11, eerste lid, overbodig.

In het Bal is artikel 8.12 Wet luchtvaart neutraal omgezet. Vanwege de knip tussen de ruimtelijke afweging en de vergunningplicht voor het (technisch) bouwen, is de referentie naar de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit geschrapt. Ook de afwijkactiviteit uit de huidige Wabo wordt niet langer genoemd, omdat deze zal opgaan in de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Onderdeel ADQ (artikel 13.2 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'van dit hoofdstuk' wordt gewijzigd in 'in dit hoofdstuk', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdelen ADR tot en met ADV en ADY tot en met AEA (artikelen 13.6 tot en met 13.11 en 14.6 tot en met 14.9 Bal)

De artikelen over normadressaat en specifieke zorgplicht in hoofdstuk 13 en 14 worden verplaatst zodat de volgorde van de artikelen in deze hoofdstukken overeenkomt met de volgorde in de andere hoofdstukken van dit besluit. Deze artikelen worden verschoven naar Afdeling 13.1 Algemeen, respectievelijk Afdeling 14.1 Algemeen en worden na de artikelen over het bevoegd gezag en voor de artikelen over maatwerk geplaatst. Vanwege deze verschuiving wordt een aantal

andere artikelen in deze hoofdstukken vernummerd en komt Afdeling 14.2 Inhoudelijke regels te vervallen. Zie onderstaand overzicht voor de nieuwe nummering.

Deze wijziging heeft alleen tot doel om in elk hoofdstuk van dit besluit dezelfde volgorde in de artikelen aan te houden, en betreft geen inhoudelijke wijziging.

Besluit activiteiten leefomgeving Stb. 2018, 293	Nieuwe nummering
Artikel 13.6 (maatwerkregels)	Artikel 13.8
Artikel 13.7 (afbakening mogelijkheid maatwerkregel)	Artikel 13.9
Artikel 13.8 (maatwerkvoorschriften)	Artikel 13.10
Artikel 13.9 (aanwijzing vergunningvrije gevallen)	Artikel 13.11
Artikel 13.10 (normadressaat)	Artikel 13.6
Artikel 13.11 (specifieke zorgplicht)	Artikel 13.7
Artikel 14.6 (maatwerkregels)	Artikel 14.8
Artikel 14.7 (maatwerkvoorschriften)	Artikel 14.9
Artikel 14.8 (normadressaat)	Artikel 14.6
Artikel 14.9 (specifieke zorgplicht)	Artikel 14.7

Onderdeel ADW (artikel 13.13 Bal)

In het artikel wordt een wijziging aangebracht om te verduidelijken bij welke activiteiten artikel 5.10 van de Erfgoedwet van overeenkomstige toepassing is. Er wordt verwezen naar artikel 7.1, eerste lid, Bal. Daarin staan activiteiten die in de Noordzee worden verricht, namelijk beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk, beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een installatie in een waterstaatswerk, lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam, stortingsactiviteiten op zee, ontgrondingsactiviteiten, mijnbouwlocatieactiviteiten en wateronttrekkingsactiviteiten.

Daarnaast wordt een tekstuele wijziging aangebracht. In de verwijzing naar artikel 13.1, onder c, is al begrepen dat de archeologische toevalsvondst wordt gedaan in de exclusieve economische zone, met uitzondering van de aansluitende zone. Dit laatste kan daarom in het artikel worden geschrapt.

Onderdeel ADX (artikel 14.2 Bal)

In dit artikel wordt een tekstuele wijziging aangebracht waarbij 'van dit hoofdstuk' is gewijzigd in 'in dit hoofdstuk', waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte schrijfwijze.

Onderdeel AEB (hoofdstuk 15 (nieuw) Bal)

Dit hoofdstuk bevat algemene regels voor het bieden van gelegenheid tot het zwemmen of baden in badwaterbassins. Een badwaterbassin is in dit hoofdstuk omschreven als een waterkerende constructie voor het vasthouden van water bedoeld voor het zwemmen en baden. Het moet gaan om een aangelegde waterkerende constructie. Gelet op die omschrijving valt het bieden van gelegenheid tot zwemmen en baden in oppervlaktewaterlichamen niet onder het toepassingsbereik van dit hoofdstuk.

Dit hoofdstuk geeft uitwerking aan artikel 4.3, eerste lid, onder g, van de wet, de grondslag om algemene rijksregels te stellen over het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden.

Afdeling 15.1 (nieuw) Bal

Artikel 15.1 (nieuw) Bal

Eerste lid

Dit artikel geeft aan dat dit hoofdstuk gaat over de activiteit het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin. De activiteit sluit aan bij het begrip 'gelegenheid bieden tot zwemmen of baden' uit artikel 4.27 van de wet en voegt daaraan het begrip 'badwaterbassin' toe. Op de verschillende elementen wordt hieronder nader ingegaan. Daarbij komt eerst het wettelijke begrip aan bod, met de elementen 'zwemmen en baden' en 'gelegenheid bieden tot' en wordt daarna op de begripsomschrijving van 'badwaterbassin' ingegaan.

Het element zwemmen of baden kan breed worden geïnterpreteerd. Vrijwel elk dompelen, drijven, of een bad nemen valt hieronder. Zwemmen en baden is, in navolging van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, in de wet niet nader omschreven. Aangesloten wordt bij het normale spraakgebruik. Dat brengt met zich mee dat niet elk contact met water als zwemmen of baden wordt gezien. Als slechts een deel van het lichaam in het water wordt gedompeld, zoals een voet of een hand, zal naar normaal spraakgebruik geen sprake zijn van zwemmen of baden. Dit is zelfs niet het geval als de constructie waarin dit gebeurt een 'bad' wordt genoemd, zoals een voetenbad bij een pedicure of een voetenbad in de saunagang voor de procedure van opwarmen of afkoelen van het lichaam. Het plaatsen van een elleboog in een waterbakje ter herstel van lichamelijke klachten wordt in normaal spraakgebruik niet als zwemmen of baden gezien, als echter in een ziekenhuis of therapeutische instelling patiënten ter herstel van lichamelijke of geestelijke klachten met hun gehele lichaam in water gaan is er wel sprake van zwemmen of baden. Ook een "bedriegertje", een onopvallend verwerkt fonteintje in de vloer die de over die vloer wandelende bezoekers verrast door op een willekeurig moment te gaan spuiten, zal niet als zwemmen of baden worden opgevat. Hetzelfde geldt voor een speelelement waarin kinderen op kleine schaal zonder zelf te water te gaan kunnen spelen met het aanleggen van dammen en het vasthouden van water in sluizen. Er is in deze gevallen sprake van 'spelen met water', niet van 'zwemmen en baden'. Dit valt dus niet onder de onderhavige regelgeving, maar er kan wel andere regelgeving van toepassing zijn waarmee de gezondheidsrisico's beheerst kunnen worden, zoals de Wet publieke gezondheid. Van 'zwemmen en baden' is echter wel sprake als in een park een ondiepe waterpartij als onderdeel van een speeltuin is aangelegd voor 'spelen in water'.

Met het 'gelegenheid bieden tot' wordt tot uitdrukking gebracht dat het gaat om het zwemmen of baden door derden. Zo wordt baden binnen een huishouden door personen die daartoe behoren niet gezien als "gelegenheid bieden tot" zwemmen of baden. Dat geldt zowel voor een badkuip in de badkamer als een zwembad in de tuin, ongeacht de vraag of daarbij behandeling van het water plaatsvindt en op welke wijze. Daarbij maakt het bovendien niet uit of het gaat om een huishouden in een koopwoning of een huurwoning.

Het eerste lid van artikel 15.1 voegt een extra bestanddeel toe aan 'gelegenheid bieden tot zwemmen of baden': het begrip badwaterbassin. Een badwaterbassin is in bijlage I bij het Bal omschreven als een waterkerende constructie voor het vasthouden van water bedoeld voor het zwemmen of baden. In de term constructie is besloten dat het gaat om een aangelegd waterbassin. Het zwemmen of baden in natuurlijke waterbassins of oppervlaktewaterlichamen zijn daarmee uitgesloten van het toepassingsbereik. Uiteraard kan oppervlaktewater of kustwater wel door de provincie worden aangewezen als zwemlocatie, de aanwijzing van deze zwemlocaties is geregeld in het Bkl.

Er is geen sprake van een badwaterbassin als een waterkerende constructie is aangelegd maar deze niet (mede) bedoeld is voor zwemmen of baden, zoals het geval kan zijn bij een kunstmatig aangelegde waterpartij in een park, een stadsfontein of een waterreservoir dat is bedoeld voor het bergen van water voor brandbestrijding.

Het badwaterbassin moet daarnaast gevuld zijn met water, of bedoeld zijn om voor het zwemmen of baden gevuld te zijn met water. Het gaat hierbij om water zoals dat in het normale spraakgebruik wordt gebruikt, zoals bijvoorbeeld drinkwater, regenwater of zeewater. Modder wordt niet gezien als water, al is water een belangrijk bestanddeel van modder. Modderbaden

vallen daarmee buiten dit hoofdstuk. Ook andere vloeistoffen zoals melk, yoghurt of bier waarmee een badwaterbassin ten behoeve van het zwemmen of baden kan worden gevuld zijn niet te kwalificeren als water. Van water is wel sprake als het gaat om water met allerlei toevoegingen zoals zout of kruidenmengsels.

Tweede lid

In het tweede lid zijn een aantal uitzonderingen opgenomen. Het hoofdstuk is niet van toepassing op het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin:

- a. bij een huishouden,
- b. in een badruimte of een niet-gezamenlijk gedeelte van een logiesfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Bbl,
- c. dat ten hoogste 24 uur aaneengesloten op een locatie is opgesteld,
- d. dat is bedoeld voor contact tussen mens en dier, of
- e. aan boord van schepen die niet permanent zijn afgemeerd.

Onderdeel a. In de toelichting op het eerste lid is al aangegeven dat gebruik van badwaterbassins binnen een huishouden door personen die daartoe behoren niet gezien wordt als "gelegenheid bieden tot" zwemmen of baden. Als binnen een huishouden door derden gebruik wordt gemaakt van badwaterbassins, bijvoorbeeld als er iemand logeert of kinderen van de burens komen spelen, zou wel van "gelegenheid bieden tot zwemmen en baden" kunnen worden gesproken. Het is niet wenselijk dergelijke situaties onder de rijksregels te brengen. Van de overheid kan niet worden verwacht dat ze binnen een huishouden aan zwemmen en baden door derden regels stelt en daarop toeziet. Dat bij het gebruik geen onaanvaardbare risico's voor gezondheid en veiligheid optreden hoort bij de eigen verantwoordelijkheid van zowel diegenen die het badwaterbassin ter beschikking stellen als van diegenen die er gebruik van maken. Bij verschillende activiteiten onder het Bal zijn niet alleen activiteiten binnen het huishouden buiten het toepassingsbereik van de rijksregels gehouden, maar ook activiteiten die plaatsvinden bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis, bijvoorbeeld als het badwaterbassin wordt gebruikt in het kader van een fysiotherapiepraktijk aan huis. In dit hoofdstuk is de uitzondering beperkt tot het huishouden.

Onderdeel b. Vergelijkbaar met onderdeel a worden ook in dit onderdeel situaties uitgezonderd die veel overeenkomsten vertonen met een huishouden. Het betreft allereerst de badwaterbassins in een badruimte van een logiesfunctie. Een logiesfunctie is een 'gebruiksfunctie voor het bieden van recreatief verblijf of tijdelijk onderdak aan personen'. Voorbeelden van een logiesfunctie zijn een hotel, een vakantiehuisje, appartement of woning of een groepsaccommodatie zoals een vakantieboerderij. Een badwaterbassin in een badruimte van een logiesfunctie is uitgesloten van het toepassingsbereik, ook als in deze situaties sprake is van gezamenlijk gebruik, zoals bij een badkuip in een gedeelte badkamer in een hostel. Daarnaast heeft de uitzondering betrekking op andere badwaterbassins bij een logiesfunctie die niet gebruikt worden door meer dan een logiesverblijf, en in de zin van artikel 2.7 Bbl dus niet-gezamenlijk zijn. Een logiesverblijf is in bijlage I, deel B, Bbl gedefinieerd als een 'voor een enkele persoon of een afzonderlijke groep personen bestemd gedeelte van een logiesfunctie'. Een niet-gezamenlijk badwaterbassin is gelet op het voorgaande bijvoorbeeld een zwembad in de tuin van een vakantieverblijf, uitsluitend bedoeld voor één logiesverblijf. Een dergelijk badwaterbassin valt niet onder het toepassingsbereik. Als een zwembad bij een logiesfunctie, of het water daaruit, dienstdoet voor meer dan één logiesverblijf valt deze wel onder het toepassingsbereik van artikel 1.3.

Onderdeel c. Een badwaterbassin dat ten hoogste 24 uur op een locatie is opgesteld valt buiten het toepassingsbereik. Het gaat hier nadrukkelijk om het tijdelijk opgesteld zijn van een badwaterbassin, niet om het tijdelijk gevuld zijn van een badwaterbassin. Voorbeelden van badwaterbassins die onder deze uitzondering vallen zijn: een opblaasbaar bassin bij een buurtfeest, een waterattractie die tijdens een straatfeest wordt opgesteld, of een waterbak die voor enkele uren wordt geplaatst voor een obstacle run. Bij een dergelijk tijdelijk opgesteld badwaterbassin is het risico op gezondheidsschade als gevolg van de kwaliteit van het water over

het algemeen beperkter. Bovendien zal minder snel sprake zijn van een commerciële organisatie. Van de overheid kan eigenlijk niet verwacht worden dat ze ook in dergelijke situaties bescherming biedt. Het onder de regelgeving brengen van dergelijke situaties suggereert een aandacht van de overheid die niet waargemaakt kan worden, bij het gebruik van dergelijke badwaterbassins staat de eigen verantwoordelijkheid van gebruikers voorop.

Onderdeel d. Van het toepassingsbereik van het hoofdstuk zijn waterbassins bedoeld voor contact tussen mens en dier uitgezonderd. Een voorbeeld hiervan vormen de fish spa's. Dit zijn bassins met vissen, doorgaans van het soort *Garra rufa*, waarin gebruikers armen, voeten, of zelfs het gehele lichaam dompelen. Het is daarbij de bedoeling dat de vissen gaan knabbelen aan de ledematen of het lichaam. Waar nodig kan de hygiëne van dit soort bassins door gemeenten gereguleerd worden op grond van de Wet publieke gezondheid. Een ander voorbeeld van waterbassin bestemd voor contact met dieren is een bassin, waarin bezoekers tezamen met dolfijnen in het bassin staan en zo de dolfijnen kunnen aanraken. Het gaat er dus om dat contact met dieren de hoofzaak is. De uitzondering heeft geen betrekking op situaties waarin een enkel dier in het waterbassin aanwezig zou zijn, zoals bijvoorbeeld in een zwemvijver aan de orde zou kunnen zijn. Ook het in een waterbassin dat primair voor baden of zwemmen is bedoeld uitzetten van een enkele vis valt niet onder deze uitzondering, en kan dus ook niet worden gebruikt om onder de regels van het Bal uit te komen.

Onderdeel e. In onderdeel e is een uitzondering opgenomen voor het gelegenheid bieden van zwemmen of baden in een badwaterbassin aan boord van niet-permanent afgemeerde schepen. Een voorbeeld hiervan is een badwaterbassin aan boord van een cruiseschip. De regels in dit hoofdstuk zijn niet toegesneden op dergelijke badwaterbassins. Zo is het bijvoorbeeld niet goed mogelijk een laboratorium langs te laten komen om te controleren op de waterkwaliteit volgens een in dit hoofdstuk voorgeschreven meetfrequentie. Overigens zijn door de World Health Organisation regels gesteld over zwembaden en spa's aan boord van internationale (cruise)schepen. Die vormen onderdeel van de beoordeling door GGD's in het kader van de afgifte van de zogeheten Ship Sanitation Certificate. Voor permanent afgemeerde schepen (zoals een botel) met badwaterbassins aan boord geldt het onderhavige hoofdstuk wel.

Artikel 15.2 (nieuw) Bal

Dit artikel somt op met het oog op welke belangen de algemene regels in hoofdstuk 15 zijn gesteld. In de wet is in artikel 4.27 al aangegeven met het oog op welke belangen de algemene regels voor het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden kunnen zien: het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid van de gebruikers. In artikel 15.2 zijn die oogmerken nader gespecificeerd. Hoewel het risico op verdrinking valt onder het beschermen van de gezondheid van de gebruikers, is dat apart genoemd. Onder het beschermen van de gezondheid valt bovendien het waarborgen van de waterkwaliteit en de luchtkwaliteit.

Artikel 15.2 geeft een limitatieve opsomming. Zo bevat hoofdstuk 13 bijvoorbeeld geen regels over de bouw van een badwaterbassin, waaronder ook de bevestiging van eventuele geluidboxen aan het plafond, of regels voor het creëren van een veilige omgeving voor werknemers. Andere dan in dit artikel genoemde belangen kunnen in andere regelgeving zijn geregeld, zoals bijvoorbeeld in het Bbl. Bovendien is de wettelijke zorgplicht van toepassing voor de belangen die niet in het artikel zijn genoemd, maar waarop wel de wet van toepassing is.

Het artikel werkt ook door in de bevoegdheden van bestuursorganen, bijvoorbeeld bij de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Maatwerkvoorschriften kunnen niet worden gesteld met het oog op een belang dat niet in dit artikel is opgenomen. Ook is de specifieke zorgplicht van artikel 15.5 gekoppeld aan de belangen.

Artikel 15.3 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.11 van de wet]

De aanwijzing van het bevoegd gezag voor de algemene rijksregels is gebaseerd op artikel 4.11 van de wet. Hierin is het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden genoemd als categorie waarvoor gedeputeerde staten als bevoegd gezag kunnen worden aangewezen. Vanwege de continuïteit met de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden is ook voor het aanwijzen van gedeputeerde staten gekozen voor de algemene rijksregels over zwemmen en baden in dit hoofdstuk.

Gedeputeerde staten van de provincie waarbinnen de activiteit geheel of in hoofdzaak wordt verricht zijn daarmee het bevoegd gezag dat op aanvraag of ambtshalve maatwerkvoorschriften kan stellen, waaraan een melding moet worden gedaan en dat beslist op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen. De bevoegdheid tot bestuursrechtelijke handhaving van overtredingen van de algemene regels ligt op grond van artikel 18.2, eerste lid, van de wet ook bij gedeputeerde staten.

Het bevoegd gezag waaraan gegevens en bescheiden worden verstrekt of dat geïnformeerd moet worden wordt bepaald bij deze artikelen over informatieverstrekking. Artikel 4.8 van de wet bepaalt ten slotte wie bevoegd gezag is voor decentrale algemene regels. Voor de omgevingsverordening is dit gedeputeerde staten. Tot die decentrale regels behoren ook eventuele maatwerkregels over het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden.

Artikel 15.4 (nieuw) Bal

Artikel 15.4 bepaalt tot wie de regels van hoofdstuk 15 zijn gericht. Diegene noemen we ook wel de normadressaat. Binnen het stelsel van de wet wordt degene die de activiteit verricht primair verantwoordelijk geacht voor de naleving van de regels die gelden voor het verrichten van activiteiten. Degene die de activiteiten verricht, moet voldoen aan de regels in dit hoofdstuk, en ervoor zorgen dat de mensen of bedrijven die voor haar of hem werkzaamheden verrichten zich aan de regels over de activiteit houden. Door het doen van de melding of het verstrekken van gegevens aan het bevoegd gezag wordt duidelijk wie degene is die de activiteit zal verrichten, diegene zal vanaf dat moment als normadressaat worden beschouwd. Zie voor verdere informatie over de normadressaat paragraaf 2.3.2 van de toelichting bij het Bal.

Artikel 15.5 (nieuw) Bal

In dit artikel is een specifieke zorgplicht opgenomen volgens de in het Bal al eerder gemaakte hoofdkeuzes. Een voorbeeld van een dergelijke hoofdkeuze is dat een specifieke zorgplicht naast meer uitgewerkte regels in het besluit blijft gelden. Zeker omdat er in afdeling 15.2 weinig algemene rijksregels zijn opgenomen over het risico van verdrinking of letsel van de gebruikers is dit een relevante keuze. In paragrafen 2.3.4 en 3.1.2 van de nota van toelichting bij het Bal zijn deze hoofdkeuzes opgenomen, en is ingegaan op de werking van de specifieke zorgplicht, de verhouding tot de wettelijke zorgplicht en de handhaafbaarheid van de specifieke zorgplicht. Hieronder wordt ingegaan op de opbouw en inhoud van artikel 15.5.

Eerste lid

Artikel 15.5 bestaat uit twee delen. Het eerste deel, bestaande uit het eerste lid, verplicht degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de gezondheid, het verdrinkingsrisico, of de mogelijkheid van het oplopen van letsel van gebruikers om zorg te dragen. Deze zorg bestaat uit het nemen van maatregelen om nadelige gevolgen te voorkomen, het zoveel mogelijk beperken als deze nadelige gevolgen niet kunnen worden voorkomen, en het achterwege laten van de activiteit voor zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd, als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt. De formulering van dit deel van de specifieke zorgplicht sluit aan bij de formulering van de algemene zorgplicht van artikel 1.7 van de wet.

De specifieke zorgplicht is gekoppeld aan artikel 15.2, waarin de oogmerken zijn opgenomen waarop het hoofdstuk betrekking heeft. De specifieke zorgplicht heeft betrekking op de belangen die onderdeel uitmaken van de oogmerken in artikel 15.2 en is daardoor specifiekere dan de algemene wettelijke zorgplicht.

Tweede lid

Hoewel de zorgplicht een open norm is en moet blijven, wordt in het tweede deel, bestaande uit het tweede artikellid, de zorg die in het eerste lid wordt gevraagd nader geconcretiseerd. Dit geeft een handvat aan degene die de activiteit verricht om de vereiste zorg in te vullen. In deze opsomming zijn de onderwerpen opgenomen waartoe de algemene regels volgens de wet in ieder geval moeten strekken (artikel 4.27, tweede lid). In het artikellid is geen uitputtende opsomming opgenomen.

Onder deze zorgplicht valt ook het handelen of nalaten dat vanzelfsprekend is als je de activiteit verricht. Good housekeeping maatregelen voor het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden zijn bijvoorbeeld (niet limitatief):

- het kort voor gebruik vullen van een badwaterbassin voor eenmalig gebruik,
- het actueel houden van een risicoanalyse of beheersplan,
- het uitvoeren van de maatregelen in het beheersplan,
- het opleiden van personeel,
- het onderhouden van filters, het schoonmaken van het badwaterbassin en de omgeving van het badwaterbassin, waaronder de ruimten waar met blote voeten wordt gelopen en bijbehorende voorzieningen, zoals de douches en kleedruimten,
- het gebruiken van een badwaterbassin dat volledig leeg kan stromen en waarin geen water blijft staan, en
- het gebruiken van een badwaterbassin waarin een goede doorstroming van het water kan plaatsvinden.

Artikel 15.6 (nieuw) Bal [artikel 4.3 in samenhang met artikel 4.6 van de wet]

Op grond van dit artikel zijn provincies bevoegd om maatwerkregels te stellen in de omgevingsverordening over de specifieke zorgplicht en de regels in afdeling 15.2 en 15.3.

Maatwerkregels zijn algemeen verbindende voorschriften die worden gesteld om te zorgen dat de activiteiten die op een locatie worden of zullen worden verricht passen binnen de oogmerken en de strekking van de algemene regels van die hoofdstukken. Maatwerkregels zijn dus niet gericht tot een bepaalde belanghebbende, maar gelden op een bepaalde locatie ongeacht wie daar een activiteit verricht of gaat verrichten. Maatwerkregels zijn daarom geschikt om te sturen op toekomstige ontwikkelingen.

In dit hoofdstuk is aangesloten op de keuzes die in het Bal zijn gemaakt over maatwerkregels (en maatwerkvoorschriften). In paragraaf 3.4 van de nota van toelichting bij het Bal zijn die keuzes nader toegelicht.

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt dat over bepalingen in afdeling 15.2 waarin activiteiten zijn aangewezen als het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in badwaterbassins, geen maatwerkregels kunnen worden gesteld. Deze bepalingen geven aan op welke activiteiten de algemene rijksregels zijn gericht. De provincies kunnen die reikwijdte niet aanpassen. De keuze over de activiteiten waarvoor rijksregels worden gesteld wordt immers door het Rijk gemaakt, met toepassing van het subsidiariteitsbeginsel van artikel 2.3 van de wet.

Tweede lid

Artikel 4.6 van de wet bepaalt dat met maatwerkregels alleen kan worden afgeweken van algemene regels als dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald. Daarom is in het tweede lid opgenomen dat maatwerkregels kunnen afwijken van afdeling 15.2 en 15.3, tenzij anders is bepaald. Afwijken van de specifieke zorgplicht is vanzelfsprekend niet mogelijk; door de koppeling van de specifieke zorgplicht aan de oogmerken van artikel 15.2 – die de begrenzing vormen van de belangen waarvoor algemene regels zijn gesteld – moeten maatwerkregels altijd binnen de reikwijdte en strekking van de specifieke zorgplicht blijven.

Afwijken kan zowel een aanscherping als een versoepeling van de algemene regels inhouden. Het bevoegd gezag doet er goed aan bij een versoepeling van de algemene regels door een maatwerkregel expliciet te benoemen dat een afwijking van de algemene regels is beoogd. Bijvoorbeeld door aan te geven dat een bepaald artikel in een bepaald geval niet van toepassing is. Als dat niet gebeurt, blijven de algemene regels van kracht naast de maatwerkregel en moet de facto nog steeds aan de algemene regels worden voldaan. Andere maatwerkregels, die niet afwijken van de algemene regels maar daarop aanvullen of een nadere invulling geven, hoeven strikt genomen niet expliciet als maatwerkregel te worden aangeduid. De constatering dat een regel in de omgevingsverordening binnen het toepassingsbereik valt van activiteiten die in dit hoofdstuk zijn geregeld en over hetzelfde onderwerp gaat als de algemene regels in dit hoofdstuk, leidt automatisch tot de conclusie dat die regel in dat geval een maatwerkregel is. Diezelfde regel kan ook van toepassing zijn op een activiteit die buiten het toepassingsbereik van dit hoofdstuk valt; in dat geval is de regel geen maatwerkregel. Het is daarom niet aantrekkelijk om maatwerkregels en andere regels in een verordening geforceerd te scheiden. Dat zou leiden tot dubbel opschrijven van identieke regels, zonder dat daarmee een doel wordt gediend.

Derde lid

Er zijn grenzen aan de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkregels. Deels vloeien die voort uit artikel 4.27 van de wet. Bij het stellen van maatwerkregels moeten de belangen uit artikel 15.2 in acht worden genomen; de belangen met het oog waarop de algemene regels van hoofdstuk 15 zijn gesteld. Dit biedt extra waarborg.

Artikel 15.7 (nieuw) Bal [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

In dit hoofdstuk is aangesloten op de keuzes die in het Bal zijn gemaakt over maatwerkvoorschriften (en maatwerkregels). In paragraaf 3.4 van de nota van toelichting bij het Bal zijn die keuzes nader toegelicht.

Eerste lid

Het eerste lid van artikel 15.7 geeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen over de specifieke zorgplicht en afdelingen 15.2 en 15.3.

Een voorbeeld van het aanvullen van de regels in afdeling 15.2. Het resultaat van de dagelijkse metingen hoeft bij badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd en overige badwaterbassins niet aan het bevoegd gezag te worden verstrekt. Als het bevoegd gezag deze informatie wil ontvangen, kan het een maatwerkvoorschrift opleggen met het verzoek deze informatie te verstrekken.

Maatwerkvoorschriften zijn niet mogelijk op twee onderwerpen. Dit is onder andere de uitzondering die ook geldt voor maatwerkregels, namelijk de bepalingen waarin activiteiten worden aangewezen als het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in badwaterbassins. Korthedshalve wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 15.6. Daarnaast kan ook geen maatwerkvoorschrift worden gesteld over meldingen. In dit hoofdstuk is de keuze gemaakt of een activiteit, waarvoor het Rijk regels stelt, wel of niet gemeld moet worden. Deze keuze is gebaseerd op de mogelijke gevolgen

van de activiteit voor de fysieke leefomgeving en voor belanghebbenden. Als op grond van die afweging een meldplicht is ingesteld, past het niet dat deze lokaal weer wordt 'uitgezet'. Ook de gegevens en bescheiden die bij een melding worden verstrekt kunnen lokaal niet worden aangepast.

Tweede lid

Maatwerkvoorschriften kunnen de algemene regels van dit hoofdstuk niet alleen aanvullen, maar er ook van afwijken. De bevoegdheid om af te wijken van de algemene regels is gegeven in het tweede lid. Afwijken van de specifieke zorgplicht is vanzelfsprekend niet mogelijk; door de koppeling van de specifieke zorgplicht aan de oogmerken van artikel 15.2 – die de begrenzing vormen van de belangen waarvoor algemene regels zijn gesteld – moet een maatwerkvoorschrift altijd binnen de reikwijdte en strekking van de specifieke zorgplicht blijven. Afwijken van afdeling 15.2 en 15.3 is wel mogelijk, tenzij in die hoofdstukken anders is bepaald.

Een voorbeeld van het afwijken van de regels in afdeling 15.2 is het afwijken van een kwaliteitseis. De regels voor badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd gaan uit van toepassing van chloorverbindingen. De kwaliteitseisen voor het bassinwater bevatten daarom ook minimumeisen met betrekking tot het gehalte aan vrij chloor. Het is op zich mogelijk om een adequate desinfectie van het bassinwater te bereiken op een andere manier dan door middel van chloorverbindingen. Mocht een initiatiefnemer daarvoor willen kiezen en in het geheel geen chloorverbindingen toepassen dan kan deze een maatwerkvoorschrift aanvragen om af te wijken van de kwaliteitseisen van dit hoofdstuk die uitgaan van toepassing van chloorverbindingen. Uiteraard zal de initiatiefnemer bij een zodanige aanvraag moeten aantonen dat bij toepassing van een ander desinfectiemiddel nog altijd sprake is van het beschermen van de gezondheid van de gebruiker, een van de oogmerken van de regels voor zwemmen of baden in een badwaterbassin. Het bevoegd gezag kan bij het stellen van het maatwerkvoorschrift zo nodig een andere kwaliteitseis stellen, afgestemd op het toegepaste desinfectiemiddel.

Artikel 15.8 (nieuw)

In dit hoofdstuk is voor alle badwaterbassins, zoals die in afdeling 15.2 van het besluit worden onderscheiden, een meldingsplicht ingesteld. Gelet op de mogelijke risico's voor de gezondheid die met zwemmen en baden kunnen samenhangen is het wenselijk dat het bevoegd gezag voorafgaand aan de start van de activiteit op de hoogte is van het feit dat op een bepaalde locatie gelegenheid tot zwemmen of baden wordt geboden, en desgewenst een initiële controle van de voorgenomen activiteit kan verrichten of kan beoordelen of het nodig is om maatwerkvoorschriften te stellen. Ten overvloede wordt opgemerkt dat de plicht om een melding te doen niet voortvloeit uit artikel 15.8; die verplichting is namelijk waar nodig opgenomen bij de activiteit in afdeling 15.2.

Artikel 15.8 regelt dat bij iedere melding die wordt gedaan een aantal algemene gegevens worden verstrekt. Er is aansluiting gezocht bij de algemene gegevens die op grond van artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht bij een aanvraag om een beschikking worden gevraagd. In plaats van de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, gaat het bij het melden van een activiteit om een aanduiding van de activiteit die zal worden verricht.

Daarnaast is ter identificatie van belang de naam en het adres van degene die de activiteit, bedoeld in afdeling 15.2, verricht. Als het adres waarop de activiteit wordt verricht een ander adres is dan het adres van degene die de activiteit verricht, bijvoorbeeld omdat er meerdere bedrijfslocaties zijn, wordt ook dat adres doorgegeven.

Als een activiteit in afdeling 15.2 niet mag worden verricht voordat een melding is gedaan, worden daarbij soms specifieke gegevens gevraagd. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel: een melding is pas compleet als alle gegevens die worden

gevraagd zijn verstrekt. Als geen specifieke gegevens worden gevraagd kan worden volstaan met de algemene gegevens van dit artikel.

Bepalingen over het elektronisch verkeer en de mogelijkheden om per post een melding te doen zijn opgenomen in het Omgevingsbesluit, zie daarvoor afdeling 12.1 van dat besluit en de toelichting daarop. Zie voor bepalingen over de bekendmaking van meldingen door het bevoegd gezag afdeling 8.5 van dat besluit.

Artikel 15.9 (nieuw) Bal

Als in afdeling 15.2 is opgenomen dat gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt, worden die gegevens, net als de melding, begeleid door een aantal algemene gegevens. Er is aansluiting gezocht bij de algemene gegevens die op grond van artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht bij een aanvraag om een beschikking worden gevraagd. In plaats van de aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd, gaat het bij het verstrekken van gegevens en bescheiden over een activiteit om een aanduiding van de activiteit die zal worden verricht. Daarnaast is ter identificatie van belang de naam en het adres van degene die de activiteit in afdeling 15.2 verricht. Als het adres waarop de activiteit waarover gegevens worden verstrekt, een ander adres is dan het adres van degene die de activiteit verricht, bijvoorbeeld omdat er meerdere bedrijfslocaties zijn, wordt ook dat adres verstrekt.

Ook hier geldt dat de plicht om gegevens te verstrekken niet voortvloeit uit artikel 15.9; die verplichting is namelijk waar nodig opgenomen bij de activiteit in afdeling 15.2. Bij een artikel gegevens en bescheiden in afdeling 15.2 kunnen specifieke gegevens worden gevraagd, zoals bijvoorbeeld de naam en het adres van het laboratorium dat metingen verricht. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel.

Bepalingen over het elektronisch verkeer en de mogelijkheden om per post een melding te doen zijn opgenomen in het Omgevingsbesluit, zie daarvoor afdeling 12.1 van dat besluit en de toelichting daarop.

Artikel 15.10 (nieuw) Bal

Artikel 15.10 regelt een verplichting om gegevens te verstrekken in twee situaties.

Het eerste lid van artikel 15.10 regelt dat een naamswijziging of adreswijziging wordt doorgegeven aan het bevoegd gezag vóórdát de wijziging een feit is. Dat is vooral voor de initiatiefnemer zelf van belang: diegene wil immers dan correspondentie van het bevoegd gezag op het juiste adres aankomt.

Het tweede lid regelt dat bij overdracht van de activiteit naar iemand anders, de daardoor gewijzigde gegevens aan het bevoegd gezag worden verstrekt. Bijvoorbeeld omdat een bedrijf onder dezelfde bedrijfsnaam en op hetzelfde adres wordt voortgezet, maar wisselt van eigenaar. Dit sluit aan op artikel 5.37 van de wet, waar hetzelfde voor vergunninghouders is geregeld.

Artikel 15.11 (nieuw)

Artikel 15.11 bepaalt dat het bevoegd gezag onverwijld over een ongewoon voorval moet worden geïnformeerd. Om de gepaste mate van spoed uit te drukken is gekozen voor het begrip onverwijld. Dit houdt in dat zodra vastgesteld is dat er sprake is van een ongewoon voorval het bevoegd gezag direct moet worden geïnformeerd; vertraging is gezien de gevolgen voor de gezondheid en veiligheid van de gebruikers niet wenselijk. Dat is de reden dat het informeren vormvrij is: kiezen voor een brief per post als er ook gebeld kan worden ligt daarom niet voor de hand.

Een ongewoon voorval is in de wet gedefinieerd als een gebeurtenis, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van het normale verloop van een activiteit, zoals een storing, ongeluk, calamiteit, waardoor significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden ook aangemerkt gevolgen voor de mens, zoals gezondheid en veiligheid, voor zover deze worden of kunnen worden beïnvloed door of via onderdelen van de fysieke leefomgeving. Voorbeelden van ongewone voorvallen bij het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden zijn verdrinking of het in of rondom het badwaterbassin oplopen van ernstig letsel.

Afdeling 15.2 (nieuw) Bal

§ 15.2.1 (nieuw) Bal

Bij badwaterbassins waarin degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden het water desinfecteert is het meestal de bedoeling dat het water voor langere tijd in het badwaterbassin blijft en door meerdere personen kan worden gebruikt. Het water wordt daarbij meestal ook verwarmd. In deze omstandigheden is sprake van langdurige inbreng van verontreiniging en ontstaat een situatie waar micro-organismen zich vestigen, ontwikkelen en het systeem kunnen infecteren. Om een minimumkwaliteit van het water onder deze omstandigheden te waarborgen is behandeling van het water nodig, die veelal uit filtratie en uit desinfectie met chloorverbindingen bestaat. Bij onjuist gebruik kan de behandeling zelf een risico voor de gezondheid betekenen: er kunnen voor de gezondheid acuut schadelijke chloorverbindingen vrijkomen bij incidenten, en de filters kunnen zelf een plaats worden waar micro-organismen groeien. Bij een juiste behandeling van het water worden micro-organismen snel geïnactiveerd of afgevangen in een filter voordat ze andere personen kunnen infecteren. Daardoor worden ook bij gelijktijdig gebruik of gebruik na elkaar door verschillende personen de risico's zoveel mogelijk beperkt.

Chloor is een middel dat niet alleen desinfecteert, maar dat bij contact met verontreinigingen afkomstig van de gebruikers allerlei chloorverbindingen vormt die zowel in het water als de lucht (veel van de verbindingen zijn vluchtig) irritatie kunnen veroorzaken. Ernstige gezondheidsrisico's zouden daarbij alleen bij frequent en langdurig gebruik aan de orde kunnen zijn, kortdurende effecten (zoals de rode ogen) kunnen wel optreden.

Het beheersen van de risico's die te maken hebben met circulatie van water vraagt om continue aandacht van degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in dat badwaterbassin. Zo zal de waterkwaliteit frequent op een aantal parameters onderzocht moeten worden, waarbij met name de parameters die het zuiveringsproces bewaken, zoals het gehalte aan vrij chloor en de zuurgraad, cruciaal zijn. Als deze twee parameters niet op orde zijn, kunnen problemen snel optreden en escaleren.

Artikel 15.12 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin waarin het water wordt gedesinfecteerd een activiteit als bedoeld in artikel 15.1 is. In de toelichting worden deze badwaterbassins verder aangeduid als 'badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd'.

Het gaat bij deze activiteit nadrukkelijk om het desinfecteren van het water met bijvoorbeeld chloor, ozon, of UV. Dat desinfectiemiddelen kunnen worden gebruikt om de wanden of omgeving van het badwaterbassin te ontsmetten, zorgt er niet voor dat een dergelijk badwaterbassin onder de in deze paragraaf aangewezen activiteit valt. Ook het feit dat bij het toepassen van een biologische zuiveringsmethode zoals een helofytenfilter enige mate van desinfectie aan de orde zal zijn betekent niet dat een zwemvijver ook onder deze paragraaf valt.

De risico's voor de gebruikers bij het zwemmen of baden in badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd zitten onder meer in het gebruik van desinfectiemiddelen en desinfectiebijproducten. Door zowel overdosering als onderdosering van desinfectiemiddelen kan gezondheidsschade ontstaan.

Bij een behandeling met desinfectiemiddelen wordt in een groot deel van de gevallen gebruik gemaakt van een chloorproduct als desinfectiemiddel. Derhalve is bij de kwaliteitseisen in deze paragraaf een minimumwaarde opgenomen voor vrij chloor. Als degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden met andere desinfectiemiddelen dan chloorproducten het water wil behandelen, kan diegene niet aan deze regel voldoen. In dat geval zal maatwerk moeten worden aangevraagd.

Artikel 15.13 (nieuw) Bal

Artikel 15.13 regelt dat geen gelegenheid mag worden geboden tot het zwemmen of baden in badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 15.8 gevoegd. In paragraaf 4.5 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader ingegaan op het instrument melding.

Artikel 15.14 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd zal een analyse moeten maken van de risico's van het zwemmen of baden voor de gebruikers. Op basis van deze risicoanalyse wordt door diegene een beheersplan opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om de geïnventariseerde risico's te beheersen. Bovendien moet een registratie worden bijgehouden van incidenten die zich voordoen in en om het badwaterbassin waarbij gebruikers zijn betrokken. Met deze verplichting wordt aangesloten bij de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Dit artikel verwijst naar de module van afdeling 15.3. In de toelichting op de artikelen 15.63 tot en met 15.67 wordt nader op de regels in de module ingegaan.

Artikel 15.15 (nieuw) Bal

Eerste lid

Een badwaterbassin moet worden gevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In bijlage A bij het Drinkwaterbesluit zijn kwaliteitseisen opgenomen waar drinkwater aan moet voldoen. Door te verwijzen naar deze bijlage kan het badwaterbassin zowel gevuld worden met water dat wordt afgenomen van het drinkwaterbedrijf, als met water dat men zelf tot deze kwaliteitseisen opwerkt. Overigens mag degene die water betreft van het drinkwaterbedrijf ervan uitgaan dat het water aan deze kwaliteitseisen voldoet. Er geldt geen extra meetverplichting voor de initiatiefnemer om te controleren of dit daadwerkelijk het geval is.

Een badwaterbassin moet gevuld worden met drinkwater, aan dit drinkwater kunnen in het proces mineralen, kruiden of zouten worden toegevoegd. Dit doet er niet aan af dat sprake is van het vullen met drinkwater. Het vullen met water waarin deze mineralen, kruiden of zouten al van nature aanwezig zijn, en niet in later instantie worden toegevoegd, wordt alleen beschouwd als vullen met drinkwater als dit water aan de kwaliteitseisen uit bijlage A bij het Drinkwaterbesluit voldoet.

Tweede lid

Een badwaterbassin kan worden aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit. Om hergebruik van water mogelijk te maken is het eveneens toegestaan om het badwaterbassin aan te vullen met spoelwater. Dit water zal aan de kwaliteitseisen bedoeld in artikel 15.16 moeten voldoen.

Artikel 15.16 (nieuw) Bal

Eerste lid

In artikel 15.15 is bepaald dat een badwaterbassin moet worden gevuld en aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit of dat aan kwaliteitseisen voor water voldoet. In dit artikel is de verplichting opgenomen om maatregelen te nemen zodat het water in het badwaterbassin aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.16, voldoet. Het nemen van maatregelen (handelen) omvat ook het eventueel nalaten van maatregelen. Er is sprake van een overtreding van artikel 15.16 als er geen maatregelen worden genomen om aan de kwaliteitseisen te voldoen. In artikel 15.26 is, afhankelijk van de klasse waarin de parameter is ingedeeld, de verplichte maatregel tot het sluiten van een badwaterbassin opgenomen als niet (direct of na enkele metingen) aan de kwaliteitseis voor die parameter wordt voldaan.

De parameters betreffen parameters voor desinfectie, desinfectiebijproducten, microbiologische parameters, chemische parameters, efficiëntie parameters, doorzicht en reguliere indicatoren. De microbiologische parameters kunnen dienen ter indicatie van de ziekteverwekkende micro-organismen die in het water kunnen voorkomen. Deze indicatorparameters hebben soms betrekking op micro-organismen die op zichzelf ziekteverwekkend zijn voor gebruikers, maar voor andere geldt dat niet. In dat geval duiden zij op de mogelijke aanwezigheid van andere (moeilijk te bepalen) ziekteverwekkers in het zwem- of badwater. Bepaling van microbiologische indicatorparameters geeft naast informatie over de microbiologische veiligheid van het zwem- en badwater inzicht in het functioneren van de waterbehandeling (desinfectie en filtratie) in relatie tot de badbelasting. Hieronder volgt een toelichting per parameter.

Vrij chloor

Er wordt onderscheid gemaakt in de norm vrij chloor tussen het gehalte vrij chloor in een gesloten ruimte en buiten een gesloten ruimte. In een gesloten ruimte is het mogelijk binnen de bandbreedte te blijven van 0,5 tot en met 1,5 milligram per liter. Voor een open ruimte, of bij buitenbaden, is deze bandbreedte niet mogelijk. Hiervoor is dan ook een bredere range opgenomen.

Vrij chloor is een desinfectiemiddel. Bij toepassing van een chloorverbinding op basis van onderchlorigzuur en hypochloriet desinfecteert het neutrale onderchlorigzuur in water veel effectiever dan het hypochloriet-ion. De concentratie vrij actief chloor wordt hoger bij een lagere pH-waarde en een hogere vrij chloor-concentratie. Zowel de pH-waarde als de vrij chloor concentratie die in de dagelijkse praktijk worden gemeten, moeten daarom beter op elkaar worden afgestemd.

De in tabel 15.16 opgenomen kwaliteitseisen voor vrij chloor, zuurgraad en waterstofcarbonaat waarborgen een maximale desinfectie en beperken negatieve neveneffecten zoveel mogelijk.

Vrij chloor is de enige parameter die in twee verschillende klassen kan worden ingedeeld. Als er bijvoorbeeld meer dan 1,5 mg per liter vrij chloor aanwezig is bij een badwaterbassin of deel van een badwaterbassin in een gesloten ruimte, wordt de parameter ingedeeld in klasse III. Als er minder dan 0,5 milligram per liter vrij chloor aanwezig is, is sprake van een onderschrijding. De parameter wordt in dat geval ingedeeld in klasse I.

De blootstelling aan chloorverbindingen wordt niet alleen bepaald door de tijd, maar ook door de dosis. De dosis wordt bij vluchtige stoffen bepaald door de concentratie in de lucht en het ademvolume. Een topsporter heeft een groot ademvolume en de concentratie vlak boven het water is hoog, de dosis die een topsporter binnenkrijgt is daarom groter dan bij bijvoorbeeld

zwembadpersoneel. Vervolgens is de opname per kilogram lichaamsgewicht belangrijk bij het al dan niet optreden van gezondheidseffecten. Bij kinderen die regelmatig intensief zwemmen is de blootstelling door het lage lichaamsgewicht dus ook heel hoog. Bovendien zijn bij kleine kinderen de longen nog niet helemaal volgroeid, dit maakt kleine kinderen een kwetsbare groep.

Gebonden chloor

De gebonden chloorconcentratie in het water is nog steeds te beschouwen als een parameter voor de trichlooramine-concentratie in de lucht. De correlatie tussen de concentratie gebonden chloor in het water en de concentratie trichlooramine in de lucht is echter zeer onbetrouwbaar (zie hiervoor de toelichting op de parameter trichlooramine bij artikel 15.22).

Zuurgraad (pH)

Ten opzichte van voorgaande regelgeving is de bandbreedte voor zuurgraad (pH) versmald, omdat bij de 'oude' bandbreedte in het ongunstigste geval nog steeds 50 procent van het vrij chloor als actief chloor aanwezig was. Bij een te hoge zuurgraad zal het actief chloor verder afnemen, en daarmee ook het desinfecterend vermogen. Daarnaast is met moderne regeltechnieken een smalle bandbreedte voor de zuurgraad prima te regelen.

Doorzicht

De parameter doorzicht is vooral van belang voor het tijdig signaleren van gevallen van (bijna) verdrinking. Daarnaast is de parameter vanuit esthetisch oogpunt relevant. Van een duidelijk zichtbare bodem is in ieder geval sprake als in het diepste deel van het bad de voegen tussen de tegels, diagonaal op de bodem aan de overkant van het bassin, goed waargenomen kunnen worden. Bij zwembaden zonder voegen kan overwogen worden om markeringen op de vloer aan te brengen met de afmetingen van voegen, teneinde het doorzicht te kunnen bepalen.

Troebelheid

De troebelheid van het water is van direct belang voor de veiligheid. Als deze zo slecht is dat de bodem van het badwaterbassin niet kan worden gezien, is de veiligheid van de gebruiker in gevaar. Dit aspect speelt ook een rol bij de parameter doorzicht. De parameter troebelheid geeft daarnaast nog de mate van badbelasting in relatie tot het rendement van de filtratie aan. De troebelheid van het bassin moet worden gemeten als het badwaterbassin in gebruik is. Troebelheid wordt gesignaleerd als er problemen met de vlokdosering zijn en aluminium door het filter heenslaat. In dat geval zullen de vlokken opwervelen en niet neerslaan op de bodem van het bassin. Troebelheid wordt gemeten in FTE, dit staat voor formazine troebelingsseenheden.

Bromaat

Bromaat is sinds enige decennia bekend als een bij zeer lage concentraties genotoxisch en carcinogeen desinfectiebijproduct. Het ontstaat tijdens de ozonbehandeling bij de drinkwaterbereiding uit bromidenhoudend water of in het zout dat wordt gebruikt bij zoutelectrolyse. Ook in het water in badwaterbassins is het recent aangetoond. Het is mogelijk dat het risico op bromaatvorming hoger is in water met hogere bromideconcentraties en bij toepassing van ozon, maar hiernaar is nog geen onderzoek verricht. Uit oogpunt van veiligheid en gezondheid is bromaat aan de kwaliteitsparameters toegevoegd.

Chloraat

Chloraat is een giftig anion, dat voornamelijk ontstaat tijdens de decompositie van chloorbleekloog, een "verouderingsproces". Chloraat kan ook worden gevormd bij zoutelectrolyse. In de praktijk worden soms ongewenst hoge concentraties gemeten. De vorming ervan kan eenvoudig worden voorkomen door de keuze en controle van de juiste procescondities tijdens het elektrolyseproces, en door de tijdsduur tussen productie en dosering van chloorbleekloog kort te houden: minder dan enkele dagen. De norm voor chloraat waarbij interventie noodzakelijk is, is gelijk aan die in Duitsland (minder dan 30 milligram per liter som chloriet en chloraat).

Chloride

Chloride is – net als nitraat – een indicatorparameter voor de verversing van het water. De gestelde chloridenorm is haalbaar voor de meeste traditioneel gechloreerde bassins. Bij gebruik van bepaalde typen zoutelektrolyse of bij zoutwaterbaden kan de chlorideconcentratie aanzienlijk hoger zijn dan de gestelde norm, zonder dat dit schadelijk is voor de gezondheid van gebruikers. Bij de genoemde afwijkende baden moet mogelijk een alternatieve normstelling of alternatieve norm voor de verversing worden opgesteld.

Kaliumpermanganaatverbruik

Voor de bepaling van de concentratie van organische precursors zijn twee parameters mogelijk: totaal organisch koolstof en het oxiderend vermogen met kaliumpermanganaat. Beide parameters hebben een relatie met badbelasting, maar zijn lastig onderling uit te wisselen. Daarnaast worden organische precursors ook door het suppletiewater ingebracht. Hoewel het kaliumpermanganaatverbruik geen reguliere parameter meer is bij de analyse van drinkwater, is dit wel een goede parameter voor het water in het badwaterbassin. Bij de bepaling van kaliumpermanganaatverbruik worden namelijk juist de organische verontreinigingen geanalyseerd die in het water voorkomen. Hierdoor is voor het water in het badwaterbassin het kaliumpermanganaatverbruik een betrouwbaarder parameter dan de totaal organische koolstofconcentratie en is gekozen voor kaliumpermanganaatverbruik als parameter om de antropogene koolstofverbindingen te normeren. In tabel 15.16 wordt een norm gehanteerd van minder dan 3,5 milligram per liter zuurstof.

Nitraat

In dit hoofdstuk worden geen eisen gesteld aan de hoeveelheid suppletiewater noch aan het filtratieproces. Daarmee zou er in een hoger risico kunnen ontstaan op accumulatie van antropogene stoffen en desinfectiebijproducten. In dit verband worden twee parameters algemeen gezien als relevant: de chlorideconcentratie en de som van de ureum- en nitraatconcentraties. Een hoge chlorideconcentratie gaat veelal gepaard met een lage waterversing, waardoor er veel ongewenste stoffen kunnen accumuleren in het water. Door de begrenzing van de chlorideconcentratie zou in principe kunnen worden volstaan met deze eenvoudige bepaling. De chlorideconcentratie kan echter ook afhangen van andere omstandigheden, zoals bijvoorbeeld het chloorgehalte in het water of het toepassen van sommige chloor-in-situ installaties. Een aanvullende parameter is daarom noodzakelijk: de nitraatconcentratie. Bij de toepassing van zandfilters, combifilters, en koolstoffilters worden door gebruikers ingebrachte stikstofverbindingen voor het grootste gedeelte omgezet in nitraat. Als gevolg hiervan is de nitraatconcentratie in het water ongeveer 20 keer zo hoog als de ureumconcentratie, en is de nitraatconcentratie een uitstekende indicatorparameter voor de hoeveelheid gebruikt suppletiewater in relatie tot de badbelasting. Dit kan echter anders uitpakken wanneer andere technieken voor deeltjesverwijdering zouden worden toegepast, zoals bijvoorbeeld membraanfiltratie. In dit soort situaties kan de ureumconcentratie in water wel 10 keer hoger zijn, en zou de som van ureum- en stikstofconcentratie als indicatorparameter voor de benodigde hoeveelheid suppletiewater in relatie tot de badbelasting kunnen worden overwogen.

Som van de trihalomethanen, berekend als chloroform

Op grond van een advies door het RIVM en op basis van de op het moment van voorbereiding van het besluit beschikbare kennis is besloten trihalomethanen te selecteren als de groep van desinfectiebijproducten waarvan de potentiële impact op de gezondheidseffecten het best is onderzocht en tevens het meest duidelijk is. Deze groep van desinfectiebijproducten kan tegelijkertijd fungeren als indicator voor de veel grotere groep van gechloreerde organische verbindingen. Deze keuze is in overeenstemming met de aanpak in andere West-Europese landen.

Ureum

Ureum is de enige parameter waarmee direct de belangrijkste component van de stikstofprecursors gemeten wordt. Hoewel deze parameter op zichzelf niet representatief is voor de badbelasting, geeft een hoog ureumgehalte in het water een verhoogd risico voor de vorming van gebonden chloor, waaronder het ongewenste trichlooramine. Daarnaast is bij het toepassen van zandfilters of

combifilters een hoog ureumgehalte een mogelijke indicatie voor een ineffectieve omzetting van ureum naar het voor de gezondheid neutrale nitraat.

Waterstofcarbonaat

Om de zuurgraad (pH) constant te houden is naast een goede regeling van de pH-waarde en dosering van een pH-correctiemiddel een minimale pH-buffercapaciteit nodig. Dit wordt bereikt met waterstofcarbonaat. In de voorgaande regelgeving werd voor de buffercapaciteit een strengere norm gehanteerd: gelijk aan of groter dan 1 millimol per liter. In de praktijk is deze norm voor een bassin echter nagenoeg niet te halen. Om deze reden is deze norm verlaagd naar gelijk aan of groter dan 40 milligram waterstofcarbonaat per liter.

Intestinale enterococcon

Deze groep van bacteriën – met *Enterococcus faecalis* en *Enterococcus faecium* als de belangrijkste vertegenwoordigers – komt normaal voor in de darmen van de mens. Deze bacteriën zijn bestand tegen een vijandige omgeving zoals een lage of hoge pH en zout. Hun aanwezigheid in het water is het bewijs van recente fecale besmetting en mogelijke aanwezigheid van ziekteverwekkende micro-organismen, die ook in humane feces aanwezig kunnen zijn. De meeste faecale bacteriën en virussen worden in chloorhoudend water snel geïnactiveerd. Voor sommige meer chloorresistente micro-organismen duurt dit langer of gebeurt het niet. Intestinale enterococcon zijn redelijk chloorgevoelig en worden dientengevolge vrij snel geïnactiveerd. Wanneer intestinale enterococcon worden aangetroffen, is het mogelijk dat de fecale verontreiniging zojuist heeft plaatsgevonden en het desinfectieproces gezien de korte tijd zijn werk nog niet (volledig) heeft kunnen doen, of dat het desinfecterend vermogen van het water om diverse redenen heeft gefaald. Door opnieuw een monster te nemen kan hierin inzicht worden verkregen. Om deze redenen is het van belang dat deze parameter standaard in elk badwaterbassin wordt gemeten. Afwezigheid van intestinale enterococcon wil overigens niet zeggen dat er geen faecale verontreiniging heeft plaatsgevonden en (mogelijk ziekteverwekkende) micro-organismen die minder gevoelig zijn voor chloor dan intestinale enterococcon, niet (meer) aanwezig zijn in het water.

Legionella

Legionellabacteriën zijn algemeen in waterige milieus voorkomende bacteriën die een watertemperatuur van 25 tot 55 graden Celsius prefereren. Mensen raken geïnfecteerd met *Legionella* door het inademen van kleine druppeltjes water in de lucht (aërosolen) waarin de bacterie zich bevindt. Aerosolvorming vindt plaats bij het vernevelen of versproeien van water, bijvoorbeeld bij douches, whirlpools of fontein. *Legionella* is de veroorzaker van Pontiac fever, een milde griepachtige aandoening, en *Legionella* pneumonie, een ernstige longontsteking. *Legionella* kan zich in water vanaf een temperatuur van 25 graden Celsius vermenigvuldigen in de daarin aanwezige amoeben of in biofilms, vooral in de door de mens gecreëerde waterige omgeving, waar de competitie van andere micro-organismen grotendeels ontbreekt. Daarenboven is deze bacterie zeer resistent tegen chloor bij concentraties beneden 20 milligram per liter.

In een zwembadomgeving, met watertemperaturen boven de 25 graden Celsius, kan *Legionella* zich sterk vermenigvuldigen omdat de potentie tot biofilmvorming daar erg groot is: in leidingen met gedurende lange tijd stilstaand water of met onvoldoende doorstroming, in actieve koolstoffilters, zwaar vervuilde zwembadfilters, alsook in installaties die langdurig buiten gebruik staan. Hierbij moet men denken aan bijvoorbeeld openluchtzwembaden in het naseizoen, welke slechts sporadisch open zijn ten gevolge van de weersomstandigheden en aan private zwembaden met beperkte openingsuren.

Bij afwezigheid van aërosolvormende elementen is de eventuele aanwezigheid van *Legionella* niet relevant. Daarom hoeft alleen op *Legionella* te worden gemeten bij de vorming van waternevel.

Pseudomonas aeruginosa

Deze bacterie is potentieel ziekteverwekkend voor de mens en kan huidinfecties (huiduitslag, folliculitis of andere huidaandoeningen), infecties van de urine- en luchtwegen, wondinfecties en

buitenoortsteking (otitis externa) veroorzaken. De aanwezigheid van *Pseudomonas aeruginosa* in het water is een gevolg van onvoldoende desinfectie of een gebrekkig onderhoud van de filters. *Pseudomonas aeruginosa* kan zich in de warme vochtige zwembadomgeving vermenigvuldigen tot concentraties die schadelijk zijn voor de mens. *Pseudomonas aeruginosa* vormt biofilms in leidingen, maar ook op vochtige speelmaterialen en lesmaterialen en in dode hoeken vloer (perrons) waar het water blijft staan. Langs deze routes kan de bacterie al dan niet door zwemmers in de badwaterbassins worden gebracht. Om deze redenen is het van belang dat deze parameter standaard in elk badwaterbassin wordt gemeten.

Sporen van sulfietreducerende Clostridia

Sulfiet reducerende Clostridia zijn taxonomisch een onduidelijk gedefinieerde groep bacteriën. De groep omvat bacteriën die algemeen voorkomen in water, sediment en in faeces van mensen en dieren. Een aantal leden van de groep vertoont nagroei in water en sediment en niet alle leden zijn van faecale oorsprong. Aangezien in de relatief schone zwembadomgeving de herkomst van sporen van sulfiet reducerende Clostridia hoofdzakelijk humaan zal zijn (bodem en dieren zijn hier niet of nauwelijks relevant als bron), kan de hele groep sulfiet reducerende Clostridia beschouwd worden als indicator voor faecale verontreiniging. Er is dan geen noodzaak om alleen *Clostridium perfringens* te bepalen, die wel exclusief van faecale oorsprong is. Sporen van sulfiet reducerende Clostridia zijn minder chloorgevoelig dan intestinale enterococci, waardoor hun aanwezigheid langer informatie kan geven over faecale verontreiniging, en de mogelijke aanwezigheid van meer chloorresistente ziekteverwekkers. Met betrekking tot de bescherming van de gezondheid van de gebruikers geldt hetzelfde als voor intestinale enterococci.

Langdurige aanwezigheid van SSRC in het water geeft informatie over de effectiviteit van het filtratieproces en het terugspoelen dan wel de staat van onderhoud van de zwembadfilters. Als sporen van sulfietreducerende Clostridia onvoldoende verwijderd worden door het filter is de eliminatie van persistente micro-organismen, zoals *Cryptosporidium* en *Giardia* mogelijk ook onvoldoende. Wanneer het terugspoelen van het filter niet efficiënt verloopt, zullen sporen van sulfietreducerende Clostridia, evenals potentieel aanwezige (oö)cysten van *Cryptosporidium* en *Giardia*, zich ophopen in het filterbed en met de circulatie weer in het badwaterbassin gebracht worden. Bovendien geeft deze parameter een beeld over mogelijke doorslag van filters die om economische redenen (energie en waterverbruik) niet tijdig worden gespoeld. Om bovengenoemde redenen is het van belang dat deze parameter standaard in elk badwaterbassin wordt gemeten.

Tweede lid

In het tweede lid zijn afwijkingen opgenomen van de kwaliteitseisen die in tabel 15.16 zijn opgenomen.

Bij badwaterbassins met een zoutgehalte vanaf 14 gram per liter, is ureum bij aanvang aanwezig. In plaats van de kwaliteitseis voor ureum uit tabel 15.16 is daarom de toename van ureum relevant. Deze toename moet worden gemeten nadat een badwaterbassin (opnieuw) wordt gevuld met water. In dergelijke badwaterbassins is het bovendien onmogelijk om de kwaliteitseis voor kaliumpermanganaatverbruik te analyseren. Deze kwaliteitseis is in die bassins daarom niet van toepassing.

Derde lid

Aan het water mag geen cyaanuurzuur worden toegevoegd, omdat de toevoeging van cyaanuurzuur aan het water sterk de desinfectiekracht van het chloor verlaagd. Bovendien is de toevoeging van cyaanuurzuur niet langer nodig om de concentratie van de chloorverbinding op een voldoende niveau te kunnen handhaven.

Vierde lid

Ozon kan worden toegepast als oxidatiemiddel of ontsmettingsmiddel. Als een aantoonbare concentratie ozon in het badwaterbassin terecht komt kan dit schade veroorzaken aan de gezondheid. Er is niet voor gekozen ozon als parameter met een kwaliteitseis in artikel 15.16 op te nemen, omdat het instabiel is in water. In plaats daarvan is de verplichting opgenomen te voorkomen dat ozon in het badwaterbassin terechtkomt. In de risicoanalyse kan nader worden ingegaan op de wijze waarop dit wordt voorkomen.

Artikel 15.17 (nieuw) Bal

Zodra bekend is dat de kwaliteitseis voor Legionella is overschreden, moet het bevoegd gezag hierover onverwijld worden geïnformeerd.

Artikel 15.18 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke normen (en welk deel van die normen) gehanteerd moeten worden voor het onderzoeken van watermonsters. De versies van de gestelde normen die gehanteerd moeten worden, zijn vastgesteld bij ministeriële regeling.

In de scope van de norm voor bepaling van het kaliumpermanganaatverbruik van het water (NEN-EN-ISO 8467) staat dat deze methode geschikt is voor water met een chloridegehalte van maximaal 300 milligram per liter. Meestal is het chloridegehalte in het water veel hoger, zodat het chloridegehalte periodiek zal moeten worden gemeten om vast te kunnen stellen of het water onverdund kan worden geanalyseerd of niet. Daarnaast zal deze methode niet toegepast kunnen worden voor badwaterbassins met zeer hoge chloridegehalten. Het water moet dan te sterk worden verdund, waardoor de analyse onbetrouwbaar wordt.

Artikel 15.19 (nieuw) Bal

Eerste en tweede lid

In dit artikel is opgenomen op welke plaats de parameters moeten worden bemonsterd. In het eerste lid is bepaald welke parameters moeten worden bemonsterd in elk badwaterbassin, in het tweede lid is bepaald welke parameters (ook) in het hoofdwaterbassin moeten worden bemonsterd. Bij aanwezigheid van meerdere badwaterbassins die op hetzelfde circulatiesysteem zijn aangesloten moeten de metingen die in het tweede lid zijn vermeld worden uitgevoerd in het badwaterbassin met de grootste inhoud. Met een circulatiesysteem wordt water hergebruikt. Nadat het water wordt afgevoerd uit een badwaterbassin, wordt het gezuiverd in een zuiveringsinstallatie. Het gezuiverde water wordt vervolgens weer teruggebracht in een badwaterbassin. Bij gebruik van een dergelijk systeem fluctueert de kwaliteit van het water in de kleinere badwaterbassins sterker dan in het grootste bassin, door de relatief grotere invloed van de zwemmers en de vaak hoge doorstroming van het water. Meting in het grootste bassin is daarom zinvoller.

Derde tot en met vijfde lid

In het derde en vierde lid is bepaald dat op de parameters moet worden bemonsterd of geïnspecteerd op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. In het vijfde lid is opgenomen dat deze locaties moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.20 (nieuw) Bal

Er zijn een aantal parameters die dagelijks moeten worden gemeten door degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden, voor zover het badwaterbassin is opengesteld. Het gaat om de parameters voor vrij chloor, gebonden chloor, zuurgraad en doorzicht. De parameters moeten worden gemeten zowel binnen een half uur voor openstelling van het badwaterbassin als ten minste een keer tijdens de tweede helft van de openstelling van het badwaterbassin. Het is in lijn

met een goede bedrijfsvoering te meten op het moment of de momenten die de meeste informatie over de waterkwaliteit geven, en waarbij de mogelijkheid bestaat om in te grijpen als het resultaat van de meting niet voldoende blijkt te zijn. Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden bepaalt deze momenten zelf en zal daarbij letten op onder andere de verwachte badbelasting of de openstellingstijd. Bij een langere openstelling zal vaker moeten worden gemeten en zullen deze metingen moeten plaatsvinden gespreid over de dag. De momenten waarop wordt gemeten moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

De uitkomsten van de eigen metingen moeten worden vastgelegd in een logboek, met een beschrijving van de eventueel genomen maatregelen.

Artikel 15.21 (nieuw) Bal

Een meting als bedoeld in dit artikel wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie voor de norm die van toepassing is op de parameter die wordt gemeten. In het derde en vierde lid is een mogelijke verlenging van de periode van meten opgenomen. Het is mogelijk de periode te verlengen als het badwaterbassin daarna (voor langere tijd) wordt gesloten. Deze mogelijkheid is opgenomen voor seizoensbaden.

Artikel 15.22 (nieuw) Bal

In dit artikel is de verplichting opgenomen om maatregelen te nemen zodat de lucht in een gesloten ruimte bij een badwaterbassin aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.22, voldoet. Het nemen van maatregelen (handelen) omvat ook het eventueel nalaten van maatregelen. Er is sprake van een overtreding van artikel 15.22 als er geen maatregelen worden genomen om aan de kwaliteitseisen te voldoen. In artikel 15.26 is, afhankelijk van de klasse waarin de parameter is ingedeeld, de verplichte maatregel tot het sluiten van een badwaterbassin opgenomen als niet (direct of na enkele metingen) aan de kwaliteitseis voor die parameter wordt voldaan.

Het gaat in dit artikel om de lucht bij een badwaterbassin in een gesloten ruimte. Badwaterbassins in een afgesloten ruimte hebben een atmosfeer waarbij de lucht deels (re)circuleert en waarbij het onvoldoende ventileren (of te veel recirculeren) een negatieve invloed op de kwaliteit van de binnenlucht heeft. Mocht een badwaterbassin zich deels in de open lucht bevinden, dan gelden de kwaliteitseisen voor de parameters voor lucht alleen voor de lucht bij het deel van het badwaterbassin dat zich in de gesloten ruimte bevindt.

Hieronder volgt een toelichting per parameter.

Ozon

Ozon wordt in sommige zwembaden gebruikt als oxidatiemiddel en ontsmettingsmiddel. Dit leidt tot mogelijk verhoogde concentraties in water en lucht. Ozon heeft een sterke oxiderende werking en kan bij inademing leiden tot schade aan de luchtwegen. Op basis van door de WHO vastgestelde maximumwaarden en een in Nederland geldende wettelijke grenswaarde voor arbeidsblootstellingen, is voor ozon een luchtgrenswaarde van 120 microgram per kubieke meter gekozen als limiet voor blootstelling bij badwaterbassins.

Trichlooramine

De correlatie tussen de concentratie gebonden chloor in het water (zie de toelichting bij artikel 15.16) en de concentratie trichlooramine in de lucht is zeer onbetrouwbaar. Dit is het gevolg van de zeer grote vluchtigheid van trichlooramine, gecombineerd met de sterk variërende omstandigheden in zwembaden. Deze bepalen de transportsnelheid van trichlooramine in het water naar de lucht boven het water, en de verdere menging in de ruimte c.q. afvoer naar de buitenlucht. Daarom dient ook het trichlooraminegehalte in de lucht te bepaald te worden. In het artikel is een uiterste norm opgenomen van 500 microgram per kubieke meter lucht, maar op grond van de specifieke zorgplicht moet de hoeveelheid trichlooramine vanwege de schadelijke gevolgen voor de gezondheid van de gebruikers zoveel als mogelijk worden beperkt.

Artikel 15.23 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke normen gehanteerd moeten worden voor het onderzoeken van luchtmonsters. De versies van de gestelde normen die gehanteerd moeten worden, zijn vastgesteld bij ministeriele regeling.

Artikel 15.24 (nieuw) Bal

In dit artikel is opgenomen op welke plaats de parameters voor de kwaliteit van de binnenlucht moeten worden bemonsterd als sprake is van een gesloten ruimte. Deze parameters voor de kwaliteit van de binnenlucht moeten worden bemonsterd op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. Dit zal veelal zijn in de nabijheid van een in bedrijf zijnde luchtafzuigrooster van de zwemzaal. Deze locatie moet worden vastgelegd in het beheersplan. Bemonstering op ozon is verplicht alleen als ozon voor de waterbehandeling wordt gebruikt. Indien meerdere zwembaden aanwezig zijn moet op ozon worden bemonsterd in elke zwemzaal waarin het met ozon behandelde badwater in een badwaterbassin aanwezig is. Bemonstering op trichlooramine hoeft niet in elke zwemzaal plaats te vinden, maar alleen in de zwemzaal waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten.

Artikel 15.25 (nieuw) Bal

Een meting als bedoeld in dit artikel wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie voor de norm die van toepassing is op de parameter die wordt gemeten. De meting op ozon wordt eens in de drie maanden verricht. Deze periode kan worden verlengd als het badwaterbassin daarna (voor langere tijd) wordt gesloten en is van toepassing op seizoensbaden. De meting op trichlooramine vindt jaarlijks plaats, waarbij het voor de hand ligt te meten in de periode van december tot februari.

Artikel 15.26 (nieuw) Bal

Uit artikelen 15.16 en 15.22 volgt dat maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen voor de waterkwaliteit en de kwaliteit van de binnenlucht die zijn gesteld in die artikelen. Als uit een eigen meting of na een meting van een laboratorium blijkt dat niet aan de kwaliteitseisen wordt voldaan moeten verplichte maatregelen worden genomen. Deze maatregelen verschillen per parameter of klasse waarin de parameter is ingedeeld.

De parameters in deze paragraaf zijn in tabel 15.26 ingedeeld in klassen I, II, of III. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse I heeft een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II heeft dan weer een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse III.

Zodra bekend wordt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de parameters ingedeeld in klasse I, wordt het badwaterbassin gesloten. Het badwaterbassin wordt ook gesloten als bij twee achtereenvolgende periodieke metingen niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II, of als drie keer achtereenvolgend niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse III.

Nadat het badwaterbassin is gesloten kan deze alleen worden heropend, als in het geval van vrij chloor, gebonden chloor, zuurgraad of doorzicht uit een eigen meting volgt dat weer aan de kwaliteitseis voor deze parameters wordt voldaan, en, in alle andere gevallen, als uit een meting

door een laboratorium volgens de vastgestelde meetmethoden blijkt dat weer aan de kwaliteitseisen voor de betreffende parameters wordt voldaan.

Artikel 15.27 (nieuw) Bal

De provincie wordt uiterlijk de vijftiende dag van elke maand geïnformeerd over de uitslagen van alle metingen die door een laboratorium in de voorafgaande maand zijn verricht op de kwaliteit van de binnenlucht en de waterkwaliteit als bedoeld in artikelen 15.21, 15.25 en 15.26, vijfde lid. Daarbij zal de dag, het tijdstip en de locatie van die metingen moeten worden doorgegeven. Naast de resultaten van de metingen wordt de provincie bovendien geïnformeerd over de naam en het adres van het laboratorium dat de metingen heeft verricht. De meetresultaten van het laboratorium en informatie over het laboratorium kunnen door het laboratorium rechtstreeks naar het bevoegd gezag worden gestuurd, maar de initiatiefnemer blijft als normadressaat verantwoordelijk voor het verstrekken van de informatie.

Artikel 15.28 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn de parameters opgenomen die nieuw zijn ten opzichte van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en door het laboratorium moeten worden gemeten. Een laboratorium heeft vanaf het moment van publicatie enige tijd nodig om ervoor te zorgen dat de accreditatie voor de meetnorm die van toepassing is op de betreffende parameter op orde is. De kwaliteitseisen voor deze parameters gelden daarom pas vanaf 2022.

Artikel 15.29 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn parameters opgenomen waarop ook in het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden moest worden gemeten. In dat besluit zijn verouderde meetnormen opgenomen, die inmiddels ook zijn vervallen. Tot 1 januari 2022 mag nog volgens deze verouderde meetnormen worden onderzocht.

§ 15.2.2 (nieuw) Bal

Artikel 15.30 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een zwemvijver een activiteit als bedoeld in artikel 15.1 is. Een zwemvijver is in bijlage I Bal gedefinieerd als een badwaterbassin in de open lucht waarbij voor de waterbehandeling hoofdzakelijk gebruik wordt gemaakt van een biologische zuiveringsmethode. In een zwemvijver worden de omstandigheden van natuurlijk water nagebootst. Omdat het badwaterbassin een waterkerende constructie is staat het water daarin anders dan bij natuurlijk water niet in contact met de onderliggende bodem en het grondwater. Ook mag het badwaterbassin niet vanuit oppervlaktewater worden aangevuld, en dus ook niet met oppervlaktewater in contact staan.

Zwemvijvers hebben een gebruiksdeel waarin gezwommen wordt, en een zuiveringsdeel, waarin het water biologisch wordt gezuiverd. Er worden geen chemische desinfectiemiddelen toegevoegd. Daardoor kunnen in het water verschillende organismen aanwezig zijn. Er is echter geen sprake van een normaal ecosysteem, ook omdat het water niet in verbinding staat met ander natuurlijk water. In de terminologie van de Omgevingswet is er dan ook geen sprake van een oppervlaktewaterlichaam: regels over het beheer en bescherming van oppervlaktewaterlichamen zijn daarom niet van toepassing.

Het zwemmen of baden in een zwemvijver brengt risico's met zich mee. De organismen die in het water aanwezig kunnen zijn kunnen ziekten veroorzaken zoals de ziekte van Weil. Het is daarom van belang de waterkwaliteit regelmatig te controleren.

Het gaat bij deze activiteit nadrukkelijk om het biologisch zuiveren van het water. Het bij het ontsmetten van de wanden of omgeving van het badwaterbassin gebruikmaken van biologische zuiveringsmethoden zorgt er niet voor dat een dergelijk badwaterbassin onder de in deze paragraaf aangewezen activiteit valt.

Bij het biologisch zuiveren van het water wordt in een groot deel van de gevallen gebruik gemaakt van een helofytenfilter, dat is een veld van planten waarmee water wordt gefilterd. Derhalve is bij de kwaliteitseisen in deze paragraaf een verplichting tot het gebruik van een helofytenfilter opgenomen. Als degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden voor de waterbehandeling gebruik wil maken van een andere biologische zuiveringsmethode dan een helofytenfilter, kan diegene niet aan deze regel voldoen. In dat geval zal maatwerk moeten worden aangevraagd.

Artikel 15.31 (nieuw) Bal

Artikel 15.31 regelt dat geen gelegenheid mag worden geboden tot het zwemmen of baden in zwembijvers voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 15.8 gevoegd. In paragraaf 4.5 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader ingegaan op het instrument melding.

Artikel 15.32 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in zwembijvers zal een analyse moeten maken van de risico's van het zwemmen of baden voor de gebruikers. Op basis van deze risicoanalyse zal door diegene een beheersplan moeten worden opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om de geïnventariseerde risico's te beheersen. Bovendien zal een registratie moeten worden bijgehouden van incidenten die zich voordoen in en om het badwaterbassin waarbij gebruikers zijn betrokken. Met deze verplichting wordt aangesloten bij de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Dit artikel verwijst naar de module van afdeling 15.3. In de toelichting op de artikelen 15.63 tot en met 15.67 wordt nader op de regels in de module ingegaan.

Artikel 15.33 (nieuw) Bal

Eerste lid

Een badwaterbassin moet worden gevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In bijlage A bij het Drinkwaterbesluit zijn kwaliteitseisen opgenomen waar drinkwater aan moet voldoen. Door te verwijzen naar deze bijlage kan het badwaterbassin zowel gevuld worden met water dat wordt afgenomen van het drinkwaterbedrijf, als met water dat men zelf tot deze kwaliteitseisen opwerkt. Overigens mag degene die water betreft van het drinkwaterbedrijf ervan uitgaan dat het water aan deze kwaliteitseisen voldoet. Er geldt geen extra meetverplichting voor de initiatiefnemer om te controleren of dit daadwerkelijk het geval is.

Een badwaterbassin moet gevuld worden met drinkwater; aan dit drinkwater kunnen in het proces mineralen, kruiden of zouten worden toegevoegd. Dit doet er niet aan af dat sprake is van het vullen met drinkwater. Het vullen met water waarin deze mineralen, kruiden of zouten al van nature aanwezig zijn, en niet in later instantie worden toegevoegd, wordt alleen beschouwd als vullen met drinkwater als dit water aan de kwaliteitseisen uit bijlage A bij het Drinkwaterbesluit voldoet.

Tweede lid

Een badwaterbassin kan worden aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit. Om hergebruik van water mogelijk te maken is het eveneens toegestaan om het badwaterbassin aan te vullen met spoelwater. Dit water zal aan de kwaliteitseisen bedoeld in artikel 15.34 moeten voldoen.

Artikel 15.34 (nieuw) Bal

Eerste lid

In artikel 15.33 is bepaald dat een badwaterbassin moet worden gevuld en aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit of dat aan kwaliteitseisen voor water voldoet. In dit artikel is de verplichting opgenomen om maatregelen te nemen zodat het water in het badwaterbassin aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.34, voldoet. Het nemen van maatregelen (handelen) omvat ook het eventueel nalaten van maatregelen. Er is sprake van een overtreding van artikel 15.34 als er geen maatregelen worden genomen om aan de kwaliteitseisen te voldoen. In artikel 15.42 is, afhankelijk van de klasse waarin de parameter is ingedeeld, de verplichte maatregel tot het sluiten van een badwaterbassin opgenomen als niet (direct of na enkele metingen) aan de kwaliteitseis voor die parameter wordt voldaan.

In tabel 15.34 zijn de parameters opgenomen en de kwaliteitseis die aan de parameter is gekoppeld. De parameters zijn als volgt onder te verdelen:

- Fysische parameters: doorzicht en zuurstofverzadiging. Aan de watertemperatuur zijn in artikel 15.40 eisen opgenomen.
- Chemische parameters: ammonium, geleidbaarheid, hardheid totaal, nitraat, totaal fosfor, waterstofcarbonaat en zuurgraad
- Biologische parameters: fytoplankton. Bovendien gaat artikel 15.41 over de aanwezigheid van vissen, watervogels, ratten en slakken.
- Microbiologische parameters: *Escherichia coli*, intestinale enterococci, *Legionella* en *Pseudomonas aeruginosa*.

De eisen voor zwembassins zijn strenger dan die voor oppervlaktewater. In zwembassins zijn gebruikers vrijwel de enige bron van fecale verontreiniging, bovendien kan een geïnfecteerde gebruiker hoge aantallen ziekteverwekkers uitscheiden.

In de toelichting op artikel 15.16 is ingegaan op de parameters doorzicht, zuurgraad, nitraat, intestinale enterococci, waterstofcarbonaat, *Legionella* en *Pseudomonas aeruginosa*. Op de parameters die nog niet in de toelichting van artikel 15.16 zijn toegelicht wordt hieronder nader ingegaan.

Zuurstofverzadiging

Bij de vorming van stikstofgas in een nitrificatieproces kan zuurstofarm water ontstaan. Dit is schadelijk voor veel leven in het water en brengt het ecosysteem in gevaar.

Ammonium

Vanuit organisch gebonden stikstof wordt ammonium gevormd. In een nitrificatieproces wordt ammonium omgezet in nitriet en vervolgens in nitraat, waaruit stikstofgas kan ontstaan. Het nitrificatieproces kost zuurstof en heeft invloed op het zuurstofgehalte van het water.

Fytoplankton

Het fytoplankton bestaat hoofdzakelijk uit groenalgen (Chlorophyta), kiezelalgen (Bacillariophyceae) en bruin-groenalgen (Cryptophyceae). Cyanobacteriën komen alleen als begeleidende soorten voor. Zoöplankton speelt een belangrijke rol bij de biologische zuivering van het water. Door filtratie verzamelt het zoöplankton voedsel, dat uit bacteriën en algen bestaat. Wanneer veel verschillende soorten en veel individuen aanwezig zijn, is de bijdrage aan de zuivering groter dan wanneer de soortensamenstelling relatief arm is en er weinig individuen aanwezig zijn. Het is van belang het zoöplankton, evenals het fytoplankton, regelmatig te

controleren, omdat dit inzicht geeft in het functioneren van de biologische waterzuivering. Eisen aan de zoöplankton-samenstelling kunnen echter niet gesteld worden. In plaats van het tellen van fytoplankton, kan het gehalte aan chlorofyl-a worden vastgesteld. De in de tabel opgenomen normwaarde is de normwaarde voor oppervlaktewater (algemeen en met functie bereiding van drinkwater); voor oppervlaktewater met als functie zwemwater bestaat geen norm voor chlorofyl-a. Wel bestaat een normwaarde van 25 microgram per liter als streefwaarde voor de Goede Ecologische Toestand in ondiepe meren als doelstelling in de Kaderrichtlijn Water.

Geleidbaarheid

Met de geleidbaarheid wordt de elektrische weerstand gemeten. Een hoge weerstand (slechte geleiding) betekent dat er weinig elektronen in het water aanwezig zijn. Een lage weerstand (hoge geleiding) betekent dat er meer geladen deeltjes in het water aanwezig zijn. Water met een hoge geleiding is minder zuiver. Water van drinkwaterkwaliteit is rond de 300 tot 700 microSiemens per centimeter.

Hardheid totaal

Water met een hoge hardheid heeft voor zover bekend geen nadelige gezondheidseffecten. Water met een te lage hardheid bevat erg weinig calcium en magnesium (mineralen) waardoor het makkelijker stoffen oplost uit leidingmaterialen, waaronder bijvoorbeeld giftige stoffen en zware metalen. Behalve voor gebruikers, zou dit nadelig kunnen zijn voor het biosysteem van de zwembijver.

Nitraat

Te veel nitraat in het water is, bij inslikken, schadelijk voor de mens.

Totaal fosfor

Fosfor komt in het milieu meestal als fosfaat voor; een te hoge concentratie fosfaat bevordert de algenbloei in water. Te veel fosfaat in het water kan bij mensen die dit inslikken nierproblemen en osteoporose veroorzaken.

Waterstofcarbonaat

Om de zuurgraad (pH) constant te houden is naast een goede regeling van de pH-waarde en dosering van een pH-correctiemiddel een minimale pH-buffercapaciteit nodig. Dit wordt bereikt met waterstofcarbonaat. In de voorgaande regelgeving werd voor de buffercapaciteit een strengere norm gehanteerd: gelijk aan of groter dan 1 millimol per liter. In de praktijk is deze norm voor een bassin echter nagenoeg niet te halen. Om deze reden is deze norm verlaagd naar gelijk aan of groter dan 40 milligram waterstofcarbonaat per liter.

Escherichia coli

Escherichia coli is een bacterie die van nature voorkomt in de darmen van een mens. In normale omstandigheden veroorzaakt deze geen ziekte. Enkele typen Escherichia coli kunnen infecties veroorzaken, zoals darminfecties of urineweginfecties. Bij mensen met een verminderde weerstand kan Escherichia coli ook bloedstroominfecties veroorzaken.

Tweede lid

Voor de waterbehandeling wordt gebruik gemaakt van een helofytenfilter. Een helofytenfilter is een veld van planten waarmee water wordt gefilterd. De planten zorgen voor een goed leefklimaat van bacteriën, die op hun beurt zuurstof inbrengen en afvalstoffen uit het water omzetten in voedingsstoffen. Als gebruik wordt gemaakt van een andere biologische zuiveringsmethode dan een helofytenfilter kan met een maatwerkvoorschrift van dit artikel worden afgeweken. In dit maatwerkvoorschrift kunnen bijvoorbeeld ook afwijkende of aanvullende kwaliteitseisen worden opgenomen.

Artikel 15.35 (nieuw) Bal

Zodra bekend is dat de kwaliteitseis voor Legionella is overschreden, moet het bevoegd gezag hierover onverwijld worden geïnformeerd.

Artikel 15.36 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke normen (en welk deel van die normen) gehanteerd moeten worden voor het onderzoeken van watermonsters. De versies van de gestelde normen die gehanteerd moeten worden, zijn vastgesteld bij ministeriele regeling.

Artikel 15.37 (nieuw) Bal

Eerste lid

In dit artikel is opgenomen op welke plaats de parameters moeten worden bemonsterd. In het eerste lid is bepaald dat in zwembijvers op alle parameters, met uitzondering van Legionella, moeten worden bemonsterd in elk badwaterbassin.

Tweede tot en met vierde lid

Op de parameters dient bemonsterd of geïnspecteerd te worden op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. Deze locaties moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.38 (nieuw) Bal

Er zijn een aantal parameters die dagelijks moeten worden gemeten door degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in zwembijvers. Het gaat om de parameters voor doorzicht, zuurgraad en zuurstofverzadiging.

De parameters moeten worden gemeten zowel binnen een half uur voor openstelling van het badwaterbassin als ten minste een keer tijdens openstelling van het badwaterbassin. Het is in lijn met een goede bedrijfsvoering te meten op het moment of de momenten die de meeste informatie over de waterkwaliteit geven, en waarbij de mogelijkheid bestaat om in te grijpen als het resultaat van de meting niet voldoende blijkt te zijn. Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden bepaalt deze momenten zelf en zal daarbij letten op onder andere de verwachte badbelasting of de openstellingstijd. Bij een langere openstelling zal vaker moeten worden gemeten en zullen deze metingen moeten plaatsvinden gespreid over de dag. De momenten waarop wordt gemeten moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.39 (nieuw) Bal

Een meting als bedoeld in dit artikel wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie voor de norm die van toepassing is op de parameter die wordt gemeten.

Artikel 15.40 (nieuw) Bal

Met het oog op het waarborgen van de gezondheid van de gebruikers mag het water niet te koud zijn, omdat het lichaam dan te sterk afkoelt. Tegelijkertijd biedt een hogere watertemperatuur een gunstig klimaat voor de vermenigvuldiging van bacteriën. Legionellabacteriën bijvoorbeeld prefereren een watertemperatuur van 25 tot 55 graden Celsius.

Artikel 15.41 (nieuw) Bal

Om de gezondheid van de gebruikers te kunnen waarborgen is het noodzakelijk om de aanwezigheid van vissen, vogels, ratten en slakken zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. De dieren kunnen ziekteverwekkers in het water brengen.

In stilstaand helder water, zoals een zwembad, gedijen slakken uitstekend. Bovendien creëert de aanwezigheid van waterplanten, zij het in de waterbehandelingszone, een habitat waarin zij zowel voedsel vinden als een plaats om eitjes af te zetten. Zoetwaterslakken (in het bijzonder poelslakken) zijn de tussengastheer van de door watervogels verspreide parasiet *Trichobilharzia*. De larven van deze parasiet veroorzaken zwemmersjeuk. Het is daarom van belang ervoor te zorgen dat er in zwembaden geen slakken aanwezig zijn. Wanneer toch zoetwaterslakken worden aangetroffen die behoren tot de soorten die als gastheer voor *Trichobilharzia* kunnen optreden, is het raadzaam de slakken en het water in de zwembad te onderzoeken op de aanwezigheid van de parasiet.

Artikel 15.42 (nieuw) Bal

Uit artikel 15.34 volgt dat maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen voor de waterkwaliteit. Als uit een eigen meting of na een meting van een laboratorium blijkt dat niet aan de kwaliteitseisen wordt voldaan moeten verplichte maatregelen worden genomen. Deze maatregelen verschillen per parameter of klasse waarin de parameter is ingedeeld.

De parameters in deze paragraaf zijn in tabel 15.42 ingedeeld in klassen I of II. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse I heeft een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II. Zodra bekend wordt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor de parameters doorzicht of *Legionella*, wordt het badwaterbassin gesloten. Het badwaterbassin wordt ook gesloten als twee keer achter elkaar niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II.

Nadat het badwaterbassin is gesloten kan deze alleen worden heropend, als in het geval van zuurstofverzadiging, zuurgraad of doorzicht uit een eigen meting volgt dat weer aan de kwaliteitseis voor deze parameters wordt voldaan, en, in alle andere gevallen, als uit een meting door een laboratorium volgens de vastgestelde meetmethoden blijkt dat weer aan de kwaliteitseisen voor de betreffende parameters wordt voldaan.

Artikel 15.43 (nieuw) Bal

De provincie wordt uiterlijk de vijftiende dag van elke maand geïnformeerd over de uitslagen van alle metingen die door een laboratorium in de voorafgaande maand zijn verricht op de waterkwaliteit als bedoeld in artikelen 15.39 en 15.42, vijfde lid. Daarbij zal de dag, het tijdstip en de locatie van die metingen moeten worden doorgegeven. Naast de resultaten van de meting wordt de provincie bovendien geïnformeerd over de naam en het adres van het laboratorium dat de metingen heeft verricht. De meetresultaten van het laboratorium en informatie over het laboratorium kunnen door het laboratorium rechtstreeks naar het bevoegd gezag worden gestuurd, maar de initiatiefnemer blijft als normadressaat verantwoordelijk voor het verstrekken van de informatie.

Artikel 15.44 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn de parameters opgenomen die nieuw zijn ten opzichte van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en door het laboratorium moeten worden gemeten. Een laboratorium heeft vanaf het moment van publicatie enige tijd nodig om ervoor te zorgen dat de accreditatie voor de meetnorm die van toepassing is op de betreffende parameter op orde is. De kwaliteitseisen voor deze parameters gelden daarom pas vanaf 2022.

Artikel 15.45 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn parameters opgenomen waarop ook in het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden moest worden gemeten. In dat besluit zijn verouderde meetnormen opgenomen, die inmiddels ook zijn vervallen. Tot 1 januari 2022 mag nog volgens deze verouderde meetnormen worden onderzocht.

§ 15.2.3 (nieuw) Bal

Artikel 15.46 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin dat na elke gebruiker wordt gelegegd en niet een zwembad is of een badwaterbassin is waarin wordt gedesinfecteerd een activiteit is als bedoeld in artikel 15.1. In de toelichting worden deze badwaterbassins verder aangeduid als 'badwaterbassins voor eenmalig gebruik'.

Deze badwaterbassins zullen wat uitvoering en gebruik betreft vaak vergelijkbaar zijn met een badkuip. Deze badwaterbassins kunnen bijvoorbeeld voorkomen in wellness-centra, waarbij aan het water soms ook andere stoffen worden toegevoegd, zoals verschillende kruiden en etherische oliën.

Als meerdere personen tegelijkertijd of na elkaar gebruikmaken van een bassin dat bedoeld is voor eenmalig gebruik door één persoon is het daadwerkelijke gebruik bepalend. Degene die gelegenheid biedt tot het zwemmen of baden zal in een dergelijk geval moeten voldoen aan de regels voor overige badwaterbassins.

Artikel 15.47 (nieuw) Bal

Artikel 15.47 regelt dat geen gelegenheid mag worden geboden tot het zwemmen of baden in badwaterbassins voor eenmalig gebruik voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 15.8 gevoegd. In paragraaf 4.5 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader ingegaan op het instrument melding.

Artikel 15.48 (nieuw) Bal

Eerste lid

Een badwaterbassin moet worden gevuld en aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In bijlage A bij het Drinkwaterbesluit zijn kwaliteitseisen opgenomen waar drinkwater aan moet voldoen. Door te verwijzen naar deze bijlage kan het badwaterbassin zowel gevuld worden met water dat wordt afgenomen van het drinkwaterbedrijf, als met water dat men zelf tot deze kwaliteitseisen opwerkt. Overigens mag degene die water betreft van het drinkwaterbedrijf ervan uitgaan dat het water aan deze kwaliteitseisen voldoet. Er geldt geen extra meetverplichting voor de initiatiefnemer om te controleren of dit daadwerkelijk het geval is.

Doordat voor elke gebruiker nieuw schoon water wordt gebruikt zijn er in beginsel geen aan de waterkwaliteit gerelateerde risico's. Wel is het van belang dat het badwaterbassin goed ontworpen is zodat er na het legen geen water achterblijft in leidingwerk, afsluiters en appendages. Hierin kan bacteriegroei plaatsvinden dat uiteindelijk via het bassinwater tot besmetting van de gebruikers kan leiden. Ook dient het badwaterbassin na het legen adequaat te worden schoongemaakt, om risico's voor de gezondheid door opeenvolgend gebruik te voorkomen.

Een badwaterbassin moet gevuld worden met drinkwater, aan dit drinkwater kunnen in het proces mineralen, kruiden of zouten worden toegevoegd. Dit doet er niet aan af dat sprake is van het vullen met drinkwater. Het vullen met water waarin deze mineralen, kruiden of zouten al van

nature aanwezig zijn, en niet in later instantie worden toegevoegd, wordt alleen beschouwd als vullen met drinkwater als dit water aan de kwaliteitseisen uit bijlage A bij het Drinkwaterbesluit voldoet.

Tweede lid

Een badwaterbassin voor eenmalig gebruik moet dagelijks worden gedesinfecteerd, voor zover het badwaterbassin in gebruik is. Daarnaast moet het badwaterbassin worden nagespoeld met water van drinkwaterkwaliteit.

§ 15.2.4 (nieuw) Bal

Artikel 15.49 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan dat het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin waarin het water niet wordt gedesinfecteerd, dat geen zwembijver is en dat niet na elke gebruiker wordt gelegeed een activiteit als bedoeld in artikel 15.1 is. In de toelichting worden deze badwaterbassins verder aangeduid als 'overige badwaterbassins'. Een voorbeeld van overige badwaterbassins zijn peuterspeelbaden. Dit zijn kleine baden met een geringe waterdiepte die zijn ingericht om in te spelen of baden, met een harde bodem, zoals een betonnen bak.

Peuterspeelbaden zijn vaak te vinden in de stedelijke omgeving. Deze baden kunnen snel verontreinigd raken doordat ze een relatief klein watervolume hebben en een relatief hoge belasting. Daarnaast zal het regelmatig voorkomen dat kleine kinderen erin urineren en vuil inbrengen vanuit de omgeving. Vanwege dit risico op snelle verontreiniging vragen dergelijke baden om adequaat beheer om te voorkomen dat risico's voor de gezondheid optreden. Een ander voorbeeld van overige badwaterbassins zijn dompelbaden met koud water in een sauna, waarvan meerdere gebruikers tegelijk of na elkaar gebruik kunnen maken, een floating tank (mits deze natuurlijk niet al wordt gedesinfecteerd) of een badwaterbassin waarbij sprake is van een constante verversing van het water (doorstroomd badwaterbassin).

Artikel 15.50 (nieuw) Bal

Artikel 15.50 regelt dat geen gelegenheid mag worden geboden tot het zwemmen of baden in overige badwaterbassins voordat een melding aan het bevoegd gezag is gedaan. Bij deze melding worden de algemene gegevens en bescheiden uit artikel 15.8 gevoegd. In paragraaf 4.5 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader ingegaan op het instrument melding.

Artikel 15.51 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden in overige badwaterbassins zal een analyse moeten maken van de risico's van het zwemmen of baden voor de gebruikers. Op basis van deze risicoanalyse zal door diegene een beheersplan moeten worden opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om de geïnventariseerde risico's te beheersen. Bovendien zal een registratie moeten worden bijgehouden van incidenten die zich voordoen in en om het badwaterbassin waarbij gebruikers zijn betrokken. Met deze verplichting wordt aangesloten bij de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Dit artikel verwijst naar de module van afdeling 15.3. In de toelichting op artikelen 15.63 tot en met 15.67 wordt nader op de regels in de module ingegaan.

Artikel 15.52 (nieuw) Bal

Een badwaterbassin moet worden gevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In bijlage A bij het Drinkwaterbesluit zijn kwaliteitseisen opgenomen waar drinkwater aan moet voldoen. Door te verwijzen naar deze bijlage kan het badwaterbassin zowel gevuld worden met water dat wordt afgenomen van het drinkwaterbedrijf, als met water dat men zelf tot deze kwaliteitseisen opwerkt.

Overigens mag degene die water betreft van het drinkwaterbedrijf ervan uitgaan dat het water aan deze kwaliteitseisen voldoet. Er geldt geen extra meetverplichting voor de initiatiefnemer om te controleren of dit daadwerkelijk het geval is.

Een badwaterbassin moet gevuld worden met drinkwater, aan dit drinkwater kunnen in het proces mineralen, kruiden of zouten worden toegevoegd. Dit doet er niet aan af dat sprake is van het vullen met drinkwater. Het vullen met water waarin deze mineralen, kruiden of zouten al van nature aanwezig zijn, en niet in later instantie worden toegevoegd, wordt alleen beschouwd als vullen met drinkwater als dit water aan de kwaliteitseisen uit bijlage A bij het Drinkwaterbesluit voldoet.

Artikel 15.53 (nieuw) Bal

In artikel 15.53 is bepaald dat een badwaterbassin moet worden gevuld en aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit. In dit artikel is de verplichting opgenomen om maatregelen te nemen zodat het water in het badwaterbassin aan de kwaliteitseisen, bedoeld in tabel 15.54, voldoet. Het nemen van maatregelen (handelen) omvat ook het eventueel nalaten van maatregelen. Er is sprake van een overtreding van artikel 15.53 als er geen maatregelen worden genomen om aan de kwaliteitseisen te voldoen. In artikel 15.59 is, afhankelijk van de klasse waarin de parameter is ingedeeld, de verplichte maatregel tot het sluiten van een badwaterbassin opgenomen, als niet (direct of na enkele metingen) aan de kwaliteitseis voor die parameter wordt voldaan.

De parameters zijn onder te verdelen in parameters voor:

- chemische antropogene belasting: troebelheid,
- microbiologische parameters: intestinale enterococci, *Pseudomonas aeruginosa*, sporen van sulfietreducerende *Clostridia*,
- doorzicht, en
- *Legionella*.

Voor alle bij deze activiteit genoemde parameters gelden ook kwaliteitseisen bij badwaterbassins met waarin het water wordt gedesinfecteerd. Zie voor een nadere toelichting op deze parameters daarom de toelichting bij artikel 15.16.

Artikel 15.54 (nieuw) Bal

Zodra bekend is dat de kwaliteitseis voor *Legionella* is overschreden, moet het bevoegd gezag hierover onverwijld worden geïnformeerd.

Artikel 15.55 (nieuw) Bal

Dit artikel geeft aan welke normen (en welke deel van die normen) gehanteerd moeten worden voor het onderzoeken van watermonsters. De versies van de gestelde normen die gehanteerd moeten worden, zijn vastgesteld bij ministeriele regeling.

Artikel 15.56 (nieuw) Bal

In dit artikel is opgenomen op welke plaats de parameters moeten worden bemonsterd. In het eerste lid is bepaald dat in overige badwaterbassins met drinkwater op alle parameters, met uitzondering van *Legionella*, moet worden bemonsterd in elk badwaterbassin. Op de parameters dient bemonsterd of geïnspecteerd te worden op een locatie waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. Deze locaties moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.57 (nieuw) Bal

Op de parameter doorzicht moet dagelijks worden gemeten door degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden, zowel binnen een half uur voor openstelling van het badwaterbassin als tijdens openstelling van het badwaterbassin. Het is in lijn met een goede bedrijfsvoering te meten op het moment of de momenten die de meeste informatie over de waterkwaliteit geven, en waarbij de mogelijkheid bestaat om in te grijpen als het resultaat van de meting niet voldoende blijkt te zijn. Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden bepaalt deze momenten zelf en zal daarbij letten op onder andere de verwachte badbelasting of de openstellingstijd. Bij een langere openstelling zal vaker moeten worden gemeten en zullen deze metingen moeten plaatsvinden gespreid over de dag. De momenten waarop wordt gemeten moeten worden vastgelegd in het beheersplan.

Artikel 15.58 (nieuw) Bal

Een meting als bedoeld in dit artikel wordt verricht door een laboratorium met een accreditatie voor de norm die van toepassing is op de parameter die wordt gemeten. Maandelijks meten betekent dat tussen de metingen steeds een maand zit (door bijvoorbeeld telkens op de vijfde dag van de maand te meten). De maandelijks meting moet ook plaatsvinden als een badwaterbassin korter dan een maand is opengesteld. Op Legionella dient alleen gemeten te worden als sprake is van de vorming van waternevel.

Artikel 15.59 (nieuw) Bal

Uit artikel 15.53 volgt dat er maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan de kwaliteitseisen voor de waterkwaliteit die zijn gesteld in dat artikel. Als uit een eigen meting of na een meting van een laboratorium blijkt dat niet aan de kwaliteitseisen wordt voldaan moeten verplichte maatregelen worden genomen. Deze maatregelen verschillen per parameter of klasse waarin de parameter is ingedeeld.

In tabel 15.59 zijn de parameters ingedeeld in klasse I of II. Het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse I heeft een grotere consequentie dan het overschrijden van een kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II.

Zodra bekend wordt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseisen voor Legionella of doorzicht, parameters die zijn ingedeeld in klasse I, wordt het badwaterbassin gesloten. Het badwaterbassin wordt ook gesloten als twee keer achter elkaar niet wordt voldaan aan de kwaliteitseis voor een parameter ingedeeld in klasse II.

Nadat het badwaterbassin is gesloten kan deze alleen worden heropend, als in het geval van doorzicht uit een eigen meting volgt dat weer aan de kwaliteitseis voor doorzicht wordt voldaan, en in alle andere gevallen, als uit een meting door een laboratorium volgens de vastgestelde meetmethoden blijkt dat weer aan de kwaliteitseisen voor de betreffende parameters wordt voldaan.

Artikel 15.60 (nieuw) Bal

De provincie wordt uiterlijk de vijftiende dag van elke maand geïnformeerd over de uitslagen van alle metingen die door een laboratorium in de voorafgaande maand zijn verricht op de waterkwaliteit als bedoeld in artikelen 15.58 en 15.59, vijfde lid. Daarbij zal de dag, het tijdstip en de locatie van die metingen moeten worden doorgegeven. Naast de resultaten van de metingen wordt de provincie bovendien geïnformeerd over de naam en het adres van het laboratorium dat de metingen heeft verricht. De meetresultaten van het laboratorium en informatie over het laboratorium kunnen door het laboratorium rechtstreeks naar het bevoegd gezag worden gestuurd, maar de initiatiefnemer blijft als normadressaat verantwoordelijk voor het verstrekken van de informatie.

Artikel 15.61 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn de parameters opgenomen die nieuw zijn ten opzichte van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en door het laboratorium moeten worden gemeten. Een laboratorium heeft vanaf het moment van publicatie enige tijd nodig om ervoor te zorgen dat de accreditatie voor de meetnorm die van toepassing is op de betreffende parameter op orde is. De kwaliteitseisen voor deze parameters gelden daarom pas vanaf 2022.

Artikel 15.62 (nieuw) Bal

In dit artikel zijn parameters opgenomen waarop ook in het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden moest worden gemeten. In dat besluit zijn verouderde meetnormen opgenomen, die inmiddels ook zijn vervallen. Tot 1 januari 2022 mag nog volgens deze verouderde meetnormen worden onderzocht.

Afdeling 15.3 (nieuw) Bal

Het opstellen van een risicoanalyse sluit aan bij het uitgangspunt meer vrijheid én verantwoordelijkheid te leggen bij degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden. Het opstellen van een beheersplan geeft degene die de activiteit verricht de ruimte te kiezen voor maatregelen waarmee aan de regels wordt voldaan.

Artikelen 15.63 tot en met 15.67 zijn onderdeel van een module en als zodanig alleen van toepassing als dit bij de desbetreffende activiteit is bepaald. De module is niet bij badwaterbassins voor eenmalig gebruik aangewezen, de regels in deze afdeling zijn op die activiteit dan ook niet van toepassing. Hoewel de toepasselijke regels in de module voor de verscheidene activiteiten gelijk zijn, is de verwachting dat de uiteindelijke risicoanalyse en het beheersplan per activiteit van elkaar zullen verschillen. De gezondheidsrisico's bij een badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd zullen verschillen van de gezondheidsrisico's bij een badwaterbassin voor eenmalige gebruik. Bovendien zijn niet alle onderdelen van de risicoanalyse voor elke activiteit relevant, zoals het vereiste om de gezondheidsrisico's voor gebruikers als gevolg van de kwaliteit van de binnenlucht te analyseren. Hierover kan degene die de activiteit verricht dan ook kort zijn. Kortom, een risicoanalyse en beheersplan zijn toegespitst op de activiteit die wordt verricht.

De risicoanalyse en het beheersplan geven niet alleen houvast aan de initiatiefnemer, maar ook voor het bevoegd gezag, dat aan de hand van deze documenten kan controleren in hoeverre aan de artikelen van het besluit wordt voldaan.

Bij het uitvoeren van de risicoanalyse en het opstellen en vastleggen van het beheersplan kan NEN-EN 15288-2 mogelijk ook een behulpzaam document zijn. Het is echter niet verplicht dit document te volgen. Zowel een risicoanalyse als een beheersplan zijn vormvrij.

Uiteraard moet de risicoanalyse en het beheersplan actueel zijn en worden gehouden. Zo kunnen er bijvoorbeeld aanpassingen nodig zijn als gevolg van wijzigingen aan een badwaterbassin, waterbehandelingsinstallatie of gebruik van het badwaterbassin. Dit is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer.

Artikel 15.63 (nieuw) Bal

Het opstellen van een risicoanalyse sluit aan bij het uitgangspunt meer vrijheid én verantwoordelijkheid te leggen bij degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden. In de risicoanalyse wordt geanalyseerd welke risico's er voor de gebruiker zijn.

Een risicoanalyse betreft in ieder geval een analyse op de volgende aspecten: het risico van verdrinking van gebruikers van het badwaterbassin, gezondheidsrisico's voor gebruikers als gevolg

van de kwaliteit van het water en de kwaliteit van de binnenlucht en het risico op letsel van gebruikers in en om het badwaterbassin.

Bij het risico van verdrinking van gebruikers kan worden ingegaan op:

- het risico van vastzuiging en beknelling van gebruikers van het badwaterbassin,
- het aantal, de leeftijd en de zwemgeoeffendheid van de gebruikers,
- de aard van de zwemactiviteit,
- het toezicht, en
- de diepte van het badwaterbassin.

Bij een analyse van gezondheidsrisico's voor gebruikers als gevolg van de kwaliteit van het water en de kwaliteit van de binnenlucht kan worden ingegaan op:

- het risico van overdosering of onderdosering van chemicaliën in het water,
- het risico van uitval van de technische installaties of delen daarvan,
- het risico op inademing van legionellabacteriën,
- de aard, het tijdstip en de duur van de zwemactiviteit, en
- het aantal gebruikers.

Een analyse van het risico op letsel van gebruikers in en om het badwaterbassin kan betreffen:

- het risico van vastzuiging van gebruikers,
- de aanwezigheid van EHBO-voorzieningen, en
- in en om het badwaterbassin gebruikte materialen.

De analyse bevat in ieder geval een schematisch overzicht van de technische installaties die voor de gezondheid en veiligheid van de gebruiker van belang kunnen zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een filterinstallatie die het water zuivert of een detectiesysteem dat elektronisch toezicht houdt op de gebruikers van het badwaterbassin. Verder bevat de analyse een plattegrond van de omgeving van het badwaterbassin. Op deze plattegrond kan bijvoorbeeld worden aangegeven welke ruimten alleen voor publiek toegankelijk zijn, welke ruimten alleen met blote voeten mogen worden betreden, hoe de vluchtroutes zijn, de ligging en vorm van de badwaterbassins met vermelding van de waterdiepte. Bovendien bevat de risicoanalyse een omschrijving van de wijze van totstandkoming van de risicoanalyse. Wegens het vormvrije karakter van een risicoanalyse is het relevant te weten hoe deze tot stand is gekomen. Zo kan er bijvoorbeeld een professioneel bureau zijn ingeschakeld, kan degene die gelegenheid tot zwemmen of baden biedt een eenmalig inspectieronde hebben gedaan, of gebruik hebben gemaakt van een bepaald invulformulier. Deze informatie is waardevol voor het bevoegd gezag.

In bepaalde gevallen kan een risicoanalyse beperkt blijven in omvang, als gezien de aard of het karakter van het badwaterbassin bepaalde risico's niet zullen spelen. Anderzijds kan de risicoanalyse ingaan op aspecten die in dit artikel niet naar voren komen, de opsomming is niet limitatief. De risicoanalyse moet te allen tijde beschikbaar zijn, op papier of digitaal.

Artikel 15.64 (nieuw) Bal

Naar aanleiding van de inventarisatie van de risico's voor de gebruiker in de risicoanalyse wordt een beheersplan opgesteld. In dit plan zijn de maatregelen opgenomen om de vastgestelde risico's zoveel als mogelijk te beheersen. De risicoanalyse bevat een omschrijving van de wijze van totstandkoming van het beheersplan. Overeenkomstig de risicoanalyse is voor het bevoegd gezag in het kader van handhaving van belang op welke manier het beheersplan wordt ingezet.

In het beheersplan wordt in ieder geval het volgende omschreven:

- maatregelen om het risico van verdrinking van de gebruikers te beperken,
- maatregelen om gezondheidsschade als gevolg van de kwaliteit van het water of de kwaliteit van de binnenlucht te voorkomen of beperken,

- locaties voor het bemonsteren van de parameters voor de waterkwaliteit of de kwaliteit van de binnenlucht,
- de momenten waarop de eigen meting van de parameters voor de waterkwaliteit plaatsvindt,
- maatregelen om letsel te voorkomen of beperken, en
- maatregelen om de kans op nadelige gevolgen van incidenten te beperken en incidenten en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen of beperken.

Bij maatregelen om het risico van verdrinking van de gebruikers te beperken kan worden ingegaan op:

- hoe de risico's van verdrinking, in het bijzonder verdrinking als gevolg van zuigende werking of beknelling, worden beheerst, en
- hoe het personeel daarop wordt getraind.

Bij maatregelen om gezondheidsschade als gevolg van de kwaliteit van het water of de kwaliteit van de binnenlucht te voorkomen of beperken kan worden ingegaan op:

- de wijze van analyseren van het water en de lucht,
- de wijze van vastleggen van analysegegevens,
- de wijze van handelen bij afwijken van kwaliteitseisen,
- hoe overschrijding van de kwaliteitseisen wordt voorkomen,
- hoe wordt omgegaan met signalen die erop duiden dat het water of de lucht mogelijk niet aan de kwaliteitseisen voldoet, en
- hoe het personeel daarop wordt getraind.

In het beheersplan worden de locaties omschreven voor het bemonsteren op parameters voor de waterkwaliteit of de kwaliteit van de binnenlucht. Het gaat om locaties waar redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het, vanuit het oogmerk van bescherming van de gebruiker, meest ongunstige resultaat wordt gemeten. Voor Legionella kan bijvoorbeeld worden aangesloten bij punten waar het water op zodanige wijze ter beschikking komt of wordt gebruikt dat daarbij aerosolen alsmede daardoor, al dan niet samen met andere micro-organismen, meegevoerde legionellabacteriën kunnen vrijkomen in hoeveelheden van ten minste 100 kolonievormende eenheden per liter. Op plaatsen waar het aerosolvormende elementen aanwezig zijn is het infectierisico het grootst. Dit is het geval in whirlpools, bij fonteinen en bij douches. Of bemonstering van een badwaterbassin nodig is wordt bepaald door de aanwezigheid van risico's op groei en verneveling van Legionella. Als dergelijke risico's in een badwaterbassin niet aanwezig zijn, hoeft daar geen bemonstering plaats te vinden.

Bij maatregelen om letsel te voorkomen of beperken kan worden ingegaan op:

- hoe risico's voor de veiligheid worden beperkt door de looproutes en bewegwijzering om het badwaterbassin, diepteaanduidingen, pictogrammen, voorlichting, procedures bij glijbanen, golfslagbaden en andere attracties,
- hoe letsel door technische installatie en voorzieningen, tegels, coating, gootroosters, trappen en springvoorzieningen wordt voorkomen, en
- hoe wordt omgegaan met signalen die erop duiden dat mogelijk risico op letsel bestaat
- hoe het personeel daarop wordt getraind.

Bij maatregelen om de kans op nadelige gevolgen van incidenten te beperken en incidenten en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen of beperken kan worden ingegaan op:

- hoe incidenten worden voorkomen en hoe wordt gehandeld tijdens een incident,
- hoe evaluatie en feedback naar aanleiding van incidenten plaatsvindt, en
- hoe het personeel daarop wordt getraind.

De maatregelen die in het beheersplan zijn opgenomen, moeten worden uitgevoerd.

Artikel 15.65 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden houdt een logboek bij over de uitvoering van het beheersplan, met in ieder geval registratie van incidenten in en om het badwaterbassin. Deze registratie bevat een vermelding van de aanleiding, de eventuele bijzondere omstandigheden van het voorval, de geconstateerde risico's voor de veiligheid van de gebruikers en de maatregelen die zijn getroffen om herhaling te voorkomen. Het logboek met de registratie wordt bewaard, zodat degene die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden een overzicht heeft en het bevoegd gezag aan de hand van de registratie kan controleren in hoeverre aan de artikelen van het besluit wordt voldaan. De registratie moet te allen tijde beschikbaar zijn. Dit mag zowel in papieren als digitale vorm.

In artikel 15.11 is geregeld dat het bevoegd gezag onverwijld geïnformeerd wordt over ongewone voorvallen. Niet alle incidenten zijn ongewone voorvallen. Een ongewoon voorval is in de bijlage bij de wet geformuleerd als een gebeurtenis, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van het normale verloop van een activiteit, zoals een storing, ongeluk, calamiteit, waardoor significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan. Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden aangemerkt gevolgen voor de mens, zoals gezondheid en veiligheid, voor zover deze worden of kunnen worden beïnvloed door of via onderdelen van de fysieke leefomgeving. Voorbeelden van ongewone voorvallen bij het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden zijn verdrinking of het in of rondom het badwaterbassin oplopen van ernstig letsel. Een voorbeeld van een incident dat niet een ongewoon voorval is, is het oplopen van matig letsel zoals een oppervlakkige schaafwond of een tand door de lip. Het gaat hier namelijk niet om significante gevolgen. Over deze incidenten hoeft het bevoegd gezag niet onverwijld geïnformeerd te worden, maar deze moeten wel worden geregistreerd in het logboek.

Artikel 15.66 en 15.67 (nieuw) Bal

Degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden hoeft tot 1 januari 2023 nog niet te beschikken over een risicoanalyse of beheersplan als bedoeld in de artikelen 15.57 en 15.58. Dit mag uiteraard wel.

Voor badinrichtingen die voor inwerkingtreding van dit besluit een risicoanalyse, beheersplan en logboek hebben opgesteld ter preventie van legionellabesmetting geldt dat deze ter inzage voor het bevoegd gezag beschikbaar blijven totdat een risicoanalyse en beheersplan als bedoeld in dit hoofdstuk beschikbaar is. Op grond van de specifieke zorgplicht zal ook deze risicoanalyse actueel moeten worden gehouden.

Onderdeel AEC (artikel 16.1 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel AED (artikel 16.7 Bal)

Er worden tekstuele wijzigingen aangebracht in de onderdelen g, h en k, waardoor wordt aangesloten bij de elders in het Bal gebruikte terminologie. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel AEE (artikel 16.8 Bal)

In het tweede lid wordt een kennelijke verschrijving hersteld. Het betreft een uitzondering op het eerste lid, niet een uitzondering op het verbod.

Onderdeel AEF (artikel 17.2 Bal)

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de oogmerken van rijksregels over wateractiviteiten in artikel 4.23 van de wet aangepast. Artikel 17.2 wordt daarmee in

overeenstemming gebracht. De zinsnede over op grond van de wet aan watersystemen toegekende functies is geschrapt, onder meer omdat dit onbedoeld tot een beperking leidt van de mogelijkheden om bij het stellen van maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften rekening te houden met feitelijk aanwezige functies, die niet op grond van de wet aan een watersysteem zijn toegekend.

Onderdeel AEG (artikel 17.6 Bal)

De wijziging in dit artikel zorgt voor uniformering met vergelijkbare artikelen andere hoofdstukken.

Onderdeel AEH (artikel 17.8 Bal) [artikelen 2.24, 4.3 in samenhang met artikel 4.5 van de wet]

Aan het eerste en tweede lid van dit artikel wordt toegevoegd dat ook vergunningvoorschriften kunnen worden gesteld in aanvulling op, of in afwijking van, de regels over lozingsactiviteiten vanaf schepen op binnenwateren. Deze toevoeging hangt samen met de introductie van een vergunningplicht in artikel 17.18. Het nieuwe derde lid bevat de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift tijdelijk af te wijken van de onderdelen a en b van het tweede lid van artikel 17.8, om nieuwe technieken te beproeven. Deze mogelijkheid was voor lozingsactiviteiten al opgenomen in de hoofdstukken 2, 6 en 7 Bal. Het nieuwe vierde lid regelt de afbakening tussen vergunningvoorschriften en maatwerkvoorschriften, in lijn met de keuze die in de andere hoofdstukken is gemaakt.

Het vijfde lid (nieuw) wordt aangevuld door ook de artikelen 8.98 tot en met 8.100 Bkl van overeenkomstige toepassing te verklaren op het stellen van maatwerkvoorschriften over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam. In dit lid waren al alle relevante dwingende bepalingen over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning van de afdelingen 8.5 en 8.9 Bkl van overeenkomstige toepassing verklaard. Ook afdeling 8.10 van dat besluit, over actualisering, wijziging en intrekking van omgevingsvergunningen, bevat echter dwingende bepalingen voor omgevingsvergunningen. Deze bepalingen moeten ook voor maatwerkvoorschriften gelden. Artikel 8.100 Bkl verplicht om een omgevingsvergunning in te trekken als door toepassing van artikel 8.99, tweede lid, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat de beste beschikbare technieken worden toegepast. Dit artikel is naar zijn aard alleen van toepassing op maatwerkvoorschriften waarmee de algemene rijksregels worden versoepeld. Het intrekken van een maatwerkvoorschrift dat de algemene rijksregels aanscherpt, leidt er immers toe dat nog verder wordt afgeweken van het niveau van beste beschikbare technieken.

Naar aanleiding van de consultatiereacties wordt een verwijzing naar afdeling 8.3 Omgevingsbesluit toegevoegd. In deze afdeling van het Omgevingsbesluit wordt bepaald bij welke activiteiten financiële zekerheid wordt of kan worden gesteld in vergunningvoorschriften. Met de verwijzing wordt de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in maatwerkvoorschriften gelijkgetrokken met de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheid in vergunningvoorschriften.

Onderdeel AEI (artikel 17.11 Bal)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 2.20 Bal bij dit besluit.

Onderdeel AEJ (artikel 17.13 Bal)

Dit is een wetstechnische wijziging.

Onderdeel AEK (artikel 17.14 Bal)

In dit artikel wordt een foutieve verwijzing naar andere artikelen hersteld.

Onderdeel AEL (§ 17.2.2 (nieuw) Bal)

Artikel 17.17 (nieuw) Bal

In dit artikel wordt het lozen van stoffen of afvalwater, afkomstig van een vaartuig, in de binnenwateren aangewezen als lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam. De aanwijzing geldt niet voor lozingen vanaf pleziervaartuigen; die lozingen zijn geregeld in paragraaf 17.2.1 Bal. De aanwijzing geldt ook niet voor lozingen van scheepsafvalstoffen afkomstig van een schip als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart. Dat besluit zal op een later tijdstip worden ingebouwd in dit hoofdstuk.

Artikel 17.18 (nieuw) Bal [artikel 5.1, tweede lid, van de wet]

Voor lozingsactiviteiten als bedoeld in artikel 17.17 is een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit vereist. Deze vergunningplicht is bedoeld als tijdelijk vangnet voor lozingen vanaf schepen die niet onder het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart vallen. Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet was voor dergelijke lozingen een vergunning vereist op grond van artikel 6.2 van de Waterwet. Met dit artikel wordt die vergunningplicht voortgezet. Bij de inbouw van het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart in dit hoofdstuk zal worden gezien in hoeverre deze vergunningplicht moet worden voortgezet.

Onderdeel AEM (artikel 18.1 Bal)

De wijziging in dit artikel houdt verband met het splitsen van het begrip lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of zuiveringstechnisch werk in twee begrippen in de Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel AEN (Bijlage I, onder A, Bal)

Enkele begrippen zijn vervallen en sommigen zijn gewijzigd. Daarnaast is een aantal begrippen toegevoegd. Die worden hieronder toegelicht.

Vervallen: gevaarlijke afvalstof, storten, stortplaats, winningsafvalstoffen en winningsafvalvoorziening

Deze begrippen zijn met de Invoeringswet Omgevingswet toegevoegd aan de bijlage, onder A, bij de wet en kunnen daarom vervallen.

aardgas

Er is een definitie voor aardgas toegevoegd in verband met het toevoegen van de regels over kleine en middelgrote stookinstallaties. De term aardgas wordt daarnaast in het Bal gebruikt bij de activiteit gasdrukregelstation en gasdrukmeetstation en buisleiding met gevaarlijke stoffen, en is opgenomen in de definities van CNG en LNG. Er is aangesloten bij de definitieomschrijving van aardgas zoals deze in het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen. Deze omschrijving levert op korte en middellange termijn geen belemmering op met betrekking tot het bijmengen van waterstof in het aardgasnet.

accreditatie

De verordening accreditatie en markttoezicht waar in dit begrip naar wordt verwezen wordt omschreven in bijlage I, onder B, bij het Bal.

andere milieubelastende installatie en ippc-installatie

De begrippen andere milieubelastende installatie en ippc-installatie worden met dit besluit geschrapt uit bijlage I Besluit activiteiten leefomgeving, omdat deze via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet op wetsniveau zijn opgenomen.

badwaterbassin

Een badwaterbassin is een waterkerende constructie voor het vasthouden van water bedoeld voor het zwemmen of baden. In de term constructie is besloten dat het gaat om een aangelegd waterbassin, niet om een natuurlijke waterbassin of een oppervlaktewaterlichaam. De constructie moet daarnaast (mede) bedoeld zijn voor het zwemmen of baden. Een waterreservoir voor het bergen van water voor brandbestrijding, waarvan het niet de bedoeling is dat hierin wordt gewommen of gebaad, valt dus buiten de begripsomschrijving. Verder zal het badwaterbassin water moeten vasthouden. Het gaat hierbij om water zoals dat in het normale spraakgebruik wordt gebruikt, zoals bijvoorbeeld drinkwater, regenwater of zeewater. Andere vloeistoffen zoals melk, yoghurt of bier waarmee een badwaterbassin voor het zwemmen of baden kan worden gevuld zijn niet te kwalificeren als water. Van water is wel sprake als het gaat om water met allerlei toevoegingen zoals zout of kruidenmengsels.

bunkerstation

In lijn met andere wijzigingen in dit besluit wordt 'schepen' vervangen door 'vaartuigen of drijvende werktuigen'. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd maar wordt verduidelijkt dat ook drijvende werktuigen onder de begripsomschrijving vallen.

celfunctie, gezondheidszorgfunctie, kantoorfunctie, logiesfunctie en onderwijsfunctie (nieuw)

Omdat deze begrippen in verschillende artikelen van het Bal voorkwamen is besloten hiervan een begripsomschrijving op te nemen.

categorie van fysische inperking

Deze definitie verwijst naar het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013. Een categorie van fysische inperking is een combinatie van een type werkruimte (bijvoorbeeld een microbiologisch laboratorium (ML) of een dierversluis (D)) en het inperkingsniveau (I, II, III of IV). De indeling naar inperkingsniveau is afhankelijk van de eigenschappen van het organisme en de mate waarin deze ziekteverwekkend is voor mensen, dieren of planten.

drainagewater

Voor een toelichting op dit begrip wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 4.791h Bal.

FTE

Formazine troebelingsseenheden is een eenheid waarin troebelheid wordt uitgedrukt. Troebelheid is de mate waarin kleine deeltjes in de vloeistof het licht dat daardoor heen valt verstrooien. Formazine is een oplossing van hydrazine sulfaat en hexamethyleen tetramine in ultrapuur water. In voorgaande regelgeving werd gebruik gemaakt van de Duitse vertaling van deze term: Formazine Trübung Einheiten (FTE).

geluidgevoelig gebouw, geluidgevoelige ruimte, langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en maximaal geluidniveau L_{Amax}

In verband met het toevoegen van de artikelen 4.1121a en 4.1121b aan paragraaf 4.109 Bal, worden enkele begripsbeschrijvingen toegevoegd.

ggo-gebied

Deze definitie verwijst naar het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013. Een ggo-gebied is het gebied dat is bestemd voor activiteiten met genetisch gemodificeerde organismen. In dat gebied liggen categorieën van fysische inperking. Een ggo-gebied is beperkt toegankelijk.

inperkingsniveau I, II, III en IV

De indeling naar inperkingsniveau is afhankelijk van de eigenschappen van het organisme en de mate waarin deze ziekteverwekkend is voor mensen, dieren of planten. Inperkingsniveau I is het laagste niveau, niet-ziekmaakende micro-organismen zijn hierin ingedeeld. Inperkingsniveau IV is het hoogste niveau, hierin zijn potentieel dodelijke organismen ingedeeld.

koudenet

Er wordt een definitie van 'koudenet' toegevoegd vanwege de introductie van de nieuwe paragraaf 5.2.3 over de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie. De definitie verwijst naar de Wet implementatie EU-richtlijnen energie-efficiëntie, waarin ook regels zijn opgenomen met betrekking tot koudenetten die, net als de kosten-batenanalyse, komen uit de richtlijn energie-efficiëntie.

MP40-21 en MP40-30 (nieuw)

Omdat deze begrippen in verschillende artikelen van het Bal voorkwamen is besloten hiervan een begripsomschrijving op te nemen.

oplosmiddelenhergebruik

Omdat de wet wel het begrip 'afvalstoffen' definieert maar niet het begrip 'afval', wordt in de begripsomschrijving van oplosmiddelenhergebruik 'afval' vervangen door 'afvalstoffen'.

Seveso-inrichting

Het begrip 'inrichting' is in de Omgevingswet als centraal aangrijpingspunt voor de vergunningplicht losgelaten. De wijzigingen die worden doorgevoerd in de begripsomschrijving van Seveso-inrichting helpen een soepele overgang te bewerkstelligen. Daarmee zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd. De Seveso-inrichting, bedoeld in het Bal, zal over het algemeen samen vallen met de inrichting waarop het Besluit risico's zware ongevallen 2015 van toepassing was. De begripsomschrijving van laatstgenoemde inrichting en de jurisprudentie daarover behouden daardoor betekenis, ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Verder is aan de begripsomschrijving de drempelhoeveelheid toegevoegd die eerder was opgenomen in de aanwijzing van de milieubelastende activiteit in artikel 3.50. Hiermee wordt beter aangesloten bij de Seveso-richtlijn en wordt uitgesloten dat er sprake zou kunnen zijn van een Seveso-inrichting als er gevaarlijke stoffen aanwezig zijn maar de lage drempelhoeveelheden van de Seveso-richtlijn niet worden overschreden. Daarmee wordt bovendien meer duidelijkheid gegeven over het toepassingsbereik van de regels in paragraaf 4.2 die niet alleen zijn gebaseerd op de Omgevingswet maar ook op de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet veiligheidsregio's.

Anders dan in de Seveso-richtlijn wordt niet gesproken van 'gebied' maar van 'locatie'. Daarmee wordt de plek bedoeld waar iets gebeurt. In dit geval de plek waar een Seveso-inrichting wordt geëxploiteerd. Die plek, of locatie, is begrensd. De milieubelastende activiteit wordt dus verricht binnen een bepaalde begrenzing. Daar is in ieder geval sprake van als de begrenzing duidelijk zichtbaar is, bijvoorbeeld een omheining. Maar de begrenzing hoeft niet fysiek aanwezig te zijn. Voldoende is dat de milieubelastende activiteit die wordt verricht fysiek kan worden begrensd. Van een fysieke begrenzing is bijvoorbeeld geen sprake bij het vervoer van gevaarlijke stoffen over een openbare weg.

Met de zinsnede 'volledig door degene die de Seveso-inrichting exploiteert beheerde locatie' wordt tot uitdrukking gebracht dat alle activiteiten, Seveso-installaties, infrastructuur etc. die op de locatie worden verricht of zich daarop bevinden onder het begrip 'Seveso-inrichting' vallen. Degene die de Seveso-inrichting exploiteert is normadressaat van de regels en verantwoordelijk om deze na te leven. Die verantwoordelijkheid strekt zich uit tot de hele locatie en alles wat zich daarop bevindt. In lijn met wat daarover al is gesteld in de nota van toelichting bij het Bal (Staasblad 2018, nr. 293) heeft degene die de activiteit verricht (in dit geval degene die de Seveso-inrichting exploiteert) zeggenschap over die activiteit. Daarbij gaat het zowel om het daadwerkelijk kunnen starten van die activiteit als het zo nodig aanpassen of zelfs staken daarvan. Omdat het exploiteren van een Seveso-inrichting locatiegebonden is, heeft degene die de Seveso-inrichting exploiteert ook zeggenschap over de locatie. Van zeggenschap kan ook sprake als de activiteiten door verschillende privaatrechtelijke rechtspersonen worden verricht en een van die rechtspersonen de zeggenschap heeft over de activiteiten die door een andere rechtspersoon worden verricht.

Seveso-installatie

Met de wijziging van de begripsomschrijving van 'Seveso-installatie' wordt beter aangesloten bij de begripsomschrijving in de Seveso-richtlijn. In de begripsomschrijving van Seveso-installatie wordt 'voorzieningen, apparaten en hulpmiddelen' vervangen door 'uitrusting, leidingen, machines, gereedschappen, private spoorwegemplacements, laadkades, loskades, aanlegsteigers, pieren, depots en andere constructies'. Hoewel dat niet expliciet is opgenomen vallen alle aanwezige technische eenheden onder de begripsomschrijving. Daarbij maakt het dus niet uit of het gaat om ondergrondse of bovengrondse eenheden. Voor de volledigheid wordt ook opgemerkt dat zowel drijvende als niet drijvende constructies die nodig zijn voor de werking van de Seveso-installatie, onder de begripsomschrijving vallen.

Verder is aan de begripsomschrijving 'binnen een Seveso-inrichting' toegevoegd. Dit is gedaan om nog beter aan te sluiten bij de definitie van 'installatie' in de Seveso-richtlijn.

vergiftingsgas

In verband met het invoegen van de regels over de kleine en middelgrote stookinstallaties wordt een begripsomschrijving van 'vergiftingsgas' toegevoegd. De definitie is overgenomen uit het vroegere Activiteitenbesluit.

vrij chloor

Vrij chloor is de hoeveelheid actief chloor in het water en wordt gebruikt als desinfectiemiddel. Het vrij chloor gaat een verbinding aan met verontreinigingen in het badwaterbassin. Zodra een verbinding is aangegaan is het chloor niet langer vrij beschikbaar, en wordt het gebonden chloor genoemd. Voor de concentratie van vrij chloor geldt zowel een ondergrens om bacteriën tegen te gaan, als een bovengrens om chemische gezondheidsrisico's te vermijden.

warmtenet

Er wordt een definitie van 'warmtenet' toegevoegd vanwege de introductie van de nieuwe paragraaf 5.2.3 over de kosten-batenanalyse energie-efficiëntie.

winterbed

In de begripsomschrijving van winterbed was onbedoeld het woord "zijden" weggefallen. Dat wordt bij deze hersteld.

zwemvijver

Voor een toelichting van dit begrip wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 15.30 Bal.

Onderdeel AEO (Bijlage I, onder, B, Bal)

richtlijn energie-efficiëntie, verordening accreditatie en markttoezicht, verordening dierlijke bijproducten, verordening gefluoreerde broeikasgassen en verordening ozonlaag afbrekende stoffen
In onderdeel B van bijlage II zijn deze richtlijn en verordeningen toegevoegd, zodat de volledige naam en vindplaats niet meer in de artikeltekst genoemd hoeft te worden. Dit komt de leesbaarheid ten goede.

Onderdeel AEP (Bijlage II Bal)

Categorieën 7A en 7B

Als oliedrukkabels en/of gepantserde papier-loodkabels aanwezig zijn zal op basis van de aanwezige koolteer of PAK in het algemeen sprake zijn van gevaarlijke afvalstoffen en dus van categorie 7A en niet van categorie 7B.

Categorieën 10 en 11

Procesafhankelijke industriële afvalstoffen van productieprocessen zijn zowel gevaarlijke als niet-gevaarlijke afvalstoffen die vrijkomen bij industriële productieprocessen. De afvalstoffen zijn divers van samenstelling en omvang. Voorbeelden van procesafhankelijk industrieel afval zijn afval van voedselproductie, assen en ander afval van thermische en verbrandingsprocessen, glasafval,

katalysatoren, mineraal afval, gebruikte chemicaliën en chemische baden, metaalzouten, residuen en sludges en filtermateriaal.

Categorieën 10, 11, 110 en 111

Voor deze categorieën is ook mengen binnen een categorie niet toegestaan voordat middels vergunningverlening is getoetst of dit in overeenstemming is met het mengbeleid uit het Landelijk afvalbeheerplan. Zie hiervoor ook paragraaf B.7.5.3 van het LAP. In de artikelen 3.40, 3.195 en 3.196 is daarom geregeld dat voor het mengen van afvalstoffen binnen deze categorieën een vergunning is vereist.

Categorieën 12 en 19

Het mengen van rie-biomassa van de categorieën 12 en 19 voor inzet in een stookinstallatie met een thermisch vermogen van 15 megawatt of kleiner, waarbij de vrijkomende warmte nuttig wordt gebruikt, en voor zover recycling niet de voorkeur heeft op verbranden, is toegestaan zonder omgevingsvergunning.

Categorieën 19, 20 en 21

Niet-geïmpregneerd hout wordt in de praktijk onderscheiden in categorie A- hout en categorie B-hout. Categorie A-hout is ongeverfd en onbehandeld hout en categorie B-hout is hout dat geen categorie A of categorie C-hout is. Het gaat daarbij onder andere om geverfd, gelakt en verlijmd hout. Geïmpregneerd hout is categorie C-hout: behandeld hout waar stoffen al dan niet onder druk zijn ingebracht om de gebruiksduur te verlengen. Het kan daarbij gaan om gecreosoteerd hout (met koolwaterstoffen en teren bewerkt), gewolmaniseerd hout (CC- en CCA-hout); CCA-hout bevat naast koper en chroom ook arseen; CC-hout bevat wel koper en chroom, maar geen arseen of hout dat met andere middelen (fungiciden, insecticiden, boorhoudende verbindingen, quaternaire ammoniumverbindingen) is behandeld teneinde de gebruiksduur te verlengen. Onder categorie 21 valt alleen gewolmaniseerd C-hout en geen andere soorten C-hout.

Categorie 22

Kunststof laminaatverpakkingen worden uitgezonderd, omdat die in de praktijk niet geschikt zijn voor recycling.

Categorie 31

In de praktijk gaat het hier met name om verpakkingsafval. Het EPS uit de bouw bevat vaak veel HBCDD (Hexabroomcyclododecaan) dat in het verleden veel als brandvertrager is toegepast.

Categorieën 40A, 40B en 41

Voor asfalt is het gehalte aan koolteer in het algemeen bepalend voor het onderscheid tussen gevaarlijk afval en niet-gevaarlijk afval. Beleidsmatig wordt echter onderscheid gemaakt op basis van het gehalte aan PAK (PAK10 meer of minder dan 75 mg/kg). Dit betekent dat asfalt in vier categorieën kan worden onderverdeeld.

- Voor de gevaarlijke variant (meer dan 1000 mg/kg koolteer) zal ook sprake zijn van meer dan 75 mg/kg aan PAK (PAK-rijk). Hiervoor is vernietiging van de PAK de inzet.
- Voor de niet-gevaarlijke variant wordt onderscheid gemaakt in 2 subcategorieën.
- De PAK-rijke stroom is weliswaar niet gevaarlijk, maar bevat toch te veel PAK om voor recycling in aanmerking te komen en voor die stroom is de inzet ook het vernietigen van de PAK. Het gaat dan bijvoorbeeld om niet-teerhoudend asfalt verontreinigd met teerhoudende asfalt.
- Voor de PAK-arme stroom is de inzet recycling en die wordt daarom apart verwerkt van de PAK-rijke variant. Het zal in dit geval gaan om niet-teerhoudend asfalt.

De vierde combinatie – PAK-arm en toch gevaarlijk – komt niet apart voor in de tabel. Het gaat dan om uitzonderlijke gevallen waarin het asfalt niet vanwege de aanwezigheid van teer maar vanwege heel specifieke verontreinigingen als gevaarlijk moet worden aangemerkt. Deze uitzonderlijke partijen vallen onder categorie 110.

Categorieën 42, 43, 54 en 55

Zeefzand en steenachtig materiaal kunnen beide worden ingedeeld als gevaarlijke afvalstof of als niet-gevaarlijke afvalstof. De indeling kan door allerlei componenten worden bepaald, bijvoorbeeld olie of metalen. Daarnaast wordt het beleidsmatig ingedeeld in PAK-rijk en PAK-arm zeefzand of steenachtig materiaal waarbij voor PAK-rijk zeefzand en PAK-rijk steenachtig materiaalreiniging verplicht is en voor PAK-arm zeefzand en PAK-arm steenachtig materiaal niet. Beide indelingen lopen niet synchroon waardoor in theorie vier combinaties kunnen voorkomen.

In praktijk zal het niet snel voorkomen dat zeefzand vanwege het PAK-gehalte als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt. Zeefzand dat gevaarlijk afval is zal dat dan zijn vanwege specifieke verontreinigingen die niet eenvoudig zijn te verwijderen (zware metalen bijvoorbeeld). Deze uitzonderlijke situaties komen niet apart voor in de tabel en vallen onder de categorie 110.

Categorieën 44A, 44B en 45

Het gaat hier, doordat de categorieën 46, 47, 48, 49, 91 en 92 worden uitgesloten, met name om teermastiek en bitumineus dakafval. Voor de gevaarlijke variant zal het in vrijwel alle gevallen gaan om teerhoudende stromen met heel hoge PAK-gehalten waarvoor de inzet is: vernietiging van de PAK. Voor de niet-gevaarlijke variant wordt onderscheid gemaakt in twee subcategorieën. De PAK-rijke stroom is weliswaar niet-gevaarlijk, maar bevat toch te veel PAK om voor recycling in aanmerking te komen en voor die stroom is de inzet ook het vernietigen van de PAK. Voor de PAK-arme stroom is de inzet recycling. Die wordt daarom apart verwerkt van de PAK-rijke variant. Het zal in dit laatste geval gaan om bitumineuze dakbedekking.

In praktijk zal het niet snel voorkomen dat PAK-arm dakafval als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt. PAK-arm dakafval dat gevaarlijk afval is zal dat dan zijn vanwege specifieke verontreinigingen die niet eenvoudig zijn te verwijderen (zware metalen bijvoorbeeld). Deze uitzonderlijke situatie komt niet apart voor in de tabel en valt onder de categorie 110.

Categorieën 46A, 46B, 47A, 47B, 48 en 49

Onder composiet dakafval wordt verstaan:

- mengsels van teerhoudend- of bitumineus dakafval, bijvoorbeeld omdat tijdens dak onderhoud één van beide vormen op de ander is aangebracht;
- bitumineus dakafval vermengd/verkleefd met 'dakbedekking vreemd' materiaal (zoals beton, hout, metaal, isolatiemateriaal, etc.);
- teerhoudend dakafval vermengd/verkleefd met 'dakbedekking vreemd' materiaal (zoals beton, hout, metaal, isolatiemateriaal, etc.); en
- mengsels van teerhoudend- en bitumineus dakafval vermengd/verkleefd met 'dakbedekking vreemd' materiaal (zoals beton, hout, metaal, isolatiemateriaal, etc.).

Composiet dakafval kan worden ingedeeld op basis van het al dan niet gevaarlijk zijn volgens de Eural. Dit kan in principe door allerlei componenten komen, bijvoorbeeld olie of metalen. Daarnaast wordt het beleidsmatig ingedeeld in PAK-rijk en PAK-arm en wordt ook onderscheid gemaakt in stromen met meer dan wel minder dan 10% dakafvalvreemd materiaal. Hier kunnen in totaal 8 combinaties voorkomen.

In praktijk zal het niet snel voorkomen dat PAK-arm composiet afval als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt. PAK-arm composiet dakafval dat gevaarlijk afval is zal dat dan zijn vanwege specifieke verontreinigingen die niet eenvoudig zijn te verwijderen (zware metalen bijvoorbeeld). Deze uitzonderlijke situaties komen niet apart voor in de tabel en vallen onder de categorie 112.

Categorie 58

Deze categorie omvat oliefilters afkomstig uit voertuigen, voertuigen en werktuigen. Het begrip 'werktuig' is een breed begrip waar gereedschap en apparatuur, zoals machines, in brede zin onder vallen.

Categorieën 77A en 77B

Het gaat in deze categorie om afvalwaterstromen en baden met onder andere PCB's, dioxines ('dirty 17'), bestrijdingsmiddelen, organotinverbindingen en/of gebromeerde difenylethers in concentraties die tenminste gelijk zijn aan de rapportagegrens.

Als in afvalwaterstromen of baden uitsluitend snel afbreekbare stoffen voorkomen, dan is geen sprake van "niet snel afbreekbare afvalwaterstromen". Een stof is snel afbreekbaar als:

- wordt voldaan aan de criteria van ready biodegradable (70% van de stof is afgebroken binnen 28 dagen conform OECD-301 testen. Stoffen die in de zogenaamde inherently testen (OECD-302 testen) afbreekbaar zijn, hoeven dat in screeningstesten (OECD-301) niet per se te zijn);
- CZV/BZV₅- verhouding <4; en
- stoffen bij verwerking op de zuivering geen respiratieremming veroorzaken.

Categorieën 80A en 80B

Beeldbuisglas van CRT-beeldbuizen of restanten van dit beeldbuisglas vallen onder categorie 107 of 108.

Categorieën 87A, 87B, 88A, 88B, 89A en 89B

Het gaat bij deze categorieën bijvoorbeeld om amalgaam, niet toepasbare grond en baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, filterkoeken, vliegassen van crematoria en fluorescentiepoeders.

Categorie 97

Metalen met aanhangende olie of emulsie zijn verspaningen (zoals draaisels en boorsels) van verschillende metalen met aanhangende vloeistoffen zoals boor-, snij-, slijp-, walsolie of koelemulsies, maar ook fijn metaalbewerkingsafval zoals hamerslagslib en oliehoudend fijn slijpafval. Dit metaalafval komt voornamelijk vrij bij de metaalbewerkende industrie.

Categorieën 110 en 111

Een te storten afvalstof mag pas worden gemengd met een of meer andere afvalstoffen als vaststaat - eventueel na bemonstering en analyse - dat de afvalstof kan worden gestort en dat alle te mengen afvalstoffen op hetzelfde type stortplaats mogen worden gestort. Zie hiervoor verder het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen en paragraaf B.7.5.2 van het Landelijk afvalbeheerplan.

Onderdeel AEQ (Bijlage III Bal)

Het gaat hier om een wetstechnische wijziging.

Onderdeel AER (Bijlage IV Bal)

Het gaat hier om een taalkundige verbetering van de term 'wollastoniet'.

Onderdeel AES (Bijlagen VII (nieuw) en VIII (nieuw) Bal)

Bijlagen VII (nieuw) Bal

In deze bijlage is een indeling van goederen opgenomen, onderverdeeld naar lekkende goederen (deel A), uitlogende goederen (deel B) en vermestende goederen (deel C). Gemengd restafval waar een of meer van de goederen inzit die zijn ingedeeld in deel A, B of C moet worden opgeslagen als die categorie. Naar deze bijlage wordt verwezen vanuit paragraaf 4.104, die regels stelt over het opslaan van goederen.

Bijlage VIII (nieuw) Bal

In deze bijlage zijn voor verschillende zeer zorgwekkende stoffen emissiegrenswaarden en ondergrenzen opgenomen. Op grond van artikel 5.38a gelden deze waarden en grenzen tot één jaar na inwerkingtreding van dit besluit. Na die periode gelden de in artikel 5.30 opgenomen emissiegrenswaarden en ondergrenzen.

HOOFDSTUK 2 WIJZIGINGEN BESLUIT BOUWWERKEN LEEFOMGEVING

Als in deze toelichting wordt verwezen naar de Omgevingswet (de wet) respectievelijk de vier algemene maatregelen van bestuur, wordt verwezen naar de Staatsbladversies inclusief de aanvullingen daarop van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet respectievelijk dit ontwerpbesluit.

Artikel 2.1 (Besluit bouwwerken leefomgeving)

Onderdeel A (artikel 1.1 Bbl)

In artikel 1.1 zijn de woorden 'begrippen en definities' vervangen door de term 'begripsbepalingen'. De tekst van dit artikel is hiermee in lijn gebracht met de terminologie van de wet zoals deze luidt na de Invoeringswet.

Onderdeel B (artikel 2.8 Bbl)

Artikel 2.8, onder a en b, wordt ingekort, als gevolg van de introductie bij dit besluit van een viertal nieuwe begrippen in de begrippenlijst in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het gaat hier om de begrippen: gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument. Bij het overhevelen van de tekst uit artikel 2.8 naar de nieuwe begrippen vindt een aantal wijzigingen plaats, die bij de toelichting op die begrippen nader worden toegelicht. Korthedshalve wordt volstaan met een verwijzing daarnaar. De betekenis van artikel 2.8 wijzigt door deze wijzigingen materieel niet.

Onderdelen C tot en met E (artikelen 2.13 tot en met 2.15 Bbl)

In de huidige regelgeving is een deel van de regels over CE-markeringen van bouwproducten en kwaliteitsverklaringen bouw opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en een ander deel in de daarmee samenhangende ministeriële Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden nu ook de regels die voorheen in de ministeriële regeling over deze onderwerpen waren opgenomen, via deze wijziging opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

Onderdeel F (artikelen 2.15a tot en met 2.15g (nieuw) Bbl)

Afdeling 2.3 Afbakening vergunningplichten

Met afdeling 2.3 wordt invulling gegeven aan de landelijke uitwerking van vergunningplichten voor bouwactiviteiten. Met dit wijzigingsbesluit worden de artikelen 2.15 a tot en met 2.15g toegevoegd aan het Besluit bouwwerken leefomgeving. Zie voor een toelichting op systeemniveau paragraaf 3.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit. Hieronder worden de artikelen in deze afdeling en met name de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de huidige regelgeving toegelicht.

Artikel 2.15a (nieuw) Bbl

De in dit artikel opgenomen afbakeningseisen zijn afkomstig uit artikel 5, eerste en tweede lid, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht. In het eerste lid is opgenomen dat vergunningvrij bouwen niet is toegestaan indien het oorspronkelijke bouwwerk waar in, aan, op of bij gebouwd wordt, zonder

de daarvoor vereiste vergunning is gebouwd of wordt gebruikt. Deze oorspronkelijk vereiste vergunning kan zowel op de technische kant of ruimtelijke kant zien. In het geval dat het oorspronkelijke bouwwerk illegaal is gebouwd of wordt gebruikt, is het onwenselijk dat eventuele latere aanpassingen of uitbreidingen aan of bij dit gebouw wel vergunningvrij en daarmee legaal zouden zijn. De mogelijkheid tot vergunningvrij bouwen is daarom uitgesloten. In het tweede lid wordt geregeld dat het aantal woningen niet mag toenemen door de vergunningvrije mogelijkheden, tenzij sprake is van huisvesting in verband met mantelzorg.

Artikel 2.15b (nieuw) Bbl

In dit artikel zijn de meetvoorschriften van artikel 1 van bijlage II van het Besluit Omgevingsrecht ongewijzigd overgenomen. De in deze afdeling genoemde waarden worden gemeten conform dit artikel.

Artikel 2.15c (nieuw) Bbl

Dit artikel is ongewijzigd overgenomen uit artikel 1, vierde lid, van bijlage II van het Besluit Omgevingsrecht. Voor de toepassing van deze afdeling wordt mantelzorg altijd als functioneel verbonden met het hoofdgebouw aangemerkt. In de praktijk blijkt de vraag wel eens te ontstaan of er bij de toewijzing van een eigen huisnummer aan een bij een woning aanwezige mantelzorgvoorziening, nog sprake kan zijn van een bijbehorend bouwwerk. Het al dan niet toekennen van een afzonderlijk huisnummer is echter niet van belang voor de uitleg van deze bepaling.

Artikel 2.15d (nieuw) Bbl

Voor alle bouwactiviteiten die niet in artikel 2.15d zijn opgesomd, is een vergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de wet vereist. Dat is de zogenoemde technische vergunning. De opsomming in dit artikel bevat dus zaken die effectief vergunningvrij zijn. Dit betreft activiteiten die tot nu toe als vergunningvrij zijn aangemerkt in artikelen 2 en 3 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht en als Bouwbesluittoetsvrij in artikel 6g van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. Door de splitsing van de vergunningplicht voor het bouwen in een technische en een ruimtelijke vergunning wordt het mogelijk bij de afbakening van de technische vergunningplicht alle huidige ruimtelijke randvoorwaarden die geen belang spelen voor de vraag of iets vanuit technisch oogpunt vergunningvrij moeten zijn te schrappen.

Zie hiervoor bijvoorbeeld onderdelen b (bijbehorend bouwwerk) en d (dakkapel), welke ten opzichte van de formulering in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht aanzienlijk zijn ingekort. De randvoorwaarden die vanuit een ruimtelijk motief waren gesteld, zijn wel opgenomen bij het ruimtelijk vergunningvrij maken van deze activiteiten in artikel 2.15f van dit besluit of in de bruidsschat (bij de aanwijzing van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten).

Activiteiten die een gering risico met zich brengen, zoals niet-ingrijpende verbouwingen of het oprichten van een vlaggenmast of een schutting, zijn net als nu niet technisch vergunningplichtig om de lasten voor burgers en bedrijven te beperken.

Daarnaast zijn een aantal nieuwe onderdelen toegevoegd aan de opsomming in dit artikel. Dit betreft aanpassingen in onderdelen f, q en r. In onderdeel f zijn op verzoek van gemeenten naast kozijnen, kozijninvullingen en gevelpanelen ook boeidelen en stucwerk toegevoegd. Deze activiteiten brengen zo'n gering risico met zich dat het uitvoeren van een preventieve technische toets onnodig is. Op verzoek van Prorail zijn enkele kleinschalige bouwwerken toegevoegd aan deze lijst die vaak voorkomen op en bij stations, waarbij thans onduidelijkheid kan bestaan over de vraag of deze vergunningplichtig zijn of niet. Het gaat om bouwwerken voor het overbruggen van hoogtes door personen met een handicap (hellingbaan – toegevoegd aan onderdeel q, 2°, iv), faunapassages

(onderdeel q, 4°) en meubilair in de vervoersgebouwen of op de perrons (onderdeel q, 8°). Daarnaast is in onderdeel r toegevoegd dat ook de terreininrichting van een terrein waar gebouwd of gesloopt wordt, niet vergunningplichtig is. Uiteraard gelden deze toevoegingen tenzij dit specifiek is aangegeven, niet alleen bij vervoersgebouwen, maar overal waar aan de omschrijving uit dit artikel is voldaan.

Er is van afgezien om het huidige artikel 2, onderdeel 2, van bijlage II te continueren. Op grond van die bepaling is een bouwactiviteit vergunningvrij indien deze moet worden verricht ter uitvoering van een opgelegde verplichting krachtens de artikelen 13, 13a of 13b van de Woningwet. Los van het feit dat genoemde bepalingen uit de Woningwet onder het stelsel van de Omgevingswet worden gewijzigd in bevoegdheden om een maatwerkvoorschrift op te leggen, is er vaste rechtspraak op grond waarvan in beginsel geen vergunning nodig is om te voldoen aan een opgelegde last (ABRvS 3 maart 2004, ECLI:NL:RVS:2004:AO4773 en ABRvS 3 augustus 2005, ECLI:NL:RVS:2005:AU0419). Een gegeven last behelst impliciet de toestemming om aan de last te voldoen. Dat is slechts anders indien voor het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden ter uitvoering van een last een toestemming nodig is van een ander bevoegd gezag dan het bestuursorgaan dat de last heeft gegeven (ABRvS 25 september 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1247). Bij het opleggen van een last dient een bestuursorgaan rekening te houden met de te doorlopen procedures van eventueel van andere bestuursorganen benodigde vergunningen of andere toestemmingen. Zo moet de gegeven begunstigingstermijn toereikend zijn om de eventueel andere benodigde toestemmingen te kunnen verkrijgen. Indien een benodigde toestemming zou moeten worden geweigerd, kan degene aan wie de last is opgelegd verzoeken de last op te heffen wegens onmogelijkheid om aan de last te voldoen als bedoeld in artikel 5:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Deze vaste lijn in de rechtspraak kent een bredere reikwijdte dan alleen de voor de uitvoering van een last benodigde vergunning voor een bouwactiviteit. Verder mag verwacht worden dat deze vaste rechtspraak zich ook onder de Omgevingswet zal voortzetten en mede van toepassing zal zijn op noodzakelijk te verrichten werkzaamheden om uitvoering te kunnen geven aan een maatwerkvoorschrift. Om die reden komt artikel 2, tweede lid, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, niet terug in het nieuwe stelsel.

De huidige uitzonderingen op de mogelijkheid om zonder vergunning te bouwen uit artikelen 4a en 5 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, zijn hier niet opgenomen. Dit betreft uitzonderingen voor cultureel erfgoed en externe veiligheid. Deze bescherming loopt geheel via het ruimtelijke spoor, omdat deze aspecten daarmee samenhang hebben en ook veelal nader geregeld worden in het omgevingsplan. Als het dus vanuit het oogpunt van de bescherming van cultureel erfgoed of externe veiligheid gewenst is dat een bepaalde bouwactiviteit niet gerealiseerd mag worden, wordt deze beperking via de ruimtelijke kant opgelegd. Een initiatiefnemer mag wanneer er meerdere activiteiten samenkomen, pas aanvangen met de verrichting als alle benodigde toestemming verleend zijn en aan alle inhoudelijke regels voldaan wordt. Het is dus niet toegestaan dat iemand een technische bouwactiviteit gaat verrichten, ook al is deze niet vanuit dat oogpunt vergunningplichtig, als er ook nog andere toestemmingen nodig zijn.

§ 2.3.3 Vergunningvrije gevallen omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken

Artikel 2.15e (nieuw) Bbl

De artikelen in deze paragraaf bevatten de landelijk uniforme aanwijzing van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de wet. Het gaat hier om de zo wel genoemde ruimtelijke bouwactiviteiten. Een groot deel van die activiteiten is nu opgenomen in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht en kan ongewijzigd (met behoud van alle ruimtelijke relevante randvoorwaarden) worden overgenomen. Voor zover het gaat om het bouwen, gebruiken en in stand houden van de aangewezen bouwwerken, is geen omgevingsvergunning nodig voor een

omgevingsplanactiviteit. Ook niet in het geval het bouwen, in stand houden en gebruiken van de betrokken bouwwerken niet zou voldoen aan de hierover opgenomen regels in het omgevingsplan. Ook bij strijd met het omgevingsplan is er dus geen vergunning nodig voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Een uitzondering hierop vormt het repressieve welstandsvereiste, zoals dat onder huidig recht op grond van artikel 12, eerste lid, en artikel 13a van de Woningwet ook van toepassing is op te bouwen vergunningvrije bouwwerken. Als onderdeel van de bruidsschat wordt het repressieve welstandsvereiste aan de bruidsschat toegevoegd (voor zover geen sprake is van een welstandsvrij gebied). Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 2.15f.

Artikel 2.15f (nieuw) Bbl

In dit artikel zijn omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken opgenomen die altijd omgevingsvergunningvrij zijn, ongeacht welke regels verder in het omgevingsplan zijn opgenomen ten aanzien van het bouwen, gebruiken en in stand houden van deze bouwwerken. Indien een in dit artikel opgenomen bouwwerk voldoet aan alle daarbij gegeven randvoorwaarden, is hiervoor dus zowel als binnenplanse- als buitenplanse omgevingsplanactiviteit geen vergunning nodig.

Op basis van de aanhef van dit artikel blijven echter de regels in een omgevingsplan over het in stand houden van een bouwwerk die betrekking hebben op de ernstige ontsiering van het uiterlijk van dat bouwwerk onverminderd van toepassing. Daarmee wordt geborgd dat het repressieve welstandsvereiste ook op deze vergunningvrije bouwwerken van kracht blijft. Zoals al beschreven geldt het repressieve welstandsvereiste, zoals thans opgenomen in artikel 12, eerste lid, en artikel 13a, van de Woningwet, ook voor nieuw te bouwen vergunningvrije bouwwerken. Om ervoor te zorgen dat ook op dit punt het bestaande niveau van bescherming van de ruimtelijke kwaliteit behouden en optreden bij excessieve ontsiering van bouwwerken mogelijk blijft, is het met de bruidsschat aan het omgevingsplan toegevoegde repressieve welstandsvereiste (voor zover geen sprake is van een aangewezen welstandsvrij gebied of bouwwerk) onverminderd van kracht. Voor zover het omgevingsplan dit repressieve welstandsvereiste bevat, blijft dit van toepassing op de aangewezen bouwwerken en zal er bij strijd met dit vereiste een vergunning nodig zijn op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de wet. Die vergunningplicht ziet in zo'n geval overigens alleen op het afwijken van het in het omgevingsplan opgenomen repressieve welstandsvereiste. Hoewel het wellicht niet direct in de rede ligt om af te wijken van het repressieve welstandsvereiste, is het desalniettemin niet onmogelijk om voor deze buitenplanse omgevingsplanactiviteit vergunning te verlenen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Als de aangewezen bouwwerken (zonder vergunning) worden gebouwd in strijd met het in het omgevingsplan opgenomen repressieve welstandsvereiste, kan de overtreding van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, aan een eventueel handhavingsbesluit ten grondslag worden gelegd.

De lijst van bouwwerken in dit artikel is grotendeels gelijk aan hetgeen nu is opgenomen in artikel 2 van bijlage II van het Besluit Omgevingsrecht. Aangezien de lijst in artikel 2.15g alleen ziet op de ruimtelijke kant van het bouwen, zijn enkele randvoorwaarden uit de huidige regelgeving die alleen vanuit technisch oogpunt gesteld worden, zoals de randvoorwaarden waarbinnen een magazijnstelling binnen een gebouw vergunningvrij mag worden gerealiseerd, hier in deze lijst niet langer opgenomen. Daarnaast zijn enkele activiteiten op verzoek van gemeenten en Prorail toegevoegd aan de opsomming. Het betreft naast stucwerk, boeidelen, hellingbanen in en bij vervoersgebouwen, faunapassages, meubilair in verboersgebouwen of op perrons en de terreininrichting bij de bouw- of sloopplaats (allen toegelicht bij artikel 2.15d) ook isolatieplaten in onderdeel e. Ook in dit artikel is ervoor gekozen om artikel 2, tweede lid, van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht niet te continueren. Zie hiervoor de toelichting op artikel 2.15d. De gemeente kan ervoor kiezen deze landelijk uniforme lijst lokaal verder uit te breiden, zodat voor nog meer activiteiten (of activiteiten met een grotere omvang) geen vergunning nodig is. Ook kan er

voor gekozen worden om de vergunningplicht te vervangen voor een melding- of informatieplicht. Zie hiervoor de toelichting op paragraaf 2.2.7 van de bruidsschat en paragraaf 3.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Artikel 2.15g (nieuw) Bbl

Artikel 2.15g bevat aanvullende beperkingen en randvoorwaarden met betrekking tot de vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten (met betrekking tot bouwwerken) in, aan, op of bij (voor) beschermde monumenten of archeologische monumenten en in rijksbeschermd stads- of dorpsgezichten. Momenteel zijn dergelijke beperkingen voor vergunningvrije bouw mogelijkheden opgenomen in artikel 4a van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht. Ten opzichte hiervan is, vooral met het oog op vereenvoudiging, een aantal wijzigingen doorgevoerd. Het gevolg van die wijzigingen is dat er in, aan of op een monument, op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving geen sprake is van een uitzondering op de vergunningplicht voor de omgevingsplanactiviteit. Alleen als het gaat om omgevingsplanactiviteiten bij een monument biedt het Besluit bouwwerken leefomgeving nog een aantal vergunningvrije mogelijkheden. In het omgevingsplan zelf kunnen gemeenten er evenwel voor zorgen dat er zo mogelijk meer vergunningvrije activiteiten bij monumenten mogelijk worden gemaakt. De gemeente moet bij deze afweging wel de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving over cultureel erfgoed in acht nemen. Hierbij kan ook onderscheid gemaakt worden naar locatie en dus gedifferentieerd worden naar monument. In onderdeel b van het eerste lid zijn de omgevingsplanactiviteiten opgesomd die vergunningvrij kunnen plaatsvinden bij de hier bedoelde (voor)beschermd monumenten en archeologische monumenten. Voor toepassing art. 2.15f onder a (onderhoud) is in dit artikel de aanvullende voorwaarde opgenomen dat ook kleur en materiaal soort niet mogen wijzigen. Deze voorwaarde was eerder opgenomen in artikel 3a van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (vergunningvrije rijksmonumentenactiviteiten) en niet in artikel 4a van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht.

Het tweede lid bevat de beperkingen voor de vergunningvrije mogelijkheden op de locatie van een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht. Hierbij is het eerdergenoemde artikel 4a van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht grotendeels ongewijzigd overgenomen. Nieuw is dat het gewoon onderhoud zoals bedoeld in artikel 2.15f, onder a, in een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht alleen vergunningvrij is als daarbij kleur en materiaal soort niet wijzigen. Dit is toegevoegd omdat bijvoorbeeld bij het vervangen van dakpannen of bakstenen in een gevel sprake is van gewoon onderhoud, maar de bescherming van relevante gevelkleurstructuren en kleuren in de dakbedekking in het geding kan komen als deze aanvullende randvoorwaarden niet gelden.

De landelijk uniforme mogelijkheden om zonder omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bouwwerkzaamheden in, aan, op of bij monumenten, of op de locatie van een beschermd gezicht uit te voeren zijn dus op onderdelen beperkter dan voorheen. Desgewenst kan de gemeente per bouwwerk of per locatie bezien of er meer activiteiten zijn die zich ervoor lenen om aanvullend op het in dit artikel geregelde vergunningvrij te zijn. Bijvoorbeeld omdat er duidelijke regels zijn voor de betreffende activiteit of omdat zeker is dat de activiteit op die locatie niet van invloed is op de monumentale waarde of de beschermde kenmerken. Hierbij zal dan goed gekeken moeten worden naar de locatiespecifieke omstandigheden en deze mogelijkheden moeten passen binnen de kaders van de instructieregels over cultureel erfgoed.

Onderdeel G (tabel 3.83)

De wijziging van tabel 3.83 is toegelicht bij de artikelsgewijze toelichting van onderdeel J.

Onderdeel H (artikel 3.84 Bbl)

Artikel 3.84 van het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt met dit besluit op verschillende punten aangepast.

Allereerst zijn er aanpassingen gedaan om het artikel beter aan te doen sluiten bij de evenknie van het artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 5.15). Tegelijkertijd wordt artikel 5.15 van dat besluit aangepast om beter aan te sluiten op artikel 3.84 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. De artikelen 5.15, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving en 3.84, eerste lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn na deze wijziging elkaar uitsluitende bepalingen; de gebouwgebonden energiebesparende maatregelen worden geheel geregeld via het Besluit bouwwerken leefomgeving, de overige energiebesparende maatregelen binnen het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor toepassing van deze artikelen moet onder gebouwgebonden energiebesparende maatregelen worden verstaan: het energieverbruik voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, ventilatie, warmtapwater en verlichting alsmede het verbruik van elektriciteit voor de hiervoor benodigde installaties.

Ten tweede is de zinsnede "gebouw of een gedeelte daarvan" vervangen door "gebruiksfunctie". De term "gebruiksfunctie" sluit beter aan bij de uitwerking van de energiebesparende maatregelen in de Omgevingsregeling, omdat die maatregelen gecategoriseerd zijn naar gebruiksfuncties.

Ten derde zijn de uitzonderingen op de plicht om energiebesparende maatregelen te nemen aangepast. Allereerst is toegevoegd dat de plicht tot het nemen van de maatregelen niet van toepassing is op gebouwen die vallen onder een vergunning voor een milieubelastende activiteit, mits er vergunningvoorschriften zijn gesteld die betrekking hebben op het gebouw gebonden energiegebruik. Deze uitzondering is ook van toepassing in geval van vergunningvoorschriften die, vanwege het vervallen van de vergunningplicht bij de overgang naar de Omgevingswet, van rechtswege komen te gelden als maatwerkvoorschriften. Het doel van deze uitzondering is voorkomen dat er op twee plekken maatregelen worden voorgeschreven (in algemene regels en in de vergunning). De uitzondering sluit aan bij de bekende uitzondering uit het Activiteitenbesluit milieubeheer voor inrichtingen type C. Voorschriften die zijn opgenomen moeten vanzelfsprekend voldoen aan de eisen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en de eisen van de beste beschikbare technieken. Daarnaast is de uitzondering voor gebouwen die geen energielabel hoeven te hebben wordt in dit besluit nader gepreciseerd. De uitzondering zag eerder op het gehele artikel 6.28 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, en dus op alle gebouwen waarvoor een energielabel niet verplicht is. Dit leidde ertoe dat enkele categorieën utiliteitsgebouwen ongewenst buiten de energiebesparingsverplichting zouden vallen, zoals agrarische gebouwen en gebouwen voor opslag van goederen. De meer gespecificeerde uitzondering voorkomt dat deze categorieën gebouwen, die in het huidige Activiteitenbesluit milieubeheer wel onder de energiebesparingsplicht vallen, uitgezonderd zijn.

Onderdeel I (artikel 3.86 Bbl)

In artikel 3.86 is bepaald in hoeverre het bevoegd gezag door middel van maatwerkvoorschriften kan afwijken van de verplichting uit artikel 3.84, eerste lid, om alle energiebesparende maatregelen aan een gebouw te treffen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. De maatwerk mogelijkheden genoemd in artikel 3.86, eerste lid, onder a en onder b, zijn afkomstig uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Hierbij geldt dat voor het bepalen van het energieverbruik voor toepassing van onderdeel b moet worden uitgegaan van het totale energieverbruik van het gebouw en de activiteiten die in het gebouw worden verricht. Ook het energieverbruik van gebouwen op hetzelfde bouwperceel of naastgelegen bouwpercelen van dezelfde eigenaar of gebruiker dient te worden meegerekend (artikel 3.86, tweede lid). Dit is dezelfde systematiek als de systematiek die bij het bepalen van de drempelwaarde in artikel 3.84, tweede lid, onder a, gebruikt wordt.

Artikel 3.86, eerste lid, onder c, ziet op de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift af te wijken van artikel 3.84, eerste lid, voor zover de afwijkende energiebesparende maatregelen zijn opgenomen in

een vergunningvoorschrift dat is verbonden aan een reeds bestaande omgevingsvergunning voor een activiteit die, bij inwerkingtreding van het stelsel van de Omgevingswet, niet langer vergunningplichtig zal zijn. In artikel 4.13, derde lid, van de Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat vergunningvoorschriften die zijn verbonden aan dergelijke vergunningen van rechtswege aangemerkt worden als maatwerkvoorschriften, voor zover de Omgevingswet en onderliggende besluiten het mogelijk maken om maatwerkvoorschriften te stellen. Het Besluit bouwwerken leefomgeving bood slechts de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift te voorzien in een gefaseerde uitvoering van energiebesparende maatregelen. Hierdoor zouden vergunningvoorschriften van bestaande omgevingsvergunning voor niet langer vergunningplichtige activiteiten niet als maatwerkvoorschrift komen te gelden, als daarin afwijkende energiebesparende maatregelen zouden zijn opgenomen. Dat onbedoelde resultaat wordt met de toevoeging van onderdeel c aan artikel 3.86, eerste lid, voorkomen.

Onderdeel J (tabel 3.83 en artikel 3.87 Bbl)

Met dit besluit komt artikel 3.87 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, zoals gepubliceerd in Staatsblad 2018, 291, te vervallen. In dat artikel was door middel van overgangsrecht geregeld dat de artikelen 3.83, 3.84 en 3.86 zouden gelden tot en met 2020. Dit betekende dat de artikelen zouden komen te vervallen voor de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet. De datum waarop de artikelen zouden vervallen, was gelijk aan de aflooptdatum van het op dat moment geldende Energieakkoord. De gedachte achter het overgangsrecht van artikel 3.87 was dat de bepaling op dat moment qua systematiek slecht paste in het Besluit bouwwerken leefomgeving, en het aflopen van het Energieakkoord ruimte zou bieden voor nieuwe regels met betrekking tot energiebesparing. Met de aanpassingen in artikel 3.84 Besluit bouwwerken leefomgeving en het gerelateerde artikel 5.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving is de frictie met de systematiek van het Besluit bouwwerken leefomgeving weggenomen. Dit geeft aanleiding tot het doen vervallen van het overgangsrecht, en daarmee dit artikel 3.87. Tabel 3.83 is hierop aangepast. De ruimte die door het vervallen van het oorspronkelijke artikel 3.87 beschikbaar komt in de nummering, wordt gebruikt voor het toevoegen van de zogenoemde label C-verplichting voor kantoren aan het Besluit bouwwerken leefomgeving. Tabel 3.83 is hierop aangepast. Het is op grond van het eerste lid van artikel 3.87 vanaf 1 januari 2023 verboden om een kantoorgebouw in gebruik te nemen of te gebruiken zonder een geldig energielabel met een energie-index (EI) van 1,3 of beter. Die verplichting is eind 2018 opgenomen in artikel 5.11 van het Bouwbesluit 2012. De regels hierover worden nu in het Besluit bouwwerken leefomgeving geïntegreerd. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd. Zie voor de verdere toelichting op deze verplichting Stb. 2018, 380, waarin de introductie van de label C-verplichting uitgebreid is toegelicht.

Onderdeel K (artikel 3.143 Bbl)

In de huidige regelgeving is een deel van de regels over kooldioxidemeters opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en een ander deel in de daarmee samenhangende ministeriële Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden nu ook de regels die voorheen in de ministeriële regeling over dit onderwerp waren opgenomen, met dit besluit opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

Onderdeel L en M (artikelen 4.5 en 4.6 Bbl)

De formulering van diverse artikelen over maatwerk- en vergunningvoorschriften zijn technisch aangepast om beter bij elkaar en artikel 4.5 van de wet aan te sluiten. Het gaat om de artikelen 4.5, 4.6 en 7.5 van het Bbl. Inhoudelijk wijzigingen deze artikelen hierdoor niet.

Onderdeel N (artikelen 4.15a tot en met 4.15e (nieuw) Bbl)

In de huidige regelgeving is een deel van de regels over de constructieve veiligheid van te bouwen drijvende bouwwerken zoals woonarken opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en een ander deel in de daarmee samenhangende Regeling Bouwbesluit 2012. Het is echter gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden nu ook de regels die eerder in de Regeling Bouwbesluit 2012 over dit onderwerp waren opgenomen, met dit besluit opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het betreft regels over de stabiliteit, het drijfvermogen en de sterkte van drijvende bouwwerken. Inhoudelijk zijn zij ongewijzigd. Wel zijn met het oog op de toegankelijkheid enkele redactionele wijzigingen aangebracht. Ook is er met het oog op de toegankelijkheid voor gekozen om de in de Regeling Bouwbesluit 2012 opgenomen begripsbepaling veiligheidsafstand niet te laten terugkomen maar in het tweede lid van artikel 4.15b te verwerken.

Bij de beoordeling of aan de artikelen 4.15a tot en met 4.15e wordt voldaan kan gebruik worden gemaakt van het rapport van Hageman "Constructieve veiligheid drijvende bouwwerken" van 5 september 2017 (www.rijksoverheid.nl). In dit rapport is met name beschreven hoe rekening kan worden gehouden met golven door beroepsvaart en getijdenstroming.

Onderdeel O (artikel 4.151 Bbl)

Met dit besluit worden drie leden aan artikel 4.151 van het Besluit bouwwerken leefomgeving toegevoegd. Dat artikel bevat regels over bijna energieneutrale nieuwe gebouwen. De toe te voegen leden bevatten eveneens regels over dat onderwerp. Zij waren voorheen opgenomen in de Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd. Tabel 4.148 is overeenkomstig aangepast.

Onderdeel P (artikel 4.152 Bbl)

Deze wijziging is redactioneel van aard.

Onderdeel Q (artikel 4.153 Bbl)

Artikel 4.153 van het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat eisen over de warmtedoorgangscoefficiënt die moet worden toegepast in het kader van de thermische isolatie van ramen, deuren en kozijnen van te bouwen gebouwen. Met dit besluit wordt een derde lid aan dat artikel toegevoegd. In dat lid is aangegeven hoe de gemiddelde warmtedoorgangscoefficiënt moet worden berekend. Dat voorschrift was voorheen opgenomen in de Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd. Tabel 4.148 is overeenkomstig aangepast.

Onderdeel R (tabel 4.174 Bbl)

De verplichte aanwezigheid van buitenruimte bij de woonfunctie voor zorg wordt door deze wijziging weer teruggebracht. Deze verplichting was voor deze functie in 2015 gedereguleerd, maar na overleg met cliëntenorganisaties en zorgaanbieders is besloten deze verplichting weer terug te brengen. De aanwezigheid van buitenruimte bij bijvoorbeeld aanleunwoningen is van zo groot belang voor de gezondheid en kwaliteit van leven van de bewoners, dat een verplichting gerechtvaardigd is. Door aansturing van het eerste en tweede lid van artikel 4.175 geldt voor de woonfunctie voor zorg precies

hetzelfde als voor de andere woonfuncties waarvoor deze verplichting al gold. Deze wijziging is niet zichtbaar in de artikeltekst zelf, maar volgt uit de aanpassing van tabel 4.174.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft dit voornemen in de brief van 3 juli 2018 (*Kamerstukken II 2017/18, 28325, nr. 174*) nader toegelicht en aangegeven deze aanpassing op te nemen in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

De wijziging heeft alleen betrekking op de woonfunctie voor zorg. De bestaande uitzondering op de verplichting voor een woonfunctie voor studenten blijft ongewijzigd.

Onderdeel S (artikel 4.208 Bbl)

Deze wijziging is redactioneel van aard.

Onderdeel T (Artikel 4.215 Bbl)

De verwijzing in het eerste lid naar NEN-EN 1838 is technisch aangepast om aan te sluiten bij hetgeen voor dit onderwerp geregeld was in de Regeling Bouwbesluit 2012.

Onderdeel U (Artikel 4.241 Bbl)

Aan artikel 4.241 wordt een tweede lid toegevoegd. Dit onderdeel was voorheen opgenomen in artikel 1.13 van de Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Materieel is de regel ongewijzigd.

Indien een gebouw gebouwgebonden veiligheidsvoorzieningen nodig heeft en van de Checklist Veilig onderhoud gebruik moet worden gemaakt, moet deze checklist op grond van de aanvraagvereisten in de Omgevingsregeling worden ingediend bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit.

Onderdeel V (artikel 4.243 Bbl)

In de huidige regelgeving is een deel van de regels over kooldioxidemeters opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en een ander deel in de daarmee samenhangende ministeriële Regeling Bouwbesluit 2012. Naar huidig inzicht is het gewenst deze regels bij elkaar in één document op te nemen. Dat bevordert de toegankelijkheid en inzichtelijkheid van die regels. Daarom worden nu ook de regels die voorheen in de ministeriële regeling over dit onderwerp waren opgenomen, via deze wijziging opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

Onderdeel W (artikel 5.20)

Deze wijziging herstelt een foutieve verwijzing naar de EU-richtlijn energieprestatie van gebouwen.

Onderdeel X (artikel 6.5a Bbl)

Het nieuwe artikel 6.5a voorziet in een delegatiebepaling in verband met regels die zijn gesteld op grond van artikel 23.1 van de Omgevingswet. Dat artikel in de wet geeft een grondslag om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels te stellen die niet passen binnen de voor het Bbl doorgaans gebruikte grondslag van artikel 4.3 van de Omgevingswet of enige andere inhoudelijke grondslag. Het moet dan gaan om regels die uitvoering geven aan internationaalrechtelijke verplichtingen en samenhangen met de op grond van de Omgevingswet gestelde regels. In het Bbl wordt deze grondslag gebruikt om regels te stellen die voortvloeien uit de Richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD) die niet zonder meer zien op activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben

voor de fysieke leefomgeving. Een voorbeeld hiervan is het reguleren van het afnemen van examens voor het afgeven van energielabels of het keuren van installaties. Deze grondslag is bij de huidige regels alleen nodig voor hoofdstuk 6 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, waarin regels zijn gesteld over het gebruik van gebouwen. Als het stelsel van de Omgevingswet op een later moment in de tijd alsnog voorziet in een grondslag voor deze activiteiten kan artikel 6.5a komen te vervallen.

Onderdeel Y (artikel 6.28 Bbl)

De in dit artikel opgenomen verwijzing naar artikel 6.27 wordt aangepast zodat niet alleen het eerste lid van artikel 6.27 niet van toepassing is, maar dat gehele artikel.

Onderdeel b van dit artikel wordt aangepast als gevolg van de introductie bij dit besluit van een viertal nieuwe begrippen in de begrippenlijst in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het gaat hier om de begrippen: gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument. Door de introductie van deze definities kan de tekst in dit artikel vereenvoudigd worden. Korte tijdshelpe wordt volstaan met een verwijzing naar de toelichting bij deze begrippen. De betekenis van artikel 6.28, onder b, wijzigt door deze wijzigingen materieel niet.

Onderdelen Z tot en met AB (artikelen 6.39 tot en met 6.41 Bbl)

Met dit besluit worden de regels over stookinstallaties in het Besluit bouwwerken leefomgeving uitgebreid in verband met het in werking treden van Richtlijn (EU) 2015/2193 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (PbEU 2015, L 313). Deze richtlijn stelt regels over stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 1 tot 50 MW.

Onderdeel van de richtlijn is de verplichting om een landelijk register te houden van deze stookinstallaties. De implementatie van deze verplichting is zo lastenluw mogelijk vormgegeven door maximaal gebruik te maken van de gegevens die voortkomen uit reeds lang bestaande keuringsplicht die worden geregistreerd in een database (het zogenoemde afmeldsysteem). Vergelijkbare regels over procesgebonden stookinstallaties zijn te vinden in het Besluit activiteiten leefomgeving. Zie voor een toelichting op de verhouding tussen de regels in beide besluiten paragraaf 2.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting op dit Invoeringsbesluit.

Meer informatie hierover valt te lezen in de nota van toelichting bij de wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer¹ en de Activiteitenregeling milieubeheer² in verband met de richtlijnimplementatie.

Onderdeel AC (artikel 7.5 Bbl)

Dit artikel is enigszins aangepast om beter aan de sluiten bij de redactie van artikel 4.5 van de wet, zie ook de toelichting op de wijzigingen in artikel 4.5 en 4.6 Bbl in dit besluit. Doordat in de relevante leden van artikel 7.5 verduidelijkt is waar dit artikel zowel op een maatwerk- als een vergunningvoorschrift betrekking kan hebben, kan het vijfde lid van dit artikel vervallen.

Onderdeel AD (artikel 7.10 Bbl)

De specifieke termijn van vijf werkdagen uit het tweede lid is vervangen voor 'een week'. Uit de Algemene termijnenwet (artikel 2) vloeit namelijk al voort dat het bij vijf dagen ook gaat om vijf

---

¹ Stb 2017, 330, blz 20 e.v.

² Stcrt 21-11-2017, nr 65868

werkdagen. Aangezien in het eerste lid de standaardtermijn in weken wordt vermeld is er voor gekozen hier in het tweede lid bij aan te sluiten.

Onderdelen AE en AF (artikelen 7.11 en 7.12 Bbl)

In deze artikelen worden enkele aanpassingen doorgevoerd in de wijze waarop de sloopmelding en de daaropvolgende informatieplichten aanvang en beëindiging sloopwerkzaamheden moeten worden ingevoerd in gevallen dat er sprake is van verwijdering van asbest in de risicoklassen 2 of 2A. In die gevallen moet gebruik worden gemaakt het van het Landelijk Asbest Volgstelsel. Deze wijziging treedt via een wijziging van het Asbestverwijderingsbesluit en Bouwbesluit 2012 reeds op 1 juli 2019 in werking (Stb. 2019, 155) en wordt via dit besluit inhoudelijk overgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Zie voor een verdere toelichting de wijziging van het Bouwbesluit in Stb. 2019, 155.

Onderdeel AG (hoofdstuk 7A (nieuw) Bbl)

Bij dit besluit wordt aan het Besluit bouwwerken leefomgeving een hoofdstuk toegevoegd (hoofdstuk 7A), dat overgangsrecht bevat voor de zogeheten overgangsfase. Daarbij gaat het hier om de overgangsfase tot aan het tijdstip waarop het omgevingsplan aan de eisen van het nieuwe stelsel moet voldoen (voorzien op 1 januari 2029). Voor de Omgevingswet (bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) en bij het Besluit kwaliteit leefomgeving (bij dit besluit) wordt overgangsrecht voor de overgangsfase geregeld in een afzonderlijk hoofdstuk aan het eind van de wet respectievelijk het besluit. Het nieuwe hoofdstuk 7A van het Besluit bouwwerken leefomgeving sluit aan bij deze systematiek.

Artikel 7a.1 (nieuw) Bbl

Bij dit besluit worden aan de begripsomschrijvingen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving de begrippen 'gemeentelijk monument' en 'voorbeschermd gemeentelijk monument' toegevoegd. Deze begrippen worden gebruikt in de artikelen 2.8, onder a, 2.15g, eerste en tweede lid, en 6.28, onder b, van het Besluit bouwwerken leefomgeving, zoals gewijzigd of toegevoegd bij het onderhavige besluit.

De begripsomschrijvingen van bovengenoemde begrippen zijn toegesneden op de wijze waarop de bescherming van monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk niveau via het toekennen van een bepaalde status en daardoor het van toepassing worden van bepaalde regels onder het nieuwe recht van de Omgevingswet vorm krijgt. Dit gebeurt door aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven en, als het gaat om een voorbeschermd monument of archeologisch monument, door het voor de locatie van het monument of archeologisch monument toevoegen van een voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan via een voorbereidingsbesluit vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven.

Daarmee zouden buiten de reikwijdte van bovengenoemde begrippen vallen monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk niveau die onder huidig recht zijn aangewezen op grond van een gemeentelijke verordening of worden voorbeschermd op grond van een zodanige verordening, en waaraan nog niet direct bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of waarvoor op dat moment in het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel is opgenomen. In de praktijk worden naar huidig recht onder de begrippen 'gemeentelijk monument' en 'voorbeschermd gemeentelijk monument' dergelijke monumenten en archeologische monumenten verstaan (hierna samen te noemen: gemeentelijke monumenten 'oude stijl').

Dit gevolg, dat niet is beoogd, kan zich voordoen tot 1 januari 2029 omdat dat de voorziene datum is waarop gemeenten over een omgevingsplan moeten beschikken dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet. De hier bedoelde gemeentelijke monumenten 'oude stijl' moeten echter gedurende deze overgangsfase, zolang deze in het omgevingsplan nog niet zijn voorzien van de functie-aanduiding gemeentelijk monument of, voor zover het gaat om voorbeschermd monumenten of archeologische monumenten, ter zake een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan is opgenomen, wel adequaat worden beschermd. Daarbij wordt er voor zover het gaat om voorbeschermd monumenten en archeologische monumenten op gewezen dat die onder de Omgevingswet niet per se eerst via een door een voorbereidingsbesluit toe te voegen voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan hoeven te worden omgezet naar een voorbeschermd gemeentelijk monument in de zin van de begripsomschrijving uit bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Afhankelijk van het tijdsverloop van de procedure tot aanwijzing op grond van de gemeentelijke verordening en van de procedure om tot vaststelling van een nieuw omgevingsplan te komen, kan er voor deze voorbeschermd monumenten ook voor worden gekozen om deze direct, dus zonder hiervoor eerst een voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan toe te voegen, in het nieuwe deel van het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven. Dit zal zich met name voordoen als de procedure tot aanwijzing op grond van de gemeentelijke verordening gedurende hetzelfde tijdvak gaande is als de procedure tot vaststelling van het omgevingsplan. In dat geval kan het zo zijn dat die procedure tot aanwijzing voldoende voorziet in de benodigde voorbescherming en hoeft die voorbescherming niet afzonderlijk met voorbeschermingsregels in het omgevingsplan te worden gecreëerd.

Voor zover het gaat om de continuering van de gelding van de gemeentelijke verordeningen zelf en een eventueel daarin opgenomen vergunningplicht wordt in de bescherming van de hier bedoelde gemeentelijke monumenten 'oude stijl' al voorzien door de artikelen 22.4 en 22.8 van de Omgevingswet, zoals die artikelen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden toegevoegd. Voor een adequate bescherming van deze gemeentelijke monumenten 'oude stijl' is echter ook vereist dat de onderdelen van de artikelen 2.8, 2.15g en 6.28 van het Besluit bouwwerken leefomgeving die betrekking hebben op gemeentelijke monumenten en voorbeschermd gemeentelijke monumenten overeenkomstig de daarvoor geldende begripsomschrijvingen, mede op deze gemeentelijke monumenten 'oude stijl' van toepassing zijn. Het nieuwe artikel 7a.1, op grond waarvan kort samengevat voor de toepassing van genoemde bepalingen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving onder de begrippen gemeentelijk monument en voorbeschermd gemeentelijk monument ook deze gemeentelijke monumenten 'oude stijl' moeten worden verstaan, voorziet hierin. Daarbij is het uiteraard zo dat als bij voorbeschermd monumenten de uitkomst van de procedure tot aanwijzing op grond van de gemeentelijke verordening is dat wordt afgezien van de aanwijzing, op dat moment de voorbescherming vervalt en niet langer sprake is van een 'monument of archeologisch monument waarop die verordening van overeenkomstige toepassing is' als bedoeld in artikel 7a.1, eerste lid. Het van toepassing zijn van dit artikel op de hier bedoelde gemeentelijke monumenten 'oude stijl' kan dus niet alleen worden beëindigd doordat gedurende de overgangsfase daaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument wordt gegeven of ter zake in het omgevingsplan een voorbeschermingsregel wordt opgenomen (de situaties beschreven in artikel 7a.1, tweede lid), waardoor de desbetreffende monumenten en archeologische monumenten rechtstreeks onder de begrippen gemeentelijk monument en voorbeschermd gemeentelijk monument komen te vallen, maar ook doordat de procedure tot aanwijzing op grond van de gemeentelijke verordening uiteindelijk niet tot een aanwijzing leidt.

Voor de goede orde wordt er tot slot op gewezen dat bij dit besluit aan de begripsomschrijvingen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving ook de begrippen 'provinciaal monument' en 'voorbeschermd provinciaal monument' worden toegevoegd. Naar huidig recht geldt voor de bescherming van deze monumenten via de toekenning van een bepaalde status mutatis mutandis hetzelfde als voor gemeentelijke monumenten. Voor provinciale monumenten 'oude stijl' is echter niet in een met artikel 7a.1 vergelijkbare bepaling voorzien. Dit houdt verband met het feit dat voor

provinciale verordeningen zoals die gelden onder het huidig recht niet is voorzien in overgangsrecht zoals voor gemeentelijke verordeningen opgenomen in de artikelen 22.4 en 22.8 van de Omgevingswet. Achtergrond hiervan is dat de omgevingsverordeningen direct vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar zullen zijn. Hiermee wijkt de regeling voor de omgevingsverordening dus af van de regeling voor het omgevingsplan. Dit brengt mee dat de provincies ervoor zullen moeten zorgen dat hun provinciale monumenten 'oude stijl' vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet al via het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet worden beschermd. Hetgeen hierover in relatie tot de omzetting van rechtstreeks burgerbindende regels uit de huidige provinciale verordeningen wordt opgemerkt in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (*Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 109-111*), geldt mutatis mutandis ook voor de omzetting van de provinciale monumenten 'oude stijl' naar het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet.

Artikel 7a.2 (nieuw) Bbl

Dit nieuwe artikel bevat voor rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten vergelijkbaar overgangsrecht als artikel 7a.1 voor gemeentelijke monumenten en voorbeschermd gemeentelijke monumenten. Bij onder het huidig recht aangewezen rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten zal zich bij de toepassing van artikel 2.15g, derde lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving de situatie kunnen voordoen dat deze bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet buiten de bescherming vallen die dat artikellid biedt. Het artikellid koppelt de bescherming aan de in het omgevingsplan aan een locatie gegeven functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht maar een dergelijke functie-aanduiding zal er op het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet veelal niet zijn. Dit omdat de systematiek van bescherming van rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten naar huidig recht, anders dan onder de Omgevingswet, niet alleen via het bestemmingsplan verloopt, maar ook via het rechtstreeks werkend sloopvergunningstelsel in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder h, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en welstandseisen in de gemeentelijke welstandsnota. In de Omgevingswet zullen deze aspecten geheel via het omgevingsplan moeten worden geregeld. In dat verband wordt verwezen naar het overgangsrecht voor onder huidig recht aangewezen rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten in artikel 4.35 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. De voorziene datum waarop gemeenten over een omgevingsplan moeten beschikken dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet is 1 januari 2029.

Voor de toepassing van artikel 2.15g, derde lid, zou het ontbreken in het omgevingsplan van de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht het volgende met zich brengen. Zolang gedurende de overgangsfase tot 1 januari 2029 in het omgevingsplan aan een locatie waarvoor een op grond van het huidig recht gegeven aanwijzing als rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht geldt die functie-aanduiding nog niet is gegeven, zou op die locatie zonder beperking op grond van artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving vergunningvrij mogen worden gebouwd. Dit is uiteraard onwenselijk. Artikel 7a.2 bewerkstelligt dat dit gevolg zich niet voordoet. Dit gebeurt doordat daarin is bepaald dat artikel 2.15g, derde lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving van overeenkomstige toepassing is op dergelijke locaties tot aan het moment waarop daaraan in het omgevingsplan wel de desbetreffende functie-aanduiding is gegeven.

Hoewel de achtergrond van de artikelen 7a.1 en 7a.2 vergelijkbaar is, heeft artikel 7a.2 een iets andere opzet dan artikel 7a.1. Dit houdt verband met het feit dat voor de begrippen 'gemeentelijk monument' en 'voorbeschermd gemeentelijk monument' in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving in begripsomschrijvingen is voorzien. Er is binnen het stelsel van de Omgevingswet echter geen begripsomschrijving voor 'rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht'. Om die reden is er in artikel 7a.2 voor gekozen om artikel 2.15g, derde lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving van overeenkomstige toepassing te verklaren.

Artikel 7a.3 (nieuw) Bbl

Het nieuwe artikel 7a.3 bevat algemeen overgangsrecht voor lopende aanvragen om omgevingsvergunningen, toestemming tot het treffen van gelijkwaardige maatregelen, besluiten tot het stellen van maatwerkvoorschriften en voor meldingen in geval van wijzigingen in het Bbl. Dit betekent dat aanvragen en meldingen beoordeeld worden aan de hand van het recht zoals dat gold ten tijde van het indienen van die aanvraag of het doen van die melding. Hetzelfde geldt voor eventuele bezwaar- of beroepsprocedures die zijn ingesteld tegen de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning, om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel of tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Dergelijk overgangsrecht is bekend in het bouwrecht: artikel 9.1, zesde lid, van het Bouwbesluit bevatte een vergelijkbare bepaling Het (opnieuw) opnemen van de bepaling komt hiermee tegemoet aan de verwachtingen van de bouwsector en geeft zekerheid over het standaardovergangsrecht bij bouwactiviteiten.

Onderdeel AH (Bijlage I, onder A, Bbl)

A. begrippen: algemeen

Bij dit besluit wordt aan de begripsbepalingen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving een aantal nieuwe begrippen toegevoegd. Vier daarvan hangen nauw met elkaar samen. Zij hebben kort samengevat betrekking hebben op monumenten en archeologische monumenten op decentraal niveau. Het betreft de begrippen gemeentelijk monument, provinciaal monument, voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument. Deze begrippen worden gehanteerd in de artikelen 2.8 en 6.28 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, die bij het onderhavige besluit in verband hiermee worden gewijzigd. Daarnaast komen deze begrippen ook voor in een aantal artikelen in artikel 2.15g van afdeling 2.3 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Deze afdeling wordt bij het onderhavige besluit aan het Besluit bouwwerken leefomgeving toegevoegd.

Voor de nieuwe begripsomschrijvingen is de tekst van artikel 2.8 als uitgangspunt genomen. Delen van die tekst zijn naar de nieuwe begripsomschrijvingen overgeheveld, met inachtneming van een aantal hierna toegelichte wijzigingen. De artikelen 2.8 en 6.28 kunnen hierdoor worden ingekort, hetgeen bijdraagt tot een betere leesbaarheid van die artikelen. Twee van de begrippen (provinciaal monument en voorbeschermd provinciaal monument) zijn ook van belang voor artikel 4.25 van het Omgevingsbesluit. Om die reden worden deze begrippen bij het onderhavige besluit ook aan de begrippenlijst in bijlage I bij het Omgevingsbesluit toegevoegd, waarbij de begripsomschrijving luidt: provinciaal monument respectievelijk voorbeschermd provinciaal monument als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving.

In de begripsomschrijvingen wordt verwezen naar de functie-aanduiding van gemeentelijk monument of provinciaal monument die aan een monument of archeologisch monument al is of zal worden gegeven. Dit is een verduidelijking ten opzichte van de bestaande tekst van artikel 2.8, waarin wordt gesproken over een functie die is of zal worden toegedeeld. Deze verduidelijking brengt tot uitdrukking dat het hier uitsluitend gaat om de functie-aanduiding en niet om de aan een locatie toegedeelde functie, zoals die is af te leiden uit het samenstel van de op de locatie geldende regels. Van dit samenstel van regels kan een functie-aanduiding onderdeel zijn, maar dat hoeft niet per se zo te zijn. Deze verduidelijking is een uitvloeisel van de verduidelijking van artikel 4.2 van de wet zoals die bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet plaatsvindt. Door aan te sluiten bij de functie-aanduiding wordt een duidelijk aangrijppunt geboden om te bepalen of de rechtsgevolgen die de verschillende artikelen waar de begrippen worden gebruikt aan de (toekomstige) aanwezigheid van de functie verbinden, zich voordoen of niet. Zie voor een nadere toelichting ook de Memorie van toelichting op de Invoeringswet op dit onderdeel.

In de begripsomschrijvingen voor voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument is verder nieuw ten opzichte van de bestaande tekst van artikel 2.8 van het Besluit bouwwerken leefomgeving dat niet langer wordt verwezen naar regels in een voorbereidingsbesluit als bedoeld in de artikelen 4.14, 4.15 en 4.16 van de wet waaruit de voorbescherming voortvloeit, maar naar zogeheten 'voorbeschermingsregels' in het omgevingsplan of de omgevingsverordening. Achtergrond hiervan is dat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de regeling voor het voorbereidingsbesluit zoals opgenomen in laatstgenoemde artikelen, wijzigt. Deze wijziging houdt in dat de regels die bij het voorbereidingsbesluit worden gesteld, als voorbeschermingsregels onderdeel zijn van het betrokken omgevingsplan of de betrokken omgevingsverordening.

In de begripsomschrijvingen voor voorbeschermd gemeentelijk monument en voorbeschermd provinciaal monument komt verder niet meer terug de zinsnede 'of, wanneer die functie al is toegedeeld, om de daarvoor in het omgevingsplan of de omgevingsverordening gestelde regels te wijzigen'. Met de toespitsing van het begrip functie tot 'functie-aanduiding' blijkt deze zinsnede overbodig. Op het moment dat die situatie zich voordoet, is er immers al sprake van een monument of archeologisch monument waaraan de functie-aanduiding gemeentelijk monument of provinciaal monument is gegeven. Het desbetreffende monument of archeologisch monument valt dan al onder het begrip gemeentelijk monument of provinciaal monument zodat de artikelen waarin de nieuwe begrippen voorkomen al uit dien hoofde van toepassing zijn.

De begrippen "achtererfgebied", "antennedrager", "antenne-installatie", "bijbehorend bouwwerk", "daknok", "dakvoet", "erf", "hoofdgebouw", "huisvesting in verband met mantelzorg", "mantelzorg", "openbaar toegankelijk gebied" en "voorerfgebied" houden alle verband met afdeling 2.3 afbakening vergunningplichten. Deze begrippen zijn onder huidig recht opgenomen in bijlage II bij het Besluit Omgevingsrecht en worden niet gewijzigd. Beoogd is dan ook dat deze begrippen in de rechtspraak ongewijzigd kunnen blijven worden toegepast. In die rechtspraak blijkt overigens ten aanzien van de begripsomschrijving van mantelzorg nog vragen te leven. Onderdeel van de omschrijving is dat de behoefte aan mantelzorg met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of een andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond. In de nota van toelichting bij het Besluit omgevingsrecht³ is aangegeven dat als bij een gemeente twijfels bestaan over de aanwezige zorgbehoefte, van de persoon die mantelzorg ontvangt een verklaring kan worden opgevraagd die is verstrekt door een huisarts, wijkverpleegkundige of een ander deskundig te achten persoon of een deskundige instantie. Deze mogelijkheid is in de begripsomschrijving tot uiting gebracht, zodat in gevallen waar gereede twijfels bestaan over de mantelzorgbehoefte, de bewijslast hieromtrent bij de zorgbehoevende kan worden gelegd. De vraag in de praktijk die hierbij leeft is of een gemeente alleen waarde kan hechten aan een verklaring van een door de gemeente zelf aangewezen sociaal-medisch adviseur en verklaringen van een huisarts of wijkverpleegkundige standaard ter zijde mag leggen. Een dergelijke uitleg is niet beoogd. Het is primair aan de degene die mantelzorg ontvangt om naar zijn keuze een verklaring te overleggen van een huisarts, wijkverpleegkundige of een andere door de gemeente aangewezen adviseur. Als een verklaring niet of onvoldoende overtuigend de behoefte aan mantelzorg onderbouwt of er bestaan anderszins gereede twijfels over de geloofwaardigheid van een overgelegde verklaring, kan de gemeente een second opinion verlangen van een door de gemeente zelf aangewezen sociaal-medisch adviseur.

Het begrip "bedreigd subbrandcompartiment" komt meerdere keren voor in artikel 4.81 over de doorstroomcapaciteit bij opvangcapaciteit. Dit artikel is bij het opstellen van het Besluit bouwwerken leefomgeving overgenomen uit de Regeling Bouwbesluit 2012, de bijbehorende definitie voor bedreigd subbrandcompartiment is destijds ten onrechte niet opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In dit besluit wordt deze omissie hersteld.

---

³ Stb. 2014, 333, p. 32.

Onderdeel AC (Bijlage I, onderdeel B, Bbl)

B. begrippen: gebruiksfuncties

De begrippen "bijeenkomstgebouw" en "celgebouw" komen beide voor in de leden die aan artikel 4.151 worden toegevoegd (zie hierboven). De begrippen waren voorheen, net zoals het nieuwe deel van artikel 4.151, opgenomen in de Regeling Bouwbesluit 2012. Inhoudelijk blijven zij ongewijzigd.

HOOFDSTUK 3 AANVULLING EN WIJZIGING BESLUIT KWALITEIT LEEFOMGEVING

Als in deze toelichting wordt verwezen naar de Omgevingswet (de wet) respectievelijk de vier algemene maatregelen van bestuur, wordt verwezen naar de Staatsbladversies inclusief de aanvullingen daarop van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet respectievelijk dit ontwerpbesluit.

Artikel 3.1 (Besluit kwaliteit leefomgeving)

Onderdeel A (artikel 1.1 Bkl)

Dit is een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 1.1 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 1.2 Bkl) [artikelen 2.14, 3.10, tweede lid, onder b, 2.24, eerste lid, en 2.26 van de wet]

Dit artikel wijzigt het toepassingsbereik van het besluit voor de exclusieve economische zone voor zover het gaat om wijzigingen in verband met de herziene nec-richtlijn. Die is volgens artikel 2, eerste lid, van de nec-richtlijn ook van toepassing op de exclusieve economische zone. De omgevingswaarde geldt voor alle antropogene emissies in Nederland, voor alle bronnen op het grondgebied en in die exclusieve economische zone. Artikel 1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) was al van toepassing op artikel 10.14 Bkl dat de monitoring regelt van de stoffen onder de nec-richtlijn. Door de vaststelling van de nec-plafonds als omgevingswaarden is dit artikel vernummerd tot artikel 10.11b Bkl. De toepassing van artikel 1.2 wordt nu uitgebreid tot de vastgestelde omgevingswaarden (artikel 2.8a Bkl), de uitzonderingsmogelijkheden voor de omgevingswaarden (artikel 2.8b Bkl) en de regels over programma's (artikelen 4.1, onder b, onder 3°, en 4.2a Bkl). Zie paragraaf 4.8 van het algemeen deel van deze toelichting over de vaststelling van de omgevingswaarden ter implementatie van de nec-richtlijn.

Onderdeel C (afdeling 2.0 (nieuw) Bkl)

Artikel 2.0 (nieuw) Bkl [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Eerste lid

Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving (of een onderdeel daarvan) de staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen. Op grond van artikel 2.9, derde lid, van de wet moet een omgevingswaarde worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. De wet verbindt aan de omgevingswaarde een monitoringsverplichting (artikel 20.1) en een programmaplicht als niet voldaan wordt, of dreigt niet voldaan te worden, aan de omgevingswaarde (artikel 3.10). Artikel 2.10 van de wet stelt enkele eisen aan de regeling van een omgevingswaarde. Daarnaast komt bij de motivering van een besluit waarin een omgevingswaarde wordt vastgesteld de vraag aan de orde of de parameter die als omgevingswaarde wordt vastgesteld daadwerkelijk inzicht biedt in hetgeen de gemeente of provincie wil beschermen of bereiken.

De Awb vereist dat een besluit zorgvuldig wordt voorbereid. Het nieuwe artikel vult op dit punt de Awb aan door te bepalen dat decentrale omgevingswaarden berusten op onderzoek verricht door een onafhankelijk deskundige. Bij dat laatste kan gedacht worden aan de RIVM, het PBL, de Commissie voor de milieueffectrapportage, rekenkamers, universiteiten of gekwalificeerde adviesbureaus die voldoende afstand tot de opdrachtgever behouden. Het is overigens niet nodig dat de omgevingswaarde uitsluitend berust op onderzoek door een onafhankelijke deskundige. Het

is bijvoorbeeld ook denkbaar dat het eigen ambtelijk apparaat onderzoek verricht waarna de gekozen oplossing wordt gevalideerd door onderzoek verricht door een onafhankelijke deskundige. Met deze regel wordt uitvoering gegeven aan de motie Veldman-Çegerek (*Kamerstukken II* 2016/17, 33118, nr. 58).

Onderzoek waarop een omgevingswaarde berust is universeel toepasbaar. Het is dus niet zo dat elke gemeente of provincie die een omgevingswaarde wil vaststellen zelf dergelijk onderzoek moet laten doen. Als één gemeente of provincie het onderzoek heeft laten doen, is het onderzoek in beginsel herbruikbaar in andere gemeenten of provincies. Bestuursorganen kunnen ook gezamenlijk optrekken bij het onderzoek naar mogelijk geschikte omgevingswaarden voor bepaalde beleidsdoelstellingen, waarna verschillende gemeenten of provincies dezelfde systematiek hanteren, maar de gestelde waarden afhankelijk zullen zijn van de lokale mogelijkheden en ambities. Verwacht mag worden dat op termijn evaluaties van het gebruik van omgevingswaarden voor een bepaalde beleidsdoelstelling relevant zullen worden voor het vaststellen van eventuele nieuwe omgevingswaarden voor die beleidsdoelstelling.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat het onderzoek naar omgevingswaarden niet nodig is voor omgevingswaarden die afwijken van rijks- of provinciale omgevingswaarden en voor de verplichte omgevingswaarden die de wet voorschrijft of die in een provinciale of nationale instructieregel worden voorgeschreven. Bij afwijkende omgevingswaarden gaat het om strengere omgevingswaarden voor luchtkwaliteit in het omgevingsplan of de omgevingsverordening (artikel 2.1, tweede lid, Bkl) en om strengere omgevingswaarden voor water- of zwemwaterkwaliteit in de omgevingsverordening (artikelen 2.9, derde lid, en 2.19, derde lid, Bkl). Bij verplichte omgevingswaarden op grond van de wet gaat het om de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, die niet bij het Rijk in beheer zijn, en om de kans op overstroming van gebieden (artikel 2.13, eerste lid, van de wet). Bij afwijkende omgevingswaarden vereisen de werkwijze en monitoringsmethode geen bijzondere aandacht, die zijn immers al bepaald door de provincie of het Rijk bij het vaststellen van de omgevingswaarde waarvan afgeweken wordt. Wel blijft het nodig te motiveren welke taken en bevoegdheden de gemeente of provincie, al dan niet samen met andere bestuursorganen, kan inzetten om de omgevingswaarde te verwezenlijken. Verder bevat het gepubliceerde Bkl voor afwijkende omgevingswaarden al de eis dat economische effecten worden betrokken bij de vaststelling. Dat is opgenomen ter uitvoering van de motie Veldman (*Kamerstukken II* 2016/17, 33118, nr. 57).

Als het stellen van een decentrale omgevingswaarde in een provinciale of nationale instructieregel verplicht wordt gesteld, is onderzoek ook voor die omgevingswaarde niet vereist. Het gaat dan om instructieregels over 'op te nemen' omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.23, derde lid, onder a, en 2.25, derde lid, onder a, van de wet.

Er is gekozen voor een formulering die direct naar wettelijke grondslagen verwijst en niet naar artikelen die nu in het Bkl zijn opgenomen. Daarmee zal dit tweede lid ook zien op nieuwe rijksomgevingswaarden en provinciale omgevingswaarden waarvan afwijking wordt toegestaan en op nieuwe verplichte omgevingswaarden. Bij dat laatste wordt in het bijzonder gedacht aan het omgevingswaarden die gesteld worden ter uitvoering van de voorziene Aanvullingswet geluid Omgevingswet.

Onderdeel D (paragraaf 2.1.1 (nieuw) Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder e, van de wet]

Artikel 2.0a (nieuw) Bkl

In het Bkl zijn, via dit besluit, omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen vastgesteld. Deze zijn in beheer bij het Rijk en waterschappen. Hiermee is uitvoering gegeven aan artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder d, van de wet. De omgevingswaarden zijn vastgesteld in

artikel 2.0c Bkl en de bijbehorende bijlage II, onder B. De aard en de termijn van die omgevingswaarden zijn vastgelegd in artikel 2.0d.

Artikel 2.0b (nieuw) Bkl

Dit artikel wijst in samenhang met de kaarten in bijlage II, onder A, de dijktrajecten aan waarvoor de omgevingswaarden zijn vastgesteld. De aanduiding op kaarten heeft als doel duidelijk te maken welke keringen primair zijn, waar deze keringen gelegen zijn en hoe zij ingedeeld zijn in dijktrajecten. De definitie van 'primaire waterkering' is bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet opgenomen in de wet, het begrip 'dijktraject' wordt in dit besluit geïntroduceerd. Er wordt in dit besluit niet in detail vastgelegd waar dijktrajecten beginnen en eindigen (zie ook de toelichting bij bijlage II, onder A). Dijktrajecten zijn locaties in de zin van de wet, die zullen worden begrensd bij ministeriële regeling op grond van artikel 2.15, vierde lid, onder b, van de wet. De begrenzing is van belang, omdat een dijktraject vaak grenst aan een ander dijktraject en voor aan elkaar grenzende dijktrajecten verschillende omgevingswaarden en andere parameters kunnen gelden.

Artikel 2.0c (nieuw) Bkl

Voor de meeste dijktrajecten wordt de omgevingswaarde uitgedrukt in een ten hoogste toelaatbare kans per jaar op verlies van waterkerend vermogen waardoor het door het dijktraject beschermde gebied overstroomt op een manier waarop en in een mate waarin dat leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade (overstromingskans) (zie eerste lid). Met 'substantiële economische schade' wordt bedoeld dat de economische schade, zowel materieel als immaterieel, omvangrijk is. Dat volgt ook uit het feit dat er sprake is van een overstroming waarbij dodelijke slachtoffers kunnen vallen.

Voor de zogenaamde voorliggende keringen is de omgevingswaarde de kans per jaar op verlies van waterkerend vermogen waardoor de hydraulische belasting op een achterliggend dijktraject substantieel wordt verhoogd (faalkans) (zie tweede lid). 'Substantieel' wil in dit verband zeggen dat de hydraulische belasting zo toeneemt dat er een reëel risico is dat het achterliggende dijktraject bezwijkt. De hydraulische belasting wordt dan hoger dan de krachtens artikel 2.15, tweede lid, van de wet vastgestelde belasting waarop de prestaties van het achterliggende dijktraject zijn afgestemd.

Voor dijktraject 16-5 geldt een ten hoogste toelaatbare overstromingskans, niet per jaar, maar per keer dat hydraulische belasting optreedt door het bezwijken van een daarvoor liggende primaire waterkering (zie derde lid). Zie het algemeen deel van deze nota van toelichting (paragraaf 1.2.2). Het dijktraject moet gedurende de hele levensduur met ten minste de vastgestelde kans berekend zijn op die situatie.

Naast de hierboven omschreven drie categorieën van omgevingswaarden gelden bovendien nog twee andere omgevingswaarden voor specifieke dijktrajecten. Hieraan moet naast de omgevingswaarde als hiervoor beschreven worden voldaan; beide zijn even belangrijk.

Het vierde lid vermeldt in samenhang met bijlage II, onder B, Bkl een aanvullende omgevingswaarde voor dijktrajecten die liggen langs een oppervlaktewaterlichaam dat bij inzet van een maatregel gericht op het vergroten van de afvoer- of bergingscapaciteit tijdelijk extra water moet afvoeren of bergen. In de huidige situatie is dat alleen het Volkerak-Zoommeer. Dat betekent dat er voor deze dijktrajecten dus twee omgevingswaarden gelden. In bijlage II, onder B, wordt voor deze trajecten zowel de overstromingskans, bedoeld in het eerste lid (kolom 1), als een aanvullende overstromingskans (kolom 4) vermeld. De aanvullende omgevingswaarde is geformuleerd als een voorwaardelijke overstromingskans. Dat wil zeggen dat het dijktraject alleen bij inzet van de hierboven genoemde maatregel waardoor de hydraulische belasting op het dijktraject toeneemt, berekend moet zijn op extra hydraulische belasting met de in de kolom 4 van

bijlage II, onder B, bepaalde maximale overstromingskans. Hier gaat het dus, net als bij dijktraject 16-5, om een overstromingskans per keer dat een bepaald geval zich voordoet.

In het vijfde lid is geregeld dat in bijlage II, onder B, bij het Bkl een aanvullende omgevingswaarde wordt opgenomen voor stormvloedkeringen. Het betreft een faalmechanisme dat niet in de faalkans, bedoeld in het tweede lid, tot uitdrukking komt. Om die reden is voor dit type kering een aanvullende omgevingswaarde vastgesteld. De omgevingswaarde betreft een kans op niet-sluiten van de stormvloedkering die niet mag worden overschreden. De stormvloedkering moet met die kans berekend zijn op het mogelijk niet-sluiten van de bewegende onderdelen, telkens als zich een situatie voordoet waarin deze gesloten moeten worden.

Artikel 2.0d (nieuw) Bkl

In het eerste lid is aangegeven dat met ingang van 1 januari 2050 aan de omgevingswaarde moet worden voldaan, zoals in het algemeen deel is toegelicht.

In het tweede lid van artikel 2.0d is de verplichting die hoort bij de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen gekwalificeerd. Gekozen is voor een kwalificatie als resultaatsverplichting. Dit sluit het beste aan bij het doel van het waterveiligheidsbeleid: het bieden van een minimale bescherming tegen overstromingen. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen de omgevingswaarden bedoeld in de eerste drie leden van artikel 2.0c en de omgevingswaarden in het vierde en vijfde lid. Beide hebben dezelfde waarde en functie in het waterveiligheidsbeleid en aan beide moet worden voldaan. Wel zijn in artikel 2.0e uitzonderingsmogelijkheden ten aanzien van de resultaatsverplichting geformuleerd voor gevallen waarin die verplichting onrechtvaardig veel van de beheerder van de waterkering zou vergen. Op deze verplichting en de uitzonderingen is ingegaan in het algemeen deel van deze toelichting (paragraaf 1.2.4).

Artikelen 2.0e en 2.0f (nieuw) Bkl

In deze artikelen zijn uitzonderingen geformuleerd waar een beheerder van een dijktraject een beroep op kan doen in het geval van het (dreigend) niet voldoen aan de verplichting die de omgevingswaarde met zich brengt. De toelichting op de geldende uitzonderingen zijn opgenomen in het algemene deel van deze toelichting.

In artikel 2.0e, tweede lid, onder a, wordt gesproken over maatregelen die geprogrammeerd staan op het onderdeel van het deltaprogramma, bedoeld in artikel 4.9 van de Waterwet. Hiermee wordt het Hoogwaterbeschermingsprogramma (hierna: HWBP) bedoeld. Als de beheerder met zijn project op het HWBP staat, maar vanwege prioritering binnen het HWBP niet beschikt over de noodzakelijke subsidie kan op grond van artikel 2.0e, tweede lid, onder a, een uitzondering worden gemaakt. Aan deze uitzonderingsgrond en andere uitzonderingsgronden is meer aandacht besteed in het algemeen deel van deze toelichting.

Een uitzondering kan alleen worden gemaakt in het waterbeheerprogramma van een waterschap, als het een waterkering betreft die niet in beheer is bij het Rijk. De reden daarvoor is dat het wenselijk wordt geacht om het maken van een uitzondering op de omgevingswaarde openbaar te maken en waar nodig en mogelijk te motiveren. Via het waterbeheerprogramma kan dit op een goede manier worden gedaan. Daarin wordt onder meer aandacht besteed aan waterveiligheid. Met gebruikmaking van artikel 16.27, tweede lid, van de wet kan het dagelijks bestuur van het waterschap bovendien afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht buiten toepassing laten voor een ondergeschikte wijziging van het programma, zodat op elk moment op een relatief eenvoudige wijze in het waterbeheerprogramma kan worden opgenomen of een beroep wordt gedaan op een uitzondering als bedoeld in artikel 2.0e.

In artikel 2.0f zijn uitzonderingsmogelijkheden voor het Rijk als beheerder van een waterkering opgenomen. Drie van de vier uitzonderingen kunnen ook door het Rijk worden ingeroepen in het

nationaal waterprogramma, dat kan worden gezien als het waterbeheerprogramma van het Rijk. Voor maatregelen voor primaire waterkeringen die in beheer zijn bij het Rijk, is er geen recht op subsidie als bedoeld in de Waterwet, waardoor de uitzonderingsgrond in artikel 2.0^e, tweede lid, onder a, niet relevant is.

Onderdeel E (paragraaf 2.1.2 (nieuw) Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder e, van de wet]

Artikel 2.0g (nieuw) Bkl

In artikel 2.0g is bepaald dat omgevingswaarden zijn vastgesteld voor andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. Welke keringen dit zijn, is aangegeven in bijlage II, onder 2, onder B, bij het Omgevingsbesluit. Door de vaststelling van de omgevingswaarden wordt uitvoering gegeven aan artikel 2.15, aanhef en onder e, van de wet.

Artikel 2.0h (nieuw) Bkl

Dit artikel geeft het toepassingsbereik weer. De omgevingswaarden voor andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk zijn van toepassing op dijktrajecten en waterkerende kunstwerken in ingegraven delen van die waterkeringen.

In bijlage IIa, onder A, is door middel van kaarten aangegeven waar de dijktrajecten liggen. De weergave op deze kaarten maakt inzichtelijk welke delen aan welke omgevingswaarden moeten voldoen, waar deze delen zijn gelegen en hoe de waterkeringen zijn opgedeeld. Voor aan elkaar grenzende delen kunnen verschillende namelijk omgevingswaarden gelden. Tevens is op de kaarten aangegeven waar ingegraven delen van de waterkeringen liggen.

Artikel 2.0i (nieuw) Bkl

Eerste lid

In dit artikel worden de omgevingswaarden voor de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk vastgesteld. De omgevingswaarden die gelden voor de dijktrajecten zijn op basis van het eerste lid weergegeven in bijlage IIa, onder B. De omgevingswaarden zijn uitgedrukt in kansen: de gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de hoogste hoogwaterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend. De maximaal toelaatbare kans is ook zichtbaar in de legenda van de kaarten in bijlage IIa, onder A.

Tweede lid

Het tweede lid bevat een omgevingswaarde voor waterkerende kunstwerken in ingegraven delen van de in bijlage IIa, onder A, aangegeven andere dan primaire waterkeringen. Deze is uitgedrukt in dezelfde kans als het eerste lid, maar is niet per kunstwerk verschillend. De gemiddelde overstromingskans mag ten hoogste 1:100 zijn. Omdat noch op de kaarten noch in de tabel van bijlage IIa exact aan te geven is waar alle waterkerende kunstwerken zijn gelegen, is voor deze opzet gekozen.

Artikel 2.0j (nieuw) Bkl

Eerste lid

In het eerste lid van artikel 2.0j is bepaald dat met ingang van 2032 moet worden voldaan aan de omgevingswaarden voor de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. Dit jaartal sluit aan bij de voorziene twaalfjarige cyclus die wordt aangehouden voor het toetsen van de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. Er is voorzien dat de eerstvolgende

toetsronde van de andere dan primaire waterkeringen wordt afgerond in 2020.¹ Met ingang van 2032, wanneer naar verwachting de volgende toetsronde wordt gestart, zal voldaan moeten zijn aan de op grond van artikel 2.0i vastgestelde omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen.

Tweede lid

In het derde lid is de verplichting gekwalificeerd die hoort bij de omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. Gekozen is voor een kwalificatie als resultaatsverplichting. Dit sluit aan bij de kwalificatie van de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen en het doel van het waterveiligheidsbeleid als geheel: het bieden van een minimale bescherming tegen overstromingen.

Artikel 2.0k (nieuw) Bkl

In dit artikel zijn de uitzonderingsmogelijkheden op het realiseren van de omgevingswaarde vastgelegd. Deze uitzonderingen zijn voor de andere dan niet-primaire waterkeringen gelijkgesteld aan de uitzonderingsmogelijkheden voor primaire waterkeringen. De uitzondering in artikel 2.0e, tweede lid, onder a, is niet relevant voor waterkeringen in beheer bij het Rijk, en dus niet relevant voor de in dit artikel geregelde uitzonderingsmogelijkheden.

Onderdeel F (artikel 2.1 Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

Deze wijzigingen hangen samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Deze omgevingswaarden worden in artikel 2.8a vastgesteld. Deze omgevingswaarden gelden ook voor de kwaliteit van de buitenlucht net als de omgevingswaarden ter uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht. Dit blijkt uit de overwegingen en artikel 1 van de nec-richtlijn. De nec-richtlijn beoogt expliciet bij te dragen tot het bereiken van de grenswaarden en streefwaarden van de andere richtlijnen. Het oorspronkelijke tweede en derde lid gelden niet voor de omgevingswaarden die voor de nec-richtlijn worden vastgesteld. Daarom is het artikel gesplitst ter verduidelijking van het onderscheid. Zie paragraaf 4.8 van het algemeen deel van deze toelichting over de vaststelling van de omgevingswaarden ter implementatie van de nec-richtlijn.

Onderdelen G en H (artikel 2.1a (nieuw) en (§ 2.2.1.1 (nieuw) Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

De wijziging hangt samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Voor nadere uitleg, zie onderdeel F.

Onderdeel I (artikel 2.2 (nieuw) Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

De wijziging hangt samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Voor nadere uitleg, zie onderdeel F. Ook is in het kopje van artikel 2.2 verduidelijkt dat het in dat artikel alleen gaat om de omgevingswaarden die voor de richtlijn luchtkwaliteit worden vastgesteld.

Onderdeel J (§ 2.2.1.2 (nieuw) Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

De wijziging hangt samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Voor nadere uitleg, zie onderdeel F.

Onderdeel K (§ 2.2.1.3 (nieuw) Bkl) [artikel 2.14 van de wet]

---

¹ Stb. 2016, 230 (Besluit van 14 juni 2016 tot wijziging van het Waterbesluit in verband met normeren van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk en enige andere wijzigingen), p. 14.

Artikel 2.8a (nieuw) Bkl

Eerste lid

De formulering van de omgevingswaarden spoort met het begrip 'totale jaarlijkse emissies' in overweging 1 van de nec-richtlijn, 'totale vrijgekomen emissies' in artikel 3, tiende lid, en 'totale nationale emissies' in bijlage I Bkl. De specificatie van de begripsomschrijving van 'antropogene emissies' is niet opgenomen. De atmosfeer is geen beperkend begrip ten opzichte van de termen 'lucht' en 'buitenlucht' die ook al in de wet worden gebruikt zonder definitie. Dat de emissies ontstaan ten gevolge van menselijke activiteiten blijkt al uit de gewone betekenis van het begrip 'antropogeen'. De relevante verontreinigende stoffen worden ten slotte al genoemd in dit artikel. De datum van 1 januari 2020 betekent dat uit de monitoring over het hele jaar 2020 een reductie van de jaarlijkse emissies van het genoemde percentage moet blijken.

Onder a

Deze omgevingswaarde voor de totale jaarlijkse emissiereductie van zwaveldioxide geldt naast de omgevingswaarde voor de toelaatbare concentraties van zwaveldioxide van artikel 2.4.

Onder b

Het begrip stikstofdioxiden is in bijlage I Bkl gedefinieerd door verwijzing naar Bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het gaat om stikstofmonoxide en stikstofdioxide, uitgedrukt als stikstofdioxide.

Deze omgevingswaarde voor de totale jaarlijkse emissiereductie van stikstofoxiden geldt naast de omgevingswaarde voor de toelaatbare concentraties van stikstofoxiden van artikel 2.4, tweede lid, Bkl.

Onder c

Vluchtige organische stof wordt in bijlage I Bkl gedefinieerd door verwijzing naar Bijlage I Bal. Het gaat om een organische verbinding, en ook de fractie creosoot, die bij 293,15 K een dampspanning heeft van ten minste 0,01 kPa of onder specifieke gebruiksomstandigheden een vergelijkbare vluchtigheid heeft. Dit komt overeen met de definitie uit artikel 3, vijfde lid, van de nec-richtlijn.

Onder d

Onderdeel d bevat de omgevingswaarden voor ammoniak. Ammoniak is niet gedefinieerd in de nec-richtlijn of het Bkl.

Onder e

Het begrip PM_{2,5} (ofwel fijnstof) wordt gedefinieerd in Bijlage I Bkl. De definitie komt overeen met de definitie in de nec-richtlijn. De omgevingswaarden voor PM_{2,5} in artikel 2.8a (totale jaarlijkse emissiereductie) gelden naast de omgevingswaarden voor PM_{2,5} in artikel 2.5 (toelaatbare concentraties) Bkl.

Tweede lid

Dit geeft de omschrijving van het begrip 'zwaveldioxide' waar dit artikel een omgevingswaarde voor regelt. Alleen in de nec-richtlijn wordt dit begrip gespecificeerd in artikel 3, maar het wordt ook gebruikt in de richtlijn luchtkwaliteit, zonder specificatie. In de ippc-richtlijn worden zwaveldioxide en zwaveltrioxide naast elkaar genoemd in bijlage VIII, deel 2, onder 3, en deel 3, onder a. Ook worden de begrippen zwavelzuur en zwavelwaterstof in de richtlijn gebruikt, los van de term zwaveldioxide. Op andere plaatsen in het Bal en in het Bkl wordt zwaveldioxide gebruikt zonder definitie. Het gaat in die gevallen alleen om die stof, zonder daar mede andere stoffen onder te verstaan.

Derde lid

De reductieverplichtingen van de nec-richtlijn zijn resultaatsverplichtingen, omdat ze worden niet geformuleerd als 'streefwaarden', maar als emissiereductieverbintenissen. Deze zijn gedefinieerd als 'de verplichting van de lidstaten om emissies van een bepaalde stof te verminderen' (artikel 3, tiende lid, van de nec-richtlijn). De verbintenis wordt expliciet als een minimaal niveau beschouwd. Het geeft de emissiereductie weer die ten minste moet worden bereikt (artikel 3, tiende lid; vgl. 'beperken op zijn minst', artikel 4, eerste lid).

Dit artikel implementeert de verplichtingen van artikel 3, vijfde lid, 4, eerste lid, en bijlage II bij de nec-richtlijn.

Artikel 2.8b (nieuw) Bkl

Eerste lid

In artikel 2.8b Bkl wordt bepaald in welke situaties en onder welke voorwaarden kan worden afgeweken van de omgevingswaarden in artikel 2.8a. Deze uitzonderingen volgen uit artikel 5 van de nec-richtlijn. Het eerste lid van artikel 2.8b bevestigt dat het afwijken van de omgevingswaarden alleen mogelijk is voor zover de nec-richtlijn dat toelaat.

Tweede lid

Het tweede lid van artikel 2.8b bevat de uitzonderingen uit artikel 5, tweede tot en met vierde lid, van de nec-richtlijn. Artikel 5, eerste lid, van de richtlijn ziet feitelijk op een uitzondering ten aanzien van de monitoring (het vaststellen van de emissie-inventarisatie), en is daarom niet opgenomen in het tweede lid.

Onderdeel b van het tweede lid van artikel 2.8b ziet alleen op de omgevingswaarde van PM_{2,5} die is gesteld voor 2030. Dit omdat dit de enige omgevingswaarde is waarbij wordt voldaan aan de voorwaarde, genoemd in artikel 5, derde lid, van de nec-richtlijn. De overige uitzonderingen zijn van toepassing op alle stoffen genoemd in artikel 2.8a, eerste lid, Bkl.

Onderdeel L (artikel 2.10 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In het eerste lid, onder a, zal het woord "is" op twee plekken worden vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)).

Onderdeel M (artikel 2.11 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Eerste lid

De norm om te bepalen of sprake is van een goede ecologische toestand, is vastgelegd in bijlage V bij de kaderrichtlijn water en in het aan het eerste lid, onder a, toegevoegde Stowarapport voor natuurlijke watertypen. Door deze toevoeging is aangegeven dat bij de omgevingswaarde voor de goede ecologische toestand voor de uitwerking van in bijlage V, paragraaf 1.2, tabellen 1.2.1 tot en met 1.2.4, bij de kaderrichtlijn water opgenomen kwaliteitselementen, het betreffende rapport van de Stichting toegepast onderzoek waterbeheer (Stowa) moet worden gebruikt. Dat is het rapport 'Referenties en maatlatten voor natuurlijke watertypen voor de Kaderrichtlijn Water 2015–2021' (het Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen). Het versiebeheer vindt plaats via een bijlage bij de ministeriële regeling. Voorheen was dit geregeld in artikel 2 van de Regeling monitoring kaderrichtlijn water.

Het Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen is daarnaast ook onderdeel van het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water als bedoeld in artikel 10.14b Bkl. Het monitoringsprogramma was voorheen vastgesteld in het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water op grond van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Dit monitoringsprogramma is via het overgangsrecht

gelijkgesteld aan een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.14b Bkl. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10.14b.

Verder is aan het eerste lid onderdeel b toegevoegd met daarin een verwijzing naar bijlage IIIa bij het Bkl. In bijlage IIIa zijn concentraties opgenomen voor het kwaliteitselement specifiek verontreinigende stoffen. De kwaliteitselementen zijn voor de specifiek verontreinigende stoffen als onderdeel van de fysisch-chemische kwaliteitselementen niet opgenomen in het genoemde Stowarapport. Eerder was dergelijke tabel opgenomen in de bijlage bij de Regeling monitoring kaderrichtlijn water.

Onderdeel N (artikel 2.12 Bkl) [artikelen 2.10, eerste lid, en 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het tweede lid is geschrapt in verband met de nieuwe artikelen 4.4a en 4.10a, die instructieregels geven voor het vaststellen van een goed ecologisch potentieel in de regionale waterprogramma's en het nationale waterprogramma. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 4.4a. Hierbij is het derde lid vernummerd naar het tweede lid.

Onderdeel O (artikel 2.13 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het woord "is" zal worden vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)). Daarnaast wordt een wetstechnische verbetering doorgevoerd.

Onderdeel P (artikel 2.14 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het woord "is" zal worden vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)).

Onderdeel Q (artikel 2.15 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het opschrift van artikel 2.15 Bkl wordt gewijzigd, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van het begrip "krw-oppervlaktewater". Gebruik van dit begrip is onwenselijk omdat het weinig onderscheidend vermogen heeft. Al het Nederlandse oppervlaktewater – op de zee buiten de kustwateren na – wordt namelijk aangemerkt als krw-oppervlaktewater. Daarnaast is het begrip gemakkelijk te verwarren met het begrip "krw-oppervlaktewaterlichaam". Gelet op het eerste lid van artikel 2.15 is gebruik van het begrip "krw-oppervlaktewater" ook niet noodzakelijk. In dit lid wordt namelijk gesproken over water dat wordt onttrokken op een waterwinlocatie gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam. Uit de begripsomschrijving in bijlage I, onder A, Bkl blijkt dat het onttrokken water gebruikt zal worden voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water. In het gewijzigde opschrift zal worden aangesloten bij de omschrijving in het eerste lid. Verder is een tekstuele verbetering doorgevoerd.

Onderdeel R (artikel 2.17 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In het tweede lid, onder c, het derde lid, onder c, en het vierde lid, onder b, zal het woord "is" worden vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)).

In het tweede lid, onder d, zijn een verduidelijking aangebracht. Als niet kan worden voldaan aan de omgevingswaarden voor waterkwaliteit kan overeenkomstig artikel 4, vijfde lid, van de kaderrichtlijn water een minder strenge doelstelling worden vastgesteld (doelverlaging). Verduidelijkt is dat als gebruik is gemaakt van deze doelverlaging, de minder strenge doelstelling moet worden vastgesteld in het betreffende regionale of nationale waterprogramma en daarin moet worden gemotiveerd. De minder strenge doelstelling heeft het karakter van een beleidsdoelstelling. Dit is een voortzetting van de systematiek onder het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water

2009. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat het niet gaat om het vaststellen van een – minder strenge- omgevingswaarde. Verder is een wetstechnische verbetering doorgevoerd.

Tot slot is in het vierde lid, onder c, toegevoegd dat als gebruik wordt gemaakt van de uitzondering, bedoeld in dat lid, namelijk als gevolg van nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een krw-oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de toestand van een grondwaterlichaam, de motivering voor dat waterlichaam moet worden opgenomen in het betreffende regionale waterprogramma of nationale waterprogramma. Dit is een voortzetting van artikel 2, vijfde lid, onder c, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Onderdeel S (artikel 2.18 Bkl) [artikel 2.15, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In het eerste lid, onder b, zal het woord "is" worden vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)).

Onderdeel T (artikel 2.19 Bkl) [artikelen 2.12, tweede lid, en 2.15, eerste lid, aanhef en onder c, van de wet]

De wijziging in het derde lid is aangebracht zodat beter wordt aangesloten bij de formulering die gebruikt is in artikel 2.9 Bkl en de daadwerkelijke bedoeling van het artikellid. Op deze manier wordt namelijk benadrukt dat het vaststellen van een afwijkende omgevingswaarde enkel geoorloofd is als deze waarde strenger is dan de rijksomgevingswaarde, bedoeld in het eerste lid. Voor een aanvullende omgevingswaarde geldt deze eis niet, omdat deze waarde enkel kan worden vastgesteld voor bijvoorbeeld een stof waar geen rijksomgevingswaarde voor geldt.

Onderdeel U (artikel 3.1 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijziging in dit artikel is een tekstuele verbetering. Het programma van maatregelen mariene strategie is gedefinieerd in bijlage I bij het Bkl.

Onderdeel V (artikel 3.2 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.30, aanhef en onder a, van de wet]

Het aanwijzen van zwemlocaties vond op grond van artikel 10b, eerste en tweede lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden plaats via een getrappt systeem. Dit getrapte systeem hield in dat gedeputeerde staten eerst de locaties in krw-oppervlaktewater aanwezen waar naar hun oordeel door een groot aantal personen gezwommen werd. (De afkorting "krw" voor het begrip "oppervlaktewater" duidt op de kaderrichtlijn water. In de kaderrichtlijn water worden onder oppervlaktewater het binnenwater met uitzondering van het grondwater, het overgangswater, de kustwateren en voor zover het de chemische toestand betreft de territoriale wateren verstaan). Bij het aanwijzen van deze zogenaamde zwemlocaties namen gedeputeerde staten de ontwikkelingen in het aantal zwemmers, de infrastructuur, de faciliteiten en de ter plaatse getroffen maatregelen ter bevordering van het zwemmen in aanmerking. Vervolgens wezen gedeputeerde staten in overeenstemming met de beheerders van de oppervlaktewaterlichamen op basis van de locaties waar door een groot aantal personen gezwommen werd de zwemwateren aan. Aan deze zwemwateren werd op grond van artikel 4.8 van het Waterbesluit de functie zwemwater toegekend. Voor locaties die wel waren aangemerkt als zwemlocaties, maar niet werden aangewezen als zwemwateren en dus de functie "zwemwater" niet hadden, werd door gedeputeerde staten een negatief zwemadvies afgegeven of een zwemverbod ingesteld.

Zodoende werden er als het ware twee categorieën onderscheiden: de locaties in krw-oppervlaktewater waar naar het oordeel van gedeputeerde staten door een groot aantal personen gezwommen wordt (zwemlocaties) en de locaties in krw-oppervlaktewater waar niet alleen gezwommen wordt, maar waar zwemmen ook wenselijk en veilig wordt geacht (zwemwateren).

In tegenstelling tot het systeem dat hierboven beschreven is, kent de zwemwaterrichtlijn alleen de zogenaamde zwemlocaties. Uitgangspunt is dat op deze zwemlocaties gezwommen kan worden, tenzij sprake is van een slechte zwemwaterkwaliteit.

Met als doel het systeem voor het aanwijzen van zwemlocaties te vereenvoudigen en beter aan te sluiten bij de zwemwaterrichtlijn is ervoor gekozen om alleen vast te houden aan de zwemlocaties. Zwemlocaties betreffen in dit geval de locaties waar niet alleen door groot aantal personen gezwommen wordt, maar waar zwemmen ook wenselijk en veilig wordt geacht door zowel gedeputeerde staten als beheerders van de oppervlaktewaterlichamen.

Dit leidt ertoe dat gedeputeerde staten direct in overeenstemming met de beheerders van de oppervlaktewaterlichamen de zwemlocaties aanwijzen. Bij het aanwijzen van zwemlocaties is in de eerste plaats van belang dat op de betreffende locaties door een groot aantal personen gezwommen wordt. Daarnaast wegen ook de ontwikkelingen in het aantal zwemmers, de infrastructuur, de faciliteiten en de ter bevordering van het zwemmen getroffen maatregelen mee.

Onderdeel W (artikel 3.7 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.30, aanhef en onder b, van de wet]

Met de wijziging van het begrip "proliferatie" naar "overmatige groei" wordt de leesbaarheid en het begrip van de tekst bevorderd.

Onderdeel X (artikel 3.8 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.30, aanhef en onder b, van de wet]

In dit artikel zal niet langer worden verwezen naar artikel 10.21, eerste lid, aanhef en onder c. In plaats daarvan zal expliciet worden aangegeven dat de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam zorg draagt voor het treffen van passende zwemwaterbeheersmaatregelen als het gaat om een zwemwaterverontreiniging veroorzaakt door teerachtige residuen, glas, plastic, rubber of ander afval.

Onderdeel Y (artikel 3.13 Bkl) [artikel 2.39, vierde lid, van de wet]

Deze wijziging hangt direct samen met een voorgenomen wijziging van de artikelen 2.20 en 2.21 van de wet via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdelen Z en AA (afdelingen 3.5, 3.6 en 3.7 Bkl)

De gereserveerde afdeling 3.5 krijgt een andere titel met het oog op een reservering voor het Aanvullingsbesluit geluid. De afdelingen 3.6 en 3.7 worden gereserveerd voor respectievelijk het Aanvullingsbesluit bodem en het Aanvullingsbesluit natuur.

Onderdeel AB (artikel 4.1 Bkl) [artikel 3.10, tweede lid, onder b, van de wet]

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is verantwoordelijk voor het programma bij dreigende overschrijding van de omgevingswaarden die ter implementatie van de nec-plafonds in artikel 2.9a zijn vastgesteld. In artikel 3.9, eerste lid, onder a, van de wet is deze minister al aangewezen als verantwoordelijke voor het nationaal nec-programma. Als uit de monitoring blijkt dat het bestaande nec-programma niet voldoet, en een omgevingswaarde dreigt te worden overschreden, dan wijzigt de minister dit programma, of stelt een nieuw programma vast. Het programma moet voldoen aan de inhoudelijke instructieregels van artikel 4.2a. Zie paragraaf 4.8 van het algemeen deel van deze toelichting over de vaststelling van de omgevingswaarden ter implementatie van de nec-richtlijn.

Onderdeel AC (artikel 4.2a (nieuw) Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26 van de wet]

Ter implementatie van de herziening van de nec-richtlijn is bij het wetsvoorstel Invoeringswet een verplicht nationaal nec-programma geïntroduceerd. De verplichting uit artikel 6 van de richtlijn tot

het vaststellen van een programma is geïmplementeerd in artikel 3.9 van de wet. Dit onderdeel van het Invoeringsbesluit stelt een instructieregel vast voor dit nationaal nec-programma. Daarbij wordt verwezen naar artikel 6 en Bijlage III bij de nec-richtlijn. Deze formulering sluit aan op de formulering van artikel 4.2, eerste lid, Bkl.

Onderdeel AD (artikel 4.3 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a, d en g, van de wet]

Onderdeel d van dit artikel is geschrapt. De monitoring voor aanvullende trendbeoordeling gebeurt niet op niveau van het waterschap. Verder vindt de beschrijving van monitoring voor nader onderzoek niet plaats in het waterbeheerprogramma, maar in het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water, bedoeld in artikel 10.14b Bkl. Voor een toelichting op het monitoringsprogramma wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10.14b.

Onderdeel AE (artikel 4.4 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a, d en g, van de wet]

Onderdeel d van dit artikel is geschrapt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel AB.

Onderdelen AF en AG (artikelen 4.4a (nieuw) en 4.10a (nieuw) Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a, d en g, van de wet]

In samenhang met de wijziging van artikel 2.12 Bkl geeft het nieuwe artikel 4.4a instructieregels voor het vaststellen van een goed ecologisch potentieel in een regionaal waterprogramma en in het nationale waterprogramma. Voor elk daarin aangewezen kunstmatig of sterk veranderd kwooppervlaktewaterlichaam moet worden vastgesteld wat het goede ecologische potentieel is, in het geval dat voor een waterlichaam gebruik is gemaakt van de uitzonderingsmogelijkheid van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12 Bkl.

Om het goede ecologische potentieel te bepalen kan het rapport 'Omschrijving MEP en maatlatten voor sloten en kanalen voor de Kaderrichtlijn Water 2015-2021' (Stowa rapport 2012-34) van de Stichting toegepast onderzoek waterbeheer (Stowa) worden toegepast voor kunstmatige waterlichamen die als sloot of kanaal moeten worden gekwalificeerd. Dit zijn vaak bepaalde typen kunstmatige wateren met eigen ecologische kenmerken en soortenlijsten die duidelijk verschillen van natuurlijke watertypen, zoals natuurlijke meren en rivieren. Voor sterk veranderde waterlichamen en andere kunstmatige waterlichamen dan sloten of kanalen is een vergelijking met bepaalde natuurlijke watertypen wel mogelijk. Voor die wateren kan gebruik worden gemaakt van het Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen, bedoeld in artikel 2.11. Voorheen was dit geregeld in de artikelen 2 en 3, derde lid, van de Regeling monitoring kaderrichtlijn water.

Beide Stowa-rapporten zijn tevens onderdeel van het monitoringsprogramma kaderrichtlijn water, bedoeld in artikel 10.14b. Het monitoringsprogramma was voorheen vastgesteld in het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water op grond van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Dit monitoringsprogramma is via het overgangsrecht gelijkgesteld aan een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.14b Bkl. Voor een toelichting op het monitoringsprogramma wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10.14b.

In samenhang met de wijziging van artikel 2.12 Bkl geeft het nieuwe artikel 4.10a instructieregels voor het vaststellen van een goed ecologisch potentieel in een regionaal waterprogramma en in het nationale waterprogramma.

Onderdeel AH (artikel 4.13 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder d, van de wet]

In het opschrift zal het woord "krw-oppervlaktewater" worden vervangen door "krw-oppervlaktewaterlichaam", omdat dit beter aansluit bij de inhoud van dit artikel, dat ziet op krw-oppervlaktewaterlichamen.

Verder is expliciet gemaakt dat met de uitvoering van een waterbeheerprogramma, een regionaal waterprogramma en het nationale waterprogramma om het goede ecologisch potentieel moet worden bereikt voor een kunstmatig of sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam. Dit ter implementatie van artikel 4, eerste lid, onder iii) van de kaderrichtlijn water, dat bepaalt dat lidstaten voor kunstmatige en sterk veranderde waterlichamen tijdig een goed ecologisch potentieel bereiken. Op grond van artikel 2.12, eerste lid, Bkl kan voor een kunstmatig of sterk veranderd krw-oppervlaktewaterlichaam een uitzondering worden gemaakt op het voldoen aan de omgevingswaarde van een goede ecologische toestand.

Onderdeel AI (artikel 4.14 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a en d, van de wet]

In het opschrift wordt het woord "grondwater" vervangen door "grondwaterlichaam", omdat dit beter aansluit bij de inhoud van dit artikel. Dit artikel bevat de plicht om voor grondwaterlichamen met een regionaal waterprogramma aan de omgevingswaarden een goede chemische toestand en een goede kwantitatieve toestand te voldoen.

Onderdeel AJ (artikel 4.15 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a en d, van de wet]

Het woord "is" wordt vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)). Verder wordt 'b' toegevoegd, dat per abuis ontbrak.

Onderdeel AK (artikel 4.16 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder a en d, van de wet]

Het woord "is" wordt vervangen door "wordt". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 2.7, eerste lid (omgevingswaarden ozon)). Verder is in het tweede lid, onder c, een wetstechnische verbetering aangebracht.

Onderdeel AL (artikel 4.20 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder d, van de wet]

Het opschrift van artikel 4.20 Bkl wordt gewijzigd, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van het begrip "krw-oppervlaktewater". Gelet op de inhoud van dit artikel is het gebruik van dit begrip ook niet noodzakelijk. Dit artikel bevat namelijk de plicht om met een waterbeheerprogramma, een regionaal waterprogramma en het nationale waterprogramma te voldoen aan de omgevingswaarde die is vastgesteld voor water dat wordt onttrokken op waterwinlocaties gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam. Uit de begripsomschrijving in bijlage I, onder A, bij het Bkl blijkt dat het onttrokken water gebruikt zal worden voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water.

Onderdeel AM (artikel 4.22 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder f, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de vernummering in artikel 3.9 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel AN (artikel 4.23 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder h, van de wet]

Gelet op het eerste lid, onder h, moeten actieplannen een overzicht en een beoordeling bevatten van het aantal bewoners van woningen dat door geluid als gevolg van een of meer geluidbronnen wordt gehinderd of ernstig gehinderd of van wie daardoor de slaap wordt verstoord. Bij ministeriële regeling zijn regels gesteld over het bepalen van dit aantal aan de hand van dosis-effectrelaties. Deze drukken de relatie uit tussen het geluidniveau en de mate van hinder die de bewoners daarvan ondervinden. Het aan artikel 4.23 nieuw toe te voegen derde lid verduidelijkt dat het aantal gehinderde, ernstig gehinderde of in de slaap verstoorde bewoners volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels moet worden bepaald.

Onderdeel AO (artikel 4.25 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder f, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de vernummering in artikel 3.9 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdelen AP tot en met AR (afdelingen 4.5, 4.6 en 4.7 Bkl)

De gereserveerde afdelingen 4.5 en 4.6 krijgen een andere titel en afdeling 4.7 wordt gereserveerd met het oog op een reservering voor het Aanvullingsbesluit natuur.

Onderdeel AS (artikel 5.1a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Met de toevoeging van artikel 5.1a Bkl wordt de lijn gecontinueerd dat aan het stellen van regels in een omgevingsplan geen economische motieven ten grondslag mogen liggen die leiden tot strijd met de dienstenrichtlijn. Uit artikel 9.1, eerste en tweede lid, Bkl volgt dat de regel ook van toepassing op een projectbesluit dat het omgevingsplan wijzigt. Op grond van artikel 7.1 Bkl, zoals gewijzigd met dit besluit, geldt de regel ook voor een omgevingsverordening, voor zover die regels als bedoeld in artikel 4.2, tweede lid, van de wet bevat. Daarnaast is de regel op grond van de artikelen 8.0b, 8.0c en 8.0d, zoals die door dit besluit aan het Bkl worden toegevoegd van overeenkomstige toepassing op de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Dit artikel is met name van belang in die gevallen waar het gaat om de vestiging van diensten, zoals detailhandel. Genoemde besluiten kunnen niet gebaseerd worden op argumenten van concurrentiebeperking. In het voorheen geldende recht was een soortgelijke bepaling opgenomen in artikel 1.1.2 Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Artikel 1.1.2 Bro is beleidsneutraal overgenomen.

In artikel 5.1a wordt verwezen naar artikel 14, aanhef en onder 5, van de dienstenrichtlijn (richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt (PbEU L 376)). Die bepaling staat niet toe dat de toegang tot de uitoefening van een dienstenactiviteit afhankelijk wordt gesteld van economische criteria. Ingevolge die bepaling mogen lidstaten de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit op hun grondgebied niet afhankelijk stellen van «de toepassing per geval van economische criteria, waarbij de verlening van de vergunning afhankelijk wordt gesteld van het bewijs dat er een economische behoefte of markt vraag bestaat, van een beoordeling van de mogelijke of actuele economische gevolgen van de activiteit of van een beoordeling van de geschiktheid van de activiteit in relatie tot de door de bevoegde instantie vastgestelde doelen van economische planning». In die bepaling is tevens bepaald dat dit verbod geen betrekking heeft op planningseisen waarmee geen economische doelen worden nagestreefd, maar die voortkomen uit

dwingende redenen van algemeen belang, zoals de bescherming van het milieu en het stedelijk milieu en het behoud van nationaal historisch erfgoed.²

Omgevingsplannen mogen op grond van de dienstenrichtlijn geen bepalingen bevatten die een ongelijke behandeling van individuele diensten verrichtende ondernemingen inhouden. Dat houdt in dat argumenten van concurrentiebeperking geen rol mogen spelen bij bijvoorbeeld het stellen van eisen aan de vestiging van bepaalde detailhandelsbranches. Aan de regels in omgevingsplannen mogen uiteraard wel motieven ten grondslag liggen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving, zoals het voorkómen van ontwikkelingen die ongewenst zijn vanuit overwegingen van ruimtelijke kwaliteit, overlast, bereikbaarheid van voorzieningen, leegstand en leefbaarheid. Dit blijkt ook uit jurisprudentie van het Europese Hof en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, waaruit ook volgt dat dit geldt voor alle diensten die vallen onder de dienstenrichtlijn.³

Er is gekozen voor een dynamische verwijzing omdat artikel 14, vijfde lid, van de dienstenrichtlijn moet worden gelezen in de context van die richtlijn. In het bijzonder wordt bedoeld op de reikwijdtebepalingen in artikel 2 en de begripsbepalingen in artikel 4 van de richtlijn.

Ter omzetting van artikel 3.6.1, vierde lid, Bro in verband met het onderzoek in het kader van de Ladder voor duurzame verstedelijking bevat dit besluit ook een aanvulling op het Bkl, namelijk artikel 5.129, derde lid. Verwezen zij naar de artikelsgewijze toelichting daarbij.

Onderdelen AT, AV, BI, BK, BP, BS, BT, CO, CX, CY en HK (artikelen 5.3, 5.4, 5.17, 5.20, 5.26, 5.30, 5.31, 5.79, 5.90, 5.91 en 10.6 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c, van de wet]

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het begrip 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. In verschillende artikelen wordt in navolging daarvan 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdelen AT, AV, BK, BP, BT, CD, CO en CX (artikelen 5.3, 5.4, 5.20, 5.26, 5.31, 5.55, 5.79 en 5.90 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De toevoeging van "op een locatie" hangt samen met de wijziging van artikel 4.2 van de wet met de Invoeringswet Omgevingswet. De paragrafen met instructieregels voor externe veiligheid, geur, geluid en trillingen zijn alleen van toepassing op de locatiegebonden activiteiten die worden gereguleerd met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Externe veiligheidsrisico's, geluid, trillingen en geur door activiteiten waarover met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties geen regels gesteld kunnen worden vallen dus buiten de reikwijdte van de instructieregels. Het gaat dan bijvoorbeeld om bouw- en onderhoudswerkzaamheden, inzameling van afvalstoffen of voertuigen met omroepinstallaties. Dit volgt uit artikel 5.1 Bkl, waarin bepaald is dat afdeling 5.1 Bkl van toepassing is op het stellen van regels in het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet.

Met de wijziging van artikel 4.2 van de wet zou onduidelijkheid kunnen ontstaan over het toepassingsbereik van de instructieregels. Weliswaar is de reikwijdte van de taakopdracht niet gewijzigd, maar een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt wel meer als een abstracte taak geformuleerd. Om die reden is in de artikelen 5.3, 5.4, 5.20, 5.26, 5.31, 5.55, 5.79

² Zie overweging 40 en artikel 4, achtste lid, van de dienstenrichtlijn.

³ Zie hiervoor ook HvJEG 30 januari 2018, C 360/15 en C 31/16 en ABRvS 20 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2062. Voor de vraag of sprake is van een eis als bedoeld in de dienstenrichtlijn zie ABRvS 30 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:263. Naast brancheringsregels, kunnen regels die de omvang van diensten beperken, een eis in de zin van artikel 4, onder 7, dienstenrichtlijn zijn en te beschouwen zijn als een kwalitatieve of territoriale beperking in de zin van artikel 15, tweede lid, onder a, dienstenrichtlijn.

en 5.90 gespecificeerd dat de instructieregels over externe veiligheid, geluid, trillingen en geur van toepassing zijn op het toelaten van activiteiten "op een locatie".

Onderdeel AT (artikel 5.3, derde lid, Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c, van de wet]

Artikel 5.3, derde lid, is gewijzigd om te regelen dat dit lid ook van toepassing is op een locatie die is toegelaten, maar nog niet aanwezig is. Het is immers denkbaar dat een bijvoorbeeld een camping of pretpark is toegelaten, maar nog niet gerealiseerd is.

Onderdeel AU (artikel 5.3a (nieuw) Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c, van de wet]

Eerste lid

Artikel 5.2 geeft een instructieregel om in een omgevingsplan voor risico's van branden, rampen en crises rekening te houden met een aantal aspecten zoals het voorkomen daarvan. Volgens artikel 5.3a, eerste lid, geldt deze eis niet voor bestaande activiteiten die al rechtmatig worden verricht of zijn toegestaan. Met artikel 5.2 is namelijk sprake van een explicitering ten opzichte van de regeling in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (zie de toelichting bij artikel 5.2 in de toelichting Bkl, Staatsblad 2018, 292, p. 663 en 664). Daarom wordt via artikel 5.3a, eerste lid, de eerbiedigende werking voor deze bepaling geregeld.

Tweede lid

De paragrafen 5.1.2.2 tot en met 5.1.2.6 zijn zowel van toepassing op het toelaten van (beperkt of zeer) kwetsbare gebouwen en locaties (artikel 5.3 Bkl) als op het toelaten van risicovolle activiteiten (artikel 5.4 Bkl). In beide gevallen gaat het om een wisselwerking. Het gaat enerzijds om het toelaten van gebouwen en locaties in verband met het risico dat die activiteiten meebrengen. Anderzijds gaat het om het toelaten van activiteiten in verband met dat risico. Artikel 5.3a, tweede lid, Bkl bevat een uitzondering op het toepassingsbereik. Het tweede lid gaat over het toelaten van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in verband met het externe veiligheidsrisico van het basisnet (bijlage VII, onder C, Bkl). De eerbiedigende werking geldt alleen voor gebouwen en locaties die op 1 april 2015 aanwezig waren. Vanaf die datum mochten op grond van het Besluit externe veiligheid transportroutes geen kwetsbare objecten meer worden gerealiseerd binnen de basisnetafstanden. Vanaf die datum mogen geen gebouwen en locaties meer gerealiseerd worden binnen de aandachtsgebieden van basisnetroutes. Op gebouwen en locaties die wel waren toegelaten, maar nog niet gerealiseerd waren, is paragraaf 5.1.2.2 wel van toepassing.

Derde lid

Het derde lid gaat over evenemententerreinen voor ten minste 5.000 personen. Deze terreinen zijn in bijlage VI Bkl aangewezen als kwetsbare locaties. Op grond van het Bevi konden deze locaties echter ook aangemerkt worden als beperkt kwetsbare objecten, namelijk als objecten die met de in het Bevi aangewezen beperkt kwetsbare objecten gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval (artikel 1, onder b, onder h van het Bevi). Het derde lid regelt een eerbiedigende werking voor bestaande evenemententerreinen die als beperkt kwetsbaar object werden aangemerkt. Deze terreinen worden aangemerkt als beperkt kwetsbare locaties. De eerbiedigende werking geldt alleen voor de externe veiligheidsrisico's van activiteiten die al werden verricht of waren toegestaan.

Vierde lid

In bijlage VI Bkl zijn gebouwen met een gezondheidszorgfunctie, voor zover het niet gaat om een gezondheidszorgfunctie met bedgebied, aangewezen als kwetsbare gebouwen. Hieronder vallen bijvoorbeeld ook relatief kleine gezondheidszorgfuncties, zoals tandartsenpraktijken en praktijken voor fysiotherapie. Onder de werking van het Bevi konden deze onder omstandigheden worden aangemerkt als beperkt kwetsbare objecten (artikel 1, eerste lid, onder h). De grens met kwetsbare objecten was voor deze praktijken op basis van de gemiddelde verblijftijd per dag, het aantal personen en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid niet altijd even scherp te trekken. Uit consultatiereacties is gebleken dat er gemeenten zijn die de kleinere gezondheidszorgfuncties niet als kwetsbare, maar als beperkt kwetsbare objecten hebben aangemerkt. Waar dat het geval is, kunnen deze objecten ook nu als beperkt kwetsbare gebouwen worden aangemerkt, maar alleen in verband met de externe veiligheidsrisico's van activiteiten die al werden verricht of waren toegestaan. Nieuwe gebouwen met een gezondheidszorgfunctie zonder bedgebied zijn altijd kwetsbare gebouwen.

Onderdelen AV, BJ, HJ, IS en IT (artikelen 5.4, 5.18, 10.1 en 10.5, bijlage VI, onder A en bijlage VII, onder D, onder 2, Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, 2.28, aanhef en onder c, en 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

In deze artikelen en bijlagen zijn wijzigingen aangebracht in verband met de wijziging van artikel 3.101 Bal. Aan het eerste lid van dat artikel zijn twee onderdelen toegevoegd: e. warmte, als onderdeel van een warmtenet en f. koude, als onderdeel van een koudenet. Omdat de gewijzigde artikelen en bijlagen uit het Bkl gaan over buisleidingen met gevaarlijke stoffen en warmte en koude geen gevaarlijke stoffen zijn, zijn de verwijzingen naar artikel 3.101 Bal zo aangepast dat deze geen betrekking heeft op buisleidingen met warmte en koude.

Onderdeel AV (artikel 5.4 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 5.3 Bkl bij dit besluit.

Onderdeel AW (artikel 5.5 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In artikel 5.5 was al geregeld dat de artikelen 5.7 en 5.11, eerste en tweede lid niet van toepassing zijn op het plaatsgebonden risico van een activiteit voor beperkt kwetsbare en kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties die een functionele binding hebben met een activiteit als bedoeld in bijlage VII. Het gaat dan bijvoorbeeld om een kantoorgebouw dat bij een risicoveroorzakend bedrijf hoort. Toegevoegd is dat de artikelen 5.7 en 5.11 ook niet van toepassing zijn als in het beperkt kwetsbare of kwetsbare gebouw of op de beperkt kwetsbare of kwetsbare locatie zelf een activiteit wordt verricht als bedoeld in bijlage VII is. Een industrie functie kan immers worden verricht in een beperkt kwetsbaar gebouw.

Onderdelen AX, BA, BB, BS en BV (artikelen 5.7, 5.10, 5.11 en 5.16, 5.30 en 5.34 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De getalsaanduiding van het risico wordt in deze artikelen in lijn gebracht met de schrijfwijze van artikel 2.14, tweede lid, van de wet, zoals gewijzigd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel AX (artikel 5.7 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Met het nieuwe tweede lid wordt het in de artikelen 3 van het Besluit externe veiligheid transportroutes en 13 van de Regeling basisnet geregelde voortgezet. In die artikelen was geregeld dat de regels over het plaatsgebonden risico's niet van toepassing zijn op binnenwateren, met uitzondering van zeevaartroutes, het Amsterdam-Rijnkanaal en het Lekkanaal. Dit betekent dat de regels over het plaatsgebonden risico, voor zover het gaat om binnenwateren die tot het basisnet

behoren, alleen betrekking hebben op zeevaartroutes, het Amsterdam-Rijnkanaal en het Lekkanaal.

In het derde lid, onder a, wordt het voorheen in artikel 3, vierde lid, van het Besluit externe veiligheid transportroutes geregelde voortgezet. Het is niet nodig om afstanden in acht te nemen op gronden die parallel aan een tunnel liggen, omdat de wanden en het dak van de tunnel de eventuele gevolgen van een incident voldoende beperken. Om dezelfde reden is in onderdeel b een uitzondering gemaakt voor het toelaten van bebouwing boven een tunnel waardoor het vervoer van brandbare gassen in bulkhoeveelheden en ontplofbare stoffen niet is toegestaan.

Onderdeel AY (artikel 5.8 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Aan artikel 5.8 zijn twee leden toegevoegd, waarmee artikel 3, tweede en derde lid, van het Besluit externe veiligheid transportroutes is omgezet. Dit is nodig totdat de afstanden voor het plaatsgebonden risico voor het basisnet geometrisch zijn begrensd.

In het derde lid wordt artikel 3, tweede lid, van het Besluit externe veiligheid transportroutes omgezet. Dit artikellid regelt dat geen nieuwe kwetsbare of zeer kwetsbare gebouwen boven de volle breedte van een basisnetroute mogen worden toegelaten, als de basisnetafstanden slechts een gedeelte van de basisnetroute beslaan. Dit betekent dat deze beperking van toepassing is als de afstand voor het plaatsgebonden risico bij wegen en hoofdspoorwegen groter is dan 0 meter. Ligt de afstand buiten de basisnetroute, dan moet die afstand op grond van artikel 5.8, eerste lid, onder b, Bkl in acht worden genomen. De achtergrond van de keuze om ook bij een afstand die binnen de breedte van een basisnetroute ligt de bebouwingsmogelijkheden voor nieuwe kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen te beperken, is dat het gedeeltelijk overbouwen van een basisnetroute onwenselijk is als het plaatsgebonden risico op die route groter is of kan zijn dan 1 op 1.000.000 per jaar. Modelmatig worden de risico's berekend vanuit één of meerdere uitstroompunten en vervolgens uitgedrukt in een afstand die wordt gemeten vanuit het midden van de route. Echter, de daadwerkelijke risicobron, te weten het vervoermiddel met de gevaarlijke stof, kan zich ook elders op de route bevinden. Indien gedeeltelijk overbouwen zou worden toegestaan bij bijvoorbeeld een autosnelweg, dan zou dat bij een veiligheidsafstand van enkele meters impliceren dat de buitenste rijstrook overbouwd mag worden, terwijl juist over de buitenste rijstrook het meeste vrachtverkeer en dus het meeste vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt.

Het vierde lid zet artikel 3, derde lid, van het Besluit externe veiligheid transportroutes om. Het artikellid bepaalt dat geen kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen boven een tunnel mogen worden toegelaten, als door die tunnel het vervoer van brandbare gassen in bulkhoeveelheden of ontplofbare stoffen is toegestaan. De afdekking van een tunnel is over het algemeen niet bestand tegen de gevolgen van een zware explosie. Het is daarom uit veiligheidsoptiek onverstandig om boven een dergelijke tunnel bebouwing met kwetsbare of zeer kwetsbare gebouwen toe te laten. Bij wegen gaat het om categorie A- en B-tunnels.

Onderdelen AZ, BM, CF, CI, CK, CP, CZ en DA (artikelen 5.9, 5.22, 5.57, 5.60, 5.65, 5.80, 5.93 en 5.94 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In de artikelen 5.9, 5.22, 5.57, 5.60, 5.65, 5.80, 5.93 en 5.94 Bkl werd gesproken van een drijvende woonfunctie. Bedoeld was om daarmee de oude situatie voort te zetten, waarin woonschepen en woonwagens een andere positie hebben dan andere woningen. Zo golden bijvoorbeeld op grond van de Wet geluidhinder en het Activiteitenbesluit geen geluidwaarden binnen woonschepen. Een drijvende woonfunctie kan echter ook een woning op het water zijn, die geen woonschip is. Deze woningen op het water staan voor de genoemde artikelen gelijk aan andere woningen en niet aan woonschepen. Om die reden is in bijlage I Bkl een woonschip gedefinieerd als "drijvende woonfunctie op een locatie die in het omgevingsplan is aangewezen als een ligplaats voor een woonschip" en wordt in de voornoemde artikelen gesproken van woonschepen in plaats van drijvende woonfuncties.

Onderdeel AZ (artikel 5.9, tweede lid, Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De toevoeging van bijlage VII, onder A, onder 1a (het tanken van LPG) aan het tweede lid, heeft te maken met een wijziging van het Bal waardoor voor het tanken van LPG niet langer een omgevingsvergunning is vereist. De activiteit 'tanken van LPG' is daarom in bijlage VII verplaatst van onderdeel B naar onderdeel A.

Onderdeel BC (artikel 5.11a Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Vooruitlopend op de geometrische begrenzing van het Basisnet zijn in artikel 5.11a enkele artikelen uit het Besluit externe veiligheid transportroutes en de Regeling basisnet omgezet. De toegevoegde leden zijn het equivalent van artikel 5.7, derde en vierde lid, en artikel 5.8, vierde lid, maar dan voor het rekening houden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico voor beperkt kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare locaties. Verwezen wordt naar de toelichting bij de wijziging van de artikelen 5.7 en 5.8 Bkl.

Onderdeel BD (artikel 5.12, vierde lid, Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Aan het vierde lid van artikel 5.12 is ter verduidelijking toegevoegd dat de begrenzing van een gifwolkaandachtsgebied door de afstand van 1,5 km, als de berekende afstand groter is dan 1,5 km, alleen geldt voor de toepassing van paragraaf 5.1.2.2. Voor de toepassing van andere delen van het Bkl, zoals de beoordelingsregels uit hoofdstuk 8, geldt de berekende afstand.

Onderdeel BE (artikel 5.13 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c, van de wet]

Het eerste lid, onder a, is aangepast in verband met wijzigingen in bijlage VII Bkl. Zie verder de toelichting bij de wijzigingen in die bijlage.

Onderdeel BG (artikel 5.15a (nieuw) Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, aanhef en onder c, van de wet]

Artikel 5.15 Bkl bepaalt dat, onverminderd het in artikel 5.14 bepaalde, rekening moet worden gehouden met het zogenaamde groepsrisico. Dit risico geeft de kans weer waarbij een groep van tien of meer personen tegelijkertijd om het leven komt door een ongeval bij een activiteit met externe veiligheidsrisico's.

Bij de modernisering van het omgevingsveiligheidsbeleid is het werken met het groepsrisico nieuw vormgegeven met aandachtsgebieden rond activiteiten met externe veiligheidsrisico's. Bij de invoering hiervan is het niet de bedoeling dat een onder het voormalige recht gemaakte afweging over het groepsrisico voor bestaande situaties opnieuw moet worden gemaakt (zie verder paragraaf 4.14.1 van het algemeen deel van deze toelichting).

Onderdeel BI (artikel 5.17 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 5.3 Bkl bij dit besluit.

Onderdeel BK (artikel 5.20 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In dit artikel zijn correcties aangebracht in het toepassingsbereik, via verwijzingen naar artikelen uit het Bal. In artikel 5.20 wordt verwezen naar de milieubelastende activiteit het opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik, terwijl het in de artikelen 5.23 en 5.24 alleen gaat om de vergunningplichtige milieubelastende activiteit.

Onderdeel BL (artikel 5.21) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Dit zijn wetstechnische wijzigingen in lijn met de aangepaste artikelen 4.1042 en 4.1051 Bal.

Onderdeel BN (artikel 5.23 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In dit artikel zijn correcties aangebracht in het toepassingsbereik, via verwijzingen naar artikelen uit het Bal. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel AZ.

Onderdeel BO (artikel 5.24 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In dit artikel zijn correcties aangebracht in het toepassingsbereik, via verwijzingen naar artikelen uit het Bal. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel AZ.

Onderdeel BP (artikel 5.26 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Voor een inhoudelijke toelichting bij de wijzigingen wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 5.3 Bkl.

Onderdeel BQ (artikel 5.27 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Dit zijn wetstechnische wijzigingen in lijn met het bij dit besluit aangepaste artikel 4.1051 Bal.

Onderdeel BS (artikel 5.30 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een technische wijziging die aansluit bij de bij ministeriële regeling gestelde regels.

Onderdelen BR en BU (artikelen 5.28 en 5.32 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In de artikelen 5.28 en 5.32 Bkl wordt voor het berekenen van de afstand voor het plaatsgebonden risico bij civiele en militaire explosieaandachtsgebieden, de verwijzing naar bij ministeriële regeling gestelde regels geschrapt. De afstand wordt bepaald in overeenstemming met de NATO Guidelines for the Storage of Military Ammunition and Explosives (AASTP-1). Daarnaast kunnen diverse documenten als hulpmiddel worden gebruikt, zoals de kennisdocumenten die in bijlage VI bij de Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik werden genoemd. Deze worden echter niet in de ministeriële regeling voorgeschreven, zodat de verwijzing kan vervallen.

Artikel 5.28, onder b, is aangepast om duidelijk te maken dat niet alleen de aandachtsgebieden geometrisch zijn begrensd, maar ook de opslaglocaties zelf.

Onderdeel BW (artikel 5.36 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De redactionele aanpassing van dit artikel vloeit voort uit het vervangen van de term afwijkactiviteit door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Het nieuwe onderdeel b voorziet in een uitbreiding van de eerbiediging van bestaande gevallen. Hieronder worden ook activiteiten gebracht die door een bestuursorgaan van het Rijk zijn toegestaan met een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op deze besluiten zijn niet alle instructieregels uit hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing, zo volgt uit de hoofdstukken 8 en 9 Bkl als gewijzigd bij dit besluit. De uitbreiding van de eerbiedigende werking in onderdeel b voorkomt dat de gemeente op grond van de paragrafen 5.1.3.2, 5.1.3.3, 5.1.3.4 of 5.1.3.5 activiteiten moet beëindigen, die eerder met een rijksprojectbesluit van een grondslag in het omgevingsplan zijn voorzien. Door ook de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van een bestuursorgaan van het Rijk onder de eerbiedigende werking te brengen, wordt voorkomen dat het omgevingsplan niet

met een dergelijke vergunning in overeenstemming kan worden gebracht wanneer dat op grond van artikel 4.17 van de wet is vereist. Voor een nadere toelichting op de uitbreiding van de eerbiedigende werking wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel BX (artikel 5.38 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijziging in het eerste lid hangt direct samen met een voorgenomen vernummering in artikel 2.20 van de wet via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Daarnaast is een tekstcorrectie in het tweede lid aangebracht.

Onderdeel BY (artikel 5.40 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijziging in dit artikel voorziet in een redactionele verduidelijking ten opzichte van de eerbiedigende werking zoals die is geregeld in artikel 5.36 Bkl. Waar bestemmingsplannen op het moment van inwerkingtreding van het Bkl bouwwerken toelaten, zullen deze – mede gelet op het verplichte overgangsrecht in artikel 3.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening – herbouw of verbouw zonder wijziging van het grondoppervlak van die bouwwerken al toestaan. Het is om die reden niet nodig in artikel 5.40 Bkl expliciet te bepalen dat de herbouw of verbouw van een bestaand bouwwerk is uitgezonderd van de bouwactiviteiten die in het kustfundament niet mogen worden toegelaten. Hiermee wordt inhoudelijk geen wijziging beoogd ten opzichte van de artikelen 2.3.1 en 2.3.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. De uitzondering voor het eenmalig uitbreiden van een bestaand bouwwerk met maximaal 10% van het grondoppervlak blijft in dat kader wel nodig en blijft bij de voorgestelde wijziging daarom gehandhaafd. Opgemerkt wordt dat hierbij onder een eenmalige uitbreiding van het grondoppervlak ook wordt verstaan de volledige of gedeeltelijke herbouw van een bestaand bouwwerk waarbij het grondoppervlak wordt vergroot, als het grondoppervlak van het bouwwerk ten opzichte van 30 december 2011 nog niet eerder is vergroot.

Onderdeel BZ (artikel 5.46 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze bepaling ziet op activiteiten die in beginsel niet buiten het rivierbed gelokaliseerd kunnen worden en die daarom – onder voorwaarden – in het stroomvoerend deel van het rivierbed kunnen worden toegelaten.⁴ De wijziging van het begrip 'functieverandering' in 'verandering van een gebruiksfunctie' in onderdeel I betreft het herstel van een omissie waarbij abusievelijk een andere terminologie was gebruikt dan gebruikelijk in dit besluit.

Onderdeel CA (artikel 5.51 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In artikel 5.51 is verduidelijkt dat niet alleen bij het toelaten van het gebruik van wegen, vaarwegen en spoorwegen, maar ook bij het toelaten van de aanleg of wijziging van dergelijke infrastructuur, de in het vierde lid bedoelde omgevingswaarden in acht moeten worden genomen.

Onderdeel CB (artikel 5.53 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In het eerste lid is de verwijzing naar het bepaalde in artikel 3.200 BaI verkort. Deze wijziging is op verschillende plekken in het Bkl doorgevoerd ter verbetering van de leesbaarheid. Deze technische wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen.

Het derde lid van artikel 5.53 beoogt om de bijdrage van meerdere activiteiten bij elkaar op te tellen en een zogenaamde salomitactiek te voorkomen. Het begrip gebruiksfunctie wordt gewijzigd in activiteiten omdat het begrip gebruiksfunctie hier een te beperkte werking heeft. Het begrip gebruiksfunctie zoals dat in het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt gehanteerd en in dat

---

⁴ Zie verder Stb. 2018, 292, p. 698.

besluit bepalend is voor de technische eisen die aan (een onderdeel van) een bouwwerk worden gesteld is in deze bepaling te beperkt. Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat de instructieregel ziet op activiteiten in brede zin waaronder ook veranderingen van gebruiksfuncties van gebouwen kunnen worden verstaan.

Onderdeel CC (artikel 5.54 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Dit onderdeel regelt in welke gevallen van de aanleg of wijziging van een spoorwegemplacement geen beoordeling van de gevolgen voor de luchtkwaliteit is vereist. Voor die gevallen is namelijk duidelijk dat deze wijziging niet in betekenende mate (NIBM) zal bijdragen aan een verhoogde concentratie van stikstofdioxide en PM₁₀. Deze wijziging is onderdeel van de inbouw van de regeling rond de spoorwegemplacementen. Het is een voortzetting van voorschrift 1A.2 van Bijlage 1a bij de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen). Voor een nadere toelichting van de regeling rond de spoorwegemplacementen wordt verwezen naar paragraaf 4.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdelen CD en CE (artikelen 5.55 en 5.56 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Het tweede lid van artikel 5.56 wordt aangepast om aan te geven dat woonwagens en woonschepen geluidgevoelige gebouwen zijn, ondanks het gegeven dat deze gebouwen op grond van artikel 5.57, tweede lid, geen geluidgevoelige ruimten hebben.

Onderdelen CG en CQ (artikelen 5.58 en 5.82 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Met de artikelen 5.58 en 5.82 Bkl is beoogd om zoveel mogelijk een gelijkwaardig beschermingsniveau te verkrijgen als voor de inwerkingtreding van dit besluit, door geluid- en trillingwaarden te koppelen aan vergelijkbare (combinaties van) activiteiten. Daarbij is met onderdeel a aangesloten bij de activiteiten uit het Bal: als sprake is van een activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 Bal, is dit ook een activiteit waarvoor de geluid- en trillingwaarden gelden. Doorgaans zal een activiteit uit hoofdstuk 3 Bal ook samenvallen met een activiteit of combinatie van activiteiten waarvoor voor de inwerkingtreding van dit besluit de geluidwaarden golden.

Voor de activiteiten uit afdeling 3.2 Bal is dit anders. Dit zijn activiteiten die bedrijfstakken overstijgen, zoals een stookinstallatie of een opslagtank voor gassen. Deze activiteiten worden meestal verricht in combinatie met andere activiteiten. De toepassing van de artikelen 5.58, onder a, en 5.82, onder a, Bkl zoals die luiden, zou met zich brengen dat deze activiteiten voor het toepassen van de geluid- en trillingregels uit de paragrafen 5.1.4.2 en 5.1.4.4 Bkl elk als één activiteit moeten worden beschouwd, zodat bijvoorbeeld een horecabedrijf en de stookinstallatie die daar deel van uitmaakt als afzonderlijke activiteiten moeten worden beschouwd. Omdat dit niet wenselijk is, is onderdeel a van de artikelen 5.58 en 5.82 Bkl zo aangepast dat de bedrijfstak-overstijgende activiteiten uit afdeling 3.2 Bal niet als één activiteit hoeven te worden beschouwd. Dit betekent dat onderdeel b op deze activiteiten van toepassing is, zodat ze onder voorwaarden als één activiteit kunnen worden beschouwd met andere activiteiten waarmee ze op één locatie worden verricht.

Onderdeel CH (artikel 5.59 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het kan voorkomen dat een gemeente, om ervoor te zorgen dat het geluid aanvaardbaar is, waarden wil stellen voor geluid dat niet onder de werking van de paragrafen 5.1.4.2.2 en 5.1.4.2.3 valt. Met de toevoeging van het derde lid wordt verduidelijkt dat het geluid ook dan volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels wordt bepaald. Het gaat bijvoorbeeld om het geluid door

activiteiten die in hoofdzaak in de openbare buitenruimte worden verricht of geluid dat niet representatief is voor een activiteit.

Onderdelen CJ en CO (artikelen 5.63 en 5.79 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De paragrafen 5.1.4.2 en 5.1.4.4 Bkl vereisen dat gemeenten in het omgevingsplan regels opnemen die waarborgen dat het geluid en de trillingen van een in het omgevingsplan toegelaten activiteit op een gevoelig gebouw aanvaardbaar zijn. De regels over geluid en trillingen in het Bkl zijn van toepassing op 'activiteiten, anders dan het wonen'. Het gaat daarbij om aan locaties toegedeelde functies, zodat niet alle activiteiten in de openbare buitenruimte onder de instructieregels komen te vallen. De instructieregels zien bijvoorbeeld niet op bouw- en onderhoudswerkzaamheden, inzameling van afvalstoffen of voertuigen met omroepinstallaties. Met de wijzigingen in artikel 5.55, en artikel 5.79, eerste lid, is dat nog verduidelijkt. De instructieregels zien wel op activiteiten in de openbare buitenruimte die als functie aan een locatie worden toegedeeld, zoals verblijfsrecreatie, evenementen, ambulante handel en parkeren. Daarnaast zien ze op evenementen op andere locaties dan de openbare buitenruimte, bijvoorbeeld evenementen op landbouwgronden of een bedrijventerrein. Het is echter bij nader inzien vanuit het oogpunt van bestuurslasten niet wenselijk dat alle regels over geluid en geur, waaronder de standaard- en grenswaarden, op deze activiteiten en evenementen van toepassing zijn. Gemeenten zouden steeds weer moeten motiveren waarom hogere waarden of andere regels dan waarden worden gesteld, met steeds vergelijkbare motiveringen, namelijk dat het om eenmalige of kortdurende activiteiten gaat. Onder het voor inwerkingtreding van de Omgevingswet geldende recht vielen deze activiteiten merendeels buiten het bereik van de rijksregels in het Activiteitenbesluit milieubeheer. In dit licht worden ze alsnog uitgesloten van het toepassingsbereik van de standaardwaarden en grenswaarden. De eis dat het omgevingsplan erin voorziet dat het geluid en de trillingen aanvaardbaar zijn, is wel van toepassing. Die norm vloeit voort uit de onder de Wet ruimtelijke ordening ontwikkelde jurisprudentie over een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en geldt ook voor tijdelijk toegelaten activiteiten. De gemeente zal zelf moeten beoordelen of het geluid en de trillingen van deze activiteiten aanvaardbaar zijn zonder enige regulering, of volstaan wordt met een specifieke zorgplicht, of dat meer uitgewerkte regels nodig zijn zoals immissiewaarden, emissiewaarden of venstertijden.

Artikel 5.63, tweede lid, onder b, en artikel 5.79, tweede lid, onder b, onder 3°, gaan over evenementen, anders dan op een locatie voor evenementen en, bij artikel 5.63, anders dan festiviteiten als bedoeld in artikel 5.68. Een locatie voor evenementen is een locatie waar de kernactiviteit het houden van evenementen is, bijvoorbeeld een concertzaal of een speciaal voor evenementen ingericht niet-openbaar terrein. Festiviteiten als bedoeld in artikel 5.68 vallen ook niet onder artikel 5.63, onder d. Dit zijn festiviteiten die plaatsvinden bij een activiteit waarop paragraaf 5.1.4.2.2 van toepassing is. Een festiviteit kan dus ook plaatsvinden bij een locatie voor evenementen.

Onder artikel 5.63, tweede lid, onder b, en 5.79, tweede lid, onder b, onder 3°, vallen bijvoorbeeld een festival op een weiland of een niet-openbaar veld of een feest in een leegstaand bedrijfspand. Opgemerkt wordt nog dat de term evenement hier bedoeld is in zijn betekenis volgens het algemene spraakgebruik (Van Dale omschrijft het als: publieke gebeurtenis, met name op gebied van kunst of sport). Dat kan afwijken van begripsbepalingen die gemeenten nu soms hanteren. Gemeenten houden wel ruimte om het begrip in hun eigen regelgeving nader in te vullen en eventueel te definiëren. Evenementen die hoofdzakelijk in de openbare buitenruimte worden gehouden, vallen al op grond van artikel 5.63, tweede lid, onder a, en artikel 5.79, tweede lid, onder b, onder 2°, onder de uitzondering op het toepassingsbereik.

Anders dan in het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt er geen uitzondering gemaakt voor kloggelui ter gelegenheid van godsdienstige en levensbeschouwelijke plechtigheden en lijkplechtigheden en oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging. Dit betekent dat de standaard- en grenswaarden uit paragraaf 5.1.4.2.2 van toepassing zijn op deze activiteiten. Gemeenten zijn bij het toepassen van de instructieregels gebonden aan artikel 10 van

de Wet openbare manifestaties. Daarin is bepaald dat klokgelui ter gelegenheid van godsdienstige en levensbeschouwelijke plechtigheden en lijkplechtigheden en oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, zijn toegestaan en dat de gemeenteraad bevoegd is om regels te stellen over de duur en het geluidsniveau. Daarnaast geldt artikel 5.59 Bkl, waarin bepaald is dat in het omgevingsplan rekening gehouden moet worden met het geluid van activiteiten en dat het omgevingsplan erin voorziet dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is.

Geluidregels in het omgevingsplan dienen ter bescherming van de gezondheid. In beginsel zal een gemeente een beperking niet kunnen onderbouwen door te stellen dat het geluid van godsdienstige en levensbeschouwelijke plechtigheden en lijkplechtigheden, die meestentijds overdag plaatsvinden en bovendien in tijd begrensd zijn, negatieve gevolgen heeft voor de gezondheid van omwonenden. Mocht dat incidenteel wel het geval zijn, dan kan de gemeente het reguleren met inachtneming van artikel 10 van de Wet openbare manifestaties en artikel 6 van de Grondwet, die de vrijheid van godsdienst beschermen. Dat betekent dat gemeenten ervoor moeten waken dat geluidsregels niet gaan functioneren als grondrechtenbeperking. Het geluid mag niet sterker aan banden worden gelegd dan met het oog op het voorkomen of beperken van geluidhinder noodzakelijk is te achten.

De uitzondering uit het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt overigens wel overgenomen in de bruidsschat. Als de gemeenteraad bij het vaststellen van het nieuwe deel van het omgevingsplan oordeelt dat dit geluid zonder nadere regulering aanvaardbaar is, kan de uitzondering met toepassing van artikel 5.70 Bkl worden gehandhaafd in het omgevingsplan. Als de gemeenteraad al eerder heeft geoordeeld dat dit geluid niet aanvaardbaar is en daarover regels zijn gesteld bij verordening, dan kunnen die regels met toepassing van artikel 5.71 Bkl overgenomen worden in het nieuwe deel van omgevingsplan. Waar nodig kan de gemeente gebruik maken van de standaardwaarden in artikel 5.65 Bkl of een hogere waarde vaststellen zoals bepaald in artikel 5.66 Bkl. Bij het gebruik van hogere waarden zijn de grenswaarden binnen geluidgevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen niet van toepassing. Voorbeelden van gevallen die mogelijk regulering met waarden kunnen vergen zijn versterkt geluid dat naar buiten treedt op het moment dat ramen en deuren van een kerk open staan, of geluid afkomstig van godsdienstige bijeenkomsten in een multifunctionele ruimte in een gebouw waar ook woonappartementen zijn. Dit zijn echter uitzonderingen. De motiveringslasten voor de gemeente kunnen daardoor klein blijven en het heeft geen meerwaarde om ook deze activiteit toe te voegen aan de uitzonderingen in het Bkl.

Tot slot is aan artikel 6.63 toegevoegd dat paragraaf 5.1.4.2.2 niet van toepassing is op geluid dat niet representatief is voor een activiteit. Het gaat daarbij om uitzonderlijke bedrijfssituaties. Het is aan het oordeel van het bevoegd gezag wat een uitzonderlijke bedrijfssituatie is. Als richtlijn kan gehanteerd worden dat geluid door gebeurtenissen die niet vaker dan 12x per jaar voorkomen gedurende maximaal een dag, avond of nachtperiode, niet representatief zijn voor de activiteit. Hiermee wordt – grofweg – de situatie uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Handleiding meten en rekenen industrielawaai voortgezet dat incidentele bedrijfssituaties niet worden meegenomen bij het bepalen van het geluid. De uitzonderlijke bedrijfssituatie omvat ook de activiteiten die voorheen in de Handleiding industrielawaai en vergunningverlening als ‘regelmatige afwijkingen van de representatieve bedrijfssituatie’ werden aangeduid. Anders dan paragraaf 5.1.4.2.2 (geluid voor niet-specifieke activiteiten), is paragraaf 5.1.4.2.1 (algemeen) wel van toepassing op geluid dat niet representatief is voor een activiteit. Dat betekent dat het omgevingsplan er op grond van artikel 5.59 in moet voorzien dat ook het niet-representatieve geluid aanvaardbaar is. Het bevoegd gezag kan zonedig bijvoorbeeld waarden verbinden aan het geluid dat niet representatief is of er andere regels aan verbinden, bijvoorbeeld over tijdstippen en werkwijzen voor de gebeurtenissen die het niet-representatieve geluid veroorzaken.

Onderdeel CK (artikel 5.65 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Door de toevoeging van een serviceverwijzing voor het bepalen van het het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen aan artikel 5.59, kan de serviceverwijzing in artikel 5.65 vervallen.

Onderdeel CL (artikel 5.73 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In artikel 5.73, eerste lid, onder b, Bkl, is bepaald dat de waarden die het omgevingsplan bevat voor geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen of in geluidgevoelige ruimten, niet van toepassing zijn op onversterkt menselijk stemgeluid. Met deze wijziging is deze uitzondering beperkt tot menselijk stemgeluid dat geen muziekgeluid is en niet vermengd is met muziekgeluid. Onversterkt menselijk stemgeluid gaat vaak samen met versterkt of onversterkt muziekgeluid, waarbij de hinder wordt veroorzaakt door de combinatie van beide. Daarbij zal het apart meten van muziekgeluid vaak onmogelijk zijn als het stemgeluid buiten toetsing moet blijven. Van muziekgeluid is sprake als het muziekkarakter op het beoordelingspunt duidelijk waarneembaar is. Verder is het niet nodig en ook niet redelijk om onversterkte vocale muziek buiten de normering te houden terwijl de hinder daarvan niet anders is dan die van versterkt muziekgeluid. Dat betekent dat ook het muziekgeluid van een zanger of koor, versterkt of onversterkt, moet worden betrokken bij het meten van het geluid.

Onderdeel CM (artikel 5.74 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om technische wijzigingen in lijn met de formulering in het Bal. Daarnaast is het vierde lid verwijderd. Door de toevoeging van een serviceverwijzing voor het bepalen van het het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen aan artikel 5.59, kan de serviceverwijzing in artikel 5.65 vervallen.

Onderdeel CN (artikel 5.76 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Omdat combinaties van civiele schietbanen en militaire schietbanen of springterreinen niet voorkomen, wordt onderdeel c van het eerste lid van artikel 5.76 geschrapt en worden in dat artikel (en artikel 8.19) in verband daarmee enkele wetstechnische aanpassingen gedaan. Het komt voor dat militaire schietbanen civiele medegebruikers hebben, maar dat doet niet af aan het feit dat het om een militaire schietbaan gaat. Ten overvloede wordt opgemerkt dat de artikelen wel van toepassing zijn op een combinatie van militaire schietbanen en militaire springterreinen. Ook is in beide artikelen een gebouw zonder afdekking veranderd in een gebouw zonder gesloten afdekking. De artikelen zijn ook van toepassing op schietbanen met een afdekking die niet geheel gesloten is.

Tot slot is het vijfde lid verwijderd. Door de toevoeging van een serviceverwijzing voor het bepalen van het het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen aan artikel 5.59, kan de serviceverwijzing in artikel 5.65 vervallen.

Onderdeel CO (artikel 5.79 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel CP (artikel 5.80 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Per abuis was het eerste lid niet genummerd. Deze omissie is hersteld.

Onderdeel CR (artikel 5.86 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijzigingen in dit artikel komen voort uit wijziging van artikel 5.87 en toevoeging van het nieuwe artikel 5.87a. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichtingen bij de

artikelen 5.87 en 5.87a.

Onderdeel CS (artikel 5.87 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In het algemeen veroorzaakt een activiteit ofwel continue trillingen ofwel herhaald voorkomende trillingen. Met de wijzigingen is beoogd te verduidelijken dat een aparte beoordeling nodig is voor enerzijds de continue trillingen en anderzijds de herhaald voorkomende trillingen en de verhouding tussen de verschillende standaardwaarden te preciseren. In verband met de leesbaarheid is de reikwijdte van artikel 5.87 beperkt tot continue trillingen. De bepalingen over standaardwaarden voor herhaald voorkomende trillingen zijn verplaatst naar het nieuwe artikel 5.87a.

Over de verhouding tussen de standaardwaarde A_1 enerzijds en standaardwaarden A_2 en A_3 anderzijds het volgende. Bij de continue trillingen moet in eerste instantie worden voldaan aan waarde A_1 voor wat betreft het maximaal optredende trillingniveau (uitgedrukt als trillingssterkte $V_{\max}$). Als daar niet aan kan worden voldaan, mag het maximaal optredende trillingniveau weliswaar hoger zijn dan waarde A_1 , namelijk A_2 , maar dan moet het gemiddelde trillingniveau (uitgedrukt als trillingssterkte V_{per}) wel onder een bepaalde waarde (A_3) blijven.

Deze systematiek is een voortzetting van die onder het voorheen geldende recht. In artikel 2.23 van het Activiteitenbesluit milieubeheer werd verwezen naar tabel 2 van de Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B. Dat is de richtlijn *Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen*, deel B «Hinder voor personen in gebouwen» van de Stichting Bouwresearch Rotterdam. De waarden voor continue trillingen zijn ontleend aan tabel 2 van deze richtlijn.

De gemeenteraad neemt de standaardwaarden als waarden in het omgevingsplan op. Degene die de activiteit verricht waardoor continue trillingen worden veroorzaakt, heeft dus de keuze tussen voldoen aan de waarden onder A_1 , of aan de waarden onder A_2 én A_3 zoals opgenomen in het omgevingsplan.

Onderdeel CT (artikel 5.87a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De standaardwaarden voor herhaald voorkomende trillingen stonden in artikel 5.87 Bkl. Voor de leesbaarheid is in dit besluit ervoor gekozen deze bepalingen op te nemen in een nieuw artikel als het gaat om herhaald voorkomende trillingen.

Over de verhouding tussen de standaardwaarde A_1 enerzijds en standaardwaarden A_2 en A_3 anderzijds het volgende. Bij de herhaald voorkomende trillingen moet in eerste instantie worden voldaan aan A_1 voor wat betreft het maximaal optredende trillingniveau (de trillingssterkte $V_{\max}$). Als daar niet aan kan worden voldaan, mag het maximaal optredende trillingniveau weliswaar hoger zijn dan waarde A_1 , namelijk A_2 , maar dan moet het gemiddelde trillingniveau (uitgedrukt als trillingssterkte V_{per}) wel onder een bepaalde waarde (A_3) blijven.

Deze regeling voor herhaald voorkomende trillingen is al opgenomen in het Bkl, maar niet in het voorheen geldende recht. In artikel 2.23 van het Activiteitenbesluit milieubeheer werd alleen verwezen naar tabel 2 van de Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B. Dat is de richtlijn *Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen*, deel B «Hinder voor personen in gebouwen» van de Stichting Bouwresearch Rotterdam. De waarden voor herhaald voorkomende trillingen zijn ontleend aan tabel 3 van de Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B.

De gemeenteraad neemt de standaardwaarden als waarden in het omgevingsplan op. Degene die de activiteit verricht waardoor de herhaald voorkomende trillingen worden veroorzaakt, heeft dus de keuze tussen voldoen aan de waarden onder A_1 , of aan de waarden onder A_2 én A_3 zoals opgenomen in het omgevingsplan.

Onderdelen CU en CV (artikelen 5.88 en 5.89 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijzigingen in deze artikelen betreffen vernummeringen naar aanleiding van het wijzigen van

artikel 5.87 en het toevoegen van het nieuwe artikel 5.87a. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichtingen bij de artikelen 5.87 en 5.87a.

Onderdeel CW (§ 5.1.4.4a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze paragraaf wordt nieuw ingevoegd, als voortzetting van de regeling zoals opgenomen in artikel 3.14, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer. Deze artikelen waren, anders dan vergelijkbare regels voor geur, geluid en trillingen, nog niet omgezet naar het Bkl. Er bestaat echter wel behoefte aan een indicatie van aanvaardbaarheid van slagschaduw door windturbines. In paragraaf 4.8 van het algemene deel van de nota van toelichting wordt hier nader op ingegaan.

Artikel 5.89a (nieuw) Bkl

Eerste lid

Paragraaf 5.1.4.4a is van toepassing op de slagschaduw in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw door een windturbine met een rotordiameter van 2 meter of meer als bedoeld in artikel 3.11 Bal. De instructieregels gelden zowel bij het toelaten van de windturbine als bij het toelaten van slagschaduwgevoelige gebouwen.

Een slagschaduwgevoelig gebouw is een gebouw als bedoeld in artikel 5.89b. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Tweede lid

In dit lid is geregeld dat paragraaf 5.1.4.4a, met uitzondering van artikel 5.89c, niet van toepassing is op slagschaduwgevoelige gebouwen waarin slagschaduw wordt veroorzaakt, die in het omgevingsplan voor een periode van niet meer dan 10 jaar zijn toegelaten. Deze tijdelijkheid moet expliciet in het omgevingsplan of in de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn vastgelegd. Het kan daarbij zowel gaan om een slagschaduwgevoelig gebouw dat tijdelijk slagschaduwgevoelig is (bijvoorbeeld huisvesting in een kantoor of hotel) als om een tijdelijk gebouw.

Op tijdelijk toegelaten slagschaduwgevoelige gebouwen is artikel 5.89c dus wel van toepassing. Dat betekent dat in het omgevingsplan rekening moet worden gehouden met de slagschaduw in verblijfsruimten van deze slagschaduwgevoelige gebouwen en dat deze aanvaardbaar moet zijn. Dit geldt ook voor tijdelijke slagschaduwgevoelige gebouwen die functioneel verbonden zijn of waren met de windturbine.

Artikel 5.89b (nieuw) Bkl

Eerste lid

In dit lid is aangegeven wat slagschaduwgevoelige gebouwen zijn. De terminologie sluit aan bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Een gebouw of een deel van een gebouw met een andere functie dan de functies genoemd in dit lid, is geen slagschaduwgevoelig gebouw.

Aangezien de onderdelen a, b, c en d van dit lid inhoudelijk overeenkomen met artikel 5.56, eerste lid, onder a, b, c en d, Bkl, wordt voor een verdere toelichting verwezen naar de uitgebreide toelichting op artikel 5.56, eerste lid, Bkl (Stb. 2018, 292, p. 709 tot en met 711).

Tweede lid

Dit lid bepaalt dat de regels van paragraaf 5.1.4.4a ook gelden voor in het omgevingsplan aangewezen locaties waar nog geen slagschaduwgevoelig gebouw aanwezig is, maar wel een slagschaduwgevoelig gebouw mag worden gebouwd op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Ook geprojecteerde gebouwen zijn dus slagschaduwgevoelig. Dit is een logisch voortvloeisel van de samenhangende benadering van ruimtelijke ontwikkelingen en slagschaduw in het omgevingsplan.

Bij geprojecteerde slagschaduwgevoelige gebouwen kan de gemeenteraad ervoor kiezen om een norm vast te stellen in het omgevingsplan die pas van toepassing is als aan een bepaalde conditie is voldaan. Zo wordt in voorkomend geval voorkomen dat bij een windturbine maatregelen moeten worden getroffen voor bijvoorbeeld een woning die nog niet gerealiseerd is. Wanneer de woning gerealiseerd wordt, moet alsnog in verblijfsruimten van die woning sprake zijn van een aanvaardbare slagschaduw, wat betekent dat er zo nodig alsnog maatregelen nodig zijn aan of bij de woning dan wel aan de windturbine. Het is raadzaam om hierover tijdig in overleg te gaan, zodat geen investeringen of uitbreidingen plaatsvinden die later tot knelpunten leiden.

Artikel 5.89c (nieuw) Bkl

In dit artikel is geregeld dat in een omgevingsplan rekening gehouden moet worden met de slagschaduw in de verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw door een windturbine en dat een omgevingsplan erin moet voorzien dat de slagschaduw door een windturbine in de verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw aanvaardbaar is. De toepassing van dit artikel is vergelijkbaar met artikel 5.59 Bkl, dat het equivalent van dit artikel is voor geluid.

Voor zowel slagschaduw als voor geluid geldt in de eerste plaats dat rekening moet worden gehouden met de slagschaduw respectievelijk het geluid. Dit is bepaald in artikel 5.89c, eerste lid, respectievelijk in artikel 5.59, eerste lid, Bkl. Het betreft een nadere, expliciete regeling van een plicht die al uit de wet volgt, namelijk dat het omgevingsplan in ieder geval de regels bevat met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Voor een uitgebreide toelichting op de werking van deze regeling wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.59, eerste lid, Bkl (Stb. 2018, 292, p. 713).

In de tweede plaats geldt dat de slagschaduw in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw aanvaardbaar moet zijn. Deze bepaling, opgenomen in het tweede lid, is vergelijkbaar met artikel 5.59, tweede lid, Bkl, dat op geluid ziet. Dit codificeert de in de jurisprudentie ontwikkelde norm 'aanvaardbaar woon- en leefklimaat'. Voor een uitgebreide toelichting op de werking van deze regeling wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.59, tweede lid, Bkl (Stb. 2018, 292, p. 713 en 714).

In bijlage I Bkl is de begripsomschrijving van verblijfsruimte opgenomen: verblijfsruimte als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Bij een verblijfsruimte kan worden gedacht aan een woonkamer, een eetkamer en -bij bijvoorbeeld een verzorgingstehuis of ziekenhuis- aan een recreatieruimte. In ruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw die geen verblijfsruimten zijn, zoals een badruimte, hoeft niet te worden voldaan aan het vereiste dat de slagschaduw aanvaardbaar is. Dit is een precisering van de regeling zoals opgenomen in artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer, waar de norm voor het voorkomen of beperken van slagschaduw geldt voor zover zich in de door slagschaduw getroffen gevel ramen bevinden, zonder rekening te houden met het gebruik van de ruimten daarachter.

Slagschaduw binnen een gebouw kan logischerwijs alleen optreden als er een raam is aan de kant waar de slagschaduw op de gevel valt. Als er aan de kant van de woning of ander slagschaduwgevoelig gebouw géén ramen zijn ('blinde gevel') of door de woningbezitter andere relevante bouwkundige maatregelen zijn getroffen die slagschaduw binnen de woning voorkomen, dan voldoet het gebouw voor de slagschaduw dus op voorhand aan de norm voor slagschaduw.

Artikel 5.89d (nieuw) Bkl

Dit artikel bepaalt dat de regels die in het omgevingsplan worden opgenomen ter uitvoering van paragraaf 5.1.4.4a, niet zien op slagschaduw in slagschaduwgevoelige gebouwen die functioneel verbonden zijn met een windturbine. Onder het huidige recht worden gevoelige gebouwen en locaties die onderdeel uitmaakten van een inrichting omdat sprake was van technische, organisatorische of functionele bindingen, niet beschermd tegen de emissies van diezelfde inrichting. Ook onder het nieuwe stelsel gelden de immissienormen niet voor slagschaduwgevoelige gebouwen die functioneel verbonden zijn met een windturbine. Een slagschaduwgevoelig gebouw dat functioneel verbonden is met een windturbine is op een locatie aanwezig vanwege de windturbine. Daarbij moet sprake zijn van een reële en voldoende binding tussen het slagschaduwgevoelig gebouw en de windturbine. In het kader van een windturbinepark valt daarbij bijvoorbeeld te denken aan een bedrijfswoning bij een windturbinepark van waaruit het technische beheer over de windturbines wordt uitgevoerd en van waaruit toezicht wordt gehouden op de goede werking van een windturbinepark. Ook kan sprake zijn van windturbines die ondersteunend zijn aan bedrijfsactiviteiten die vanuit een woning tezamen met andere bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd, zoals bij agrarische bedrijfswoningen.

Of er sprake is van een functionele binding, is een feitelijke constatering en moet worden beoordeeld naar de omstandigheden van het geval. Het is daarom niet nodig dat functioneel verbonden slagschaduwgevoelige gebouwen afzonderlijk in het omgevingsplan worden aangewezen.

Voor een toelichting op het begrip functionele verbondenheid wordt verder verwezen naar paragraaf 8.1.3, onder «Functioneel verbonden en functioneel ondersteunende gebouwen en locaties», van het algemeen deel van de toelichting bij het Bkl (Staatblad 2018, 292, p. 317 en 318).

Artikel 5.89e (nieuw) Bkl

In een omgevingsplan kan worden bepaald dat een slagschaduwgevoelig gebouw dat voorheen functioneel verbonden was met een windturbine, niet wordt beschermd tegen de slagschaduw door die windturbine. Dat is alleen mogelijk voor zover het gaat om de slagschaduw van een windturbine, die bij een agrarisch bedrijf of een bedrijf op een bedrijventerrein hoort. Dat deze mogelijkheid zich beperkt tot agrarische bedrijven en bedrijven op een bedrijventerrein, is in lijn met de bij de totstandkoming van het Bkl gemaakte beleidskeuze; voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.3.8, onder «Voormalige bedrijfswoningen», van het algemeen deel van de toelichting bij het Bkl (Stb 2018, 292, p. 234 tot en met 236) en paragraaf 8.1.3 onder «Functioneel verbonden en functioneel ondersteunende gebouwen en locaties», van het algemeen deel van de toelichting bij het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 317 en 318).

Voor slagschaduw in slagschaduwgevoelige gebouwen door windturbines ziet de regeling voor voormalige functionele binding op twee situaties.

Ten eerste de situatie dat het slagschaduwgevoelige gebouw, bijvoorbeeld een bedrijfswoning, administratief wordt afgesplitst van het agrarische bedrijf of het bedrijventerrein met de windturbine. De windturbine blijft bij het agrarische bedrijf of het bedrijf op het bedrijventerrein horen.

Ten tweede de situatie dat de windturbine wordt losgekoppeld van het agrarische bedrijf of het bedrijf op het bedrijventerrein met het slagschaduwgevoelige gebouw. Het slagschaduwgevoelige gebouw hoort nog bij het agrarische bedrijf of het bedrijf op het bedrijventerrein, maar heeft geen functionele binding meer met de windturbine.

In beide gevallen biedt artikel 5.89e aan gemeenten de mogelijkheid om het slagschaduwgevoelige gebouw (nog steeds) niet te beschermen tegen de slagschaduw van de windturbine.

Net als in artikel 5.89d geldt ook hier dat het oordeel dat er sprake is geweest van een functionele binding, een feitelijke constatering is. De aanwijzing van een voormalige bedrijfswoning waarvoor de bescherming is uitgesloten, gebeurt op individuele basis na een belangenafweging. De slagschaduwgevoelige gebouwen die voorheen functioneel verbonden waren met de windturbine (direct of indirect), worden dus ieder afzonderlijk in het omgevingsplan aangewezen.

Zoals aangegeven beperkt de werkingssfeer van dit artikel zich tot de slagschaduw van een windturbine, die bij een agrarisch bedrijf of een bedrijf op een bedrijventerrein hoort. Voor wat betreft activiteiten in de agrarische sector gaat het om het houden van landbouwhuisdieren (waaronder ook verstaan wordt het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens), het telen van gewassen in kassen, het telen van gewassen in de open lucht en het behandelen van gewassen direct voor of na de teelt, het telen van gewassen in gebouwen, het opslaan van stoffen en het onderhouden en reinigen van voertuigen en werktuigen voor agrarisch loonwerk voor derden, het onderhouden van werktuigen en apparatuur voor agrarische activiteiten voor derden, voor verhuur of voor renovatie en het kweken van consumptievis en ongewervelde waterdieren, en het telen van waterplanten en een bedrijf voor mestbehandeling (artikelen 3.200, 3.205, 3.208, 3.211, 3.215, 3.218, 3.221 en 3.225 Bal).

Opgemerkt wordt dat bij de vergelijkbare bepalingen voor geluid, trillingen en geur in het Bkl (de artikelen 5.62, 5.85 en 5.96) in onderdeel c een activiteit de horecasector ook genoemd wordt. In artikel 5.89e komt dit niet terug, omdat niet verwacht wordt dat in de praktijk de situatie voorkomt waarin sprake is van een slagschaduwgevoelig gebouw bij een horecabedrijf met windturbine.

Artikel 5.89f (nieuw) Bkl

Eerste lid

In dit lid wordt bepaald wanneer de slagschaduw door een windturbine in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw in ieder geval aanvaardbaar is, als richtinggevend criterium. Dit als voortzetting van artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer. Anders dan de Activiteitenregeling milieubeheer is er in dit besluit voor gekozen om gemeenten de mogelijkheid te bieden om in het omgevingsplan (meerdere) maatregelen op te nemen waarmee slagschaduw op een aanvaardbaar niveau kan worden gehouden of eventueel geheel kan worden voorkomen. De Activiteitenregeling milieubeheer biedt alleen de mogelijkheid om de windturbine (automatisch) stil te zetten om bewoners tegen een teveel aan slagschaduw te beschermen.

Met dit besluit kan de gemeente echter ook op een andere wijze invulling geven aan de aanvaardbaarheidseis van artikel 5.89c, tweede lid, bijvoorbeeld door te borgen dat bepaalde voorzieningen worden getroffen die slagschaduw in de verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw voorkomen. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan het zodanig ruimtelijk situeren van een woning dat zich geen raam van een verblijfsruimte bevindt aan de kant van de woning waar de slagschaduw op de gevel valt.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt hoe de afstand tussen de windturbine en het slagschaduwgevoelige gebouw moet worden bepaald. Dit lid geldt zowel in het geval dat de windturbine wordt gebouwd in een gebied waar al slagschaduwgevoelige gebouwen aanwezig zijn, als in het geval er nieuwe slagschaduwgevoelige gebouwen worden gebouwd bij een al aanwezige windturbine in een gebied met een straal van maximaal 12 maal de rotordiameter van de windturbine.

In de praktijk geldt voor de berekening in het geval de hoogte van de windturbine bekend is, voor de ashoogte de feitelijke hoogte. In het geval de hoogte van de windturbine nog niet bekend is, wordt de ashoogte die op grond het omgevingsplan mogelijk is, als uitgangspunt genomen.

Voor het slagschaduwgevoelige gebouw wordt conform de bestaande praktijk uitgegaan van de feitelijk aanwezige gevel. Als het gebouw nog niet is gebouwd, wordt uitgegaan van de locatie waar een gevel mag komen. Een slagschaduwgevoelig gebouw is immers volgens artikel 5.89b, derde lid, ook een gebouw dat mag worden gebouwd, maar nog niet feitelijk aanwezig is. Voor een woonschip of woonwagen gaat het om de begrenzing van de locatie, in verband met de verplaatsbaarheid van woonschepen en woonwagens. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat de uiteindelijke bescherming tegen slagschaduw altijd geldt voor de slagschaduw in verblijfsruimten van een slagschaduwgevoelig gebouw.

Onderdeel CY (artikel 5.91 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In het derde lid is het woord 'gerealiseerd' vervangen door 'gebouwd', om aan te sluiten bij vergelijkbare artikelen in het Bkl.

Onderdeel DA (artikel 5.94 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In het eerste lid, onder b, wordt gesproken van een nieuw te bouwen geurgevoelige gebouw in plaats van een geurgevoelig gebouw dat nog niet is gebouwd, om aan te sluiten bij vergelijkbare artikelen in het Bkl.

Onderdelen DB en DC (artikelen 5.95 en 5.96 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In de paragrafen 5.1.4.6.3 en 5.1.4.6.4 van het Bkl zijn afstanden opgenomen die vanwege geur in acht genomen moeten worden bij het vaststellen van een omgevingsplan. Het uitgangspunt is dat deze afstanden worden toegepast bij het maken van het omgevingsplan, maar niet zichtbaar zijn in dat plan. In de artikelen 5.95 en 5.96 Bkl zijn wetstechnische aanpassingen aangebracht om beter aan te sluiten bij die systematiek. Overigens kunnen de afstanden wel worden opgenomen in het omgevingsplan.

In artikel 5.96 Bkl is geregeld dat de gemeente de regels over de afstanden zoals opgenomen in subparagraaf 5.1.4.6.3 (het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven) en in subparagraaf 5.1.4.6.4 (geur door agrarische activiteiten), niet in acht hoeft te nemen tot geurgevoelige gebouwen die in het verleden functioneel verbonden waren met de activiteit. De plicht om een afstand als bedoeld in die paragrafen in acht te nemen, geldt daarmee niet voor geur op voormalig functioneel verbonden geurgevoelige gebouwen als het omgevingsplan dit bepaalt. In samenhang met deze verbetering wordt het volgende opgemerkt. Hoewel het uitgangspunt voor deze verplichte afstanden is dat de gemeente deze door functietoedeling in acht neemt bij het opstellen van het omgevingsplan, is het met name bij afstanden die verplicht zijn op grond van subparagraaf 5.1.4.6.4 (geur door agrarische activiteiten) denkbaar dat de gemeente ervoor kiest om deze afstanden in het omgevingsplan op te nemen. Ook dan is dit lid van toepassing. Als de gemeente ervoor kiest om bijvoorbeeld de verplichting tot het in acht nemen van een afstand tot een mestbassin als bedoeld in artikel 5.122 van dit besluit, vorm te geven door in het omgevingsplan een minimumafstand van 25 meter op te nemen, bepaalt de gemeente dat deze afstand niet geldt voor een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit en kan de gemeente bepalen dat deze afstand niet geldt tot een geurgevoelig gebouw met een voormalige functionele binding met het mestbassin.

De formulering 'als een omgevingsplan (...) afstanden bevat' in de artikelen 5.95 en 5.96 Bkl ziet hier ook op. Dit kunnen overigens zowel afstanden zijn ter uitvoering van de verplichte afstanden op grond van de subparagrafen 5.1.4.6.3 en 5.1.4.6.4, als afstanden die de gemeente uit eigen beweging in het omgevingsplan opneemt voor een activiteit, bijvoorbeeld het bakken van brood of het branden van koffiebonen. Kiest de gemeente ervoor om uit eigen beweging voor dit soort activiteiten afstanden in acht te nemen, dan mogen deze op grond van artikel 5.95, eerste lid, en artikel 5.96, eerste lid, Bkl niet van toepassing zijn op een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met die activiteit. Hoe omgegaan wordt met een geurgevoelig gebouw

met een voormalige functionele binding valt buiten het toepassingsbereik van artikel 5.95, tweede lid, en artikel 5.96, tweede lid, Bkl. Uiteraard ligt het wel voor de hand bij deze bepalingen aan te sluiten.

Tot slot wordt opgemerkt dat er verplichte afstanden voor fokteven van nertsen zijn opgenomen in paragraaf 10a.2 van het Bkl (overgangsrecht door geur van het houden van fokteven van nertsen in een dierenverblijf). De artikelen 5.94, 5.95 en 5.96 Bkl zijn ook hierop van toepassing. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op paragraaf 10a.2 van het Bkl.

Onderdeel DD (artikel 5.104 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De begripsomschrijving van 'emissiepunt' is verplaatst naar artikel 5.107. Deze wetstechnische wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.107.

Verder zijn de instructieregels voor geur door het houden van fokteven van nertsen, die in het Bkl nog in subparagraaf 5.1.4.6.3 stonden, verplaatst naar afdeling 10A.2 van dit besluit. Daarmee is het onderdeel van het overgangsrecht geworden dat in hoofdstuk 10A Bkl is opgenomen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.2.

Deze wijzigingen zijn doorgevoerd in verband met de Wet verbod pelsdierhouderij. De Wet verbod pelsdierhouderij bevat in artikel 2 een verbod voor het houden, doden of doen doden van een pelsdier, zijnde een dier dat gehouden wordt uitsluitend of in hoofdzaak ter verkrijging van de pels. Tot 1 januari 2024 kan van dit verbod worden afgeweken. Daarna zijn geen uitzonderingen meer mogelijk.

Opgemerkt wordt dat in artikel 5.104 'pelsdieren' worden uitgezonderd, een ruimer begrip dan 'fokteven van nertsen'. Dit in aansluiting op het Bal (artikel 3.200, tweede lid, onder d) en als voortzetting van artikel 4, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3 van en bijlage 2 bij de Regeling geurhinder en veehouderij, waarin ook wordt gesproken over pelsdieren. Aangezien afdeling 10A.2 Bkl alleen ziet op fokteven van nertsen, valt het houden van andere pelsdieren dan fokteven van nertsen technisch gezien onder de algemene geurbepalingen van paragraaf 5.1.4.6. De Wet verbod pelsdierhouderij bevat in artikel 2 een generiek verbod op het houden van deze andere pelsdieren, uitsluitend of in hoofdzaak ter verkrijging van de pels, zodat dit materieel geen gevolg heeft.

Bij de begripsomschrijving van 'landbouwhuisdieren met geuremissiefactor' zijn de woorden 'bij ministeriële regeling' ingevoegd om eenduidigheid te creëren met de begripsomschrijving 'landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor'. De emissiefactoren voor geur staan in de Omgevingsregeling.

Tot slot is de begripsomschrijving van 'houden van landbouwhuisdieren' gewijzigd, in die zin dat de verwijzing naar het bepaalde in artikel 3.200 Bal is verkort. Deze wijziging is op verschillende plekken in het Bkl doorgevoerd ter verbetering van de leesbaarheid. Deze technische wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen.

Onderdeel DE (artikel 5.106 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Met artikel 5.106 is beoogd te verduidelijken hoe de regels in artikel 5.92 zich verhouden met deze paragraaf voor zover het gaat om landbouwhuisdieren met geuremissiefactor.

Verder is in het tweede lid een regeling opgenomen die ziet op eerbiedigende werking voor de gevel tot gevelafstand bij landbouwhuisdieren met geuremissiefactor. Dit hangt samen met een wijziging in de structuur van de bepalingen die zien op eerbiedigende werking, dat wil zeggen het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties, voor zover het gaat om de gevel tot gevel afstanden die ten minste in acht moet worden genomen voor geur door het houden van

landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw. Voorheen was deze regeling opgenomen in artikel 5.116, derde lid, Bkl.

In verband met de leesbaarheid is artikel 5.106 Bkl gesplitst in artikel 5.106 (landbouwhuisdieren met geuremissiefactor) en 5.106a (landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor).

De regeling voor eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor waarvoor waarden gelden, is opgenomen in artikel 5.109a. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.109a.

Deze wijzigingen laten overigens onverlet dat de instructieregels in paragraaf 5.4.1.6.3 niet alleen zien op het toelaten van de geurgevoelige activiteit door het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven, maar ook op het toelaten van een geurgevoelig gebouw, conform artikel 5.90 Bkl.

Eerste lid

In het eerste lid heeft een vernummering plaatsgevonden conform de wijzigingen in de nummering van de artikelen waarnaar wordt verwezen. Zoals gezegd is de werkingssfeer beperkt tot landbouwhuisdieren met geuremissiefactor.

Aan artikel 5.92, tweede lid, Bkl wordt voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.109, eerste lid 5.109a, 5.110 of 5.111 en aan artikel 5.116.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.106 Bkl (Stb. 2018, 292, p. 745).

Tweede lid

Gebleken is dat de uitwerking van de bepalingen over het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties, waarbij de afstand korter is dan de afstand die in acht moet worden genomen, in de artikelen 5.110, vierde lid, 5.111, derde lid, en 5.116, derde en vierde lid, Bkl, anders dan in de toelichting beschreven, niet beleidsneutraal was ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het artikel is met de wijziging in overeenstemming gebracht met de toelichting. Omdat gekozen is voor een andere manier van regelen van deze eerbiedigende werking, zijn de betreffende leden uit de betreffende artikelen geschrapt. De reden dat gekozen is voor een andere manier van regelen is de volgende. Onder de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer waren de afstanden bindend voor de veehouder die overging tot het oprichten of uitbreiden van een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren. Onder de Omgevingswet binden de afstanden echter de gemeente: deze moet de afstanden in acht nemen bij het vaststellen van een omgevingsplan. Door de afstanden in acht te nemen in het omgevingsplan krijgen de afstanden via het omgevingsplan hun bindende werking voor veehouders en omwonenden. Om zoveel mogelijk een beleidsneutrale omzetting van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer te borgen, is ervoor gekozen om aan te sluiten bij het criterium van aanvaardbaarheid in artikel 5.92 Bkl.

Het tweede lid ziet op de eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor voor zover het gaat om de gevel tot gevelafstand, bedoeld in artikel 5.116, eerste lid, Bkl. Inhoudelijk gaat het om de regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin voor een locatie de afstand tussen de gevel van een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van de regels in artikel 5.116, eerste lid, Bkl. Het tweede lid bepaalt dat als een gemeente bij zo'n bestaande, rechtmatig overbelaste situatie noodgedwongen een afstand in acht neemt die kleiner is dan de gevel tot gevelafstand, bedoeld in artikel 5.116, eerste lid, Bkl, de onaanvaardbaarheid kan worden opgeheven door te bepalen dat het bedrijf niet mag wijzigen of uitbreiden als bedoeld in artikel 5.106, het tweede lid, Bkl. Dat wil zeggen dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen én de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van

landbouwhuisdieren met geuremissiefactor niet mag toenemen. Het tweede lid is ingevoegd als vervanging van artikel 5.116, derde lid, Bkl, dat wordt geschrapt, en vormt een voortzetting van artikel 5, tweede lid, onder a, van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.119, tweede lid, onder a en b, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

De eerbiedigende werking voor de gevel tot gevelafstand in het tweede lid, geldt voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor. Voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor moeten niet alleen de gevel tot gevelafstanden van artikel 5.116 Bkl in acht worden genomen, maar daarnaast ook afstanden tot specifieke geurgevoelige gebouwen (de artikelen 5.110 en 5.111 Bkl), en moet het omgevingsplan voor «normale» geurgevoelige gebouwen waarden voor geur bevatten (artikel 5.109 Bkl). De eerbiedigende werking voor afstanden tot specifieke geurgevoelige gebouwen en de eerbiedigende werking voor waarden op «normale» geurgevoelige gebouwen zijn niet opgenomen in het tweede lid, maar elders in dit besluit geregeld.

Om met de eerbiedigende werking wat betreft waarden te beginnen: de regeling daarvoor is opgenomen in het nieuwe artikel 5.109 van dit besluit. Artikel 5.109 Bkl bevat instructieregels die zien op geur door landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op «normale» geurgevoelige gebouwen. Daarvoor moeten waarden worden opgenomen, als bedoeld in artikel 5.109, eerste, tweede of derde lid. De regeling met eerbiedigende werking voor waarden is opgenomen in het nieuwe artikel 5.109a. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Wat betreft de eerbiedigende werking voor de afstanden tussen het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en specifieke geurgevoelige gebouwen is de regeling als volgt. De artikelen 5.110 en 5.111 Bkl bevatten instructieregels die zien op het in acht nemen van afstanden tussen het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en specifieke geurgevoelige gebouwen. Deze specifieke geurgevoelige gebouwen zijn geurgevoelige gebouwen met een functionele binding met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan (artikel 5.110, onder a, Bkl), geurgevoelige gebouwen die op of na 19 maart 2000 hebben opgehouden een functionele binding te hebben (artikel 5.110, onder b, Bkl) en de zogenaamde ruimte-voor-ruimtetoningen (artikel 5.111 Bkl). Zoals aangegeven zijn ook de artikelen 5.110, vierde lid, en 5.111, derde lid, Bkl, geschrapt; in deze leden was de eerbiedigende werking voor geur van het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die specifieke geurgevoelige gebouwen opgenomen.

Opname van hetgeen die leden regelden in artikel 5.106, tweede lid, is echter niet nodig. Dit vanwege de nieuwgekozen systematiek in de gewijzigde artikelen 5.110 en 5.111. In de artikelen 5.110 en 5.111 zoals deze met dit besluit worden gewijzigd, wordt geregeld dat als voor een locatie niet wordt voldaan aan de afstand, bedoeld in artikel 5.110 of 5.111, voor die locatie niet instructieregels die zien op afstanden van toepassing zijn (de artikelen 5.110 en 5.111), maar dat de instructieregels die zien op waarden gelden (de artikelen 5.109 en 5.109a). In het geval de waarden van artikel 5.109 van toepassing zijn, is in artikel 5.109a een regeling met eerbiedigende werking opgenomen. Met andere woorden: de regeling van eerbiedigende werking voor «normale» geurgevoelige gebouwen, waarbij waarden gelden voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor, geldt in dat geval ook voor het betreffende geurgevoelige gebouw op die locatie met functionele binding of voormalige functionele binding als bedoeld in artikel 5.110, of voor de betreffende ruimte-voor-ruimtetoning op die locatie, bedoeld in artikel 5.111. Omdat in eerbiedigende werking is voorzien door artikel 5.109a, is het niet meer nodig om een eerbiedigende werking op te nemen in artikel 5.106, tweede lid.

Derde lid

Het derde lid bevat de bepaling die voorheen in het tweede lid van artikel 5.106 Bkl was opgenomen, maar dan toegespitst op landbouwhuisdieren met geuremissiefactor. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.106 Bkl (Stb. 2018, 292, p. 745). Wat betreft de verhouding tussen artikel 5.106 en artikel 5.117: als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van de afstand of de ondergrens voor de afstand omdat zwaarwegende

economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen, dan is artikel 5.106, derde lid, van toepassing. Dit volgt uit de verwijzing naar artikel 5.117 in het derde lid van artikel 5.106. Dat betekent dat de gemeente niet verplicht is om in haar omgevingsplan voor die locatie op te nemen dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen en de geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor niet mag toenemen. De gemeente is hiertoe overigens wel bevoegd.

Onderdeel DF (artikel 5.106a (nieuw) Bkl [artikel 2.24, eerste lid, van de wet])

In dit nieuwe artikel zijn de bepalingen over de verhouding met aanvaardbaarheid opgenomen voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Voorheen stonden de bepalingen over verhouding met aanvaardbaarheid voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor in artikel 5.106 Bkl. Verder is in het tweede lid een regeling opgenomen die ziet op eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Voorheen was deze regeling opgenomen in de artikelen 5.112, vierde lid, 5.115, tweede lid, en 5.116, derde lid.

De regeling met eerbiedigende werking voor geur door het houden van fokteven van nertsen (landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor) komt niet terug in artikel 5.106a. Vanwege het verplaatsen van de instructieregels voor geur door het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.2, is deze regeling te vinden in artikel 10a.13. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10a.13.

Deze wijzigingen laten overigens onverlet dat de instructieregels in paragraaf 5.4.1.6.3 niet alleen zien op het toelaten van de geurgevoelige activiteit door het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven, maar ook op het toelaten van een geurgevoelig gebouw, conform artikel 5.90 Bkl.

Eerste lid

In het eerste lid is een bepaling opgenomen die is gebaseerd op de bepaling die in het geschrapte artikel 5.106, eerste lid, Bkl stond, waarbij de werkingssfeer beperkt is tot landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Aan artikel 5.92, tweede lid, wordt voldaan door toepassing te geven aan de in het eerste lid, onder a en b, opgenomen bepalingen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.106 Bkl (Stb. 2018, 292, p. 745).

Tweede lid

Gebleken is dat de uitwerking van de bepalingen over het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties, waarbij de afstand korter is dan de afstand die in acht moet worden genomen, in de artikelen 5.112, vierde lid, 5.115, tweede lid, en 5.116, vierde lid, Bkl, anders dan in de toelichting beschreven, niet beleidsneutraal was ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Met het tweede lid is dit aangepast. Daarbij is gekozen voor een andere manier van regelen van deze eerbiedigende werking en zijn de betreffende leden uit de betreffende artikelen geschrapt. Voor een toelichting op deze andere manier van regelen wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.106, tweede lid, van dit besluit.

Het tweede lid ziet op de eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor voor wat betreft de afstanden die in acht moeten worden genomen tot «normale» geurgevoelige gebouwen (artikel 5.112 Bkl) en tot ruimte-voor-ruimtetoningen (artikel 5.115 Bkl) en verder op de gevel tot gevel afstanden (artikel 5.116, eerste lid, Bkl). Het tweede lid vervangt de artikelen 5.112, vierde lid, 5.115, tweede lid, en 5.116, vierde lid, Bkl en is een voortzetting van de artikelen 4, derde lid, 5, tweede lid, onder b, en 14, tweede en derde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en de artikelen 3.117, tweede lid, en 3.119, tweede lid, onder c, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Inhoudelijk gaat het om de regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van de regels in artikel 5.112 of 5.115 en artikel 5.116 Bkl. Geregeld is dat het omgevingsplan moet bepalen dat, in afwijking van de regels opgenomen in die artikelen, op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen én de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor niet mag toenemen.

Derde lid

Het derde lid bevat de bepaling die voorheen in het tweede lid van artikel 5.106 Bkl was opgenomen, maar dan toegespitst op landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.106 Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 745).

Wat betreft de verhouding tussen artikel 5.106a en artikel 5.117 Bkl: als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van de ondergrens voor de afstand omdat zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen, dan is artikel 5.106a, derde lid, van toepassing, en niet artikel 5.106a, tweede lid. Dit volgt uit de verwijzing naar artikel 5.117 in het derde lid van artikel 5.106a. Dat betekent dat de gemeente niet verplicht is om in haar omgevingsplan voor die locatie op te nemen dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen. De gemeente is hiertoe overigens wel bevoegd.

Verder wordt opgemerkt dat zowel in artikel 5.106a, tweede lid, als 5.106a, derde lid, een verwijzing is opgenomen naar artikel 5.112, tweede lid. Ter verduidelijking hiervan: als sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie, gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van artikel 5.112, tweede lid, om een verkleinde afstand in acht te nemen, én op grond van artikel 5.106a, tweede lid, wordt bepaald dat het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet mag toenemen, dan *wordt* voldaan aan artikel 5.92, tweede lid, Bkl. Maar als sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie, en er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van artikel 5.112, tweede lid, om een verkleinde afstand in acht te nemen, maar er wordt *niet* bepaald dat het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet mag toenemen, dan *kan worden* voldaan aan artikel 5.92, tweede lid, Bkl. In dat laatste geval is een uitgebreidere motivering nodig waaruit blijkt dat de geur op de geurgevoelige gebouwen toch aanvaardbaar is. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.92 Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 736 en 737).

Onderdeel DG (artikel 5.107 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De begripsomschrijving van emissiepunt is verplaatst van artikel 5.104 naar dit artikel, omdat het begrip alleen bij artikel 5.107 voorkomt. Dat het gaat om het emissiepunt van een dierenverblijf, volgt al uit artikel 4.806 Bal.

Net als in het Bkl is in artikel 5.107 gekozen voor de formulering «het emissiepunt», in plaats van «een emissiepunt». Per (te realiseren) geurgevoelige gebouw moet de afstand gemeten worden vanaf het dichtstbijzijnde emissiepunt van het betreffende dierenverblijf. Bij meerdere dierenverblijven geldt de afstand voor elk dierenverblijf apart tot elk (te realiseren) geurgevoelige gebouw. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.107 in het Bkl (Stb. 2018, 292, p. 745).

Onderdeel DH (artikel 5.108 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In het eerste lid zijn de woorden 'één of meerdere concentratiegebieden' vervangen door 'een concentratiegebied'. Inhoudelijk is geen verschil beoogd: in het omgevingsplan kunnen één of

meerdere concentratiegebieden worden aangewezen. De gewijzigde formulering sluit aan bij de gebruikelijke formulering in het Bkl (bijvoorbeeld artikel 5.14 Bkl). In het tweede lid is een verschrijving gecorrigeerd.

Onderdeel DI (artikel 5.109 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Eerste en tweede lid

In het eerste lid en tweede lid is in de koptekst van de tabellen 5.109.1 en 5.109.2 toegevoegd dat het bij toelaatbare geur gaat om odour units met kubieke meter als 98 percentiel. Dit om redactioneel aan te sluiten bij de geur door de activiteit exploiteren van een zuiveringstechnisch werk als bedoeld in paragraaf 5.1.4.6.2. Het percentage is onderdeel van de norm: de berekende geur moet 98% van de tijd voldoen. Onder de Regeling geurhinder en veehouderij was dit impliciet geregeld door te verwijzen naar het rekenmodel V-stacks dat alleen 98%-percentielen kan uitrekenen.

Ook is de formulering van de koptekst ingekort voor een betere leesbaarheid.

In het tweede lid is de zinsnede ` , bedoeld in het eerste lid' verwijderd omdat er geen misverstand over kan bestaan welke standaardwaarde wordt bedoeld.

Derde lid

Het schrappen van de zinsnede `voor 19 maart 2000' in het derde lid hangt samen met de wijzigingen in artikel 5.110. Het derde lid regelt nu dat een waarde, hoger dan de grenswaarde, kan worden opgenomen in het omgevingsplan voor een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden onderdeel uit te maken van een andere veehouderij, ongeacht het moment waarop dat heeft plaatsgevonden. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.110.

Daarnaast is het derde lid geherformuleerd. Door te beginnen met de toepassingsvoorwaarde (er moet sprake zijn van een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan) wordt meteen duidelijk waar dit lid op ziet.

Vierde lid

Onder vernummering van het zesde lid naar vierde lid is een tekstuele verbetering doorgevoerd. Het vierde en vijfde lid zijn verplaatst naar het nieuwe artikel 5.109a.

Onderdeel DJ (artikel 5.109a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Gebleken is dat de uitwerking van de bepalingen voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor waarvoor waarden gelden over het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties en de 50%-regeling in artikel 5.109, vierde en vijfde lid, Bkl, anders dan in de toelichting beschreven, niet beleidsneutraal was ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit besluit is met de wijziging in overeenstemming gebracht met de toelichting en bevat een verbeterde versie van die bepalingen. Omdat deze bepalingen zijn uitgebreid, is omwille van de leesbaarheid gekozen voor een apart, nieuw artikel.

Eerste lid

Het eerste lid ziet op wijziging van het omgevingsplan, waarbij de gemeenteraad besluit tot het verlagen van de waarde voor toelaatbare geur. Dit lid vervangt artikel 5.109, vierde lid, Bkl. Als niets geregeld zou worden, zou dat betekenen dat voor situaties waarbij sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie onmiddellijk voorafgaand aan de wijziging van het omgevingsplan, en in het nieuwe omgevingsplan de waarden worden verlaagd, deze lagere waarden onverkort gaan gelden. Het eerste lid bepaalt nu dat de nieuwe lagere waarden wel gelden voor de locatie,

maar dat deze buiten toepassing blijven zolang het bedrijf zijn werkzaamheden niet uitbreidt of wijzigt. Voorzien is daarmee in de eerbiedigende regeling voor het houden van landbouwhuisdieren in bestaande dierenverblijven waarbij sprake is van een toegestane overschrijdingssituatie. Dit lid is de voortzetting van artikel 3, derde lid, Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.115, tweede lid, onder c, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Bij het inwerkingtreden van het Bkl worden de standaardwaarden, bedoeld in artikel 5.109, eerste lid, van rechtswege opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Als de gemeente afwijkende waarden heeft opgenomen in de geurverordening op grond van artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij, worden deze afwijkende waarden van rechtswege opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Op grond van artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de geurverordening aangemerkt als onderdeel van het omgevingsplan. Dit betekent dat afwijkende waarden in de gemeentelijke geurverordening daarbij van rechtswege zijn opgenomen en dus gelden als onderdeel van het omgevingsplan.

Tweede lid

Het tweede lid ziet op wijziging van het omgevingsplan, waarbij de gemeenteraad besluit tot het verhogen van de waarde voor toelaatbare geur, maar de rechtmatig toegelaten geur op die locatie nog steeds hoger is dan de verhoogde waarde. De nieuwe verhoogde waarden gelden wel voor de locatie, maar blijven buiten toepassing blijven zolang het bedrijf zijn werkzaamheden niet uitbreidt of wijzigt.

Derde lid

Het derde lid vervangt artikel 5.109, vijfde lid, Bkl en bevat de zogenaamde 50%-regeling. In rechtmatig toegestane overschrijdingssituaties mag het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor per diercategorie niet toenemen, tenzij er een geurbelastingreducerende maatregel wordt getroffen en de toegestane overschrijding van de geurbelasting gehalveerd wordt. Bij het toepassen van de 50%-regeling moet gerekend worden met de waarden zoals opgenomen in het omgevingsplan. In tegenstelling tot bij het eerste en tweede lid blijven de waarden in het omgevingsplan dus uitdrukkelijk niet buiten toepassing. Voor wat betreft de geur die rechtmatig veroorzaakt mocht worden gaat het om de geur die onmiddellijk voorafgaand aan het treffen van de geurbelastingreducerende maatregel rechtmatig mocht worden veroorzaakt.

Dit lid vormt de voortzetting van artikel 3, vierde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.115, tweede lid, onder b, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarbij is aangesloten bij de formulering zoals die in artikel 3.115, tweede lid, onder b, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, is opgenomen, en niet bij de formulering in artikel 3, vierde lid, van de Wet geurhinder veehouderij. Hierdoor hoeft niet berekend te worden wat de reductie als gevolg van de geurbelastingreducerende maatregelen zou zijn, gelet op de bestaande (oude) situatie. Dit is eenvoudiger voor de praktijk.

Als de gemeente besluit tot het vaststellen van een hogere waarde en de rechtmatig toegelaten geur voor een locatie is lager dan die nieuwe waarde, dan is artikel 5.109 van toepassing.

Onderdeel DK (artikelen 5.110, 5.111 en 5.112 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Artikel 5.110 Bkl

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met het schrappen van het vierde lid van dit artikel. Dat lid bevatte een regeling voor eerbiedigende werking. Dat houdt in een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin voor een locatie de afstand tussen het houden van

landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en een geurgevoelig gebouw met een functionele binding of een functionele binding tot 19 maart 2000, rechtmatig kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 5.110, die in acht zou moeten worden genomen. Gebleken is dat deze regeling niet beleidsneutraal was ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Er is in dit besluit gekozen voor een andere manier van regelen van deze eerbiedigende werking. In verband daarmee is het vierde geschrapt. De eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor is nu als volgt geregeld.

Voor geur door landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op «normale» geurgevoelige gebouwen moet het omgevingsplan waarden bevatten. De regeling voor eerbiedigende werking is opgenomen in het nieuwe artikel 5.109a, eerste en tweede lid, van dit besluit. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.109a.

Voor geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan, of een geurgevoelig gebouw dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden zo'n functionele binding te hebben, wordt in eerste instantie een minimumafstand in acht genomen. Deze afstanden zijn opgenomen in tabel 5.110. Dit vormt een voorzetting van artikel 3, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en de artikelen 3.115, eerste lid, onder a, en 3.116, eerste lid, onder a en b, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Als voor die locatie de betreffende afstand in acht kan worden genomen, is niet nodig om te toetsen aan de waarden die op grond van artikel 5.109 in het omgevingsplan zijn opgenomen. Voorheen volgde dit uit artikel 3.116, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Aangesloten is bij de uitvoeringspraktijk zoals die zich heeft ontwikkeld op grond van genoemde bepalingen.

Alleen als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.110, niet in acht kan worden genomen, wordt toegekomen aan artikel 5.109. Op deze manier wordt voorkomen dat een geurgevoelig gebouw dat onderdeel uitmaakt van een andere veehouderij, of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een andere veehouderij, meer bescherming zouden krijgen dan een «normaal» geurgevoelig gebouw.

Voor een geurgevoelig gebouw dat onderdeel uitmaakt van een andere veehouderij als bedoeld in artikel 5.110, onder a, betekent dit het volgende: als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.110, in acht wordt genomen in het omgevingsplan, dan is artikel 5.110 van toepassing. Zo nee, dan is artikel 5.109, eerste en tweede lid, van toepassing: het omgevingsplan bevat ofwel de standaardwaarde, een verlaagde of verhoogde waarde, waarbij de waarde verhoogd mag zijn tot maximaal de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.109.2.

Voor een geurgevoelig gebouw dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden onderdeel uit te maken van een andere veehouderij als bedoeld in artikel 5.110, onder b, betekent dit het volgende: als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.110, in acht wordt genomen in het omgevingsplan, dan is artikel 5.110 van toepassing. Zo nee, dan is artikel 5.109, eerste, tweede en derde lid, Bkl van toepassing: het omgevingsplan bevat ofwel de standaardwaarde, een verlaagde of een verhoogde waarde (zonder de beperking tot de grenswaarde).

De eerbiedigende werking voor geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan, of een geurgevoelig gebouw dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden zo'n functionele binding te hebben, wordt nu geregeld door artikel 5.109a van dit besluit. Artikel 5.109 Bkl is van toepassing als de afstand, bedoeld in tabel 5.110, niet in acht kan worden genomen, bijvoorbeeld omdat op die locatie sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie. De regeling voor «normale» geurgevoelige gebouwen, bedoeld in de artikelen 5.109 en 5.109a van dit besluit, is van toepassing. Artikel 5.109a, eerste en tweede lid, bevatten een regeling voor eerbiedigende werking. Op deze manier is de eerbiedigende werking, die eerst opgenomen was in artikel 5.110, vierde lid, Bkl, nu in dit besluit vormgegeven.

Wat betreft het vaststellen van een verlaagde waarde: artikel 6, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij gaf de gemeente de mogelijkheid om in de gemeentelijke verordening een andere waarde of afstand op te nemen voor geurgevoelige objecten die onderdeel hebben uitgemaakt van een veehouderij. Deze bepaling wordt als volgt voortgezet. In artikel 5.109, derde lid, is door het schrappen van de zinsnede 'voor 19 maart 2000' erin voorzien dat de gemeente in het omgevingsplan een hogere waarde kan opnemen voor geur door het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving. Ongeacht het moment waarop het geurgevoelige gebouw heeft opgehouden onderdeel van die andere veehouderij uit te maken.

Artikel 6, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij zag voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor niet alleen op waarden als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet geurhinder en veehouderij, maar ook afstanden als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij. Deze laatste bepaling komt als zodanig niet terug in het Bkl. De systematiek onder de Omgevingswet noopt tot een andere manier van regelen. Onder de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit milieubeheer waren de afstanden bindend voor de veehouder die overging tot het oprichten of uitbreiden van een dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren. Onder de Omgevingswet binden de afstanden echter de gemeente: deze moet de afstanden in acht nemen bij het vaststellen van een omgevingsplan. Door de afstanden in acht te nemen in het omgevingsplan krijgen de afstanden via het omgevingsplan hun bindende werking voor veehouders en omwonenden. Artikel 5.110 voorziet er niet in om een afstand in acht te nemen die korter is dan de afstand, bedoeld in tabel 5.110. Materieel echter wordt hetzelfde bereikt door artikel 5.109, derde lid, waarin nu is aangegeven dat de gemeente in het omgevingsplan een waarde kan opnemen die lager is, zonder grenswaarde.

Artikel 5.111 Bkl

In dit artikel is onder a, onder 3°, verduidelijkt dat beoogd is een beleidsneutrale voorzetting van artikel 14, tweede en derde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij te bewerkstelligen. Onder de Wet geurhinder en veehouderij moest sprake zijn van het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van een veehouderij en sloop van de bedrijfsgebouwen die onderdeel hebben uitgemaakt van de veehouderij. Door het vervallen van het begrip veehouderij is ervoor gekozen om te spreken van dierenverblijven en bedrijfsgebouwen voor functioneel ondersteunende activiteiten. Om in een beleidsneutrale voorzetting van het voorheen geldende recht te kunnen voorzien, is bepaald dat ten eerste sprake moet zijn van buiten werking stellen van één of meer dierenverblijven. Er moet geheel of gedeeltelijk worden gestopt met de activiteit het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven. Ten tweede moet sprake zijn van sloop van een of meer aan die activiteit gerelateerde gebouwen, zoals een stal, een gebouw voor mestopslag, een werktuigenberging, voor zover van toepassing op de betreffende locatie. Voorop staat dat én sprake is van (deels) stopzetten van de activiteit én sloop van (een deel van) de gebouwen.

Verder is verduidelijkt dat een geurgevoelig gebouw dat voor 19 maart 2000 al aanwezig was op die locatie, alleen aan de orde kan zijn bij de bouw van een geurgevoelig gebouw met een woonfunctie op of na 19 maart 2000.

De overige wijzigingen in dit artikel hangen samen met het schrappen van het derde lid. Dat lid bevatte een regeling voor eerbiedigende werking. Dat houdt in een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin voor een locatie de afstand tussen het houden van landbouwhuisdieren met geuremissiefactor en een ruimte-voor-ruimtetwoning rechtmatig kleiner is dan de afstand, bedoeld in tabel 5.111, die in acht zou moeten worden genomen. Net als bij de specifieke geurgevoelige gebouwen, bedoeld in artikel 5.110 (een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving, of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden zo'n binding te hebben), was ook voor de ruimte-voor-ruimtetwoningen de regeling in het Bkl niet beleidsneutraal ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij en het

Activiteitenbesluit milieubeheer. Ook voor de ruimte-voor-ruimtewoning is gekozen voor een andere manier van regelen van deze eerbiedigende werking. In verband met deze wijziging zijn het tweede en vierde lid ook geschrapt. De regeling voor ruimte-voor-ruimtewoningen komt overeen met de regeling voor een geurgevoelig gebouw dat een functionele binding heeft met een dierenverblijf in de directe omgeving, of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden zo'n binding te hebben, bedoeld in artikel 5.110 van dit besluit. Voor een verdere toelichting wordt ook verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Voor geur door landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een ruimte-voor-ruimtewoning wordt in eerste instantie een minimumafstand in acht genomen. Deze afstanden zijn opgenomen in tabel 5.111. Als voor die locatie de betreffende afstand in acht kan worden genomen, is het niet nodig om te toetsen aan de waarden die op grond van artikel 5.109 in het omgevingsplan zijn opgenomen.

Voorheen volgde dit uit artikel 14 van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.116, eerste lid, onder c, en derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Als voor die locatie de betreffende afstand in acht kan worden genomen, is niet nodig om te toetsen aan de waarden die op grond van artikel 5.109 in het omgevingsplan zijn opgenomen. Voorheen volgde dit uit artikel 3.116, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Aangesloten is bij de uitvoeringspraktijk zoals die zich heeft ontwikkeld op grond van genoemde bepalingen.

Alleen als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.111, niet in acht kan worden genomen, wordt toegekomen aan artikel 5.109. Op deze manier wordt voorkomen dat een ruimte-voor-ruimtewoning meer bescherming zou krijgen dan een «normaal» geurgevoelig gebouw. Dit betekent het volgende: als voor een locatie de afstand, bedoeld in tabel 5.111, in acht wordt genomen in het omgevingsplan, dan is artikel 5.111 van toepassing. Zo nee, dan is artikel 5.109, eerste en tweede lid, van toepassing: het omgevingsplan bevat ofwel de standaardwaarde, een verlaagde of verhoogde waarde, waarbij de waarde verhoogd mag zijn tot maximaal de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.109.2.

Artikel 5.112 Bkl

In verband met het verplaatsen van de instructieregels voor geur afkomstig van het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.2 vanwege de overgangsrechtelijke aard van deze bepalingen, is de uitzondering voor deze dieren in dit artikel geschrapt. Voor een toelichting op deze instructieregels wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.2.

In het derde lid is verduidelijkt dat een afstand kan worden aangehouden die kleiner is dan de ondergrens voor de afstand, bedoeld in tabel 5.112.2. Daarnaast is het derde lid geherformuleerd. Door te beginnen met de toepassingsvoorwaarde (er moet sprake zijn van een geurgevoelig gebouw dat heeft opgehouden een functionele binding te hebben met een dierenverblijf in de directe omgeving daarvan) wordt meteen duidelijk waar dit lid op ziet.

Verder is het vierde lid vervallen. Dit lid bevatte een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. Dit lid is vervangen door artikel 5.106, tweede lid. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel DL (artikelen 5.113 en 5.114 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze artikelen zijn komen te vervallen in verband met het verplaatsen van de instructieregels voor geur afkomstig van het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.2 vanwege de overgangsrechtelijke aard van deze bepalingen. Voor een toelichting op deze instructieregels wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.2.

Onderdeel DM (artikel 5.115 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In verband met het verplaatsen van de instructieregels voor geur afkomstig van het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.2 vanwege de overgangsrechtelijke aard van deze bepalingen, zijn de verwijzingen naar de artikelen 5.113 en 5.114 geschrapt. Voor een toelichting op deze instructieregels wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.2. In verband met de wijzigingen van artikel 5.112 is de verwijzing naar het eerste lid van dat artikel geschrapt.

Het tweede lid komt te vervallen. Dit bevatte een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin voor een locatie de afstand tussen het houden van landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor en een ruimte-voor-ruimtetwoning rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. Het is vervangen door artikel 5.106a, tweede lid. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Daarnaast is in dit artikel verduidelijkt dat beoogd is een beleidsneutrale voorzetting van artikel 14, tweede en derde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij te bewerkstelligen door enkele tekstuele aanpassingen onder a, onder 3°. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.111.

Onderdeel DN (artikel 5.116 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het derde en vierde lid zijn vervallen. Deze leden regelden het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen de gevel van het dierenverblijf voor het houden van landbouwhuisdieren en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. Deze leden zijn vervangen door de artikelen 5.106, tweede lid, en 5.106a, tweede lid. Verwezen wordt naar de toelichting op die artikelen.

Onderdeel DO (artikel 5.117 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Naast een tekstuele verbetering in onderdeel a is onderdeel b van dit lid aangepast. De verwijzingen naar de artikelen 5.111 en 5.115 zijn geschrapt (afstanden ruimte-voor-ruimtetwoning). Het afwijken hiervan was als mogelijkheid opgenomen, terwijl dit niet toegestaan was in artikel 2 van de Interimwet stad-en-milieubenadering. Met deze wijziging is dit hersteld. Verder zijn de verwijzingen naar de artikelen 5.113 en 5.114 geschrapt in verband met het verplaatsen van de instructieregels voor geur afkomstig van het houden van fokteven van nertsen naar afdeling 10A.2 vanwege de overgangsrechtelijke aard van deze bepalingen. Voor een toelichting op deze instructieregels wordt verwezen naar de toelichting op afdeling 10A.2.

Onderdeel DP (artikel 5.119 (oud) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Dit artikel is vervallen. In dit artikel was de afstandsmeting ten onrechte in zijn algemeenheid aangegeven voor deze paragraaf. In plaats daarvan is per artikel aangegeven vanaf waar de afstanden gelden.

Onderdeel DQ (artikelen 5.120 tot en met 5.126) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Artikel 5.120 Bkl

Eerste lid

In het eerste lid, onder a, is de verwijzing naar het bepaalde in artikel 3.200 Bal verkort. Deze wijziging is op verschillende plekken in het Bkl doorgevoerd ter verbetering van de leesbaarheid. Deze technische wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen. Met de wijzigingen in het eerste lid,

onder d en e, is aangesloten bij de formuleringen die worden gebruikt in de artikelen 3.215 en 3.225 Bal.

Tweede lid

Het derde lid is geschrapt. Dat lid bepaalde dat als een omgevingsplan het mogelijk maakt om in geval van een voor geur door het houden van landbouwhuisdieren overbelaste situatie, het houden van landbouwhuisdieren met of zonder geuremissiefactor te combineren met het opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie, het omgevingsplan moet regelen dat niet meer dan 600 m³ vaste mest, champost of dikke fractie mag worden opgeslagen. Deze bepaling, die geen equivalent kende in het Activiteitenbesluit milieubeheer, was opgenomen in verband met het schrappen van de vergunningplicht voor dergelijke grote opslagen met als doel in het Bkl een gelijke bescherming te bieden aan omwonenden als onder het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Bij nader inzien is gebleken is dat deze bepaling niet nodig is. Bij het uitwerken van de bruidsschat is naar voren gekomen dat de gemeente al mogelijkheden heeft om in het omgevingsplan deze bescherming te bieden in gevallen dat dat nodig is. Bijvoorbeeld door het in acht nemen van een afstand tussen opslag en geurgevoelig gebouw die groter is dan de afstand, bedoeld in tabel 5.123, het gebruik maken van de flexibiliteitsbepaling van artikel 5.127, het instellen van een binnenplanse omgevingsvergunningplicht of door in het omgevingsplan te bepalen dat de opslag een bepaald maximum aan volume mag bedragen.

Wel is in het tweede lid voor het opslaan van vaste mest een bovengrens toegevoegd. In een omgevingsplan dat het opslaan van vaste mest een totaal volume van ten hoogste 600 m³ toelaat, moeten de in tabel 5.120 opgenomen afstanden in acht worden genomen. Daarboven moet de gemeente de geurbeoordeling maken met artikel 5.92 Bkl. De achtergrond van deze wijziging is beleidsneutrale voorzetting van het voorheen geldende recht. Daarin was een omgevingsvergunning milieu nodig voor het opslaan van meer dan 600 m³ vaste mest en golden de geurregels van paragraaf 3.4.5 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet.

Verder is aan het tweede lid de bepaling toegevoegd dat de afstanden in acht worden genomen vanaf de opslagplaats. Dit als voortzetting van artikel 3.46, zevende lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 5.121 Bkl

Eerste lid

Met de wijzigingen in het eerste lid, onder d, is aangesloten bij de formulering die wordt gebruikt in artikel 3.215 Bal.

Daarnaast is in het opschrift van dit artikel en in het tweede lid de beperking gemaakt tot het opslaan van gebruikt substraatmateriaal dat van plantaardige oorsprong is. Dit is in lijn met de definitie van agrarische bedrijfsstoffen voor het onderdeel gebruikt substraatmateriaal, bedoeld in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, en volgt het uitgangspunt dat alleen gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong geur op geurgevoelige gebouwen zal veroorzaken. In paragraaf 4.85 Bal is de werkingssfeer overigens niet beperkt tot gebruikt substraatmateriaal van plantaardige oorsprong vanwege de milieuaspecten waarop die paragraaf ziet (bodem en water).

Tweede lid

Aan het tweede lid is de bepaling toegevoegd dat de afstanden in acht worden genomen tot het dichtstbijzijnde punt van de opslagplaats. Dit als voortzetting van artikel 3.46, zevende lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 5.122 Bkl

Eerste lid

In het eerste lid, onder a, is de verwijzing naar het bepaalde in artikel 3.200 Bal verkort. Deze wijziging is op verschillende plekken in het Bkl doorgevoerd ter verbetering van de leesbaarheid. Deze technische wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen. Met de wijzigingen in het eerste lid, onder b, is aangesloten bij de formulering die wordt gebruikt in artikel 3.215 Bal.

Tweede lid

Aan het tweede lid is de bepaling toegevoegd dat de afstanden in acht worden genomen vanaf de opslagplaats. Dit als voortzetting van artikel 3.46, zevende lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In tabel 5.122 is een verschrijving gecorrigeerd. In plaats van het al dan niet overdekt opslaan wordt nu gesproken van het al dan niet afgedekt opslaan, om zo een correcte voortzetting van artikel 3.46, zesde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer te geven.

Artikel 5.123 Bkl

In het eerste lid, onder a, is de verwijzing naar het bepaalde in artikel 3.200 Bal verkort. Deze wijziging is op verschillende plekken in het Bkl doorgevoerd ter verbetering van de leesbaarheid. Deze technische wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen. Met de wijzigingen in het eerste lid, onder b en c, is aangesloten bij de formuleringen die worden gebruikt in de artikelen 3.215 en 3.225 Bal.

Het derde lid is geschrapt. Dat lid bepaalde dat als een omgevingsplan het mogelijk maakt om in geval van een voor geur door het houden van landbouwhuisdieren overbelaste situatie, het houden van landbouwhuisdieren met of zonder geuremissiefactor te combineren met het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin, vaste mest, het omgevingsplan moest regelen dat niet meer dan 2500 m³ en 750 m² drijfmest, digestaat of dunne fractie mag worden opgeslagen.

Bij het uitwerken van de bruidsschat is gebleken is dat dit lid niet nodig is; voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.120.

Wel is, net als in artikel 5.120, ook in artikel 5.123 een bovengrens toegevoegd, in dit geval bij het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie. In een omgevingsplan dat het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie met een gezamenlijk oppervlak van ten hoogste 750 m² of een gezamenlijk volume van ten hoogste 2.500 m³ toelaat, moeten de in tabel 5.123 opgenomen afstanden in acht worden genomen. Daarboven dient de gemeente de geurbeoordeling te maken met artikel 5.92 Bkl. De achtergrond van deze wijziging is beleidsneutrale voorzetting van het voorheen geldende recht. Daarin was een omgevingsvergunning milieu nodig voor het opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie met een gezamenlijk oppervlak van meer dan 750 m² of een gezamenlijk volume van meer dan 2.500 m³, en golden de geurregels van paragraaf 3.4.6 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet.

In het tweede lid is de bepaling toegevoegd dat de afstanden gelden vanaf het mestbassin. Dit als voortzetting van artikel 3.51, tiende lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In tabel 5.123 is een tekstuele verduidelijking aangebracht.

Artikel 5.124 Bkl

In dit artikel wordt in het opschrift en in het tweede lid niet meer gesproken van het exploiteren van een mestvergiftingsinstallatie, maar van een voorziening voor het biologisch behandelen van dierlijke meststoffen voor of na het vergisten. Hiermee wordt aangesloten bij de formulering die

wordt gebruikt in artikel 4.864 Bal, zoals dat wordt gewijzigd bij dit besluit. In het tweede lid is bepaald dat de afstanden gelden vanaf deze voorziening. Dit als voortzetting van artikel 3.129g van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

In het eerste lid wordt "een bedrijf voor mestbehandeling" vervangen door "het behandelen van dierlijke meststoffen en het vergisten van plantaardig materiaal". Hiermee wordt aangesloten bij de formulering die wordt gebruikt in artikel 3.225 Bal.

Ook is in het tweede lid een bovengrens toegevoegd. In een omgevingsplan dat het vergisten van dierlijke meststoffen in een installatie die bestaat uit een vergistingstank met een capaciteit van ten hoogste 25.000 m³ per jaar aan dierlijke meststoffen toelaat, moeten de in tabel 5.124 opgenomen afstanden in acht worden genomen. Daarboven moet de gemeente de geurbeoordeling maken met artikel 5.92 Bkl.

De achtergrond van deze wijziging is beleidsneutrale voorzetting van het voorheen geldende recht. Daarin was een omgevingsvergunning milieu nodig voor het vergisten van uitsluitend dierlijke meststoffen met een capaciteit van ten hoogste 25.000 kubieke meter per jaar, en golden de geurregels van paragraaf 3.5.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet.

Artikel 5.125 Bkl

Eerste lid

In het eerste lid, onder a, is de verwijzing naar het bepaalde in artikel 3.200 Bal verkort. Deze wijziging is op verschillende plekken in het Bkl doorgevoerd ter verbetering van de leesbaarheid. Deze technische wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen. Door de wijzigingen in het eerste lid, onder e en f, is aangesloten bij de formuleringen die worden gebruikt in de artikelen 3.215 en 3.250 Bal.

Derde lid

Er is een lid toegevoegd waarin is aangegeven dat de afstanden in acht worden genomen vanaf de composteringshoop of de opslagplaats. Dit als voortzetting van artikel 3.108, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 5.126 Bkl

Het opschrift van dit artikel is gewijzigd. Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 5.36).

Eerste lid

In het eerste lid, onder c, is het woord "opslagvoorziening" vervangen door "opslagplaats of composteringshoop". Daarmee is aangesloten bij de gewijzigde formuleringen in de artikelen 5.120, tweede lid, 5.121, tweede lid, 5.122, tweede lid, of 5.125, tweede lid, Bkl.

Tweede lid

In de aanhef van dit lid is door toevoeging van de dunne fractie aangesloten bij artikel 5.124, waarin ook dunne fractie wordt genoemd.

Derde lid

De onjuiste nummering van dit lid is aangepast. Verder is een verschrijving gecorrigeerd.

Onderdeel DR (artikel 5.128 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijziging van de aanhef van dit artikel houdt verband met de bij dit besluit ingevoegde nieuwe paragraaf 5.1.5.3 (PKB-Waddenzee en Waddengebied). De eerbiedigende werking in artikel 5.128 wordt naar de instructieregels in deze paragraaf uitgebreid.

De redactionele aanpassing in onderdeel a vloeit voort uit het vervangen van de term afwijkactiviteit door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Het nieuwe onderdeel b voorziet in een uitbreiding van de eerbiediging van bestaande gevallen. Hieronder worden ook activiteiten gebracht die door een bestuursorgaan van het Rijk zijn toegestaan met een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op deze besluiten zijn niet alle instructieregels uit hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing, zo volgt uit de hoofdstukken 8 en 9 Bkl als gewijzigd bij dit besluit. De uitbreiding van de eerbiedigende werking in onderdeel b voorkomt dat de gemeente op grond van paragraaf 5.1.5.2 activiteiten moet beëindigen, die eerder met een rijksprojectbesluit van een grondslag in het omgevingsplan zijn voorzien. Door ook de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van een bestuursorgaan van het Rijk onder de eerbiedigende werking te brengen, wordt voorkomen dat het omgevingsplan niet met een dergelijke vergunning in overeenstemming kan worden gebracht wanneer dat op grond van artikel 4.17 van de wet is vereist. Voor een nadere toelichting op de uitbreiding van de eerbiedigende werking wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel DS (§ 5.1.5.3 en § 5.1.5.4 (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

§ 5.1.5.3 (nieuw) Bkl

Artikel 5.129a (nieuw) Bkl

Dit artikel wijst de locaties PKB-Waddenzee en Waddengebied aan. De aanwijzing van deze gebieden gebeurt door weergave op de kaart in bijlage XIIIa die is gebaseerd op de planologische kernbeslissing (PKB) Waddenzee. Het aanwijzen van de PKB-Waddenzee als locatie brengt met zich mee dat de instructieregels in paragraaf 5.1.5.3 een eigen toepassingsbereik kennen en niet aansluiten bij de begrenzing van het rijkswater Waddenzee als bedoeld in bijlage II bij artikel 3.1 van het Omgevingsbesluit. De begrenzing van het Waddengebied is gebaseerd op de op het moment van vaststelling van de PKB Waddenzee geldende gemeentegrenzen van de gemeenten die direct grenzen aan het PKB-gebied en de gemeenten waarvan het grondgebied deels in de PKB-Waddenzee is gelegen. De ligging van de gebieden is ten opzichte van de planologische kernbeslissing en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening ongewijzigd. De exacte geometrische begrenzing van de gebieden wordt bij ministeriële regeling vastgelegd. Die geometrische begrenzing komt overeen met die uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, waarin de gebieden met ingang van 30 december 2011 zijn opgenomen.

Artikel 5.129b (nieuw) Bkl

De hoofddoelstelling voor de PKB-Waddenzee is de bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap en de bescherming van het cultureel erfgoed van de Waddenzee. Dit artikel benoemt de landschappelijke kernkwaliteiten van de Waddenzee en het cultureel erfgoed dat kenmerkend is voor de Waddenzee. Het behoud van de landschappelijke kernkwaliteiten en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee is kaderstellend voor mogelijke activiteiten in het Waddengebied.

Eerste lid

De landschappelijke kwaliteiten van de PKB-Waddenzee betreffen de rust, weidsheid, open horizon en de natuurlijkheid waaronder de duisternis. Deze zelfde landschappelijke kwaliteiten van de

Waddenzee worden op grond van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening beschermd. De bescherming van deze waarden heeft zijn grondslag in de PKB Waddenzee.

Tweede lid

Met het oog op het behoud van het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee wordt hier een specificatie gegeven van die onderdelen van het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving die kenmerkend zijn voor dit gebied. Uit de aard van het gebied gaat het daarbij onder meer om archeologische monumenten op of in de zeebodem van de Waddenzee, maar ook om cultureel erfgoed dat verbonden is met de geschiedenis van landaanwinning of waterstaatkundige werken. De nadere aanduiding van het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee is een inhoudelijk nagenoeg ongewijzigde omzetting van wat in titel 2.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening vermeld staat als "cultuurhistorische kwaliteiten van de Waddenzee". Daarbij is wel de terminologie aangepast aan de per 1 juli 2016 in werking getreden Erfgoedwet. De cultuurhistorische waarde van de Afsluitdijk wordt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening al beschermd als onderdeel van de voor de Waddenzee kenmerkende cultuurhistorische structuren en elementen bestaande uit 'zeedijken en de daaraan verbonden historische sluisen'. In dit artikellid wordt de waarde van het ensemble Afsluitdijk apart benoemd, al was het maar omdat deze dijk eigenlijk een dam is. De Afsluitdijk en andere dijken zijn de grootste menselijke beïnvloeding van het natuurlijk systeem in de Waddenzee. Daarmee zijn deze elementen zo één op één verbonden met de zee, en markeren waar het water ophoudt en land begint, dat ze tot het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee moeten worden gerekend.

Artikel 5.129c (nieuw) Bkl

Dit artikel bevat voor omgevingsplannen die van toepassing zijn op het Waddengebied, waaronder de PKB-Waddenzee, een instructieregel voor het toelaten van activiteiten bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet. Deze instructieregel is afgeleid van het afwegingskader in de PKB Waddenzee en is ook opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Hoewel de instructieregel ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening inhoudelijk niet wordt gewijzigd, wordt deze redactioneel wel vereenvoudigd en zo mogelijk in lijn gebracht met de terminologie van het stelsel van de Omgevingswet.

Op grond van deze instructieregel mag een omgevingsplan dat van toepassing is op het Waddengebied geen activiteiten toelaten die afzonderlijk of in combinatie met een of meer andere activiteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten van de PKB-Waddenzee of het kenmerkend cultureel erfgoed van de PKB-Waddenzee en het Waddengebied. Deze inhoudelijke eis aan het omgevingsplan houdt in dat bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het Waddengebied een beoordeling zal moeten worden gemaakt of een functie en de activiteiten die in het kader van die functie op een locatie kunnen worden uitgevoerd, significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de in artikel 5.129b genoemde beschermde waarden van de PKB-Waddenzee. Het gaat dan om de gevolgen voor de rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid met inbegrip van de duisternis van de Waddenzee, en de gevolgen voor het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee. Of eventuele nadelige gevolgen van een activiteit daadwerkelijk significant zijn, zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld. Als voor een omgevingsplan een milieueffectrapportage wordt uitgevoerd, dan kan een dergelijke beoordeling in dat kader worden uitgevoerd.

De toepassing van de instructieregel is beperkt tot omgevingsplannen van gemeenten voor zover die geheel of gedeeltelijk liggen in het Waddengebied. De ruimtelijke begrenzing van de externe werking van de bescherming van de PKB-Waddenzee blijft hiermee ongewijzigd ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. De omvang van het Waddengebied is omschreven in artikel 5.129a, tweede lid, en omvat de PKB-Waddenzee zelf en een gebied daaromheen. De geometrische begrenzing van het Waddengebied is bij ministeriële regeling vastgelegd.

Als niet uitgesloten is dat een activiteit in het Waddengebied significant nadelige gevolgen kan hebben voor de beschermde waarden van de PKB-Waddenzee, dan kan het omgevingsplan die activiteit alleen toelaten als er voor die activiteit geen reële alternatieven voorhanden zijn, er zwaarwegende redenen van groot openbaar belang zijn die het toelaten van de activiteit rechtvaardigen en de nadelige gevolgen door de activiteit zoveel mogelijk worden beperkt. Deze voorwaarden zijn inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Zwaarwegende redenen van groot openbaar belang kunnen onder andere zijn belangen van sociale of economische aard, belangen die verband houden met de bescherming van de gezondheid, de openbare veiligheid of bereikbaarheid of als sprake is van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten. De uitzondering in dit artikel voor activiteiten met een 'zwaarwegende reden van groot openbaar belang' impliceert een strengere toets dan de toets aan 'zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen' voor het in het omgevingsplan vaststellen van afwijkende immissiewaarden voor trillingen, immissiewaarden voor geur door zuiveringstechnische werken en veehouderijen en afstandsnormen voor veehouderijen (respectievelijk de artikelen 5.89, 5.102 en 5.117 Bkl). De formulering 'zwaarwegende redenen van groot openbaar belang' drukt uit dat aan een uitzondering een initiatief ten grondslag moet liggen waarmee zwaarwegende belangen van de overheid of de samenleving of fundamentele waarden voor het leven van burgers zoals de bescherming van de gezondheid zijn gediend. Activiteiten die alleen particuliere of private belangen dienen, zijn geen zwaarwegende redenen van groot openbaar belang. Ook niet ieder belang van de overheid of samenleving is een 'groot openbaar belang'. Er moet daadwerkelijk sprake zijn van een activiteit die een openbaar belang dient met een zwaar gewicht, dat opweegt tegen het behoud van de landschappelijke kernkwaliteiten en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee en het Waddengebied.

Specifiek voor het behoud van het kenmerkend cultureel erfgoed geldt dat de instructieregels in dit artikel nadere eisen aan het omgevingsplan stellen ten opzichte van de instructieregels over het behoud van cultureel erfgoed en werelderfgoed in respectievelijk de artikelen 5.130 en 5.131 Bkl. De afwegingsruimte die die artikelen aan gemeenten bieden ten aanzien van het behoud van het cultureel en werelderfgoed, wordt door artikel 5.129c ingeperkt.

Artikel 5.129d (nieuw) Bkl

Uitgangspunt van de PKB Waddenzee is dat activiteiten in de PKB-Waddenzee zijn toegestaan als deze verenigbaar zijn met de bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap en het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee. Gelet op deze randvoorwaarden, bevat de PKB Waddenzee voor een veelheid aan activiteiten al beleidsuitspraken of deze in de Waddenzee zijn toegestaan. In dit artikel zijn deze beleidsuitspraken omgezet in instructieregels voor omgevingsplannen. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening bevat regels die bepalen welke activiteiten een bestemmingsplan in de Waddenzee kan toelaten. De instructieregels over activiteiten die al dan niet in de Waddenzee kunnen worden toegelaten, worden inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. De instructieregels gelden op grond van artikel 5.128 niet voor activiteiten die op grond van het omgevingsplan al in uitvoering zijn of zijn toegestaan. Waar het gaat om activiteiten in de PKB-Waddenzee die al dan niet kunnen worden toegestaan geldt, net als voor de artikelen 5.129d en 5.129e, uiteraard ook de algemene instructieregel in artikel 5.130 om bij het vaststellen van een omgevingsplan rekening te houden met het cultureel erfgoed en de instructieregel in artikel 5.131 om rekening te houden met het werelderfgoed.

Eerste lid

Onder a

In de PKB-Waddenzee geldt een verbod op het plaatsen van nieuwe windturbines en andere bouwactiviteiten.

Onder b en c

Een omgevingsplan kan in de PKB-Waddenzee geen aanleg of uitbreiding van een haven of jachthaven toelaten en ook geen aanleg of zeewaartse uitbreiding van een bedrijventerrein. Dat geldt ook voor een omgevingsplan dat van toepassing is op een locatie direct grenzend aan de PKB-Waddenzee. Op het verbod voor havens en jachthavens zijn enkele uitzonderingen van toepassing. Een zeewaartse uitbreiding van een jachthaven op een Waddeneiland kan worden toegelaten als dat noodzakelijk is voor de veiligheid of de bereikbaarheid er daarvoor geen andere passende oplossing is. Ook voor de verlegging van de veerhaven in de gemeente Den Helder en voor een zeewaartse uitbreiding van de haven van Harlingen is een uitzondering gemaakt. Voor de haven van Harlingen geldt die uitzondering alleen als een binnendijkse uitbreiding van die haven redelijkerwijs niet mogelijk is. Voor deze activiteiten geldt dat deze wel moeten voldoen aan het toetsingskader van artikel 5.129c. Dat wil zeggen dat moet zijn uitgesloten dat de uitbreiding van de haven significant nadelige gevolgen kan hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten of het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee of – als dit niet kan worden uitgesloten – voldaan moet worden aan de voorwaarden onder a, b en c van artikel 5.129c.

Onder d

Op het verbod op andere bouwactiviteiten zijn enkele uitzonderingen van toepassing. Het bouwen van bouwwerken voor de veiligheid van het scheepvaartverkeer, voor alternatieve mosselzaadbronnen, voor een adequate afwatering van het vasteland, het bouwen van een wadwachtpost en van een tijdelijk bouwwerk als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving voor wetenschappelijk onderzoek en monitoring, kan een omgevingsplan wel toelaten in de PKB-Waddenzee. Een wadwachtpost kan alleen worden gebouwd op een locatie die niet vanaf het vaste land of een Waddeneiland bewaakt kan worden. Ook voor bouwwerken die noodzakelijk zijn voor enkele bij naam genoemde uitbreidingen of verleggingen van havens, is een uitzondering gemaakt op het verbod op bouwactiviteiten. Deze bouwactiviteiten moeten wel voldoen aan het toetsingskader van artikel 5.129c. Dat wil zeggen dat moet zijn uitgesloten dat deze bouwactiviteiten significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor de landschappelijke kernkwaliteiten of het kenmerkend cultureel erfgoed van de Waddenzee of – als dit niet kan worden uitgesloten - voldaan moet worden aan de voorwaarden onder a, b en c van artikel 5.129c. Een uitzondering op het verbod op het toelaten van andere bouwactiviteiten in de PKB-Waddenzee is tot slot opgenomen voor het vervangen van een bestaand bouwwerk door een bouwwerk van gelijke aard, omvang en karakter. Het gaat hierbij om een verdergaande ingreep dan alleen het herbouwen of verbouwen van een bestaand bouwwerk. Zo kan het bijvoorbeeld gaan om vervangende nieuwbouw van gelijke aard, omvang en karakter op een ander bouwvlak binnen hetzelfde perceel. Het herbouwen of verbouwen van een bestaand bouwwerk zal op grond van bestemmingsplannen – mede gelet op het verplichte overgangsrecht in artikel 3.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening – op het tijdstip van inwerkingtreding van het Bkl al zijn toegestaan.⁵ In dat geval vallen die bouwactiviteiten onder de eerbiedigende werking van artikel 5.128, onder a, Bkl. Het expliciet uitzonderen van het vervangen van bestaande bouwwerken door bouwwerken van gelijke aard, omvang en karakter vormt een voortzetting van de artikelen 2.5.1 en 2.5.11 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en het daarin gehanteerde begrip «nieuwe bebouwing».

Onder e

Een omgevingsplan kan geen inpoldering, bedijking of indijking van delen van de PKB-Waddenzee toelaten.

Onder f

Een omgevingsplan kan in de PKB-Waddenzee geen winning van oppervlaktedelfstoffen toelaten. Een tweetal uitzonderingen hierop zijn gemaakt voor zand dat vrijkomt bij regulier onderhoud of de incidentele verdieping van vaargeulen of bij op grond van het eerste lid toegelaten bouwactiviteiten en voor het winnen van schelpen in gebieden beneden –5 meter NAP.

---

⁵ Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 4.13.2 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Onder g

Een omgevingsplan kan in de PKB-Waddenzee niet het parkeren van een booreiland of andere offshore-installatie toelaten.

Tweede lid

Dit lid regelt de verhouding tussen artikel 5.129c en activiteiten die in het eerste lid zijn uitgezonderd van de opgesomde activiteiten die een omgevingsplan niet mag toelaten. Een activiteit die op grond 5.129d niet is verboden, moet dus nog steeds aan de criteria in artikel 5.129c worden getoetst alvorens deze in een omgevingsplan kan worden toegelaten.

Derde lid

Dit lid breidt de werking van de in het eerste lid gestelde eis dat een omgevingsplan in de PKB-Waddenzee geen aanleg of uitbreiding van een haven of jachthaven of aanleg of zeevaartse uitbreiding van een bedrijventerrein toelaat, uit naar locaties die direct aan de PKB-Waddenzee grenzen. Hiermee worden de regels voor de aanleg en uitbreiding van havens en bedrijventerreinen uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening ongewijzigd voortgezet.

Artikel 5.129e (nieuw) Bkl

Eerste lid

Deze instructieregel geeft voor de Waddenzee en de Waddeneilanden een verbod op het toelaten van nieuwe mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening zijn regels gesteld die nieuwe opsporing of winning in de Waddenzee uitsluiten. Dit lid beoogt een inhoudelijke voortzetting van die regels, en geeft daarnaast een verbod op nieuwe mijnbouwwerken op de Waddeneilanden en in het Natura 2000-gebied Waddenzee en het werelderfgoed Waddenzee. Deze uitbreiding hangt samen met de gedeeltelijke omzetting van artikel 7a, eerste lid, van de Mijnbouwwet in dit lid. Als gevolg hiervan zal artikel 5.129e, eerste lid, in de weg staan aan het toelaten van een mijnbouwwerk in een omgevingsplan, in die gevallen waarin nu een omgevingsvergunning voor het oprichten van een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo moet worden geweigerd gelet op artikel 7a, eerste lid, van de Mijnbouwwet.

Dit eerste lid heeft geen betrekking op het in artikel 7a van de Mijnbouwwet genoemde Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Omdat dit gebied deels niet gemeentelijk is ingedeeld, wordt in omzetting voorzien via hoofdstuk 7 Bal zoals gewijzigd bij dit besluit. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemeen deel van deze toelichting.

Tweede lid

Het verbod in het eerste lid op het toelaten van nieuwe mijnbouwwerken in een omgevingsplan geldt niet voor verplaatsbare mijnbouwwerken, voor zover deze bepaalde activiteiten uitvoeren op een locatie waar rechtmatig een mijnbouwwerk aanwezig is. Het gaat daarbij om het met een verplaatsbaar mijnbouwwerk aanleggen, testen, aanpassen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat, of het stimuleren van een voorkomen via een boorgat. Deze uitzondering geeft geen inhoudelijke wijziging ten opzichte van de regels over mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening of van artikel 7a van de Mijnbouwwet.

Derde en vierde lid

Het eerste lid brengt met zich mee dat er voor omgevingsplannen die betrekking hebben op het grondgebied van de vastelandgemeenten, op land geen verbod geldt op het toelaten van

mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen. Het gaat meer specifiek om het vasteland dat binnen het Waddengebied is gelegen en geen deel uitmaakt van de PKB-Waddenzee, het Werelderfgoed Waddenzee of de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone. Een omgevingsplan dat in dit gebied nieuwe bouwwerken voor de opsporing of winning van delfstoffen toelaat, moet regelen dat die bouwwerken worden ingepast in het landschap zodat de openheid van het landschap niet wordt aangetast. Hiermee is een ongewijzigde voortzetting van artikel 2.5.13, tweede lid, onder b, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening beoogd.

Artikel 2.5.13, tweede lid, onder b, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening stelt de eis van inpassing in het landschap alleen voor «op te richten bouwwerken» die nodig zijn voor nieuwe opsporing of winning van gas onder de Waddenzee. Bouwwerken die nodig zijn op locaties waar al rechtmatig een mijnbouwwerk voor opsporing of winning aanwezig is, vallen niet onder deze bepaling. Artikel 5.129e, derde lid, heeft eenzelfde werking, zolang het gaat om bouwwerken die al zijn toegelaten op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (artikel 5.128 Bkl). De mogelijkheid kan zich echter voordoen dat een bestemmingsplan, dat van rechtswege onderdeel wordt van het tijdelijke deel van een omgevingsplan, nog niet alle bouwwerken toelaat die op een bestaande locatie voor winning of opsporing in de toekomst nodig zijn. Omdat artikel 5.129e, derde lid, ook voor die bouwwerken inpassing in het landschap zou vereisen, is in het vierde lid een uitzondering opgenomen. In aansluiting op het Barro voorziet deze uitzondering in het oprichten van een verplaatsbaar mijnbouwwerk voor zover het gaat om het aanleggen, aanpassen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat op locaties waar zich al rechtmatig een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen bevindt.

Hoofdstuk 7 Bal, zoals gewijzigd bij dit besluit, geeft een verbod op het gebruiken van een locatie in het in de territoriale zee gelegen deel van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone voor een mijnbouwinstallatie voor het opsporen en winnen van delfstoffen. Dit betekent dat een omgevingsplan in dat gebied, ook als het gaat om het gedeelte dat gemeentelijk is ingedeeld, geen mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen kan toelaten. De instructieregel in dit derde lid ziet om die reden niet op het vasteland, voor zover dat deel uitmaakt van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone.

Artikel 5.129f (nieuw) Bkl

Eerste lid

In het Waddengebied mogen geen nieuwe burgerluchthavens worden toegelaten. Ook kan een omgevingsplan geen uitbreiding van een bestaande burgerluchthaven toelaten. Een uitzondering is gemaakt voor de uitbreiding van de luchthavens in de gemeenten Texel en Ameland, als een uitbreiding van die luchthavens noodzakelijk is voor de vliegveiligheid. In dat geval moet het omgevingsplan wel voldoen aan de eisen van artikel 5.129d. Dit lid is niet van toepassing op burgermedegebruik of de uitbreiding van een militaire luchthaven in het Waddengebied.

Tweede en derde lid

Voor nieuwe bouwactiviteiten in het Waddengebied, met uitzondering van de PKB-Waddenzee, gelden instructieregels voor het omgevingsplan over bouwhoogten en de inpassing in het landschap. De instructieregels gelden niet voor bouwactiviteiten die op grond van artikel 5.128 op grond van het omgevingsplan al in uitvoering zijn of op grond van het omgevingsplan zijn toegestaan. Voor bouwactiviteiten in stedelijk gebied geldt op grond van het derde lid, onderdeel a, dat de maximaal toelaatbare hoogte voor bouwwerken moet aansluiten bij de hoogte van de bestaande bebouwing. Voor bouwactiviteiten buiten (bestaand) stedelijk gebied geldt hetzelfde, maar moeten op grond van het derde lid, onderdeel b, daarnaast ook de aard en doeleinden van de nieuwe bebouwing passen bij de aard van het omringende landschap. Het begrip 'stedelijk gebied' is gedefinieerd in bijlage I Bkl. Het gaat om het bij omgevingsplan (of een omgevingsvergunning

voor een omgevingsplanactiviteit) toegelaten stedenbouwkundig samenstel van bebouwing voor wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel en horeca, en de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur, met uitzondering van stedelijk groen aan de rand van die bebouwing en lintbebouwing langs wegen, waterwegen of waterkeringen. Deze definitie is inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Voor bouwactiviteiten in het stedelijk gebied van de gemeenten Den Helder, Harlingen, Delfzijl en de Eemshaven is in het vierde lid een uitzondering gemaakt op de hoogtebepaling in het derde lid, onder a. Hiervoor geldt dat het omgevingsplan regels moet bevatten die inhouden dat nieuwe bouwwerken worden ingepast in de stedenbouwkundige structuur van het stedelijk gebied. Dit is een vertaling van de voorwaarde in de PKB Waddenzee dat nieuwe havengerelateerde en stedelijke bebouwing in deze gebieden zoveel mogelijk worden ingepast in de bestaande 'skyline'. De stedenbouwkundige structuur van het stedelijk gebied is de ruimtelijke opbouw of samenstelling van een gebied en de manier waarop onder andere de bebouwing ten opzichte van elkaar is gesitueerd. De voorwaarde houdt in dat bij de inpassing van nieuwe bouwwerken in het bestaand stedelijk gebied van de gemeenten Den Helder, Harlingen, Delfzijl en de Eemshaven gekeken moet worden naar de gehele ruimtelijke opbouw van het stedelijk gebied. Het is daarbij niet uitgesloten dat het omgevingsplan voor nieuw te bouwen bouwwerken incidenteel een hogere bouwhoogte toelaat dan de hoogte van de bestaande bebouwing, zolang dat past binnen de maat en schaal van de stedenbouwkundige structuur en geen afbreuk doet aan het silhouet van het stedelijk gebied. Voor wat betreft het bouwen van windturbines in het Waddengebied, buiten de Waddenzee, geldt dat de Structuurvisie Wind op land gebieden aanwijst waar grootschalige windparken kunnen worden opgericht (vanaf 100 MW.) De Eemshaven en Delfzijl zijn aangewezen. Het oprichten van windturbines binnen die aangewezen gebieden is dus Rijksbeleid ontstaan na de PKB Waddenzee. Voor de realisatie van een dergelijke ontwikkeling wordt een projectbesluit gemaakt waarin gemotiveerd moet worden hoe de voorziene ontwikkeling zich verhoudt tot het Rijksbeleid ter bescherming van de landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee en het Waddengebied en waarom daar door het Rijk, eventueel, van wordt afgeweken.

§ 5.1.5.4 (nieuw) Bkl

Artikel 5.129g (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat in het geval in het omgevingsplan een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt, rekening moet worden gehouden met de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling (laddertoets). Voor achtergronden en een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemeen deel van deze toelichting.

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt, tezamen met het woord 'nieuwe' in het tweede lid, de reikwijdte van de 'laddertoets'. Evenals het voorheen geldende Bro is de laddertoets van toepassing op de ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, woningbouw, kantoren, een detailhandelsvoorziening of een andere stedelijke voorziening. Hoewel er geen ondergrens voor de ontwikkeling geldt, moet de stedelijke voorziening wel voldoende substantieel zijn. Dit laatste zinsdeel is ten opzichte van het voorheen geldende recht toegevoegd om dit beter tot uitdrukking te brengen. Hiermee wordt aangesloten bij de vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.⁶

Hierbij moet worden opgemerkt dat het begrip stedelijk ontwikkelingsproject zoals dat in de context van de milieueffectrapportage wordt gehanteerd een andere inhoud heeft (zie hiervoor de toelichting bij bijlage V, onderdeel J11, bij het Omgevingsbesluit).

Tweede lid

---

⁶ ABRvS van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724.

Dit lid regelt dat een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in het eerste lid, nieuw moet zijn om voor de laddertoets te kwalificeren. Het gaat daarbij om een stedelijke ontwikkeling die, in vergelijking met de voorheen geldende regels in het omgevingsplan dan wel – als deze nog niet is ingepast in het omgevingsplan – met een omgevingsplanactiviteit, een nieuw of groter planologisch beslag legt op de ruimte. Als alleen sprake is van een wijziging van een gebruiksfunctie, met andere woorden de bebouwing neemt niet of nauwelijks toe, dan moet de ontwikkeling anderszins wezenlijke ruimtelijke gevolgen hebben. Ook dit blijkt uit vaste jurisprudentie die de bedoeling van de wetgever, ook onder het voorheen geldende recht, onderstreept.

Onderdeel a bepaalt dat aan een nieuwe stedelijke ontwikkeling een laddertoets vooraf gaat. Dit kan zowel om een stedelijke ontwikkeling binnen als buiten het bestaand stedelijk gebied gaan. Bevindt de stedelijke ontwikkeling zich buiten het bestaand stedelijk gebied of buiten stedelijk groen, zo bepaalt onderdeel b, dan omvat de laddertoets ook waarom niet daarbinnen in die behoefte kan worden voorzien. Voor het begrip stedelijk gebied wordt verwezen naar bijlage I Bkl en de artikelsgewijze toelichting daarbij.⁷

Derde lid

Het derde lid brengt tot uitdrukking dat regels in het omgevingsplan niet in strijd mogen zijn met de Dienstenrichtlijn. Zoals bij de introductie van dit artikellid in 2014 aangegeven is met gebruikmaking van de inhoud van artikel 14, aanhef en onder 5, van de Dienstenrichtlijn geregeld dat een onderzoek naar de actuele regionale behoefte, waar dat betrekking heeft op de economische behoefte, de marktvraag of de beoordeling van de mogelijke of actuele economische gevolgen van de vestiging van een dienst als bedoeld in artikel 1 van de Dienstenwet, slechts tot doel heeft om na te gaan of die vestiging in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening (Stb. 2014, 174, p. 25). Artikel 14, aanhef en onder 5, van de Dienstenrichtlijn moet thans in het licht van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 30 januari 2018, nr. C-31/16 (Appingedam)⁸ worden gezien.

Onderdeel DT (artikel 5.132 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De redactionele aanpassing van het nieuw genummerde eerste lid van dit artikel vloeit voort uit het vervangen van de term afwijkactiviteit door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Het nieuw toegevoegde tweede lid voorziet in een uitbreiding van de eerbiediging van bestaande gevallen. Hieronder worden ook activiteiten gebracht die door een bestuursorgaan van het Rijk zijn toegestaan met een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op deze besluiten zijn niet alle instructieregels uit hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing, zo volgt uit de hoofdstukken 8 en 9 Bkl als gewijzigd bij dit besluit. De uitbreiding van de eerbiedigende werking in onderdeel b voorkomt dat de gemeente op grond van de paragrafen 5.1.6.2, 5.1.6.3, 5.1.6.4 of 5.1.6.5 activiteiten moet beëindigen, die eerder met een rijksprojectbesluit van een grondslag in het omgevingsplan zijn voorzien. Door ook de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van een bestuursorgaan van het Rijk onder de eerbiedigende werking te brengen, wordt voorkomen dat het omgevingsplan niet met een dergelijke vergunning in overeenstemming kan worden gebracht wanneer dat op grond van artikel 4.17 van de wet is vereist. Voor een nadere toelichting op de uitbreiding van de eerbiedigende werking wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel DU (artikel 5.141 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

---

⁷ Stb. 2018, 292, p. 902.

⁸ ECLI:EU:C: 2018:44.

De artikelen 5.141, 5.144, tweede lid, 5.145, 5.146 en 5.148 worden gewijzigd als gevolg van een voorgenomen wijziging van de tekst van het eerste lid van artikel 4.2 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Aanleiding tot die wijziging is dat de redactie van artikel 4.2, eerste lid, vragen oproep over het onderscheid tussen regels over functies en over activiteiten op grond van de artikelen 4.1 en 4.2 van de wet. Met de verduidelijking van de tekst van artikel 4.2, eerste lid, wordt verduidelijkt dat dit artikel een taakopdracht bevat, waarvan de kern is dat het omgevingsplan voor het gehele grondgebied voorziet in regels die leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Deze taakopdracht leidt niet tot een verplichting om het gehele grondgebied van de gemeente te voorzien van functie-aanduidingen in de vorm van 'etiketten' welke op zichzelf geen rechtsgevolg hebben maar uitsluitend een wetgevingstechnisch ordeningsinstrument kunnen zijn van het omgevingsplan. Ook een omgevingsplan zonder functie-aanduidingen is denkbaar. Artikel 4.2, eerste lid, vereist alleen dat er in het omgevingsplan regels worden gesteld die voor het gehele grondgebied van de gemeente tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties leiden. In paragraaf 2.2.1.1 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is deze wijziging uitgebreider toegelicht.⁹

De instructieregels van hoofdstuk 5 Bkl verplichten alleen in enkele gevallen tot het verplicht opnemen van specifieke functie-aanduidingen in het omgevingsplan. Voor een groot deel gaan de regels over het wel of niet – al dan niet onder voorwaarden – kunnen toelaten van activiteiten op bepaalde locaties. Omdat enkele artikelen hierover onvoldoende duidelijkheid boden worden deze via dit besluit verduidelijkt.

In het enkele geval dat een regel van hoofdstuk 5 Bkl wel tot het opnemen van een specifieke functie-aanduiding in het omgevingsplan verplicht, wordt daartoe in de tekst het begrip 'functieaanduiding' of 'aanduiden van een specifieke functie' gehanteerd. Dit is geval bij artikel 5.141 met betrekking tot het aanleggebied Maasvlakte 2.

In het eerste lid van artikel 5.141 is verduidelijkt dat het gaat om de functieaanduiding haven- en industrieterrein. In tegenstelling tot de meeste andere instructieregels in hoofdstuk 5 Bkl gaat het hier om de uitdrukkelijke verplichting om een functieaanduiding in de vorm van een 'etiket' op het aanleggebied voor Maasvlakte 2 te leggen. Het gewijzigde tweede lid sluit hierop aan. Het doel van de instructieregel is dat het landaanwinningsgebied Maasvlakte 2 wordt gebruikt in overeenstemming met de in de planologische kernbeslissing Mainportontwikkeling Rotterdam vastgelegde afspraken. Het resultaat van de regels in het omgevingsplan moet hierbij aansluiten.

Onderdeel DV (artikel 5.144 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Op grond van het tweede lid kunnen gebouwen die al in het gebied aanwezig waren of op het moment van inwerkingtreding (30 december 2011) van de regels in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) op het punt stonden te worden opgericht, behouden blijven. Deze wijziging is om te verduidelijken dat het niet noodzakelijk is om de toentertijd geldende bestemming in de vorm van een functieaanduiding of etiket over te nemen, zoals artikel 2.2.8 Barro eist. In het nieuwe stelsel kan hetzelfde resultaat bereikt worden door het opnemen van regels die ertoe leiden dat geen andere activiteiten worden toegelaten dan die van voor 30 december 2011.

Onderdeel DW (artikelen 5.145 en 5.146 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Met de wijziging van artikel 5.145 wordt verduidelijkt dat het om te voldoen aan deze instructieregel niet nodig is om een functieaanduiding in de vorm van een 'etiket' op een locatie te leggen. Het resultaat van de regels in het omgevingsplan voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het natuur- en recreatiegebied Schiebroekse en Zuidpolder moet zijn dat betreffende omgevingsplan een totale grondoppervlakte van circa 100 ha natuur en recreatie toelaat.

---

⁹ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 58 e.v.

Met de wijziging van artikel 5.146 wordt verduidelijkt dat het om te voldoen aan deze instructieregel niet nodig is om een functieaanduiding in de vorm van een 'etiket' op een locatie te leggen. Het resultaat van de regels in het omgevingsplan – voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het natuur- en recreatiegebied Schiezone – moet zijn dat betreffende omgevingsplan een totale grondoppervlakte van circa 50 ha natuur en recreatie toelaat.

Onderdeel DX (artikel 5.148 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Omdat onder de Omgevingswet in het omgevingsplan niet verplicht (voor alle locaties binnen de gemeente) functie-aanduidingen in het omgevingsplan hoeven te worden opgenomen is de verwijzing naar functies in dit artikel geschrapt. Bedoeld is immers dat er geen nieuwe activiteiten mogen worden toegestaan die aan de realisatie van de parallelle Kaagbaan in de weg staan of die deze bemoeilijken en dat tijdelijke activiteiten nog gedurende een bepaalde periode kunnen worden toegestaan.

Onderdeel DY (artikel 5.149 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De redactionele aanpassing van het nieuw genummerde eerste lid van dit artikel vloeit voort uit het vervangen van de term afwijkactiviteit door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Daarnaast wordt voorzien in een uitbreiding van de eerbiedigende werking in artikel 5.149 naar de instructieregels in de paragrafen 5.1.7.5 en 5.1.7.6.

Het nieuw toegevoegde tweede lid voorziet in een uitbreiding van de eerbiediging van bestaande gevallen. Hieronder worden ook activiteiten gebracht die door een bestuursorgaan van het Rijk zijn toegestaan met een projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op deze besluiten zijn niet alle instructieregels uit hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing, zo volgt uit de hoofdstukken 8 en 9 Bkl als gewijzigd bij dit besluit. De uitbreiding van de eerbiedigende werking in onderdeel b voorkomt dat de gemeente op grond van de paragrafen 5.1.7.2, 5.1.7.3 of 5.1.7.4 activiteiten moet beëindigen, die eerder met een rijksprojectbesluit van een grondslag in het omgevingsplan zijn voorzien. Door ook de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van een bestuursorgaan van het Rijk onder de eerbiedigende werking te brengen, wordt voorkomen dat het omgevingsplan niet met een dergelijke vergunning in overeenstemming kan worden gebracht wanneer dat op grond van artikel 4.17 van de wet is vereist. Voor een nadere toelichting op de uitbreiding van de eerbiedigende werking wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel DZ (artikel 5.155 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. De wijziging in het eerste lid brengt de terminologie in overeenstemming met die van artikel 5.150 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De wijziging van het derde lid houdt verband met het vervallen van artikel 5.19, eerste lid, van de wet als gevolg van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dat lid maakte het mogelijk om bij omgevingsplan regels te stellen die ertoe strekken dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt verleend, als aan die regels wordt voldaan. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet schrapt deze mogelijkheid en maakt het in plaats daarvan mogelijk om rechtstreeks vergunningstelsels in het omgevingsplan op te nemen. De voorgestelde wijziging past artikel 5.155, derde lid, daarop aan. Hierdoor kan in een omgevingsplan een vergunningplicht worden opgenomen voor het bouwen van bouwwerken of windturbines die de maximale hoogtes in het eerste lid overschrijden, op voorwaarde dat beoordelingsregels worden gesteld die verzekeren dat het verlenen van de

omgevingsvergunning voor dergelijke bouwwerken of windturbines geen onaanvaardbare gevolgen heeft voor het radarbeeld.

Onderdeel EA (artikel 5.159 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Artikel 5.159, eerste lid, zou zo kunnen worden gelezen dat de instructieregel ook betrekking heeft op hoogspanningsverbindingen met een lager Kv. Met de voorgestelde technische wijziging wordt in artikel 5.159 verduidelijkt dat onder hoogspanningsverbinding een hoogspanningsleiding van tenminste 220 kv wordt verstaan.

Onderdeel EB (§ 5.1.7.5 en § 5.1.7.6 (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

§ 5.1.7.5 (nieuw) Bkl

Artikel 5.161a (nieuw) Bkl

Binnen Nederland staat op een aantal locaties communicatie-, navigatie- en radarapparatuur buiten Schiphol of overige luchthavens van nationale en regionale betekenis. Deze apparatuur is nodig voor een veilige afwikkeling van het luchtverkeer. Deze civiele apparatuur moet worden onderscheiden van de militaire radarstations, waarvoor artikel 5.155 een regeling biedt. De civiele en militaire luchtverkeersleidingsdiensten werken intensief samen om een veilige verkeersafwikkeling te garanderen.

Hoge bouwwerken, waaronder windturbines, in gebieden rond deze apparatuur kunnen leiden tot verstoring van de werking daarvan. Voordat een omgevingsplan hoge bouwwerken in die gebieden toelaat, moet zeker zijn gesteld dat die bouwwerken geen onaanvaardbare gevolgen hebben voor die apparatuur. Voor radarverstoringgebieden bevatte het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en de Regling algemene regels ruimtelijke ordening al een gelijksoortige regeling.

Het artikel is niet van toepassing op ontwikkelingen die op het moment van inwerkingtreden van deze bepaling al zijn toegestaan op grond van een omgevingsplan of op grond van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (zie de wijziging van artikel 5.149 Bkl waarbij paragraaf 5.1.7.5 onder de eerbiedigende werking wordt gebracht).

In het Omgevingsbesluit zal worden geregeld dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat adviseur is voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

§ 5.1.7.6 (nieuw) Bkl

Artikel 5.161b (nieuw) Bkl

Dit artikel bepaalt dat als een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die de in bijlage XVIA genoemde landelijke fiets- en wandelroutes kunnen doorsnijden, het belang van de instandhouding van die fiets- en wandelroutes bij de vaststelling van dat omgevingsplan wordt betrokken. Het artikel is niet van toepassing op ontwikkelingen die op het moment van inwerkingtreden van deze bepaling al zijn toegestaan op grond van een omgevingsplan of op grond van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (zie de wijziging van artikel 5.149 Bkl waarbij paragraaf 5.1.7.6 onder de eerbiedigende werking wordt gebracht). Het artikel is ook niet van toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties of door een andere minister die het aangaat. De keuze om in artikel 9.1, tweede lid, instructieregels uit afdeling 5.2 op projectbesluiten van het Rijk al dan niet van overeenkomstige toepassing te verklaren, hangt mede samen met de in het Bkl gekozen systematiek voor het verlenen van ontheffingen van instructieregels. In het Bkl is ervoor gekozen om instructieregels die meer specifieke (nationale) belangen borgen door middel van beleid te laten doorwerken in projectbesluiten van het Rijk. Het behoud van landelijke fiets- en wandelroutes is zo'n specifiek belang. Hiermee wordt voorkomen dat ministers in voorkomend geval ontheffing moeten aanvragen van (eigen) instructieregels, als onverhoopt blijkt dat de uitoefening van een taak of bevoegdheid door een instructieregel onevenredig wordt belemmerd.

Het Rijk is bij besluitvorming gebonden aan het eigen beleid en kan daar alleen met een deugdelijke motivering van afwijken. Bij projectbesluiten voor de aanleg of wijziging van infrastructuur door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt al regulier toepassing gegeven aan de gevolgen van de doorsnijding van fiets- en wandelroutes door nieuwe infrastructuur. Voor het overige is artikel 5.157a in paragraaf 4.11 van het algemeen deel van deze toelichting al uitgebreid toegelicht. Om die reden wordt verder verwezen naar die paragraaf.

Onderdelen EC en EP (artikelen 5.166 en artikel 7.15 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze wijzigingen zijn met name het gevolg van het in hoofdstuk 5 Bkl invoegen van een aantal instructieregels. De ontheffing van deze instructieregels wordt voor het omgevingsplan geregeld in artikel 5.166 – met het ingevoegde artikel 8.0b Bkl geldt dit ook voor de buitenplanse omgevingsactiviteit - voor de provinciale verordening in artikel 7.15 en voor projectbesluiten van provincies en waterschappen in artikel 9.4. Met een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, van de wet kan een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan, een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsverordening, een provinciaal of waterschapsprojectbesluit, of een besluit tot verlening van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit genomen worden dat afwijkt van of in strijd is met instructieregels waarnaar in deze bepalingen wordt verwezen.¹⁰

De wijziging van artikel 5.166 volgt de in het Bkl uitgewerkte lijn dat een ontheffing mogelijk is als sprake is van specifieke rijkstaken en daaruit voortvloeiende specifieke belangen.¹¹ Hiertoe is paragraaf 5.1.5.3 (instructieregels over Waddenzee en Waddengebied) aan artikel 5.166 toegevoegd. Hierop is een uitzondering gemaakt voor die onderdelen van de instructieregels waarvoor op voorhand vaststaat dat ontheffing niet mogelijk is. Het betreft het bouwen van windturbines (artikel 5.129d, eerste lid, onder a), het parkeren van een booreiland of andere offshore-installatie (artikel 5.129d, eerste lid, onder g) en het plaatsen van mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen in de met name genoemde beschermde gebieden (artikel 5.129e, eerste lid, met de uitzonderingen, bedoeld in het tweede lid). Voor een algemene toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 4.10.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

De ontheffingsmogelijkheid wordt, conform het voorheen geldende recht, niet opengezet voor de ladder voor duurzame verstedelijking (paragraaf 5.1.5.4). Hiervoor geldt net als bij de instructieregel over de weging van het waterbelang (watertoets), waarvoor de ontheffing ook niet is opengezet, dat het hier gaat om (inhoudelijke) beslisregel die een onderzoeksverplichting impliceert. Het openzetten van een ontheffing is hiervoor zinledig. De ontheffingsmogelijkheid voor de met dit besluit toegevoegde instructieregel over landelijke fiets- en wandelroutes in paragraaf 5.1.7.6 staat automatisch open omdat de ontheffing al voor de gehele paragraaf 5.1.7 openstaat.

Onderdeel ED (artikel 5.167 (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat ontheffingen hun werking behouden, als op grond van artikel 2.32, zesde lid, van de wet niet is bepaald dat een ontheffing voor een bepaalde termijn geldt. Het eerste lid zorgt ervoor dat de gemeente over een ontheffing beschikt wanneer een omgevingsplan eerder is gewijzigd met een projectbesluit waarvoor ontheffing is verleend. De ontheffing voor het projectbesluit blijft dan gelden voor opeenvolgende wijzigingen van het omgevingsplan, voor zover daarbij afwijking van instructieregels nodig is om de regels voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project te handhaven. Zonder deze regeling zou de ontheffing alleen gelden voor het specifieke besluit waarvoor zij wordt verleend, bijvoorbeeld het vaststellen van een projectbesluit, en zou de gemeenteraad voor latere wijzigingen van het omgevingsplan telkens een nieuwe ontheffing moeten aanvragen om de wijzigingen als gevolg van dat projectbesluit in stand te kunnen laten. De formulering "toelaat wat ... was toegestaan"

¹⁰ Zie paragraaf 8.3 van de nota van toelichting bij het Bkl, Stb. 292, p. 395 e.v.

¹¹ Zie verder paragraaf 8.3 van de nota van toelichting bij het Bkl, Stb. 292, p. 398.

bewerkstelligt dat de ontheffing weliswaar opnieuw gebruikt kan worden om toe te laten wat met het oorspronkelijke besluit is toegestaan, maar niet voor een bredere toepassing in aanmerking komt. Met de ontheffing wordt afwijking van een of meer instructieregels toegestaan voor de toelating van een specifieke activiteit of het stellen van een specifieke regel. Alleen die activiteit of regel mag vervolgens blijven voortbestaan bij een latere wijziging van het omgevingsplan.

Het tweede lid regelt dat ook een ontheffing voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn werking behoudt. Op grond van artikel 4.17 van de wet moet een omgevingsplan vijf jaar na het onherroepelijk worden van een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit, met die vergunning in overeenstemming worden gebracht. Als voor het verlenen van een dergelijke omgevingsvergunning een ontheffing is verleend, brengt het tweede lid, aanhef en onder a, met zich mee dat de gemeente die ontheffing kan gebruiken voor zover dat nodig is voor het inpassen van de omgevingsvergunning in het omgevingsplan. Het tweede lid, aanhef en onder b, verzekert dat ook voor opeenvolgende wijzigingen van het omgevingsplan van de ontheffing gebruik kan worden gemaakt om toe te blijven staan wat op grond van de omgevingsvergunning was toegestaan. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.12.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel EE (artikel 6.2 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijzigingen die zijn doorgevoerd in artikel 8.84 in dit besluit. Voor een toelichting zie de toelichting op artikel 8.84 Bkl. Zie ook de toelichting op artikel 6.2 Bkl (Stb. 2018, 292, p. 801).

Onderdeel EF (artikel 7.1 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze wijziging sluit aan bij de redactionele wijziging van artikel 4.2, tweede lid, van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.¹² In het tweede lid van artikel 4.2 wordt benadrukt dat bij omgevingsverordening alleen regels kunnen worden gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, als het onderwerp van zorg niet doelmatig en doeltreffend met een instructieregel als bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, van de wet of een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, kan worden behartigd. Zoals opgemerkt in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet beklemt de voorgestelde wijziging in artikel 4.2, tweede lid, de terughoudende rol van de provincie bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.¹³ In samenhang hiermee wordt in artikel 7.1 Bkl verduidelijkt dat de instructieregels in afdeling 5.1 van toepassing zijn voor zover het om regels in de omgevingsverordening over activiteiten gaat die gesteld worden met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De instructieregels van afdeling 5.1 Bkl zijn dus alleen op die regels uit de omgevingsverordening van toepassing en bijvoorbeeld niet op instructieregels of omgevingswaarden die in de verordening worden opgenomen. Opgemerkt wordt nog dat de reikwijdte van de werking van de instructieregel in dit artikel ook bepaald wordt door beperkingen die artikel 2.25, derde lid, van de wet, stelt aan instructieregels over de omgevingsverordening. Dat lid voorkomt dat het Rijk instructieregels kan stellen over onderwerpen die tot de provinciale autonomie behoren. Zoals vermeld in de nota van toelichting bij het Bkl ziet artikel 7.1 in ieder geval op die regels over activiteiten in de omgevingsverordening die strekken ter uitvoering van wettelijke taken en die vanuit die taak (mede) zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.¹⁴ Daarnaast ziet het artikel op maatwerkregels die zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Zo is bijvoorbeeld artikel 5.37 Bkl ('weging van het waterbelang') niet alleen van toepassing op regels in het omgevingsplan maar op grond van artikel 7.1 Bkl ook van toepassing op regels in de omgevingsverordening over

¹² Zie voor toelichting hierover paragraaf 2.2.1.1, *Kamerstukken II 2017/18*, 34986, nr. 3, p. 58 e.v.

¹³ *Kamerstukken II 2017/18*, 34986, nr. 3, p. 61.

¹⁴ Zie paragraaf 10.2 van de nota van toelichting bij het Bkl, Stb. 2018, 292.

activiteiten en maatwerkregels als die regels worden gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Onderdeel EG (artikel 7.3 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.27, aanhef en onder a en b, van de wet]

Deze wijziging voorziet erin dat de Nederlandse Koloniën van Weldadigheid worden toegevoegd aan artikel 7.3 Bkl. De Koloniën van Weldadigheid bestaan uit vijf grootschalige agrarische Koloniën in Nederland (Frederiksoord, Wilhelminaoord/Boschoord, Willemsoord, Ommerschans en Veenhuizen) en twee in Vlaanderen (Wortel en Merksplas). Deze koloniën werden gesticht door de Maatschappij van Weldadigheid, vanuit het oogpunt van armoedebestrijding. De Koloniën van Weldadigheid zijn in januari 2017 door Nederland, mede namens België, bij UNESCO genomineerd voor plaatsing op de werelderfgoedlijst. Met deze nominatie gaat Nederland de internationale verplichting aan om de uitzonderlijke universele waarde van de Koloniën te behouden en uit te dragen. De bescherming ervan kreeg onder het voorheen geldende recht onder meer gestalte via gemeentelijke bestemmingsplannen. Gelet op de internationale verplichting dient dit duurzaam geborgd te worden in nationale regelgeving. Met de beoordeling in juni 2018 van het nominatiedossier door het Werelderfgoedcomité (Commissie voor het Werelderfgoed) wordt dat nog eens benadrukt. In vervolg hierop zullen België en Nederland een aangepast nominatiedossier indienen, waarover dat comité vervolgens definitief zal besluiten.

In het Managementplan Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid is vastgelegd dat het Rijk overweegt om, in samenspraak met de provincies, gemeenten en lokale belanghebbenden, te werken aan een nadere uitwerking van de tekst die voor de Koloniën in het Bkl wordt opgenomen.¹⁵ Dit gebeurt door de Koloniën van Weldadigheid toe te voegen aan de instructieregels met het oog op het behoud van werelderfgoed uit afdeling 7.2 Bkl. Deze afdeling richt zich op gebiedsgerichte bescherming van grootschalige werelderfgoederen, waarbij het cultuurlandschap veelal een aspect is van de kernkwaliteiten. Dit geldt ook voor de Koloniën van Weldadigheid. Onderdelen hiervan zijn al aangewezen als beschermd dorpsgezicht of als beschermd monument. De nominatie van de Koloniën noodzaakt ertoe het aspect van het cultuurlandschap beter te borgen, evenals een aantal gemeenschappelijke kenmerken van de vijf Nederlandse Koloniën als een systeem van armoedebestrijding met landbouw. De opname van de Koloniën in het Bkl voorziet hierin. Bij de verdere uitwerking door de betrokken provincies, gemeenten en stakeholders kunnen bestaande inhoudelijke uitgangspunten uit het Managementplan worden gevolgd.

Onderdelen EH en EK (artikelen 7.4 en 7.8 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijziging in de artikelen 7.4, derde lid, onder a, en 7.8, eerste lid, onder a, houdt verband met het vervallen van artikel 5.19, eerste lid, van de wet als gevolg van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dat lid maakte het mogelijk om bij omgevingsplan regels te stellen die ertoe strekken dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt verleend, als aan die regels wordt voldaan. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet schrapt deze mogelijkheid en maakt het in plaats daarvan mogelijk om rechtstreeks vergunningstelsels in het omgevingsplan op te nemen.

Het is niet nodig om expliciet te bepalen dat de instructieregels die provincies ter uitvoering van de artikelen 7.4 en 7.8 stellen, ook op beoordelingsregels voor vergunningstelsels in het omgevingsplan moeten zien. Regels die gemeenten met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in een omgevingsplan stellen, moeten aan de provinciale instructieregels voldoen ongeacht of zij wel of geen vergunningstelsels bevatten. De voorgestelde wijziging past de artikelen 7.4 en 7.8 daarop aan door de verwijzing naar artikel 5.19, eerste lid, van de wet te schrappen.

---

¹⁵ Managementplan Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid, Stuurgroep Koloniën van Weldadigheid, 28 oktober 2016, p. 33. Zie: <https://www.kolonienvanweldadigheid.eu/managementplan>

De overige wijzigingen voorzien in wetstechnische aanpassingen in verband met de vernummering door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel EI (§ 7.3.1 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De indeling in een afzonderlijke paragraaf met opschrift wordt geschrapt. De verdere inhoud van afdeling 7.3 blijft ongewijzigd. De paragraaf blijkt niet nodig, nu in het voorgenomen Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet geen andere instructieregels met het oog op natuurbescherming aan deze afdeling worden toegevoegd.

Onderdeel EJ (artikelen 7.6 en 7.7 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

In de artikelen 7.6 en 7.7 werd per abuis gesproken over 'bij of krachtens omgevingsverordening', terwijl de wet geen grondslag biedt voor een krachtens omgevingsverordening vastgesteld besluit. Dit is gecorrigeerd.

Onderdeel EL (artikel 7.11 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Deze wijziging in het tweede lid is een technische correctie van een foutieve verwijzing naar het eerste lid.

Onderdeel EM (artikel 7.12 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

De wijzigingen in dit artikel hangen samen met de wijzigingen die zijn doorgevoerd in artikel 8.84 in dit besluit. Voor een toelichting zie de toelichting op artikel 8.84 in dit besluit. Zie ook de toelichting op artikel 7.12 Bkl (Stb. 2018, 292, p. 810).

Onderdeel EN (artikel 7.14 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 5.19 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In afdeling 8.5 Bkl wordt geregeld hoe de provinciale beoordelingsregels over milieubelastende activiteiten toegepast worden bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Onderdeel EO (afdeling 7.6 (oud) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 5.19 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In afdeling 8.1 Bkl wordt geregeld hoe de provinciale instructieregels over het omgevingsplan toegepast worden bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning die betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit.

Onderdeel EP (artikel 7.15 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Artikel 7.15 wordt op gelijke wijze als artikel 5.166 aangevuld met bepalingen uit afdeling 5.1 Bkl omdat deze afdeling van overeenkomstige toepassing is op omgevingsverordeningen voor zover daarin regels zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ook daarvoor is de ontheffing opengesteld.

Onderdeel EQ (afdeling 8.1 (nieuw) Bkl) [artikelen 5.18 en 5.21 van de wet]

Bij dit onderdeel wordt afdeling 8.1 met de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toegevoegd aan het Bkl. Deze afdeling is eerder nog niet ingevuld.

Artikel 8.0 (nieuw) Bkl

Artikel 8.0 omschrijft het toepassingsbereik en het oogmerk van de beoordelingsregels. Deze hebben betrekking op omgevingsplanactiviteiten die niet vergunningvrij zijn op grond van artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving en worden gesteld met het oog op de doelen van de wet. De regels sluiten aan bij artikel 5.21 van de wet, zoals dat luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Bij dit wetsvoorstel wordt het begrip 'omgevingsplanactiviteit' in de bijlage bij de Omgevingswet als volgt gedefinieerd:

activiteit, inhoudende:

- a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,
- b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
- c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

Binnen de 'omgevingsplanactiviteit' wordt de 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit' onderscheiden als een deelverzameling bestaande uit de onderdelen b en c van 'de omgevingsplanactiviteit'. Het begrip 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit' wordt in de bijlage bij de Omgevingswet, zoals die luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, als volgt gedefinieerd:

activiteit, inhoudende:

- a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
- b. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

Zowel het begrip 'omgevingsplanactiviteit' als het begrip 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit' komen voor in de gestelde beoordelingsregels. Deze regels zijn onder te verdelen in beoordelingsregels die voor elke aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van belang zijn (artikel 8.0a), en specifieke beoordelingsregels die zien op bijzondere situaties waarbij er andere regels of besluiten in de beoordelingsregels voor de aanvraag doorwerken (de artikelen 8.0b tot en met 8.0e).

Met betrekking tot de verwijzing naar de aanwijzing van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten in artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt ten slotte opgemerkt dat in die verwijzing zou kunnen worden gelezen dat dat artikel uitputtend bepaalt welke in het omgevingsplan geregelde activiteiten vergunningvrij zijn en welke niet. Die lezing is onjuist. Voor de vraag of een in het omgevingsplan geregelde activiteit vergunningvrij is of niet, is de inhoud van het omgevingsplan in eerste instantie bepalend. Als het omgevingsplan geen verbod bevat om een activiteit te verrichten, of een verbod om deze zonder omgevingsvergunning te verrichten, is de activiteit al op grond van het omgevingsplan vergunningvrij. Van een omgevingsplanactiviteit is dan geen sprake, gelet op de definitie van dat begrip, zodat in dat geval aan de aanwijzing als vergunningvrije omgevingsplanactiviteit niet kan worden toegekomen. Om die reden is het ook niet nodig om bij de omschrijving van het toepassingsbereik in dit artikel naar het omgevingsplan te verwijzen.

Artikel 8.0a (nieuw) Bkl

Artikel 8.0a, eerste lid, stelt voorop dat voor een omgevingsplanactiviteit als het gaat om een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat een omgevingsvergunning is vereist, de vergunning moet worden verleend als de activiteit in overeenstemming is met de in het omgevingsplan gestelde beoordelingsregels over het verlenen van de vergunning. Hier heeft de regeling een limitatief-imperatief karakter. De aanvraag wordt alleen (limitatief) beoordeeld op basis van de beoordelingsregels in het omgevingsplan. Als de vergunning op grond van die regels niet kan worden geweigerd, moet (imperatief) de vergunning worden verleend. De beoordelingsregels kunnen een redactie hebben in de vorm van een weigeringsgrond of verleningsgrond. Ook kunnen de beoordelingsregels in meer of mindere mate beslissingsruimte geven aan het bevoegd gezag. Naar mate de beslissingsruimte van die regels groter is, beperkt dat

overigens het imperatieve karakter en ontstaat binnen de beoordelingsregels de ruimte voor een afweging per afzonderlijke omgevingsplanactiviteit.

Als een vergunning niet met toepassing van in het omgevingsplan opgenomen beoordelingsregels kan worden verleend, is sprake van een 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit'. Zoals blijkt uit de hiervoor in de toelichting bij artikel 8.0 opgenomen omschrijving van dit begrip, gaat het hier om activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan. Naast een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en waarvoor die vergunning niet met toepassing van de in het omgevingsplan gestelde beoordelingsregels kan worden verleend, gaat het om andere activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan. In dat laatste geval gaat het om activiteiten die door het omgevingsplan niet worden toegelaten, zonder dat hiervoor in het plan een vergunningenstelsel is opgenomen en dus ook zonder dat er voor de activiteit beoordelingsregels in het omgevingsplan zijn gesteld. In alle gevallen waarin een activiteit in strijd is met het omgevingsplan, bepaalt artikel 8.0a, tweede lid, dat een vergunning alleen wordt verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de wet, zoals dat luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, bevat het omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ditzelfde criterium is ook van toepassing op de mogelijkheid om een vergunning te verlenen voor activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan.

In het besluit om een omgevingsvergunning te verlenen voor een activiteit die in strijd is met het omgevingsplan, moet deugdelijk worden gemotiveerd waarom die activiteit met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties toch aanvaardbaar wordt geacht. Aan die motivering zullen zwaardere eisen worden gesteld naar mate de inbreuk van de activiteit op een omgevingsplan groter is. Een gemeentelijke, provinciale of nationale omgevingsvisie zal een belangrijk kader vormen waaraan een motivering kan worden ontleend voor het toelaten van nieuwe ontwikkelingen die in strijd zijn met een omgevingsplan. Een vergunning moet worden geweigerd als activiteiten met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan op locatie niet aanvaardbaar kunnen worden geacht. Een omgevingsvisie zal in die situatie eveneens een belangrijke rol kunnen spelen in de motivering van het besluit.

Het uitgangspunt is dat ook aan een besluit om een vergunning te weigeren een inhoudelijke motivering ten grondslag wordt gelegd waarom de activiteit met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties niet aanvaardbaar kan worden geacht. De enkele constatering dat een activiteit in strijd is met het omgevingsplan, vormt dus geen toereikende motivering. Van het categorisch weigeren van omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten kan evenmin sprake zijn. Ook de enkele motivering dat er geen bereidheid bestaat om medewerking te verlenen of het weigeren van medewerking omdat het omgevingsplan voor de desbetreffende locatie pas net is herzien, kan geen dragende motivering vormen voor het weigeren van een vergunning. De bij wet gegeven bevoegdheid om vergunning te kunnen verlenen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit brengt mee dat het bevoegd gezag altijd op basis van een individuele en inhoudelijke beoordeling van ingediende aanvragen moet afwegen of de betrokken activiteit, in afwijking van het omgevingsplan, toch aanvaardbaar kan worden geacht.

Bij aanvragen om een omgevingsvergunning gaat het altijd om concrete en afgebakende activiteiten. De aanvrager moet ervoor zorgdragen dat alle gegevens en onderzoeksrapporten die nodig zijn om een kwalitatief goed besluit te kunnen nemen, bij de aanvraag worden ingediend. Toch zou zich de situatie kunnen voordoen dat op basis van de aanvraag en de daarbij overgelegde gegevens en bescheiden nog geen gedragen standpunt kan worden ingenomen over de aanvaardbaarheid van een aangevraagde activiteit. Bij het vraagstuk van een evenwichtige toedeling van functies van locaties gaat het bij uitstek ook over de vraag in hoeverre ontwikkelingen zich voegen binnen het grotere geheel. Om dit goed te kunnen beoordelen kan het wenselijk zijn dat eerst een meer integrale visie voor een gebied wordt ontwikkeld, waarin de relevante aspecten van de fysieke leefomgeving in samenhang worden gewogen. Ook de

gemeenteraad zal daarbij een rol vervullen. Als over de aanvaardbaarheid van een concreet aangevraagde activiteit binnen een toekomstige gebiedsontwikkeling, vooruitlopend op de vorming van een gebiedsvisie, nog geen gedragen standpunt kan worden ingenomen, moet een vergunning eveneens worden geweigerd. Weliswaar kan nog niet het definitieve standpunt worden ingenomen dat een activiteit onaanvaardbaar is, maar ten tijde van het te nemen besluit kan evenmin deugdelijk worden gemotiveerd dat de activiteit met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wel aanvaardbaar is. Ook een dergelijke motivering moet toereikend worden geacht om een vergunning te kunnen weigeren. Artikel 4:15 Awb, biedt overigens mogelijkheden om met instemming van de aanvrager de beslistermijn op te schorten. Denkbaar is dus dat bij een ingediende aanvraag eerst de visievorming wordt afgewacht totdat een definitief standpunt kan worden ingenomen over de aanvaardbaarheid van de aangevraagde activiteit.

De mogelijkheid om met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties een vergunning te verlenen voor een omgevingsplanactiviteit bestaat ook als de activiteit in strijd is met regels van het omgevingsplan die daarin niet met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zijn gesteld. Als er voor het 'buitenplans' afwijken van deze laatste categorie regels geen aanleiding kan worden gevonden in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, maar daartoe wel op andere gronden binnen de doelen van de wet aanleiding wordt gezien, dan moet het omgevingsplan zelf worden gewijzigd en is afwijking van het omgevingsplan door het 'buitenplans' verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in dat geval niet de geëigende weg.

Artikel 8.0b (nieuw) Bkl

Eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a

Artikel 8.0b, eerste lid, in samenhang met het tweede lid, aanhef en onder a, regelt dat net zoals het omgevingsplan in overeenstemming moet zijn met instructieregels en instructies over omgevingsplannen van zowel de provincie als het Rijk, ook een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit niet mag worden verleend bij strijd met die instructieregels of instructies. Dit gebeurt door in het eerste lid die instructieregels en instructies van overeenkomstige toepassing te verklaren op de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Vervolgens bepaalt het tweede lid, aanhef en onder a, dat de omgevingsvergunning moet worden geweigerd als de omgevingsplanactiviteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van een instructieregel of instructie. Het gaat in dit artikel om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten anders dan van provinciaal of nationaal belang. Voor de doorwerking van instructieregels en instructies naar aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang, bevatten de artikelen 8.0c en 8.0d specifieke bepalingen.

Bij de doorwerking van de instructieregels en instructies moet worden bedacht dat voor de beoordeling van de aanvraag niet alleen van belang kunnen zijn instructieregels of instructies die direct in de weg staan aan de activiteit op de locatie waarop de aanvraag betrekking heeft, maar ook instructieregels of instructies die dat op een meer indirecte wijze doen. Van 'direct in de weg staan' is bijvoorbeeld sprake als de instructieregel rechtstreeks vereist dat het omgevingsplan op de locatie van de aanvraag de activiteit waarop de aanvraag betrekking heeft niet toelaat. Van 'indirect in de weg staan' is sprake als de instructieregel aan het toelaten van een activiteit bepaalde voorwaarden stelt die gerelateerd zijn aan andere functies. Als dan de buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft leidt tot een situatie die niet aan die voorwaarden voldoet, staat ook in dat geval de instructieregel aan het verlenen van de omgevingsvergunning in de weg. Een belangrijk voorbeeld van dergelijke voorwaarden zijn de afstandseisen en immissie-eisen ten opzichte van kwetsbare of gevoelige gebouwen (zoals opgenomen in de paragrafen 5.1.2 en 5.1.4 Bkl). Een ander voorbeeld is het vereiste van een brandvoorschriftgebied of explosievoorschriftgebied (artikel 5.14 Bkl): een

risicovolle activiteit kan alleen toegelaten worden als in het omgevingsplan regels opgenomen worden over activiteiten op een andere locatie dan die van de aanvraag. Daar waar strijdigheid met een instructieregel of instructie door het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning zou kunnen worden opgeheven moet in het oog worden gehouden dat, zoals in het algemeen deel van deze nota van toelichting als is opgemerkt, het niet mogelijk is om voorschriften aan de vergunning te verbinden over activiteiten van derden die niet onder controle staan van de vergunninghouder. Dit betekent dat als het ontstaan van een situatie die niet is toegelaten op grond van een instructieregel alleen met dergelijke voorschriften zou kunnen worden voorkomen, de omgevingsvergunning moet worden geweigerd. Eventueel kan de activiteit mogelijk worden gemaakt door wijziging van het omgevingsplan, waarmee wel beperkingen kunnen worden opgelegd aan derden.

Ook een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit mag overigens niet worden verleend als de omgevingsplanactiviteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van een instructieregel of instructie, maar dat hoeft in dit artikel niet nogmaals bepaald te worden. Immers het hele omgevingsplan, inclusief binnenplanse vergunningstelsels en daarbij horende beoordelingsregels, moet voldoen aan de instructieregels in het Bkl en de omgevingsverordening en aan eventuele instructies. Het is mogelijk dat in een binnenplanse beoordelingsregel daartoe onderdelen van het Bkl van overeenkomstige toepassing worden verklaard; een voorbeeld hiervan is al opgenomen in de bruidsschat.

Tot slot wordt erop gewezen dat de instructieregels van provincie en Rijk over omgevingsplannen die van overeenkomstige toepassing worden verklaard, gelet op de inhoud die die instructieregels op grond van de artikelen 2.23 en 2.25 kunnen hebben, ook met een ander oogmerk dan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties kunnen zijn gesteld, bijvoorbeeld de uitoefening van taken. De van overeenkomstige toepassing verklaring is niet beperkt tot de instructieregels die met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zijn gesteld, omdat voor het beoordelen van een aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit dezelfde inhoudelijke kaders gelden als voor het omgevingsplan zelf. Overigens zullen instructieregels met een ander oogmerk dan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties veelal in de context van aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit niet van praktisch belang zijn, maar dit doet aan dit uitgangspunt niet af.

Tweede lid, aanhef en onder b en c, en derde lid

Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wijzigt de regeling voor het voorbereidingsbesluit in de artikelen 4.14 tot en met 4.16 van de wet. Kern van deze wijziging is dat de regels die het voorbereidingsbesluit bevat – de zogeheten voorbeschermingsregels – integraal onderdeel zijn van het omgevingsplan. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels. Dit betekent dat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit ook betrekking kan hebben op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan. Bij voorbereidingsbesluiten is het ook naar huidig recht gebruikelijk om daarin een ‘binnenplans’ omgevingsvergunningstelsel op te nemen op grond waarvan het is verboden zonder een omgevingsvergunning bepaalde activiteiten te verrichten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving waardoor de locatie waarop het voorbereidingsbesluit betrekking mogelijk minder geschikt wordt voor het doel waarvoor het voorbereidingsbesluit is genomen. Tevens wordt dan bepaald dat de omgevingsvergunning wordt geweigerd als de activiteit inderdaad het hiervoor genoemde gevolg (‘minder geschikt maken’) heeft. Een dergelijk ‘binnenplanse’ omgevingsvergunningstelsel kan op grond van de artikelen 4.14 tot en met 4.16 van de wet worden gecontinueerd.

Binnen deze systematiek past niet dat als tot het oordeel wordt gekomen dat ‘binnenplans’ geen omgevingsvergunning kan worden verleend voor een omgevingsplanactiviteit die in strijd is met een voorbeschermingsregel, vervolgens nog vergunningverlening mogelijk zou zijn op basis van

het oordeel dat de omgevingsplanactiviteit leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het gaat er niet om of de voorgenomen ontwikkeling op zichzelf evenwichtig is, maar of die voorgenomen ontwikkeling de geplande nieuwe ontwikkeling of nieuwe regels frustreert. Als dat het geval is en het bevoegd gezag de desbetreffende omgevingsplanactiviteit toch mogelijk wil maken, is het doel waarvoor het voorbereidingsbesluit is genomen achterhaald en moeten de voorbeschermingsregels, als verval door tijdsverloop op grond van artikel 4.14, vierde lid, van de wet nog niet aan de orde is, zo nodig worden vervangen door een nieuw voorbereidingsbesluit met nieuwe voorbeschermingsregels. De aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit moet in zo'n geval worden geweigerd. Dit is in artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, in een expliciete beoordelingsregel tot uitdrukking gebracht. Deze beoordelingsregel ziet op alle voorbeschermingsregels in het omgevingsplan, ongeacht de herkomst van het voorbereidingsbesluit waardoor zij in het omgevingsplan terecht zijn gekomen. Dit kan gaan om een voorbereidingsbesluit van de gemeente zelf op grond van artikel 4.14 van de wet, en van provincie of Rijk op grond van artikel 4.16 van de wet. Ook op grond van de Wabo is in dergelijke gevallen het 'buitenplans' verlenen van de omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van die wet, niet mogelijk. Voor zover het gaat om een voorbereidingsbesluit van provincie of Rijk moet de gestelde beoordelingsregel worden gezien als een doorvertaling van artikel 4.19a, tweede lid, van de wet, zoals dat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet luidt, naar de omgevingsplanactiviteit. In dat artikellid is bepaald dat in een omgevingsplan geen regels worden gesteld die in strijd zijn met regels die daarin zijn opgenomen op grond van een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk.

Artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder c, bevat de specifieke beoordelingsregel dat de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit moet worden geweigerd, als de omgevingsplanactiviteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmert. Dit is de doorvertaling van artikel 4.19a, eerste lid, van de wet, zoals dat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet luidt, naar de omgevingsplanactiviteit. De invulling die het projectbesluit geeft aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt daarmee gesteld boven de invulling die daaraan zou worden gegeven met de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit die het project belemmert. Het gaat ook bij de toepassing van dit artikelonderdeel alleen om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten omdat in het projectbesluit zelf er al voor kan worden gezorgd dat binnenplanse vergunningstelsels in het omgevingsplan die de uitvoering van het project kunnen belemmeren worden gewijzigd. Deze specifieke beoordelingsregel in verband met de uitvoering van een projectbesluit is op grond van artikel 8.0b, derde lid, alleen van toepassing gedurende de termijn, bedoeld in artikel 4.19a, derde lid, van de wet.

Vierde lid

Artikel 8.0b, vierde lid, maakt het mogelijk dat als in een provinciale instructieregel over omgevingsplannen een mogelijkheid tot het verlenen van ontheffing van die instructieregel is opgenomen, een verzoek tot het verlenen van die ontheffing ook kan worden gedaan door Onze Minister die het aangaat. Artikel 5.21, derde lid, zoals dat luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, bevat hiervoor de grondslag. Deze bepaling is noodzakelijk omdat op grond van artikel 2.32, eerste lid, van de wet een verzoek om ontheffing alleen door een bestuursorgaan van een gemeente of waterschap kan worden gedaan. Aan die beperking tot bestuursorganen van een gemeente of waterschap ligt ten grondslag dat instructieregels van de provincie het Rijk niet binden. Beoordelingsregels, ook al zijn dat van overeenkomstige toepassing verklaarde instructieregels, binden het Rijk echter wel. Daarom moet ook een minister als die bevoegd gezag is om op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in dit artikel te beslissen, ontheffing van die beoordelingsregel kunnen vragen aan gedeputeerde staten. Een voorbeeld is een ontgronding van 200.000 m³ in één van de grote rijkswateren. Omdat de ontgrondingsactiviteit een omvang heeft die kwalificeert als 'magneetactiviteit', beslist de

Minister van Infrastructuur en Waterstaat op een meervoudige aanvraag die naast de ontgrondingsactiviteit ook betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit. In dat geval moet de minister zich, behoudens ontheffing, houden aan de provinciale instructieregels.

Artikelen 8.0c en 8.0d (nieuw) Bkl

Artikelen 8.0c, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, en 8.0d, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a

De artikelen 8.0c, eerste lid, in samenhang met het tweede lid, aanhef en onder a, en 8.0d, eerste lid, in samenhang met het tweede lid, aanhef en onder a, regelen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal respectievelijk nationaal belang de doorwerking van de instructieregels en instructies over omgevingsplannen, en in bepaalde specifieke situaties over projectbesluiten, naar de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor die omgevingsplanactiviteiten. Dit gebeurt op een vergelijkbare wijze als in artikel 8.0b met betrekking tot de buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang, met een van overeenkomstige toepassing verklaring en een weigeringsgrond voor de omgevingsvergunning.

Voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang geldt dat op de beoordeling daarvan, net zoals bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang, de instructieregels en instructies van het Rijk over omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn (artikel 8.0c, eerste lid, onder a en d). Voor de 'eigen' instructieregels over omgevingsplannen geldt dat die van overeenkomstige toepassing verklaring is beperkt tot de instructieregels over omgevingsplannen die op grond van de omgevingsverordening ook gelden voor een projectbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten (artikel 8.0c, eerste lid, onder b). De 'eigen' instructies van de provincie over omgevingsplannen zijn niet van overeenkomstige toepassing.

Voor de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang geldt een op hoofdlijnen vergelijkbare regeling. De 'eigen' instructieregels over omgevingsplannen zijn alleen van overeenkomstige toepassing voor zover die instructieregels ook gelden voor het vaststellen van een projectbesluit door het Rijk. Dit betreft de regels, bedoeld in artikel 9.1, tweede lid, Bkl (artikel 8.0d, eerste lid, onder a). Op een rijksprojectbesluit zijn naast deze van overeenkomstige toepassing verklaarde regels over omgevingsplannen ook twee inhoudelijke instructieregels (rechtstreeks) van toepassing, de artikelen 9.2 en 9.3 Bkl. Ook deze instructieregels zijn van overeenkomstige toepassing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van nationaal belang (artikel 8.0d, eerste lid, onder b).

Voor de 'eigen' instructies van het Rijk geldt dat deze niet van overeenkomstige toepassing zijn, behoudens één uitzondering (artikel 8.0d, eerste lid, onder c). De instructieregels en instructies over omgevingsplannen van de provincies zijn niet van overeenkomstige toepassing. Dergelijke instructieregels en instructies kunnen geen betrekking hebben op rijksbesluiten (zie de artikelen 2.23 en 2.33 van de wet). In het verlengde daarvan past het niet om deze wel van overeenkomstige toepassing te verklaren op de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van nationaal belang

Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang worden alleen die instructieregels over omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing verklaard, waarvan de provincie of het Rijk zelf heeft bepaald dat die ook gelden als zij een projectbesluit vaststellen. Voor zowel provincie als Rijk geldt dat zij niet altijd normadressant zijn van hun eigen instructieregels. In plaats daarvan geldt dan het algemene beginsel dat zij gebonden zijn aan hun eigen beleid. Daarvan kan alleen worden afgeweken mits deugdelijk gemotiveerd. Echter, voor zover de provincie en het Rijk zichzelf voor het vaststellen van een projectbesluit al op voorhand

aan een aantal van die regels binden, is er geen reden waarom die niet ook op de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van overeenkomstige toepassing zouden moeten zijn.

Achtergrond van het van overeenkomstige toepassing verklaren van de inhoudelijke instructieregels voor het vaststellen van een rijksprojectbesluit in de artikelen 9.2 en 9.3 Bkl op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van nationaal belang (artikel 8.0d, eerste lid, onder b) is de volgende. Deze artikelen waarborgen de directe doorwerking van Europese en internationaalrechtelijke verplichtingen: het Werelderfgoedverdrag en het natuurnetwerk Nederland (dat mede dient ter uitvoering van het Biodiversiteitsverdrag, de vogelrichtlijn en de habitatrictlijn) (zie Stb. 2018, 292, p. 479-480 en 879-880). Voor projectbesluiten van andere overheden gelden zogenoemde 'getrapte' instructieregels: de genoemde Europese en internationaalrechtelijke verplichtingen worden uitgewerkt in instructieregels die de provincie op grond van de afdelingen 7.2 en 7.3 Bkl moet opnemen in de omgevingsverordening. Hiervoor wordt verwezen naar de artikelen 7.4, derde lid, en 7.8, eerste lid, van dat besluit. Voor de beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang werkt dit door in artikel 8.0c, eerste lid, onder b en c. Voor een dergelijke omgevingsplanactiviteit zijn primair van belang de door de provincie op grond van de artikelen 7.4, derde lid, en 7.8, eerste lid, Bkl gestelde instructieregels over omgevingsplannen, voor zover die op grond van de omgevingsverordening ook gelden voor een projectbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten. Deze regels maken onderdeel uit van de beoordelingsregels voor de omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang op grond van artikel 8.0c, eerste lid, onder b. Hoewel het voor de hand ligt dat een provincie op grond van de artikelen 7.4, derde lid, en 7.8, eerste lid, Bkl kiest voor één pakket regels voor het vaststellen van zowel een omgevingsplan als een projectbesluit, is het op grond van deze artikelleden op zichzelf mogelijk om voor deze instrumenten verschillende regels te stellen. Als dat zich voordoet zijn de ter uitvoering van bovengenoemde internationale verplichtingen in de omgevingsverordening gestelde regels niet al op grond van artikel 8.0c, eerste lid, onder b, van toepassing. Om de toets aan deze regels bij een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang ook in dat geval te verzekeren, is daarom in artikel 8.0c, eerste lid, onder c, bepaald dat in die situatie de op grond van de artikelen 7.4, derde lid, en 7.8, eerste lid, gestelde regels over een projectbesluit dat wordt vastgesteld door gedeputeerde staten van overeenkomstige toepassing zijn als beoordelingsregel.

Het niet van overeenkomstige toepassing verklaren van 'eigen' instructies van provincie of Rijk op de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal respectievelijk nationaal belang is ook terug te voeren op het hiervoor genoemde algemene beginsel van gebondenheid aan eigen beleid. Daarvoor geldt bij instructies van het Rijk één uitzondering (artikel 8.0d, eerste lid, onder c). Het gaat hier om de instructie op grond van artikel 2.34, vierde lid, van de wet, zoals dat luidt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, tot het in het omgevingsplan voor een locatie opnemen van de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht en tot het daarbij bepalen dat wordt voorzien in het beschermen van het stads- of dorpsgezicht, als dat nodig is voor het behoud van cultureel erfgoed. Gelet op het algemeen belang waartoe een dergelijke instructie strekt en het structurele karakter van zo'n instructie dient deze zonder meer van overeenkomstige toepassing te zijn op de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning van nationaal belang.

Artikelen 8.0c, tweede lid, aanhef en onder b, en 8.0d, tweede lid, aanhef en onder b

Artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, bepaalt dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang die betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan, moet worden geweigerd. Voor de achtergrond hiervan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikellid.

In de in hiervoor in de tussenkop van deze paragraaf genoemde artikelleden wordt voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal respectievelijk nationaal belang op dezelfde

gronden voorzien in een vergelijkbare regeling. Daarbij geldt op grond van artikel 8.0c, tweede lid, aanhef en onder b, voor de omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang de verplichting om de omgevingsvergunning te weigeren alleen bij een voorbeschermingsregel die is gesteld bij een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van de provincie zelf of van het Rijk. Voor de omgevingsplanactiviteit van nationaal belang geldt op grond van artikel 8.0d, tweede lid, aanhef en onder b, de verplichting om de omgevingsvergunning te weigeren alleen bij een voorbeschermingsregel die is gesteld bij een voorbereidingsbesluit van een bestuursorgaan van het Rijk. Daarmee kan de provincie dus bij een beslissing op de aanvraag om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit afwijken van gemeentelijke voorbeschermingsregels, en het Rijk van zowel gemeentelijke als provinciale voorbeschermingsregels. Dit voorkomt dat het gemeente- of provinciebestuur activiteiten van provinciaal of nationaal belang kan blokkeren met een voorbeschermingsregel. Daarmee wordt de invulling die met een omgevingsvergunning voor die activiteiten wordt gegeven aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties gesteld boven een door het 'lagere' bestuursorgaan gestelde voorbeschermingsregel waarmee die activiteit in strijd is.

Artikel 8.0c, tweede lid, aanhef en onder c, en derde lid

Artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, bepaalt dat de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan van provinciaal of nationaal belang wordt geweigerd als de activiteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van de provincie of het Rijk belemmert. Voor de achtergrond hiervan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikellid.

In artikel 8.0c, tweede lid, aanhef en onder c, wordt voor de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang op dezelfde gronden voorzien in een vergelijkbare regeling. Daarbij geldt de verplichting om de omgevingsvergunning te weigeren bij een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang alleen als die activiteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door een bestuursorgaan van het Rijk belemmert. Uiteraard kan voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang die de uitvoering van een project belemmert waarvoor een bestuursorgaan van de provincie eerder een projectbesluit heeft vastgesteld de omgevingsvergunning worden verleend als de provincie van oordeel is dat de invulling die met de omgevingsvergunning voor die activiteit aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt gegeven de voorkeur verdient boven de invulling die met het eerdere projectbesluit is gegeven.

Vergelijkbaar aan artikel 8.0b, derde lid, wordt ook in artikel 8.0c, derde lid, bepaald dat het tweede lid, aanhef en onder c, alleen van toepassing is gedurende de termijn, bedoeld in artikel 4.19a, derde lid, van de wet.

Artikel 8.0e (nieuw) Bkl

Artikel 8.0e regelt dat bij het beoordelen van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een maatwerkregel in het omgevingsplan rekening wordt gehouden met de regels die gelden voor het stellen van die maatwerkregel.

Maatwerkregels, waarvoor de grondslag te vinden is in artikel 4.6 van de wet, kunnen afwijken van de regels die zijn opgenomen in een AMvB (in de praktijk het Besluit activiteiten leefomgeving of het Besluit bouwwerken leefomgeving), een ministeriële regeling of de omgevingsverordening. Die regels kunnen ook een invulling zijn van dergelijke regels. De mate waarin maatwerkregels mogelijk zijn wordt bepaald door regels in de AMvB, de ministeriële regeling en de omgevingsverordening.

In beginsel wordt bij het afwijken van maatwerkregels de reguliere wijze van beoordeling gevolgd en wordt beoordeeld of de gevraagde alternatieve toedeling van functies aan locaties eveneens voldoet aan het criterium 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties'. Het bevoegd gezag moet zich er daarbij echter rekenschap van geven dat de regel waarvan afwijking gevraagd wordt een maatwerkregel is en dat voor maatwerk bepaalde kaders gelden. Als de maatwerkregel in het omgevingsplan is opgenomen met het oog op – bijvoorbeeld – het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, dan zal het bevoegd gezag rekening moeten houden met die oogmerken bij de vraag of en in hoeverre van de maatwerkregel afgeweken kan worden.

Er is gekozen voor de doorwerkingsconstructie¹⁶ 'rekening houden met' en niet voor 'in acht nemen' of 'betrekken bij' omdat het begrip maatwerkregel verschillende typen regels omvat, die hierna nader zullen worden toegelicht. Dit brengt mee dat afhankelijk van het type maatwerkregel waarop de buitenplanse omgevingsplanactiviteit betrekking heeft, de regels over het maatwerk op verschillende wijzen moeten kunnen worden gewogen.

Ten eerste zijn er maatwerkregels die afwijken van de 'basisregel' in de AMvB, de ministeriële regeling of de omgevingsverordening. Voorbeelden hiervan zijn het aanscherpen van een emissiegrenswaarde ten opzichte van de waarde die het Besluit activiteiten leefomgeving vereist of het aanscherpen van de waarden die in het Besluit bouwwerken leefomgeving bij nieuwbouw zijn gesteld aan de energieprestatiecoëfficiënt en de milieuprestatie. Een aanvraag om een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit kan een verzoek omvatten om van die maatwerkregel af te wijken. De regels over het stellen van maatwerkregels zijn in een dergelijk geval van groot belang. De omgevingsvergunning kan in een dergelijk geval overigens alleen toelaten dat de basisregel herleeft voor de activiteit waarop de aanvraag ziet. Het is niet mogelijk om in de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit een alternatief voorschrift te stellen, omdat een dergelijk voorschrift zou afwijken van de basisregel zonder dat daarvoor een rechtsgrondslag is. Met een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit kan men immers alleen van het omgevingsplan en niet van een AMvB, ministeriële regeling of omgevingsverordening afwijken. Als het bevoegd gezag aan een individuele initiatiefnemer meer ruimte wil bieden dan de maatwerkregel voorschrijft, maar de basisregel niet geschikt acht, kan het een alternatief voorschrift stellen in de vorm van een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift, mits dat past binnen de daarvoor geldende kaders.

Ten tweede zijn er maatwerkregels die een concrete 'basisregel' invullen door bijvoorbeeld nadere voorwaarden te stellen aan een activiteit. Een voorbeeld is dat in een hoogbelast gebied een extra voorziening verplicht wordt gesteld om de emissie terug te dringen. Bij het beoordelen van de aanvraag om van een dergelijke maatwerkregel in een concreet geval af te wijken zal het bevoegd gezag rekening moeten houden met de regels over het stellen van maatwerkregels over die activiteit, zoals het oogmerk en de strekking van die regels. Afwijken zal in deze gevallen soms mogelijk zijn, maar zal gemotiveerd moeten worden.

Ten derde zijn er regels die formeel wel een maatwerkregel zijn, omdat ze zien op dezelfde activiteit als de AMvB, de ministeriële regeling of de omgevingsverordening, maar waarvoor er slechts een los verband is met de 'basisregel'. Dergelijke maatwerkregels vormen niet meer dan een concretisering van de specifieke zorgplicht. Een belangrijk voorbeeld hiervan zijn regels in het omgevingsplan over geluid en trillingen door activiteiten, zoals die op grond van paragraaf 5.1.4 van Bkl vereist worden. Deze regels zullen veelal niet alleen zien op de milieubelastende activiteiten van het Besluit activiteiten leefomgeving, maar ook op andere, lokaal geregelde, activiteiten. In dergelijke gevallen spelen de regels over het stellen van maatwerkregels een vrij losse rol, zowel bij het stellen van de maatwerkregel als bij het afwijken daarvan. Van groter belang zijn de geldende instructieregels, waarvan de doorwerking al geregeld is in de artikelen 8.0b tot en met 8.0d.

---

¹⁶ Zie voor een toelichting hierover Stb. 2018, 292, p. 217-222.

Onderdeel ER (artikel 8.1 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.28 van de wet]

De verwijzing in artikel 8.1, eerste lid, onder c, wordt gewijzigd in verband met de introductie van de nieuwe paragraaf 6.2.7a (beperkingengebiedactiviteiten bij mijnbouwinstallatie) in het Bal.

Onderdelen ES, ET, EX, EY, FK, GU en HB (artikelen 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 8.25, 8.80 en 8.96 Bkl [artikel 5.18, eerste lid, 2.26 en 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Met de tekstuele wijziging in deze artikelen wordt de formulering in overeenstemming gebracht met andere artikelen in hoofdstuk 8. Een inhoudelijke wijziging is hiermee niet beoogd.

Onderdeel ET (artikel 8.3 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De wijziging in artikel 8.3, aanhef en onder b en c, houdt verband met de introductie van de nieuwe paragraaf 6.2.7a (Beperkingengebiedactiviteiten bij mijnbouwinstallatie) en de invulling van hoofdstuk 9 (Activiteiten rond spoorwegen) in het Bal.

Onderdeel EU (afdeling 8.3 (nieuw) Bkl) [artikelen 5.18 en 5.21 van de wet]

Bij dit onderdeel wordt afdeling 8.3 met de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit en regels over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit toegevoegd aan het Bkl. Deze afdeling is eerder nog niet ingevuld.

Artikel 8.3a (nieuw) Bkl

Artikel 8.3a omschrijft het toepassingsbereik en het oogmerk van de in deze afdeling gestelde regels. Deze hebben betrekking op bouwactiviteiten die niet vergunningvrij zijn op grond van artikel 2.15d van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit zijn bouwactiviteiten waarvoor de vergunningplicht enkel geldt vanwege de noodzaak voor een technische beoordeling. Dit is een uitvloeisel van de splitsing van de bouwactiviteit in een bouwactiviteit voor de technische beoordeling en een bouwactiviteit voor de toets aan het omgevingsplan, zoals die is opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

De regels in deze afdeling worden gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en duurzaamheid en bruikbaarheid. Deze regels sluiten aan bij artikel 5.20 van de wet.

Artikel 8.3b (nieuw) Bkl

Dit artikel bevat de beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit. Daarbij wordt een onderverdeling aangebracht tussen bouwactiviteiten die betrekking hebben op een nieuw bouwwerk (eerste lid) en op het verbouwen of het verplaatsen van een bestaand bouwwerk (tweede lid). Bepaald is dat de omgevingsvergunning alleen wordt verleend als aannemelijk is dat wordt voldaan aan de regels die op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving gelden voor de hiervoor genoemde categorieën bouwactiviteiten. Als voor het bouwen van een nieuw bouwwerk op grond van artikel 4.7 van het Besluit bouwwerken leefomgeving een maatwerkregel in het omgevingsplan is gesteld over een regel in dat besluit, maakt die maatwerkregel ook deel uit van de beoordelingsregels. Met deze beoordelingsregels worden materieel de beoordelingsregels zoals die op grond van de Wabo voor het technische deel van de bouwactiviteit gelden, gecontinueerd.

Artikel 8.3c (nieuw) Bkl

Artikel 8.3c bevat de voortzetting van de regeling over uitgestelde gegevensverstrekking in artikel 4.7 van het Besluit omgevingsrecht en artikel 2.7 van de Regeling omgevingsrecht. Als gevolg van de gewijzigde delegatiesystematiek van de Omgevingswet ten opzichte van de Wabo is de regeling op een iets andere wijze vormgegeven maar materieel wordt deze niet gewijzigd. De regel dat het bevoegd gezag in een voorschrift van de omgevingsvergunning kan, en in sommige gevallen moet, bepalen dat bepaalde aanvraagvereisten pas verstrekt hoeven te worden uiterlijk drie weken voor de start van de uitvoering van het onderdeel van de bouwactiviteit waarop die gegevens en bescheiden betrekking hebben, volgt nu uit artikel 8.3c Bkl. De aanwijzing van de aanvraagvereisten waarop het eerste lid, respectievelijk het tweede lid van dat artikel van toepassing is, wordt onderdeel van de aanwijzing van aanvraagvereisten op grond van artikel 16.55, tweede lid, van de wet en gebeurt bij ministeriële regeling.

Artikel 8.3d (nieuw) Bkl

Dit artikel voorkomt dat vergunningvoorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden, waarvoor maatwerk in het Besluit bouwwerken leefomgeving is uitgesloten.

Artikel 8.3e (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat alleen voorschriften van administratieve aard aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden, tenzij het gaat om een voorschrift als bedoeld in artikel 8.3c of een voorschrift dat op grond van artikel 8.3d aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden. Voorschriften als bedoeld in artikel 8.3c (voorschriften over uitgestelde aanvraagvereisten) kunnen niet, of in ieder geval niet zonder meer, als voorschriften van administratieve aard worden aangemerkt, aangezien het bevoegd gezag de uitgestelde aanvraagvereisten altijd nog aan een inhoudelijke beoordeling moet onderwerpen. Uit de artikelen 8.3c, 8.3d en 8.3e, in onderlinge samenhang bezien, volgt dat bij het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning, anders dan de specifieke voorschriften, bedoeld in artikel 8.3c, artikel 8.3d voorop staat. De toepassing van dit artikel kan leiden tot voorschriften van zowel inhoudelijke als administratieve aard. Voor het overige kunnen aan een vergunning te verbinden voorschriften op grond van artikel 8.3e alleen administratief van aard zijn. Deze systematiek volgt ook al uit de artikelen 6, eerste lid, van de Woningwet en 2.22 van de Wabo en wordt nu in artikel 8.3e geëxpliciteerd.

Onderdelen EV en EW (afdeling 8.4 en artikel 8.4 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.27 van de wet]

Dit onderdeel brengt het opschrift van afdeling 8.4 Bkl in overeenstemming met de wijziging van het begrip 'mijnbouwactiviteit' in 'mijnbouwlocatieactiviteit' in de wet via de Invoeringswet Omgevingswet. Daarnaast wordt het toepassingsbereik van de beoordelingsregels in deze afdeling, zoals vastgelegd in artikel 8.4, uitgebreid naar mijnbouwlocatieactiviteiten die vergunningplichtig zijn op grond van hoofdstuk 6 Bal. Deze wijziging vloeit voort uit de toevoeging van twee vergunningplichten aan dat hoofdstuk. Als gevolg hiervan wordt het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie in een oefen- en schietgebied vergunningplichtig, voor zover de mijnbouwinstallatie geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt. Daarnaast is het verrichten van een verkenningsonderzoek mijnbouw in een oefen- en schietgebied ook vergunningplichtig als dit betrekking heeft op andere oppervlaktewaterlichamen dan de Noordzee, zoals de Waddenzee.

Onderdeel EX (artikel 8.5 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.27 van de wet]

Dit onderdeel brengt het opschrift van afdeling 8.4 en de artikelen 8.4 en 8.5 Bkl in overeenstemming met de wijziging van het begrip 'mijnbouwactiviteit' in 'mijnbouwlocatieactiviteit' in de wet via de Invoeringswet Omgevingswet.

Met dit onderdeel wordt artikel 8.5 ook in overeenstemming gebracht met de redactionele wijzigingen die de Invoeringswet Omgevingswet aanbrengt in het belangenkader voor regels over de mijnbouwlocatieactiviteit, zoals dat is vervat in de onderdelen a en b van artikel 4.24, tweede lid, van de wet. Zie voor de achtergrond van deze wijziging het artikelsgewijs deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet (artikel 1.1, onderdeel BL).

De invoeging van een nieuw eerste lid onder vernummering van de bestaande leden, houdt verband met het nieuw in te voegen derde lid, onderdeel b, in artikel 4.24 van de wet via de Invoeringswet Omgevingswet. Dat onderdeel b voorziet in de omzetting van artikel 7a, tweede lid, van de Mijnbouwwet, dat een beoordelingsregel geeft voor omgevingsvergunningen voor nieuwe mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen in de territoriale zee ten noorden van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Met het oog op deze wijziging van de Omgevingswet wordt met dit besluit een vergunningplicht toegevoegd aan artikel 7.67 Bal (zie de toelichting bij dat artikel). Het nieuwe eerste lid in artikel 8.5 Bkl vormt de bij die vergunningplicht behorende beoordelingsregel. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van het algemeen deel van deze toelichting en naar het artikelsgewijs deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet (artikel 1.1, onderdeel BL).

De toevoeging van een nieuw onderdeel c aan het tweede lid, vloeit voort uit de met de Invoeringswet Omgevingswet voorgestelde invoeging van een nieuw onderdeel c in artikel 4.24, tweede lid, van de wet. Deze wetswijziging voorziet in de omzetting van het ontheffingenstelsel voor het plaatsen van mijnbouwinstallaties in de nabijheid van een locatie voor een windpark, dat is geregeld in artikel 45a van het Mijnbouwbesluit. Met het oog op de wijziging in artikel 4.24 van de wet wordt met dit besluit een vergunningplicht toegevoegd aan artikel 7.67 Bal (zie de toelichting bij de wijziging van dat artikel). Het nieuwe onderdeel c in artikel 8.5, tweede lid, Bkl vormt de bij die vergunningplicht behorende beoordelingsregel.

De toevoeging van een nieuw onderdeel b aan het derde lid hangt samen met de uitbreiding van de vergunningplicht in artikel 7.67, onder c, Bal met dit besluit (zie de toelichting bij de wijziging van dat artikel). Hiermee wordt het gebruiken van een locatie in de Noordzee voor een verkenningsonderzoek met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen, ook vergunningplichtig als dit plaatsvindt in een aanloopgebied. Het nieuwe onderdeel b in artikel 8.5, derde lid, Bkl vormt de bij die vergunningplicht behorende beoordelingsregel.

Het nieuwe vierde lid houdt verband met de toevoeging van een vergunningplicht aan hoofdstuk 6 Bal, zoals gewijzigd bij dit besluit. Als gevolg hiervan geldt het gebruiken van een locatie voor een mijnbouwinstallatie, die geheel of gedeeltelijk boven het wateroppervlak uitsteekt, ook als vergunningplichtige mijnbouwlocatieactiviteit als het gaat om andere oppervlaktewaterlichamen dan de Noordzee, zoals de Waddenzee. Het vierde lid verklaart de beoordelingsregel voor de verkenningsonderzoeken in de Noordzee daarom van overeenkomstige toepassing op deze mijnbouwlocatieactiviteiten.

Het nieuwe vijfde lid houdt verband met de toevoeging van een vergunningplicht aan hoofdstuk 6 Bal, zoals gewijzigd bij dit besluit. Als gevolg hiervan geldt een verkenningsonderzoek mijnbouw in een oefen- en schietgebied ook als vergunningplichtige mijnbouwlocatieactiviteit als het gaat om andere oppervlaktewaterlichamen dan de Noordzee, zoals de Waddenzee. Het vijfde lid verklaart de beoordelingsregel voor de verkenningsonderzoeken in de Noordzee daarom van overeenkomstige toepassing op deze mijnbouwlocatieactiviteiten.

Onderdeel EY (artikel 8.6 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Dit onderdeel brengt artikel 8.6 Bkl in overeenstemming met de wijziging van het begrip "mijnbouwactiviteit" in "mijnbouwlocatieactiviteit" in de wet via de Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdelen EZ, FB, FF, FG en FH (artikelen 8.9, 8.11, 8.18, 8.19 en 8.20 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel FA (artikel 8.10a (nieuw) Bkl [artikel 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, wet]

Artikel 8.12, derde lid, Bkl wordt geschrapt door dit besluit. Het gaat in dat artikel om specifieke beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning met het oog op het waarborgen van de veiligheid, voor zover rekening moet worden gehouden met bepaalde belangen en waarden. Deze worden voor wat betreft het toelaten van activiteiten in het omgevingsplan al voldoende geborgd via de instructieregels over externe veiligheid in hoofdstuk 5 Bkl. Deze belangen en waarden zijn in het kader van de milieubelastende activiteit ook van belang bij de beoordeling of voldaan wordt aan het criterium dat de nodige maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen van ongevallen te beperken, bedoeld in artikel 8.9, eerste lid, onder g, Bkl.

Bij die beoordeling van een aanvraag moet rekening worden gehouden met het belang van de preventie, beperking en bestrijding van branden, rampen en crises. De formulering van onderdeel a is in lijn met de betreffende instructieregel voor het omgevingsplan van in artikel 5.2 Bkl. Daarnaast moet volgens onderdeel b voor beperkt kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare locaties rekening worden gehouden met de standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico. In onderdeel c is geregeld dat bij activiteiten met externe veiligheidsrisico's met aandachtsgebieden rekening wordt gehouden met het groepsrisico. Bij een aanvraag die tot een (verruiming van het) aandachtsgebied leidt, kan – evenals dat nu bij de afweging van het groepsrisico het geval is – de bebouwde omgeving binnen het aandachtsgebied of de binnen dat gebied toegelaten gebouwen of locaties ertoe leiden dat naast de BBT-eisen aanvullende voorschriften aan de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit worden verbonden ter bescherming van personen in die gebouwen of op die locaties. Het gaat daarbij om toegelaten gebouwen en locaties, dus ook om nog niet aanwezige gebouwen en locaties (zie artikel 8.11, eerste lid, Bkl).

Het belang van de preventie, beperking en bestrijding van branden, rampen en crises komt ook op andere plaatsen in het stelsel aan de orde. Brandveiligheid is bijvoorbeeld een onderwerp dat is geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. De algemene regels over milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's in het Bal verwijzen naar PGS-richtlijnen. In deze PGS-richtlijnen wordt een onderscheid gemaakt tussen maatregelen in het belang van de omgevingsveiligheid, arbeidsveiligheid en brand- en rampenbestrijding. Bij deze laatste maatregelen kan gedacht worden aan de toegankelijkheid voor de hulpdiensten.

De beoordeling op grond van artikel 8.10a Bkl kan ertoe leiden dat de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit wordt geweigerd. Dit kan het geval zijn als dat het bevoegd gezag van oordeel is dat maatregelen in de omgeving van de milieubelastende activiteit niet of onvoldoende effectief zijn om de gevolgen voor de omgeving te beperken. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als de gemeente als bevoegd gezag voor de vergunning een gebiedsgericht beleid voert waarin prioriteit wordt gegeven aan de komst van een nieuwe woonwijk of de verdere ontwikkeling van (zeer) kwetsbare gebouwen en locaties en een uitwaartse groei van het aandachtsgebied of een nieuw aandachtsgebied met dat beleid in strijd is.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat artikel 8.10a de te maken afweging voor giftige stoffen niet beperkt tot het op 1.500 meter 'afgekapt' gifwolkaandachtsgebied zoals bedoeld in artikel 5.12, vierde lid, Bkl. Bij de beoordeling of voorschriften aan de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit moeten worden verbonden, is het berekende aandachtsgebied leidend, voor zover dat gebied moet worden berekend. Voor bepaalde soorten en hoeveelheden giftige

stoffen kan het berekende aandachtsgebied groter zijn dan de afstand van 1,5 km, bedoeld in artikel 5.13, vierde lid, Bkl.

Het treffen van omgevingsmaatregelen in het gebied tussen de risicobron en de toegelaten bebouwing speelt een rol bij de aanwijzing van voorschriftengebieden. De gemeenteraad moet op grond van artikel 5.14 Bkl een brand- of explosieaandachtsgebied in het omgevingsplan aanwijzen als brand- respectievelijk explosievoorschriftengebied. Dat moet in principe voorafgaand aan of gelijktijdig gebeuren met het vergunnen (en als het omgevingsplan daar nog niet voorziet: het toelaten) van de betreffende activiteit. Een voorschriftengebied kan alleen door middel van een wijziging van het omgevingsplan worden vastgesteld. Als met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit een risicovolle activiteit wordt toegelaten die zal leiden tot een aandachtsgebied waarbinnen zeer kwetsbare gebouwen zijn toegelaten, zal die omgevingsvergunning op grond van artikel 8.0b Bkl moeten worden geweigerd wanneer ten behoeve van die gebouwen geen voorschriftengebied is aangewezen. In de spiegelbeeldige situatie waarin een zeer kwetsbaar gebouw met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit op een locatie wordt toegelaten, geldt dat de instructieregels voor het omgevingsplan van overeenkomstige toepassing zijn op grond van artikel 8.0b Bal. In het aandachtsgebied kan dan alleen een zeer kwetsbaar gebouw worden toegelaten als die locatie ook als voorschriftengebied is aangewezen in het omgevingsplan.

Als de omgevingsmaatregelen als voldoende worden beoordeeld, kan de gemeenteraad echter besluiten om het aandachtsgebied niet of niet geheel aan te wijzen als voorschriftengebied. In het andere geval geldt de hoofdregel van artikel 5.14 Bkl (aanwijzen als voorschriftengebied).

Ten slotte wordt in het nieuwe vierde lid geregeld dat de onderdelen over de aandachtsgebieden buiten toepassing blijven voor specifieke activiteiten. Aan de regeling in artikel 8.10a van het Besluit kwaliteit leefomgeving ligt een risicogerichte benadering ten grondslag. De artikelen 8.14, 8.15 en 8.16 gaan over specifieke milieubelastende activiteiten met explosieve stoffen, waarvoor een effectgerichte benadering wordt gehanteerd.

Onderdeel FB (artikel 8.11 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Het gaat hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 5.19 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Deze wijziging correspondeert met die van artikel 7.11 Bkl.

Onderdeel FC (artikel 8.12 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Artikel 8.12, derde lid, Bkl wordt geschrapt door dit besluit. Het gaat om specifieke beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning met het oog op het waarborgen van de veiligheid, voor zover rekening moet worden gehouden met bepaalde belangen en waarden. Deze belangen en waarden kunnen wel van belang zijn bij de beoordeling of voldaan wordt aan het criterium dat de nodige maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen van ongevallen te beperken, bedoeld in artikel 8.9, eerste lid, onder g, Bkl. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 8.10a Bkl.

Onderdeel FD (artikel 8.16 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Met deze wijziging wordt de tekst in overeenstemming gebracht met de formulering in het Bal.

Onderdeel FE (artikel 8.17 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

De invoeging van een nieuw derde lid strekt ertoe de leesbaarheid te verbeteren. Dit leidt niet tot inhoudelijke wijzigingen. Dezelfde inhoud is alleen over twee leden verspreid. Verder zijn de verwijzingen naar de relevante artikelen uit het Bal – 3.201 en 3.202 – verbeterd.

Onderdeel FG (artikel 8.19 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Verwezen wordt naar de toelichting van de wijziging van artikel 5.76.

Onderdeel FI (artikel 8.21 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

Met deze wijziging wordt de tekst in overeenstemming gebracht met de formulering in het Bal. Daarnaast gaat het hier om een wetstechnische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 5.19 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel FJ (artikel 8.22 Bkl) [artikel 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet]

De wijziging van de formulering van onderdeel c van de beoordelingsregels voor de wateractiviteit in artikel 8.22 vloeit voort uit de wijziging van onderdeel c van artikel 5.24 van de wet via de Invoeringswet Omgevingswet. Met de wijziging wordt een onbedoelde wijziging ongedaan gemaakt ten opzichte van het voorheen bestaande beoordelingskader van de Waterwet. Voor een meer uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet (artikel 1.1, onderdeel BU).

De wijziging heeft geleid tot enkele vragen over de betekenis van de formulering "het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen".

Met 'functie' wordt hetzelfde bedoeld als daarmee in het algemeen in de Omgevingswet wordt bedoeld. Met de functie wordt gedoeld op een bepaalde rol, taak of dienstbaarheid van het desbetreffende watersysteem. Die functie heeft een invloed op of stelt bijzondere eisen aan de directe omgeving van dat watersysteem of aan activiteiten die daarbinnen (kunnen) worden verricht. Het gaat daarbij in de eerste plaats om de functies die worden toegekend in de waterprogramma's. Daarin zal de waterbeheerder op hoofdlijnen bepalen welke functies in een watersysteem bepalend zijn voor de wijze waarop hij het beheert. Die functies zullen vervolgens bepalen of, en onder welke voorwaarden, bepaalde wateractiviteiten toegestaan kunnen worden in dat watersysteem. Anders dan bij de formulering zoals die in de oorspronkelijke versie van de Omgevingswet en het Bkl was opgenomen gaat het echter niet exclusief om die functies. Ook andere maatschappelijke functies kunnen van belang zijn bij het toepassen van de beoordelingsregels. Zo kunnen ook functies die feitelijk aanwezig zijn zonder dat ze zijn toegekend, in sommige gevallen een rol spelen bij het verlenen van de vergunning, zoals ook is aanvaard in jurisprudentie over dit begrip onder het regime van de Waterwet.

Bij de toepassing van de beoordelingsregel is het van belang dat niet iedere activiteit die plaatsvindt in een watersysteem zich kwalificeert als een maatschappelijke functie van dat watersysteem en daarom bij vergunningverlening tot weigering moet kunnen leiden. Het gaat hier ten eerste alleen om 'maatschappelijke' functies van watersystemen. Het gaat steeds om het gebruik dat de samenleving maakt van het watersysteem. Incidenteel, particulier of kleinschalig gebruik zal in de regel niet als een maatschappelijke functie gekwalificeerd kunnen worden. Met de term 'maatschappelijke' wordt terugverwezen naar artikel 1.3, onderdeel b, van de wet, waarin de term 'maatschappelijke behoeften' wordt gebruikt (dat onderdeel luidt: "b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften"). In de toelichting op die formulering wordt aangegeven dat daarmee wordt gedoeld op "hetgeen de samenleving nodig heeft zoals voedsel, drinkwater, huisvesting, energie, riolering, gezondheidszorg, transport en recreatie" (*Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 24, onderdeel A*). Vooral scheepvaart, drinkwatervoorziening, visserij, recreatie en zoutwaterteelt (schelpdieren en zeewier) zijn in veel gevallen maatschappelijke functies van watersystemen. Ten tweede moet het gaan om functies die eigen zijn aan watersystemen. Het gaat daarbij in beginsel niet om functies die weliswaar in een watersysteem aanwezig zijn, maar die evengoed daarbuiten aanwezig zouden kunnen zijn. Bijvoorbeeld het voorkomen van wateroverlast of watertekort voor functies die niet eigen zijn aan het watersystemen, zoals landbouw of wonen, is niet te beschouwen als het leveren van een maatschappelijke functie door het watersysteem.

De in het waterprogramma aan watersystemen toegekende maatschappelijke functies zijn te onderscheiden van de functies die aan locaties zijn toegeedeeld in het omgevingsplan. De toekenning en toedeling zijn op twee aspecten van elkaar te onderscheiden. Ten eerste gebeurt de toekenning in een programma en de toedeling in het omgevingsplan. De toekenning in programma's werkt door naar de uitoefening van taken en bevoegdheden van de waterbeheerder, maar heeft geen directe effecten op een burger of bedrijf. De toedeling van een functie aan een locatie en de met het oog daarop gestelde regels in het omgevingsplan bepalen direct welke (typen) activiteiten op een locatie zijn toegestaan. Ten tweede is er een schaalverschil. Toekenning van maatschappelijke functies gebeurt op het niveau van watersystemen, toedelen op het niveau van locaties. Zo kan bijvoorbeeld aan de locatie van een baksteenfabriek in de uiterwaarden van een rivier de functie 'bedrijventerrein' toegeedeeld worden, maar dat wil niet zeggen dat industrie één van de maatschappelijke functies van die rivier is.

Als gevolg van de wijziging zal het bevoegd gezag, net als onder de Waterwet het geval was, bij de beoordeling van een aanvraag rekening houden met de in waterprogramma's toegekende functies en de feitelijk aanwezige maatschappelijke functies. In omgevingsplannen toegeedeelde functies die (nog) niet feitelijk aanwezig zijn blijven buiten beschouwing.

Ook wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 8.84 Bkl.

Onderdeel FK (artikel 8.25 Bkl [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.26, eerste lid, van de wet])

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 8.2.

Onderdeel FL (artikel 8.25a (nieuw) Bkl) [artikel 5.26 van de wet]

Onder a

Gevaarlijke baggerspecie moet in Nederland worden afgevoerd naar een specifiek voor gevaarlijk afval bestemde stortplaats en is uitgezonderd van de regels over stortplaatsen voor baggerspecie op land. Voor het storten van gevaarlijke baggerspecie zijn de specifieke voorschriften uit paragraaf 8.5.2.4 over 'reguliere' stortplaatsen van toepassing.

Onder b

Onderdeel b houdt verband met de eis dat het op een stortplaats voor baggerspecie op land blijvend mogelijk moet zijn om een geohydrologisch logisch isolatiesysteem aan te brengen (zie artikel 8.62d, eerste lid). Als bij de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning blijkt dat dit, ook gelet op de kenmerken van de locatie waar de stortplaats is of zal worden gevestigd, niet mogelijk zal zijn, kan de omgevingsvergunning niet worden verleend.

Onderdelen FM, FN, en FO (artikelen 8.27, 8.32, 8.33 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De wijziging in deze artikelen ziet op een tekstuele verduidelijking.

Onderdeel FP (artikel 8.34 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging voorziet in een preciezere verwijzing naar de informatieverplichting en de kwaliteitsbeoordeling genoemd in dat artikel. Het elektronisch formulier waarmee de gegevens worden gevraagd, wordt met de Invoeringswet Omgevingswet geïntroduceerd. De grondslag hiervoor is in de Invoeringswet Omgevingswet in een nieuw artikel 16.1 opgenomen; het formulier zelf is geregeld in het Omgevingsbesluit (artikel 10.42a).

Onderdeel FQ (artikel 8.36 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De wijziging in dit artikel ziet op een tekstuele verduidelijking die de formulering in overeenstemming brengt met het Bal.

Onderdelen FR en FS (artikelen 8.39 en 8.41 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De wijziging in deze artikelen brengen een correctie aan in de verwijzing naar het Bal. *Onderdelen FT en FU (artikelen 8.42 en 8.43 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]*

Deze wijzigingen brengen de formulering in overeenstemming met het Bal.

Onderdeel FV (§ 8.5.2.4 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging van het opschrift houdt verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming en de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land. Opgemerkt wordt dat die regelingen – evenals het Stortbesluit bodembescherming – grotendeels komen te vervallen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Onderdeel FW (artikel 8.44 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Artikel 8.44 sluit aan op artikel 3.85, eerste lid Bal over stortplaatsen en winningsafvalvoorzieningen. Daaronder vallen niet het verspreiden van crematieas of het begraven van stoffelijke resten, omdat daarbij geen sprake is van het exploiteren van een ippc-installatie, het storten van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen op een stortplaats of het exploiteren van een winningsafvalvoorziening. Het is dan ook niet nodig om het begraven van stoffelijke resten of het op of in de bodem verspreiden van as, afkomstig van de verbranding van stoffelijke resten, uit te zonderen van het toepassingsbereik van paragraaf 8.5.4.2. Daarom wordt artikel 8.44, onder a, verwijderd. Ook wordt de verwijzing naar het Bal aangepast.

Onderdeel FX (artikel 8.45 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Dit artikel gaf in zijn algemeenheid aan dat bij ministeriele regeling bepaalde onderwerpen kunnen worden uitgewerkt. Deze onderwerpen waren in de betreffende artikelen aangegeven. Deze delegatiesystematiek bleek onduidelijk te zijn en vragen op te roepen. Daarom is ervoor gekozen om per artikel en per onderwerp aan te geven waarover bij ministeriele regeling nog nadere regels kunnen worden gesteld, waardoor dit algemene artikel overbodig werd.

Onderdeel FY (artikel 8.46 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Dit is een tekstuele verbetering.

Onderdeel FZ (artikel 8.47 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Eerste tot en met vierde lid

De aanpassing in het eerste tot en met vierde lid (oud) en de invoeging van een nieuw vierde lid houden verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming in de Omgevingsregeling en zorgen voor een betere aansluiting op die regeling. Onderdeel b van het eerste lid was voorheen geregeld in artikel 4, tweede lid, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming; het vierde lid (nieuw) was voorheen geregeld in artikel 3, derde lid, eerste zinsnede, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming.

Vijfde lid

Ook is dit artikel aangepast aan de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit het nieuwe vijfde lid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Onderdeel GA (artikel 8.48 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Dit artikel is aangepast aan de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit het nieuwe vijfde lid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Onderdeel GB (artikel 8.52 [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet])

In dit artikel zijn enkele wijziging aangebracht die zien op tekstuele verduidelijking en harmonisering van de terminologie. Zie voor het overige de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 8.27.

Onderdeel GC (artikel 8.53 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De aanpassingen hangen samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit het nieuwe vijfde lid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Onderdeel GD (artikelen 8.55, 8.56 en 8.57 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Artikel 8.55 Bkl

Tweede lid (nieuw)

De invoeging van een nieuw tweede lid houdt verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming in de Omgevingsregeling en zorgt voor een betere aansluiting op die regeling. Dit onderwerp was voorheen (deels) geregeld in artikel 3, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming.

Vijfde lid

Dit nieuwe vijfde lid hangt samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit dit artikellid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Artikel 8.56 Bkl

De aanpassing in het eerste lid en het schrappen van het tweede lid houdt verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming in de Omgevingsregeling en zorgt voor een betere aansluiting op die regeling, waarin die laatste regels zullen worden opgenomen. De invoeging van een (nieuw) tweede lid hangt samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit het nieuwe tweede lid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Artikel 8.57 Bkl

Eerste lid

De aanpassing in het eerste lid houden verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming in de Omgevingsregeling en zorgen voor een betere aansluiting op die regeling.

Ook is dit lid aangepast aan de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). De regels over het urgentieplan op hoofdlijnen, het uitgewerkt urgentieplan en interventiepunten zijn in aparte artikelen opgenomen (artikel 8.57a en 8.57b).

Tweede lid

Het oude tweede lid is geschrapt en het derde lid (oud) is vernummerd tot het tweede lid. Het tweede lid (oud) is thans geplaatst in het nieuwe artikel 8.57b, tweede lid.

Derde lid

Dit nieuwe derde lid hangt samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit dit artikellid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels bevat.

Onderdeel GE (artikelen 8.57a en 8.57b (nieuw) Bkl [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De regels over het urgentieplan op hoofdlijnen en het uitgewerkt urgentieplan zijn omwille van de duidelijkheid in aparte artikelen geplaatst (artikel 8.57a respectievelijk 8.57b) en geschrapt uit artikel 8.57. Van deze gelegenheid is ook gebruik gemaakt om de regels over deze plannen die voorheen in het Stortbesluit bodembescherming en de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming waren opgenomen, samen te brengen. Over enkele specifieke onderwerpen worden nog in de Omgevingsregeling nadere regels gegeven. Deze onderwerpen zijn conform de nieuwe delegatiesystematiek vormgegeven (zie de toelichting op artikel 8.45) en opgenomen in het vierde lid van artikel 8.57a en het vierde lid van artikel 8.57b.

De regels uit artikel 8.57a, tweede lid, onder a en b waren voorheen opgenomen in artikel 9, eerste lid, onder d, van het Stortbesluit bodembescherming; onderdeel c in artikel 14b, onder a, b en d, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming. De regels uit artikel 8.57b, eerste tot en met vijfde lid, waren voorheen opgenomen in artikel 14a van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming.

Onderdeel GF (artikel 8.58 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Het opschrift van dit artikel en de tekst zijn verduidelijkt. Ook is de verwijzing naar het urgentieplan op hoofdlijnen aangepast.

Onderdeel GG (artikel 8.59 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Eerste lid

De aanpassing in het eerste lid, onder a, aanhef, houdt verband met een herordening in het artikel, waarbij het (voormalig) onderdeel b van dit lid is geschrapt.

Aan het eerste lid, onderdeel a, is een aantal onderdelen toegevoegd in verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming en zorgen voor een betere aansluiting op die regeling. Deze onderdelen waren voorheen geregeld in artikel 9, eerste en tweede lid van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming.

De (nieuwe) onderdelen b., c. en d. zijn in verband met de inbouw van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming verduidelijkt.

Tweede lid

Dit nieuwe tweede lid hangt samen met de nieuwe delegatiesystematiek (zie de toelichting op artikel 8.45). Uit dit artikellid is nu eenduidig af te leiden over welke onderdelen de Omgevingsregeling nadere regels zal bevatten.

Onderdeel GH (artikel 8.59a (nieuw) Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Dit artikel vormt de voortzetting van de regeling zoals deze was opgenomen in artikel 13, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming. In dit artikel wordt een open norm geïntroduceerd: monsterneming, monstervoorbehandeling en analyse van het grondwater, het percolaat en het oppervlaktewater vinden plaats volgens de actuele stand van de techniek. In artikel 13, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling stortbesluit bodembescherming werd nog naar een uitgebreide opsomming van normen in de bijlage bij die regeling verwezen. In de praktijk blijkt dat slechts een deel daarvan nog wordt gehanteerd, maar veel van die normen verouderd zijn terwijl andere in de praktijk gehanteerde normen niet worden genoemd. Door nu een open norm te hanteren, kan per geval worden beoordeeld welke norm het meest geschikt is.

Onderdeel GI (artikel 8.62 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging gaat om een wetstechnische aanpassing in verband met het invoegen van drie artikelen (artikel 8.57a, 8.57b en 8.59a Bkl).

Onderdeel GJ (§ 8.5.2.5 (nieuw) Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Artikel 8.62a (nieuw) Bkl

De regels in deze paragraaf zijn een beleidsneutrale omzetting van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land (Stcrt. 2001, 133).

Eerste lid

In dit lid is bepaald dat paragraaf 8.5.2.5 alleen van toepassing is op stortplaatsen voor baggerspecie op land. Een stortplaats op land is een stortplaats die niet is gelegen in een oppervlaktewaterlichaam.

Tweede lid

In het tweede lid van dit artikel is een aantal uitzonderingen opgenomen op het toepassingsbereik.

Onder a

Allerlei voorwerpen kunnen in het water terecht komen, zoals puin, fietswrakken en koelkasten. Zij vallen niet onder de reikwijdte van deze paragraaf, voor zover zij apart van of uit de waterbodem zijn verwijderd, redelijkerwijs uit de specie kunnen worden verwijderd tijdens het baggeren, of uit de baggerspecie zijn verwijderd na het baggeren. Het bevoegd gezag beoordeelt of deze voorwerpen redelijkerwijs uit de baggerspecie kunnen worden verwijderd tijdens het baggeren. `Tijdens het baggeren' houdt in: tot het moment waarop de baggerspecie in het vaartuig of voertuig is gebracht waarmee de specie wordt getransporteerd naar een behandelinstallatie of stortplaats, of tot het moment waarop de specie op de kant is gebracht.

Onder b

Vooral zand, grind en klei worden als grondstof uit de waterbodem gewonnen. Als grondstof gewonnen waterbodem valt buiten het toepassingsbereik van deze paragraaf.

Onder c

Het begrip baggeren impliceert dat materiaal wordt opgehaald uit een oppervlaktewaterlichaam. Materiaal dat is vrijgekomen bij het boren van een tunnel die onder water loopt is geen baggerspecie.

Onder d

Afhankelijk van het doel van de behandeling, verliest de baggerspecie al dan niet het karakter van baggerspecie. Soms gaat het om een voorbehandeling voordat de specie wordt gestort. In dat geval blijft de behandelde specie baggerspecie. In andere gevallen vindt de behandeling plaats om

de specie daarna te kunnen toepassen als grond. In dit geval wordt de behandelde specie beschouwd als grond niet zijnde baggerspecie, voor zover zij geschikt is voor de toepassing als grond. Deze geschiktheid wordt getoetst aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit. Dit betekent dat behandelde baggerspecie die voldoet aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit, niet meer op een baggerdepot mag worden gestort, en dat behandelde baggerspecie die niet aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoet, wel mag worden gestort. Ook het residu van een behandeling mag op een baggerdepot worden gestort. Onderdeel d heeft overigens geen betrekking op specie die reeds bij het baggeren een vaste structuur heeft, zoals specie uit de bedding in de periode waarin daar geen water staat en uiterwaardenmateriaal. Het gaat immers om handelingen die zijn verricht na het baggeren. Opgemerkt wordt dat de regels over het toepassen van grond en baggerspecie uit het Besluit bodemkwaliteit via het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet zullen overgaan naar het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onder e

Een voorbeeld van een behandeling die tot een ander product leidt, is het immobiliseren van baggerspecie waarbij kunstbasalt ontstaat. Een voorbeeld in de sfeer van toepassing is specie die wordt toegepast in een werk. Het behandelingsresidu wordt niet beschouwd als een nieuwe stof of een nieuw product, maar wordt aangemerkt als baggerspecie. Een voorbeeld is zandscheidingsresidu. Ontwaterde of gerijpte baggerspecie valt niet onder onderdeel e, daarop heeft onderdeel d betrekking.

Dit artikel was voorheen geregeld in artikel 1, onder c en d, artikel 2, tweede lid, artikel 3 en 8 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62b (nieuw) Bkl

Met de eis van vakbekwaamheid van de stortplaatsexploitanten en aan de beroeps- en technische opleidingen van degene die de stortplaats exploiteert en het personeel, wordt artikel 8, onder a), onder ii) van de richtlijn storten geïmplementeerd.

Artikel 8.62c (nieuw) Bkl

Eerste lid

Het eerste lid is erop gericht isolerende maatregelen te treffen die voorkomen dat de standaardwaarden voor het grondwater worden overschreden.

Onder a

De in dit onderdeel genoemde minerale laag zal doorgaans bestaan uit een organische stofrijke kleiige of zandige laag. Een kleiige laag kan om uitvoeringstechnische redenen alleen op de bodem worden aangebracht, een zandige laag kan zowel op de bodem als op de taluds van de stortplaats worden toegepast. Een organische stofrijke kleiige of zandige laag werkt als adsorptielaag. De dikte en de samenstelling van de laag worden afgestemd op de aard, hoeveelheid en vervuilingsgraad van de te storten specie.

Onder b

Een geohydrologisch isolatiesysteem bestaat uit een aantal putten waaruit water aan de bodem wordt onttrokken. Het systeem heeft tot doel de (eventueel) optredende verspreiding van verontreinigingen in het grondwater zodanig te beperken dat voorkomen wordt dat het interventiepunt wordt bereikt. Met behulp van verspreidingsberekeningen moet deze werking worden aangetoond. Aangegeven moet worden waar onttrekkingsputten moeten worden geplaatst, welk debiet per put onttrokken moet worden, en welke concentratie van de verontreinigende stoffen daar ter plaatse naar verwachting aanwezig zal zijn als het systeem in werking moet worden gesteld.

Bij toepassing van een geohydrologisch isolatiesysteem wordt niet de flux uit het depot geminimaliseerd, maar wordt op effectieve wijze de verdere verspreiding van verontreinigde stoffen in het watervoerend pakket beperkt. Het gebied waarin standaardwaarden voor grondwater worden overschreden, wordt daarmee klein gehouden, terwijl de lekkageflux beneden de toelaatbare flux kan worden gehouden.

Tweede lid

De stortplaats kan invloed hebben op de kwaliteit van het grondwater buiten de stortplaats. Van invloed is sprake als de stortplaats ertoe leidt dat de kwaliteit van het grondwater een waarde bereikt die gelijk is aan of groter is dan de standaardwaarde voor de betrokken stof. Bij de berekeningen in verband met de aanvraag om een omgevingsvergunning moet dit worden nagegaan.

Beleidsmatig is het uitgangspunt dat het gebied waarbinnen de stortplaats invloed heeft op het grondwater in de omgeving nooit een groter volume mag hebben dan het volume van de stortplaats zelf.

Derde lid

Voor het bepalen van het interventiepunt wordt uitgegaan van het toelaatbaar beïnvloed gebied.

Vierde lid

Er mogen andere maatregelen worden toegepast mits kan worden aangetoond dat zij een gelijkwaardige isolerende werking hebben. Door onderzoek is aangetoond dat er in principe een aantal andere isolatietechnieken mogelijk is, zoals een dubbellaagsfolie, een precipitatielaag of een laag actief kool op bodem en taluds van de stortplaats (Deelnota 'Isolatie-onderzoek van speciedepots', van de Werkgroep Referentie Ontwerp van Rijkswaterstaat (WRO), 1998). Voor zover deze technieken praktisch toepasbaar zijn, zal bij de beoordeling of de genoemde technieken als gelijkwaardig kunnen worden beschouwd, in ieder geval het risico van falen bekend moeten zijn.

Vijfde lid

Op grond van dit lid worden in de Omgevingsregeling regels opgenomen over het bereiken van het interventiepunt en het bepalen van het toelaatbaar beïnvloede gebied.

Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 1, onder g. en i., artikel 10 en 11 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62d (nieuw) Bkl

Eerste lid

Een geohydrologisch isolatiesysteem moet altijd kunnen worden aangebracht en is in principe bedoeld als 'achtervang' ingeval andere maatregelen onvoldoende effect blijken te hebben. Dat wil zeggen dat het pas hoeft te worden aangebracht als blijkt dat het vereiste beschermingsniveau op andere wijze niet wordt gehaald. Hiervoor zal de omgevingsvergunning moeten worden gewijzigd. Dit is ook een element bij de beoordeling van de omgevingsvergunning: als een geohydrologisch isolatiesysteem niet mogelijk is, kan de omgevingsvergunning niet worden verleend (zie ook artikel 8.25a, onder b.).

Tweede lid

Onder a

In dit onderdeel wordt vormgegeven aan het uitgangspunt dat het isolatiesysteem in goede staat van onderhoud is en wordt gehouden. Zoals hiervoor is opgemerkt vormt het isolatiesysteem een laatste 'achtervang', als andere maatregelen niet effectief genoeg blijken te zijn.

Onder b

Onderdeel b strekt tot bescherming van de bodem tegen verontreiniging door in de stortplaats opgepompt en behandeld grondwater. Het lozen van dit water op de riolering of op oppervlaktewater is een milieubelastende activiteit respectievelijk lozingsactiviteit, waarvoor het Besluit activiteiten leefomgeving algemene regels bevat en eventueel een vergunningplicht regelt.

Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 12 en 13 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62e (nieuw) Bkl

Als de stortactiviteiten zijn beëindigd, zullen fysieke maatregelen moeten worden getroffen om te voorkomen dat de omgeving wordt blootgesteld aan de gestorte specie, zoals een afdeklaag van ten minste 1 meter dik. Dit artikel gaat over het geval dat de afdeklaag nog voor de formele sluiting van de stortplaats - dus tijdens de exploitatiefase - wordt aangebracht. Artikel 32 Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land ziet op het aanbrengen van een afdeklaag in de nazorgfase.

De nazorgregeling in de Wet milieubeheer wordt de term 'bovenafdichting' gebruikt, dat is wat anders is dan een afdeklaag. Een afdeklaag hoeft geen afdichtende functie te hebben, anders dan een bovenafdichting. De Wet milieubeheer bepaalt verder dat een stortplaats pas formeel kan worden gesloten als de bovenafdichting is aangebracht voor zover een daartoe strekkend voorschrift voor de inrichting geldt (artikel 8.47, derde lid, onder b, Wet milieubeheer). Van belang is voorts nog dat als aan het einde van de exploitatiefase op grond van de omgevingsvergunning een verplichting gaat gelden om een afdeklaag aan te brengen, zal de formele sluiting daarop moeten wachten. De Wet milieubeheer bepaalt namelijk ook dat sluiting pas plaatsvindt nadat is gebleken dat aan alle vergunningvoorschriften is voldaan (artikel 8.47, derde lid, onder c, Wet milieubeheer). Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 30 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62f (nieuw) Bkl

Eerste lid

Onder a en b

In de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het storten van baggerspecie op land zijn gegevens opgenomen die inzicht geven in de risico's van verontreiniging van het grondwater. Het eerste lid, aanhef en onderdelen a en b zijn erop gericht om de aannames die hieraan ten grondslag liggen in de voorschriften op te nemen, om zo te zorgen voor samenhang tussen de aanvraag en de omgevingsvergunning. Met de verplichting om het toegelaten herkomstgebied van de baggerspecie aan te geven, wordt overigens niet bedoeld dat de baggerspecie altijd uit een geografisch beperkt gedeelte van Nederland afkomstig moet zijn. Het herkomstgebied kan ook heel Nederland bestrijken.

Onder c en d

Onderdelen c en d zijn ontleend aan de richtlijn storten. Punt 6 van bijlage I bij de richtlijn storten bepaalt dat er zodanig moet worden gestort dat de stabiliteit van de afvalstofmassa en de bijbehorende constructies gewaarborgd blijft. Ten aanzien van depots voor baggerspecie kan aan deze stabiliteitseis het best worden voldaan door een beperking van de hoogte van de stort.

Tweede lid

In het tweede lid is een calamiteitenregeling opgenomen. In bijzondere gevallen mag na mededeling aan het bevoegd gezag worden afgeweken van de eisen uit het eerste lid, onderdeel a. en b.

Derde lid

In dit lid wordt vormgegeven aan de inherente veiligheid van de stortplaats. Om de emissie zo veel als mogelijk te beperken, is bepaald dat de hoeveelheid baggerspecie per oppervlakte-eenheid zo groot mogelijk zijn. Daarnaast wordt een horizontale compartimentering nagestreefd, waarbij de minst verontreinigde (uitloogbare) baggerspecie op de bodem en waar mogelijk ook langs de taluds van het depot wordt aangebracht.

Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 14 en 15 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62g (nieuw) Bkl

Eerste en tweede lid

Deze leden schrijven een deugdelijk controlesysteem voor. Met dit controlesysteem kan ook worden nagegaan of aan de voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning wordt voldaan. Dit was voorheen geregeld in artikel 16 van het Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Derde lid

In het derde lid wordt een verband gelegd tussen het controlesysteem en (het ontwerp voor) het geohydrologisch isolatiesysteem. De resultaten verkregen via het controlesysteem kunnen ertoe leiden dat alsnog een geohydrologisch isolatiesysteem wordt aangelegd of in werking gesteld. Het ligt voor de hand in dat geval de plaats van de meetpunten af te stemmen op de (ontworpen) plaats van de pompputten. Ook dit was geregeld in artikel 16 van het Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62h (nieuw) Bkl

Dit artikel gaat over de monitoring van waterlopen op en in de nabijheid van de stortplaats. Mocht blijken dat er toch sprake is van het risico van een verontreiniging van het oppervlaktewater, dan zal mogelijk ook een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam moeten worden aangevraagd en gelden de daarvoor in het Besluit algemene regels leefomgeving opgenomen algemene regels. Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 18 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62i (nieuw) Bkl

Eerste lid

Dit lid is erop gericht om fluctuaties in de grondwaterstand te signaleren en strekt tot implementatie van punt 4, onder b, van bijlage III bij de richtlijn storten. Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 19 en 21, vierde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Tweede lid

Welke stoffen in het grondwater worden bemonsterd, wordt in de voorschriften aangegeven. Gekeken moet worden naar relevante parameters die veel voorkomen in baggerspecie of naar verwachting voorkomen in het herkomstgebied van de baggerspecie. Gedacht kan worden aan

stoffen zoals metalen (inclusief chroom en arseen), individueel PAK, chloorbenzenen, HCH en drins. Onderdeel b is opgenomen omdat het nodig kan zijn op verschillende diepten monsters te nemen. Onderdeel c. regelt de locatie en de frequentie van de bemonstering. In onderdeel d. is aangegeven dat de bemonstering moet geschieden op een vast tijdstip in het jaar. Daardoor wordt bevorderd dat de stroomrichting van het grondwater op het tijdstip van bemonstering steeds gelijk is, dat van belang is omdat het stelsel werkt met vaste referentiepunten ('bovenstrooms') en controlemeetpunten (benedenstrooms'). Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 20 en 21, vierde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Derde lid

In dit lid wordt een grondslag gegeven voor het stellen van nadere regels bij ministeriële regeling. Deze regels zullen in de Omgevingsregeling worden opgenomen en zullen gaan over de frequenties van de metingen en bepalingen en de wijze waarop de referentie- en controlemeetpunten worden bepaald. Dat laatste was voorheen geregeld in artikel 21 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62j (nieuw) Bkl

Voordat baggerspecie op de stortplaats mag worden gestort, moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan. Deze voorwaarden waren voorheen opgenomen in artikel 9 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Onder a

Dit onderdeel bepaalt dat door het bevoegd gezag moet worden vastgesteld dat aan de voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning is voldaan. Het gaat hier om verplichtingen die reeds bij de start van de werkzaamheden moeten zijn nagekomen.

Onder b

Voor een goede werking van het controlesysteem moet voor de ingebruikname van de stortplaats een 'nulonderzoek' wordt uitgevoerd. Daarmee wordt de grondwaterkwaliteit vastgelegd voordat de stortplaats in gebruik wordt genomen.

Onder c

Onderdeel c ziet op financiële zekerheid. Bij de aanvraag moeten bewijsstukken worden gevoegd, die borgen dat financiële zekerheid is gesteld of op een later moment wordt gesteld. In sommige gevallen kan de financiële zekerheid pas worden gesteld, nadat de vergunning is verleend. Dit onderdeel regelt voor dat laatste geval dat niet eerder met de stort wordt gestart dan nadat bewijs is geleverd dat de financiële zekerheid is gesteld.

Artikel 8.62k (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat de exploitant van de stortplaats een urgentieplan op hoofdlijnen moet hebben, waarin de maatregelen zijn aangegeven die kunnen worden getroffen als het interventiepunt wordt bereikt. Als het interventiepunt wordt bereikt (zie artikel 8.63l) moet dit plan worden uitgewerkt (zie artikel 8.63m). Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 24, eerste lid, van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62l (nieuw) Bkl

Eerste lid

In dit lid is bepaald wanneer het interventiepunt is bereikt. Dat is samengevat het geval als op één of meer van de controlemeetpunten wordt geconstateerd dat de concentratie van één of meer van de gemeten stoffen gelijk is aan of hoger is dan de som van de signaalwaarde en de streefwaarde,

bedoeld in de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land. Het bereiken van het interventiepunt moet bevestigd worden door een herbemonstering en er moet bovendien worden vastgesteld wat de oorzaak van het bereiken van het interventiepunt is.

Tweede lid

Het onderzoek bedoeld in het eerste lid is bedoeld om vast te stellen of de verontreiniging is veroorzaakt door de stortplaats. Dat staat niet op voorhand vast, aangezien in de omgeving van de stortplaats nog andere bronnen van verontreiniging aanwezig kunnen zijn. Ook moet er gekeken worden of de geconstateerde verslechtering van de grondwaterkwaliteit niet wordt veroorzaakt door meetfouten of grote onnauwkeurigheden in de meetprocedure. Het onderzoek kan ook het herhalen van de modelberekeningen of het uitvoeren van metingen omvatten.

Derde lid

Dit lid schrijft voor dat de wijze waarop en de termijn waarbinnen het onderzoek en de metingen moeten plaatsvinden in de voorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning moeten worden uitgewerkt.

Vierde lid

In dit lid wordt de grondslag gegeven om de bepaling van de signaalwaarden bij ministeriële regeling uit te werken. De Omgevingsregeling bevat hiervoor de regels die voorheen waren opgenomen in artikel 21 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land. Ook wordt een grondslag gegeven voor het stellen van nadere regels over de herhaalde meting.

Deze regels waren voorheen opgenomen in artikel 1, onder g en artikel 23, eerste tot en met derde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62m (nieuw) Bkl

In dit artikel is bepaald dat het urgentieplan op hoofdlijnen wordt uitgewerkt in een uitgewerkt urgentieplan, als het interventiepunt wordt bereikt. In dat uitgewerkte urgentieplan moet worden aangegeven of het noodzakelijk is aanvullende maatregelen te treffen. Hierbij kan worden gedacht aan het alsnog aanbrengen en inwerking stellen van een geohydrologisch isolatiesysteem of de aanpassing daarvan. Dit was voorheen geregeld in artikel 24, tweede tot en met vierde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Ook is bepaald dat het bereiken van het interventiepunt meteen aan het bevoegd gezag moet worden gemeld. Het bevoegd gezag dient immers te weten dat de verplichtingen die volgen uit de voorschriften die op grond van dit artikel aan de omgevingsvergunning worden verbonden, actueel zijn geworden. Dit was voorheen geregeld in artikel 23, vierde lid van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land.

Artikel 8.62n (nieuw) Bkl

Eerste lid

Dit lid bevat een met de meet- en controleverplichtingen corresponderende registratieplicht.

Tweede lid

In de onderdelen van dit lid zijn verplichtingen tot verslaglegging vastgelegd. Behalve om de uitkomsten van de monitoring gaat het ook om een aantal andere - aan de EG-richtlijn storten ontleende - gegevens (Bijlage I, onderdeel 6 en bijlage III onderdeel 5.1 en 5.2). De toezending

van deze resultaten door het bevoegd gezag aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is geregeld in artikel 10.47a van het Omgevingsbesluit.

Artikel 8.62o (nieuw) Bkl

Dit artikel vormt de voortzetting van de regeling zoals deze was opgenomen in artikel 17 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land. In dit artikel wordt een open norm geïntroduceerd: monsterneming, monstervoorbehandeling en analyse van het grondwater en het oppervlaktewater vinden plaats volgens de actuele stand van de techniek. In artikel 17 van de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land werd nog naar een uitgebreide opsomming van normen verwezen. In de praktijk blijkt dat slechts een deel daarvan nog wordt gehanteerd, maar veel van die normen verouderd zijn terwijl andere in de praktijk gehanteerde normen niet worden genoemd. Door nu een open norm te hanteren, kan per geval worden beoordeeld welke norm het meest geschikt is. Deze regeling sluit aan bij artikel 8.59a Bkl.

Onderdeel GK (artikel 8.63 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging verbetert de verwijzing naar het Bkl.

Onderdelen GL en GM (artikelen 8.66 en 8.68 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Voor stortplaatsen worden de regels voor de aan de omgevingsvergunning te verbinden voorschriften voor een aantal onderwerpen uitgewerkt in de Omgevingsregeling (via de Invoeringsregeling). De wijziging van deze artikelen brengt de regeling voor winningsafvalvoorzieningen daarmee in lijn.

Onderdeel GN (artikel 8.69 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De verwijzing naar paragraaf 3.5.11 Bkl kan worden geschrapt, omdat deze regels in die gevallen al gelden.

Onderdelen GO en GP (artikelen 8.71 en 8.72 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

De terminologie is in beide artikelen geüniformeerd.

Onderdelen GQ en GR (artikelen 8.74 en 8.75 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet]

Deze wijziging brengt de verwijzing naar het Bal in overeenstemming met dat besluit.

Onderdeel GS (artikel 8.76 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en artikel 5.23 van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel GT (artikel 8.79 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.22 van de wet]

Deze wijziging brengt de formulering in overeenstemming met het Bal. *Onderdeel GU (artikel 8.80 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.22 van de wet]*

Zie voor de toelichting op dit artikel de toelichting bij artikel 8.2.

Onderdeel GV (artikel 8.83 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.24, eerste lid, aanhef en onder a, b, en c, van de wet]

Deze wijziging brengt de formulering in overeenstemming met het Bal.

Onderdeel GW (artikel 8.84 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en artikel 5.24 van de wet]

Eerste lid

De wijziging van de formulering van onderdeel c van de beoordelingsregels voor de wateractiviteit vloeit voort uit de wijziging van onderdeel c van artikel 5.24 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Met de wijziging wordt een onbedoelde wijziging ongedaan gemaakt ten opzichte van het voorheen bestaande beoordelingskader van de Waterwet. Deze wijziging is ook doorgevoerd in artikel 8.22. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 8.22.

Zoals in de toelichting bij artikel 8.22 is aangegeven, wordt bij "het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen" met 'functie' hetzelfde bedoeld als daarmee in het algemeen in de Omgevingswet wordt bedoeld. Het gaat daarbij in de eerste plaats om de functies die worden toegekend in de waterprogramma's. Ten tweede moet het functies betreffen die eigen zijn aan watersystemen. Opgemerkt wordt dat het in beginsel niet gaat om de belangen die in artikel 1.3, onderdeel a, van de wet tot uitdrukking zijn gebracht (dat onderdeel luidt: "a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit"). Die belangen worden voor een groot deel afgedekt door de beoordelingsregels die al zijn opgenomen in artikel 8.84, onder a en b. Enkele functies die de 'omgevingskwaliteit' tot uitdrukking brengen – in het bijzonder landschap en cultureel erfgoed – zijn geen maatschappelijke functies en vormen ook geen onderwerp van beoordeling op grond van artikel 8.84, onder a en b.

Derde, vierde en vijfde lid

Uit het derde lid zoals dat in het Bkl was opgenomen, volgde dat bij toepassing van artikel 2.17, tweede lid, het verlenen van een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit zou mogen leiden tot het niet voldoen aan de in artikel 8.84, derde lid, onder a, genoemde omgevingswaarden, of het niet bereiken van de onder b genoemde doelstelling van goed ecologisch potentieel. Dit derde lid bepaalde echter niet tot welke negatieve gevolgen de aangevraagde wateractiviteit dan wel beperkt moet blijven om te voldoen aan het in het eerste lid, onder b, van artikel 8.84 bedoelde criterium van het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen. Artikel 4, vijfde lid, kaderrichtlijn water vereist immers dat bij toepassing van deze uitzonderingsgrond een lager doel wordt geformuleerd. In artikel 2.17, tweede lid, onder d, van dit besluit is deze lagere doelstelling opgenomen. Verwezen wordt naar de toelichting op dit artikel. Op grond van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU 1 juli 2015, C-461/13 (BUND/Duitsland), ECLI:EU:C:2015:433) geldt dat het verlenen van een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit in die gevallen in ieder geval niet mag leiden tot het niet bereiken van vastgestelde minder strenge doelstellingen. Dit vereiste is expliciet gemaakt in het nieuwe onderdeel c van dit derde lid.

Om het ambitieniveau van de kaderrichtlijn water overeind te houden, is in het kader van de Common Implementation Strategy onder die richtlijn afgesproken dat lidstaten zich zoveel mogelijk onthouden van het toepassen van artikel 4, vijfde lid, van de kaderrichtlijn water. In de Nederlandse Stuurgroep Water is naar aanleiding hiervan, vooruitlopend op een eventuele toekomstige herziening van de kaderrichtlijn water, beleidsmatig afgesproken dat een beroep op de uitzonderingsgronden van de kaderrichtlijn water alleen met terugwerkende kracht zal worden gedaan, dat wil zeggen voor de op dat moment verstreken programmaperiode en niet voor de komende programmaperiode. Dit betekent dat formulering in artikel 8.84 weliswaar in lijn is met de vereisten van de kaderrichtlijn water, maar het niet de verwachting is dat waterbeheerders ook daadwerkelijk voor de komende programmaperiode een beroep zullen doen op de vaststelling van minder strenge doelstellingen, en dat dus evenmin verwacht wordt dat het daadwerkelijk nodig zal zijn om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit te toetsen aan dit

nieuw onderdeel c. Waar een beroep op deze uitzonderingsgrond echter toch gedaan mocht worden, is toetsing bij vergunningverlening aan deze vastgestelde minder strenge doelstelling echter onontbeerlijk om te voldoen aan de vereisten die de kaderrichtlijn water stelt.

Tegelijk met deze wijziging is het derde lid zoals dat in het Bkl was opgenomen, in dit besluit gesplitst in derde en vierde lid, met als doel de leesbaarheid van deze leden te vergroten. Het eerdere vierde lid is vernummerd naar vijfde lid.

Voor een uitgebreide toelichting op dit artikel wordt ook verwezen naar de toelichting op artikel 8.84 Bkl (Stb. 2018, 292, p. 863-866).

Onderdeel GX (artikel 8.88 Bkl [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.24, eerste lid, aanhef en onder d, en tweede lid, van de wet])

In navolging van de wijziging in de begripsomschrijvingen van de wet door de Invoeringswet Omgevingswet wordt het opschrift en de tekst van het artikel aangepast.

Onderdeel GY (artikel 8.90 Bkl) [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.24, vierde lid, van de wet])

Deze wijziging brengt de formulering in overeenstemming met het Bal.

Onderdeel GZ (artikel 8.92 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet])

De verwijzing naar artikel 5.35 van de wet is vervangen door een verwijzing naar artikel 4.5 van de wet. De Invoeringswet Omgevingswet wijzigt artikel 4.5 waardoor dit een duidelijker opbouw krijgt. Artikel 5.35 van de wet wordt hierdoor overbodig, zodat dit kan vervallen. Ook wordt het opschrift en de tekst van het artikel aangepast in navolging van de wijziging in de begripsomschrijvingen van de wet door de Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel HA (artikel 8.93 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet])

In navolging van de wijziging in de begripsomschrijvingen van de wet door de Invoeringswet Omgevingswet wordt het opschrift en de tekst van het artikel aangepast.

Onderdeel HB (artikel 8.96 Bkl) [artikel 5.34, eerste en tweede lid, van de wet])

Met deze wijziging wordt een verbetering aangebracht in de verwijzing naar het Bkl. Ook is in navolging van de wijziging in de begripsomschrijvingen van de wet door de Invoeringswet Omgevingswet de tekst van het artikel aangepast.

Onderdeel HC (artikelen 8.97a, 8.97b en 8.97 c (nieuw) Bkl) [artikel 5.42, eerste lid, van de wet])

Artikel 8.97a (nieuw) Bkl

Met dit artikel wordt een algemene verplichting geïntroduceerd om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit te wijzigen of in te trekken als geconstateerd wordt dat deze niet kan worden ingepast in het omgevingsplan. Het gaat daarbij om de inpassing van activiteiten waarvoor de vergunning in afwijking van, of anders gezegd in strijd met, het omgevingsplan is verleend. Deze wijziging hangt samen met de in het Bkl opgenomen regeling om de inpassing van de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in het omgevingsplan soepel te laten verlopen (zie paragraaf 4.12 van het algemeen deel van deze toelichting).

Het intrekken van een omgevingsvergunning wordt gezien als ultimum remedium. Immers bij de intrekking van een omgevingsvergunning blijft gelden dat een bestuursorgaan bij een besluit de relevante feiten en af te wegen belangen betreft (artikel 3.2 van de Algemene wet bestuursrecht).

De wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning komt pas aan de orde als een conflict ontstaat tussen enerzijds de verplichting van artikel 4.17 van de wet om een omgevingsplan in overeenstemming te brengen met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit en anderzijds instructieregels of een instructie van het Rijk of de provincies en er geen andere oplossingen zijn om de activiteit in het omgevingsplan in te passen.

Voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten van provinciaal en nationaal belang is voorzien in overeenkomstige artikelen; hierop wordt in het volgende onderdeel van deze toelichting ingegaan. Het artikel is het vervolg op de bepaling in artikel 8.97 Bkl dat een vergunning alleen gewijzigd of ingetrokken wordt op de gronden waarop de aanvraag om een omgevingsvergunning voor die activiteit geweigerd had kunnen worden. Het gaat in artikel 8.97a in beginsel om activiteiten die niet kunnen worden gecontinueerd vanwege instructieregels of instructies die ten tijde van vergunningverlening nog geen probleem vormden. De verplichting geldt op de datum waarop het omgevingsplan in overeenstemming moet worden gebracht met de omgevingsvergunning, tenzij in de instructieregel een andere termijn is opgenomen die eerder verstrijkt. In dat laatste geval geldt volgens het derde lid van die artikelen die (kortere) termijn.

De voorwaarde in het tweede lid, onder a, is opgenomen om te verzekeren dat het bevoegd gezag zich ervan vergewist dat de in het eerste lid bedoelde instructieregel of instructie van toepassing is op de activiteit die met de omgevingsvergunning is toegestaan. Intrekking blijft immers achterwege als een instructieregel of instructie eerbiedigende werking heeft ten opzichte van hetgeen met de omgevingsvergunning is toegelaten of rechtmatig is gerealiseerd. Zoals in het algemeen deel van de toelichting al is toegelicht, is daarvan in de regel sprake. Die eerbiedigende werking kan voortvloeien uit een afzonderlijke bepaling met die strekking, of uit de redactie van de instructieregel of instructie zelf. Om te benadrukken dat intrekking als ultimum remedium wordt gezien, zijn in het tweede lid, onder b, randvoorwaarden opgenomen. Intrekking kan niet, zoals gebruikelijk bij omgevingsvergunningen, als volstaan kan worden met het wijzigen van vergunningvoorschriften. Ook moet het bevoegd gezag nagaan of via aanpassing van het omgevingsplan de activiteit kan blijven voortbestaan. Ten slotte is intrekking ook niet aan de orde als een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de wet kan worden verkregen. Onder de omstandigheid dat door het bevoegd gezag tot wijziging of intrekking van een omgevingsvergunning wordt overgegaan vanwege een regel of instructie als bedoeld in artikel 8.97a, tweede lid, onderdeel a, kan er sprake zijn van uit te betalen nadeelcompensatie. Het bevoegd gezag kan deze binnen de daarvoor gestelde regels verhalen bij het orgaan dat verantwoordelijk is voor de schadeveroorzakende instructieregel of instructie. In het algemeen deel van de toelichting is hier nader op ingegaan.

Artikelen 8.97b en 8.97c (nieuw) Bkl

In aanvulling op de intrekkingverplichting voor reguliere buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (artikel 8.97a Bkl) zijn ook artikelen ingevoegd voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang (artikel 8.97b Bkl) en nationaal belang (artikel 8.97c Bkl). Dat onderscheid weerspiegelt de indeling van artikel 8.0b, de centrale beoordelingsregel voor een aanvraag om omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die met dit besluit wordt ingevoegd in het Bkl. De opbouw en werking van beide artikelen is gelijk aan die van artikel 8.97a en voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel. Op twee punten zijn er echter verschillen.

Ten eerste zijn bij omgevingsplanactiviteiten van provinciaal of nationaal belang steeds verschillende bestuurslagen betrokken bij de toepassing van het tweede lid. De intrekkingverplichting richt zich tot het bestuursorgaan dat bevoegd is te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit als die in kwestie. Dat is niet altijd het bevoegd gezag dat de vergunning verleend heeft. Zo zijn gedeputeerde staten bijvoorbeeld bevoegd tot intrekking van een vergunning op een locatie waar de regeling 'eens bevoegd gezag altijd bevoegd gezag' geldt, ook als de vergunning is verleend door het college van burgemeester en wethouders. De bevoegdheid tot wijziging van de aan die

omgevingsvergunning verbonden voorschriften berust ook bij dat bestuursorgaan. In hoofdstuk 4 van het Omgevingsbesluit is aangegeven welk bestuursorgaan dat is.

De gemeenteraad is bevoegd het omgevingsplan aan te passen (tenzij toepassing is gegeven aan de delegatiebevoegdheid uit artikel 2.8 van de wet). Het bestuursorgaan dat instructieregels opstelt, kan in die regels bepalen dat daarvan ontheffing kan worden verleend. De minister is bevoegd ontheffing te verlenen van rijksinstructieregels; gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van provinciale instructieregels. Het initiatief om deze bestuursorganen te verzoeken toepassing te geven aan hun bevoegdheden, ligt bij het gemeentelijk bestuursorgaan dat op grond van artikel 4.17 van de wet bevoegd (en verplicht) is het omgevingsplan met de omgevingsvergunning in overeenstemming te brengen. Dat bestuursorgaan wordt immers geconfronteerd met de inpassingsplicht uit artikel 4.17 van de wet en de noodzaak om bij de vereiste wijziging van het omgevingsplan te voldoen aan de instructieregels of instructie, bedoeld in het eerste lid. De gemeenteraad moet dus voordat met het oog op artikel 8.97b of 8.97c een verzoek om intrekking wordt gedaan, het daartoe bevoegde gezag hebben verzocht om een wijziging van de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften, hebben onderzocht of het omgevingsplan kan worden aangepast en zijn nagegaan of bij gedeputeerde staten of de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ontheffing van de instructieregels kan worden verkregen. De noodzakelijke afstemming tussen deze bestuursorganen wordt ingegeven door artikel 2.2 van de wet. Pas wanneer blijkt dat toepassing van deze bevoegdheden op niets uitloopt of dit op voorhand al overduidelijk is, ontstaat de bevoegdheid en verplichting tot intrekking. In de regel zal het hiertoe bevoegd gezag hier door de gemeenteraad om worden verzocht.

Een tweede verschil met de intrekkingverplichting voor reguliere buitenplanse omgevingsplanactiviteiten is dat de regels voor het intrekken van omgevingsvergunningen van provinciaal en nationaal belang niet geheel symmetrisch zijn met de regels voor het verlenen daarvan. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van nationaal belang hoeft een minister zich niet te houden aan een deel van de rijksinstructieregels, noch aan provinciale instructieregels (zie artikel 8.0d Bkl). Ook gedeputeerde staten hoeven zich bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang niet te houden aan een deel van de provinciale instructieregels (zie artikel 8.0c Bkl). Bij het inpassen van de omgevingsvergunning moet de gemeenteraad zich wel houden aan die regels. In de meeste gevallen zal inpassen echter geen probleem zijn, omdat instructieregels in het algemeen voorzien in eerbiedigende werking van eerder toegelaten activiteiten. Niet uitgesloten is echter dat het Rijk bij toekomstige wijzigingen van het Bkl of een provincie in haar omgevingsverordening bewust tot een andere keuze komt, bijvoorbeeld als bepaalde activiteiten gesaneerd worden ter uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting. In dat geval kan de gemeente niet inpassen en moet zij, als beschreven, het initiatief nemen voor toepassing van artikel 8.97b of 8.97c Bkl.

Opgemerkt wordt dit artikel niet ziet op een projectbesluit dat geldt als een omgevingsvergunning. Een projectbesluit zal gelet op artikel 5.52, eerste lid, van wet niet gelden als omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dit artikel bepaalt immers dat het projectbesluit rechtstreeks het omgevingsplan wijzigt met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project. Het bevoegd gezag voor het projectbesluit kan zijn besluit wel wijzigen en daarmee ook de voorschriften van de omgevingsvergunningen die het omvat.

Onderdeel HD (artikel 8.98 Bkl [artikel 5.38, derde lid, van de wet])

In navolging van de wijziging in de begripsomschrijvingen van de wet door de Invoeringswet Omgevingswet wordt de tekst van het artikel aangepast. Tevens wordt een tweede lid ingevoegd, dat inhoudt dat ook wijziging van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) leidt tot een verplichting om de actualiteit van de omgevingsvergunning te bezien. Sinds 19 juli 2019 is het (gewijzigde) LAP3

van kracht. Deze regeling was voorheen opgenomen in artikel 5.10, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Onderdeel HE (artikel 8.99 Bkl) [artikel 5.42, eerste lid, van de wet]

Deze wijziging brengt een tekstuele verbetering aan, zodat duidelijk is dat het in het eerste lid om een stortingsactiviteit op zee gaat en daarnaast wordt een verwijzing in het vijfde lid gecorrigeerd. Ook is in navolging van de wijziging in de begripsomschrijvingen van de wet door de Invoeringswet Omgevingswet de tekst van het artikel aangepast. Het nieuwe derde lid hangt samen met het nieuwe tweede lid dat in artikel 8.98 Bkl wordt ingevoegd. Als het bezien van de omgevingsvergunning, bedoeld in dat artikellid, tot de conclusie leidt dat de omgevingsvergunning op dat punt niet meer actueel is, ontstaat op grond van het derde lid een verplichting om de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften aan te passen. Hierbij wordt aangesloten bij het moment waarop het afvalbeheerplan is gaan gelden (artikel 10.12 Wet milieubeheer). In artikel 8.9, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een overeenkomstige regeling opgenomen voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.

Onderdelen HF, HG en HH (artikelen 8.100, 8.101 en 8.102 Bkl [artikel 5.42, eerste lid, van de wet])

In navolging van de wijziging in de begripsomschrijvingen van de wet door de Invoeringswet Omgevingswet wordt het opschrift en de tekst van deze artikelen aangepast. Tevens zijn enkele wijzigingen aangebracht die zien op tekstuele verduidelijking en harmonisering van de terminologie.

Onderdeel HI (artikel 9.1 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.28, onder a tot en met c en g, van de wet]

De wijziging in het eerste lid volgt uit het toevoegen van de instructieregel over de ladder voor duurzame verstedelijking in paragraaf 5.1.5.4 (artikel 5.129g). Er zullen naar verwachting weinig nieuwe stedelijke ontwikkelingen via een projectbesluit mogelijk worden gemaakt. In die gevallen waarin dat wel het geval is geldt het volgende. Projectbesluiten kennen een verkenningsfase op grond van artikel 5.48 van de wet. Bij deze verkenning is afhankelijk van de aard en omvang van het project ook kennisvergaring nodig naar de aard van het probleem, de relevante ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied waarop de verkenning is gericht en mogelijke oplossingen. Om deze reden hoeft de instructieregel van artikel 5.129g niet van overeenkomstige toepassing te worden verklaard op projectbesluiten.

De wijziging in het tweede lid is het spiegelbeeld van de wijzigingen in artikelen 5.166, 7.15 en 9.4 ten aanzien van de ontheffing (zie de toelichting bij de wijziging van die artikelen). Dat de artikelen 5.129d, eerste lid, onder a, en g en 5.129e, eerste en tweede lid, uit de Waddenparagraaf (paragraaf 5.1.5.3), zoals deze wordt toegevoegd met dit besluit, zijn uitgezonderd van de mogelijkheid om een ontheffing op grond van artikel 2.32 van de wet te verkrijgen, betekent dat het Rijk deze regels bij het vaststellen van een projectbesluit op dezelfde wijze in aanmerking moet nemen als gemeenten, provincies en waterschappen bij het vaststellen van een omgevingsplan respectievelijk projectbesluit of omgevingsverordening.¹⁷ Voor de overige regels van hoofdstuk 5 Bkl geldt dat deze dus niet van toepassing zijn op rijksprojectbesluiten.

Artikel 6.1 Bkl, dat een instructieregel bevat voor het stellen van regels over een lozingsactiviteit in een waterschapsverordening was opgenomen in artikel 9.1 Bkl voor het geval dat in een projectbesluit wordt afgeweken van de door de instructieregel vereiste regels. Dit artikel hoeft niet meer genoemd te worden in artikel 9.1 Bkl omdat artikel 9.3a Bkl zal gaan verzekeren dat een minister en gedeputeerde staten ook bij het vaststellen van een projectbesluit of een ander besluit

---

¹⁷ Zie voor een toelichting van de algemene lijn die gehanteerd is hierbij paragraaf 8.3 van de nota van toelichting bij het Bkl, Stb. 292, p. 395 e.v.

als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid, van de wet, de eisen gesteld in de artikelen 10 en 11, derde lid, onder g, van de kaderrichtlijn water in acht nemen.

Onderdeel HJ (artikel 9.3a (nieuw) Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, van de wet]

In het advies op het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het gelijkkluidende advies op het Bkl (*Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 4, p. 23-24*) heeft de Afdeling aandacht geschonken aan artikel 5.53, derde en vierde lid, van de wet. Op grond van dit artikel in de wet kunnen een minister en gedeputeerde staten decentrale regels buiten toepassing laten, als deze regels de uitvoering van een projectbesluit onevenredig belemmeren. De Afdeling constateerde dat deze leden een mogelijkheid zouden kunnen bieden om besluiten te nemen die strijdig zijn met Europeesrechtelijke of internationale verplichtingen. Het wetsvoorstel voor de Invoeringswet en het Bkl zijn daarop aangepast. In het nader rapport is al aangekondigd dat de wijziging van artikel 2.25, eerste lid, zoals opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, uitwerking vergt in dit besluit.

Om regels die zijn vastgesteld bij of krachtens een omgevingsplan buiten toepassing te laten of beter gezegd dusdanig te wijzigen dat deze niet langer een belemmering vormen, moet gebruik worden gemaakt van artikel 5.52 van de wet. In dat artikel is bepaald dat het projectbesluit, als het nodig is voor het uitvoeren, in werking hebben of in stand houden van een project, de regels in een omgevingsplan kan wijzigen. In de artikelen 9.1 tot en met 9.3 Bkl is verzekerd dat het projectbesluit dat het omgevingsplan aanpast voldoet aan de instructieregels die strekken ter implementatie van Europeesrechtelijke of internationale verplichtingen. Het is immers alleen maar mogelijk om af te wijken van regels die zijn opgenomen in bijvoorbeeld een omgevingsplan als hierdoor geen strijd met hogere regelgeving ontstaat.

Ook regels die niet worden vastgesteld bij of krachtens een omgevingsplan, maar worden vastgesteld bij of krachtens een omgevings- of waterschapsverordening kunnen gebaseerd zijn op instructieregels die dienen ter implementatie van Europese richtlijnen of uitvoering van internationaalrechtelijke verplichtingen. Artikel 9.3a verzekert dat een minister en gedeputeerde staten ook bij het nemen van een projectbesluit of een ander besluit tot het buiten toepassing laten van regels die gesteld zijn in een omgevings- of waterschapsverordening niet afwijken van dergelijke dwingende instructieregels.

In het eerste lid van dit artikel is bepaald dat als via een projectbesluit of een ander besluit, bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid, bij waterschapsverordening gestelde regels over lozingsactiviteiten buiten toepassing worden gelaten, een minister of gedeputeerde staten wel de eisen gesteld in de artikelen 10 en 11, derde lid, onder g, van de kaderrichtlijn water in acht moeten nemen. De richtlijn vereist – kort gezegd – dat de lozingen worden beheerst en dat lozingen door puntbronnen die verontreiniging kunnen veroorzaken voorafgaand gereguleerd worden. Deze bepaling verhindert dat een minister of gedeputeerde staten een algemene regel of vergunningvereiste voor een lozingsactiviteit buiten toepassing laten als dit zou leiden tot strijd met de genoemde verplichtingen in de kaderrichtlijn.

In het tweede lid van dit artikel is bepaald dat op een projectbesluit of een ander besluit tot het buiten toepassing laten van bij waterschaps- of omgevingsverordening gestelde regels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, de in artikel 8.84, tweede, derde en vierde lid, Bkl opgenomen generieke beoordelingsregels van overeenkomstige toepassing zijn. Artikel 8.84 regelt materieel hetzelfde als de artikelen 6.2 en 7.12 van dat besluit (zie ook de toelichting op die artikelen, Stb. 2018, 292, p. 801, 810 en 863-866). Bij de beoordeling van de aanvraag van de omgevingsvergunning moet dus nog steeds rekening worden gehouden met de programma's en plannen die betrekking hebben op het betreffende krowoppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam (artikel 8.84, tweede lid, van dat besluit) en het verlenen van de omgevingsvergunning mag er niet toe leiden dat niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden en doelstellingen genoemd in artikel 8.84, derde en vierde lid, van dat besluit.

Bij dit alles mag niet uit het oog worden verloren dat alleen een minister bij besluit, bedoeld in artikel 5.53, vierde lid, van de wet, de regels die met inachtneming van artikel 7.12, tweede lid, Bkl zijn vastgesteld in een omgevingsverordening, buiten toepassing mag laten.

Een waterschapsverordening of omgevingsverordening kan ook andere regels bevatten dan de op grond van artikel 6.1 vereiste regels over lozingsactiviteiten of de op grond van artikel 6.2 respectievelijk 7.12 bedoelde beoordelingsregels. Voor zover de kaderrichtlijn water daarbij van toepassing is, kan gebruik gemaakt worden van de ruimte die de bepalingen van die richtlijn daarvoor bieden. Het benutten van die ruimte kan inhouden dat in een waterschapsverordening of omgevingsverordening strengere regels worden gesteld dan gelet op de kaderrichtlijn water minimaal is vereist. Gedacht kan worden aan een verbod op infiltratie van water in gevallen waar de rijksregelgeving niet voorziet in een regeling van dit onderwerp, zonder gebruik te maken van de uitzonderingsmogelijkheden in artikel 11, derde lid, aanhef en onder j, van de richtlijn. Bij de voorbereiding van een besluit als bedoeld in artikel 5.53, derde of vierde lid, van de wet, zal vastgesteld moeten worden of en in hoeverre zo'n regel in een waterschapsverordening of omgevingsverordening buiten toepassing kan worden gelaten zonder in strijd te handelen met de verplichtingen uit de richtlijn.

Artikel 9.3a heeft geen betrekking op zogenaamde getrapte instructieregels die de provincie ertoe verplichten om in de omgevingsverordening instructieregels op te nemen voor het omgevingsplan en projectbesluiten van waterschappen of provincies. Gedeputeerde staten kunnen op grond van artikel 5.53, derde lid, van de wet namelijk niet afwijken van de omgevingsverordening en dus ook niet van de daarin opgenomen instructieregels. Daarnaast is in de artikelen 9.2 en 9.3 Bkl gewaarborgd dat de internationale verplichtingen achter deze instructieregels doorwerken naar rijksprojectbesluiten.

Artikel 9.3a is niet alleen van toepassing op een projectbesluit dat afwijkt van een omgevings- of waterschapsverordening, maar ook op een later genomen afzonderlijk besluit tot afwijking ter uitvoering van een projectbesluit om strijdigheid met Europeesrechtelijke of internationale verplichtingen te voorkomen.

Onderdeel HK (artikel 9.4 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Artikel 9.4 wordt op gelijke wijze als artikel 5.166 Bkl aangevuld met bepalingen uit afdeling 5.1 Bkl omdat deze afdeling van overeenkomstige toepassing is op projectbesluiten van waterschappen en provincies waarop de instructieregels van afdeling 5.1 van overeenkomstige toepassing zijn. Ook daarvoor is de ontheffing opengesteld.

Onderdeel HL (artikel 10.1, 10.2, 10.3, 10.4 en 10.5 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

Artikel 10.1 Bkl

Dit artikel is verder aangevuld met een tweetal activiteiten waarover gegevens over externe veiligheidsrisico's kunnen worden verzameld en opgenomen in het landelijk register externe veiligheidsrisico's: spoorwegemplacements (toevoeging van onderdeel 13 in onderdeel a, onder 1°; zie ook paragraaf 4.2 van het algemeen deel van deze toelichting) en inrichtingen waarvoor een vergunning is verleend op grond van artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet (toevoeging onderdeel 4° onder c.). Voor deze laatste categorie is aan Autoriteit Nucleaire Veiligheid (ANVS) en Stralingsbescherming de taak opgedragen de relevante gegevens te verzamelen en aan het register te zenden. De ANVS is op grond van artikel 15 van de Kernenergiewet bevoegd te beslissen op een aanvraag om een vergunning op grond van die wet.

Ook is de categorie mijnbouwwerken afgestemd op de nieuwe aanduiding daarvan in bijlage VII. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om een onjuiste verwijzing naar het Bal te corrigeren en de terminologie verder in overeenstemming te brengen met dat besluit.

Artikel 10.2 Bkl

De toevoeging in dit artikel hangt samen met artikel 5.37a van de wet, zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, dat regelt dat in de omgevingsvergunning 'deel-exploitanten' worden aangewezen voor onderdelen van de activiteit. Degene die dat onderdeel van de activiteit verricht, draagt enkel zorg voor de naleving van de voorschriften die aan de omgevingsvergunning zijn verbonden voor dat onderdeel. Ook is in dit artikel verduidelijkt dat voor nucleaire installaties en activiteiten met explosieve stoffen gegevens moeten worden verzameld.

Artikel 10.3 Bkl

De wijzigingen in onderdeel b, hangt samen met de verplaatsing van LPG-tankstations in bijlage VII Bkl van onderdeel B, onder 5 naar onderdeel A, onder 2a, wat weer verband houdt met het vervallen van de vergunningplicht voor LPG-tankstations in het Bal.

De met de wijzigingen in de onderdelen worden nu ook de categorieën risicovolle activiteiten uit onderdeel E, onder 9 en 10 gereguleerd. Ook wordt onderdeel 13 (emplacements) van onderdeel E uit die bijlage toegevoegd, wat samenhangt met de invulling van dat onderdeel in dit besluit.

Met de toevoeging van onderdeel g in dit artikel worden gegevens verzameld over de kenmerken van de risicovolle activiteit voor de berekening van het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden. Met deze kenmerken worden de gegevens bedoeld op basis waarvan het plaatsgebonden risico en het aandachtsgebied worden berekend. Deze gegevens zijn van belang met het oog op de reproduceerbaarheid van het proces en de uitkomsten van de berekening en ook voor de voorbereiding van de rampbestrijding. Deze gegevens zullen in de Omgevingsregeling worden uitgewerkt en begrensd.

Artikel 10.4 Bkl

Deze aanpassing houdt verband met de wijziging van de omschrijving van 'Mijnbouwwerk' in bijlage VII, onder E, onder 11, Bkl.

Artikel 10.5 Bkl

In artikel 10.1 zijn Kernenergiewet-inrichtingen aan de werkingssfeer van de regels over het landelijk register externe veiligheid toegevoegd. Met de wijziging van artikel 10.5 worden vervolgens de specifieke gegevens genoemd die verzameld worden door de ANVS. Ook is het opschrift van dit artikel verduidelijkt en de terminologie verder in overeenstemming gebracht met het Bal.

Onderdeel HM (artikel 10.6 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

In verschillende artikelen in het Bkl wordt de term afwijkactiviteit vervangen door omgevingsplanactiviteit in verband met de voorgenomen tekstuele wijziging van dit begrip in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel HN (artikel 10.7 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

Deze bepaling regelt de gegevensverzameling over de externe veiligheidsrisico's van wegen waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het gaat om wegen die geen onderdeel zijn

van het basisnet. Voorwaarde is wel dat het risico op de as van de weg groter is dan een op de 1.000.000 per jaar.

Onderdeel HO (§ 10.1.2.1 (nieuw) Bkl)

Artikel 10.8aa (nieuw) Bkl [artikel 20.2, eerste lid, van de wet]

Eerste lid

De omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen, bedoeld in artikel 2.0c, eerste tot en met vierde lid, worden uitgedrukt in overstromingskansen en faalkansen. Om de sterkte van de kering te monitoren, moeten metingen worden verricht en berekeningen worden gedaan ten aanzien van de actuele toestand van de kering. Er moeten bijvoorbeeld metingen worden verricht ten aanzien van de hoogte en breedte het dijktraject om te zien wat de actuele sterkte van het dijktraject is. De omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.0c, vijfde lid, wordt uitgedrukt in de kans op niet-sluiten van een dijktraject. Om deze omgevingswaarde te monitoren wordt een faalkansanalyse uitgevoerd. Op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet, zijn bij ministeriële regeling regels gesteld over het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte, inclusief het bepalen van de kans op niet-sluiten.

Met de sterkte van het dijktraject en de hydraulische belasting moet door middel van modellen en andere regels die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld, worden bepaald wat het waterkerend vermogen van het dijktraject is en dus welke overstromingskans of faalkans van toepassing is op een bepaald dijktraject of onderdeel daarvan. Die bepaling van de sterkte en de hydraulische belasting en daarmee het waterkerend vermogen, uitgedrukt in een kans, zijn de resultaten van de monitoring. Bij het bepalen van de overstromingskans en faalkans van een bepaald dijktraject spelen modellen een belangrijke rol, omdat daarmee kenmerken van dijktrajecten kunnen worden vertaald naar die kans. Ook speelt bij de bepaling van de overstromingskans en faalkans de kennis en ervaring van de beheerder van het dijktraject een rol, omdat daarmee de sterkte van het dijktraject en de hydraulische belasting kunnen worden geïnterpreteerd.

De overstromingskans of faalkans moet worden vergeleken met de omgevingswaarde om te zien of het dijktraject aan de omgevingswaarden voldoet.

Tweede lid

De monitoring wordt uitgevoerd door de beheerder van de primaire waterkering (derde lid) op basis van de actuele sterkte van de kering. In de meeste gevallen is de beheerder het waterschap in wiens beheergebied de primaire waterkering ligt. Voor een aantal primaire waterkeringen is in het Omgevingsbesluit het Rijk aangewezen als beheerder en is dat Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel 10.8a (nieuw) Bkl [artikel 20.2, eerste lid, van de wet]

Monitoring vindt ook plaats ten aanzien van de omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. De monitoring vindt op dezelfde manier plaats als de monitoring van de primaire waterkeringen, zoals beschreven bij artikel 10.8aa door metingen, berekeningen en modellen in overeenstemming met de bij ministeriële regeling voorgeschreven regels. Echter, de uitwerking van de monitoring en de regels daarover zijn anders, omdat de omgevingswaarden anders zijn geformuleerd in artikel 2.0i en, net als de monitoringsregels, zijn gebaseerd op de door provincies gehanteerde methodiek voor het monitoren van de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij waterschappen. Bovendien gaat het hier enkel om waterkeringen in beheer bij het Rijk en is (dus) alleen Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat belast met de uitvoering van de monitoring.

Artikel 10.8b (nieuw) Bkl [artikel 20.1, derde lid, van de wet]

Eerste lid

Het eerste lid geeft aan dat voor dijktrajecten, met uitzondering van dijktraject 16-5, naast de omgevingswaarden voor de veiligheid van primaire waterkeringen ook andere parameters voor de veiligheid van primaire waterkeringen worden gemonitord, de zogenaamde andere parameters voor signalering (signaleringsparameters). Die parameter wordt door de beheerders gebruikt als referentie bij de monitoring. De signaleringsparameter geldt ongeacht het type primaire waterkering (duin, harde waterkering, stormvloedkering, afsluitdam, et cetera). Voor dijktraject 16-5, dat onder normale omstandigheden geen water keert, geldt alleen een omgevingswaarde (zie de toelichting bij artikel 2.0c, derde lid).

De signaleringsparameters staan in de laatste twee kolommen in bijlage II, onder B. Voor dijktrajecten, bedoeld onder a, is de parameter uitgedrukt in een overstromingskans per jaar. De monitoring van deze signaleringsparameter is van toepassing op de dijktrajecten die het achterland direct beschermen tegen buitenwater. Voor de dijktrajecten, bedoeld onder b, is de signaleringsparameter uitgedrukt in een faalkans per jaar. Deze monitoring is van toepassing op voorliggende keringen.

Voor alle dijktrajecten behalve 16-5 worden dus zowel de omgevingswaarden als de signaleringsparameter gemonitord. Deze monitoring vindt in de praktijk tegelijkertijd en volgens dezelfde methoden plaats. Feitelijk is er dus sprake van één monitoring. Hierdoor is geen sprake van extra lasten.

Als bij de monitoring blijkt dat de signaleringsparameter niet wordt overschreden, is meteen duidelijk dat er geen sprake is van een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde. Als uit de monitoring blijkt dat de signaleringsparameter wel wordt overschreden, kan er sprake zijn van een dreigende overschrijding of overschrijding van de omgevingswaarden. Aan de overschrijding van de signaleringsparameter, kan niet vanzelfsprekend de conclusie verbonden worden dat sprake is van een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde in de zin van artikel 3.10 van de wet. Overschrijding van de omgevingswaarde kan bij overschrijding van de signaleringsparameter nog ver weg zijn. De signaleringsparameter vormt wel een indicatie (een signaal) bij het antwoord op de vraag of sprake is van een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarden. Het signaal geeft aan dat een start moet worden gemaakt met maatregelen om de waterveiligheid op de lange termijn te waarborgen.

Daarnaast speelt de signaleringsparameter een rol bij subsidieverlening op grond van de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014. Daarin is bepaald dat de subsidie niet eerder aangevraagd kan worden dan dat een overschrijding van de signaleringsparameter gemeld wordt bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat. De rol van de signaleringsparameter is ook toegelicht in paragraaf 1.2.2 van deze nota van toelichting.

Tweede en derde lid

Voor een toelichting op het tweede en derde lid wordt verwezen naar de toelichting op het eerste en derde lid van artikel 10.8, aangezien deze gelijkloidend zijn.

Artikel 10.8c (nieuw) Bkl [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

Dit artikel verplicht Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat ertoe gegevens te verzamelen over de mate waarin voldaan wordt aan de voor grote rivieren opgestelde legger. Deze bepaling komt voort uit artikel 2.12, tweede lid, van de Waterwet en is ontstaan door een amendement van

de Kamerleden Boelhouwer en Koppejan¹⁸. De vastlegging van de verplichting was volgens de Kamerleden mede noodzakelijk met het oog op de destijds geplande en noodzakelijke rivierverruimingsmaatregelen ter handhaving van de vereiste veiligheid. Ondanks dat de rivierverruimingsmaatregelen sindsdien grotendeels zijn uitgevoerd, wordt het voor de bescherming van de veiligheid nog steeds nuttig geacht dat gegevens worden verzameld over de staat van de grote rivieren door middel van het bekijken van de feitelijke situatie ten opzichte van de legger.

Artikel 10.8d (nieuw) Bkl [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

In dit artikel is bepaald dat Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat gegevens verzamelt over de ligging van de kustlijn. Met deze gegevensverzameling door middel van metingen vanaf zee en vanuit de lucht wordt bijgehouden of de kustlijn nog op de juiste plek ligt of dat bijvoorbeeld suppleties nodig zijn om de kustlijn zeewaarts te verplaatsen. Als referentie daarvoor dient de kustlijn die eens in de zes jaar wordt vastgesteld op een kaart als bedoeld in artikel 10.10a. Dit is de zogenaamde basiskustlijn. De ligging van de daadwerkelijke kustlijn wordt jaarlijks bekeken.

Onderdelen HP en HQ (§ 10.1.2.2 (nieuw) Bkl)

Artikel 10.9a (nieuw) Bkl [artikel 20.14, derde lid, aanhef en onder a, van de wet]

Dit artikel betreft een voortzetting van het voormalige artikel 2.12, eerste lid, van de Waterwet. Er wordt op grond van het eerste lid elke twaalf jaar (de in de Omgevingsregeling bepaalde frequentie van monitoring) een verslag gemaakt over de algemene waterstaatkundige toestand van alle primaire waterkeringen in Nederland, door de beheerders daarvan. Het verslag wordt opgesteld aan de hand van de monitoringsresultaten. Het is bedoeld om inzicht te geven in de staat van de primaire waterkeringen in Nederland. In het tweede lid is aangegeven wat (in ieder geval) wordt opgenomen in het verslag, namelijk de resultaten van de monitoring en, in voorkomende gevallen, de constatering dat de andere parameter als bedoeld in artikel 10.8b, eerste lid, is overschreden. Artikel 10.28a van het Omgevingsbesluit bepaalt dat het verslag van het waterschap wordt uitgebracht aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Hierdoor heeft de minister een landelijk beeld van de waterveiligheid.

Op grond van artikel 2.12 van de Waterwet deed de minister elke twaalf jaar verslag aan de Tweede en Eerste Kamer. Er is voor gekozen om in het stelsel van de Omgevingswet een dergelijke verplichting over rapportage aan de Tweede en Eerste Kamer niet meer expliciet op te nemen. Het niet opnemen van een dergelijke bepaling staat de rapportage niet in de weg. De rapportage zal nog steeds worden gedaan, ondanks dat dit niet expliciet is opgenomen in het Bkl. Het laatste verslag over de toestand van de primaire waterkeringen - de zogenaamde Landelijke Rapportage Toetsing - is eind november 2011 aan de Kamers aangeboden. De volgende beoordelings-/monitoringsronde voor de primaire waterkeringen loopt van 2017 tot en met 2022. Daarover zal in 2023 verslag worden uitgebracht.

Artikel 10.9b (nieuw) Bkl [artikel 20.14, derde lid, aanhef en onder b, van de wet]

Dit artikel verplicht Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat een verslag te maken over de op grond van artikel 10.8c verzamelde gegevens. Deze verslagverplichting bestond al op grond van artikel 2.12, tweede lid, van de Waterwet en wordt voortgezet.

Een landelijke rapportage aan de Staten-Generaal over de mate waarin de grote rivieren voldoen aan de legger, heeft nog niet plaatsgevonden. Het ligt voor de hand om in 2023, als wordt

---

¹⁸ Kamerstukken II 2007/08, 30818, nr. 30

gerapporteerd over de uitkomsten van de lopende monitorings-/beoordelingsronde voor de primaire waterkeringen, ook verslag uit te brengen over de grote rivieren.

Onderdeel HR (§ 10.1.2.3 Bkl) [artikel 20.17, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In het opschrift wordt de verwijzing naar de richtlijn overstromingsrisico's vervangen door het woord "waterveiligheid". Daarmee wordt aangesloten bij de gangbare formulering in de opschriften van de paragrafen 10.1.2.1 en 10.1.2.2.

Onderdeel HS (artikel 10.10a (nieuw) Bkl) [artikel 20.17, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Dit artikel schrijft de vaststelling van kaarten van de (basis)kustlijn waarvan de landwaartse verplaatsing wordt voorkomen of tegengegaan voor, op grond van artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de wet. Deze kaarten werden reeds onder de Waterwet vastgesteld op grond van artikel 2.7 van die wet. Op 15 februari 2018 is voor het laatst zo'n kaart vastgelegd (Stcrt. 2018, 10426). De basiskustlijn komt overeen met de gemiddelde laagwaterlijn. Met de kaarten wordt aangegeven welke kustlijn door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt gehandhaafd ter ondersteuning van het beheer van de primaire waterkeringen langs de kust. Daarmee is het als het ware een beleidsuitgangspunt voor het kustonderhoud. De bepaling van de basiskustlijn vindt dan ook niet alleen plaats aan de hand van de actuele ligging van de kustlijn die wordt bekeken op grond van artikel 10.8d, maar ook aan de hand van beleidsmatige overwegingen om de basiskustlijn landwaarts of zeewaarts te verplaatsen. De termijn van actualisatie en beschikbaarstelling van de kaarten is geregeld in artikel 10.81 van het Omgevingsbesluit.

Onderdelen HT, HU en HV (paragraaf 10.2.1.1, artikelen 10.11, 10.11a en 10.11b (nieuw) Bkl) [artikel 20.2, eerste lid, van de wet]

Door de vaststelling van de omgevingswaarden voor de nec-richtlijn is het nodig om scherper onderscheid te maken tussen de bepalingen die de monitoring regelen voor de verschillende richtlijnen. Het oorspronkelijke vierde lid geldt niet voor de omgevingswaarden die voor de richtlijn gevaarlijke stoffen (en de nec-richtlijn) worden vastgesteld. Daarom is het artikel gesplitst ter verduidelijking van het onderscheid. Ook is in het kopje van artikel 10.11 verduidelijkt dat het in dat artikel alleen gaat om de omgevingswaarden die voor de richtlijn luchtkwaliteit worden vastgesteld, en zijn er enkele tekstuele verbeteringen aangebracht.

Zie paragraaf 4.8 van het algemeen deel van deze toelichting over de vaststelling van de omgevingswaarden ter implementatie van de nec-richtlijn.

Artikel 10.11b Bkl

Het gaat om de monitoring zwaveldioxide, stikstofoxiden (NO_x), vluchtige organische stoffen met uitzondering van methaan (NMVOS), ammoniak (NH₃) en PM_{2,5}.

Voor de beoordeling of aan de omgevingswaarden voor NO_x en NMVOS wordt voldaan, worden de emissies van mestbeheer en landbouwgronden niet meegerekend. Het gaat om de categorieën 3B en 3D van de rapportagenomenclatuur van bijlage I bij de richtsnoeren voor de rapportage van emissies en geprojecteerde gegevens onder het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand.¹⁹ Deze richtsnoeren zijn vastgesteld op grond van het CLRTAP-verdrag.²⁰ In de rapportagenomenclatuur (Nomenclature For Reporting, NFR) gaat het in totaal om 24 subcategorieën (bijv. NFR code 3B4f: Mules and asses).

¹⁹ Guidelines for Reporting Emissions and Projections Data under the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution (ECE/EB.AIR/125), op 13 december 2013 vastgesteld in Genève. Voor de bijlagen bij de richtsnoeren, zie: http://www.ceip.at/ms/ceip_home1/ceip_home/reporting_instructions/annexes_to_guidelines

²⁰ Het op 13 november 1979 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand (Trb. 1980, 21).

Onderdeel HW (artikel 10.12 Bkl)

De wijziging van dit artikel is redactioneel van aard en bedoeld om te verduidelijken dat het gaat om gegevens over de terreinruwheid. Hierbij gaat het om gegevens over de hoeveelheid obstakels in een gebied, zoals vegetatie, gebouwen en andere structuren, en de hoogte daarvan.

Onderdeel HX (artikel 10.13 Bkl) [artikel 20.1, derde lid, en 20.2, eerste lid, van de wet]

In artikel 10.13, eerste lid, worden de monitoringseisen vastgelegd voor zware metalen en persistente organisatie verontreinigende stoffen (POP's). Deze eisen volgen uit artikel 8, eerste lid, en Bijlage II bij de nec-richtlijn. Er zijn geen emissiereductieverbintenissen op grond van de nec-richtlijn voor deze stoffen, en dus ook geen omgevingswaarden op grond van het Bkl. De monitoring is daarom vormgegeven als monitoring van een andere parameter. Het nieuwe onderdeel e van het eerste lid implementeert mede artikel 9, eerste lid, van de nec-richtlijn.

Onderdeel HY en HZ (§ 10.2.1.2 (nieuw) Bkl) [artikel 20.10, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

Artikel 10.14 (nieuw) Bkl

Een voor het publiek toegankelijk register wordt aangehouden ter implementatie van de richtlijn middelgrote stookinstallaties²¹ (artikel 5, vijfde lid). Hiervoor wordt het SCIOS-afmeldsysteem²² gebruikt. De informatie is beschikbaar voor toezichthouders (lokaal, regionaal en provinciaal). Het publiek heeft via een website toegang tot het register met betrekking tot de gegevens, die de richtlijn verlangt via een zoekfunctie op basis van postcode. De actieve toegang tot de feitelijke emissieconcentraties blijft beperkt tot het bevoegd gezag en de rijksoverheid ten behoeve van handhaving respectievelijk de verslaglegging aan de Commissie ingevolge artikel 11 van de richtlijn. De toegang voldoet aan de eisen van de richtlijn toegang tot milieu-informatie, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de middelgrote stookinstallaties. De inhoud van het register moet voldoen aan het gestelde in artikelen 5, vijfde lid, en artikel 9 waarin is aangegeven dat het register de informatie moet bevatten van bijlage I bij de richtlijn en de geplande veranderingen die de toepasselijke emissiegrenswaarden zou beïnvloeden.

Onderdeel IA (Artikelen 10.14a tot en met 10.14g (nieuw) Bkl [artikel 20.1, derde lid, van de wet]

Artikel 10.14a (nieuw) Bkl

De wet maakt voor waterkwaliteit een onderscheid tussen omgevingswaarden en andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving. Een aantal milieudoelstellingen van de kaderrichtlijn water is in hoofdstuk 2 Bkl vormgegeven als omgevingswaarden, terwijl andere milieudoelstellingen van de kaderrichtlijn water in hoofdstuk 4 Bkl terugkomen als 'andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving'. Dit onderscheid werkt door in de bepalingen over monitoring van de waterkwaliteit. Monitoring is een onderdeel van de beleidscyclus. Met behulp van monitoring wordt bepaald of aan de omgevingswaarden wordt voldaan en of andere doelstellingen worden bereikt.

Voor waterkwaliteit zijn de omgevingswaarden opgenomen in de artikelen 2.10, 2.11, 2.13, 2.14 en 2.15 Bkl. Dat daarvoor monitoring moet plaatsvinden, volgt uit artikel 20.1, eerste lid, van de wet.

²¹ Richtlijn (EU) 2015/2193 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties (Pb EU 2015, L 313).

²² SCIOS (voorheen Stichting Certificatie Inspectie en Onderhoud Stookinstallaties, nu SCIOS) beheert het certificatieschema voor de keuringen van stookinstallaties. Onderdeel hiervan is het afmeldsysteem, waarin de inspecties worden afgemeld na keuring.

Echter, voor de uitzondering van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12 Bkl, en voor de doelstellingen voor waterkwaliteit, bedoeld in de artikelen 4.15, 4.17, 4.19 en 4.21 Bkl, volgt niet uit de wet dat monitoring verplicht is. Deze monitoringsverplichting moet apart worden geregeld.

Op grond van artikel 20.1, derde lid, van de wet zijn in artikel 10.14a parameters aangewezen die door monitoring moeten worden bewaakt. Een aantal parameters is gekoppeld aan een bepaalde doelstelling, bijvoorbeeld de parameter, bedoeld in artikel 10.14a, onder f: *Escherichia coli* of andere indicatoren in schelpdierwater. Andere hangen samen met meerdere doelstellingen, zoals de parameter, bedoeld in artikel 10.14a, onder c, Ib: de stoffen in de aandachtstoffenlijst, bedoeld in artikel 8 ter, eerste lid, van de richtlijn prioritaire stoffen.

Artikel 10.14a bevat de onderdelen a tot en met g. Onderdeel a ziet op de parameters die nodig zijn om te beoordelen of voldaan is aan de uitzondering van een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12 Bkl. Het gaat om biologische, hydromorfologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen die relevant zijn voor de toestand van het betreffende kunstmatige of sterk veranderde krw-oppervlaktewaterlichaam, dat wil zeggen de kwaliteitselementen die zijn uitgewerkt in het betreffende regionale waterprogramma of in het nationale waterprogramma. In dergelijke waterprogramma's is aangegeven wat het goede ecologische potentieel voor dat betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam is. Dit onderdeel is een voortzetting van artikel 13, eerste lid, onder a, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Onderdeel b betreft het monitoren van opkomende stoffen in de aandachtstoffenlijst, bedoeld in artikel 8 ter, eerste lid, van de richtlijn prioritaire stoffen. Er is gekozen om in onderdeel b een dynamische verwijzing op te nemen naar deze aandachtstoffenlijst. Daarmee wordt voorkomen dat bij het wijzigen van de aandachtstoffenlijst ook wijziging van het Bkl nodig is. De uitvoeringsbesluiten tot vaststelling van de aandachtstoffenlijst zijn te raadplegen op de website van de Europese Unie (<https://eur-lex.europa>). Dit onderdeel is de voortzetting van artikel 13, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

In onderdeel c wordt de parameter aangewezen die moet worden gemonitord om te beoordelen of de doelstelling verbetering en voorkoming van achteruitgang van de kwaliteit van waterlichamen met betrekking tot waterwinlocaties, bedoeld in artikel 4.21 Bkl, wordt bereikt. Het gaat om die indicatoren die moeten worden uitgewerkt in het monitoringsprogramma, bedoeld in artikel 10.14b Bkl. In artikel 10.14c, tweede lid, onder b, Bkl is dit opgenomen. In het monitoringsprogramma zijn deze indicatoren uitgewerkt in het 'Protocol voor monitoring en toetsing drinkwaterbronnen krw'. Deze indicatoren omvatten ook nieuwe opkomende stoffen. Om te bepalen of voor wat betreft oppervlaktewater dat is bestemd voor de menselijke consumptie de doelstelling, bedoeld in artikel 4.21 Bkl, wordt bereikt, moet daarnaast voor de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.15 Bkl, worden gemonitord. Hierin is voorzien door artikel 10.14b, tweede lid, onder b, Bkl. Dit onderdeel is de voortzetting van artikel 13, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Monitoring van de parameter, bedoeld in onderdeel d, is een voortzetting van artikel 13, eerste lid, onder d, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009, waarbij verduidelijkt is dat het hier enkel gaat om monitoring bij grondwaterlichamen. Monitoring is nodig om te bepalen of in een aangewezen grondwaterlichaam geen significante en aanhoudend stijgende trends plaatsvinden, bedoeld in artikel 4.17 Bkl. Het gaat om tendensen die worden afgeleid op basis van concentratiegegevens over een tijdsverloop. Dat wil zeggen een tendens die betrekking heeft op een veranderende concentratie over dat tijdsverloop. Overigens is monitoring van tendensen over de concentraties van aangewezen stoffen ook nodig in krw-oppervlaktewaterlichamen in het kader van artikel 3, zesde lid, van de richtlijn prioritaire stoffen. Artikel 3, zesde lid, van de richtlijn prioritaire stoffen is geïmplementeerd door artikel 2.12, eerste lid, onder b, Bkl als onderdeel van de omgevingswaarde een goede chemische toestand. Juridisch is de monitoring daarvan in dit besluit daardoor geregeld in artikel 10.14b, tweede lid, onder a, Bkl.

De parameter, bedoeld in onderdeel e, ziet op de bacteriële besmetting in schelpdierwater en hangt samen met de doelstelling, bedoeld in artikel 4.19 Bkl. Dit betreft in de regel rijkswateren. Daarbij gaat het om indicatoren die moeten worden uitgewerkt in het monitoringsprogramma, bedoeld in artikel 10.14b Bkl. In artikel 10.14c, tweede lid, onder b, Bkl is bepaald dat in het monitoringsprogramma deze indicatoren moeten worden uitgewerkt. Onderdeel e is gebaseerd op het Protocol voor monitoring en toetsing schelpdierwateren dat was opgenomen in het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water. Dit onderdeel heeft geen equivalent in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009, maar inhoudelijk is geen wijziging beoogd ten opzichte van het voorheen geldende recht. Vanwege de systematiek onder de wet is het nodig om de parameter aan te wijzen. In het genoemde protocol zijn monitoringsindicatoren opgenomen, die concreetiseren wanneer sprake is van bacteriologische besmetting. De aanwezigheid van de escherichia coli bacterie is een aanwijzing dat er ook andere ziekteverwekkende bacteriën in het water zitten, net zoals de aanwezigheid van intestinale enterokokken. Escherichia coli bacteriën hebben een functie als monitoringsindicatoren voor het voldoen aan de milieukwaliteitseis dat schelpdieren geen bacteriële besmetting mogen vertonen, die risico's meebrengt voor de volksgezondheid (via de consumptie). In het kader van de monitoring kan, indien nieuwe wetenschappelijke inzichten daartoe aanleiding geven, ook met besmetting met andere bacteriën rekening worden gehouden. De gekozen formulering van de parameter geeft de waterbeheerder maximaal ruimte voor een slimme en kosteneffectieve monitoring.

In onderdeel f gaat het om de aanvullende trendbeoordelingen voor aangetroffen verontreinigende stoffen in grondwaterlichamen, bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de kaderrichtlijn water. Deze zijn nodig om het effect te beoordelen van bestaande verontreinigingspluimen als deze het bereiken van de doelstellingen, bedoeld in artikel 4 van de kaderrichtlijn water, bedreigen. Dit onderdeel is het equivalent van artikel 13, vijfde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Onderdeel g tot slot ziet op de parameter voor monitoring voor nader onderzoek in gevallen als bedoeld in bijlage V, onder 1.3.3, bij de kaderrichtlijn water. Dit onderdeel is gebaseerd op artikel 13, vijfde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Artikel 10.14b (nieuw) Bkl

Dit artikel geeft de daarin genoemde bestuursorganen de verplichting om een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 8 van de kaderrichtlijn water vast te stellen. Voorzien is om een grondslag daarvoor op te nemen in het wetsvoorstel. Bij waterkwaliteit moet de monitoring van de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a, en voor de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, 2.11, 2.13, 2.14 en 2.15 Bk, gebeuren conform dit monitoringsprogramma. Met deze systematiek is een inhoudelijke voortzetting beoogd van de systematiek onder het voorheen geldende recht. Eerder vormde Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009, samen met de Regeling monitoring kaderrichtlijn water en het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water, de uitwerking van de verplichting van artikel 8 van de kaderrichtlijn water. Beoogd is om het monitoringsprogramma voort te zetten, zowel wat betreft de verplichte inhoud van het monitoringsprogramma als wat betreft de aanwijzing van de bestuursorganen die het vaststellen.

Eerste lid

Dit lid is een voortzetting van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. In tegenstelling tot de situatie onder het voorheen geldende recht is de bevoegdheid om een monitoringsprogramma op te stellen aan één minister toegekend en niet tevens aan de Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Conform artikel 3, tweede lid, van de kaderrichtlijn water is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen als stroomgebiedsautoriteit.

Tweede lid

De methode van monitoring moet worden opgenomen in het monitoringsprogramma. Onder monitoring wordt zowel verstaan het monitoren zelf (het meten en berekenen) als de beoordeling van deze meet- en rekenresultaten en de wijze van weergave van die beoordeling. Op grond van de meetresultaten moet een uitspraak worden gedaan of het waterlichaam voldoet aan de eisen. Onder methode valt daarmee ook de interpretatie en presentatie van de monitoringsresultaten, bedoeld in artikel 13, eerste lid, tweede zin en onderdeel f, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Onder de methode van monitoring moet verder worden verstaan dat het monitoringsprogramma een beschrijving van de wijze van monitoring moet bevatten van hetgeen voorheen in artikel 13, eerste lid, aanhef, tweede zin, onder a tot en met e, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 was geregeld. Inhoudelijk betreft het beschrijven van de wijze van monitoring ten behoeve van de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, 2.11, 2.13, 2.14 en 2.15 Bkl, en van de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a Bkl. In samenhang met artikel 10.14c is voorzien in een koppeling van andere parameters aan het voldoen aan de uitzondering van een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12 Bkl, en het bereiken van de doelstellingen, bedoeld in de artikelen 4.15, 4.17, 4.19 en 4.21 Bkl. Hieronder valt ook het monitoren voor de situatie dat gebruik wordt gemaakt van een van de uitzonderingen, bedoeld in de artikelen 2.17 en 2.18 Bkl. Artikel 2.17 Bkl bevat uitzonderingen die zien op doelverlaging (tweede lid), grensoverschrijdende verontreiniging (derde lid) en nieuwe veranderingen (vierde lid). De uitzondering in artikel 2.18 betreft het op een later tijdstip voldoen aan de omgevingswaarden.

Derde lid

Het lid is een voortzetting van artikel 13, vijfde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. De in het derde lid aangewezen bestuursorganen stellen het deel van het monitoringsprogramma vast voor zover dat de nadere uitwerking betreft van de methode van monitoring van de parameters, bedoeld in artikel 10.14a, onder f en g, Bkl. Het gaat daarbij om de parameters in het geval er aanvullende trendbeoordelingen als bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de grondwatterrichtlijn nodig zijn en de parameters nodig voor monitoring voor nader onderzoek in gevallen als bedoeld in bijlage V, onder 1.3.3, bij de kaderrichtlijn water.

Bevoegd hiertoe is de waterkwaliteitsbeheerder. Voor de grondwaterlichamen zijn dit gedeputeerde staten. Voor een krw-oppervlaktewaterlichaam is bevoegd het waterschap of de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Net als in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 is aangesloten bij het bevoegd gezag voor het verlenen van de vergunning voor het lozen op oppervlaktewater. Dat zijn de bestuursorganen die bevoegd zijn een vergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verlenen op grond van de artikelen 4.2, onder a, en 4.4, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit. Voor welke vergunningen de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is, kan worden opgemaakt uit het Omgevingsbesluit in samenhang met de ministeriële regeling. In artikel 4.4, eerste lid, onder a, Omgevingsbesluit is bepaald dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd is voor een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit die betrekking heeft op een watersysteem in artikel 3.1 van het Omgevingsbesluit. In artikel 3.1 van het Omgevingsbesluit gaat het om rijkswateren als bedoeld in bijlage II bij het Omgevingsbesluit. Bij ministeriële regeling zal worden bepaald waar de geometrische begrenzing ligt van de oppervlaktewaterlichamen, bedoeld in bijlage II, onder 1, bij het Omgevingsbesluit, waarvan het waterkwaliteitsbeheer bij het Rijk berust.

Voor het overige is het waterschap bevoegd gezag op grond van artikel 4.2 van het Omgevingsbesluit. In artikel 4.2, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit is opgenomen dat het waterschap bevoegd is als het gaat om een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewater dat onderdeel is van een watersysteem als bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, onder a, onder 1°, van de wet.

Het monitoringsprogramma, bedoeld in artikel 8 van de kaderrichtlijn water, bestaat uit het op grond van het tweede lid door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat vastgestelde monitoringsprogramma én de uitwerking op de onderdelen daarvan op grond van het derde lid door de waterschappen, de minister en de provincies. Waar in andere bepalingen in het Bkl, het

Omgevingsbesluit en in de ministeriële regeling wordt gerefereerd aan het monitoringsprogramma, bedoeld in artikel 10.14b Bkl, wordt uitdrukkelijk het hele monitoringsprogramma bedoeld, dat wil zeggen het monitoringsprogramma dat is vastgesteld op grond van artikel 10.14b, eerste én tweede lid.

Artikel 10.14c (nieuw) Bkl

Eerste lid

Het eerste lid is een voorzetting van artikel 13, eerste lid, tweede zin, laatste zinsnede, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Tweede lid

Onderdeel a van dit lid is de voortzetting van artikel 13, eerste lid, tweede zin, aanhef, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 wat betreft aanduiding van de monitoringspunten. Onderdeel b van het tweede lid ziet op het uitwerken van de indicatoren die een mogelijke bedreiging vormen voor de kwaliteit van water uit krw-oppervlaktewater of grondwater dat wordt onttrokken voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water. Dit onderdeel is een voorzetting van artikel 13, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Onderdeel b bepaalt verder dat de indicatoren die zien op bacteriële besmetting in schelpdierwater, moeten worden uitgewerkt in het monitoringsprogramma. Tot slot bepaalt onderdeel b dat de stoffen, bedoeld in artikel 10.14a, onder d, waarvoor de tendensen in de concentraties over een tijdsverloop, moeten worden aangeduid in het monitoringsprogramma.

Derde lid

In het derde lid is een koppeling vormgegeven tussen de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a Bkl, en de doelstellingen voor waterkwaliteit, bedoeld in hoofdstuk 4 Bkl, en de uitzondering voor een goed ecologisch potentieel, bedoeld in artikel 2.12 Bkl, in relatie tot het monitoringsprogramma. Als uitzondering daarop ziet onderdeel b, dat gaat over de doelstelling van geen achteruitgang, bedoeld in artikel 4.15 Bkl, op de koppeling tussen deze doelstelling en de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, 2.11, 2.13 en 2.14 Bkl. Dit is een voorzetting van artikel 16, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Voor alle onderdelen in het derde lid is geregeld dat het monitoringsprogramma de methode moet bevatten voor de beoordeling van de genoemde doelstellingen en het goede ecologische potentieel.

Vierde lid

Het monitoringsprogramma moet voldoen aan de eisen die daarover zijn opgenomen in de kaderrichtlijn water, de grondwaterrichtlijn en de richtlijn prioritair stoffen, als voortzetting van artikel 13, eerste lid, eerste zin, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009, en richtlijn 2009/90/EG tot vaststelling van de technische specificaties voor de chemische analyse en monitoring van de watertoestand krachtens Richtlijn 2000/60/EG, als voortzetting van het artikel 5 van de Regeling monitoring kaderrichtlijn water.

Voor wat betreft de grondwaterrichtlijn zijn in ieder geval de artikelen 3, 4, 5, en 6 en bijlagen III en IV relevant. Voor de richtlijn prioritair stoffen gaat het in ieder geval om de artikelen 3, 4, 8 bis, 8 ter en bijlage I. Van richtlijn 2009/90/EG tot vaststelling van de technische specificaties voor de chemische analyse en monitoring van de watertoestand krachtens Richtlijn 2000/60/EG zijn in ieder geval de artikelen 3, 4 en 5 relevant. Voor de kaderrichtlijn water betreft het in ieder geval de artikelen 8, 11 en 20, tweede lid.

Artikel 20, eerste lid, van de kaderrichtlijn water bevat de mogelijkheid dat de Europese Commissie richtsnoeren vaststelt voor de toepassing van bijlage V bij de kaderrichtlijn water. Hoewel dergelijke richtsnoeren juridisch niet verbindend zijn, kunnen de lidstaten hieraan bij de opstelling en uitvoering van hun monitoringsprogramma's niet zomaar aan voorbijgaan.

Ook moet op grond van artikel 20, tweede lid, het monitoringsprogramma voldoen aan de technische opmaakvoorschriften voor de transmissie en de verwerking van gegevens. Deze voorschriften kunnen ook betrekking hebben op de toepassing van bijlage V bij de kaderrichtlijn water.

In artikel 8 van de kaderrichtlijn water wordt verder verwezen naar technische specificaties en gestandaardiseerde methoden voor analyse en monitoring van de watertoestand, die ook volgens de procedure van artikel 21 van de kaderrichtlijn water tot stand komen. Voor de toepassing van rubriek 1.4, onder iiiii), van deze bijlage, moet de beschikking van de Europese Commissie van 30 oktober 2008 tot vaststelling van de indelingswaarden voor de monitoringssystemen van de lidstaten die het resultaat zijn van de intercalibratie, overeenkomstig richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad (PbEU L 332).

Artikel 10.14d (nieuw) Bkl

Eerste lid

Dit lid geeft een nadere invulling van de methode van monitoring voor zover dat voorheen was geregeld in de artikel 13en, eerste lid, tweede zin, onder g en i, en 16, vierde en vijfde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Het betreft de methode van vaststelling van de toestandsklasse waarin een waterlichaam zich bevindt om te bepalen of geen sprake is van achteruitgang, ter implementatie van bijlage V bij de kaderrichtlijn water. Verder is opgenomen de methode van indeling van een waterlichaam in een toestandsklasse. Deze onderdelen zijn vormgegeven als verplichting bij het opstellen van het monitoringsprogramma. Omdat op grond van artikel 10.14g gemonitord moet worden volgens het monitoringsprogramma, werkt deze verplichting door voor de uitvoerders van de monitoring.

Tweede lid

Het tweede lid is een voorzetting van artikel 16, zesde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Dit onderdeel is vormgegeven als verplichting bij het opstellen van het monitoringsprogramma. Omdat op grond van artikel 10.14g gemonitord moet worden volgens het monitoringsprogramma, werkt deze verplichting door voor de uitvoerders van de monitoring.

Artikel 10.14e (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat het monitoringsprogramma eisen moet bevatten over het verstrekken van gegevens over de monitoringsresultaten en de beoordeling daarvan door waterschappen en provincies aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Onder de wijze van gegevensverstrekking valt onder meer het uitwerken van de gegevens die moeten worden verstrekt en de wijze van presentatie van de gegevens. Beoogd is om hiervoor een grondslag op te nemen in het wetsvoorstel.

Dit onderdeel is de voorzetting van artikel 13, eerste lid aanhef en onder f en h, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Artikel 10.14f (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat het monitoringsprogramma moet worden getoetst en zo nodig bijgesteld. Dat moet in ieder geval als niet voldaan wordt aan een omgevingswaarde voor waterkwaliteit of aan de uitzondering van een goed ecologisch potentieel, en als een doelstelling voor waterkwaliteit niet wordt bereikt.

Van bijstelling van het monitoringsprogramma is uiteraard ook sprake bij monitoring in verband met aanvullende trendbeoordelingen als bedoeld in artikel 5, vijfde lid, van de grondwaterrichtlijn en monitoring voor nader onderzoek in gevallen als bedoeld in bijlage V, onder 1.3.3, bij de kaderrichtlijn water. De betrokken waterbeheerder kan het programmaonderdeel dat betrekking

heeft op deze monitoring, voor de bekendmaking toezenden aan de Minister van Verkeer en Waterstaat, die vervolgens de openbare kennisgeving zal verzorgen. Verder kan aanleiding zijn voor een toetsing de vaststelling van het stroomgebiedsbeheerplan of het maatregelenprogramma, dat om de 6 jaar plaatsvindt. Dit onderdeel is een voorzetting van artikel 13, vierde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Artikel 10.14g (nieuw) Bkl

Dit artikel geeft aan wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van het monitoringsprogramma. Bevoegd hiertoe is de waterkwaliteitsbeheerder. Voor de grondwaterlichamen zijn dit gedeputeerde staten. Voor een krw-oppervlaktewaterlichaam is dit waterschap of het de minister. Net als in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 is aangesloten bij het bevoegd gezag voor het verlenen van de vergunning voor het lozen op oppervlaktewater. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10.14b, derde lid.

Dat de waterkwaliteitsbeheerder is aangewezen als verantwoordelijke voor uitvoering van de monitoring, betekent niet dat die beheerder de taken daadwerkelijk altijd zelf moet uitvoeren. Zo kan ook gebruik worden gemaakt van de gegevens die door anderen, bijvoorbeeld drinkwaterbedrijven of natuurbeheerders, worden verstrekt. Voor een aantal specifieke kwaliteitsaspecten van de grondwatertoestand worden landelijke monitoringsprogramma's uitgevoerd. De verantwoordelijke waterbeheerders ontvangen de resultaten daarvan. Dit artikel is een voortzetting van artikel 14 van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

Onderdeel IB (artikel 10.15 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, onder a, onder 1°, van de wet]

In dit artikel is met de formulering van 'het dagelijks bestuur van een waterschap' in enkelvoud aangesloten bij de gangbare formulering in het Bkl (bijvoorbeeld in artikel 9.4, eerste lid (onthefving instructieregels projectbesluit)).

Onderdeel IC (artikelen 10.15a, 10.15b en 10.15c (nieuw) Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

Artikel 10.15a (nieuw) Bkl

Met dit artikel wordt geregeld dat de gegevens worden verzameld die nodig zijn voor het opstellen van stroomgebiedsbeheersplannen. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft, zoals in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.18c Bkl is aangegeven, deze gegevens nodig voor het vaststellen van een stroomgebiedsbeheerplan. Dit artikel zal in samenhang met beoogd artikel 10.33a van het Omgevingsbesluit artikel 5 van de kaderrichtlijn water implementeren. Artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water bepaalt dat voor elk stroomgebiedsdistrict of internationaal stroomgebiedsdistrict dat is gelegen op Nederlandse grondgebied een analyse van de kenmerken, een economische analyse van het watergebruik en een beoordeling van de effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater en grondwater moet worden verricht. In artikel 4.6, onder a, Bkl is bepaald dat de gegevens verkregen bij de analyses en beoordeling, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water, een rol spelen bij het opstellen van een stroomgebiedsbeheerplan. Het is aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken en Klimaat stroomgebiedsbeheerplannen vast te stellen, maar de minister dient daartoe wel over de nodige gegevens te beschikken. In dit artikel wordt geregeld dat het gemeentebestuur, het waterschapsbestuur, het provinciaal bestuur en de minister zelf de gegevens bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water verzamelen. In het Omgevingsbesluit zal worden geregeld dat de verzamelde gegevens, voor zover de minister daar nog niet over beschikt, aan de minister worden verstrekt.

Onder het Waterbesluit was het verzamelen van gegevens niet expliciet bepaald, maar volgde dit impliciet uit artikel 3.4, tweede lid, onder a, van het Waterbesluit. Onder de wet wordt een onderscheid gemaakt tussen gegevens verzamelen enerzijds en de verzamelde gegevens verstrekken aan een ander orgaan anderzijds. Het verzamelen van gegevens is daarom specifiek in dit artikel opgenomen. Inhoudelijk is geen wijziging beoogd.

Artikel 10.15b (nieuw) Bkl

Eerste lid

Met dit artikel wordt geregeld dat de gegevens worden verzameld die nodig zijn voor het uitvoeren van de analyses en beoordeling, bedoeld in artikel 5 van de kaderrichtlijn water. Artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water bepaalt dat voor elk stroomgebiedsdistrict of voor elk gedeelte van een internationaal stroomgebiedsdistrict dat op het grondgebied van een lidstaat is gelegen, een analyse van de kenmerken en een economische analyse van het watergebruik moet worden verricht en dat de effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater en op het grondwater moeten worden beoordeeld.

In het Waterbesluit was niet expliciet bepaald dat de gegevens, nodig voor de analyses en beoordeling, verzameld moesten worden, maar volgde dit impliciet uit artikel 3.4, tweede lid, onder b, van het Waterbesluit. Onder de wet wordt wel een onderscheid gemaakt tussen gegevens verzamelen enerzijds en de verzamelde gegevens verstrekken aan een ander orgaan anderzijds. Het verzamelen van gegevens is daarom specifiek in dit artikel opgenomen. Inhoudelijk is geen wijziging beoogd.

Het waterschap, de provincie en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzamelen de gegevens voor watersystemen die zij in beheer hebben. Het gemeentebestuur verzamelt vanwege diens taken op het gebied van transport van stedelijk afvalwater (artikel 2.16, eerste lid, onder a, onder 3° van de wet) enkel de gegevens die nodig zijn voor de economische analyse van het rioleringsbeheer.

Tweede lid

In het tweede lid is bepaald dat de genoemde bestuursorganen elk voor hun onderdeel de analyses en beoordeling verrichten. De verplichte analyses en beoordeling moeten volgens artikel 5, eerste lid, van de kaderrichtlijn water worden uitgevoerd overeenkomstig de technische specificaties van de bijlagen II en III bij de richtlijn.

Artikel 10.15c (nieuw) Bkl

Dit artikel bepaalt dat gegevens worden verzameld door waterschap, provincie en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen die zijn opgenomen in de waterbeheerprogramma's, de regionale waterprogramma's, het nationale waterprogramma en de waterschapsverordening, ieder voor hun onderdeel.

Onder het Waterbesluit was niet expliciet bepaald dat de gegevens over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen verzameld moesten worden, maar volgde dit impliciet uit artikel 3.4, tweede lid, onder c, van het Waterbesluit. Onder de wet wordt wel een onderscheid gemaakt tussen gegevens verzamelen enerzijds en de verzamelde gegevens verstrekken aan een ander orgaan anderzijds. Het verzamelen van gegevens is daarom specifiek in dit artikel opgenomen. Inhoudelijk is geen wijziging beoogd.

Onderdeel ID (artikel 10.16 Bkl) [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.26, eerste lid en derde lid, aanhef en onder c, 20.1, derde lid, en 20.2, eerste lid, van de wet]

De wijziging in dit artikel is een tekstuele verbetering. Het programma van maatregelen mariene strategie is gedefinieerd in bijlage I.

Onderdeel IE (paragraaf 10.2.2.5 (nieuw) Bkl) [artikel 20.14, derde lid, aanhef en onder a, van de wet]

Artikel 10.18a (nieuw) Bkl

Dit artikel regelt dat de in dit artikel genoemde bestuursorganen zorg dragen voor de verslaglegging van de resultaten van de monitoring van de andere parameters, bedoeld in artikel 10.14a Bkl. Dat deze bestuursorganen de gegevens eerst moeten verzamelen, hoeft niet te worden geregeld omdat dit reeds uit artikel 20.1, derde lid, van de wet volgt. Het monitoren van deze andere parameters houdt per definitie ook gegevensverzameling in.

Dat gegevensverzameling en verslaglegging verplicht is voor de monitoring voor de omgevingswaarden voor waterkwaliteit, volgt uit de artikelen 20.1, eerste lid, en 20.14, eerste lid, onder a, van de wet.

Onderdeel IF (artikel 10.19 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, van de wet]

Met de wijziging in dit artikel wordt verduidelijkt dat een verslag moet worden opgesteld over de stand van zaken van de inzameling, transport en behandeling van stedelijk afvalwater en de afvoer van slib. Dat verslag wordt gemaakt aan de hand van de gegevens, die op grond van artikel 10.17Bkl moeten worden aangeleverd door het bevoegd gezag dat de zorg heeft voor een zuiveringstechnisch werk.

Onderdeel IG (artikel 10.21 Bkl) [artikel 20.1, derde lid, en 20.2, eerste lid, van de wet]

In het eerste en tweede lid wordt het begrip "proliferatie" vervangen door "overmatige groei" om de leesbaarheid en het begrip van de tekst te bevorderen. Daarnaast wordt in het tweede lid van dit artikel alleen verwezen naar het Blauwalgenprotocol voor zover het gaat over de monitoring van cyanobacteriën (beter bekend als: blauwalgen). Het monitoren van overmatige groei van macroalgen of marien fytoplankton wordt niet beschreven in het Blauwalgenprotocol.

Onderdeel IH (artikel 10.22 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, en 20.7, aanhef en onder c, van de wet]

De wijziging in het eerste lid, onder a, is een technische aanpassing in verband met de wijziging van artikel 3.8, eerste lid, onder a, van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Het gevolg van die wijziging is dat de categorie wegen waarvoor gedeputeerde staten actieplannen (en geluidbelastingkaarten) moeten opstellen, wordt verruimd naar alle wegen die belangrijk zijn en die niet in beheer zijn bij het Rijk. De reden hiervan is dat naast de wegen in beheer bij provincies, ook wegen in beheer bij waterschappen kunnen gelden als «belangrijk» in de zin van artikel 3 van de richtlijn omgevingslawaai. De aanpassing in het tweede lid zorgt voor een betere aansluiting bij de begripsomschrijving van overige burgerluchthaven van nationale betekenis in bijlage I bij de wet.

Onderdeel II (artikel 10.23 Bkl) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, en 20.7, aanhef en onder c, van de wet]

De technische aanpassing van de verwijzingen in het tweede en derde lid houdt verband met de wijzigingen in de artikelen 3.8 en 3.9 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Daarnaast worden het tweede en derde lid terminologisch in overeenstemming gebracht met de wijzigingen in die artikelen door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel IJ (§ 10.2.5.1 (nieuw) Bkl) [artikelen 20.6, eerste lid, en 16.88, eerste lid, van de wet]

Met deze wijziging wordt artikel 10.26 Bkl in een eigen, algemene paragraaf geplaatst. Dit verbetert de structuur van paragraaf 10.2.5 Bkl, ook met het oog op de weergave hiervan in de verdere digitalisering van de AMvB's.

Onderdeel IK (artikel 10.28 Bkl) [artikelen 20.6, eerste lid, aanhef en onder b, en 20.7, aanhef en onder b, van de wet]

De wijziging in het tweede lid is aangebracht zodat beter wordt aangesloten bij de artikelen 5.10, 5.12 en 5.13 Bal. In deze artikelen wordt namelijk niet uitdrukkelijk gesproken over "eisen". Er wordt daarentegen gesproken over de gegevens die het PRTR-verslag moet bevatten (artikel 5.10), het aanwezig hebben van een meet- en registratiesysteem (artikel 5.12) en de methode die op het meten van emissiegrenswaarden van toepassing is (artikel 5.13). Verder is een wetstechnische verbetering doorgevoerd.

Onderdeel IL (artikel 10.37 Bkl) [artikel 20.2, eerste lid, van de wet]

In artikel 10.37 Bkl is de verwijzing naar de monitoringsmechanisme-verordening vervangen naar de verordening governance van de energie-unie.²³ Voor toelichting wordt verwezen naar de wijziging van artikel 20.4 van de wet via de derde nota van wijziging bij het wetsvoorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet.²⁴

Onderdeel IM (hoofdstuk 10a (nieuw) Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, van de wet] Artikel 10a.1a (nieuw) Bkl

Met deze overgangsbepaling wordt de regeling uit artikel 3.14a, vijfde lid, van het Activiteitenbesluit voortgezet, op grond waarvan bij het stellen van een maatwerkvoorschrift geen rekening gehouden mocht worden met een windturbine die of windpark dat behoort tot een andere inrichting waarvoor tot 1 januari 2011 een vergunning in werking en onherroepelijk was of een melding was gedaan. Omdat de windturbines die voor 1 januari 2011 zijn gebouwd naar verwachting de komende jaren afgeschreven zullen worden, is een einddatum aan deze bepaling verbonden.

Artikel 10a.11 (nieuw) Bkl

Eerste lid

Het eerste lid geeft het toepassingsbereik van deze afdeling aan. De bepalingen in deze afdeling zijn van toepassing op de geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van fokteven van nertsen in een dierenverblijf. In verband met de Wet verbod pelsdierhouderij zijn de instructieregels voor geur door het houden van fokteven van nertsen in dierenverblijven vormgegeven als overgangsrecht en van paragraaf 5.1.4.6.3 verplaatst naar afdeling 10A.2 van dit besluit. In de Wet verbod pelsdierhouderij is een verbod opgenomen voor het houden, doden of doen doden van een pelsdier, zijnde een dier gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ter verkrijging van de pels. Tot 1 januari 2024 kan van dit verbod worden afgeweken, daarna zijn geen uitzonderingen meer mogelijk. De instructieregels over geur van fokteven van nertsen zijn alleen van belang als een gemeente tussen de inwerkingtreding van de Omgevingswet en 1 januari 2024 een omgevingsplan vaststelt of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit

²³ Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Richtlijn 94/22/EG, Richtlijn 98/70/EG, Richtlijn 2009/31/EG, Verordening (EG) nr. 663/2009, Verordening (EG) nr. 715/2009, Richtlijn 2009/73/EG, Richtlijn 2009/119/EG van de Raad, Richtlijn 2010/31/EU, Richtlijn 2012/27/EU, Richtlijn 2013/30/EU en Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 (PbEU 2018, L 328).

²⁴ *Kamerstukken II* 2018/19, 35133, nr. 14, p. 10.

verleent of wijzigt voor een locatie waar nertsen worden gehouden. Het ligt in de rede dat het dan zal gaan om een overgangsrechtelijke regeling in het omgevingsplan.

In het eerste lid is bepaald dat de regels in afdeling 10A.2 van toepassing zijn op geur door het houden van fokteven van nertsen. In dit lid is aangesloten bij artikel 3.200 Bal. De verwijzing naar artikel 3.200 Bal brengt met zich mee dat het houden van landbouwhuisdieren ook andere milieubelastende activiteiten omvat die worden verricht op dezelfde locatie die de activiteit functioneel ondersteunen. De activiteiten worden gezien als één activiteit.

Tweede lid

In het tweede lid is een begripsbepaling opgenomen van het houden van fokteven van nertsen. Deze begripsomschrijving is, anders dan gebruikelijk, niet opgenomen in bijlage I, omdat dit begrip een normerend karakter heeft. Fokteven van nertsen behoren tot de hoofdcategorie pelsdieren, zoals die zal worden opgenomen in de Invoeringsregeling Omgevingsregeling. De hoofdcategorie pelsdieren bevat de diercategorie nertsen. Als voortzetting van bijlage 2 bij de Regeling geurhinder en veehouderij betreft het fokteven van nertsen, dat wil zeggen dat de normering ziet op het aantal fokteven zonder de reuen en de jongen mee te tellen (voetnoot 1 bij bijlage 2 bij de Regeling geurhinder en veehouderij).

Derde lid

In dit lid is bepaald dat deze afdeling vervalt op 1 januari 2024. Dat is het moment dat het verbod in artikel 2 van de Wet verbod pelsdierhouderij in werking treedt (zie artikel 4 van de Wet verbod pelsdierhouderij).

Artikel 10a.12 (nieuw) Bkl

Eerste lid

De algemene bepalingen voor geur, bedoeld in paragraaf 5.1.4.6.1, zijn van rechtswege van toepassing op geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van fokteven van nertsen, bedoeld in afdeling 10A.2. De instructieregels gelden zowel bij het toestaan van (een wijziging van) een activiteit, als bij het toestaan van geurgevoelige gebouwen in de nabijheid van de activiteit.

Het eerste lid maakt duidelijk dat bij de toepassing van de artikelen 5.95 (functionele binding) en 5.96 (voormalige functionele binding) ook de afstanden, bedoeld in afdeling 10A.2, niet van toepassing zijn of buiten toepassing kunnen worden gelaten. Er is voor gekozen om dit niet in de artikelen 5.95 en 5.96 op te nemen, om te voorkomen dat deze artikelen moeten worden aangepast bij het vervallen van afdeling 10A.2 op 1 januari 2024.

Voor een toelichting op de artikelen 5.95 en 5.96 wordt verwezen naar de toelichting op die artikelen in het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 738 en 739).

Tweede lid

In het tweede lid is geregeld dat voor een omgevingsplan dat regels bevat op grond van afdeling 10A.2, de verplichtingen, bedoeld in artikel 5.97 die zien op de bebouwingscontour geur, ook gelden. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.97 in het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 739).

Artikel 10a.13 (nieuw) Bkl

Eerste lid

In artikel 5.92, tweede lid, is geregeld dat een omgevingsplan erin moet voorzien dat de geur door een individuele activiteit op een geurgevoelig gebouw aanvaardbaar moet zijn. Omdat de regels in paragraaf 5.1.4.6.1 algemene bepalingen betreffen, is artikel 5.92 ook van toepassing op de geur door het houden van fokteven van nertsen. Tegelijkertijd worden in afdeling 10A.2 specifieke eisen gesteld. Met dit artikel is beoogd te verduidelijken hoe de regels in artikel 5.92 zich verhouden met deze afdeling. De werking is vergelijkbaar met artikel 5.59 Bkl. Voor een toelichting wordt korthedshalve verwezen naar dat artikel (Staatsblad 2018, 292, p. 713 en 714). Opgemerkt wordt dat de instructieregels in afdeling 10A.2 niet alleen zien op het toelaten van de geurgevoelige activiteit het houden van fokteven van nertsen, maar ook op het toelaten van een geurgevoelig gebouw, conform artikel 5.90 Bkl.

Tweede lid

Net als in artikel 5.106a in dit besluit is in het tweede lid voor een andere structuur gekozen dan in het Bkl bij de bepalingen die zien op eerbiedigende werking voor landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor, dat wil zeggen het laten voortbestaan van rechtmatig overbelaste situaties, voor zover het gaat om afstanden die ten minste in acht moeten worden genomen voor geur op een geurgevoelig gebouw door het houden van fokteven van nertsen. Deze regeling was eerder opgenomen in de artikelen 5.113, vijfde lid, en 5.114, vierde lid, Bkl.

Inhoudelijk gaat het om de regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van fokteven van nertsen en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van de regels in artikelen 10a.15, derde lid, en 10.6, derde lid, 10a.17 en 10a.18 (die in de plaats komen van de artikelen 5.113, derde lid, en 5.114, tweede lid, Bkl). Geregeld is dat het omgevingsplan moet bepalen op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor per diercategorie niet mag toenemen. In lijn met het voorheen geldende recht is dit niet beperkt tot de toename van het aantal fokteven van nertsen; het gaat om alle landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor. Eerder was dit bepaald in artikel 4, derde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij en artikel 3.117, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.106a, tweede lid.

Derde lid

Het derde lid bevat de bepaling die voorheen in het tweede lid van artikel 5.106 Bkl was opgenomen, maar dan toegespitst op fokteven van nertsen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.106 Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 745).

Wat betreft de verhouding tussen artikel 10a.16 en artikel 10a.19: als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van de ondergrens voor de afstand omdat zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen, dan is toepassing van artikel 10a.13, tweede lid, niet aan de orde. Dit volgt uit de verwijzing naar 10a.19 in artikel 10a.3, vierde lid. Dat betekent dat de gemeente niet verplicht is om in haar omgevingsplan voor die locatie op te nemen dat op die locatie het aantal landbouwhuisdieren zonder geuremissie per diercategorie niet mag toenemen. De gemeente is hiertoe overigens wel bevoegd.

Verder wordt opgemerkt dat zowel in artikel 10a.13, tweede lid, als 10a.13, derde lid, een verwijzing is opgenomen naar de artikelen 10a.15, derde lid, en 10a.16, tweede lid. Ter verduidelijking hiervan: als sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie, gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid van de artikelen 10a.15, tweede lid, of 10a.15, tweede lid, om een verkleinde afstand in acht te nemen, én op grond van artikel 10a.13, tweede lid, wordt bepaald dat het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet mag toenemen, dan wordt voldaan aan artikel 5.92, tweede lid, Bkl. Maar als sprake is van een rechtmatig overbelaste situatie, en er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van artikel 10a.19 om een

verkleinde afstand in acht te nemen, maar er wordt niet bepaald dat het aantal landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op die locatie niet mag toenemen, dan *kan worden* voldaan aan artikel 5.92, tweede lid, Bkl. In dat laatste geval is een uitgebreidere motivering nodig waaruit blijkt dat de geur op geurgevoelige gebouwen toch aanvaardbaar is. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.92 Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 736 en 7375).

Artikel 10a.14 (nieuw) Bkl

Dit artikel verklaart artikel 5.107 Bkl van overeenkomstige toepassing. Hiermee is geregeld dat de afstanden, bedoeld in afdeling 10A.2, die in acht moeten worden genomen, gelden vanaf het emissiepunt van het dierenverblijf waar de fokteven van de nertsen worden gehouden. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.107 Bkl (Staatsblad 2018, nr. 292, p. 744 en 745).

Artikel 10a.15 (nieuw) Bkl

Voor fokteven van nertsen zijn geen geuremissiefactoren vastgesteld. Uitgangspunt is dat bij het ontbreken van een geuremissiefactor in het omgevingsplan ten minste bepaalde afstanden in acht moeten worden genomen. Het gaat bij fokteven van nertsen om gevarieerde afstanden: de afstand is gekoppeld aan het aantal fokteven. In verband met de aanzienlijke geuremissie zijn de afstanden voor fokteven van nertsen groter dan de afstanden voor andere landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactoren (opgenomen in artikel 5.110 Bkl).

Eerste en tweede lid

De afstanden die ten minste in acht moeten worden genomen in het omgevingsplan, staan in tabel 10a.15. In tabel 10a.15 is een onderscheid gehanteerd tussen geurgevoelige gebouwen gelegen binnen de bebouwingscontour en buiten de bebouwingscontour. In de toelichting bij artikel 5.97 Bkl is nader toegelicht wat een bebouwingscontour is (Staatsblad 2018, 292, p. 739). Bij geurgevoelige gebouwen gelegen buiten de bebouwingscontour is een onderscheid gemaakt naar ammoniakemissie van het huisvestingssysteem. Is er sprake van meer dan 9.000 fokteven van nertsen dan worden de gedifferentieerde afstanden van tabel 10a.15 met 25 meter vergroot per 3.000 extra fokteven van nertsen. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat er in het omgevingsplan afstanden in acht mogen worden genomen die groter zijn dan de afstanden dan bedoeld in het eerste en tweede lid, tot geurgevoelige gebouwen als bedoeld in het eerste lid. Dit blijkt uit de woorden «ten minste» in dat lid. Het eerste en tweede lid vormen een voortzetting van artikel 4, eerste en tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij, artikel 3.117, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 3 van en bijlage 2 bij de Regeling geurhinder en veehouderij.

Derde lid

In beginsel geldt bij geur die veroorzaakt wordt door het houden van fokteven van nertsen op een geurgevoelig gebouw dat ten minste de afstanden, bedoeld in het eerste of tweede lid, in het omgevingsplan in acht moeten worden genomen. Er kan echter een maatschappelijke en bestuurlijke wens bestaan om in het omgevingsplan een afstand in acht te nemen die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste of tweede lid. Het derde lid biedt hiervoor de mogelijkheid. Deze afstand mag niet kleiner mag zijn dan de helft van de afstand, bedoeld in tabel 10a.15. In bepaalde gevallen zal toepassing van dit lid nodig zijn om te kunnen voldoen aan artikel 5.92, eerste lid, waarin is bepaald dat rekening moet worden gehouden met de geur van activiteiten op geurgevoelige gebouwen. Voor een toelichting hierover wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10a.13. Gebruik van de afwijkmogelijkheden die deze leden bieden, vergt een deugdelijke motivering. Zie voor een nadere toelichting hierop paragraaf 8.1.3, onder «Flexibiliteit voor verschillende aspecten», van het algemeen deel van de toelichting van het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 3.15 tot en met 3.27).

Het derde lid is een voorzetting van artikel 6, vierde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij.

Vierde lid

Het vierde lid geeft, net als het derde lid, de mogelijkheid om in het omgevingsplan een afstand die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid, in acht te nemen als er een maatschappelijke en bestuurlijke wens bestaat. Op grond van het vierde lid is er echter, anders dan in het derde lid, geen ondergrens voor de afstand tussen het houden van fokteven en geurgevoelige gebouwen die hebben opgehouden een functionele binding in de directe omgeving.

In bepaalde gevallen zal toepassing van dit lid nodig zijn om te kunnen voldoen aan artikel 5.92, eerste lid, Bkl waarin is bepaald dat rekening moet worden gehouden met de geur van activiteiten op geurgevoelige gebouwen. Voor een toelichting hierover wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 10a.13. Gebruik van de afwijkmogelijkheden die deze leden bieden, vergt een deugdelijke motivering. Zie voor een nadere toelichting hierop paragraaf 8.1.3, onder «Flexibiliteit voor verschillende aspecten», van het algemeen deel van de toelichting bij het Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 315 tot en met 327).

Het vierde lid is de voorzetting van artikel 6, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij.

De inhoud van artikel 10a.15 was voorheen opgenomen in artikel 5.113 Bkl. Het vijfde lid zoals dat luidde in artikel 5.113 Bkl, ontbreekt in artikel 10a.15. Dit lid bevatte een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van fokteven van nertsen en een geurgevoelig gebouw rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. In plaats daarvan is deze regeling opgenomen in artikel 10a.13, tweede lid. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 10a.16 (nieuw) Bkl

Eerste lid

Dit lid regelt dat voor de geur van fokteven van nertsen niet de gedifferentieerde afstanden, bedoeld in artikel 10a.15, maar de vaste afstanden, bedoeld in tabel 10a.16.1, ten minste in acht moeten worden genomen tot de geurgevoelige gebouwen, bedoeld in het eerste lid. In tabel 10a.16.2 is een onderscheid gehanteerd tussen geurgevoelige gebouwen gelegen binnen de bebouwingscontour en buiten de bebouwingscontour. In de toelichting bij artikel 5.97 Bkl is nader toegelicht wat een bebouwingscontour is (Staatsblad 2018, 292, p. 739).

Voor geurgevoelige gebouwen die vóór 19 maart 2000 hebben opgehouden een functionele binding te hebben met een andere veehouderij, gelden de bepalingen van artikel 10a.15.

Het eerste lid betreft de voortzetting van artikel 4, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij, artikel 3.117, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer, en artikel 3, en bijlage 2, noot 4, bij de Regeling geurhinder en veehouderij.

Tweede lid

Op grond van het tweede lid kan een afstand in acht worden genomen die kleiner is dan de afstand, bedoeld tabel 10a.16.1, voor geurgevoelige gebouwen die een functionele binding hebben met een andere veehouderij, tot de afstand, opgenomen in tabel 10a.16.2 (ondergrens). Dit lid is een voortzetting van artikel 6, vierde lid, van de Wet geurhinder en veehouderij.

Derde lid

Op grond van het derde lid is de ondergrens, bedoeld in het tweede lid, niet van toepassing voor geurgevoelige gebouwen die hebben opgehouden een functionele binding te hebben met andere veehouderij. Dit onderdeel is de voortzetting van artikel 6, tweede lid, van de Wet geurhinder en veehouderij.

De inhoud van artikel 10a.16 was voorheen opgenomen in artikel 5.114 Bkl. Het vijfde lid zoals dat luidde in artikel 5.114 Bkl, ontbreekt in artikel 10a.16. Dit lid bevatte een regeling voor het laten voortbestaan van de situatie waarin op een locatie de afstand tussen het houden van fokteven van nertsen en een geurgevoelig gebouw met een functionele binding of een functionele binding tot 19 maart 2000, rechtmatig kleiner is dan de afstand die in acht zou moeten worden genomen op grond van het eerste lid. In plaats daarvan is deze regeling opgenomen in artikel 10a.13, eerste lid, onder b. Verwezen wordt naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 10a.17 (nieuw) Bkl

Dit artikel verklaart artikel 5.115 Bkl van overeenkomstige toepassing. Voor geur door het houden van fokteven van nertsen moet in een omgevingsplan ten minste een afstand van 100 of 50 meter worden aangehouden moet tot een zogenaamde ruimte-voor-ruimtetwoning. Dit in afwijking van artikel 10a.15, waarin de afstanden staan voor «normale» geurgevoelige gebouwen. Voor de ruimte-voor-ruimtetwoningen worden dus kortere afstanden in het omgevingsplan in acht genomen dan voor «normale» geurgevoelige gebouwen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.115, eerste lid, Bkl (Staatsblad 2012, 292, p. 756 en 757).

Artikel 10a.18 (nieuw) Bkl

Dit artikel verklaart artikel 5.116 Bkl van overeenkomstige toepassing. Voor geur door het houden van fokteven van nertsen geldt dat in het omgevingsplan ten minste een afstand van 50 of 25 meter aangehouden moet worden tussen de gevel van het dierenverblijf en de gevel van een geurgevoelig gebouw. Deze verplichting geldt naast de verplichtingen om de afstanden, bedoeld in de artikelen 10a.15 tot en met 10a.17, in acht te nemen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.115, eerste lid, Bkl (Staatsblad 2012, 292, p. 756 en 757).

Artikel 10a.19 (nieuw) Bkl

Dit artikel verklaart artikel 5.117 Bkl van overeenkomstige toepassing. Voor geur door het houden van fokteven van nertsen kunnen afstanden in acht worden genomen die kleiner zijn dan de ondergrens voor de afstanden die gelden op grond van de artikelen 10a.15, 10a.16 en 10a.18. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.117 Bkl (Staatsblad 2018, 292, p. 758 en 759).

Artikel 10a.20 (nieuw) Bkl

Eerste en tweede lid

In paragraaf 8.1 Bkl, zoals ingevoegd met dit besluit, is geregeld dat de instructieregels over het omgevingsplan in hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing zijn op omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Deze leden spiegelen het bepaalde in die paragraaf voor de naar hoofdstuk 10A verplaatste regels over fokteven van nertsen. De verschillen die in paragraaf 8.1 worden gemaakt tussen 'reguliere' omgevingsplanactiviteiten en omgevingsplanactiviteiten van provinciaal of nationaal belang zijn hier niet van belang, omdat de instructieregels over geur in het Bkl onverkort gelden voor alle buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Derde lid

In hoofdstuk 9 Bkl is geregeld dat de instructieregels over het omgevingsplan in hoofdstuk 5 Bkl van overeenkomstige toepassing zijn op projectbesluiten. Dit lid spiegelt het bepaalde in dat hoofdstuk voor de naar hoofdstuk 10A verplaatste regels over fokteven van nertsen. De verschillen die in hoofdstuk 9 worden gemaakt tussen projectbesluiten van waterschappen en provincies

enerzijds en die van het Rijk anderzijds zijn hier niet van belang, omdat de instructieregels over geur in het Bkl onverkort gelden voor alle projectbesluiten.

AFDELING 10A.2 OVERIG OVERGANGSRECHT

Artikel 10a.21 (nieuw) Bkl [artikel 2.24, eerste lid, van de wet]

Afdeling 22.1 van de wet, zoals in te voegen op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, voorziet in een regeling waarmee de gemeenten gedurende een bij koninklijk besluit te bepalen termijn de regels in het omgevingsplan die zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties kunnen opbouwen. Deze overgangsfase ziet niet op de regels in afdeling 5.2 Bkl, die niet zijn gesteld met het oog op de evenwichtige toedeling van functies aan locaties, maar met het oog op de uitoefening van specifieke taken als bedoeld in afdeling 2.4.1 van de wet. Daarom is bezien of voor de artikelen van die afdeling apart overgangsrecht nodig is. Dat bleek nodig voor artikel 5.164.

Artikel 5.164 (lokale spoorwegen binnen vervoerregio's) vereist dat in het omgevingsplan de geometrische begrenzing wordt vastgelegd van het beperkingengebied waarbinnen de vergunningplicht voor een beperkingengebiedactiviteit voor een lokale spoorweg geldt. Dat beperkingengebied wordt aangewezen door het dagelijks bestuur van de vervoerregio. Directe inwerkingtreding van deze bepaling zou leiden tot onnodige druk op het gemeentebestuur. Daarom wordt met artikel 10a.21 aan de gemeenten een termijn van twee jaar geboden voor de uitvoering van dit artikel, zodat er ruimte is om de uitvoering praktisch voor te bereiden in overleg met de vervoerregio.

Opgemerkt zij dat het vastleggen van deze geometrische begrenzing niet vereist dat op hetzelfde moment ook andere regels voor die locatie in het omgevingsplan worden vastgesteld. Er wordt al het ware een 'kaartlaag' gelegd in het omgevingsplan zonder dat de andere regels in dat plan op hetzelfde moment vernieuwd hoeven te worden.

De regel is gericht tot bevoegd gezag voor het omgevingsplan. Dat is in beginsel de gemeenteraad, maar het lijkt goed mogelijk om deze administratieve taak op grond van artikel 2.8 van de wet te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. In een enkel geval zou ook de provincie dat bevoegd gezag kunnen zijn, bijvoorbeeld als in de eerste twee jaar na inwerkingtreding van de wet net een nieuwe lokaalspoorverbinding mogelijk wordt gemaakt met een projectbesluit.

Artikel 10a.22 (nieuw) Bkl [artikelen 5.18, eerste lid, en 5.23 van de wet]

Artikel 8.76, tweede lid, onder c, Bkl waarborgt de samenhang tussen de vergunning voor een ontgrondingsactiviteit en de besluitvorming die plaatsvindt in het kader van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Uitgangspunt voor deze bepaling is dat het omgevingsplan of de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bepaalt wat de toekomstige functie van de ontgronde locatie is. De inrichting van die locatie, die wordt vastgelegd in de omgevingsvergunning voor de ontgrondingsactiviteit, moet daarbij passen. Tijdens de overgangsfase kan er nog sprake zijn van besluiten die tot stand zijn gekomen onder het oude recht en die geen sturing geven op de toekomstige inrichting. Bijvoorbeeld de bestemming "Bedrijf – zandwinning" geeft geen indicatie over de toekomstige functie. Dit artikel voorziet erin dat het bevoegd gezag in dergelijke gevallen niet hoeft te toetsen aan de (niet vastgelegde) toekomstige functie. In dat soort gevallen wordt er in de overgangsfase dus getoetst aan besluiten die tot stand zijn gekomen onder het oude recht. In onderdeel b wordt daaronder verstaan het moment waarop de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die de ontgroning toelaat in afwijking van het omgevingsplan is ingediend. Als deze voor de inwerkingtreding van de wet is ingediend wordt deze op grond van het oude recht afgewikkeld, zoals dat is bepaald in het

algemene overgangsrecht voor lopende procedures dat is opgenomen in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Een dergelijk besluit wordt beschouwd als zijnde tot stand gekomen onder het oude recht.

Artikelen 10a.23 tot en met 10a.25 (nieuw) Bkl [artikel 5.42, eerste lid, van de wet]

Uitgangspunt van de Omgevingswet is dat een omgevingsplan aan de verplichtingen uit die wet voldoet. Op het moment van inwerkingtreding van de wet ontstaat een omgevingsplan van rechtswege. Het tijdelijke deel van dat omgevingsplan voldoet niet volledig aan die wettelijke verplichtingen. Om die reden wordt in het eerste lid van artikel 22.5 van de wet bepaald dat het tijdelijk deel van het omgevingsplan gedurende de overgangsfase niet aan de verplichting van artikel 4.2, eerste lid, van de wet, hoeft te voldoen. Hiermee verband houdt de verplichting op grond van artikel 4.17 van de wet om binnen vijf jaar na het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, het omgevingsplan daarmee in overeenstemming te brengen. In de overgangsfase is het niet efficiënt om aan die actualisatietermijn vast te houden. In het tweede lid van artikel 22.5 van de wet is daarom bepaald dat deze vijfjaarstermijn niet geldt gedurende de overgangsfase.

De artikelen 8.97a tot en met 8.97c Bkl bevatten een intrekingsverplichting voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, voor die gevallen waarin er een conflict ontstaat tussen de inpassingsverplichting uit artikel 4.17 van de wet en instructieregels of instructies zonder eerbiedigende werking. Als op grond van artikel 22.5, tweede lid, van de wet, de inpassingsplicht wordt opgeschort, is een intrekingsverplichting niet aan de orde. Daarom wordt die verplichting voor dezelfde periode opgeschort. Dat is alleen anders als in de instructieregels of instructies zelf een termijn is opgenomen, waarbinnen het omgevingsplan daarmee in overeenstemming moet zijn gebracht.

Onderdeel IN (bijlage I, onder A, Bkl)

Enkele begrippen zijn vervallen en sommigen zijn gewijzigd. Daarnaast is een aantal begrippen toegevoegd. Die worden hieronder toegelicht.

Vervallen: krw-oppervlaktewater

De omschrijving van het begrip "krw-oppervlaktewater" wordt geschrapt, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van dit begrip.

Vervallen: beste beschikbare technieken, gevaarlijke afvalstof, ippc-installatie, storten, stortplaats, winningsafvalstof en winningsafvalvoorziening

Deze begrippen zijn met de Invoeringswet Omgevingswet toegevoegd aan bijlage A bij de wet en kunnen daarom vervallen.

Vervallen: proliferatie van cyanobacteriën

De omschrijving van het begrip "proliferatie van cyanobacteriën" wordt geschrapt, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van dit begrip. In plaats daarvan zal gesproken worden over "overmatige groei". Dit begrip behoeft geen nadere toelichting.

Wijziging: brandvoorschriftengebied

De verwijzing naar het corresponderende artikel in het Bkl is aangepast.

Wijziging: waterwinlocatie gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam

De omschrijving van het begrip "waterwinlocatie gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam" wordt gewijzigd, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van het begrip "krw-oppervlaktewater". Gebruik van het begrip "krw-oppervlaktewater" is onwenselijk omdat het weinig onderscheidend vermogen heeft en gemakkelijk te verwarren is met het begrip "krw-oppervlaktewaterlichaam". In plaats daarvan zal gesproken worden over een in een krw-

oppervlaktewaterlichaam gelegen onttrekkingspunt van water dat gebruikt wordt voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water.

Nieuw: dijktraject

In bijlage I wordt een definitie van dijktraject ingevoegd. Een dijktraject is een deel van een waterkering waaraan een afzonderlijke omgevingswaarde is verbonden. Waterkeringen worden voor de normering onderverdeeld in kleinere gedeelten, om een differentiatie aan te passen naar gelang overstromingspatronen en te beschermen belangen. Deze definitie was al opgenomen in de Waterwet, maar was daarin nog toegespitst op primaire waterkeringen. In dit besluit ziet het begrip dijktraject op zowel primaire als andere dan primaire waterkeringen. Immers, het gaat in beide gevallen om een deel van een waterkering (en dus niet het geheel) waaraan een afzonderlijke norm (omgevingswaarde) verbonden is.

Nieuw: slagschaduwgevoelig gebouw en uitwendige scheidingsconstructie

In dit besluit wordt de nieuwe paragraaf 5.1.4.5 Slagschaduw van windturbines toegevoegd. Dit als voorzetting van de regels die waren opgenomen in artikel 3.14, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer en artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer. In paragraaf 5.1.4.5 worden de begrippen slagschaduwgevoelig gebouw en uitwendige scheidingsconstructie gebruikt. Voor het begrip slagschaduwgevoelig gebruik is aangesloten bij het begrip geluidgevoelig gebouw. Voor het begrip uitwendige scheidingsconstructie wordt aangesloten bij de begripsomschrijving van bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Nieuw: verblijfsgebied

Dit is technische aanvulling. Het begrip verblijfsgebied werd al in het Bkl gebruikt zonder begripsbepaling. Dit begrip was al gedefinieerd in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Nieuw: woonschip

Verwezen wordt naar de toelichting bij de wijziging van de artikelen 5.9, 5.22, 5.57, 5.60, 5.65, 5.93 en 5.94.

Onderdeel IO (bijlage I, onder B, Bkl)

In bijlage I, onderdeel B, zijn twee begripsomschrijvingen komen te vervallen. Deze begrippen zijn vervallen, omdat zij in de wet zijn opgenomen. Het gaat om *kaderrichtlijn maritieme planning* en om *monitoringsmechanismeverordening*.

Onderdeel IP (bijlage II (nieuw) Bkl)

De nieuwe bijlage bevat overzichtskaarten (onderdeel A) en een tabel met omgevingswaarden en signaleringsparameters (onderdeel B).

Onder A (kaarten)

Vanwege de schaalgrootte geven de overzichtskaarten in bijlage II, onder A, de ligging van de keringen en dijktrajecten slechts globaal weer. De aanduiding op kaarten is ook niet bedoeld om de exacte ligging en afmetingen van de primaire waterkering vast te leggen (geometrisch te begrenzen). De locatie van een dijktraject wordt begrensd in de Omgevingsregeling. De ligging, vorm, afmeting en constructie worden vastgelegd in de legger die de beheerder op grond van artikel 2.39, eerste lid, van de wet vaststelt. Bij de legger hoort een overzichtskaart, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones worden vermeld.

Onder B (omgevingswaarden en andere parameters)

Artikel 2.0c, eerste tot en met derde lid, bepaalt dat de in bijlage II, onder B, opgenomen omgevingswaarden gelden voor alle dijktrajecten. Het betreft drie typen omgevingswaarden; overstromingskansen per jaar (kolom 1), faalkansen per jaar (kolom 2) en, voor dijktraject 16-5, een overstromingskans per keer dat het dijktraject hydraulische belasting ondervindt (kolom 3). Daarnaast zijn op basis van artikel 2.0c, vierde en vijfde lid, in bijlage II, onder B, twee typen aanvullende omgevingswaarden opgenomen (kolommen 4 en 5). Voor een verdere toelichting op de verschillende omgevingswaarden wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 2.0c.

De eerste kolom (kolom 0) in de tabel vermeldt de dijktrajecten. Een groot deel van de dijktrajecten wordt aangeduid met twee nummers. Het eerste nummer geeft de dijkkring weer waarvan het dijktraject tot 1 januari 2017 deel uitmaakte. Het tweede nummer duidt het deel van de voormalige dijkkring aan. Voorliggende keringen, die nooit onderdeel zijn geweest van een dijkkring, worden aangeduid met een enkel nummer, beginnend bij 200. Daarachter staan in de eerste vijf kolommen de verschillende omgevingswaarden.

In de laatste twee kolommen staan de signaleringsparameters. In artikel 10.8b, eerste lid, is bepaald dat in bijlage II, onder B, voor alle dijktrajecten met uitzondering van dijktraject 16-5 een signaleringsparameter geldt. Voor de meeste dijktrajecten is de signaleringsparameter een overstromingskans per jaar. Voor de dijktrajecten 201, 204a, 204b, 206, 208 tot en met 212, 214 tot en met 219 en 222 tot en met 225 is de signaleringsparameter uitgedrukt in een faalkans per jaar.

Onderdeel IQ (bijlage IIa (nieuw) Bkl)

Deze bijlage vloeit voort uit de artikelen 2.0h en 2.0i en regelt de omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk. De bijlage bevat landkaarten met de globale ligging van dijktrajecten (onder A) en de omgevingswaarden (onder B).

Voor de kaarten in bijlage IIa geldt hetzelfde als voor de kaarten in bijlage II: deze zijn slechts bedoeld om de ligging van de waterkeringen en dijktrajecten globaal weer te geven.

In bijlage IIa, onder B, zijn de nummers van de dijktrajecten van de andere dan primaire waterkeringen gegeven, die overeenstemmen met de nummers op de kaarten van onderdeel A. De omgevingswaarden zijn weergegeven per dijktraject. De omgevingswaarden zijn uitgedrukt in de gemiddelde overschrijdingskans per jaar en zijn ingedeeld in vier klassen (1:100, 1:150, 1:300 en 1:1000), die ook op de kaarten zijn verbeeld.

Onderdeel IR (bijlage III Bkl)

De aanhef van bijlage III Bkl wordt gewijzigd, omdat deze bijlage gelet op het opschrift en de artikelen 2.10, 4.13 en 4.15 de omgevingswaarden voor prioritaire stoffen en bepaalde krw-verontreinigde stoffen voor een goede chemische toestand van een krw-oppervlaktewaterlichaam bevat.

Onderdeel IS (bijlage IIIa (nieuw) Bkl)

Deze bijlage heeft betrekking op de monitoring van de kwaliteitselementen van de ecologische toestand of het ecologische potentieel, die in bijlage V, paragraaf 1.1, bij de kaderrichtlijn water zijn opgenomen als 'specifieke synthetische verontreinigende stoffen' en 'specifieke niet-synthetische verontreinigende stoffen'. De bijlage is relevant voor de beoordeling of een oppervlaktewaterlichaam voor een kwaliteitselement voor wat betreft de specifieke verontreinigende stoffen voldoet aan de goede ecologische toestand van het type natuurlijk oppervlaktewaterlichaam waartoe dat waterlichaam behoort. Ook voor de indeling van een oppervlaktewaterlichaam in een toestandsklasse is deze bijlage van belang: in het monitoringsprogramma wordt voor deze indeling voor specifieke verontreinigende stoffen

uitgegaan van de laagste toestandsklasse waarin dat waterlichaam op grond van de monitoringsresultaten voor een stof, genoemd in deze bijlage bij dit besluit is ingedeeld.

Deze bijlage is geactualiseerd met de wijziging van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (Stb. 2015, 394). Daarbij is de lijst met stoffen opnieuw bekeken en aangepast aan de meest recente wetenschappelijke inzichten. Ook zijn nieuwe waarden afgeleid voor veel stoffen en zijn de waarden op een uniforme manier weergegeven.

Onderdeel IT (bijlage V Bkl)

Het opschrift en de aanhef van bijlage V Bkl worden gewijzigd, omdat geen gebruik meer zal worden gemaakt van het begrip "krw-oppervlaktewater". Deze bijlage bevat de omgevingswaarden voor water dat wordt onttrokken op een waterwinlocatie gelegen in een krw-oppervlaktewaterlichaam en bestemd zal zijn voor de bereiding voor menselijke consumptie.

Onderdeel IU (bijlage VI Bkl)

Het gaat hier om technische aanpassingen aangebracht in verband met wijzigingen in hoofdstuk 5 van het Bkl, in het Bal en een tekstuele verbetering.

Onderdeel IV (bijlage VII Bkl)

Op verschillende plaatsen zijn technische aanpassingen aangebracht in verband met wijzigingen in het Bal.

Onder A

Onder 1a

De activiteit 'tanken van LPG' is van onderdeel B naar onderdeel A verplaatst, omdat het Bal zodanig gewijzigd is dat voor het verrichten van deze activiteit geen omgevingsvergunning is vereist.

Onder B

Tabel B.1.1 is alleen van toepassing op installaties die zijn voorzien van een pompbeveiliging. In een voetnoot bij de tabel is toegevoegd wat er geldt als een installatie in opstellingsuitvoering 2 of 3 geen pompbeveiliging heeft. De afstand wordt dan vermeerderd met 30 meter. Hiermee is aangesloten bij hetgeen in de Regeling externe veiligheid inrichtingen stond.

Onder C

Het begrip gevaarlijke stoffen is gespecificeerd, net als in andere bepalingen in het Bkl en het Bal. Hiervoor wordt verwezen naar artikel 1 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Daarnaast is de specificatie Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal onder c, onder 2° vervallen, omdat de specificatie wel voor het plaatsgebonden risico geldt, maar niet voor de aandachtsgebieden. Voor het plaatsgebonden risico worden in de regeling afstanden opgenomen voor de binnenvaartroutes Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal. Omdat hierdoor alle basisnetroutes onder de activiteit vallen, is het niet nodig om de wegen, hoofdspoorwegen en binnenwateren afzonderlijk te noemen en konden de onderdeel a, b en c verwijderd worden.

Daarnaast zijn onder 'afstand plaatsgebonden risico' en 'afstand aandachtsgebieden' wijzigingen aangebracht omdat het basisnet nog niet geometrisch is begrensd. Voor de afstanden voor het plaatsgebonden risico wordt, net als in de oude situatie, verwezen naar de Wet vervoer gevaarlijke

stoffen. Op grond van artikel 14, eerste lid, van die wet zijn in de Regeling basisnet locaties opgenomen tot waar de afstanden voor het plaatsgebonden risico gelden.

Onder D

De beschrijving van de activiteit in onderdeel D, onder 2 (buisleiding met gevaarlijke stoffen) is aangepast in verband met een wijziging van artikel 3.101 Bal. Aan het eerste lid van dat artikel zijn twee onderdelen toegevoegd: e. warmte, als onderdeel van een warmtenet en f. koude, als onderdeel van een koudenet. Omdat warmte en koude geen gevaarlijke stoffen zijn, is de activiteit in onderdeel D, onder 2, van bijlage VII Bkl zo herschreven dat artikel 3.101, eerste lid, onder e, en f, Bal er niet onder vallen.

Onder E

Onder 2

Met de aanvulling van de beschrijving van de afstand voor het plaatsgebonden risico wordt de situatie uit de Regeling externe veiligheid inrichtingen voortgezet, op grond waarvan een vastgestelde afstand uit de tabel wordt aangehouden, als de berekende afstand voor een grotere installatie kleiner uitvalt.

Onder 5 tot en met 10

Het gaat hier om technische aanpassingen in verband met wijzigingen in het Bal.

Onder 11

In onderdeel 11 is gesplitst in twee delen. Onderdeel 11.2 gaat over activiteiten die worden uitgevoerd met een verplaatsbaar mijnbouwwerk, waarop het Besluit algemene regels milieu mijnbouw van toepassing is. Voor deze mijnbouwwerken geldt geen afstand voor het aandachtsgebied, zoals paragraaf 9 van hoofdstuk 3 van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw geen regeling voor het groepsrisico kent. Voor de in 11.1 genoemde mijnbouwwerken geldt wel een aandachtsgebied.

De aanhef van onderdeel 11.1 is aangepast om beter aan te sluiten bij het begrip mijnbouwwerk uit de Mijnbouwwet en het Mijnbouwbesluit. Daarnaast is het begrip gevaarlijke stoffen gespecificeerd, net als in andere bepalingen in het Bkl en het Bal. In de opsomming zijn gevaarlijke stoffen opgenomen die voorkomen bij mijnbouwwerken. Daarbij is de opsomming van artikel 3.101 Bal (over buisleidingen) toegespitst op mijnbouwwerken. Zo is zuurstof niet opgenomen, omdat die stof alleen relevant is als hij onder hoge druk door een buisleiding wordt geperst. Aardgas, kooldioxide en stikstof worden niet expliciet genoemd, omdat deze stoffen onder klasse 2 van het ADR vallen.

Onder 13

Met deze wijziging worden de instructieregels voor het omgevingsplan over de milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's van toepassing op het exploiteren van een spoorwegemplacement. Deze aanvulling is een voortzetting van artikel 1a en bijlage III bij de Regeling externe veiligheid inrichtingen, met dien verstande dat de lijst emplacementen is geactualiseerd. Voor zover op een emplacement activiteiten plaatsvinden met gevaarlijke stoffen die geen deel uitmaken van vervoer van gevaarlijke stoffen over het basisnet, zijn de externe veiligheidsrisico's van die activiteiten geregeld in bijlage VII, onder E, onder 13, Bkl en de bijbehorende regels uit hoofdstuk 5 Bkl. Ook is voor deze activiteit op grond van artikel 3.295b Bal een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit vereist. Spoorwegemplacementen, anders dan emplacementen die binnen de begrenzing van een activiteit, bijvoorbeeld een Seveso-inrichting, zijn gelegen, zijn ook onderdeel van de hoofdspoorwegen die tot het basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen behoren. Op de externe veiligheidsrisico's van het spoorvervoer over het basisnet zijn de risicoplafonds, bedoeld in artikel 14 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, van toepassing en niet de omgevingsvergunning. In onderdeel C van bijlage VII Bkl zijn de afstanden voor het plaatsgebonden risico en aandachtsgebieden voor het basisnet geregeld.

In de Handleiding risicoanalyse transport, bedoeld in artikel 1 van de Regeling basisnet, is beschreven welke gevaarlijke stoffen relevant zijn voor de externe veiligheidsrisico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het basisnet. Voor een nadere toelichting van de regeling rond de spoorwegemplacements wordt verwezen naar paragraaf 4.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel IW (bijlage XIII (nieuw) Bkl)

Het gaat hier om twee tekstuele verbeteringen.

Onderdeel IX (bijlage XIIIa (nieuw) Bkl)

Op de kaart in deze bijlage worden de PKB-Waddenzee en het Waddenzeegebied aangegeven. De geometrische begrenzing van deze gebieden ligt vast bij ministeriële regeling. De kaart is identiek aan die in bijlage 4 bij het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

Onderdeel IY (bijlage XIV (nieuw) Bkl)

Het gaat hier om twee tekstuele verbeteringen en de toevoeging van vliegbasis De Kooy.

Onderdeel IZ (bijlage XV (nieuw) Bkl)

Het gaat hier om enkele tekstuele verbeteringen.

Onderdeel JA (bijlage XVa (nieuw) Bkl)

Deze bijlage somt de locaties op waar communicatie- navigatie- en radarapparatuur buiten Schiphol of overige luchthavens van nationale en regionale betekenis staat, waarop de instructieregel in artikel 5.161a Bkl van toepassing is. Hierbij wordt aangegeven binnen welke gemeente zich deze apparatuur bevindt. Ook worden de maximale hoogtes weergegeven. In sommige gevallen liggen de gebieden waar hoogtebeperkingen buiten de gemeente waar de apparatuur staat.

Onderdeel JB (bijlage XVI (nieuw) Bkl)

Deze bijlage noemt de fiets- en wandelroutes waarop de instructieregel in artikel 5.161b van toepassing is. Op grond van deze instructieregel moet een omgevingsplan dat voorziet in nieuwe ontwikkelingen het belang van de instandhouding van deze fiets- en wandelpaden bij het omgevingsplan betrekken. Voor een nadere toelichting op deze bijlage wordt verwezen naar paragraaf 4.11 van het algemeen deel van de toelichting.

Onderdeel JC (bijlage XVII Bkl)

De kernkwaliteiten voor de Koloniën van Weldadigheid worden hiermee toegevoegd aan bijlage XVII Bkl. Het erfgoed Koloniën van Weldadigheid is geplaatst op de Voorlopige Lijst werelderfgoed. Dit omdat de Koloniën met hun ruimtelijke structuur, architectuur, functies, uitzonderlijke waarden en gaafheid een unieke uitdrukking vormen van het vroeg-negentiende-eeuwse westerse denken over de maatschappelijke orde, met name de verheffing van de onderklasse. Het productief maken van land ging hand in hand met het willen beschaven van mensen. Dit gegeven is terug te zien in de hiërarchische ordening van ontginningssassen, beplanting en gebouwen, waarbinnen corrigerende, opvoedende en verzorgende functies werden ondergebracht. De Koloniën weerspiegelen zo een geloof in de maakbaarheid van grond, mens en samenleving.

In 1818 richtte een groep geëngageerde burgers de Maatschappij van Weldadigheid op, met als doel de armenzorg radicaal om te vormen en op termijn overbodig te maken. De Maatschappij van

Weldadigheid zette binnen de toenmalige grenzen van het Koninkrijk der Nederlanden een systeem op waarbij mensen uit het verpauperde stedelijke proletariaat naar nieuw opgerichte landbouwkoloniën werden overgebracht. De bedoeling was dat deze mensen daar (opnieuw) zelfredzaam zouden worden. En dat zo door landbouw ook bijgedragen kon worden aan een betere voedselvoorziening voor het gehele land. Tussen 1818 en 1825 werden zeven van dergelijke Koloniën van Weldadigheid opgericht, in onontgonnen dunbevolkte delen van het koninkrijk. Twee daarvan bevinden zich in het huidige België, en vijf ervan in het noordoosten van het huidige Nederland: Frederiksoord, Willemsoord, Wilhelminaoord, Ommerschans en Veenhuizen. Dit systeem van koloniën bleef tot ver in de twintigste eeuw functioneren en zich doorontwikkelen. Daarmee ontstond een uniek cultuurlandschap.

Het uitgangspunt bij de stichting van de Koloniën was dat de minderbedeelde mens die naar een kolonie werd gestuurd als 'een beter mens' moest kunnen terugkeren in de maatschappij. Om dat doel te bereiken werd ingezet op modern (landbouw)onderwijs, disciplinerende, religieuze vorming en werk. Dit alles leidde tot een bijzonder experiment van armoedebestrijding, voedselvoorziening en landbouwinnovatie. Daarbij werd wel sterk ingegrepen in de individuele vrijheid van de 'kolonisten'. Dit kwam tot uiting in twee typen Koloniën: vrije en onvrije. De vrije Koloniën waren gericht op de opvang van gezinnen, ze kennen een patroon van lange linten met kleine boerderijen. De onvrije Koloniën waren gericht op de opvang van individuen in collectief verband – landlopers, bedelaars, wezen – en hebben een of meer centrale gestichten, omringd door grote boerderijen.

Alle Koloniën hebben een karakteristieke en samenhangende verschijning: een regelmatig orthogonaal patroon van groene lanen, waterlopen, landbouwkavels, bospercelen en (centrale) voorzieningen. Dit patroon gaat gepaard met een maatsysteem voor de verkaveling en een grid van bebouwing (aan wegen, lanen en belangrijke kruispunten). Een groot deel van de kenmerkende gebouwen en terreinen – die representatief zijn voor het experiment van armoedebestrijding, of de doorontwikkeling daarvan – is al aangewezen als beschermd monument op grond van de Erfgoedwet of een decentrale erfgoedverordening (en straks via de Omgevingswet). Maar het kan ook andere, niet als zodanig beschermde, monumenten betreffen (zoals een deel van de koloniewoningen, of groen- of tuinaanleg), of archeologische monumenten die getuigen van het proces van kolonisatie. Zie ook de toelichting bij de met dit besluit voorgestelde wijziging van artikel 7.3 Bkl.

Onderdeel JD (bijlage XVIII Bkl)

De versies van de in deze bijlage genoemde documenten is opgenomen in de Omgevingsregeling en kan in deze bijlage worden geschrapt. Ook zijn nieuwe documenten aan deze bijlage toegevoegd en zijn enkele verouderde documenten geschrapt. Tevens is in navolging van de wijziging in de begripsomschrijvingen van de wet door de Invoeringswet Omgevingswet het opschrift aangepast van deze bijlage en de onderdelen daarvan.

Onderdeel JE (bijlage XVIIIa (nieuw) Bkl)

De standaardwaarden voor het grondwater zijn afkomstig uit kolom 1 van bijlage 1 bij de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land, die waren ontleend aan de Circulaire streefwaarden en interventiewaarden bodemsanering (Stcrt. 2000, 39, p. 8). Voor de streefwaarden grondwater van metalen werd in die circulaire onderscheid gemaakt tussen diep en ondiep grondwater. Reden hiervoor is het verschil in achtergrondconcentraties tussen diep en ondiep grondwater. Als grens tussen diep en ondiep grondwater is een arbitraire grens van 10 meter gebruikt. In deze bijlage zijn – net zoals in de bijlage bij de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land – de waarden voor het diepe grondwater als maatgevend beschouwd.

Onderdeel JF (bijlage XIX Bkl)

Dit gaat om een tekstuele vervanging van punten door komma's.

HOOFDSTUK 4 AANVULLING EN WIJZIGING OMGEVINGSBESLUIT

Als in deze toelichting wordt verwezen naar de Omgevingswet (de wet) respectievelijk de vier algemene maatregelen van bestuur, wordt verwezen naar de Staatsbladversies inclusief de aanvullingen daarop van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet respectievelijk dit ontwerpbesluit.

Artikel 4.1 Omgevingsbesluit

Onderdeel A (artikel 1.1 Ob)

Dit zijn wetstechnische aanpassingen. Deze houden verband met de wijziging van artikel 1.1 van de wet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het hanteren van een eenduidige verwijzingsystematiek binnen één AMvB naar bijlages bij die AMvB.

Onderdeel B (artikel 1.2 Ob)

De formulering van dit artikel is geharmoniseerd met artikel 1.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving om te verduidelijken dat deze bepaling bedoeld is als een uitbreiding van het werkingsgebied.

Onderdeel C (artikel 1.3 (nieuw) Ob) [artikel 1.7a van de wet]

Eerste lid

Uitwerking artikel 1.7a van de Omgevingswet

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt in de Omgevingswet artikel 1.7a ingevoegd, dat een bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaafbaar verbod bevat op activiteiten met (mogelijke) aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, voor zover die activiteiten niet specifiek gereguleerd zijn op grond van de Omgevingswet. Deze bepaling is geen algemeen geformuleerde zorgplicht die de normadressaat ruimte laat voor een variëteit in gedragalternatieven. Een dergelijke zorgplicht is al opgenomen in de artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet; ook het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving bevatten zorgplichten (zogenoemde specifieke zorgplichten, ter onderscheid van de algemene zorgplicht in de wet). Artikel 1.7a fungeert als vangnet voor activiteiten die aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving hebben of dreigen te hebben, maar waarop geen specifieke regels of voorschriften, zoals specifieke zorgplichten, vergunningvoorschriften of maatwerkvoorschriften, van toepassing zijn.

Artikel 1.7a van de Omgevingswet vervangt niet de concrete inhoudelijke regels in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en andere, waaronder decentrale, regelgeving. Artikel 1.8, tweede lid, van de Omgevingswet (zoals die bepaling komt te luiden ingevolge het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) bepaalt namelijk dat artikel 1.7a van de Omgevingswet niet van toepassing is voor zover bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld met het oog op de doelen van die wet. Verder volgt uit artikel 1.4 van de Omgevingswet dat de wet, en daarmee dus ook artikel 1.7a, niet van toepassing is op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan, die bij of krachtens een andere wet dan de Omgevingswet uitputtend zijn geregeld.

Het tweede lid van artikel 1.7a van de Omgevingswet bepaalt dat de toepassing van het eerste lid bij algemene maatregel van bestuur wordt uitgewerkt of begrensd. De uitwerking of begrenzing heeft

betrekking op de gevallen waarin het eerste lid van toepassing is en de omvang van de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. Artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit geeft hier invulling aan.

Dat de uitwerking of begrenzing van artikel 1.7a van de Omgevingswet wordt opgenomen in het Omgevingsbesluit en niet in een van de andere algemene maatregelen van bestuur op grond van die wet heeft een aantal redenen. Artikel 1.3 is algemeen van karakter en past daarmee het beste in de algemene maatregel van bestuur die uitdrukkelijk mede voor algemene onderwerpen is bedoeld: het Omgevingsbesluit. Dit sluit aan bij de keuze die op wetsniveau is gemaakt om artikel 1.7a in hoofdstuk 1 (Algemene bepalingen) van de Omgevingswet op te nemen. Verder is van belang dat het aanknopingspunt in artikel 1.3 niet primair activiteiten is, maar de gevolgen die een activiteit kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Opname in het Besluit activiteiten leefomgeving is overwogen, maar bleek niet, althans niet zonder ingrijpende aanpassingen, mogelijk omdat een vangnetbepaling zoals hier bedoeld het toepassingsbereik van dat besluit te buiten zou gaan. Het Besluit activiteiten leefomgeving geldt namelijk alleen voor uitdrukkelijk benoemde (en gereguleerde) activiteiten.

Met de frase 'omvang van de nadelige gevolgen' in het tweede lid van artikel 1.7a wordt niet bedoeld op concrete kwantitatieve grenzen. Dat lid is bedoeld om bij algemene maatregel van bestuur nader uit te werken en te begrenzen welke activiteiten zodanige nadelige gevolgen zouden kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving dat het noodzakelijk is dat het verbod van artikel 1.7a van de Omgevingswet van toepassing is. Wanneer de overheid weet tot in welke mate de nadelige gevolgen van activiteiten toelaatbaar zijn, dan wordt daarvoor in het omgevingsrecht in concrete inhoudelijke regels een heldere grens gesteld, bijvoorbeeld een emissiegrenswaarde of een maximale immissie.

Het begrip 'aanzienlijke' in artikel 1.7a van de Omgevingswet geeft aan dat niet enkel sprake moet zijn van nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, maar dat die gevolgen ook een bepaalde omvang moeten hebben. Welke omvang dat is, wordt in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit op een aantal punten nader ingevuld, bijvoorbeeld met het begrip 'aantasting' (eerste lid, onderdeel b). In de Omgevingswet komt de verbijzondering tot 'aanzienlijke' ook in ander verband voor. Zie de regeling van de milieueffectrapportage, waarin het criterium 'aanzienlijke milieueffecten' wordt gebruikt (bijvoorbeeld in artikel 5.26). Wat 'aanzienlijk' concreet betekent, zal per geval moeten worden beoordeeld. Zoals in de toelichting bij artikel 1.7a is aangegeven, kan gedacht worden aan het verontreinigen, aantasten en beschadigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving. Het kan hierbij gaan om het toebrengen van onherstelbare (of tegen hoge (maatschappelijke) kosten te herstellen) schade aan de fysieke leefomgeving of aan een onderdeel daarvan. Beperkte gevolgen vallen er in elk geval niet onder.¹

Richtlijn milieustrafrecht

Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is aangegeven,² vormt het verbod van artikel 1.7a van de Omgevingswet het sluitstuk van de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht.³ De richtlijn verplicht de lidstaten in hun nationale wetgeving strafrechtelijke sancties op te nemen voor ernstige overtredingen van bepalingen in het Gemeenschapsrecht inzake milieubescherming (overweging 10). De doelstelling van de richtlijn is het garanderen van een doeltreffender bescherming van het milieu (artikel 1). De strafbaar te stellen handelingen zijn aangegeven in artikel 3; deze moeten wederrechtelijk en opzettelijk of ten minste uit grove nalatigheid zijn begaan. Met 'wederrechtelijk' wordt onder meer bedoeld: in strijd met de Europeesrechtelijke regelgeving, opgesomd in bijlage A bij de richtlijn, of in strijd met een wettelijke

¹ *Kamerstukken II* 2017/18, 34986, nr. 3, p. 135.

² *Kamerstukken II* 2017/18, 34986, nr. 3, p. 57 en p. 131-137.

³ Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (PbEU 2008, L 328).

bepaling, een bestuursrechtelijk voorschrift van een lidstaat of een besluit van een ter zake bevoegd orgaan van een lidstaat ter uitvoering van dat Gemeenschapsrecht (artikel 2). Bijlage A bevat 69 richtlijnen en verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving.

In de Nederlandse wetgeving is de richtlijn milieustrafrecht geïmplementeerd via enerzijds strafbaarstelling in sectorale omgevingsrechtelijke regelgeving in samenhang met artikel 1a van de Wet op de economische delicten (Wed) van inbreuken op die regelgeving, en anderzijds strafbaarstelling van gemeengevaarlijke milieu-inbreuken in het Wetboek van Strafrecht. De op 26 december 2010, de dag waarop aan de richtlijn uitvoering moest zijn gegeven, bestaande wetgeving werd aangemerkt als voldoende voor een correcte en volledige implementatie van de richtlijn. Die bestaande wetgeving is aangegeven in de transponeringstabel die op 9 december 2010 door de Minister van Justitie in de Staatscourant is gepubliceerd.⁴

Een groot deel van de toen geldende omgevingsrechtelijke regelgeving, waaronder regels die strekken ter implementatie van de richtlijn milieustrafrecht, wordt omgezet in regels binnen het stelsel van de Omgevingswet. Dit geldt in ieder geval voor regels die vallen binnen de zgn. eerste module van de stelselherziening, die gaat over plaatsgebonden activiteiten. Op onderwerpen die buiten die module vallen, bijvoorbeeld vervoer, producten en het verhandelen van (afval)stoffen, blijft vooralsnog de Wet milieubeheer van toepassing. Verder blijven er naast de Omgevingswet wetten gelden die bepaalde aspecten van de fysieke leefomgeving reguleren of die specifieke belangen borgen. Voorbeelden hiervan zijn de Kernenergiewet en de Meststoffenwet. De Omgevingswet treedt terug als een dergelijke specifieke wet voorziet in een uitputtende regeling (artikel 1.4 Omgevingswet). In de transponeringstabel, die is opgenomen in het algemeen deel van de nota van toelichting bij het invoeringsbesluit is aangegeven op welke wijze na inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien in implementatie van de richtlijn milieustrafrecht.⁵ Uit die tabel blijkt dat implementatie deels plaatsvindt via het commune strafrecht, deels door regels binnen het stelsel van de Omgevingswet en deels door (bestaande) omgevingsrechtelijke regels buiten dat stelsel.

Schematisch kan de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht in de Nederlandse wetgeving na inwerkingtreding van de Omgevingswet als volgt worden gedeut. In onderstaand schema ziet de eerste rij op implementatie van die richtlijn via het commune strafrecht. Hierbij is er vanuit het oogpunt van implementatie geen verschil tussen de situatie voor en na inwerkingtreding van de Omgevingswet. De tweede tot en met vierde rij zien op implementatie via omgevingsrechtelijke regelgeving. Een deel van de omgevingsrechtelijke regelgeving blijft (definitief of vooralsnog) buiten het stelsel van de Omgevingswet (tweede rij). Strafrechtelijke handhaving geschiedt, zowel onder het oude als het nieuwe stelsel, op basis van die specifieke omgevingsrechtelijke regelgeving in verbinding met de Wed. Op grond van artikel 1.4 van de Omgevingswet treedt die wet dan terug (lex-specialis-regel). Een ander deel van de omgevingsrechtelijke regelgeving wordt in de vorm van specifieke gedragsvoorschriften ingebouwd in het stelsel van de Omgevingswet (derde rij). Deze specifieke gedragsvoorschriften kunnen bijvoorbeeld de vorm hebben van vergunningvoorschriften, maar ook van algemene rijksregels (Besluit activiteiten leefomgeving) of decentrale regels zoals regels in het omgevingsplan of de waterschapsverordening. Bezien vanuit de implementatie van de richtlijn milieustrafrecht vervangen die specifieke regels de regels over die onderwerpen uit de huidige omgevingsrechtelijke regelgeving. Strafrechtelijke handhaving geschiedt onder het nieuwe stelsel op basis van die specifieke regels in het stelsel in verbinding met de Wed. Voor zover er specifieke regels gelden, is het verbod van artikel 1.7a van de Omgevingswet niet van toepassing (dit volgt uit artikel 1.8, tweede lid, Omgevingswet). Artikel 1.7a van de Omgevingswet, in verbinding met de uitwerking

⁴ Staatscourant 2010, nr. 19612.

⁵ In haar advies over het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet heeft de Afdeling advisering van de Raad van State ook verzocht om een bijgewerkte transponeringstabel op te nemen (*Kamerstukken II 2017/18*, 34986, nr. 4, p. 91).

in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit en de Wed (vierde rij), komt alleen in beeld bij activiteiten met (mogelijke) aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving waarover binnen het stelsel geen specifieke regels zijn gesteld. Artikel 1.7a van de Omgevingswet strekt, samen met de uitwerking in het Omgevingsbesluit, mede ter vervanging van de zorgplicht van artikel 13 van de Wet bodembescherming. Die laatste bepaling is onderdeel van de huidige implementatiewetgeving van de richtlijn milieustrafrecht. Artikel 1.7a van de Omgevingswet bouwt voort op die richtlijn.

Implementatie richtlijn milieustrafrecht onder Omgevingswet

Regelgeving:	Voorbeelden:
Commune strafrecht	<p>Artikelen 161, 161bis, 161ter, 162, 162a en 163 Wetboek van Strafrecht</p> <p><i>Wetgeving voor inwerkingtreding Omgevingswet: identiek</i></p>
Specifieke omgevingsrechtelijke regels buiten stelsel Omgevingswet (juncto Wed)	<p>Meststoffenwet, Kernenergiewet, hoofdstuk 10 Wet milieubeheer</p> <p>Omgevingswet treedt terug (artikel 1.4 Omgevingswet)</p> <p><i>Omgevingsrechtelijke wetgeving voor inwerkingtreding Omgevingswet: identiek</i></p>
Specifieke omgevingsrechtelijke regels binnen stelsel Omgevingswet (juncto Wed)	<p>Omgevingsvergunningen, algemene rijksregels Besluit activiteiten leefomgeving, decentrale regelgeving</p> <p>Artikel 1.7a Omgevingswet treedt terug (artikel 1.8, tweede lid, Omgevingswet)</p> <p><i>Omgevingsrechtelijke wetgeving voor inwerkingtreding Omgevingswet: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet milieubeheer, Activiteitenbesluit milieubeheer, Wet natuurbescherming, decentrale regelgeving</i></p>
Geen specifieke omgevingsrechtelijke regels binnen stelsel Omgevingswet: artikel 1.7a Omgevingswet juncto artikel 1.3 Omgevingsbesluit en Wed	<p><i>Omgevingsrechtelijke wetgeving voor inwerkingtreding Omgevingswet: artikel 13 Wet bodembescherming</i></p>

Selectie reikwijdte artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit

Bij de implementatie in 2010 is nadrukkelijk ook artikel 13 van de Wet bodembescherming genoemd. Omdat voorzien is dat dit artikel komt te vervallen bij inwerkingtreding van de voorgenomen Aanvullingswet bodem Omgevingswet,⁶ is bekeken op welke wijze in vervangende regels kan worden voorzien.⁷ Er bleek behoefte te bestaan aan een vangnetbepaling voor activiteiten die niet zijn gereguleerd, maar wel aanzienlijke nadelige gevolgen hebben voor de bodem. Daarbij kwam de vraag aan de orde of er, naast aantasten of verontreinigen van de bodem, nog andere gevallen zijn waarvoor de Nederlandse wetgeving niet voorziet in een strafrechtelijk handhaafbare bepaling, terwijl ook niet aangetoond kan worden dat de reguliere omgevingsrechtelijke regelgeving en het commune

⁶ Kamerstukken II 2017/18, 34864, nr. 2.

⁷ Zie ook de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34864, nr. 3, p. 32-33.

strafrecht alle mogelijke activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen dekken. Het zou immers onevenwichtig zijn om voor bodem te voorzien in een breed werkende vangnetbepaling en voor andere onderdelen van de fysieke leefomgeving niet. Dit heeft geleid tot de keuze om artikel 1.7a op te nemen in de Omgevingswet en uit te werken in het Omgevingsbesluit via dit besluit. Artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit omvat meer onderwerpen dan artikel 13 van de Wet bodembescherming. Zo ziet het ook op bepaalde activiteiten met gevolgen voor water, lucht, landschap, natuur of cultureel erfgoed. De nieuwe onderwerpen worden gemotiveerd in de toelichting op de onderdelen a en c van het eerste lid.

Daarmee ziet artikel 1.7a van de Omgevingswet expliciet op zes van de tien onderdelen van de fysieke leefomgeving die in artikel 1.2, tweede lid, van de Omgevingswet worden genoemd. Artikel 1.7a ziet niet op de gevolgen van activiteiten voor *bouwwerken*, *infrastructuur* en bepaalde delen van *watersystemen*. De term 'watersysteem' omvat volgens de definitie in de Omgevingswet oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen, bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken. De term 'oppervlaktewaterlichaam' is vervolgens gedefinieerd als: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna. Een grondwaterlichaam is een onderdeel van de bodem (zie de definitie van 'bodem' in de Omgevingswet). Omdat water, bodem en natuur onder de werking van artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit vallen, zoals later zal worden toegelicht, kan gesteld worden dat gevolgen van activiteiten voor oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen wel onder de werking van dit artikel vallen, maar gevolgen van activiteiten voor bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken niet. Een vergelijkbare situatie van overlappende begrippen doet zich voor bij bouwwerken en waterstaatswerken, zoals historische gemalen, die tot het beschermde cultureel erfgoed behoren en langs die weg toch onder de werking van artikel 1.3 vallen, zij het dat die werking beperkt is tot verwaarlozing met aanzienlijke nadelige gevolgen voor beschermde waarden.

De reden dat artikel 1.7a van de Omgevingswet niet ziet op gevolgen van activiteiten voor bouwwerken, infrastructuur en de genoemde delen van de watersystemen is dat het Wetboek van Strafrecht al van oudsher regels bevat over het beschadigen of vernielen van verschillende soorten infrastructuur, gebouwen, waterkeringen en werken voor waterlozing. In het bijzonder gaat het om de artikelen 161, 161bis, 161ter, 162, 162a, 163, 170, 171, 172, 351, 351bis en 352 van het Wetboek van Strafrecht. Deze regels bieden een dusdanig brede dekking dat er geen aanleiding is om voor activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor infrastructuur, bouwwerken en de genoemde delen van de watersystemen te voorzien in een aanvullend vangnet op grond van de Omgevingswet. Voor zover activiteiten nog niet onder de brede werking van de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht vallen en een strafrechtelijk handhaafbare bepaling gewenst is, zou het meer voor de hand liggen om bij gelegenheid het Wetboek van Strafrecht aan te vullen of aan te scherpen. Overigens voorziet het Rijk in de hoofdstukken 6 tot en met 10 van het Besluit activiteiten leefomgeving in een breed werkende regeling voor de bescherming van de infrastructuur en waterstaatswerken waarvoor het op grond van artikel 2.19 van de Omgevingswet verantwoordelijk is. Die regeling omvat ook een specifieke zorgplicht voor activiteiten in het beperkingengebied die niet nader zijn gereguleerd, maar wel nadelige gevolgen kunnen hebben voor die werken. Een voorbeeld is aanzienlijke schade aan de infrastructuur als gevolg van oplosmiddelen die vrijkomen bij een ongeval; omdat de Wet vervoer gevaarlijke stoffen noch de Wegenverkeerswet 1994 een regeling bevat die ziet op dergelijke gevolgen, valt dit onder de specifieke zorgplicht. Verwacht mag worden dat decentrale overheden in hun verordeningen of het omgevingsplan ook zullen voorzien in regelingen voor de aan hun zorg toevertrouwde infrastructuur en waterstaatswerken. Voor bouwwerken bevat het Besluit bouwwerken leefomgeving enkele zorgplichtbepalingen. Ook deze breed werkende regelingen maken een vangnetbepaling hier onnodig.

Expliciet van toepassing verklaren op *werelderfgoed* bleek ook niet nodig, omdat hoofdstuk 14 van het Besluit activiteiten leefomgeving al een brede regeling biedt voor activiteiten met gevolgen voor werelderfgoederen. Daarnaast vallen alle werelderfgoederen onder 'beschermde cultureel erfgoed' of 'beschermde natuur'.

In de toelichting op de onderdelen a, b, en c wordt uiteengezet op welke onderdelen van de fysieke leefomgeving artikel 1.7a van de Omgevingswet wel van toepassing is. Als gezegd ziet dat vangnet voor deze onderdelen van de fysieke leefomgeving alleen op activiteiten met (mogelijke) aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving die niet al zijn afgedekt door specifieke regels of voorschriften ter bescherming van die leefomgeving.

Strafrechtelijke handhaving

Het verbod van artikel 1.7a van de Omgevingswet maakt het mogelijk dat het OM bij activiteiten die onder dit artikel vallen, tot vervolging overgaat. Niet elke overtreding wordt vervolgd (opportuïteitsbeginsel).

Het OM werkt vaker met normen van een zeker abstractieniveau. Het abstractieniveau van artikel 1.7a van de Omgevingswet, inclusief de nadere uitwerking en begrenzing in het Omgevingsbesluit, dient aan te sluiten op dat van het Wetboek van Strafrecht. In het bijzonder wordt gedoeld op de aan het omgevingsrecht verwante titel VII: "Misdrijven waardoor de algemene veiligheid van personen of goederen wordt in gevaar gebracht". Ook kan artikel 1.7a van de Omgevingswet door het bevoegd gezag worden benut bij bestuursrechtelijke handhaving, in het bijzonder voor herstelsancties zoals het opruimen van verontreiniging. Aan welke bestuursorganen de bevoegdheid tot bestuursrechtelijke handhaving is toegedeeld, wordt beschreven in de toelichting bij de wijziging van artikel 13.1, onder d, van het Omgevingsbesluit die ook onderdeel vormt van dit besluit.

Onderdeel a (verontreiniging bodem, water en lucht)

Voor *bodem, water en lucht* bouwt artikel 1.7a van de Omgevingswet samen met de uitwerking in het Omgevingsbesluit voort op de richtlijn milieustrafrecht. Deze richtlijn verplicht de lidstaten tot het strafbaar stellen van "het lozen, uitstoten of anderszins brengen van een hoeveelheid materie of ioniserende straling in de lucht, de grond of het water,⁸ waardoor de dood van of ernstig letsel aan personen dan wel aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, grond of water of aan dieren of planten wordt veroorzaakt dan wel dreigt te worden veroorzaakt", als dit wederrechtelijk en opzettelijk of ten minste uit grove nalatigheid wordt begaan (artikel 3 van de richtlijn). Wederrechtelijk betekent in dit verband strijdig met de Europeesrechtelijke regelgeving genoemd in de richtlijn milieustrafrecht of met de betrokken nationale implementatieregeling.

Tegen het inbrengen van stoffen dat leidt tot de dood van mensen kan al op basis van het commune strafrecht worden opgetreden, via de specifiek daarop betrekking hebbende artikelen 173a en 173b van het Wetboek van Strafrecht of artikel 307 van dat wetboek (dood door schuld). Bij ernstig letsel van mensen, ongeacht de oorzaak daarvan, biedt artikel 308 van het Wetboek van Strafrecht een grondslag om op te treden. Aanzienlijke schade aan bovengenoemde onderdelen van de fysieke leefomgeving, voor zover wederrechtelijk en opzettelijk of ten minste uit grove nalatigheid aangebracht, is echter niet geregeld in het Wetboek van Strafrecht, maar vergt wel regeling vanwege de richtlijn. Het gaat daarbij om aanzienlijke achteruitgang van de kwaliteit van dat onderdeel die in

---

⁸ Het gaat hier om de milieucompartmenten bodem, water en lucht als bedoeld in artikel 1.2 van de Omgevingswet. Het begrip 'grond' uit de richtlijn verwijst naar de bodem (in de Engelse taalversie van de richtlijn: *soil*, in de Duitse taalversie: *Boden*).

korte tijd door één activiteit veroorzaakt wordt. Als achteruitgang geleidelijk gaat of veroorzaakt wordt door cumulatie van de gevolgen van meerdere activiteiten is het aangewezen om die gevolgen te beheersen met de reguliere instrumenten van de Omgevingswet.

Artikel 1.3 ziet overigens ook op activiteiten die niet onder de werkingssfeer van de richtlijn milieustrafrecht vallen, dat wil zeggen andere activiteiten dan de dwingend Europeesrechtelijk geregelde activiteiten zoals het exploiteren van ippc-installaties en Seveso-inrichtingen. Het vangnet is daarom breed van toepassing verklaard op activiteiten die direct of indirect stoffen, trillingen, warmte of geluid in water, bodem of lucht brengen, waardoor aanzienlijke schade aan de kwaliteit van water, bodem of lucht ontstaat of dreigt te ontstaan. De opsomming "direct of indirect stoffen, trillingen, warmte of geluid brengen" is ontleend aan het begrip 'verontreiniging' uit de richtlijn industriële emissies, dat als 'milieuverontreiniging' ook wordt gehanteerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In deze toelichting wordt hiervoor kortheidshalve het begrip verontreiniging gehanteerd.

Artikel 1.7a van de Omgevingswet en artikel 1.3, eerste lid, aanhef en onder a, van het Omgevingsbesluit kunnen in het bijzonder van belang zijn als er sprake is van opzet of schuld bij verontreiniging die veroorzaakt wordt door een ongewoon voorval, bijvoorbeeld een grote lekkage van brandstof of andere verontreinigende stoffen bij een activiteit die onder de Omgevingswet niet als milieubelastende activiteit gereguleerd is (voor milieubelastende activiteiten die bijvoorbeeld in het Besluit activiteiten leefomgeving specifiek geregeld zijn, zijn zowel het normale verloop als eventuele ongewone voorvallen dekkend geregeld door de specifieke zorgplicht in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Strafrechtelijke handhaving kan bij zo'n activiteit aan de orde zijn als een ongewoon voorval veroorzaakt is door grove nalatigheid, of als direct na het optreden van een ongewoon voorval geen toereikende maatregelen worden genomen om de nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving te voorkomen. Bestuursrechtelijke handhaving zal echter niet licht mogelijk zijn, omdat het bevoegd gezag voor herstelsancties een beroep kan doen op de regeling voor ongewone voorvallen in afdeling 19.1 van de Omgevingswet. Daarmee kan het bevoegd gezag de veroorzaker een verplichting opleggen tot het treffen van maatregelen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen. Zodra zo'n beschikking is gegeven, is die zelfstandig handhaafbaar; aan artikel 1.7a van de Omgevingswet komt men dan in zoverre niet toe. Dit volgt uit artikel 1.8, tweede lid, van de Omgevingswet. Uiteraard kan artikel 1.7a nog wel aan de veroorzaker worden tegengeworpen voor zover het gaat om het oorspronkelijke (ongewone) voorval of om aspecten die niet in de beschikking van het bevoegd gezag zijn benoemd, mits uiteraard sprake is van opzet of schuld. Artikel 1.7a kan ook van belang zijn als grove verwaarlozing van benodigd onderhoud aanzienlijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving heeft die niet nader gereguleerd zijn, bijvoorbeeld lozing van brak water of rioolwater in de bodem als gevolg van een scheur in een leiding.

Onderdeel a vervangt – voor zover het op bodemverontreiniging ziet – de betrokken onderdelen van artikel 13 van de Wet bodembescherming. Artikel 13 betreft handelingen als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 van die wet. De artikelen 8, 9 en 10 betreffen vooral bodemverontreiniging door achtereenvolgens het uitvoeren van werken, transportactiviteiten en andere activiteiten. Voor het overige is er sprake van nieuw recht. Het zou immers in het licht van het nieuwe stelsel van omgevingsrecht onevenwichtig zijn om een verontreiniging met aanzienlijke gevolgen voor water of lucht alleen bestuursrechtelijk te kunnen handhaven en een verontreiniging met aanzienlijke gevolgen voor de bodem zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk.

Een belangrijk verschil ten opzichte van artikel 13 van de Wet bodembescherming is dat er – zoals volgt uit artikel 1.8, tweede lid, van de Omgevingswet – sprake is van een vangnet, dat alleen kan worden ingeroepen als er geen specifiekere regels zijn gesteld over een activiteit. Direct en indirect stoffen in de bodem brengen door ze op de bodem te brengen valt in beginsel onder artikel 1.7a van de Omgevingswet in samenhang met artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit. Voor het op of in de

bodem brengen van stoffen zijn er echter diverse specifieke regels die maken dat artikel 1.7a in die gevallen niet van toepassing is, bijvoorbeeld:

- de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten (artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving);
- regels over het op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen (artikel 3.182 van het Besluit activiteiten leefomgeving);
- de regel over het op of in de bodem brengen van huishoudelijke afvalstoffen (artikel 10.2 van de Wet milieubeheer zoals gewijzigd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet);
- regels over lozing in een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk (artikelen 6.1 en 7.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving); dit ziet gezien de definitie van 'oppervlaktewaterlichaam' ook op een lozing op of in de bodem van zo'n oppervlaktewaterlichaam.

Daarnaast kunnen er regels over het op of in de bodem brengen van stoffen zijn opgenomen in een omgevingsplan, een waterschapsverordening of een omgevingsverordening. Als geen van deze regels van toepassing is, kan artikel 1.7a van de Omgevingswet worden ingeroepen. Een voorbeeld is een lekkage van niet-afvalstoffen uit een tankauto die zich bevindt buiten de locatie van een milieubelastende activiteit als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Ook kan gedacht worden aan lekkage van niet-afvalstoffen bij een milieubelastende activiteit die niet geregeld is in dat besluit, zoals de productie van stoffen die vallen onder de Opiumwet.

Het illegaal op of in de bodem brengen van afvalstoffen zal gehandhaafd of vervolgd moeten worden op grond van de genoemde concrete bepalingen en niet, zoals nu soms gebeurt, op grond van zowel een concrete bepaling als artikel 13 van de Wet bodembescherming. Anders dan onder de huidige wetgeving, is er onder het nieuwe stelsel in zoverre geen keuzevrijheid meer wat betreft de grondslag voor handhaving.

Onderdeel b (aantasting bodem)

Voor de *bodem* bood artikel 13 van de Wet bodembescherming tot de inbouw in de Omgevingswet een bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaafbare zorgplicht die tevens een vangnetfunctie bood. Deze zag niet alleen op bodemverontreiniging, maar ook op het aantasten van de bodem door fysieke wijzigingen of door het inbrengen van stoffen met nadelige gevolgen voor de bodemstructuur. Een dergelijk breed werkend vangnet blijft voor bodem van belang. Artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit ziet daarom ook op het met het oog op het gebruik van de bodem in of op de bodem brengen van stoffen of activiteiten die erosie, verdichting of verzilting tot gevolg hebben, als dat leidt tot aantasting of dreigende aantasting van de bodem. Onderdeel b ziet niet op directe of indirecte schade aan de kwaliteit van de bodem door verontreinigingen (zie daarvoor onderdeel a), maar op aantasting van de bodem door stoffen die bewust worden aangebracht met het doel de bodem voor een specifiek gebruiksdoel te verbeteren. Voorbeelden zijn bouwstoffen en bodemverbeteraars in de landbouw. Onderdeel b ziet niet op water en lucht, omdat deze fluïde media niet op deze wijze aangetast kunnen worden.

Onderdeel b van artikel 1.3 vormt samen met onderdeel a, dat ziet op bodemverontreiniging, een van de opvolgers van de zorgplicht van artikel 13 van de Wet bodembescherming. Artikel 13 van de Wet bodembescherming ziet op handelingen als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 van die wet. De activiteiten, bedoeld in de artikelen 8, 9 en 10 van die wet, vallen onder onderdeel a. De activiteiten, bedoeld in artikel 6 van die wet, dat wil zeggen het inbrengen van stoffen teneinde ze in de bodem te laten, vallen voor zover het gaat om verontreinigen onder onderdeel a en voor zover het gaat om aantasten onder onderdeel b. De activiteiten, bedoeld in de artikelen 7 en 11 van die wet, dat wil zeggen het inbrengen van stoffen die de structuur of de kwaliteit van de bodem beïnvloeden en

handelingen die erosie, verdichting of verzilting van de bodem tot gevolg kunnen hebben, vallen onder onderdeel b.

Onderdelen a en c (landschappen, natuur en cultureel erfgoed)

De bescherming van *landschappen, natuur en cultureel erfgoed* (met inbegrip van werelderfgoederen, die immers steeds natuurlijk of cultureel erfgoed zijn) gebeurt steeds door het aanwijzen van beschermenswaardige onderdelen daarvan. Voor die onderdelen wordt voorzien in beschermende regels in onder meer de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving of decentrale regelgeving. De specifieke regels over directe aantasting van beschermde landschappen, beschermd cultureel erfgoed en beschermde natuur zijn al strafrechtelijk handhaafbaar. Artikel 1.7a van de Omgevingswet zou dan slechts zien op gevallen waarin landschap, cultureel erfgoed of natuur met regelgeving wordt beschermd, maar die regels onvoldoende bescherming bieden tegen directe aantasting met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de beschermde waarden. Dit is moeilijk voorstelbaar.

Anders ligt dit voor indirecte aantasting van beschermde landschappen, beschermd cultureel erfgoed en beschermde natuur, bijvoorbeeld door het inbrengen van stoffen in de lucht of het water die daaraan aanzienlijke schade (kunnen) veroorzaken. Dit is voor de Natura 2000-natuur wel geregeld, maar niet noodzakelijk voor decentraal beschermde landschappen of natuur en ook niet voor cultureel erfgoed. Daarom ziet onderdeel a van artikel 1.3, eerste lid, van het Omgevingsbesluit ook op het direct of indirect brengen van stoffen, trillingen, warmte of geluid in water, bodem of lucht, waardoor aanzienlijke schade aan beschermde landschappen, beschermde natuur of beschermd cultureel erfgoed ontstaat of dreigt te ontstaan. Een voorbeeld is het uitstoten van zure gassen in de nabijheid van een beschermd monument dat bestaat uit een kalkrijke natuursteen, waardoor dat monument versneld erodeert. Voor wat betreft natuur vormt onderdeel a het sluitstuk van de implementatie van artikel 3, onder a, van de richtlijn milieustrafrecht.

Als de overheid wel heeft voorzien in expliciete bescherming, zal vaak geregeld zijn dat de eigenaar of beheerder verplicht is het beschermde onderdeel van de fysieke leefomgeving in een goede staat te houden.⁹ Het is echter denkbaar dat er soms van wordt afgezien dit te reguleren, ook vanuit het oogpunt van vertrouwen en het voorkomen van overregulering. Toch kan naast beschadigen of vernielen ook verwaarlozen leiden tot aanzienlijke gevolgen voor het beschermde onderdeel van de fysieke leefomgeving; dit kan ertoe leiden dat de waarden die aanleiding zijn geweest voor het beschermen van het desbetreffende onderdeel tenietgaan. Dit vormt aanleiding voor de keuze om een vangnet in te stellen. Onderdeel c van artikel 1.3, eerste lid, van het Omgevingsbesluit ziet op het verwaarlozen van beschermde landschappen, beschermde natuur en beschermd cultureel erfgoed, als dat aanzienlijke nadelige gevolgen heeft of dreigt te hebben voor de beschermde waarden. Het gaat hierbij zowel om die waarden die bij het aanwijzen van het beschermde landschap of cultureel erfgoed of de beschermde natuur zijn aangevoerd als reden voor bescherming daarvan als om waarden die nadien zijn ontstaan of onderkend en waarvan degene die de activiteit verricht redelijkerwijs kan weten dat zij tot de beschermde waarden behoren. Onderdeel c kan bijvoorbeeld worden ingeroepen als een natuurgebied is beschermd vanwege vogels die profiteren van een nat ecosysteem, en de beheerder het gebied opzettelijk laat verdrogen of daar schuldig aan is. Bij cultureel erfgoed – waartoe ook cultuurlandschappen worden gerekend – zal van verwaarlozing sprake zijn als de verantwoordelijke persoon of instantie hieraan het onderhoud onthoudt dat voor de instandhouding noodzakelijk is.

---

⁹ Zie bijvoorbeeld artikel 13.12, onder b, Besluit activiteiten leefomgeving en paragraaf 2.2 Wet natuurbescherming.

Van verwaarlozen kan vanzelfsprekend slechts sprake zijn als iemand verantwoordelijkheid draagt voor de zorg voor het beschermde landschap of cultureel erfgoed of de beschermde natuur. Het kan bijvoorbeeld gaan om een eigenaar, huurder, pachter of beheerder, dus iemand die krachtens privaatrecht of publiekrecht geacht wordt te zorgen voor dat onderdeel van de fysieke leefomgeving. Daarbij gaat het niet alleen om de directe zorg, maar ook om de indirecte zorg zoals watervoorziening of bewaking. Het gaat echter niet om activiteiten die een derde nalaat en die aanzienlijke nadelige gevolgen hebben voor het beschermde.

De vangnetbepaling van artikel 1.7a van de Omgevingswet ziet niet op landschappen, cultureel erfgoed en natuur die geen wettelijke bescherming genieten. Dit heeft twee verschillende redenen.

Voor de bescherming van niet beschermd natuur zou het vangnet niets bijdragen. De breed werkende zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving uit artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming zal via het voorgenomen Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet worden ingebouwd in het Besluit activiteiten leefomgeving (deze bepaling wordt dan strafrechtelijk handhaafbaar, zoals elke bepaling in dat besluit). Op grond van artikel 1.8, tweede lid, van de Omgevingswet is artikel 1.7a van die wet dan niet van toepassing. Het vangnet heeft hier dus verder geen functie.

Het kabinet kiest er niet voor om het vangnet te laten zien op directe aantasting van landschap of cultureel erfgoed dat niet beschermd is. Dit met het oog op het lex-certa-beginsel, waar de Afdeling advisering van de Raad van State in haar advies over de uitwerking van artikel 1.7a ook op wijst.¹⁰ De wettelijke begrippen 'landschap' en 'cultureel erfgoed' zijn zo breed dat niet altijd duidelijk zal zijn of een bepaald onderdeel van de fysieke leefomgeving daartoe moet worden gerekend. Ook is niet op voorhand duidelijk welke waarden aanwezig zijn die bescherming vergen. Dat betekent dat de eigenaar of beheerder die wijzigingen aanbrengt in een niet beschermd landschap of aan niet beschermd cultureel erfgoed niet kan weten of artikel 1.7a ingeroepen zou kunnen worden. Strafrechtelijk vervolgen is dan niet aan de orde.

Tweede lid

In het tweede lid is verduidelijkt dat met 'beschermd' in onderdeel c van het eerste lid wordt bedoeld op bescherming bij wettelijk voorschrift of besluit op grond van de Omgevingswet of een andere wet. Het begrip 'wettelijk voorschrift' moet ruim worden gelezen. Dit begrip verwijst, net als bij de Algemene wet bestuursrecht het geval is, naar ieder algemeen verbindend voorschrift, ongeacht het niveau waarop dat is vastgesteld. Het gaat dus niet alleen op algemeen verbindende voorschriften op rijksniveau, maar ook om algemeen verbindende voorschriften die decentraal zijn vastgesteld. Onder wettelijke voorschriften waarmee landschap, natuur of cultureel erfgoed beschermd zijn, vallen dus ook bepalingen in het omgevingsplan en de omgevingsverordening.

Onderdeel D (hoofdstuk 2 (nieuw) Ob) [artikel 2.7 van de wet]

Artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 (nieuw) Ob

In deze artikelen worden, ter uitwerking van artikel 2.7 van de Omgevingswet, zoals gewijzigd door de Invoeringswet Omgevingswet, nadere regels opgenomen over de reikwijdte van het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening.

---

¹⁰ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 4, p. 90.

Het eerste lid van de drie artikelen is praktisch gelijklopend en wijst gevallen aan waarin in ieder geval regels alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.

Het tweede lid van de drie artikelen wijst gevallen aan waarin regels niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.

Artikel 2.1, eerste lid, 2.2, eerste lid en 2.3, eerste lid, (nieuw) Ob

Het eerste lid van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 bepaalt dat in ieder geval de regels over activiteiten ten gevolge waarvan onderdelen van de fysieke leefomgeving worden gewijzigd in het omgevingsplan, respectievelijk de waterschapsverordening of de omgevingsverordening moeten worden opgenomen. De regels kunnen dus niet in een andere verordening worden opgenomen. Het gaat niet om een uitputtende regeling: ook uit andere bepalingen van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regels kan voortvloeien dat bepaalde regels alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening kunnen worden opgenomen. Zie hierover verder paragraaf 5.2.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

In de bepaling wordt aangesloten bij het eerste deel van artikel 1.2, derde lid, onderdeel a, van de Omgevingswet.¹¹

In artikel 1.2 van de Omgevingswet is bepaald dat de wet gaat over het brede begrip 'fysieke leefomgeving' en over 'activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving'. Het begrip fysieke leefomgeving omvat in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water en watersystemen, bodem, lucht, landschap, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed. De wet geeft niet aan wat niet tot de fysieke leefomgeving behoort, maar dat omvat alle andere materie: personen, gehouden dieren, voertuigen, handelsgoederen, meubelen die geen bouwwerk zijn en nog te verwerken afvalstoffen behoren in ieder geval niet tot de fysieke leefomgeving.

Het derde lid van artikel 1.2 geeft een duiding van wat moet worden aangemerkt als 'gevolgen voor de fysieke leefomgeving', en luidt:

Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden in ieder geval aangemerkt gevolgen die kunnen voortvloeien uit:

- a. het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan,
- b. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
- c. activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt,
- d. het nalaten van activiteiten.

Voor een goed begrip van dit artikellid en de betekenis van het woord 'wijzigen' daarin is van belang dat in artikel 1.2, derde lid, onder a, van de wet onderscheid wordt gemaakt tussen het *wijzigen* van onderdelen van de fysieke leefomgeving en het *gebruik* van de fysieke leefomgeving. Daarnaast is van belang dat in artikel 1.2, derde lid, *wijzigen* wordt onderscheiden van het *veroorzaken van emissies, hinder of risico's*.

Bij het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving gaat het om directe fysieke ingrepen door de mens in de tastbare leefomgeving, zowel boven- als ondergronds. Gedacht kan worden aan activiteiten als bouwen en slopen, kappen van bomen, ontsieren van een monument, aanleggen van een (uit)weg, aanleggen van buisleidingen, aanbrenge van zichtbare reclame of plaatsen van een

---

¹¹ *Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 392.*

hekwerk, het plaatsen van een ondergrondse afvalcontainer en het opspuiten van zand.

De woorden "wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving" impliceren dat het gaat om activiteiten die een blijvende en tastbare verandering van de fysieke leefomgeving teweegbrengen. Om misverstanden te voorkomen wordt hierbij opgemerkt dat het plaatsen van een bouwwerk altijd moet worden gezien als een wijziging van de fysieke leefomgeving, ook als het een tijdelijk bouwwerk betreft, omdat elk bouwwerk op grond van artikel 1.2, tweede lid, van de Omgevingswet tot de fysieke leefomgeving behoort. Ook het plaatsen van een woonwagen of het aanmeren van een woonschip (dat niet is bestemd of wordt gebruikt voor de vaart) is daarom een wijziging van de fysieke leefomgeving.

Zoals volgt uit artikel 1.2, derde lid, onder a, van de Omgevingswet moet het *wijzigen* van onderdelen van de fysieke leefomgeving worden onderscheiden van het *gebruik* van de fysieke leefomgeving. Omdat het eerste lid van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van dit besluit alleen bepaalt dat regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving *wijzigen* in het omgevingsplan moeten worden opgenomen, vallen regels over activiteiten over gebruik van de fysieke leefomgeving zonder dat dat gebruik leidt tot een wijziging, niet binnen het bereik van deze bepaling. Bij gebruik van de fysieke leefomgeving dat de fysieke leefomgeving niet wijzigt kan bijvoorbeeld worden gedacht aan traditioneel schieten, het maken van muziek in de openbare ruimte, het plaatsen van terrasmeubilair, het aanbieden van vuilnis in rolcontainers, het anders benutten van een gebouw zonder dat daarvoor bouwactiviteiten nodig zijn (bijvoorbeeld anti-kraak) of het gebruik van een park als tijdelijke evenementenlocatie.

Ook regels die gaan over activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt, vallen niet onder het bereik van het eerste lid van de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van dit besluit, omdat ook het veroorzaken van emissies, hinder of risico's in artikel 1.2, derde lid van de Omgevingswet wordt onderscheiden van het *wijzigen* van de fysieke leefomgeving. Dit brengt bijvoorbeeld met zich dat regels over activiteiten die emissies in de fysieke leefomgeving veroorzaken (zoals geluid, geur of fijn stof) buiten het bereik van deze bepaling vallen. Deze bepaling brengt dus niet met zich dat regels daarover in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. Ook hier kan bijvoorbeeld worden gedacht aan traditioneel schieten of een carnavalsoptocht: beide activiteiten wijzigen de fysieke leefomgeving niet, maar veroorzaken wel geluid en mogelijk ook hinder.

Overigens: in veel gevallen zal voor activiteiten die emissies, hinder of risico's veroorzaken gelden dat de regels hierover in het omgevingsplan moeten worden opgenomen op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Als het omgevingsplan dergelijke activiteiten toelaat op een locatie, moet immers worden voldaan aan in de instructieregels van dat besluit gestelde normen over bijvoorbeeld geluid en geur. De regels die dat borgen, moeten op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving in het omgevingsplan worden gesteld. En als regels (ook) zien op milieubelastende activiteiten waarover het Besluit activiteiten leefomgeving regels stelt, zijn het maatwerkregels en kunnen zij daarom alleen in het omgevingsplan opgenomen worden. Zie hierover ook paragraaf 5.2.3 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel 2.1, tweede lid, (nieuw) Ob

In deze bepaling worden gevallen aangewezen waarin regels in ieder geval niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen. De bepaling gaat voor op het eerste lid: is dit lid van toepassing, dan mogen regels niet in het omgevingsplan worden opgenomen, ook niet als eventueel sprake is van een samenloop met het eerste lid. De bepaling is niet uitputtend: ook uit andere bepalingen van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regels kan voortvloeien dat bepaalde regels niet in het

omgevingsplan kunnen worden opgenomen.¹² De bepaling beoogt slechts duidelijkheid te verschaffen over regels waarover naar verwachting twijfel kan bestaan over de vraag of ze wel of niet in het omgevingsplan mogen worden gesteld.

De bepaling gaat ten eerste over regels die (deels) wel betrekking kunnen hebben op de fysieke leefomgeving maar die hoofdzakelijk worden gesteld met het oog op de handhaving van de openbare orde en (openbare) veiligheid. Dat zijn in beginsel regels over gedrag van personen die vanwege het motief waarmee ze worden gesteld (het gaat niet om het effect van het gedrag op de fysieke leefomgeving maar om het effect op de openbare orde) niet onder de reikwijdte van de Omgevingswet vallen. Omdat het veelal wel gaat om gedragingen in de fysieke leefomgeving en daarom twijfel zou kunnen bestaan over de vraag of dergelijke regels in het omgevingsplan thuishoren, wordt hierover in deze bepaling uitsluitend gegeven. Het betekent dat als regels over activiteiten worden gesteld op grond van de bepalingen die zijn opgenomen in het tweede lid, onderdelen a en c, deze niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen.

Ten tweede gaat deze bepaling over regels met strafbaarstellingen (onderdeel b) en over financiële regels (onderdeel d).

Onderdeel a

Artikel 151a, eerste lid, van de Gemeentewet regelt dat de raad een prostitutieverordening kan vaststellen. Met deze bepaling wordt beoogd prostitutie door middel van een gemeentelijk vergunningstelsel te reguleren en zo illegale prostitutie en prostitutie van minderjarigen tegen te gaan, bijvoorbeeld door het stellen van eisen aan de persoon van de exploitant en de leeftijd van de prostituees. De regels daarover gaan niet over de fysieke leefomgeving, en horen dus niet thuis in het omgevingsplan. Als echter regels over prostitutie-activiteiten worden gesteld met het oog op het woon- en leefklimaat, dus met het oog op de gevolgen van de activiteiten voor de fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld regels over geluid) horen die regels uiteraard wel te worden opgenomen in het omgevingsplan (al dan niet gekoppeld aan een functieaanduiding die aangeeft op welke locatie de activiteiten mogen plaatsvinden).

Op grond van artikel 151b, eerste lid, en artikel 151c, eerste lid, van de Gemeentewet kan de raad bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om veiligheidsrisicogebieden, respectievelijk gebieden voor cameratoezicht aan te wijzen. Op grond van artikel 154a van de Gemeentewet kan de raad bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om door hem aangewezen groepen van personen tijdelijk te doen ophouden (bestuurlijke ophouding). Artikel 151d, eerste lid, van de Gemeentewet geeft de raad de bevoegdheid regels te stellen om tegen te gaan dat omwonenden hinder ondervinden van gedragingen in of vanuit een nabije woning of erf. Het gaat in deze gevallen om regels die de burgemeester bevoegdheden toekennen ten behoeve van het handhaven van de openbare orde en veiligheid, respectievelijk het aanpakken van ernstige en herhaaldelijke hinder. De regels worden (hoofdzakelijk) gesteld met het oog op het kunnen reguleren van het gedrag van personen, niet met het oog op de gevolgen van dat gedrag op de fysieke leefomgeving. Daarbij betreft het regels die worden uitgevoerd door de burgemeester. Regels op grond van deze artikelen mogen daarom niet worden gesteld in het omgevingsplan.

Onderdeel b

Op grond van artikel 154, eerste lid, van de Gemeentewet kan de raad een straf stellen op het overtreden van gemeentelijke verordeningen. Het gaat hier om de strafbaarstelling van overtreding van regels van autonome gemeentelijke verordeningen. De strafbaarstelling van regels van het

---

¹² Zie hierover verder paragraaf 5.2.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

omgevingsplan wordt op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet geregeld in de Wet op de economische delicten¹³. De raad kan dus geen straf stellen op overtreding van de regels van het omgevingsplan en de strafbaarstelling van regels die in andere gemeentelijke verordeningen zijn opgenomen, horen in het omgevingsplan niet thuis. Daarom wordt in dit onderdeel bepaald dat regels op grond van artikel 154, eerste lid, van de Gemeentewet niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen.

Op grond van artikel 154b, eerste lid, van de Gemeentewet kan de raad bij verordening bepalen dat voor overtreding van gemeentelijke regels over gedragingen die kunnen leiden tot overlast in de openbare ruimte en van regels die zijn gesteld op grond van artikel 10.23 van de Wet milieubeheer, een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. Het kan hierbij gaan om regels in autonome verordeningen of – wat betreft de regels op grond van artikel 10.23 van de Wet milieubeheer¹⁴ – om regels in het omgevingsplan. Nu in artikel 154b, tweede lid, van de Gemeentewet is bepaald dat de verordening die de raad op grond van het eerste lid kan vaststellen, van toepassing moet zijn op alle overtredingen, genoemd in het eerste lid, brengt dat mee dat de raad deze regels niet in het omgevingsplan mag opnemen. Hierdoor wordt zeker gesteld dat het omgevingsplan geen regels gaat bevatten over het opleggen van een bestuurlijke boete op overtreding van regels die niet zijn gesteld met het oog op de fysieke leefomgeving. Tevens wordt voorkomen dat onwenselijke doorkruising ontstaat van de regels over het opleggen van een bestuurlijke boete die op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden opgenomen in paragraaf 18.1.4 van de Omgevingswet.

Ten overvloede: deze bepaling brengt niet mee dat de raad geen gebruik kan maken van de bevoegdheid om te bepalen dat een bestuurlijke boete kan worden opgelegd voor regels op grond van artikel 10.23 van de Wet milieubeheer als die regels in het omgevingsplan zijn gesteld. Er volgt alleen uit dat de raad daartoe moet bepalen in een (andere) gemeentelijke verordening, bijvoorbeeld in de APV of in een separate verordening bestuurlijke boete overlast openbare ruimte.

Onderdeel c

De burgemeester is op grond van artikel 172 en artikel 174 van de Gemeentewet exclusief bevoegd op het terrein van de handhaving van de openbare orde, respectievelijk op het terrein van toezicht op de openbare orde, veiligheid en gezondheid bij publieke samenkomsten en in voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven. De gemeenteraad kan op grond van artikel 147 van de Gemeentewet regels over deze onderwerpen stellen in verordeningen, waarvan de uitvoering en handhaving op grond van artikel 172 en 174 alleen bij de burgemeester mag worden neergelegd. In dit onderdeel wordt bepaald dat de regels waarvoor dat geldt, dus de regels als bedoeld in artikel 172, tweede lid, en artikel 174, derde lid, van de Gemeentewet over de openbare orde en over het toezicht op de openbare orde, veiligheid en gezondheid bij publieke samenkomsten, niet in het omgevingsplan mogen worden opgenomen. Het gaat om regels die veelal betrekking hebben op persoonlijk gedrag en er specifiek op zijn gericht de verstoering van de openbare orde tegen te gaan of de veiligheid en gezondheid van het publiek te beschermen. Denk bijvoorbeeld aan regels over een aan de eigenaar van een gevaarlijke hond op te leggen aanlijn- of muilkorfgebod of over een verplichte reisroute voor supporters bij risicowedstrijden in het betaald voetbal, regels over eisen die worden gesteld aan de persoon van de exploitant van een café of restaurant. Regels als hier bedoeld horen niet thuis in het omgevingsplan omdat handhaving van de openbare orde, veiligheid en gezondheid van het publiek het primaire motief zijn en de regels worden gehandhaafd door de burgemeester met behulp van de onder zijn gezag staande politie. Daarbij is van belang dat de

---

¹³ En paragraaf 18.1.4 van de Omgevingswet, zoals die komt te luiden op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, voorziet in de mogelijkheid om een bestuurlijke boete op te leggen in de daar aangewezen gevallen.

¹⁴ Op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt titel 10.4 van de Wet milieubeheer zodanig gewijzigd dat regels over (huishoudelijke) afvalstoffen in plaats van in een afvalstoffenverordening, in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen.

bevoegdheden met betrekking tot de handhaving van de openbare orde en het toezicht op publieke plaatsen niet door taken, bevoegdheden en normstelling op grond van de Omgevingswet worden doorkruist, door de hier bedoelde regels (ook) in het omgevingsplan op te nemen.

Het verbod om deze regels in het omgevingsplan op te nemen, brengt bijvoorbeeld ook met zich dat regels over het toezicht op evenementen en het handhaven van de openbare orde en veiligheid daarbij (zoals regels over het inzetten van beveiliging en EHBO-ers en over het plaatsen van tenten, podia of tribunes die worden gesteld met het oog op de openbare veiligheid) niet in het omgevingsplan worden opgenomen. Hierover kunnen regels met eventueel een vergunningplicht worden opgenomen in de lokale verordening, zoals de algemene plaatselijke verordening of een lokale evenementenverordening. Regels over evenementen die nodig zijn vanwege de gevolgen voor de fysieke leefomgeving, zoals regels over op welke locaties evenementen mogen plaatsvinden en wat de maximale geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen mag zijn, vallen niet onder deze bepaling en horen juist wel in het omgevingsplan thuis. Ook moeten bijvoorbeeld regels over de veiligheidsrisico's van branden, rampen en crises op grond van artikel 5.2 Bkl worden opgenomen in het omgevingsplan. Op locaties waar met regelmaat bepaalde typen evenementen plaatsvinden kunnen de regels in het omgevingsplan afgestemd worden op die evenementen. Gemeenten kunnen organisatoren van evenementen wijzen op de verschillende regels die betrekking hebben op evenementen en de vindplaatsen daarvan voor de lokale situatie. Als het gaat om een evenement dat niet voorzien is in het omgevingsplan, of niet kan voldoen aan de daar gestelde regels, kan een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit nodig zijn. In dat geval is voor een evenement zowel een vergunning op grond van een autonome gemeentelijke verordening als op grond van het omgevingsplan nodig.

Voor de volledigheid wordt hier vermeld dat ook regels die op grond van artikel 176, eerste lid, van de Gemeentewet niet in het omgevingsplan thuishoren. Het is niet nodig dit te regelen in deze bepaling, omdat het in artikel 176, eerste lid niet gaat om een verordenende bevoegdheid van de raad maar om regels die in (dreigende) noodsituaties door de burgemeester kunnen worden gesteld in de vorm van een zogenoemde noodverordening.

Onderdeel d

Op grond van artikel 216 van de Gemeentewet kan de gemeenteraad gemeentelijke belastingen in het leven roepen door het vaststellen van een belastingverordening. In artikel 219 wordt de bevoegdheid om belastingen te heffen afgebakend en in de daarna volgende artikelen wordt aangegeven voor welke belastingen de Gemeentewet een grondslag vormt. Sommige belastingen die op grond van die artikelen mogen worden geheven (zoals onroerendezaakbelasting) zijn niet gerelateerd aan activiteiten in de fysieke leefomgeving. Andere belastingen (zoals parkeerbelasting) zijn wel aan een activiteit in de fysieke leefomgeving gerelateerd, maar daar zijn de gevolgen voor de fysieke leefomgeving van de betrokken activiteit niet (in hoofdzaak) bepalend voor de hoogte en grondslag ervan. Regels op grond van artikel 216 van de Gemeentewet mogen daarom niet in het omgevingsplan worden gesteld. Hierbij is ook van belang dat tegen besluiten over belastingen een specifieke rechtsgang openstaat die afwijkt van de rechtsgang tegen besluiten op grond van de Omgevingswet. Daarnaast zou opname van regels over gemeentelijke belastingen in het omgevingsplan tot gevolg hebben dat omgevingsrechtelijke regels over omgevingsplannen, waaronder instructieregels, op die regels van toepassing worden, wat onwenselijke effecten kan hebben op de grondslag om deze belastingen te heffen.

Artikel 2.2, tweede lid, (nieuw) Ob

In deze bepaling worden gevallen aangewezen aan waarin regels in ieder geval niet in de waterschapsverordening mogen worden opgenomen. De bepaling gaat voor op het eerste lid: is dit lid

van toepassing, dan mogen regels niet in de waterschapsverordening worden opgenomen, ook niet als eventueel sprake is van een samenloop met het eerste lid. De bepaling is niet uitputtend: ook uit andere bepalingen van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regels kan voortvloeien dat bepaalde regels niet in de waterschapsverordening kunnen worden opgenomen.¹⁵ De bepaling beoogt slechts duidelijkheid te verschaffen over regels waarover naar verwachting twijfel kan bestaan over de vraag of ze wel of niet in de waterschapsverordening mogen worden gesteld.

Onderdeel a

In artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet is bepaald dat het algemeen bestuur van een waterschap een legger dient vast te stellen waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen. Regels over onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen horen daarmee in die legger te staan en mogen niet in de waterschapsverordening worden opgenomen.

Onderdeel b

Op grond van artikel 81 van de Waterschapswet kunnen waterschappen straf stellen op het overtreden van de keur. Het gaat hier om de strafbaarstelling van overtreding van regels die waterschappen op grond van de Waterschapswet stellen. De regels over de bijbehorende strafbaarstelling mogen niet in de waterschapsverordening worden opgenomen.¹⁶

Onderdeel c

Op grond van artikel 110 van de Waterschapswet kan het algemeen bestuur van een waterschap waterschapsbelastingen in het leven roepen door het vaststellen van een belastingverordening. In artikel 113 wordt de bevoegdheid om belastingen te heffen afgebakend en in de daarna volgende artikelen wordt aangegeven voor welke belastingen de Waterschapswet een grondslag vormt. Sommige belastingen die op grond van die artikelen mogen worden geheven (zoals watersysteemheffing) gaan niet over activiteiten in de fysieke leefomgeving, andere (zoals de precariobelasting) gaan daar wel over maar zijn niet (in hoofdzaak) bepalend voor de gevolgen voor de fysieke leefomgeving van de betrokken activiteit. Regels op grond van artikel 110 van de Waterschapswet horen daarom niet in de waterschapsverordening te worden gesteld. Hierbij is ook van belang dat tegen besluiten over belastingen een specifieke rechtsgang openstaat die afwijkt van de rechtsgang tegen besluiten op grond van de Omgevingswet. Daarnaast zou opname van regels over waterschapsbelastingen in de waterschapsverordening tot gevolg hebben dat omgevingsrechtelijke regels over waterschapsverordeningen, waaronder instructieregels, op die regels van toepassing worden, wat onwenselijke effecten zou kunnen hebben.

Artikel 2.3, tweede lid, (nieuw) Ob

In deze bepaling worden gevallen aangewezen waarin regels in ieder geval niet in de omgevingsverordening mogen worden opgenomen. De bepaling gaat voor op het eerste lid: is dit lid van toepassing, dan mogen regels niet in de omgevingsverordening worden opgenomen, ook niet als eventueel sprake is van een samenloop met het eerste lid. De bepaling is niet uitputtend: ze beoogt slechts duidelijkheid te verschaffen over regels waarover twijfel kan bestaan over de vraag of ze wel of niet in de omgevingsverordening mogen worden gesteld.

¹⁵ Zie hierover verder paragraaf 5.2.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

¹⁶ De strafbaarstelling van regels van de waterschapsverordening wordt op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet geregeld in de Wet op de economische delicten.

Onderdeel a

Op grond van artikel 150 van de Provinciewet kunnen provinciale staten straf stellen op het overtreden van provinciale verordeningen. Het gaat hier om de strafbaarstelling van overtreding van regels van autonome provinciale verordeningen. De regels die daarover worden gesteld, mogen niet in de omgevingsverordening worden opgenomen.¹⁷

Onderdeel b

Op grond van artikel 220 van de Provinciewet kunnen provinciale staten provinciale belastingen in het leven roepen door het vaststellen van een belastingverordening. In artikel 221 wordt de bevoegdheid om belastingen te heffen afgebakend en in de daarna volgende artikelen wordt aangegeven voor welke belastingen de Provinciewet een grondslag vormt. Sommige belastingen die op grond van die artikelen mogen worden geheven (zoals de provinciale opcenten over de motorrijtuigenbelasting) gaan niet over activiteiten in de fysieke leefomgeving, andere (zoals de precariobelasting) gaan daar wel over maar zijn niet (in hoofdzaak) bepalend voor de gevolgen voor de fysieke leefomgeving van de betrokken activiteit. Regels op grond van artikel 220 van de Provinciewet horen daarom niet in de omgevingsverordening te worden gesteld. Hierbij is ook van belang dat tegen besluiten over belastingen een specifieke rechtsgang openstaat die afwijkt van de rechtsgang tegen besluiten op grond van de Omgevingswet. Daarnaast zou opname van regels over provinciale belastingen in de omgevingsverordening tot gevolg hebben dat omgevingsrechtelijke regels over omgevingsverordeningen, waaronder instructieregels, op die regels van toepassing worden, wat onwenselijke effecten zou kunnen hebben.

Artikel 2.1a (nieuw) Ob

Artikel 22.8 van de Omgevingswet voorziet in 'overgangsfaserecht' voor vergunningen- of ontheffingenstelsels in gemeentelijke verordeningen voor activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving. Met dat artikel is beoogd te regelen dat vergunning- of ontheffingplichten die nu krachtens artikel 2.2, eerste of tweede lid, van de Wabo worden aangemerkt als een Wabo-omgevingsvergunningplicht, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden aangemerkt als een omgevingsvergunningplicht voor een omgevingsplanactiviteit op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet. Dit voorkomt dat deze vergunningen en ontheffingen tussen de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (en daarmee van de intrekking van de Wabo) en de datum waarop deze bepalingen worden opgenomen in het omgevingsplan, tijdelijk terugvallen in het regime zoals dat gold voor de inwerkingtreding van de Wabo en dus weer als autonome vergunning of ontheffing verleend zouden worden.

Artikel 22.8 van de Omgevingswet is van toepassing op regels over de fysieke leefomgeving die op grond van artikel 2.7, eerste lid, van de Omgevingswet alleen in het omgevingsplan mogen worden opgenomen. Op grond van artikel 2.1 van het Omgevingsbesluit, zoals aan dat besluit toegevoegd bij het onderhavige besluit, geldt dat voor 'regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen'. Deze invulling van artikel 2.7, eerste lid, van de Omgevingswet staat los van de activiteiten, bedoeld in artikel 2.2 van de Wabo. Dit brengt mee dat er langs twee kanten afbakeningsvraagstukken ten opzichte van dat artikel ontstaan.

---

¹⁷ De strafbaarstelling van regels van de omgevingsverordening wordt (op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) geregeld in de Wet op de economische delicten. Paragraaf 18.1.4 van de Omgevingswet (zoals dat komt te luiden op grond van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) voorziet in de mogelijkheid om een bestuurlijke boete op te leggen in de daar aangewezen gevallen.

Enerzijds kan sprake zijn van een gemeentelijk vergunningenstelsel waarop artikel 2.2 van de Wabo niet van toepassing is, maar dat wel kan worden aangemerkt als 'regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen', zoals een gemeentelijk vergunningenstelsel voor het plaatsen of wijzigen van een grafzerk. Anderzijds kan sprake zijn van een gemeentelijk vergunningenstelsel waarop artikel 2.2 van de Wabo wel van toepassing is, maar dat juist niet kan worden aangemerkt als 'regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen'. Gedacht kan worden aan vergunningenstelsels voor verschillende activiteiten die worden genoemd in artikel 2.2, eerste lid, van de Wabo, zoals het (laten) gebruiken van een gemeentelijk monument op een wijze waardoor het in gevaar wordt gebracht, het veranderen van het gebruik van een uitweg, het hebben van een alarminstallatie die een voor de omgeving opvallend geluid of lichtsignaal kan produceren en het opslaan van roerende zaken (zie artikel 2.2, eerste lid, respectievelijk onder b, onder 2°, e, f, j en k, van de Wabo). Ook kan in een gemeentelijke verordening met toepassing van artikel 2.2, tweede lid, van de Wabo voor andere activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving dan bedoeld in het eerste lid zijn bepaald dat daarvoor een omgevingsvergunning vereist is. Ook hierbij kan het gaan om activiteiten die de fysieke leefomgeving niet wijzigen, maar anderszins daarop van invloed kunnen zijn (gedacht kan worden aan een vergunningplicht voor het parkeren van grote voertuigen of aan regels over het gebruik van de weg voor het plaatsen van los straatmeubilair).

Deze afbakeningsvraagstukken hebben voor de praktijk onwenselijke gevolgen. Gemeentelijke vergunningenstelsels die nu niet onder artikel 2.2 van de Wabo vallen, worden direct vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van artikel 22.8 van de Omgevingswet onder het toepassingsbereik van die wet gebracht, terwijl dat niet met artikel 22.8 is beoogd. Gemeentelijke vergunningenstelsels die nu wel onder artikel 2.2 van de Wabo vallen, vallen direct vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet juist buiten het stelsel van die wet en gaan daar vervolgens opnieuw onder vallen op het moment dat het desbetreffende vergunningenstelsel in het omgevingsplan is opgenomen. Zoals hiervoor al opgemerkt, is ook dit tijdelijk terugvallen in het regime zoals dit gold voor de inwerkingtreding van de Wabo niet beoogd.

Om die reden wordt met het nieuwe artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit in aanvullend overgangsrecht voorzien. Dit houdt in dat tot het bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, bedoeld in artikel 22.4 van de Omgevingswet, voor de toepassing van artikel 22.8 van de Omgevingswet de invulling die aan artikel 2.7, eerste lid, van die wet wordt gegeven door enerzijds inperking en anderzijds uitbreiding van de werking van dat artikellid feitelijk wordt beperkt tot regels over activiteiten als bedoeld in artikel 2.2 van de Wabo.

Onderdeel E (afdeling 3.2 (nieuw) Ob) [artikel 2.21a, tweede lid, van de wet]

Artikel 3.2 (nieuw) Ob

Zoals ook al uit 2.21a, tweede lid, van de Omgevingswet (ingevoegd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) volgt, wordt de omvang van de beperkingengebieden, bedoeld in artikel 2.21a, eerste lid, van de Omgevingswet alleen op grond van deze afdeling vastgesteld zolang deze beperkingengebieden nog niet zijn aangewezen en geometrisch begrensd bij ministeriële regeling. Dit geldt op grond van artikel 2.21a, derde lid, van de Omgevingswet niet voor beperkingengebieden rond mijnbouwinstallaties; voor deze beperkingengebieden geldt volgens de richtlijn offshore veiligheid altijd een afstand van 500 m (zie ook artikel 3.7).

De opname van de vaste afstanden in deze afdeling, waarborgt, waar nodig, bescherming van werken en objecten tegen de gevolgen van activiteiten van derden in de fase tussen het aanleggen van het werk of het plaatsen van het object en het aanwijzen en geometrisch begrenzen van het

beperkingengebied bij ministeriële regeling.

Artikel 3.3 (nieuw) Ob

De drie basiscriteria voor het bepalen van het beperkingengebied met betrekking tot wegen zijn: stabiliteit, onderhoud en afwatering. De omvang van het beperkingengebied hangt af van het gebied aan weerszijden van de weg dat minimaal noodzakelijk is:

- om de stabiliteit van de wegconstructie te kunnen garanderen,
- om onderhoud te kunnen uitvoeren aan de wegconstructie, en
- voor de afwatering van overtollig water van het wegdek.

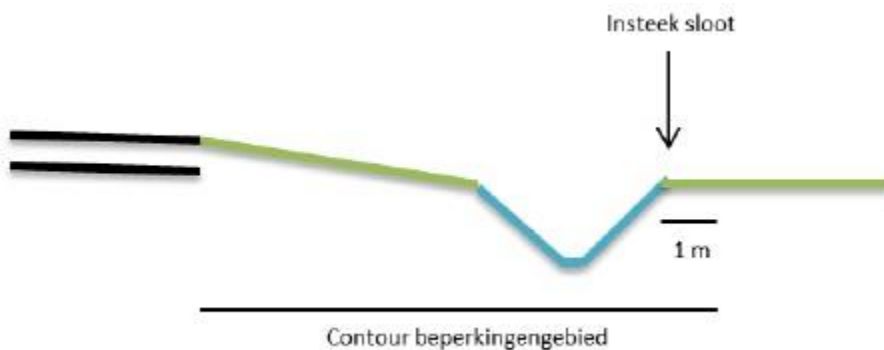
Het uitgangspunt is dat het basis criterium dat in een specifieke situatie leidt tot de meest ruime begrenzing van het beperkingengebied, de omvang van het gebied bepaalt. Daarbij geldt dat de buitengrens van het beperkingengebied wordt bepaald ten opzichte van de rand van het asfalt (de kant van de verharding). Het wegdek zelf ligt altijd binnen het beperkingengebied en is dus geen criterium voor het bepalen van het beperkingengebied. Voor de schematische weergaven van de verschillende situaties is gebruik gemaakt van het rapport 'Handreiking landelijke uitgangspunten beperkingengebied Omgevingswet' (hierna: handreiking), opgesteld door Royal HaskoningDHV.

Onderdeel a

De stabiliteitszone is altijd minimaal 10 m en afhankelijk van het hoogteverschil tussen de weg en het maaiveld wordt die zone groter. Bij een weg op maaiveldniveau is het beperkingengebied voor die weg dus 10 m gemeten vanaf de kant van de verharding.

Onderdeel b

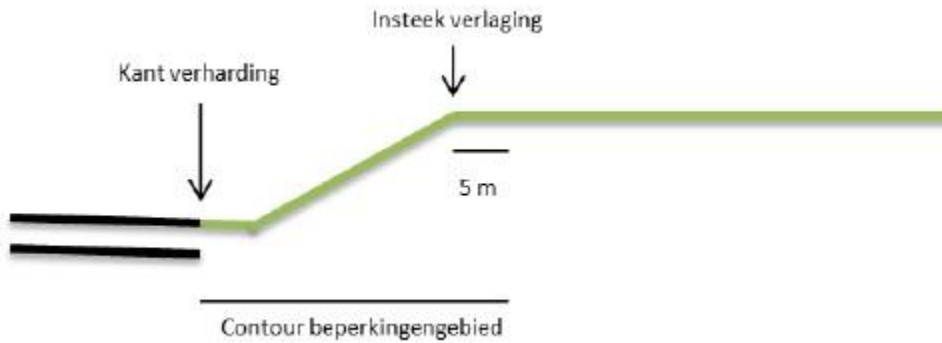
Als de weg naast een watergang, zoals een kanaal of sloot, ligt, strekt het beperkingengebied zich uit tot 1 m voorbij de insteek van die watergang. De insteek van de watergang is de snijlijn van de schuine oeverhelling van de watergang met het horizontaal gelegen maaiveld. Het gaat om de insteek van de watergang die het verst van de weg ligt.

Figuur. Schematische weergave van een weg naast een watergang (handreiking, p.17)

Onderdeel c

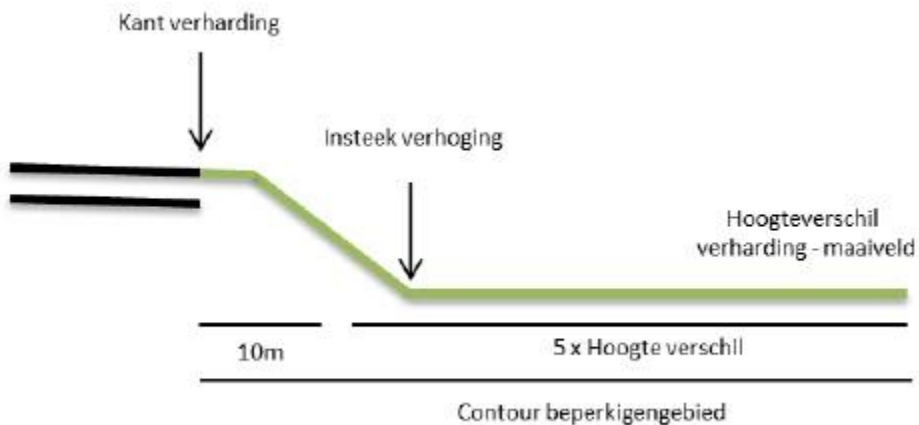
Het beperkingengebied met betrekking tot een weg in ingraving strekt zich uit tot 5 m verder dan de insteek van de maaiveldverlaging. De insteek van de maaiveldverlaging is de snijlijn van de schuine helling met het maaiveld. Aan de onderzijde van de schuine helling ligt de weg in ingraving.

Figuur. Schematische weergave van een weg in ingraving (handreiking, p. 16)

Onderdeel d

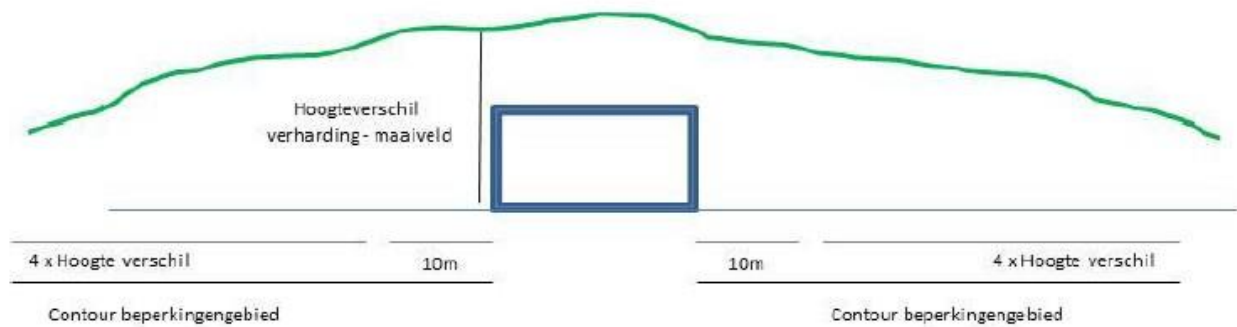
Het beperkingengebied met betrekking tot een weg in ophoging strekt zich uit tot 10 m vanaf de verharding met nog een verruiming in verband met de ophoging waar de weg op ligt. Die verruiming is afhankelijk van het hoogteverschil tussen de verharding en de insteek van het maaiveld. De insteek van de maaiveldverhoging is de snijlijn van de schuine helling met het maaiveld. Aan de bovenzijde van de schuine helling ligt de weg in ophoging.

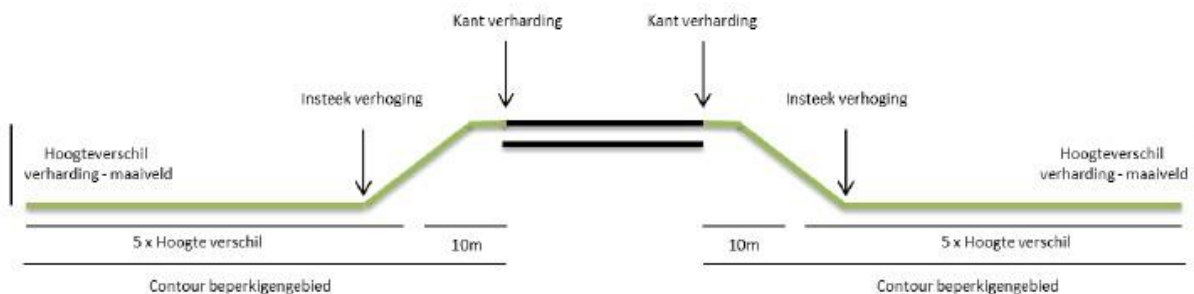
Figuur. Schematische weergave van een weg in ophoging (handreiking, p. 15)

Onderdelen e en f

Als de weg in of op een kunstwerk ligt, strekt het beperkingengebied zich uit tot 10 m vanaf de rand van het kunstwerk met nog een verruiming in verband met het hoogteverschil tot het maaiveld.

Figuur. Schematische weergave van een weg in een tunnel (handreiking, p. 22)

Figuur. Schematische weergave van een weg op een brug (handreiking, p. 21)

Artikel 3.4 (nieuw) Ob

Dit artikel bepaalt dat beperkingengebieden met betrekking tot waterstaatswerken in beheer bij het Rijk van rechtswege het gehele waterstaatswerk omvatten. Dit is de hoofdregel voor zowel waterkeringen als oppervlaktewaterlichamen in beheer bij het Rijk. Bij de ministeriële regeling kan het beperkingengebied echter worden uitgebreid met een gebied rondom het waterstaatswerk, of worden beperkt tot een deel van het waterstaatswerk. Uitbreiding van het beperkingengebied is vooral aan de orde bij waterkeringen in beheer bij het Rijk: de uitbreiding omvat dan de beschermingszone zoals aangegeven in de legger van de waterkering in beheer bij het Rijk. Verkleining van het beperkingengebied, waardoor het beperkingengebied kleiner is dan het waterstaatswerk zelf, speelt vooral bij de grote rivieren. Het gaat dan met name om gebieden die voor de werking van het waterstaatswerk minder relevant zijn. Bepaalde hooggelegen delen van de uiterwaarden, die al op grote schaal worden gebruikt voor activiteiten, dragen bijvoorbeeld niet meer bij aan de bergings- en afvoercapaciteit van de rivieren, zodat er geen beschermende regels nodig zijn.

Artikel 3.5 (nieuw) Ob

Dit artikel bepaalt het beperkingengebied met betrekking tot hoofdspoorweginfrastructuur. Dit is spoorweginfrastructuur, waarbij de spoorwegen op grond van de Spoorwegwet als hoofdspoorwegen zijn aangewezen. De tekst van dit artikel is grotendeels overgenomen van artikel 21 van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur.

Waar de lijn van de begrenzing ligt, is afhankelijk van de situatie. Binnen welke afstand activiteiten een gevaar kunnen vormen voor de hoofdspoorweginfrastructuur, is namelijk afhankelijk van de vraag

of de hoofdspoorweg in een ingraving of tunnel, op een talud of een brug ligt, of gewoon op maaiveldniveau. Daarnaast kan het in verband met de bodemgesteldheid nodig zijn op bepaalde plaatsen de begrenzing ruimer vast te stellen. Hiertoe biedt de ministeriële regeling de mogelijkheid.

Onderdeel b

Met 'ingraving' en 'bovenzijde van de ingraving' wordt spoorweg ingegraven beneden maaiveld respectievelijk het einde van de schuinte van het zijvlak van de ingraving op maaiveld bedoeld.

Onderdeel c

Met 'ophoging' en 'teen van het talud' wordt de ophoging boven het maaiveld waarover een spoorweg loopt respectievelijk het einde van de schuinte van het zijvlak van de ophoging op maaiveld.

Onderdeel d

Bij een hoofdspoorweg in een tunnel moet de afstand van 30 meter worden gemeten in horizontale richting vanuit de verste buitenkant van de tunnel. Tot de tunnel moet ook de zogenoemde toeleidende bak worden gerekend. Dit is de U-vormige bak die overgaat in het volledig dichte deel van de tunnel.

De reden om een afstand van 30 meter aan te houden is om zettingen (het inklinken van de grond door een hierop drukkende belasting) te beperken. Zelfs zeer geringe zettingen kunnen risico's opleveren voor de spoorwegveiligheid. Deze risico's spelen met name bij tunnels, bruggen en viaducten die op paalfunderingen zijn gebouwd. Deze paalfunderingen zijn gevoelig voor de druklijnen van grote gebouwen die naast het spoor worden gebouwd. Deze druklijnen kunnen namelijk tot zettingen leiden die van invloed zijn op de paalfundering.

Onderdeel e

Voor een brug of een viaduct geldt dezelfde manier van meten als voor een tunnel, maar dan vanuit de buitenste rand van de brug of het viaduct. Net zoals bij tunnels, geldt ook voor bruggen en viaducten een afstand van 30 meter om zettingen te beperken.

Het gaat bij de bruggen en viaducten alleen om de bruggen en viaducten waarop een hoofdspoorweg ligt. De bruggen en viaducten waar geen hoofdspoorweg op rust vallen niet onder de reikwijdte van deze bepaling. Onder bruggen worden ook grote rivier- en wegoverspanningen verstaan. Hoofdspoorwegen op een zettingsvrije plaat vallen niet onder de reikwijdte van dit onderdeel. De begrenzing van het beperkingengebied met betrekking tot een hoofdspoorweg op een zettingsvrije plaat valt onder het eerste lid, onderdeel a.

Tweede lid

Het beperkingengebied met betrekking tot hoofdspoorwegen die in haven- en industriegebieden liggen en die alleen worden gebruikt voor goederenvervoer kent een afwijkende begrenzing. Met deze afstand wordt aangesloten op de bestaande situatie waarin geen verdere differentiatie naar verschillende situaties plaatsvindt.

Artikel 3.6 (nieuw) Ob

Dit artikel bevat een vaste afstand van 500 meter voor installaties in een waterstaatswerk, anders dan

mijnbouwinstallaties. Installaties zijn installaties als bedoeld in het VN-Zeerechtverdrag. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan meet- en weerstations maar ook aan windmolenparken. De afstand van 500 meter is gebaseerd op artikel 60, vijfde lid, van het VN-Zeerechtverdrag. Deze afstand geldt vanaf elk onderdeel van de installatie.

Artikel 3.7 (nieuw) Ob

Voor mijnbouwinstallaties geldt conform artikel 2, onder 26, van de richtlijn offshore veiligheid een afstand van 500 meter. Deze afstand geldt vanaf elk onderdeel van de installatie. Gelet op artikel 2.21a, derde lid, van de Omgevingswet (ingevoegd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) ontstaat het beperkingengebied met betrekking tot een mijnbouwinstallaties van rechtswege en is bij ministeriële regeling geen afwijkende geometrische begrenzing opgenomen.

Onderdeel F (artikel 4.4 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de begripsomschrijving van 'ippc-installatie' aan onderdeel A van de bijlage bij de Omgevingswet toegevoegd. Deze begripsomschrijving is op dit moment nog opgenomen in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. In verband met deze verplaatsing van de begripsomschrijving vervalt in artikel 4.4, tweede lid, onder a, in relatie tot het begrip 'ippc-installatie' de verwijzing naar het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze verwijzing vervalt ook in relatie tot het begrip 'Seveso-inrichting'. Bij dit besluit is dit begrip aan de begrippen in bijlage I bij het Omgevingsbesluit toegevoegd, met als omschrijving 'Seveso-inrichting als bedoeld in bijlage 1 bij het Besluit activiteiten leefomgeving'. Het gaat hier dus louter om wetstechnische wijzigingen.

Onderdeel G (artikel 4.6 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet; artikelen 5.10, eerste lid, onder g (oud), en derde lid, en 5.12, tweede en derde lid, van de wet]

Artikel 4.6 van het Omgevingsbesluit regelt wanneer gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn om op een enkel- of meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen. Bij dit besluit wordt dit artikel op een aantal onderdelen gewijzigd.

Eerste lid, onder a

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het begrip 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. In dit onderdeel wordt in navolging daarvan 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Eerste lid, onder c

In de opsomming van vergunningplichtige milieubelastende activiteiten in dit onderdeel wordt de verwijzing naar artikel 3.19, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving wetstechnisch aangepast aan de wijzigingen van dat artikel bij dit besluit. De inhoud van de verwijzing – die betrekking heeft op de vergunningplichtige milieubelastende activiteiten het aanleggen en gebruiken van een open bodemenergiesysteem – is materieel niet gewijzigd. De verwijzing naar artikel 3.19, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving komt ook voor in de artikelen 4.6, tweede lid, onder c, 4.24, eerste lid, onder e, en 4.25, eerste lid, onder c, onder 1°, van het Omgevingsbesluit. Bij dit besluit worden die verwijzingen eveneens wetstechnisch aangepast.

Eerste lid, onder d

Aan dit onderdeel wordt een voorwaarde toegevoegd. Deze voorwaarde houdt in dat het bij de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg waarvoor gedeputeerde bevoegd gezag zijn voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor deze activiteit of een meervoudige aanvraag die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, waarvan deze activiteit onderdeel is, moet gaan om een lokale spoorweg die niet ligt in een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000. Dit zijn de zogeheten vervoerregio's. Als de lokale spoorweg wel ligt in het gebied van een vervoerregio, dan wordt namelijk het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000, bevoegd om op de aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.7 dat bij dit besluit aan het Omgevingsbesluit wordt toegevoegd.

Eerste lid, onder g (oud)

In artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder g, zijn gedeputeerde staten als bevoegd gezag aangewezen om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit anders dan bedoeld in de eerdere onderdelen van artikel 4.6, eerste lid, zoals een bouwactiviteit, die plaatsvindt op een locatie waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd. Op grond van artikel 4.6, eerste lid, zijn gedeputeerde staten ook bevoegd gezag voor een meervoudige aanvraag die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, waarvan een activiteit als hier bedoeld onderdeel is. Onderdeel g vervalt bij dit besluit, als gevolg van het bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vervallen van de delegatiegrondslag voor deze aanwijzing van bevoegd gezag in artikel 5.10, eerste lid, onder g, van de Omgevingswet. Achtergrond hiervan is dat met het Interprovinciaal Overleg tot de conclusie is gekomen dat het binnen de systematiek van de Omgevingswet wenselijk is om het reguleren van activiteiten op een gesloten stortplaats als hier bedoeld, waaronder ook de vraag of daarvoor een omgevingsvergunning is vereist of niet, aan de provincies zelf over te laten. Dit biedt ook ruimte voor een gedifferentieerde provinciale praktijk. Eventuele vergunningplichten vallen daarmee onder artikel 5.4 van de Omgevingswet, waarvoor in artikel 5.10, eerste lid, onder f, van die wet al een grondslag is opgenomen om gedeputeerde staten in het Omgevingsbesluit als bevoegd gezag aan te wijzen. Hieraan is uitvoering gegeven in artikel 4.6, eerste lid, onder f, van het Omgevingsbesluit.

Tweede lid

Dit lid bevat de aanwijzing van de zogeheten magneetactiviteiten van gedeputeerde staten. Dit heeft als gevolg dat deze activiteiten, ook als deze worden aangevraagd in combinatie met andere omgevingsvergunningplichtige activiteiten dan bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, tot de bevoegdheid behoren van gedeputeerde staten. Bij het ontbreken van een aanwijzing als magneetactiviteit zal veelal een ander bestuursorgaan dan gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn voor de aanvraag.

In onderdeel c worden de milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in het eerste lid, onder c, aangewezen als magneetactiviteit, met uitzondering van een aantal daarvan. Bij de bestaande uitzonderingen wordt de verwijzing naar artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving wetstechnisch aangepast. Hierop is al nader ingegaan bij de toelichting op de wijzigingen van het eerste lid, onder c.

Onderdeel H (artikel 4.7 (nieuw) Ob) [artikelen 5.10, derde lid, en 5.12, derde lid, van de wet]

Dit artikel wijst het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dat in zogeheten vervoerregio's de verantwoordelijkheid heeft gekregen voor het lokale spoor, aan als bevoegd gezag om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een (of meer) beperkingengebiedactiviteit(en) met betrekking tot een lokale spoorweg in het gebied van de vervoerregio. Dit gebied wordt aangewezen op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000. Op dit moment zijn er twee vervoerregio's (Amsterdam en Rotterdam-Den Haag). Aan de aanwijzing als bevoegd gezag van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in de vervoerregio, ligt artikel 5.10, derde lid, van de Omgevingswet ten grondslag. Dit artikellid wordt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet aan de wet toegevoegd. Voor een nadere toelichting op de achtergrond hiervan wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

In de gebieden waar geen vervoerregio is, zijn gedeputeerde staten bevoegd gezag om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg of een meervoudige aanvraag die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, waarvan deze activiteit onderdeel is. In verband hiermee wordt bij dit besluit aan artikel 4.6, eerste lid, onder d, van het Omgevingsbesluit de voorwaarde toegevoegd dat gedeputeerde staten bij deze aanvragen alleen bevoegd gezag zijn als de lokale spoorweg niet ligt in een gebied dat is aangewezen op grond van de Wet personenvervoer 2000.

Bij meervoudige aanvragen die mede betrekking hebben op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg, beslist het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in de vervoerregio niet. De activiteit wordt dus niet aangewezen als magneetactiviteit. Activiteiten waarbij de aanwijzing als bevoegd gezag samenhangt met aan de desbetreffende bestuursorganen toegedeelde beheertaken, zoals bij de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg het geval is, kwalificeren niet als magneetactiviteit. Zie voor de toedeling van beheertaken voor lokale spoorweginfrastructuur de artikelen 2.18, eerste lid, onder e, onder 2°, en derde lid, van de wet. Overigens zou de aanwijzing van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in de vervoerregio als bevoegd gezag voor meervoudige aanvragen die mede betrekking hebben op andere activiteiten dan beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg hoe dan ook niet mogelijk zijn, omdat het geen algemeen maar functioneel bestuursorgaan is. Om deze redenen krijgt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in deze gevallen het recht van advies en instemming. Dit is geregeld in artikel 4.26 dat bij dit besluit wordt toegevoegd aan het Omgevingsbesluit. Hiermee wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt dat het bevoegd gezag voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning het recht van advies en instemming heeft wanneer de desbetreffende activiteit opgaat in een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning waarvoor een ander bestuursorgaan als bevoegd gezag is aangewezen. In samenhang met artikel 4.26 wordt bij dit besluit in artikel 4.25, eerste lid, onder d, van het Omgevingsbesluit het recht van advies en instemming van gedeputeerde staten voor deze aanvragen om een omgevingsvergunning beperkt tot aanvragen die mede betrekking hebben op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg in gebieden die niet zijn aangewezen op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000.

Onderdeel I (artikel 4.8 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

In dit onderdeel wordt 'afwijkactiviteiten' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteiten'. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel J (artikel 4.10 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet; artikelen 5.11 en 5.12, tweede en derde lid, van de wet]

Eerste lid, onder b

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt het begrip 'mijnbouwactiviteit' gewijzigd in 'mijnbouwlocatieactiviteit'. In dit onderdeel wordt in navolging daarvan 'mijnbouwactiviteit' gewijzigd in 'mijnbouwlocatieactiviteit'. Voor de achtergrond van deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting op deze wijziging in de artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Tweede lid, onder a

De Minister van Economische Zaken en Klimaat is op grond van artikel 4.10, eerste lid, aanhef en onder a, bevoegd gezag om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving en op een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten uit het eerste lid. In het tweede lid, onder a, is de milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk niet in alle gevallen aangewezen als magneetactiviteit. Dit betekent dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat niet altijd bevoegd gezag is als de omgevingsvergunning voor een dergelijke milieubelastende activiteit wordt aangevraagd in combinatie met andere activiteiten dan bedoeld in artikel 4.10, eerste lid.

Bij dit besluit wordt de omschrijving van de gevallen waarin de milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk geldt als magneetactiviteit gewijzigd. Dit heeft een aantal redenen. Ten eerste wordt in de redactie van artikel 4.10, tweede lid, aangesloten bij de wijziging van de omschrijving van de milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk in artikel 3.320, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, naar welk artikel in artikel 3.321 van dat besluit wordt verwezen. Deze wijziging wordt ook doorgevoerd in het onderhavige besluit. De wijzigingen van artikel 3.320, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving die van belang zijn voor het onderhavige artikelonderdeel zijn in de eerste plaats de toevoeging van 'het' voor exploiteren in de zinsnede 'het aanleggen en exploiteren'. Deze wijziging verduidelijkt dat beide activiteiten niet altijd in combinatie met elkaar hoeven voor te komen, maar ook op zichzelf staande, afzonderlijke activiteiten kunnen zijn. De tweede voor het onderhavige artikelonderdeel van belang zijnde wijziging van artikel 3.320, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving is dat de daarin opgenomen driedeling van mijnbouwwerken voor het opsporen of winnen van delfstoffen, het opsporen of winnen van aardwarmte en het opslaan van stoffen vervalt, omdat deze driedeling – onbedoeld – als een inperking van het begrip mijnbouwwerk zou kunnen worden gezien. Onder dit begrip moet op grond van de begrippenlijst bij de wet worden verstaan een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 1, onder n, van de Mijnbouwwet. Dit begrip is nader uitgewerkt in artikel 2 van het Mijnbouwbesluit. Deze nadere uitwerking is breder dan de driedeling die in artikel 3.320, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals dat is vastgesteld, is opgenomen. Met deze wijziging van artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt in artikel 4.10, tweede lid, onder a, de 'tenzij'-constructie vervangen door een 'voor zover'-constructie bij de aanwijzing van magneetactiviteiten. Door deze gewijzigde opzet kan onderdeel 1° van het tweede lid, onder a, vervallen zonder dat er materieel iets wijzigt; het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen is en blijft in alle gevallen een magneetactiviteit. Voor de achtergrond van die keuze wordt verwezen naar de nota van toelichting bij artikel 4.10, tweede lid, van het Omgevingsbesluit¹⁸.

---

¹⁸ Stb. 2018, 290, p. 280-282.

Ten tweede wordt voor de activiteiten die worden genoemd in de onderdelen 2° en 3° van het tweede lid, onder a, de aanwijzing als magneetactiviteit gewijzigd. Het gaat hier om het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte of voor het opslaan van stoffen. Deze activiteiten zijn aangewezen als magneetactiviteit, *tenzij de desbetreffende activiteit een andere activiteit die onderdeel is van de aanvraag functioneel ondersteunt*. Dit 'tenzij'-criterium komt bij dit besluit te vervallen. Dit gebeurt mede naar aanleiding van de consultatiereactie van het IPO. Kern van dit onderdeel van de consultatiereactie is dat vraagtekens worden gezet bij de hanteerbaarheid van het criterium voor de praktijk. Daarbij is in het bijzonder gewezen op de doorwerking van het criterium naar de 'eens bevoegd gezag' regeling voor complexe bedrijven in artikel 4.16 van het Omgevingsbesluit. Dat artikel wijst in beginsel gedeputeerde staten aan als bevoegd gezag voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor deze bedrijven.

Aan het laten vervallen van het 'tenzij'-criterium ligt een nadere analyse van dat criterium ten grondslag. Hierover wordt het volgende opgemerkt. Het 'tenzij'-criterium haakt aan bij het bestaan van een functionele relatie tussen de milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk en een (niet nader omschreven) andere activiteit. Die 'andere' (ondersteunde) activiteit moet dan ook onderdeel zijn van de desbetreffende meervoudige aanvraag. Dit betekent dat afhankelijk van de onderdelen van een meervoudige aanvraag, de uitkomst van de toets aan het 'tenzij'-criterium voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk van eenzelfde aard en omvang per aanvraag kan verschillen. Deze rechtsonzekerheid is daar waar het gaat om de aanwijzing van magneetactiviteiten onwenselijk. Magneetactiviteiten worden als uitzonderingsmogelijkheid aangewezen. Tot aanwijzing als magneetactiviteit wordt overgegaan als daartoe aanleiding is wegens doelmatigheid gelet op bovenlokale gevolgen of wegens een provinciaal of nationaal belang dat een afweging op regionaal of nationaal niveau vereist¹⁹. Een aanwijzing als magneetactiviteit die afhankelijk is van de samenstelling van een meervoudige aanvraag in een concreet geval past niet binnen deze uitgangspunten.

Bovendien werkt deze rechtsonzekerheid, zoals óók het IPO heeft opgemerkt, door naar de hiervoor al genoemde 'eens bevoegd gezag' regeling voor complexe bedrijven in artikel 4.16 van het Omgevingsbesluit. Dat artikel wijst in beginsel gedeputeerde staten aan als bevoegd gezag voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor deze bedrijven. Het hiervoor genoemde 'tenzij'-criterium is in spiegelbeeldige vorm opgenomen in het tweede lid, onder b, van dat artikel. Op grond van dat artikelonderdeel zijn van de 'eens bevoegd gezag' regeling uitgezonderd aanvragen om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk, tenzij het gaat om het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte of voor het opslaan van stoffen, *als die activiteiten een andere activiteit die onderdeel is van de aanvraag functioneel ondersteunen*. Dus met andere woorden: de 'eens bevoegd gezag' regeling is op aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk onderdeel is alleen van toepassing als het gaat om een meervoudige aanvraag waarbinnen het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte of voor het opslaan van stoffen functioneel ondersteunend is aan een andere activiteit in de aanvraag en dus geen magneetactiviteit is als bedoeld in artikel 4.10, tweede lid, onder a.

Deze nadere analyse heeft ertoe geleid dat bij dit besluit in artikel 4.10, tweede lid, onder a, het hiervoor genoemde 'tenzij'-criterium wordt losgelaten en, net zoals voor het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen al eerder is gedaan, voor het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte en voor het opslaan van stoffen een eenduidige keuze wordt gemaakt of deze wel of geen magneetactiviteit zijn, zonder daarbij nog nadere criteria of eisen te hanteren. Dit leidt ertoe dat in het tweede lid, zoals dat bij dit besluit wordt gewijzigd, alleen het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte wordt uitgezonderd van de

---

¹⁹ Stb. 2018, 290, p. 145.

aanwijzing van magneetactiviteiten. Deze activiteiten zijn dus ongeacht de samenstelling van de meervoudige aanvraag waarvan deze onderdeel zijn nooit een magneetactiviteit. Voor het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van stoffen is geen uitzondering (meer) opgenomen. Dit betekent dat deze activiteiten, net als het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen, altijd een magneetactiviteit zijn. Tot deze keuze is gekomen vanwege de nationale belangen die in toenemende mate aan de orde zijn bij het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van stoffen. De ondergrondse opslag van stoffen in een mijnbouwwerk vindt plaats onder de 100 meter, in de praktijk op diepten onder de 500 meter, en gebeurt in het bijzonder voor het veiligstellen van de nationale energievoorziening. Dit betreft nu de ondergrondse opslag van aardgas en stikstof om de wisselende vraag naar aardgas te kunnen opvangen en de ondergrondse opslag van strategische olievoorraden. In de toekomst kan het bijvoorbeeld ook gaan om de ondergrondse opslag van alternatieve (duurzame) energiedragers, zoals waterstof en biobrandstoffen. Dergelijke (ondergrondse) opslag van stoffen is in het kader van de energietransitie van toenemend belang. Verder hebben de complexiteit van een dergelijke opslag, de bijzondere expertise van het Staatstoezicht op de Mijnen en de samenhang met het beheer van de ondergrond onder de 100 meter krachtens de Mijnbouwwet onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken en Klimaat bijgedragen aan de keuze om de ondergrondse opslag van stoffen in een mijnbouwwerk als magneetactiviteit aan te merken. Gelet op de hiervoor toegelichte samenhang tussen de artikelen 4.10, tweede lid, onder a, en 4.16, tweede lid, onder b, wordt dit laatste artikelonderdeel bij dit besluit in lijn met de wijzigingen van artikel 4.10, tweede lid, onder a, ook gewijzigd. In artikel 4.16, tweede lid, onder b, wordt een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk altijd van de toepassing van de 'eens bevoegd gezag' regeling uitgezonderd, tenzij het gaat om een aanvraag die alleen of onder meer betrekking heeft op het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte. Dit betekent dat gedeputeerde staten voor een complex bedrijf dus altijd bevoegd gezag zijn voor een aanvraag waarvan deze activiteit onderdeel is. Dit geldt voor zowel enkelvoudige als meervoudige aanvragen. In dat geval heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat altijd, dus voor elke aanvraag, het recht van advies en instemming. Dit volgt uit artikel 4.29 van het Omgevingsbesluit, dat bij dit besluit in lijn met de wijzigingen van de artikelen 4.10, tweede lid, onder a, en 4.16, tweede lid, onder b, ook wordt aangepast. Uit artikel 4.16, tweede lid, onder b, zoals dat onderdeel bij dit besluit wordt gewijzigd, volgt verder dat gedeputeerde staten nooit bevoegd gezag zijn voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een complex bedrijf waarvan het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen of voor het opslaan van stoffen onderdeel is.

Onderdeel K (artikel 4.11 Ob) [artikelen 5.11 en 5.12, derde lid, van de wet]

Eerste lid, onder b

Bij dit besluit wijzigt het eerste lid, onder b, op een aantal punten. In dat artikelonderdeel worden de vergunningplichtige milieubelastende activiteiten aangewezen waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit of op een meervoudige aanvraag die alleen betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in het eerste lid.

In samenhang met elkaar moeten worden gezien het vervallen van het huidige onderdeel 1, in verband waarmee de overige onderdelen worden vernummerd, en het wijzigen van onderdeel 3 (nieuw). Dit onderdeel wijst als milieubelastende activiteit aan waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is om te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning, elke vergunningplichtige milieubelastende activiteit voor zover niet eerder genoemd, als die activiteit

geheel of in hoofdzaak plaatsvindt op een militair terrein of een terrein met een militair object, als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Bij dit besluit wordt aan onderdeel 3 (nieuw), dat in verband daarmee in subonderdelen wordt onderverdeeld, een vergelijkbare bepaling toegevoegd op grond waarvan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag wordt om te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor elke vergunningplichtige milieubelastende activiteit voor zover niet eerder genoemd, als die activiteit geheel of in hoofdzaak plaatsvindt op een locatie als bedoeld in artikel 5.28, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit zijn de locaties, genoemd in bijlage IX, onder D, bij dat besluit, waaromheen bij ministeriële regeling vastgestelde civiele explosieaandachtsgebieden zijn gelegen. Twee van deze drie locaties zijn locaties van TNO. Onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat daarvoor bevoegd gezag op grond van de bijzondere regeling in artikel 2.4, vierde lid, van die wet. Onder de Omgevingswet wordt die bijzondere bevoegdheidsgrondslag gecontinueerd in de artikelen 5.11, derde lid, en 5.12, vierde lid, van die wet. Bij nader inzien wordt het echter wenselijk gevonden om voor deze locaties niet langer gebruik te maken van die grondslag, maar de locaties op te nemen in de reguliere regeling voor bevoegd gezag. De wijziging van het eerste lid, onderdeel b, onder 3°, voorziet hierin.

De derde van de hiervoor genoemde locaties in bijlage IX, onder D, is de locatie van het complex Ulicoten waarop de in het huidige onderdeel 1 aangewezen vergunningplichtige milieubelastende activiteit (grootschalige opslag in beslag genomen vuurwerk) plaatsvindt. Omdat het wenselijk is voor alle drie de locaties eenzelfde regeling te treffen, is de wijziging van het eerste lid, onderdeel b, onder 3° (nieuw), zo geformuleerd dat ook deze derde locatie onder de bevoegd gezag aanwijzing in het nieuwe subonderdeel valt. De (afzonderlijke) regeling voor deze locatie in het huidige onderdeel 1 kan daarom vervallen. Materieel wijzigt hier dus echter niets.

De overige wijzigingen in het eerste lid, onder b, hebben betrekking op de onderdelen 2 en 3 van dat artikelonderdeel, die bij dit besluit worden vernummerd tot de onderdelen 1 en 2.

In het eerste lid, onderdeel b, onder 1° (nieuw), wordt de verwijzing naar artikel 3.247 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangepast. De in deze verwijzing opgenomen beperking dat het moet gaan om ingeperkt gebruik als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 waarop inperkingsniveau IV als bedoeld in dat besluit van toepassing is, vervalt. Achtergrond van deze wijziging is dat artikel 3.247 van het Besluit activiteiten leefomgeving bij het onderhavige besluit wordt gewijzigd. Alleen het ingeperkt gebruik waarop inperkingsniveau IV zoals hiervoor bedoeld van toepassing is, wordt nog aangewezen als vergunningplichtige milieubelastende activiteit. De in het eerste lid, onderdeel b, onder 1° (nieuw), opgenomen beperking wordt daarmee overbodig.

In het eerste lid, onderdeel b, onder 2° (nieuw), wordt de verwijzing naar artikel 3.335 van het Besluit activiteiten leefomgeving toegespitst op het eerste lid van dat artikel. Deze wetstechnische aanpassing houdt verband met de uitbreiding bij dit besluit van dat artikel. Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel b, onder 2° (nieuw), is alleen de huidige tekst van artikel 3.335 van het Besluit activiteiten leefomgeving (eerste lid nieuw) van belang.

Eerste lid, onder c

In het eerste lid, onderdeel c, wordt een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg toegevoegd aan de opsomming van activiteiten waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag is om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit of op een meervoudige aanvraag die alleen

betrekking heeft op een combinatie van activiteiten als bedoeld in het eerste lid. Deze wijziging geeft voor zover het gaat om enkelvoudige aanvragen om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg, uitvoering aan artikel 5.11, eerste lid, onder f, onder 3°, van de wet, zoals dit onderdeel bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet luidt. Deze wijziging van artikel 5.11 van de wet moet in samenhang worden gelezen met de bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorgestelde wijziging om aan artikel 5.1, tweede lid, onder 4°, van de wet de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg als vergunningplichtige activiteit toe te voegen. Achtergrond daarvan is dat bij de totstandkoming van de Omgevingswet het zich aanvankelijk liet aanzien dat er, gelet op de inzichten van dat moment, met betrekking tot bijzondere spoorwegen geen behoefte zou bestaan aan een vergunningplicht voor activiteiten in een beperkingengebied rondom die spoorwegen, en dat zou kunnen worden volstaan met algemene regels. Die inzichten zijn inmiddels gewijzigd. Bij dit besluit worden in verband hiermee in het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningplichtige gevallen aangewezen voor deze activiteit. Omdat de verantwoordelijkheid voor de bijzondere spoorweginfrastructuur ligt bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (zie artikel 2.19, derde lid, onder a, onderdeel 2°, van de wet), wordt die minister ook aangewezen als bevoegd gezag. De beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg is in het tweede lid niet aangewezen als magneetactiviteit. Activiteiten waarbij de aanwijzing als bevoegd gezag samenhangt met aan de desbetreffende bestuursorganen toegedeelde beheertaken, zoals bij de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een bijzondere spoorweg het geval is, kwalificeren niet als magneetactiviteit.

Eerste lid, onder d

Het eerste lid, aanhef en onder d, bevat de aanwijzing van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat als bevoegd gezag om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor activiteiten die geheel of in hoofdzaak plaatsvinden in de territoriale zee voor zover gelegen buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied of in de exclusieve economische zone. Van deze activiteiten zijn uitgezonderd de activiteiten waarvoor de Minister van Economische Zaken en Klimaat of de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op grond van de artikelen 4.10 en 4.12 als bevoegd gezag is aangewezen. Zonder deze uitzondering zou de bevoegdheidstoedeling aan deze ministers onbedoeld worden doorkruist. Anders dan het geval is voor gedeputeerde staten en het college van burgemeester en wethouders, die in bovengenoemde gebieden ontbreken, gelden er voor deze ministers immers geen belemmeringen om in die gebieden bevoegdheden uit te oefenen.

Bij dit besluit wordt aan het Omgevingsbesluit artikel 4.13 toegevoegd. Dit artikel bevat de aanwijzing van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als bevoegd gezag om te beslissen op een enkel- of meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning als de aanvraag alleen betrekking heeft op een of meer rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument. Zie daarover nader de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

Archeologische monumenten kunnen ook zijn gelegen in de in het eerste lid, onder d, genoemde gebieden als het gaat om de territoriale zee voor zover gelegen buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied. Gelet op wat hiervoor is opgemerkt over de bevoegdheden van andere ministers dan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in de in het eerste lid, onder d, genoemde gebieden dient daarom ook een activiteit als bedoeld in artikel 4.13 van het toepassingsbereik van dat artikelonderdeel te worden uitgezonderd. De onderhavige wijziging voorziet hierin.

Onderdeel L (artikel 4.13 (nieuw) Ob) [artikelen 5.11, eerste lid, onder b, en 5.12, derde lid, van de wet]

Dit artikel regelt dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bevoegd gezag wordt voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een (of meer) rijksmonumentenactiviteit(en) met betrekking tot een archeologisch monument. Dit is een rijksmonumentenactiviteit waarbij het rijksmonument of het voorbeschermde rijksmonument een archeologisch monument is. Dit artikel geeft uitvoering aan de wijziging van artikel 5.11, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet, zoals die is opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dit onderdeel vormt de grondslag voor de in artikel 4.13 opgenomen bevoegdheidstoedeling.

De regeling zoals die nu luidt, houdt in dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zowel bij enkelvoudige als bij meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument onderdeel is, het recht van advies en het recht van instemming wordt toegekend voor zover het gaat om de beslissing op de aanvraag voor die activiteit. Conform de hoofdregel van artikel 5.8 van de Omgevingswet is op grond van de huidige regeling het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag om te beslissen op de enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor die activiteit. Deze regeling blijkt bij nader inzien niet goed te passen in de systematiek van hoofdstuk 4 van het Omgevingsbesluit. Met artikel 4.13 wordt de aansluiting op deze systematiek alsnog bereikt. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet²⁰.

Tot slot wordt er in dit verband voor de goede orde op gewezen dat als gevolg van de toevoeging van artikel 4.13 geen wijzigingen in artikel 4.32, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit noodzakelijk zijn. In dat artikelonderdeel is aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het recht van advies toegekend voor zover de aanvraag betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument. Dat geldt ook mét artikel 4.13 nog onverkort, zij het dat dit adviesrecht in een beperkter aantal gevallen aan de orde zal zijn dan in de regeling zoals die aanvankelijk is voorzien. In die regeling speelt het adviesrecht - en in samenhang daarmee het instemmingsrecht op grond van artikel 4.32, tweede lid - in alle gevallen, omdat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor zowel de enkelvoudige aanvraag als de meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning waarvan een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument onderdeel is nooit bevoegd gezag is. Onder de gelding van artikel 4.13 speelt het adviesrecht louter nog bij de meervoudige aanvragen die betrekking hebben op een of meer van deze rijksmonumentenactiviteiten en een of meer andere activiteiten. Deze - materieel - beperktere reikwijdte is echter niet iets wat in de tekst van het artikelonderdeel tot uitdrukking kan worden gebracht.

Onderdeel M (artikel 4.14 Ob) [artikel 5.12, derde lid, wet]

Artikel 4.14 bevat de aanwijzing van bevoegd gezag voor een uitzonderlijke situatie die zich bij een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning kan voordoen. Daarbij gaat het om een meervoudige aanvraag die betrekking heeft op activiteiten waarvan geen onderdeel is een activiteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag zou zijn als die activiteit enkelvoudig zou worden aangevraagd, waarbij geen van de activiteiten is aangewezen als magneetactiviteit en waarbij er sprake is van verschillende bevoegde bestuursorganen, anders dan het college van burgemeester en wethouders, als de activiteiten enkelvoudig zouden worden aangevraagd.

De samenloopregeling in artikel 4.14 heeft als uitgangspunt dat als het gaat om een combinatie van activiteiten waarvoor gedeputeerde staten en een minister voor een enkelvoudige aanvraag om een

---

²⁰ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p.179-180.

omgevingsvergunning bevoegd gezag zouden zijn, het hoogste bevoegd gezag, dus de minister, als bevoegd gezag is aangewezen. Als het gaat om een combinatie van activiteiten waarvoor meer dan één minister bevoegd gezag is, biedt de hoogste bevoegd gezag regel geen oplossing. Voor deze situaties regelt artikel 4.14 dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beslist, vanuit zijn stelselverantwoordelijkheid voor het omgevingsrecht.

Bij dit besluit worden in de (nieuwe) artikelen 4.7 en 4.13 van het Omgevingsbesluit twee bestuursorganen toegevoegd aan de bestuursorganen die als bevoegd gezag worden aangewezen voor de omgevingsvergunning. Het gaat daarbij om het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dat in een zogeheten vervoerregio de verantwoordelijkheid heeft gekregen voor het lokale spoor en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De activiteiten waarvoor deze bestuursorganen als bevoegd gezag worden aangewezen – beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg en rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument – worden allebei niet aangewezen als magneetactiviteit. Dit betekent dat met deze artikelen ook rekening moet worden gehouden in de aanwijzing van bevoegd gezag in artikel 4.14.

De aanwijzing van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in een vervoerregio als bevoegd gezag vertaalt zich bij dit besluit in de toevoeging aan artikel 4.14 van een nieuw tweede lid en in verband daarmee een aantal wetstechnische aanpassingen (verwijzingen naar artikel 4.7 van het Omgevingsbesluit) in de overige artikelleden. In het nieuwe tweede lid worden als het gaat om een combinatie van activiteiten waarvoor gedeputeerde staten en het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam in een vervoerregio voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning bevoegd gezag zouden zijn, gedeputeerde staten als hoogste bevoegd gezag beschouwd en als bevoegd gezag aangewezen. Aanwijzing van het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam als bevoegd gezag voor de meervoudige aanvraag zou in deze situatie hoe dan ook niet mogelijk zijn, omdat het dagelijks bestuur, anders dan gedeputeerde staten, geen algemeen maar functioneel bestuursorgaan is.

De aanwijzing van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als bevoegd gezag vertaalt zich bij dit besluit alleen in de toevoeging van een verwijzing naar artikel 4.13 van het Omgevingsbesluit in het huidige artikel 4.14, zesde lid, dat bij dit besluit wordt vernummerd tot zevende lid. Zoals hiervoor al opgemerkt, wijst dit artikellid de Minister van Binnenlandse Zaken uit hoofde van zijn stelselverantwoordelijkheid aan als bevoegd gezag, als de regel dat het hoogste bevoegd gezag beslist in de hier bedoelde samenloopsituaties geen uitkomst biedt. Dat doet zich voor als de meervoudige aanvraag bestaat uit een combinatie van activiteiten waarvoor meer dan één minister bevoegd gezag zou zijn als die activiteiten enkelvoudig zouden worden aangevraagd. Anders dan voor de Ministers van respectievelijk Defensie, Economische Zaken en Klimaat, Infrastructuur en Waterstaat en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in artikel 4.14, derde tot en met zesde lid, wordt voor de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap niet in een artikellid voorzien waarin hij zelf als bevoegd gezag wordt aangewezen als de meervoudige aanvraag bestaat uit een of meer rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een archeologisch monument en een of meer activiteiten waarvoor gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van de vervoerregio bevoegd gezag zouden zijn als die activiteiten enkelvoudig zouden worden aangevraagd. Ook die situaties vallen onder de reikwijdte van artikel 4.14, zevende lid (nieuw). De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt ook voor deze gevallen als bevoegd gezag aangewezen uit hoofde van zijn stelselverantwoordelijkheid.

Tot slot wordt in artikel 4.14 verduidelijkt dat de aanwijzing van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als bevoegd gezag in het huidige zesde lid (zevende lid, nieuw) dient als vangnet voor zover op grond van de eerdere artikelleden nog geen bevoegd gezag is aangewezen. Dit gebeurt door bij dit besluit aan het tweede tot en met zesde lid de beperking toe te voegen dat de in die leden bedoelde bestuursorganen als bevoegd gezag worden aangewezen wanneer de aanvraag

'alleen' bestaat uit de in die leden omschreven activiteiten en wordt aan het zevende lid de zinsnede 'voor zover op grond van het tweede tot en met zesde lid nog geen bevoegd gezag is aangewezen' toegevoegd.

Onderdeel N (artikel 4.16 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet; artikel 5.13 van de wet]

Het tweede lid van dit artikel wijzigt op een aantal onderdelen. In de onderdelen a en c worden 'afwijkactiviteit' en 'mijnbouwactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit' respectievelijk 'mijnbouwlocatieactiviteit'. Deze wetstechnische wijzigingen zijn hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijzigingen in de artikelen 4.6, eerste lid, onder a, en 4.10, eerste lid, onder b, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit. In onderdeel b, dat een verwijzing bevat naar artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden een redactionele en een inhoudelijke wijziging aangebracht. Deze wijzigingen hangen samen met de wijzigingen bij dit besluit van artikel 4.10, tweede lid, onder a, van het Omgevingsbesluit. In de artikelsgewijze toelichting op die wijzigingen is al ingegaan op de doorwerking daarvan naar artikel 4.16. Korthedshalve wordt hier met een verwijzing daarnaar volstaan.

Onderdeel O (opschrift afdeling 4.2 Ob)

Het opschrift van afdeling 4.2 luidt aldus: 'Betrokkenheid van andere bestuursorganen of instanties bij aanvraag om een omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift'.

Aan deze omschrijving van de inhoud van de afdeling wordt bij dit besluit toegevoegd: het verzoek om instemming. Dit houdt verband met het feit dat bij dit besluit artikel 4.21, tweede lid, van het Omgevingsbesluit aan de gemeenteraad een adviesrecht wordt toegekend voor een door het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissing op een verzoek om instemming in de in dat artikellid genoemde gevallen. Advies- of instemmingsrechten voor een te nemen beslissing op een verzoek om instemming zijn bij het Omgevingsbesluit niet eerder toegekend.

Onderdeel P (artikel 4.18 Ob) [artikel 16.15, eerste lid, van de wet]

Aan artikel 4.18 wordt een tweede lid toegevoegd. Dat artikellid bepaalt dat een op grond van afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit uitgebracht advies zich richt tot het bevoegd gezag en zijn te nemen beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift of het verzoek om instemming, maar dat in plaats daarvan het advies zich ook kan richten tot een bestuursorgaan dat zelf adviseur is voor zover dat in deze afdeling is bepaald. Er is in dat laatste geval sprake van een getrappt adviesrecht.

Toevoeging van deze bepaling is nodig, omdat het bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet door een wijziging van artikel 16.15, eerste lid, van de Omgevingswet mogelijk wordt gemaakt dat het advies over de aanvraag om een besluit op grond van de wet zich ook kan richten tot een ander bestuursorgaan dan het bevoegd gezag voor de te nemen beslissing op de aanvraag of op het verzoek. Deze wijziging houdt verband met een specifieke situatie. De wijziging biedt de benodigde grondslag om advisering van het college van burgemeester en wethouders door de gemeentelijke commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, mogelijk te maken bij bepaalde aanvragen om een omgevingsvergunning zoals nader omschreven in artikel 16.15a, onder c, van de wet, zoals dat artikel bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet luidt, in het geval het college voor een zodanige aanvraag niet zelf bevoegd gezag is, maar adviseur. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.²¹

---

²¹ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 257.

Daarbij wordt erop gewezen dat er in de memorie van toelichting nog van is uitgegaan dat ook voor de advisering van het college van burgemeester en wethouders door de gemeenteraad voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten in die gevallen dat het college hiervoor geen bevoegd gezag is, gebruik zou moeten worden gemaakt van deze nieuwe grondslag voor een getrappt adviesrecht in artikel 16.15, eerste lid. Als gevolg van een aangenomen amendement met betrekking tot artikel 16.15a (*Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 53*) wordt echter voor deze situaties voor een andere regeling gekozen (zie hiervoor nader artikel 4.21 van het Omgevingsbesluit zoals gewijzigd bij dit besluit).

Gevolg van bovengenoemde wijziging van artikel 16.15, eerste lid, van de wet is dat het geen automatisme meer is dat een op grond van afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit uitgebracht advies zich richt tot het bevoegd gezag voor de te nemen beslissing op de aanvraag of het verzoek. Omdat dit echter nog steeds wel het merendeel van de gevallen zal betreffen, wordt dit in artikel 4.18, tweede lid (nieuw), eerste zin, als hoofdregel voor het toepassingsbereik van de op grond van afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit uitgebrachte adviezen vooropgesteld. In de tweede zin wordt vervolgens bepaald dat het advies zich in plaats daarvan ook kan richten tot een bestuursorgaan dat zelf adviseur is voor zover dat in deze afdeling is bepaald. Dit gebeurt in artikel 4.22, tweede lid, van het Omgevingsbesluit, waarbij uitvoering wordt gegeven aan artikel 16.15a, onder c, van de wet.

Onderdeel Q (artikel 4.20 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

In dit onderdeel wordt 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel R (artikel 4.21 (nieuw) Ob) [artikelen 16.15 en 16.15a van de wet]

Dit artikel regelt de betrokkenheid van de gemeenteraad bij beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Aan dit artikel ligt ten grondslag artikel 16.15a, aanhef onder b, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, zoals dit luidt als gevolg van een aangenomen amendement (*Kamerstukken II 2018/19, 34986, nr. 53*).

Het eerste lid van dit artikel wijst de gemeenteraad aan als adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover die betrekking heeft op een door hem aangewezen geval van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is. In de regel is het college van burgemeester en wethouders voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor dergelijke activiteiten het bevoegd gezag. De gemeenteraad bepaalt zelf of en voor welke gevallen hij het adviesrecht uitoefent door de aanwijzing van gevallen. Het gaat hier om de aanwijzing van categorieën van gevallen bij afzonderlijk besluit.

Het tweede lid bepaalt dat als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning en de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming van het college behoeft, de gemeenteraad adviseur is voor het verzoek om instemming. Uit artikel 4.18, tweede lid, van het Omgevingsbesluit, zoals dat bij het onderhavige besluit wordt toegevoegd, volgt dat ook in dat geval het advies van de gemeenteraad zich dient te richten tot het college, aangezien het college het bevoegd gezag is om te beslissen op het verzoek om instemming.

De (uitzonderings)gevallen waarin het college geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning, noch is bepaald dat de voorgenomen beslissing op de aanvraag instemming behoeft, zijn de volgende. Het moet dan gaan om een aanvraag om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang (zie de artikelen

4.6, 4.8 en 4.20, tweede lid, onder a, van het Omgevingsbesluit) of een aanvraag waarop artikel 4.23 van het Omgevingsbesluit van toepassing is. Dat artikel bevat uitzonderingen op het instemmingsrecht van het college van burgemeester en wethouders bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in bepaalde, nader geclausuleerde gevallen waarin de 'eens bevoegd gezag, altijd bevoegd gezag' regeling van toepassing is.

Met het oog op de werking van een door de gemeenteraad op grond van het eerste of tweede lid uitgebracht advies is het volgende van belang. Bij het hiervoor al genoemde amendement is naast de wijziging van artikel 16.15a ook een nieuw artikel 16.15b aan het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet toegevoegd. Dit artikel verplicht het college van burgemeester en wethouders bij de beslissing die het op de aanvraag om de omgevingsvergunning of het verzoek om instemming moet nemen, de bij of krachtens de Omgevingswet gestelde regels over het beslissen op de aanvraag of het verlenen of onthouden van instemming met inachtneming van het advies van de gemeenteraad toe te passen.

In overleg met de VNG is aan bureau Profacto uit Groningen gevraagd om een notitie op te stellen over de wijze waarop de adviesrol van de gemeenteraad praktisch ingevuld kan worden binnen het gemeentelijk besluitvormingsproces. De notitie beschrijft hiertoe concrete mogelijkheden en is beschikbaar op de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

Onderdeel 5 (artikel 4.22 (nieuw) Ob) [artikelen 16.15 en 16.15a van de wet]

Het eerste lid van dit artikel wijst de gevallen aan waarin de gemeentelijke adviescommissie, bedoeld in artikel 17.9 van de wet, een adviesrecht heeft voor aanvragen om een omgevingsvergunning waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is. De verplichting om een dergelijke commissie in te stellen is geregeld in artikel 9.1 van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 15 van de Monumentenwet 1988 en is onder de Omgevingswet geregeld in artikel 17.9 van die wet. In dat artikel zijn ook de gevallen aangewezen waarin deze commissie een adviesrecht heeft. Voor zover het hierbij gaat om aanvragen om een omgevingsvergunning is echter geconcludeerd dat de aanwijzing van die gevallen feitelijk thuishoort in de algemene regeling voor advies op grond van artikel 16.15 van de wet, zoals nader uitgewerkt in het Omgevingsbesluit. De desbetreffende onderdelen van artikel 17.9 van de Omgevingswet worden daarom bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet overgeheveld naar artikel 16.15a, onder c, van de wet en in lijn gebracht met de systematiek van de toedeling van een adviesrecht onder de wet en de voorziene uitwerking daarvan in het Omgevingsbesluit. In het onderhavige artikel wordt hieraan uitvoering gegeven. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet²².

De aanvragen om een omgevingsvergunning waarvoor de desbetreffende commissie adviseur is, zijn primair de aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument. Hiervoor is de commissie in ieder geval adviseur. Gelet op de specifieke verantwoordelijkheid van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het beleid met betrekking tot archeologische rijksmonumenten, zou een taak van de commissie bij de advisering over rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot deze archeologische monumenten niet passend zijn. Daarnaast is de commissie ook adviseur voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor andere activiteiten als de gemeenteraad daarvoor gevallen heeft aangewezen of in gevallen waarin het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet. Dit brengt tot uitdrukking dat de adviestaken van de commissie de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in bredere zin kunnen betreffen en zich niet hoeven te beperken tot de aanvragen om een omgevingsvergunning voor

---

²² Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 255-256.

rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een monument. In dat kader is ook van belang dat op grond van artikel 17.9, derde lid, van de Omgevingswet het college van burgemeester en wethouders de commissie ook advies kan vragen over het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Omdat het hierbij niet gaat om een aanvraag om een besluit op grond van de Omgevingswet is artikel 16.15 van de wet niet op dit adviesrecht van toepassing. Daarom blijft dit adviesrecht geregeld worden in artikel 17.9 van de Omgevingswet.

Het tweede lid bepaalt dat als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om de omgevingsvergunning maar adviseur, de commissie ook adviseur is en dat het advies zich in dat geval richt tot het college in plaats van het bevoegd gezag. In de toelichting bij artikel 4.18, tweede lid, zoals dat lid wordt toegevoegd bij dit besluit, is al op de achtergrond van deze bepaling ingegaan. Het tweede lid verzekert via de figuur van een getrappt adviesrecht dat ook als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is om te beslissen op een aanvraag die betrekking heeft op een van de activiteiten waarvoor de commissie een adviesrecht heeft, maar adviseur, het adviesrecht van de commissie onverkort van toepassing blijft. Gelet op de positionering van de commissie binnen de gemeente kan zij namelijk alleen aan het college en niet aan een ander bestuursorgaan adviseren als dat bevoegd gezag is. Het zal daarbij gaan om meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan naast een of meer van de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, ook een magneetactiviteit van de provincie of een Minister deel uitmaakt. Dit maakt dan dat gedeputeerde staten of de desbetreffende Minister bevoegd gezag zijn. In dat geval is het college op grond van artikel 4.20, eerste lid, van het Omgevingsbesluit aangewezen als adviseur.

Onderdeel T (artikel 4.23 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

In dit onderdeel wordt 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel U (artikel 4.24 Ob) [artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

In het eerste lid, onder e, van dit artikel wordt de verwijzing naar artikel 3.19, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving wetstechnisch aangepast. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar wat hierover bij een vergelijkbare wijziging is opgemerkt in de toelichting bij de wijzigingen van artikel 4.6 van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel V (artikel 4.25 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet; artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

Artikel 4.25 van het Omgevingsbesluit regelt de gevallen waarin gedeputeerde staten het recht van advies of het recht van advies en instemming hebben voor een aanvraag om een omgevingsvergunning. Bij dit besluit wordt dit artikel op een aantal onderdelen gewijzigd.

Eerste lid

Onderdeel c

In onderdeel c, onder 1°, wordt de verwijzing naar artikel 3.19, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving wetstechnisch aangepast. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar wat hierover bij een vergelijkbare wijziging is opgemerkt in de toelichting bij de wijzigingen van artikel 4.6 van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

In onderdeel c, onder 2°, wordt het adviesrecht van gedeputeerde staten voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk gewijzigd. Dit adviesrecht betreft in artikel 4.25 zoals dat is vastgesteld uitsluitend aanvragen om een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit inhoudende het aanleggen en exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn of van gevaarlijke stoffen. Aan dit adviesrecht is op grond van het derde lid ook een instemmingsrecht gekoppeld. Achtergrond van dit advies- en instemmingsrecht is de verklaring van geen bedenkingen die op grond van artikel 6.8 van het Besluit omgevingsrecht is vereist van gedeputeerde staten voor omgevingsvergunningen met betrekking tot dergelijke activiteiten.

Bij dit besluit wordt het adviesrecht van gedeputeerde staten voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk verbreed. Kort samengevat ziet dit adviesrecht als gevolg van de wijziging bij dit besluit op alle aanvragen om een omgevingsvergunning voor zover die betrekking hebben op een dergelijke milieubelastende activiteit. Dit kunnen enkelvoudige aanvragen zijn, maar ook meervoudige aanvragen waarvan de desbetreffende activiteit deel uitmaakt. De beperking dat het moet gaan om het aanleggen en exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn of van gevaarlijke stoffen vervalft. Deze verbreding van het adviesrecht van gedeputeerde staten houdt verband met artikel 6.1, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht. Dit artikellid is met ingang van 1 mei 2017 in werking getreden en wordt bij het onderhavige besluit omgezet naar het stelsel van de Omgevingswet. Het adviesrecht voor een aanvraag om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de aanleg, wijziging of uitbreiding van een boorgat of het winnen van delfstoffen of aardwarmte wordt onder de Omgevingswet een adviesrecht voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk. Deze invulling is al aangekondigd in de nota van toelichting bij de algemene maatregel van bestuur waarbij artikel 6.1, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht is vastgesteld²³. Anders dan in laatstgenoemd artikellid, geldt voor het adviesrecht zoals dat wordt omgezet overigens niet als eis dat het moet gaan om aanvragen voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk waarvoor de Minister van Economische Zaken en Klimaat bevoegd gezag is. Deze eis zou binnen de Omgevingswet tot onlogische uitkomsten kunnen leiden. Onder die wet is ten opzichte van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de vrijheid van de aanvrager verruimd om voor de activiteiten waarvoor hij een omgevingsvergunning nodig heeft voor elke activiteit afzonderlijk of voor verschillende activiteiten tegelijk de vergunning aan te vragen. Afhankelijk van of een activiteit van een enkelvoudige of meervoudige aanvraag onderdeel is, kan het bevoegd gezag verschillen. Dit geldt ook voor de milieubelastende activiteit met betrekking tot een mijnbouwwerk. Hierdoor zou de keuze van de aanvrager voor een enkelvoudige of meervoudige aanvraag indirect bepalen of gedeputeerde staten – voor eenzelfde activiteit – wel of niet een adviesrecht zouden hebben. Dat is onwenselijk.

Onderdeel d

Aan onderdeel d wordt een voorwaarde toegevoegd. Deze voorwaarde houdt in dat het bij de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een lokale spoorweg waarvoor gedeputeerde staten het recht van advies (en op grond van de verwijzing in het derde lid, onder a, ook het recht van instemming) hebben, moet gaan om een lokale spoorweg die niet ligt in een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000. Dit zijn de zogeheten vervoerregio's. Als de lokale spoorweg wel ligt in het gebied van een vervoerregio, dan heeft namelijk het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, bedoeld in artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000, het recht van advies en het recht van instemming over deze aanvragen om een omgevingsvergunning. Dit wordt geregeld in het bij dit besluit aan het Omgevingsbesluit toegevoegde artikel 4.26. Verwezen wordt verder naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

---

²³ Stb. 2017, 114, p. 19-20.

Onderdeel g (oud)

Onderdeel g vervalt, onder aanpassing van de lettering van de navolgende onderdelen. Op grond van dit onderdeel hebben gedeputeerde staten het recht van advies (en op grond van de verwijzing in het derde lid, onder a, ook het recht van instemming) voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor activiteiten die plaatsvinden op een locatie waar de in artikel 8.49 bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd waarvoor zij bij een enkelvoudige aanvraag voor die activiteit op grond van artikel 4.6, eerste lid, onder g, van het Omgevingsbesluit bevoegd gezag zouden zijn geweest. Dit onderdeel vervalt omdat ook artikel 4.6, eerste lid, onder g, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit vervalt. Voor de achtergrond daarvan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij het vervallen van dat artikelonderdeel.

In samenhang met het vervallen van artikel 4.6, eerste lid, onder g, betekent het vervallen van artikel 4.25, eerste lid, onder g, dat voor zover in de nieuwe situatie een provincie ervoor zal kiezen om voor activiteiten op een gesloten stortplaats als hier bedoeld een vergunningplicht in de omgevingsverordening op te nemen, gedeputeerde staten als zij geen bevoegd gezag zijn om te beslissen op een aanvraag waarvan een dergelijke activiteit onderdeel is, het recht van advies (en op grond van de verwijzing in artikel 4.25, derde lid, onder a, ook het recht van instemming) hebben op grond van artikel 4.25, eerste lid, onder f, van het Omgevingsbesluit. Dat onderdeel regelt het recht van advies (en op grond van de verwijzing in artikel 4.25, derde lid, onder a, ook het recht van instemming) voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor activiteiten die vergunningplichtig zijn op grond van de omgevingsverordening.

Onderdeel g (nieuw)

Onderdeel h wordt bij dit besluit geletterd als onderdeel g. In dit onderdeel vindt een aantal wijzigingen plaats als gevolg van wijzigingen die zijn opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

In de eerste plaats wordt 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Verder wordt in het oorspronkelijke onderdeel 1° de verwijzing naar artikel 16.15, vierde lid, onder b, van de Omgevingswet gewijzigd in een verwijzing naar artikel 16.15a, onder d, van die wet. Dit omdat bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de inhoud van eerstgenoemd artikelonderdeel naar laatstgenoemd artikelonderdeel wordt verplaatst, waarbij tevens wordt verduidelijkt dat het bij dat onderdeel alleen gaat om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Daarnaast vervalt het oorspronkelijke onderdeel 2°. Op grond van dat artikelonderdeel geldt kort samengevat voor gedeputeerde staten een adviesrecht voor een activiteit in strijd met een regel in een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.15 of 4.16 van de wet die betrekking heeft op een monument of archeologisch monument waarvoor het voornemen bestaat om daaraan in het omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie van provinciaal monument toe te delen of, als die functie al is toegedeeld, om de daarvoor in het omgevingsplan of de omgevingsverordening gestelde regels te wijzigen. Onder het toedelen van de functie moet hier worden verstaan het geven van een functie-aanduiding. In een tweetal nieuwe begripsomschrijvingen ('provinciaal monument' en 'voorbeschermde provinciaal monument') die bij dit besluit aan bijlage I van het Omgevingsbesluit worden toegevoegd en worden gebruikt in artikel 4.25, derde lid, wordt dit nader verduidelijkt. Omdat deze nieuwe begrippen ook al in het vervolg van deze toelichting op het eerste lid worden gebruikt,

wordt hier nu al op gewezen. De nieuwe begripsomschrijvingen in het Omgevingsbesluit sluiten aan bij de omschrijvingen van die begrippen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Deze begrippen worden ook bij het onderhavige besluit toegevoegd. Voor een nadere toelichting op die begrippen wordt verwezen naar de nota van toelichting bij de wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving in dit besluit.

Bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt de regeling voor het voorbereidingsbesluit gewijzigd. Die wijziging houdt in dat de regels die bij het voorbereidingsbesluit worden gesteld, als zogeheten 'voorbeschermingsregels' onderdeel zijn van het betrokken omgevingsplan of de betrokken omgevingsverordening. Door deze wijziging is het niet meer nodig de in onderdeel 2° (oud) bedoelde activiteiten afzonderlijk te benoemen.

Voor zover het gaat om voorbeschermingsregels die zijn gesteld bij een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.15 van de wet, komt het verrichten van een activiteit in strijd met die voorbeschermingsregels – mits daaraan door de provincie een vergunningenvereiste is gekoppeld – te vallen onder de reikwijdte van het adviesrecht met betrekking tot activiteiten die in de omgevingsverordening vergunningplichtig zijn gesteld (artikel 4.25, eerste lid, aanhef en onderdeel f, van het Omgevingsbesluit).

Voor zover het gaat om voorbeschermingsregels die zijn gesteld bij een voorbereidingsbesluit van de provincie als bedoeld in artikel 4.16 van de wet komt het verrichten van een activiteit in strijd met die voorbeschermingsregels te vallen onder de reikwijdte van het hiervoor al genoemde adviesrecht met betrekking tot buitenplanse omgevingsplanactiviteiten als bedoeld in artikel 16.15a, onder d, van de wet. Hiervoor is overigens wel vereist dat gedeputeerde staten buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarbij het provinciale belang van het behoud van cultureel erfgoed is betrokken aanwijzen als gevallen waarover zij willen adviseren, waarbij de behartiging van dit belang moet blijken uit een door een bestuursorgaan van de provincie openbaar gemaakt document, maar de provincie kan hier dus zelf op sturen. Daarbij moet echter in het oog worden gehouden dat van de beoordelingsregels voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit die bij dit besluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving worden toegevoegd onderdeel is een regel die inhoudt dat een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang, waar het bij artikel 16.15a, onder d, ook alleen om kan gaan, moet worden geweigerd als de omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan (zie artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De provincie kan er daarom ook voor kiezen om in een voorbereidingsbesluit met betrekking tot een monument of archeologisch monument waarvoor het voornemen bestaat om daaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding provinciaal monument te geven, te voorzien in een 'binnenplans' vergunningenstelsel met bijbehorende beoordelingsregels. Dergelijke regels kunnen op grond van artikel 4.16, vierde lid, in samenhang met artikel 4.14, derde lid, van de wet, zoals die artikelen luiden bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, als voorbeschermingsregels worden gesteld. Via een dergelijk vergunningenstelsel kan dan een inkadering plaatsvinden van de gevallen waarin de provincie, ondanks de voorbescherming die van de voorbeschermingsregels uitgaat, vergunningverlening aanvaardbaar acht. De provincie kan daarbij voor haarzelf desgewenst ook voorzien in een adviesrecht. Uiteraard is deze 'binnenplanse' route alleen van belang ingeval de provincie niet op voorhand vergunningverlening met betrekking tot een voorbeschermd provinciaal monument zoals hier bedoeld uitsluit. Voor de vraag of al dan niet instemming is vereist doet de keuze voor de route via artikel 16.15a, onder d, van de wet of de 'binnenplanse' route niet ter zake. Op decentraal niveau kan niet in een instemmingsvereiste worden voorzien. Dat kan op grond van artikel 16.16 van de wet uitsluitend bij AMvB.

Op grond van artikel 4.25, derde lid, van het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld geldt voor een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit als bedoeld in het eerste lid, onderdeel h, onder 2°, geen recht van instemming. Dit blijkt uit het ontbreken van een verwijzing naar dit onderdeel in het derde lid. Hieraan ligt ten grondslag dat op grond van artikel 6.4, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht voor de provincie ook uitsluitend in advies en niet in de met de instemming vergelijkbare figuur van de verklaring van geen bedenkingen is voorzien. Deze lijn wijzigt niet bij het onderhavige besluit. Nu onderdeel h, onder 2°, is vervallen en voor activiteiten in strijd met een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.15 van de Omgevingswet opgaat in het bredere onderdeel f en voor activiteiten in strijd met een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 4.16 van de Omgevingswet opgaat in het bredere onderdeel g (nieuw), wordt die clausulering op een andere manier tot uitdrukking gebracht. Dit gebeurt bij dit besluit door de opsomming van activiteiten uit onderdeel h, onder 2° (oud), te verplaatsen naar het derde lid en deze daar van het instemmingsrecht uit te zonderen. Op de wijze waarop dit gebeurt zal hierna in de toelichting op het derde lid worden ingegaan.

Derde lid

Het derde lid wijst de gevallen aan waarin gedeputeerde staten, na eerst advies te hebben gegeven, ook moeten instemmen met de voorgenomen beslissing op de aanvraag. Bij dit besluit wordt dit artikellid op een aantal onderdelen gewijzigd.

In de eerste plaats vervalt het instemmingsrecht van gedeputeerde staten voor voorgenomen beslissingen op aanvragen om een omgevingsvergunning voor het aanleggen en exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn of van gevaarlijke stoffen. Dit instemmingsrecht is in het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld opgenomen ter omzetting van de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) die op grond van artikel 6.8 van het Besluit omgevingsrecht van gedeputeerde staten is vereist voor omgevingsvergunningen met betrekking tot dergelijke activiteiten. De achtergrond van deze bepaling komt voort uit het wettelijke regime zoals dat gold vóór de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Gedeputeerde staten waren toen aangewezen als bevoegd gezag voor een inrichting voor het opslaan van afvalstoffen en van gevaarlijke stoffen, ook als de inrichting tevens een mijnbouwwerk was. Dit laatste gold echter al niet meer onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, omdat het boven- en ondergrondse deel van een mijnbouwwerk bij de invoering van die wet als één inrichting werden beschouwd, met de Minister van Economische Zaken en Klimaat als bevoegd gezag voor de gehele inrichting²⁴. Onder de Omgevingswet wordt het inrichtingenbegrip niet langer als aangrijppunt voor de omgevingsvergunning gehanteerd, maar afzonderlijke milieubelastende activiteiten. De systematiek onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is als volgt omgezet. Als sprake is van samenloop tussen een milieubelastende activiteit waarvoor gedeputeerde staten zijn aangewezen als bevoegd gezag voor een enkelvoudige aanvraag en een milieubelastende activiteit waarvoor de Minister van Economische Zaken en Klimaat is aangewezen als bevoegd gezag voor een enkelvoudige aanvraag en voor deze activiteiten een meervoudige aanvraag wordt ingediend waarvoor de Minister van Economische Zaken en Klimaat is aangewezen als bevoegd gezag, dan hebben gedeputeerde staten op grond van de generieke regeling voor advies en instemming in artikel 4.25, eerste lid, onder c, onder 1°, tweede en derde lid, het recht van advies en instemming voor zover de aanvraag ziet op de activiteit waarvoor zij bij een enkelvoudige aanvraag bevoegd gezag zouden zijn geweest. De milieubelastende activiteit inhoudende het exploiteren van een ippc-installatie voor het ondergronds opslaan van gevaarlijke afvalstoffen is zo'n activiteit. Een specifiek instemmingsrecht van gedeputeerde staten voor de voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning

---

²⁴ Stb. 2010, 143, p. 102-103.

voor het aanleggen en exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het mijnbouwwerk afkomstig zijn of van gevaarlijke stoffen is daarmee overbodig. Verder gaat het bij de wijzigingen van artikel 4.25, derde lid, om de formulering van gevallen binnen de aangewezen (bredere) onderdelen van het eerste lid die van het instemmingsrecht zijn uitgezonderd. De al eerder aangewezen gevallen, kort gezegd activiteiten als bedoeld in het eerste lid, onder f of h, onder 1° (oud), met betrekking tot een monument of archeologisch monument waaraan de functie-aanduiding provinciaal monument is gegeven, worden bij dit besluit overgeheveld naar het derde lid, onder a respectievelijk b, waarbij een tekstuele vereenvoudiging plaatsvindt met gebruikmaking van het hiervoor al genoemde nieuwe begrip 'provinciaal monument'. Daarbij worden de verwijzingen naar de desbetreffende onderdelen uit het eerste lid wetstechnisch aangepast ('f of h, onder 1°' wordt gewijzigd in 'f of g').

Op de achtergrond van de nieuw aangewezen gevallen in het derde lid, onder a (activiteiten als bedoeld in het eerste lid, onder f, die betrekking hebben op voorbeschermde provinciale monumenten), is hiervoor al ingegaan aan het slot van de toelichting op de wijzigingen van het eerste lid, onderdeel g (nieuw).

De in het derde lid, onder b, aangewezen gevallen worden deels nieuw toegevoegd bij dit besluit. Op grond van dit onderdeel wordt een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 16.15a, onder d, van de Omgevingswet van instemming uitgezonderd als die beslissing strekt tot het weigeren van de vergunning (subonderdeel 1°) of als die strekt tot het verlenen van de vergunning en de activiteit betrekking heeft op een provinciaal monument (subonderdeel 2°). Met subonderdeel 1° wordt uitvoering gegeven aan de mogelijkheid die bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in artikel 16.16, eerste lid, van de Omgevingswet wordt gecreëerd om bij de aanwijzing van gevallen die instemming behoeven te bepalen dat alleen een voorgenomen beslissing tot het toewijzen van de aanvraag instemming behoeft. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet²⁵. Deze mogelijkheid tot differentiatie in de gevallen waarin het instemmingsrecht van toepassing is, wordt bij de hier bedoelde omgevingsplanactiviteiten toegepast vanwege de achtergrond van dit instemmingsrecht. Het gaat hier om de omzetting van de zogeheten reactieve interventiebevoegdheid uit de Wabo en de Wro. Gelet hierop kunnen met een instemmingsrecht voor alleen die gevallen waarin de voorgenomen beslissing strekt tot het verlenen van de omgevingsvergunning de provinciale belangen voldoende worden geborgd. Op de achtergrond van subonderdeel 2°, dat strekt tot het uitzonderen van het instemmingsrecht van een voorgenomen beslissing tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 16.15a, onder d, van de Omgevingswet als de activiteit betrekking heeft op een provinciaal monument, is hiervoor al ingegaan. Anders dan in onderdeel a, hoeft in onderdeel b de voorgenomen beslissing tot het verlenen van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een voorbeschermd provinciaal monument niet van het instemmingsrecht te worden uitgezonderd. Dit houdt verband met het feit dat, zoals hiervoor al opgemerkt, op grond van artikel 8.0b, tweede lid, aanhef en onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit anders dan een omgevingsplanactiviteit van provinciaal of nationaal belang, waar het bij artikel 16.15a, onder d, ook alleen om kan gaan, moet worden geweigerd als die omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan. Nu een beslissing tot het 'buitenplans' verlenen van een omgevingsvergunning voor een voorbeschermd provinciaal monument dus niet kan vóórkomen, behoeft een dergelijke beslissing in artikel 4.25, derde lid, onder b, ook niet uitdrukkelijk van het instemmingsrecht te worden uitgezonderd.

Onderdeel W (artikel 4.26 (nieuw) Ob) [artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

---

²⁵ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 258-259.

Dit artikel regelt de gevallen waarin het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dat in zogeheten vervoerregio's de verantwoordelijkheid heeft gekregen voor het lokale spoor het recht van advies en het recht van instemming heeft voor een aanvraag om een omgevingsvergunning. Hiervan kan op grond van artikel 4.18, eerste lid, van het Omgevingsbesluit alleen sprake zijn als het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam niet zelf bevoegd gezag is. De gevallen waarin het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam bevoegd gezag is, worden geregeld in artikel 4.7 van het Omgevingsbesluit. Zowel artikel 4.7 als het onderhavige artikel worden bij dit besluit aan het Omgevingsbesluit toegevoegd. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 4.7.

Onderdeel X (artikel 4.28 Ob) [onderdeel A van de bijlage bij de wet]

In dit onderdeel wordt 'afwijkactiviteit' gewijzigd in 'omgevingsplanactiviteit'. Deze wijziging is hiervoor al toegelicht. Verwezen wordt naar de toelichting op de wijziging in artikel 4.6, eerste lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bij dit besluit.

Onderdeel Y (artikel 4.29 Ob) [artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

In het eerste lid, dat een verwijzing bevat naar artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden een redactionele en een inhoudelijke wijziging aangebracht. Deze wijzigingen hangen samen met de wijzigingen bij dit besluit van artikel 4.10, tweede lid onder a, van het Omgevingsbesluit. In de artikelsgewijze toelichting op die wijzigingen is al ingegaan op de doorwerking daarvan naar artikel 4.29. Korthedshalve wordt hier met een verwijzing daarnaar volstaan.

Onderdeel Z (artikel 4.30 Ob) [artikelen 16.15 en 16.16 van de wet]

Artikel 4.30 van het Omgevingsbesluit regelt de gevallen waarin de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het recht van advies en instemming heeft voor een aanvraag om een omgevingsvergunning. Bij het onderhavige besluit wordt dit artikel op een aantal onderdelen gewijzigd.

Het gaat hier in de eerste plaats om de toevoeging van de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg aan de opsomming van (beperkingengebied)activiteiten waarvoor de minister het recht van advies en op grond van de verwijzing in het derde lid ook het recht van instemming heeft. Op grond van de in dit besluit opgenomen wijziging van artikel 4.11, eerste lid, onder c, van het Omgevingsbesluit, is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag om te beslissen op een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor deze activiteit. Omdat deze activiteit niet is aangewezen als magneetactiviteit kan bij meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan deze activiteit onderdeel is een ander bestuursorgaan dan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat als bevoegd gezag zijn aangewezen, afhankelijk van het samenstel van activiteiten dat is aangevraagd. Omdat de minister voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor deze activiteit zelf bevoegd gezag zou zijn geweest, krijgt de minister in dat geval op grond van de onderhavige wijziging van artikel 4.30, eerste lid, onder c, het recht van advies en in het verlengde daarvan op grond van artikel 4.30, derde lid, het recht van instemming.

Verder krijgt de Minister van Infrastructuur en Waterstaat op grond van het eerste lid, onderdeel c, in samenhang met het derde lid, nu ook zowel het recht van advies als het recht van instemming voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis. Het gaat hier om de omzetting van de zogeheten 'verklaring veilig gebruik' uit artikel 8.49 van de Wet luchtvaart, voor zover die verklaring betrekking heeft op ontheffingen die op grond van artikel 8.12, derde lid, van die wet vereist zijn voor het oprichten of plaatsen van objecten in strijd met een regel in een luchthavenbesluit voor een

burgerluchthaven van regionale betekenis over de maximale hoogte van objecten. Binnen de systematiek van de Omgevingswet gaat het hier om beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis. Gedeputeerde staten zijn bevoegd gezag voor enkelvoudige aanvragen om een omgevingsvergunning voor een dergelijke beperkingengebiedactiviteit. Deze activiteit is niet aangewezen als magneetactiviteit. Dit betekent dat bij meervoudige aanvragen om een omgevingsvergunning waarvan deze activiteit onderdeel is een ander bestuursorgaan dan gedeputeerde staten als bevoegd gezag kan zijn aangewezen, afhankelijk van het samenstel van activiteiten dat is aangevraagd. Het instemmingsrecht als voortzetting van de 'verklaring veilig gebruik' strekt ertoe om zeker te stellen dat de veiligheid van het luchtruim niet in gevaar komt als de desbetreffende omgevingsvergunning wordt verleend. De beoordeling die het bevoegd gezag bij de beslissing op de aanvraag moet verrichten is breder en betreft de vraag of de activiteit verenigbaar is met het belang van het behoeden van de staat en werking van de luchthaven (zie artikel 8.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). In het derde lid wordt vanwege de hiervoor beschreven achtergrond van het instemmingsrecht van dat recht uitgezonderd een voorgenomen beslissing die strekt tot het weigeren van de omgevingsvergunning. Met een instemmingsrecht voor alleen de gevallen waarin de voorgenomen beslissing strekt tot het verlenen van de omgevingsvergunning kunnen de belangen van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat voldoende worden geborgd. Naast de gevallen, bedoeld in artikel 4.25, derde lid, aanhef en onder b, onder 1°, is dit dus een ander voorbeeld waarbij toepassing is gegeven aan de mogelijkheid die bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in artikel 16.16, eerste lid, van de Omgevingswet wordt gecreëerd om bij de aanwijzing van gevallen die instemming behoeven te bepalen dat alleen een voorgenomen beslissing tot het toewijzen van de aanvraag instemming behoeft.

Tot slot wordt in het eerste lid, onder d, voorzien in een nieuw adviesrecht voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat dat betrekking heeft op aanvragen om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in een gebied als bedoeld in artikel 5.161a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat artikel wordt bij het onderhavige besluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd. Het gaat hier om gebieden waar bouwwerken communicatie-, navigatie- en radarapparatuur buiten Schiphol, een overige burgerluchthaven van nationale betekenis of een burgerluchthaven van regionale betekenis kunnen verstoren. In het huidig recht is een soortgelijke regeling voor de Minister van Defensie op het gebied van radarverstoring opgenomen: een bijzondere ontheffing op grond van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Deze ontheffing is in artikel 4.28, eerste lid, onder b, van het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld omgezet in een recht van advies. Met het nieuwe onderdeel d wordt hierbij aangesloten. In lijn met de regeling voor de Minister van Defensie is ook voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat geen instemmingsrecht toegekend voor een voorgenomen beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als hier bedoeld. Om dit tot uitdrukking te brengen wordt in het derde lid het instemmingsrecht voor zover dat betrekking heeft op het eerste lid, beperkt tot het eerste lid, onder a, b en c. Voor de verdere achtergronden van deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.161a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel AA (artikel 4.38 Ob) [artikel 16.17 van de wet]

Artikel 4.38 van het Omgevingsbesluit regelt wat de gronden zijn voor het verlenen of onthouden van instemming voor de gevallen waarin de instemming in afdeling 4.2 van het Omgevingsbesluit is voorgeschreven. Afhankelijk van de gevallen die het betreft kan het daarbij niet alleen gaan om gronden voor het onthouden van instemming, maar ook om gronden voor het verlenen van instemming. Dit laatste betreft een verbreding van artikel 4.38 en is mogelijk geworden als gevolg van een wijziging van artikel 16.17 van de Omgevingswet bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

De in artikel 4.38 aangewezen gronden kunnen worden onderverdeeld in gronden voor reguliere gevallen waarin zowel de voorgenomen beslissing tot toewijzing als tot afwijzing van de aanvraag instemming behoeft (eerste lid) en gronden voor een drietal bijzondere gevallen (tweede, derde en vierde lid). Dit zijn gevallen waarin alleen de voorgenomen beslissing tot toewijzing van de aanvraag instemming behoeft.

Voor de reguliere gevallen geldt op grond van het eerste lid, eerste zin, dat de instemming alleen wordt verleend of onthouden op dezelfde gronden als de gronden voor het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning voor de activiteit. Het gaat hier om gevallen waarin een bestuursorgaan voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bepaalde activiteit als bevoegd gezag is aangewezen, maar voor een meervoudige aanvraag die mede betrekking heeft op die activiteit niet. In een dergelijk geval krijgt dat bestuursorgaan voor de meervoudige aanvraag voor zover het betreft 'zijn activiteit' een instemmingsrecht, zowel bij een voorgenomen beslissing tot verlening als tot weigering van de omgevingsvergunning voor die activiteit. Gezien deze samenhang met de aanwijzing van bevoegd gezag voor enkelvoudige aanvragen ligt het in deze gevallen voor de hand dat op de beslissing omtrent de instemming dezelfde gronden van toepassing zijn als de gronden voor het verlenen of weigeren van de omgevingsvergunning. Het eerste lid, tweede zin, heeft betrekking op de bijzondere situatie dat om de omgevingsvergunning te kunnen verlenen gebruik moet worden gemaakt van de mogelijkheid om ontheffing te krijgen van de beoordelingsregels. Dit speelt vooral bij de buitenplanse omgevingsplanactiviteit, waarvoor de instructieregels voor het omgevingsplan en de daarvoor geldende ontheffingsmogelijkheden van overeenkomstige toepassing zijn verklaard als beoordelingsregels. Het is niet wenselijk dat zowel het bevoegd gezag als het instemmingsorgaan dan een ontheffing moet aanvragen. Daarom wordt hier geregeld dat de ontheffing die is verleend aan het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning ook kan worden gebruikt door het instemmingsorgaan. Het instemmingsorgaan kan zijn instemming pas verlenen nadat het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning een ontheffing heeft verkregen van de beoordelingsregels.

Zoals hiervoor al opgemerkt, bevat het tweede, derde en vierde lid de gronden voor een drietal bijzondere gevallen waarin de instemming alleen is voorgeschreven voor een voorgenomen beslissing tot toewijzing van de aanvraag. Om die reden regelen deze leden alleen de gronden voor het onthouden van instemming. Het tweede en derde lid zijn genummerd als eerste en tweede lid al opgenomen in het Omgevingsbesluit zoals dat oorspronkelijk is vastgesteld. Afgezien van de wijziging in het tweede lid van 'afwijkactiviteit' in 'omgevingsplanactiviteit' en een wetstechnische aanpassing van een verwijzing worden deze leden niet gewijzigd. Het vierde lid is nieuw en heeft betrekking op een instemmingsrecht dat bij dit besluit is toegevoegd aan artikel 4.30 van het Omgevingsbesluit. Voor een nadere toelichting op de achtergrond van dit instemmingsrecht en de in verband daarmee in het vierde lid voorgeschreven grond voor het onthouden van instemming, wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 4.30.

Onderdeel AB (artikel 5.1 (nieuw) Ob) [artikel 5.44b van de wet]

Artikel 5.44b van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet regelt dat de bevoegdheid om een projectbesluit te nemen door het Rijk kan worden overgedragen aan gedeputeerde staten van de provincie waar het project geheel of in hoofdzaak wordt uitgevoerd. Dit artikel bevat regels over de toepassing van die flexibiliteitsregeling. Voor het overdragen van bevoegdheden aan een ander bestuursorgaan is altijd een delegatiebesluit vereist. Daarvoor gelden de bekendmakingsregels van artikel 3:42 van de Awb. De hier geregelde kennisgeving vormt daarop een aanvulling. Door de brede kennisgeving van het delegatiebesluit, of de intrekking ervan, weten derdebelanghebbenden altijd bij welk loket zij terecht kunnen gedurende de projectprocedure of voor de handhaving van de omgevingsvergunningen waarvoor het projectbesluit geldt, en wordt voorkomen dat zij van het kastje

naar de muur worden gestuurd. Als een private initiatiefnemer bij het project betrokken is, dient uiteraard ook die op de hoogte te worden gesteld van de delegatie (of de intrekking daarvan).

Onderdeel AC (artikel 5.5a (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

Eerste lid

In artikel 16.71 van de wet is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaard op de voorbereiding van een projectbesluit. Het eerste lid van het nieuwe artikel 5.5a regelt dat het ontwerp van het projectbesluit wordt meegedeeld in het elektronisch publicatieblad van het desbetreffende bestuursorgaan. Dit houdt in dat het ontwerp integraal in het publicatieblad wordt geplaatst. Deze mededeling in de vorm van een volledige publicatie komt in de plaats van de terinzagelegging van het ontwerp, bedoeld in artikel 3:11, eerste lid, van de Awb. Artikel 3:11 van de Awb wordt aangepast bij het voorstel voor de Wet elektronische publicaties²⁶ en biedt na die aanpassing ruimte om bij wettelijk voorschrift (in dit geval: in het Omgevingsbesluit) mededeling voor te schrijven in plaats van terinzagelegging. In dat wetsvoorstel worden overheden verplicht voor wettelijk voorgeschreven publicaties gebruik te maken van de aangewezen elektronische publicatiebladen door middel van de generieke voorziening voor officiële publicaties. Een integrale publicatie wordt in het wetsvoorstel aangeduid met de term 'mededeling' en een zakelijke weergave van de inhoud in combinatie met een terinzagelegging met de term 'kennisgeving'. De formulering van dit artikellid is afgestemd op de tekst van artikel 3:11 van de Awb zoals die komt te luiden als gevolg van genoemd wetsvoorstel.

Informatie uit de officiële publicatie wordt vervolgens gebruikt om het ontwerp ook in de landelijke voorziening van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) te tonen. Als het ontwerp van het projectbesluit een wijziging behelst van een of meer omgevingsplannen wordt het ontwerp in de landelijke voorziening in samenhang met het te wijzigen plan of de te wijzigen plannen getoond. Op deze wijze is duidelijk zichtbaar wat er precies verandert.

Dit artikellid verplicht niet tot elektronische terinzagelegging van eventuele op het ontwerp betrekking hebbende stukken, zoals een onderzoeksrapport waarop het ontwerp berust. Deze stukken kunnen in de generieke voorziening voor officiële publicaties worden bijgevoegd. In de landelijke voorziening kunnen deze documenten vervolgens via een link naar de officiële publicatie worden ingezien. Overigens is de elektronische beschikbaarstelling van het vastgestelde projectbesluit geborgd door de verplichting tot bekendmaking van projectbesluiten op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Ook in dat geval wordt de informatie uit de officiële publicatie gebruikt om het besluit in de landelijke voorziening van het DSO te tonen.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat de verplichting tot integrale publicatie van het ontwerp van een projectbesluit in het elektronisch publicatieblad van het desbetreffende bestuursorgaan niet geldt voor een ontwerp dat voor inwerkingtreding van dit artikel ter inzage is gelegd. Na vaststelling zal het projectbesluit worden gepubliceerd en ontsloten in de landelijke voorziening van het DSO. Het ontsluiten van informatie uit het ontwerp heeft in die situatie geen toegevoegde waarde.

Onderdeel AD (artikel 5.7 Ob) [artikel 5.52, tweede lid, onder b, van de wet]

In artikel 5.52, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur besluiten kunnen worden aangewezen die kunnen worden meegenomen in het projectbesluit

---

²⁶ Kamerstukken II 2018/19, 35218, nr. 2.

als het bevoegd gezag dit expliciet in het projectbesluit aangeeft. Aan de in het Omgevingsbesluit aangewezen besluiten wordt met deze wijziging het maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet toegevoegd. Het gaat om het maatwerkvoorschrift dat wordt gesteld op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet, dat wil zeggen het maatwerkvoorschrift op grond van Rijksregels. Van deze bevoegdheid kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt om een maatwerkvoorschrift te stellen over geluid- of trillinghinder ten gevolge van de voor een project benodigde bouw- of sloopwerkzaamheden (artikel 7.17 of 7.18, in samenhang met artikel 7.23 van het Besluit bouwwerken leefomgeving).

In artikel 4.5, eerste lid, van de Omgevingswet is bepaald dat op het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van Rijksregels paragraaf 4.3.2 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing is. In die paragraaf is bepaald met het oog waarop de Rijksregels kunnen worden gesteld en waartoe ze moeten strekken. Het nieuwe vierde lid van artikel 5.7 verzekert dat hetzelfde geldt voor een maatwerkvoorschrift dat wordt meegenomen in een projectbesluit.

Onderdeel AE (artikel 5.8 Ob) [artikel 16.20 wet]

Eerste lid

Dit lid wordt gewijzigd in verband met de wijziging van artikel 5.7 die meebrengt dat een projectbesluit kan gelden als maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet. De wijziging bewerkstelligt dat het bestuursorgaan dat op grond van de Omgevingswet bevoegd zou zijn een maatwerkvoorschrift te stellen, adviseur is op het onderdeel van het projectbesluit dat geldt als maatwerkvoorschrift.

Tweede lid

In lijn met de wijziging van artikel 16.20, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt onderdeel a gewijzigd. Hierdoor wordt geregeld dat bij een projectbesluit van het Rijk alleen geen instemming is vereist van een bestuursorgaan van een provincie, gemeente of waterschap: als het oorspronkelijk bevoegd gezag voor een onderdeel van het projectbesluit een bestuursorgaan van het Rijk is, behoeft het projectbesluit voor dat onderdeel ook instemming van dat bestuursorgaan. Dat is tot uitdrukking gebracht door de woorden «met uitzondering van een bestuursorgaan van het Rijk» in te voegen. De wijziging van onderdeel b betreft een technische verbetering.

Derde lid

In artikel 16.17 van de Omgevingswet, zoals gewijzigd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, wordt bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur gronden worden aangewezen voor het verlenen of onthouden van instemming. Uit artikel 16.20, tweede lid, van de Omgevingswet, zoals gewijzigd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, volgt dat artikel 16.17 van overeenkomstige toepassing is op de zogenoemde 'andere besluiten' die worden aangewezen in artikel 5.7 van het Omgevingsbesluit, voor zover in een voorgenomen projectbesluit wordt bepaald dat het geldt als zo'n 'ander besluit'. In dit lid wordt invulling gegeven aan de verplichting van artikel 16.17 door te bepalen dat instemming aan een 'ander besluit' alleen kan worden onthouden op de gronden die gelden voor het afwijzen van een aanvraag om een dergelijk besluit.

Als in het voorgenomen projectbesluit is bepaald dat het geldt als maatwerkvoorschrift kan instemming worden onthouden als het voorschrift niet voldoet aan de in de betrokken Rijksregels (het

Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving) gestelde begrenzings en beoordelingskaders.

Als in het voorgenomen projectbesluit is bepaald dat het geldt als een verkeersbesluit als bedoeld in artikel 15 van de Wegenverkeerswet, brengt dat, gelet op artikel 21 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer, bijvoorbeeld mee dat instemming kan worden onthouden op grond van de in artikel 2, eerste en tweede lid, van de Wegenverkeerswet 1994 genoemde belangen, zoals de het verzekeren van de veiligheid op de weg, het beschermen van weggebruikers en passagiers en het zoveel mogelijk waarborgen van de vrijheid van het verkeer en – voor zover aan de orde – de onderlinge afweging van de betrokken belangen.

In de Wegenwet is voor het een besluit tot onttrekking van een weg aan de openbaarheid geen toetsingskader voorgeschreven, zodat het bevoegd gezag hierbij een ruime mate van beleidsvrijheid toekomt. Daarbij geldt als begrenzing dat het besluit niet in strijd mag zijn met wettelijke voorschriften en geen blijk mag geven van een zodanige onevenwichtigheid bij de afweging van de betrokken belangen, dat niet in redelijkheid tot onttrekking kan worden overgaan²⁷. Op grond van dit artikellid vertaalt dit zich door naar de bevoegdheid om instemming te onthouden in die zin, dat alleen instemming kan worden onthouden als sprake is van strijd met wettelijke voorschriften of van een volstrekt onevenwichtige afweging van de betrokken belangen.

Onderdeel AF (hoofdstuk 6 Ob)

Dit gereserveerde hoofdstuk krijgt een andere titel met het oog op een reservering voor het Aanvullingsbesluit natuur.

Onderdeel AG (hoofdstuk 7 Ob)

Dit gereserveerde hoofdstuk krijgt een andere titel met het oog op een reservering voor het Aanvullingsbesluit grondeigendom.

Onderdeel AH (afdeling 8.1 (nieuw) Ob) [artikelen 13.3a, eerste lid, en 13.3d van de wet]

Artikel 8.1 (nieuw) Ob

Artikel 13.3a, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet regelt dat bij algemene maatregel van bestuur de gevallen kunnen worden aangewezen, waarbij de kosten die als gevolg van verontreiniging, aantasting, verstoring of beschadiging van de fysieke leefomgeving door de overheid zijn gemaakt verhaald kunnen worden op de veroorzaker ervan. In dit artikel zijn deze gevallen aangewezen. Het gaat om de verontreiniging of aantasting van landbodems of waterbodems en oevers. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 13.3a van de Omgevingswet.

Artikel 8.1a (nieuw) Ob

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 13.3d van de wet. Het wijst die gevallen aan waarin een bestuursorgaan overeenkomstig dat artikel schadevergoeding bij beschikking geheel of gedeeltelijk in rekening kan brengen bij de aanvrager van een besluit of degene die een activiteit verricht. Het gaat daarbij om de situatie dat een besluit als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, van de wet, op aanvraag

---

²⁷ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 december 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3679.

is genomen of de situatie waarin een regel als bedoeld in artikel 15.1, eerste lid, onder c tot en met g, een activiteit toestaat.

In dit artikel worden zoals aangekondigd in de toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet die gevallen aangewezen die vallen onder de reikwijdte van artikel 7.17, eerste lid, van de Waterwet en voor zover ze onder de reikwijdte van de Omgevingswet vallen. Dat betekent dat het schadevergoeding vanwege de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid vanwege waterbeheer betreft en alleen voor zover die schadevergoeding berust op artikel 15.1 van de wet. Om die reden zijn in dit artikel aangewezen: een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41 (15.1, eerste lid, onder a), een regel in een waterschapsverordening, als het gaat om een regel als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid (artikel 15.1, eerste lid, onder d), een maatwerkvoorschrift (artikel 15.1, eerste lid, onder h) en een omgevingsvergunning (artikel 15.1, eerste lid, onder j).

Tevens is, zoals ook aangekondigd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, verkend of voor andere gevallen publiekrechtelijk verhaal van nadeelcompensatie gewenst en nodig is. Dat is niet het geval. Voor specifieke bouwactiviteiten is al voorzien in een mogelijkheid nadeelcompensatie te verhalen, namelijk via de regeling kostenverhaal. Voor de in artikel 8.13 van het Omgevingsbesluit aangewezen activiteiten geldt dat de betaling van nadeelcompensatie aan derden een verhaalbare kostensoort is (zie de kostensoortenlijst in bijlage IV, onder i, bij het Omgevingsbesluit). Verhaal van nadeelcompensatie is daarbij ook mogelijk voor een individuele bouwactiviteit.

Onderdeel AI (afdeling 8.2 (nieuw) Ob) [artikelen 13.4a, vijfde lid, en 13.4b, vierde lid, van de wet]

Artikel 8.2 (nieuw) Ob

Eerste lid

In dit artikel wordt uitvoering gegeven aan artikel 13.4a van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de ontgrondingenheffing.

In het eerste lid is een op grond van de Ontgrondingenwet bestaande uitzondering opgenomen voor geringe hoeveelheden. In artikel 21f, vijfde lid, van de Ontgrondingenwet is een tweede uitzondering opgenomen die erop was gericht om dubbele heffing te voorkomen, omdat de heffing ook verschuldigd is over het verlenen van een machtiging als bedoeld in artikel 12 van de Ontgrondingenwet. Dit geval doet zich voor als in verband met het verkrijgen van een machtiging al een heffing is geheven en op een later tijdstip wederom een heffing zou worden geheven, nadat voor diezelfde stoffen een vergunning is verleend. In dat geval kan het uiteraard niet de bedoeling zijn dat wederom een heffing moet worden betaald. Het opnemen van de tweede uitzondering is niet meer nodig, nu de machtiging die in spoedeisende gevallen verleend kon worden om met de ontgroning te starten, voordat de ontgrondingenvergunning onherroepelijk is geworden, in verband met de Omgevingswet komt te vervallen.

Tweede en derde lid

Evenals in artikel 21f van de Ontgrondingenwet opgenomen, is in het tweede lid een ondergrens van € 250 gesteld in de gevallen waarin het recht op teruggaaf bestaat. Volgens artikel 13.3a, vierde lid, vindt teruggaaf van de heffing plaats voor het geval de omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk wordt vernietigd, ingetrokken of gewijzigd.

Tenslotte bepaalt het derde lid dat de ontgrondingenheffing alleen bij wijze van aanslag wordt geheven. Dit betekent dat de ontgrondingenheffing niet geheven wordt bij wege van voldoening op aangifte of op andere wijze zoals is opgenomen in artikel 227c van de Provinciewet. Voor een toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

Artikel 8.3 (nieuw) Ob

In dit artikel wordt een opsomming gegeven van de gronden op grond waarvan vrijstelling kan worden verleend van de grondwateronttrekkingsheffing.

Onderdeel a

In onderdeel a is het woord 'overheidslichamen' vervangen door: het gemeentebestuur, het waterschapsbestuur, het provinciebestuur of Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor de uitoefening van taken op het gebied van het beheer van watersystemen. Hierdoor is de tekst van onderdeel a toegesneden op de terminologie gebruikt in de artikelen 2.16 tot en met 2.19 van de Omgevingswet. In onderdeel a is de zinsnede 'door of vanwege' vervangen door het woord 'door'. Vanwege kan worden weggelaten, omdat op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een bepaalde bevoegdheid altijd gemandateerd kan worden, tenzij dit bij wettelijk voorschrift is uitgesloten of de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet (zie artikel 10:3 van de Awb). Het weglaten van 'vanwege' heeft evenmin tot gevolg dat mandatering aan anderen, niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van de mandaatgever, niet meer mogelijk is. Dat is en blijft mogelijk op grond van artikel 10:4 van de Awb.

In onderdeel a is de verwijzing naar de Waterwet vervangen door een verwijzing naar de Omgevingswet. De verwijzing naar de Waterwet kan vervallen, omdat het restant van die wet (na wijziging door de Invoeringswet Omgevingswet) alleen ziet op het deltaprogramma, deltafonds en financiële bepalingen, waarmee de grondwateronttrekkingsheffing niets te maken heeft.

Onderdelen b tot en met f

De onderdelen b tot en met f zijn gebaseerd op onderdelen b tot en met f van artikel 7.1 van het Waterbesluit. Deze onderdelen voor vrijstelling van de grondwaterheffing zijn gebaseerd op amendementen tijdens de parlementaire behandeling van destijds de Grondwaterwet en later de Waterwet. De gronden voor vrijstelling in deze onderdelen hielden verband met gronden voor vrijstelling van de grondwaterbelasting op grond van de Wet belastingen op milieugrondslag.

Hoewel de grondwaterbelasting inmiddels is komen te vervallen, omdat het aantal specifieke belastingen is verminderd (zie artikel XXIV van het Belastingplan 2012; Stb. 2011, 639) worden de gronden voor verlening van vrijstelling van de grondwateronttrekkingsheffing gehandhaafd. De verschillende gronden voor vrijstelling worden gehandhaafd, zodat er sprake is van een beleidsneutrale omzetting.

De tekst van de onderdelen b tot en met f is wel aangepast aan de nieuwe terminologie zoals die gehanteerd wordt in de AMvB's.

In onderdeel b wordt alleen het *gebruik* van een open bodemenergiesysteem vrijgesteld van de heffing en dus niet de *aanleg* van een open bodemenergiesysteem. Bij de aanleg van een open bodemenergiesysteem wordt wel grondwater onttrokken, maar bij het gebruik ervan wordt ook grondwater weer in de bodem gebracht waardoor het saldo nul is.

Artikel 8.4 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid geeft een nadere omschrijving van de onderzoeken, bedoeld in artikel 13.4b, eerste lid, onder b, van Omgevingswet, die bekostigd mogen worden uit de grondwateronttrekkingsheffing. In het eerste lid worden de onderdelen a en b van artikel 7.2 van het Waterbesluit samengenomen. Het woord grondwaterbeleid impliceert de samenhang met het onttrekken van grondwater en in de bodem brengen van water, vandaar dat dit niet meer afzonderlijk wordt genoemd. Uitvoeren van het grondwaterbeleid impliceert ook het daadwerkelijke grondwaterbeheer. Het inventariseren van de bij het grondwaterbeleid betrokken belangen, zoals voorgeschreven in onderdeel b, in het eerste en het tweede lid van artikel 7.2 van het Waterbesluit, kan vervallen, omdat een regionaal waterprogramma moet worden opgesteld met de procedure van afdeling 3.4 Awb (zie art. 16.27 Ow). Op grond van die wet moeten daarbij alle belangen worden betrokken (zie o.m. art. 3:13 Awb).

Tot de onderzoeken voor het grondwaterbeleid van de provincie die noodzakelijk zijn voor het vaststellen en uitvoeren van een regionaal waterprogramma behoren ook de onderzoeken naar verontreinigingspluimen in het water.

Het woord onderzoekingen wordt vervangen door onderzoeken, omdat het woord onderzoekingen niet meer gebruikt wordt in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde AMvB's en ook niet in de grondwaterrichtlijn of de kaderrichtlijn water.

Artikel 13.4b van de Omgevingswet (zoals ingevoegd door Invoeringswet Omgevingswet) wordt om die reden ook aangepast.

Tweede lid

Het tweede lid geeft een nadere omschrijving van de kosten, bedoeld in artikel 13.4b, vierde lid, van de Omgevingswet, die vergoed mogen worden uit de grondwateronttrekkingsheffing. In deze opsomming is geen inhoudelijke wijziging aangebracht, maar is de tekst van de onderdelen aangepast aan de terminologie van hoofdstuk 20 van de Omgevingswet. In onderdeel c is de zinsnede "de totstandkoming en uitvoering van de onderzoekingen" vervangen door de zinsnede "de totstandkoming en uitvoering van het grondwaterbeleid", omdat dit beter aansluit bij de bedoelingen van de wetgever destijds bij de passage in het Waterbesluit (zie het vroegere Uitvoeringsbesluit ex artikel 48 Grondwaterwet (Stb. 1997, 386) waar dit onderdeel op gebaseerd was.

Onderdeel AJ (afdeling 8.3 Ob) [artikel 13.5, eerste, tweede en derde lid, van de wet]

Artikel 8.5 Ob

In dit artikel zijn de gevallen aangewezen waarin het bevoegd gezag de bevoegdheid heeft om aan een omgevingsvergunning een voorschrift te verbinden dat degene die de activiteit verricht financiële zekerheid stelt. Deze gevallen zijn het exploiteren van een Seveso-inrichting, het exploiteren van een ippc-installatie voor het maken van organisch-chemische producten, anorganisch-chemische producten, fosfaathoudende, stikstofhoudende of kaliumhoudende meststoffen, producten voor gewasbescherming of van biociden, farmaceutische producten of explosieven, bedoeld in categorieën 4.1 tot en met 4.6 van bijlage I bij de richtlijn industriële emissies, wateractiviteiten en ontgrondingsactiviteiten. Om te verduidelijken dat vier activiteiten zijn aangewezen is aan de opsomming een onderdeel toegevoegd.

Artikel 8.6 (nieuw) Ob

Op grond van artikel 13.5, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden in artikel 8.6 de gevallen aangewezen waarbij het bevoegd gezag aan een omgevingsvergunning het voorschrift moet verbinden dat degene die de activiteit verricht financiële zekerheid stelt.

Ondanks dat er in het Besluit activiteiten leefomgeving algemene regels zijn gesteld over de geologische opslag van kooldioxide, is deze activiteit niet aangewezen in dit artikel. De verplichting tot het stellen van financiële zekerheid, volgend uit artikel 19 van Richtlijn 2009/31 over de geologische opslag van kooldioxide, is geïmplementeerd in artikelen 31b, sub n, 31d, eerste lid, sub n en derde lid, 31k, derde lid, en 31l, vierde tot en met zesde lid van de Mijnbouwwet.

De volgende gevallen worden wel aangewezen.

Onderdelen a en b

In onderdelen a en b wordt uitvoering gegeven aan artikel 8 onder a, iv, van Richtlijn nr. 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afval (PbEG 1999, L 31) (verder: de richtlijn storten). Op grond daarvan moet een exploitant van een stortplaats altijd financiële zekerheid of een equivalente waarborg stellen zodat aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan.

In onderdeel a is bepaald dat financiële zekerheid moet worden gesteld voor het nakomen van vergunningvoorschriften met betrekking tot het aanbrengen van een bovenafdichting op een stortplaats waar afvalstoffen worden gestort, met uitzondering van stortplaatsen waar alleen baggerspecie wordt gestort.

Net als onder het Stortbesluit bodembescherming is ervoor gekozen alleen voor het aanbrengen van de bovenafdichting en niet voor de overige maatregelen die getroffen moeten worden gedurende de exploitatiefase, financiële zekerheid verplicht te stellen. Een aantal voorzieningen (zoals onder meer het aanbrengen van een onderafdichting) moet al getroffen worden voordat met de stortwerkzaamheden aangevangen kan worden. Zonder deze voorzieningen mag niet gestort worden. Het is daarom niet zinvol om hiervoor financiële zekerheid te eisen. Voor maatregelen die tijdens de stortactiviteiten getroffen moeten worden, zoals onder meer het monitoren van het grondwater en onderhoud en herstel van voorzieningen, zullen gelden beschikbaar zijn, zolang er stortactiviteiten plaatsvinden. De exploitant dient namelijk voor het treffen van deze maatregelen op grond van artikel 8.43, eerste lid, van de Wet milieubeheer een kostendekkend tarief te berekenen. Het eventuele risico bij deze stortplaatsen zit dan ook niet in de exploitatiefase, maar in de fase vanaf het beëindigen van de stortactiviteiten. Na het beëindigen van de stortactiviteiten dient de bovenafdichting te worden aangebracht. Ten tijde van het aanbrengen van de bovenafdichting zijn de stortactiviteiten beëindigd en is een meer reële kans aanwezig dat er geen of onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Financiële zekerheid voor de bovenafdichting wordt voor deze stortplaatsen dan ook verplicht gesteld.

In onderdeel b worden stortplaatsen aangewezen waar alleen baggerspecie wordt gestort. Voor deze stortplaatsen moet financiële zekerheid worden gesteld met betrekking tot het zo nodig aanbrengen van een geohydrologisch isolatiesysteem, of het zo nodig aanbrengen van een afdeklaag op de gestorte baggerspecie. Voor de overige maatregelen die tijdens de stortactiviteiten getroffen moeten worden, zoals monitoring en onderhouds- en herstelwerkzaamheden, geldt hetzelfde als voor de stortplaatsen die onder onderdeel a vallen. Deze maatregelen worden gefinancierd uit de kostendekkende opbrengsten van de stortplaats en hiervoor behoeft geen financiële zekerheid te worden gesteld. Het aanbrengen van een afdeklaag is bij baggerspeciestortplaatsen geen voorwaarde.

Onderdeel b heeft betrekking op stortplaatsen waar alleen ongevaarlijke baggerspecie wordt gestort. In de Regeling stortplaatsen voor baggerspecie op land is namelijk een verbod opgenomen voor het storten op land van gevaarlijke baggerspecie.

Onderdeel c

In onderdeel c wordt uitvoering gegeven aan artikel 14, eerste lid, van de richtlijn winningsafval. Een exploitant die een voorziening beheert voor het afval van winningsindustrieën moet altijd financiële zekerheid of een equivalente waarborg stellen. Winningsafvalvoorzieningen komen vooralsnog in Nederland niet voor; het is bovendien onwaarschijnlijk dat dit in de toekomst het geval zal zijn.

In bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een winningsafvalvoorziening gedefinieerd als een terrein waar uitsluitend winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld, of het gedeelte van een terrein waar winningsafvalstoffen worden gestort of verzameld. Bij winningsafvalvoorzieningen moet financiële zekerheid worden gesteld voor het nakomen van verplichtingen die op grond van de omgevingsvergunning voor de exploitant van een winningsafvalvoorziening gelden en voor het nakomen van regels als bedoeld in paragraaf 8.2 van de Wet milieubeheer. De verplichting tot het stellen van financiële zekerheid betreft dus zowel de periode dat de winningsafvalvoorziening in gebruik is als wanneer de winningsafvalvoorziening is gesloten. Na de sluiting van de voorziening moet de door de activiteit ontstane schade worden hersteld, bijvoorbeeld door het herstellen en geschikt maken voor (ander) gebruik van het terrein waarop winningsafvalstoffen zijn gestort of verzameld.

Onderdeel d

In dit onderdeel wordt het opslaan, herverpakken of bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theaterverbruik als bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, onder c en d, van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen als geval waarvoor financiële zekerheid moet worden gesteld. Het gaat hierbij om vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik ingedeeld in categorie F4 en ander vuurwerk dan vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

Artikel 8.7 (nieuw) Ob

Eerste lid

In artikel 13.5, tweede lid, van de wet wordt na wijziging via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de hoofdregel opgenomen dat van een openbaar lichaam in beginsel niet wordt gevraagd om financiële zekerheid te stellen. Een openbaar lichaam zal immers altijd zijn betalingsverplichting nakomen en niet failliet gaan. Bovendien komen de kosten die een openbaar lichaam maakt altijd (indirect) ten laste van de samenleving.

Van deze hoofdregel kan worden afgeweken. Dit is in artikel 8.7 gedaan voor de stortplaatsen en winningsafvalvoorzieningen waarbij vanwege richtlijnimplementatie altijd financiële zekerheid moet worden gesteld. In de betreffende richtlijnen wordt geen onderscheid gemaakt tussen openbare lichamen en andere initiatiefnemers. Ook een openbaar lichaam zal daarom in die gevallen financiële zekerheid moeten stellen.

Tweede lid

In de richtlijn storten is de mogelijkheid geboden om in plaats van een voorschrift over financiële zekerheid een daaraan gelijkwaardige voorziening te treffen. Deze mogelijkheid wordt omgezet voor openbare lichamen en is een voortzetting van voorheen geldende regelgeving. Van een gelijkwaardige voorziening kan al sprake zijn als de overheid (als vergunninghouder) financiële middelen reserveert voor de stortplaats als zij zelf de stortplaats exploiteert. Bij het storten op een stortplaats is het treffen van een gelijkwaardige maatregel niet toegestaan voor een ander dan een openbaar lichaam.

Artikel 8.8 (nieuw) Ob

Voorgesteld wordt artikel 8.11 te verplaatsen naar artikel 8.8. De afwegingscriteria zien daarnaast niet langer alleen op het opheffen van de financiële zekerheid. In het artikel zijn afwegingscriteria opgenomen waar rekening mee moet worden gehouden bij het vaststellen en opheffen van financiële zekerheid voor de gevallen, bedoeld in artikel 8,5, waarin het bevoegd gezag de bevoegdheid heeft financiële zekerheid te stellen. Het bevoegd gezag houdt rekening met de criteria bij het beoordelen óf financiële zekerheid zal worden gesteld, hoe de financiële zekerheidstelling nader wordt ingevuld en bij het eventuele opheffen van de financiële zekerheid (waarbij ook artikel 8.11 relevant is). De afwegingscriteria sturen het bevoegd gezag waar deze beleidsruimte heeft. In artikelen 8.9, 8.10 en 8.11 is de beleidsruimte nader ingekaderd en specifieke vereisten aan de vorm, hoogte en termijn van de financiële zekerheidstelling opgenomen.

In dit artikel is bepaald dat met de afwegingscriteria 'rekening moet worden gehouden'. 'Rekening houden met' houdt in dat inhoudelijk wordt gestuurd op de door het bestuursorgaan uit te voeren belangenafweging. De formulering betekent dat het bestuursorgaan beoordelingsvrijheid heeft. Andere belangen dan het belang dat gediend wordt met de instructieregel kunnen de doorslag geven. Het bestuursorgaan moet daar dan wel goede redenen voor hebben en dit moet deugdelijk gemotiveerd worden (artikel 3:46 Awb). Deze motivering moet worden vermeld bij de bekendmaking van het besluit (artikel 3:47, eerste lid, Awb). Een eventuele afwijking van de norm mag op grond van het evenredigheidsbeginsel nooit groter zijn dan noodzakelijk om het gestelde doel te bereiken (artikel 3:4 Awb). Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat mitigerende of compenserende maatregelen worden vastgelegd in het besluit. 'Rekening houden met' brengt de zwaarwegende positie van een belang bij de belangenafweging tot uitdrukking, zonder echter dwingend te sturen op de uitkomst daarvan. In paragraaf 2.3.2.3 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving is nader ingegaan op de doorwerkingsconstructies van deze en andere instructieregels.

In de beoordeling zullen alle criteria die in het artikel zijn genoemd door het bevoegd gezag moeten worden meegenomen. Dit betekent niet dat alle afwegingscriteria in elk geval even relevant zijn. Het artikel geeft beoordelingsvrijheid aan het bevoegd gezag om gemotiveerd bepaalde criteria zwaarder of minder zwaar te laten meewegen bij het stellen of opheffen van financiële zekerheid. Ook als een criterium niet relevant is kan het bevoegd gezag dat beargumenteerd buiten beschouwing laten. Dit betekent dat het bevoegd gezag bij het intrekken van een vergunningvoorschrift over financiële zekerheid voor een wateractiviteit naar verwachting geen rekening hoeft te houden met de aanwezigheid en de aard van de stoffen, terwijl het bevoegd gezag bij majeure risicobedrijven waarschijnlijk wel rekening moet houden met dit criterium.

Voorts kunnen andere criteria dan de in dit artikel genoemde criteria worden meegenomen in de afweging. Dit is inbegrepen in de instructie 'rekening houden met' en wordt nog eens expliciet tot uitdrukking gebracht door het gebruik van 'in ieder geval'.

Tot slot, de afwegingscriteria zijn van toepassing op de gevallen waarin financiële zekerheid kan worden gesteld, niet voor de gevallen waarin het stellen van financiële zekerheid verplicht is. Toch kan ook bij de gevallen waarin financiële zekerheid moet worden gesteld sprake zijn van beleidsruimte.

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid ook in die situatie gebruik maken van de afwegingscriteria die in dit artikel zijn opgenomen.

Artikel 8.9 (nieuw) Ob

Voorgesteld wordt om artikel 8.8 te vernummeren tot artikel 8.9. Inhoudelijk wordt het artikel niet gewijzigd.

Artikel 8.10 (nieuw) Ob

Artikel 8.9 (oud) is vernummerd tot artikel 8.10 (nieuw). Aan het artikel worden een tweede en derde lid toegevoegd. Het eerste lid wijzigt inhoudelijk niet. Hierin blijft staan dat het bevoegd gezag in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid vaststelt voor welk bedrag de financiële zekerheid wordt gesteld. Het bevoegd gezag bepaalt zelf op grond waarvan de hoogte van de financiële zekerheid wordt vastgesteld en is vrij om daarvoor beleidsregels te ontwikkelen of gebruik te maken van een handreiking of rapport.²⁸

Tweede lid

Het voormalige tweede lid wordt opgenomen in onderdeel a van dit nieuwe artikellid. Het tweede lid wordt daarnaast aangevuld met onderdelen b, c en d. Per geval is aangegeven hoe hoog het bedrag moet zijn waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld.

Voor de gevallen waarvoor het stellen van financiële zekerheid niet verplicht is, beoordeelt het bevoegd gezag welk bedrag noodzakelijk wordt geacht om kostendekkend te zijn voor het nakomen van verplichtingen die voortvloeien uit de vergunning (kosten die een bedrijf maakt om het bedrijf weer in een normale staat terug te brengen zodat het aan de verplichtingen uit de vergunning voldoet) en het dekken van de aansprakelijkheid voor schade aan de fysieke leefomgeving als gevolg van de activiteit.

Het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld moet proportioneel zijn. Het bevoegd gezag zal daarbij moeten afwegen of het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld zodanig moet zijn dat alle verplichtingen uit de vergunning kunnen worden nagekomen of alle mogelijke schade aan de fysieke leefomgeving kan worden gedekt. In de meeste gevallen zal dit niet proportioneel zijn.

In het tweede lid, onder b, wordt bepaald dat het bevoegd gezag het bedrag vaststelt, waarvoor zekerheid moet worden gesteld ten behoeve van de bovenafdichting bij het storten van afvalstoffen anders dan alleen baggerspecie. Dit bedrag is ten hoogste € 2,27 per ton gestorte afvalstoffen.

Het tweede lid, onder c, regelt dat het bedrag waarvoor zekerheid moet zijn gesteld voor de geohydrologisch isolatiesysteem of de afdeklaag op de gestorte baggerspecie ten hoogste € 1,- per ton droge stof gestorte afvalstoffen bedraagt. De hoogte van de betreffende bedragen is momenteel opgenomen in artikel 12 van het Stortbesluit Bodembescherming respectievelijk artikel 28 van de Regeling voor stortplaatsen voor baggerspecie op land.

---

²⁸ Zie bijvoorbeeld het rapport Financiële zekerheidsstelling voor milieuschade bij majeure risicobedrijven – Een model voor het categoriseren van majeure risicobedrijven, beschikbaar via de website www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/11/22/financiele-zekerheidsstelling-voor-milieuschade-bij-majeure-risicobedrijven.

In het tweede lid, onder d, zal de hoogte van het bedrag van de financiële zekerheidsstelling worden vastgesteld op ten minste € 5.000.000 per vergunde activiteit. Deze verplichting om financiële zekerheid te stellen geldt op dit moment op grond van het Vuurwerkbesluit (artikel 3.2.3).

Derde lid

Aan het artikel wordt een derde lid toegevoegd dat gaat over de hoogte van het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld bij milieubelastende activiteiten waarop de richtlijn winningsafval van toepassing is. In artikel 14 van de richtlijn winningsafval is opgenomen dat financiële zekerheid moet worden gesteld voor winningsafvalvoorzieningen. Om te zorgen voor een gemeenschappelijke aanpak in de verschillende lidstaten heeft de Commissie richtsnoeren gegeven voor de berekening van die financiële zekerheid in Beschikking nr. 2009/335/EG van de Commissie van 20 april 2009 inzake technische richtsnoeren voor het stellen van financiële zekerheid overeenkomstig Richtlijn 2006/21/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het beheer van afval van winningsafvalindustrieën (PbEG 2009 L 101).

Volgens deze richtsnoeren moet het bevoegd gezag de berekening van het bedrag waarvoor financiële zekerheid wordt gesteld voor een winningsafvalvoorziening baseren op de volgende criteria:

- a. de verwachte effecten van de winningsafvalvoorziening op het milieu en de gezondheid van de mens;
- b. de definitie van de rehabilitatie, met inbegrip van het gebruik achteraf, van de winningsafvalvoorziening;
- c. toepasselijke milieunormen en -doelstellingen, met inbegrip van de fysische stabiliteit van de winningsafvalvoorziening, minimale kwaliteitsnormen voor de bodem en de waterreserves en de maximale emissie van verontreinigende stoffen;
- d. de technische maatregelen die nodig zijn om milieudoelstellingen te halen, met name maatregelen die voor de stabiliteit van de winningsafvalvoorziening moeten zorgen en de milieuschade moeten beperken;
- e. de maatregelen die nodig zijn om de doelstellingen gedurende en na de sluiting te halen, met inbegrip van sanering van de bodem, eventueel nodige behandeling en monitoring na de sluiting en, indien van toepassing, maatregelen om de biodiversiteit te herstellen;
- f. de geraamde tijdschaal van effecten en de vereiste beperkende maatregelen;
- g. een raming van de kosten die moeten worden gemaakt voor bodemsanering, sluiting en de periode na de sluiting, met inbegrip van de monitoring of behandeling van verontreinigende stoffen na de sluiting. De raming wordt uitgevoerd door onafhankelijke en afdoende gekwalificeerde derden en daarbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheid van een niet-geplande of voortijdige sluiting.

Met 'rehabilitatie', hierboven genoemd onder b, is bedoeld de behandeling van het land dat nadelige invloed heeft ondervonden van een winningsafvalvoorziening, op een zodanige manier dat het land weer in een bevredigende toestand wordt gebracht, en met speciale aandacht voor de bodemkwaliteit, in het wild levende dieren, de natuurlijke habitats, de zoetwatersystemen, het landschap en toepasselijk gunstig gebruik. De definitie van rehabilitatie volgt uit artikel 3, onder 20, van de richtlijn winningsafval.

Artikel 8.11 (nieuw) Ob

Artikel 8.10 (oud) is vernummerd naar artikel 8.11 (nieuw). Aan het artikel worden een tweede tot en met vierde lid toegevoegd. Aan het eerste lid zijn inhoudelijk geen wijzigingen aangebracht. Hierin staat dat het bevoegd gezag in het vergunningvoorschrift vaststelt hoe lang de financiële zekerheid in stand moet worden gehouden. Het is mogelijk in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid te stellen dat de financiële zekerheid in stand moet worden gehouden nadat de vergunning haar

geldigheid heeft verloren. Voor enkele gevallen, bijvoorbeeld voor het opslaan, herverpakken of bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theaterverbruik, houdt dit een wijziging in ten opzichte van voorheen geldend recht.

Als een of meer van de afwegingscriteria, bedoeld in artikel 8.8, wijzigen, kan dit invloed hebben op de termijn van instandhouding van de financiële zekerheid.

Tweede lid

In dit artikellid is bepaald dat voor een stortplaats, met uitzondering van een stortplaats waar alleen baggerspecie wordt gestort, de financiële zekerheid in stand moet worden gehouden tot het moment dat deze stortplaats is gekeurd. De keuring wordt verricht onmiddellijk nadat een bovenafdichting is aangebracht. De keuringsverplichting volgt uit artikel 8.59, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Derde lid

In het derde lid wordt geregeld dat de financiële zekerheid voor het storten van baggerspecie op een stortplaats waar alleen baggerspecie wordt gestort, in stand moet worden gehouden tot zo nodig een geohydrologisch isolatiesysteem of een afdeklaag op de gestorte baggerspecie is aangebracht. Dit sluit aan bij het bepaalde in artikel 8.6, onder b, waarin wordt bepaald dat in een dergelijk geval de verplichting bestaat tot het stellen van een voorschrift over financiële zekerheid.

Vierde lid

In het vierde lid is bepaald tot welk moment de financiële zekerheid voor een winningsafvalvoorziening in stand moet worden gehouden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen financiële zekerheid die is gesteld voor het nakomen van de voorschriften die op grond van paragraaf 8.5.2.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan de omgevingsvergunning zijn verbonden (artikel 8.6, onder c, onder i) en de financiële zekerheid die is gesteld voor het nakomen van regels als bedoeld in paragraaf 8.2 van de Wet milieubeheer (artikel 8.6, onder c, onder ii). Als in het vergunningvoorschrift of de vergunningvoorschriften over financiële zekerheid onderscheid is gemaakt tussen de twee bovengenoemde verplichtingen, hoeft niet de gehele financiële zekerheidsstelling in stand te blijven. Het deel van de financiële zekerheid die is gesteld voor het nakomen van vergunningvoorschriften kan vervallen als de vergunning niet langer geldt. Na het sluiten van de winningsafvalvoorziening kan de exploitant nog belast zijn met nazorgmaatregelen als bedoeld in artikel 4.49 en 4.50 van de Wet milieubeheer. Als dit het geval is blijft (het overgebleven deel) van de financiële zekerheidsstelling gelden totdat de maatregelen voor nazorg zijn uitgevoerd. Overigens maakt voor de termijn van instandhouding niet uit of de exploitant een openbaar lichaam is of niet.

Artikel 8.12 (nieuw) Ob

Als er een voorschrift over financiële zekerheid is gesteld in de vergunning zal bewijs moeten worden overlegd aan het bevoegd gezag dat (en hoe) financiële zekerheid is gesteld. Bij de aanvraag om een vergunning zal vaak nog geen bewijs kunnen worden geleverd dat financiële zekerheid is gesteld. De verplichting om financiële zekerheid te stellen wordt immers pas definitief als de vergunning verleend is. Het bevoegd gezag kan in het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid een redelijke termijn bepalen waarbinnen bewijs moet worden aangeleverd.

Van een overdracht van een vergunning zal de aanvrager respectievelijk de vergunninghouder ten minste vier weken van tevoren het bevoegd gezag moeten informeren. Dit is opgenomen in artikel

5.37, tweede lid, van de wet. In de ministeriele regeling wordt opgenomen welke gegevens daarbij moeten worden verstrekt. Dit is in het bijzonder van belang voor een vergunningvoorschrift over financiële zekerheid, omdat deze een persoonsgebonden karakter heeft. In gevallen waar het bevoegd gezag de bevoegdheid heeft een voorschrift over financiële zekerheid aan de vergunning te verbinden hangt het, met name bij de afweging naar financiële draagkracht, van de (rechts)persoon af of het bevoegd gezag financiële zekerheid zal stellen. De gestelde financiële zekerheid heeft daarnaast in de meeste gevallen de vorm van een persoonsgebonden overeenkomst. Degene die de vergunning overneemt kan dus niet direct bij overdracht aan het voorschrift over financiële zekerheid voldoen. Daarom zal het bevoegd gezag, zodra het wordt geïnformeerd dat de vergunning aan een ander zal worden overgedragen, het vergunningvoorschrift over financiële zekerheid moeten heroverwegen. Dit kan inhouden dat het voorschrift wordt geschrapt (alleen als het stellen van financiële zekerheid niet verplicht is) of wordt vervangen door een nieuw voorschrift. Pas nadat een nieuw voorschrift is gesteld (en een door het bevoegd gezag te bepalen redelijke termijn is verstreken), kan bewijs worden overlegd.

Onderdeel AK (hoofdstuk 9 (nieuw) Ob) [artikelen 15.7, vierde lid, en 15.8, vierde lid, van de wet]

Artikel 9.1 (nieuw) Ob

Artikel 15.7, vierde lid, van de Omgevingswet – zoals deze bepaling wordt ingevoegd door de Invoeringswet Omgevingswet – bevat een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur gevallen aan te wijzen waarbij geen aanspraak op vergoeding van schade bestaat vanwege het normaal maatschappelijk risico. Op grond van artikel 15.7, eerste lid, van de Omgevingswet gaat het hierbij uitsluitend om gevallen van indirecte schade, in de vorm van waardevermindering van onroerende zaken.

Artikel 9.1 geeft invulling aan de grondslag van artikel 15.7, vierde lid, van de Omgevingswet. Voor deze invulling wordt een-op-een aangesloten bij de opsomming van vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken van artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), zoals deze bepaling wordt ingevoegd door het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Aansluiting bij artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving betekent dat eventuele daarin aangegeven beperkingen van het toepassingsbereik, zoals een beperking qua afmetingen, afstand of ligging, of andere voorwaarden, ook hier gelden. Bijvoorbeeld: tuinmeubilair dat niet hoger is dan 2,5 meter (onderdeel h).

Bij deze categorie vergunningvrije activiteiten kan op voorhand – en los van de omstandigheden van het concrete geval – worden aangenomen dat de aard en de omvang van eventuele schade zodanig is dat deze niet uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico (de abnormale last) en niet leidt tot onevenredige gevolgen voor benadeelden ten opzichte van andere burgers. Met het aanwijzen van deze gevallen wordt vooraf duidelijkheid geboden aan betrokkenen, waardoor wordt voorkomen dat burgers en bestuursorganen onnodig kosten maken. Hiermee wordt eveneens aangesloten bij de uitkomsten van de huidige rechtspraktijk.

Artikel 9.2 (nieuw) Ob

Op grond van artikel 15.8, derde lid, van de Omgevingswet – zoals deze bepaling wordt ingevoegd door de Invoeringswet Omgevingswet – kan een bestuursorgaan een bevoegdheid om te beslissen op een aanvraag om schadevergoeding overdragen aan een ander bestuursorgaan als dat bestuursorgaan daarmee instemt. Voor het overdragen van de bevoegdheid om te beslissen op een aanvraag om schadevergoeding aan een ander bestuursorgaan is een delegatiebesluit vereist.

Op grond van dit artikel moet een kennisgeving van een delegatiebesluit, of van de intrekking daarvan, plaatsvinden in dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze en

door toezending aan de aanvrager. Door die kennisgeving weten derde-belanghebbenden bij welk loket zij terecht kunnen voor het afhandelen van de aanvraag om schadevergoeding.

Onderdeel AL (afdeling 10.0 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

Artikel 10.0 (nieuw) Ob

Eerste lid

Artikel 23.4, eerste lid, van de wet regelt de inspraak van het publiek bij de voorbereiding van het ontwerp van een ministeriële regeling op grond van de wet. Hieraan kan invulling worden gegeven via internetconsultatie. Om in aanvulling daarop het ontwerp van die ministeriële regeling ook elektronisch te kunnen ontsluiten in de landelijke voorziening van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO), wordt in het eerste lid van het nieuwe artikel 10.0 bepaald dat het ontwerp integraal wordt gepubliceerd in de Staatscourant. De grondslag hiervoor is artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet, die het mogelijk maakt regels te stellen over de totstandkoming, vorm, structuur of toepassing van besluiten op grond van de wet. Informatie uit die officiële publicatie wordt gebruikt om het ontwerp ook in de landelijke voorziening van het DSO te tonen. Op deze wijze kunnen initiatiefnemers en anderen die de landelijke voorziening raadplegen rekening houden met voorgenomen regelgeving van het Rijk. De vastgestelde regeling wordt uiteraard ook ontsloten in de landelijke voorziening. Dit is geborgd door de gebruikelijke bekendmaking daarvan in de Staatscourant. Informatie uit die officiële publicatie wordt gebruikt ten behoeve van de informatievoorziening in de landelijke voorziening. De landelijke voorziening heeft overigens geen rol bij de internetconsultatie en staat daar los van.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat de verplichting tot het integraal publiceren van het ontwerp van een ministeriële regeling in de Staatscourant niet geldt voor het ontwerp van een regeling dat voor inwerkingtreding van dit artikel is opengesteld voor inspraak. Uitgangspunt is dat op de datum van inwerkingtreding de dan inmiddels vastgestelde regeling is gepubliceerd en is ontsloten in de landelijke voorziening van het DSO. Het ontsluiten van informatie uit het ontwerp heeft in die situatie geen toegevoegde waarde.

Onderdeel AM (afdeling 10.1 Ob)

Door toevoeging van een nieuw artikel 10.3a dat regels stelt over de publicatie van een ontwerp van een omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening is het opschrift van afdeling 10.1 uitgebreid met waterschapsverordening en omgevingsverordening.

Onderdeel AN (artikel 10.2 Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

Artikel 10.2 wijzigt bij dit besluit op twee onderdelen. Allereerst vindt in het eerste lid een redactionele wijziging plaats.

Verder wordt een derde lid toegevoegd. Dat regelt dat bij het vaststellen van een omgevingsplan moet worden aangegeven in hoeverre aan de beleidsregels over het betrekken van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen is voldaan. Om aan deze motiveringsplicht te kunnen voldoen, zal de gemeenteraad participatiebeleid moeten opstellen. Daarin staat op welke wijze invulling wordt gegeven aan participatie. Op die manier is voor alle betrokkenen inzichtelijk hoe zij bij de voorbereiding van een omgevingsplan zullen worden betrokken. Bij het vaststellen van een omgevingsplan zal uiteindelijk moeten worden aangegeven in hoeverre aan het participatiebeleid is voldaan. Hierbij bestaat de mogelijkheid om op grond van artikel 4:84 van de Algemene wet

bestuursrecht van de beleidsregel af te wijken. Dit kan slechts als handelen conform de beleidsregel voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die onevenredig zouden zijn in verhouding tot en met die beleidsregel te dienen doelen.

Het derde lid (nieuw) vormt, in combinatie met de artikelen 10.3a, tweede lid, 10.3b, tweede lid, 10.7, tweede lid en 10.8, tweede lid, uitvoering van de motie van het lid Nooren c.s..²⁹ Die motie verzoekt om in het Invoeringsbesluit Omgevingswet een regeling op te nemen waardoor gemeenten, waterschappen en provincies van tevoren nadenken over de wijze waarop zij participatie willen uitvoeren en dat in beleid vast te leggen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 9.6 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Onderdeel AO (artikelen 10.3a, 10.3b en 10.3c (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

Artikel 10.3a (nieuw)

Dit artikel regelt de motiveringsplicht met betrekking tot vroegtijdige participatie bij de totstandkoming van een waterschapsverordening. Deze verplichting was al voorgeschreven bij omgevingsvisies, omgevingsplannen en programma's en wordt nu – met het eerste lid van dit artikel – ook voor de waterschapsverordening vastgelegd.

Het tweede lid regelt dat bij het vaststellen van een waterschapsverordening moet worden aangegeven in hoeverre aan de beleidsregels over het betrekken van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen is voldaan. Om aan deze motiveringsplicht te kunnen voldoen, zal het algemeen bestuur van het waterschap participatiebeleid moeten opstellen. Daarin staat op welke wijze invulling wordt gegeven aan participatie. Op die manier is voor alle betrokkenen inzichtelijk hoe zij bij de voorbereiding van een waterschapsverordening zullen worden betrokken. Bij het vaststellen van een waterschapsverordening zal uiteindelijk moeten worden aangegeven in hoeverre aan het participatiebeleid is voldaan. Verder wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.2, derde lid (nieuw).

Artikel 10.3b (nieuw)

Dit artikel regelt de motiveringsplicht met betrekking tot vroegtijdige participatie bij de totstandkoming van een omgevingsverordening. Deze verplichting was al voorgeschreven bij omgevingsvisies, omgevingsplannen en programma's en wordt nu – met het eerste lid van dit artikel – ook voor de omgevingsverordening vastgelegd.

Het tweede lid regelt dat bij het vaststellen van een omgevingsverordening moet worden aangegeven in hoeverre aan de beleidsregels over het betrekken van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen is voldaan. Om aan deze motiveringsplicht te kunnen voldoen, zullen provinciale staten participatiebeleid moeten opstellen. Daarin staat op welke wijze invulling wordt gegeven aan participatie. Op die manier is voor alle betrokkenen inzichtelijk hoe zij bij de voorbereiding van een omgevingsverordening zullen worden betrokken. Bij het vaststellen van een omgevingsverordening zal uiteindelijk moeten worden aangegeven in hoeverre aan het participatiebeleid is voldaan. Verder wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.2, derde lid.

Artikel 10.3c (nieuw)

---

²⁹ Kamerstukken I 2019/20, 34986, nr. AA

Eerste lid

In hoofdstuk 16 van de wet is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaard op de voorbereiding van een omgevingsplan (artikel 16.30), een waterschapsverordening en een omgevingsverordening (artikel 16.32). Het eerste lid van het nieuwe artikel 10.3a regelt dat het ontwerp wordt meegedeeld in het elektronisch publicatieblad van het desbetreffende bestuursorgaan. Dit houdt in dat het ontwerp integraal in het publicatieblad wordt geplaatst. Deze mededeling in de vorm van een volledige publicatie komt in de plaats van de terinzagelegging van het ontwerp, bedoeld in artikel 3:11, eerste lid, van de Awb. Artikel 3:11 van de Awb wordt aangepast bij het voorstel voor de Wet elektronische publicaties³⁰ en biedt na die aanpassing ruimte om bij wettelijk voorschrift (in dit geval: in het Omgevingsbesluit) mededeling voor te schrijven in plaats van kennisgeving. In dat wetsvoorstel worden overheden verplicht voor wettelijk voorgeschreven publicaties gebruik te maken van de aangewezen elektronische publicatiebladen door middel van de generieke voorziening voor officiële publicaties. Een integrale publicatie wordt in het wetsvoorstel aangeduid met de term 'mededeling' en een zakelijke weergave van de inhoud in combinatie met een terinzagelegging met de term 'kennisgeving'. De formulering van het eerste lid van artikel 10.3a is afgestemd op de tekst van artikel 3:11 van de Awb zoals die komt te luiden als gevolg van genoemd wetsvoorstel.

Informatie uit de officiële publicatie wordt vervolgens gebruikt om het ontwerp ook in de landelijke voorziening van het DSO te tonen. De Wet ruimtelijke ordening regelde al dat ontwerpen van ruimtelijke plannen elektronisch beschikbaar worden gesteld via Ruimtelijkeplannen.nl. Deze praktijk van elektronisch beschikbaar stellen wordt nu voortgezet.

Als het ontwerp een wijziging inhoudt van een omgevingsplan, een waterschapsverordening of een omgevingsverordening, wordt het ontwerp in de landelijke voorziening in samenhang met het te wijzigen omgevingsplan of de te wijzigen verordening getoond. Op deze wijze is duidelijk zichtbaar wat er precies verandert.

Dit artikellid verplicht niet tot elektronische terinzagelegging van eventuele op het ontwerp betrekking hebbende stukken, zoals een onderzoeksrapport waarop het ontwerp berust. Deze stukken kunnen in de generieke voorziening voor officiële publicaties worden bijgevoegd. In de landelijke voorziening van het DSO kunnen deze documenten vervolgens via een link naar de officiële publicatie worden ingezien.

Overigens is de elektronische beschikbaarstelling van het vastgestelde besluit geborgd door de verplichting tot bekendmaking van besluiten die algemeen verbindende voorschriften inhouden op grond van de Gemeentewet, Waterschapswet en Provinciewet. Ook in dat geval wordt de informatie uit de officiële publicatie gebruikt om het besluit in de landelijke voorziening van het DSO te tonen.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat de verplichting tot integrale publicatie van het ontwerp van een omgevingsplan, een waterschapsverordening of een omgevingsverordening in het elektronisch publicatieblad van het desbetreffende bestuursorgaan niet geldt voor een ontwerp dat voor inwerkingtreding van dit artikel ter inzage is gelegd. Bij inwerkingtreding van de wet of kort daarna zal het dan inmiddels vastgestelde omgevingsplan of de vastgestelde verordening worden gepubliceerd en ontsloten in de landelijke voorziening van het DSO. Het ontsluiten van informatie uit het ontwerp heeft in die situatie geen toegevoegde waarde.

---

³⁰ Kamerstukken II 2018/19, 35218, nr. 2.

Onderdeel AP (artikel 10.5 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging waarbij een verwijzing naar het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt aangepast.

Onderdeel AQ (artikel 10.7 Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het tweede lid (nieuw) regelt dat bij het vaststellen van een gemeentelijke of provinciale omgevingsvisie moet worden aangegeven in hoeverre aan de beleidsregels over het betrekken van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen is voldaan. Om aan deze motiveringsplicht te kunnen voldoen, zal de gemeenteraad of provinciale staten participatiebeleid moeten opstellen. Daarin staat op welke wijze invulling wordt gegeven aan participatie. Op die manier is voor alle betrokkenen inzichtelijk hoe zij bij de voorbereiding van een omgevingsvisie zullen worden betrokken. Bij het vaststellen van een omgevingsvisie zal uiteindelijk moeten worden aangegeven in hoeverre aan het participatiebeleid is voldaan. Verder wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.2, derde lid (nieuw).

Onderdeel AR (artikel 10.7a (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Eerste lid

In artikel 16.26 van de wet is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaard op de voorbereiding van een omgevingsvisie. Het eerste lid van het nieuwe artikel 10.7a regelt dat het ontwerp in dat geval wordt meegedeeld in het elektronisch publicatieblad van het desbetreffende bestuursorgaan. Dit houdt in dat het ontwerp integraal in het publicatieblad wordt geplaatst. Informatie uit de officiële publicatie wordt vervolgens gebruikt om het ontwerp ook in de landelijke voorziening van het DSO te tonen. Verder wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.3a.

In artikel 4.10 van de Invoeringswet Omgevingswet is geregeld dat een omgevingsvisie die inhoudelijk voldoet aan de Omgevingswet en al voor inwerkingtreding van de wet van kracht is of onmiddellijk daarna van kracht wordt, geldt als een omgevingsvisie op grond van de Omgevingswet. Door deze gelijkstelling wordt de rechtsgeldigheid van omgevingsvisies die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet tot stand zijn gekomen, buiten twijfel geplaatst. Gelet hierop is het niet nodig in dit artikel een overgangsrechtelijke voorziening te treffen, vergelijkbaar met artikel 10.3a, tweede lid.

Tweede lid

Voor algemeen verbindende voorschriften geldt op grond van respectievelijk artikel 140 van de Gemeentewet, artikel 137 van de Provinciewet en artikel 10a van de Bekendmakingswet de verplichting deze in geconsolideerde vorm beschikbaar te houden. In het tweede lid wordt deze consolidatieverplichting ook van toepassing verklaard op de omgevingsvisie.

Onderdeel AS (artikel 10.8 Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Het tweede lid (nieuw) regelt dat bij het vaststellen van een programma door een gemeente, waterschap of provincie moet worden aangegeven in hoeverre aan de beleidsregels van die lokale overheid over het betrekken van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen is voldaan. Om aan deze motiveringsplicht te kunnen voldoen, zullen gemeenten, waterschappen en provincies participatiebeleid moeten opstellen. Daarin staat op welke wijze invulling wordt gegeven aan participatie. Op die manier is voor alle betrokkenen inzichtelijk hoe zij bij de voorbereiding van een programma zullen worden betrokken. Bij de vaststelling van een programma

zal uiteindelijk moeten worden aangegeven in hoeverre aan het participatiebeleid is voldaan. Verder wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 10.2, derde lid (nieuw).

Onderdeel AT (artikel 10.9 Ob)

Door opname van het programma van maatregelen mariene strategie als bedoeld in artikel 5, tweede lid, onder b, van de kaderrichtlijn mariene strategie in artikel 3.9, tweede lid, onder c, van de wet, kan in dit artikel naar het wetsartikel worden verwezen.

Onderdeel AU (artikel 10.10a (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

Ter implementatie van de herziening van de nec-richtlijn is in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet een verplicht nationaal nec-programma geïntroduceerd. De verplichting uit artikel 6 van de richtlijn tot het vaststellen van een programma is geïmplementeerd in artikel 3.9 van de Omgevingswet. Dit artikel van het Invoeringsbesluit implementeert artikel 6, derde lid, van de nec-richtlijn en vereist actualisatie van het nationaal nec-programma om de vier jaar en binnen 18 maanden na de indiening van de nationale emissie-inventarissen en nationale emissieprognoses, bedoeld in artikel 10.11b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als blijkt dat de emissiereductieverbintenissen en de verplichting maatregelen te treffen, bedoeld in artikel 4 van de nec-richtlijn niet worden nagekomen, of als het gevaar daartoe bestaat.

Onderdeel AV (artikel 10.16 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging. 'Nationale waterprogramma' wordt gewijzigd in 'nationaal waterprogramma'.

Onderdeel AW (artikel 10.22 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging waarbij een verwijzing naar het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt aangepast.

Onderdeel AX (artikel 10.22a (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet]

Het eerste lid bepaalt dat het bevoegd gezag dat een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit heeft verleend binnen een week na de dag van verlening een afschrift van de vergunning verstrekt aan zowel het college van burgemeester en wethouders als aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het tweede lid bevat een vergelijkbare verplichting voor het bevoegd gezag in relatie tot (alleen) de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als het gaat om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit in een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht die van invloed is op het karakter van dat stads- of dorpsgezicht. Dit zullen doorgaans aanlegactiviteiten, bouwactiviteiten en sloopactiviteiten zijn, maar het kan ook gaan om het kappen van een voor het karakter van het beschermde gezicht bepalende groenaanleg. Het gaat hierbij om activiteiten die van belang zijn voor de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in verband met de instructie op grond van artikel 2.34 van de wet (vaak het op grond van artikel 4.35 van de Invoeringswet Omgevingswet aan een dergelijke instructie gelijkgesteld aanwijzingsbesluit op grond van de Monumentenwet 1988) om in het omgevingsplan te voorzien in het beschermen van een in die instructie aangegeven stads- of dorpsgezicht.

De achtergrond van deze verstrekingsverplichtingen is tweeledig.

Voor zover het gaat om omgevingsvergunningen voor een rijksmonumentenactiviteit als bedoeld in het eerste lid, worden zowel het college van burgemeester en wethouders als de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hierdoor beter in staat gesteld om te voldoen aan hun verplichting

om op grond van artikel 10.35 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaalde gegevens te verzamelen over omgevingsvergunningen voor rijksmonumentenactiviteiten. Die verplichting geldt voor het college van burgemeester en wethouders voor alle verleende omgevingsvergunningen voor een rijksmonumentenactiviteit binnen het grondgebied van de eigen gemeente. Voor de minister geldt die verplichting voor zover het gaat om omgevingsvergunningen voor rijksmonumenten en voorbeschermde rijksmonumenten buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeeld gebied. Voor zowel het college van burgemeester en wethouders als de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap geldt verder dat daar waar het gaat om een omgevingsvergunning die alleen betrekking heeft op een of meer rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot een monument respectievelijk archeologisch monument, zij daarvoor zelf op grond van de bevoegd gezag regeling in de Omgevingswet het bevoegd gezag zijn. Het bevoegd gezag hoeft dan uiteraard geen afschrift aan zichzelf te verstrekken. Voor een omgevingsvergunning die naast de rijksmonumentenactiviteit ook op andere activiteiten betrekking heeft, kan er op grond van de bevoegd gezag regeling een ander bevoegd gezag zijn aangewezen, afhankelijk van het samenstel van activiteiten waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft.

Verder houdt het eerste lid, voor zover het gaat om de verplichting om afschriften van omgevingsvergunningen voor rijksmonumentenactiviteiten te verstrekken aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en de verplichting in het tweede lid om aan deze minister afschriften van omgevingsvergunningen voor omgevingsplanactiviteiten in een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht te verstrekken, verband met het volgende. Rijksmonumenten zijn monumenten en archeologische monumenten die door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn aangewezen en in het rijksmonumentenregister zijn ingeschreven. De minister heeft daarom een bijzondere verantwoordelijkheid voor (het voortbestaan van) deze monumenten en archeologische monumenten en daarmee ook een belang om tijdig over de informatie over vergunde rijksmonumentenactiviteiten te kunnen beschikken. In de gevallen waarin de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft geadviseerd, kan het afschrift van de omgevingsvergunning mede worden gebruikt om te kunnen zien hoe het advies is verwerkt. De toezending van het ontwerpbesluit is in artikel 6.12, vierde lid, van het Besluit omgevingsrecht nog expliciet vastgelegd. Een afzonderlijke wettelijke toezendverplichting van het ontwerpbesluit verhoudt zich echter niet goed met stelsel van de Omgevingswet en is om die reden niet expliciet overgenomen in artikel 10.22a van het Omgevingsbesluit. Het ligt wel voor de hand dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de ontwerpbesluiten op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit waarover hij op grond van artikel 4.32 van het Omgevingsbesluit heeft geadviseerd, mede gelet op artikel 3:13 van de Algemene wet bestuursrecht, krijgt toegezonden, samen met de daarop betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van het ontwerp. Hieromtrent kunnen - ter uitwerking van de afstemmingsverplichting die op grond van artikel 2.2 van de wet geldt - tussen het bevoegd gezag en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap afspraken worden gemaakt. Om te waarborgen dat het de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap niet ontgaat dat een ontwerpbesluit is opgesteld en ter inzage is gelegd, kan hij bijvoorbeeld ook in zijn advies over de vergunningaanvraag het verzoek opnemen dat het ontwerpbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken voorafgaand aan de terinzagelegging aan hem worden toegezonden. Het voorgaande geldt ook voor omgevingsvergunningen voor omgevingsplanactiviteiten die van invloed zijn op het karakter van een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht, die door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, zijn aangewezen. Het kunnen beschikken over de omgevingsvergunningen, bedoeld in het eerste en tweede lid, is ook van belang vanwege de verantwoordelijkheid van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op grond van artikel 20.18, tweede lid, van de wet voor de wetenschappelijke rapportage over de ontwikkeling van de staat van het cultureel erfgoed en het werelderfgoed. In de praktijk zal de

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de gegevens ontvangen.

Onderdeel AY (artikel 10.24 Ob)

Het eerste lid bevat een aantal wetstechnische wijzigingen waarbij verwijzingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving worden aangepast.

Verder is aan de lozingsactiviteiten in onderdeel h een lozingsactiviteit toegevoegd. Deze activiteit is vergelijkbaar aan de activiteit als bedoeld in artikel 6.55, eerste lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, maar geldt in dit geval voor het verrichten van die activiteit in de Noordzee. Deze lozingsactiviteit was per abuis niet opgenomen.

Onderdeel AZ (artikel 10.27 Ob)

Artikel 10.27 bepaalt binnen welke termijn het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 10.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, de gegevens, bedoeld in de artikelen 10.2, 10.3, 10.4, 10.6 en 10.7 van dat besluit, aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat verstrekt.

Onderdeel BA (artikel 10.27a (nieuw) Ob)

Dit artikel bevat overgangsrecht voor de verplichting tot gegevensverstrekking van activiteiten met externe veiligheidsrisico's. Het bevoegd gezag heeft voor activiteiten die voor inwerkingtreding van de wet al werden verricht, vanaf 1 januari 2024 de verplichting gegevens te verstrekken. De gegevens dienen op grond van artikel 10.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving in het register externe veiligheidsrisico's te worden opgenomen. Om een goede digitale ontsluiting te garanderen wordt voor de bestaande activiteiten een van de in artikel 10.27, eerste lid, afwijkende termijnen geboden tot 1 januari 2024.

Onderdeel BB (artikel 10.28 Ob)

Dit artikel bevat een tweetal wetstechnische wijzigingen. De verwijzing naar 'artikel 4.5, eerste lid, onder g, van het Besluit activiteiten leefomgeving' wordt gewijzigd in 'artikel 4.5, eerste lid, onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving' en de abusievelijke verschrijving in 'degene de Seveso-inrichting exploiteert' wordt gewijzigd in 'degene die de Seveso-inrichting exploiteert'.

Onderdeel BC (paragraaf 10.8.1 (nieuw) Ob) [artikel 20.14, vijfde lid, aanhef en onder a, van de wet]

Artikel 10.28a (nieuw) Ob

Met dit artikel wordt geregeld dat het dagelijks bestuur van het waterschap een verslag als bedoeld in artikel 10.9a van het Besluit kwaliteit leefomgeving aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat verstrekt. Het verslag bevat voor elke primaire waterkering die in beheer is bij het waterschap in ieder geval de monitoringsresultaten. Het gaat hierbij niet alleen om de resultaten van de monitoring voor de omgevingswaarden, maar ook om de resultaten van de monitoring van de andere parameters voor signalering. Als bij de monitoring geconstateerd wordt dat een andere parameter voor signalering wordt overschreden, dan wordt dit expliciet aangegeven in het verslag.

Het is van belang dat het dagelijks bestuur van het waterschap het verslag aan de minister verstrekt voordat deze zelf een verslag uitbrengt over de algemene waterstaatkundige toestand. De minister deed dit voor het laatst eind november 2011 in de zogenaamde Landelijke Rapportage Toetsing. De nieuwe beoordelings-/monitoringsronde voor de primaire waterkeringen is in 2017 van start gegaan en loopt tot en met 2022. Naar aanleiding van de monitoringsresultaten en de verslagen van de

waterschappen met monitoringsresultaten zal de minister van Infrastructuur en Waterstaat in 2023 een nieuw verslag uitbrengen.

Onderdeel BD (artikel 10.29 Ob) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2°, van de wet]

De wijziging in het derde lid hangt samen met de omgevingswaarden die zijn vastgesteld ter implementatie van de herziene nec-richtlijn. Deze omgevingswaarden worden in artikel 2.8a van het Besluit kwaliteit leefomgeving vastgesteld. Ook voor deze omgevingswaarden worden de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar gesteld.

Onderdeel BE (artikel 10.30 (nieuw) Ob) [artikel 20.8, eerste lid, van de wet]

Dit artikel implementeert artikel 14 van de herziene nec-richtlijn. Dit artikel vereist dat de nationale emissie-inventarissen en de nationale emissieprognoses die door de minister van Infrastructuur en Waterstaat volgens artikel 10 van de herziene nec-richtlijn aan de Commissie zijn verstrekt, elektronisch beschikbaar worden gesteld.

Onderdeel BF (artikel 10.31 (nieuw) Ob) [artikel 19.12, vierde lid, van de wet]

Dit artikel geeft aan hoe een besluit dat regels bevat over installaties, brandstoffen of verontreinigende activiteiten bij overschrijding van alarmeringswaarden voor luchtkwaliteit of bij verontreiniging van de buitenlucht door stoffen waarvoor geen alarmeringswaarden zijn vastgesteld, bekend moet worden gemaakt. De bijzondere omstandigheden vragen om onmiddellijke actie en daarom treedt het besluit direct na bekendmaking in werking (artikel 19.12, vierde lid, wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet). Bekendmaking geschiedt via passende (snelle en veelgebruikte) communicatiemiddelen, zodat de bevolking en mogelijke kwetsbare groepen van de bevolking direct op de hoogte worden gesteld over de tijdelijke regels bij luchtverontreiniging. Bij bekendmaking via de media en langs elektronische weg kan gedacht worden aan in ieder geval het internet, maar ook aan radio, televisie, sms-alerts of pushberichten via een app. Ook een besluit tot verlenging voor ten hoogste achtenveertig uur als bedoeld in artikel 19.12, derde lid, van de wet wordt op deze wijze bekend gemaakt.

Onderdeel BG (artikel 10.32 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, onder j, van de wet]

In dit artikel is bepaald dat het monitoringsprogramma, en wijzigingen daarvan, elektronisch beschikbaar worden gesteld. Dit artikel betreft de voortzetting van artikel 13, zesde lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Het elektronisch beschikbaar stellen gebeurt op het Waterkwaliteitsportaal (<https://www.waterkwaliteitsportaal.nl>). Dit was eerder bepaald in artikel 2 van het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water.

Onderdeel BH (artikel 10.33 (nieuw) Ob) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2°, van de wet]

Dit artikel regelt dat waterschappen en provincies de gegevens die op grond van artikel 10.15a van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn verzameld, elektronisch verstrekken aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dit is een voorzetting van artikel 3.4, tweede lid, onder a, en derde lid, eerste zin, van het Waterbesluit.

De gegevens moeten telkens in twee achtereenvolgende jaren worden verstrekt, en vervolgens zes jaar later opnieuw in twee achtereenvolgende jaren. Deze tijdstippen zijn, net als in artikel 3.8, eerste lid, van de Waterregeling, uiterlijk 22 juni 2020, 22 juni 2021; vervolgens 22 juni 2026 en 22 juni 2027; en zo verder. De datum van 22 juni 2020 is niet opgenomen, omdat de Omgevingswet en dit

besluit op dat moment nog niet in werking zijn getreden. Dat op die datum de verplichting tot gegevensverstrekking wel geldt, volgt uit de op dat moment nog geldende artikelen 3.4, tweede lid, onder a, van het Waterbesluit en 3.8, eerste lid, van de Waterregeling.

De gegevens moeten worden verstrekt via het Waterkwaliteitsportaal (<https://www.waterkwaliteitsportaal.nl>), aansluitend bij de bestaande praktijk en voortbouwend op artikel 3.8, vierde lid, van de Waterregeling. Het bepaalde in artikel 3.8, vijfde lid, van de Waterregeling, namelijk dat voor de verstrekking van de gegevens gebruik moet worden gemaakt van de formulieren, opgenomen in bijlage V bij de Waterregeling, komt niet terug, omdat bepaald is dat de gegevensverstrekking via het Waterkwaliteitsportaal gaat. In het Waterkwaliteitsportaal wordt aangesloten bij de *guidance* van de Europese Commissie over de rapportageverplichtingen onder de kaderrichtlijn water³¹ en bij bestaande standaarden voor uitwisseling van gegevens, zoals Aquo en Inspire. Materieel wordt daarmee hetzelfde bereikt als onder de Waterregeling.

Onderdeel BI (artikelen 10.33a en 10.33b (nieuw) Ob) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2°, van de wet]

Artikel 10.33a (nieuw) Ob

Met dit artikel wordt geregeld dat gegevens die op grond van artikel 10.15b van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn verzameld, door gemeenten, waterschappen en provincies elektronisch aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat moeten worden verstrekt. Dit is een voorzetting van artikel 3.4, tweede lid, onder b, en derde lid, eerste zin, van het Waterbesluit. De tijdstippen in dit artikel (22 juni 2025 en vervolgens om de zes jaar) zijn opgenomen als voortzetting van artikel 3.8, tweede lid, van de Waterregeling. De gegevens moeten worden verstrekt via het Waterkwaliteitsportaal (<https://www.waterkwaliteitsportaal.nl>), voortbouwend op artikel 3.8, vierde lid, van de Waterregeling.

Artikel 3.8, vijfde lid, van en bijlage V bij de Waterregeling komen als zodanig niet terug. In deze regeling is ervoor gekozen om te volstaan met de bepaling dat de gegevens elektronisch moeten worden verstrekt via het Waterkwaliteitsportaal. Materieel wordt daarmee hetzelfde bereikt als onder de Waterregeling en wordt de bestaande praktijk voortgezet. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10.33.

Artikel 10.33b (nieuw) Ob

Dit artikel regelt dat waterschappen en provincies de gegevens die op grond van artikel 10.15c van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn verzameld, elektronisch verstrekken aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dit is een voorzetting van artikel 3.4, tweede lid, onder c, en derde lid, eerste zin, van het Waterbesluit. De tijdstippen in dit artikel (22 juni 2024 en vervolgens om de zes jaar) zijn opgenomen als voortzetting van artikel 3.8, derde lid, van de Waterregeling.

De gegevens moeten worden verstrekt via het Waterkwaliteitsportaal (<https://www.waterkwaliteitsportaal.nl>), voortbouwend op artikel 3.8, vierde lid, van de Waterregeling.

Artikel 3.8, vijfde lid, van en bijlage V bij de Waterregeling komen als zodanig niet terug in deze regeling. Er is voor gekozen om te volstaan met de bepaling dat de gegevens elektronisch moeten worden verstrekt via het Waterkwaliteitsportaal. Materieel wordt daarmee hetzelfde bereikt als onder de Waterregeling en wordt de bestaande praktijk voortgezet. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10.33.

---

³¹ https://circabc.europa.eu/sd/a/253e424b-591b-4ad9-b9b1-4dd64ff4f45c/Guidance%20document%2021_Guidance%20for%20reporting%20under%20the%20WFD.pdf

Onderdeel BJ (artikel 10.36 (nieuw) Ob) [artikel 20.14, vierde lid, van de wet]

Het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, zijn op grond van artikel 10.14g, van het Besluit kwaliteit leefomgeving belast met de uitvoering van de monitoring van de andere parameters en de uitvoering van de monitoring voor de omgevingswaarden voor de waterkwaliteit. Volgens artikel 10.18a van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 20.14, eerste lid, onder a, van de wet zorgen deze bestuursorganen dan ook voor de verslaglegging van de resultaten van de monitoring.

Dit artikel regelt vervolgens de beschikbaarstelling van het verslag voor het publiek en is mede de implementatie van artikel 7, tweede lid, onder e, van de richtlijn toegang tot milieu-informatie.

De verslagen worden beschikbaar gesteld op het Waterkwaliteitsportaal

(<https://www.waterkwaliteitsportaal.nl>). Het betreft daarbij de zogenoemde factsheets, die de actuele stand van zaken weergeven. Eerder was dit geregeld in artikel 3.8, vierde lid, van de Waterregeling.

Onderdeel BK (artikel 10.42a (nieuw) Ob) [artikel 16.1, tweede lid, van de wet]

Voor het opstellen en beoordelen van het PRTR-verslag maakt degene die de activiteit verricht gebruik van een webapplicatie, het elektronische milieujaarverslag (e-MJV). Onder degene die de activiteit verricht wordt degene verstaan die een of meer activiteiten verricht in een mate die de op grond van bijlage I bij de PRTR-verordening van toepassing zijnde capaciteitsdrempel overschrijdt. Zie artikel 5.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving inzake de rapportageplicht en de artikelen 3.43, 3.46, 3.56, 3.59, 3.62, 3.65, 3.68, 3.71, 3.74, 3.77, 3.80, 3.86, 3.89, 3.109, 3.116, 3.126, 3.132, 3.138, 3.146, 3.176, 3.198, 3.203, 3.223, 6.52 en 7.57 van dat besluit. Ook het bevoegd gezag maakt voor het beoordelen van het PRTR-verslag gebruik van het e-MJV. Dit is een beveiligde en afgeschermd internetapplicatie. Sinds 2010 is het gebruik hiervan al verplicht. Deze bepaling is dus een voortzetting van de regels zoals die tot het in werking treden van deze bepaling golden. Het artikel is gebaseerd op artikel 16.1, tweede lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, waarin is bepaald dat het elektronisch verstrekken van gegevens en bescheiden ter voldoening aan een informatieverplichting anders dan een melding plaatsvindt op een daarvoor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen wijze.

Onderdeel BL (artikel 10.44 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging. 'Aan een of meer van de eisen, bedoeld in artikel 5.10, 5.12 of 5.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voldoen' wordt gewijzigd in 'aan artikel 5.10, 5.12 of 5.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving voldoen'.

Onderdeel BM (artikel 10.47 Ob)

Dit artikel bevat een wetstechnische wijziging. 'Als maatregelen als bedoeld in artikel 5.4, aanhef en onder f, van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn getroffen' wordt gewijzigd in 'Als de kwaliteit van de bodem wordt hersteld als bedoeld in artikel 5.4, aanhef en onder f, van het Besluit activiteiten leefomgeving'.

Onderdeel BN (artikel 10.47a (nieuw) Ob) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 2°, van de wet]

Dit artikel houdt verband met de rapportageverplichting die de lidstaten hebben op grond van artikel 15 van de richtlijn storten. Zij moeten om de drie jaar aan de Europese Commissie een verslag zenden over de uitvoering van de richtlijn. De Commissie stelt op basis van alle nationale verslagen een integraal verslag samen.

Onderdeel BO (afdeling 10.9 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder i, van de wet]

Artikel 10.50 (nieuw) Ob

Dit artikel implementeert artikel 7, vierde en vijfde lid, van de richtlijn omgevingslawaaai. Welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor het opstellen van de kaarten, is geregeld in artikel 20.17, eerste lid, onder a, van de wet. Op basis van de geluidbelastingkaarten worden de actieplannen geluid vastgesteld.

Artikel 10.51 (nieuw) Ob

In artikel 10.51 worden regels gesteld over de kaarten van de basiskustlijn, bedoeld in artikel 20.17, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet en artikel 10.8g van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Waterwet werd deze kaarten elke zes jaar herzien en kosteloos verkrijgbaar gesteld. De laatste herziening en verkrijgbaarstelling heeft plaatsgevonden op 15 februari 2018 (zie Staatscourant 2018, 10426). In artikel 10.51 is de herzieningstermijn van zes jaar gehandhaafd, wat betekent dat de kaarten uiterlijk op 15 februari 2024 moet worden geactualiseerd. De verkrijgbaarstelling zal op grond van artikel 10.51 plaatsvinden door de kaarten elektronisch beschikbaar te stellen. Die beschikbaarstelling is vanzelfsprekend kosteloos, zoals destijds in de Waterwet was voorgeschreven.

Artikel 10.52 (nieuw) Ob

Eerste lid

De richtlijn overstromingsrisico's schrijft voor dat ter voorbereiding van de overstromingsrisicobeheerplannen (artikel 3.9, tweede lid, van de wet en artikel 4.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten gemaakt moeten worden. Deze kaarten geven inzicht in de kans op en de gevolgen van een overstroming en vormen mede de grondslag voor het stellen van doelen en het treffen van maatregelen voor het beheer van overstromingsrisico's. De gegevens die verbeeld moeten worden, moeten door gedeputeerde staten worden verzameld. Dat is in artikel 10.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving geregeld. De plicht voor gedeputeerde staten om de kaarten vast te stellen, staat in artikel 10.10 van dat besluit. In dit lid wordt ter implementatie van artikel 6, tweede lid, van de richtlijn overstromingsrisico's geregeld dat voor het vaststellen van overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten die betrekking hebben op stroomgebiedsdistricten die in meerdere lidstaten zijn gelegen, overlegd moet worden met de bevoegde autoriteiten uit die andere lidstaten. Daarnaast verstrekken het dagelijks bestuur van het waterschap en het college van burgemeester en wethouders de nodige informatie voor de totstandkoming van de overstromingsgevaarkaarten en de overstromingsrisicokaarten.

Tweede lid

Artikel 14, tweede lid, van de richtlijn overstromingsrisico's schrijft voor dat de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten uiterlijk 22 december 2019 klaar moeten zijn en daarna zo nodig om de zes jaar moeten worden bijgesteld. Dat betekent dat de eerstvolgende aanpassing van de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten na inwerkingtreding van het stelsel, op 22 december 2025 klaar moet zijn.

Derde lid

Het derde lid implementeert artikel 10, eerste lid, van de richtlijn overstromingsrisico's voor zover deze vereist dat de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten ter beschikking worden gesteld aan het publiek. Gedeputeerde staten hebben de verplichting om deze kaarten voor het publiek elektronisch toegankelijk te maken.

De beschikbaarstelling van de overstromingsrisicobeheerplannen, die eveneens in artikel 10, eerste lid, van de richtlijn overstromingsrisico's is voorgeschreven, vindt plaats op de in artikel 3:42 Awb bepaalde wijze. Dit volgt uit artikel 16.77a, tweede lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel BP (artikel 11.3 Ob) [artikel 16.42 van de wet]

Volgens artikel 16.37 van de Omgevingswet mag gebruik worden gemaakt van andere milieueffectrapporten. Artikel 11.3, derde lid, van het Omgevingsbesluit bevat als aanvullende mogelijkheid dat bij het opstellen van het MER ook gebruik wordt gemaakt van informatie die op grond van andere EU-regelgeving is verkregen. Hiermee is voorzien in de implementatie van artikel 5, derde lid, van de smb-richtlijn. Deze mogelijkheid is met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voor de inzichtelijkheid van de regelgeving toegevoegd in artikel 16.37 van de wet en kan dus uit het Omgevingsbesluit worden geschrapt.

Onderdeel BQ (artikel 11.4 Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet]

In artikel 11.4 is verduidelijkt dat het hier gaat om plannen of programma's waarvoor bij de voorbereiding een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

Onderdeel BR (artikel 11.5 (nieuw) Ob) [artikel 16.42a van de wet]

Met dit artikel worden artikel 10 van de smb-richtlijn en artikel 12 van het SEA-protocol geïmplementeerd.

Eerste lid, tweede en vierde lid

Artikel 10 van de smb-richtlijn bevat een verplichting voor lidstaten om te voorzien in monitoring van de uitvoering van plannen en programma's, onder meer om onvoorziene nadelige milieueffecten in een vroeg stadium te kunnen identificeren en vervolgens na te gaan of passende herstellende maatregelen nodig zijn. Om overlapping van monitoring te voorkomen, kan hiervoor bestaande monitoring worden gebruikt. Het gebruik van bestaande monitoring kan uiteraard alleen als dat passend is.

Derde lid

Artikel 12, tweede lid, van het SEA-protocol schrijft voor dat de resultaten van de monitoring beschikbaar worden gesteld aan het publiek. Dit derde lid is een voortzetting van de regeling onder artikel 7.39 van de Wet milieubeheer.

Onderdeel BS (artikel 11.6 Ob)

In artikel 11.6, derde lid, is voor de volledigheid opgenomen dat het bij de benodigde besluiten als bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, van de wet, ook kan gaan om de besluiten, bedoeld in artikel 11.8 van het Omgevingsbesluit.

Onderdeel BT (artikel 11.7 Ob)

In artikel 11.7 is per abuis een verkeerde verwijzing opgenomen, die met deze wijziging wordt hersteld.

Onderdeel BU (artikel 11.8 Ob)

Het eerste lid van artikel 11.8 Omgevingsbesluit beoogt te regelen dat daar waar in bijlage V bij het Omgevingsbesluit de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit is aangewezen, hier ook de vergunningplichtige lozingsactiviteit van die activiteit wordt aangewezen. Dit is nodig omdat enerzijds water een onderdeel is van het begrip milieu en anderzijds omdat de vergunning voor de lozingsactiviteit onder de Omgevingswet apart is geregeld. Zoals eerder in de toelichting is aangegeven is uit oogpunt van overzichtelijkheid van de bijlage ervoor gekozen om deze toevoegingen niet in elke relevante kolom op te nemen, maar in artikel 11.8, eerste lid, van dit besluit te verduidelijken. Het Besluit activiteiten leefomgeving bepaalt wanneer een lozingsactiviteit vergunningplichtig is. In de oorspronkelijke tekst van het eerste lid was geen verwijzing naar die vergunningplicht opgenomen, waardoor onduidelijk is welk besluit nu was aangewezen. Ook is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de tekst aan te passen zodat duidelijker is wat wordt beoogd. Overigens moet bij een mer-beoordeling of mer-plicht van een milieubelastende activiteit altijd alle relevante milieuaspecten van het project worden beschouwd die mogelijk aanzienlijke milieueffecten met zich meebrengen, dus ook de wateraspecten zoals directe lozingen en wateronttrekkingen. Dit geldt ongeacht of die lozingen en wateronttrekkingen zelf vergunningplichtig zijn of niet. De wijzigingen in artikel 11.8, derde lid houden verband met de in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet opgenomen wijziging van het begrip 'afwijkactiviteit' in 'omgevingsplanactiviteit'.

Onderdeel BV (artikel 11.9 (nieuw) Ob) [artikel 16.44, vierde lid, van de wet]

Eerste lid

Het eerste lid van dit artikel bevat de gegevens die bij een verzoek om ontheffing van de mer-plicht of mer-beoordelingsplicht als bedoeld in artikel 16.44, tweede lid, van de wet verstrekt moeten worden. De eisen zijn afgeleid van artikel 4 van het Besluit milieueffectrapportage. De gegevens bij het verzoek om ontheffing zijn noodzakelijk voor de Minister voor Infrastructuur en Waterstaat om te kunnen beoordelen of een ontheffing kan worden verleend en of daarbij aan de doelstellingen van de mer-richtlijn wordt voldaan. In dat verband moet de minister in ieder geval beschikken over een beschrijving van het voorgenomen project en de omstandigheden waaronder deze wordt uitgevoerd, informatie over de mogelijke aanzienlijke milieueffecten en de redenen van het verzoek. Uit die informatie moet onder meer worden afgeleid of het maken van een MER of mer-beoordeling nadelige gevolgen heeft voor het doel van het project, of aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten zijn uitgesloten en of voor het project een andere beoordeling van de milieueffecten moet worden opgesteld.

Tweede lid

Het tweede lid voorziet erin dat naast de bekendmaking van de ontheffing overeenkomstig artikel 3:41 van de Algemene wet bestuursrecht ook een kennisgeving van de ontheffing en van de gegevens die zijn verzameld bij een andere vorm van beoordeling van de milieueffecten plaatsvindt in de Staatscourant. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan artikel 2, vierde lid, onder b, van de mer-richtlijn. Als een ontheffing wordt verleend, moet de minister daarnaast een afschrift van de ontheffing met de daarbij behorende informatie aan de Europese Commissie zenden. Deze verplichting tot feitelijk handelen volgt uit artikel 2, vierde lid, van de mer-richtlijn.

Onderdeel BW (artikel 11.10 (nieuw) Ob) [artikel 16.45, derde lid, van de wet]

Artikel 11.10 heeft betrekking op de mededeling van degene die voornemens is een project uit te voeren en daarvoor een mer-beoordeling moet laten uitvoeren. Het artikel vormt de implementatie van artikel 4, derde en vierde lid en bijlage IIA bij de mer-richtlijn. Dit artikel is afgeleid van artikel 7.17, tweede, derde en vierde lid, van de Wet milieubeheer.

Eerste lid

Het eerste lid geeft aan welke informatie bij de mededeling moet worden verstrekt, waaronder fysieke eigenschappen van het project. Met "als dat van toepassing is, van sloopactiviteiten" in het eerste lid, onder a, onder 1°, wordt bedoeld de vereiste sloopactiviteiten die nodig zijn om het project te kunnen realiseren.

Derde lid

Op grond van het derde lid kan degene die voornemens is een project uit te voeren ook een beschrijving verstrekken van de kenmerken van het voorgenomen project of van de door hem voorgenomen maatregelen waarmee mogelijk aanzienlijke milieueffecten vermeden of voorkomen worden. Met deze kenmerken of maatregelen kan de mer-beoordeling mogelijk eerder leiden tot het oordeel dat een milieueffectrapport niet nodig is.

Onderdeel BX (artikel 11.11 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, onder g, van de wet]

Dit artikel bevat regels over de project-mer-beoordeling, bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, onder b, van de wet.

Eerste lid

Artikel 4, zesde lid, van de mer-richtlijn vereist dat het bevoegd gezag de mer-beoordeling zo snel mogelijk uitvoert en uiterlijk binnen een termijn van 90 dagen na de datum waarop degene die een project wil uitvoeren de mededeling van het voornemen heeft gedaan. In artikel 11.11, eerste lid, is een termijn opgenomen van zes weken. Deze termijn is een voortzetting van de termijn uit voormalig artikel 7.17 van de Wet milieubeheer.

Tweede lid

In het tweede lid is tot uitdrukking gebracht dat de uitkomst van de mer-beoordeling al in de fase van het ontwerpbesluit mee moet worden genomen. Uiteraard zal deze uitkomst ook in het vastgestelde besluit zijn opgenomen. Als de uitkomst is dat een MER niet is vereist, kan het zijn dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is en dat er geen sprake is van een ontwerpbesluit. In dat geval wordt het resultaat van de mer-beoordeling alleen in het besluit opgenomen.

Derde lid

Op grond van artikel 11.11, derde lid, onder a, wordt bij het besluit over de mer-beoordeling in de motivering verwezen naar de relevante criteria van bijlage III bij de mer-richtlijn. Het bevoegd gezag kan beslissen dat er geen MER moet worden gemaakt mede aan de hand van de kenmerken van het voorgenomen project en van de voorgenomen maatregelen om mogelijk aanzienlijke milieueffecten te

vermijden of te voorkomen. In dat geval moet op grond van artikel 11.11, derde lid, onder b, het besluit een beschrijving van de kenmerken van het project bevatten en worden de voorgenomen maatregelen en het tijdstip waarop deze gerealiseerd moeten zijn als voorschrift aan het mer-beoordelingsplichtige besluit verbonden. Het tijdstip van realisatie van de maatregelen is van belang om te voorkomen dat de milieueffecten zich kunnen voordoen. De voorschriften kunnen worden verbonden op grond van artikel 5.34 van de Omgevingswet en de beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel BY (artikel 11.12 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, aanhef en onder g, van de wet]

Dit artikel regelt de onafhankelijkheid van het bevoegd gezag als het bevoegd gezag ook de initiatiefnemer is van het project. Dit was voorheen geregeld in artikel 7.28a van de Wet milieubeheer. Met artikel 11.12 wordt artikel 9 bis, tweede alinea, van de mer-richtlijn geïmplementeerd. In de eerste alinea van artikel 9 bis van de mer-richtlijn is vastgelegd dat het bevoegd gezag zijn taken op objectieve wijze moet vervullen en zich niet mag bevinden in een situatie die tot een belangenconflict aanleiding geeft. Dit is al geïmplementeerd in artikel 2:4 van de Awb.

Eerste lid

Op grond van artikel 11.12, eerste lid, moet het bevoegd gezag zorgen voor een passende scheiding tussen conflicterende functies in ieder geval bij de ambtelijke voorbereiding van het besluit. Dit betekent dat er voor het MER in ieder geval binnen de ambtelijke organisatie van het bevoegd gezag (dus niet noodzakelijkerwijs ook op bestuurlijk niveau) een vorm van *checks and balances* moet zijn tussen degenen die het MER opstellen en degenen die het MER beoordelen voordat het bevoegd gezag het besluit daadwerkelijk neemt.

Tweede lid

Om maatwerk mogelijk te maken is het niet wenselijk om een gedetailleerde regeling op te nemen over hoe die *checks and balances* binnen de organisatie precies vorm moeten krijgen. Het wordt aan het bevoegd gezag zelf overgelaten om zijn ambtelijke organisatie op artikel 11.12, tweede lid, in te richten en, in voorkomende gevallen, het publiek hierover te informeren. De uitvoeringspraktijk wordt gefaciliteerd door middel van een Handreiking 'Passende Scheiding van Functies bij Project-MER' die in overleg met Mer-coördinatoren van verschillende gemeenten, provincies en regionale uitvoeringsdiensten en ook de Commissie voor de mer is besproken (bijlage bij *Kamerstukken I* 2016/17, 34 287, H).

Onderdeel BZ (artikel 11.13 (nieuw) Ob) [artikel 16.46, derde lid, van de wet]

Artikel 5, tweede lid, van de mer-richtlijn vereist dat het bevoegd gezag op verzoek van degene die het project gaat uitvoeren advies uitbrengt over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die het MER moet bevatten. Het bevoegd gezag neemt hiervoor de informatie in acht die door degene die het project gaat uitvoeren is verstrekt, met name over de specifieke kenmerken van het project, waaronder de locatie en de technische capaciteit ervan en over de te verwachten milieueffecten.

In het tweede lid is bepaald dat het bevoegd gezag uiterlijk zes weken na ontvangst van het verzoek advies uitbrengt over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die het MER moet bevatten. Deze termijn is overgenomen uit artikel 7.26 van de Wet milieubeheer. Het bevoegd gezag kan de termijn eenmaal met ten hoogste zes weken verlengen.

Onderdeel CA (artikel 11.14 (nieuw) Ob) [artikel 16.47, tweede lid, van de wet]

Artikel 5, derde lid, van de mer-richtlijn bepaalt dat het bevoegd gezag dient te waarborgen dat het beschikt over, of indien nodig toegang heeft tot voldoende expertise om het MER te onderzoeken. Daarvoor kan het bevoegd gezag advies vragen aan de Commissie voor de mer. Deze bepaling bevat regels over de procedure van advisering door de Commissie voor de mer. Daarnaast gelden ook de regels van afdeling 3.3 van de Algemene wet bestuursrecht, aangezien de Commissie voor de mer een adviseur is in de zin van artikel 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht.

Door het uiterlijke moment vast te leggen waarop om een advies kan worden verzocht, is verzekerd dat de Commissie voor de mer voldoende tijd heeft om, vóór het besluit dat benodigd is voor het project, te adviseren over het MER. Dit artikel is vergelijkbaar met de regeling voor plannen van artikel 11.2 van dit besluit. Het relevante verschil is dat voor projecten geen verplichting geldt om de Commissie voor de mer om advies te vragen.

Onderdeel CB (artikel 11.15 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, onder g, van de wet]

Eerste lid en tweede lid

Op grond van artikel 6, tweede en vijfde lid, van de mer-richtlijn geldt de verplichting om de openbare informatie in de mer-procedure elektronisch beschikbaar te stellen. Artikel 11.15, eerste en tweede lid, voorziet hierin.

In artikel 16.50, eerste lid, van de wet is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard op de voorbereiding van een besluit waarvoor een MER moet worden gemaakt. In het eerste lid van dit artikel is geregeld dat de kennisgeving van de zakelijke weergave van de inhoud van het ontwerpbesluit in ieder geval op elektronische wijze bekend wordt gemaakt.

Op grond van de mer-richtlijn (artikel 6, vijfde lid) moet daarnaast ook de relevante informatie langs elektronische weg ter beschikking worden gesteld aan het publiek. Daarom wordt niet alleen het ontwerpbesluit elektronisch gepubliceerd, maar ook de bijbehorende stukken. Het gaat bij een ontwerpbesluit met een MER vaak om omvangrijke stukken. Het ligt daarom niet voor de hand om dit dossier integraal in het publicatieblad op te nemen. Het is in veel gevallen praktischer om de stukken op een andere manier elektronisch toegankelijk te maken, bijvoorbeeld door ze beschikbaar te stellen op de website van het betreffende bestuursorgaan. Hiertoe is in het tweede lid een voorziening opgenomen. Als het bevoegd gezag geen eigen publicatieblad heeft, zoals bij sommige gemeenschappelijke regelingen, geldt dat publicatie in de Staatscourant plaatsvindt. De elektronische beschikbaarstelling en kennisgeving was voorheen geregeld in de artikelen 7.29, derde lid, en 7.30, vierde lid, van de Wet milieubeheer.

Overigens wordt opgemerkt dat ook een ontwerp projectbesluit of een ontwerp omgevingsplan het besluit kan zijn waarvoor een MER moet worden gemaakt. In dat geval is de elektronische beschikbaarstelling van dat ontwerpbesluit geborgd via de artikelen 5.5a respectievelijk 10.3a van het Omgevingsbesluit.

Derde lid

In het derde lid is een coördinatieprocedure opgenomen voor het geval dat er voor een project een MER en een passende beoordeling op grond van de vogel- en habitatrichtlijn moet worden gemaakt. Het bevoegd gezag voor het MER zorgt ervoor dat de passende beoordeling tegelijkertijd ter inzage wordt gelegd bij het ontwerpbesluit. Voor zover de passende beoordeling niet is gemaakt in het kader van het (ontwerp)besluit waarvoor het MER is gemaakt, kunnen zienswijzen geen betrekking hebben

op de passende beoordeling. Zienswijzen met betrekking tot de passende beoordeling kunnen naar voren worden gebracht ten aanzien van het (ontwerp)besluit waarvoor de passende beoordeling is gemaakt. Hiermee wordt artikel 2, derde lid, van de mer-richtlijn geïmplementeerd. Artikel 14.4d van de Wet milieubeheer bevatte een vergelijkbare regeling.

Onderdeel CC (artikel 11.16 (nieuw) Ob) [artikel 16.52, eerste lid, van de wet]

Artikel 5 en bijlage IV van de mer-richtlijn bevatten de inhoudseisen voor het MER. In de artikelen 11.16, eerste, tweede en derde lid, 11.17 en 11.18 zijn deze inhoudsvereisten voor het MER opgenomen.

Met de formulering "de redelijke alternatieven" in het eerste lid, onder b, wordt beoogd tot uitdrukking te brengen dat niet alle denkbare alternatieven onderzocht hoeven te worden, maar dat het alternatievenonderzoek kan worden beperkt tot die alternatieven die het bestuursorgaan in staat stellen een goede afweging voor de besluitvorming te kunnen maken. Als er alternatieven in een eerder stadium zijn afgewogen en de keuze voor een bepaald alternatief in dat stadium al is gemaakt, hoeven de alternatieven daarvoor niet nog een keer te worden afgewogen. Dat geldt ook voor alternatieven die wat betreft milieueffecten niet onderscheidend zijn ten opzichte van een in het MER beschreven alternatief. Overigens spreekt het vanzelf dat het MER moet worden opgesteld door bekwame deskundigen. Bij onvoldoende kwaliteit van het MER zal het bevoegd gezag de aanvraag om een besluit op grond van artikel 16.49, vijfde lid, van de wet, buiten behandeling laten.

Het vierde lid bepaalt dat, in voorkomende gevallen, het milieueffectrapport is gebaseerd op het advies over de reikwijdte en detailniveau van de informatie die het milieueffectrapport moet bevatten. Verder moet het milieueffectrapport de informatie bevatten die redelijkerwijs van degene die voornemens is het project uit te voeren mag worden vereist om tot een gemotiveerde conclusie te komen over de aanzienlijke milieueffecten van het project. Daarbij wordt rekening gehouden met de bestaande kennis en beoordelingsmethoden. Op grond van het vijfde lid wordt ook rekening gehouden met andere relevante uitgevoerde beoordelingen, om te voorkomen dat milieueffectrapporten elkaar overlappen.

Onderdeel CD (artikel 11.17 (nieuw) Ob) [artikel 16.52, eerste lid, van de wet]

Bijlage IV, onder 1, bij de mer-richtlijn bevat aanvullende informatie voor een nadere beschrijving van project. Het gaat onder meer om informatie over de locatie, het ontwerp, de omvang en andere relevante kenmerken van het project. Deze informatie is in artikel 11.17 opgenomen.

Onderdeel CE (artikel 11.18 (nieuw) Ob) [artikel 16.52, eerste lid, van de wet]

Bijlage IV, onder 5, bij de mer-richtlijn bevat aanvullende informatie voor een beschrijving van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project. Het gaat onder meer om informatie over de mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project als gevolg van de bouw en het bestaan van het project, de uitstoot van verontreinigende stoffen, de risico's voor de gezondheid en andere milieueffecten. Deze informatie is in artikel 11.18 opgenomen.

Onderdeel CF (artikel 11.19 (nieuw) Ob) [artikel 16.88, eerste lid, onder a, van de wet]

Dit artikel geeft aan welke onderwerpen in ieder geval in het besluit moeten worden opgenomen als bij de voorbereiding van dat besluit een milieueffectrapport is gemaakt. Hiermee is uitvoering gegeven aan artikel 8 bis van de mer-richtlijn. Het zijn met name eisen aan de motivering van het besluit. Zij gelden bovenop de motiveringseisen die voortvloeien uit de Algemene wet bestuursrecht.

Eerste lid

Artikel 11.19, eerste lid, vormt de implementatie van artikel 8 bis van de mer-richtlijn. Zo moet het bevoegd gezag in het besluit aangeven hoe rekening wordt gehouden met het MER, en, als de Commissie voor de mer over het MER heeft geadviseerd, het advies van de Commissie voor de mer. In artikel 11.19 van dit besluit is tot uitdrukking gebracht dat het bevoegd gezag de genoemde elementen gemotiveerd moet meewegen in de totstandkoming van het besluit.

Tweede lid

Met artikel 11.19, tweede lid, wordt artikel 8 bis, eerste lid, onder b, en het vierde lid, eerste en tweede alinea, van de mer-richtlijn geïmplementeerd. In onderdeel c is de mogelijkheid opgenomen om maatregelen uit te voeren om aanzienlijke nadelige milieueffecten onder andere te vermijden. Hierbij is opgenomen dat dan ook in het besluit moet worden opgenomen wanneer die maatregelen moeten zijn genomen om zeker te stellen dat die milieueffecten zich niet kunnen voordoen. Op grond van onderdeel d kunnen monitoringsmaatregelen en de procedures voor de monitoring van die effecten waarvoor het bevoegd gezag monitoring noodzakelijk acht, in het besluit worden vermeld. Daarbij moeten het soort parameters dat wordt gemonitord en de looptijd van de monitoring evenredig zijn met de aard, de locatie en de omvang van het project en met het belang van de milieueffecten.

Derde lid

Met artikel 11.19, derde lid, wordt artikel 8 bis, vierde lid, derde alinea, van de mer-richtlijn geïmplementeerd. Voor de monitoringsmaatregelen die in het besluit worden opgenomen, kan bij het besluit door het bevoegd gezag worden bepaald dat degene die voornemens is het project uit te voeren, gebruik kan maken van andere al bestaande wettelijk voorgeschreven monitoring. Daarmee wordt beoogd overlapping van monitoring te vermijden.

Onderdeel CG (artikel 11.20 (nieuw) Ob) [artikel 16.53a van de wet]

Dit artikel implementeert artikel 8 bis, vierde lid, van de mer-richtlijn dat procedures voor de monitoring vereist.

Eerste lid

Als het bevoegd gezag aan het besluit monitoringsmaatregelen heeft verbonden, is degene die het project uitvoert op grond van artikel 11.20, eerste lid, verplicht de resultaten van de monitoring te verstrekken aan het bevoegd gezag. De verplichting om de resultaten aan te leveren kan het bevoegd gezag als voorschrift aan de vergunning verbinden.

Tweede lid

Het bevoegd gezag stelt de resultaten van de monitoring elektronisch beschikbaar voor het publiek. Dit is een voortzetting van de regeling onder artikel 7.41 van de Wet milieubeheer.

Derde lid

Artikel 11.20, derde lid, bepaalt dat het bevoegd gezag maatregelen moet treffen, als dat naar zijn oordeel nodig is, wanneer het project onvoorziene nadelige milieueffecten heeft. Dit betekent dat het

initiatief bij het bevoegd gezag ligt, niet dat het bevoegd gezag zelf aan de lat staat voor de uitvoering van de maatregelen. Een passende maatregel kan bijvoorbeeld het wijzigen van de omgevingsvergunning zijn, opdat degene die het project uitvoert de onvoorziene nadelige milieueffecten zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Onderdeel CH (artikel 11.21 (nieuw) Ob) [artikel 20.6, eerste lid, van de wet]

Artikel 12, tweede lid, van de mer-richtlijn verplicht lidstaten om de Europese Commissie na 16 mei 2017 elke zes jaar in kennis te stellen, voor zover de gegevens beschikbaar zijn, van het aantal projecten waarvoor een milieueffectrapport is gemaakt, voor welke projecten milieueffectrapporten zijn gemaakt, het aantal projecten waarvoor een mer-beoordeling is uitgevoerd, de gemiddelde duur van de mer-procedures en een algemene schatting van de gemiddelde directe kosten van de milieueffectrapportages met inbegrip van de effecten van de toepassing van de richtlijn voor het midden- en kleinbedrijf. Op grond van artikel 11.21 moet elk bevoegd gezag deze gegevens aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aanleveren. Dit was voorheen geregeld in artikel 21.3 van de Wet milieubeheer.

Onderdeel CI (artikel 11.26 Ob)

Het eerste lid bevat een wetstechnische wijziging. 'Dat overleg gewenst is' wordt gewijzigd in 'of overleg gewenst is'. Met deze wijziging wordt beter aangesloten op artikel 11.32, dat eenzelfde bepaling bevat voor een project dat mogelijk aanzienlijke grensoverschrijdende milieueffecten in Nederland heeft.

Onderdeel CJ (afdeling 12.2 (nieuw) Ob)

Artikel 12.6 (nieuw) Ob

Met dit artikel wordt de OCW-schadebeoordelingscommissie archeologische rijksmonumenten ingesteld. Deze commissie is een voortzetting van de huidige OCenW-schadebeoordelingscommissie monumenten uit de Monumentenwet 1988. In paragraaf 5.7 van het algemeen deel van de toelichting wordt nader op de achtergronden ingegaan.

Artikel 12.7 (nieuw) Ob

In dit artikel worden regels gesteld over de samenstelling van de commissie. Voor de commissie zijn daarnaast ook nog enkele bepalingen uit de Kaderwet adviescolleges van belang. Zo zijn op grond van artikel 17.2 van de wet de artikelen 11, tweede lid, 12, 15, 16, 19 tot en met 21, en 29 van de Kaderwet adviescolleges van overeenkomstige toepassing op deze commissie. Dat betekent dat uit de Kaderwet adviescolleges regels volgen over de benoemingstermijn en herbenoeming, over eisen aan de te benoemen leden, over de secretaris van de commissie, over de werkwijze van de commissie, over de vaststelling van adviezen en over het verstrekken van inlichtingen.

Onderdeel CK (artikel 13.1 Ob) [artikel 18.2, zesde lid, van de wet]

Opschrift

Met de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet wordt artikel 18.2 van de Omgevingswet, dat gaat over de toedeling van de bestuursrechtelijke handhavingstaak, gewijzigd. De wijziging van het opschrift van artikel 13.1 is daarvan een gevolg.

Onderdeel a

Deze toevoeging voorziet erin dat de bestuursrechtelijke handhaving van een bij omgevingsverordening gestelde verplichting tot monitoring als bedoeld in artikel 20.1 van de Omgevingswet of gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6 van de Omgevingswet, voor zover niet gericht tot een bestuursorgaan, berust bij gedeputeerde staten. Voor zover de verplichting is gericht tot een bestuursorgaan, is er sprake van interbestuurlijk toezicht.

Onderdeel c (nieuw)

Deze toevoeging regelt dat de bestuursrechtelijke handhaving van een in het Besluit bouwwerken leefomgeving of de daarbij behorende ministeriële regeling gestelde regel voor een energielabel of de keuring van een airconditioningssysteem, berust bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In het Besluit bouwwerken leefomgeving en de daarbij behorende ministeriële regeling worden onder andere regels gesteld over: de vaststelling en certificering van een energielabel door een deskundige, de vermelding van een energielabel in een advertentie, de affichering van een energielabel in een gebouw en de keuring van een airconditioningssysteem door een deskundige.

Onderdeel e (nieuw)

Deze toevoeging in onderdeel e (nieuw) voorziet erin dat de bestuursrechtelijke handhaving van het nieuwe verbod op activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving, dat is opgenomen in artikel 1.7a van de Omgevingswet en uitgewerkt in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit, berust bij het bestuursorgaan dat op grond van paragraaf 2.4.1 van de Omgevingswet een specifieke taak toebedeeld heeft gekregen. Voor waterschapstaken is dat bijvoorbeeld het waterschapsbestuur (artikel 2.17 van de Omgevingswet), voor natuurtaken het provinciebestuur of de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (artikelen 2.18 en 2.19 van de Omgevingswet zoals die komen te luiden ingevolge de Aanvullingswet natuur Omgevingswet).³² Voor zover geen specifieke taak is toebedeeld, is in beginsel het college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag, zoals bepaald in artikel 18.2, vijfde lid, van de Omgevingswet. In de Noordzee, buiten het provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied, is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het bevoegd gezag. Dit volgt uit artikel 13.1, onder b, onder 2°, van het Omgevingsbesluit.

Onderdeel g (nieuw)

Deze toevoeging regelt dat de bestuursrechtelijke handhaving van een in hoofdstuk 4 of 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving gestelde verplichting tot monitoring als bedoeld in artikel 20.1 van de wet of gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6, voor zover niet gericht tot een bestuursorgaan, berust bij het bevoegd gezag, bedoeld in afdeling 2.2 van eerdergenoemd besluit. Voor zover de verplichting is gericht tot een bestuursorgaan, is er sprake van interbestuurlijk toezicht.

Onderdeel CL (artikel 13.1a (nieuw) Ob) [artikel 18.3, tweede lid, van de wet]

De gemeente is het bevoegd gezag voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (artikel 2.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving), tenzij het een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk betreft. Dan is het waterschap het bevoegd gezag (artikel 2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving). Beiden zijn ook belast met de handhaving van de regels onder de Omgevingswet. Omdat de regels onder de Omgevingswet niet

---

³² Kamerstukken II 2017/18, 34985, nr. 2.

mede gebaseerd zijn op de artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, dienen de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (feitelijk: de ILT) en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (feitelijk: de NVWA) in lijn met de Regeling gewasbeschermingsmiddelen nog als handhavende instantie te worden aangewezen bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden bij de milieubelastende activiteiten, bedoeld in de artikelen 3.184, 3.200, 3.205, 3.208, 3.211, 3.215, 3.218 en 3.250, van het Besluit activiteiten leefomgeving. en biociden. De juridische grondslag van artikel 13.1a van het Omgevingsbesluit vormt artikel 18.3, tweede lid, van de Omgevingswet die via de Aanvullingswet grondeigendom in de Omgevingswet is opgenomen.

De NVWA en de ILT kunnen zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk handhaven. De bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheid is geregeld in hoofdstuk 18 van de Omgevingswet. De strafrechtelijke handhaving wordt via artikel 1a van de Wet op de economische delicten gereguleerd (artikel 2.46 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet). Die wet bepaalt de strafmaat voor 'economische delicten'. Dat zijn overtredingen van 'voorschriften' gesteld bij of krachtens andere wetten, waaronder de Omgevingswet.

De NVWA en de ILT beschikken over het handhavingsinstrumentarium van de Omgevingswet. Dat laat onverlet dat als de NVWA of de ILT constateren dat ook bepalingen van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden worden overtreden het handhavingsinstrumentarium van die wet gebruikt kan worden. Een dergelijke bepaling is bijvoorbeeld de verplichting om te beschikken over een geldig bewijs van vakbekwaamheid.

Onderdeel CM (artikel 13.2 (nieuw) Ob) [artikel 18.2, vierde lid, van de wet]

Met de voorgestelde Invoeringswet Omgevingswet wordt in de Omgevingswet artikel 18.2, vierde lid, ingevoegd, dat bepaalt dat voor een gedoogplicht uit hoofdstuk 10 van de Omgevingswet de bestuursrechtelijke handhavingstaak uitsluitend bij een bestuursorgaan berust voor zover dat bij algemene maatregel van bestuur is bepaald. Artikel 13.2 geeft hier invulling aan.

Artikel 13.2 voorziet in de bestuursrechtelijke handhaving van de gedoogplichten van rechtswege (afdeling 10.2). Artikel 13.2 voorziet daarnaast in de bestuursrechtelijke handhaving van enkele bij beschikking op te leggen gedoogplichten (afdeling 10.3), te weten:

- de gedoogplicht voor het in het belang van de bodembescherming verrichten van onderzoek op of nabij een stortplaats (artikel 10.13a, eerste lid),
- de gedoogplichten voor het onderzoeken, aanbrengen en in stand houden van waterstaatswerken (artikel 10.17),
- de gedoogplichten voor het in het belang van archeologisch onderzoek betreden van terreinen, het daarop verrichten van metingen of het daarin doen van opgravingen (artikel 10.19, eerste en tweede lid), en
- de gedoogplicht voor het tot stand brengen of opruimen van werken voor de uitoefening van defensietaken (artikel 10.19a).

Ten aanzien van de overige bij beschikking op te leggen gedoogplichten is geoordeeld dat het aan voldoende publiekrechtelijk belang ontbreekt om te voorzien in bestuursrechtelijke handhaving. Ter illustratie: de gedoogplicht voor het tot stand brengen of opruimen van een elektriciteitsnet (artikel 10.14, onder a) is hoofdzakelijk in het belang van TenneT. Derhalve is geoordeeld dat privaatrechtelijke handhaving volstaat.

Onderdeel CN (artikel 13.3 Ob) [artikel 18.3 van de wet]

Artikel 13.3, eerste lid, van het Omgevingsbesluit regelt welke bestuursorganen met instemmingsrecht, naast het bevoegd gezag, ook bevoegd zijn tot het opleggen van een last onder bestuursdwang – en daarmee op grond van artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht ook tot het opleggen van een last onder dwangsom – voor de onderdelen van de omgevingsvergunning waarvoor zij hebben beslist over instemming, of ter zake op grond van artikel 4.37 van het Omgevingsbesluit of artikel 16.16, vierde lid, van de Omgevingswet hebben bepaald dat instemming niet is vereist. Dit gaat over overtredingen van voorschriften van de omgevingsvergunning die betrekking hebben op de activiteit die aanleiding was voor toekenning van het recht van instemming in de artikelen 4.20 tot en met 4.32 van het Omgevingsbesluit. Het bestuursorgaan met instemmingsrecht is niet bevoegd om andere onderdelen van de omgevingsvergunning te handhaven. Ook vormt artikel 13.3, eerste lid, geen grondslag om te mogen handhaven wanneer zonder vergunning wordt gehandeld: deze bevoegdheid heeft alleen het bestuursorgaan dat zelf bevoegd gezag is voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor de desbetreffende activiteit. Artikel 13.3, tweede lid, verklaart het eerste lid buiten toepassing als gedeputeerde staten op grond van artikel 4.16 van het Omgevingsbesluit bevoegd gezag zijn.

Artikel 13.3, eerste lid, van het Omgevingsbesluit is aldus opgebouwd, dat voor zover voor het desbetreffende bestuursorgaan relevant, in afzonderlijke subonderdelen de niet-magneetactiviteiten en de magneetactiviteiten worden aangewezen waarvoor de bestuursdwangbevoegdheid geldt (zie de subonderdelen 1° en 2° van de onderdelen b en c met betrekking tot gedeputeerde staten en de Minister van Economische Zaken en Klimaat). De bestuursdwangbevoegdheid van het instemmingsorgaan is primair van belang voor de niet-magneetactiviteiten van dat bestuursorgaan. Immers, bij elke meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning waarvan een niet-magneetactiviteit van dat bestuursorgaan onderdeel is, treedt dat bestuursorgaan op als instemmingsorgaan en niet als bevoegd gezag. Echter, ook bij een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning waarvan een magneetactiviteit van het bestuursorgaan onderdeel is, in welk geval dat bestuursorgaan normaliter bevoegd gezag is voor de aanvraag, kan zich die situatie voordoen. Dit is het geval als sprake is van een samenloop van magneetactiviteiten van gedeputeerde staten en van een of meer ministers als bedoeld in artikel 4.15 van het Omgevingsbesluit. Daarbij kunnen gedeputeerde staten hun bevoegdheid verliezen aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat of de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De twee eerstgenoemde ministers kunnen hun bevoegdheid ook verliezen aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Bij dit besluit worden zowel artikel 13.3, eerste als tweede lid, gewijzigd. Deze wijzigingen zullen hierna per artikellid worden toegelicht.

Eerste lid

Allereerst wordt in het eerste lid een nieuw onderdeel c ingevoegd, onder aanpassing van de lettering van de navolgende onderdelen. In dit nieuwe onderdeel wordt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dat in het gebied van een zogeheten vervoerregio de verantwoordelijkheid heeft gekregen voor het lokale spoor een bestuursdwangbevoegdheid toegekend als het instemmingsrecht betrekking heeft gehad op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg in dat gebied. Bij dit besluit wordt bepaald dat in het gebied van een vervoerregio niet gedeputeerde staten maar het dagelijks bestuur van het hiervoor bedoelde openbaar lichaam bevoegd gezag of advies- en instemmingsorgaan is om te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover die alleen of mede betrekking heeft op een dergelijke activiteit. Zie de artikelen 4.6, 4.7, 4.25 en 4.26 van het Omgevingsbesluit zoals die worden gewijzigd respectievelijk toegevoegd bij dit besluit. Aan gedeputeerde staten komt, als bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor het beheer van een lokale spoorweg in gebieden die geen vervoerregio zijn, voor de gevallen waarin zij instemmingsorgaan zijn

geweest voor een aanvraag om een omgevingsvergunning vanwege een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een lokale spoorweg, op grond van artikel 13.3, eerste lid, onder b, onder 1°, een bestuursdwangbevoegdheid toe. Nu in het gebied van een vervoerregio niet gedeputeerde staten maar het dagelijks bestuur van het hiervoor bedoelde openbaar lichaam verantwoordelijk is voor het beheer van een lokale spoorweg in dat gebied komt op grond van het nieuwe onderdeel c in de gevallen waarin dat dagelijks bestuur instemmingsorgaan is geweest aan dat dagelijks bestuur in plaats van aan gedeputeerde staten een bestuursdwangbevoegdheid toe.

Ook wordt bij dit besluit artikel 13.3, eerste lid, onderdeel d, onder 2° (nieuw), gewijzigd. Dit onderdeel betreft de aanwijzing van magneetactiviteiten van de Minister van Economische Zaken en Klimaat waarvoor deze minister beschikt over een mede-handhavingsbevoegdheid als instemmingsorgaan als een van die aangewezen magneetactiviteiten onderdeel is geweest van een meervoudige aanvraag waarvoor deze minister geen bevoegd gezag is geweest, maar instemmingsorgaan. Gebleken is dat die aanwijzing, in het artikelonderdeel zoals dat is vastgesteld, zich ten onrechte beperkt tot maar een van de magneetactiviteiten van de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Gelet op de argumentatie die aan deze aanwijzing ten grondslag ligt³³ is er geen reden om die aanwijzing niet betrekking te laten hebben op alle magneetactiviteiten van de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Bij dit besluit wordt deze omissie hersteld door het laten vervallen van de in het artikelonderdeel opgenomen clausulering, waardoor de reikwijdte van het artikelonderdeel wordt verbreed tot alle magneetactiviteiten van deze minister.

Verder vindt bij dit besluit een tweetal wijzigingen plaats van artikel 13.3, eerste lid, onder e (nieuw). In de eerste plaats wordt, onder vernummering van de bestaande tekst tot subonderdeel 1°, een nieuw onderdeel 2° toegevoegd. In dit nieuwe subonderdeel wordt aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat ook een bestuursdwangbevoegdheid toegekend als het instemmingsrecht betrekking heeft gehad op een ontgrondingsactiviteit in een rijkswater, anders dan in het winterbed van een rivier, waarbij 100.000 m³ of meer in situ wordt ontgraven, en de Minister van Binnenlandse Zaken op grond van artikel 4.15, vierde lid, van het Omgevingsbesluit bevoegd gezag is geweest voor de aanvraag. Dit onderdeel is vergelijkbaar aan het eerste lid, onderdeel b, onder 2°, zoals dat geldt voor gedeputeerde staten, en is bij het Omgevingsbesluit zoals dat is vastgesteld per abuis niet opgenomen. Dat gebeurt nu alsnog. In de nota van toelichting bij artikel 13.3 van het Omgevingsbesluit is al toegelicht waarom de ontgrondingsactiviteit, gelet op de beheerverantwoordelijkheden van gedeputeerde staten respectievelijk de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, kwalificeert om te worden aangewezen als activiteit in het kader van artikel 13.3. Zie hierover ook het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit. Volstaan wordt met een verwijzing hiernaar³⁴

De tweede wijziging van artikel 13.3, eerste lid, onder e, heeft betrekking op het nieuwe subonderdeel 1°. Dat bevat in algemene zin een verwijzing naar de niet-magneetactiviteiten van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, waarop vervolgens een aantal uitzonderingen is aangebracht. Met het oog op de leesbaarheid wordt bij dit besluit deze constructie gewijzigd door in plaats van de activiteiten te benoemen waarvoor de mede-handhavingsbevoegdheid niet geldt, uitdrukkelijk de activiteiten te benoemen waarvoor de mede-handhavingsbevoegdheid geldt. Hierbij is ook betrokken dat bij dit besluit aan artikel 4.30 van het Omgevingsbesluit een tweetal beperkingengebiedactiviteiten wordt toegevoegd waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat ook het recht van advies en het recht van instemming wordt toegekend maar waarvoor de mede-handhavingsbevoegdheid niet geldt. De opsomming van de uitzonderingen zou hierdoor worden verlengd, hetgeen de leesbaarheid niet ten goede zou komen.

---

³³ Stb. 2018, 290, p. 370.

³⁴ Stb. 2018, 290, p. 209-210 en 371.

De toegevoegde beperkingengebiedactiviteiten waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het recht van advies en het recht van instemming wordt toegekend, zijn de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis en de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg. Voor deze laatste beperkingengebiedactiviteit geldt dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij dit besluit voor een enkelvoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor deze activiteit of voor een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning van alleen activiteiten waarvoor deze minister ook bij een enkelvoudige aanvraag bevoegd gezag is, waaronder dus de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg, als bevoegd gezag wordt aangewezen. Het aan deze minister toegekende recht van advies en recht van instemming zijn een afgeleide daarvan ingeval de minister geen bevoegd gezag is voor een meervoudige aanvraag. De beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een bijzondere spoorweg is niet aangewezen als magneetactiviteit. Zie de wijzigingen van de artikelen 4.11 en 4.30 van het Omgevingsbesluit. Nu bij een bijzondere spoorweg het beheer berust bij de spoorwegbeheerder en niet bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, wordt er gegeven de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de invulling van artikel 13.3³⁵ evenmin aanleiding gezien om deze activiteit aan te wijzen in het kader van dat artikel.

Het aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat toegekende recht van advies en recht van instemming voor aanvragen om een omgevingsvergunning die betrekking hebben op een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis, zijn geen afgeleide van de aanwijzing als bevoegd gezag voor dergelijke aanvragen, maar hangen samen met de omzetting van de zogeheten 'verklaring veilig gebruik' uit artikel 8.49 van de Wet luchtvaart (zie de artikelsgewijze toelichting op de wijzigingen van artikel 4.30). Gegeven de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de invulling van artikel 13.3 wordt er gezien deze specifieke achtergrond van dit recht van advies en recht van instemming evenmin aanleiding gezien om de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis aan te wijzen in het kader van dat artikel.

Tweede lid

Artikel 13.3, tweede lid, verklaart het eerste lid buiten toepassing als gedeputeerde staten op grond van de 'eens bevoegd gezag' regeling in artikel 4.16 van het Omgevingsbesluit bevoegd gezag zijn. Deze 'eens bevoegd gezag' regeling is van toepassing op complexe bedrijven (Seveso-inrichtingen en de zwaardere ippc-installaties). Achtergrond van deze regeling is immers juist om voor deze bedrijven alle bevoegdheden zo veel mogelijk in één hand te concentreren.

Bij dit besluit worden van artikel 13.3, tweede lid, uitgezonderd de gevallen, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder d, onder 1°. Dit zijn situaties waarin de Minister van Economische Zaken en Klimaat instemmingsorgaan is geweest voor een aanvraag om een omgevingsvergunning van een complex bedrijf voor het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van aardwarmte. Dit leidt ertoe dat in die gevallen de regeling over medehandhaving in het eerste lid ook blijft gelden als de 'eens bevoegd gezag' regeling van toepassing is.

Aan deze wijziging ligt ten grondslag dat in artikel 13.3, tweede lid, zoals dat is vastgesteld, er abusievelijk geen rekening mee is gehouden dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat op grond van artikel 6.9, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht als vvgb-orgaan ook in situaties als bedoeld in artikel 13.3, tweede lid, is aangewezen als medehandhaver. Dit wordt met deze wijziging hersteld.

---

³⁵ Stb. 2018, 290, p. 209-210.

Onderdeel CO (afdeling 13.2 (nieuw) Ob) [artikelen 18.19, eerste lid, 18.22 en 18.25, tweede en derde lid, van de wet]

Afdeling 13.2 strekt tot uitwerking van de bepalingen uit afdeling 18.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Het gaat om regels met betrekking tot de uitoefening van de uitvoerings- en handhavingstaak.

Afdeling 13.2 betreft een voortzetting van hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht. Daarbij geldt wel dat er enkele redactionele wijzigingen zijn. De kennisgevingsplicht uit de artikelen 7.2, negende lid, 7.3, vierde lid en 7.7, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht wordt bijvoorbeeld niet meer uitdrukkelijk geregeld, vanwege het bepaalde in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet (een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af). En zo zijn er meer redactionele wijzigingen (zie verder in deze toelichting).

Afdeling 13.2 betreft tegelijkertijd de implementatie van de artikelen 21, derde lid, onder b, en 23 van de richtlijn industriële emissies.

Artikel 13.4 (nieuw) Ob

Dit artikel omschrijft het toepassingsbereik van afdeling 13.2. Daarbij wordt aangesloten bij het toepassingsbereik van afdeling 18.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet: deze afdeling is van toepassing op het verrichten van werkzaamheden voor de uitoefening van bevoegdheden door het bevoegd gezag in het kader van de uitvoeringstaak, bedoeld in artikel 18.18, tweede lid, van de wet, en de handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1 van de wet.

Artikel 13.5 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid verplicht de bestuursorganen die zijn belast met de uitvoerings- en handhavingstaak, een uitvoerings- en handhavingsstrategie vast te stellen. Hoewel sprake is van een terminologieverschil (om beter aan te sluiten op de Omgevingswet wordt de term uitvoerings- en handhavingsbeleid uit artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht vervangen door de term uitvoerings- en handhavingsstrategie) is deze verplichting vergelijkbaar met de verplichting uit artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht.

De afstemmingsverplichtingen uit artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht ontbreken echter in het onderhavige eerste lid. De onderlinge afstemmingsverplichting hoeft niet te worden opgenomen vanwege het bepaalde in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet (een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zo nodig met deze andere bestuursorganen af). Ten aanzien van de afstemmingsverplichting met instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving geldt dat deze is verplaatst naar het derde lid van het onderhavige artikel.

Tweede lid

Het tweede lid verplicht de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst gezamenlijk zorg te dragen voor een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie voor de zogenaamde basistaken

(zie artikel 13.12, eerste lid). Deze verplichting is vergelijkbaar met de verplichting uit artikel 7.2, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht. De afstemmingsverplichtingen uit artikel 7.2, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht ontbreken echter in het onderhavige tweede lid. Ook hier geldt dat de onderlinge afstemmingsverplichting niet hoeft te worden opgenomen, vanwege het bepaalde in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet en de afstemmingsverplichting met instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving is verplaatst naar het derde lid van het onderhavige artikel.

Derde lid

Zoals al aangekondigd bevat dit lid de verplichting om de handhavingsstrategie af te stemmen met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving. Bij instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving kan worden gedacht aan het Openbaar Ministerie en de politie.

Vierde lid

Het vierde lid bevat de verplichting om de handhavingsstrategie te baseren op een analyse van de problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet (met name niet-naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en de effecten daarvan). Deze verplichting is gelijk aan de verplichting uit artikel 7.2, vijfde lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 13.6 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid bevat de elementen waar met de uitvoerings- en handhavingsstrategie inzicht in moet worden gegeven. Deze elementen zijn gelijk aan de elementen uit artikel 7.2, zesde lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Tweede lid

Het tweede lid bevat de elementen waar met de handhavingsstrategie naast de in het eerste lid genoemde elementen inzicht in moet worden gegeven. Deze elementen zijn gelijk aan de elementen uit artikel 7.2, zevende lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 13.7 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt welke elementen in ieder geval behoren tot de wijze waarop toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet wordt uitgeoefend (artikel 13.6, tweede lid, onder b). Deze elementen zijn afkomstig uit artikel 10.3 van de Regeling omgevingsrecht.

Tweede lid

Het tweede lid vult de wijze waarop wordt gerapporteerd over bevindingen over de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet en eventueel daaraan verbonden consequenties (artikel 13.6, tweede lid, onder c) nader in. Het tweede lid is evenals het eerste lid gebaseerd op artikel 10.3 van de Regeling omgevingsrecht.

Artikel 13.8 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid verplicht de bestuursorganen ertoe jaarlijks de uitvoerings- en handhavingsstrategie uit te werken in een uitvoeringsprogramma voor de desbetreffende rechtspersoon (bestuursorganen op zichzelf dan wel omgevingsdiensten). Deze verplichting is vergelijkbaar met de verplichting uit artikel 7.3, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Tweede lid

Het tweede lid bevat de verplichting om het uitvoeringsprogramma af te stemmen met de instanties die zijn belast met de strafrechtelijke handhaving. Deze verplichting is gelijk aan de verplichting uit artikel 7.3, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 13.9 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid dat dient als vervanging van artikel 7.4, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen om hun organisatie zo in te richten dat voldoende is gewaarborgd dat de uitvoerings- en handhavingsstrategie en het uitvoeringsprogramma goed kunnen worden uitgevoerd. Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat het hier gaat om zowel de organisatie van bestuursorganen op zichzelf als de organisatie van omgevingsdiensten.

Tweede lid

Het tweede lid vult de verplichting, bedoeld in het eerste lid, verder in. Deze invulling is ontleend aan artikel 7.4, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Derde lid

Het derde lid dat dient als vervanging van artikel 7.4, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen ervoor zorg te dragen dat de werkprocessen, procedures en bijbehorende informatievoorziening voor de uitvoering en handhaving worden vastgelegd en dat de werkzaamheden plaatsvinden volgens deze werkprocessen en procedures. Bijvoorbeeld vastgelegd dienen te worden werkprocessen, procedures en bijbehorende informatievoorziening voor de uitoefening van toezicht of de voorbereiding en tenuitvoerlegging van beschikkingen tot toepassing van bestuursdwang, oplegging van een last onder dwangsom of gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning of ontheffing bij wijze van sanctie.

Artikel 13.10 (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.5 van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen de voor het uitvoeren van de uitvoerings- en handhavingsstrategie benodigde en beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk te maken en in de begroting van de desbetreffende rechtspersoon (bestuursorganen op zichzelf dan wel omgevingsdiensten) te waarborgen. Het artikel verplicht de bestuursorganen tegelijkertijd zorg te dragen voor voldoende middelen voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma.

De verplichting uit artikel 7.5 van het Besluit omgevingsrecht om inzicht te geven in de wijze van berekening van de benodigde financiële en personele middelen ontbreekt in het onderhavige artikel.

Deze verplichting hoeft niet te worden opgenomen, aangezien zij al voortvloeit uit de verplichting om de benodigde financiële en personele middelen inzichtelijk te maken.

Artikel 13.11 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid dat dient als vervanging van artikel 7.7, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen jaarlijks te rapporteren over de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de in de uitvoerings- en handhavingsstrategie gestelde doelen.

Het Besluit omgevingsrecht bevat ten aanzien van de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de in de uitvoerings- en handhavingsstrategie gestelde doelen, ook een monitorings- en evaluatieverplichting (artikelen 7.6 en 7.7, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht). Deze monitorings- en evaluatieverplichting ontbreken in de onderhavige afdeling. De monitorings- en evaluatieverplichting hoeven niet te worden opgenomen, aangezien zij al voortvloeien uit de rapporteringsverplichting.

Tweede lid

Het tweede lid bevat de verplichting voor bestuursorganen om naar aanleiding van de jaarlijkse rapportage, bedoeld in het eerste lid, de uitvoerings- en handhavingsstrategie te bezien en waar nodig aan te passen. Deze verplichting is gelijk aan de verplichting uit artikel 7.2, achtste lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Artikel 13.12 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid verplicht het college van burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten om de daarbij aangewezen werkzaamheden te laten verrichten door een omgevingsdienst, het zogenoemde basistakenpakket. Deze verplichting is vergelijkbaar met de verplichting van artikel 7.1, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht. Het basistakenpakket omvat in beginsel de meer complexe milieutaken. Het staat gedeputeerde staten en burgemeester en wethouders vrij om meer taken aan de omgevingsdienst op te dragen.

Welke activiteiten tot het basistakenpakket behoren, is vastgelegd in bijlage VI bij dit besluit. Voor een uitgebreide toelichting op de totstandkoming van het basistakenpakket en de in bijlage VI aangewezen categorieën van activiteiten wordt verwezen naar paragraaf 5.8.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Het college van burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten blijven het bevoegd gezag. Een omgevingsdienst voert namens het bevoegd gezag de voorbereidingen van beschikkingen uit en verricht in opdracht van het bevoegd gezag werkzaamheden. Het bevoegd gezag kan er uiteraard voor kiezen om het nemen van beschikkingen te mandateren aan een omgevingsdienst. Vanzelfsprekend moet bij mandatering afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht in acht worden genomen. Bij de aanwijzing van het basistakenpakket is inhoudelijk zoveel mogelijk aangesloten bij de aanwijzing in de bestaande regelgeving. Daarbij moest natuurlijk binnen de systematiek en uitgangspunten van de Omgevingswet worden gebleven en dit heeft enkele gevolgen (zie ook paragraaf 5.8.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting). Een van die gevolgen, is dat de regels voor de activiteiten die onder het basistakenpakket vallen niet meer alleen in de rijksregels,

maar ook in het omgevingsplan staan. Voordat dit verder wordt uitgewerkt, is het goed om eerst kennis te nemen van wat achtergrondinformatie over de verhouding van het Besluit activiteiten leefomgeving tot het omgevingsplan.

Eén van de uitgangspunten van de wet is dat de gemeente primair verantwoordelijk is en blijft voor de zorg van de fysieke leefomgeving ("decentraal tenzij"). Naast de algemene rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving, kunnen regels over milieubelastende activiteiten ook decentraal worden gesteld door gemeenten in het omgevingsplan (zie paragraaf 2.3.1 van het algemene deel van de Nota van Toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Stb 2018, 293). In het omgevingsplan kan een rijksregel indien nodig lokaal worden uitgewerkt en worden toegespitst op de lokale situatie (maatwerkregel) (zie de paragrafen 4.2.1, 4.2.2 en 4.8.1 van het algemene deel van de Nota van Toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Stb 2018, 293). Van een dergelijke maatwerkregel kan ook een op de regels van het Besluit activiteiten leefomgeving aanvullende meldingsplicht onderdeel uitmaken. Daarnaast kan het omgevingsplan met betrekking tot milieubelastende activiteiten die onder het Besluit activiteiten leefomgeving vallen aanvullende vergunningplichten bevatten.

Voor een activiteit die onder het Besluit activiteiten leefomgeving valt bestaan de regels ter bescherming van het milieu dus uit algemene regels, meldingsplichten en vergunningplichten die in het Besluit activiteiten leefomgeving zelf zijn opgenomen, en algemene regels, meldingsplichten en vergunningplichten die in het omgevingsplan staan. De algemene regels op beide niveaus kunnen bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften bevatten, en degene die de activiteit verricht kan het bevoegd gezag verzoeken om een gelijkwaardige maatregel te kunnen toepassen. Al deze regels in het Besluit activiteiten leefomgeving en het omgevingsplan samen, komen in de plaats van de regels die onder de Wabo en Wet milieubeheer onder het basistakenpakket vielen.

Wat onder bescherming van het milieu moet worden verstaan is aangegeven in artikel 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin de oogmerken van de regels voor milieubelastende activiteiten zijn opgenomen, ter concretisering van artikel 4.22 van de wet. Artikel 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving somt deze oogmerken limitatief op en is daarmee richtinggevend voor de hoofdstukken 2, 3, 4 en 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Bovenstaande verandering is het gevolg van de keuze om regels die bepalen wanneer een effect op de leefomgeving (immissie) aanvaardbaar is, niet meer in de algemene rijksregels op te nemen, maar in decentrale regels, zodat deze aanvaardbaarheid in de context van de specifieke situatie kan worden beoordeeld. Dit speelt voor bijvoorbeeld geurhinder, geluidhinder, trillinghinder en lichthinder, maar ook voor andere onderwerpen waarbij op bepaalde locaties het overschrijden van de milieugebruiksruimte dreigt. Het Rijk kan over deze onderwerpen overigens instructieregels stellen, en doet dat in het Besluit kwaliteit leefomgeving ook. De instructieregels bepalen dat de gemeenten hun omgevingsplan zo moeten inrichten dat de woon- en leefkwaliteit aanvaardbaar is voor bijvoorbeeld geur, geluid, trilling en licht.

Het basistakenpakket onder de Wabo had als aangrijpingspunt het begrip 'inrichting'. De komst van de Omgevingswet heeft geleid tot een nieuw aangrijpingspunt, namelijk het begrip 'milieubelastende activiteit'. In categorie 1 wordt daarom gesproken over *de activiteiten* van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarmee die activiteiten als uitgangspunt moeten worden genomen. Omdat vanuit die activiteiten geredeneerd moet worden, betreft deze aanwijzing de activiteiten die in dat hoofdstuk genoemd worden, en alle regelgeving die geldt voor die activiteiten, op rijksniveau en decentraal niveau. Voor de activiteiten van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betekent dit dat volgens de systematiek van het Besluit activiteiten leefomgeving, de hoofdstukken 2, 4 en 5 mee gaan met de aanwijzing in categorie 1 (zie de uitleg van paragraaf 5.1 van het algemene deel van de toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving, Stb 2018, 293). Hoofdstuk 2 van het Besluit activiteiten leefomgeving bevat een beperkt aantal regels die van toepassing zijn op onder andere alle milieubelastende activiteiten waarop de hoofdstukken 2 tot en 5 van toepassing zijn. Zoals

in het kader hierboven in het kader is uitgelegd staan in artikel 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving de oogmerken van het Besluit activiteiten leefomgeving, die richtinggevend zijn voor de hoofdstukken 2 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor bouw-en sloopactiviteiten staan de oogmerken in artikel 3.2, 4.2, 5.2, 6.2 en 7.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. De oogmerken werken ook door bij het verlenen van vergunningen, het beoordelen van meldingen en het stellen van maatwerkvoorschriften en zijn daarom de scope van het basistakenpakket, voor zowel de centrale als de decentrale regels. Regels over een activiteit in het omgevingsplan die niet onder de oogmerken van het Besluit activiteiten leefomgeving of het Besluit bouwwerken leefomgeving vallen, bijvoorbeeld reclame, zijn daarmee geen onderdeel van het basistakenpakket.

Het voorgaande betekent dat onder het basistakenpakket daarom ook de uitvoering en het toezicht en de voorbereiding van handhaving van de regels in het omgevingsplan vallen en maatwerkvoorschriften en omgevingsvergunningen op grond van het omgevingsplan; uiteraard alleen voor zover het gaat om een activiteit die is aangewezen als onderdeel van het basistakenpakket (de categorieën 1 t/m 6 van bijlage VI). Het kan gaan over de volgende instrumenten:

- a. Een maatwerkregel in het omgevingsplan. Zo kan het omgevingsplan algemene regels bevatten over het geluid door een activiteit op of in een geluidgevoelig gebouw. Dit doet zich in ieder geval direct na inwerkingtreding voor, omdat diverse regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer via de bruidsschat aan het omgevingsplan worden toegevoegd.
- b. Een maatwerkvoorschrift op de maatwerkregel als bedoeld onder a. Dit betreft een maatwerkvoorschrift op het omgevingsplan. Zo kan het omgevingsplan een mogelijkheid bevatten om bij maatwerkvoorschrift van de algemene regel over geluid op of in een geluidgevoelig gebouw, bedoel onder a, af te wijken. Ook dit is in ieder geval bij inwerkingtreding aan de orde, omdat de mogelijkheden tot het stellen van maatwerkvoorschriften die het Activiteitenbesluit bood met de bruidsschat naar het omgevingsplan gaan, en maatwerkvoorschriften die al zijn gesteld onder het Activiteitenbesluit milieubeheer vanwege het overgangsrecht maatwerkvoorschriften worden op grond van het omgevingsplan.
- c. Een op de meldingsplichten in het Besluit activiteiten leefomgeving aanvullende meldingsplicht in het omgevingsplan. Zo zou de gemeente bijvoorbeeld in een gebied waar de capaciteit van het rioolstelsel krap is voor omvangrijke lozingen op dat stelsel een meldingsplicht kunnen instellen, zodat met die lozingen rekening kan worden gehouden bij het beheer van dat stelsel
- d. Een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit en de daaraan verbonden voorschriften. Dit zou bijvoorbeeld aan de orde kunnen zijn als – in voorgaand voorbeeld van een krap rioolstelsel – lozingen boven een bepaalde omvang voorafgaand moeten worden beoordeeld om te bezien of het lozen zonder onaanvaardbare gevolgen voor het rioolstelsel mogelijk is, en of daarbij voorschriften nodig zijn, bijvoorbeeld over het spreiden van de lozing over de dag. Als de gemeente een daarop toegesneden vergunningplicht instelt, valt het verlenen daarvan en toezicht daarop onder het basistakenpakket, omdat doelmatig beheer van afvalwater onder de oogmerken van het Besluit activiteiten leefomgeving valt, en voorheen ook onder het Activiteitenbesluit viel.

Hieronder worden de onderdelen van het eerste lid besproken.

Onderdeel a

Onderdeel a gaat allereerst over 'het voorbereiden van beschikkingen op aanvragen om omgevingsvergunningen'. Daarnaast betreft onderdeel a 'het toepassen van paragraaf 5.1.5 van de wet', waarbij het gaat over:

- 1) het bezien of actualisatie nodig is (artikel 5.38 van de Omgevingswet);
- 2) het actualiseren en wijzigen van voorschriften van omgevingsvergunningen (artikel 5.38, 5.39, 5.40 en 5.41 van de wet);

- 3) het intrekken van omgevingsvergunningen (artikel 5.39, 5.40 en 5.41 van de wet);
- 4) verlenen van revisievergunningen (artikel 5.43 van de wet).

Bij het verlenen van een omgevingsvergunning zijn meerdere besluiten onder de Omgevingswet van belang, zoals:

- De vergunningplichtige of vergunningvrije gevallen worden aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving;
- De wijze van aanvraag is opgenomen in het Omgevingsbesluit;
- De beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning zijn opgenomen in hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- De regels over emissies staan in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het omgevingsplan bevat – via instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving – regels over immissies in verband met de toegestane belasting van de fysieke leefomgeving (zie over de verhouding tussen beide soorten regels paragraaf 8.1.3 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb 2018, 292). Zoals hierboven in het algemeen deel van de toelichting bij dit artikel is beschreven, moeten bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een activiteit uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving ook de regels over die activiteit in het omgevingsplan, voor zover die invulling geven aan de oogmerken van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden betrokken.

Er is in dit lid een uitzondering opgenomen voor het afwijken in een omgevingsvergunning (een omgevingsplanactiviteit) van een maatwerkregel uit het omgevingsplan voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Het afwijken van een maatwerkregel in het omgevingsplan kan, ofwel met een maatwerkvoorschrift zoals hierboven in het algemeen deel van de toelichting bij dit artikel onder b) is aangegeven, of, als het omgevingsplan die specifieke maatwerkvoorschriftmogelijkheid niet bevat, met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dat kan een zogenaamde binnenplanse of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn. Bij de binnenplanse omgevingsplanactiviteit bepaalt het omgevingsplan het beoordelingskader van de vergunning. Voor zover dat invulling geeft aan de oogmerken van artikel 2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving valt het beoordelen van en beslissen op aanvragen om omgevingsvergunningen onder het basistakenpakket. Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit is het beoordelingskader breder dan de oogmerken van de milieubelastende activiteit, en deze valt om die reden buiten het basistakenpakket. Voor de omschrijving van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt verwezen naar de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet zoals die wordt gewijzigd door de Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel b

In dit onderdeel worden meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet en het voorbereiden van beschikkingen op aanvragen om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de wet aangewezen. Ook in dit onderdeel gaat het zowel over de regels over die activiteit op rijksniveau als de regels over die activiteit in het omgevingsplan en maatwerkvoorschriften en omgevingsvergunningen op grond van het omgevingsplan.

Bij de beoordeling van de melding zal worden nagegaan of de bij de melding verstrekte gegevens juist en volledig zijn. Vooral wanneer de activiteit potentieel een zwaarder gevolg voor de fysieke leefomgeving kan hebben, kan het naar aanleiding van een melding nodig zijn dat het bevoegd gezag in staat wordt gesteld om voorafgaand aan het starten van de activiteit nog acties te verrichten, zoals het uitvoeren van een controle of het stellen van maatwerkvoorschriften.

Artikel 4.7 van de wet biedt degene die de activiteit verricht de mogelijkheid om gelijkwaardige maatregelen te treffen in plaats van de maatregelen die in algemene regels (zowel algemene

rijksregels als decentrale algemene regels over activiteiten) zijn voorgeschreven. Het bevoegd gezag moet in de meeste gevallen wel toestemming geven om de gelijkwaardige maatregel toe te passen, en moet toetsen of met de voorgestelde maatregel inderdaad ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de in het besluit voorgeschreven maatregel is beoogd. De verzoeker moet daartoe een melding indienen of een beschikkingen aanvragen.

Onderdeel c

Bij het stellen van maatwerkvoorschriften is niet van belang of dit ambtshalve of op verzoek gebeurt. Een melding als bedoeld onder b en het verstrekken van gegevens en bescheiden kan een reden zijn om maatwerkvoorschriften te stellen. Het stellen van maatwerkvoorschriften kan ook voortvloeien uit toezicht of plaatsvinden op aanvraag van degene die de activiteit verricht. Zoals hierboven in het algemeen deel van de toelichting bij dit artikel is uitgelegd, moeten ook bij het stellen van maatwerkvoorschriften zowel de regels over die activiteit op rijksniveau als de regels over die activiteit in het omgevingsplan en maatwerkvoorschriften en omgevingsvergunningen op grond van het omgevingsplan worden betrokken. Het afwijken in een maatwerkvoorschrift van een maatwerkregel uit het omgevingsplan is het algemeen deel van de toelichting bij dit artikel toegelicht.

Onderdeel d

Bij onderdeel d gaat het om het houden van toezicht op de naleving van de verboden om zonder omgevingsvergunning dan wel in strijd daarmee te handelen en om het houden van toezicht op de naleving van de regels gesteld bij of krachtens de Omgevingswet en de Wet milieubeheer. Hier gaat het om het houden van toezicht op de naleving van alle milieuregelgeving die van toepassing is, voor zover binnen het basistakenpakket: de Omgevingswet, de Wet milieubeheer en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving zoals hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Ook vallen de daarop gebaseerde beschikkingen hieronder, zoals beschikkingen over maatwerk of gelijkwaardigheid en ook het verbod om een activiteit te verrichten zonder dit van te voren te melden. Zoals hierboven in het algemeen deel van de toelichting bij dit artikel toegelicht, staan onder de Omgevingswet de regels over de activiteiten die onder het basistakenpakket vallen niet meer alleen in de rijksregels, maar ook in het omgevingsplan. Dit betekent bijvoorbeeld dat voor een activiteit uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving niet alleen het toezicht op de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving binnen het basistakenpakket valt, maar ook het toezicht op de regels in het omgevingsplan en maatwerkvoorschriften en omgevingsvergunningen op grond van het omgevingsplan over die activiteit.

Onderdeel e

In onderdeel e wordt een aantal activiteiten expliciet aangewezen voor ketentoezicht, als onderdeel van het basistakenpakket. Het gaat hier bijvoorbeeld om het toezicht in het kader van een ketengerichte aanpak van afvalstromen. Dit betekent bijvoorbeeld dat de omgevingsdienst een detailhandelszaak kan bezoeken die gevaarlijk afval, bijvoorbeeld batterijen, inzamelt.

Onderdeel f

In onderdeel f gaat het over de handhaving van de beschikkingen, voorschriften en regels als bedoeld in de onderdelen a tot en met e. Dit kunnen dus de voorschriften in omgevingsvergunningen en maatwerkbeschikkingen zijn, en ook de algemene regels over een activiteit uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Omdat de algemene regels over die activiteit zowel in het Besluit activiteiten leefomgeving als in het omgevingsplan kunnen staan, valt bijvoorbeeld een

handhavingsbeschikking die als grondslag een regel uit het omgevingsplan heeft ook onder het basistakenpakket.

Ook onder de Omgevingswet blijft het sanctie-instrumentarium van paragraaf 5.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Daarnaast gelden de bijzondere handhavingsbepalingen die zijn opgenomen in hoofdstuk 18 van de Omgevingswet; deze zijn voor het merendeel overgenomen uit de Wabo. Zie voor een verdere toelichting hierop de artikelsgewijze toelichting bij hoofdstuk 18 van de Omgevingswet (*Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3*).

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat onder de werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid, onder a, niet valt de toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. Deze bepaling is gelijk aan artikel 7.1, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Derde lid in samenhang met bijlage VII

Het derde lid bepaalt dat uitsluitend zes omgevingsdiensten, die worden aangewezen in bijlage VII, zijn belast met de basistaken ten aanzien van risicovolle industriële bedrijven (RIE4-inrichtingen) en grotere chemiebedrijven (bedrijven waarop de Seveso-richtlijn van toepassing is). Deze bepaling is gelijk aan artikel 7.1, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht.

Vierde lid

Het vierde lid dat dient als vervanging van artikel 7.1, vierde lid, van het Besluit omgevingsrecht voorziet erin dat een eventuele naamswijziging van een in bijlage VII aangewezen omgevingsdienst, geldt vanaf het moment dat zij in de Staatscourant bekend is gemaakt.

Artikel 13.13 (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.8 van het Besluit omgevingsrecht, bepaalt dat aan de verplichting tot informatieverstrekking, bedoeld in artikel 18.25, eerste lid, van de wet, in ieder geval is voldaan als de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Justitie en Veiligheid en het algemeen bestuur van de omgevingsdiensten de gegevens die zij beheren in verband met het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.12, eerste lid, via het beveiligde digitale systeem voor informatie-uitwisseling, Inspectieweview Milieu, raadpleegbaar maken.

Gewezen moet worden op de gebruiksvoorwaarde voor Inspectieweview Milieu: aansluiting op de voorziening. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Justitie en Veiligheid en het algemeen bestuur van de omgevingsdiensten kunnen gegevens enkel via Inspectieweview Milieu raadpleegbaar maken wanneer zij zijn aangesloten op de voorziening. Aansluiting op de voorziening is overigens ook een voorwaarde om gegevens te kunnen raadplegen. Dat betekent dat strafrechtelijke instanties zich ook dienen aan te sluiten als zij informatie uit de voorziening willen kunnen raadplegen, ondanks dat op hen geen verplichting tot informatieverstrekking rust.

Artikel 13.14 (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.9 van het Besluit omgevingsrecht, bepaalt dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de korpschef, bedoeld in artikel 27 van de Politiewet 2012, en het Openbaar Ministerie op verzoek gegevens die zij beheren in verband met het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.12, eerste lid, verstrekken. Wanneer de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister

van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de korpschef, bedoeld in artikel 27 van de Politiewet 2012, en het Openbaar Ministerie gegevens via Inspectieview Milieu willen verstrekken, dienen zij te zijn aangesloten op de voorziening.

Artikel 13.15 (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.10 van het Besluit omgevingsrecht, verplicht de bestuursorganen, bedoeld in de artikelen 13.13 en 13.14, bij het verstrekken van persoonsgegevens het burgerservicenummer aan te geven. De noodzaak tot het aangeven van het burgerservicenummer bestaat om personen op een doeltreffende wijze te kunnen identificeren in verschillende bestanden ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving.

De twee overige verplichtingen uit artikel 7.10 van het Besluit omgevingsrecht (te weten: de verplichting om gegevens in een gestandaardiseerde set toegankelijk te maken voor Inspectieview Milieu en de verplichting om autorisatiemaatregelen te treffen) ontbreken in het onderhavige artikel. De verplichting om gegevens in een gestandaardiseerde set toegankelijk te maken voor Inspectieview Milieu heeft geen toegevoegde waarde. Deze verplichting zal namelijk ook zijn opgenomen in de aansluitovereenkomst. Ook de verplichting om autorisatiemaatregelen te treffen heeft geen toegevoegde waarde. Zij bestaat al op grond van andere regelgeving (onder andere de Algemene verordening gegevensbescherming, de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens).

Artikel 13.15a (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.11, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht bepaalt dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de voor Inspectieview Milieu verwerkingsverantwoordelijke is. Artikel 4, onder 7, van de Algemene verordening gegevensbescherming definieert de verwerkingsverantwoordelijke als volgt: 'een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan die/dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt; wanneer de doelstellingen van en de middelen voor deze verwerking in het Unierecht of het lidstatelijke recht worden vastgesteld, kan daarin worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria deze worden aangewezen'.

De verwerkingsverantwoordelijkheid van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, laat de verantwoordelijkheid van de op Inspectieview Milieu aangesloten bestuursorganen en instanties overigens onverlet. De aangesloten bestuursorganen en instanties blijven er zelf verantwoordelijk voor dat bij het raadpleegbaar maken en verwerken van persoonsgegevens de voor hen geldende wettelijke bepalingen worden nageleefd.

Artikel 13.15b (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.11, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht verplicht de Minister van Infrastructuur en Waterstaat ervoor zorg te dragen dat geen gegevens in Inspectieview Milieu worden bewaard (Inspectieview Milieu wordt uitsluitend gebruikt voor het voor elkaar toegankelijk maken van gegevens uit bestaande databases; gegevens kunnen worden opgevraagd en ingezien). De overige verplichtingen uit artikel 7.11, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht ontbreken in het onderhavige artikel. Zij bestaan al op grond van andere regelgeving (onder andere de Algemene verordening gegevensbescherming, de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens).

Artikel 13.15c (nieuw) Ob

Dit artikel dat dient als vervanging van artikel 7.12 van het Besluit omgevingsrecht, bepaalt dat de jaarlijkse beheerkosten van Inspectie Milieu (kosten voor doorontwikkeling, kosten voor functioneel beheer en kosten voor technisch beheer), voor zover ze niet worden gedekt door de jaarlijkse bijdragen van aangesloten bestuursorganen en instanties, voor rekening komen van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Onderdeel CP (afdeling 13.3 (nieuw) Ob) [artikelen 18.19, 18.25 tweede en derde lid, van de wet, 19.3 van de Wet milieubeheer, 6, eerste lid, 7, eerste lid, 27, vijfde lid, en, 33, tweede en derde lid van de Arbeidsomstandighedenwet en artikel 61, tweede lid van de Wet veiligheidsregio's]

Artikel 13.16 (nieuw) Ob

Deze afdeling is gebaseerd op de artikelen 18.19 en 18.25, tweede en derde lid, van de Omgevingswet, 19.3 van de Wet milieubeheer, 6, eerste lid, 7, eerste lid, 27, vijfde lid, en 33, tweede en derde lid van de Arbeidsomstandighedenwet en artikel 61, tweede lid van de Wet veiligheidsregio's.

In artikel 13.16 wordt geregeld dat deze afdeling van toepassing is op het verrichten van werkzaamheden die voortvloeien uit de Seveso-richtlijn. Onder a en b worden de werkzaamheden opgesomd. Deze werkzaamheden worden verricht door het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio. De genoemde toezichthouder is op grond van de Arbeidsomstandighedenwet bevoegd voor het toezicht op en de handhaving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het bestuur van de veiligheidsregio ontleent de bestuurlijke handhavingsbevoegdheid aan de Wet veiligheidsregio's. Op grond van die wet wijst het bestuur van de veiligheidsregio ook de toezichthouders aan.

Net als in die wet is ter verduidelijking de formulering "het verzamelen en registreren van gegevens" met zoveel woorden gerelateerd aan het toezicht op de naleving. Ook het behandelen van klachten over de naleving behoort, net als de bestuurlijke sanctionering, tot de handhavingstaak.

Artikel 13.17 (nieuw) Ob

Eerste lid

Op grond van artikel 6, eerste lid van de Seveso-richtlijn zijn de lidstaten die meer dan één bevoegde autoriteit hebben verplicht om de procedures voor het uitvoeren van hun werkzaamheden volledig te coördineren. Met artikel 13.17 wordt hieraan uitvoering gegeven. In Nederland wordt de veiligheid van Seveso-inrichtingen integraal benaderd. De veiligheid voor de omgeving en de veiligheid en gezondheid van werknemers komen samen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving en deze afdeling. Hierdoor zijn er verschillende instanties betrokken bij de uitvoering. Het bevoegd gezag gaat over de veiligheid voor de omgeving. De toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, die organisatorisch is ondergebracht bij de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gaat over de veiligheid en gezondheid van de werknemers die arbeid verrichten in de Seveso-inrichting. Het bestuur van de veiligheidsregio ten slotte is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de rampenbestrijding en de aanwijzing van Seveso-inrichtingen als bedrijfsbrandweerplichtig. Het bevoegd gezag heeft een coördinerende rol en is in die hoedanigheid in principe het eerste aanspreekpunt voor degene die een Seveso-inrichting exploiteert. De drie toezichthoudende instanties hebben met het Samenwerkingsprogramma BRZO+ afspraken

gemaakt over de samenwerking bij de uitvoering en de handhaving van de Seveso-richtlijn. Met dit Samenwerkingsprogramma wordt uitvoering gegeven aan het eerste lid. De samenwerking omvat bovendien informatie-uitwisseling en afstemming. Als dat nodig is kunnen de in het Samenwerkingsprogramma BRZO+ gemaakte afspraken in de wetgeving worden vastgelegd. In Nederland is het praktijk dat de toezichthouders gezamenlijk optreden. Een toezichthouder van het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en een toezichthouder van een veiligheidsregio leggen over het algemeen gezamenlijk toezichtbezoeken af. In het kader van gezamenlijk toezicht werken de toezichthouders ook samen aan het toezichtrapport en de conclusies daarin. Voor iedere geconstateerde overtreding wordt bepaald welke instantie het meest geschikt is om daarop te handhaven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een landelijke handhavingsstrategie.

Artikel 13.17 heeft niet tot gevolg dat er een overdracht van bevoegdheden of verantwoordelijkheden plaatsvindt. Het regelt uitsluitend de coördinatie, de afstemming en de informatie-uitwisseling tussen de drie genoemde instanties.

Tweede lid, aanhef en onder a en derde lid

Het tweede lid, aanhef en onder a, regelt dat de gegevens en bescheiden waarover een toezichthoudende instantie beschikt en die noodzakelijk zijn voor het goed verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.16, aan de andere instanties moet verstrekken. De uitwisseling tussen instanties voorkomt dat dezelfde gegevens en bescheiden meerdere malen van de exploitant worden gevraagd en borgt tevens dat de betrokken instanties over dezelfde informatie beschikken. Het gaat dus om alle gegevens en bescheiden over Seveso-inrichtingen, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor het goed verrichten van de werkzaamheden door de instanties. Zo moet degene die een Seveso-inrichting exploiteert op grond van artikel 4.20 van het Besluit activiteiten leefomgeving het veiligheidsrapport aan het bevoegd gezag toezenden. Het bevoegd gezag draagt er vervolgens zorg voor dat dit rapport wordt verspreid onder de andere betrokken instanties. De veiligheidsregio gebruikt deze informatie bijvoorbeeld voor het beoordelen of de Seveso-inrichting al dan niet over een bedrijfsbrandweer moet beschikken en bij de voorbereiding van de rampenbestrijding.

In het derde lid zijn de gegevens en bescheiden opgesomd die in ieder geval gedeeld moeten worden tussen de betrokken instanties. Het gaat om gegevens en bescheiden die relevant zijn voor de instanties betrokken bij de uitvoering van deze afdeling en de handhaving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze instanties verstrekken elkaar onverwijld langs elektronische weg de ontvangen gegevens en bescheiden. Elektronische vertrekking kan plaatsvinden via een digitaal informatie uitwisselingssysteem of via e-mailberichten.

Diverse risicogegevens van Seveso-inrichtingen staan al in het risicoregister en op de risicokaart. Daarnaast wordt toezichtinformatie digitaal uitgewisseld tussen de betrokken toezichthouders. Op welke wijze de andere gegevens over Seveso-inrichtingen tussen de betrokken instanties worden uitgewisseld, wordt in de praktijk afgesproken in het BRZO+ overleg, waarin de betrokken instanties zijn vertegenwoordigd.

De gegevens en bescheiden, bedoeld in het derde lid, onder a, kunnen deel uitmaken van een aanvraag om een omgevingsvergunning. De verstrekking van gegevens en bescheiden op grond van de artikelen 4.5 of 4.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving heeft in die gevallen geen zelfstandige functie naast de aanvraag om een omgevingsvergunning. Er zijn ook situaties waarbij gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt, zonder dat een aanvraag om een omgevingsvergunning nodig is. In die gevallen heeft de vertrekking van gegevens en bescheiden wel een zelfstandige functie.

Tweede lid, aanhef en onder b

Het bevoegd gezag coördineert de in het eerste lid opgesomde werkzaamheden. Naast het bevoegd gezag worden deze werkzaamheden ook verricht door de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio. In het tweede lid, aanhef en onder b, wordt bepaald dat, bij het verrichten van deze werkzaamheden onderling moet worden afgestemd. Deze toevoeging is nodig om te voorkomen dat de verschillende instanties tegenstrijdige beslissingen nemen over een bevoegdheid die meerdere doelen dient.

Artikel 13.18 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het bevoegd gezag dat een opgesteld of bijgewerkt veiligheidsrapport of deel daarvan heeft ontvangen van degene die een Seveso-inrichting exploiteert, zal dat op grond van artikel 13.17 onverwijld verstrekken aan de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio. Die toezichthouder en dat bestuur worden tijdig in staat gesteld om de op hun werkterrein liggende aspecten te onderzoeken. Dit betreft een eerste, globale check van het veiligheidsrapport of de wijziging daarvan. In het kader van toezicht ter plaatse wordt nader ingegaan op de onderdelen die voor die toezichthouder of dat bestuur van belang zijn. Het bevoegd gezag onderzoekt de onderdelen van het veiligheidsrapport die gaan over externe veiligheidsrisico's.

De integrale benadering van veiligheid brengt met zich mee dat het veiligheidsrapport niet alleen relevante gegevens en bescheiden bevat over de externe veiligheid maar ook over de veiligheid en gezondheid van werknemers, gegevens en bescheiden die van belang zijn voor de voorbereiding op de rampenbestrijding en de eventuele inzet van een bedrijfsbrandweer en gegevens en bescheiden over mogelijke waterverontreiniging of een mogelijke belemmering voor de doelmatige werking van het zuiveringstechnisch werk bij een zwaar ongeval. Voor het onderzoeken van die aspecten van de veiligheid zijn respectievelijk de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, het bestuur van de veiligheidsregio en het bevoegd gezag voor de lozingsactiviteit deskundig. Op grond van het tweede en derde lid stelt het bevoegd gezag die toezichthouder en dat bestuur in de gelegenheid om de onderdelen van het veiligheidsrapport te onderzoeken die liggen op hun werkterrein. Tijdens het houden van toezicht op de naleving door of namens de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio zal onder andere worden gecontroleerd of het veiligheidsrapport voldoet aan de eisen die daartoe zijn gesteld in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving en of dat rapport is geïmplementeerd.

Op grond van het vierde lid stelt het bevoegd gezag het bevoegd gezag voor de lozingsactiviteit in de gelegenheid de onderdelen van het veiligheidsrapport die gaan over mogelijke waterverontreiniging of een mogelijke belemmering voor de doelmatige werking van het zuiveringstechnisch werk bij een zwaar ongeval te onderzoeken. Als de resultaten van het onderzoek daartoe aanleiding geven kan het bevoegd gezag voor de lozingsactiviteit op grond van de in afdeling 16.2 van de wet gegeven adviestaken, het bevoegd gezag adviseren over het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning die er bijvoorbeeld toe strekken om waterverontreiniging te voorkomen in geval van een zwaar ongeval in een Seveso-inrichting. De rol en positie bij verstrekte veiligheidsrapporten die het bevoegd gezag voor de lozingsactiviteit heeft op basis van het huidige recht, wordt daarmee voortgezet.

Artikel 13.19 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 10, zesde lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

De conclusies naar aanleiding van het onderzoek van het veiligheidsrapport worden aan degene die de Seveso-inrichting exploiteert medegedeeld. De conclusies zelf zijn niet op enig rechtsgevolg gericht en worden dan ook niet beschouwd als een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. De conclusies kunnen wel reden zijn om de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit te wijzigen. Daarnaast kunnen bij een tekortschietend of gebrekkig veiligheidsrapport handhavingsmiddelen worden ingezet. Dat kan direct het geval zijn, maar kan ook naar aanleiding van toezicht waarbij de toezichthouders de onderdelen van het veiligheidsrapport die voor hen van belang zijn hebben gecontroleerd. Als de veiligheid binnen de Seveso-inrichting onvoldoende wordt gewaarborgd, geldt ook het exploitatieverbod dat is opgenomen in artikel 4.9, derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Tweede en derde lid

Op grond van het tweede lid kan het bevoegd gezag degene die de Seveso-inrichting exploiteert verzoeken om aanvullende gegevens en bescheiden te verstrekken. Dat verzoek moet uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van het veiligheidsrapport worden gedaan. Na afloop van die acht weken is het dus niet meer mogelijk en zal het onderzoek moeten plaatsvinden op het veiligheidsrapport en de gegevens en bescheiden die daarbij zijn verstrekt. Bij het verzoek moet een termijn worden gesteld van ten hoogste zes weken waarbinnen de aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt moeten worden. Als niet binnen de gestelde termijn aan het verzoek wordt voldaan kan dat worden afgedwongen met een handhavingmiddel.

In het derde lid is geregeld dat de termijn waarbinnen de conclusies naar aanleiding van het onderzoek van het veiligheidsrapport moeten worden medegedeeld, wordt opgeschort met ingang van de dag dat het verzoek om aanvullende gegevens en bescheiden te verstrekken is gedaan. De termijn wordt opgeschort tot de dag waarop de aanvullende gegevens en bescheiden zijn verstrekt of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

Artikel 13.20 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 20, eerste, derde lid en zesde lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

Op grond van het eerste lid moeten de bij de handhaving betrokken instanties gezamenlijk zorgen voor het vaststellen van een toezichtstelsel en een toezichtplan. In dit besluit is gekozen voor het begrip "toezicht" in plaats van "inspectie", het in de Seveso-richtlijn gebruikte begrip, om aan te sluiten bij de terminologie van de Algemene wet bestuursrecht, de Omgevingswet en de Arbeidsomstandighedenwet.

Een toezichtstelsel geeft invulling aan de plicht tot gecoördineerde uitvoering en bevat afspraken over gecoördineerd toezicht, zoals bezoeken ter plaatse, controles van de interne maatregelen, systemen en rapporten en vervolgdokumentatie, en alle noodzakelijke follow-up, om de naleving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving te controleren en te bevorderen. Het doel van toezicht is om te beoordelen of degene die de Seveso-inrichting exploiteert aan de verplichtingen van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving voldoet.

Het toezichtstelsysteem en het toezichtplan moeten niet alleen worden vastgesteld maar ook regelmatig worden bezien en zo nodig moeten worden bijgewerkt. Het is aan het oordeel van het bevoegd gezag, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onder d, van de Arbeidsomstandighedenwet, en het bestuur van de veiligheidsregio gezamenlijk om te bepalen wanneer het nodig is om het toezichtplan te bezien en bij te werken. Het kan bijvoorbeeld gaan om een periodieke beoordeling van het toezichtplan, maar het kan ook gaan om aanpassing naar aanleiding van verricht toezicht.

Tweede lid

Een toezichtplan bestrijkt de Seveso-inrichtingen in een bepaalde regio. Het geeft aan wat de relevante veiligheidskwetsies zijn die worden beoordeeld, het gebied dat het plan bestrijkt, de Seveso-inrichtingen die onder het plan vallen, de aangewezen domino-inrichtingen, de Seveso-inrichtingen met specifieke risico's of gevarenbronnen, de procedures die worden gevolgd bij toezicht en het behandelen van klachten en het onderzoeken van zware ongevallen, bijna ongevallen, incidenten en overtredingen en afspraken over samenwerking. Een toezichtplan maakt onderdeel uit van het toezichtstelsysteem en is meer op hoofdlijnen. Een toezichtplan is abstracter dan een toezichtprogramma. Een plan bestrijkt namelijk meerdere Seveso-inrichtingen terwijl een programma gaat over één inrichting.

Artikel 13.21 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 20, vierde en vijfde lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

In het eerste lid is bepaald dat de drie toezichthoudende instanties gezamenlijk toezichtprogramma's opstellen voor routinematig en niet-routinematig toezicht. Voor iedere Seveso-inrichting wordt een eigen toezichtprogramma opgesteld. Bij het opstellen van deze programma's dient gebruik te worden gemaakt van het toezichtplan waar de Seveso-inrichting onder valt. Het toezichtplan moet dus worden opgesteld voordat de toezichtprogramma's, die dienen ter uitwerking van het toezichtplan, kunnen worden opgesteld. Niet-routinematig toezicht is niet hetzelfde als onaangekondigd toezicht. Niet-routinematig toezicht kan onaangekondigd zijn, als een situatie daartoe aanleiding geeft, maar dat is niet noodzakelijk. Het kan ook aangekondigd toezicht zijn.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat in een toezichtprogramma de frequentie moet worden vermeld waarmee routinematig toezicht wordt verricht. De toezichthoudende instanties mogen deze frequentie zelf bepalen, maar er geldt wel een minimum. De hoofdlijn is dat een hogedrempelinrichting elk jaar wordt bezocht en gecontroleerd door toezichthouders en dat een Seveso-inrichting die geen hogedrempelinrichting is (lagedrempelinrichting) ten minste eenmaal per drie jaar wordt bezocht en gecontroleerd. In het toezichtprogramma kunnen deze frequenties op grond van het derde lid worden aangepast op grond van een systematische evaluatie van de gevaren van zware ongevallen.

Derde lid

Op grond van het derde lid kunnen de toezichthoudende instanties op grond van een systematische evaluatie van de gevaren afwijken van de frequenties voor routinematig toezicht dat is geregeld in het tweede lid.

Met de systematische evaluatie moeten de mogelijke gevolgen van de Seveso-inrichting voor de gezondheid en het milieu worden betrokken. Ook moet het nalevingsgedrag van degene die de Seveso-inrichting exploiteert bij de afwegingen worden betrokken. Daarbij gaat het om de naleving van de verplichtingen die zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarnaast kan bij de beoordeling de naleving van andere wettelijke voorschriften mee worden gewogen. Daarbij geldt wel dat het passend moet zijn. Wat passend is zal afhangen van de specifieke situatie.

Artikel 13.22 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 20, tweede en negende lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

Toezicht moet worden afgestemd op het soort Seveso-inrichting en mag niet afhankelijk zijn van de ontvangst van een veiligheidsrapport of ander rapport. Met "soort Seveso-inrichting" zal in eerste instantie kunnen worden gedacht aan hogedrempelinrichtingen en andere Seveso-inrichtingen. In tweede instantie slaat "soort" ook op specifieke gevaren of risico's bij bepaalde typen Seveso-inrichtingen door de aard van de gevaarlijke stoffen die er aanwezig zijn of de productieprocessen. Op de derde plaats kan bij "soort" worden gedacht aan andere typering, zoals de aard van de productieprocessen, de aard van dienstverlening en de wijzen waarop gevaarlijke stoffen worden opgeslagen (in transportverpakkingen, opslagtanks etc.). Door te stellen dat het toezicht niet afhankelijk mag zijn van de ontvangst van een veiligheidsrapport wordt bedoeld dat toezicht moet plaatsvinden op alle momenten dat dit relevant is en niet alleen gekoppeld is aan bijvoorbeeld de beoordeling van een veiligheidsrapport.

Tweede lid

Met het tweede lid wordt het bijzondere karakter van toezicht op Seveso-inrichtingen tot uitdrukking gebracht. Toezicht is een combinatie van nalevingstoezicht binnen een Seveso-inrichting, waarbij de aanwezigheid en deugdelijkheid van fysieke voorzieningen en maatregelen wordt gecontroleerd, en administratief toezicht dat meer het karakter heeft van een audit, waarbij systemen, processen en procedures worden doorgelicht om te bezien of het bedrijf een adequaat veiligheidsbeheerssysteem heeft vastgesteld en geïmplementeerd. Alle maatregelen en middelen dienen ertoe om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken. Het is aan de toezichthoudende instanties om met toezicht vast te stellen of het bedrijf die verplichting heeft nageleefd. Het toezicht dient er daarnaast toe om vast te stellen of de gegevens en bescheiden in het veiligheidsrapport de situatie in de inrichting adequaat weergeven.

Derde lid

Het derde lid gaat verder dan alleen het coördineren van toezicht op de naleving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Op grond van het derde lid geldt de (inspannings)verplichting om het toezicht ook zoveel mogelijk te combineren met het toezicht op andere wettelijke verplichtingen. Dit houdt verband met de beperking van de administratieve lasten voor bedrijven. Als er meer wordt gecombineerd zijn er minder toezichtbezoeken vereist. Dat is niet alleen efficiënter voor de toezichthoudende instanties maar levert ook minder toezichtlast op voor bedrijven. Hierbij geldt wel de kanttekening dat gecombineerd toezicht alleen voor de hand ligt als dit niet ten koste gaat van de efficiëntie en effectiviteit van het toezicht op de Seveso verplichtingen. Dit uitgangspunt wordt tot uitdrukking gebracht met de zinsnede "als dat passend is".

Artikel 13.23 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 20, zevende en achtste lid van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

In het eerste lid is geregeld dat de bevindingen van een bezoek, controle of onderzoek dat is verricht in het kader van toezicht, binnen vier maanden na afronding van dat onderzoek aan degene die de Seveso-inrichting exploiteert worden meegedeeld.

Het toezichtrapport bevat de bevindingen van de toezichthouders. Daarnaast kunnen in het rapport de acties worden opgenomen die degene die de Seveso-inrichting exploiteert moet verrichten, de conclusies en de geconstateerde overtredingen. De verantwoordelijkheid voor het verrichten van de acties en om de naleving van de wettelijke verplichtingen te waarborgen ligt bij degene die de Seveso-inrichting exploiteert.

Tweede lid

De toezichthoudende instanties moeten erop toe zien dat binnen een redelijke termijn de bevindingen van het toezicht zijn opgevolgd met de vereiste maatregelen. Deze maatregelen zijn gericht op herstel van geconstateerde gebreken. Deze verplichting verhoogt de effectiviteit van het toezicht. Bij geconstateerde gebreken in de naleving moet gestructureerd en planmatig worden gehandhaafd om degene die de Seveso-inrichting exploiteert de gebreken te laten opheffen.

Derde lid

In het derde lid is de verplichting vastgelegd om binnen zes maanden na constatering van een belangrijke overtreding aanvullend toezicht te verrichten. Bij dat aanvullende toezicht zal worden onderzocht of de geconstateerde overtreding is opgeheven. Van een belangrijke overtreding is in ieder geval sprake als de veiligheid concreet wordt bedreigd door het niet-naleven van een bepaling in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Als een overtreding is geconstateerd die niet als belangrijk is te kwalificeren, is de termijn waarbinnen aanvullend toezicht wordt verricht afhankelijk van de termijn die de toezichthoudende instanties hebben gegeven om de overtreding op te heffen. In acute situaties kan het nodig zijn om het aanvullende toezicht eerder te laten plaatsvinden.

Artikel 13.24 (nieuw) Ob

Dit artikel strekt ter implementatie van artikel 22 van de Seveso-richtlijn.

Eerste lid

In het eerste lid is de actieve openbaarmaking geregeld van informatie over verricht toezicht en het verstrekken van inlichtingen over de wijze waarop er op verzoek meer gedetailleerde gegevens kan worden verkregen over het toezicht en het toezichtplan. Het actief openbaar maken van toezichtinformatie is al praktijk. Via de website van het Samenwerkingsprogramma BRZO+ worden sinds 1 mei 2014 openbare samenvattingen gepubliceerd van uitgevoerd toezicht. In de openbare samenvattingen staan de belangrijkste uitkomsten van het toezicht. Als er overtredingen zijn geconstateerd, worden die benoemd. Iedere samenvatting eindigt met het eindoordeel van de toezichthoudende instanties, variërend van 'geen overtredingen en verbeterpunten geconstateerd' tot 'direct actie nemen'.

Tweede lid

De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) regelt actieve en passieve openbaarheid van onder meer milieu-informatie waarover de overheid beschikt en bepaalt de gronden voor inperking van die openbaarheid. De Wob kent relatieve en absolute weigeringsgronden op grond waarvan het openbaar maken van informatie achterwege kan respectievelijk moet blijven. De afbakening tussen de Wob en wetten die een specifieke openbaarheidsregeling bevatten houdt in dat het in artikel 10 van de Wob opgenomen toetsingskader voor milieu-informatie terugtreedt als sprake is van een bijzondere wettelijke regeling die een uitputtend kader bevat voor openbaarheid van milieu-informatie. In de Wet milieubeheer zijn dergelijke bepalingen over openbaarheid van milieu-informatie opgenomen, onder meer in artikel 19.3. Dat artikel voorziet in de mogelijkheid een tweede tekst te overleggen, waaruit de informatie waarvan de geheimhouding is gerechtvaardigd niet kan worden afgeleid. Dergelijke informatie is milieu-informatie waarvan de geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wob gerechtvaardigd is. Doordat artikel 19.3 van de Wet milieubeheer een verwijzing naar de uitzonderingsgronden van artikel 10 van de Wob bevat, wordt bereikt dat de bevoegdheid tot geheimhouding van gegevens overeenkomstig het Verdrag van Aarhus wordt uitgeoefend. Is geheimhouding op grond van artikel 10 van de Wob niet gerechtvaardigd, dan geldt het algemene regime van de Wob en de Wet milieubeheer voor openbaarmaking van milieu-informatie. Het verzoek tot het overleggen van een tweede tekst zal in de regel door de exploitant worden gedaan. Dit betekent dat het in artikel 13.23, eerste lid genoemde toezichtrapport in het geheel niet openbaar wordt gemaakt, dan wel dat bepaalde informatie daaruit kan worden weggelaten. Welke informatie achterwege mag worden gelaten, zal per geval worden beoordeeld.

Derde lid

Als een toezichtrapport niet (geheel) wordt vrijgegeven op grond van artikel 10 Wob, moet er op grond van het derde lid een aangepast rapport worden opgesteld. Dit aangepaste rapport kan een samenvatting van het rapport zijn, of een tweede tekst waarin bepaalde onderdelen zijn weggelaten. In dit aangepaste rapport is het verplicht om relevante informatie op te nemen. Deze bepaling is opgenomen aangezien het voor omwonenden van belang is om inzicht te krijgen in de risico's. Deze risico's kunnen ook inzichtelijk worden gemaakt zonder het vermelden van bedrijfsgeheimen of beveiligingsgegevens.

Onderdeel CQ (afdeling 13.4 (nieuw) Ob) [artikelen 6, eerste en derde lid, 27, vijfde lid, 28a, eerste en zevende lid, 28b, 33, tweede en derde lid, en 34, vierde, vijfde, zesde, zevende en negende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet en artikel 64, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's]

Artikel 13.25 (nieuw) Ob

Deze afdeling is gebaseerd op de artikelen 6, eerste derde lid, 7, eerste lid, 27, vijfde lid, 28a, eerste en zevende lid, 28b, 33, tweede en derde lid, en 34, vierde, vijfde, zesde, zevende en negende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet en artikel 61, tweede lid, en 64, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's.

De verplichtingen die zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen niet alleen bestuurlijk maar ook strafrechtelijk worden gehandhaafd. De strafbaarstellingen zijn voor overtredingen van bepalingen met een grondslag in de Omgevingswet opgenomen in de Wet op de economische delicten. Voor overtredingen van bepalingen met een grondslag in de Wet veiligheidsregio's en de Arbeidsomstandighedenwet zijn de strafbaarstellingen geregeld in de artikelen 13.25 en 13.26.

Artikel 13.26 (nieuw) Ob

In dit artikel wordt de mogelijkheid geopend om bij niet-naleving van een artikel in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, dat is gebaseerd op artikel 6, eerste lid, tweede zin, van de Arbeidsomstandighedenwet, met toepassing van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 28b van de Arbeidsomstandighedenwet, een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom op te leggen. Dit betreft ook de zzp-er en werkgever die de werkzaamheden (deels) zelf uitvoert.

Artikel 13.27 (nieuw) Ob

Eerste lid

In het eerste lid is aangegeven dat de niet-naleving van de in artikel 13.26 genoemde bepalingen ook als overtreding in de zin van de algemene wet bestuursrecht wordt aangemerkt, zodat tevens (bij wijze van alternatief) een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. Enige uitzondering is, gezien de ernst van de overtreding, de niet-naleving van artikel 4.9, derde lid (het exploitatieverbod). In de praktijk wordt als regel bestuursrechtelijk gehandhaafd en gesanctioneerd. Niettemin moet ook strafrechtelijke handhaving van paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving mogelijk zijn. Paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving is mede van toepassing op zzp-ers en werkgevers die de werkzaamheden (deels) zelf verrichten. Artikel 33, eerste en tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet geeft voor deze groepen niet de mogelijkheid om de niet-naleving strafrechtelijk en bestuursrechtelijk te handhaven en te sanctioneren, waarbij de keuze aan de handhavende instantie wordt gelaten. Hier dient de wetgever zelf een keuze te maken. Gezien de afgeleide positie en daarmee afgeleide verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de zzp-er en werkgever die de werkzaamheden (deels) zelf uitvoert – er is hier altijd een opdrachtgever, al dan niet degene die de Seveso-inrichting exploiteert – is ervoor gekozen om bij deze groep altijd bestuursrechtelijk te handhaven en te sanctioneren. Dit wordt bereikt door artikel 13.27 (bestuurlijke sanctie) op alle geadresseerden van toepassing te laten zijn en artikel 13.29 (strafrechtelijke sanctie) alleen op de werkgever.

Tweede lid

In het tweede lid is geregeld wanneer een overtreding als ernstig wordt gekwalificeerd. Daarbij is aangesloten bij de omschrijving van 32 van de Arbeidsomstandighedenwet, rekening houdend met het feit dat het sanctiestelsel ook ziet op zzp-ers en werkgevers die de werkzaamheden (deels) zelf uitvoeren. De kwalificatie ernstige overtreding leidt er ingevolge artikel 34, zesde lid, van de Arbeidsomstandighedenwet toe dat de bestuurlijke boete bij recidive extra wordt verhoogd, als zowel de eerste als latere overtreding als ernstig zijn gekwalificeerd. Daarnaast leidt artikel 34, negende lid, van de Arbeidsomstandighedenwet ertoe dat bij het opleggen van bestuurlijke boetes wordt uitgegaan van een recidivetermijn van tien in plaats van vijf jaar.

Derde en vierde lid

Op grond van artikel 34, zevende en achtste lid, van de Arbeidsomstandighedenwet wordt bij het vaststellen van recidive niet alleen gekeken naar dezelfde overtreding, maar ook naar een soortgelijke overtreding. Dit geldt niet alleen voor de bestuurlijke beboeting, maar ook voor de preventieve stillegging. In het derde en vierde lid is nader uitgewerkt wanneer sprake is van een soortgelijke overtreding. De Arbeidsomstandighedenwet en hierop gebaseerde lagere regelgeving, zoals paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, kennen een grote diversiteit aan verplichtingen en

verboden die bij overtreding tot het opleggen van een boete kunnen leiden en die qua ernst en aard verschillend kunnen zijn.

Artikel 13.28 (nieuw) Ob

Eerste lid

Een per 1 januari 2012 in werking getreden wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet introduceerde de bevoegdheid om, nadat voor een eerste overtreding een bestuurlijke boete is opgelegd of een proces-verbaal is opgemaakt, stillegging van werkzaamheden in het vooruitzicht te stellen. Bij de eerste herhaling van dezelfde of een soortgelijke overtreding kan ingevolge het eerste lid als regel een waarschuwing worden gegeven. Bij de volgende herhaling volgt een bevel tot tijdelijke stillegging, als bedoeld in artikel 28a van de Arbeidsomstandighedenwet.

Wat betreft het bevel tot stillegging bij recidive als zodanig wordt het volgende opgemerkt. De stillegging van de werkzaamheden duurt ten hoogste drie maanden. Daarbij zal voor de periode waarvoor de stillegging geldt worden aangesloten bij de ernst van de overtreding en de mate waarin sprake is van recidive. Dit is nader uitgewerkt in beleidsregels. Effectuering van de preventieve stillegging is mogelijk vanaf het moment dat een boeterapport is opgesteld. De preventieve stillegging heeft betrekking op het staken of niet aanvangen van werkzaamheden. Daarbij kan het zowel gaan om alle werkzaamheden verricht door een bedrijf – waarbij het bedrijf feitelijk geheel wordt stilgelegd – als om specifieke werkzaamheden of werkzaamheden in onderdelen van een bedrijf, waarbij andere onderdelen nog in werking kunnen zijn. Bij de keuze hiertussen wordt onder meer gekeken naar de mate waarin de overtredingen verspreid zijn binnen het bedrijf en de mogelijkheden om bedrijfsonderdelen daadwerkelijk stil te leggen. Voor dit laatste is van belang, zoals bij de toelichting op het vierde lid wordt aangegeven, dat het niet in alle situaties mogelijk of wenselijk is om (onderdelen van) bedrijven stil te leggen.

Tweede lid

In het tweede lid is aangegeven dat van een waarschuwing en een preventieve stillegging kan worden afgezien als de aard van de overtreding of de met de overtreding samenhangende omstandigheden dan wel de gevolgen van de stillegging van werkzaamheden daartoe aanleiding geven. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een overtreding van een administratieve verplichting of de omstandigheden waarin de overtreding heeft plaatsgevonden. De gevolgen van de stillegging kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de veiligheid van de werksituatie en op het feit dat een eventuele stillegging van de werkzaamheden onevenredig grote maatschappelijke gevolgen heeft of om bedrijven waarbij risico's voor de veiligheid verbonden zijn aan het stilleggen of weer opstarten van werkzaamheden. Dit is nader uitgewerkt in beleidsregels. Als geen preventieve stillegging wordt toegepast, is dit geen reden om een bestuurlijke boete achterwege te laten.

Derde en vierde lid

Op grond van artikel 28a van de Arbeidsomstandighedenwet wordt bij het vaststellen van recidive niet alleen gekeken naar dezelfde overtreding, maar ook naar een soortgelijke overtreding. Dit geldt niet alleen voor de preventieve stillegging maar ook voor de bestuurlijke beboeting (artikel 13.27). In het derde en vierde lid is nader uitgewerkt wanneer sprake is van een soortgelijke overtreding. De Arbeidsomstandighedenwet en hierop gebaseerde lagere regelgeving, zoals paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, kennen een grote diversiteit aan verplichtingen en verboden die bij overtreding tot een preventieve stillegging kunnen leiden en die qua ernst en aard verschillend kunnen

zijn. Het preventief stilleggen van een bedrijf naast de verhoging van de bestuurlijke boete voor lichte (administratieve) overtredingen is niet proportioneel.

Artikel 13.29 (nieuw) Ob

In dit artikel zijn de artikelen opgesomd die zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving waarvan de overtreding is gekwalificeerd als strafbare feit op grond van de Wet veiligheidsregio's. De strafbaarstelling volgt uit artikel 64, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's en artikel 1a, onder 1°, van de Wet op de economische delicten. Daarmee valt dit handelen onder de definitie van de Wet op de economische delicten van misdrijven, voor zover zij opzettelijk zijn begaan, en onder de definitie van overtredingen als er geen sprake is van opzet. De artikelen waarvan de overtredingen strafbaar zijn gesteld gaan over de gegevens en bescheiden in het veiligheidsrapport die de veiligheidsregio nodig heeft voor de voorbereiding van de rampenbestrijding en de aanwezigheid van een actuele lijst met gevaarlijke stoffen.

Artikel 13.30 (nieuw) Ob

In dit artikel zijn op grond van artikel 6, derde lid, van de Arbeidsomstandighedenwet de artikelen opgesomd die zijn opgenomen in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving waarvan de overtreding is gekwalificeerd als strafbare feiten. Artikel 33, eerste en tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet maakt het mogelijk om de niet-naleving van de op artikel 6 van die wet gebaseerde verplichtingen (dat zijn de in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen verplichtingen voor de werkgever) te handhaven en te sanctioneren langs zowel strafrechtelijke als bestuurlijke weg.

Onderdeel CR (hoofdstuk 14 Ob) [artikelen 16.1, 16.55, eerste lid, 16.88, eerste lid, aanhef en onder a, d en f, en tweede lid, aanhef en onder a, 20.21, derde lid, 20.22, 20.24, eerste lid, 20.25, eerste lid, en 20.26, eerste lid, van de wet]

Artikel 14.1 Ob

Dit artikel is redactioneel gewijzigd, zodat de formulering beter aansluit bij artikel 16.1 van de wet (zoals dat komt te luiden ingevolge het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet). Daarnaast is het artikel op enkele punten aangevuld.

Eerste lid

Het eerste lid regelt welke typen elektronische berichten bij inwerkingtreding via de landelijke voorziening bij het bevoegd gezag kunnen worden ingediend. Voor deze berichten moet, als gekozen wordt voor de elektronische weg, gebruik worden gemaakt van de landelijke voorziening. Daarbij is in eerste instantie uitgegaan van het voorzieningenniveau van de bestaande gebruikerstoepassingen Omgevingsloket Online en Activiteitenbesluit Internet Module, maar wel rekening gehouden met het bredere toepassingsbereik van de Omgevingswet. Op termijn zal de landelijke voorziening stapsgewijs voor steeds meer typen berichten aan het bevoegd gezag worden opengesteld.

In beginsel is het de bedoeling dat alle aanvragen om een omgevingsvergunning, een maatwerkvoorschrift en toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel via de landelijke voorziening kunnen worden ingediend. Ook alle meldingen die onder de Omgevingswet vallen kunnen via de landelijke voorziening worden gedaan.

Andere aanvragen om een besluit, zoals een verzoek om handhaving, een bezwaarschrift of een aanvraag tot het opleggen van een gedoogplicht, kunnen vooralsnog niet via de landelijke voorziening worden ingediend. Ook voor het indienen van andere berichten, zoals een zienswijze, kan vooralsnog geen gebruik worden gemaakt van de landelijke voorziening.

Dit artikellid staat er niet aan in de weg dat bijvoorbeeld marktpartijen eigen toepassingen ontwikkelen die aansluiten op de open standaarden voor uitwisseling met de landelijke voorziening van het digitaal stelsel. Het digitaal stelsel is een open stelsel. Dat betekent dat het stelsel waar dat kan en mag, functionaliteit en informatie vrij beschikbaar stelt aan derden voor gebruik in hun eigen, al dan niet commerciële toepassingen. Zo kan bijvoorbeeld een vergunningaanvraag bij de landelijke voorziening worden ingediend via een door een marktpartij ingericht loket of ander informatiesysteem dat op de landelijke voorziening is aangesloten. Op die wijze wordt nog steeds voldaan aan de eis van indiening via de landelijke voorziening.

Bij het elektronisch indienen van een bericht kan de vraag relevant zijn op welk moment de procedure van start gaat, in verband met eventuele rechtsgevolgen die aan het verstrijken van de proceduretermijn zijn verbonden. Het moment van ontvangst van het elektronische bericht is bepalend voor het aanvangen van de termijn. In artikel 2:17, tweede lid, van de Awb is bepaald dat als tijdstip waarop een bericht door het bestuursorgaan is ontvangen het tijdstip geldt waarop het bericht het systeem van gegevensverwerking van het bestuursorgaan heeft bereikt. Als systeem van gegevensverwerking van het bestuursorgaan heeft ook te gelden een daartoe aangewezen systeem dat elders is ondergebracht, zoals in dit geval de landelijke voorziening. Niet van belang is op welk tijdstip het bestuursorgaan kennis neemt van het bericht.³⁶

De landelijke voorziening wordt zodanig ingericht dat een bericht in beginsel automatisch wordt doorgeleid naar het juiste bevoegd gezag. Zodra het bericht is ingediend, wordt het toegankelijk voor het bevoegd gezag dat daarover een signaal ontvangt. De initiatiefnemer heeft wel altijd de mogelijkheid om het bevoegd gezag dat de landelijke voorziening voor hem kiest, te wijzigen. Daarbij geldt dat als een bericht bij een bestuursorgaan wordt ingediend dat geen bevoegd gezag blijkt te zijn, de doorzendplicht op grond van artikel 2:3, eerste lid, van de Awb van toepassing is. Indien het tijdstip van ontvangst van het bericht van belang is, is in beginsel het tijdstip bepalend waarop het bericht na doorzending door het bevoegde orgaan wordt ontvangen.³⁷ Dit is in overeenstemming met artikel 2:17, tweede lid, van de Awb, waarin is bepaald dat als tijdstip waarop een bericht door een bestuursorgaan elektronisch is ontvangen, geldt het tijdstip waarop het bericht zijn systeem voor gegevensverwerking heeft bereikt.

Tweede lid

Het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding³⁸ kan via de landelijke voorziening plaatsvinden, tenzij bij wettelijk voorschrift een ander kanaal is aangewezen. Artikel 16.1, tweede lid, van de wet, zoals ingevoegd via de Invoeringswet Omgevingswet, maakt het mogelijk om aan te sluiten bij bestaande wijzen van gegevensverstrekking in plaats van in alle gevallen het gebruik van de landelijke voorziening voor te schrijven. Zo is voor informatieverplichtingen in het kader van

---

³⁶ Zie memorie van toelichting bij de Wet elektronisch bestuurlijk verkeer, *Kamerstukken II 2001/02*, 28483, nr. 3, p. 43.

³⁷ Artikel 16.54, tweede lid, van de wet bevat een uitzondering op dit uitgangspunt voor een aanvraag om een omgevingsvergunning.

³⁸ Zie over informatieverplichtingen en over het onderscheid tussen een meldingsplicht en een informatieverplichting paragrafen 2.3.4 en 3.2 van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Stb. 2018, 293).

het 'Pollutant Release and Transfer Register' (PRTR) in artikel 10.42a de daarvoor beschikbare PRTR-voorziening aangewezen.

Derde lid

Voor bedrijven is de elektronische weg voor het verzenden van berichten aan het bevoegd gezag verplicht, vanaf het moment van inwerkingtreding van deze bepaling. Dit is ongewijzigd ten opzichte van het eerder gepubliceerde Omgevingsbesluit en komt – voor zover het de aanvraag om een omgevingsvergunning betreft – overeen met artikel 4.1, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht en artikel 6.20, tweede lid, van het Waterbesluit, die nooit in werking zijn getreden. Ook bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het gebruik van de elektronische weg nog niet verplicht worden gesteld, maar eerst gestimuleerd.³⁹

Ten opzichte van de Staatsbladversie van het Omgevingsbesluit en artikel 4.1, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht is gewijzigd dat de verplichting geldt voor ondernemingen en rechtspersonen, in plaats van voor rechtspersonen en natuurlijke personen die een onderneming voeren of een zelfstandig beroep uitoefenen. Dit sluit beter aan bij het wetsvoorstel modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer⁴⁰, waarin wordt gedifferentieerd tussen elektronisch verkeer met natuurlijke personen en elektronisch verkeer met ondernemingen en rechtspersonen. Gedoeld wordt op ondernemingen en rechtspersonen als bedoeld in artikel 5 respectievelijk artikel 6 van de Handelsregisterwet 2007.

In dit artikellid is nader gespecificeerd dat de verplichting geldt voor de typen berichten genoemd in het eerste lid en dat ondernemingen en rechtspersonen voor het verzenden van deze berichten verplicht gebruik moeten maken van de landelijke voorziening. De verplichting geldt niet voor het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding, omdat daarvoor ook andere kanalen aangewezen kunnen zijn. Een voorbeeld is het eerdergenoemde PRTR-register.

Vierde lid

In dit nieuwe artikellid wordt een uitzondering gemaakt op het uitgangspunt dat alle aanvragen en meldingen via de landelijke voorziening kunnen worden ingediend of gedaan. Berichten die zijn aangemerkt als staatsgeheim kunnen niet via de landelijke voorziening bij het bevoegd gezag worden ingediend. Het beveiligingsniveau van de landelijke voorziening is hiervoor niet geschikt. Ook de digitale systemen van de bevoegde bestuursorganen hebben niet het passende beveiligingsniveau. Onder staatsgeheim wordt verstaan alle informatie die een hogere vertrouwelijkheidsgraad heeft dan departementaal vertrouwelijk als bedoeld in het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013. Zoals in paragraaf 5.9.4 van het algemeen deel van de toelichting bij dit besluit al is toegelicht, gaat het om geringe aantallen berichten en is het niet opportuun het beveiligingsniveau van de landelijke voorziening hiervoor te verhogen. Voor het indienen van berichten met deze rubricering moet een andere methode worden gebruikt, zoals verzending op papier per koerier.

Artikel 14.2 Ob

Eerste lid

---

³⁹ Zie ook paragraaf 4.10.1 van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit (Stb. 2018, 290).

⁴⁰ *Kamerstukken II* 2018/19, 35261.

Dit artikellid is redactioneel gewijzigd, zodat de formulering beter aansluit bij artikel 14.1. Verder is verduidelijkt dat de bij een elektronisch bericht behorende gegevens en bescheiden⁴¹ ook via de landelijke voorziening moeten worden verstrekt, tenzij het bevoegd gezag een andere wijze van verstrekking, bijvoorbeeld op papier, toestaat.

Tweede lid

In dit artikellid is een uitzondering gemaakt voor bijzondere categorieën van persoonsgegevens, zoals gegevens over gezondheid, persoonsgegevens van strafrechtelijke aard en informatie die is aangemerkt als staatsgeheim als bedoeld in het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013. Zoals toegelicht in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 14.1, vierde lid, is het beveiligingsniveau van de landelijke voorziening niet geschikt voor staatsgeheime informatie. Dit geldt ook voor bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. In afwijking van het eerste lid worden dergelijke gegevens daarom niet via de landelijke voorziening aan het bevoegd gezag verstrekt.

Derde lid

In de landelijke voorziening wordt gewerkt met interactieve formulieren. Omdat op grond van artikel 16.55, derde en vierde lid, van de Omgevingswet in de waterschapsverordening, omgevingsverordening en het omgevingsplan ook regels kunnen worden gesteld over de door de aanvrager te verstrekken gegevens en bescheiden, regelt dit artikellid dat het desbetreffende bevoegd gezag informatie beschikbaar stelt aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om in het formulier op te nemen. Dit is nodig om een volledig formulier samen te kunnen stellen, waarin alle indieningsvereisten zijn meegenomen. Op grond van artikel 20.28 van de wet, zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, wordt in de Omgevingsregeling een standaard worden voorgeschreven voor de wijze waarop deze informatie moet worden aangeleverd.

Artikel 14.3 (oud) Ob

In artikel 14.3 was geregeld dat voor het indienen van een bericht op papier gebruik wordt gemaakt van een uitdraai van het elektronische formulier, bedoeld in artikel 14.2, eerste lid, onder a. Bij nader inzien zullen voor het op papier indienen van een aanvraag, het doen van een melding of het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding geen specifieke formulieren via de landelijke voorziening beschikbaar worden gesteld. In de landelijke voorziening wordt gewerkt met interactieve formulieren. De vragen die een initiatiefnemer voorgelegd krijgt, zijn afhankelijk van de antwoorden op eerdere vragen. Door de veelheid aan vragencombinaties is het niet mogelijk een gebruiksvriendelijk papieren formulier samen te stellen. Om die reden vervalt artikel 14.3. Voorgaande neemt niet weg dat wel een bericht op papier naar het bevoegd gezag kan worden verzonden. Dit kan per brief of met een door het bevoegd gezag vastgesteld formulier. Het bestuursorgaan dat bevoegd is op een aanvraag te beslissen, kan voor het indienen van aanvragen en de daarbij te verstrekken gegevens desgewenst zelf een papieren formulier vaststellen op grond van artikel 4:4 van de Awb. Zie hierover ook paragraaf 5.9.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Artikel 14.3 (nieuw) Ob

---

⁴¹ Met het woord 'bescheiden' wordt bedoeld op documenten of bewijsstukken, terwijl met 'gegevens' wordt bedoeld op andersoortige informatie. Zie de Memorie van toelichting bij de Awb, *Kamerstukken II 1988/89, 21221, nr. 3, p. 89.*

Dit artikel regelt dat een bericht wordt geacht te zijn ondertekend als het via de landelijke voorziening is ingediend. Voor formele berichten die aan een bestuursorgaan worden verzonden, geldt doorgaans het vereiste van ondertekening. Zo is ondertekening van een aanvraag voorgeschreven in artikel 4:2, eerste lid, van de Awb en kent het Besluit activiteiten leefomgeving een verplichting tot ondertekening van zowel meldingen als gegevens en bescheiden. Bij indiening via de landelijke voorziening hoeft een bericht niet van een aparte (elektronische) handtekening te worden voorzien. Voordat een initiatiefnemer een bericht langs elektronische weg kan indienen, heeft hij zich namelijk al moeten authenticeren. Daarnaast bekrachtigt de initiatiefnemer zijn wilsuiting door zich met het plaatsen van een vinkje akkoord te verklaren met de inhoud van het opgestelde bericht en vervolgens op de 'verzendknop' te drukken.

Artikel 2:16 van de Awb bepaalt dat de vereiste mate van betrouwbaarheid van de ondertekening afhangt van de inhoud en het doel van het elektronische bericht. Bij het inloggen in de landelijke voorziening wordt gebruik gemaakt van een component van de generieke digitale infrastructuur, zoals DigiD of eHerkenning. Deze middelen worden voldoende betrouwbaar geacht.

Het uitgangspunt dat het bericht wordt geacht te zijn ondertekend als het via het landelijke elektronische loket wordt ingediend, werd ook onder het Besluit omgevingsrecht al gehanteerd,⁴² maar wordt nu met artikel 14.3 expliciet vastgelegd.

Artikel 14.4 (oud) Ob

Zoals in paragraaf 1.1.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit al is toegelicht zal voor de informatievoorziening via het digitaal stelsel, de (informatie uit) besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de wet die beschikbaar zijn in de digitale voorziening voor officiële publicaties, worden (her)gebruikt. Om die reden is het niet langer nodig om in het Omgevingsbesluit omgevingsdocumenten aan te wijzen en vervalt artikel 14.4.

Artikel 14.4 (nieuw) Ob

Eerste lid

Deze bepaling voorziet in objectgerichte beschikbaarstelling van informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren, die via de landelijke voorziening van het DSO wordt ontsloten. Die beschikbaarstelling wordt aan het Kadaster opgedragen.

De onder a genoemde informatie betreft de inhoud van beleid dat is opgenomen in omgevingsvisies, de regels die zijn opgenomen in omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen en projectbesluiten, en de aanwijzingen of begrenzingen van locaties of gebieden die op grond van artikel 2.24, tweede lid, onder a, van de wet zijn opgenomen in de Omgevingsregeling. Voor deze besluiten en andere rechtsfiguren worden standaarden vastgesteld die niet alleen de publicatie via de generieke voorziening voor officiële publicaties ondersteunen, maar tevens voorzien in een zodanige elektronische vormgeving van de besluiten en daarbij behorende metadata, dat de inhoud van de besluiten in het DSO objectgericht en in samenhang kan worden ontsloten. Voor deze informatievoorziening gebruikt het Kadaster dus de elektronische bestanden waarin de besluiten en andere rechtsfiguren zijn vevat, die door het bevoegd gezag voor publicatie worden aangeleverd bij de generieke infrastructuur voor officiële publicaties. De zogeheten bruidsschat, bestaande uit rijksregels die deel gaan uitmaken van het omgevingsplan respectievelijk de waterschapsverordening, vormt ook onderdeel van deze informatie. Deze rijksregels zullen overeenkomstig de standaard voor respectievelijk het omgevingsplan en de waterschapsverordening

---

⁴² Zie paragraaf 4.1 van de nota van toelichting bij het Besluit omgevingsrecht (Stb. 2010, 143).

worden opgesteld. Tot de onder a genoemde informatie behoren eveneens de gepubliceerde ontwerpen van besluiten en beleidsdocumenten.

Milieueffectrapporten en andere bij een (ontwerp)besluit behorende documenten worden niet in het DSO ontsloten. Dergelijke documenten zijn, indien ze door het betrokken bestuursorgaan zijn meegeleverd met de officiële publicatie, wel beschikbaar via de generieke voorziening voor officiële publicaties.

De informatie uit de besluiten en andere rechtsfiguren wordt in zodanige vorm verstrekt dat deze per geometrisch begrensd object in samenhang kan worden geraadpleegd. De objectgerichte informatievoorziening door het DSO maakt het zodoende mogelijk dat alle voor een bepaalde locatie geldende en toekomstige regels en beleid, zoals vervat in de genoemde besluiten en andere rechtsfiguren, in samenhang beschikbaar zijn. Dit is mogelijk doordat de te gebruiken standaard voor de besluiten en andere rechtsfiguren voorzien in een geometrische vaststelling van werkingsgebieden bij het vaststellen van regels en beleid. In sommige gevallen kan het voorkomen dat bij een besluit geen specifiek werkingsgebied wordt vastgesteld, omdat het besluit bijvoorbeeld het gehele grondgebied van het betrokken bestuursorgaan betreft. In zo'n geval worden in het kader van de informatievoorziening andere gegevens over de begrenzing van dat grondgebied verwerkt die niet in het authentieke besluit zijn betrokken en wordt het indicatieve karakter van die begrenzing kenbaar gemaakt.

Onder b, in samenhang met artikel 14.5, is geregeld dat de status van (ontwerpen van) besluiten en beleidsdocumenten kenbaar is. Voor dit doel wordt in artikel 14.5 aan het bevoegd gezag opgedragen om bepaalde statusinformatie aan het Kadaster te leveren. Het gaat daarbij om aanvullende statusinformatie, die geen rol speelt bij de officiële bekendmaking als zodanig en die daarom in dat kader niet zonder meer hoeft te worden geleverd aan de generieke voorziening voor officiële bekendmakingen waaruit het DSO put. Om ervoor te zorgen dat de aanvullende statusinformatie, zoals het gegeven dat (een deel van) een besluit door de rechter is vernietigd, wel in het DSO wordt verwerkt, is daarom een aanvullende verplichting geregeld. De levering van de aanvullende statusinformatie gebeurt technisch via hetzelfde centrale aanleverpunt als waar de officiële publicaties worden aangeleverd.

De onder c genoemde informatie betreft de inhoud van regels en beleid die is opgenomen in Ruimtelijkeplannen.nl. Die inhoud is volgens de toen geldende standaarden opgesteld. Om ervoor te zorgen dat de informatie in de landelijke voorziening begrijpelijk kan worden getoond en gebruikt in combinatie met informatie uit nieuwe besluiten (opgesteld volgens nieuwe standaarden), is bewerking nodig in de vorm van een zogeheten overbruggingsfunctie. Die bewerking is daarom als element van de taak van het Kadaster opgenomen.

Tweede lid

De zorg voor het beheer van de informatie heeft uiteraard geen betrekking op beheer van de inhoud van de besluiten en andere rechtsfiguren als zodanig, aangezien deze uit de generieke infrastructuur voor de officiële publicaties wordt betrokken en daarop geen inhoudelijke bewerking wordt uitgevoerd. Het in deze bepaling bedoelde beheer ziet onder meer op het bewaren van de historie van de informatieverstrekking door het Kadaster.

Op grond van artikel 20.26, derde lid, van de wet kunnen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de uitvoering van de bij dit besluit opgedragen taak. Daartoe behoren in ieder geval regels over de wijze van beschikbaarstelling en de vorm waarin de informatie uit besluiten en andere rechtsfiguren beschikbaar wordt gesteld.

Artikel 14.5 in samenhang met bijlage VIII (nieuw) Ob

De verstrekking van gegevens over besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de wet door bestuursorganen aan het Kadaster is een uitvoeringstaak, die wordt toegedeeld aan uitvoerende organen van de respectieve bestuurslagen.

Het betreft gegevens die niet zonder meer zijn opgenomen in de officiële publicaties en daarom afzonderlijke regeling van een leveringsplicht behoeven. De wijze van leveren is overigens wel gelijk aan die van officiële publicaties. Het betreft hier vooral gegevens over een wijziging van de status van een besluit of andere rechtsfiguur die zich na bekendmaking voordoet, zoals het gegeven of beroep is ingesteld, het onherroepelijk worden of een rechterlijke vernietiging. Er wordt, evenals in artikel 1.2.1, derde lid, van het huidige Besluit ruimtelijke ordening, geen termijn bepaald waarbinnen een statuswijziging moet worden geleverd. Uitgangspunt is dat het betrokken orgaan dit onverwijld doet. In de bij ministeriële regeling vast te stellen uitvoeringsregels zal worden bepaald dat de hier bedoelde gegevens worden aangeleverd via de generieke voorziening voor officiële publicaties en dat daarbij gebruik wordt gemaakt van de standaarden die voor officiële publicaties worden voorgeschreven, welke standaarden in de relevante gegevens voorzien.

Artikel 14.5a (nieuw) Ob

In artikel 20.21, eerste lid, van de wet is gespecificeerd dat de landelijke voorziening van het digitaal stelsel Omgevingswet in ieder geval voorziet in functionaliteiten voor het ontsluiten van informatie over de fysieke leefomgeving en het kunnen indienen van een aanvraag, doen van een melding of het verstrekken van andere gegevens aan het bevoegd gezag. Artikel 20.22, eerste lid, van de wet biedt de mogelijkheid functionaliteiten toe te voegen met het oog op de in artikel 20.20 omschreven doelen. In het voorgestelde artikel 14.5a van het Omgevingsbesluit wordt van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en een functionaliteit voor samenwerken aangewezen. De samenwerkfunctionaliteit bevordert een doelmatige en doeltreffende uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van de wet. Via deze functionaliteit kunnen elektronisch gegevens worden uitgewisseld tussen bestuursorganen onderling en met adviseurs bij het voorbereiden van een beslissing op een aanvraag en het beoordelen van een melding of gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding op grond van de wet. Met het woord "kunnen" wordt tot uitdrukking gebracht dat het niet verplicht is deze functionaliteit te gebruiken.

Artikel 14.6 (nieuw) Ob

In dit artikel zijn omschrijvingen opgenomen van begrippen die een aantal keer in deze afdeling voorkomen en die de leesbaarheid van het besluit beogen te vergroten. Om niet alle betrokkenen bij de landelijke voorziening apart te hoeven benoemen, is gekozen voor een indeling in de categorieën bezoeker en gebruiker. Een bezoeker logt niet in; een gebruiker wel. Een gebruiker kan een initiatiefnemer zelf zijn, maar ook een vertegenwoordiger van een niet-natuurlijke persoon of een gemachtigde. Inloggen in de landelijke voorziening is alleen vereist voor het opstellen en indienen van een bericht.

Artikel 14.7 (nieuw) Ob

Eerste lid

Dit artikel regelt het beheer van de via de landelijke voorziening ingediende berichten. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geleidt een door een initiatiefnemer ingediend bericht onverwijld door naar het desbetreffende bevoegd gezag en stelt het bevoegd gezag van deze doorgeleiding op de hoogte. Dit gebeurt met een triggerbericht vanuit de landelijke voorziening. Het is

de bedoeling dat het bevoegd gezag het ingediende bericht overzet naar zijn eigen behandelstelsel. Naar verwachting zal deze overzetting naar het eigen behandelstelsel in de meeste gevallen geheel automatisch kunnen plaatsvinden.

De landelijke voorziening wordt zodanig ingericht dat een bericht in beginsel automatisch wordt doorgeleid naar het juiste bevoegd gezag of de door het bevoegd gezag gemandateerde omgevingsdienst. De initiatiefnemer heeft wel altijd de mogelijkheid om het bevoegd gezag dat de landelijke voorziening voor hem kiest, te wijzigen. Daarbij geldt dat als een bericht bij een bestuursorgaan wordt ingediend dat geen bevoegd gezag blijkt te zijn, de doorzendplicht op grond van artikel 2:3, eerste lid, van de Awb van toepassing is. Het onbevoegde bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het doorzenden van het bericht naar het juiste bevoegd gezag. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de landelijke voorziening. Op die manier is het juiste bevoegd gezag ook bekend bij de beheerder van de landelijke voorziening, zodat eventuele aanvullingen op het bericht direct naar dat bestuursorgaan kunnen worden doorgeleid.

In de consultatie zijn vragen gesteld over het tijdstip van ontvangst van een bericht en de eventuele gevolgen van een technische storing. Zoals in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 14.1 is toegelicht, geldt op grond van artikel 2:17 van de Awb als tijdstip waarop een bericht door het bestuursorgaan is ontvangen het tijdstip waarop het bericht het stelsel van gegevensverwerking van het bestuursorgaan heeft bereikt. Als stelsel van gegevensverwerking van het bestuursorgaan heeft ook te gelden een daartoe aangewezen stelsel dat elders is ondergebracht, zoals in dit geval de landelijke voorziening. Tijdstip van indiening in de landelijke voorziening is aldus het tijdstip van ontvangst in de landelijke voorziening door het juiste bevoegd gezag. Op dat tijdstip gaat een eventuele beslistermijn lopen. Niet van belang is op welk tijdstip het bevoegd gezag kennisneemt van het bericht of het naar zijn eigen zaakstelsel haalt. Zodra een bericht is ingediend, wordt het toegankelijk voor het bevoegd gezag en krijgt het bevoegd gezag daarover een signaal.

Denkbaar is dat de landelijke voorziening als gevolg van een storing of onderhoud tijdelijk buiten werking is en een initiatiefnemer geen bericht kan indienen. De gevolgen hiervan klemmen vooral als de indiening van het bericht aan een termijn is gebonden. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn als het bevoegd gezag een initiatiefnemer op grond van artikel 4:5 van de Awb in de gelegenheid heeft gesteld zijn aanvraag binnen een bepaalde termijn aan te vullen. Het bevoegd gezag kan besluiten de aanvraag niet te behandelen, als de aanvraag niet tijdig is aangevuld. Bij een storing ligt het in de rede dat een daarmee samenhangende termijnoverschrijding niet aan de initiatiefnemer wordt tegengeworpen, tenzij het verzuim aan de initiatiefnemer valt toe te rekenen.⁴³ Voor het bevoegd gezag heeft de storing geen gevolgen. Het bericht is niet ontvangen, dus een eventueel geldende proceduretermijn is niet aangevangen.

Een storing kan zich ook voordoen tussen het moment van ontvangst van het bericht in de landelijke voorziening en het ophalen van het bericht door het bevoegd gezag. Het risico bestaat dat het bevoegd gezag hierdoor niet of te laat op de hoogte raakt van het bericht, terwijl de proceduretermijn in dat geval wel is aangevangen. De initiatiefnemer wordt dan niet geraakt door de storing. In het belang van de bij de landelijke voorziening aangesloten overheden zullen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de beschikbaarheid van de voorziening. Artikel 20.21, vierde lid, van de wet biedt daar een grondslag voor. In een dienstverleningsovereenkomst kunnen aanvullende afspraken worden gemaakt met de operationeel beheerders.

Tweede lid

---

⁴³ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 30 maart 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1088.

Een ingediend bericht wordt maximaal een jaar in de landelijke voorziening bewaard. Dit geeft een initiatiefnemer de mogelijkheid het bericht gedurende de behandeling nog aan te vullen of te wijzigen. Het bericht wordt weliswaar afgehandeld binnen de reguliere administratieve organisatie van het bevoegd gezag, maar blijft na indiening in de landelijke voorziening toegankelijk voor de initiatiefnemer, zodat hij bij een aanvulling of wijziging het formulier niet volledig opnieuw hoeft in te vullen.

Artikel 8.3c van het Besluit kwaliteit leefomgeving maakt het mogelijk om bepaalde gegevens voor de aanvraag van een vergunning later aan te leveren. Onder de Wabo was deze uitgestelde gegevensverstrekking geregeld in artikel 4.7 van het Besluit omgevingsrecht en artikel 2.7 van de Regeling omgevingsrecht. In dergelijke situaties is het noodzakelijk dat een initiatiefnemer langer toegang heeft tot het door hem ingediende bericht, zodat hij zijn gegevens kan aanvullen. Om die reden wordt aan het bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om de maximale bewaartermijn met een jaar te verlengen als dat nodig is voor de afhandeling van het bericht.

Waar een jaar niet noodzakelijk is, zal bewaring eerder worden beëindigd. In het beheer van de landelijke voorziening zal worden gedifferentieerd naar type bericht en type behandelprocedure. Een melding kan bijvoorbeeld eerder worden verwijderd dan een bericht waarop de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van toepassing is. Het spreekt voor zich dat de beheerder een bericht niet zonder medeweten van het bevoegd gezag verwijdert. Het bevoegd gezag wordt in eerste instantie in de gelegenheid gesteld het bericht zelf te verwijderen. Gebeurt dat niet, dan verwijdert de beheerder het bericht.

Derde lid

Een via de landelijke voorziening ingevuld formulier hoeft niet direct te worden verzonden, maar kan ook tussentijds worden bewaard. Zo kan de initiatiefnemer later weer verder gaan met invullen. Dit geldt ook voor het bijvoegen van bijbehorende gegevens en bescheiden. Het derde lid regelt dat gegevens die nog niet zijn ingediend en nog niet naar het bevoegd gezag zijn doorgeleid maximaal een jaar worden bewaard. Dit is de termijn die ook werd gehanteerd bij het Omgevingsloket Online. Een termijn van een jaar geeft initiatiefnemers voldoende tijd om de aanvraag of melding te completeren. Ook hier is sprake van een maximumtermijn. Een initiatiefnemer kan er uiteraard zelf voor kiezen de gegevens eerder te verwijderen, bijvoorbeeld als hij heeft besloten het bericht om hem moverende redenen niet in te dienen. Het spreekt verder voor zich dat de beheerder de gegevens niet zonder medeweten van de initiatiefnemer verwijdert en de initiatiefnemer hierover vooraf informeert.

Artikel 14.7a (nieuw) Ob

Eerste lid

Dit artikel ziet op het beheer van de gegevens in de samenwerkfunctionaliteit van de landelijke voorziening, dat wil zeggen: het deel van de landelijke voorziening dat is bestemd voor het uitwisselen van gegevens tussen bestuursorganen onderling en met adviseurs bij het voorbereiden van een beslissing op een aanvraag en het beoordelen van een melding of verstrekte gegevens en bescheiden ter voldoening aan een andere informatieverplichting dan een melding op grond van de wet.

Ieder bestuursorgaan dat betrokken is bij de behandeling van een aanvraag, melding of gegevens en bescheiden kan het initiatief nemen om via de samenwerkfunctionaliteit van de landelijke voorziening gegevens uit te wisselen met andere betrokken bestuursorganen en adviseurs. Doorgaans zal dit het coördinerend bestuursorgaan of het bevoegd gezag zijn. Startpunt van de samenwerking is immers de

ontvangen aanvraag, melding of gegevens en bescheiden. Het kan daarbij gaan om een via de landelijke voorziening ingediend bericht, maar ook om een aanvraag, melding of gegevens en bescheiden die het bevoegde bestuursorgaan op papier heeft ontvangen. Het bevoegde bestuursorgaan heeft de mogelijkheid die papieren documenten te scannen en vervolgens te uploaden in de samenwerkfunctionaliteit.

Zo kan het coördinerend bestuursorgaan gegevens uitwisselen met andere bestuursorganen in het kader van het gecoördineerd nemen van een besluit, zoals bedoeld in paragraaf 16.2.1 van de wet. Het bevoegd gezag kan gegevens uitwisselen met bestuursorganen of andere instanties met een adviesrecht of met bestuursorganen met een adviesrecht met instemming, zoals bedoeld in paragraaf 16.2.3 van de wet, maar ook met andere adviseurs. In het laatste geval kan het gaan om een adviesorgaan of adviseur met een wettelijke taak, maar ook om een adviseur die door het bevoegd gezag wordt ingeschakeld vanwege zijn expertise, zonder dat daarvoor een specifieke wettelijke grondslag bestaat. Voorbeelden van dergelijke adviseurs zonder wettelijke grondslag zijn recreatieschappen, nutsbedrijven, natuurorganisaties en verkeers- en vervoersorganisaties.

Ook een bestuursorgaan dat adviseur is, kan via de landelijke voorziening gegevens uitwisselen met een ander bestuursorgaan of adviseur, vanwege diens wettelijke adviesrecht of specifieke expertise. Het gaat dan om gegevensuitwisseling tussen een bestuursorgaan dat adviseur is en zijn eigen adviseurs. Het komt namelijk voor dat een bestuursorgaan met adviesrecht derden inschakelt ten behoeve van het uit te brengen advies. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het zogenoemde getrapte adviesrecht. Op grond van artikel 16.15 van de wet, zoals dat wordt gewijzigd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, is het mogelijk dat een advies zich richt tot een ander bestuursorgaan dan het bevoegd gezag.

Overigens betekent dit niet dat ook de persoonsgegevens in aanvragen, meldingen, gegevens en bescheiden altijd mogen worden gedeeld. Dit is alleen toegestaan als daar een noodzaak voor bestaat (zie artikel 14.10b). Bij het indienen van een aanvraag of ander bericht via de landelijke voorziening wordt een geanonimiseerde versie van het ingevulde formulier gegenereerd die geschikt is voor publicatie of terinzagelegging. Van die versie kan in de samenwerkfunctionaliteit gebruik worden gemaakt om onnodige verspreiding van persoonsgegevens te voorkomen. Verwezen wordt verder naar artikel 14.10b en de bijbehorende toelichting.

Tweede lid

De gegevens bevinden zich tijdelijk in de landelijke voorziening, voor de duur van de samenwerking. In het derde lid is een maximale bewaartermijn van een jaar opgenomen. Deze termijn komt overeen met de bewaartermijn in artikel 14.7, tweede lid, voor ingediende berichten. De duur van een samenwerking kan uiteenlopen afhankelijk van de complexiteit van de aanvraag, melding of gegevens en bescheiden en afhankelijk van de van toepassing zijnde behandelprocedure.

Als een samenwerking langer duurt, kan de maximale bewaartermijn met een jaar worden verlengd. Hiervoor zou bijvoorbeeld aanleiding kunnen bestaan bij gecoördineerde besluitvorming, waarbij samenhangende besluiten volgtijdelijk worden genomen. Verlenging is alleen mogelijk op verzoek van het bestuursorgaan dat het initiatief heeft genomen tot de gegevensuitwisseling. Andere deelnemers aan de samenwerking hebben die mogelijkheid niet. Vanzelfsprekend kunnen zij zich wel wenden tot de initiator met de vraag gegevens langer te bewaren. Als verlenging met een jaar niet voldoende is, kan na een jaar een nieuw verzoek tot verlenging worden gedaan. Voor elke verlenging is beoordeling van de noodzakelijkheid vereist.

Uitgangspunt is dat gegevens niet langer in de samenwerkfunctionaliteit worden bewaard dan noodzakelijk. De gegevens kunnen dus ook eerder dan een jaar worden verwijderd. Het is de bedoeling dat het bestuursorgaan dat het initiatief heeft genomen tot de gegevensuitwisseling het gehele dossier na het beëindigen van de samenwerking naar zijn eigen behandelstelsel haalt voor archivering en vervolgens zelf uit de samenwerkfunctionaliteit verwijdert. Gebeurt dat laatste niet, dan verwijdert de beheerder de gegevens. Ook als sprake is van een periode van inactiviteit, kan de beheerder tot verwijdering van gegevens overgaan, na het betrokken bestuursorgaan hiervan vooraf op de hoogte te hebben gesteld.

Artikel 14.8 (nieuw) Ob

Eerste lid

Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is aangegeven⁴⁴, worden persoonsgegevens verwerkt in de landelijke voorziening. Onder persoonsgegevens wordt verstaan: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Dit betekent dat informatie ofwel direct over een persoon gaat, ofwel naar deze persoon te herleiden is.

Dit artikellid regelt welk bestuursorgaan verwerkingsverantwoordelijke als bedoeld in artikel 4 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is voor de persoonsgegevens die worden verwerkt in de landelijke voorziening. Die verantwoordelijkheid wordt belegd bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, als strategisch beheerder van de landelijke voorziening. Op deze verantwoordelijke rusten diverse verplichtingen op grond van de AVG, waaronder de technische beveiliging van het stelsel en het naleven van de rechten van betrokkenen, zoals het recht op inzage en het recht op rectificatie en aanvulling.

Op grond van artikel 6 van de AVG mogen persoonsgegevens worden verwerkt wanneer dat noodzakelijk is om aan een wettelijke verplichting te voldoen. In artikel 20.21, tweede lid, van de wet, zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, is bepaald dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de landelijke voorziening beheert. De minister verwerkt in het kader van deze wettelijke taak persoonsgegevens. De minister is verantwoordelijk voor de persoonsgegevens die samenhangen met het gebruik van het stelsel, zoals accountgegevens en loggegevens. Daarnaast is de minister verantwoordelijk voor de persoonsgegevens in de elektronische berichten zolang deze in de landelijke voorziening zijn opgenomen. Zonder verwerking van deze gegevens is het voor de minister redelijkerwijs niet goed mogelijk zijn wettelijke verplichting uit te voeren.

Het burgerservicenummer (BSN) maakt deel uit van de persoonsgegevens die de minister verwerkt. Artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer biedt een wettelijke grondslag voor het verwerken van het BSN door overheidsorganen in het kader van de uitvoering van hun publiekrechtelijke taak. De publiekrechtelijke taak van de minister, in het kader waarvan hij het BSN verwerkt, is vastgelegd in het eerdergenoemde artikel 20.21, tweede lid, van de wet, zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor het kunnen ontvangen en doorgeleiden naar het bevoegd gezag van elektronische berichten is het noodzakelijk het BSN te verwerken.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke voor alle processen in de landelijke voorziening. Het bevoegd gezag is verwerkingsverantwoordelijke vanaf het moment dat het een bericht heeft overgehaald naar het eigen behandelstelsel. De grens van de verantwoordelijkheid wordt op deze manier gelegd bij een

---

⁴⁴ *Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 50-53 en p. 318.*

streekgrens tussen de landelijke voorziening en de systemen van bevoegde overheden, zoals ook was aanbevolen in de in 2018 uitgevoerde Privacy Impact Assessment van het DSO.

Het voorgaande laat onverlet dat de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk is voor de gegevens die hij in de landelijke voorziening plaatst en wie hij toegang geeft tot deze gegevens (bijvoorbeeld een adviseur). Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het uit de landelijke voorziening halen van het elektronisch bericht en voor wie hij toegang geeft tot de in de voorziening opgenomen gegevens en bescheiden. Uiteraard moet het bevoegd gezag daarbij de AVG in acht nemen. Het verstrekken van persoonsgegevens aan derden mag alleen als dat verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld en moet gebaseerd zijn op een van de gronden uit artikel 6 van de AVG.

Tweede lid

Het bevoegd gezag is verwerkingsverantwoordelijke vanaf het moment dat het bevoegd gezag de aanvraag of melding heeft overgehaald naar het eigen behandelingsstelsel. Persoonsgegevens mogen op grond van artikel 6 van de AVG worden verwerkt als dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of als dit noodzakelijk is voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verantwoordelijke is opgedragen. De Omgevingswet belegt verschillende taken en verantwoordelijkheden bij het bevoegd gezag, bijvoorbeeld de bevoegdheid een omgevingsvergunning te verlenen. In het kader van deze taken mag het bevoegd gezag persoonsgegevens verwerken, voor zover dit noodzakelijk is. Voor het verlenen van een omgevingsvergunning of het afhandelen van een ander bericht als bedoeld in artikel 14.1 is het noodzakelijk persoonsgegevens te verwerken.

Een bericht dat door het bevoegd gezag is opgehaald, hoeft niet meteen te worden verwijderd uit de landelijke voorziening. Het bevoegd gezag zal bijvoorbeeld eerst willen beoordelen of het ook daadwerkelijk voor hem bestemd is. Het kan dus zijn dat het bericht zowel in de landelijke voorziening als in het behandelingsstelsel van het bevoegd gezag berust. Op dat moment is sprake van twee verschillende gegevensverwerkingen, waarvoor twee verschillende verwerkingsverantwoordelijken bestaan.

Derde lid

In afwijking van het eerste lid wordt de verwerkingsverantwoordelijkheid voor het deel van de landelijke voorziening dat dient voor het uitwisselen van gegevens tussen bestuursorganen en adviseurs, belegd bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het bestuursorgaan dat het initiatief heeft genomen tot het uitwisselen van gegevens. Op grond van artikel 26 van de AVG is sprake van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken wanneer twee of meer verwerkingsverantwoordelijken de doeleinden en middelen van de verwerking van gegevens bepalen. Dat is hier het geval. De initiator van de samenwerking bepaalt welke gegevens met welke samenwerkingspartners worden gedeeld via het toekennen van autorisaties. De minister bepaalt als beheerder van de landelijke voorziening de aansluitvoorwaarden, effectueert de maximale bewaartermijnen en draagt zorg voor de onweerlegbaarheid van uitgewisselde berichten en waar nodig fouterstel.

In de Omgevingsregeling wordt de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid van de minister en het bestuursorgaan dat het initiatief heeft genomen tot het uitwisselen van gegevens, verder ingevuld. Artikel 20.25, tweede lid, van de wet, zoals ingevoegd bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, biedt hiervoor een grondslag. Er zal onder meer worden bepaald wat ieders verantwoordelijkheden zijn voor de nakoming van de verplichtingen op grond van de AVG en duidelijk moeten worden gemaakt welke rol zij respectievelijk vervullen en wat hun verhouding met de betrokkenen is.

Artikel 14.9 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid regelt welke persoonsgegevens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt voor de toegang tot de landelijke voorziening, dat wil zeggen: bij het inloggen in de landelijke voorziening. Een gebruiker logt in met een elektronisch identificatiemiddel. Voor de identificatie wordt gebruik gemaakt van een component van de generieke digitale infrastructuur, zoals DigiD, eHerkenning of eIDAS. Vanuit deze infrastructuur wordt een identificerend nummer aan de minister doorgegeven, om de identiteit van de gebruiker vast te stellen. Bij natuurlijke personen gaat het om het burgerservicenummer. Bij bedrijven gaat het bijvoorbeeld om het Rechtspersonen Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer of het Kamer van Koophandelnummer. Bij gebruikmaking van een Europees erkend nationaal inlogmiddel op grond van de eIDAS-verordening wordt een unieke identificatiecode (de zogenaamde Uniqueness Identifier) verwerkt. Daarnaast worden in de landelijke voorziening profielgegevens opgeslagen. Dit is noodzakelijk in verband met het verkrijgen van toegang tot de faciliteiten van de landelijke voorziening en vergroot ook het gebruiksgemak. Verder kunnen de gegevens worden gebruikt om te communiceren met betrokkenen.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat de persoonsgegevens worden bewaard zolang het bijbehorende account in de landelijke voorziening bestaat. De gegevens zijn immers steeds nodig voor het inloggen in de landelijke voorziening. Opheffing van het account kan plaatsvinden door een actieve handeling van de accounthouder of door de minister na een periode van inactiviteit. Na opheffing van het account worden de gegevens na maximaal achttien maanden verwijderd. Deze termijn maakt het mogelijk eventuele vragen achteraf te beantwoorden. Verder kan het nodig zijn een opgeheven account te reactiveren. Een initiatiefnemer heeft namelijk na opheffing van zijn account geen toegang meer tot zijn berichten. Het is voor hem dan niet meer mogelijk een eerder ingediend bericht aan te vullen, als het bevoegd gezag daarom verzoekt.

Er is sprake van een maximumtermijn. Waar 18 maanden niet noodzakelijk is voor het doel waarvoor de gegevens worden gebruikt, zal bewaring eerder worden beëindigd. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de accountgegevens van een medewerker van een bevoegd gezag van wie het account is opgeheven, omdat hij niet langer werkzaam is voor het bevoegd gezag in kwestie.

Artikel 14.10 (nieuw) Ob

Eerste lid

In het eerste lid zijn de persoonsgegevens opgenomen die door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden of kunnen worden verwerkt ten behoeve van het opstellen van elektronische berichten door initiatiefnemers en het doorgeleiden van deze berichten naar het bevoegd gezag. Het gaat om persoonsgegevens die in de berichten zelf zijn opgenomen. De minister geleidt deze berichten door naar het bevoegd gezag. Onder bevoegd gezag wordt daarbij tevens verstaan een door het bevoegd gezag gemandateerde omgevingsdienst.

Het verwerken van gegevens van initiatiefnemers die een melding doen of een aanvraag indienen, is nodig om hen te identificeren en met hen contact te onderhouden, bijvoorbeeld over de voortgang van de behandeling van een aanvraag of een te nemen besluit en om het te nemen besluit op naam te

kunnen stellen. Verder zijn persoonsgegevens nodig om het bericht te kunnen beoordelen binnen de daarvoor geldende regels. De te verwerken persoonsgegevens volgen uit de Algemene wet bestuursrecht en andere specifieke indieningsvereisten die krachtens de Omgevingswet worden gesteld. Het gaat daarbij niet alleen om indieningsvereisten in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen, maar ook vereisten die door decentrale overheden onder meer op grond van artikel 16.55 van de Omgevingswet in een omgevingsplan, waterschaps- of omgevingsverordening zijn opgenomen. Zo worden veelal gegevens over de activiteit gevraagd, zoals een aanduiding van de activiteit. Niet uitgesloten kan worden dat deze gegevens persoonsgegevens zijn. Naast gegevens over de locatie waar de activiteit wordt verricht, in de vorm van een adresaanduiding, een kadastrale aanduiding of een set van coördinaten, kunnen in bepaalde gevallen de vermogensrechtelijke status van een initiatiefnemer in relatie tot die locatie (eigendom, pacht, huur) of financiële gegevens worden gevraagd. Een voorbeeld van het laatste is het vereiste een bewijs van financiële zekerheid te overleggen bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Verder komt het voor dat, zoals in het algemeen deel van de toelichting bij dit besluit is uitgelegd, informatie over derden wordt gevraagd, zoals naam en adres van degene die een onderzoek heeft verricht, werkzaamheden uitvoert of daarop toezicht houdt.

Gegevens over organisaties zijn géén persoonsgegevens, omdat zij geen betrekking hebben op een natuurlijke persoon. Dit is slechts anders wanneer de organisatie vereenzelvigd kan worden met een natuurlijke persoon, bijvoorbeeld wanneer in de naam van een bedrijf een persoonsnaam is opgenomen of verwerkt. Verder kan een aan een bedrijf gekoppeld nummer, zoals een Kamer van Koophandel-nummer, een persoonsidentificerend gegeven zijn. Vandaar dat de organisatienaam en het identificatienummer van de organisatie als persoonsgegevens in deze bepaling worden vermeld.

Bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in de Algemene verordening gegevensbescherming, zoals gegevens over gezondheid, en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, en andere mogelijk gevoelige gegevens worden niet in de landelijke voorziening verwerkt. Als dit soort gegevens bijvoorbeeld in het kader van een vergunningaanvraag aan het bevoegd gezag moeten worden overgelegd, gebeurt dit via een ander kanaal dan de landelijke voorziening. In de landelijke voorziening zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van interactieve formulieren. Deze formulieren moeten ervoor zorgen dat initiatiefnemers niet meer informatie verstrekken dan nodig is voor het behandelen van het bericht.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat voor de persoonsgegevens van initiatiefnemers (en andere betrokkenen) de maximale bewaartermijnen gelden die worden genoemd in artikel 14.7, tweede en derde lid. Verwezen wordt verder naar de artikelsgewijze toelichting bij die artikelliden.

Artikel 14.10a (nieuw) Ob

Eerste lid

In het eerste lid zijn de persoonsgegevens opgenomen die worden of kunnen worden verwerkt ten behoeve van het samenwerken bij het voorbereiden van beslissingen op aanvragen en het beoordelen van meldingen en gegevens en bescheiden ter voldoening aan andere informatieverplichtingen dan een melding. Het gaat om persoonsgegevens die in een aanvraag, melding of gegevens en bescheiden zijn opgenomen. Zoals in de toelichting bij artikel 14.10, eerste lid, is toegelicht, zijn deze persoonsgegevens nodig om contact met de initiatiefnemer te kunnen onderhouden en het bericht te kunnen beoordelen binnen de geldende regels. De te verwerken persoonsgegevens volgen uit de Algemene wet bestuursrecht en andere specifieke indieningsvereisten die krachtens de Omgevingswet worden gesteld.

Tweede lid

Het tweede lid regelt dat ook voor de persoonsgegevens in de samenwerkfunctionaliteit de maximale bewaartermijn van een jaar geldt die wordt genoemd in artikel 14.7a, derde lid. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting bij dat artikellid.

Artikel 14.10b (nieuw) Ob

Het behandelen van een aanvraag en het beoordelen van een melding of gegevens en bescheiden zijn wettelijke taken van het bevoegd gezag, waarbij ook wettelijk is geregeld dat andere bestuursorganen een adviesrecht of een adviesrecht met instemming hebben. Daarnaast kan het behandelen van een aanvraag coördinatie vereisen tussen meerdere bevoegd gezagen. In die gevallen is samenwerken wettelijk vereist. De in artikel 14.5a aangewezen samenwerkfunctionaliteit kan dan worden gebruikt voor de bijbehorende gegevensuitwisseling.

Dit artikel regelt dat de initiator van de samenwerking de persoonsgegevens, bedoeld in artikel 14.10, eerste lid, alleen aan een ander bestuursorgaan of adviserende instantie verstrekt als dat noodzakelijk is voor een goede vervulling van een wettelijke taak. Niet in alle gevallen zal het nodig zijn een complete aanvraag met een samenwerkingspartner te delen en volstaat een geanonimiseerde versie. Deze bepaling dwingt de initiator ertoe de noodzakelijkheid van de gegevensverstrekking steeds af te wegen. De AVG staat verstrekking van persoonsgegevens toe als dat verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld en dat noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak. In dit geval kan dit op de taak van de initiator van de samenwerking zien, maar ook op de taak van de samenwerkingspartner in kwestie.

Artikel 14.11 (nieuw) Ob

Eerste lid

Het eerste lid regelt welke typen persoonsgegevens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt in het kader van de inrichting, instandhouding, werking en beveiliging van de landelijke voorziening. Er kunnen gegevens worden verwerkt die relevant zijn voor de adequate werking van de landelijke voorziening. Dit betreft onder andere de browsersversie, het besturingssysteem, de schermresolutie en of er een desktop/laptop, tablet of mobile device is gebruikt alsmede de netwerkkenmerken als IP-protocol (IPv4 of IPv6), poorten en verkeersanalyse statistieken.

Daarnaast vindt logging en auditing plaats. Logging houdt in dat technische gebeurtenissen worden vastgelegd om fouten te kunnen opsporen en herstellen in het operationeel beheer van de landelijke voorziening. Auditing is het vastleggen van functionele gebeurtenissen en mutaties van gegevens, tot personen herleidbaar (wie heeft wat gedaan), bijvoorbeeld ten behoeve van onderzoek naar fraude. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) verplicht tot het bewaren van deze gegevens.

Onder een gebeurtenis wordt bijvoorbeeld verstaan een handeling van een gebruiker, zoals het wijzigen van een e-mailadres of het beëindigen van een account. De relevante informatie met betrekking tot deze gebeurtenis wordt vastgelegd conform de BIO. Ook van systeemgebeurtenissen met een functionele betekenis, zoals het detecteren van een mogelijk virus in een document of de aanlevering van een bestand met toepasbare regels door het bevoegd gezag, worden de relevante gegevens vastgelegd. Bij geschillen over de elektronische verzending van berichten kunnen soms aanzienlijke bewijsproblemen ontstaan. Voor een initiatiefnemer of een bevoegd gezag is het van

belang te kunnen aantonen welk bericht op welk tijdstip is ontvangen of opgehaald uit de landelijke voorziening. Daarom worden niet alleen de omstandigheid dat een bericht is ingediend en op welk tijdstip, maar ook de inhoud van het bericht zelf gelogd.

Het bewaren van de inhoud van berichten voor dit doel is verenigbaar met het doel waarvoor de gegevens aanvankelijk zijn verzameld. De berichtenarchivering wordt immers gebruikt om problemen op te lossen die zich bij het doorgeleiden van berichten kunnen voordoen en stelt initiatiefnemer en bevoegd gezag in staat tot betrouwbaar elektronisch verkeer. Initiatiefnemer en bevoegd gezag verwachten dit ook van de beheerder van de landelijke voorziening. Het raadplegen van de auditbestanden is voorbehouden aan geautoriseerde medewerkers van de beheerder.

Tweede lid

Het tweede lid regelt hoe lang de persoonsgegevens worden bewaard door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De sessiegegevens worden bewaard zo lang de sessie duurt. De overige gegevens die relevant zijn voor de adequate werking van de landelijke voorziening, zoals het besturingssysteem, het browsertype en het IP-adres, worden maximaal achttien maanden bewaard voor bezoekersstatistieken, trendanalyse, onderzoek naar de gebruiksvriendelijkheid en analyse van incidenten. Dit geldt ook voor de technische logbestanden. De bewaartermijn van achttien maanden is afgestemd op de tijd die maximaal nodig is voor adequate analyse en onderzoek. Daarbij geldt dat de gegevens voor statistische doeleinden of interne rapportageverplichtingen vrijwel direct worden geanonimiseerd, doch maximaal binnen 90 dagen, waarna er geen sprake meer is van verwerking van persoonsgegevens.

Voor de gegevens in auditlogbestanden is de bewaartermijn bepaald op maximaal vijf jaar. Deze termijn is nodig om onderzoek naar onbevoegde informatieverwerking en fraudeonderzoek mogelijk te maken. Daarbij is van belang dat misbruik of oneigenlijk gebruik doorgaans pas na verloop van tijd blijkt. Bovendien is sprake van een samenspel in de digitale keten van componenten van de generieke digitale infrastructuur, zoals DigiD of eHerkenning, en de landelijke voorziening. Om die reden is aansluiting gezocht bij de bewaartermijnen in de regelgeving over de generieke digitale infrastructuur van de overheid.⁴⁵ Ook voor bewijsvoering in juridische geschillen en procedures is een termijn van maximaal vijf jaar realistisch, gezien de duur van dergelijke procedures.

Artikel 14.12 (nieuw) Ob

Met deze bepaling wordt de taak van operationeel beheer van enkele onderdelen van de landelijke voorziening bij het Kadaster belegd. Zoals in de toelichting op artikel 20.21, derde lid, van de wet is vermeld, is zo'n wettelijke taaktoedeling aan de orde voor zover operationele beheertaken buiten de rechtspersoon Staat worden belegd. Dit is het geval bij de onderdelen waarvan het operationeel beheer bij het Kadaster als zelfstandig bestuursorgaan berust.

Tot die onderdelen behoort allereerst de onder a. genoemde voorziening voor beschikbaarstelling van informatie die op grond van artikel 20.26 van de wet is aangewezen. Daarnaast beheert het Kadaster ook een onder b. genoemde stelselcatalogus, waarin begrippen, informatiemodellen en gegevenssets zijn opgenomen. Deze catalogus vervult een belangrijke functie bij het leggen van verbanden tussen begrippen uit diverse besluiten en tussen begrippen en andere informatie. Ten slotte wordt onder c. het operationeel beheer opgedragen van technische koppelvlakken die dienen voor het aanbieden van

---

⁴⁵ Dit betreft het Besluit verwerking persoonsgegevens generieke digitale infrastructuur (Stb. 2016, 195) en de daarop in voorbereiding zijnde wijziging, het Besluit digitale overheid, die op 27 maart 2018 is opengesteld ter consultatie.

informatie door bestuursorganen en rechtspersonen, en koppelvlakken die in het kader van het open stelsel dienen om aansluiting van systemen en applicaties van gebruikers mogelijk te maken.

Onderdeel CS (bijlage I bij artikel 1.1 Ob)

Provinciaal monument en voorbeschermd provinciaal monument

Bij dit besluit worden aan de begripsbepalingen in bijlage I bij het Omgevingsbesluit twee nieuwe, samenhangende begrippen toegevoegd, te weten 'provinciaal monument' en 'voorbeschermd provinciaal monument'. Deze begrippen, die gehanteerd worden in artikel 4.25 van het Omgevingsbesluit, sluiten voor hun betekenis aan bij de uitleg die het Besluit bouwwerken leefomgeving aan deze begrippen geeft. Deze begrippen worden bij het onderhavige besluit ook aan bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving toegevoegd. Voor een toelichting op de inhoud van deze begrippen wordt verwezen naar de toelichting op deze wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Landelijke voorziening

Aan de begripsbepalingen in bijlage I bij het Omgevingsbesluit wordt het begrip 'landelijke voorziening' toegevoegd. Het begrip 'landelijke voorziening' was nog niet voorzien van een technische begripsbepaling, maar dat blijkt wel nuttig gezien het frequente gebruik van dit begrip. Gedoeld wordt op de landelijke voorziening van het digitaal stelsel Omgevingswet als bedoeld in artikel 20.21 van de wet.

Onderdeel CT (bijlage III bij de artikelen 4.33 en 4.34 Ob)

Onder 1

Artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit, in samenhang met bijlage III, onder 1, bij dat besluit heeft betrekking op de adviesrechten voor het bestuur van de veiligheidsregio voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten. Bij dit besluit wijzigt de aanwijzing van de adviesrechten in deze bijlage op diverse onderdelen.

In de eerste plaats worden twee nieuwe adviesrechten toegevoegd. De eerste toevoeging (onderdeel ra) betreft de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.105, onder e, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat hier om het behandelen van het oppervlak van metalen met een bad met een inhoud van ten minste 1 m³ vloeibare gevaarlijke stoffen van ADR-klasse 6.1 of vloeibare gevaarlijke stoffen in de gevarenklasse acute toxiciteit, categorie 1, 2 of 3, bedoeld in bijlage I, deel 3, bij de CLP-verordening. Gebleken is dat voor deze milieubelastende activiteit op grond van het Besluit omgevingsrecht een vergunningplicht geldt, die bij het Besluit activiteiten leefomgeving zoals dat is vastgesteld ten onrechte niet is gecontinueerd. In die vergunningplicht wordt bij dit besluit alsnog voorzien. Omdat het bestuur van de veiligheidsregio onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen en de Regeling externe veiligheid inrichtingen een adviesrecht heeft voor bovengenoemde activiteit, wordt bij dit besluit in het verlengde van de aanwijzing van de vergunningplicht ook in de aanwijzing van het adviesrecht voor de activiteit voorzien.

De tweede toevoeging (onderdeel va) betreft de milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.295b van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat hier om het exploiteren van een spoorwegemplacement. Het adviesrecht geldt alleen voor de spoorwegemplacements, bedoeld in tabel E.13 in bijlage VII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit zijn spoorwegemplacements waar wagons met gevaarlijke stoffen worden gerangeerd. Hiermee wordt het adviesrecht dat het bestuur van de veiligheidsregio op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen heeft voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor dergelijke spoorwegemplacements naar het stelsel van de

Omgevingswet omgezet. Dit gebeurt pas bij dit besluit omdat ook artikel 3.295b eerst bij dit besluit aan het Besluit activiteiten leefomgeving wordt toegevoegd. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar het algemeen deel van de nota van toelichting bij dit besluit.

Verder wordt de formulering van een aantal al aangewezen adviesrechten gewijzigd, als gevolg van in het onderhavige besluit opgenomen wijzigingen in de artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving waarin de milieubelastende activiteiten waarop die adviesrechten betrekking hebben worden geregeld. Het gaat hier om de adviesrechten in de onderdelen a, b, c, d, e, i, j, k, q, s, t, u, v, w en x van de bijlage. Voor de achtergrond van die wijzigingen wordt verwezen naar de nota van toelichting bij de wijzigingen van de desbetreffende artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ook wordt de formulering van het adviesrecht in onderdeel o van de bijlage wetstechnisch aan de in de bijlage gehanteerde aanwijzingssystematiek aangepast. Deze aanwijzingssystematiek gaat ervan uit dat daar waar dit voor de leesbaarheid van het desbetreffende adviesrecht noodzakelijk is wordt verwezen naar zowel het artikel uit het Besluit activiteiten leefomgeving waarin de *milieubelastende* activiteit wordt aangewezen als het artikel uit dat besluit waarin de *vergunningplichtige* milieubelastende activiteit wordt aangewezen. Eveneens een wetstechnische aanpassing vindt plaats in het adviesrecht in onderdeel v van de bijlage waarin de zinsnede 'met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage' wordt toegevoegd die eerder per abuis niet is opgenomen.

Tot slot wordt in het adviesrecht in onderdeel x een nadere omschrijving opgenomen van de gevaarlijke stoffen waarbij het adviesrecht van de veiligheidsregio's voor milieubelastende activiteiten met betrekking tot een mijnbouwwerk geldt, omdat dit het toepassingsbereik van het adviesrecht verduidelijkt. Dit is in navolging van artikel 3.101 van het Besluit activiteiten leefomgeving en bijlage VII, onder E, onder 11.1, bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarin bij dit besluit eveneens een concretisering van het begrip gevaarlijke stoffen plaatsvindt binnen de context van die bepalingen. De gevaarlijke stoffen die in de omschrijving van het adviesrecht worden genoemd zijn gevaarlijke stoffen die aan de orde kunnen zijn bij het aanleggen of het exploiteren van een mijnbouwwerk. Ook wordt in dit adviesrecht 'bewerken' en 'het gereedmaken voor transport' toegevoegd aan de omschrijving van de (deel)activiteiten waaraan het adviesrecht van de veiligheidsregio's is gekoppeld. De reden daarvoor is dat ook het adviesrecht dat het bestuur van de veiligheidsregio onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen en de Regeling externe veiligheid inrichtingen heeft voor inrichtingen die een mijnbouwwerk zijn aan deze (deel)activiteiten is gekoppeld.

Onder 2

Artikel 4.34 van het Omgevingsbesluit, in samenhang met bijlage III, onder 2, bij dat besluit heeft betrekking op de adviesrechten voor de inspecteur-generaal leefomgeving en transport voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten.

Bij dit besluit wordt in het adviesrecht dat is opgenomen in onderdeel a van de bijlage 'biogas' vervangen door 'vergiftigingsgas'. Daarmee wordt aangesloten bij de terminologie die in het Besluit activiteiten leefomgeving voor deze vorm van gas wordt gebruikt.

Ook vindt bij dit besluit een wetstechnische wijziging plaats van het adviesrecht dat is opgenomen in onderdeel b van de bijlage. Met deze wijziging wordt dit onderdeel aangepast aan de in de bijlage gehanteerde aanwijzingssystematiek. Deze aanwijzingssystematiek gaat ervan uit dat daar waar dit voor de leesbaarheid van het betreffende adviesrecht noodzakelijk is wordt verwezen naar zowel het artikel uit het Besluit activiteiten leefomgeving waarin de *milieubelastende* activiteit wordt aangewezen als het artikel uit dat besluit waarin de *vergunningplichtige* milieubelastende activiteit wordt aangewezen.

Onderdeel CV (bijlage VI (nieuw) bij artikel 13.12, eerste lid, Ob, bijlage VII (nieuw) bij artikel 13.12, eerste lid, Ob en bijlage VIII (nieuw) bij artikel 14.5 Ob)

Bijlage VI (nieuw) Ob

Bijlage VI bepaalt welke activiteiten moeten worden belegd bij een omgevingsdienst. Zoals met de onderstaande tabel inzichtelijk wordt gemaakt, gaat het om dezelfde activiteiten als aangewezen in de bijlage bij artikel 7.1, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht. Voor de volledigheid wordt ook verwezen naar het algemeen deel van de nota van toelichting.

Besluit omgevingsrecht	Omgevingsbesluit
<p>Categorie 1</p> <p>Een project dat in ieder geval bestaat uit een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de wet met betrekking tot een inrichting waartoe een ippc-installatie behoort of die behoort tot een categorie van inrichtingen als bedoeld in bijlage I, onderdeel B of C, waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn.</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p><i>'Deze categorie betreft inrichtingen waarvoor een omgevingsvergunning door gedeputeerde staten is vereist. Volgens de package deal betreft deze basistaak de voorbereiding door de omgevingsdienst van de omgevingsvergunning in zijn geheel. Dat betekent dat wanneer behalve voor «milieuactiviteiten» ook voor andere activiteiten een omgevingsvergunning is vereist, de omgevingsvergunning voor die andere activiteiten ook door de omgevingsdienst wordt voorbereid. (...)'</i></p>	<p>Categorie 1</p> <p>De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</p> <p>Categorie 2</p> <p>De bouw- en sloopactiviteiten uit het Besluit bouwwerken leefomgeving, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten; b) artikel 4.6, tweede lid, onder c; of c) artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit. <p>Categorie 3</p> <p>Omgevingsplanactiviteiten, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten; b) artikel 4.6, tweede lid, onder c; of c) artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit. <p><i>De categorieën 1 tot en met 3 dienen ter vervanging van (onder andere) categorie 1 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende</i></p>

	<p><i>activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijft het exploiteren van bedrijven waarvoor een omgevingsvergunning door gedeputeerde staten is vereist, onderdeel van het basistakenpakket. Categorie 2 en 3 zijn toegevoegd vanwege het 'in ieder geval' in categorie 1 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht.</i></p>
<p>Categorie 2</p> <p>Een project dat in ieder geval bestaat uit een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de wet ten behoeve van de verwezenlijking van een project van provinciaal ruimtelijk belang waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn.</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p><i>'Bij deze categorie gaat het om een project van provinciaal ruimtelijk belang dat als zodanig door provinciale staten is aangewezen. Meer specifiek gaat het om het gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met een geldend planologisch regime (bestemmingsplan, beheersverordening) in het kader van de verwezenlijking van een project van provinciaal ruimtelijk belang (bijvoorbeeld een inpassingsplan), waarvoor een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo van gedeputeerde staten is vereist. Volgens de package deal betreft deze basistaak, net als basistaak van categorie 1, de voorbereiding door de omgevingsdienst van de omgevingsvergunning in zijn geheel.'</i></p>	<p>Categorie 2</p> <p>De bouw- en sloopactiviteiten uit het Besluit bouwwerken leefomgeving, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten; b) artikel 4.6, tweede lid, onder c; of c) artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit. <p>Categorie 3</p> <p>Omgevingsplanactiviteiten, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten, voor zover gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn op grond van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) artikel 4.6, tweede lid, onder a, voor zover het gaat om omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten; b) artikel 4.6, tweede lid, onder c; of c) artikel 4.16, eerste lid, van dit besluit. <p>Categorie 4</p> <p>Omgevingsplanactiviteiten van provinciaal belang, bestaande uit milieubelastende-, bouw- of sloopactiviteiten.</p> <p><i>De categorieën 2 tot en met 4 dienen ter vervanging van (onder andere) categorie 2 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 4 zorgt ervoor dat het gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met een geldend planologisch regime in het kader van de verwezenlijking van een project van provinciaal ruimtelijk belang, waarvoor een</i></p>

	<p><i>omgevingsvergunning (strijdig gebruik) door gedeputeerde staten is vereist, tot het basistakenpakket blijft behoren. Categorie 2 en 3 zijn toegevoegd vanwege het 'in ieder geval' uit categorie 2 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht.</i></p>
<p>Categorie 3</p> <p>Een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de wet met betrekking tot een inrichting waartoe een ippc-installatie behoort of die behoort tot een categorie van inrichtingen als bedoeld in bijlage I, onderdeel B of C, waarvoor burgemeester en wethouders het bevoegd gezag zijn.</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p><i>'Categorie 3 betreft inrichtingen waarvoor een omgevingsvergunning door burgemeester en wethouders is vereist. In afwijking van categorie 1 is de voorbereiding van de omgevingsvergunning door de omgevingsdienst voor deze inrichtingen wel beperkt tot het milieudeel van de omgevingsvergunning (artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo). De overige activiteiten, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de Wabo, worden afgehandeld door burgemeester en wethouders.'</i></p>	<p>Categorie 1</p> <p>De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</p> <p><i>Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 3 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijft het exploiteren van bedrijven waarvoor een omgevingsvergunning door burgemeester en wethouder is vereist, onderdeel van het basistakenpakket.</i></p>
<p>Categorie 4</p> <p>Een of meer categorieën activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de wet, die zijn aangewezen in artikel 2.2a (OBM).</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p><i>'Categorie 4 betreft inrichtingen waarvoor een OBM is vereist. De activiteiten waarvoor een OBM moet worden aangevraagd, zijn opgenomen in artikel 2.2a van het Bor. Hiervoor kunnen zowel gedeputeerde staten als burgemeester en wethouders het bevoegd gezag zijn.'</i></p>	<p>Categorie 1</p> <p>De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</p> <p><i>Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 4 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven de activiteiten uit artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht, onderdeel van het basistakenpakket (let op: de OBM keert onder het nieuwe stelsel niet terug).</i></p>
<p>Categorie 5</p> <p>Activiteiten met stoffen, preparaten, genetisch gemodificeerde organismen, producten en toestellen waarvoor voorschriften zijn gesteld bij of krachtens de Wet milieubeheer en de Wet</p>	<p>Categorie 6</p> <p>Activiteiten met stoffen, preparaten, producten en toestellen waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Wet milieubeheer, voor zover uitgevoerd in samenhang met een milieubelastende activiteit als bedoeld in</p>

<p>bodembescherming, met uitzondering van activiteiten door particulieren.</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p><i>'Dit onderdeel is een <vertaling> van onderdeel 4.5 van de package deal. Daaronder vallen activiteiten met stoffen, preparaten of producten waarvoor regels gelden op grond van titels 9.2, 9.4 en 9.5 van de Wm. De aanwijzing is gewijzigd ten opzichte van het basistakenpakket. Reden hiervoor is dat per 1 januari 2012 de Wm is aangepast. Met die wijziging zijn in titel 9.5 (Overige bepalingen met betrekking tot stoffen, preparaten en producten) van de Wm drie wettelijke regelingen gebundeld:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- de voormalige regeling voor toestellen en geluidwerende voorzieningen in hoofdstuk II van de Wet geluidhinder,</i> <i>- de voormalige regeling voor toestellen, brandstoffen en verontreinigde handelingen in hoofdstuk III van de Wet inzake de luchtverontreiniging, en</i> <i>- de voormalige titel 10.3 Preventie en nuttige toepassing van hoofdstuk 10 van de Wm. Inhoudelijk heeft dit geen gevolgen voor het basistakenpakket.</i> <p><i>Titel 9.2 van de Wm betreft handelingen met stoffen, preparaten of genetisch gemodificeerde organismen. Specifiek gaat het hier om het milieutoezicht op de naleving van besluiten die op grond van titel 9.2 zijn vastgesteld, voor zover de activiteiten worden uitgevoerd door een houder van een omgevingsvergunning. Voorbeelden van deze besluiten zijn het:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- Vuurwerkbesluit,</i> <i>- Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013,</i> <i>- Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden, en</i> <i>- Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer.</i> <p><i>Titel 9.4 van de Wm bevat de implementatie van de EG-richtlijn ecologisch ontwerp energiegerelateerde producten en geeft regels voor onder meer het aanbrengen van milieu-informatie op producten. Het milieutoezicht op activiteiten, voor zover die activiteiten worden</i></p>	<p>hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</p> <p><i>Categorie 6 dient ter vervanging van categorie 5 uit bijlage IV van bij Besluit omgevingsrecht.</i></p> <p><i>Categorie 6 vertoont enkele zaken die opvallen. Ten eerste het vervallen van 'activiteiten met genetisch gemodificeerde organismen'. Door het in categorie 1 aanwijzen van de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn deze activiteiten al onderdeel van het basistakenpakket. Ten tweede is opvallend dat in categorie 6 'de Wet bodembescherming' niet meer wordt genoemd. De reden daarvoor is het opgaan van deze wet in het nieuwe stelsel. Het laatste dat opvalt is de toegevoegde zinsnede 'voor zover uitgevoerd in samenhang met een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving'. Met deze toevoeging wordt een omissie uit het Besluit omgevingsrecht herstelt (de zinsnede was daar ten onrechte niet opgenomen).</i></p>
---	--

<p><i>uitgevoerd door een houder van een omgevingsvergunning, wordt bij de omgevingsdienst ondergebracht.'</i></p>	
<p>Categorie 6</p> <p>Aangewezen activiteiten uit het Activiteitenbesluit milieubeheer die plaatsvinden binnen een inrichting type B of inrichting type C als bedoeld in dat besluit.</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p><i>'Dit onderdeel brengt het milieutoezicht voor een aantal activiteiten die worden verricht door een inrichting die niet vergunningplichtig is (een inrichting type B als bedoeld in het Activiteitenbesluit) en een inrichting die activiteiten verricht waarvoor een OBM vereist is, onder het basistakenpakket. Activiteiten van een niet vergunningplichtige en niet meldingsplichtige inrichting (een inrichting type A als bedoeld in het Activiteitenbesluit) vallen niet onder het basistakenpakket. Behalve het Activiteitenbesluit worden in de package deal ook het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit glastuinbouw en het Vuurwerkbesluit genoemd. Het Besluit landbouw milieubeheer en het Besluit glastuinbouw zijn vervallen en de inhoud ervan is opgegaan in het Activiteitenbesluit. Het Vuurwerkbesluit is gebaseerd op de Wm en zal worden betrokken bij het toezicht op de naleving indien dat besluit in een concreet geval van toepassing is (...).</i></p> <p><i>In categorie 6 zijn activiteiten opgenomen die als «complex» zijn aan te merken dan wel «specifieke toezichtexpertise» vereisen. Dit laatste kan zijn vanwege bepaalde milieuaspecten (zoals externe veiligheid) dan wel vanwege bovenlokale milieueffecten (zoals luchtkwaliteit of geur). Indien binnen een inrichting door de omgevingsdienst toezicht wordt gehouden op de naleving van een of meer activiteiten van categorie 6, zal het toezicht op de naleving van andere milieuactiviteiten binnen die inrichting ook door de omgevingsdienst worden gedaan. Het zou niet praktisch zijn als meerdere instanties binnen één inrichting milieutoezicht houden. Categorie 6 heeft betrekking op niet vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type B), die al dan niet</i></p>	<p>Categorie 1</p> <p>De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</p> <p><i>Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 6 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven de activiteiten uit het Activiteitenbesluit, onderdeel van het basistakenpakket.</i></p>

<p>ook een OBM nodig hebben. Ook binnen vergunningplichtige inrichtingen (inrichtingen type C) kunnen activiteiten worden verricht die in het Activiteitenbesluit zijn geregeld. Het toezicht op die activiteiten valt onder onderdeel c, onder 2°. In de praktijk komt de aanwijzing van activiteiten in de categorieën 5 en 6 in combinatie met de aanwijzingen van inrichtingen in de categorieën 1, 3 en 4, erop neer dat alle milieutaken voor de aangewezen inrichtingen en activiteiten door de omgevingsdiensten worden uitgevoerd.'</p>	
<p>Categorie 7</p> <p>Bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot de opsporing en winning van natuurlijke hulpbronnen.</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p>'Deze categorie betreft de opsporing en winning van natuurlijke hulpbronnen. Het gaat om bedrijfsmatige winning van onder meer zand, klei, grind, drinkwater, zwarte grond, mergel, steen, grondwater, gas, olie, binnen en buiten inrichtingen. Uitgezonderd is een mijnbouwrichting of mijnbouwwerk waarvoor de minister van Economische Zaken het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning is. Met het begrip «bedrijfsmatig» worden activiteiten in opdracht van particulieren uitgesloten. Primair bedoeld is het toezicht op de winning van natuurlijke hulpbronnen, maar ook industriële grondwaterwinning en ontgronding ten behoeve van bijvoorbeeld natuurontwikkeling behoort hiertoe. De afgegraven grond wordt dan betiteld als natuurlijke hulpbron. De discussie of winning hoofd- of neven-doel is, is hierbij niet relevant.'</p>	<p>Categorie 1</p> <p>De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</p> <p><i>Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 7 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven activiteiten met betrekking tot het opsporen en winnen van natuurlijke hulpbronnen, onderdeel van het basistakenpakket.</i></p>
<p>Categorie 8</p> <p>Bedrijfsmatige activiteiten die verbonden zijn met het tot stand brengen en beheren van werken en infrastructurele voorzieningen door bedrijven of instellingen.</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p>'Deze categorie betreft het tot stand brengen en beheren van werken en infrastructurele</p>	<p>Categorie 1</p> <p>De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</p> <p><i>Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 8 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven activiteiten die verbonden zijn</i></p>

<p>voorzieningen door bedrijven of instellingen. Het kan gaan om een activiteit waarvoor op grond van andere dan milieuwetten een vergunningplicht geldt (bijvoorbeeld aanleg van infrastructurele werken) maar waarbij ook handelingen worden uitgevoerd (bijvoorbeeld toepassing van reststoffen) waarop milieuregels van toepassing zijn. Bedoeld zijn bijvoorbeeld de bedrijfsmatige aanleg en het onderhoud van wegen, het bouwen en onderhouden van bruggen en viaducten, het bouwen en boren van tunnels, de aanleg van spoorbanen, het graven en onderhouden van kanalen en rivieren, het bouwen en verzwaren van dijklichamen en het ophogen van bouwterreinen. Het gaat vooral om het milieutoezicht in het kader van de Wet bodembescherming en het Besluit Bodemkwaliteit. Het Besluit bodemkwaliteit geeft ook regels voor het beheer. Die regels gaan vooral over toepassingen van niet-schone grond en bouwstoffen. Het gaat hier niet om het toezicht op gevelreiniging.'</p>	<p>met het tot stand brengen en beheren van werken en infrastructurele voorzieningen door bedrijven of instellingen, onderdeel van het basistakenpakket.</p>
<p>Categorie 9</p> <p>Bedrijfsmatige activiteiten als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p>'Deze categorie gaat over bedrijfsmatige activiteiten binnen en buiten inrichtingen die vallen onder het Besluit bodemkwaliteit. In het Besluit bodemkwaliteit zijn regels met betrekking tot kwaliteitsborging, bouwstoffen, grond, en baggerspecie vastgelegd.'</p>	<p>Categorie 1</p> <p>De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</p> <p><i>Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 9 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven de activiteiten uit het Besluit bodemkwaliteit, onderdeel van het basistakenpakket.</i></p>
<p>Categorie 10</p> <p>Het saneren van de bodem en bedrijfsterreinen en het lozen van grondwater vanuit een proefbronnering in het kader van een saneringsonderzoek of vanuit een bodemsanering.</p> <p><i>Nota van Toelichting Stb. 2017-193</i></p> <p>'Deze categorie gaat over bodemsanering, sanering van bedrijventerreinen en lozing van grondwater vanuit een proefbronnering bij een bodemsanering.'</p>	<p>Categorie 1</p> <p>De milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.</p> <p><i>Categorie 1 dient ter vervanging van (onder andere) categorie 10 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht. Categorie 1 wijst de milieubelastende activiteiten uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aan. Daarmee blijven het saneren van de bodem en bedrijfsterreinen en het lozen van grondwater vanuit een proefbronnering in het kader van een saneringsonderzoek of vanuit een bodemsanering, onderdeel van het basistakenpakket.</i></p>

Categorie 11

Bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot: gevaarlijke afvalstoffen, bedrijfsafvalstoffen, ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen, asbest, vuurwerk, bouwstoffen, grond, baggerspecie, meststoffen, dierlijke vetten, radioactief schroot, destructiemateriaal, explosieven voor civiel gebruik of andere gevaarlijke stoffen (ketenhandhaving).

Nota van Toelichting Stb. 2017-193

'Deze categorie heeft betrekking op het ketengerichte milieutoezicht bij bedrijfsmatige activiteiten met gevaarlijke stoffen en diverse afvalstoffen. Daaronder vallen ook afvalmakelaardij en activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 11 van de Wm.

Dit is heel ruim geformuleerd. Er valt onder meer onder: het vervaardigen, in Nederland invoeren, toepassen, bewerken, verwerken, voorhanden hebben, aan een ander ter beschikking stellen, vervoeren, uitvoeren en zich ontdoen van stoffen. Dit is het ankerpunt voor het ketenmilieutoezicht. (...)

Een ander voorbeeld is asbestsanering waarbij asbest of een asbesthoudend product wordt verwijderd uit een bouwwerk of een object. Deze activiteit mag niet gelijk worden gesteld met sloopwerkzaamheden (categorie 4.1) waarbij het gaat om het geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen van een bouwwerk of een object. Pas na het saneren van het bouwwerk of object kan dat eventueel worden gesloopt. Het milieutoezicht op asbestsanering is een basistaak en wordt uitgevoerd door een omgevingsdienst tenzij de asbestsanering in een bouwwerk of een object wordt uitgevoerd bij en door een particulier. De voorwaarde hierbij is dat het te saneren oppervlak niet meer dan 35 vierkante meter bedraagt; een particuliere saneerder die zelfstandig saneert moet melding doen bij de gemeente. De burgemeester en wethouders voeren het milieutoezicht uit. Wanneer burgemeester en wethouders de taak hebben belegd als plustaak bij een omgevingsdienst moeten burgemeester en wethouders de melding doorsturen naar de omgevingsdienst die toezicht houdt.

Categorie 5

Het bedrijfsmatig verwijderen van asbest en asbesthoudende producten uit bouwwerken en het bedrijfsmatig opruimen van asbest en asbesthoudende producten vrijgekomen ten gevolge van een incident.

Categorie 7

Bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot: afvalstoffen, vuurwerk en explosieven voor civiel gebruik, secundaire grondstoffen, andere milieugevaarlijke stoffen (ketenhandhaving).

De categorieën 5 en 7 dienen ter vervanging van categorie 11 uit bijlage IV bij het Besluit omgevingsrecht.

Met categorie 5 'het bedrijfsmatig verwijderen van asbest en asbesthoudende producten uit bouwwerken en het bedrijfsmatig opruimen van asbest en asbesthoudende producten vrijgekomen ten gevolge van een incident' wordt een omissie uit het Besluit omgevingsrecht hersteld (de voornoemde activiteiten werden ten onrechte slechts genoemd in de toelichting).

<p><i>Wanneer een particulier de asbestsanering laat uitvoeren door een bedrijf (dat de aanwezigheid van asbest inventariseert, asbest verwijdert, asbest afvoert, etc.) valt de activiteit alsnog onder het basistakenpakket. Het bedrijf meldt de sanering bij burgemeester en wethouders die de melding vervolgens doorsturen naar de omgevingsdienst die toezicht houdt.</i></p> <p><i>Het saneren van asbest in de bodem valt buiten deze categorie. Zie hiervoor categorie 10 van bijlage IV.'</i></p>	
--	--

Bijlage VII (nieuw) Ob

Op grond van artikel 13.12, derde lid, is in bijlage VII een zestal omgevingsdiensten aangewezen die de werkzaamheden zoals opgenomen in bijlage VI zullen uitoefenen voor activiteiten met betrekking tot:

- a) installaties als bedoeld in bijlage I, categorie 4, bij de richtlijn industriële emissies, en
- b) waarop de Seveso-richtlijn van toepassing.

Bijlage VIII (nieuw) Ob

Voor een toelichting op deze bijlage wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 14.5 van het Omgevingsbesluit, zoals dat wordt gewijzigd bij dit invoeringsbesluit.

HOOFDSTUK 5 WIJZIGING ANDERE BESLUITEN

Artikel 5.1 (Aanwijzingsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken)

In de bijlage bij artikel 2, eerste lid, van het Aanwijzingsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (hierna: Aanwijzingsbesluit Wkpb) worden categorieën van beperkingenbesluiten aangewezen waarop de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken van toepassing is. In de bijlage worden deze categorieën geordend per hoofdstuk en vervolgens per wet. In verband met de invoering van de Omgevingswet wijzigt de omschrijving van een aantal van de aangewezen beperkingenbesluiten, dit omdat de wetten waarop zij zijn gebaseerd geheel of gedeeltelijk opgaan in de Omgevingswet. Ook vervalt een aantal categorieën van de aangewezen beperkingenbesluiten.

De hoofdstukken van de bijlage zijn qua opzet geordend naar departement. Bij de wijzigingen zoals opgenomen in het onderhavige besluit, wordt die opzet, mede als uitvloeisel van de brede reikwijdte van de Omgevingswet, die immers ziet op de gehele fysieke leefomgeving en daardoor zich uitstrekt over de beleidsterreinen van verschillende departementen, losgelaten en wordt een meer materiële indeling gehanteerd. Hierdoor wordt de indeling van de bijlage ook minder gevoelig voor wisselingen in de indeling van departementen.

In de wijzigingen van de bijlage bij het onderhavige besluit, blijven de onderdelen Wet natuurbescherming, Wet agrarisch grondverkeer, Wet bodembescherming en Wet voorkeursrecht gemeenten buiten beschouwing. Deze onderdelen van de bijlage worden namelijk via de Aanvullingsbesluiten natuur, bodem en grondeigendom bij de Omgevingswet aangepast.

Onderdeel A (Hoofdstuk I, onderdelen Gemeentewet en Provinciewet, van de bijlage)

In de categorie Gemeentewet vervalt de vermelding van artikel 149 van de Gemeentewet. Verder vervalt de categorie Provinciewet, bestaande uit de vermelding van artikel 145 van die wet met de daarbij behorende beschrijving. In deze onderdelen zijn als beperkingenbesluit aangewezen een tweetal gemeentelijke en provinciale beperkingenbesluiten met betrekking tot gemeentelijke en provinciale monumenten. Het gaat hier binnen de context van die onderdelen ook om archeologische monumenten.

Achtergrond van het laten vervallen van deze onderdelen is dat de bescherming van monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk en provinciaal niveau onder de Omgevingswet niet langer zal verlopen via een aanwijzing op grond van een gemeentelijke of provinciale autonome verordening, maar, als hoofdregel, via het geven van de functie-aanduiding gemeentelijk monument of provinciaal monument en bijbehorende andere regels in het omgevingsplan. Voor provinciale bescherming van monumenten en archeologische monumenten kan opname in het omgevingsplan van de functie-aanduiding provinciaal monument en bijbehorende andere regels worden bereikt door een instructieregel te stellen in de omgevingsverordening of een instructie aan de gemeente te geven. Voor provinciale bescherming van monumenten en archeologische monumenten bestaat er, als uitzondering op de hiervoor genoemde hoofdregel, op grond van artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet ook de mogelijkheid om als in het concrete geval deze twee instrumenten niet doelmatig of doeltreffend zijn, het desbetreffende monument of archeologisch monument in de omgevingsverordening de functie-aanduiding provinciaal monument te geven en bijbehorende andere regels te stellen. Gemeentelijke of provinciale voorbescherming van monumenten en archeologische monumenten kan onder de Omgevingswet worden bereikt door aan het omgevingsplan of de omgevingsverordening een voorbeschermingsregel toe te voegen op grond van een voorbereidingsbesluit vanwege het voornemen om aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie-aanduiding gemeentelijk monument of provinciaal monument te geven. De kenbaarheid van het omgevingsplan en de

omgevingsverordening is onder de Omgevingswet verzekerd via het DSO. Om die reden kunnen de onderhavige onderdelen van de bijlage bij het Aanwijzingsbesluit Wkpb vervallen, met dien verstande dat daarbij voor het onderdeel met de vermelding van artikel 149 van de Gemeentewet in overgangsrecht moet worden voorzien. Dit is opgenomen in artikel 8.2.1 van dit besluit. Voor de achtergrond daarvan wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Tot slot wordt er volledigheidshalve op gewezen dat ook in artikel 1, onder b, onder 4° en 5°, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken zelf een tweetal (specifieke) beperkingenbesluiten is aangewezen met betrekking tot (voorbeschermd) gemeentelijke en provinciale monumenten. Voor deze beperkingenbesluiten geldt mutatis mutandis hetzelfde als voor de in het Aanwijzingsbesluit Wkpb aangewezen beperkingenbesluiten met betrekking tot gemeentelijke en provinciale monumenten. Bij een eerstkomende verzamelwet zal van de gelegenheid gebruik worden gemaakt om ook de aanwijzing van deze beperkingenbesluiten te doen vervallen. Zolang dat niet is gebeurd, komt vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking is getreden aan deze onderdelen geen praktische betekenis meer toe, behoudens de voor de gemeentelijke beperkingenbesluiten omschreven overgangsrechtelijke situatie in artikel 8.2.1 van dit besluit. Die geldt ook voor de gemeentelijke beperkingenbesluiten, bedoeld in artikel 1, onder b, onder 4° en 5°, van de Wkpb. Bij de genoemde verzamelwet zal daarom ook in overgangsrecht worden voorzien.

Onderdeel B (Hoofdstuk II van de bijlage)

Hoofdstuk II kan vervallen, omdat de Belemmeringenwet Landsverdediging op grond van artikel 3.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingetrokken.

De aanwijzing als beperkingenbesluit van de oplegging van een gedoogplicht in verband met defensietaken vindt voortaan plaats in de categorie Omgevingswet in hoofdstuk VII van de bijlage bij het Aanwijzingsbesluit Wkpb. Die wijziging is beschreven in onderdeel E, onder 2, van dit voorstel (gedoogplicht als bedoeld in artikel 10.19a van de Omgevingswet).

Onderdeel C (Hoofdstuk IV van de bijlage)

Hoofdstuk IV kan vervallen, omdat de aangewezen beperkingenbesluiten uit de categorie Erfgoedwet hun grondslag hebben in artikelen die overgaan naar de Omgevingswet.

- Het onderdeel met de vermelding van artikel 9.1, eerste lid, van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 56 van de Monumentenwet 1988 en de bijbehorende beschrijving komt terug onder een aantal artikelen, te weten: artikel 4.5 in samenhang met een algemene regel als bedoeld in paragraaf 4.1.1, artikel 5.40, eerste lid, aanhef en onder a, en artikel 19.9 in samenhang met artikel 19.4 van de Omgevingswet.
- Het onderdeel met de vermelding van artikel 9.1, eerste lid, van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 57, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 en de bijbehorende beschrijving komt terug onder artikel 10.19, eerste lid, van de Omgevingswet.
- Het onderdeel met de vermelding van artikel 9.1, eerste lid, van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 57, tweede lid, van de Monumentenwet 1988 en de bijbehorende beschrijving komt terug onder artikel 10.19, tweede lid, van de Omgevingswet.

Onderdeel D (Hoofdstuk V van de bijlage)

Hoofdstuk V kan vervallen, omdat de Belemmeringenwet Privaatrecht en de Ontgrondingenwet op grond van artikel 3.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden ingetrokken en de in dit hoofdstuk genoemde bepalingen van de Waterwet vervallen.

Onderdeel E (Hoofdstuk VII, opschrift, onderdelen Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet inzake de luchtverontreiniging, Wet ruimtelijke ordening en Woningwet, van de bijlage)

De wijziging van het opschrift van hoofdstuk VII in onderdeel 1 houdt verband met het opgaan van de categorieën ruimtelijke ordening en milieubeheer in het bredere begrip fysieke leefomgeving.

Daarnaast is in onderdeel 2 een nieuwe categorie 'Omgevingswet' ingevoegd. In de categorie Omgevingswet worden die besluiten aangewezen als beperkingenbesluit, die voorheen waren opgenomen in de bijlage bij het Aanwijzingsbesluit Wkpb, in de categorieën Belemmeringenwet Landsverdediging, de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Erfgoedwet, de Ontgrondingenwet, de Waterwet, de Wabo, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wro en de Woningwet, voor zover het gaat om artikelen die naar de Omgevingswet overgaan.

- De vermeldingen van artikel 4.5 van de Omgevingswet in samenhang met een algemene regel als bedoeld in paragraaf 4.1.1 van die wet, artikel 5.40, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet en artikel 19.9 in samenhang met artikel 19.4 van de Omgevingswet zijn de vervanging van de vermelding die voorheen bij artikel 9.1, eerste lid, van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 56 van de Monumentenwet 1988 behoorde.
- De vermelding van artikel 4.5 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 3.7, tweede lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving is de vervanging van de vermelding die voorheen bij artikel 13 van de Woningwet behoorde.
- De vermelding van artikel 4.5 van de Omgevingswet in samenhang met in het omgevingsplan gestelde regels is de vervanging van de vermelding die voorheen bij artikel 13a van de Woningwet behoorde.
- De vermeldingen van artikel 10.16, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet zijn de vervanging van de vermelding die voorheen bij artikel 21g van de Ontgrondingenwet behoorde.
- De vermeldingen van artikel 10.17, eerste en tweede lid, van de Omgevingswet zijn de vervanging van de vermelding die voorheen bij de artikelen 5.21 en 5.24 van de Waterwet behoorde.
- De vermelding van artikel 10.18 van de Omgevingswet is de vervanging van de vermelding die voorheen bij artikel 60 van de Wet inzake de luchtverontreiniging behoorde.
- De vermeldingen van artikel 10.19, eerste en tweede lid van de Omgevingswet zijn de vervanging van de vermeldingen die voorheen bij artikel 9.1, eerste lid, van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 57, eerste en tweede lid, van de Monumentenwet 1988 behoorden.
- De vermelding van artikel 10.19a van de Omgevingswet is de vervanging van de vermelding die voorheen bij de artikelen 6 en 7 van de Belemmeringenwet Landsverdediging behoorde.
- De vermelding van artikel 10.21 van de Omgevingswet is de vervanging van de vermelding die voorheen bij de vermeldingen van de artikelen 2, vijfde lid, 3, tweede lid, en 5 van de Belemmeringenwet Privaatrecht behoorden.
- De vermelding van de artikelen 18.2 en 18.3 in samenhang met artikel 18.4a van de Omgevingswet is de vervanging van de vermelding die bij artikel 5.2 in samenhang met artikel 5.18 van de Wabo behoorde.
- De vermeldingen van de artikelen 19.4 en 19.5 van de Omgevingswet zijn de vervanging van de vermeldingen die bij de artikelen 5.15 en 5.16 van de Waterwet behoorden.

In onderdeel 3 vervallen de categorieën Wabo, Wet inzake de luchtverontreiniging en de Wro, omdat deze wetten op grond van artikel 3.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden ingetrokken.

Tot slot wordt in onderdeel 4 ook de categorie Woningwet gewijzigd. De wijzigingen in die categorie houden verband met de wijzigingen die worden aangebracht in de Woningwet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In subonderdeel a vervallen de onderdelen met de vermelding van de artikelen 13 en 13a van de Woningwet en de daarbij behorende beschrijvingen, omdat de besluiten die op grond van die artikelen worden genomen onder de Omgevingswet de vorm krijgen van een maatwerkvoorschrift. Zie hiervoor bij de toelichting op onderdeel 2 de

besluiten genoemd onder de eerste twee gedachtestreepjes. In de subonderdelen b en c wordt de beschrijving van beperkingenbesluiten waarvoor de grondslag ook na de invoering van de Omgevingswet in de Woningwet blijft, aangepast op technische wijzigingen van de desbetreffende artikelen in artikel 2.55 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In de subonderdelen d en e vervallen de onderdelen met de vermelding van artikel 92 van de Woningwet in samenhang met de artikelen 5.18 en 5.24 van de Wabo. Weliswaar keert artikel 5.18 van de Wabo, dat de bevoegdheid bevat voor het bevoegd gezag om aan een handhavingsbesluit op grond van die wet zakelijke werking toe te kennen, als artikel 18.4a van de Omgevingswet terug, maar nu artikel 92 van de Woningwet, zoals gewijzigd met de invoering van de Omgevingswet, daar niet naar verwijst, is er gelet op doel en strekking van de Wkpb, geen reden om dit onderdeel nog langer als aangewezen categorie beperkingenbesluiten te handhaven. Overigens is niet beoogd dat het onder de Omgevingswet niet langer mogelijk is om zakelijke werking aan een handhavingsbesluit met betrekking tot het in artikel 92 van de Woningwet genoemde hoofdstuk III van die wet toe te kennen. Daarom is het voornemen om ook bij een eerstkomende verzamelwet, al genoemd in de artikelsgewijze toelichting bij de wijzigingen in onderdeel A van dit artikel, alsnog een verwijzing naar artikel 18.4a van de Omgevingswet aan artikel 92 van de Woningwet toe te voegen. Dan zal ook worden overgegaan tot een hernieuwde aanwijzing van de desbetreffende categorie beperkingenbesluiten. Aan het onderdeel met de vermelding van artikel 5.24 van de Wabo komt al geruime tijd geen praktische betekenis meer toe, omdat artikel 5.24 met ingang van 1 oktober 2012 bij de Wet revitalisering generiek toezicht is vervallen. Nu de Wabo op grond van artikel 3.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingetrokken, wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om dit onderdeel nu ook te laten vervallen.

Artikel 5.2 (Arbeidsomstandighedenbesluit)

Onderdeel A (artikel 2.5g, derde lid, Arbeidsomstandighedenbesluit)

Vanwege het vervallen van de Wabo met de invoering van de Omgevingswet wordt de verwijzing naar artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo aangepast. De vervangende verwijzing betreft een verwijzing naar artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet. In dat artikelonderdeel wordt gesproken van een milieubelastende activiteit en niet van een inrichting. Dit is het logische gevolg van de keuze om het begrip milieubelastende activiteit te introduceren en het begrip inrichting los te laten. Het begrip inrichting wordt losgelaten als aangrijppunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet vloeit de vergunningplicht voortaan voort uit de milieubelastende activiteit.

Onderdeel B (artikel 3.1a Arbeidsomstandighedenbesluit)

Hoewel de begripsomschrijving van gebouw in de Woningwet identiek is aan de begripsomschrijving in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt de verwijzing naar de Woningwet vervangen door een verwijzing naar bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit is een logischer verwijzing, vanwege het opnemen van de bouwregelgeving in de Omgevingswet en het daaronder ressorterende Besluit bouwwerken leefomgeving en het schrappen van de bepalingen voor het bouwen uit de Woningwet.

Onderdeel C (artikel 3.1b Arbeidsomstandighedenbesluit)

Artikel 3.1b wordt zodanig aangepast zodat de verwijzing naar artikel 1, eerste lid, van de Woningwet wordt vervangen door de verwijzing naar bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor een toelichting wordt verwezen naar de hiervoor opgenomen toelichting bij onderdeel B. In de voorgestelde tekst van het artikel wordt ook duidelijker tot uitdrukking gebracht dat een gebouw voldoet aan de gegeven voorschriften van die gebruiksfunctie die zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Als niet aan de voorschriften van die gebruiksfunctie is voldaan mag de arbeidsplaats immers niet worden gebruikt. Degene die verantwoordelijk voor het gebouw is (de normadessaat) zal zo nodig aan de voorschriften van het Besluit bouwwerken

leefomgeving moeten voldoen. Dit hoeft dus niet dezelfde persoon te zijn als degene die over de arbeidsplaatsen gaat.

Onderdeel D (artikel 6.2, vijfde en zesde lid, Arbeidsomstandighedenbesluit)

Voor een toelichting op dit artikel wordt verwezen naar de toelichting die is opgenomen in onderdeel C.

Artikel 5.3 (Asbestverwijderingsbesluit 2005)

De regels in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 over asbestverwijdering in bouwwerken verhuizen bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 naar het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit artikel voorziet erin dat die regels in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 vervallen.

Onderdeel A (artikel 1 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

De begripsomschrijvingen van bouwwerk in het eerste lid en woning in het tweede lid kunnen worden geschrapt, omdat die begrippen als gevolg van de wijzigingen die met dit artikel in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 worden aangebracht, niet meer in dat besluit worden gebruikt. De begripsomschrijving van sloopmelding in het eerste lid kan eveneens worden geschrapt, omdat dit begrip niet voorkomt in het Asbestverwijderingsbesluit 2005.

Onderdeel B (artikel 3 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Voor bouwwerken komt de inhoud van artikel 3 terug in artikel 7.9, eerste lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving en daarom vervalt "bouwwerk of".

Onderdeel C (artikel 4 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

In artikel 4 vervallen de onderdelen a tot en met c van het tweede lid en de onderdelen a en b van het derde lid, omdat de uitzonderingen op de asbestinventarisatieplicht die in die onderdelen zijn opgenomen, alleen betrekking hebben op bouwwerken en nu in artikel 7.9, tweede lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn geregeld.

Onderdeel D (artikel 6 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Voor bouwwerken is de inhoud van artikel 6 geregeld in artikel 7.20 van het Besluit bouwwerken leefomgeving en daarom vervalt "bouwwerk of".

Onderdeel E (artikel 7 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Voor bouwwerken is de inhoud van artikel 7, onder a, geregeld in artikel 7.21 van het Besluit bouwwerken leefomgeving en daarom vervalt "bouwwerk of".
Onderdeel g wordt aangepast in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer. In plaats hiervan wordt verwezen naar een voor het afgeven van grove huishoudelijke afvalstoffen ingerichte locatie als bedoeld in artikel 3.170, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel F (artikel 9 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Voor bouwwerken wordt de inhoud van artikel 9, vierde en vijfde lid, geregeld in artikel 7.22 van het Besluit bouwwerken leefomgeving en daarom vervalt "bouwwerk of".

Onderdeel G (artikel 11 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Artikel 11, tweede lid, regelt dat de beheerder van het landelijk asbestvolgsysteem (LAVS) ervoor zorg draagt dat gegevens en bescheiden die met betrekking tot een asbestsaneringsproject in het LAVS of het Omgevingsloket online zijn ingevoerd, in het LAVS worden opgenomen. Aangezien het Omgevingsloket online opgaat in de landelijke voorziening, bedoeld in artikel 20.21 van de Omgevingswet, wordt in het gewijzigde tweede lid naar die voorziening verwezen.

Onderdeel H (artikel 16 Asbestverwijderingsbesluit 2005)

Artikel 16 heeft alleen betrekking op de bestuursrechtelijke handhaving van het Asbestverwijderingsbesluit 2005, voor zover het gaat om werkzaamheden die worden verricht in het kader van asbestsaneringen van bouwwerken, en kan om die reden vervallen. Het bevoegd gezag voor de bestuursrechtelijke handhaving in deze gevallen wordt geregeld in artikel 18.2 van de Omgevingswet in samenhang met hoofdstuk 13 van het Omgevingsbesluit.

Artikel 5.4 (Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming)

Onderdeel A (artikel 5.12, tweede lid, Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming)

In dit besluit wordt het inrichtingenbegrip zowel onder de Wet milieubeheer als de Kernenergiewet gebruikt. Het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer is vervallen. Om die reden is "inrichtingen" vervangen door "locaties". Met deze wijziging wordt tegelijkertijd beter aangesloten bij de terminologie in het Besluit activiteiten leefomgeving. De verwijzingen binnen dit besluit naar een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet, zijn niet gewijzigd. Deze inrichtingen blijven immers onder het nieuwe regime van de Omgevingswet vergunningplichtig op grond van de Kernenergiewet.

Onderdeel B (artikel 7.30 Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming)

De aanhef van artikel 7.30 is aangepast, omdat het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer is vervallen. Deze wijziging houdt ook verband met de wijziging van de begripsbepaling "locatie" in dit besluit. Daarnaast zorgt deze aanpassing er voor dat artikel 7.30 tekstueel beter aansluit op de rest van het besluit.

Onderdeel C (bijlage 1 behorend bij artikel 1.2 Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming)

De begripsbepaling "locatie" is gewijzigd, omdat het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer is vervallen. De verwijzing naar inrichtingen die behoren tot een krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer aangewezen categorie is daarmee komen te vervallen en wordt vervangen door "plaats waar een milieubelastende activiteit, als bedoeld in de Omgevingswet, wordt verricht". Ook wordt door het vervallen van het inrichtingenbegrip in bijlage 1 in de begripsbepaling "beheer van radioactieve afvalstoffen" de term "locatie" ingevoegd. In de Wet milieubeheer werd het begrip inrichting gebruikt om de begrenzing van een plaats aan te geven waarvoor een vergunning wordt verleend. Vanuit het oogpunt van milieubeleid betekent locatie het wel of niet omgrensde grondgebied waar handelingen worden verricht, dus het geheel waar een buitenstaander mee te maken heeft. Door deze wijziging wordt aangesloten bij de grenzen van de locatie, zoals die in de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, worden aangegeven.

Artikel 5.5 (Besluit beheer autobanden)

Onderdeel A (artikel 1 Besluit beheer autobanden)

De begripsbepaling voertuig in artikel 1 van dit besluit wordt gewijzigd om deze te laten aansluiten bij de formulering van deze begripsbepaling in het Besluit beheer autowrakken. De begripsbepaling 'hergebruiken als materiaal' wordt vervangen door 'recycling' om deze aan te laten sluiten bij de formulering van deze begripsbepaling in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikel 6 Besluit beheer autobanden)

Artikel 6 van dit besluit wordt gewijzigd om aan te sluiten op artikel 1.

Artikel 5.6 (Besluit beheer autowrakken)

Onderdeel A (artikel 1 Besluit beheer autowrakken)

De onderdelen a, b, g en i van het eerste lid van dit besluit worden aangepast om aan te sluiten bij de formulering in het Besluit activiteiten leefomgeving. Onderdeel f van het eerste lid wordt aangepast ter vervanging van het begrip inrichting. Onderdeel k van het eerste lid vervalt omdat dit begrip in het stelsel van de Omgevingswet niet meer wordt gebruikt.

Onderdeel B (artikel 2, eerste lid, Besluit beheer autowrakken)

Door een wijziging in de volgorde van de opsomming van voertuigtypen in artikel 1, onder a, wordt de verwijzing in artikel 2, eerste lid, aangepast. Bromfietsen staan niet meer in artikel 1, onder a, onder 2°, genoemd maar in onderdeel 3°. De uitsluiting zoals opgenomen in artikel 2, eerste lid, van het Besluit beheer autowrakken blijft hiermee onveranderd van toepassing op bromfietsen.

Onderdelen C, G, H, J en K (artikel 3, opschrift van paragraaf 4, artikelen 9, 12 en 15 Besluit beheer autowrakken)

Artikel 3, het opschrift van paragraaf 4 en de artikelen 9, 12 en 15 worden gewijzigd vanwege de wijziging van de begrippen in artikel 1.

Onderdelen D en I (artikelen 5 en 11 Besluit beheer autowrakken)

Artikel 5 vervalt omdat de inhoud van dit artikel terugkomt in artikel 4.591 van het Besluit activiteiten leefomgeving en in paragraaf 4.48a van dat besluit. Artikel 4.591 geldt voor autodemontagebedrijven en bepaalt dat autowrakken moeten worden afgevoerd naar een bedrijf waar een shredderinstallatie aanwezig is die de autowrakken scheidt in metaalschroot dat direct te recyclen is en shredderafvalstoffen. Shredderbedrijven moeten voldoen aan paragraaf 4.48a van het Besluit activiteiten leefomgeving. In die paragraaf is de inhoud van artikel 5 opgenomen. Omdat artikel 5 vervalt, wordt artikel 11 gewijzigd.

Onderdeel E (artikel 6 Besluit beheer autowrakken)

Gemeenten krijgen de keuze om regels over het afgeven van autowrakken op te nemen in de afvalstoffenverordening of in het omgevingsplan. Artikel 10.23 van de Wet milieubeheer wordt hierop aangepast. Om die reden wordt de aanhef van artikel 6 aangepast. De onderdelen a en b worden gewijzigd, om aan te sluiten op het stelsel van de Omgevingswet.

Onderdeel F (artikel 8a Besluit beheer autowrakken)

Artikel 8a wordt aangepast in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer.

Artikel 5.7 (Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte)

Onderdelen A en B (artikel 3 en de bijlage, bedoeld in artikel 4 Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte)

Vanwege het verdwijnen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer, wordt in artikel 3 van het Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte en in deel C van de bijlage daarbij de zinsnede "en buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer" vervangen door "en buiten een locatie bestemd voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in de Omgevingswet".

Daarnaast wordt het opschrift van deel C van de bijlage aangepast omdat regels als bedoeld in die bijlage door de wijziging van titel 10.4 van de Wet milieubeheer in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ook in een omgevingsplan kunnen worden opgenomen.

Artikel 5.8 (Besluit brandstoffen luchtverontreiniging)

Het begrip inrichting wordt losgelaten als aangrijpingspunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet bestaat een vergunningplicht bij het verrichten van een milieubelastende activiteit. Om die reden wordt in artikel 4.3 van het Besluit brandstoffen luchtverontreiniging de zinsnede 'vergunning voor een inrichting' vervangen door 'omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet'.

Artikel 5.9 (Besluit bijzondere spoorwegen)

Onderdeel A (artikel 2 Besluit bijzondere spoorwegen)

De verwijzingen in dit artikel naar de artikelen 11 en 27 zijn verwijderd, omdat de verwijzingen niet meer juist zijn. De artikelen 11 en 27 vervallen namelijk.

Onderdeel B (artikel 11 Besluit bijzondere spoorwegen)

Artikel 11 vervalt, omdat het vergunningenregime wordt opgenomen in de Omgevingswet. In de Omgevingswet wordt voor "de begrenzing van bijzondere spoorwegen" een andere terminologie gebruikt namelijk, het begrip "beperkingengebied". In artikel 2.19 van de Omgevingswet worden de algemene rijkstaken opgenomen. Zo is op grond van het derde lid, onder a, onder 2°, van artikel 2.19 van de Omgevingswet, het de taak van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om de staat en werking van de bijzondere spoorweginfrastructuur te behoeden. De bepalingen in artikel 11 die de grondslag voor de algemene regels betreffen, worden opgenomen in de artikelen 4.3, tweede lid, onder c, onder 2°, en 4.12, eerste lid, onder d, onder 3°, van de Omgevingswet. Verder vervalt de Regeling omgevingsregime bijzondere spoorwegen, die gebaseerd is op artikel 11, van rechtswege.

Onderdeel C (artikel 18 Besluit bijzondere spoorwegen)

De verwijzing naar ", 11, eerste en vijfde lid," is verwijderd, omdat de verwijzing niet meer juist is. Artikel 11 vervalt namelijk.

Onderdeel D (artikel 27 Besluit bijzondere spoorwegen)

Artikel 27 vervalt, omdat de verwijzing naar artikel 14, derde lid, van het Tramwegreglement en artikel 15 van het Reglement dienst hoofd- en lokaalspoorwegen niet meer juist is. Allebei de reglementen zijn namelijk vervallen. Daarnaast is de verwijzing naar artikel 11 van dit besluit ook niet meer juist. Artikel 11 vervalt namelijk ook.

Artikel 5.10 (Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur)

Omdat een omgevingsvergunning in verband met de invoering van de Omgevingswet niet meer zal worden verleend op grond van de Wet milieubeheer, maar op grond van de Omgevingswet wordt

artikel 3, onder c, van dit besluit aangepast. De vervangende verwijzing ziet op omgevingsvergunningen voor het verrichten van een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet. In dat artikelonderdeel wordt niet meer gesproken van een inrichting, omdat in de Omgevingswet een milieubelastende activiteit het aangrijpingspunt is voor een vergunningplicht.

Artikel 5.11 (Besluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen)

De Wabo wordt ingetrokken door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. De resterende bepalingen van deze wet, waaronder artikel 5.10, eerste lid, waarop dit besluit is gebaseerd, zijn overgeheveld naar de Omgevingswet. De aanwijzing van toezichthouders op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet ex artikel 5.10, eerste lid, van de Wabo, wordt voortaan geregeld in artikel 18.6, eerste lid, van de Omgevingswet. Artikel 11a.2 van de Wet milieubeheer wordt niet overgeheveld naar de Omgevingswet. Dit besluit wordt daarom gebaseerd op artikel 11a.2 van de Wet milieubeheer en artikel 18.6, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 5.12 (Besluit controle op rechtspersonen)

Onderdelen A en B (artikelen 2, onder c, en 6, onder b, Besluit controle op rechtspersonen)

De Wabo wordt ingetrokken door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Om die reden wordt in de artikelen 2, onder c, en 6, onder b, van het Besluit controle op rechtspersonen de verwijzing naar de Wabo vervangen door een verwijzing naar de Omgevingswet. De zinsnede 'en de beheerders in de zin van artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet' uit de artikelen 2, onder c, en 6, onder b, van dit besluit, vervalt omdat het begrip 'beheerder' in artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet, bij de inwerkingtreding van de Invoeringswet Omgevingswet vervalt. In de Omgevingswet komt er niet concreet een begrip voor in de plaats, maar wordt de uitoefening van taken op het gebied van watersystemen toebedeeld aan het gemeentebestuur, het waterschapsbestuur, het provinciebestuur of Onze Minister die het aangaat op grond van de artikelen 2.16, 2.17, 2.18 en 2.19 van de Omgevingswet.

Artikel 5.13 (Besluit detectie radioactief besmet schroot)

Onderdelen A tot en met G (artikelen 1 tot en met 3, 5, 6 en 6b tot en met 9 Besluit detectie radioactief besmet schroot)

Het begrip inrichting wordt losgelaten als aangrijppunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet vloeit de vergunningplicht voortaan voort uit de milieubelastende activiteit. Om die reden wordt het begrip 'inrichting' geschrapt en het begrip 'milieubelastende activiteit' opgenomen in artikel 1 van het Besluit detectie radioactief besmet schroot. Deze aanpassing heeft consequenties voor de rest van het besluit. In de artikelen 2, 3, 5, 6 en 6b tot en met 9 wordt een vervangende verwijzing opgenomen naar milieubelastende activiteit binnen deze context.

Artikel 5.14 (Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet)

Onderdelen A en B (artikelen 2 en 8 Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet)

In verband met de overgang van de regels in het Bouwbesluit 2012 naar het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt de verwijzing naar het Bouwbesluit in de artikelen 2 en 8 van het Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet vervangen door een verwijzing naar het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.15 (Besluit Erfgoedwet archeologie)

Onderdelen A en B (artikelen 2.2 en 2.3 Besluit Erfgoedwet archeologie)

De onderdelen van de artikelen 2.2 en 2.3 worden gewijzigd om deze te laten aansluiten op het stelsel van de Omgevingswet. Door de wijziging van de artikelen 2.2, tweede lid, en 2.3, derde lid, onder c, wordt aangesloten bij de begripsbepalingen van gemeentelijk en provinciaal monument en voorbeschermd gemeentelijk en provinciaal monument zoals opgenomen in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Artikel 2.3, eerste lid, wordt gewijzigd, omdat de Wabo bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken. Artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wabo komt terug in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 5.16 (Besluit gebruik meststoffen)

In artikel 1, zesde lid, van het Besluit gebruik meststoffen is bepaald dat dit besluit onder andere berust op de regelgevende bevoegdheid zoals opgenomen in de artikelen 6.6. en 6.7 van de Waterwet. Deze artikelen vervallen en worden vervangen door de artikelen 4.1, 4.3 en 4.6 van de Omgevingswet. Artikel 1, zesde lid, wordt aan die wijziging aangepast.

Artikel 5.17 (Besluit geluidproductie sportmotoren)

Onderdeel A (artikel 2 Besluit geluidproductie sportmotoren)

Vanwege het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer en het intrekken van het Besluit omgevingsrecht wordt artikel 2 van dit besluit aangepast. Op grond van het nieuwe artikel 2, aanhef en onder b, is het verboden zonder omgevingsvergunning een terrein of gebouw te exploiteren voor het sporten of het recreëren met voertuigen met een verbrandingsmotor in de buitenlucht.

Onderdeel B (artikel 3 Besluit geluidproductie sportmotoren)

Omdat het inrichtingenbegrip vervalt en artikel 2, onder b, wordt aangepast wordt artikel 3, eerste lid, van dit besluit eveneens gewijzigd. Het bevoegd gezag dat een omgevingsvergunning heeft verleend voor een activiteit als bedoeld in artikel 3.305 van het Besluit activiteiten leefomgeving kan ontheffing verlenen van het vastgestelde geluiddrukkniveau voor het te vergunnen evenement dat plaatsvindt op een terrein of een gebouw dat bestemd is voor het sporten of recreëren met voertuigen met een verbrandingsmotor. De ontheffing is mogelijk op grond van artikel 9.5.5. van de Wet milieubeheer. De voorgestelde wijziging in artikel 3, tweede lid, betreft een redactionele aanpassing.

Artikel 5.18 (Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

Onderdeel A (artikel 1.5 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

Omdat het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer vervalt, wordt de omschrijving van ggo-gebied aangepast. Met de verwijzing naar 'een locatie waar milieubelastende activiteiten (...) worden verricht' wordt aangesloten bij de terminologie in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikelen 2.14 en 2.35 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

De artikelen 2.14 en 2.35 worden aangepast in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer.

Onderdeel C (opschrift titel 2.3 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

Omdat de Wabo als gevolg van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingetrokken, is het nodig om het opschrift van titel 2.3 aan te passen. In het opschrift wordt nu alleen nog verwezen naar regels op grond van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorziet er in dat artikel 8.40 van de Wet milieubeheer gehandhaafd blijft voor delen van algemene maatregelen van bestuur en onderliggende ministeriële regelingen die niet integreren in het Besluit activiteiten leefomgeving. De regels in afdeling 2.3.2 zijn daar een voorbeeld van. Regels in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 die gebaseerd zijn op artikel 8.40 van de Wet milieubeheer, zijn sterk verweven met regels die gebaseerd zijn op artikel 9.2.2.1 van die wet. Een voorbeeld hiervan is artikel 2.2 van dat besluit, dat op beide wetsartikelen is gebaseerd. Bijlage 9 van de Regeling genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 bevat zowel inrichting-gebonden regels als niet-inrichting-gebonden regels voor dezelfde ggo-werkzaamheden. Om die reden wordt ervoor gekozen, deze regels bij elkaar te houden en afdeling 2.3.2 niet te integreren in het Besluit activiteiten leefomgeving. Wel wordt -vanwege het intrekken van het Besluit omgevingsrecht- in eerstgenoemd besluit (paragraaf 3.7.6) het ingeperkt gebruik als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 als milieubelastende activiteit aangewezen.

Onderdeel D (afdeling 2.3.1 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In artikel 4.630 dat via dit Invoeringsbesluit wordt ingevoegd in het Besluit activiteiten leefomgeving wordt bepaald welke gegevens een melding moet bevatten. Daarnaast worden de indieningsvereisten voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit die betrekking heeft op het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen op inperkingsniveau IV, opgenomen in de Omgevingsregeling. In verband hiermee vervalt afdeling 2.3.1, die dezelfde regels bevat.

Onderdeel E (opschrift afdeling 2.3.2 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer wordt het opschrift aangepast. Aangesloten wordt bij de terminologie in paragraaf 3.7.6 in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel F (artikel 2.56 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden in het tweede lid van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer de artikelen 4.4, 4.5 en 4.7 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing verklaard.

Uit artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet vloeit voort, dat als regels voorschrijven dat een maatregel moet worden getroffen, op aanvraag toestemming kan worden verleend om, in plaats daarvan een gelijkwaardige maatregel te treffen. Artikel 2.56 van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013, dat uitvoering geeft aan de in artikel 8.40a van de Wet milieubeheer opgenomen bevoegdheid om bij een maatregel als bedoeld in artikel 8.40 deze mogelijkheid open te stellen, wordt daarmee in de huidige opzet overbodig. Immers uit de Omgevingswet vloeit deze bevoegdheid straks voort.

In het derde lid van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer wordt bepaald dat ook artikel 4.9 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing is, tenzij bij algemene maatregel van bestuur anders is bepaald. Op grond van artikel 4.9 van de Omgevingswet zijn burgemeester en wethouders het bevoegd gezag om te beslissen op een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel. Vanwege de specifieke kennis die nodig is voor de beoordeling van aanvragen tot het treffen van maatregelen die gelijkwaardig zijn aan de maatregelen die zijn voorgeschreven in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen 2013 en de onderliggende regeling, is het noodzakelijk van de hoofdregel in artikel 4.9 af te wijken. Net als op grond van de

huidige regelgeving het geval is, wordt de bevoegdheid om te beslissen op die aanvragen toegekend aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het nieuwe artikel 2.56 voorziet hierin.

Onderdeel G (artikel 2.57 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer wordt artikel 2.57, eerste lid, aangepast. Daarnaast vervalt het derde lid in verband met het vervallen van artikel 8.42 van de Wet milieubeheer.

Onderdeel H (artikel 6.13 Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

Omdat artikel 6.13 is uitgewerkt, vervalt deze overgangsrechtelijke bepaling in plaats van te worden aangepast op het vervallen van het begrip inrichting.

Onderdeel I (bijlage 5, onder 1, Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013)

In verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer worden de onderdelen c en d onder 1 van bijlage 5 aangepast.

Artikel 5.19 (Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

Onderdeel A (artikel 27a Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

Paragraaf 1.2 van de Wet milieubeheer komt bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet te vervallen. Daarom is de verwijzing aangepast.

Onderdeel B (artikel 31 Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden)

Omdat een omgevingsvergunning in verband met de invoering van de Omgevingswet niet meer zal worden verleend op grond van de Wet milieubeheer, maar op grond van de Omgevingswet is artikel 31, tweede lid, van dit besluit aangepast. De vervangende verwijzing ziet op omgevingsvergunningen voor het verrichten van een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 5.20 (Besluit hoofdspoorweginfrastructuur)

In de Omgevingswet wordt voor 'de begrenzing van hoofdspoorwegen' een andere terminologie gebruikt, namelijk het begrip 'beperkingengebied'. De grondslag voor de aanwijzing en geometrische begrenzing van het beperkingengebied met betrekking tot hoofdspoorweginfrastructuur is opgenomen in artikel 2.21a van de Omgevingswet. In artikel 21 van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur wordt de begrenzing van de hoofdspoorweg en de daarnaast gelegen gronden aan weerszijden van het spoor geregeld. Dit artikel 21 vervalt, omdat deze materie wordt overgenomen in artikel 3.5 van het Omgevingsbesluit dat via dit Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt ingevoegd in het Omgevingsbesluit. Krachtens artikel 21, derde lid, van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur kan de Minister van Verkeer en Waterstaat besluiten om van de in het eerste en tweede lid van dat artikel genoemde afstanden af te wijken. Dit artikelonderdeel over afwijkende begrenzingen wordt bij ministeriële regeling geregeld. Op grond van artikel 9.1 van dit Invoeringsbesluit wordt voor een bepaling, opgenomen in een algemene maatregel van bestuur, die wordt vervangen door een bepaling bij ministeriële regeling, overgangsrecht geregeld bij ministeriële regeling. Het overgangsrecht voor artikel 21, derde lid, van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur wordt via de Invoeringsregeling Omgevingswet geregeld. Overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Artikel 5.21 (Besluit huurprijzen woonruimte)¹

Onderdeel A (artikel 8a Besluit huurprijzen woonruimte)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de Monumentenwet 1988, voor zover die tot dat moment op grond van de Erfgoedwet nog van toepassing was. Onder de Omgevingswet kan het Rijk een instructie geven aan de gemeenteraad tot het in het omgevingsplan aan een locatie toedelen van de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht. Voor bestaande rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten geldt dat zij op grond van het overgangsrecht in artikel 4.35 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden aangemerkt als aangewezen op grond van een instructie als bedoeld in artikel 2.34, vierde lid, van de Omgevingswet. Onderdeel a van artikel 8a wordt hierop aangepast.

Onderdeel B (Bijlage I, onder A, Besluit huurprijzen woonruimte)

Onderdeel 9 van de toelichting behorende bij bijlage I, onder A, wordt aangepast, omdat het Bouwbesluit 2012 wordt ingetrokken en wordt vervangen door het Besluit bouwwerken leefomgeving. De verwijzing naar het Bouwbesluit 2012 wordt daarom vervangen door een verwijzing naar het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Onderdeel C (Bijlage II, onderdeel 1, categorie A, Besluit huurprijzen woonruimte)

Diverse onderdelen van bijlage II, onderdeel 1, categorie A, worden aangepast, omdat het Bouwbesluit 2012 wordt ingetrokken en wordt vervangen door het Besluit bouwwerken leefomgeving. De verwijzingen naar het Bouwbesluit 2012 worden daarom vervangen door verwijzingen naar het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Onderdeel D (Bijlage II, onderdeel 1, categorie B, Besluit huurprijzen woonruimte)

In het eerste lid van Bijlage II, onderdeel 1, categorie B, van het Besluit huurprijzen woonruimte wordt de verwijzing naar artikel 1a van de Woningwet geschrapt. Dit is een logisch gevolg van het opnemen van de bouwregelgeving in de Omgevingswet (en het daaronder ressorterende Besluit bouwwerken leefomgeving) en het schrappen van de bepalingen voor het bouwen uit de Woningwet.

Onderdeel E (Bijlage II, onderdeel 2, Besluit huurprijzen woonruimte)

Het tweede onderdeel van Bijlage II, onderdeel 2, wordt aangepast, omdat het Bouwbesluit 2012 wordt ingetrokken en wordt vervangen door het Besluit bouwwerken leefomgeving. De verwijzing naar het Bouwbesluit 2012 wordt daarom vervangen door een verwijzing naar het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.22 (Besluit identificatie en registratie van dieren)

In artikel 1, derde lid, van het Besluit identificatie en registratie van dieren is bepaald dat dit besluit ook berust op de regelgevende bevoegdheid zoals opgenomen in artikel 12.29, aanhef en onder e en f, van de Wet milieubeheer. Op grond van artikel 12.29 van de Wet milieubeheer worden regels gesteld ter implementatie van de verplichtingen van de PRTR-verordening. Dit artikel vervalt en wordt vervangen door artikel 20.6 in samenhang met artikel 20.7, onder a, van de Omgevingswet. In artikel 1, derde lid, wordt aan die wijziging opvolging gegeven.

Artikel 5.23 (Besluit informatie inzake rampen en crises)

---

¹ Dit is een voorlopige wijziging van het Besluit huurprijzen woonruimte, omdat er voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog wijzigingen in dit besluit zullen worden doorgevoerd als gevolg van het klimaatbeleid.

Onderdeel A (artikel 1 Besluit informatie inzake rampen en crises)

In artikel 1, onder a, wordt een begripsomschrijving toegevoegd van Seveso-inrichting omdat dit begrip op een aantal plaatsen wordt gebruikt in het Besluit informatie inzake rampen en crises. Voor de begripsomschrijving wordt verwezen naar bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Verder wordt artikel 1, onder b, gewijzigd. Dat vloeit voort uit het feit dat het Besluit risico's zware ongevallen 2015 bij dit besluit wordt ingetrokken. Om die reden kan in het eerstelid, onder b, van dat artikel niet langer naar het Besluit risico's zware ongevallen 2015 worden verwezen, en is het noodzakelijk het begrip opnieuw te definiëren. Omdat het hier gaat om een hogedrempelinrichting als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt het begrip inrichting vervangen door hogedrempelinrichting en wordt er voor de begripsomschrijving verwezen naar bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikel 4 Besluit informatie inzake rampen en crises)

De definitie van het begrip inrichting in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 luidt: inrichting als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, zijnde een lagedrempelinrichting of een hogedrempelinrichting. Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In het Besluit activiteiten leefomgeving komt het begrip lagedrempelinrichting niet meer terug, omdat in dit besluit is gekozen voor het begrip Seveso-inrichting; dit omvat zowel een lagedrempel- als een hogedrempelinrichting. Als de gegevens alleen gelden voor hogedrempelinrichtingen is dat expliciet in het Besluit activiteiten leefomgeving aangegeven. Omdat het in het huidige artikel 4, derde en vijfde lid, van het Besluit informatie inzake rampen en crises zowel gaat om een lagedrempel- als een hogedrempelinrichting wordt het begrip inrichting in het nieuwe tweede en vierde lid vervangen door Seveso-inrichting. Onder de Omgevingswet wordt niet gesproken van degene die een Seveso-inrichting drijft, maar van degene die een Seveso-inrichting exploiteert. Het tweede en vierde lid worden daarmee in overeenstemming gebracht. Omdat het eerste lid van dit artikel komt te vervallen, wordt de verwijzing in het nieuwe vijfde en zesde lid aangepast.

Onderdelen C en D (opschrift van paragraaf 2 van hoofdstuk III en artikel 5a Besluit informatie inzake rampen en crises)

Het opschrift van paragraaf 2 van hoofdstuk III en artikel 5a worden in overeenstemming gebracht met de terminologie die in het stelsel van de Omgevingswet wordt gehanteerd. Zie voor een nadere toelichting de toelichting bij de wijziging van artikel 4 van het Besluit informatie inzake rampen en crises in onderdeel B.

Onderdeel E (artikel 6 Besluit informatie inzake rampen en crises)

Het veiligheidsrapport uit artikel 10 van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 is opgenomen in artikel 4.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden wordt onderdeel e aangepast. Zie voor de toelichting op het begrip hogedrempelinrichting de toelichting bij de wijziging van artikel 1 van het Besluit informatie inzake rampen en crises in onderdeel A.

Onderdeel G (artikel 6a Besluit informatie inzake rampen en crises)

Het begrip "afvalvoorziening categorie A" wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vervangen door "winningsafvalvoorziening categorie A". Dit is een technische wijziging zonder inhoudelijke gevolgen. Verder gaat het Besluit beheer winningsafvalstoffen op in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit artikel wordt daarmee in overeenstemming gebracht. Om de leesbaarheid van dit artikel te vergroten is ervoor gekozen om in dit artikel niet meer artikel 6 van het Besluit informatie inzake rampen en crises van overeenkomstige toepassing te verklaren (met

diverse nuances) op een mogelijke ramp in een winningsafvalvoorziening categorie A, maar om de daarop toepasselijke regels geheel uit te schrijven in artikel 6a van het Besluit informatie inzake rampen en crises. Om die reden wordt dat artikel opnieuw vastgesteld.

Onderdelen F, H tot en met M (opschrift van paragraaf 2a van hoofdstuk III, artikel 9, opschrift van paragraaf 7 van hoofdstuk III, artikel 11a, opschrift van paragraaf 1 van hoofdstuk V en artikelen 13, 14 en 16 Besluit informatie inzake rampen en crises)

De opschriften van paragraaf 2a van hoofdstuk III, paragraaf 7 van hoofdstuk III en paragraaf 1 van hoofdstuk V en de artikelen 9, 11a, 13, 14 en 16 worden in overeenstemming gebracht met de terminologie die in het stelsel van de Omgevingswet wordt gehanteerd. Zie voor een nadere toelichting de toelichting bij de wijzigingen in de artikelen 4 en 6a van het Besluit informatie inzake rampen en crises in de onderdelen B en G.

Artikel 5.24 (Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen)

De Wabo wordt ingetrokken door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In artikel 1.1 van de Wabo is het bevoegd gezag gedefinieerd als: bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit over een aanvraag om een omgevingsvergunning of over een al verleende omgevingsvergunning. Deze begripsbepaling komt niet terug in de Omgevingswet. In artikel 18.2, tweede lid, van de Omgevingswet is geregeld dat als er sprake is van een activiteit waarvoor op grond van paragraaf 4.1.1 algemene regels zijn gesteld, de bestuursrechtelijke handhavingstaak berust bij het op grond van paragraaf 4.1.3 voor die activiteit bevoegde gezag. Dit is specifieker geformuleerd dan artikel 1.1 van de Wabo. Bij verwijzing naar artikel 18.2, tweede lid, van de Omgevingswet in artikel 7 van het Besluit infrastructuur alternatieve brandstoffen ontstaat er een herhaling van de bestuursrechtelijke handhaving. Om die reden wordt 'Het bevoegd gezag (...) Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' vervangen door 'Het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit over een aanvraag om een omgevingsvergunning of over een al verleende omgevingsvergunning'.

Artikel 5.25 (Besluit inzamelen afvalstoffen)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Activiteitenregeling milieubeheer ingetrokken. De inhoud van bijlage 11 van deze regeling komt terug in bijlage II bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit artikel wordt hier op aangepast.

Artikel 5.26 (Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Onderdeel A (artikel 1, eerste lid, Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Het begrip *gevaarlijke stoffen* is aangepast in verband met het vervallen van het Besluit risico's zware ongevallen 2015. In het Besluit risico's zware ongevallen 2015 was het begrip gevaarlijke stof opgenomen en daarin werd verwezen naar de gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (PbEU 2012, L 197). In de nieuwe begripsbepaling *gevaarlijke stof* wordt een verwijzing opgenomen naar de gevaarlijke stof, zoals bedoeld in die richtlijn.

Het begrip *locatie* is aangepast. In de begripsomschrijving is de verwijzing naar een inrichting als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer, vervangen door de verwijzing naar een plaats waar een milieubelastende activiteit, als bedoeld in de Omgevingswet, wordt verricht. De Omgevingswet kent immers het inrichtingenbegrip niet meer. Het uitgangspunt is daarmee een brede definitie van locatie in het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen, omdat in beginsel elk soort bedrijf een vergunningplichtige handeling als bedoeld in artikel 15,

onder a, van de Kernenergiewet, zou kunnen verrichten. Hiermee wordt ook aangesloten bij de grenzen van de locatie, zoals die in de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, worden aangegeven. Dit is van belang, omdat alle handelingen binnen één locatie samen beoordeeld moeten worden. "Plaats waar een handeling wordt verricht" is nog wel een element in de definitieomschrijving, voor de bedrijven die op verschillende, niet vaste, locaties handelingen verrichten.

Onderdelen B en C (artikelen 3 en 3a Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

De vervanging van "inrichting als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer" door "binnen een locatie waar een milieubelastende activiteit wordt verricht" in de artikelen 3, eerste lid, en 3a van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen en de vervanging van "inrichting of uitrusting" en "inrichting" door "inrichting, uitrusting of locatie" in artikel 3, derde, vierde en vijfde lid, van dat besluit, houden verband met de wijziging van de begripsomschrijving *locatie* in artikel 1, eerste lid, van dit besluit. Onder "locatie" vallen nu zowel de inrichtingen, bedoeld in de Kernenergiewet, als de plaatsen waar een milieubelastende activiteit, bedoeld in de Omgevingswet, wordt verricht. Dit sluit aan bij de ruime opvatting van het begrip *locatie*. De verwijzing naar een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet, is niet gewijzigd, omdat deze inrichting vergunningplichtig is op grond van de Kernenergiewet.

Onderdeel D (artikel 11a Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Met deze bepaling wordt allereerst uitvoering gegeven aan artikel 16, tweede lid, van de Kernenergiewet zoals gewijzigd door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In de huidige tekst van de aanhef van artikel 11a van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen wordt verwezen naar artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo over de vergunningplicht voor een bouwactiviteit. De Wabo is ingetrokken en daarom moet de verwijzing in dit artikel worden gewijzigd. In artikel 5.1 van de Omgevingswet is de vergunningplicht voor een bouwactiviteit gesplitst in een vergunningplicht op grond van het omgevingsplan (omgevingsplanactiviteit) en een vergunningplicht voor een bouwactiviteit die alleen aan de regels voor technische bouwactiviteit uit het Besluit bouwwerken leefomgeving zal worden getoetst. Artikel 11a van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen ziet op beide situaties. Daarom wordt in artikel 11a van dit besluit een verwijzing opgenomen naar zowel een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet als een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van die wet. De onderdelen a en b van artikel 11a van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen worden ook aangepast om aan te sluiten bij de aanhef van artikel 11a, van dat besluit.

Onderdeel E (artikel 15, onder a, Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

In artikel 15, onder a, van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen is de verwijzing naar artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet vervangen door een verwijzing naar de Omgevingswet. Het begrip oppervlaktewaterlichaam uit artikel 1.1, eerste lid, van de Waterwet, is gedefinieerd in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet. Daarnaast is de verwijzing naar de Waterregeling in artikel 15, onder a, van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen vervallen. Het begrip waterkwaliteitsbeheer uit artikel 3.1 van de Waterregeling wordt omschreven in bijlage I bij de Omgevingsregeling.

Onderdeel F (artikel 23, eerste lid, Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. De artikelen van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 waarnaar in artikel 23 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen werd verwezen, zijn opgenomen in enerzijds de Omgevingswet en anderzijds

het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Voor een gedetailleerde beschrijving van die overgang wordt verwezen naar de transponeringstabel voor het Besluit risico's zware ongevallen 2015 in bijlage I aan het slot van deze nota van toelichting.

Onderdeel G (artikel 24 Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen)

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In artikel 24 wordt de verwijzing naar het document, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 vervangen door een verwijzing naar artikel 4.10, bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Verder wordt de verwijzing naar het veiligheidsrapport, bedoeld in artikel 10, eerste tot en met derde lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 vervangen door een verwijzing naar artikel 4.14, eerste en tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.27 (Besluit kostenverevening reductie CO₂-emissies glastuinbouw)

Onderdelen A en B (artikelen 3 en 4 Besluit kostenverevening reductie CO₂-emissies glastuinbouw)

Het begrip inrichting uit de Wet milieubeheer verdwijnt en om die reden worden er twee artikelen ingevoegd in titel 15.13 van de Wet milieubeheer. Met de nieuwe opzet van titel 15.13 wordt aangesloten bij de opbouw van het Besluit activiteiten leefomgeving. De artikelen 3 en 4 van het Besluit kostenverevening reductie CO₂-emissies glastuinbouw worden gewijzigd om deze weer te laten aansluiten op titel 15.13 van de Wet milieubeheer. Het bepaalde in artikel 15.51, derde lid, van de Wet milieubeheer wordt opgenomen in een nieuw artikel, namelijk artikel 15.51b, tweede lid, van die wet.

Artikel 5.28 (Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Onderdeel A (artikel 2 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

De categorie personen waarvoor de ontvangstmelding voor afgegeven afvalstoffen, bedoeld in artikel 10.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer geldt, is in dat artikel beperkt tot personen als bedoeld in artikel 10.37, tweede lid, onder a of b, van die wet. Dit zijn personen die op grond van artikel 10.45 of 10.48 van die wet bevoegd zijn de afgegeven afvalstoffen in te zamelen of de afgegeven afvalstoffen nuttig toe te passen of te verwijderen op grond van algemene regels of op grond van een omgevingsvergunning.

Deze categorie personen wordt in het huidige artikel 2, tweede lid, van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen verder ingeperkt. De ontvangstmelding geldt alleen voor personen die bevoegd zijn de afgegeven afvalstoffen nuttig toe te passen of te verwijderen en die voldoen aan de beschrijving in artikel 2, tweede lid, onder a, (voor bedrijfsafvalstoffen) of b (voor gevaarlijke afvalstoffen) van dat besluit en alleen als de afgifte geen betrekking heeft op de bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen die behoren tot een in bijlage I bij dat besluit aangegeven categorie (zie artikel 2, tweede lid, aanhef, van dat besluit).

In het huidige artikel 2 is in het eerste lid bepaald dat de in artikel 10.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer gestelde plicht niet geldt voor andere dan de in het tweede lid aangewezen gevallen. In het tweede lid zijn vervolgens de gevallen opgesomd waarin deze ontvangstmeldingsplicht geldt, waarvan door negatieve formuleringen ("niet zijnde een inrichting voor" (artikel 2, tweede lid, onder a) en "de afgifte geen betrekking heeft op" (artikel 2, tweede lid, aanhef) een deel weer is uitgezonderd.

In het gewijzigde artikel 2 is er uit het oogpunt van duidelijke en toegankelijke regelgeving voor gekozen te volstaan met de aanwijzing van gevallen waarin de ontvangstmeldingsplicht niet geldt. Een deel van die gevallen waarin de ontvangstmelding niet geldt is in een bijlage bij het besluit opgenomen.

Eerste lid, onder a (nieuw)

In het huidige onderdeel a van artikel 2, tweede lid, wordt in het geval van bedrijfsafvalstoffen verwezen naar inrichtingen als bedoeld in categorie 28.4 van Bijlage I, onder C, van het Besluit omgevingsrecht, maar geen inrichtingen voor alleen het verrichten van de onder a tot en met f opgesomde activiteiten. Omdat het Besluit omgevingsrecht wordt ingetrokken en het inrichtingenbegrip komt te vervallen, wordt thans verwezen naar personen die bepaalde milieubelastende activiteiten met afvalstoffen verrichten die zijn aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het betreft in alle gevallen activiteiten die betrekking hebben op het verwijderen of nuttig toepassen van afvalstoffen. Deze milieubelastende activiteiten omvatten ook activiteiten die in het Besluit activiteiten leefomgeving als vergunningplichtig zijn aangewezen. Als het gaat om een persoon die bevoegd is de betrokken afvalstoffen nuttig toe te passen of te verwijderen op grond van regels in paragraaf 3.2.14, 3.2.15, 3.3.10, 3.3.12 3.3.13 of 3.6.8 (voor zover het gaat om het vergisten van plantaardig materiaal) of afdeling 3.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is er een ontvangstmelding nodig, tenzij onderdeel b of d van toepassing is. Als het gaat om een andere persoon op grond van artikel 10.37 van de Wet milieubeheer is er geen ontvangstmelding nodig.

Eerste lid, onder b (nieuw)

De uitzondering in dit onderdeel is bedoeld voor personen die onder artikel 10.37, tweede lid, onder b, onder 1°, vallen en een milieubelastende activiteit verrichten op grond van paragraaf 3.2.14, 3.2.15, 3.3.10, 3.3.12 3.3.13 of 3.6.8 (voor zover het gaat om het vergisten van plantaardig materiaal) of afdeling 3.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De uitzondering in dit onderdeel geldt als het alleen om (een of meerdere van) de situaties gaat die in bijlage I zijn genoemd. Als het om een andere situatie gaat dan genoemd in bijlage I dan geldt deze uitzondering niet.

In onderdeel 1 van bijlage I (nieuw) worden de in artikel 2, tweede lid, onder a, onder 1°, van het huidige Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen aangewezen gevallen opgenomen. De gevallen die in onderdeel 2 van die bijlage worden opgenomen, zijn afkomstig uit categorie 28.4, onder a, van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht, en voor zover het betreft het opslaan van verontreinigde grond, uit onderdeel 2° van artikel 2, tweede lid, van het huidige Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen.

In de onderdelen 3 tot en met 5 van bijlage I worden de gevallen, bedoeld in de onderdelen 3° tot en met 5° van artikel 2, tweede lid, van het huidige Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen, opgenomen. Onderdelen 6 en 7 van bijlage I worden overgenomen uit categorie 28.4, onder c, onder 1°, en categorie 28.7 van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht. Onderdeel 8 van bijlage I wordt overgenomen uit categorie 28.4, onder g, van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht.

Het nieuwe artikel 2 voorziet in aanwijzing van gevallen waarin de ontvangstmeldingsplicht niet geldt. Daarom komen de in het huidige artikel 2 van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen en categorie 28.4 van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht opgenomen capaciteitsgrenzen (die als ondergrens dienen voor de gevallen waarin de ontvangstmeldingsplicht wel geldt) in de nieuwe bijlage I als bovengrens terug. Zo komt bijvoorbeeld een capaciteitsgrens van 50m³ of meer die nu in de onderdeel 3° van artikel 2, tweede lid, onder a, van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen is opgenomen, in bijlage I terug als een capaciteitsgrens van minder dan 50m³.

Eerste lid, onder c (nieuw)

In het huidige onderdeel b van artikel 2, tweede lid, wordt in het geval van gevaarlijke afvalstoffen verwezen naar een persoon als bedoeld in artikel 10.37, tweede lid, onder b, van de Wet milieubeheer. Op zo'n persoon is de ontvangstmeldingsplicht van toepassing (behalve voor gevallen in bijlage I (oud)). In geval van gevaarlijke afvalstoffen is de reikwijdte van personen op wie de ontvangstmeldingsplicht van toepassing is groter dan in geval van bedrijfsafvalstoffen. Het huidige artikel 2, tweede lid, onder b, is ter implementatie van artikel 35 kaderrichtlijn afvalstoffen over het registreren en melden van gegevens over gevaarlijke afvalstoffen. Het nieuwe artikel 2, eerste lid, onder c, geeft voor gevaarlijke afvalstoffen aan dat de ontvangstmeldingsplicht niet van toepassing is op personen die niet vallen onder artikel 10.37, tweede lid, onder b, van de Wet milieubeheer.

Eerste lid, onder d (nieuw)

Dit onderdeel is een omzetting van het huidige artikel 2, tweede lid, aanhef, van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen.

Onderdelen B en C (artikelen 5 en 5a Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Artikel 5, tweede lid, wordt gewijzigd om aan te sluiten op de wijziging van artikel 2. In verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip worden de artikelen 5, derde lid, en 5a gewijzigd.

Onderdeel D (artikel 7 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Het eerste lid van artikel 7 wordt aangepast in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip.

Onderdeel E (artikel 8 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

In verband met de invoeging van een nieuwe bijlage wordt bijlage II vernummerd tot bijlage III.

Onderdeel F (artikel 10 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Artikel 10, eerste lid wordt gewijzigd om aan te sluiten op de wijziging van artikel 2. Het derde lid wordt gewijzigd zodat het aansluit op de terminologie van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel G (artikel 11 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Het eerste lid van artikel 11 wordt aangepast in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip.

Onderdeel H (artikel 13 Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Het in artikel 13 opgenomen overgangsrecht is uitgewerkt en kan daarom vervallen.

Onderdeel I (bijlage I (nieuw) Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

De onderdelen in deze bijlage zijn overgenomen uit artikel 2 van het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen en uit categorie 28.4, 28.7, 28.8 en 28.9 van bijlage I, onderdeel C, van het Besluit omgevingsrecht. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel A, onder het eerste lid, onder b (nieuw).

Onderdeel J (bijlage II (nieuw) Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Door de invoeging van een nieuwe bijlage, wordt deze bijlage vernummerd tot bijlage II. Onderdeel 1 van de nieuwe bijlage wordt gewijzigd in verband met het vervallen van het inrichtingenbegrip en om dit onderdeel aan te laten sluiten op de terminologie van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel K (bijlage III (nieuw) Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen)

Door de invoeging van een nieuwe bijlage, wordt deze bijlage vernummerd tot bijlage III.

Artikel 5.29 (Besluit OM-afdoening)

Onderdelen A en B (artikelen 4.1 en 4.2 Besluit OM-afdoening)

De wijzigingen in de onderdelen A en B vloeien voort uit de nieuwe benaming van omgevingsdiensten. In de artikelen 4.1 en 4.2 van het Besluit OM-afdoening wordt 'Regionale Uitvoeringsdienst(en)' vervangen door 'omgevingsdienst(en)'. De vangnetbepaling in onderdeel f van artikel 4.2 wordt geschrapt, omdat inmiddels een landelijk dekkend stelsel van regionale omgevingsdiensten gerealiseerd is. De feitomschrijvingen in de bijlagen bij het Besluit OM-afdoening worden gewijzigd in samenspraak met de Commissie Feiten en Tarieven van het Openbaar Ministerie en het ministerie van Justitie en Veiligheid; de wijzigingen worden meegenomen bij de jaarlijkse vaststelling van de bijlagen bij het Besluit OM-afdoening.

Artikel 5.30 (Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer)

Onderdeel A (artikel 1 Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer)

In het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer is geen begripsomschrijving opgenomen van installatie. Deze begripsbepaling werd gedefinieerd in artikel 1, eerste lid, van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (vervallen per 01-01-2013). Om de scope van artikel 3, eerste lid, van het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer te verengen naar bepaalde soorten activiteiten, wordt de begripsbepaling installatie uit het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer opgenomen in artikel 1 van dit besluit. De verwijzing in de definitie van installatie naar bijlage I van het Oplosmiddelenbesluit wordt vervangen door een verwijzing naar tabel 4.438a van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikel 3, eerste lid, Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer)

Het Besluit omgevingsrecht wordt ingetrokken en het inrichtingenbegrip wordt losgelaten als aangrijpingspunt voor de vergunningplicht. Daarom wordt in artikel 3, eerste lid, van het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer een vervangende verwijzing opgenomen naar een locatie bestemd voor een milieubelastende activiteit die is aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving. De verwijzing naar 'een bestaande installatie of een kleine installatie' in artikel 3, eerste lid, van het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer wordt geschrapt, omdat deze begripsbepalingen zijn uitgewerkt. De begrippen bestaande installatie en kleine installatie werden gedefinieerd in het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (vervallen per 01-01-2013) en werden in dat besluit opgenomen in horizonbepalingen waarvan de einddata zijn verstreken.

Artikel 5.31 (Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen)

Het begrip inrichting in de Wet milieubeheer wordt losgelaten als aangrijpingspunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet staat de milieubelastende activiteit centraal. Om die reden wordt in artikel 3, tweede lid, onder a, van het Besluit organisch-halogeengehalte van brandstoffen

de vergunning krachtens artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo vervangen door: de omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 5.32 (Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW)

In artikel 1, onder e, van het Besluit regels hoofdverblijf in dezelfde woning AOW wordt de verwijzing naar de eisen daaraan gesteld krachtens de Woningwet vervangen door een verwijzing naar de op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet gestelde voorschriften voor bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruik en het in stand houden van bouwwerken. Dit is een logisch gevolg van het opnemen van de bouwregelgeving in de Omgevingswet en het schrappen van de bepalingen voor het bouwen uit de Woningwet. Er wordt niet alleen verwezen naar de Omgevingswet, omdat in dat geval de vereisten waaraan een woonwagen moet voldoen sterk worden uitgebreid.

Artikel 5.33 (Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Onderdeel A (artikel 1 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het Besluit omgevingsrecht ingetrokken. De aanhef van het eerste lid wordt gewijzigd zodat deze aansluit op het Besluit activiteiten leefomgeving. Het verbod heeft geen betrekking op een winningsafvalvoorziening. Het onderscheid tussen stortplaats en winningsafvalvoorziening wordt gemaakt omdat het storten of opslaan van winningsafvalstoffen in een winningsafvalvoorziening een specifieke activiteit is die onderscheiden moet worden van het storten van afvalstoffen op een stortplaats. Verder wordt onderdeel 13 gewijzigd zodat dit ook aansluit op het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel B (artikel 2 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Dit artikel wordt gewijzigd zodat het aansluit op de terminologie van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel C (artikel 3 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Het eerste lid van artikel 3 wordt gewijzigd omdat het Besluit omgevingsrecht bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken. Voorheen had het verbod in artikel 3 betrekking op inrichtingen voor het op of in de bodem brengen (anders dan storten of voor het opslaan) van afvalstoffen. Door de wijziging van het eerste lid is het verbod ook van toepassing op gevallen die voorheen als 'buiten inrichting' werden beschouwd. Met deze wijziging wordt aangesloten op paragraaf 3.2.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In die paragraaf wordt in de aanwijzing van milieubelastende activiteit ook geen onderscheid gemaakt tussen 'inrichting' en 'buiten inrichting'. In het tweede lid zijn categorieën van gevallen opgenomen waarvoor vrijstelling wordt verleend van het verbod in het eerste lid om afvalstoffen op of in de bodem te brengen.

Het derde en vierde lid zijn toegevoegd om aan te sluiten bij de verbodsbepaling in artikel 10.2 van de Wet milieubeheer zoals dat artikel gold voor de inwerkingtreding van de Invoeringswet Omgevingswet. Het verbod in artikel 10.2 van de Wet milieubeheer had betrekking op het op of in de bodem brengen van afvalstoffen buiten een inrichting. In het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen waren vrijstellingen van het verbod opgenomen.

Om overlap of strijdigheid met regels in het Besluit activiteiten leefomgeving te voorkomen, geldt het verbod alleen als dat besluit niet van toepassing is op het opslaan van plantenresten. Verder geldt het verbod ook niet als het opslaan is toegestaan volgens de Vrijstellingsregeling plantenresten. Deze uitzondering komt overeen met de vrijstelling die gold in het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen waarbij ook naar de Vrijstellingsregeling plantenresten werd verwezen.

Het vijfde lid regelt dat de vrijstellingen in het tweede en vierde lid ook als vrijstellingen gelden van het verbod in artikel 10.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer, zoals dat geldt na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat verbod geldt voor huishoudelijke afvalstoffen die nog niet zijn ingezameld of afgegeven. Artikel 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer biedt de grondslag voor vrijstellingen.

Het verbod in dit artikel moet in samenhang worden gezien met het Besluit activiteiten leefomgeving. In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn regels opgenomen over het op of in de bodem brengen van afvalstoffen. Die regels kunnen inhouden dat er een omgevingsvergunning nodig is voor het op of in bodem brengen van afvalstoffen vanwege de Kaderrichtlijn afvalstoffen. Voor het op of in de bodem brengen van afvalstoffen kan er dus een omgevingsvergunningplicht in het Besluit activiteiten leefomgeving gelden, terwijl in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen voor diezelfde afvalstoffen een verbod kan gelden voor het op of in de bodem brengen. Die samenloop komt er op neer dat de afvalstoffen dan niet op of in de bodem gebracht mogen worden, ook niet met een eventuele omgevingsvergunning. In een volgende module van de Omgevingswet waarin het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen wordt geïntegreerd in het nieuwe stelsel, zal deze samenloop opnieuw worden gezien.

Onderdeel D (artikel 3a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Dit artikel was voorheen artikel 11e van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen. Dit artikel wordt aangepast vanwege het vervallen van het begrip 'inrichting' en omdat er inmiddels een nieuwe kwikverordening geldt is het vierde lid daarop aangepast.

Onderdeel E (artikel 4 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

De tekst van artikel 4, eerste lid, wordt gewijzigd zodat deze aansluit op de terminologie van de stelselherziening. Verder wordt 'gedeputeerde staten' vervangen door 'bevoegd gezag' omdat niet valt uit te sluiten dat een ander bestuursorgaan het bevoegd gezag is.

Onderdelen F, L, M en N (artikelen 6, 11f, 11g, 11h en 11i Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

In het Besluit activiteiten leefomgeving wordt niet gesproken van degene die de stortplaats drijft, maar degene die de stortplaats exploiteert. De artikelen 6, 11f, 11g, 11h en 11i worden daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdeel G (artikel 10 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Omdat het begrip inrichting in de Wet milieubeheer komt te vervallen, wordt dit begrip vervangen door 'degene'.

Onderdeel H (artikel 11a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Uit het gewijzigde artikel 11c blijkt dat het in deze paragraaf gaat om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 3.85, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden kan de definitie van vergunning in dit artikel vervallen.

Onderdeel I (artikel 11c Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

De aanhef van artikel 11c wordt gewijzigd in een verwijzing naar een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 3.85, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Aan die omgevingsvergunning verbindt het bevoegd gezag voorschriften als bedoeld in de onderdelen a tot en met d van het eerste lid en het tweede en derde lid.

Onderdeel J (artikel 11d Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

De tekst van artikel 11d wordt gewijzigd om deze te laten aansluiten op de terminologie van de stelselherziening.

Onderdeel K (artikel 11e Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Artikel 11e is verplaatst. Zie de toelichting bij artikel 3a.

Onderdeel M (artikel 11g Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

In het Besluit activiteiten leefomgeving wordt niet gesproken van degene die de stortplaats drijft, maar degene die de stortplaats exploiteert. Het eerste lid van artikel 11g wordt daarmee in overeenstemming gebracht. In het tweede lid wordt het begrip inrichting vervangen door het begrip locatie, omdat het begrip inrichting in de Wet milieubeheer komt te vervallen. Met deze wijziging wordt aangesloten op de terminologie van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het derde lid wordt 'vergunning' vervangen door 'omgevingsvergunning' zodat ook hiermee wordt aangesloten op de terminologie van het nieuwe stelsel.

Onderdeel O (artikel 12a Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

In artikel 12a is bepaald dat dit besluit ook berust op artikel 32, eerste lid, van de Kernenergiewet. Vanwege de stelselherziening gaat dit besluit ook berusten op artikel 5.34, tweede lid, van de Omgevingswet waarin is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld over het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning. Dit besluit gaat ook berusten op artikel 8.40 van de Wet milieubeheer omdat dit artikel gehandhaafd blijft voor die delen van de algemene maatregelen van bestuur die niet integreren in het Besluit activiteiten leefomgeving. Ten slotte gaat dit besluit berusten op artikel 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer, waarin het mogelijk is om bij algemene maatregel van bestuur voor categorieën van gevallen vrijstelling te verlenen van het verbod om huishoudelijke afvalstoffen die nog zijn ingezameld of afgegeven, op of in de bodem te brengen.

Onderdeel P (voorschriften 1.2, 2.2 en 3.2 van de bijlage, behorend bij de artikelen 11d en 11f, eerste lid, onder c, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Het begrip vergunning wordt vervangen door het begrip omgevingsvergunning om aan te sluiten op de terminologie van de Omgevingswet.

Onderdeel Q (voorschrift 4.1 van de bijlage, behorend bij de artikelen 11d en 11f, eerste lid, onder c, Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen)

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het Stortbesluit bodembescherming ingetrokken. Artikel 5a, onder c, van dit besluit wordt opgenomen in artikel 8.50, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Om die reden wordt dit onderdeel gewijzigd.

Artikel 5.34 (Besluit subsidiëring stichting advisering bestuursrechtspraak milieu en ruimtelijke ordening)

De Stichting advisering bestuursrechtspraak (hierna: StAB) is nu geregeld in de artikelen 8.5 tot en met 8.8 Wro, artikel 6.5b Wabo en de artikelen 20.10 tot en met 20.17 Wet milieubeheer. De Wro en de Wabo worden met de Omgevingswet in het geheel ingetrokken. De Wet milieubeheer blijft voor een deel in stand. De bepalingen uit de Wet milieubeheer die de StAB betreffen, zijn overgeheveld naar de Omgevingswet. Om die reden zijn de bepalingen over de StAB in de Wabo, Wro en Wet milieubeheer vervangen door artikel 17.10 van de Omgevingswet.

Artikel 5.35 (Besluit veiligheidsregio's)

Onderdeel A (artikel 1.1 Besluit veiligheidsregio's)

Onder 1

De Wabo wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ingetrokken. In de begripsomschrijving van 'omgevingsvergunning' wordt de verwijzing naar artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wabo vervangen door een verwijzing naar artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onderdeel b, van de Omgevingswet. In dat artikelonderdeel van de Omgevingswet wordt niet gesproken van inrichting maar van een milieubelastende activiteit. Dit is een logisch gevolg van de in de Omgevingswet gekozen lijn om het begrip inrichting als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten los te laten.

Onder 2

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In de begripsomschrijving van 'veiligheidsrapport' wordt de verwijzing naar artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen vervangen door een verwijzing naar artikel 4.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat artikel is verduidelijkt wat onder een 'veiligheidsrapport' moet worden verstaan. In de artikelen 4.14 tot en met 4.18 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn de gegevens en bescheiden benoemd die een veiligheidsrapport moet bevatten.

Onder 3

De toevoeging van een begripsomschrijving van 'hogedrempelinrichting' is nodig omdat dit begrip op een aantal plekken in het Besluit veiligheidsregio's, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, wordt genoemd. In de begripsomschrijving wordt verwezen naar bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. In die bijlage wordt 'hogedrempelinrichting' omschreven als een Seveso-inrichting waar een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn aanwezig is of mag zijn of kan ontstaan bij verlies van controle over de processen, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, genoemd in bijlage I, deel 1, kolom 3 of deel 2, kolom 3 bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage. Voor een toelichting op deze omschrijving wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

De toevoeging van een begripsomschrijving van 'Seveso-inrichting' is nodig omdat dit begrip op een aantal plekken in het Besluit veiligheidsregio's, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, wordt genoemd. In de begripsomschrijving wordt verwezen naar bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving. De begripsomschrijving van 'Seveso-inrichting' in die bijlage, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, luidt: volledig door degene die de Seveso-inrichting exploiteert beheerde locatie waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een of meer Seveso-installaties, met inbegrip van:

- a. gemeenschappelijke of bijbehorende infrastructuur of activiteiten; en
- b. activiteiten die met het exploiteren van de Seveso-inrichting rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan en de kans op en de gevolgen van een zwaar ongeval kunnen vergroten, waarbij wordt verstaan onder:

gevaarlijke stoffen: gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn; en

aanwezig zijn van gevaarlijke stoffen: werkelijke of verwachte aanwezigheid van gevaarlijke stoffen of van gevaarlijke stoffen waarvan redelijkerwijs kan worden voorzien dat ze kunnen ontstaan bij verlies van controle over de processen, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, of deel 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage. Onder 'Seveso-installatie' wordt in het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, verstaan een technische eenheid waar

een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn wordt gemaakt, gebruikt, verwerkt of opgeslagen, met inbegrip van de uitrusting, leidingen, machines, gereedschappen, private spoorwegemplacementen, laadkades, loskades, aanlegsteigers, pieren, depots en andere constructies die nodig zijn voor de werking daarvan.

De toevoeging van een begripsomschrijving van 'Seveso-richtlijn' is nodig omdat dit begrip op een aantal plekken in het Besluit veiligheidsregio's, zoals gewijzigd bij het onderhavige besluit, wordt genoemd. De begripsomschrijving is hetzelfde als in de Omgevingswet.

Onderdeel B (artikel 1.2 (nieuw) Besluit veiligheidsregio's)

Omdat in de begripsomschrijving van 'Seveso-richtlijn' dynamisch naar die richtlijn wordt verwezen is in dit artikel geregeld vanaf welk tijdstip wijzigingen van die richtlijn doorwerken in het Besluit veiligheidsregio's. Dat tijdstip valt samen met de uiterste implementatiedatum. Artikel 1.2 biedt daarnaast de mogelijkheid om een ander tijdstip voor die doorwerking vast te stellen. Dit geschiedt bij ministerieel besluit dat in de Staatscourant wordt bekendgemaakt.

Onderdelen C en D (opschrift hoofdstuk 6, paragraaf 1, en artikel 6.1.1 Besluit veiligheidsregio's)

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In artikel 6.1.1, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio's vervalt de verwijzing naar artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen. Aan artikel 1.1 wordt een begripsomschrijving van 'hogedrempelinrichting' toegevoegd. Verder wordt aan het eerste lid toegevoegd 'locaties waarop hogedrempelinrichtingen worden geëxploiteerd'. Dat sluit aan bij de wijziging die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt doorgevoerd in artikel 17 van de Wet veiligheidsregio's. Na die wijziging worden op grond van dat artikel onder andere locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht aangewezen waarvoor het bestuur van de veiligheidsregio een rampbestrijdingsplan vaststelt. In het tweede lid wordt 'inrichting' vervangen door 'locaties waarop hogedrempelinrichtingen worden geëxploiteerd'. Dit drukt beter uit wat is bedoeld. Het gaat immers niet om calamiteiten op locaties waarop andere inrichtingen dan hogedrempelinrichtingen zijn gelegen. Bovendien wordt in de begripsomschrijving van 'omgevingsvergunning' in artikel 1.1 de verwijzing naar 'inrichting' vervangen door 'milieubelastende activiteit' waardoor het gebruik van het begrip 'inrichting' onduidelijkheid zou kunnen opleveren over de betekenis.

Onderdeel E (artikel 6.1.2 Besluit veiligheidsregio's)

Het Besluit omgevingsrecht wordt bij dit besluit ingetrokken. De verwijzing naar artikel 6.15, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht wordt niet vervangen door een verwijzing naar een ander artikel. Artikel 6.15, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht regelde dat het bevoegd gezag uiterlijk twee weken na ontvangst van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een hogedrempelinrichting, een afschrift daarvan en van de daarbij behorende gegevens en bescheiden onder andere aan het bestuur van de veiligheidsregio moest zenden. Deze specifieke plicht voor het bevoegd gezag komt niet terug maar valt wel af te leiden uit een aantal andere bepalingen. Op grond van artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit en bijlage III bij dat besluit is het bestuur van de veiligheidsregio adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een Seveso-inrichting. Als adviseur ontvangt het bestuur van de veiligheidsregio de aanvraag om de omgevingsvergunning en de bij die aanvraag verstrekte gegevens en bescheiden. In de Omgevingsregeling is geregeld dat gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden verstrekt. Voor een hogedrempelinrichting moeten onder andere het veiligheidsrapport worden verstrekt en de gegevens en bescheiden die het veiligheidsrapport moet bevatten op grond van de artikelen 4.14 tot en met 4.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het bestuur van de veiligheidsregio ontvangt als adviseur van het bevoegd gezag dus het veiligheidsrapport. De termijn waarbinnen het rampbestrijdingsplan moet zijn vastgesteld begint te lopen vanaf het moment dat het veiligheidsrapport is ontvangen van het bestuursorgaan dat bevoegd is te beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning. Welk

bestuursorgaan dat is, is geregeld in de Omgevingswet. Het moment van ontvangst is eenduidig vast te stellen waardoor een verwijzing zoals in dit artikel was opgenomen, niet nodig is.

Onderdelen F tot en met I (artikelen 6.1.3 tot en met 6.1.7 Besluit veiligheidsregio's)

In de begripsomschrijving van 'omgevingsvergunning' in artikel 1.1 wordt de verwijzing naar 'inrichting' vervangen door 'milieubelastende activiteit'. Ter verduidelijking wordt 'inrichting' en 'inrichtingen' in deze artikelen telkens vervangen door hogedrempelinrichting en hogedrempelinrichtingen. Gezien artikel 6.1.1 wordt met 'inrichtingen' in de artikelen 6.1.3 tot en met 6.1.7 bedoeld hogedrempelinrichtingen. Op grond van artikel 6.1.1 worden namelijk alleen voor hogedrempelinrichtingen rampbestrijdingsplannen vastgesteld. Verder wordt aan de artikelen 6.1.3, onder e, 6.1.5 en 6.1.7 toegevoegd 'de locatie waarop' (in artikel 6.1.7 'locaties'). Dat sluit aan bij de wijziging die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt doorgevoerd in artikel 17 Wet veiligheidsregio's. Na die wijziging worden op grond van dat artikel onder andere locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht aangewezen waarvoor het bestuur van de veiligheidsregio een rampbestrijdingsplan vaststelt.

Onderdeel J (artikel 6.1.8 Besluit veiligheidsregio's)

Voor een toelichting op de wijziging van 'inrichting' in 'hogedrempelinrichting' en de toevoeging van 'locatie waarop' wordt verwezen naar de toelichting op de wijziging van de artikelen 6.1.3 tot en met 6.1.7.

In de omgevingswetgeving wordt niet gesproken van degene die een hogedrempelinrichting drijft maar van degene die een hogedrempelinrichting exploiteert. Artikel 6.1.8, eerste lid, onderdeel a, wordt daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdelen K en L (opschrift hoofdstuk 6, paragraaf 3, en artikel 6.3.1 Besluit veiligheidsregio's)

Het begrip "afvalvoorziening categorie A" in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer, wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet vervangen door "winningsafvalvoorziening categorie A". Dit is een technische wijziging zonder inhoudelijke gevolgen. Het begrip wijzigt materieel niet. Verder wordt aan het eerste lid toegevoegd 'een locatie waarop'. Dat sluit aan bij de wijziging die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt doorgevoerd in artikel 17 Wet veiligheidsregio's. Na die wijziging worden op grond van dat artikel onder andere locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht aangewezen waarvoor het bestuur van de veiligheidsregio een rampbestrijdingsplan vaststelt.

Onderdeel M (artikel 6.3.2 Besluit veiligheidsregio's)

In het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt niet gesproken van degene die een winningsafvalvoorziening drijft maar van degene die een winningsafvalvoorziening exploiteert. Artikel 6.3.2 wordt daarmee in overeenstemming gebracht.

Onderdelen N tot en met S (artikelen 7.1 tot en met 7.6 Besluit veiligheidsregio's)

De Omgevingswet heeft gevolgen voor de Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's. Die wet en dat besluit gebruiken begrippen uit de Wet milieubeheer, de Wabo en het Besluit omgevingsrecht die met de komst van de Omgevingswet vervallen of worden vervangen door andere begrippen. Dit maakt een aantal technische aanpassingen in de Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's noodzakelijk. Deze technische aanpassingen worden doorgevoerd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het onderhavige besluit.

Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt onder andere artikel 31 van de Wet veiligheidsregio gewijzigd. Na die wijziging kan naast een inrichting als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, een locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht, worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig. Die locatie komt in de plaats

van de 'inrichting', bedoeld in de Wet milieubeheer. Het begrip 'inrichting' is in de Omgevingswet als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten namelijk losgelaten. In de Kernenergiewet blijft het begrip inrichting bestaan. Daar waar in het Besluit veiligheidsregio's zoals gewijzigd met het onderhavige besluit, het begrip "inrichting" wordt gebruikt, wordt daarmee bedoeld de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet.

Het begrip 'locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht' komt, zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is vermeld, overeen met het begrip 'inrichting' dat in de Wet milieubeheer was opgenomen (Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3). De begripsomschrijving van "inrichting" en de jurisprudentie die daarover is gevormd behouden hun betekenis, ook na de inwerkingtreding van deze wijziging. Het is dan ook geen inhoudelijke wijziging. Met de woorden "een of meer milieubelastende activiteiten" wordt tot uitdrukking gebracht dat een bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking kan hebben op meerdere milieubelastende activiteiten die op een locatie worden verricht. Dit biedt het bestuur van de veiligheidsregio de mogelijkheid om in de afweging alle milieubelastende activiteiten te betrekken die op een bepaalde locatie worden verricht. Het kan daarbij ook gaan om milieubelastende activiteiten die niet zijn aangewezen in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's. Dat volgt uit de begripsomschrijving van "milieubelastende activiteit" die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt toegevoegd aan artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's. Alle milieubelastende activiteiten die worden verricht op de locatie moeten in de beoordeling of een bedrijfsbrandweeraanwijzing noodzakelijk is worden betrokken in verband met interne domino-effecten.

Naast de genoemde technische aanpassingen wordt met dit besluit een aantal wijzigingen doorgevoerd in het Besluit veiligheidsregio's vanwege de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid "Veiligheid bij Odfjell Terminals Rotterdam" en het advies "Veiligheid bij Brzo-bedrijven, verantwoordelijkheid en daadkracht" van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Kamerstukken II 2012/13, 26956, nr. 175). De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft aanbevolen om de omgevingsvergunning en de bedrijfsbrandweeraanwijzing voor risicovolle bedrijven beter op elkaar aan te laten sluiten. De raad constateerde namelijk dat er sprake was van overlap en soms zelfs tegenstrijdigheden. In de kabinetsreactie onderschrijft het kabinet het belang van een goede inhoudelijke en procedurele afstemming tussen de omgevingsvergunning en de beoordeling in het kader van artikel 31 Wet veiligheidsregio's. Tijdens de behandeling van de Omgevingswet in de Tweede Kamer is door de toenmalige Minister van Infrastructuur en Milieu nogmaals toegezegd dat in het kader van de Omgevingswet zal worden bezien hoe de bedrijfsbrandweeraanwijzing en omgevingsvergunning beter op elkaar kunnen worden afgestemd.

In overleg tussen de toenmalige ministeries van Infrastructuur en Milieu en Veiligheid en Justitie en uitvoeringsorganisaties zijn voorstellen uitgewerkt om de bedrijfsbrandweeraanwijzing en de omgevingsvergunning, zowel inhoudelijk als procedureel, beter op elkaar af te stemmen. Onder andere voor de inhoudelijke afstemming is het bestuur van de veiligheidsregio op grond van artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit aangewezen als adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteiten die zijn opgenomen in bijlage III, onder 1 bij het Omgevingsbesluit. Dat betekent dat voor de milieubelastende activiteiten die worden verricht op een locatie die in aanmerking komt voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing, het bestuur van de veiligheidsregio om advies moet worden gevraagd over de aanvraag om de omgevingsvergunning. In artikel 7.2 van het Besluit veiligheidsregio's is het adviesrecht over bedrijfsbrandweeraanwijzingen geregeld voor het bestuursorgaan dat beslist op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Dit adviesrecht blijft in stand. Met deze wederzijdse adviesrechten kunnen de omgevingsvergunning en de bedrijfsbrandweeraanwijzing beter op elkaar worden afgestemd. Voor de procedurele afstemming wordt daarnaast met het onderhavige besluit een aantal artikelen in hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's aangepast.

In de Omgevingsregeling zal worden opgenomen dat bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit op een locatie die in aanmerking komt voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing, gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt die nodig zijn voor de beoordeling van het bijzonder gevaar door het bestuur van de veiligheidsregio.

Onderdeel N (artikel 7.1 Besluit veiligheidsregio's)

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 wordt bij dit besluit ingetrokken. In artikel 7.1, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit veiligheidsregio's worden daarom niet meer de inrichtingen, bedoeld in dat besluit, aangewezen maar het exploiteren van een Seveso-inrichting dat als milieubelastende activiteit is aangewezen in artikel 3.50, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarnaast worden in de onderdelen b tot en met e niet meer de inrichtingen aangewezen met installaties waarop hoofdstuk 2, afdeling 2, van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing is. Het ging daarbij om inrichtingen die bestemd zijn voor de opslag in verband met vervoer van gevaarlijke stoffen en spoorwegemplacements. In plaats van deze zogenoemde 'ARIE-inrichtingen' worden locaties aangewezen waarop daarmee vergelijkbare milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving worden verricht. Deze milieubelastende activiteiten zijn het opslaan van de in de onderdelen b en c aangewezen stoffen voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger.

Het opslaan voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer kan worden beschouwd als een bijzondere vorm van opslaan. Onder die activiteit vallen bijvoorbeeld ook het laden en lossen van gevaarlijke stoffen en de overbrenging daarvan naar of van een andere tak van vervoer. Hierbij gaat het vooral om overslagactiviteiten. Bij deze typische vervoershandelingen blijven de gevaarlijke stoffen in hun oorspronkelijke verpakking en is daadwerkelijk in aansluitend vervoer voorzien.

Door het loslaten van de koppeling met het Arbeidsomstandighedenbesluit kan de bedrijfsbrandweeraanwijzing kort na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit worden opgesteld. Door de verwijzing naar artikel 3.285 van het Besluit activiteiten leefomgeving in artikel 7.1, eerste lid, onder c en d, van het Besluit veiligheidsregio's wordt duidelijk gemaakt dat ook het tweede lid van dat artikel van toepassing is. Dat betekent dat bij de bedrijfsbrandweeraanwijzing ook andere milieubelastende activiteiten kunnen worden betrokken die worden verricht op dezelfde locatie en die het opslaan of opstellen functioneel ondersteunen. Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet al is toegelicht zullen de 'locaties waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht' over het algemeen samen vallen met de inrichtingen, bedoeld in de Wet milieubeheer (Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3).

Onderdeel O (artikel 7.2 Besluit veiligheidsregio's)

In dit artikel worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn door de wijzigingen in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's en omdat de Wabo met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingetrokken. Daarnaast wordt een nieuw tweede lid toegevoegd waarmee uitvoering wordt gegeven aan de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid "Veiligheid bij Odfjell Terminals Rotterdam" en het advies "Veiligheid bij Brzo-bedrijven, verantwoordelijkheid en daadkracht" van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Kamerstukken II 2012/13, 26956, nr. 175). Ook vervalt in het eerste lid de termijn van drie maanden voor het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport. Een verzoek om een 'los' bedrijfsbrandweerrapport zal na de inwerkingtreding van de Omgevingswet minder vaak voor komen. De beoordeling of een rapport noodzakelijk is, zal, door de procedurele koppeling tussen de bedrijfsbrandweeraanwijzing en de omgevingsvergunning die wordt gerealiseerd met dit besluit, plaats gaan vinden op het moment dat de aanvraag om de omgevingsvergunning voor advies wordt voorgelegd aan het bestuur van de veiligheidsregio. Als de locatie al is aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig, moet het bedrijfsbrandweerrapport gelijktijdig met de aanvraag om de omgevingsvergunning worden ingediend bij het bestuur van de

veiligheidsregio (dat volgt uit artikel 7.4, eerste lid, tweede zin, die met het onderhavige besluit wordt toegevoegd). Als dat niet gebeurt dan moet op verzoek van de veiligheidsregio alsnog een bedrijfsbrandweerrapport worden ingediend. Het is wenselijk om de termijn voor het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport te laten bepalen door het bestuur van de veiligheidsregio om procedureel aan te sluiten op de procedure voor de verlening van de omgevingsvergunning. Daarnaast kan op die manier rekening worden gehouden met de benodigde tijd voor het opstellen van een bedrijfsbrandweerrapport. Daarvoor is bijvoorbeeld van belang of de locatie al is aangewezen en het gaat om een gewijzigd rapport, of vooroverleg heeft plaatsgevonden en of al een concept-rapport is ingediend.

Een "los" rapport zal met name aan de orde zijn als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvergunning is verleend maar de locatie of inrichting nog niet is aangewezen of als de locatie of inrichting wel is aangewezen maar de bedrijfsbrandweeraanwijzing geactualiseerd moet worden. Ook in die gevallen is het wenselijk de termijn voor het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport door de veiligheidsregio te laten bepalen.

Op grond van artikel 7.2, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van het Besluit veiligheidsregio's moet het bedrijfsbrandweerrapport een aanduiding bevatten van de begrenzing van de locatie. Op grond hiervan en de andere informatie die de veiligheidsregio heeft over de locatie en de milieubelastende activiteiten die daarop worden verricht stelt het bestuur van de veiligheidsregio de begrenzing van de locatie vast waarop de bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking heeft. Deze begrenzing wordt op grond van artikel 7.3, derde lid (nieuw), van het Besluit veiligheidsregio's in de bedrijfsbrandweeraanwijzing vastgelegd. Dat vastleggen geschiedt bij voorkeur op een kaart. De beoordeling of een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is beperkt zich niet tot een scenario dat zich kan voordoen bij een bepaalde milieubelastende activiteit. Bij deze beoordeling moet onder andere ook rekening worden gehouden met interne domino-effecten van de geloofwaardige incidentscenario's, dat wil zeggen escalatie mogelijkheden op de locatie waar meerdere milieubelastende activiteiten worden verricht. In het bedrijfsbrandweerrapport zullen deze interne domino-effecten moeten worden beschreven. Hierbij kan worden gedacht aan warmtestraling door een brandscenario waardoor objecten die zich binnen de 10 kW/m² contour bevinden kunnen falen. Ook zal moeten worden beschreven wat de aard en omvang is van een brand of ongeval op de locatie waarbij ook de aard en omvang moet worden betrokken van brand en ongevallen die het gevolg zijn van interne domino-effecten tussen milieubelastende activiteiten op de locatie. De locatie moet dus als geheel worden beschouwd, zoals ook bij het begrip inrichting het geval was. Doordat de beschrijving in het bedrijfsbrandweerrapport en de daarbij te verstrekken gegevens en bescheiden betrekking moeten hebben op alle milieubelastende activiteiten op de locatie ontstaat een compleet beeld van die locatie en de aanwezige risico's, de bestrijding en beheersing en het verloop van incidenten en de maatregelen die zijn of worden getroffen om het incident te beheersen en te bestrijden.

Het verzoek, bedoeld in het eerste lid, richt zich tot degene die op een locatie een of meer milieubelastende activiteiten verricht. Een bedrijfsbrandweeraanwijzing kan op grond van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's, zoals wordt gewijzigd met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, namelijk betrekking hebben op een locatie waar meerdere milieubelastende activiteiten worden verricht.

Het verzoek kan zich ook richten tot de exploitant van de inrichting. Bij het begrip 'inrichting' gaat het alleen om een inrichting als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet. In artikel 39, tweede lid van de Kernenergiewet wordt gesproken van 'de exploitant van een inrichting'. Om daarbij aan te sluiten is 'het hoofd of de bestuurder van de inrichting' vervangen door de exploitant van de inrichting.

In het nieuwe tweede lid wordt geregeld dat het verzoek om een bedrijfsbrandweerrapport zo spoedig mogelijk moet worden gedaan nadat het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid is gesteld advies als bedoeld in artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit uit te brengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Als het bestuur van

de veiligheidsregio overweegt om de locatie waarop die milieubelastende activiteit (en eventueel andere milieubelastende activiteiten) wordt verricht aan te wijzen als bedrijfsbrandweerplichtig, moet het verzoek om een bedrijfsbrandweerrapport zo spoedig mogelijk worden gedaan. Het gaat om het zo spoedig mogelijk nadat het bestuur van de veiligheidsregio de aanvraag heeft ontvangen in verband met de adviesbevoegdheid die is opgenomen in artikel 4.33 van het Omgevingsbesluit.

Onderdeel P (artikel 7.3 Besluit veiligheidsregio's)

In dit artikel worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn door de wijzigingen in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's en omdat de Wabo met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingetrokken. Daarnaast wordt een nieuw tweede lid toegevoegd waarmee uitvoering wordt gegeven aan de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid "Veiligheid bij Odfjell Terminals Rotterdam" en het advies "Veiligheid bij Brzo-bedrijven, verantwoordelijkheid en daadkracht" van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Kamerstukken II 2012/13, 26956, nr. 175).

In de toelichting op artikel 7.2 van het Besluit veiligheidsregio's is al aangegeven dat het bestuur van de veiligheidsregio bij het beoordelen van het bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid onder andere rekening moet houden met de interne domino-effecten tussen de milieubelastende activiteiten die op een locatie worden verricht. Als het bestuur van de veiligheidsregio van oordeel is dat er inderdaad sprake is van een bijzonder gevaar zal het bestuur van de veiligheidsregio de locatie waarop een of meer milieubelastende activiteiten worden verricht kunnen aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig. Onder een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid wordt verstaan de situatie waarbij er naar het oordeel van het bestuur van de veiligheidsregio als gevolg van geloofwaardige incidentscenario's op de locatie waar één of meer milieubelastende activiteiten worden verricht, een schade in de omgeving (aan personen of gebouwen) van die locatie kan ontstaan die duidelijk groter is dan de schade die optreedt door mogelijke ongevallen in de betrokken omgeving zelf en waarop de overheidsbrandweer is berekend. Zie ook de nota van toelichting bij het Besluit veiligheidsregio's (Staatsblad 2010, nr. 255). De geloofwaardige incidentscenario's kunnen ook (deels) bestaan uit interne domino-effecten. Denk aan het voorbeeld in de toelichting op artikel 7.2 van het Besluit veiligheidsregio's.

In het tweede lid (nieuw) is opgenomen dat als het bestuur van de veiligheidsregio van oordeel is dat de locatie een bijzonder gevaar kan opleveren, zij de locatie binnen 26 weken na ontvangst van het bedrijfsbrandweerrapport aanwijst als bedrijfsbrandweerplichtig. In het Besluit veiligheidsregio's waren geen termijnen verbonden aan het besluit tot aanwijzing. Met het stellen van deze termijn is voor de betrokken bedrijven duidelijk binnen welke termijn zij een besluit kunnen verwachten over het wel of niet bedrijfsbrandweerplichtig zijn van de locatie, wat de vereiste omvang van de bedrijfsbrandweer is en aan welke eisen de bedrijfsbrandweer moet voldoen. Dit verhoogt de rechtszekerheid. Voor de aanwijzing is van belang welke voorschriften aan de omgevingsvergunning zijn verbonden. Pas als die omgevingsvergunning onherroepelijk is staat definitief vast welke maatregelen en voorzieningen het bedrijf moet treffen. Het bedrijf kan beroep en hoger beroep instellen tegen de verleende omgevingsvergunning en de daarin opgenomen voorschriften. Dit (hoger)beroep kan betrekking hebben op voorzieningen die in het kader van de bedrijfsbrandweeraanwijzing van belang zijn. Gelet hierop is opgenomen dat het bestuur van de veiligheidsregio er in dat geval voor kan kiezen nog niet tot een aanwijzing over te gaan maar te wachten tot de omgevingsvergunning onherroepelijk is. Beide termijnen betreffen termijnen van orde. In het vooroverleg met het bedrijf dat de milieubelastende activiteit(en) gaat verrichten of gaat wijzigen kan al duidelijkheid worden verkregen over de voorzieningen en maatregelen die nodig zijn om te voorkomen dat deze activiteiten een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid opleveren. In die fase kan, in verband met alle betrokken belangen, door een bedrijf de keuze worden gemaakt om een scenario dat zou leiden tot een bijzonder gevaar en daarmee tot een bedrijfsbrandweeraanwijzing, af te dekken door stationaire brandbestrijdingsvoorzieningen. Bedrijfseconomische overwegingen kunnen bij die keuze een rol spelen. Voor de betrokken bedrijven levert dit voordelen op. Een bedrijf kan, in een aantal

gevallen, een aanwijzing voorkomen door voorzieningen, zoals stationaire brandbestrijdingsvoorzieningen in de aanvraag om de omgevingsvergunning op te nemen waarmee het scenario waarvoor een bedrijfsbrandweer nodig zou zijn, kan worden afgedekt. Deze voorzieningen moeten in dat geval door het bedrijf in de aanvraag worden opgenomen en worden vastgelegd in de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit(en).

Van belang hierbij is ook het in het Omgevingsbesluit geregelde adviesrecht voor het bestuur van de veiligheidsregio over omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten die in aanmerking komen voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing. In het kader van die bevoegdheid kan het bestuur van de veiligheidsregio het bevoegd gezag adviseren over het opnemen van voorschriften voor het treffen van voorzieningen en maatregelen die nodig zijn voor de brand- en rampenbestrijding. Een goede afstemming met een eventueel af te geven bedrijfsbrandweeraanwijzing wordt daarmee ook mogelijk gemaakt. Het spiegelbeeld daarvan is het al geregelde adviesrecht van het bevoegd gezag voor de milieubelastende activiteit over de bedrijfsbrandweeraanwijzing in artikel 7.3 van het Besluit veiligheidsregio's.

In artikel 7.2, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van het Besluit veiligheidsregio's is bepaald dat het bedrijfsbrandweerrapport een aanduiding moet bevatten van de begrenzing van de locatie. Op grond hiervan en de andere informatie die de veiligheidsregio heeft over de locatie en de milieubelastende activiteiten die daarop worden verricht stelt het bestuur van de veiligheidsregio de begrenzing van de locatie vast waarop de bedrijfsbrandweeraanwijzing betrekking heeft. Deze begrenzing wordt op grond van het derde lid (nieuw) in de bedrijfsbrandweeraanwijzing vastgelegd. Dat vastleggen geschiedt bij voorkeur op een kaart.

In het vierde lid (nieuw) vervalt de zinsnede over het horen van het hoofd of de bestuurder van de inrichting door het bestuur van de veiligheidsregio. Dit is overbodig omdat uit artikel 4:8 van de Awb al voortvloeit dat de belanghebbende die de beschikking niet heeft aangevraagd in de gelegenheid moet worden gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen voordat een bestuursorgaan een beschikking geeft waartegen die belanghebbende naar verwachting bedenkingen zal hebben. Een bedrijfsbrandweeraanwijzing kan worden beschouwd als een beschikking waartegen degene die de milieubelastende activiteit verricht of de exploitant van de inrichting naar verwachting bedenkingen zal hebben. Een bedrijfsbrandweeraanwijzing is bovendien een beschikking die niet op aanvraag wordt verleend.

Onderdeel Q (artikel 7.4 Besluit veiligheidsregio's)

In artikel 7.4 van het Besluit veiligheidsregio's worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn door de wijzigingen in artikel 7.1 van dit besluit. Bij wijziging of uitbreiding van een milieubelastende activiteit kan het ook gaan om een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 7.1. Dat volgt uit de begripsomschrijving van "milieubelastende activiteit" die met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt toegevoegd aan artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's. Bij het begrip 'inrichting' gaat het alleen om de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet. In artikel 39, tweede lid van de Kernenergiewet wordt gesproken van 'de exploitant van een inrichting'. Om daarbij aan te sluiten wordt 'het hoofd of de bestuurder van de inrichting' vervangen door de exploitant van de inrichting. Daarnaast gaat het om degene die de milieubelastende activiteit verricht.

Verder wordt aan het eerste lid toegevoegd een regeling voor de situatie dat een aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 7.1 en waarbij sprake is van een wijziging, uitbreiding of verandering die in betekende mate gevolgen heeft voor de inhoud van een eerder opgesteld bedrijfsbrandweerrapport. Als die situatie zich voordoet moet gelijktijdig met die aanvraag een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport worden verstrekt aan het bestuur van de veiligheidsregio. De veiligheidsregio heeft daarmee de mogelijkheid om het gewijzigde rapport te betrekken bij de advisering van het bevoegd gezag over de vergunningaanvraag. Tegelijkertijd kan een eventueel noodzakelijke wijziging van de bedrijfsbrandweeraanwijzing zo goed mogelijk worden afgestemd op de wijziging van de

omgevingsvergunning voor die milieubelastende activiteit. Met deze toevoeging aan het eerste lid wordt uitvoering gegeven aan de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid "Veiligheid bij Odfjell Terminals Rotterdam" en het advies "Veiligheid bij Brzo-bedrijven, verantwoordelijkheid en daadkracht" van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Kamerstukken II 2012/13, 26956, nr. 175).

Onderdelen R en S (artikelen 7.5 en 7.6 Besluit veiligheidsregio's)

In de artikelen 7.5 en 7.6 van het Besluit veiligheidsregio's worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn door de wijzigingen in artikel 7.1. Bij het begrip 'inrichting' gaat het alleen om de inrichting, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet.

Onderdeel T (bijlage 2 Besluit veiligheidsregio's)

In bijlage 2 worden technische aanpassingen doorgevoerd die nodig zijn omdat het Besluit risico's zware ongevallen 2015 bij dit besluit wordt ingetrokken. Daarnaast wordt met dit besluit aan artikel 1.1 de begripsbepaling 'hogedrempelinrichting' toegevoegd waardoor voor de inhoudelijke betekenis een verwijzing niet meer nodig is.

Artikel 5.36 (Besluit vergoedingen Kernenergiewet)

Onderdeel A (artikel 7, derde lid, Besluit vergoedingen Kernenergiewet)

In artikel 7, derde lid, van het Besluit vergoedingen Kernenergiewet staat een vergunning als bedoeld in artikel 2.6, vierde lid, van de Wabo in samenhang met artikel 15aa van de Kernenergiewet centraal. Deze vergunning betreft een revisievergunning. Die vergunning vervangt met ingang van het tijdstip waarop zij in werking treedt, de eerder voor het betrokken project verleende omgevingsvergunningen. Artikel 2.6, vierde lid, van de Wabo vervalt met de invoering van de Omgevingswet. De revisievergunning is opgenomen in artikel 5.43, vierde lid, van de Omgevingswet. In artikel 7, derde lid, van het Besluit vergoedingen Kernenergiewet, worden kosten in rekening gebracht bij de vergunninghouder voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een revisievergunning en het verlenen van een revisievergunning. In de Omgevingswet kan een revisievergunning alleen ambtshalve worden verleend. Het in rekening brengen van kosten bij de vergunninghouder als het bevoegd gezag ambtshalve een revisievergunning verleent, past niet bij de in de Omgevingswet gekozen lijn.

Onderdeel B (artikel 9, eerste, tweede en vierde lid, Besluit vergoedingen Kernenergiewet)

De instellingsgrondslag van de Commissie voor de milieueffectrapportage in artikel 2.17, eerste lid, van de Wet milieubeheer vervalt met de invoering van de Omgevingswet. Deze grondslag is opgenomen in artikel 17.5, eerste lid, van de Omgevingswet. Artikel 9, tweede lid, van het Besluit vergoedingen Kernenergiewet wordt hierop aangepast. In artikel 9, eerste en vierde lid, wordt bij het maken van een milieueffectrapport verwezen naar hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Met de invoering van de Omgevingswet vervalt dit hoofdstuk. De in hoofdstuk 7 opgenomen regeling van aanwijzing van mer-plichtige plannen en projecten is in de Omgevingswet vervangen door een andere systematiek. Deze systematiek is in afdeling 16.4 van de Omgevingswet nader uitgewerkt. De verwijzing naar een kennisgeving, als bedoeld in artikel 7.27, vierde lid, van de Wet milieubeheer vervalt. Voor de kennisgeving wordt geen vervangende verwijzing in de Omgevingswet opgenomen.

Artikel 5.37 (Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen)

Het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer wordt losgelaten als centraal aangrijpingspunt voor de vergunningplicht. In de Omgevingswet staat de milieubelastende activiteit centraal. Daarom wordt in artikel 1, eerste lid, van het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen in

de definitieomschrijving van locatie 'of als aangewezen krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer' vervangen door 'of plaats waar een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, wordt verricht'. Deze aanpassing houdt verband met de wijziging van de definitieomschrijving van locatie in artikel 1, eerste lid, van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen. Het uitgangspunt is een ruime opvatting van het begrip locatie. In onderdeel A van artikel 5.24, wijziging Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen, wordt dit uitgangspunt toegelicht.

Artikel 5.38 (Drinkwaterbesluit)

Onderdeel A (artikelen 19 en 34 Drinkwaterbesluit)

De begripsomschrijving van gebouw in de Woningwet is identiek aan die in bijlage I bij het voorgenomen Besluit bouwwerken leefomgeving. Omdat er in artikel 35 naar bijlage I bij het voorgenomen Besluit bouwwerken leefomgeving wordt verwezen, wordt ervoor gekozen om ook in deze onderdelen te verwijzen naar dat besluit, zodat er voor de begripsomschrijvingen die zien op gebouwen en wonen naar hetzelfde besluit wordt verwezen.

Onderdeel B (artikel 35 Drinkwaterbesluit)

Het Bouwbesluit 2012 wordt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ingetrokken en de begripsbepalingen logiesfunctie, woonfunctie en celfunctie zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Onderdeel C (artikel 38 Drinkwaterbesluit)

Het inrichtingenbegrip uit de Wet milieubeheer komt niet meer terug in de Omgevingswet. Het begrip 'inrichting' wordt vervangen door 'instelling', omdat dit aansluit bij artikel 35, eerste lid, onder a en b van dit besluit.

Onderdeel D (artikel 53 Drinkwaterbesluit)

Artikel 5.29 van de Waterwet vervalt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en wordt opgenomen in artikel 19.14 van de Omgevingswet.

Artikel 5.39 (Mijnbouwbesluit)

Onderdeel A (artikel 8, eerste lid, Mijnbouwbesluit)

In artikel 9.1 van de Erfgoedwet is overgangsrecht opgenomen voor de Monumentenwet 1988. Dit houdt in dat bepaalde artikelen van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet, van toepassing blijven totdat de Omgevingswet in werking treedt. Dit geldt onder andere voor de artikelen 56, 58, eerste lid, en 59 van de Monumentenwet 1988, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet. Artikel 56 van die wet komt terug in artikel 19.9 van de Omgevingswet en de artikelen 58, eerste lid, en 59 komen terug in artikel 15.1, eerste lid, aanhef en onder k, van de Omgevingswet.

Onderdelen B en C (artikelen 10, 13 tot en met 20 en het opschrift van paragraaf 2.3 Mijnbouwbesluit)

De regels voor verkenningsonderzoek op land blijven achter in het Mijnbouwbesluit. De regels voor verkenningsonderzoek in oppervlaktewater, waaronder de Noordzee, met uitzondering van de regels over het gebruik van ontplofbare stoffen bij een verkenningsonderzoek, zijn opgenomen in de paragrafen 6.2.5 en 7.2.9 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden wordt artikel

10 aangepast en vervallen de artikelen 13 tot en met 20 van het Mijnbouwbesluit evenals het opschrift van paragraaf 2.3.

Onderdeel D (artikelen 44 tot en met 45a Mijnbouwbesluit)

De aanwijzing van vergunningplichtige gevallen is opgenomen in artikel 7.67, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden vervallen de artikelen 44 tot en met 45a van het Mijnbouwbesluit.

Onderdeel E (artikel 64 Mijnbouwbesluit)

De verwijzing naar artikel 44 wordt gewijzigd, omdat artikel 44 vervalt.

Onderdelen F en G (artikelen 94 en 95 Mijnbouwbesluit)

De aanwijzing van vergunningplichtige gevallen is opgenomen in artikel 7.67, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden wordt het eerste lid van artikel 94 gewijzigd. De bepalingen over het maken van een milieueffectrapport in de Wet milieubeheer vervallen en worden opgenomen in de Omgevingswet. Om die reden worden de artikelen 94, vierde lid, en 95 van het Mijnbouwbesluit gewijzigd.

Onderdeel H (artikel 161a Mijnbouwbesluit)

De Wabo, het Besluit algemene regels milieu mijnbouw en het Activiteitenbesluit milieubeheer worden bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ingetrokken. De mijnbouwmilieuvergunning en de ontheffing voor het zich mogen bevinden in een veiligheidszone rondom een mijnbouwinstallatie worden vervangen door een omgevingsvergunning op grond van artikel 5.1 van de Omgevingswet. Op deze onderdelen wordt dit artikel gewijzigd, zodat het aansluit op het stelsel van de Omgevingswet.

Artikel 5.40 (Productenbesluit asbest)

Artikel 2, onderdeel a, wordt gewijzigd vanwege het verdwijnen van het inrichtingenbegrip in de Wet milieubeheer. De verwijzing in artikel 2, onderdeel a, naar inrichtingen als bedoeld in artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer vervalt daarmee. In de plaats daarvan wordt verwezen naar het Besluit activiteiten leefomgeving. Onderdeel f is toegevoegd, omdat het bouwwerkendeel uit het Asbestverwijderingsbesluit wordt gehaald en is geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Artikel 5.41 (Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

Onderdeel A (artikel 1 Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

In het Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart wordt het inrichtingenbegrip uit de Wet milieubeheer gehanteerd. Dit begrip komt niet meer terug in de Omgevingswet. Om die reden moet de omschrijving van het begrip ontvangstvoorziening worden gewijzigd. Daarnaast wordt het begrip 'overslaginrichting' gewijzigd in 'overslaginstallatie'. Hiermee wordt aangesloten bij de terminologie die wordt gehanteerd in het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart.

Onderdelen B en F (artikelen 15 en 53 Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

Om aan te sluiten op de terminologie van de stelselherziening wordt 'drijft' vervangen door 'exploiteert'.

Onderdelen C, G, H en I (artikelen 16, 67, 68 en 75 Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

Deze artikelen worden gewijzigd om aan te sluiten op de terminologie van de stelselherziening.

Onderdelen D en E (artikelen 32 en 33 Scheepsafvalstoffenbesluit Rijn- en binnenvaart)

Het begrip 'overslaginrichting' wordt gewijzigd in 'overslaginstallatie'. Hiermee wordt aangesloten bij de terminologie die wordt gehanteerd in het Verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart.

Artikel 5.42 (Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer)

Eerste lid

In artikel 1, onderdelen d en g, wordt 'artikel 1.1 van het Bouwbesluit 2012' vervangen door 'Besluit bouwwerken leefomgeving'. De verwijzing is gewijzigd, omdat het Bouwbesluit 2012 wordt ingetrokken door dit besluit en vervangen wordt door het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Tweede lid

In onderdeel f wordt 'onder f' vervangen door 'onder e'. De verwijzing naar onderdeel f betreft een verschrijving, omdat geluidsgevoelige gebouwen beschreven staan in artikel 1, onderdeel e en niet in artikel 1, onderdeel f. Door de wijziging is deze omissie hersteld.

Artikel 5.43 (Vuurwerkbesluit)

Onderdeel A (artikel 1.1.1 Vuurwerkbesluit)

Eerste en tweede lid

Een aantal begripsbepalingen kan vervallen omdat de artikelen in het Vuurwerkbesluit waarin deze begrippen voorkomen ook vervallen. Van de bijlagen blijft alleen bijlage 4 over. In de artikelen die naar die bijlage verwijzen wordt "bijlage 4" vervangen door "de bijlage bij dit besluit".

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen² gebruikt. Dat betekent dat de begripsomschrijvingen van consumentenvuurwerk, professioneel vuurwerk en theatervuurwerk vervallen. Daarnaast wordt de begripsbepaling pyrotechnische artikelen voor theatergebruik in overeenstemming gebracht met het Besluit activiteiten leefomgeving.

Het bewerken van vuurwerk is geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Om die reden kunnen de begripsomschrijvingen in het tweede lid vervallen.

Derde lid (oud), tweede lid (nieuw)

Omdat het begrip "professioneel vuurwerk" vervalt wordt dat begrip in het tweede lid vervangen door "vuurwerk van categorie F4". Op grond van onderdeel a wordt voor de toepassing van het Vuurwerkbesluit met vuurwerk van categorie F4 gelijkgesteld "vuurwerk van categorie F2 of F3 dat niet op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik". Dit is toegevoegd omdat onder het begrip "professioneel vuurwerk" ook viel vuurwerk dat niet ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. In artikel 2.1.1 is bepaald dat bij ministeriële regeling het vuurwerk wordt aangewezen dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Zonder de genoemde toevoeging zouden

---

² Richtlijn 2013/29/EU (voor in de bijlage).

de regels in het Vuurwerkbesluit voor deze zwaarste categorie vuurwerk een beperkter toepassingsbereik krijgen.

Op grond van onderdeel b kan de minister stoffen, preparaten, voorwerpen en onderdelen van voorwerpen aanwijzen die voor de toepassing van het Vuurwerkbesluit worden gelijkgesteld met vuurwerk dat is ingedeeld in categorie F4. Dit is een voortzetting van de al bestaande bevoegdheid van de minister.

Het tweede lid (nieuw) betekent geen doorkruising van de categorisering die is geregeld in artikel 1A.1.3. Vuurwerk van categorie F2 of F3 dat niet is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik wordt dus niet ondergebracht in categorie F4. Hetzelfde geldt voor stoffen, preparaten of voorwerpen die door Onze Minister zijn aangewezen op grond van onderdeel b. In artikel 1A.1.3 is geregeld dat de fabrikant vuurwerk (en andere pyrotechnische artikelen) onderbrengt in een bepaalde categorie. Een aangemelde instantie moet de categorisering bevestigen als onderdeel van de conformiteitsbeoordelingsprocedure. Onze Minister brengt met een aanwijzing dus geen stoffen, preparaten of voorwerpen onder in categorie F4. Het enige rechtsgevolg van de aanwijzing is dat de aangewezen stoffen, preparaten of voorwerpen aan dezelfde regels zijn onderworpen als vuurwerk van categorie F4.

Vierde lid (oud), derde lid (nieuw)

Omdat de in onderdeel a van dit artikellid genoemde artikelen vervallen wordt de verwijzing daarnaar vervangen door een verwijzing naar de artikelen 3.30 en 3.286, eerste lid onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze artikelen regelen, net als de in onderdeel a genoemde artikelen die vervallen, het opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik en het voor het vervoer van goederen opslaan van vuurwerk of van pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger.

Vijfde lid (oud), vierde lid (nieuw)

Het opslaan, bewerken en verwerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik wordt geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. De artikelen in het Vuurwerkbesluit waarvoor de begripsomschrijvingen, genoemd onder c tot en met f, van belang zijn vervallen daardoor. Door het vervallen van die artikelen zijn deze begripsomschrijvingen niet meer nodig.

Onderdeel B (artikel 1.1.2a Vuurwerkbesluit)

Omdat het opslaan en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik wordt geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving vervallen in artikel 1.1.2a de artikelen 3.2.1 en 3A.2.1 van het Vuurwerkbesluit. De verwijzing in het eerste lid naar deze artikelen wordt daarom gewijzigd in een verwijzing naar het corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel C (artikel 1.1.4 Vuurwerkbesluit)

De uitzondering op het toepassingsbereik van een aantal artikelen in het Vuurwerkbesluit voor de zogenoemde tijdelijke opslag in verband met vervoer vervalt omdat deze materie wordt geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.30, derde lid).

Onderdeel D (artikel 1.2.2 Vuurwerkbesluit)

In het eerste tot en met het derde lid van artikel 1.2.2 wordt "professioneel vuurwerk" vervangen door "vuurwerk van categorie F4". In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het

Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit namelijk de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt.

Onderdeel E (artikel 1.2.2a Vuurwerkbesluit)

Artikel 1.2.2a vervalt omdat de activiteiten waarop dit artikel ziet worden geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikelen 3.30 en 3.286, eerste lid, onder i).

Onderdeel F (artikel 1.2.3 Vuurwerkbesluit)

De wijziging in artikel 1.2.3. is nodig om dit in overeenstemming te brengen met de Omgevingswet. In die wet vervalt het begrip "inrichting" als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten. Voor het vervaardigen van vuurwerk is op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving een omgevingsvergunning verplicht.

Onderdeel G (artikel 1.2.4 Vuurwerkbesluit)

De artikelen die in artikel 1.2.4, eerste lid, onder a tot en met c, worden genoemd, vervallen. De verwijzingen naar die artikelen worden niet vervangen door de artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving die de daarmee corresponderende milieubelastende activiteiten aanwijzen. Daarmee zou namelijk onduidelijkheid kunnen ontstaan over de afbakening van het toepassingsbereik van het Vuurwerkbesluit en het Besluit activiteiten leefomgeving. In plaats daarvan wordt ervoor gekozen om in het tweede lid, onder e, een uitzondering op het verbod toe te voegen. Dat betekent dat vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik wel voorhanden mogen zijn op een locatie waar een milieubelastende activiteit wordt verricht als bedoeld in artikel 3.30 of 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Artikel 3.30, eerste lid, van dat besluit wijst het opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik aan als milieubelastende activiteiten. In artikel 3.286, eerste lid, onder i, van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt als vergunningplichtige milieubelastende activiteit aangewezen het opslaan van vuurwerk of van pyrotechnische artikelen voor theatergebruik voor korte tijd en in afwachting van aansluitend vervoer naar een vooraf bekende ontvanger. Een bijkomende voorwaarde voor deze uitzondering is dat voor de genoemde milieubelastende activiteit een voorafgaande melding (artikel 4.1030) is gedaan aan het bevoegd gezag in overeenstemming met het Besluit activiteiten leefomgeving of een omgevingsvergunning is verleend. In het Besluit activiteiten leefomgeving is verduidelijkt wanneer een voorafgaande melding volstaat en wanneer een omgevingsvergunning is vereist voor het verrichten van een milieubelastende activiteit.

Het wijzigen van consumentenvuurwerk en professioneel vuurwerk in vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 respectievelijk F4 houdt verband met de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen die in dit besluit wordt gevolgd. Dit in navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Verder is toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van "consumentenvuurwerk".

Onderdeel H (artikel 1.2.5 Vuurwerkbesluit)

Het wijzigen van consumentenvuurwerk en professioneel vuurwerk in vuurwerk van categorie F1, F2 en F3 respectievelijk F4 houdt verband met de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen die in dit besluit wordt gevolgd. Dit in navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Verder is na F1, F2 en F3 toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van "consumentenvuurwerk".

Omdat artikel 1.1.4 vervalt wordt in het eerste lid, onder c, de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel I (artikel 1.2.6 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in dit artikel vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3. Verder is toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van "consumentenvuurwerk".

Onderdeel J (artikel 1.3.1 Vuurwerkbesluit)

Het tweede lid van artikel 1.3.1 vervalt omdat de verplichtingen voor degene die vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik opslaat zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Omdat artikel 1.1.4 vervalt wordt in het tweede lid (nieuw) de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdelen K, L en M (artikelen 1.3.2, 1.4.1 en 1.4.2 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen consumentenvuurwerk en professioneel vuurwerk worden dan ook niet meer gebruikt en worden in de artikelen 1.3.2, 1.4.1 en 1.4.2 vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 respectievelijk vuurwerk van categorie F4. Verder is na F1, F2 en F3 toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van "consumentenvuurwerk".

Onderdeel N (artikelen 1.4.3 en 1.4.4 Vuurwerkbesluit)

De artikelen 1.4.3 en 1.4.4 vervallen omdat de verplichtingen voor degene die vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik opslaat zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel O (artikel 1A.1.1 Vuurwerkbesluit)

De Wabo wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ingetrokken. In de begripsomschrijving van markttoezichthouder wordt de verwijzing naar artikel 5.10, eerste lid, van die wet vervangen door een verwijzing naar artikel 18.6, eerste lid, van de Omgevingswet. Artikel 5.10, eerste lid, van de Wabo en artikel 18.6 van de Omgevingswet regelen wie met het toezicht op de naleving is belast.

Onderdeel P (artikel 1A.5.14 Vuurwerkbesluit)

De wijzigingen in het derde en vierde lid van artikel 1A.5.14 zijn technische aanpassingen vanwege het vervallen van de bijlagen 1 tot en met 3 en het wijzigen van "bijlage 4" in "bijlage".

Onderdelen Q tot en met U (opschrift hoofdstuk 2 en hoofdstuk 2, paragraaf 1, en de artikelen 2.1.2 tot en met 2.1.4 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de titel van dit hoofdstuk en deze paragraaf en de artikelen 2.1.2 tot en met 2.1.4 vervangen door vuurwerk of vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

Omdat artikel 1.1.4 vervalt wordt in het tweede lid van artikel 2.1.2 en in het zesde lid van artikel 2.1.3 de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel V (hoofdstuk 2, paragraaf 2 Vuurwerkbesluit)

Paragraaf 2 van hoofdstuk 2 vervalt omdat de verplichtingen voor degene die vuurwerk opslaat of bewerkt zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.30).

Onderdelen W en X (opschrift hoofdstuk 2, paragraaf 3, en artikel 2.3.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de titel van paragraaf 3 en in artikel 2.3.1 vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3. Verder is na F1, F2 en F3 toegevoegd dat het moet gaan om vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik. Dit criterium maakte ook onderdeel uit van de begripsomschrijving van "consumentenvuurwerk".

Onderdelen Y en Z (artikelen 2.3.2 en 2.3.3 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de artikelen 2.3.2 en 2.3.3 vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3.

Onderdelen AA en AB (artikelen 2.3.4 en 2.3.5 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de artikelen 2.3.4 en 2.3.5 vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2 of F3.

Het Besluit activiteiten leefomgeving heeft het niet over een verkoopruimte maar over een ruimte voor verkoop aan particulieren. In artikel 2.3.4 wordt die formulering overgenomen. Omdat bijlage 1 vervalt wordt de verwijzing daarnaar vervangen door een verwijzing naar artikel 4.1046 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In dat artikel is een aantal verplichtingen opgenomen waaraan die ruimte moet voldoen. Dat de ruimte voor verkoop aan particulieren moet voldoen aan de verplichtingen van het Besluit activiteiten leefomgeving en de door het bevoegd gezag gestelde maatwerkvoorschriften volgt al uit dat besluit en het zou verwarrend zijn om dat hier ook te regelen. Om die reden vervalt de laatste zinsnede in artikel 2.3.4.

Onderdelen AC tot en met AE (opschrift hoofdstuk 3 en hoofdstuk 3, paragraaf 1 en artikel 3.1.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip professioneel vuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de titel van dit hoofdstuk en deze paragraaf en in dit artikel vervangen door vuurwerk van categorie F4.

Omdat artikel 1.1.4 vervalt wordt in het zesde lid van artikel 3.1.1 de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel AF (hoofdstuk 3, paragraaf 2 Vuurwerkbesluit)

Paragraaf 2 vervalt omdat de verplichtingen voor degene die vuurwerk opslaat of bewerkt zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.30).

Onderdelen AG en AH (opschrift hoofdstuk 3, paragraaf 3, en artikel 3.3.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip professioneel vuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in de titel van deze paragraaf en in dit artikel vervangen door vuurwerk van categorie F4.

Onderdeel AI (artikel 3A.1.1 Vuurwerkbesluit)

Omdat artikel 1.1.4 vervalt, wordt in het zesde lid van artikel 3A.1.1 de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel AJ (artikel 3A.1.2 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Het begrip theatervuurwerk wordt dan ook niet meer gebruikt en wordt in dit artikel vervangen door pyrotechnische artikelen voor theatergebruik.

Omdat artikel 1.1.4 vervalt, wordt in het tweede lid van artikel 3A.1.2 de verwijzing naar dat artikel vervangen door het daarmee corresponderende artikel in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Onderdeel AK (hoofdstuk 3a, paragraaf 2 Vuurwerkbesluit)

Paragraaf 2 van hoofdstuk 3A vervalt omdat de verplichtingen voor degene die pyrotechnische artikelen voor theatergebruik opslaat of bewerkt zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 3.30).

Onderdeel AL (artikel 3A.3.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. Pyrotechnische artikelen voor theatergebruik zijn ingedeeld in andere categorieën dan vuurwerk. Om dat verschil consequent door te voeren wordt in het tweede lid van artikel 3A.3.1 "vuurwerk" vervangen door "pyrotechnische artikelen voor theatergebruik".

Onderdeel AM (artikel 3B.1 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen consumentenvuurwerk en professioneel vuurwerk worden niet meer gebruikt. Voor de werking van het eerste lid voldoet de term vuurwerk en is het niet nodig om afzonderlijke categorieën te benoemen.

De artikelen die in het derde lid, onder b, van artikel 3B.1 worden genoemd, vervallen. De verwijzingen naar die artikelen worden vervangen door de artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving die de daarmee corresponderende milieubelastende activiteiten aanwijzen. In het vergunningvoorschrift moet ook worden opgenomen dat voor de genoemde milieubelastende

activiteit een voorafgaande melding is gedaan aan het bevoegd gezag in overeenstemming met het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 4.1030) of een omgevingsvergunning is verleend. In het Besluit activiteiten leefomgeving is verduidelijkt wanneer een voorafgaande melding volstaat en wanneer een omgevingsvergunning is vereist voor het verrichten van een milieubelastende activiteit.

Onderdeel AN (artikel 3B.2 Vuurwerkbesluit)

Omdat artikel 3.2.3 vervalt, wordt de inhoud van het derde lid van dat artikel in het vierde lid overgenomen.

Onderdeel AO (artikel 3B.3a Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen professioneel vuurwerk en consumentenvuurwerk worden dan ook niet meer gebruikt en worden in artikel 3B.3a vervangen door vuurwerk van categorie F1, F2, F3 of F4.

Onderdeel AP (artikel 3B.4 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen theatervuurwerk en consumentenvuurwerk worden dan ook niet meer gebruikt en worden in artikel 3B.4 vervangen door pyrotechnische artikelen voor theatergebruik en vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

Onderdeel AQ (artikel 3B.5 Vuurwerkbesluit)

De Wabo wordt met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ingetrokken. In artikel 3B.5 worden de verwijzingen naar een aantal artikelen van de Wabo vervangen door verwijzingen naar de artikelen in de Omgevingswet.

Artikel 2.30, eerste lid, van de Wabo regelt dat het bevoegd gezag regelmatig moet bezien of de voorschriften die aan een omgevingsvergunning zijn verbonden, nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. In de omgevingswet is dit geregeld in artikel 5.38, eerste en tweede lid, en in het Besluit kwaliteit leefomgeving in artikel 8.98.

In artikel 2.31, eerste lid, onder b, van de Wabo is geregeld dat het bevoegd gezag de vergunningvoorschriften wijzigt als uit de toepassing van artikel 2.30, eerste lid, blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt. Dit is krachtens artikel 5.39, aanhef en onder a, geregeld in artikel 8.99, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.31, tweede lid, onder b, van de Wabo regelt dat het bevoegd gezag de voorschriften van een omgevingsvergunning kan wijzigen voor zover deze betrekking hebben op het oprichten, veranderen of in werking hebben van een inrichting of mijnbouwwerk, voor zover dit in het belang van de bescherming van het milieu is. Dit is krachtens artikel 5.40, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet geregeld in artikel 8.101 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Op grond van artikel 2.33, eerste lid, onder a en b, van de Wabo is het bevoegd gezag verplicht om de omgevingsvergunning in te trekken als zich een van de genoemde situaties voordoet. Dit is krachtens artikel 5.39 van de Omgevingswet geregeld in artikel 8.100 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

In artikel 2.33, tweede lid, onder b en d, onder 2°, van de Wabo is geregeld wanneer het bevoegd gezag een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk kan intrekken. Dit is krachtens artikel 5.40 geregeld in artikel 8.102 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 3.15 van de Wabo regelt de openbaarmaking van omgevingsvergunningen en een aantal procedurele aspecten. In de Omgevingswet is dit geregeld in artikel 16.65, tweede lid.

Artikel 5.19, vierde lid, onder a, van de Wabo regelt dat een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk kan worden ingetrokken als een omgevingsvergunning slechts geldt voor degene aan wie zij is verleend en het project wordt uitgevoerd door een ander dan degene aan wie de vergunning is verleend. In de Omgevingswet is dit geregeld in artikel 18.10, vierde lid, onder b. In artikel 5.19, vierde lid, onder b, van de Wabo is geregeld dat een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk kan worden ingetrokken in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. In de Omgevingswet is dat geregeld in artikel 5.40, tweede lid, onder d.

Onderdeel AR (hoofdstuk 4 Vuurwerkbesluit)

Hoofdstuk 4 kan vervallen omdat deze materie wordt geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdelen AS en AT (artikel 5.3.6 en 5.3.8 Vuurwerkbesluit)

In navolging van het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt in dit besluit de categorie-indeling van de EU-richtlijn pyrotechnische artikelen gebruikt. De begrippen professioneel vuurwerk en consumentenvuurwerk worden dan ook niet meer gebruikt. Het begrip consumentenvuurwerk" is vervangen door "vuurwerk van categorie F1, F2 of F3. In artikel 5.3.6 is daaraan toegevoegd: "dat op grond van artikel 2.1.1. is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik". Het begrip professioneel vuurwerk is vervangen door vuurwerk van categorie F4.

Onderdeel AU (artikel 5.4.1 Vuurwerkbesluit)

In artikel 5.4.1 is een technische verbetering aangebracht.

Onderdelen AV en AW (bijlagen 1 tot en met 3 en bijlage 4 Vuurwerkbesluit)

De voorschriften die zijn opgenomen in de bijlagen 1 tot en met 3 zijn vervangen door regels in het Besluit activiteiten leefomgeving (paragraaf 4.102). Deze bijlagen kunnen daarom vervallen. Omdat er maar één bijlage overblijft wordt "Bijlage 4" vervangen door "bijlage".

Artikel 5.44 (Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Onderdeel A (Artikel 1a Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Voor de intensieve veeteelt geldt voor de inwerkingtreding van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat de beoordeling van de PRTR-aspecten onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken valt. Dit vormt een uitzondering op de aanwijzing van het bevoegd gezag voor de PRTR-aspecten. Onder de Omgevingswet komt die uitzondering te vervallen (zie artikel 10.27 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Artikel 1a van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet voorziet in een grondslag voor het gebruik van gegevens uit dat uitvoeringsbesluit voor de beoordeling van de PRTR-aspecten door de Minister van Economische Zaken (nu: Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit). Nu de uitzondering komt te vervallen, kan deze bepaling ook vervallen.

Onderdeel B (Artikel 27, eerste lid, Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Als opslagruimte voor dit hoofdstuk wordt alleen in aanmerking genomen opslagruimte voor meststoffen waarvoor een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo is verleend of waarop een AMvB op grond van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer van toepassing is. Onder de Omgevingswet worden de verwijzingen aangepast. Dit artikel strekt hiertoe.

Onderdeel C (Artikel 28, tweede en derde lid, Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Als een omgevingsvergunning is verleend wordt bij de berekening van de mestproductie uitgegaan van het aantal dieren dat op grond van die vergunning in de bij het bedrijf behorende stallen wordt gehouden. Verwezen wordt in dat verband naar de Wabo en de Wet milieubeheer. Onder de Omgevingswet wordt de verwijzing aangepast. Dit artikel strekt hiertoe.

Onderdeel D (Artikel 29, eerste lid, onder c, Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Als een omgevingsvergunning is verleend wordt bij de berekening van de mestproductie uitgegaan van het aantal dieren dat op grond van die vergunning in de bij het bedrijf behorende stallen wordt gehouden. Verwezen wordt in dat verband naar de Wabo en de Wet milieubeheer. Onder de Omgevingswet wordt de verwijzing aangepast. Dit artikel strekt hiertoe.

Artikel 5.45 (Waterbesluit)

Onderdeel A (hoofdstukken 1 tot en met 7 Waterbesluit)

Het merendeel van de artikelen in het Waterbesluit kan vervallen, omdat die artikelen overgaan naar enerzijds de Omgevingswet en anderzijds het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Voor een gedetailleerde beschrijving van die overgang wordt verwezen naar de transponeringstabel voor het Waterbesluit in bijlage I aan het slot van de nota van toelichting bij dit besluit.

Op grond van artikel 8.9 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet blijven enkele onderdelen van de Waterwet, die niet nodig zijn om het nieuwe stelsel te laten functioneren, achter in die wet. Deze onderdelen betreffen het deltaprogramma en financieringen bekostiging primaire waterkeringen (paragraaf 5 van hoofdstuk 7 van de Waterwet).

Alleen voor de financiering van de bekostiging van primaire waterkeringen moeten op grond van artikel 7.23, vijfde lid, en 7.24, eerste lid, van de Waterwet nog bij AMvB nadere regels worden gesteld. Op die grondslag zijn de artikelen 1.3, 7.3 en 7.4 van het Waterbesluit gebaseerd, die dan ook niet vervallen door deze wijziging van het Waterbesluit.

Onderdeel B en E (artikelen 1.3, 7.3 en 7.4 en bijlage V Waterbesluit)

Door het laten vervallen van de begripsbepaling 'wet' (door onderdeel A) wordt in onderdeel B, in de artikelen 1.3, 7.3 en 7.4, dat begrip vervangen door de volledige citeertitel van de Waterwet. Dit geldt ook voor het opschrift van bijlage V.

Onderdeel C (artikelen 8.1 tot en met 8.8 Waterbesluit)

In hoofdstuk 8 kunnen de artikelen 8.1 tot en met 8.8 vervallen, omdat dit uitgewerkte overgangs- en slotbepalingen zijn. Artikel 8.1b bepaalt weliswaar dat het nationale waterplan uiterlijk op 31 maart 2021 een maritiem ruimtelijk plan omvat, maar deze plicht is overgegaan naar artikel 10.15, derde lid, van het Omgevingsbesluit en kan dus hier vervallen.

Onderdeel D (bijlage I tot en met IV Waterbesluit)

De bijlagen I tot en met IV kunnen vervallen, omdat de artikelen waartoe zij behoren ook vervallen (zie onderdeel A).

Onderdeel F (bijlage VI Waterbesluit)

De normering van de andere dan primaire waterkeringen vindt voortaan plaats door omgevingswaarden op grond van de Omgevingswet in plaats van veiligheidsnormen. Het opschrift van bijlage VI wordt daaraan aangepast.

HOOFDSTUK 6 INTREKKING BESLUITEN

Algemeen

In dit artikel worden 35 besluiten ingetrokken, omdat zij binnen het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht zullen opgaan in de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit of de Omgevingsregeling.

De besluiten worden expliciet ingetrokken, ter voorkoming van onduidelijkheid over de gelding van die besluiten. Door de intrekking van wetten door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, vervalt immers al de rechtsgrondslag voor die besluiten. Omdat er door de omvang van de stelselherziening onduidelijkheid zou kunnen ontstaan over resterende grondslagen in andere wetten en nieuwe grondslagen in de Omgevingswet, wordt expliciet in intrekking voorzien.

Artikel 6.1 (intrekken besluiten)

Hieronder wordt per in te trekken besluit kort toegelicht in welk van de bovengenoemde regelingen zij zullen opgaan. Voor een beschrijving op artikelniveau van die overgang wordt ook verwezen naar de transponeringstabellen die voor een groot aantal in te trekken besluiten zijn opgenomen op de website Omgevingswetportaal. Daarin wordt ook aangegeven of daarvoor wel of niet overgangsrecht is opgesteld.

Onderdeel a Activiteitenbesluit milieubeheer

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Activiteitenbesluit milieubeheer ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Activiteitenbesluit milieubeheer was gebaseerd op de artikelen 8.40, 8.41, 8.42, 8.42a, 9.5.1 tot en met 9.5.3, 10.2, tweede lid, en 10.32 van de Wet milieubeheer, de artikelen 6.2, eerste lid, onder b, en tweede lid, onder b, 6.6, 6.7 en 6.12, onder e, van de Waterwet, de artikelen 78, 79 en 80 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, de artikelen 1.1, derde lid, 2.1, eerste lid, onder i, 2.17 en 3.9, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de artikelen 6, 17 en 65 van de Wet bodembescherming en artikel 2, eerste lid, van de Meststoffenwet. Met het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de artikelen 8.40 en 9.5.3 van de Wet milieubeheer gewijzigd en vervallen de artikelen 8.40a tot en met 8.42 en 10.32 van die wet. Ook vervalt hoofdstuk 6 van de Waterwet en wordt de Wabo ingetrokken.

In het Activiteitenbesluit milieubeheer worden regels gesteld die nodig zijn ter bescherming van het milieu tegen de nadelige gevolgen die inrichtingen daarvoor kunnen veroorzaken. Het begrip "inrichting" is in de Omgevingswet als centraal aangrijpingspunt voor milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten losgelaten. Regels voor milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten zijn opgenomen in de hoofdstukken 1 tot en met 5 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn instructieregels opgenomen voor het bevoegd gezag voor het stellen van regels over geluid-, geur- en trillinghinder en externe veiligheid in het omgevingsplan. Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat tot slot regels over het breken van steenachtig materiaal.

Ter uitvoering van artikel 8.42 van de Wet milieubeheer bevat het Activiteitenbesluit milieubeheer regels over het stellen van maatwerkvoorschriften. Voor lopende procedures is overgangsrecht opgenomen in artikel 4.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor een aantal specifieke aspecten is overgangsrecht opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het

Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die in bijlage I van deze toelichting is ingevoegd wordt de overgang van het Activiteitenbesluit naar die besluiten weergegeven. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en het specifieke overgangsrecht in de genoemde besluiten niet voldoende is om de overgang te waarborgen. Er zijn aanvullende overgangsregels vereist om bestaande rechten te eerbiedigen en om een soepele overgang te bewerkstelligen vanwege aanscherping van eisen. Dit overgangsrecht is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel b Besluit algemene regels milieu mijnbouw

Het Besluit algemene regels milieu mijnbouw bevat algemene regels over het aanleggen van een boorgat of onderzeese installatie en over het uitbreiden, wijzigen, testen, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van bestaande boorgaten met mobiele installaties (nieuwe benaming: verplaatsbare mijnbouwwerken) en onderzeese installaties. Het besluit is gebaseerd op artikel 40, tweede en twaalfde lid, van de Mijnbouwwet en op de artikelen 8.40, 8.41 en 8.42 van de Wet milieubeheer. Deze artikelen vervallen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Als gevolg daarvan wordt ook het Besluit algemene regels milieu mijnbouw bij de invoering van de Omgevingswet ingetrokken. De inhoud van dit besluit komt hoofdzakelijk terug in het Besluit activiteiten leefomgeving (paragrafen 3.10.1 en 4.109, afdeling 2.7 en in de specifieke zorgplicht van artikel 2.11). Verder wordt een aantal onderdelen van dit besluit opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en in het Omgevingsbesluit. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is toegevoegd, wordt de overgang van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw naar de algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet toegelicht. Hieruit blijkt dat er overgangsrecht nodig is voor meldingen, gegevensverstrekking, meldingen ongewoon voorval, maatwerkvoorschriften en instemmingen. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit Invoeringsbesluit. Voor vergunningen en ontheffingen is overgangsrecht opgenomen in artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel c Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit wordt opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening is gebaseerd op de Wro die wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening worden regels gesteld over de inhoud van bestemmingsplannen. Deze instructieregels worden opgenomen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en artikel 22.1 van de Omgevingswet dat door hoofdstuk 1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingevoegd. Daarnaast is er in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor een aantal onderdelen eerbiedigende werking opgenomen. Die eerbiedigende werking leidt ertoe dat activiteiten die op grond van een omgevingsplan al zijn toegelaten, niet onder de werking van deze instructieregels vallen. Door het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in samenhang met het overgangsrecht dat is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving geldt die eerbiedigende werking ook voor die activiteiten die zijn toegelaten in een bestemmingsplan dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet onderdeel is geworden van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Voor zover er bij inwerkingtreding van de Omgevingswet omgevingsvergunningen zijn verleend of aanvraagprocedures lopen geldt het overgangsrecht dat wordt opgenomen in artikel 4.13 in samenhang met afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In de transponeringstabel die in bijlage I van deze toelichting is ingevoegd wordt de overgang van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in de voornoemde artikelen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen

extra overgangsrecht te worden opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel d Besluit beheer winningsafvalstoffen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit beheer winningsafvalstoffen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit beheer winningsafvalstoffen is gebaseerd op artikel 2.22, derde lid, van de Wabo en artikel 6.6 van de Waterwet. De Wabo wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en hoofdstuk 6 van de Waterwet vervalt. Dit besluit is de implementatie van de Richtlijn winningsafval en bevat voorschriften die het bevoegd gezag moet verbinden aan de vergunning voor een afvalvoorziening. Overgangsrecht voor onherroepelijke vergunningen en daaraan verbonden voorschriften wordt opgenomen in artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor lopende procedures wordt overgangsrecht opgenomen in artikel 4.3 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Het overgangsrecht dat wordt opgenomen in de voornoemde artikelen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is voldoende om de overgang van het Besluit beheer winningsafvalstoffen naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen. Er hoeft daarom geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Onderdeel e Besluit derogatie luchtkwaliteitseisen

De richtlijn luchtkwaliteit is in Nederland geïmplementeerd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer en verder uitgewerkt in uitvoeringsregelgeving, waaronder het Besluit derogatie (luchtkwaliteitseisen). Dit besluit is gebaseerd op artikel 5.22 van de Wet milieubeheer. Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het Besluit derogatie (luchtkwaliteitseisen) voorziet in de aanwijzing van zones en agglomeraties waar tijdelijk verhoogde grenswaarden voor stikstofdioxide gelden, een tijdelijke vrijstelling geldt van de plicht om de grenswaarden voor zwevende deeltjes toe te passen en het tijdstip waarop aan die grenswaarden moet worden voldaan. Dit besluit wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De termijnen die golden voor de vrijstelling ('derogatie') op grond van artikel 22, tweede lid, in samenhang met het vierde lid, van de richtlijn luchtkwaliteit zijn per 1 januari 2015 verstreken. Als bij inwerkingtreding van de Omgevingswet niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden voor de stoffen waar de vrijstelling voor gold, moet een programma als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van die wet worden vastgesteld.

Onderdeel f Besluit energieprestatie gebouwen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit energieprestatiegebouwen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is verwerkt in het Besluit bouwwerken leefomgeving. De regels over het energielabel zijn met name te vinden in afdeling 6.4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. De regels vallen onder het algemene overgangsrecht.

Onderdeel g Besluit emissiearme huisvesting

Het Besluit emissiearme huisvesting wordt met de invoering van de Omgevingswet ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit wordt opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het Besluit emissiearme huisvesting bevat regels om de emissie van ammoniak en van fijnstof uit dierenverblijven zoveel mogelijk te beperken; de emissie vanuit dierenverblijven is aan een maximum gebonden. Voor verschillende huisvestingssystemen gelden verschillende waarden. De reikwijdte is beperkt tot bedrijven die in het maatschappelijk verkeer als veehouderijen (productiebedrijven) worden aangemerkt. In het stelsel van de Omgevingswet komen de regels uit het Besluit emissiearme huisvesting terug in paragraaf 4.82 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is toegevoegd is de omzetting van het Besluit emissiearme huisvesting naar het Besluit activiteiten leefomgeving te vinden. Overgangsrecht is niet nodig, omdat de strekking van de bepalingen in het Besluit activiteiten leefomgeving hetzelfde blijft.

Onderdeel h Besluit externe veiligheid buisleidingen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit externe veiligheid buisleidingen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit externe veiligheid buisleidingen is gericht op de buisleidingen voor het transport van gevaarlijke stoffen. Dit externe veiligheidsbeleid omvat ook de ruimtelijke doorwerking van risicobeleid in ruimtelijke plannen vanwege de veiligheidsaspecten van het bouwen in de buurt van risicovolle activiteiten. Dit besluit is gebaseerd op artikel 4.3 van de Wro en hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wro ingetrokken en vervalt hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. In het Besluit externe veiligheid buisleidingen zijn milieukwaliteitseisen op het gebied van externe veiligheid opgenomen die moeten worden opgenomen in een bestemmingsplan en moeten worden meegenomen bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning. In het stelsel van de Omgevingswet komen deze milieukwaliteitseisen terug als instructieregels over externe veiligheid. Deze instructieregels zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De algemene regels voor de exploitant zijn opgenomen in paragraaf 4.108 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit externe veiligheid buisleidingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat overgangsrecht nodig is voor artikel 5 van het Besluit externe veiligheid buisleidingen en voor de meldingen die moeten worden gedaan op grond van dit besluit. Overgangsrecht hiervoor wordt opgenomen in hoofdstuk 8 van dit Invoeringsbesluit. Voor de andere bepalingen van dit besluit is het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende om de overgang van het Besluit externe veiligheid buisleidingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen.

Onderdeel i Besluit externe veiligheid inrichtingen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit externe veiligheid inrichtingen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit externe veiligheid inrichtingen is gebaseerd op artikel 5.1 van de Wet milieubeheer. Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen zijn milieukwaliteitseisen op het gebied van externe veiligheid opgenomen die moeten worden opgenomen in een bestemmingsplan en moeten worden meegenomen bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning. In het stelsel van de Omgevingswet komen deze milieukwaliteitseisen terug als instructieregels over externe veiligheid. Deze instructieregels zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit externe veiligheid inrichtingen naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Besluit externe veiligheid inrichtingen naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Onderdeel j Besluit externe veiligheid transportroutes

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit externe veiligheid transportroutes ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In het Besluit externe transportroutes zijn milieukwaliteitseisen op het gebied van externe veiligheid opgenomen die van belang zijn voor de ruimtelijke inrichting van gebieden in de omgeving van wegen, waterwegen en spoorwegen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. De in dit besluit opgenomen regels over het plaatsgebonden risico zijn enerzijds gebaseerd op artikel 4.3 van de Wro en anderzijds op artikel 5.1 van de Wet milieubeheer. De regels over onder meer het groepsrisico vinden hun grondslag in artikel 3.37 van de Wro. Bij de inwerkingtreding van de

Omgevingswet wordt de Wro ingetrokken en vervalt hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. In het stelsel van de Omgevingswet komen deze milieukwaliteitseisen terug als instructieregels over externe veiligheid. Deze instructieregels zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit externe veiligheid transportroutes naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat overgangsrecht nodig is voor bestaande (beperkt) kwetsbare objecten die al toegelaten waren voor inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid transportroutes. Overgangsrecht hiervoor wordt opgenomen via het Invoeringsbesluit Omgevingswet in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor de bepalingen in het Besluit externe veiligheid transportroutes is het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende om de overgang van dit besluit naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel k Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)

Het doel van dit besluit is om uitvoering te geven aan artikel 5.16a van de Wet milieubeheer, waarbij in (dreigende) overschrijdingssituaties nieuwe gevoelige bestemmingen en een toename van op die locaties verblijvende personen met een verhoogde gevoeligheid voor luchtverontreiniging worden voorkomen. Dit besluit geldt voor elke uitoefening van een bevoegdheid of toepassing van een wettelijk voorschrift als bedoeld in artikel 5.16, eerste lid, van de Wet milieubeheer, die betrekking heeft op een geval dat behoort tot een in dit besluit aangewezen categorie en waarin sprake is van een (dreigende) overschrijdingssituatie. Omdat dit besluit ziet op het voorkomen van nieuwe gevoelige bestemmingen in (dreigende) overschrijdingssituaties die op termijn worden beëindigd, vervult dit besluit alleen een tijdelijke functie. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit is er immers op gericht om overal de grenswaarden te realiseren binnen de termijnen van de Europese richtlijn voor luchtkwaliteit. Dit besluit wordt ingetrokken, omdat hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer bij inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt. De inhoud van dit besluit komt niet terug in het Besluit kwaliteit leefomgeving, omdat tegen die tijd moet worden voldaan aan de grenswaarden, die als omgevingswaarden zijn vastgesteld. In het geval van een (dreigende) overschrijding regelt de Omgevingswet al een programmaplicht voor het college van burgemeesters en wethouders. Ook biedt de Omgevingswet de gemeente de mogelijkheid om te sturen op het toelaten van nieuwe gevoelige gebouwen of uitbreidingen op locaties vanuit het oogpunt van gezondheid. Gezien het bovenstaande wordt er niet in overgangsrecht voorzien.

Onderdeel l Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden wordt ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit wordt opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit en de in voorbereiding zijnde Omgevingsregeling.

Onderdeel m Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in artikel 10.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit inventarisatie broeikasgassen Wlv is gebaseerd op hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer dat ook vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In dit besluit is het nationaal inventarisatiesysteem voor broeikasgassen juridisch verankerd. Dit inventarisatiesysteem is opgenomen in artikel 10.37 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Er is geen overgangsrecht nodig omdat het hier gaat om een vorm van feitelijk handelen, namelijk het verzamelen van gegevens en het monitoren daarvan. De artikelen 2, derde lid, en 3 van dit besluit zijn nader uitgewerkt in de Regeling aanwijzing Nationaal loket inventarisatie broeikasgassen en Protocollen broeikasgassen. Hiervoor is geen overgangsrecht nodig in dit Invoeringsbesluit, maar wordt als dat nodig is geregeld bij ministeriële regeling.

Onderdeel n Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 is gebaseerd op hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer dat vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 zijn milieukwaliteitseisen opgenomen voor oppervlaktewater en grondwater die vervolgens moeten landen in het nationale waterplan, het beheerplan voor de rijkswateren, regionale waterplannen of beheerplannen voor de regionale wateren. Deze plannen of delen hiervan komen in het nieuwe recht terug als nationaal waterprogramma, regionale waterprogramma's en waterbeheerprogramma's. Overgangsrecht hiervoor wordt opgenomen in artikel 4.56, vijfde en zesde lid, artikel 4.57 en artikel 4.58 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In onderstaande transponeringstabel wordt de overgang van het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in de voornoemde artikelen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 naar het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Onderdeel o Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Het Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken wordt ingetrokken, omdat de inhoud ervan opgaat in de Omgevingsregeling. Het Besluit leges Wet beheer rijkswaterstaatswerken is gebaseerd op hoofdstuk 1 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Dit hoofdstuk regelt vergunningen voor het uitvoeren van werkzaamheden door derden in en nabij de infrastructuur, bijvoorbeeld het aanleggen van leidingen onder een rijksweg. De Omgevingswet laat deze vergunningsregeling opgaan in de omgevingsvergunning. Hoofdstuk 1 Wet beheer rijkswaterstaatswerken vervalt door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel p Besluit lozen buiten inrichtingen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit lozen buiten inrichtingen ingetrokken. Het besluit had betrekking op lozingen als gevolg van een activiteit die plaatsvond buiten een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer. Een activiteit kan om verschillende redenen buiten een die inrichting plaatsvinden. Het gaat bijvoorbeeld om een tijdelijke activiteit, een niet plaatsgebonden activiteit of een (in omvang) niet bedrijfsmatige activiteit.

In het Besluit activiteiten leefomgeving is niet de "inrichting", maar de "milieubelastende activiteit" het aangrijpingspunt voor het stellen van regels. In lijn met het subsidiariteitsbeginsel heeft het Rijk opnieuw bezien voor welke milieubelastende activiteiten en bijbehorende lozingsactiviteiten algemene rijksregels nodig zijn. Als gevolg hiervan komen de meeste regels van het Besluit lozen buiten inrichtingen alleen terug voor zover het lozingen op de rijkswateren of in de Noordzee betreft (in hoofdstuk 6 en 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving). De regels over milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten op regionale wateren worden opgenomen in de bruidsschat voor het omgevingsplan en de waterschapsverordening. De bruidsschat zorgt dat voor onderwerpen die worden gedecentraliseerd geen rechtsvacuüm ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Overgangsrecht op het gebied van meldingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel q Besluit lozing afvalwater huishoudens

Met dit besluit wordt het Besluit lozing afvalwater huishoudens ingetrokken. De inhoud van het besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het lozingsactiviteiten op de rijkswateren of in de Noordzee betreft, en in de bruidsschat, voor zover het lozingsactiviteiten

op regionale wateren betreft of lozingen in de bodem of de riolering. De bruidsschat is een set regels over gedecentraliseerde onderwerpen die via dit besluit wordt toegevoegd aan het omgevingsplan en de waterschapsverordening. De bruidsschat zorgt dat voor onderwerpen die worden gedecentraliseerd geen rechtsvacuüm ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Overgangsrecht op het gebied van meldingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften is opgenomen in hoofdstuk 8 van dit besluit.

Onderdeel r Besluit maatregelen richtwaarden luchtkwaliteitseisen

De richtlijn luchtkwaliteit is in Nederland geïmplementeerd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer en verder uitgewerkt in uitvoeringsregelgeving, waaronder het Besluit maatregelen richtwaarden (luchtkwaliteitseisen). Dit besluit is gebaseerd op artikel 5.17 van de Wet milieubeheer. Hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het Besluit maatregelen richtwaarden (luchtkwaliteitseisen) bevat regels over de aard van de te nemen maatregelen gericht op het voor zover mogelijk bereiken van in bijlage 2 van de Wet milieubeheer opgenomen richtwaarden voor luchtkwaliteit binnen de daarvoor gestelde termijn en bevat de aanwijzing van bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor het vaststellen van deze maatregelen. Dit besluit wordt ingetrokken bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het stelsel van de Omgevingswet komen de richtwaarden voor de luchtkwaliteit terug als omgevingswaarden, opgenomen in paragraaf 2.2.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De instructieregels voor een programma bij dreigende overschrijding van de omgevingswaarden zijn opgenomen in afdeling 4.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Overgangsrecht voor een gemeentelijk luchtkwaliteitsplan wordt opgenomen in artikel 4.100 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor plannen die door andere bestuursorganen zijn vastgesteld is geen overgangsrecht nodig omdat verondersteld wordt dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet aan de luchtkwaliteitseisen en dus de omgevingswaarden wordt voldaan. Is dat niet het geval dan zal er bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een programma voor luchtkwaliteit moeten gelden.

Onderdeel s Besluit milieu-effectrapportage

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit milieueffectrapportage ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Omgevingsbesluit. Het Besluit milieueffectrapportage is gebaseerd op hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer dat vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In het Besluit milieueffectrapportage zijn de gevallen aangewezen die een mer-procedure moeten doorlopen. In het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt er geen overgangsrecht opgenomen voor de mer-beoordeling, omdat de mer-beoordeling in het nieuwe stelsel inhoudelijk niet wijzigt ten opzichte van het huidige recht. Om die reden wordt er ook geen overgangsrecht opgenomen over de aanwijzing van de gevallen die een mer-procedure moeten doorlopen (artikel 2, eerste tot en met vierde lid, van het Besluit milieueffectrapportage). Het vijfde lid van artikel 2 van het Besluit milieueffectrapportage betreft de plicht tot het toepassen van de artikelen 7.16, 7.17 en 7.19 van de Wet milieubeheer. Hiervoor wordt overgangsrecht opgenomen in de artikelen 4.94 en 4.95 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

In artikel 4 van het Besluit milieueffectrapportage is geregeld welke informatie er moet worden verstrekt als er een verzoek om ontheffing te verlenen wordt gedaan op grond van artikel 7.4 of 7.5 Wet milieubeheer. Dit artikel lift mee met het overgangsrecht dat wordt opgenomen in artikel 4.96 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit milieueffectrapportage naar het Omgevingsbesluit toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in de voornoemde artikelen van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Besluit milieueffectrapportage naar het Omgevingsbesluit te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Onderdeel t Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is verwerkt in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Deze regels zijn voortaan opgenomen in hoofdstuk 7 Bouw- en sloopwerkzaamheden. De regels vallen onder het algemene overgangsrecht.

Onderdeel u Besluit nadere omschrijving begrip autowrakken

De definitie van autowrak uit de Wet milieubeheer is in 1999 vervallen. In 2002 is het Besluit beheer autowrakken in werking getreden en in dat besluit is een definitie van autowrak opgenomen. Daarbij is meer aangesloten bij de definitie van autowrak in de richtlijn autowrakken. Om die reden is de grondslag voor het Besluit nadere omschrijving begrip autowrakken weggevallen en wordt dit besluit ingetrokken. Het intrekken van dit besluit betreft dus een technische reparatie van eerdere besluitvorming over het begrip autowrak.

Onderdeel v Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in de artikelen 5.53 en 5.54 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) is gebaseerd op artikel 5.16, vierde lid, van de Wet milieubeheer. Het bepaalt in welke gevallen de uitoefening van een of meer wettelijke voorschriften voor een project niet in betekenende mate bijdraagt aan de concentraties in de buitenlucht van stoffen waarvoor in bijlage 2 van de Wet milieubeheer een grenswaarde is opgenomen. In deze gevallen vindt bij de besluitvorming op projectniveau geen (individuele) toetsing aan die grenswaarden meer plaats en is geen specifiek luchtkwaliteitsonderzoek meer vereist. De artikelen van dit besluit zijn overgezet naar de artikelen 5.53 en 5.54 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hiervoor is geen overgangsrecht nodig, omdat de grenswaarden en de aanwijzing van categorieën van gevallen die niet in betekenende mate bijdragen hetzelfde blijven. In artikel 5 van dit besluit is een anticumulatiebepaling opgenomen die bijvoorbeeld van toepassing is als het totaal aan deelplannen dat op dezelfde infrastructuur wordt ontsloten, samen wel in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit, maar dat de deelplannen elk op zich niet in betekenende mate bijdragen. Wanneer die situatie aan de orde is moet bij de besluitvorming van ieder deelplan toch worden getoetst volgens artikel 5 van dit besluit. Overgangsrecht hiervoor wordt opgenomen in afdeling 4.1 en de artikelen 4.6 en 4.12 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Onderdeel w Besluit ruimtelijke ordening

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit ruimtelijke ordening ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Omgevingsbesluit en het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit ruimtelijke ordening berust op de Wro, die bij inwerkingtreding van het stelsel ook wordt ingetrokken. In het Besluit ruimtelijke ordening, dat een nadere uitwerking van de Wro bevat, zijn bepalingen opgenomen over (de totstandkoming en inhoud van) bestemmings- en inpassingsplannen, structuurvisies en over grondexploitatie en tegemoetkoming in schade. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit ruimtelijke ordening naar het Omgevingsbesluit en het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht opgenomen in hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, voldoende is om de overgang van het Besluit ruimtelijke ordening naar de AMvB's te waarborgen en dat geen aanvullend overgangsrecht hoeft te worden opgenomen in dit Invoeringsbesluit.

Onderdeel x Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet

Het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet wordt ingetrokken. Het besluit berust op de Crisis- en herstelwet die ook wordt ingetrokken door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In het

Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet worden onder meer de experimenten aangewezen die op grond van de Crisis- en herstelwet mogelijk zijn. Zulke experimenten blijven na de inwerkingtreding van de Omgevingswet mogelijk op grond van artikel 23.3 van die wet. Hiervoor is in overgangsrecht voorzien in hoofdstuk 8 van dit besluit. Ook voor de regels voor kostenverhaal is daarin overgangsrecht opgenomen. Voor de toelichting op dit overgangsrecht wordt daarnaar verwezen. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ook uitgebreid ingegaan op het overgangsrecht van de Crisis- en herstelwet (zie hoofdstuk 4 Overgangsrecht en de transponeringstabel aan het slot van de memorie van toelichting bij dat wetsvoorstel).

Onderdeel y Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in artikel 10.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds is gebaseerd op artikel 59 van de Wet inzake de luchtverontreiniging. Deze wet wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. In dit besluit is bepaald dat er jaarlijks een nationale emissie-inventaris en emissieprognose wordt opgesteld. Verder regelt dit besluit de aanwijzing van de instantie die belast is met het opstellen van de emissie-inventarissen en verslaglegging aan de Europese Commissie. Ook wordt voorgeschreven welke methoden bij het opstellen van de emissie-inventarissen moeten worden gehanteerd. Dit inventarisatiesysteem is opgenomen in artikel 10.11 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Er is geen overgangsrecht nodig omdat het hier gaat om een vorm van feitelijk handelen, namelijk het verzamelen van gegevens en het monitoren daarvan.

Onderdeel z Besluit omgevingsrecht

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit omgevingsrecht ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en in het Omgevingsbesluit. Het Besluit omgevingsrecht berust op de Wabo, die bij inwerkingtreding van het stelsel ook wordt ingetrokken. Daarnaast berust het Besluit omgevingsrecht ook op de Wet milieubeheer, de Mijnbouwwet en de Wet geluidhinder. De bepalingen over geluid en natuur worden gewijzigd via een eigen aanvullingsspoor. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit omgevingsrecht naar het Besluit kwaliteit leefomgeving en naar het Omgevingsbesluit toegelicht. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, voldoende is om de overgang van het Besluit omgevingsrecht naar de AMvB's te waarborgen en dat geen aanvullend overgangsrecht hoeft te worden opgenomen in hoofdstuk 8 van dit Invoeringsbesluit.

Onderdeel aa Besluit ontgrondingen in rijkswateren

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit ontgrondingen in rijkswateren ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in hetzij de Omgevingswet, hetzij het Besluit activiteiten leefomgeving, hetzij het Omgevingsbesluit. Het Besluit ontgrondingen in rijkswateren is gebaseerd op de Ontgrondingenwet. Deze wet wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Overgangsrecht voor de vergunning voor ontgrondingen wordt geregeld in afdeling 4.1 in combinatie met artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Overgangsrecht voor de melding van een ontgroning wordt geregeld in artikel 8.1.1 van dit Invoeringsbesluit. Als het gaat om het heffen van een recht voor het behandelen van de aanvraag om een vergunning of wijzigen van een vergunning en de betaling van het verschuldigde recht geldt het volgende. Op grond van artikel 7 van het Besluit ontgrondingen in rijkswateren wordt het recht binnen twee weken na de dag van indiening van de aanvraag betaald. Deze bepaling is een wettelijk voorschrift voor het in behandeling nemen van een aanvraag als bedoeld in artikel 4:5 van de Awb. Als aan het bedoelde voorschrift niet of niet volledig wordt voldaan, kan - nadat een hersteltermijn is

geboden - worden besloten de aanvraag niet te behandelen. Dit onderdeel lift mee met het algemeen overgangsrecht voor lopende procedures in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. De betaling van het verschuldigde recht is een indieningsvereiste voor de aanvraag en het recht wordt na ontvangst van de aanvraag betaald. Het wordt dan ook niet nodig geacht om afzonderlijk in overgangsrecht te voorzien.

Onderdeel bb Besluit risico's zware ongevallen 2015

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit risico's zware ongevallen 2015 ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 is onder andere gericht op de preventie van zware ongevallen bij inrichtingen waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn of kunnen zijn. In het stelsel van de Omgevingswet komen de regels voor Seveso-inrichtingen terug in paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning komen terug in het Besluit kwaliteit leefomgeving en de handavings- en toezichtstaken worden opgenomen in het Omgevingsbesluit. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 naar het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit toegelicht. Hieruit blijkt dat overgangsrecht nodig is voor de artikelen 4, 8, 9, 17 en 18 van het Besluit risico's zware ongevallen 2015. Overgangsrecht hiervoor is opgenomen in afdeling 8.2 van dit Invoeringsbesluit. Daarnaast is er in het Besluit activiteiten leefomgeving voor een aantal onderdelen eerbiedigende werking opgenomen. Die eerbiedigende werking leidt er toe dat het preventiebeleid, het veiligheidsrapport en het interne noodplan die voor de inwerkingtreding van het Besluit activiteiten leefomgeving waren opgesteld na de inwerkingtreding van dat besluit hun gelding blijven behouden.

Onderdeel cc Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in paragraaf 3.2.14 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit besluit is gebaseerd op artikel 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt te vervallen. Overgangsrecht is niet nodig omdat het hier gaat om algemene regels die ook als algemene regels worden opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen naar het Besluit activiteiten leefomgeving toegelicht.

Onderdeel dd Bouwbesluit 2012

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Bouwbesluit 2012 ingetrokken omdat de inhoud van dit besluit is verwerkt in het Besluit bouwwerken leefomgeving. De meeste regels vallen onder het algemene overgangsrecht van afdeling 8.1. Daarnaast is bijzonder overgangsrecht van toepassing. Zie hiervoor de artikelen in afdeling 8.2 van dit besluit.

Onderdeel ee Infiltratiebesluit bodembescherming

In het Infiltratiebesluit bodembescherming zijn bepaalde concentratiewaarden opgenomen die in acht moeten worden genomen bij de vergunningverlening op grond van artikel 6.4 of 6.5, onder b, van de Waterwet om bij het infiltreren van waterverontreiniging van het grondwater tegen te gaan. Ook wordt in dit besluit aangegeven welke voorschriften in ieder geval aan die vergunningen moeten worden verbonden. Het Infiltratiebesluit bodembescherming wordt met de invoering van de Omgevingswet ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit wordt opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is toegevoegd, is de omzetting van het Infiltratiebesluit bodembescherming te

vinden. Hieruit blijkt dat het overgangsrecht dat wordt opgenomen in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voldoende is om de overgang van het Infiltratiebesluit bodembescherming naar het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit kwaliteit leefomgeving te waarborgen en hoeft er geen extra overgangsrecht te worden opgenomen in hoofdstuk 8 van dit Invoeringsbesluit.

Onderdeel ff Registratiebesluit externe veiligheid

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Registratiebesluit externe veiligheid ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Registratiebesluit externe veiligheid is gebaseerd op titel 12.2 van de Wet milieubeheer, dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt. Het Registratiebesluit externe veiligheid bevat voorschriften over de aanwijzing van risicovolle situaties, de inrichting van het register voor risicovolle situaties, de inhoud van de te verstrekken gegevens over de externe veiligheid en de termijnen voor het melden van deze gegevens aan dit register. In het stelsel van de Omgevingswet komt het verzamelen van deze gegevens terug in de artikelen 10.1 en 10.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de transponeringstabel die als bijlage bij dit besluit is gevoegd, wordt de overgang van het Registratiebesluit externe veiligheid naar het Besluit kwaliteit leefomgeving toegelicht. Hieruit blijkt dat er geen overgangsrecht nodig is omdat het hier gaat om een vorm van feitelijk handelen, namelijk het verzamelen van gegevens.

Onderdeel gg Stortbesluit bodembescherming

Het Stortbesluit bodembescherming wordt ingetrokken, omdat de inhoud van de hoofdstukken I tot en met III is overgegaan naar de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Het overgangsrecht hiervoor wordt geregeld in afdeling 8.2 van dit besluit. De Uitvoeringsregeling Stortbesluit bodembescherming betreft een Ministeriële regeling en geen algemene maatregel van bestuur, om die reden wordt de Uitvoeringsregeling Stortbesluit bodembescherming ingetrokken in de Invoeringsregeling en niet opgenomen in het Invoeringsbesluit.

Onderdeel hh Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol ingetrokken, omdat de inhoud van dit besluit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Het Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol is gebaseerd op titel 12.3 van de Wet milieubeheer waarvoor overgangsrecht is opgenomen in afdeling 8.3 van dit besluit zodat er aangesloten wordt op het nieuwe stelsel. Dit besluit heeft als doel de kwaliteitsborging en de uniformiteit van de gegevensinzameling te bevorderen en dubbele verslagleggingsverplichtingen te voorkomen. Voor de overgang van het Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol is geen apart overgangsrecht nodig omdat het hier gaat om een vorm van feitelijk handelen, namelijk het verzamelen van gegevens en het monitoren daarvan. Dit besluit lift mee met het overgangsrecht dat is opgenomen in afdeling 8.3 van dit besluit dat ziet op de verslaglegging op grond van titel 12.3 van de Wet milieubeheer. In de transponeringstabel die in bijlage I van deze toelichting is ingevoegd wordt de overgang van het Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol naar het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit toegelicht.

Onderdeel ii Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatie regeling energie-infrastructuurprojecten

Het Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatie regeling energie-infrastructuurprojecten is op dit moment gebaseerd op de artikelen 9d, eerste lid, en 20c, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, 39d, eerste lid, van de Gaswet en 141c, eerste lid, van de Mijnbouwwet. Deze artikelen vervallen door de voorgestelde wijzigingen van de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Mijnbouwwet in het

wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (zie de artikelen in hoofdstuk 2 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet).

In artikel 16.7, eerste lid, van de Omgevingswet wordt een aantal besluiten genoemd waarop de coördinatieregeling van toepassing is, waaronder de besluiten ter uitvoering van een projectbesluit. Hierdoor en door de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 9a van Elektriciteitswet 1998, 39b van de Gaswet en 141a van de Mijnbouwwet in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is de coördinatieregeling al van toepassing op besluiten ter uitvoering van energie-infrastructuurprojecten. Het uitvoeringsbesluit kan dus worden ingetrokken.

HOOFDSTUK 7 VOORMALIGE RIJKSREGELS (BRUIDSSCHAT)

In dit hoofdstuk worden de artikelen 7.1 tot en met 7.26 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet toegelicht. Artikel 7.1 voegt twee hoofdstukken toe aan het tijdelijke deel van het omgevingsplan. De toelichting bij die hoofdstukken staat in bijlage I bij dit besluit. Artikel 7.4 voegt vier hoofdstukken toe aan de waterschapsverordening. De toelichting bij die hoofdstukken staat in bijlage II bij dit besluit.

AFDELING 7.1 BRUIDSSCHAT IN OMGEVINGSPLAN

Artikel 7.1 Hoofdstukken bruidsschat omgevingsplan

Dit artikel regelt dat via dit besluit de hoofdstukken 1 en 22 in het tijdelijke deel van het omgevingsplan van iedere gemeente worden opgenomen. In het ontwerp-Invoeringsbesluit, zoals dit in mei 2019 werd voorgehangen bij het parlement, was hoofdstuk 22 nog genummerd als hoofdstuk 2. Op verzoek van de VNG is dit hoofdstuk vernummerd tot hoofdstuk 22. Het tijdelijke deel van het omgevingsplan vindt zijn oorsprong in artikel 22.1 van de Omgevingswet, dat door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt ingevoegd. Zie voor verdere uitleg over de plaatsing van de bruidsschat in het tijdelijke deel van het omgevingsplan afdeling 7.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

De toelichting op de artikelen in de hoofdstukken 1 en 22 is opgenomen in bijlage I bij dit besluit. In het ontwerp-Invoeringsbesluit, zoals dit in mei 2019 werd voorgehangen bij het parlement, was de toelichting nog opgenomen in bijlage 1 in de nota van toelichting van dit besluit. Hierdoor zou de toelichting niet meer kunnen worden aangevuld door de toelichting op de artikelen die nog door het ontwerp-Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet en het ontwerp-Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet Omgevingswet aan de bruidsschat worden toegevoegd. Aanvulling is wel mogelijk als de toelichting op de artikelen in het omgevingsplan onderdeel uitmaakt van de besluittekst.

Artikel 7.2 Bijlage bruidsschat omgevingsplan

In bijlage I bij artikel 1.1 van het omgevingsplan, zoals dat via dit besluit in het tijdelijke deel van het omgevingsplan wordt opgenomen, zijn in aanvulling op de begrippen van de wet, de AMvB's en de Omgevingsregeling de overige begripsbepalingen opgenomen die nog nodig zijn. De toelichting op deze begrippen is opgenomen in bijlage I bij dit besluit.

Artikel 7.3 Toelichting hoofdstukken bruidsschat omgevingsplan

Zoals hierboven al aangegeven is de toelichting op de artikelen in de hoofdstukken 1 en 22 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan opgenomen in bijlage I bij dit besluit. Dit artikel regelt dat via dit besluit deze toelichting wordt opgenomen in de toelichting bij het tijdelijke deel van ieder omgevingsplan.

AFDELING 7.2 BRUIDSSCHAT IN WATERSCHAPSVERORDENING

Artikel 7.4 Hoofdstukken bruidsschat waterschapsverordening

Dit artikel regelt dat via dit besluit de hoofdstukken 1 tot en met 4 in de waterschapsverordening van iedere waterschap worden opgenomen. Zie voor de verdere uitleg over de bruidsschat in de waterschapsverordening afdeling 7.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

De toelichting op de artikelen in de hoofdstukken 1 tot en met 4 in de waterschapsverordening is opgenomen in bijlage II bij dit besluit. In het ontwerp-Invoeringsbesluit, zoals dit in mei 2019 werd voorgehangen bij het parlement, was de toelichting nog opgenomen in bijlage 2 in de nota van

toelichting van dit besluit. Hierdoor zou de toelichting niet meer kunnen worden aangevuld. Aanvulling is wel mogelijk als de toelichting op de artikelen in de waterschapsverordening onderdeel uitmaakt van de besluittekst.

Artikel 7.5 Bijlage I bruidsschat waterschapsverordening

In bijlage I bij artikel 1.1.1 van deze waterschapsverordening zijn de overige begripsbepalingen opgenomen die nog nodig zijn in aanvulling op de begrippen van de Omgevingswet, de AMvB's en de in voorbereiding zijnde Omgevingsregeling.

Artikelen 7.6 tot en met 7.25 Bijlage II bruidsschat waterschapsverordening

Via deze artikelen wordt in iedere individuele waterschapsverordening een bijlage II opgenomen die de aangewezen oppervlaktewaterlichamen voor het betreffende waterschap bevat. Dat is gebruiksvriendelijker dan het opnemen van alle aangewezen oppervlaktewaterlichamen van Nederland in iedere waterschapsverordening.

Artikel 7.26 Toelichting hoofdstukken bruidsschat waterschapsverordening

Zoals hierboven al aangegeven is de toelichting op de artikelen in de hoofdstukken 1 tot en met 4 in de waterschapsverordening is opgenomen in bijlage II bij dit besluit. Dit artikel regelt dat deze toelichting wordt opgenomen in de toelichting bij het nieuwe deel van iedere waterschapsverordening.

HOOFDSTUK 8 OVERGANGSRECHT

Inleiding

Het wetsvoorstel *Invoeringswet Omgevingswet* voorziet onder meer in hoofdstuk 4 in het overgangsrecht voor de *Omgevingswet*. Het *Invoeringsbesluit Omgevingswet*, in hoofdstuk 8, voorziet ook in overgangsrecht voor de *Omgevingswet*, voor zover dat niet in het wetsvoorstel *Invoeringswet Omgevingswet* is opgenomen. Overgangsbepalingen voor bijvoorbeeld besluiten en omgevingsvergunningen, die voorkomen in de in hoofdstuk 6 in te trekken AMvB's, zijn al geregeld in het wetsvoorstel *Invoeringswet Omgevingswet* en hoeven niet meer in het *Invoeringsbesluit* te worden opgenomen. In de transponeringstabellen bij een groot deel van de in te trekken besluiten, aan het slot van deze nota van toelichting, is zowel de vindplaats opgenomen van die overgangsbepalingen in het wetsvoorstel *Invoeringswet Omgevingswet* als de vindplaats van de overgangsbepalingen in dit besluit.

Dit besluit voorziet ook in overgangsrecht voor regelingen die via de *Invoeringsregeling Omgevingswet* worden ingetrokken. De onderdelen uit ingetrokken regelingen kunnen namelijk meeliften op het overgangsrecht dat is opgenomen in het *Invoeringsbesluit Omgevingswet*. In de transponeringstabellen van de in te trekken regelingen, aan het slot van de nota van toelichting van de *Invoeringsregeling Omgevingswet*, is dan de vindplaats opgenomen van de overgangsbepaling in dit besluit. Voor onderdelen uit vervallen regelingen die niet mee kunnen liften op het overgangsrecht dat is opgenomen in dit besluit, wordt overgangsrecht geregeld in de *Invoeringsregeling Omgevingswet*.

In afdeling 8.1 is het overgangsrecht opgenomen voor enkele onderwerpen die in het huidige recht voornamelijk op het niveau van een AMvB zijn geregeld, zoals meldingen, kennisgevingen, gelijkwaardige maatregelen en maatwerkvoorschriften. Voor bundeling van het overgangsrecht over deze onderwerpen is gekozen, omdat de overgangsbepalingen zien op rechtsfiguren uit verschillende AMvB's. Bundeling maakt afzonderlijk overgangsrecht per in te trekken besluit voor deze rechtsfiguren overbodig, bewerkstelligt eenheid in het overgangsrecht voor die rechtsfiguren en maakt het overgangsrecht beter toegankelijk.

Afdeling 8.2 bevat in aanvulling op afdeling 8.1 overgangsbepalingen voor de overgang van de in te trekken besluiten naar de vier AMvB's van de wet, voor zover daar in het wetsvoorstel *Invoeringswet Omgevingswet* of afdeling 8.1 van dit besluit al niet in was voorzien.

Afdeling 8.3 bevat overgangsrecht voor wettelijke bepalingen, waarvoor op grond van artikel 5.1, eerste lid, van het wetsvoorstel *Invoeringswet Omgevingswet*, overgangsbepalingen opgenomen mogen worden op het niveau van een AMvB.

Uitgangspunten en begrippen

Bij de vormgeving en formulering van het overgangsrecht in dit hoofdstuk, hoofdstuk 8, is aangesloten bij de vaste uitgangspunten en begrippen die voor het overgangsrecht in het wetsvoorstel *Invoeringswet Omgevingswet* zijn gebruikt. Hieronder worden enkele daarvan toegelicht.

Moment van toepassing

Het overgangsrecht sluit aan bij het moment van inwerkingtreding van de (relevante onderdelen) van de *Omgevingswet*. Als er in een overgangsrechtelijke bepaling geen ander tijdstip is aangegeven, wordt voor de toepassing van dat moment uitgegaan.

Geldt als

Voor het gelijkstellen van oude instrumenten, bijvoorbeeld vergunningen, aan instrumenten op grond van de *Omgevingswet* wordt de formulering "geldt als" gebruikt. Door deze gelijkstelling behouden de bestaande instrumenten hun geldigheid. Dit gebeurt van rechtswege. Het bevoegd gezag hoeft daarvoor geen besluit te nemen. Er is dan ook geen aanvraag nodig.

Oude recht

Met het oude recht wordt geduid op het recht, zoals dat gold onmiddellijk voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Bij concrete besluiten betreft dit het recht dat gold op het moment dat het besluit is genomen. Het oude recht omvat zowel inhoudelijke als procedurele bepalingen. Het omvat het recht op grond van de wetten die opgaan in de Omgevingswet, zoals de Wro, maar kan ook betrekking hebben op andere wetten die van toepassing zijn, zoals de Awb.

Onherroepelijk

Hiermee wordt het moment bedoeld dat er tegen een besluit geen bezwaar of beroep meer ingesteld kan worden. Het besluit is dan rechtens onaantastbaar. Dit wordt ook wel formele rechtskracht genoemd.

AFDELING 8.1 OVERGANGSBEPALINGEN PER ONDERWERP

Artikel 8.1.1 (melding, kennisgeving, andere informatieverplichting)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor meldingen of kennisgevingen voorafgaand aan of volgend op een activiteit. In artikel 8.1.3 is overgangsrecht opgenomen van meldingen van ongewone voorvallen; een voorval is immers geen activiteit.

Het eerste lid van artikel 8.1.1 bepaalt dat dit artikel van toepassing is op meldingen of kennisgevingen op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit algemene regels milieu mijnbouw, Besluit externe veiligheid buisleidingen, Besluit lozing afvalwater huishoudens, Besluit lozen buiten inrichtingen, Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval, Besluit ontgrondingen in rijkswateren, Besluit risico's zware ongevallen 2015, Bouwbesluit 2012, het Waterbesluit en de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Het betreft de volgende artikelen uit die besluiten en wet:

Besluit	Artikel melding
Activiteitenbesluit milieubeheer	1.10, 1.10a, 2.11, 3.10v, 5.10, 5.11, 5.12, 6.4
Besluit algemene regels milieu mijnbouw	7, eerste lid, 8, eerste lid
Besluit externe veiligheid buisleidingen	8 [melding wijziging gegevens], 9 [melding buisleiding buiten gebruik]
Besluit lozing afvalwater huishoudens	13, eerste lid
Besluit lozen buiten inrichtingen	1.10, eerste lid, 1.10a, eerste lid, 1.11, 1.12, tweede lid, 1.13, eerste lid
Besluit ontgrondingen in rijkswateren	3, eerste lid
Bouwbesluit 2012	1.18 [gebruiksmelding], 1.26 [sloopmelding]
Waterbesluit	6.10, 6.11, 6.11f, 6.16d, 6.19 [melding in bij ministeriële regeling te bepalen gevallen]

N.B. De melding in artikel 4.8 van het Besluit omgevingsrecht is niet opgenomen in bovenstaande tabel, omdat zij een melding is als bedoeld in artikel 2.25, tweede lid, van de Wabo waarvoor overgangsrecht is opgenomen in artikel 4.80 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Besluit	Artikel kennisgeving/andere informatieverplichting
Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval	4, eerste lid
Besluit risico's zware ongevallen 2015	9 [inlichten van het bevoegd gezag], 14
Bouwbesluit 2012	1.25 en 1.33 [kennisgeving aanvang en beëindiging bouwwerkzaamheden]
Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	10, eerste lid

In artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen. Om die reden is artikel

10, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden hier opgenomen.

Onder de Omgevingswet is een aantal meldingen of kennisgevingen gewijzigd of vervangen door andere informatieverplichtingen dan een melding. In de komende leden wordt het recht geregeld voor de overgang van meldingen naar die verschillende vormen van informatieverplichting. Het tweede lid bepaalt dat een melding of kennisgeving van een activiteit die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan en als op die activiteit na de inwerkingtreding een verbodsbepaling als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet van toepassing is, wordt gelijkgesteld met een melding van die activiteit als bedoeld in dat lid. Daardoor hoeft de melding niet opnieuw te worden gedaan.

De situatie kan zich voordoen dat als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een melding of kennisgeving is gedaan naar aanleiding waarvan een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd waartegen beroep openstaat, het oude recht daarop van toepassing blijft tot dat besluit onherroepelijk wordt. Op grond van jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is bij sommige meldingen de reactie van een bestuursorgaan naar aanleiding van een melding aan te merken als een Awb-besluit waartegen bezwaar en beroep openstaat³. Overgangsrecht voor dit soort besluiten is geregeld in artikel 8.1.5. Het kan hierbij gaan om een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorwaarden. Bij het stellen van nadere voorwaarden gaat het om een gebruiksmelding als bedoeld in artikel 1.21 en een sloopmelding als bedoeld in artikel 1.29 van het Bouwbesluit 2012.

Het derde lid bepaalt dat een melding of kennisgeving van een activiteit die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan, en als op die activiteit na de inwerkingtreding geen verbodsbepaling als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet van toepassing is en na de inwerkingtreding op grond van artikel 4.3, eerste lid, van de Omgevingswet een andere informatieverplichting dan een melding geldt, dat die eerdere melding wordt aangemerkt als een verstrekking van gegevens en bescheiden over die activiteit als bedoeld in dat lid. Bij dit laatste kan ook gedacht worden aan het indienen van een bericht.

Door bovengenoemde leden hoeft een melding of kennisgeving na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet opnieuw te worden gedaan om te voldoen aan de nieuwe informatieverplichting, waardoor burgers en bedrijven enerzijds en overheden anderzijds geen dubbel werk hoeven te verrichten.

Het vierde lid regelt de situatie dat een onder het oude recht bestaande vergunningplicht onder het nieuwe omgevingsrecht is gewijzigd in een meldingsplicht. In dat geval wordt een voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ingediende aanvraag voor een vergunning na de inwerkingtreding aangemerkt als een melding. Een voorbeeld hiervan is de omgevingsvergunning brandveilig gebruik op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder d, van de Wabo. Ook hierdoor wordt voorkomen dat burgers en bedrijven enerzijds en overheden anderzijds dubbel werk moeten verrichten. De artikelen 4.3 en 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zijn in dat geval niet van toepassing, om te voorkomen dat alsnog een vergunning op de aanvraag zou worden verleend. Als de omgevingsvergunning brandveilig gebruik al onherroepelijk is, worden op grond van artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de aan de vergunning verbonden voorwaarden maatwerkvoorschriften.

Artikel 8.1.2 (jaarlijkse verstrekking van gegevens)

Voor de artikelen in het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Waterbesluit geldt dat er een periodieke verslaglegging moet plaatsvinden. Omdat deze besluiten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden ingetrokken vervalt de grondslag

---

³ Zie o.m. de uitspraak van ABRS 14 januari 2015, ECLI:NL:RVS: 2015:14 onder verwijzing naar de conclusie van de staatsraad advocaat-generaal van 12 november 2014; ECLI:NL:RVS: 2014:4116, r.o. 4.33 en 4.34.

van deze verslaglegging. Om te voorkomen dat er geen verslaglegging meer kan plaatsvinden over het kalenderjaar dat voorafgaat aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet regelt dit artikel dat het oude recht van toepassing blijft op die gegevensverstrekking. Deze periodieke verslaglegging komt onder het nieuwe stelsel terug in de artikelen 4.785f, 4.1138 en 4.1150 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 8.1.3 (melding ongewoon voorval)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor meldingen van een ongewoon voorval. Het eerste lid bepaalt dat het van toepassing is op meldingen van een ongewoon voorval op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit algemene regels milieu mijnbouw, Besluit externe veiligheid buisleidingen, Besluit lozen buiten inrichtingen, het Waterbesluit en de Wet milieubeheer. Het betreft de volgende artikelen uit die besluiten en wet:

Besluit	Artikel melding ongewoon voorval
Activiteitenbesluit milieubeheer	3.10g, derde lid [melding storting]
Besluit algemene regels milieu mijnbouw	10, 29 [melding als sprake is van aantasting of verontreiniging bodem], 46, 65
Besluit externe veiligheid buisleidingen	10
Besluit lozen buiten inrichtingen	1.20
Waterbesluit	6.16i [melding gebrek], 6.16e [mededeling nadelige gevolgen], 6.16k, vierde lid
Waterwet	6.9, eerste lid
Wet milieubeheer	17.2, eerste lid

Er is gekozen voor een afzonderlijke overgangsbepaling voor meldingen van een ongewoon voorval, omdat deze meldingen niet voorafgaan aan een activiteit maar eerder een calamiteit of gebrek melden aan het bevoegd gezag. Zowel de melder als het bevoegd gezag kunnen dan de nodige maatregelen nemen om de calamiteit in te perken of het gebrek te herstellen. In artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen. Om die reden is artikel 6.9, eerste lid, van de Waterwet en artikel 17.2 van de Wet milieubeheer hier opgenomen.

Het tweede lid bepaalt dat een melding van een ongewoon voorval die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gedaan en waarop na de inwerkingtreding van die wet op grond van artikel 4.3, eerste lid, van de Omgevingswet een plicht tot het informeren van het bevoegd gezag van toepassing is, wordt gelijkgesteld met een verstrekking van gegevens en bescheiden over dat voorval. De gelijkstelling voorkomt dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw informatie zou moeten worden verstrekt. De gelijkstelling neemt aldus zowel voor de burger en bedrijven als voor overheden werk uit handen.

Artikel 8.1.4 (gelijkwaardige maatregel)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor besluiten waarmee toestemming wordt verleend voor het treffen van een andere maatregel van gelijkwaardig niveau. Het eerste lid bepaalt dat het overgangsartikel van toepassing is op besluiten op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013, het Besluit lozing afvalwater huishoudens, het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Waterbesluit. Het betreft de volgende artikelen uit die besluiten:

Besluit	Artikel gelijkwaardige maatregel
Activiteitenbesluit milieubeheer	1.8, 2.3

Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 ⁴	2.56
Besluit lozing afvalwater huishoudens	5
Besluit lozen buiten inrichtingen	1.7, eerste lid
Waterbesluit	6.16b

Overgangsrecht voor een gelijkwaardige oplossing als bedoeld in het Bouwbesluit 2012 is opgenomen in afdeling 8.2 van dit besluit.

In het tweede lid is een bepaling opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten waarmee toestemming wordt gegeven voor het treffen van een andere maatregel van gelijkwaardig niveau. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit als bedoeld in het eerste lid is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt.

Het derde lid regelt de gelijkstelling van een onherroepelijk geworden besluit. Een besluit waarbij is bepaald dat met een andere maatregel dan de voorgeschreven maatregel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming wordt bereikt en dat onherroepelijk is, geldt als een toestemming als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet. De gelijkstelling voorkomt dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een nieuw besluit zou moeten worden aangevraagd. De gelijkstelling neemt aldus zowel voor de burger en bedrijven als voor overheden werk uit handen.

Wellicht ten overvloede wordt nog vermeld dat op bovengenoemde besluiten afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet niet van toepassing is. Om afdeling 4.1 van toepassing te laten zijn, zouden de wettelijke grondslagen voor die besluiten moeten zijn opgenomen in artikel 4.1 van dat wetsvoorstel. Omdat die wettelijke grondslagen ook voor andere besluiten dan bovengenoemde gelden, is daarvan afgezien.

Artikel 8.1.5 (maatwerkvoorschriften, nadere voorschriften, nadere voorwaarden of maatregelen)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor besluiten tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorschriften, het opleggen van nadere voorwaarden of het nemen van maatregelen. Overigens komt het opleggen van nadere voorschriften alleen voor in de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en het nemen van maatregelen alleen in het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Het eerste lid bepaalt dat het overgangsartikel van toepassing is op besluiten op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer, Besluit algemene regels milieu mijnbouw, Besluit externe veiligheid buisleidingen, het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, het Besluit lozing afvalwater huishoudens, het Besluit lozen buiten inrichtingen, Bouwbesluit 2012, Vuurwerkbesluit, het Waterbesluit en de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Het betreft de volgende artikelen uit die besluiten en wet:

Besluit	Artikel maatwerkvoorschrift
Activiteitenbesluit milieubeheer	2.1, vierde lid, 2.2, 2.2a, 2.4, 2.7, 2.7a, 2.8, 2.9a, 2.11, 2.14, 2.14b, 2.15, 2.16a, 2.18, 2.20, 2.22, 2.23, 2.29, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.5e, 3.5f, 3.6, 3.6a, 3.6f, 3.7, 3.9, 3.10a, 3.10d, 3.10e, 3.10f, 3.10q, 3.12, 3.14a, 3.16j, 3.16k, 3.16l, derde lid, 3.20, 3.26e, 3.34,

⁴ De artikelen 2.20 en 3.4 van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013 staan niet in de tabel, omdat die niet zijn vervallen of zijn gewijzigd.

	3.37, 3.47 ⁵ , 3.51, 3.57, 3.58, 3.63, 3.64, 3.64a, 3.64b, 3.66, 3.67, 3.69, 3.71, 3.72, 3.73, 3.74, 3.74a, 3.81, 3.87, 3.88, 3.90, 3.102, 3.108, 3.126, 3.129d, 3.129e, 3.129g, 3.131, 3.134, 3.138, 3.139, 3.140, 3.141, 3.160, 4.64, 4.74, 4.74.0, 4.74p1, 4.77, 4.78, 4.104a, 4.104e, 4.124, 4.125, 5.10, 5.12, 5.44a, 5.44b, 5.44c, 5.44d, 5.50 en 5.51
Besluit algemene regels milieu mijnbouw	20, eerste en tweede lid, 24, derde lid, 40, tweede lid 54, tweede lid en 61, tweede lid
Besluit externe veiligheid buisleidingen	5, eerste lid
Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	2b, zevende lid
Besluit lozing afvalwater huishoudens	3, tweede lid, 4, derde lid, 7, derde lid, 10, derde lid en 11, derde en vierde lid
Besluit lozen buiten inrichtingen	2,1, vierde lid, 2.2, derde lid, 2.3, 3.1, zesde lid, onder b en zevende lid, 3.2, vierde, zesde en achtste lid, 3.6, vierde, zevende en achtste lid, 3.10, vijfde lid, 3.20, zesde lid, 3.21, derde lid, 3.22, vijfde lid, 3a.4, tweede lid, 3a.5, derde en vierde lid en 5.4, tweede lid
Bouwbesluit 2012	1.21 en 1.29
Vuurwerkbesluit	3.2.2, eerste lid
Waterbesluit	6.11, tweede lid, laatste zin, en 6.16l, vierde lid
Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	7, eerste lid

In sommige bovengenoemde artikelen heeft het 'opleggen van verplichtingen' of het 'verbinden van een voorschrift', het karakter van een maatwerkvoorschrift en daarom worden zij onder het overgangsrecht voor maatwerkvoorschriften of nadere voorwaarden geschaard.

In artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB-niveau gaan, in een AMvB kan worden opgenomen. Omdat artikel 7, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden is opgenomen in artikel 13.3, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving is om die reden artikel 7, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden in deze tabel opgenomen.

In het tweede, derde en vierde lid van artikel 8.1.5 zijn bepalingen opgenomen voor het overgangsrecht van op het moment van inwerkingtreding lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor besluiten tot het stellen van maatwerkvoorschriften of het opleggen van nadere voorwaarden. Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften is ingediend, blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt. Ditzelfde geldt als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp van een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of het opleggen van nadere voorwaarden ter inzage is gelegd op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is. Dan blijft het oude recht ook van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt. En ditzelfde geldt als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of het opleggen van nadere voorwaarden toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Awb of het besluit is bekendgemaakt. Ook dan blijft het oude recht van toepassing tot het besluit onherroepelijk wordt.

⁵ Het maatwerkvoorschrift dat mogelijk is op grond van artikel 3.46 van het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt tot 1 januari 2021. Daarom is er geen overgangsrecht nodig en staat het artikel niet in de tabel vermeld.

Een voorbeeld van een maatwerkvoorschrift waarop afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is, is artikel 2.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Het vijfde lid regelt de gelijkstelling. In onderdeel a wordt geregeld dat een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorschriften, het opleggen van nadere voorwaarden of het nemen van maatregelen dat onherroepelijk is, geldt als een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet. In onderdeel b wordt geregeld dat een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften of nadere voorschriften, het opleggen van nadere voorwaarden of het nemen van maatregelen dat onherroepelijk is, waarbij na de inwerkingtreding voor die activiteit geen maatwerkvoorschriften meer mogen worden gesteld maar alleen vergunningvoorschriften, geldt als een besluit tot het verbinden van voorschriften aan een omgevingsvergunning. De gelijkstelling in de onderdelen a en b voorkomt dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een nieuw besluit zou moeten worden aangevraagd. De gelijkstelling neemt aldus zowel voor de burger en bedrijven als voor overheden werk uit handen.

Het zesde lid heeft betrekking op de situatie dat er onder het oude recht een besluit is genomen tot het stellen van maatwerkvoorschriften voor een activiteit en na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor die activiteit een vergunningplicht ontstaat. In artikel 4.14 van de Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat wanneer onder het oude recht geen vergunningplicht gold voor een bepaalde activiteit en er na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor die activiteit een vergunningplicht ontstaat er een omgevingsvergunning van rechtswege geldt. Het zesde lid regelt dat mocht er een vergunningplicht ontstaan voor een activiteit waarvoor onder het oude recht een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften onherroepelijk is, dat besluit geldt als een besluit tot het verbinden van voorschriften aan die omgevingsvergunning.

Wellicht ten overvloede wordt nog vermeld dat op bovengenoemde besluiten afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet niet ziet. Om afdeling 4.1 van toepassing te laten zijn, zouden de wettelijke grondslagen voor die besluiten moeten zijn opgenomen in artikel 4.1 van dat wetsvoorstel. Omdat die wettelijke grondslagen ook voor andere besluiten dan bovengenoemde gelden, is daarvan afgezien.

Artikel 8.1.6 (uitzondering of voorwaarde van toepassing op activiteit)

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt dat artikel 8.1.5a van toepassing is op activiteiten waarvoor uitzonderingen zijn opgenomen of voorwaarden zijn gesteld voor de toepassing van een bepaling bij of krachtens het Activiteitenbesluit milieubeheer, bij of krachtens het Besluit externe veiligheid buisleidingen, in het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en in het Besluit lozen buiten inrichtingen. Het betreft de volgende artikelen uit die besluiten:

Besluit	Artikel uitzondering	Artikel voorwaarde
Activiteitenbesluit milieubeheer	2.5, vierde lid, 2.10, eerste lid, 3.23b, tweede lid, 3.26i, tweede en derde lid, 3.36, eerste lid, 3.54d, 3.56, tweede lid, 3.79, vierde lid, 3.125, derde lid, 3.167, 4.6, 4.32, tweede lid, 4.39, tweede lid, 4.49, tweede lid 4.57, tweede lid, 4.74.5, tweede lid, 4.74aa, tweede lid, 4.74d, 4.74g, 4.93, 4.94d, 4.94de, 4.94di, 4.94g, tweede lid, 5.17, eerste lid, onder b	2.5, eerste lid, 3.26b, eerste lid, 3.26b, tweede lid, 3.26i, eerste lid 3.38, eerste en tweede lid, 3.39, 3.141, eerste en vierde lid, 3.143, eerste en tweede lid, 3.165, 3.167, 4.21, eerste en tweede lid, 4.23, eerste lid, 4.25, 4.27a, eerste en tweede lid, 4.29, eerste lid, 4.31, 4.31b, eerste, tweede en vierde lid, 4.33, eerste lid, 4.34, eerste lid, 4.35, eerste lid, 4.37, 4.50, derde lid, 4.40, eerste lid, 4.41, eerste lid, 4.42, eerste lid,

		4.43, 4.44, eerste lid, 4.45, 4.46, 4.48, 4.50, eerste lid, 4.54, eerste lid, 4.58, 4.59, 4.60, eerste lid, 4.61, 4.62, eerste en tweede lid, 4.65, eerste en tweede lid, 4.68, eerste en tweede lid, 4.74.2, tweede lid, 4.74.3, 4.74.4, 4.74.5, eerste lid, 4.74.6, 4.74.7, 4.74b, 4.74c, eerste lid, 4.74d, 4.74f, 4.74g, 4.74j, tweede en derde lid, 4.94, 4.94d, 4.94g, eerste en tweede lid, 4.103aa, 4.103b, 4.103c, 4.103d, 4.103f, 4.125, 4.126
Besluit externe veiligheid buisleidingen	6, eerste en tweede lid, 17, eerste en tweede lid	
Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden		44a, vierde lid, onder a
Besluit lozen buiten inrichtingen		3.1, zesde lid 3.13, zesde, tiende en elfde lid

Het kan ook gaan om activiteiten waarvoor uitzonderingen gelden of voorwaarden zijn gesteld die zijn opgenomen in het Activiteitenregeling milieubeheer of de Regeling externe veiligheid buisleidingen. De artikelen waar het om gaat zijn niet in bovenstaande tabel opgenomen maar in de transponeringstabellen die voor deze regelingen zijn gemaakt.

Tweede lid

In het tweede lid is overgangsrecht geregeld voor uitzonderingen die gelden voor een activiteit. In onder meer het Activiteitenbesluit milieubeheer is voor een aantal activiteiten een uitzondering opgenomen. Als die uitzondering van toepassing is dan geldt de hoofdregel niet voor die activiteit. Er is destijds voor gekozen om voor die uitzonderingen geen maatwerk te regelen maar deze als regel op te nemen in bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit milieubeheer. In het Besluit activiteiten leefomgeving worden deze uitzonderingen niet meer opgenomen omdat nu wel voor het instrument maatwerk wordt gekozen. Om degene die de activiteit verricht en het bevoegd gezag de tijd te geven om te bekijken of het nodig is om hiervoor maatwerk te regelen is er overgangsrecht geregeld. Door dit overgangsrecht blijven deze uitzonderingen nog twee kalenderjaren van toepassing op de betreffende activiteiten.

Een voorbeeld van een bepaling waarin een activiteit is opgenomen waarop een uitzondering van toepassing is, is artikel 4.49 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. In artikel 4.49, eerste lid, van dat besluit is bepaald dat het verboden is om in de buitenlucht straalwerkzaamheden te verrichten. In het tweede lid is een uitzondering op dit verbod opgenomen namelijk dat het verbod om in de buitenlucht straalwerkzaamheden te verrichten niet geldt als het niet mogelijk is om in het inpandige deel van de inrichting te stralen vanwege de omvang van het te stralen object. Artikel 4.49, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer komt terug in artikel 4.227 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Hierin is geregeld dat metalen in een gesloten ruimte worden gestraald. De uitzondering uit artikel 4.49, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer wordt niet opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het overgangsrecht regelt dus dat voor degenen die deze activiteit verrichten en waarbij het niet mogelijk is om in een gesloten ruimte de straalwerkzaamheden te verrichten vanwege de omvang van het te stralen object, zij deze werkzaamheden nog twee kalenderjaren in de buitenlucht mogen verrichten.

Verder is dit overgangsrecht alleen van toepassing als die activiteit naar aard en omvang niet verschilt van de activiteit zoals die werd verricht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Derde lid

In het derde lid is overgangsrecht geregeld voor voorwaarden die zijn gesteld aan een activiteit. In onder meer het Activiteitenbesluit milieubeheer is voor een aantal activiteiten een voorwaarde opgenomen. Dit houdt in dat een bepaling op een activiteit alleen van toepassing als de aan die activiteit verbonden voorwaarde van toepassing is. De aan de activiteit gestelde voorwaarde komt niet terug in het Besluit activiteiten leefomgeving. Dat betekent dat er na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in alle gevallen aan een dergelijke bepaling moet worden voldaan omdat de voorwaarde niet meer wordt gesteld. Dus als nu een bepaling op een activiteit niet van toepassing is omdat de aan die activiteit verbonden voorwaarde niet van toepassing is, dan is die bepaling na de inwerkingtreding van de Omgevingswet wel van toepassing op die activiteit. Om degene die de activiteit verricht en het bevoegd gezag de tijd te geven om te bekijken of het nodig is om hiervoor maatwerk te regelen is er overgangsrecht geregeld. Door dit overgangsrecht blijven deze voorwaarden nog twee kalenderjaren van toepassing op de betreffende activiteiten.

Een voorbeeld van een bepaling waarin een activiteit is opgenomen waaraan een voorwaarde is gesteld, is artikel 3.27j, tweede lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer die gebaseerd is op artikel 3.26b van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Op grond van dat artikel moeten stof en gassen, ontstaan bij het ontsteken van airbags of gordelspanners, die naar de buitenlucht worden afgevoerd, bovendaks en omhoog gericht worden afgevoerd, als binnen 50 meter van een emissiepunt een gevoelig gebouw, niet zijnde een gevoelig gebouw op een gezoneerd industrieterrein of op een bedrijventerrein met minder dan één gevoelig gebouw per hectare, is gelegen. Dus alleen als aan de voorwaarde wordt voldaan dat er binnen 50 meter van een emissiepunt een gevoelig gebouw is gelegen niet zijnde een gevoelig gebouw op een gezoneerd industrieterrein of op een bedrijventerrein met minder dan één gevoelig gebouw per hectare, moeten stof en gassen, ontstaan bij het ontsteken van airbags of gordelspanners, die naar de buitenlucht worden afgevoerd, bovendaks en omhoog gericht worden afgevoerd. Deze bepaling komt terug in artikel 4.586 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Hierin is geregeld dat bij het ontsteken van airbags en gordelspanners emissies bovendaks en omhoog gericht worden afgevoerd. Dit betekent dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet bij het ontsteken van airbags en gordelspanners emissies altijd bovendaks en omhoog gericht moeten worden afgevoerd. De voorwaarde uit artikel 3.27j, tweede lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer wordt niet opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Het overgangsrecht regelt dat voor degenen die nu niet emissies bovendaks en omhoog gericht afvoeren, omdat de gestelde voorwaarde niet van toepassing is, zij dit nog twee kalenderjaren niet hoeven te doen.

Het derde lid ziet ook op die regels waarin een soort redelijkheidsbeginsel was opgenomen. Een voorbeeld van zo'n bepaling is artikel 3.27j, eerste lid, van de Activiteitenregeling die gebaseerd is op artikel 3.26b van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Op grond van die bepaling moeten stof en gassen die vrijkomen bij het ontsteken van airbags of gordelspanners doelmatig aan de bron worden afgezogen, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is. Het overgangsrecht regelt dat voor degenen die nu stof en gassen die vrijkomen bij het ontsteken van airbags of gordelspanners niet doelmatig aan de bron afzuigen omdat dat redelijkerwijs niet mogelijk is, zij dit nog twee kalenderjaren niet hoeven te doen.

Vierde lid

Het tweede en derde lid zijn alleen van toepassing als op die activiteit, waarvoor die uitzondering gold of waaraan die voorwaarde was gesteld, het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing is. Deze bepalingen gelden dus niet voor een activiteit, waarvoor een uitzondering gold of waaraan een voorwaarde was gesteld, waarop de bruidsschat of een gemeentelijke verordening van toepassing is.

Artikel 8.1.7 (vergunningvoorschriften complexe bedrijven)

In het Besluit activiteiten leefomgeving hebben de complexe bedrijven (milieubelastende activiteiten als bedoeld in afdeling 3.3 van dat besluit) een eigen regime gekregen. Voor die bedrijven is ervoor gekozen om de omgevingsvergunning het uitgangspunt te laten zijn en terughoudend om te gaan met de aanwijzing van algemene regels. Dit heeft tot gevolg dat verschillende activiteiten die plaatsvinden bij complexe bedrijven en waarvoor nu algemene regels gelden op grond van hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, niet meer onder de corresponderende algemene regels van hoofdstuk 4 van het Besluit activiteiten leefomgeving vallen. Alleen de paragrafen met algemene regels van hoofdstuk 4 van het Besluit activiteiten leefomgeving die implementatie vormen van internationaal recht en de regels voor bedrijfstakoverstijgende milieubelastende activiteiten van afdeling 3.2 van dat besluit blijven als algemene regels gelden. Voor andere onderwerpen zal het bevoegd gezag voorschriften aan de omgevingsvergunning verbinden (waarbij het desgewenst kan verwijzen naar bepaalde algemene regels in hoofdstuk 4 van het Besluit activiteiten leefomgeving).

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 4.5.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Staatsblad 2018, 293).

Er is overgangsrecht nodig om te zorgen dat bij inwerkingtreding van het nieuwe stelsel de algemene regels die op grond van hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing waren op de complexe bedrijven van toepassing blijven. Dit artikel regelt dat de relevante paragrafen van het Besluit activiteiten leefomgeving, die de opvolger zijn van de regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer, gelden als vergunningvoorschriften die verbonden zijn aan de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit van complexe bedrijven. Voor zover de regels in die paragrafen over lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam gaan, gelden ze als vergunningvoorschriften verbonden aan de omgevingsvergunning voor de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam.

De gelijkschakeling van regels van het Besluit activiteiten leefomgeving met vergunningvoorschriften geldt niet voor de regels over meldplichten. In die regels is immers steeds bepaald dat de meldplicht niet geldt als voor de activiteit een omgevingsvergunning is vereist. Dat laatste is bij complexe bedrijven steeds het geval.

Artikel 8.1.8 (geldigheid omgevingsvergunning van rechtswege uitstroomvoorziening)

Met de inwerkingtreding van de Waterwet is de keuze gemaakt om verschillende activiteiten in de rijkswateren, die voorheen vergunningplichtig waren, onder algemene regels te brengen. Ook een deel van de uitstroomvoorzieningen (voor lozingen op rijkswateren) is destijds onder algemene regels gebracht. In de afgelopen jaren is gebleken dat deze algemene regels niet afdoende zijn om de risico's voor het veilig en doelmatig gebruik van de rijkswateren te beperken, en dat relatief vaak maatwerk nodig is. In de hoofdstukken 6 en 7 van het Besluit activiteiten leefomgeving, die betrekking hebben op activiteiten in waterstaatswerken in beheer bij het Rijk en de Noordzee, is daarom de vergunningplicht voor het bouwen en in stand houden van een uitstroomvoorziening in het beperkingengebied voor een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk of in de Noordzee teruggebracht, zoals deze ook voor de inwerkingtreding van de Waterwet gold. Hierdoor is wel voor een aanzienlijk aantal bestaande uitstroomvoorzieningen een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit voor een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk vereist. Om de bestuurlijke en administratieve lasten te beperken, wordt in dit lid bepaald dat er voor de omgevingsvergunningen van rechtswege, die op grond van artikel 4.14 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ontstaan, geen termijn geldt. Deze omgevingsvergunningen blijven dus onbeperkt geldig, mits de uitstroomvoorziening niet wordt gewijzigd. Als de uitstroomvoorziening wel wordt gewijzigd, moet een nieuwe omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit voor een waterstaatswerk in beheer bij het Rijk worden aangevraagd. Bestaande maatwerkvoorschriften over deze uitstroomvoorzieningen op grond van artikel 6.15 van de Waterregeling gelden op grond van artikel 8.1.5, vijfde lid, aanhef en onder b, van het Invoeringsbesluit Omgevingswet als voorschrift bij de omgevingsvergunning van rechtswege.

Artikel 8.1.9 (geldigheid omgevingsvergunning van rechtswege lozingsactiviteit)

In afdeling 3.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn de zogeheten complexe bedrijven geregeld. Voor deze bedrijven is de keuze gemaakt om alle lozingen van afvalwater op een oppervlaktewaterlichaam die afkomstig zijn van de in die afdeling aangewezen milieubelastende activiteiten – inclusief andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die die milieubelastende activiteit functioneel ondersteunen – vergunningplichtig te maken. Het betreft hier directe lozingen omdat het gaat om lozingen op een oppervlaktewaterlichaam. Hiermee wordt voor complexe bedrijven de omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam het centrale instrument waarin alle lozingen zijn geregeld. Dit wijkt af van de situatie onder het oude recht: op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer waren verschillende lozingen van ondersteunende activiteiten, zoals het lozen van afstromend hemelwater of van grondwater bij ontwatering, vrijgesteld van de vergunningplicht en golden daarvoor algemene regels. Voor die lozingen ontstaat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvergunning van rechtswege voor de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam op grond van artikel 4.14 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Om de bestuurlijke en administratieve lasten te beperken, wordt in dit artikel bepaald dat er voor de omgevingsvergunningen van rechtswege, die op grond van artikel 4.14 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet ontstaan, geen termijn geldt. Deze omgevingsvergunningen blijven dus onbeperkt geldig, mits de lozing niet wordt gewijzigd. Als de lozing wel wordt gewijzigd, moet een nieuwe omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit worden aangevraagd. Het ligt overigens voor de hand dat het bevoegd gezag, naar aanleiding van zo'n aanvraag of als het zelf een andere omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam van een complex bedrijf (bijvoorbeeld voor procesafvalwater of koelwater) ambtshalve actualiseert, de omgevingsvergunning van rechtswege integreert in die andere omgevingsvergunning met toepassing van artikel 5.43 van de wet (revisievergunning). Bestaande maatwerkvoorschriften over deze lozingen op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer gelden op grond van artikel 8.1.5, vijfde lid, aanhef en onder b, van het Invoeringsbesluit Omgevingswet als voorschrift bij de omgevingsvergunning van rechtswege.

Artikel 8.1.10 (geldigheid omgevingsvergunning van rechtswege beperkte milieutoets)

Dit artikel geeft overgangsrecht voor een bijzondere situatie die zich voordoet bij de Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets of OBM. Een deel van deze vergunningen is in het nieuwe stelsel omgezet naar een reguliere omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit. Daarbij komt het voor dat het aangrijpingspunt van de vergunning net anders wordt.

Zo geldt bijvoorbeeld een OBM voor "het aanvangen met of het veranderen van het vervaardigen van betonmortel", terwijl de reguliere omgevingsvergunning die daarvoor in de plaats komt aangrijpt op "het maken van betonmortel". Door het verschil in aangrijpingspunt is het overgangsrecht voor vergunningen, bedoeld in artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet niet van toepassing op de vergunning voor de activiteit "het maken van betonmortel", zelfs als er eerder een OBM was voor het aanvangen of veranderen (van het maken van betonmortel). Daardoor is dit een geval waar artikel 4.14 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet op van toepassing is. Dat artikel regelt dat er voor een periode van twee jaar een vergunning van rechtswege geldt.

Het is niet nodig dat alle bestaande situaties opnieuw beoordeeld worden. Een nieuwe beoordeling is pas nodig als de bestaande situatie naar aard en omvang verandert. Vandaar dat in dit artikel gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid die artikel 4.14 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet biedt om de vergunning van rechtswege voor onbepaalde tijd te laten gelden, zolang de activiteit naar aard en omvang niet verandert.

Dit is toegepast voor de gevallen die in het huidige recht onder het eerste, derde, vierde en zevende lid van artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht waren aangewezen. In onderstaande tabel is opgenomen om welke aanwijzingen van de OBM het gaat en waar die onderdelen in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn opgenomen.

Huidige situatie		Nieuwe situatie
Artikel 2.2a Bor	Subcategorie	Artikel Bal
Eerste lid, onder a	MER D18.4: RWZI	3.174
	MER D22.2: Windturbinepark	3.13
	MER D32.1: Smelten nonferro	3.106, eerste lid, onder b
	MER D32.2: Warmwalsen, smeden, aanbrengen deklagen	3.106, eerste lid, onder a
	MER D32.3: Oppervlaktebehandeling metaal en kunststof	3.106, eerste lid, onder c en 3.137, onder a
	MER D32.5: Maken of assembleren van motorvoertuigen of motoren	3.106, eerste lid, onder d, en 3.277
	MER D32.7: Testbanken voor motoren of turbines	3.106, tweede lid, onder a en 3.281
	MER D32.8: Spoorwegmaterieelfabriek	3.106, eerste lid, onder f
	MER D35: Oliën, vetten, vismeel, visolie conserven	3.130, onder a, b en h
	MER D36: Zuivelfabriek	3.130, onder c
	MER D37.1: Bierbrouwerij	3.130, onder d
	MER D37.2: Mouterij	3.130, onder d
	MER D38.1: Suikerfabriek	3.130, onder i
	MER D38.2: Siroopfabriek	3.130, onder e
	MER D38.3: Suikerwarenfabriek	3.130, onder e
	MER D41.1: Verven van textiel	3.125, eerste lid, onder c
Eerste lid, onder b	MER D18.8: opslaan schroot	3.153 en artikel 3.163
Eerste lid, onder c tot en met i	MER D14: veehouderijen	3.202
Tweede lid (afval) niet relevant: overgangsrecht artikel 4.14 Iw Ow is van toepassing		
Derde lid	Geluid: Betonmortel/betonproducten	3.115, onder c
Vierde lid, onder a	LuKwa: veehouderijen	3.202
Vierde lid, onder b	LuKwa: Betonmortel/betonproducten	3.115, onder c
Vijfde lid niet relevant, VP vervalt	Geur: Polyesterhars	-
Zesde lid niet relevant, VP vervalt	Gesloten bodemenergie	-
Zevende lid	EV: Explosieven bij defensie	3.332
Achtste lid niet relevant, VP vervalt	Monovergisting	-
Weggefallen door fout	MER D34.5: Elastomeren	3.137, onder b

De laatste regel van de tabel betreft een eerdere wijziging van het Besluit omgevingsrecht waarbij de vergunningplicht voor de rubberindustrie was vervallen. Hier had een OBM voor in de plaats moeten komen, maar dat is abusievelijk niet gebeurd. Dit wordt hersteld in het Besluit activiteiten leefomgeving, maar het is vanuit de MER-richtlijn niet nodig dat alle bestaande bedrijven opnieuw vergund moeten worden. Daarom is deze categorie hier toegevoegd.

AFDELING 8.2 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN OF GEWIJZIGD BESLUIT

§ 8.2.1 Overgangsbepaling Aanwijzingsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken

Artikel 8.2.1 (beperkingenbesluiten gemeentelijke monumenten)

Dit artikel bevat overgangsrecht voor de toepassing van het onderdeel met de vermelding van artikel 149 van de Gemeentewet en de daarbij behorende beschrijving onder de categorie Gemeentewet van de bijlage behorende bij artikel 2, eerste lid, van het Aanwijzingsbesluit Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Aanwijzingsbesluit Wkpb). Op grond van artikel 5.1 van dit besluit komt deze categorie te vervallen. Het daarin beschreven beperkingenbesluit hangt samen met de aanwijzing van gemeentelijke monumenten op grond van een gemeentelijke autonome verordening. Dit beperkingenbesluit vervalt, omdat onder de Omgevingswet de bescherming van monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk niveau niet langer zal verlopen via een aanwijzing op grond van een gemeentelijke autonome verordening, maar, als hoofdregel, via het geven van de functie-aanduiding gemeentelijk monument en bijbehorende andere regels in het omgevingsplan.

Ondanks deze wijziging van de manier waarop de gemeentelijke bescherming van monumenten en archeologische monumenten onder de Omgevingswet verloopt, moet echter als het gaat om gemeentelijk beschermde monumenten en archeologische monumenten de aanwijzing van beperkingenbesluiten op grond van artikel 149 van de Gemeentewet nog enige tijd van kracht blijven. Gemeenten hoeven namelijk nog niet direct bij inwerkingtreding van de Omgevingswet te beschikken over een omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen van deze wet. De datum waarop dit wel het geval moet zijn zal op grond van artikel 22.4 van de Omgevingswet bij koninklijk besluit worden bepaald en is voorzien op 1 januari 2029. Dit betekent dat na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in de periode tot 1 januari 2029 toch nog 'nieuwe' beperkingenbesluiten als bedoeld in het onderdeel met de vermelding van artikel 149 van de Gemeentewet van de bijlage behorende bij artikel 2, eerste lid, van het Aanwijzingsbesluit Wkpb kunnen ontstaan. Tijdens die periode moet daarom ook de inschrijving van die beperkingenbesluiten onder de Wkpb zijn verzekerd. De voorgestelde overgangsrechtelijke bepaling voorziet daarin.

Op grond van artikel 5.1, onder A, van dit besluit komt ook de categorie beperkingenbesluiten die betrekking heeft op de aanwijzing van monumenten en archeologische monumenten op grond van een provinciale autonome verordening te vervallen. Voor provinciaal beschermde monumenten en archeologische monumenten is echter niet in een met artikel 8.2.1 vergelijkbare overgangsrechtelijke bepaling voorzien. Anders dan voor gemeentelijke verordeningen in artikel 22.4 van de Omgevingswet, bevat die wet voor provinciale verordeningen zoals die gelden naar huidig recht namelijk geen overgangsrecht. Omgevingsverordeningen zullen direct vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar zijn. Hiermee wijkt de regeling voor de omgevingsverordening dus af van de regeling voor het omgevingsplan. Dit brengt mee dat de provincies voor de aanwijzing van hun monumenten en archeologische monumenten al vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet gebruik zullen maken van het nieuwe instrumentarium van die wet. Voor een toelichting op de wijze waarop de provinciale bescherming van monumenten en archeologische monumenten onder de Omgevingswet verloopt, wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.1, onder A, van dit besluit.

§ 8.2.2 Overgangsbepalingen Activiteitenbesluit milieubeheer

Artikel 8.2.2 (regels gemeentelijke verordeningen)

In de artikelen 2.17, 2.17a, 2.18, 2.19a en 2.21 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn normen en regels opgenomen voor geluidhinder. In artikel 3.63 van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn regels opgenomen voor lozen in een oppervlaktewaterlichaam en in artikel 3.148

van dat besluit zijn regels opgenomen voor verlichting bij een gelegenheid voor sportbeoefening in de buitenlucht. Een gemeente kan op grond van artikel 2.17, zevende lid, in samenhang met artikel 2.17a, vijfde lid, de artikelen 2.18, vijfde lid, 2.19a, tweede lid, 2.21, eerste en tweede lid, 3.63, vijfde lid en 3.148, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer via een verordening gebiedsgericht afwijken van die normen of aanvullende regels stellen. Omdat het Activiteitenbesluit milieubeheer bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken, zouden die verordeningen van rechtswege komen te vervallen. Om gemeenten die die verordeningen hebben vastgesteld de tijd te geven om de regels in die verordeningen om te zetten naar het nieuwe stelsel, wordt in dit artikel bepaald dat tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip die verordeningen blijven gelden. Bij het bepalen van dat tijdstip zal worden aangesloten bij het tijdstip waarop het omgevingsplan aan alle eisen van de nieuwe regelgeving moet voldoen, waarbij in beginsel is gekozen voor 1 januari 2029.⁶

Artikel 8.2.3 (informer en emissie zeer zorgwekkende stof)

In artikel 2.4, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer is bepaald dat het bevoegd gezag elke vijf jaar wordt geïnformeerd door degene die de activiteit verricht over de mate waarin zeer zorgwekkende stoffen in de lucht of het water worden geëmitteerd en de mogelijkheden om de emissies van zeer zorgwekkende stoffen in de lucht of het water te beperken. Deze bepaling komt terug in artikel 5.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Uit artikel 2.4, elfde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer blijkt dat de termijn van vijf jaar is begonnen op 1 januari 2016. Dit betekent dat die termijn eindigt op 31 december 2021. Om ervoor te zorgen dat de informatieverstrekking over de gehele periode van vijf jaar nog onder het oude recht kan plaatsvinden, moet de inwerkingtreding van artikel 5.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving met een kalenderjaar worden uitgesteld.

§ 8.2.3 Overgangsbepaling Besluit algemene regels milieu mijnbouw

Artikel 8.2.4 (instemming en lopende procedure)

In het Besluit algemene regels milieu mijnbouw is in een aantal artikelen een instemmingsfiguur opgenomen. Voor het aanleggen, uitbreiden of wijzigen van een boorgat in het continentaal plat met een mobiele installatie is op grond van de artikelen 5a en 8a van het Besluit algemene regels milieu mijnbouw een instemming van de minister vereist. Artikel 5b regelt dat aan een instemming voorschriften, beperkingen of voorwaarden verbonden kunnen worden.

De instemmingsfiguur heeft het karakter van een omgevingsvergunning.⁷ In artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving komt de instemmingsfiguur terug als vergunningplicht voor het aanleggen of exploiteren van een mijnbouwwerk. Daarbij moet worden voldaan aan de algemene regels over werkzaamheden met verplaatsbare mijnbouwwerken (voorheen: mobiele installaties) in paragraaf 4.109 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Overgangsrecht voor afgegeven of aangevraagde instemmingen is opgenomen in dit artikel.

Eerste lid

Als een instemming onder het oude recht onherroepelijk is, wordt de instemming gelijkgesteld met een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Tweede lid

---

⁶ Zie hierover de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 98-104.

⁷ Zie ook de nota van toelichting bij het Besluit algemene regels milieu mijnbouw, p. 14.

Als er voorschriften, beperkingen of voorwaarden aan de instemming zijn verbonden, worden deze na inwerkingtreding van de Omgevingswet gelijkgesteld met voorschriften aan een omgevingsvergunning als bedoeld in paragraaf 5.1.4 van de Omgevingswet.

Derde lid

Wanneer een aanvraag om een instemming is ingediend voordat de Omgevingswet in werking treedt, bepaalt het derde lid dat die aanvraag wordt afgehandeld onder het oude recht, totdat het besluit onherroepelijk wordt.

§ 8.2.4 Overgangsbepaling Besluit Erfgoedwet archeologie

Artikel 8.2.5 (gemeentelijke monumenten en voorbeschermd gemeentelijke monumenten)

Bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat de begrippen 'gemeentelijk monument' en 'voorbeschermd gemeentelijk monument'. Deze begrippen gelden op grond van artikel 2.2, tweede lid, onder d, van het Besluit Erfgoedwet archeologie ook voor dit besluit.

De begripsomschrijvingen van bovengenoemde begrippen zijn toegesneden op de wijze waarop de bescherming van monumenten en archeologische monumenten op gemeentelijk niveau onder het nieuwe recht van de Omgevingswet vorm krijgt. Dit gebeurt door aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven en, als het gaat om een voorbeschermd monument of archeologisch monument, door het voor de locatie van het monument of archeologisch monument toevoegen van een voorbeschermingsregel aan het omgevingsplan via een voorbereidingsbesluit vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven.

Voor zover het gaat om de continuering van de gelding van de gemeentelijke verordeningen zelf en een eventueel daarin opgenomen vergunningplicht wordt in de bescherming van de hier bedoelde 'oude' monumenten en archeologische monumenten al voorzien door de artikelen 22.4 en 22.8 van de Omgevingswet, zoals die artikelen bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden ingevoegd. Voor een adequate bescherming van deze 'oude' monumenten en archeologische monumenten is daarentegen ook vereist dat artikel 2.2, tweede lid, onder d, van het Besluit Erfgoedwet archeologie dat betrekking heeft op gemeentelijke monumenten en voorbeschermd gemeentelijke monumenten in overeenstemming met de daarvoor geldende begripsomschrijvingen, ook op deze 'oude' monumenten en archeologische monumenten van toepassing is. Artikel 8.2.5, op grond waarvan kort samengevat voor de toepassing van de genoemde bepaling uit het Besluit Erfgoedwet archeologie onder de begrippen gemeentelijk monument en voorbeschermd gemeentelijk monument ook deze 'oude' monumenten en archeologische monumenten moeten worden verstaan, voorziet hierin. Daarbij is het uiteraard zo dat als bij 'oude' voorbeschermd monumenten of archeologische monumenten de uitkomst van de procedure tot aanwijzing als monument of archeologische monument op grond van de gemeentelijke verordening is dat wordt afgezien van de aanwijzing, op dat moment de voorbescherming vervalt en niet langer sprake is van een 'monument of archeologisch monument' waarop die verordening van overeenkomstige toepassing is' als bedoeld in artikel 8.2.5, eerste lid. Het van toepassing zijn van dit artikel op de hier bedoelde 'oude' monumenten en archeologische monumenten kan dus niet alleen worden beëindigd doordat gedurende de overgangsfase daaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument wordt gegeven of ter zake in het omgevingsplan een voorbeschermingsregel wordt opgenomen (de situaties beschreven in artikel 8.2.5, tweede lid), waardoor deze monumenten en archeologische monumenten rechtstreeks onder de begrippen gemeentelijk monument en voorbeschermd gemeentelijk monument komen te vallen, maar ook doordat de procedure tot aanwijzing als monument of

archeologisch monument op grond van de gemeentelijke verordening uiteindelijk niet tot een aanwijzing op grond van die verordening leidt.

Voor de goede orde wordt er tot slot op gewezen dat de artikelen 2.2, tweede lid, onder c, en 2.3, derde lid, onder c, van het Besluit Erfgoedwet archeologie ook worden gewijzigd in die zin dat daarin verwezen wordt naar de begrippen 'provinciaal monument' en 'voorbeschermde provinciaal monument', bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor 'oude' monumenten en archeologische monumenten op provinciaal niveau is daarentegen niet in een met artikel 8.2.5 vergelijkbare bepaling voorzien. Dit houdt verband met het feit dat voor provinciale verordeningen zoals die gelden onder het huidig recht niet is voorzien in overgangsrecht zoals voor gemeentelijke verordeningen opgenomen in de artikelen 22.4 en 22.8 van de Omgevingswet. Achtergrond hiervan is dat het streven is dat de omgevingsverordeningen direct vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar zullen zijn. Hiermee wijkt de regeling voor de omgevingsverordening dus af van de regeling voor het omgevingsplan. Dit brengt mee dat de provincies ervoor zullen moeten zorgen dat hun 'oude' monumenten en archeologische monumenten vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet al via het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet worden beschermd. Wat hierover in relatie tot de omzetting van rechtstreeks burgerbindende regels uit de huidige provinciale ruimtelijke verordeningen wordt opgemerkt in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet⁸, geldt mutatis mutandis ook voor de omzetting van 'oude' monumenten en archeologische monumenten op provinciaal niveau naar het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet.

§ 8.2.5 Overgangsbepaling Besluit externe veiligheid buisleidingen

Artikel 8.2.6 (nadeelcompensatie Besluit externe veiligheid buisleidingen)

In paragraaf 4.2.7 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht voor nadeelcompensatie op wetsniveau geregeld. Omdat nadeelcompensatie op grond van het Besluit externe veiligheid niet onder het toepassingsbereik van deze paragraaf valt, is er hiervoor in dit besluit specifiek overgangsrecht opgenomen. Hierbij is aangesloten bij de formulering van artikel 4.18 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij paragraaf 4.2.7 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

§ 8.2.6 Overgangsbepaling Besluit externe veiligheid inrichtingen

Artikel 8.2.7 (veiligheidscontour)

Eerste lid

Op grond van artikel 14 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen kan het bevoegd gezag een veiligheidscontour vaststellen rond een of meer risicoveroorzakende bedrijven. In het stelsel van de Omgevingswet komt deze veiligheidscontour terug als risicogebied externe veiligheid. In artikel 5.16 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is hierover een instructieregel opgenomen. Onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen kan een veiligheidscontour worden vastgelegd in een bestemmingsplan of in een afzonderlijk besluit. De veiligheidscontouren die in een bestemmingsplan zijn vastgelegd worden op grond van artikel 4.6, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet deel van het omgevingsplan. De veiligheidscontouren die in een afzonderlijk besluit zijn vastgelegd vallen niet onder dit overgangsrecht. Om te voorkomen dat de veiligheidscontouren die in een afzonderlijk besluit zijn vastgelegd na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet meer gelden is in artikel 8.2.7 bepaald dat ook die veiligheidscontouren deel worden van het omgevingsplan.

---

⁸ Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 109-111.

Tweede lid

In het eerste lid is geregeld dat de bestaande veiligheidscontouren deel worden van het omgevingsplan. Na 1 januari 2021 krijgen gemeenten de tijd om deze veiligheidscontouren om te bouwen naar risicogebieden externe veiligheid met de daarbij behorende beoordelingsregels. Zolang deze veiligheidscontouren nog niet zijn omgebouwd moeten de beoordelingsregels uit het oude regime van toepassing blijven. Hierin voorziet het tweede lid, onder a. De gemeente kan er ook voor kiezen om een bestaande veiligheidscontour niet om te bouwen naar een risicogebied externe veiligheid. Het tweede lid, onder b, regelt dat tot het moment dat een gemeente besluit om de bestaande veiligheidscontour niet als risicogebied externe veiligheid vast te leggen in het omgevingsplan, de beoordelingsregels uit het oude regime van toepassing blijven. Dat moment kan ook het moment zijn dat de gemeente na de overgangsfase – dus in beginsel op 1 januari 2029 - voor haar gehele grondgebied een omgevingsplan moet hebben vastgesteld en de gemeente ervoor gekozen heeft om de veiligheidscontour niet terug te laten komen in het omgevingsplan als risicogebied externe veiligheid.

§ 8.2.7 Overgangsbepalingen Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Artikel 8.2.8 (beschikking)

In artikel 8.1.5 van dit besluit is overgangsrecht gebundeld voor alle artikelen die het karakter hebben van een maatwerkvoorschrift. In de artikelen 12, eerste lid, en 37, eerste lid, van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden heeft de beschikking het karakter van een maatwerkvoorschrift, maar omdat het begrip beschikking een brede betekenis heeft en er onduidelijkheid kan ontstaan over om wat voor soort beschikkingen het gaat, is er voor gekozen om hiervoor specifiek overgangsrecht te regelen. In het eerste lid van dit artikel wordt geregeld dat op het moment van in werkingtreding van de Omgevingswet op lopende totstandkomings- of rechtsbeschermingsprocedures voor die beschikkingen het oude recht van toepassing blijft tot de beschikking onherroepelijk is. Het tweede lid regelt de gelijkstelling van een onherroepelijk geworden beschikking.

Artikel 8.2.9 (zwemwaterprofiel)

Op grond van artikel 44c, eerste lid, van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden stelt de waterbeheerder een zwemwaterprofiel vast. Het zwemwaterprofiel ziet op de aspecten die de zwemwaterkwaliteit kunnen beïnvloeden en moet in overeenstemming met bijlage III bij de zwemwaterrichtlijn worden opgesteld. Omdat het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden wordt ingetrokken, regelt dit artikel dat de zwemwaterprofielen die daarop gebaseerd zijn hun juridische gelding behouden, doordat zij worden gelijkgesteld aan een zwemwaterprofiel als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 8.2.8 Overgangsbepaling Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009

Artikel 8.2.10 (monitoringsprogramma)

Op grond van artikel 13, eerste lid, van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 stellen de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor elk stroomgebieddistrict een monitoringsprogramma vast, en zorgen waterschappen, provincies of het Rijk voor een verdere uitwerking op bepaalde onderdelen van dat monitoringsprogramma. Dit monitoringsprogramma, samen met de genoemde uitwerking, vormt het monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 8 van de kaderrichtlijn water. Omdat het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken, regelt dit artikel dat het monitoringsprogramma juridische gelding behoudt, doordat

dit wordt gelijkgesteld aan een monitoringsprogramma als bedoeld in artikel 10.14b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 8.2.9 Overgangsbepaling Besluit omgevingsrecht

Artikel 8.2.11 (regels gemeentelijke verordening interferentiegebied)

In artikel 2.2b, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht is voor gemeenten de mogelijkheid opgenomen om bij verordening interferentiegebieden aan te wijzen. In die gebieden kan beleid worden gevoerd ter bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie. Omdat het Besluit omgevingsrecht bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ingetrokken zou die verordening van rechtswege komen te vervallen. Om gemeenten, die die verordening hebben vastgesteld, de tijd te geven om de regels in die verordening om te zetten naar het nieuwe stelsel, wordt in dit artikel bepaald dat tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip die verordening blijft gelden. Bij het bepalen van dat tijdstip zal worden aangesloten bij het tijdstip waarop het omgevingsplan aan alle eisen van de nieuwe regelgeving moet voldoen, waarbij in beginsel is gekozen voor 1 januari 2029.⁹

§ 8.2.10 Overgangsbepalingen Besluit risico's zware ongevallen 2015

Artikel 8.2.12 (aanwijzing domino-effecten Seveso-inrichting)

In artikel 8, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 is bepaald dat het bevoegd gezag inrichtingen of groepen inrichtingen aanwijst waarbij het risico op een zwaar ongeval of de gevolgen daarvan groter kunnen zijn, door risicoverhogende factoren van nabijgelegen inrichtingen. Deze aanwijzing komt onder de Omgevingswet terug als een aan de omgevingsvergunning verbonden voorschrift. Om die reden wordt de aanwijzing die onder het oude recht is gegeven gelijkgesteld aan een voorschrift dat is verbonden aan de omgevingsvergunning.

Artikel 8.2.13 (bestuurlijk sanctiebesluit, bestuurlijke boete)

Eerste lid

In paragraaf 4.2.8 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht voor bestuurlijke sanctiebesluiten op wetsniveau geregeld. Omdat de bestuurlijke sanctie op grond van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 niet valt onder het toepassingsbereik van dit overgangsrecht, is er voor deze onderdelen in dit besluit specifiek overgangsrecht opgenomen. Hierbij is aangesloten bij de uitgangspunten en de formulering van artikel 4.23 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij paragraaf 4.2.8 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Naast de bestuurlijke boete, de last onder bestuursdwang en de last onder dwangsom valt op grond van dit besluit ook het bevel tot stillegging onder de bestuurlijke sanctie.

Tweede lid

In artikel 17, tweede lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 zijn de overtredingen aangewezen waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd krachtens de Arbeidsomstandighedenwet. Als voor de inwerkingtreding van afdeling 13.3 van het Omgevingsbesluit op grond van de Arbeidsomstandighedenwet een bestuurlijke boete is opgelegd voor een overtreding die is aangewezen in artikel 17, tweede lid, blijft het oude recht van toepassing tot het tijdstip waarop de beschikking onherroepelijk is geworden of is ingetrokken.

---

⁹ Zie hierover de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, p. 98-104.

Artikel 8.2.14 (Arbeidsomstandighedenwet: waarschuwing)

In artikel 18, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 is bepaald dat na een herhaling van een overtreding of een soortgelijke overtreding een waarschuwing kan worden gegeven. Het geven van een waarschuwing wordt opgenomen in artikel 13.28, eerste lid, van het Omgevingsbesluit. Als er onder het oude recht een waarschuwing is gegeven wordt deze gelijkgesteld met een waarschuwing als bedoeld in artikel 13.28, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.

Artikel 8.2.15 (Arbeidsomstandighedenwet: eis tot naleving en bevel tot stillegging)

Een eis tot naleving wordt gegeven wanneer er een niet zware of ernstige overtreding wordt geconstateerd waarvoor geen concrete norm in de wet staat. In de eis wordt door het bevoegd gezag aangegeven welke maatregelen moeten worden genomen om de overtreding op te heffen en binnen welke termijn de overtreding moet zijn opgeheven. Als er onder het oude recht een eis tot naleving is gegeven in verband met de niet-naleving van een bij of krachtens het Besluit risico's zware ongevallen 2015 gestelde plicht, blijft het oude recht van toepassing totdat het besluit ten uitvoer is gelegd. Hetzelfde geldt voor een bevel tot stillegging dat is gegeven op grond van artikel 28 van de Arbeidsomstandighedenwet.

§ 8.2.11 Overgangsbepaling Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet

In hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is ook overgangsrecht opgenomen voor de Crisis- en herstelwet (hierna: Chw). Het overgangsrecht in deze paragraaf sluit daarop aan. Hieronder wordt de verhouding tussen deze overgangsbepalingen en het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (hierna: Besluit uitvoering Chw) nader gedefinieerd.

Overgangsrecht Chw en Besluit uitvoering Chw

De overgang van bestemmingsplannen en lokale verordeningen en inpassingsplannen naar samenhangende omgevingsplannen als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet met alle regels voor de fysieke leefomgeving wordt een forse opgave. Het is van belang dat gemeenten hiermee voortvarend aan de slag gaan. Veel gemeenten doen dat ook al en zijn bijvoorbeeld op grond van de Chw aan het experimenteren met de mogelijkheden van het nieuwe stelsel. Toch zal het ombouwen veel tijd en inspanning gaan kosten. Tijdens de overgangsfase zullen de gemeenten daarom de tijd krijgen om hun bestemmingsplannen op grond van de Wro en de Chw en verordeningen volledig om te bouwen naar een omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving.

In artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet wordt uitdrukkelijk geregeld dat de overgangsrechtelijke bepaling niet alleen geldt voor bestemmingsplannen en inpassingsplannen op grond van de Wro, maar ook voor experimentele bestemmingsplannen en inpassingsplannen waarmee krachtens de Chw van de Wro wordt afgeweken. De Chw kent een aantal bijzondere bestemmingsplan- en inpassingsplanbevoegdheden, namelijk voor ontwikkelingsgebieden en de krachtens artikel 2.4 van de Chw in het Besluit uitvoering Chw aangewezen experimentele bestemmingsplannen en inpassingsplannen. Deze bijzondere bestemmingsplannen en inpassingsplannen zullen net als de gewone bestemmingsplannen ex artikel 3.1 van de Wro en inpassingsplannen ex artikelen 3.26 en 3.28 van de Wro na inwerkingtreding van de Omgevingswet opgaan in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, met behoud van alle daarin opgenomen experimenteerruimte ten opzichte van het oude recht. Het overgangsrecht voor de ontwikkelingsgebieden wat betreft het afwijken van milieunormen is opgenomen in de artikelen 4.28 en 4.29 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor Wro-plannen waarin op grond van artikel 2.4 van de Chw wordt afgeweken van andere wet- en regelgeving dan de Wro is naast artikel 4.6 artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van toepassing.

Door het nieuwe regime van de Omgevingswet zal een deel van die experimenteeruimte in de Wro-plannen achter- of ingehaald zijn. Dit geldt met name voor die experimentele onderdelen van bestemmings- of inpassingsplannen, waarmee wordt geanticipeerd op het omgevingsplan, zoals de verruimde reikwijdte of de langere geldingsduur van tijdelijke bestemmingen. In deze gevallen is overgangsrecht niet nodig omdat de door de Chw geboden experimenteermogelijkheden onder de Omgevingswet onder het reguliere instrumentarium vallen. Op andere onderdelen kunnen deze experimentele bestemmingsplannen niet geheel overeenkomen met het nieuwe regime. Hiervoor is wel in overgangsrecht voorzien.

Experimenten met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte

Voor alle al bestaande experimenten met het vaststellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor een specifiek gebied op grond van artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw en het vaststellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het hele gebied van de gemeente op grond van artikel 7g van het Besluit uitvoering Chw is in eerdere tranches van het Besluit uitvoering Chw een termijn van vijf jaar gesteld waarbinnen het plan moet zijn vastgesteld. Dit betreft de zogeheten tijdsduur van het experiment, bedoeld in artikel 2.4, derde lid, onder b, van de Chw. In de achttiende tranche van het Besluit uitvoering Chw (Stb 2019, 121) is aan alle experimenten met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte een duidelijke en uniforme tijdsduur toegekend. Dit komt de rechtszekerheid voor alle betrokkenen ten goede. Het einde van de tijdsduur is bepaald op 1 januari 2024 mits het ontwerp voor dat plan ter inzage is gelegd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wens om vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet zo lang mogelijk met een aantal instrumenten van de Omgevingswet te kunnen experimenteren.

Voor de tijdsduur is aansluiting gezocht bij de beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021 en het in het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorziene overgangsrecht. Dit betekent dat bij de vaststelling van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte van het oude recht inclusief de in het Besluit uitvoering Chw opgenomen instrumenten gebruik mag worden gemaakt, mits voor de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp van het bestemmingsplan ter inzage is gelegd. Daarna heeft die gemeente tot 1 januari 2024 de tijd om het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte vast te stellen. Van het proces om te komen tot de vaststelling van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan de gemeente leren waardoor de gemeente vervolgens beter voorbereid is op het vaststellen van een omgevingsplan op grond van de Omgevingswet.

Wanneer het niet lukt om voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp ter inzage te leggen of dit ontwerp vast te stellen voor 1 januari 2024, zal die gemeente geen bestemmingsplan op grond van artikel 7c of 7g van het Besluit uitvoering Chw meer vast kunnen stellen. Aangezien de Omgevingswet dan in werking is getreden, kan wel een omgevingsplan worden vastgesteld.

Als de gemeente op grond van artikel 7c of 7g van het Besluit uitvoering Chw tijdig een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte heeft vastgesteld geldt dat, voor het gebied waarop het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte ziet, op grond van artikel 4.6, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet de afwijkende regels die daarin zijn opgenomen tijdens de overgangsfase tot de vaststelling van het omgevingsplan van toepassing blijven. Tot 2029 kunnen deze gemeenten in het tijdelijke deel van het omgevingsplan gebruik blijven maken van de mogelijkheden die artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw biedt. Dat geldt dus bijvoorbeeld ook voor de mogelijkheid om de wijziging van het plan te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Het is dan ook niet nodig om voor elk onderdeel van artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw afzonderlijk te regelen dat deze gedurende de overgangsfase van toepassing blijft.

Andere experimenten op grond van de Chw

Onder het Besluit uitvoering Chw zijn ook andersoortige experimenten toegestaan dan bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte. Aan die experimenten is een eigen tijdsduur

toegekend. Voor een deel van deze experimenten is de tijdsduur vóór de beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet al verstreken. Voor deze experimenten geldt dat ze na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet alsnog kunnen worden uitgevoerd. Voor sommige experimenten geldt dat de tijdsduur weliswaar is verstreken maar dat de in de Chw geboden experimenteermogelijkheden onder de Omgevingswet als reguliere wetgeving terugkomen. Voor de rest van de experimenten op grond van afdeling 3 van het Besluit uitvoering Chw is de tijdsduur bij inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet verstreken. In dat geval geldt artikel 23.3 van de Omgevingswet. Het volgende voorbeeld kan het bovenstaande illustreren:

Voorbeeld Experiment artikel 7x van het Besluit uitvoering Chw

Het voorgestelde eerste lid van artikel 8.2.16 van dit besluit bepaalt dat paragraaf 3 van het Besluit uitvoering Chw van toepassing blijft op experimenten die op grond van artikel 2.4 van de Chw zijn aangewezen en waarvan de tijdsduur niet is verstreken. Via artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet worden de nog lopende experimenten, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, geacht te zijn gebaseerd op de experimentenbepaling van de Omgevingswet, artikel 23.3. Deze zogeheten omhanging van de experimenten heeft niet alleen tot gevolg dat zij hun geldigheid voor de toegestane tijdsduur en looptijd behouden, maar ook dat zij gereguleerd worden door artikel 23.3 van de Omgevingswet. De tijdsduur van die experimenten kan dan ook op grond van artikel 23.3, achtste lid, worden verlengd.

Als van kracht zijnde experimenten afwijken van wettelijke bepalingen, worden die afwijkingen ook op grond van artikel 23.3, derde lid, onder i, in samenhang met het vierde lid, van de Omgevingswet toegestaan, mits het in overeenstemming brengen met de regelgeving na afloop van een experiment onevenredig is in verhouding tot het te beschermen belang van de fysieke leefomgeving.

In artikel 7x van het Besluit uitvoering Chw is aan twee gemeenten de mogelijkheid geboden om in afwijking van de Activiteitenregeling milieubeheer in een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte als bedoeld in artikel 7c van het Besluit uitvoering Chw regels op te nemen ter voorkoming of beperking van slagschaduw en lichtschittering bij gevoelige objecten.

De tijdsduur van dit experiment is gekoppeld aan de tijdsduur van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Hiervoor geldt dus een maximale tijdsduur tot 1 januari 2024, mits het ontwerp van dat plan ter inzage is gelegd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Op grond van artikel 8.2.16, eerste lid, van dit besluit in samenhang met artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet geldt dat dit experiment wordt omgehangen en wordt gereguleerd door artikel 23.3 van de Omgevingswet.

In het geval van het experiment in artikel 7x van het Besluit uitvoering Chw betekent het overgangsrecht dat het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op grond van artikel 4.6 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van rechtswege deel uitmaakt van het tijdelijke deel van het omgevingsplan en per 1 januari 2029 moet voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Als de gemeente eerder een wijziging aanbrengt in het tijdelijke deel van het omgevingsplan moet deze wijziging ook voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Een uitzondering geldt voor de regels die op grond van artikel 7x van het Besluit uitvoering Chw zijn gesteld ter voorkoming of beperking van slagschaduw en lichtschittering bij gevoelige objecten. Omdat dit een experiment is waarin wordt afgeweken van de Activiteitenregeling milieubeheer, vallen deze regels onder de werking van artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Hier geldt dan weer de uitzondering dat onder de Omgevingswet het tot het reguliere instrumentarium van de gemeente behoort om regels te kunnen stellen ter voorkoming of beperking van slagschaduw en lichtschittering bij gevoelige objecten. Als de gemeente hier gebruik van maakt, dan is overgangsrecht niet nodig.

Artikel 8.2.16 (experiment)

Eerste lid

Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat de artikelen uit het Besluit uitvoering Chw van toepassing blijven op experimenten die op grond van artikel 2.4 van de Chw zijn aangewezen en waarvan de tijdsduur niet is verstreken. De in die artikelen aangewezen experimenten berusten op grond van artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voortaan op artikel 23.3 van die wet. Die artikelen van het Besluit uitvoering Chw behouden hun gelding gedurende de tijdsduur van die experimenten.

Tweede lid

In het tweede lid is bepaald dat regels voor kostenverhaal als bedoeld in artikel 7v van het Besluit uitvoering Chw ook via artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet berusten op artikel 23.3 van de Omgevingswet.

Voor de regels voor kostenverhaal die zijn opgenomen in een bestemmingsplan is gelet op de systematiek van het overgangsrecht eigenlijk het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.6, eerste lid, onder c, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van toepassing en voor regels die als voorschriften zijn verbonden aan een omgevingsvergunning is eigenlijk het overgangsrecht dat is opgenomen in artikel 4.13 van die wet van toepassing. Voor deze regels is een uitzondering gemaakt omdat het kostenverhaalexperiment op enkele onderdelen afwijkt van wat in de Omgevingswet, na de inwerkingtreding van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet, is geregeld. Als de regels voor kostenverhaal zouden worden gereguleerd door artikel 4.6, eerste lid, onder c, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet zou dit experiment eindigen op 1 januari 2029, omdat dan aan de eisen van de Omgevingswet moet worden voldaan. Voor de proactieve gemeenten die hebben geëxperimenteerd met het nieuwe recht onder de Chw betekent dit dat de betreffende gemeenten het kostenverhaal moeten verspreiden over maximaal acht jaar in plaats van bijvoorbeeld 20 jaar.

Wegens financiële gevolgen wordt het onredelijk geacht om het kostenverhaalexperiment al per 1 januari 2029 te laten voldoen aan de Omgevingswet. Om die reden is ervoor gekozen om in het tweede lid, onder a, van artikel 8.2.16 te regelen dat het kostenverhaalexperiment uitgezonderd wordt van het overgangsrecht zoals geregeld in artikel 4.6, eerste lid, onder c, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Dit betekent dat de regels voor kostenverhaal, zoals die op grond van artikel 7v van het Besluit uitvoering Chw zijn opgenomen in een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte als bedoeld in artikel 7c van dat besluit via artikel 23.3 van de Omgevingswet mogen worden voortgezet. De regels voor kostenverhaal blijven gelden voor de gebieden, bedoeld in artikel 7v, drieëntwintigste lid, van het Besluit uitvoering Chw, die via het tijdelijke deel van het omgevingsplan worden opgenomen in het omgevingsplan. Het experiment loopt dus, zolang de looptijd van het experiment niet is verstreken, door onder de Omgevingswet zoals deze zal luiden na de inwerkingtreding van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet.

De systematiek van het overgangsrecht voor het tweede lid, onder a, van dit artikel is als volgt. Door artikel 4.6, eerste lid, onder c, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet niet van toepassing te laten zijn op artikel 7v van het Besluit uitvoering Chw berust het kostenverhaalexperiment via het eerste lid van dit artikel op artikel 23.3 van de Omgevingswet, omdat artikel 7v van het Besluit uitvoering Chw onderdeel uitmaakt van paragraaf 3 van dat besluit. In het eerste lid van dit artikel is immers bepaald dat paragraaf 3 van het Besluit uitvoering Chw van toepassing blijft op experimenten die op grond van artikel 2.4 van de Chw zijn aangewezen en waarvan de tijdsduur niet is verstreken. Via artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet berusten deze experimenten na de inwerkingtreding van de Omgevingswet voortaan op artikel 23.3 van die wet.

In het tweede lid, onder b, van artikel 8.2.12 wordt geregeld dat als het kostenverhaalexperiment is vormgegeven in een vergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, dit ook via het eerste lid van dit artikel onder het overgangsrecht van artikel 4.30 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet valt en dus niet valt onder artikel 4.13 van dat

wetsvoorstel, waarin het overgangsrecht voor omgevingsvergunningen is geregeld. Het is niet wenselijk dat het valt onder het overgangsrecht van artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet, omdat in dat geval het experimentele karakter van het experiment met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalft. Door de omhanging naar artikel 23.3 van de Omgevingswet loopt het experiment, zolang de looptijd van het experiment niet is verstreken, ook door onder de Omgevingswet zoals deze zal luiden na de inwerkingtreding van de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet.

§ 8.2.12 Overgangsbepalingen Bouwbesluit 2012

Artikel 8.2.17 (gelijkwaardige oplossing)

In artikel 1.3 van het Bouwbesluit 2012 is geregeld hoe en wanneer gebruik kan worden gemaakt van een gelijkwaardige oplossing. Met de bepaling om een gelijkwaardige oplossing voor bouwwerken of het gebruik daarvan als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid, van het Bouwbesluit 2012 gelijk te stellen met een toestemming als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet is zeker gesteld dat ook voor die gevallen dat er sprake is van vergunningvrij bouwen de mogelijkheid van een gelijkwaardige oplossing niet is uitgesloten.

Artikel 8.2.18 (langdurig overgangsrecht Bouwbesluit)

Eerste lid

In artikel 9.2, vierde lid, van het Bouwbesluit 2012 is specifiek overgangsrecht opgenomen, waarmee zeker is gesteld dat voor zover in het bestemmingsplan geen voorschriften over stallingsruimte voor fietsen bij een nieuw bouwwerk zijn opgenomen de voorschriften van afdeling 4.11 van het Bouwbesluit 2003 zoals deze voorschriften luiden voor 1 april 2012, blijven gelden tot 1 april 2022. Hiermee hebben gemeenten de tijd om voor 1 april 2022 die stallingsvoorschriften op gemeentelijk niveau uit te werken. Dit specifieke overgangsrecht is in dit besluit overgenomen. Hiermee is gegarandeerd dat de gemeente tot 1 april 2022 de tijd heeft om voorschriften over de stallingsruimte voor fietsen op te nemen in het omgevingsplan. In de periode tot 1 april 2022 blijven regels van afdeling 4.11 van het Bouwbesluit 2003 gelden, tenminste als de gemeente niet voor die tijd eigen voorschriften over de stallingsruimte voor fietsen heeft opgenomen in het omgevingsplan. Er is voor gekozen dit onderwerp niet op te nemen in de "bruidsschat" omdat het gaat om de relatief korte periode tussen de inwerkingtreding van de Omgevingswet en 1 april 2022.

Tweede lid

In artikel 9.2, achtste lid, van het Bouwbesluit 2012 is specifiek overgangsrecht opgenomen voor de route tussen de openbare weg en de toegang van een toegankelijkheidssector. Dit overgangsrecht blijft ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet van toepassing zolang die route niet wordt gewijzigd. Dit kan betekenen dat in die gevallen niet aan de maatvoeringseisen die voortvloeien uit artikel 3.98 van het Besluit bouwwerken leefomgeving hoeft te worden voldaan. Deze overgangsbepaling is nodig, omdat er in de praktijk situaties zijn waarbij het redelijkerwijs niet mogelijk is om alsnog aan die eisen te voldoen.

§ 8.2.13 Overgangsbepalingen Stortbesluit bodembescherming

Het Stortbesluit bodembescherming is ingetrokken, omdat de inhoud van de hoofdstukken I tot en met III is overgegaan naar de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit (zie ook artikel 6.1 van dit besluit).

Artikel 8.2.19 (gedoogplichtbeschikking)

De bevoegdheid tot oplegging van een gedoogplichtbeschikking op grond van artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming is door invoering door het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet overgegaan naar artikel 10.13a van de Omgevingswet. In dit artikel wordt het overgangsrecht daarvoor geregeld. Een gedoogplichtbeschikking opgelegd op grond van artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming die onherroepelijk is, wordt gelijkgesteld met een gedoogplichtbeschikking op grond van artikel 10.13a van de Omgevingswet. Deze overgangsbepaling voorkomt dat gedoogplichtbeschikkingen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw zouden moeten worden opgelegd.

Op een gedoogplichtbeschikking op grond van artikel 15 van het Stortbesluit bodembescherming die nog niet onherroepelijk is, is artikel 4.2, onder p, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van toepassing. Als een gedoogplichtbeschikking nog niet onherroepelijk is, blijft op grond van dat artikel het oude recht erop van toepassing mits een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd. Het oude recht blijft van toepassing tot onherroepelijkheid. Dit overgangsrecht is gelijklopend aan het overgangsrecht voor andere gedoogplichtbeschikkingen, zoals geregeld in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Artikel 8.2.20 (experiment duurzaam stortbeheer)

Dit artikel bepaalt dat hoofdstuk IIIa van het Stortbesluit bodembescherming – ondanks de intrekking - wel van toepassing blijft op het experiment duurzaam stortbeheer totdat uitvoering is gegeven aan artikel 17f van dat hoofdstuk. In hoofdstuk IIIa zijn regels opgenomen over het experiment duurzaam stortbeheer. Aangezien de looptijd van dit experiment nog niet is verstreken als de Omgevingswet in werking treedt, regelt dit artikel dat het hoofdstuk zijn gelding behoudt. In artikel 17f van dat hoofdstuk is al bepaald dat het hoofdstuk hetzij 11 jaar na inwerkingtreding van rechtswege vervalst hetzij, bij koninklijk besluit, op een later tijdstip vervalst. Dat tijdstip mag niet later dan 13 jaar na de inwerkingtreding van het hoofdstuk zijn.

AFDELING 8.3 OVERGANGSBEPALINGEN PER INGETROKKEN OF GEWIJZIGDE WET

§ 8.3.1 Overgangsbepaling Waterwet

Artikel 8.3.1 (verslag veiligheid primaire waterkeringen)

In artikel 2.12, eerste lid, van de Waterwet is bepaald dat de beheerder iedere twaalf jaar een verslag uitbrengt aan de minister over de algemene waterstaatkundige toestand van de primaire waterkering die bij hem in beheer is. In het derde lid van dit artikel is aangegeven dat de minister telkens over deze periode van twaalf jaar een verslag uitbrengt aan de beide Kamers der Staten-Generaal. Vervolgens is in artikel 2.12, zevende lid, van de Waterwet bepaald dat het verslag, bedoeld in het derde lid, voor 1 januari 2024 zal worden toegezonden.

Artikel 2.12, eerste lid, van de Waterwet komt terug in artikel 10.9a van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 10.28a van het Omgevingsbesluit. Het derde en zevende lid van artikel 2.12 van de Waterwet komen in het nieuwe stelsel niet meer terug omdat in de Omgevingswet uitgegaan wordt van vertrouwen tussen bestuursorganen (artikel 2.2 van de Omgevingswet). De minister kan dus een verslag over de landelijke algemene waterstaatkundige toestand aan de Eerste en Tweede Kamer verstrekken zonder dat dit expliciet is geregeld.

Uit de memorie van toelichting bij de wijziging van de Waterwet (Kamerstukken II 2015/16, 34436, nr. 3) blijkt dat de verslaglegging het sluitstuk is van een landelijke beoordelingsronde van twaalf jaar. Verder wordt in deze toelichting aangegeven dat de beoordelingsronde, die na de wijziging van de Waterwet van start zal gaan, loopt van 2017 tot en met 2022. Deze beoordelingsronde is korter dan de in de wet voorgeschreven periode voor verslaglegging. Dit komt doordat in het Bestuursakkoord Water 2011 is afgesproken dat de beoordelingsronde wordt uitgesteld in afwachting van de totstandkoming van het nieuwe normenstelsel. Om er toch voor te

zorgen dat twaalf jaar na het vorige verslag een nieuw verslag wordt uitgebracht is bepaald dat de beoordelingsronde loopt van 2017 tot en met 2022. Gelet hierop loopt deze beoordelingsronde, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, nog twee jaar door en wordt het verslag van de beheerder, conform artikel 2.12, eerste lid, van de Waterwet, uiterlijk eind 2022 aan de minister uitgebracht. Aan de hand van deze verslagen wordt een landelijk verslag gemaakt. Dit landelijke verslag wordt vervolgens voor 1 januari 2024 door de minister naar de Eerste en Tweede Kamer verstuurd.

Om ervoor te zorgen dat deze beoordelingsronde afgemaakt kan worden onder het oude recht is ervoor gekozen om artikel 10.9a van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 10.28a van het Omgevingsbesluit pas in werking te laten treden nadat de voor de beoordelingsronde vastgestelde einddatum is verstreken. Dit betekent dat artikel 10.9a van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 10.28a van het Omgevingsbesluit op 1 januari 2023 in werking treden. Zoals hiervoor is aangegeven is de verplichting voor de minister om een verslag over het landelijke veiligheidsbeeld naar de Eerste en Tweede Kamer te sturen niet in de Omgevingswet opgenomen. Omdat in het stelsel uitgegaan wordt van vertrouwen tussen bestuursorganen hoeft voor deze verplichting geen overgangsrecht te worden opgenomen. Het verslag zal in beginsel volgens afspraak voor 1 januari 2024 naar beide Kamers worden verzonden.

Er is voor gekozen om het overgangsrecht voor de verslaglegging op te nemen in dit besluit omdat in artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen.

§ 8.3.2 Overgangsbepalingen Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

Artikel 8.3.2 (ontheffing)

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor een besluit tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 5 van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Deze ontheffing is feitelijk een beschikking, niet een vergunning. Daarom kan niet worden aangesloten bij het overgangsrecht voor ontheffingen dat is opgenomen in artikel 4.13 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Er is voor gekozen om overgangsrecht voor besluiten tot het verlenen van een ontheffing op te nemen in dit besluit, omdat in artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen.

Artikel 8.3.3 (aanwijzing zwemlocatie)

Op grond van artikel 10b, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden worden door gedeputeerde staten jaarlijks locaties bekendgemaakt waar naar hun oordeel door een groot aantal personen wordt gezwommen. Op grond van het tweede lid van artikel 10b wijzen gedeputeerde staten vervolgens de locaties aan, als daarvan de zwemwaterfunctie is toegekend in de plannen op grond van de Waterwet. Omdat de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden wordt ingetrokken, regelt dit artikel dat de aanwijzingsbesluiten die daarop gebaseerd zijn hun juridische gelding behouden, doordat zij worden gelijkgesteld aan een aanwijzingsbesluit als bedoeld in artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op de voorbereiding van een besluit tot aanwijzing van een zwemlocatie op grond van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing. Als er voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerp van een besluit tot aanwijzing van een zwemlocatie ter inzage is gelegd, blijft het oude recht van toepassing tot het aanwijzingsbesluit onherroepelijk wordt. Dit overgangsrecht is geregeld in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Er is voor gekozen om artikel 8.3.3 op te nemen in dit besluit, omdat in artikel 5.1 van het

wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB-niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen.

§ 8.3.3 Overgangsbepaling Wet milieubeheer

Artikel 8.3.4 (emissies EG-verordening PRTR en het PRTR-protocol)

Titel 12.3 van de Wet milieubeheer gaat op in paragraaf 5.3.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In titel 12.3 van de Wet milieubeheer is de EG-verordening PRTR en het PRTR-protocol nader uitgewerkt en zijn bepalingen opgenomen over gegevensverzameling en verslaglegging over emissies van grote bedrijven en het overbrengen van verontreinigde stoffen vanuit die bedrijven.

Wat betreft de verslaglegging is in artikel 12.20, eerste lid, van de Wet milieubeheer bepaald dat het PRTR-verslag uiterlijk op 31 maart van het kalenderjaar volgend op het verslagjaar moet worden ingediend bij het bevoegd gezag. Als de Omgevingswet op 1 januari van een bepaald jaar in werking treedt betekent dit dat het verslag over het voorafgaande jaar nog moet worden ingediend. Om ervoor te zorgen dat dit nog onder het oude recht kan, moet de inwerkingtreding van een aantal artikelen van paragraaf 5.3.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving met een kalenderjaar worden uitgesteld.

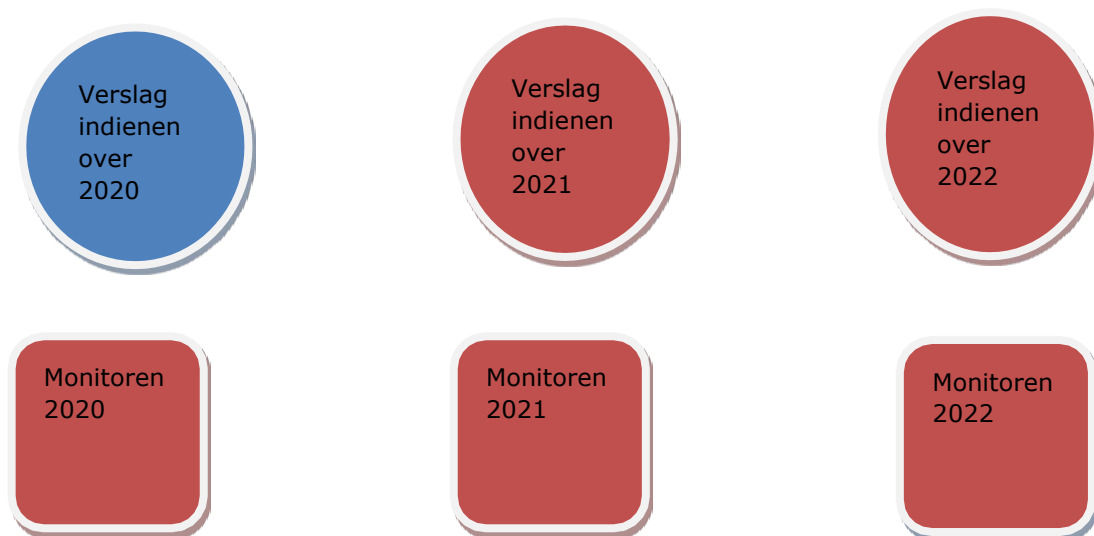
De artikelen over de gegevensverzameling treden wel direct in werking. Daarom is in artikel 8.3.4 bepaald dat alleen de artikelen die zien op de verslaglegging (artikelen 5.8 tot en met 5.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving) een kalenderjaar later in werking treden. In artikel 8.3.4 is ervan uitgegaan dat het stelsel van de Omgevingswet in werking treedt op 1 januari 2021. Als de inwerkingtreding van het stelsel met een half jaar wordt uitgesteld dan wordt dit artikel aangepast, want dan is er naast overgangsrecht voor de verslaglegging ook overgangsrecht voor de gegevensverzameling nodig.

Hieronder wordt in een schema het overgangsrecht toegelicht. Het schema beschrijft de overgangsfase als de Omgevingswet op 1 januari 2021 in werking treedt. Blauw betekent dat de Wet milieubeheer van toepassing is en rood dat de Omgevingswet van toepassing is.

Schema overgangsrecht

Omgevingswet treedt 1 januari 2021 in werking

2021	2022	2023
Wet milieubeheer/Omgevingswet	Omgevingswet	Omgevingswet

Als de Omgevingswet op 1 januari 2021 in werking treedt vormt 2021 het overgangsjaar om naar het nieuwe regime over te schakelen. In 2021 wordt er nog op grond van de Wet milieubeheer over het hele jaar 2020 gerapporteerd en blijft de Wet milieubeheer van toepassing. Vanaf 1 januari 2021 vindt het monitoren onder de Omgevingswet plaats. Vanaf 2022 geldt de Omgevingswet zowel voor het indienen van het verslag over 2021 als het monitoren over 2022.

Er is voor gekozen om het overgangsrecht voor de verslaglegging op te nemen in dit besluit omdat in artikel 5.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is bepaald dat overgangsrecht voor onderwerpen, die onder het oude recht op wetsniveau werden geregeld en in het nieuwe stelsel naar AMvB niveau gaan, in een AMvB kunnen worden opgenomen.

HOOFDSTUK 9 SLOTBEPALINGEN

Artikel 9.1 (overgangsrecht)

In artikel 9.1 is een delegatiegrondslag opgenomen voor de vaststelling van het overgangsrecht voor onderwerpen die onder het regime van de Omgevingswet bij ministeriële regeling worden geregeld. Deze grondslag zorgt ervoor dat het overgangsrecht via de Invoeringsregeling Omgevingswet wordt geregeld in samenhang met het overige overgangsrecht. Een voorbeeld betreft de bevoegdheid van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om een afwijkingsbesluit op grond van artikel 21, derde lid, van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur vast te stellen. Dit artikelonderdeel komt door het Invoeringsbesluit Omgevingswet te vervallen en is onder het regime van de Omgevingswet bij ministeriële regeling geregeld. Via de Invoeringsregeling Omgevingswet is hiervoor overgangsrecht, in de vorm van een gelijkstellingsbepaling, geregeld. Het overgangsrecht voor lopende procedures is opgenomen in afdeling 4.1 van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet.

Artikel 9.2 (inwerkingtreding)

Voor de inwerkingtredingsbepaling is dezelfde formulering gekozen als bij de Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit bouwvoorschriften leefomgeving, Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. De inwerkingtreding van die besluiten en dit ontwerpbesluit zal bij hetzelfde koninklijk besluit worden geregeld.

Artikel 9.4 (Staatsblad)

De hoofdstukken respectievelijk de artikelen van de besluiten, genoemd in het eerste lid, onder a tot en met e, houden onder meer een toevoeging in van een aantal hoofdstukken, artikelen en artikelonderdelen in de vier basisbesluiten (het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit). Na de inwerkingtreding van dit besluit en de verschillende aanvullingsbesluiten waarmee de basisbesluiten worden aangevuld of gewijzigd, kan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties een afweging maken of het wenselijk is om de nummering van de vier basisbesluiten op onderdelen opnieuw vast te stellen en de verwijzingen naar de vier basisbesluiten binnen die vier besluiten met de nieuwe nummering in overeenstemming te brengen. Verwijzingen binnen de vier basisbesluiten naar de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit worden ook met de nieuwe nummering in overeenstemming gebracht als toepassing is gegeven aan artikel 5.5, eerste lid, van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Artikel 9.4 dwingt overigens niet tot een complete vernummering van de vier basisbesluiten. De Minister maakt een afweging of vernummering wenselijk is. De vernummering kan worden beperkt tot bepaalde onderdelen (hoofdstukken, afdelingen, paragrafen of artikelen), met inbegrip van bijlagen, van de basisbesluiten. Op die manier kunnen onderdelen die tot veel afwijkende nummers leiden worden vernummerd, zonder dat een complete vernummering hoeft plaats te vinden. De integrale versies van de vier basisbesluiten, voorzien van een aangepaste nummering, worden vervolgens in het Staatsblad geplaatst (derde lid, onder a), zodat die voor iedereen kenbaar zijn.

Als onderdelen van de vier basisbesluiten worden vernummerd, moeten ook de verwijzingen daarnaar in andere besluiten worden aangepast. Dit geldt ook voor de verwijzingen naar de Omgevingswet binnen die andere besluiten, voor zover de betrokken bepalingen van de Omgevingswet vernummerd zijn. Deze verwijzingen zijn opgenomen in dit besluit en in de aanvullingsbesluiten. Via die besluiten wordt een groot aantal bestaande besluiten aangepast aan de vier basisbesluiten. In het derde lid, onder b, wordt geregeld dat de daarin voorkomende verwijzingen naar de Omgevingswet en naar de vier basisbesluiten zo nodig worden aangepast aan

de nieuwe nummering. Om inzichtelijk te maken hoe dat is gebeurd, worden de betrokken vernummerde onderdelen van het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de aanvullingsbesluiten in het Staatsblad gepubliceerd. Dit volgt uit het derde lid.

Deze nota van toelichting onderteken ik mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Defensie, de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Justitie en Veiligheid, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Minister van Sociale Zaken en Wetgeving en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN,

S. van Veldhoven- Van der Meer